

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Jest to cyfrowa wersja książki, która przez pokolenia przechowywana była na bibliotecznych półkach, zanim została troskliwie zeskanowana przez Google w ramach projektu światowej biblioteki sieciowej.

Prawa autorskie do niej zdały już wygasnąć i książka stała się częścią powszechnego dziedzictwa. Książka należąca do powszechnego dziedzictwa to książka nigdy nie objęta prawami autorskimi lub do której prawa te wygasły. Zaliczenie książki do powszechnego dziedzictwa zależy od kraju. Książki należące do powszechnego dziedzictwa to nasze wrota do przeszłości. Stanowią nieoceniony dorobek historyczny i kulturowy oraz źródło cennej wiedzy.

Uwagi, notatki i inne zapisy na marginesach, obecne w oryginalnym wolumenie, znajdują się również w tym pliku – przypominając długą podróż tej książki od wydawcy do biblioteki, a wreszcie do Ciebie.

Zasady użytkowania

Google szczeni się współpracą z bibliotekami w ramach projektu digitalizacji materiałów będących powszechnym dziedzictwem oraz ich upubliczniania. Książki będące takim dziedzictwem stanowią własność publiczną, a my po prostu staramy się je zachować dla przyszłych pokoleń. Niemniej jednak, prace takie są kosztowne. W związku z tym, aby nadal móc dostarczać te materiały, podjęliśmy środki, takie jak np. ograniczenia techniczne zapobiegające automatyzacji zapytań po to, aby zapobiegać nadużyciom ze strony podmiotów komercyjnych.

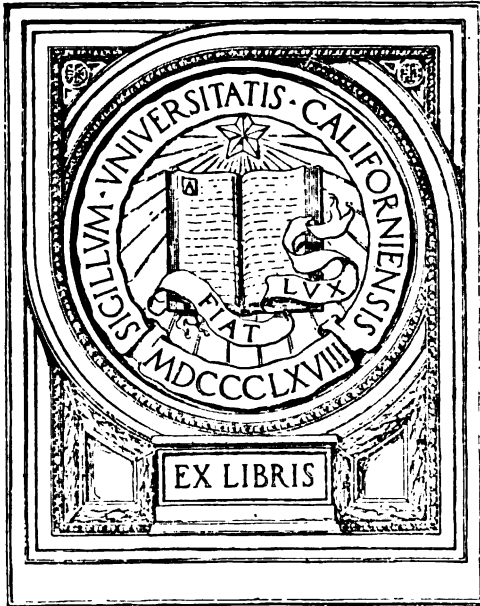
Prosimy również o:

- Wykorzystywanie tych plików jedynie w celach niekomercyjnych
Google Book Search to usługa przeznaczona dla osób prywatnych, prosimy o korzystanie z tych plików jedynie w niekomercyjnych celach prywatnych.
- Nieautomatyzowanie zapytań
Prosimy o niewysyłanie zautomatyzowanych zapytań jakiegokolwiek rodzaju do systemu Google. W przypadku prowadzenia badań nad tłumaczeniami maszynowymi, optycznym rozpoznawaniem znaków lub innymi dziedzinami, w których przydatny jest dostęp do dużych ilości tekstu, prosimy o kontakt z nami. Zachęcamy do korzystania z materiałów będących powszechnym dziedzictwem do takich celów. Możemy być w tym pomocni.
- Zachowywanie przypisań
Znak wodny "Google" w każdym pliku jest niezbędny do informowania o tym projekcie i ułatwiania znajdowania dodatkowych materiałów za pośrednictwem Google Book Search. Prosimy go nie usuwać.
- Przestrzeganie prawa
W każdym przypadku użytkownik ponosi odpowiedzialność za zgodność swoich działań z prawem. Nie wolno przyjmować, że skoro dana książka została uznana za część powszechnego dziedzictwa w Stanach Zjednoczonych, to dzieło to jest w ten sam sposób traktowane w innych krajach. Ochrona praw autorskich do danej książki zależy od przepisów poszczególnych krajów, a my nie możemy ręczyć, czy dany sposób użytkowania którejkolwiek książki jest dozwolony. Prosimy nie przyjmować, że dostępność jakiegokolwiek książki w Google Book Search oznacza, że można jej używać w dowolny sposób, w każdym miejscu świata. Kary za naruszenie praw autorskich mogą być bardzo dotkliwe.

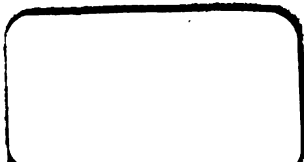
Informacje o usłudze Google Book Search

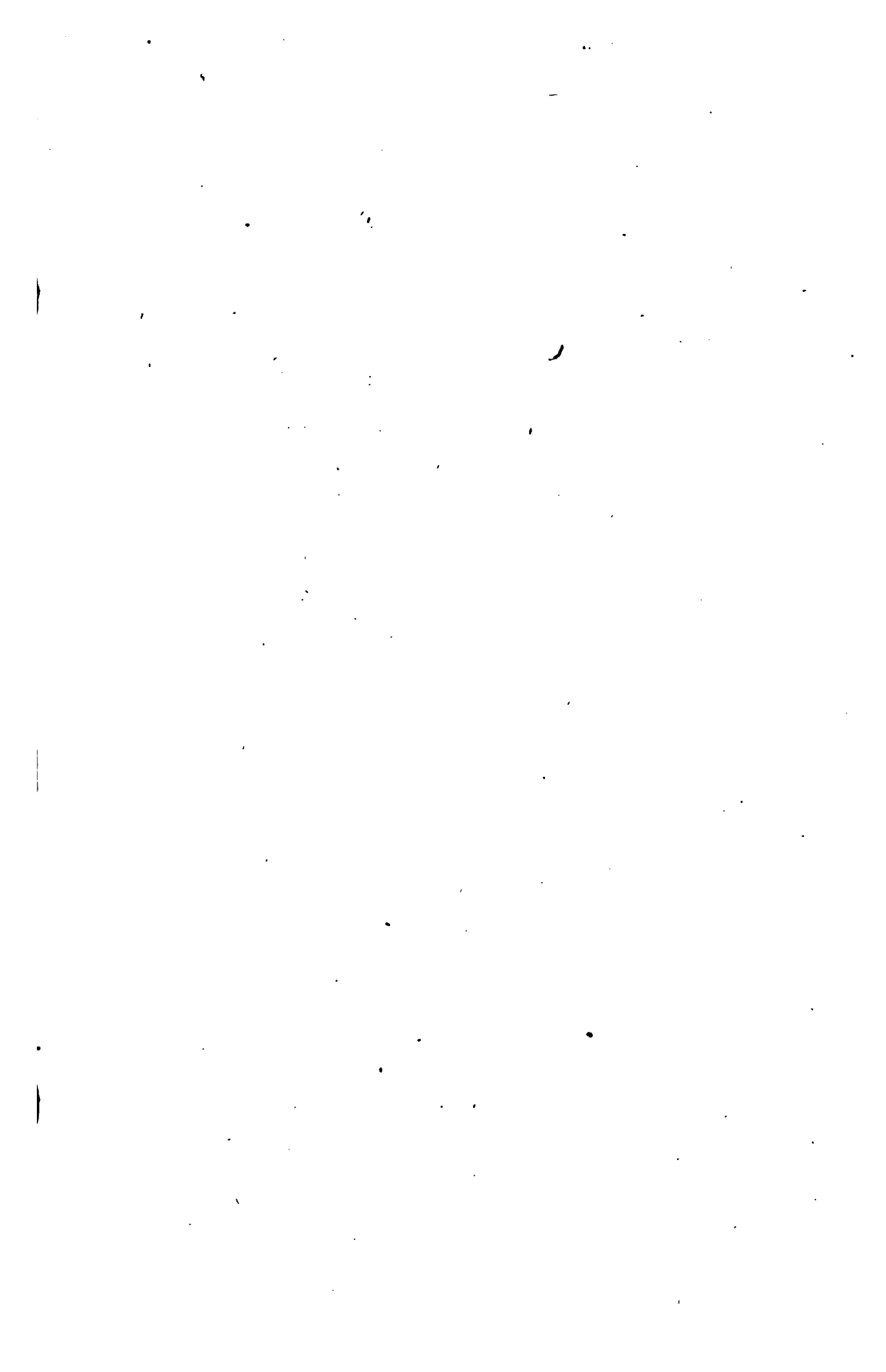
Misją Google jest uporządkowanie światowych zasobów informacji, aby stały się powszechnie dostępne i użyteczne. Google Book Search ułatwia czytelnikom znajdowanie książek z całego świata, a autorom i wydawcom dotarcie do nowych czytelników. Cały tekst tej książki można przeszukiwać w internecie pod adresem <http://books.google.com/>

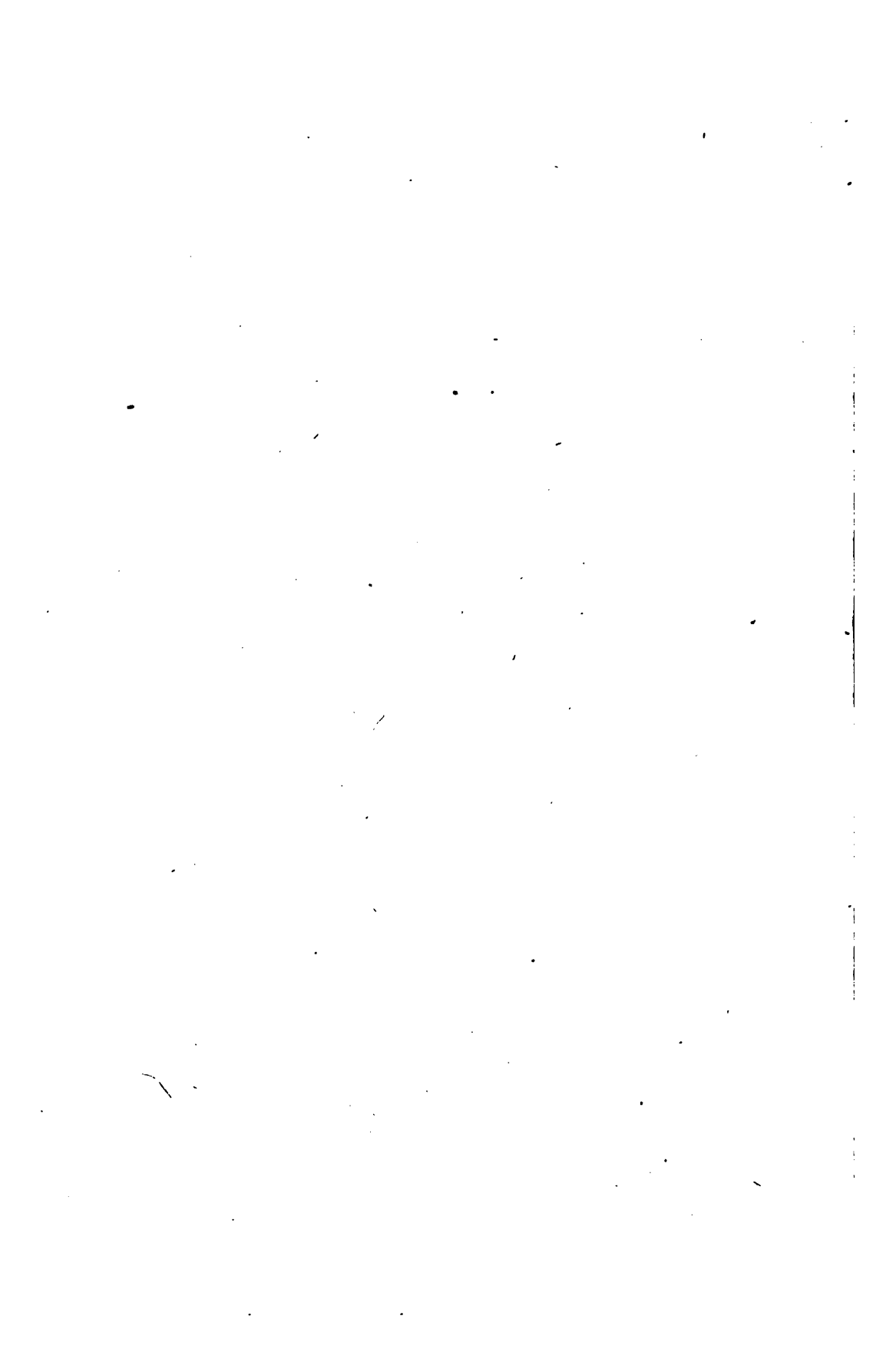
EXCHANGE

V

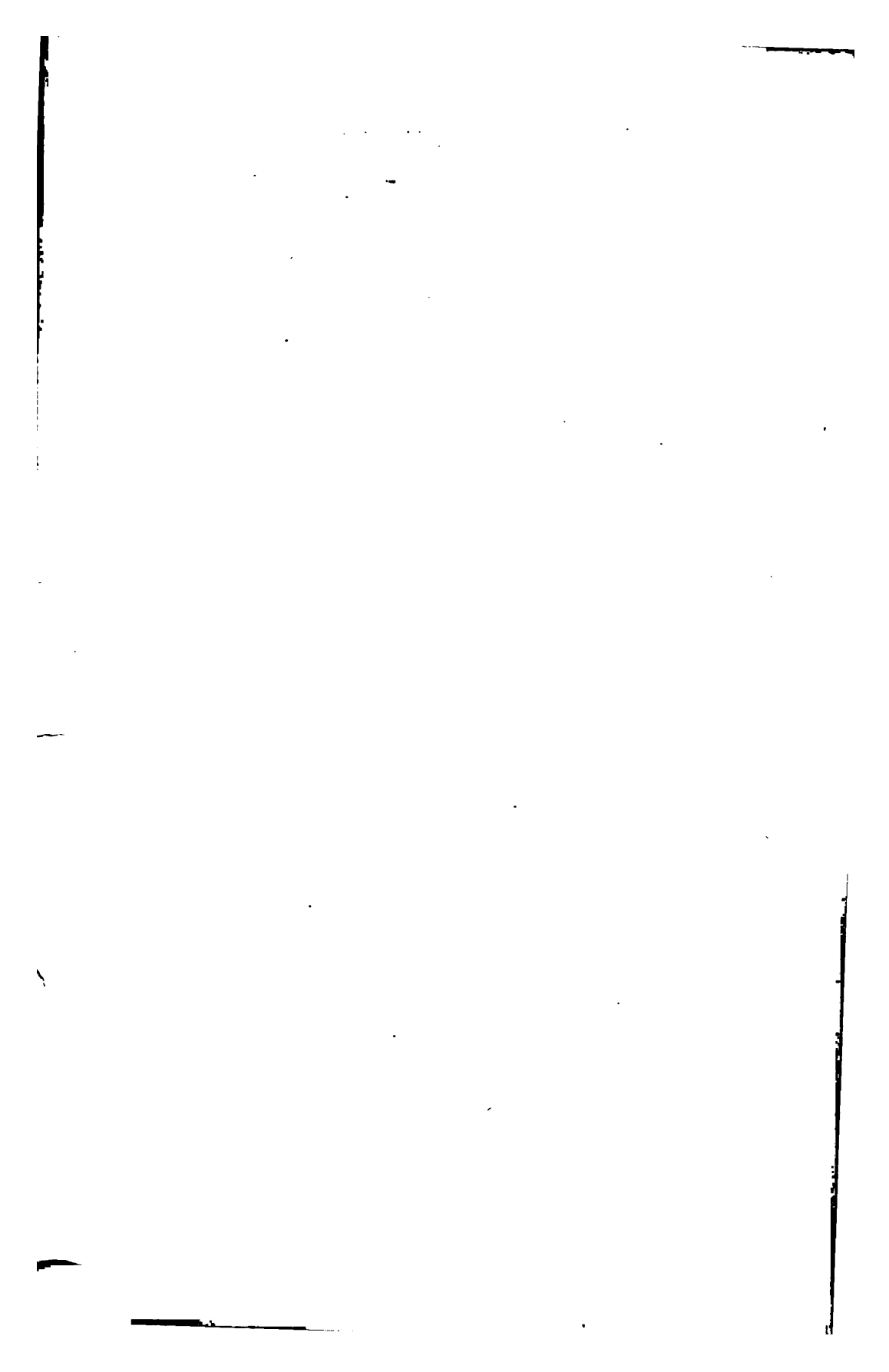

SPRAWOZDANIA
KOMISYI JĘZYKOWÉJ

AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI.

Tom II.

W KRAKOWIE,
W DRUKARNI UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO,
pod zarządem Ignacego Stalcis.
1881.

22102
BIBLIOTEKA
UNIWERSYTETU
JAGIELLOŃSKIEGO

SPRAWOZDANIA

KOMISYI JĘZYKOWÉJ

AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI.

Tom II.

W KRAKOWIE,
W DRUKARNI UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO,
pod zarządem Ignacego Stelczi.
1881.

2236
LIBRARY OF
CALIFORNIA

SPRAWOZDANIA

KOMISYI JĘZYKOWÉJ

AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI.

Tom II.

W KRAKOWIE,
W DRUKARNI UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO,
pod zarządem Ignacego Stelcina.
1881.

~~PRESERVATION
COPY ADDED
ORIGINAL TO BE
WITHDRAWN~~

PRESERVATION
COPY ADDED
ORIGINAL TO BE
RETAINED

APR 22 1994

„Der grosse Werth des Psalters von Putawy für die Geschichte der polnischen Sprache liegt darin, dass er mit unwesentlichen Abweichungen im Allgemeinen denselben Text bietet, wie der Florianer, nur um mehr als 100 Jahre später zu Pergament gebracht, eine eingehende Vergleichung desselben Textes in zwei um ein Jahrhundert auseinanderliegenden Fixirungen ist geeignet, eine hundertjährige innere Entwicklung der polnischen Sprache zu veranschaulichen“.

W. NEHRING. Ueber den Einfluss der alttöcheischen Sprache u. Literatur auf die altpolnische. III. Der Psalter von Putawy. (Archiv f. slav. Philol. V. 219—20).

EXCHANGE

UNIV. OF
CALIFORNIA

P25
S67
v. 2
MAIN

MATERYJALY

do historyi form deklinacyjnych w języku staropolskim

(w. XIV — XVI).

(Ciąg dalszy).

Wykaz porównawczy form przypadkowych w psalterzach: Floryjańskim, Puławskim, oraz w psalmach zawartych w „Modlitwach Wacława“

opracował

JAN HANUSZ.

(Praca uwieczniona nagrodą Akademii Umiejętności z funduszu Radwańskiego).

Praca niniejsza opiera się na następujących zabytkach:

1) Psalterz Floryjański czyli królowej Malgorzaty, wydanie Borkowskiego, Wiedeń, 1834 (Flor.).

2) Psalterz Puławski, z kodeksu pergaminowego księcia Władysława Czartoryskiego, nakładem biblijoteki kornickiej 1880 (Puł.).
Możnaby go też nazwać psalterzem „Komorowskiego“, jak proponuje prof. Przyborowski (Biblijoteka warszawska, 1880. Lipiec, str. 143).

Sprawozd. Komis. językowej, II.

1

497422

3) *Piątki zawarte w Modlitwach Wacława, wydanych przez prof. L. Malinowskiego w Krakowie 1875, (Wacł.).*

4) *Karta pergaminowa Świdzińskiego z tekstem psalmu 50. zamieszczonym w Iter Flor. prof. Nehringa (str. 39—41). (K. Świdz).*

Cały materiał deklinacyjny rozdzielono na:

- 1) Deklinacją rzeczowników,
- 2) " rzeczownikową przymiotników,
- 3) " " imiesłówów,
- 4) " zaimków,
- 5) " złożoną przymiotników,
- 6) " liczebników.

Za podstawę rozkładu materiału przyjąłem przypadki w ten sposób, że wyczerpałem formy wszystkich tematów pewnego przypadku zanim przystąpiłem do następnego. Zasadą podziału przy opracowaniu każdego przypadku w rzeczownikach jest różnica pierwotna tematów. Przy deklinacji przymiotników i zaimków jako główną różnicę uważa się okoliczność, czy ostatnia tematowa jest twarą, czy miękką. W wyliczaniu i wypisaniu form psalterza Floryjańskiego uwzględniono poprawki poczynione w tekście przez prof. Nehringa (*Iter Florianense* 73—76). Przytoczono także niektóre miejsca najstarszych psalterzy czeskich: Wittenberskiego, Klementyńskiego i Kapitulnego zestawione w *Iter Florianense* (str. 53—66). W porządku wyliczania przykładów obok form psalterza Floryjańskiego umieszczono odpowiednie im z Puławskiego (lub odwrotnie), następnie z *Modlitw Wacława*, karty Świdzińskiego i czeskich. Jeżeli obok formy psalterza Floryjańskiego brak odpowiedniej z Puławskiego, lub odwrotnie, jestto znak, że niema odpowiedniego tekstu w drugim psalterzu. Tak w Puławskim nie dostaje prologu, który jest we Floryjańskim, za to zaś są uwagi na początku a niekiedy i w środku każdego psalmu, reszta z „*Cantica Abakuk*“ i drugie „*Cantica Mojżesza*“, których we Flor. nie ma. Liczby przy skróceniu „Flor.“ oznaczają psalmy, przy „Puł.“ zaś stronnice, r. (recto) i v. (verso). Nadto obok „Flor.“ są następujące skrócenia: *Atan.* = *Symbolum S. Athanasii*, *Isai.* = *Canticum Isariae, sec.* = *secundum*, *Ann.* = *Canticum Annae*, *Moy.* = *Canticum Moysis*, *Habac* = *Canticum Habacuc*, *prol.* = *prologus*. Psalterze czeskie oznaczam przez: *Witt.* = *Wittenberski*, *Klem.* = *Klementyński*, *Kap.* = *Kapitulny*.

W nawiasach dotykam niekiedy właściwości fonetycznych, wskazując miejsca, gdzie się o nich dokładniej dowiedzieć można.

I. Deklinacja rzeczowników.

A) Singularis. Nominativus. a) Temata męskie pierwotnie na -a kończą się w języku polskim na epólgłoskę twardą.

§. 1. Bednik, Flor. 108 (stranik, Puł. 222 v.), [Por. Miklosich *Lexicon linguae palaeosloven. str. 52, 887. Prof. Przyborowski w Bibl. Warsz. Lipiec, 1880, str. 146*]; blask, Flor. Habac.; blyask, Puł. 299 v.; człowiek, Flor. 8, 9, 21, 24, 33, 37, 38 (3 razy), 40, 48 (4 razy), 51, 54, 55 (2 razy), 57, 63, 77, 86 (2 razy), Puł. 174 r. Flor. 87, 88, 93, Puł. 188 v., 226 v., Flor. 115, 117, Puł. 239 v., 244 v., Flor. 127, Puł. 262 r., Flor. 143 (3 razy), Flor. Atan. (3 razy), Wacł. 118 r.; człowiek, Puł. 12 v., 15 v., 40 r., 47 r., 65 v., 78 r., 80 v., 80 r., 81 r., 85 v., 98 v., 99 r., 99 v., 100 r., 106 r., 111 v., 112 r., 112 v., 115 v., 124 r., 124 v., 156 v., 170 r., 174 r., 175 r., 181 r., Flor. 102, Puł. 202 v., (w tym samym miejscu jest w Wittenberskim: człowiek), Flor. 103, Puł. 205 v., 232 r., 233 v., 251 v., 282 r. (2 razy), 310 v. (3 razy), 311 r.; człowiek, Flor. 111; człowiek Flor. Atan., Wacł. 112 r., (2 razy), 113 r.; fyk (*drzewo figowe*) wem nye zakwczye. Puł. Habac 301 v.; grzesznik, Flor. 9 (2 r.), 36; grzesznyk, Puł. 15 r., 16 r., 73, 74 r., 79 v.; iedzinak, Flor. 24 [Por. J. Baudouin de Courtenay, *O древне польскомъ языкѣ str. 55*]; yedzynak, Puł. 47 v.; iōzik, Flor. 15, 21, 34, 36, 44, 49, 51, 67, 70, 72; iōzyk, Flor. 50; yōzyk, Flor. 56; yōzyk, 118, 69, 125, 136; yęzyk, Puł. 25 r., 41 r., 75 r., 105 v., 145 r., 260 r., 271 v.; yęzyg. Puł. 70 r.; jęzik, Puł. 92 r.; yęzig, Puł. 102 r.; yęzik, Puł. 104 v., 113 v., 132 v., 141 v.; zęzyk, Puł. 254 v.; lelek, Flor. 101 [*nocticorax, por. Klonowicz. Wo-rek Jud. III; Nehring, Iter Florianense, str. 90, por. Linde, słown.*]; lyelyek, Puł. 198 v.; oblok, Flor. 96, Puł. 192 v.; ostatek, Puł. 151 v.; paiók, Flor. 38, 89; payók, Puł. 81 r., 182 v.; piasek, Flor. 77; pyasek, Puł. 156 v.; poczótek, Puł. 81 v., Flor. 109, Puł. 224 r., Flor. 110, 118, 145, Puł. 253 r.; początek, Puł. 225 v.; podrosznyk, Puł. 135 r.; pelgrzim, Flor. 68; pomocznik, Flor. 9 (2 r.), 26, 29, 32, 39, 45, 61 (2 r.), 62, 69, 70, 77, 117; pomocznik, Puł. 14 v., 17 r., Flor. 17, Puł. 28 v.; 51 r., 53 r., Flor. 27, Puł. 53 r., 56 r., 63 v., 64 r., 94 v., 120 v., 121 r., 121 v., 123 r., 138 r., 139 r., 140 r., 157 v., Flor. 108, Puł. 221 v., Flor. 113, Puł. 229 v., Flor. 113, Puł. 280 r., 229 v., 234 r., Flor. 118, 113, Puł. 248 r., Flor. 145, Puł. 286 v.; pomocznyl (pro: pomoczyk) Flor. 113; poszlyadek chrzepta yego Puł. 131 r., (Flor. 67 posładcowe); powrozek (dziedzyczta yego) Puł. 303 r.; pótnik, Flor. 38;

półnyk, Puł. 81 r.; prorok, Puł. 103 r., Flor. 73, Puł. 148 r., 226 r., 227 r., 230 v., 231 v., 256 v., 259 r., 260 v., 261 v., 264 v., 266 v., 270 v., 286 r., 299 r.; przebitek, Flor. 68, 86; [przebytek (*pomieszkanie, permanere*) zawsze znajduje się w Biblii królowej Zofii, podobnie w *Modl. Wacl.*, obok tego w psalterzu Flor. i Puł. w tym samym znaczeniu występuje przebyty; por. Dr. Piłat, *Pieśń Boga-Rodzica. Kraków, 1880, str. 94*]; przebytek, Puł. 137 r., 174 v., 293 v., Flor. Isai. sec.; przeciwnik, Flor. 73; przeczywnyk, Puł. 148 r.; rowennik, Flor. 39, 82, 85, 88 (2 r.); rowyennyk Puł. 177 r., 177 v., (*psalm 88*); smętek, Puł. 253 r.; smok, Flor. 103, Puł. 205 v.; stradnyk, Puł. 172 r. (w Flor. 85 neymaiōczy, por. Miklosich, *Lexicon 887*); stranik, Puł. 222 v. (w Flor. 108 bednik); swadek Flor. 88; szwyadek 180 r.; tuk, (yako tuk wyszła sō na szemō, Flor. 140), Puł. 278 r. [tuk od tem. tuk-, pierw. tu- (ty-ō), tuk- (tuczyć), por. *Modl. Waclawa, str. 30*]; yczōnstnyg, Flor. 118, 57 [od tem. częst., *Modl. Wacl. wczōsznyk ia iesm 27*]; wczęsznyk, Puł. 242 v.; wczęstek (yego w yeruzalem), Puł. 257 r. (w Flor. 121, *odpowiada temu: wczōstwo albo dzyal*); vtok, (vcznil ies se ... vtok moy) Flor. 58, Puł. 118 r.; vszitek, Flor. 29., Puł. 55 v.; wozk, Flor. 21, 57, 67, 96; wosk, Puł. 41 r., 115 r., 130 r., 192 v.; zamōtek, Flor. 21; zamantek 118, 187; zamętek, Puł. 40 v., 251 r.; zkwarczek, (koscy moie iako zkwarczek zeschly sō Flor. 101); skwyrzczek, Puł. 198 v.; zwōk, Flor. 18, 41, 64 (Puł. glos, 34 v., zwyęk, 86 v., szum 125 v.); zwyęk, Puł. 86 v.; szembrak, Flor. 39; zembrak, Puł. 84 r.; bog, Puł. 2 v., 5 r., Flor. 4, Puł. 16 r., Flor. 9, Puł. 17 r., 21 v., Flor. 15, Puł. 24 r., Flor. 17, Puł. 31 v., Puł. 37 r., Flor. 24, Puł. 46 r., 56 r., Flor. 30, Puł. 58 r., 59 r., 59 v., Flor. 31, Puł. 60 r., 62 v., Flor. 32, Puł. 63 r., Puł. 66 r., 75 v., Flor. 40, Puł. 86 r., Flor. 41 (4 r.), Puł. 86 v. (2 r.), 87 v. (2 r.), Flor. 42 (2 r.), Puł. 88 r., 88 v., Flor. 43, Puł. 89 v., Flor. 43, Puł. 91 r., Flor. 44, Puł. 92 r., Flor. 44, Puł. 93 r. (2 r.), Flor. 44, Puł. 93 v., Flor. 45, Puł. 94 v., Flor. 45, Puł. 94 v., (Bob, pro: Bog), Flor. 45 (5 r.), Puł. 95 r. (3 r.), 95 v. (2 r.), Flor. 46 (4 r.), Puł. 96 r. (4 r.), Flor. 47 (3 r.), Puł. 96 v. (2 r.), 97 v. (3 r.), Flor. 48, Puł. 99 v., Flor. 49 (5 r.), Puł. 100 r., 100 v. (2 r.), 101 r. (2 r.), 102 r., Flor. 51, Puł. 106 r., Flor. 52 (4 r.), Puł. 107 r. (2 r.), 107 v. (2 r.), Flor. 53, Puł. 108 r., 108 v., Flor. 54, Puł. 110 v., Flor. 55, Puł. 112 v., Flor. 56, Puł. 113 v., Flor. 57 (2 r.), Puł. 115 r., 115 v., Flor. 58 (5 r.), Puł. 117 r. (2 r.), 117 v., 118 r. (2 r.), Flor. 59, Puł. 118 v., Flor. 60, 61 (4 r.), Puł. 120 v., 121 r., 121 v., 122 r., Flor. 65 (2 r.), Puł. 128 v. (2 r.), Flor. 65, Puł. 128 v., Flor. 67 (9 r.), Puł. 130 v., 131 r., 130 r., 132 r. (4 r.), 133 v. (2 r.), 134 r., Flor. 68, Puł. 138 r., Flor. 70, Puł. 140 r., Flor. 71, Puł. 144 r., Flor. 72 (4 r.), Puł. 144 r., 145 r., 146 v. (2 r.), Flor. 74, Puł. 150 r., Flor. 75 (2 r.), Puł. 150 v., 151 r., Flor. 76 (5 r.), Puł. 152 v. (2 r.), 153 r. (3 r.), Flor. 77 (5 r.), Puł. 156 r. (2 r.), 157 v. (2 r.), 160 r.,

Flor. 78, Puł. 162 r., Flor. 80 (2 r.), Puł. 165 v., 166 r., Flor. 81 (Bot, *pro*: Bog), Puł. 166 v., Flor. 82, Puł. 169 r., Flor. 83 (2 r.), Puł. 169 v., 170 r. (2 r.), Flor. 84, Puł. 171 r., 171 v., Flor. 85, Puł. 172 v., Flor. 86, Puł. 174 r. (2 r.), Flor. 88 (Bob), Puł. 177 r., Flor. 88, Puł. 179 r., 181 v., Flor. 89, Puł. 182 r., Flor. 90 (2 r.), Puł. 184 r., 187 r. (2 r.), Flor. 91, Puł. 186 v., 187 v., Flor. 93 (6 r.), Puł. 187 v. (2 r.), 188 r. (3 r.), 188 v., 189 r. (2 r.), 189 v. (2 r.), Flor. 94 (2 r.), Puł. 190 r. (2 r.), 191 r. (2 r.), 191 v. 192 v., 193 r., 193 v., 194 r., 195 r. (2 r.). Flor. 98, Puł. 196 r., Flor. 99, Puł. 196 v., 200 r., 201 v. (2 r.), 202 r., 202 v., Flor. 104, Puł. 207 v., 213 v., 214 r., Flor. 105, Puł. 215 r., Flor. 107, Puł. 219 v., 224 r., 225 r., 225 v., 227 v. (2 r.), Flor. 112, 113, (2 r.), Puł. 229 r. (2 r.). Flor. 114, Puł. 231 r., 233 v. (2 r.), 234 v. (2 r.), 235 r., 235 v. (3 r.), Flor. 117 (3 r.), Puł. 236 r., Puł. 256 r., 258 v., 260 r. (2 r.), Flor. 134, Puł. 267 v. (2 r.), 269 r., Flor. 139, Puł. 276 v., Flor. 143 (2 r.), Puł. 281 v., 283 v. Flor. 145 (2 r.), Puł. 287 r., 286 v., Flor. Ia, Puł. 292 v., Flor. Ann. Puł. 295 r., Puł. 295 v. (2 r.), Flor. Moy. (2 r.), Puł. 296 v. (2 r.), 299 r., Flor. Habac. Puł. 299 r., 301 v., 302 v., 303. v. (2 r.), 304 r., 305 v. (2 r.), 306 r., 307 r., Flor. Atan. (8 r.), Puł. 309 r. (3 r.), (Wacł. 110 r., boog, (3 r.), Puł. 310 v. (3 r.), Wacł bog, 112 v., (2 r.) 112 r.; Puł. 311 r. Wacł. 113 r. Puł. 194 v., Flor. 23, Puł. 44 v., Flor. 49, Puł. 101 v., Flor. 97, (2 r.); okróg, prolog, Flor. Rubr.; rog, Flor. 17 (Puł. 28 v. myecz), Flor. 88, Puł. 178 v., Flor. 88, Puł. 179 r., Flor. 91 (rot, *pro*: rog), Puł. 186 r., Flor. 111, Puł. 227 r., Flor. Ann.; Puł. 295 r.; sneg, Flor. 148, Puł. 290 r. (sznyeg); wrog, Flor. Moy. (Puł. 297 v. nyeprzyaczel); brzuch Flor. 30, Puł. 57 v., Flor. 43, Puł. 301 r.; duch, Flor. 10, Puł. 18 v., Flor. 50. Puł. 105 r., Flor. 76, Puł. 152 r., Flor. 77 (2 r.), Puł. 155 r., 158 r., Flor. 102, Puł. 202 v.; *dvch* welny (*wiatr gwałtowny*), Flor. 106; *dvch* welny. Puł. 217 r.; *dvch*, Flor. 142; *dvch*, Puł. 281 r., Flor. 134, Puł. 269 r., Flor. 142 (2 r.), Puł. 280 r., 280 v., Flor. 145, Puł. 286 v., Flor. 147, Puł. 289 r., Flor. 148, Puł. 290 r., Flor. 150, Puł. 292 r., Wac. 142 v., Flor. Moy. Puł. 297 v., Flor. Atan (9 r.), Puł. 308 v. (4 r.), 309 r. (3 r.), 309 v. (2 r.), Wacł. 109 r. (3 r.), 109 v. (2 r.), 110 r. (2 r.), 111 r. (2 r.); grzech, Flor. 9, Puł. 17 v., Flor. 50, Puł. 103 v., K. Świdz 50, Flor. 58, Puł. 117 r., Flor. 108; Puł. 221 v.; kelich, Flor. 22, 74, (Puł. 44 r., 150 r. czasza); proch, Flor. 1, Puł. 2 r., Flor. 29, Puł. 55 v., Flor. 34, Puł. 67 r., Flor. 77, Puł. 156 v., Flor. 102, Puł. 202 r.; strach, Flor. 13 (Puł. 22 r. boyaszn), Flor. 13, Puł. 22 . Puł. 57 v. (Flor. 30, boiazn), Flor. 54, Puł. 109 r., Flor. 104, ul. 210 r., Flor. Moy. Puł. 305 r.; brat, Flor. 48, Puł. 98 v.; rost, Flor. 79; Puł. 164 r.; chróst, (*bruchus melolontha*), Flor. 104, *čibljá Leskowiecka ma*: chrust; Puł. 209 v. chrzószcz, *czesko-słowac.* aust i chrust, *por. Słownik Lindego; Nehring, Iter.* Flor. 85. *W po skim granst = храсть, хрѣсть, por. Aug. Schleic'er, Pol. Spr.*

119); kwyet, Flor. 102 [*Prof. Nehring tak pisze: kwyet hat čechisches Aussehen, (Ueber den Einfluss der altčechischen Sprache u. Literatur auf die altpolnische, Archiv. für slav. Philol. II, 435), por. též Baudouin de Courtenay, O древ. польс. яз. str. 76*]; kwyat, Puł. 202 v., lyst (yego nye spadnye) Puł., 2 r.; list, Flor. 1; prôt, Flor. 22, 44 (2 r.); pręt, Puł. 43 v., 92 v. (2 r.); przebit (moy przedlvazył sô gest), Flor. 119; przebyt, Puł. 255 v.; swat (*swiat*), Flor. 89; sywat Flor. 89; szwyat, Puł. 182 r., 182 v.; sziwot, Flor. 29, 30, 87; szywot, Flor. Isai. sec. (2 r.); zywot, Puł. 55 r., 57 v., 88 r., 175 r., 293 v., 294 r.; chod (czlowieczy sprawon bôdze Flor. 36), Puł. 74 v., grad, Flor. 17, Puł. 29 v., Flor. 148, Puł. 290 r.; iad (*zmyowy*), Flor. 13; lod (*lód*), Flor. 148; lyod, Puł. 290 r.; lud, Flor. 17, 32 (2 r.), 44 (2 r.), 58, 71, 72, 73, 78, 80 (2 r.), 84, 86, 88, 94, 99, 101, 105, 143 (2 r.); lyud, Puł. 33 r., 63 r. (2 r.), 145 r., 148 v., 162 v., 166 r. (2 r.), 171 r., 174 r., 178 r., 190 r., 196 v., 199 v., 215 r., 227 r., 283 v. (2 r.), 298 v. (2 r.), 303 r., 304 v., 305 v.; lvd, Flor. Moy.; obrzôd, Flor. 24; Flor. 82, Puł. 168 r., Flor. 88, Puł. 179 v.; obrząd, Puł. 47 r.; przyklad (zly), Puł. 99 r. (w Flor. szszcoda, 48); rod, Puł. 147 v. (w Flor. rodzina 73); ssôd zgubeni (vas deperditum), Flor. 30; ssôd zdunowi (vas figali), Flor. 2. *Puławski ma w odpowiednich miejscach: sôd, 3 v., sôd 58 r. (W Bibl. kr. Zofii: sôd, 42b, 18; 111b, 38; ssôd 56 a. 4. ssônd 112a. 3. starosł. сѣдѣ, lub сѣсѣдѣ, české sud); sôd, Flor. 110; sôd, Puł. 225 v.; sôd, Flor. 36, Puł. 72 v., Flor. 80, Puł. 165 r., Flor. 88, Puł. 178 r., Flor. 96, Puł. 192 v., Flor. 100, Puł. 196 v., Flor. 118, 137, Puł. 250 v.; trud, Puł. 183 r. (Flor. 89 robota); wschod, Flor. 102, Puł. 202 r.; potop, Flor. 68, Puł. 134 r.; pop, Flor. 109, Puł. 224 r. (sacerdos); chleeb, Flor. 103 [*Podwajanie samogloski uważa prof. Nehring za charakterystyczną cechę części drugiej psalterza Flor. por. Iter Flor. 48*]; chlyeb, Puł. 204 v.; grob, Flor. 5, Puł. 7 v., Flor. 13, Puł. 22 r.; dzyw (vezinon iesm welu), Flor. 70, Puł. 139 v.; gniew, Flor. 2, 29, 75, 77 (2 r.), 78, 87, 88, Flor. Isai. Moy.; gnyew, Puł. 3 v., 55 r., 151 r., 156 r., 157 r., 161 v., 175 r., 181 r.; gnw, Flor. 123 (Puł. 258 v. roszyerdze); lew, Flor. 7, 9, 16, 21, Isai. sec.; lyew, Puł. 10 r., 16 v., 27 r., 40 v., 293 v.; odzywew (*odzyenye*), Flor. 103, Puł. 204 r.; cedr, Flor. 91; czedr, Puł. 186 v.; nyeszpor, Puł. 224 r., 230 v., 231 v., 260 v.; nyespor Puł. 230 v., 272 r.; plastr, Puł. 253 r.; swar, Flor. prol.; watr (*wiatr*), Flor. 1, 88; wyatr, Puł. 2 r., 177 v.; wieczor, Flor. 54; wyeczor, Puł. 110 v.; wycher, Puł. 301 r.; sbor, Flor. 85; zbor, Puł. 120 v., 173 r., 176 v.; angol, Flor. 33, 34; angyol, Puł. 65 r., 67 r.; dyabel, Flor. 108, Puł. 221 r., Flor. Habac., Puł. 299 v.; dzyal (wczôstwo albo dzyal gego), Flor. 121 (Puł. 257 r. vczęstek); srzebro y zlotô dzał rôkv ludzku, Flor. 113 (dzyala, Puł. 229 r.) [*Prof. Nehring kaže formę tę poprawić na dżala, z czym zgadza się psalterz Puławski*]; cosczol, Flor. 64; koszczyol, Puł. 125 v.; mul (iaco kon a mul), Flor. 31, Puł. 61 r.; orzel, Puł. 303 r.; pkel (ne bôdze chwa-*

lycz ezebe), Flor. Isai. sec. [*Por. Karol Appel, Замітки о древнепольс. языкѣ, II, odbitka, str. 5, gdzie autor twierdzi, iż w grupie pk zjawilo się później e przez assocyjacją tego wyrazu z słowami: pec, peke*]; pkyel, Puł. 294 v; stral (astrzęply), Puł. 298 r. (Flor. Moy. drzżoczka); czas, Flor. 68; Puł. 135 v., 166 v., Flor. 101, Puł. 199 v.; Flor. 101, Puł. 199 r., Flor. 118, 121, Puł. 249 v.; czasz, Flor. 80, glos, Puł. 34 v. (Flor. 18 zwók); glos, Flor. 28 (7 r.), Puł. 54 r. (7 r.), Flor. 76, Puł. 153 v., 198 r., 203 r., 206 v., 210 v., 215 r., 220 r., 228 r., 232 v., Flor. 117, Puł. 234 v., 281 v., 255 v., 258 r., 257 v., 259 v., 264 r., 267 r., 277 r., 278 v., 279 v.; obraz, Flor. 72; obras, Puł. 146 r; woz, Flor. 67, Puł. 131 v.; dym, Flor. 17, Puł. 29 r., 74 r., 130 r., 198 r.; dim, Flor. 36, 67, 101; helm, Flor. prol.; klam, Flor. 43, Puł. 90 v.; obrzim, Flor. 18, 32; [*Por. J. Baudouin de Courtenay, О древне польскомъ языкѣ, str. 30*]. obrzym, Puł. 35 r., 63 r.; pelgrzim, Flor. 68 (Puł. 135 r. podrosz-nyk); psalm, Puł. 1 v., 4 r., 18 r., 20 r., 28 r., 64 r., 66 v., 230 v., 233 r., 255 r.; ps., 2 v., 4 r., 5 r., 6 r., 8 r., 19 r., 21 v., 23 v., 24 r., 64 r., 81 r., 88 v., 174 v., 241 r., 243 r., 246 v., *i w wielu innych miejscach*; rozum, Flor. 31, 110, Puł. 225; srom, Flor. 68, Puł. 135 r.; szum, Puł. 125 v. (Flor. 64 zwók); zacon, Flor. 18, 36, 39; zakon, Puł. 35 r., 75 r., 82 v., 243 v., 245 v. (2 r.), Flor. 118, 65 (2 r.), 81, 73, 89, Puł. 243 v., 244 v., 251 r., Flor. 118, 137 (zokon), Flor. 118, 169, Puł. 254 v.; gospodzin, Flor. prol., 1, 2 (3 r.), 3, 4 (2 r.), 9, 10 (4 r.), 11 (3 r.), 23 (3 r.), 26, 27 (2 r.), 28 (6 r.), 29 (2 r.), 30 (2 r.), 32 (3 r.), 33 (5 r.), 34, 36 (7 r.), 38, 39 (2 r.), 40 (4 r.), 41, 44, 45, 46 (2 r.), 47, 49, 53, 54, 57, 65, 67 (5 r.), 68, 69, 71, 77, 80, 83, 84, 86, 88, 91, 92 (3 r.), 93 (5 r.), 94 (3 r.), 95 (3 r.), 96 (2 r.), 97, 98 (3 r.), 99 (2 r.), 101, 144, [*Wyraz czeskiego pochodzenia, jak to wykazał Prof. Nehring, w Archiv für slavische Philologie I, 62; II, 434. Co do użycia wyrazów: gospodzin, pan, w psalterzu Puławskim por. artykuł prof. V. Jagiča w Archiv. f. sl. Ph. IV, 656. Co do odmiany tego wyrazu por. Dr. R. Filat, Pieśń Bogarodzica, Pamiętnik Akad. Um. wydział filol. IV. Kraków, 1880, str. 88, 89*]; gospodin, Flor. 93; gospodyn, Puł. 3 r. (2 r.), 3 v., 4 v., 5 v. (2 r.), Flor. 9, Puł. 17 v., 18 v. (4 r.), 19 v. (3 r.), 45 r. (2 r.), 45 v., 51 r., 53 r. (2 r.), 54 r. (3 r.), 54 v. (3 r.), 56 r., 63 r. (2 r.), 64 v., 65 r., 66 r. (2 r.), 70 r., 73 r., 73 v. (2 r.), 74 v., 75 r., 76 v., 80 v., 84 r. (2 r.), 84 v. (3 r.), 86 r., 87 r., 93 v., 95 r., 95 v., 96 r., 96 v., 100 v., 108 r., 110 r., 115 r., 128 v., 131 v. (2 r.), 132 r., 132 v., 138 r., 144 r., Flor. 84, Puł. 171 r., 186 v., 187 v., 189 v., 190 r., Flor. 96, Puł. 196 (2 r.), 196 v., Flor. 101, Puł. 199 v., Flor. 102 (4 r.), 103, Puł. 206 v., Flor. 104, Puł. 207 v.; Flor. 105 (3 r.), Puł. 215 r., Flor. 109 (4 r.), Puł. 224 r., 224 v. (2 r.), Flor. 110, 112 (2 r.), Puł. 227 v. (gospodzy), 230 v., (2 r.), Flor. 114 (2 r.), Puł. 231 r., (2 r.), 231 v. (bospodzyn), Flor. 117 (5 r.), Puł. 234 r., 235 v., 256 v., Flor. 120, Puł. 256 r. v., Flor.

123 (2 r.), Puł. 258 v. (2 r.), 259 v., Flor. 124 (2 r.), Puł. 259 v., Flor. 125 (3 r.), Puł. 260 r., Flor. 126 (2 r.), Puł. 260 v. (2 r.), Flor. 127, Puł. 262 r. v., 265 v. (2 r.), Flor. 132, Puł. 266 v., 267 v., Flor. 134, Puł. 267 v. (2 r.), 268 v., 272 v., 273 r., Flor. 139, Puł. 277 r., 283 v. (2 r.), 284 v. (2 r.), Flor. 144 (5 r.), Puł. 285 v. (2 r.), 285 v. (3 r.), Flor. 145 (3 r.), Puł. 287 r. (6 r.), 288 r., Flor. 146 (2 r.), Puł. 287 v., 288 r., Flor. Isai, Puł. 292 v., Flor. Ann. (5 r.), Puł. 295 r., 295 v., 296 r., Flor. Moy (3 r.), Puł. 296 v. (2 r.), 298 v., 301 v., 305 v., 306 v., 309 r. (4 r.), 310 v.; pan, Puł. 15 r., 137 v., 139 r., Flor. 113, 114 (2 r.), 117 (3 r.), 120 (3 r.), 123, 124, 128, 131 (2 r.), 134 (5 r.), 137 (2 r.), 143 (2 r.), 144 (2 r.), 145 (3 r.), 146 (Wacł. 129 v), Puł. 295 v., Flor. Moy. Atan (5 r.) (Wacł. 110 r. *dwa razy*: pan, *raz*: paan, 110 v. pan, 112 r. paan); tarn (spina), gdi se siydzę tarn, Flor. 31 (gdy szye skureza zyła chrzeptowa, Puł. 60 v.). *Przykład ten może nam służyć za dowód, że Psalterz Puławski nie pochodzi uprost z tego samego źródła, co Floryjański. Jeden bowiem tłumacz rozumiał łacińskie spina, jako tarn, starost. трънь, dzisiejsze cięć, drugi zaś, jako kość pacierzową, nazwaną w Puławskim „zyła chrzeptowa“. I rzeczywiście oba te znaczenia wyrazu spina podają nam słowniki. Podobne przykłady różniącego się przekładu w obu tych psalterzach podaje prof. Przyborowski (Bibl. Warsz. 1880, Lipiec 151, 2), gdzie jeden tłumacz rozumiał łacińskie sors jako część (Flor. 124), drugi zaś jako szczęście (Puł. 259 v.); podobnie łacińskie os we Flor. 101, oddane jest przez koscz, w Puł. zaś przez vsta 198 v. i odwrotnie, Flor. 138, vsta; Puł. 274 v., koszcz. [I w innych zabytkach staropolskich znajdujemy wyraz tarn; por. Dr. A. Kalina, Anekdota palaeopolonica (Archiv. f. slav. Phil. III. 61): tarnem vkoronowan].*

§. 2 *Imiona obce*: abakuk, Puł. 299 r.; absalon, Puł. 4 r., 279 v.; amon, Flor. 82, amalech, Flor. 82, Puł. 168 r.; assur, Flor. 82, Puł. 168 r.; aaron, Flor. 98, Puł. 195 v., 229 v., 233 v., 269 r.; beniamin, Flor. 67, benyamyn, Puł. 133 r.; dauid, Puł. 105 v., 190 v., 224 v., 232 v., 256 v., 279 v., 283 v., 270 v., 233 r., 243 r., 246 v.; dad, Puł. 13 r. 198 r., 266 r. i w innych miejscach; efracim, Flor. 59; efracym, Puł. 119 r.; efracym, Flor. 107, Puł. 219 v.; pharao, Flor. Moy; farao, Puł. 298 v.; egypt Flor. 104, Puł. 210 r.; fynees, Flor. 105, Puł. 213 v.; galaad, Flor. 59, Puł. 118 v., Flor. 107, Puł. 219 v.; ghebal, Flor. 82, Puł. 168 r.; hermon, Flor. 88, Puł. 178 r., Flor. 132, Puł. 266 v.; iabin, Flor. 82; yabyn, Puł. 168 r.; iacob, Flor. 13, Puł. 23 r., Flor. 19, 52, 45; iakob, Puł. 36 v.; yakob, Puł. 107 v., 208 v., 303 r.; yakub, Flor. 104; gezus, Flor. Atan. iesus, Wacł. 112 r.; yezukrystus, Puł. 310 v.; yeruzalem, Puł. 105 r.; geruzalem, K. Świdz; ieruzalem, Flor. 121; Jeruzalem, Puł. 257 r.; yordan, Flor. 113, Puł. 228 v.; yoseph, Flor. 104; yozef, Puł. 208 v.; ismahelit, Flor. 82; ysmahelyt, Puł. 168 r.; kristus, Puł. 1 v., 8 r., 17 v., 20 r., 21 v., 25 v., 28 r., 256 v.; Flor. Atan.; krystus, Puł. 9 v., 81 r., 310 v., 311 r., Flor. Atan.; xpus 2 v.; xpus, Puł. 5 r., 6 r., 19 r., 23 r.; xps, Puł. 4 r.; xs,

Pał. 24 r.; Kristus, Pał. 171 v., 187 v., 273 r., Flor. Atan. Wac., 113 r.; madian, Flor. 82; madyan, Pał. 168 r., 299 v.; manasses, Flor. 59, 107, Pał. 118 v., 219 v. (nanasses); moab, Flor. 59, 82, 107, Pał. 119 r., 168 r., 219 v.; natan, Pał. 103 r.; szlā (szlam, *pro*: psalm, *czestie* žalm, a przez *metathesis* byłoby žlam), Flor. 146, psalm Pał. 287 v.; syon, Flor. 9, Pał. 15 r., Flor. 47, 73, 86, Pał. 96 v., 147 r., 174 r., Flor. 96, (weselila se iest syon), Pał. 193 r. (wyesszyelyla sze syon), Flor. 124, 125, Pał. 259 r., 260 r.; Thabor, Flor. 88; tabor, Pał. 177 v.; tirus, Flor. 86; tyr, Pał. 174 r. *Ślad* *poczylenia samogłoski tematowej mamy tylko w dwu rzeczownikach psalterza Floryjańskiego zakończonych na dźwięczną spółgłoskę: sōd, Flor. 110, chleeb, Flor. 103. W Modlitwach Wacława 2 razy paan 110 r. v.*

§. 3. Często znajdując się formy nominativu użyte w znaczeniu vocativu: swybaday lyfnyk wszytko yme yego, Flor. 108, *podobnie w Pał. 221 v.* wybaday lychwnyk; Blogosław nas bog, Pał. 129 v. (2 r.); szwyatczyz będą tobie bog Pał. 101 r. (Flor. 49 bosze); ostrzezy duszō twogey gospodzyn, Flor. 120; *podobnie w Pał. 256 v.* strzesz dusze twoye bog; Padn na nye strach, Pał. 298 r.; sluchay lud moy, Flor. 49; spowadaycze se lud wszistek, Flor. 66 (2 r.); spowadaycze se tobe lud bosze, Flor. 66 (2 r.); rozumeycze lud moy zacon moy, Flor. 77; sluchaycze lyud moy glosa mego, Pał. 154 r.; slisz lud moy, Flor. 80, *podobnie w Pał. 165 v.* slysz lyud moy; sōd moy winidzi, Flor. 16, sând [Prof. Jagić (*Archiv. f. sl. Phil. IV. 653*) jest zdania, że pisownia ta zgadzać się musi z wynawianiem tego wyrazu]; Pał. 26 r., ne pogrōszay me potop wodni, Flor. 68, *podobnie w Pał. 136 r.*; Bōdz stol gich przed nymi w sidlo, Flor. 68, Pał. 136 v.; bōdz stol gych; Przylosz gospodzyn nad was, Flor. 113; gospodzin pomocz przines iemu, Flor. 40; Ilogosław czō gospodzyna z syon, Flor. 133, *podobnie w Pał. 267 r.* Blogosław czyebye gospodzyn z syon; pan strzezy weszcza twego, Flor. 120; gospodzyn strzesz weszczya twego. Pał. 256 v.; pan myloserdze twoge na weky, Flor. 137 (Pał. 273 r., gospodne, Wacł. 137 v. bosze); napelni gospodzin wszistky proeby twoie, Flor. 19, (*impleat Jehova omnes petitiones tuas*); napelny bog, Pał. 37 r.; chwaly boga twego syon, Flor. 147, Pał. 288 v.; chwal boga twego syon, Wacł. 133 r.; w poszrod czebe gerwzalem, Flor. 115; yeruzalem Pał. 232 v.; zapomnaly czebe yeruzalem, Flor. 136; yeruzalem, Pał. 271 r.; ne poloszō czō yeruzalem, Flor. 136; ieruzalem, Pał. 271 v.; chwaly geruzalem pana, Flor. 147; chwaly yeruzalem, Pał. 288 v.; chwaly Jerusalem, Wacł. 133 r.

§. 4. W znaczeniu genitivu i innych przypadków: w przetkocka cham, Flor. 77; w zyemy kam, Pał. 159 r.; pamōczien sōdō raab y babilonigi, co jednak może téż być w znaczeniu dative Flor. 86. (pomnyecz będą raab y babilonyō, Pał. 174 r.); syon, Flor. 13; ze syon, Pał. 22 v.; od syon, Flor. 19, Pał. 16 v., Flor. 49, Pał. 100 v., Flor. 52, Pał. 107 v.; czori syon, Flor.

9, 72; czory syon, Puł. 15 r., 146 v.; z siyon, Flor. 109; ot syon, Puł. 224 r. (Wacł. 87, rozga sion); z syon, Flor. 127, Puł. 262 r., Flor. 133, Puł. 267 r.; s zyon, Flor. 134; ssyon, Puł. 269 r.; dzewky syon radwycze sół, Flor. 149, czory syon, Puł. 291 r.; podluk zakona melchisedech, Flor. 109, Puł. 224 v.; pokryła sbor abyron, Flor. 105 (*operuit costum Abyrami*); zbor abyron, Puł. 212 r.; y odpódzil przebitek ioseph, Flor. 77 (*sprevit tentorium Josephi*); stan yozef, Puł. 160 v.; przyszedł w dom abymelech, Puł. 105 v.; s bogem abraham, Flor. 46 (Puł. 96. abramowym); w okręgu ierusalem Flor. 78; okolo yeruzalem, Puł. 161 v.; ps dauid, Puł. 270 v. od gory faran, Flor. Habac. Puł. 299 r.; pocolena effrem ne wibrał, Flor. 77; postaczy effrem, Puł. 160 v.; z pesny syon, Flor. 136 (Puł. 271 r. o pyenyu syon); spewaycze bogu iacob, Flor. 80, bogu yakob, Puł. 165 r.; sód bogu iacob, Flor. 80; bogu yakob, Puł. 165 r.; stan bogv yakob, Flor. 131, Puł. 265 r.; slvbył bogv yacob, Flor. 131; bogu yakob, Puł. 264 v.; og kroła bazan, Flor. 134, Puł. 268 r. gospodzin z bazan, Flor. 67, Puł. 132 v.; iensze kaszesz zbawena iacob, Flor. 43 (Puł. 89 v. wzkazuyesz zbawyenya yakobowy); posegnal domowy aaron, Flor. 113; blogoslawyl domowy aaron, Puł. 230 r.; sinowe effrem, Flor. 77; synowye effrem, Puł. 155 r.; ksószóta zabulon neptalym, Flor. 67; kszószóta zabulon, neptalym, Puł. 133 r.; ksószóta edom, Flor. Moy.; kszószóta edom, Puł. 298 r.; sinom lot, Flor. 82; synom lot, Puł. 168 r.; posuszil yes rzeky etham, Flor. 73; rzyeky etham, Puł. 148 v.; wydz dobra yeruzalem, Flor. 127; yerusalem Puł. 262 r., dauid przeczywo golyat, Puł. 281 v.

§. 5. b) *Temata męskie pierw. na -ja kończą się na miękka spółgłoskę lub j.* boy, Flor. 26; gnoy, Flor. 82, Puł. 168 r.; oley, Flor. 108, olyey, Puł. 222 r.; oley, Flor. 140, Puł. 278 r.; pocoy, Flor. 37, 84; pokoy, Puł. 77 r., 171 v., Flor. 118, 161, Puł. 253 v., Flor. 124, Puł. 259 v., Flor. 127, 131. Puł. 262 r., 264 v.; dółecz (prót twoy y dółecz twoy), Flor. 22, (Puł. 43 v. lyaska) [dębiec, dubiec, dembiec, *znaczy*: dębowy kij, *ross.* дубецъ = różga, *por. Linde, Słownik*]; garnecz, Flor. 59, garnyecz, Puł. 119 r.; iednoroszcz, Flor. 77, 91; yednorozecz Puł. 160 v., 186 r.; konyecz, Puł. 34 r.; lutościwecz, Flor. 85. (Puł. 173 v., lyutoszczywy, miserator); lwycz (lwic lub lwicz, *jak*: panicz), Puł. 27 r., *w Flor. 16 czytamy*: szczenó lwowó; mesóecz, Flor. 71, 120; myeszyóecz, Puł. 142 v., 180 r., 256 v., 300 v.; mlodycz, Flor. 118, (Puł. 237 r., mlodszy, Wacł. 4 v. mlodzenyecz); oiecz, Flor. 26, [*w jaki sposób z ociec powstała forma dzisiejsza ojciec por. J. Baudouin de Courtenay, Einige Fälle der Wirkung der analogie, Beitr. VI, str. 21*]; oczecz, Wacł. 109 r., 110 r. (2 r.); oczyecz, Puł. 51 r., 179 r., 202 r., 308 v. (3 r.), 309 r. (3 r.), 309 v.; oczecz, Flor. 88, 102; Flor. Is. sec. Puł. 294 v., 302 v., Flor. Atan. (9 r.), Wac. 109 r. (2 r.), 109 v. (2 r.), 111 r., Puł. 308 v., 309 v.; owocz, Flor. 20, 57, 71, 126 (owecz), Puł. 39 r., 115 v., 143 v., 261 r.; stolecz, Flor. 10, 44, 88 (2 r.), Puł. 179 v., 180 r., Flor 92, 93; stolyecz, Puł. 18 v., 92 v.; sto-

hecz, Puł. 187 r., 189 r.; znanecz, Flor. 54; znanyecz, Puł. 110 r.; mecz, Flor. 43, 56, 58; myecz, Puł. 28 v., 89 v., 113 v., 116 v., 305 r., 307 r.; placz, Flor. 29, Puł. 55 v.; deszcz, Flor. 71; deszcza Puł. 142 v.; chrzószc, Puł. 209 v. (Flor. 104. chróst); kalusz wod poszedł Puł. 300 r.; mós, Flor. 1, Puł. 1 v., Flor. 31, Puł. 60 r., Flor. 33, Puł. 65 r., Flor. 39, Puł. 82 r., Flor. 83 (2 r.), 91, 111, Puł. 226 r.; mój, Puł. 169 v., 185 v., 261 r., 277 r., 296 r.; mansz, Flor. 126 (por. Dr. A. Kalina, *Ueber die Schreib. der Nasalvoc. Archiv. f. sl. Ph. IV. 36.*); mosz, (pro: mós), Flor. 139; lhez (mendax, wszelki człowiek lhez), Flor. 115; lesz, Puł. 232 r., Witt. lesz; strosz, Puł. 64 r.; wodz, Flor. 54 Puł. 110 r., 163 v., Flor. Moy. Puł. 298 r., wodz, Flor. 79; pancierz Flor. prol.; pastyrz, Puł. 189 v.; pęchyrz, Puł. 245 r., (Flor. 118 81, bulga, uter, dy bvlge, Wacł 33 v. sand skorzany); wprz (pro weprz), Flor. 79; wyepz, Puł. 164 r.; szaltarz, Flor. Rubr. 2, Flor. 80; zoltarz, Puł. 165 r., 292 r.; crol, Flor. 2, 20, 23 (2 r.), 28 32, 43, 44, 46 (2 r.), 59, 62 (drol), 67, 73, 94; krol, Puł. 3 r., Flor. 20, Puł. 37 v., 38 v., 45 r., 45 v., 54 v., 63 r., 89 v., 93 v., 95 v., 96 r., 119 r., 123 v., 131 r., 148 r., 190 r., Flor. 104, Puł. 208 v., Flor. 107, Puł. 219 v.; neprzyaczel, Flor. 7, 12, 40, 54, 73 (2 r.), 88, 142, [*Co do pisowni tego wyrazu w psalterzu Flor. por. Nehring, Iter Flor. 44. Prof. Malecki (Gram. hist. por. str. 199) przypuszcza, że przyjaciel jest pierwotnie tematem na -i*]; neprzyaczel, Flor. Moy.; nyeprzyaczel, Puł. 10 v., 85 v., 87 v., 88 r., 147 r., 148 r.; nyeprzyaczel, Puł. 20 v., 109 v., 148 v., 179 r., 280 r., 297 v.; neprziaczel, Flor. 41; neprzyaczel, Flor. 42, 73; odkupiczel, Flor. 77; odkupyczel, Puł. 157 v.; wrobl, Flor. 10, Puł. 18 r., Flor. 83, Puł. 169 r., Flor. 101, Puł. 198 v., Flor. 123, Puł. 259 r., [*Por. Baudouin de Courtenay, O арев. польс. яз., str. 74*]; czyeszyczel, Puł. 176 v.; zaslonyczel, Flor. 113, 143, (Puł. 229 v., 282 r. zaszczytca); zaszczytzel, Flor. 113, (Puł. 230 r. zaszczytca, protector); zbawiczel, Flor. 17, 24, 61 (2 r.), 69; zbawyczyl, Puł. 28 v., 46 r., 120 v., 121 r., 292 v.; zbawyczel, Puł. 138 r., 139 r., Flor. 143, Puł. 282 r.; zbawycel, Flor. Isai.; zal, Flor. 105; zayl, Puł. 214 v.; czen (*cien*), Flor. 43, 108, 143; czyen Puł. 91 r., 164 r. (Flor. 79 czma), Flor. 101, Puł. 199 r., 222 v., 282 r.; kon, Flor. 31, 32; koyn, Puł. 61 r., 63 v.

§. 6. *Imiona obce*: israhel, Flor. 21, 40, 52, Puł. 107 v., Flor. 67, Puł. 133 v., Flor. 71, 72, 77, 80, Puł. 166 r., Flor. 80, Puł. 166 r., Flor. 82, Puł. 167 v.; ysrahel, Puł. 144 r., Flor. 104, 113, Puł. 293 r.; israhel, Flor. 105, Puł. 215 r., 228 r. (2 r.), Flor. 129, Puł. 229 v.; yzrahel, Flor. 113; yzaiasz, Puł. 292 v.; moyses, Flor. ; moyszesz, Flor. 105; moysziesz, Flor. 105; moyzesz, Puł. 195 v., ? v., 213 v.; saul, Puł. 115 v.; samuel, Flor. 98; szamuel, l. 195 v.

§. 7. *Formy nominativu w znaczeniu vocativu*: Bódcz pokoy moczy twogey, Flor. 121, Bód pokoy, Puł. 257 v.; mecz

gich wnidz w sereze gich, Flor. 36, *podobnie* w Puł. 73 v. myecz gych wnydz; obrocz se bol iego w glowę iego, Flor. 7, w Puł. 11 v. obrocz szyę lesz (*może* boleszcz) yego w glowę yego; chwalcze gy sluncze y mesódz, Flor. 148, myeszyócz, Puł. 289 v.; israhel bódzeszli me sluszacz, Flor. 80; israhel| bédzeszly mye sluchacz, Puł. 165 v.; Rzecz nynie ysrahel, Flor. 117; rzecz nynye israhel, Puł. 233 v.; rczy nynie ysraheil, Flor. 123, 128; rzecz nynye ysrahel, Puł. 258 v., 262 v.; pfay israhel, Flor. 130; pway ysrahel, Puł. 264 r.; wesel se yzrahel, Flor. 149; wyeszyl szye israhel, Puł. 291 r.; bosze israhel, Flor. 24, 68; boze israhel, Puł. 48 r., boze ysrahel, Puł. 135 r.; swóti israhel (spewacz bódó tobe), Flor. 70; israhel, Puł. 141 v.; bódócz mólwicz israhel, Flor. 49; bédę mólwycz israhel, Puł. 101 r.

§. 8. *W znaczeniu genetivu i innych przypadków*: od oblicza boszego synay od oblicza boszego israhel, Flor. 67; od oblicza bozego synay od boga israhel, Puł. 130 v.; daycze sławó bogu israhel, Flor. 67, [(Puł. 133 v. na israhel); bo bosze iest wznesyene nasze y swótego israhel, Flor. 88; y szwyętego israhel, Puł. 178 v.; kto da z syon zbawene israhel, Flor. 13 (2 r.), 52. izrahelowy, Puł. 22 v.; izrahel Puł. 23 r., 107 v.; gensze zyawa slowo swoge yakobowy a sódy swoge yzraheyl, Flor. 147; ysraheyl, Puł. 289 v.; błogosławil domowi israhel, Flor. 97, Puł. 230 r.; domowy ysrahel, Flor. 113, Puł. 194 r.; synom israhel, Puł. 201 v., (Flor. 102 ysrahelskym), chwala synom yzrahel, Flor. 148; synom ysrahel, Puł. 290 v.

§. 9. c) *Temata nijakie pierw. na -a. W nomin. sing. występuje w słowińskich językach i w polskim końcówka o*: drewno, Puł. 1 v., rano, Flor. 45, Puł. 95 r.; sano (*siano*), Flor. 36; syano, Flor. 71, 91, 101 (2 r.), 128, [Co do pisowni por. artykuł prof. Nehringa w Archiv. für sl. Phil. II, str. 417—18]; szyano, Puł. 72 r., 143 v., 186 r., 198 v., 199 r., 202 v., 262 v.; sziano, Flor. 102; wyno, Flor. 103, Puł. 204 v., 306 r.; mleco, Flor. 118, 65; mleko, Puł. 243 v.; mlyeko, Puł. 303 v.; móso, Flor. 77; mosó (*pro: móso*), Flor. 78; myęso, Puł. 156 v., 161 r.; zelyazo, Puł. 208 v; złoto, Flor. 113, 134, Puł. 229 r.; sloto, Puł. 268 v.; srebro, Flor. 11, 113, 134, [srebro, *starosł. сръбръо, forma ta zawsze jeszcze znajduje się w Flor., w Puł. obok srebro jest już i šrebro. Por. J. Baudouin de Courtenay, O древне польск. языкѣ, str. 59]; szryebro, Puł. 20 r.; szrzebro, Puł. 229 r; szrebro, Puł. 268 v.; masto, Flor. 36, 47, 75; myasto, Puł. 76 r., 96 v., 150 v.; mito (*odkupenia dusze swey*), Flor. 48; myto, Puł. 98 v.; gardlo, Flor. 5, Puł. 7 v., Flor. 13, Puł. 22 r., 134 v., (Flor. 68 dzósla); szydło, Puł. 67 v.; sidło, Flor. 34 *w znac. vocat.*; sydło, Flor. 123; szydło, Puł. 259 r.; swatło, Flor. 15; czisło, Flor. 38. [Prof. Nehring uważa, iż w tym wyrazie prawdopodobne jest pochodzenie czeskie, Archiv. II, 435]; czy-sło, Puł. 80 r.; masło, Puł. 303 v.; łączysko, Flor. Ann. łączysko, Puł. 295 v.; boatwo, Flor. Atan., Puł. 308 v. Wack. 109 r.; bogactwo, Puł. 226 v.; bogastwo, Flor. 118; dziedzicstwo, Flor. 15,*

[O pisowni wyrazów: dziedzicstwo, ksószstwo, mnoaszstwo, nesboszstwo i t. p., por. J. Baudouin de Courtenay, O древне-польскомъ языкѣ, str. 31—32. Nehring, Iter Flor. 46]; dziedzycztwo, Puł. 24 v.; crolewstwo, Flor. 21; krolewstwo, Puł. 42 v., Flor. 102, Puł. 202 v., Flor. 144, Puł. 285 r. (2 r.); ksószstwo, Flor. 138; kszycstwo, Puł. 275 r.; mnoaszstwo, Flor. 30, 76; mnostwo, Puł. 58 v., 90 r., 153 v.; nesboszstwo, Flor. 13, (Puł. 22 r. nyeszczyęszczye); panstwo, Flor. 144; paynstwo, Puł. 285 r.; poganstwo, Flor. 2; pogaynstwo, Puł. 2 v.; podobenstwo, Flor. 143; podobyenstwo, Puł. 283 r.; swadeczstwo, Flor. 18; szwyadecztwo, Puł. 35 r.; swadecztwo, Flor. 121; welmnoaszstwo, Flor. 8, 67; wyelmostwo, Puł. 12 v.; wemnostwo, Puł. 133 v.; welmoszstwo, Flor. Atan; wyelmostwo, Puł. 308 v., (Wacł. 109 r. wielmoznosc); wczóstwo, albo dzyal. (*participatio*), Flor. 121, (Puł. 257 r. vczęstek); szydowstwo, Flor. 113; zydowstwo, Puł. 228 r.

§. 10. d) *Tematu nijakie pierw. na -ja. W języku starosłowiańskim i polskim występuje końcówka -e: oblicze, Flor. 26, 33, (Puł. 51 r., 65 v. lyce); oblycze Puł 18 v. (Flor. 10 licze) sercze, Flor. 5, 12, 15, 21, 26 (3 r.), 27, 30, 32, 37, 38, 39, 40, 43, 44, 54, 56, 60, 68, 72 (2 r.), 77, 83, 101, 106, 107 (2 r.), 108, 111 (2 r.), 118, 161, 65, 130, 142, Flor. Ar.; szyercze, Puł. 7 v., 21 r., 25 r., 41 r., 50 r., 51 r., 51 v., 53 r., 59 v., 63 v., 77 v., 80 r., 83 v., 85 r., 91 r., 92 r., 109 r., 114 r., 119 v., 136 v., 146 r., 157 v., 169 r., 198 v., 216 r., 218 v., 219 r., 222 v., 226 v., 253 v., 264 r., 280 r., 243 v.; serce, Flor. 54, 100; szercze, Puł. 146 r., 197 r., 226 v., 295 r. W zwrotach: prostim sercze wesele weszczdlo iest, Flor. 96, i wesele szercze moze sô, Flor. 118, 105 stoi nominativus mylnie zamiast genetiwu, jak to znajdujemy w psal. Puławskim, 193 v. szercza wyesszyelye i 248 r. wyeszzyelye szyercza; sluncze, Flor. 88, 103 (por. Baud. de Court. O дрeв. поль. яз., str. 73; o przejściu wyrazu tego w formę taką, jaką w psalterzu Puławskim już znachodziemy, i jaką dziś mamy, por. K. Appel, Запѣтки о древне-польскомъ языкѣ II, str. 3, uw. 1); sluncze, Puł. 180 r., Flor. 103; sloyncze, Puł. 205 v., 205 r., 300 v.; łącziszczce, Flor. 36; łączyszczce, Puł. 73 v., czeskie: lucziszczce (Iter, Flor. 90); zboze (moye). Puł. 80 r., 80 v., (Flor. 38 czószc moia, (2 r.); morze, Flor. 77, Puł. 159 r., Flor. 94, Puł. 190 r., Wacł. 108 r.; Flor. 103, Puł. 205 v., Flor. 113, Puł. 228 v., Flor. Moy. Puł. 297 v.; perze (golóbe), Flor. 67; pyerze, Puł. 131 r.; zdrowye, Puł. 77 r., (Flor. 37, zbawene), Puł. 77 v.; błogoslawene, Flor. 128, Puł. 263 r.; chwalne, (pro: chwalene), Flor. 110; chwalyenye, Puł. 226 r.; chwalane, Flor. 144, [por. Dr. A. Kalina, Anecdota palaeopolonica (Archiv. f. sl. Ph. III, 630): pomnyanya]; chwalyenyc, Puł. 286 r.; czakane. Flor. 38; czekanye, t. 80 v.; drazene, Flor. 47, 54; drzenye, Puł. 97 r.; drzenenye, Puł. 9 r.; gardzene, Flor. 122, (w Puł. 258 r. jest instrumental. gardzenem); gotowane, Flor. 64; gotowanenye, Puł. 126 r.; kamyenye (colt. lyubo bylo slugam twoym kamyenye yego, Puł. 199 v.), w Flor.*

101, całego tego ustępu brak; kazanye twe, Flor. 118, 89, (Puł. 246 r. kazn twoya); mislene, Flor. 18, 48, 75; myszlyenye, Puł. 36 r., 98 r., 151 v., 238 v., 244 v., 246 v., (Wacł. 35 v. myslenie), 251 r.: myslene, Flor. 118 (Wacł. 7 r. mislenie). 118, 73, 89, 97, 137; myslyenye, Puł. 246 r.; rozsmislanie, Wac. 29 v.; nagotowane (stolcza twego), Flor. 88; nagotowane, Puł. 178 r.; naygrawanye, Puł. 161 v., (Flor. 78, posmewane); narodzenye, Puł. 310 r., (Flor. Atan. opleczone albo czala przygódze = *въплъщеніе* Wacł. 112 r., wzcielenie); nyevlyeczenye, Puł. 306 r.; nasmewane, Flor. 43, naszmyewanye, Puł. 90 v.; otkupene, Flor. 129; odkupyenye, Puł. 263 v.; odkupyenie, Wacł. 19 r.; otpoczywane, Flor. 131; odpoczywane, Puł. 265 v.; odzyenye, Puł. 200 v., (Flor. 101, zakricye); odzenye, Flor. 101, Puł. 222 v.; odzene, Flor. 108; odzyenye, Puł. 200 v., Flor. 103, Puł. 204 r.; odrzuczene, Flor. 21, (Puł. 40 r, wyrzuczenye); opravane stolcza iego, Flor. 96, (Puł. 192 v. oprawa); osromoczene, Flor. 43; posromanye, Puł. 90 v.; osweczene, Flor. 26, 43; oszwyeczenye, Puł. 49 v., (2 r.), 89 r.; padzene styany, Flor. 143; padzenye szczyzny, Puł. 283 v., (Klement. vpadenye obradi); pene, Flor. 41, 70; pyenye, Puł. 87 r., 125 r., 139 v., 183 v., 255 r., 256 v., 258 r., 259 r., 259 v., 260 v., 261 v., 262 v., 264 v., (2 r.), 295 r., 296 v.; pyene, Puł. 266 v.; wisocosci twe y plinene twoie, (unda), Flor. 41, (Puł. 87 r., wysokoszczy twoye y welny twoye); podzwyszene (rôkv moyv), Flor. 140, podnyeszyenye rëku moyu, Puł. 277 v.; pochweiane (glowi), Flor. 43; pokywanye (glowy), Puł. 90 v.; podrzesznyenye, Puł. 161 v., (Flor. 78 szszpila, sub-sannatio, eyn undirmsychunge *por.* Iter Flor. 108); pocolene, Flor. 21, 23, 77 (2 r.); pokolenye, Puł. 43 r.; pokolyenye, Puł. 45 r., 154 v., 155 r., 226 r., 284 r. (2 r.), 302 v.; pokolene, Flor. 77, 111, 144 (2 r.), *Is. sec.*; pokolienye, Puł. 293 v.; poludne, Flor. 36; poludnye, Puł. 72 v.; pomdlene, Flor. 118, 49; pomdlyenye, Puł. 241 v., (Wacł. 26 v. strach); posmewane, Flor. 78, (Puł. 161 v. naygrawanye), Flor. 118, 161; poszmyewanye, Puł. 253 v.; potkane, Flor. 18; potkanye, Puł. 35 r.; poswezene, Flor. 138; poszwyeczenye, Puł. 274 r.; poznane, Flor. prol.; poszegnane, Flor. 3; pozegnanye, Puł. 5 r., przezyegnanye, Wacł. 119 r.; przebywane, Flor. 75, (Puł. 150 v. przebyt); przemenene, Flor. 54, 76; przemienye, Puł. 110 v.; (przemiana, Puł. 153 r.); rozpowedzene, Flor. 118, 129; rospowyedzenye, Puł. 250 r.; scruszene, Flor. 13; skruszenye, Puł. 22 r.; sczwirdzene, Flor. 17, 72; sczwyerdzenye, Puł. 28 r.; sczwerdzene, Flor. 71; stwyrdzenye, Puł. 143 v., 144 v.; sczwyrdzenye, Puł. 248 r.; sspadzenye, Flor. 105; spadzenye, Puł. 213 r. stôkane, Flor. 37, 78; stëkanye, Puł. 77 v.; wzdychanye, Puł. 162 v.; trzôsnyee, *por. Archiv. f. sl. Phil. II, 424, co do ee*), Flor. 105; trzôszenye, Puł. 213 v.; vbyeszenye, Flor. 103, (Puł. 205 r. vtoka); vbyeszenye, Flor. 143, (Puł. 282 r. vtoka); vczekanye, Flor. 103; vczekane, Flor. 141; vczyekanye, Puł. 279 r.; vlapene, Flor. 34, (Puł. 67 v. lapycza); wedzene, Flor. 72; wyedzenye, Puł. 145 r.; wolane, Flor. 17, 101, 143;

wolanye, Puł. 29 r., 198 r., 283 v. Klem. 143; wpuszczone, Flor. 77; wpuszczenie, Puł. 158 v.; wyczyszczenie (*wyciśnienie*), Puł. 243 r., wypowiedzenie, Puł. 60 r.; wznesyene, Flor. 88; wzneszyenie, Puł. 178 v.; zapomnene, Flor. 9; zapomnyene, Puł. 15 v.; saszczycene, Flor. 120; saszczyczenie, Puł. 256 r.; zbawene, Flor. 3 (2 r.), 19, 26, 34, 36, 37, 41 (2 r.), 42, 59, 61; zbawene, Flor. 61, 66, 68, 70, 84, 118, 153; zbawyene, Puł. 4 r., 4 v., 37 r., 49 v., 67 r., 72 r., 86 v., 87 v., 88 v., 108 v., 120 v.; zbawienie, Wacł. 118 r., 119 r., 69 v.; zbawyene, Puł. 76 r.; zbawyenie, Puł. 121 v., 129 r., 137 v., 140 v., 171 v., 220 r.; 252 v., 300 r.; sbawene, Flor. 107; saszczyczenie, Puł. 49 v.; smyłowane, Flor. 129; smyłowane, Puł. 263 v.; szmilowanie, Wac. 19 r.; szódaue, Flor. 37. (Puł. 77 v. *ządza*); bycze (bycie, wspomien czo yest moye bycze, Puł. 181 r., *recordare mei, quam temperarius sim*, Flor. 88, czo iest moia czószcz); nyeszczyęszczye, Puł. 22 r., (Flor. 13 nesboszstwo); przeszcze (*przejście, eruptio*), Flor. 143, Puł. 283 v. (Klem. 143 mynucie); przyyócze, Flor. 107; przyęcze, Puł. 219 v.; pycze, Puł. 301 v.; szczóscie, Flor. 30; szczęszczye, Puł. 58 r.; wiszcze (*wyjście*), Flor. 18; wyszczye, Puł. 35 r.; zakricye, Flor. 101, (Puł. 200 v. odzyenie); miloserdze, Flor. 20, 22, 24, 25, 31, 35, 39, 56, 58 (2 r.), 61, 62, 68, 84, 85, 88 (3 r.), 91, 93, 99, 100, (*por. Baudouin de Courtenay, O древ. польск; аз. str. 73*); myloszyerdze, Puł. 44 r., 61 v., 71 r., 83 r., 114 r., 117 r., 122 v., 136 r., 176 v., 178 r., 185 v., 196 v., 202 v., 210 v., 219 r., 222 v., 233 v. (2 r.), 263 v., 269 v., 269 r., 270 v.; myloszyerdzye, Puł. 46 v., 118 r., 122 r. 233 r. (2 r.); myloszerdze, Puł. 171 v., 173 r., 179 r., 189 r., 215 r., 273 r. (Wac. 137 v. milosierdzie), 281 v.; myloszirdzye, Puł. 48 v.; mylosierdzye, Flor. 102 (*psał. Wiltb. ma: mylosirdie*); mylosierdze, Flor. 105, 106, 107, 108, 117 (4 r.), Flor. 116, 129, (miloszirdze, Wac. 19 r.), 135 (2 r.), 137, 143; myloszyerdzye, Puł. 233 r., 236 r.; mylosierdzy, Flor. 117 (*zamiast mylosierdzye, por. Nehring, Iter Flor. 80*); roserdze, Flor. 57, 73; roszyerdze, Puł. 114 v., 147 r., 300 r., 258 v.; wógle roszgló se iest, Flor. 17 (Puł. 29 v., węglye rosszone są), grad y wógle, Flor. 17, (Puł. 29 v. węglye Plur.), padne na ne wangle (collec.), Flor. 139, (Puł. 277 r. padn na nye węgle), [*starośl. agla, carbo, litewskie anglis, prof. Miklosich przypuszcza, że pierwotnie odmieniało się według deklinacji tematów na -i. (Vergl. Lautl². 114), Dr. Kalina twierdzi, że wangle Flor. 139 wymawiano wangle, por. Archiv. f. sl. Ph. IV, 36, 62*]; wesele, Flor. 29, 96; weszele, Flor. 118, 105; wysszyelye, Puł. 55 v.; wyeszyełye, Puł. 301 r., [*Podobnie zmiękczone brzmienie tego wyrazu znajdujemy w Bibl. kr. Zofii, wyeszyelye, 247a Żyw. Błaz. 200*]; wyeszyelye, Puł. 248 193 v.; zyele, Flor. 89; zyelye, 182 r.

§. 11. e) Temata żeńskie pierw. na -a. Tu należą wszystkie żeńskie i męskie z nominativem sing. zakończonym na -a: dzweka (*pro: wka*), Flor. 136, (Puł. 271 v., czora); drszópczka, Flor. Moy. (Puł. 3 r., stral sstrzply); kobilka, Flor. 104, Klem. 108, [*Podobnie*

w *Bibl. kr. Zof. kobilka* 52b, 12; 103a, 22, *czeskie kobyłka*, por. *Dr. E. Ogonowski, Archiv. v. sl. Ph. IV, 363*]; *kobyłka*, Puł. 209 v., Flor. 108, Puł. 223 r.; *moab latka* (*labes, sturosl. латка, czeskie latka*, Iter. Flor. 90) *nadzeje moyey*, Flor. 107, *latka*, Puł. 219 v.; *matka*, Puł. 103 v., Kart. Świdz, (Flor. 60 macz); *navka*, Flor. 138; *nauka*, Puł. 273 v.; *opoka*, Flor. 103, Puł. 205 r.; *rółka*, Flor. 9, 20, 31, 35, 43, 88, 108, Flor. Moy.; *rółka*, Puł. 17 r., 38 v., 60 r., 71 v., 89 r., 178 v., 223 r., 274 r., 297 v., 298 v., 305 v., 306 v., 307 r.; *rółkó* (*pro: rółka*), *rółkó twoya przewedze myó*, Flor. 138, *zabyge ge rółkó moya*, Flor. Moy w Puł. w obu tych miejscach (274 r i 297 v.) *jest: rółka*. W oznaczeniu gloski a przez znak ó możnaby upatrywać ślad a ściśnionego w tym wyrazie, por. *Dr. A. Kalina, Ueber die Schreibung der Nasalvoc. in den altpoln. Denkmälern (Archiv f. sl. Ph. IV, 33)*. Antoni Semenowitsch w dziele: *Ueber die vermindliche Quantität der Vocale im Altpoln. Leipzig, 1872, str. 24 i n.* zebrał wiele przykładów z zabytków XV. i XVI. wieku, w których dźwięk służący zwykle na oznaczenie samogloski nosowej, pełni inną funkcję, a mianowicie często oznacza a ściśnione. Por. *Lucyan Malinowski, Ślady dyjalektyczne w oznaczaniu samogłosek nosowych, Rozpr. Wydz. filolog. Akad. Um. Tom VII. Kraków, str. 337, 348*; *rzeka*, Flor. 64, Puł. 126 r., Flor. Moy Puł. 297 v.; *trozka*, Flor. prol.; *vtoka*, Flor. 9, 17, (Puł. 14 r., 28 r. *vczyecha*), Flor. 30, Puł. 56 v., Flor. 31, Puł. 61 r., Flor. 45, Puł. 94 v., Flor. 70, Puł. 139 v., (Wac. 98 v. *vczyecha*), Puł. 181 v., Flor. 89, Puł. 182 r., Flor. 90, Puł. 184 r., Puł. 205 r., 282 r. (Flor. 103, 143 *vbyeszenye*); *bulga*, (*uter, dy bvlge*, Iter. Flor. 85); 118, 83, (Puł. 245 r., *pęchyrz*, Wacł. 33 v., *sand skorzany*); *droga*, Flor. 1, Puł. 2 v.; Flor. 17, Puł. 31 v., Flor. 48, Puł. 99 r., Flor. 49, Puł. 102 v., Flor. 76, Puł. 153 r., Flor. 76, Puł. 153 v., Flor. 138, Puł. 275 v.; *noga*, Flor. 9, Puł. 15 r., Flor. 25, Puł. 49 v., Flor. 35, Puł. 71 v., Flor. 67, Puł. 132 v., Flor. 93, Puł. 189 r., 306 r.

Musculina: *sluga*, Flor. 18, Puł. 35 v., Flor. 108, Puł. 223 v., Puł. 232 r. (2 r.), Flor. 115, 118, Puł. 238 r., Wacł. 6 v., Flor. 118, 121, Puł. 249 v., Wacł. 39 v., Flor. 118, 137, Puł. 251 r., Flor. 142, Puł. 281 v.: *sluga*, Flor. 115; *mvcha*, Flor. 104; *mucha*, 209 v.; *pycha*, Puł. 144 v., (Flor. 72 *pisznosc*), Puł. 149 r.; *picha*, Flor. 73; *vczecha*, Flor. prol. *vczyecha*, Puł. 14 r., 28 r., 230 v., Wacł. 98 v., [*vczyecha* Puł. 28 r. *pro: ucieczka, bo we Flor. 17 jest utoka, o czym por. uwagę prof. Przyborowskiego, Bibl. Warsz. 1880. Lipiec, 147*]; *os-soba*, Puł. 274 v., (Flor. 138, *brak tego wyrazu*); *tróba*, Flor. prol.; *zgloba*, Flor. 7 (2 r.), (Puł. 11 r., 12 r. *zloszcz*), Flor. 31, (Puł. 60 r. *zdrada*), Puł. 70 v., (Flor. 35 *lichota*), [*Por. J. Baudouin de Courtenay, O древне-польс. языкѣ. str. 32*]; *zgloba* albo *neprawednost*, Flor. 108; *glowa*, Flor. 139, Puł. 276 v.; *yalowa* (*narodzyła wele gych*, Flor. Ann.), Puł. 295 v.; *krolyowa*, Puł. 93 r., Flor. 44, *cro-lewna*); *molwa*, Flor. 118, 137, Puł. 251 r., 273 v., Flor. 147, Puł. 289 r., (Wacł. 133 v. *mowa*), Flor. 104, *słowa bosza maszla* 67,

(*pro*: mowa), Puł. 208 v.; *mołwa*, [por. *Baud. de Court. O apeв-польс. яз. str. 73*]; wdowa, Flor. 108, Puł. 221 r.; lichwa, Flor. 54; *lychwa*, Puł. 109 v.; oliwa, Flor. 51; *lylwa*, (*sic*) Puł. 106 r.; *oprawa*, Puł. 192 v., (Flor. 96, *oprawane*); *slawa*, Flor. 1, Puł. 2 v., Flor. 3, Puł. 4 r., 12 r., Flor. 16, Puł. 27 v., Flor. 20, Puł. 38 r., Flor. 29, Puł. 56 r., Flor. 37, 44, Puł. 93 v., Flor. 48, Puł. 99 v., Flor. 48, Puł. 99 v., Flor. 56, Puł. 113 v., Flor. 56, Puł. 114 r., Flor. 61, Puł. 121 v., Flor. 67, 79, 84, Puł. 171 v., (Wacł. 69 v. chwala), Flor. 88, Puł. 178 v., Flor. 96, 103, Puł. 206 r., Flor. 107, (nade wszõ szemõ slowa twoya, *pro*: *slawa, jestto zapewne prosta omylka, bo w tekacie łacińskim jest: gloria tua, a w Puł. 219 r., slawa twoya*), Flor. 108, 112, Puł. 227 v., (Puł. 285 r. *slawa, jest omylka, zamiast: slawã = slawę, bo odnosi się do znanõ wczynyly, to tẽz słusznie jest we Flor. 144 slawõ*); *slawa*, Flor. 149, Puł. 291 v., Flor. Habac, Puł. 299 r., Flor. Atan. Puł., 308 v., 311 v., Flor. Moy. Puł. 296 v., Flor. 111, Puł. 226 v.; *brzõtwa*, Flor. 51; *brzytwa*, Puł. 105 v.; *modlitwa*, Flor. 34; *modlytwa*, Puł. 68 r., 176 r., Wacł. 116 r., Puł. 181 v., 278 r.; *modlitwa*, Flor. 41, Puł. 87 r., Flor. 87, 140; *yednota*, Puł. 310 r., (Flor. Atan. *gednocz*, Wacł. 111 v. *gednoscz*); *kapusta zol*, Flor. 36, (Puł. 72 r. *odroszly zyoł*); *lichota*, Flor. 7, 16, 26, (Puł. 26 r., 51 v., *zloszcz*), Flor. 35, (Puł. 70 v., *zgloba*), Flor. 48, 54, 56, 58, 72, 91 (*wszedzie tu w Puł. odpowiada: zloszcz; zwraca na to uwagę prof. Przyborowski. w Biblijot. Warsz., 1880. Lipiec, str. 146*); *lychota*, Puł. 98 v., Flor. 106, 108, 118, 65; *odplata*, Flor. 18, Puł. 35 v., 237 v., 261 r., 264 r.; *opłata*, Flor. 126; *otplata*, Flor. 130; *oszwycata*, Puł. 77 v., (Flor. 37 *sweczã*); *pomsta*, Flor. 78, Puł. 162 v., 306 r.; *prawota*, Flor. 111, Puł. 227 r., Flor. 118, 137 (3 r.), Puł. 251 (2 r.); *robota*, Flor. 9, Puł. 16 v., Flor. 54, Puł. 109 v., Flor. 72, Puł. 145 v., Flor. 89, (Puł. 183 r. *trud*); *sromota*, Flor. 43, Puł. 90 v., (por. *Bibl. kr. Zofii, 85b, 31*); *jagoda*, Puł. 306 r.; *krzywda*, Puł. 109 v., Flor. 118, 129, 250 v.; *prawda*, Puł. 7 v., Flor. 24, Puł. 46 v., Flor. 35 (2 r.), Puł. 71 r., Flor. 39, Puł. 83 r., 88 r., Flor. 56, Puł. 114 r., Flor. 84, Puł. 171 v., 175 v., Flor. 88 (3 r.), Puł. 177 r., 177 v., 179 r., Flor. 90, Puł. 184 r., Flor. 93, Puł. 188 v., Flor. 99, Puł. 196 v., Flor. 102, 107, Puł. 219 r., Flor. 110, Puł. 225 r., Flor. 110, Puł. 225 v., Flor. 111, Puł. 226 v., Flor. 116, Puł. 233 r., Flor. 118, 145, Puł. 253 r., Flor. 118, 73, Puł. 244, (Wacł. 29 r. *sprawiedliwosc*); Flor. 118, 81, Puł. 245 v., Wacł. 34 r.; Flor. 118, 89, Puł. 245 v., Wacł. 34 v.; Puł. 251 r., Flor. 118, 145, Puł. 252 r., Flor. 118, 169, Puł. 254 v., Flor. 118, 137, Puł. 251 r., Flor. 84, Puł. 171 v., Flor. 88, Puł. 172 r.; *nieprawda*, Flor. 54, (Puł. 109 v. *krzywda*); *rada*, Flor. 21, 41 r., Flor. 32, Puł. 62 v., Flor. 118, Puł. 238 v., Wacł. 7 r., *ceda*, Flor. 48, (Puł. 99 r. *zly przyklad*); *woda*, Flor. 17, Puł. v., Flor. 57, Puł. 115 r., Flor. 87, Puł. 176 v., Flor. 105, Puł. r., Flor. 108, Puł. 222 r., Flor. 123, Puł. 258 v.; *zdrada*, Puł. r., (Flor. 31 *zgloba*), Flor. 54, (Puł. 109 v. *lesz*); *swada*, Flor.

106, Puł. 218 r.; chmura, Puł. 192 v., (Flor. 96. czemnoszcz); gora, Puł. 23 r., Flor. 67 (3 r.), Puł. 131 v. (3 r.), 159 r., Flor. 124, Puł. 259 r., Flor. 47, 73, Puł. 147 r.; ofera, Flor. 49, [por. *Baudouin de Court*, O древне польскомъ языкѣ, str. 76—7]; offera, Flor. 50, (Puł. 102 v., 105 r., K. Świdz. modla); przecora, Flor. 21, 30; przekora, Puł. 40 r., 57 v.; sarō, (*pro*: sara = siara = siarka), Flor. 10, pline na grzeszne sidla, ogen, sarō (*sic.*) y duch weln, w Puł. 18 v. dszdzycz bedzye szyara; smara, Flor. 9, (Puł. 15 v. czyrplywoszcz), Flor. 61, 70; symara, Flor. 89; szmyara, Puł. 121 r., 139 v., 183 r.; wara (wiara), Flor. Atan. (3 r.), wera, Flor. Atan.; wyara, Puł. 308 r., 309 v., 310 r., 311 v.; wiara, Wacł. 8 v., 112 r., 114 r.; chwala, Flor. 21, Puł. 42 r.; Flor. 33, 47, 64, Puł. 64 r., 97 r., 125 r., 191 v. (Flor. 95 spowiedz), Flor. 110, 117, 148 (2 r.), 149, Puł. 225 r., 234 v., 290 v. (2 r.), 291 r., Flor. Isai. Puł. 292 v.; pofala, Flor. 32; pochwala, Puł. 61 v.; kobila, Flor. 72, (Puł. 146 r. skoczye); mgla, Puł. 29 v. (Flor. 17. czemnoszcz); modla, Puł. 101 r. (Flor. 49. ofertorziie twoie), Puł. 102 v., 105 r., (Flor. 49. ofera, 50. offera), Flor. 140, Puł. 277 v.; vszyla (usła, labor), Flor. 139 (Puł. 276 v. praca); zyla chrzeptowa, Puł. 60 v. (Flor. 31, tarn, spina, por. §. 1, str. 8); dziedzyna, Puł. 6 r., Flor. 36, 126, Puł. 261 r.; dzydziedzyna, Puł. 74 r.; crolewna, Flor. 44 (Puł. 93 r. krolyowa); luna (*luna*) Flor. 88, (Puł. 180 r. myeszyczcz); rodzina, Flor. 73 (Puł. 147 v. rod); scorupina, Flor. 21; szczorzupyna, Puł. 41 r.; wyna, Puł. 6 r.; wina, Flor. 4; szona, Flor. 108; zona, Puł. 221 r.; Flor. 127, Puł. 261 v., Wacł. 81 r.; czma (*éma*), Flor. 79, (Puł. 164 r. czyen); palma, Flor. 91, Puł. 186 v.; crassa, Flor. 95, krasa Puł. 191 v.,; rosa, Flor. 132; rossa, Puł. 266 v., 302 r.

Imiona obce: cantica, Puł. 292 v., 293 r., 295 r., 296 v., 299 r., (*jesli to nie jest nom. plur. neutr.*); manna, Flor. 77, Puł. 156 v.; persona, Flor. Atan. Wacł. 8 v.; parsona, Puł. 308 r. por. *Nehring, Archiv. f. sl. Ph. V, 245*; saba (crolowe arabszczi y saba, Flor. 71; reges Arabiae et Sebae, krolowye arapsczy y saba daryprzywyozō, Puł. 143 r; mirra y gutta, Flor. 44, Puł. 93 r.

Tu należą téż niektóre masculina: iunoszka (beniamin), Flor. 67, Puł. 251 r.; yunoszka, Puł. 133 r.; ivnoszka, Flor. 118, 137; woywoda, Flor. 103, (Puł. 205 r. wodz); Juda krol moy, Flor. 59, Puł. 119 r., Flor. 107, Puł. 219 v.

§. 12. *W znaczeniu vocativu*: wesel se gora syon, Flor. 47, Puł. 97 v.; wnidz w obeszrene twoie modlitwa moia, Flor. 87; wnydz przedezye modlytwa moya, Puł. 174 v.; szczwiedzona bōdz rōka twoia, Flor. 88; stwyrdzy szye rēka twoya, Puł. 178 r.; bōcz rōka twoya Flor. 118, 169; Bōdcz rēka twoya, Puł. 254 v.; gōdż (*pro*: bōdz) rōka twoia, Flor. 79; bōdz rēka twoya, Puł. 164 v.; bodz droga gich czemnoszczi, Flor. 34; bōdz droga gich czyemnoszcz, Puł. 67 r.; mo dlitwa yego bōdz w grzech, Flor. 108; modlytwa yego bōdz w grzech, Puł. 221 r.; przespey (*dirigatur*) modlytwa moya, Flor. 140, Puł. 277

v.; plyn jako rossa molwa moya Puł. 302 r.; bódz slawa gospodno-
wa, Flor. 103; bódz slawa boza, Puł. 206 r.; przyblyzy sô prosba
moya, Flor. 118, 169; w Puł. 254 r. prozba moya; wnydzy proszba
moya przed oczy twoge, Flor. 118, 169; wnydzy prozba moya, Puł.
254 r.; rozroszczy szye wedzdu nauka moya, Puł. 302 r.; nalezona
bódz lichota iegó, Flor. 35; obata twoia tuczna bódz, Flor. 19; obyeta
twoya czudna bódz, Puł. 36 v. (Klem. 19. obiet twa tuczna bud).

Nominativus w funkcji innych przypadków: wibrál pocolene
iuda, Flor. 77; postacz yuda, Puł. 160 v.; ksószóta iuda, Flor. 67;
ksyószenta yuda, Puł. 133 r.; raducyje se czóri iuda, Flor. 47; czó-
ry iuda, Puł. 97 v.

§. 13. f) *Temata żeńskie pierw. na -ja kończą się w nomin.*
sing. na -a lub -i z poprzedzającą głoską zmiękczoneg. To a może być
niekiedy ściągnięte z -ija, -aja, lub -oja, jako takie więc jest scietmo-
ne. Por. J. Baudouin de Courtenay, Beiträge VI, 25: nadzeia, Flor.
prol. 13, 21, 39, 61, 70, 90; nadzeyó (gego w pane bodze gego), (sic.) Flor.
145, Puł. 286 v.; nadzeyea; Wacł. 125 v., nadzeia; nadzeyea, Puł. 22 v.,
40 v., 82 r., 139 v., 184 v., por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V, 239 nadzeyea,
Puł. 81 v., Flor. 60, Puł. 121 v., 125 r., Flor. 141. Puł. 279 r.,
286 v.; zema (ziemia), Flor. 17, 23, 32, 45 (2 r.), 47, 65, 66, 67,
71 (2 r.), 74, 75, 76, 84, 88, 89, 96 (2 r.), 103; zyemya, Puł. 29
r., 44 v., Wacł. 57 r., Puł. 62 r., 94 v., 95 r., 127 r., 129 v., 130
v., 144 r. (2 r.), 149 v., 151 r., 171 v., Wac. 69 v., 177 v., 182
r., 192 v. (2 r.), 204 v., 205 v., 209 v., 212 r., 214 r., 228 v.,
242 v., 280 v., 298 r., 299 v.; zyema, Puł. 153 v., Flor. 113; ze-
mya, Flor. 103; szemya, Flor. 104, 105 (2 r.); szema, Flor. 118, 57,
(Wacł. 27 v. zemia), Flor. 142, Moy. Habac.; bracza mo:ia mali
y welicy, (collect.). Flor. prol. [Dziś bracia, księża, zastępują nom.
plur. od brat, ksiądz, i odmieniają się tylko w plural, por. Miklos,
Wortbildl.² 412. Baud. de Court. Beitr., VI, 86—7]; wola, Flor. 1;
wolya, Puł. 2 r.; szszpila (subsannatio), Flor. 78, (Puł. 161 v. po-
drzesznyenye); studna (studnia), Flor. prol. 35; studnyia, Puł. 70 r.,
71 v.; skrzyna, Flor. 131; skrzynya, Puł. 265 r.; gardliczya (turtur,
czeskie hrdlice), Flor. 83; gardlycza, Puł. 169 r., (por. Miklos. Wort-
bildleh.² 418); golóbycza, Flor. Isai sec.; golembycza, Puł. 294 r.;
lapycza yósz skrył wlapyy gy, Puł. 67 v. (Flor. 34 wlapene); maczy-
cza, Flor. 127, Puł. 261 v., Wacł. 81 r.; obetnicza. Flor. 64; obyet-
nycza, Puł. 125 r.; owcza, Flor. 118, 169, Puł. 255 r., Wacł. 116 r.;
pracza, Puł. 276 v. (Flor. 139 vszyla); prawicza, Flor. 17, 25, 43,
44, 47, 62, 77, 79, Wac. 137 r., Puł. 283 r.; prawidza, Flor. 20
(bezdźwięczna c przeszła w dźwięczną dz); prawycza, Puł. 32 r., 38
49 r., 89 r., 92 v., 97 v., 123 r., 159 r., 164 v., Flor. 117 (3
Puł. 234 v. (3 r.), Flor. 137, Puł. 273 r., Flor. 138, Puł. 274
Flor. 143, Puł. 282 v., Flor. 143, Puł. 283 r., Flor. Moy. Puł.
7 r.; swecza, Flor. 4, 37, 118, 105; szwyecza, Puł. 6 r. (Puł. 77
oszwycata), 247 r.; tesnycza, Flor. 118, 137; tesznycza, Puł. 251 r.;

troycza, Flor. Atan., Puł. 310 r., Wacł. 111 v.; wynycza, Puł. 306 r.; wyrzba (yószse weszdgky se pasze, zona, pas), Flor. 108. Puł. 222 v., *zob. Linde* wierzba; bog sam wodza yego był, Puł. 303 v.; zhdza (zgdza), Flor. 111, 118, 137; zgdza, Puł. 77 v., (Flor. 37, szódane), 227 r.; zódza, Puł. 250 v.; droszda (faex), Flor. 74; drozdza, Puł. 150 r.; czasza, Puł. 44 r., 150 r., (Flor. 22, 74, kelich); dusza, Flor. 6, 21, Puł. 8 v., 42 v., Flor. 24, Puł. 47 r. (dusze = *czesck. duše*), Flor. 30, 32, 33, 34, 41 (3 r.), 43, 48, 56, 61, 62 (2 r.), 68, 70, 76, 83, 87, 93, 106 (2 r.), 118 (2 r.), 118, 161, 122, 123, 129 (2 r.), Atan., Puł. 57 v., 64 v., 67 v., 86 r. (2 r.), 87 r., 91 v., 99 v., 113 r., 120 v., 122 v., 123 r., 137 v., 141 v., 152 r., 169 r., 175 r., 189 r., 215 v., 216 v., 217 r., 238 r., Wacł. 6 r., Puł. 238 v., 239 r., 245 r., Wacł. 33 v., Puł. 247 v., Wacł. 37 r., Puł. 250 r., 254 r., v., 255 v., 258 r. v.; dwsza, Flor. 106, 118, 105, 29, 169, 119, 123 (2 r.), 142 Moy.; duszsa, Flor. 118; dwsa, Flor. 138; dusa, Wacł. 7 r.; dvza, Flor. 118, 81; dusza, Puł. 258 v., 259 r., 263 v. (2 r.), Wacł. 19 r. (2 r.), Puł. 274 v., 280 v., 297 v., 311 r., Wacł. 113 r.; burza, Flor. 49, Puł. 100 v.; cye-cyerza, Flor. 104, [coturnix, *ερτυγομήτρα*, *dziś forma zdrobniała: cieciorka; rossyjs. terepa; por. Ad. Ant. Kryński, Z dziejów języka polskiego. Warszawa, 1879, str. 10, 11*]; czeczera, Puł. 210 r.; wesza (wieża), Flor. 60; wyeza, Puł. 119 v., 120 r.

Imiona obce: Alleluia, 215 r., 224 v.; cassia, Flor. 44; kassia, Puł. 93 r.

§. 14. *Tu należą też masculina na -ja: sódza (sędzia), Flor. 7; sędzja, Puł. 11 v.; nowoszena (sponsus) pochodzący z losza swego, Flor. 18; nowozenya, Puł. 35 r. (Witt zenych); obroyncza, Puł. 119 v.; odgymcza moy, Puł. 28 v., 30 v., 31 v. (Flor. 17. zaszcitcza, (3 r.), Puł. 50 r., 53 r., 63 v., Flor. 27 (Puł. 53 r. pomocznik); odgimcza, Flor. 26, 27, 32; przebywca, Puł. 6 r., 167 v., 195 r., 208 v.; przichotcza, Flor. 38; przychodzcza, Puł. 81 r.; przyiemcza moy, Flor. 3; prziiemcza nasz, Flor. 45, 58; przygemcza, Puł. 4 r., 108 r., 179 r., 184 r., Flor. 143, Puł. 282 r. o oznaczaniu j w psalterzu Puławskim, *por. Nehring, Ueber den Einfluss der alttcech. etc., III. Der Psalter von Pulawy, Archiv. v. sl. Ph. V, 241*]; przyyemcza, Puł. 120 v.; przigemcza, Wacł. 118 v., 3 r.; przyemcza, Flor. 17, Puł. 28 v., Flor. 41, Puł. 87 r., Flor. 45, Puł. 95 r. v., Flor. 53, Puł. 118 r., Flor. 58 (2 r.), Puł. 117 r., 118 r., Flor. 61, 88, 90; wialuszcza, Flor. prol.; wyczęszcza (*zwycięsca*), Puł. 183 v., 301 v.; zakona noszcza, Flor. 83; zakona noszcza, Puł. 169 v.; zaloszcza (krystus zaloszcza yest czerekwye), Puł. 28 r.; zaszcitcza moy, Flor. 17, 30, 39; zaszcitcza, Flor. 17 (2 r.), 36, 70, 83; zaszczytzcza, Puł. 57 r., *prof. Nehring czyta to zaszczytzcza i twierdzi, że prawdopodobnie wymawiało się zaszczytca, por. Archiv. f. sl. Ph. V, 250*]; zaszczyt-cza, Puł. 76 r., 84 r., 139 v., 170 r., 229 v., 282 r., (Flor. 113, 143 zaslonyczel), 230 r., (Flor. 113, zaszczytzel).*

§. 15. W znaczeniu *vocativu*: zbawiczelu nasz nadzieia wszzech conczow zeme, Flor. 64, Puł. 125 v.; nadzieya (Wacł. 9 v. nadzieio), Boy se gospodna wszelika zema, Flor. 32, 65; ziemya, Puł. 62 v.; zyemya, Puł. 126 v.; chwalcze gi nebo y zema, Flor. 68; zyemya, Puł. 138 r.; poycze gospodnu wszelika zema, Flor. 95; zyemya, Puł. 191 r.; Poruszi se wszelika zema, Flor. 95; zyemya, Puł. 191, v.; radny se zema, Flor. 95; zyemya, Puł. 192 r.; wesel se zema, Flor. 96; zyemya, Puł. 192 v.; poycze gospodnu wszelika zema, Flor. 97, 99; zyemya, Puł. 194 r., 196 r.; porusz se zema, Flor. 98; zyemya, Puł. 195 r.; slysz zyemya slowa, Puł. 302 r.; powiszona bōdz prawicza twoia, Flor. 88; prawycza twoya, Puł. 178 r.; zapomnenv dana bōdz prawycza moya. Flor. 136, Puł. 271 r.; przecz smętna yea dusza moya, Puł. 86 v., 87 v.. (Flor. 41. przecz smōtna ies dusze moia (2 r.); bogu pozluszna bōdz dusza moia, Flor. 61, Puł. 121 r.; tlustosci napelnona bōdz dusza moia, Flor. 62, Puł. 123 r.; błogosław dusza moya, Flor. 102 (3 r.), Puł. 201 r. (2 r.), 203 r., Wacł. 10 v., 10 r., Flor. 103 (2 r.), Puł. 203 r., 206 v.; wrocze se dwsza moya, Flor. 114; wrocze szye dusza moya, Puł. 231 v.; chwalcze dwsza moya gospodna, Flor. 145; chwaly dusza moya gospodna, Puł. 286 r.; chwali dusza moia pana, Wacł. 125 r.; slosz ye obroyncza moy gospodnye, Puł. 117 r., (Flor. 58, zaszcizicze moy gospodne), [por. *Boga rodzica dziewica, Dr. Roman Pilat, Pamiętnik Akademii Umiejętności, wydział filolog. Tom IV. Kraków, 1880, str. 87*].

§. 16. g) Temata męskie, pierw. na -i, kończą się zupełnie tak samo jak temata na -ja męskie na spółgłoskę miękką: czirw, Flor. 21 [W *Bibl. kr. Zofii* czyrzw 62a, 29, starosł. *črāvъ, vermiъ, staroind. krmi*, por. *Miklosich, Vergl. Laut², str. 113, czterw str. 521, por. J. Baudouin de Courtenay, O древне польск. языкѣ, str. 72*]; czyrww Puł. 40 r.; olów. Flor. Moy. Puł. 297 v., [por. *Dr. A. Malecki, Gram. hist. por. §. 105. Starosł. олово obok ѣлово, nowosłow. olovo, litew. alvas, pr. alvis, por. Miklosich, „Ueber den Ursprung der Worte von der form aslov. trét u. trat. W ogólnej mowie polskiej odmienia się dziś ten rzeczownik podług tem. na -ja męsk. Miklosich, Wortbild², 403*]; zwerz, Flor. 79, swerz, Flor. 148; swyera, Flor. 103; zwyerz, Puł. 164 r.; Flor. 103, Puł. 204 v., Flor. 103, Puł. 205 v. (2 r.), 290 v.; forma ta więc częściej występuje, nietylko w miejscu przytoczonym przez prof. Nehringa, por. *Archiv. f. sl. Ph. V, 252*]; dzen, Flor. 18, 73, 83, 89, 117, 118, 97, 138; dzyen, Puł. 34 v., 73 v., 148 v., 170 r., 182 r., 235 v., 274 v., 306 v.; [o oznaczaniu głoski dzie w psalterzu Puławskim por. *Nehring, Archiv. f. sl. Ph. V, 239*]; ogen, Flor. 10, 17, 20, 38, 49, Puł. 38 - Flor. 57, 77 (2 r.), 78, 82, 88, 96; ogyeyn, Puł. 18 v., 29 r., en, Puł. 80 r., 100 v., 115 r., 156 r., 160 r., 161 v., 168 v.; l r., 192 v., 209 v., 210 r., 212 v., 234 r., 290 r., 304 v.; oghen, Flor. ⁴ (2 r.); oghen, Flor. 105, 117, 148, (w *písowni téj widzi prof.*

Nehring ślad wpływu czeskiego, por. Archiv. f. sl. Ph. II, 422. Uw. 1).

§. 17. h) *Temata żeńskie na -i kończą się na spółgłoskę miękką. Ponieważ trudno czasem rozstrzygnąć, który rzeczownik jest pierwotnie tematem na -i, który zaś na -ja, w obec tego, że wiele rzeczowników pierw. na -ja ma teraz nomin. skrócony, np. łódzia, łódź, przeto zaliczać będą pod tą rubryką żeńskie zakończone dziś w ogólnej mowie polskiej na miękką spółgłoskę: gednocz (we troyczy), Flor. Atan (Puł. 310 r. yednota, Wacł. 111 v. gednoszcz); kroć, w złożeniach z liczebnikami: trziorocz, Flor. 11; trzykroc, Puł. 20 r.; sedmroc, Flor. 11, 78, szyedmkroc. Puł. 20 r., 162 v.; sedemkroc, Flor. 118, 161; szyedmkroc, Puł. 253 v.; pamócz, Flor. 9, 33; pamyęcz, Puł. 14 r., 65 v.; smycz, Flor. 33, 48, 115, Is. sec. Habac; szmyęcz, Puł. 66 r.; smyecz, Puł. 99 v., 232 r., (Wacł. szmiercz, 13 v.), 294 v., 299 v.; zolecz, Puł. 306 r.; boleszcz, 37, 38, 89; bolyeszcz, Puł. 16 v., (Flor. 9 leszcz, 78 v., 79 v.; 183 r., (o pisowni grupy śc w psalterzu Puławskim, por. Nehring. Archiv. f. sl. Ph. V, 240); bistrozcz, Flor. 45; bystroszcz, Puł. 94 v.; czemnoszcz (Bodz droga gich czemnoszcz), Flor. 34; czyemnoszcz, Puł. 67 r.; czemnoszcz, Flor. 96, (Puł. 192 v. chmura); czemnoszcz, Flor. 17, (Puł. 29 v. mgła); czyprlywoszcz, Puł. 15 v., (Flor. 9 smara), (jestto błąd, który powstał z nieuwagi przepisującego, powinno być bowiem czyrplywoszcz. Prof. Nehring na podstawie podobnych błędów dowodzi, że psalterz Puławski jest kopiją, por. Archiv. f. sl. Ph. V. 219); czudnoszcz, Flor. 49; czudnoszcz, Puł. 101 v.; czelacz, Flor. 21; czelyadz, Puł. 42 v.; czeszcz, Flor. 30, 45, 67, 70, (Puł. 57 v., 94 v., 133 v., 140 r. mocz) [łacińskie virtus; o różnicy przekładu tego wyrazu w obu psalterzach porów. uwagę prof. Przyborowskiego w Biblijot. Warszaw. 1880. Lipiec, str. 146]; czeszcz, Flor. 98; czeszcz, Puł. 195 r.; czoszcz (pro: czószcz), Flor. 10; częszcz, Puł. 18 v.; czószcz, Flor. 15, 38 (2 r.), (Puł. 80 r. v. zboze), 72, 118, 57, 141; częszcz, Puł. 24 v., 146 v., 242 r. (Wac. 26 r. czanszcz), 279 r., 303 r.; czószcz, Flor. 88, (Puł. 181 r. bycze); głóbococz, Flor. 41, 103; głębokoszcz, Puł. 71 r., 87 r., 204 r., 300 r.; gorzkoszcz, Flor. Isai. sec, Puł. 294 r.; koszcz, Flor. 101, (Puł. 198 v. vsta), [łacińskie os, we Flor. os, oosis, w Puł. zaś os, oris, zwraca na to uwagę prof. Przyborowski, Bibl. Warsz., 1880. Lipiec, 147, że powinno być kość, bo w hebrajskim jest haeni=kość moja]; odwrotnie: koszcz, Puł. 274 v. (vsta, Fior. 138); leszcz (dolus), Flor. 35, (Puł. 70 v. lesz); leszcz (dolor), Flor. 9 [Prof. Nehring na podstawie tego błędu (zam. boleszcz) i wielu innych dowodzi, iż psalterz Floryjański został przepisany z jakiegoś innego, Iter Flor. 28]; bolyeszcz, Puł. 16 v.; maszcz, Flor. 132, maszcz, Puł. 266 v.; maloszcz, Flor. 101; maloszcz. Puł. 200 r.; mōdroszcz, Flor. 106. (por. Archiv. f. sl. Ph. IV, 33); mōdroszcz. Puł. 98 r., 217 r., młoszcz, Flor. 44. 68; myłoszcz, Puł. 92 r., 135 r. 246 v.; mylost, Flor. 118, 137, [Prof. Nehring widzi tu ślad wpływu czeskiego, por. Archiv. f. sl. Ph. II, 425 i w Iter Flor. str. 66];*

mlodoszcz, Flor. 102, Wacł. 11 r.; mlodoszcz, Puł. 201 v.; nyely-
 boszcz, Puł. 300 r.; neprawednost, Flor. 108, (*wyraz czeski, por. J.*
a. H. Jireček, Rozprawy 48; Archiv. f. sl. Phil. II, 434, Iter Flor.
66); oplwytoszcz, Flor. 121 (2 r.); oplwytoszcz, Puł. 257 v. r.; pel-
 noszcz, Flor. 23, 49; pelnoszcz. Puł. 44 v., 101 v.; piznoszcz, Flor.
 72, (Puł. 144 v. pycha); proznoszcz, Flor. 126, Puł. 261 r., 80 r.;
 proznoszcz, Flor. 38; sprawednoszcz, Flor. 71, 84, 87, 88, 96, (*wy-*
raz pochodzenia czeskiego, o czym por. Archiv. f. sl. Phil. II, 433,
V, 266); sprawednoszcz, Puł. 142 v., 171 v., 192 v.; sprawednocz,
 Flor. 84; sprawyednoszcz, Puł. 71 r., 171 v., 176 r., 178 r.; sta-
 roszcz, Flor. 91; staroszcz, Puł. 186 r.; sliskoszcz, Flor. 34; szlyskoszcz,
 Puł. 67 r.; szwyatłoszcz, Puł. 70 r., 87 v., 128 v., 183 v., 193 v.,
 226 v.; sywatłoszcz, Flor. 89, (Wacł. 15 v. swiatłoszcz), [*co do pisa-*
wni, por. Nehring, Iter Flor. 45]; swatłoszcz, Flor. 96, 111, 118, 105,
 138. Habac.; szwyatłoszcz, Puł. 247 r., (Wacł. 36 v. swieczn), 274
 v., 299 v.; swótoszcz, Flor. 92, (Wacł. 114 v. swiotoszcz), 113, 131
 Moy.; szwyótoszcz, Puł. 187 v., 191 v., 228 r., 266 r., 298 v., [*ró-*
źnica w samogłoskach nosowych między święty a rzeczownikiem od
tego utworzonym świętość jest konsekwentnie przeprowadzona, por.
Nehring, Archiv. f. sl. Ph. V, 248); treszcz pisarzowa, Flor. 44;
 treszcz, Puł. 92 r.; twardoszcz, Flor. 24, 70; twardoszcz, Puł. 47 r.,
 139 v.; welebnoszcz, Flor. 49; wyelyebnoszcz, Puł. 100 v.; wyelmosz-
 noszcz, Puł. 191 v.; welykoszcz, Flor. 110; wyelykoszcz, Puł. 225 r.;
 wyszkoszcz, Puł. 300 r.; złoszcz, Puł. 10 v., (Flor. 7 lichota), 11 r.,
 12 r., (Flor. 7 zgloba), 19 r., 26 r., 51 v., 109 v., 113 r., 116 r.,
 218 v., 221 v., 243 v., 282 v. (*wszędzie w Flor. odpowiada: lycho-*
ta); boiazn, Flor. 18; boyazn, Puł. 35 v., Flor. 110, Moy. Puł. 298
 r.; boyasz, Puł. 70 v., 225 v., 109 r.; boiazn, Flor. 30, 54; kazn,
 Flor. 17 (2 r.); pokazn, Puł. 32 r. v. (*disciplina, dwa razy jest napi-*
sano jak tu podajemy, prof. Nehring mylnie cytuje w tym miejscu
pokasz, por. Archiv. f. sl. Ph. V, 263); kazn, Flor. 18, 80, Puł.
 35 v., 165 r., 246 r., (Flor. 118, 89, kazanye, Wacł. 35 r. przikaza-
 nie); pokazn, Flor. 72, Puł. 145 v. (*castigatio, por. Archiv. f. sl.*
Ph. V, 263); twarz, Puł. 126 v., (*w Flor. 64 brak tego wyrazu*);
 mysl, Flor. 118, 97, 113, 169, (Wacł. 36 r. myslenie, 38 v. myslenye);
 myszl, Puł. 246 v., 248 v., 254 v.; lesz (nalyczyona), Puł. 70 v.,
 (Flor. 35, lichota), [*Prof. Nehring domyśla się we Flor. nominativu*
laza (Iter Flor. 90), tymczasem w Puł. wyraźnie jest jak w Klem.
i Wittenberskim lesz]; lesz, Puł. 70 v., (Flor. 35, leszcz, dolus); ly-
 chwa y lesz, Puł. 109 v. (Flor. 54, zdrada); nocz, Flor. 18, Puł. 34
 v., Flor. 73, Puł. 148 v., Flor. 103, Puł. 205 r., Flor. 138 (2 r.), Puł. 274
 r. v.; mocz, Flor. 21, Puł. 41 r., Flor. 27, Puł. 53 r., Flor. 30, Puł. 56 v.,
 101, 32, Puł. 62 r., Flor. 37, Puł. 77 v., Flor. 42, Puł. 88 r., Flor. 59,
 119 r. (2 r.), Flor. 61, Puł. 122 r., Flor. 113, Puł. 228 v.;
 101, 117, Puł. 234 v., Flor. 146, Puł. 288 r., Wacł. 129 v.; Flor,
 101, Puł. 296; Flor. Isai. Puł. 292 v., Flor. Habac. Puł. 299 v.,

301 v.; pomocz, Flor. 7, Puł. 11 r., Flor. 48, Puł. 99 v., 118 r., Flor. 83, Puł. 169 v., Flor. 120 (2 r.), Puł. 256 r. (2 r.), Flor. 123, Puł. 259 r.

§. 18. *W znaczeniu vocativu*: przidz smercz, Flor. 54; przydz smyercz, Puł. 110 r.; porusz se morze y pelnosnoszcz igo, Flor. 95; pelnoszcz iego, Flor. 97, i pelnoszcz yego, Puł. 192 r., 194 v.; wnydzy sprochnyaloszcz w koszczy moye, Puł. 301 r.; chwalcze gy swyeczy gwazdy y swatloszcz, Flor. 148; szwyatloszcz, Puł. 290 r.; gospodnye mocz moya; Puł. 28 r. (Flor. 17 moczy moia), bōdż sywatloszcz, Flor. 89; bōdż szwyatloszcz, Puł. 183 v.; padn na nye strach y boyazn, Puł. 298 r., (Flor. Moy. pada na ne strach y boyazn).

§. 19. i) *Temata męskie pierw. na -u miały w starosłowiańskim końcówkę -ъ, w polskim zaś kończą się tak samo jak temata pierw. na -a, t. j. na spółgłoskę*: syn, Flor. 2, Puł. 3 r., Flor. 8, Puł. 12 r., 12 v., 54 r., Flor. 88, Puł. 179 r., Flor. 115, Puł. 232 r., Flor. 143, Puł. 282 r., 279 v., Flor. Atan (10 r.), Puł. 308 v. (4 r.), 309 r. (3 r.), 309 v. (2 r.), 310 v.; sin, Wacł. 109 r. (3 r.), 109 v. (2 r.), 110 r., 111 (2 r.); 112 r.; ezin, (zōby gich czyn a strzaly, (*hastae et sagittae*), Flor. 56; czyn, Puł. 113 v.; sen, Puł. 4 r., Flor. 72, Puł. 145 v. [*Rzeczownika sen nie wlicza tu prof Miklosic' (Wortbld². str. 30), lecz cytuje go często ze starosłow. zabytków w innych przypadkach R. Scholvin*]; dom, Flor. 103, Puł. 205 r., Flor. 113 (2 r.), Puł. 229 v. (2 r.), Flor. 117, Puł. 233 v., Flor. 134 (2 r.), Puł. 269 r. (2 r.); wirzech, Flor. 67, [*starosłowiańskie врьхъ lub врьхъ, долъ, por. R. Scholvin, Archiv. f. sl. Phil. II, 507—8*]; wyrzech, Puł. 132 r.; dol, Flor. 93, (Puł. vkopal grzesznemu dol, 188 v.); yad, Puł. 22 r., Flor. 139, Puł. 276 r., 306 r. [*starosł. адъ, por. Miklosich, Wortbildungsl. 1876, str. 30*]; *W znaczeniu vocativu*: dom ysrahelow błogoslawcze gospodynyv, Flor. 134; dom israhel, Puł. 269 r.

§. 20. j) *Temata żeńskie pierw. na -u zwały się w polskim języku zupełnie z żeńskimi na -i, to jest zakończonymi na miękką spółgłoskę*: czerkw, Puł. 218 v., 224 v., 233 r., 236 r., 262 r., 263 r., 272 r., 273 r., 275 v. (*O wyrazie tym por. Ad. Ant. Kryński: Z dziejów języka polskiego, Warszawa, 1879. str. 11—12*).

§. 21. k) *Temata żeńskie pierw. na -er, podobnie jak poprzednie przeszły do tematów żeńskich na -i, macz (мачи), Flor. 26, 50, Puł. 51 r., (Puł. 103 v. i K. Świdz. matka).*

§. 22 l) *Temata męskie pierw. na -en, miały w starosł. końcówkę -ы lub -а, w polskim zaś języku kończą się tak samo jak temata pierw. na -ja i na -i męskie, tj. na spółgłoskę miękką*: kamen, Flor. 117, Puł. 235 r., Flor. Moy. (2 r.); kamyen, Puł. 297 r., 298 v.; korzen, Flor. 51, Puł. 106 r.; plomen, Flor. 82; plomyen, Puł. 168 v., Flor. 105, Puł. 212 v.; strumen, Flor. 125; strumyen, Puł. 260 r.; ieten, Flor. 41; yelyen, 86 r.

§. 23. l) *Temata nijakie pierw. na -en- kończą się w polskim języku tak samo, jak w starosłow. na -ę: brzemó, Flor. 37; brzemę, Puł. 77 r.; ymó, Flor. 8 (2 r.), 19, 39, 40, 67, 71, (3 r.), 75, 82 (2 r.), 110, 112, Isai; ymyę, Puł. 12 v., 13 r., 36 v., 82 r., 85 r., 130 r., 143 r., 143 v., 144 r., 150 v., 167 v., 169 r., 225 v., 227 v., 290 v., 293 r.; ymyó, Flor. 148; plemó, Flor. 36; plemę, Puł. 74 v.; plemę, Puł. 75 r.; ramó, Flor. 43 (2 r.), 88; ramę. Puł. 89 r. (2 r.), 178 v.; semó, Flor. 36, (Puł. 75 r. plemę), 21 (2 r.), 24, 101; szymę, Puł. 42 r.; szymę, Puł. 42 v., 47 r., 138 r., 180 r., 200 v.; syemó, Flor. 68, 88; szemó, Flor. 111; szymę, Puł. 226 r.; ozemyó (pro: szemyó), Flor. 104; szymę, Puł. 207 v.*

§. 24. m) *Temata nijakie pierw. na -ent, podobnie jak temata na -en zachowały starosłow. końcówkę ę: ksószó, Flor. 104; kszyózę, Puł. 208 v., pytyę yastkoleczyno, Puł. 294 r. (Flor. Isai. sec. dzecky yastkol czynó); skoczę, Puł. 146 r., (Flor. 72. kobila), 301 v. (iumentum, por. W. Nehring, Archiv. f. sl. V, 264); szczenó lwowó, Flor. 16, (Puł. 27 r. lwycz); zczene, Flor. 61; szczyenyę, Puł. 121 r., (ostatni ten przykład uległ w obu psalterzach przez zatrutę rynezm analogii tematów nijakich na -ja).*

§. 25. n) *Temata nijakie pierw. na -es, straciły już w starosłow. tematowe -s i niezym się nie różnią w nominat. od tematów pierw. na -a lub -ja nijakich: czalo, Flor. 15, 27, 62, 72, 108. Atan.; czyalo, Puł. 25 r., 52 r., 53 r., 122 v., 125 r., 146 v., 158 r., Flor. 83, Puł. 169 r. Puł. 223 r., 311 r.; cyalo, Flor. 55, (Puł. 112 r. czlowyęk), 64, (o pisowni tego i t. p. wyrazów w psalterzu Puławskim por. Nehring, Archiv. f. sl. Ph. V, 239); czialo, Flor. 77, Wacł. 113 r.; dzalo, Flor. 43, 108, 110, Puł. 225 r., Flor. Habac. Puł. 299 r.; dzyalo, Puł. 89 r., 301 v.; dyalo, Puł. 22 v. (prof. Nehring uważa za błąd w pisowni, por. Archiv. f. sl. Ph. V, 249); drzewo, Flor. 1, Puł. 2 r.; słowo, Puł. 61 v., Flor. 32, Puł. 62 r., Flor. 104, Puł. 208 v., Puł. 241 r., Flor. 118, 49, 89, 105; Puł. 241 v., 245 v., 247 r., Wacł. 34 v., 36 v.; oko, Flor. 6, 30, 53, 91, Puł. 9 r., 57 v., 108 v., 186 r.; vcho, Flor. 9. Puł. 17 v.; licze, Flor. 10, (Puł. 18 v. oblycze); lycze, Puł. 51 r., 65 v., (Flor. 26, 33, oblicze).*

§. 26. B) *Genetivus singularis. a) Temata męskie pierw. na -a, mają w starosłowińskim języku końcówkę -a, która i w polskim istnieje. Obok téj jednak wcześniej już zaczęła występować także końcówka -u w właściwa tem. pierw. na u. [Już w kodeksie supraskim są formy: родоу, родоу, родоу, дѣроу, por. R. Scholvin, Beitr. zur Declination in den pannon-sloven. Denkmälern, Archiv. f. sl. Phil. II,*

Z końcówką -a: od boka twego, Puł. 184 v., (Flor. 90 od boku); ryeka (sic) zdradnego zadycz szye (abominari) będzie gospodzin, 7 r., (Flor. 5 mósza), od czlowyeka lycheho, Puł. 33 v.; od weka zlego, Flor. 42; od czlowyeka zlego, Puł. 88 r.; ne ote-

wraczay czloweka, Flor. 89; czlowyeka, Puł. 182 r.; naprzeczywał yest se (persequi) czlowyeka nedostatecznego, Flor. 108; czlowyeka stradnego, Puł. 222 r.; ode czloweka, Flor. 139; od czlowyeka, Puł. 276 r.; od czlowieka, Wacł. 9 r.; dobitka swego nye dal, Puł. 23 v., (Flor. 14. dobra swego); a ne dostatka, Flor. 68; a nye dostatka, Puł. 134 r.; nyewysłucha glossa czarownykw y yadownyka, Puł. 115 r., (Flor. 57. lowcza); ot yózyka, Flor. 119; od yęzyka, Puł. 255 v.; od yazika, W acł. 74 v.; we slupe obloka, Flor. 98, (Puł. 195 v. oguya); szvkal gesm ostatka lat mogych, Flor. Isai. sec.; ostatka, Puł. 293 v.; od poczótkka, Flor. 73, Puł. 147 r., Flor. 76, 77, Puł. 154 r., 252 r.; od poczontka, Puł. 153 r.; ot poczantko, Flor. 118, 145; [*Jeśli ta forma nie jest prostą omyłką piszącego, możnaby przypuścić, że znak końcówki o stoi zamiast ó, które nie bardzo zapewne różniło się co do brzmienia od -u. Przykłady podobne mamy w kazaniach gnieźnienskich z r. 1419. (Zabytek T. Działyńskiego): oth poczóthkó svatha 8, do gednego domo 7, por. Lucyjan Malinowski, Ślady dyjulektyczne w oznaczaniu samogłosek nosowych. Kraków, 1880. str. 30; J. Hanusz, Matryjaly do historii form deklin. w języku staropols. Kraków, 1880, str. 15, 17*]; ne poloszil boga pomocznika swego, Flor. 51; pomocznyka swego, Puł. 106 r.; iemus z ne bilo pomocznika, Flor. 71; pomocznyka Puł. 143 r.; sposzrodka szczenołt, Flor. 56; sposzrotka, Puł. 113 v.; kszyęgy głosnych chwał proroka dawyda, Puł. 1 v.; cantica Ezechiela proroka, Puł. 293 r.; z nagotowanego przebitka swego, Flor. 32, 51; z przebytkka swego, Puł. 63 r.; z prebytkka twego, Puł. 106 r.; natwardszego przebytkka twowego, Flor. Moy.; przebytkka twego, Puł. 298 v.; w dzyen smętka, Puł. 301 r.; wiszla iest iaco od tuka lichota gich, Flor. 72; od tuka, Puł. 144 v.; od czlowyeczego vczedlnyka przedan yest, Puł. 108 v., przes vzytkka, Puł. 57 r., (Flor. 30. na prosznoszcz); od weka, Flor. 24; od wyeka, Puł. 46 v.; na koynczu wyeka, Puł. 108 v.; od wyeka, Flor. 92, Puł. 187 r.; ot weka y asz do weka, Flor. 105; od wyeka az do wyeka, Puł. 215 r.; od weka, Flor. 118; od wyeka, Puł. 241 v.; na wyeky wyeka, Puł. 284 r., (Flor. 144. na wek wekow); na wek weka, Flor. 110, 144; na wyeky wyeka. Puł. 225 r., 286 r.; od weka asz do weka ti ies bog, Flor. 89; od wyeka ty yes bog, Puł. 182 r.; od weka, Flor. 40; od wyeka, Puł. 86 r.; na wyek wyeka, Puł. 226 r., (Flor. 110 na wek weko, *omyłka, zamiast: weka, lub wekow*), az do wyeka, Flor. 102, Puł. 202 v. Wittenb. az do wieka; w dzen zamótkka, Flor. 19; zamętka, Puł. 36 v. [*Co do pisowni i wymawiania en w tym wyrazie psalterzu Puławskiego, por. prof. V. Jagić, Archiv. f. sl. Phil. IV, 653*]; od zamótkka mego, Flor. 31; od zamętka mego, Puł. 61 r.; zamótkka naszego, Flor. 43; zamętka, Puł. 91 v., Puł. 101 v., (Flor. 49 za mótka); ze wszego zamótkka, Flor. 53; zamętka, Puł. 108 v., (Wacł. 3 r. ze wszego szmutku); z zamótkka, Flor. 59; z zamętka, Puł. 119 r.; w dzyen zamętka, Puł. 152 r., (Flor. 76 zamótkka); mnoszstwo zwótk

wod, Flor. 76, (Puł. 153 v. szuma wod); od boga, Puł. 2 v., 5 r.; Flor. 7, Puł. 11 r.; me (*pro: ne*) boga, Flor. 9, 13, (Puł. 16 r., 21 v., nye iest bog), [*W psalterzu Puławskim unikano takiego nie; por. Prof. Przyborowski. Bibl. Warsz. Lipiec, 1880, str. 146*]; boga sō ne wziwali, Flor. 13, (Puł. 22 v. gospodna); szukaiōczi boga, Flor. 13, Puł. 21 v.; boiōcze se boga, Flor. 14; boga, Puł. 23 v.; od boga, Flor. 17, Puł. 30 v.; croma boga, Flor. 17; w imenu boga naszego, Flor. 19, Puł. 36 v.; se bogicze boga, Flor. 21, (Puł. 42 r. gospodna); oblicza boga, Flor. 23, Puł. 45 r.; od boga, Flor. 23, Puł. 45 r. yen szye bogy boga, Puł. 47 r. (Flor. 24 gospodna); szukayōczy boga, Puł. 65 r. (Flor. 33 gospodna), boyczye szye boga, Puł. 65 r.; zakon boga, Flor. 36; boga, Puł. 75 v.; szukaycze boga, Flor. 68, Puł. 137 v.; boga sznal iesm, Flor. 76, Puł. 152 r.; szukayōcze boga, Puł. 207 r., (Flor. 104, gospodzyna). Puł. 215 r.; ymō boga naszego, Flor. 43, Puł. 91 r.; od boga, Puł. 92 r., w konyecz boga, Puł. 94 v.; w meszcze boga naszego, Flor. 47, Puł. 96 v., Flor. 47, Puł. 97 r.; od boga, Puł. 103 r.; ne poloszil boga, Flor. 51; boga, Puł. 106 r.; ne boga, Flor. 52; nye boga, Puł. 106 v.; szukaiōczi boga, Flor. 52, Puł. 107 r.; boga sō ne wezwali, Flor. 52, Puł. 107 r.; ne polozili sō boga, Flor. 53; nyepolozyli boga, Puł. 108 r.; nyeprzekladali boga, Wact. 2 v.; ani sō se bali boga, Flor. 54; nyebaly szye boga, Puł. 110 v., Flor. 65, Puł. 128 r.; wchodi boga mego, Flor. 67, Puł. 132 v.; w domu boga mego, Flor. 83, Puł. 170 r., sywatloszc gospodna boga, Flor. 89, Puł. 183 v.; pana boga, Wact. 15 v.; w zaszcizczenu boga, Flor. 90, Puł. 184 r.; w domu boga, Flor. 83, Puł. 170 r., Flor. 91, Puł. 186 v.; od boga, Puł. 193 v.; zbawene boga, Flor. 97, Puł. 194 r.; od boga, Flor. 103, Puł. 205 r.; yen bogy szye boga, Puł. 226 r., (Flor. 111 gospodna); gyse boyō sze boga, Puł. 229 v., (Flor. 113 pana); boga, Puł. 230 r.; kazny boga mego, Flor. 118, 113, Puł. 248 v., Wact. 38 r.; od boga, Puł. 256 r., (Flor. 120. od pana, Wact. 75 v. od pana boga); dom gospodna boga naszego, Flor. 121, Puł. 257 v.; gysz szye boyō boga, Puł. 261 v., (Flor. 127 gospodna); boy se boga, Flor. 127, Puł. 262 r.; w trzech domowych boga naszego, Flor. 133, Puł. 267 r., Flor. 134, Puł. 267 v.; gysz szye bogycze boga, Puł. 269 r. (Flor. 134 pana); ne wzrzō pana boga, Flor. Isai. sec.; gospodna boga, Puł. 293 v.; od boga, Puł. Moy. 304 r.; na prawyczy boga, Flor. Atan. Puł. 311 r., Wact. 113 v.; asz do craiow ocrōga zem, Flor. 71, (Puł. 142 v. az do krayow od kraya zyemye); z brzucha, Flor. 21 (2 r.); z zywota, Puł. 40 v.; bliōdzili so od brzucha, Flor. 57; bliōdzyli od brzucha, Puł. 114 v.; z brzucha, Flor. 70; od brucha, Puł. 139 v.; owecz (*pro: owocz*) brzwcha, Flor. 126; owocz brzucha, Puł. 261 r.; ot odrocza brwcha twego, Flor. 131; brzucha twego, Puł. 265 v.; yednotē rzaszszwyentego ducha, Puł. 53 v.; smerne ducha zbawy, Flor. 33, (Puł. 6 r. szmyerne dusze zbawy); ducha swōtego twego ne oteymuy, Flor.), Kart. Świdz; ducha szwyōtego twego, Puł. 104 r.; ducha swian-

tego twego, Wacł. 9 r.; szwyetego ducha (pamyęcz), Puł. 226 r.; od ducha twego, Puł. 274 r., (*Flor. 138. brak*); we mdleny ze mre ducha mego, Flor. 141; ducha moyego, Puł. 279 r.; szwyetego ducha mocy wyerzóczym, Puł. 287 r.; szywot dvecha mego, Flor. Isai. sec.; ducha mego, Puł. 294 r.; ducha swótego gedno gest bostwo, Flor. Atan.; ducha szwyetego, Puł. 308 r.; ducha swiatego, Wacł. 109 r.; gyna ducha swótego, Flor. Atan.; gyna ducha szwyetego, Puł. 308 r.; gyna ducha swiatego, Wacł. 8 v.; ne mosze grzecha strogicz, Flor. prol.; od grzecha, Flor. 18, Puł. 36 r.; ne poloszil bog grzecha, Flor. 31; lichotó grzecha mego, Flor. 31, Puł. 60 v.; przes grzecha, Puł. 103 r.; z grzecha, Puł. 103 r.; od grzecha mego, Flor. 50, Puł. 103 v. Kart. Świdz.; kelicha mego, Flor. 15 (Puł. 24 v. czyrpyenya mego; iaco brata naszego tacy lub iesm bil, Flor. 34; yako brata naszego, Puł. 68 r.; posladcowe chrzepta iego, Flor. 67, [*starosł. хрѣбѣтъ, ruskie: хребетъ, por. Miklos. Verg. Lantleh² 522; w Bibl. król. Zof. chrzebyet 157a. 29*]); poszlyadek chrzepta yego, Puł. 181 r.; vczynon gest we głowó kóta, Flor. 117; w głowó kóta, Puł. 235 r.; glos czerekwe szwyetego odpusta proszóczy, Puł. 279 v.; kolana moya roznemogła só se ot posta, Flor. 108; od posta, Puł. 223 r.; ne zostawy próta grzesznych, Flor. 124, (nye zostawy pręnt, Puł. 259 v.); drogy masta przeebita ne nalesly, Flor. 106, [*przebyt = mieszkanie, od przebyć (manere, permanere), por. Dr. R. Pilat, piéśń Bogarodzica. str. 94*]; przebyta, Puł. 215 v.; w mesto przebyta, Flor. 106; w myasto przebyta, Puł. 215 v., Flor. 106, Puł. 218 r.; w koynose szwyata zyem, Puł. 34 v. (okrógu zeme, Flor. 18); na potoczach tego szwyata, Puł. 44 r.; martwe swata posadzyl, Flor. 142; szwyata, Puł. 280 r.; w tego szwyata zbozu, Puł. 281 v.; okróg swata, Flor. 49, (Puł. 101 v. okróg zyemye); ani zatwarzay nademnó szachta vst swogich, Flor. 68, (Puł. 136 r. yama vst swoyich), [*szacht = szyb w kopalniach, slov. šachta, gáme, báne, ross. шахта, der Schacht por. słown. Lindego*]; w dzen zamóta mego, Flor. 49, 76, (Puł. 101 v., 152 r. zamętka), Flor. 85, zamęta, Puł. 172 v.; od zamóta, Flor. 106; od zamęta, Puł. 218 r.; z zamóta, Flor. 107, 117; z zamęta, Puł. 220 r., 233 v.; we srod zamóta, Flor. 137; weszrod zamęta, Puł. 273 r.; wezrod zamota, Wacł. 137 r.; wywedzesz zamóta, Flor. 142; z zamęta, Puł. 281 r.; drogi sziwota, Flor. 15; zywota, Puł. 25 v.; sziwota prosil iest, Flor. 20; zywota, Puł. 38 r.; z szywota, Flor. 21; z zywota, Puł. 40 v. (2 r.), (Flor. 21. z brzucha); dny sziwota mego, Flor. 22; zywota, Puł. 44 r.; nepowynnosczech lyepszego zywota, Puł. 48 r.; ne zgubay sziwota mego, Flor. 25; zywota, Puł. 49 r.; odgińcza sziwota mego, Flor. 26; zywota mego, Puł. 50 r.; dny sziwota mego, Flor. 26; zywota, Puł. 50 v.; iensze chce sziwota, Flor. 33; zywota, Puł. 65 v.; studna szywota, Flor. 35; zywota, Puł. 71 v.; bogu sziwota mego, Flor. 41; zywota, Puł. 87 r.; do mego zywota, Puł. 122 v.; z sziwota, Flor. 70; z zywota, Puł. 139 v.; od zywota, Puł. 224 r.; ze wszzech dnow szywota twego, Flor. 127; zywota, Puł. 262 r.; ot szywota maczerze, Flor. 138; od zywota, Puł.

274 v.; dny szywota naszego, Flor. Isai. sec; zywota, Puł. 294 v.; studnya zywota, Puł. 70 r.; ne bódó se bacz tisícza luda, Flor. 30, (lyudzy, Puł. 4 v., ludu Wacł. 118 v.); yentstwo lyuda swego, Puł. 21 v.; ioczstwo syon luda swego, Flor. 13; gentstwo lyuda swego, Puł. 23 r.; od przeciwołwóczego luda, Flor. 17, (Puł. 33 r. od swaru lyudzkyego); mocz luda swego, Flor. 27; lyuda, Puł. 53 r.; od luda, Flor. 42; od lyuda, Puł. 88 r.; poloszil ies nas w podobenstwo luda, Flor. 43; wszietzi bogaczy luda, Flor. 44; z lyuda, Puł. 93 v.; ióczstwo luda swego, Flor. 52; yestwo lyuda swego, Puł. 107 v.; grzechy wpadlego y stracone lyuda, Puł. 111 v.; wszego lyuda poganskego, Puł. 116 v., (Flor. 58. wszitco poganstwo); w oebzrenu luda twego, Flor. 67, (Puł. 130 v., przed twoy lyud); z luda, Flor. 82, 88; z lyuda Puł. 167 v., 178 v.; ne odpódy luda swego, Flor. 93, 94; lyuda swego, Puł. 188 v., Wacł. 108 r.; w chodzenyv luda, Flor. 101; lyuda, Puł. 200 r.; z ludu w lud, Flor. 104; z lyuda w lyud, Puł. 208 r.; aby nyenazrzely lyuda yego, Puł. 209 r., (lydv yego, Flor. 104); w radoschy lvda twego, Flor. 105; lyuda, Puł. 211 r.; w dobrowolstwye lvda twego, Flor. 105; lyuda, Puł. 211 r.; we sborze lvda, Flor. 106; lyuda, Puł. 217 v.; z luda poganskego, Flor. 113; z lyuda, Puł. 228 r.; se ksószóty lvda swego, Flor. 112; lyuda swego, Puł. 228 r.; przed oczyma wszego luda yego, Flor. 115; lyuda yego, Puł. 232 v.; okolo lvda swego, Flor. 124; okolo lyuda swego, Puł. 259 v.; glos lyuda, Puł. 278 v.; rog lvda swego, Flor. 148; lyuda, Puł. 290 v.; we zbawyenye lyuda, Puł. 300 v.; zyemy lyuda swego, Puł. 307 v.; szukaicim obrzóda iego, Flor. 24, (Puł. 47 r. obrzádzjenja); poczótek na glowye obrzóda yest pyssan, Puł. 81 v.; nestrzgli só obrzóda boszego, Flor. 77; obrzóda bozego, Puł. 155 r.; strzegly obrzóda yego, Puł. 195 v., (Flor. 98. swadeczstw); bódóly strzedz obrzóda mego, Flor. 131; obrzóda mego, Puł. 265 v.; od naroda do naroda, Flor. 118, 89, (Puł. 245 v. w pokolyenye y w pokolyenye, Wacł. 34 v., w rodzayu y w rodzaj); astrzegó sóda twego, Flor. 105, Puł. 211 r.; podlvg sóda, Flor. 118, 129, Puł. 250 r., Flor. 118, 145 (2 r.), Puł. 252 r., 252 v.; cze-rekwy sóda nawrocycz, Puł. 270 v.; od sluncza wzhoda, Flor. 49 (odewschodu, Puł. 100 v.); ode wzhoda, Flor. 74; odewschoda, Puł. 150 r.; ode wachoda, Flor. 106; oodewwzhoda, Puł. 215 r.; od sluncza wzhoda, Flor. 112; wzhoda, Puł. 227 v.; asz do zachoda, Flor. 49, (Puł. 100 v. az do zachodu); od zachoda, Flor. 74; zapada, Puł. 150 r., [por. *Bibl. kr. Zofii; zapad sluncza, 128b. 8, starosl. заматъ, czes. zapad, Dr. E. Ogonowski, Archiv. IV, 364*]; od zapada, Flor. 102, Puł. 202 r., Wittenb. 102; do zapada, Flor. 106, Puł. 215 r., Flor. 112, Puł. 227 v.; karmó chleba, Flor. 13, (Puł. 22 v. chlyebo-wa); proszócz chlyeba, Flor. 36; szukaicócz chleba, Puł. 74 v.; twar-łoscz chleba starl, Flor. 104; chlyeba, Puł. 208 r.; chleba nebyesske- o nasycyl ge, Flor. 104; chlyeba nyebeskyego nasyczyl ye, Puł. 10 r.; zostan od gnewa, Flor. 36; przestayn od gnyewa, Puł. 72 v.;

od oblicza gnyewa twego, Puł. 77 r., (gniewu Flor. 37); szczyeszcze gnyewa swego, Puł. 158 v., (Flor. 77. gniewu swemu); od gnyewa, Puł. 170 v., (Flor. 84 od gniewu); mocz gnyewa twego, Puł. 183 r., Flor. 89. gniewu twego); od oblycza gnyewa, Puł. 199 r., (Flor. 101 gniewu); w dzen gniewa swego, Flor. 109; gnyewa, Puł. 224 v.; przed liczem wyatra, Flor. 82, Puł. 168 v.; do wieczora, Flor. 29; do wieczora, Puł. 55 v.; az do wieczora, Flor. 103. Isai sec. (2 r.); az do wieczora, Puł. 205 v., 293 v. (2 r.); wyrzuczenie zbora, Puł. 40 r.; od byegu y dyabla, Flor. 90; dyabla. Puł. 184 v., v kosczola, Flor. 5; v koszczyola, Puł. 7 r.; z cosczola swótego, Flor. 47; skoszczyola szwyętego, Puł. 29 r.; nenazrzal iesm kosczola zglobliwich, Flor. 25, (Puł. 48 v. zboru); wesrzod kosczola twego, Flor. 47; wesrzod koszczyola twego, Puł. 97 r.; od cosczola twego, Flor. 67; od koszczyola twego, Puł. 133 r.; yako podobienstwo kosczola. Flor. 143; koszczyola, Puł. 283 r.; okolo stola twego, Flor. 127, Puł. 262 r., (Wacł. 81 v sztolu thwego); zacon gospodnow przez zakala obracajóczy dusze, Flor. 18, (Puł. 35 r. przez zakalu); przez zakala, Flor. 18; przez zakala, Puł. 36 r.; ot glossa groma twego, Flor. 103, Puł. 204 r., (*psał. czeski kapitulny ma*: ot hlása hromu tweho, *Klement. zaś*: ot hlásnu rzimoti twe); any zatwarzay nademnó yama vst swoyeh, Puł. 136 r., (Flor. 68, szachta vst swogich; *trzeba się więc domyśleć nomin. sing. jam*); w gychze nye rozuma, Puł. 61 r., (Flor. 31 ne iest rozum); mnostwo szuma wod, Puł. 153 v., (Flor. 76. zwóka); pacz bódó ymenu gospodna, Flor. 7, Puł. 12 r.; gospodna nye wzywaly, Puł. 22 v.; przez gospodna, Flor. 17; kromye gospodna, Puł. 31 v.; gysz szye boycze gospodna, Puł. 42 r., (Flor. 21 boga); od gospodna, Flor. 23, Puł. 45 r.; ien se bogi gospodna, Flor. 24, (Puł. 47 r. boga); do gospodna, Flor. 24. Puł. 47 v.; od gospodna, Flor. 26; v gospodna, Puł. 50 r.; czakay gospodna. Flor. 26; poszdzy gospodna, Puł. 51 v.; boy se gospodna, Flor. 32, Puł. 62 v.; boycze se gospodna, Flor. 33, (Puł. 65 r. boga); szukal iesm gospodna, Flor. 33, Puł. 64 v.; szukajóczy gospodna, Flor. 33, (Puł. 65 r. boga); v gospodna, Flor. 36; od gospodna, Puł. 74 v.; czakay gospodna, Flor. 36; czekay gospodna, Puł. 75 v.; od gospodna, Flor. 36, Puł. 76 r.; czakal iesm gospodna, Flor. 39, Puł. 81 v.; grozna só dzala twoia gospodna, Flor. 65; (*w tym miejscu raczej by był stosowny vocativus, jak to mamy w Puł. 127 r. dzyla twoya gospodne, może więc tu genetivus powstał przez omyłkę, a może też piszący z umysłu dla dokładniejszego określenia wyrażenia: działa twoja, genetivu tutaj użył*); sywatlosz gospodna boga, Flor. 89, Puł. 183 v.; w obezrzeniu crola gospodna, Flor. 97, (Puł. 194 v. przed krolem bogem); szvkaycze gospodna, Flor. 104, Puł. 207 r.; sercze szukajóczych gospodnyzna, Flor. 104, (Puł. 207 r. boga); od gospodna, Flor. 106, Puł. 215 r.; gensze se boy gospodna, Flor. 111, (Puł. 226 r. boga), Flor. 113, (Puł. 230 r. boga), Flor. 117, Puł. 233 v.; ot gospodna, Flor. 117; od gospodna, Puł. 235 r.; prze dom gospodna boga, Flor. 121, Puł. 257 v.; gospodna lokacz bódó só, Flor. Ann.; gospodna

sze bédó bacz, Puł. 296 r.; nye vzzrę gospodna boga, Puł. 293 v.; narodzenye tesz gospodna, Puł. 310 r.; gysz se boyó pana, Flor. 113 (Puł. 229 v. boga); pomocz moya od pana, Flor. 120, (Puł. 256 r. od boga); az do przyszczya pana yezukrista, Puł. 263 r.; Bo w pana myloaerdze, Flor. 129, (Puł. 263 v. v boga); u pana miloszierdze, Wacł. 19 r.; gysz se boycze pana, Flor. 134; ne vzzrô pana boga Flor. Isai. sec.; opleczenc albo czala przygócze tesz pana naszego, Flor. Atan.; wczienienie tez pana naszego, Wacł. 112 r., (Puł. 269 r. boga; 293 v., 310 r. gospodna); s twego zakona, Flor. 93, Puł. 188 v.; zakona yego wydobywały albo zyskowały, Flor. 104, Puł. 210 v.; podluk zakona, Flor. 109, Puł. 224 v.; dzywy ze zakona twego, Flor. 118. Puł. 238 r.; z zakona twego, Wacł. 6 r.; z zakona twego, Flor. 118, Puł. 239 r., (Wacł. 7 v. z zakonu twego); strzedz bódó zakona twego, Flor. 118, 240 v., (Wacł. 24 v. zakonv twego); od zakonu twego, Flor. 118, 49, Puł. 241 v., Wacł. 25 v.; strzedz zakona twego, Flor. 118, 57, 49, Puł. 242 r. (2 r.), (Wacł. 26 r., 26 v. zakona twego); zakona twego ne zapomnal gesm, Flor. 118, 57; zakona twego, Puł. 242 v., (zakonu Wacł. 27 r.), Flor. 118, 105, Puł. 247 v., (zakonu Wacł. 37 r.); ne strzegli (oczy) zakona twego, Flor. 118, 129, Puł. 250 v.; ot zakona twego, Flor. 118, 145, Puł. 252 r.; zakona twego ne zapomnal gesm, Flor. 118, 153, Puł. 252 v *Forma ta znajduje się wreszcie i w wyrazie złożonym: zaconanoszcza, Flor. 83, który w Puł. 169 v. występuje rozdzielnie: zakona noszcza; dni czasu iego, Flor. 88, (Puł. 181 r. czassu); posluszay glossa, Flor. 5, (Puł. 6 v. glossu); wysluszal gospodzin glossa, Flor. 6, (Puł. 9 v. glos); od glossa, Flor. 43, Puł. 90 v.; od glosa, Flor. 54, (Puł. 109 r. od glossu); ne wi-slucha glossa, Flor. 57, Puł. 115 r., Flor. 80, Puł. 166 r.; sluchay-cze glossa mego, Puł. 154 r.; posluchay glossa, Puł. 172 v. (rozumey glossowi, Flor. 85), od glossa, Flor. 101, 103, Puł. 198 v., 204 r., (czes. Kapit. ot hlasa, Klement. od hlassu); ne vslyszely só glossa panowa, Flor. 105, Puł. 213 r.; na vslyszeny glossa, Puł. 203 r., (Flor. 102. glossv); glosza mego sluzay, Flor. 118, 145, (glos moy sluchay, Puł. 252 r.); vszy twoge sluszayócze glossa modlytwy, Flor. 129; glossa, Puł. 263 v.; od glossa, Puł. 301 r.; z lassa, Flor. 79; z lyassa, Puł. 164 r.; wszelyka zwyerzéta lyassa, Puł. 205 r., (Flor. 103. lesnaa); w polech lassa, Flor. 131; lyassa, Puł. 265 r.; wirzch wlosa, Flor. 67, (Puł. 132 r. wyrzch wlossow).*

§. 27. *Imiona własne*: seon krola amorreora, Flor. 135, (Puł. 270 r. krolya amorreow); kszyęgy glosznych chwal proroka dawyda, Puł. 1 v.; pyenye dauida, Puł. 122 r., 183 v.; od domow z ebora, Puł. 93 r., (eburowich, Flor. 44); poslowe z egipta, Flor. 67; egipta, Puł. 133 v.; w zemi egipta, Flor. 77 (2 r.), Puł. 159 r.; egipta, Puł. 155 v.; z egipta, Flor. 79, Puł. 163 v.; z zeme egipta, Flor. 80, Puł. 166 r., Flor. 80, Puł. 165 v.; pobyl gest pirzwerodzene egipta, Flor. 134; pobyl pyrzwoznyęta egipta, Puł. 268 r.; z egipta, Flor. 113; z egipta, Puł. 228 r., od hemona malutkey gory, Flor. 41; od hermona maley gory, Puł. 87 r.; yezukrista samego wszystka kro-

lewstwa, Puł. 129 v.; dobroty oycza yezukrysta, Puł. 224 v.; az do przyszczya pana yezukrysta, Puł. 263 r.; czala przygōcze pana naszego gezv krysta, Flor. Atan.; yezu krysta, Puł. 310 r.; iezu crista, Wacł. 112 r.; ne otewraczay oblycza twego crista, Flor. 131, (Puł. 265 r., pomazayncza twego). sylne z moaba odzerrszala drszōczka wszytky przebywaczy w kanaan, Flor. Moy., (Puł. 298 r. szylne moab odzyrzal stral sstrzēply wszytczy przebywayōcze kanaan).

§. 28. *W wielu razach s̄ użyte formy genetiwi w znaczeniu accusatiwi: pobudzayōcz od zymye byednyka, Puł. 227 v., (Flor. 112. nedostatecznego); czloweka oswecza, Flor. prol.; czloweka mlodego karze, Flor. prol.; czlowyeka rossōdza, Puł. 17 v.; pokaznil ies czloweka, Flor. 38; czlowyeka, Puł. 81 r.; poruszacze se na czloweka, Flor. 61; na czlowyeka, Puł. 121 r.; ien vczl czloweka, Flor. 93; czlowyeka, Puł. 188 r.; ne zostawil czlowyeka, Flor. 104, Puł. 208 r.; v czloweka werzyly, Puł. 218 v.; pfacz we czloweka, Flor. 117; ne czlowyeka, Puł. 234 r.; ne werzō na czloweka, Flor. Isai. sec.; nye wezrzē na czlowyeka, Puł. 293 v.; wytargncze vbogego y stradnyka, Puł. 167 r., (Flor. 81. neymaiōczego); podepcesz lwa y smoka, Puł. 185 r.; lwa y smoku, Flor. 90; szebraka vmorzycz, Flor. 108; zebra, Puł. 222 r., Klement. 108; rozgnawal boga, Flor. 9, Puł. 17 r.; w boga yezukrysta, Puł. 8 r.; zapominaiō boga, Flor. 9, Puł. 15 v.; rozgnawal iest boga, Flor. 9, Puł. 16 r.; w konyecz to yest w boga, Puł. 21 v.; gospodna boga wzowyem, Puł. 37 r.; bodz my w boga, Flor. 30, (Puł. 56 v. bōdz my bogyem); wyelmoszcze boga, Puł. 64 v., (Flor. 33, weliczaycze gospodna); pway w boga, Flor. 41 (2 r.), 42, Puł. 86 v., 87 v., 88 v.; gisz zapominacze boga, Flor. 49, Puł. 102 v.; w boga iesm pwal, Flor. 55; w boga, Puł. 111 v., Flor. 55, Puł. 112 v.; bļogoslawcze boga, Flor. 65, Puł. 127 v.; pwam w boga, Flor. 68, Puł. 134 v.; bōdz mi w boga zasczitezō, Flor. 70; w boga, Puł. 139 v.; pomnal iesm boga, Flor. 76; wspomnyalem boga, Puł. 152 r.; ne werzili sō w boga, Flor. 77; w boga, Puł. 156 v.; kusili sō boga, Flor. 77 (2 r.); kuszyly boga, Puł. 156 r., (kuszyly bogem, Puł. 158 r.); kusili sō y rozarzali sō boga, Flor. 77; kuszyly y rozgarzaly boga, Puł. 159 v.; chwalycz boga, Puł. 185 v.; myluyecze boga, Puł. 193 v., (Flor. 96 gospodna); powiszaycze gospodna boga naszego, Flor. 98. Puł. 195 r., Flor. 98, Puł. 195 v.; chwalycz bōdze boga, Puł. 200 r., (Flor. 101. gospodna); chwalyōczy boga, Puł. 203 r.; bļogoslaw dusza moja boga, Puł. 201 r., 203 r., (gospodna, Flor. 102 (2 r.); chwalcze boga, Puł. 210 v., (Flor. 105 gospodna); kuszyly seō boga, Flor. 105; kuszyly boga, Puł. 212 r.; zapomnyely sō boga, Flor. 105, Puł. 212 v.; abychom krysta boga v czloweka werzyly, Puł. 218 v.; gysz wwloczō mne v gospodna, Flor. 108; gisz vwloczō mnye v boga, Puł. 222 v.; chwalicz bōdē bogo, (pro: boga), Puł. 223 v.; pwacz w boga, Puł. 226 v., 229 v.; wezwal yeam boga, Puł. 233 v., (Flor. 111, 113, 117 gospodna); pwacz w boga, Puł. 234 r.; chwalicz bōdē boga, Puł. 235 r., (Flor. 117 (2 r.), pane); gysato dbayō w boga, (Flor. 124 w gospodna); mylo-*

wacz boga, Puł. 266 v.; chwalczye sludzy boga, Puł. 267 v., (Flor. 134, chwalcze slughy panowy); boga wyecznego chwalyly, Puł. 267 r.; chalcze boga, Puł. 267 v., Flor. 135, Puł. 269 v., Flor. 135, (bogo, *pro*: boga), Puł. 270 v., 286 r., 287 v, Flor. 147, Puł. 288 v., 290 r., (Flor. 148 gospodna); boga zostal yes (*derelinquere*), Puł. 304 r.; zostal boga stworzyczyela swego, Puł. 304 r.; zapomnyal yes boga, Puł. 304 r.; gednego boga we troczy czyzyly, Flor. Atan., Puł. 308 r., Wacł. 8 v.; przyyóczyym czloweczstwa w boga, Flor. Atan., Puł. 311 r., Wacł. 113 r.; zapomny luda twego, Flor. 44; lyuda Puł. 93 r.; iesm zapomnal giescz chleba mego, Flor. 101; yeszcz chlyeba mego, Puł. 198 v.; poswóczyly sô balwana poganskego, Flor. 105. (*Puł. 213. brak*); sinowe iego ostali sô (*derelinquere*) zacona mego, Flor. 88, (Puł. 179 v. ostanóly zakonu mego); grzesznyky zostayócze (*derelinquere*) zakona twego, Flor. 118, 49, Puł. 241 v. poslal angela swego, Flor. prol.; blogoslawycz będe gospodna, Puł. 24 v.; prziglódal gospodna, Flor. 15; przyzyral iesm gospodna, Puł. 25 r.; wezwal iesm gospodna, Flor. 17; gospodna, Puł. 29 r.; gospodna boga wzowyem, Puł. 37 r.; pwa w gospodna, Flor. 20, Puł. 38 v., Flor. 21, (Puł. 40 r. pwal w bog); chwalicz bódó gospodna, Flor. 21, Puł. 42 r.; w gospodna pwaiócz, Flor. 25, Puł. 48 v.; cirzpi gospodna, Flor. 26; ozyday gospodna, Puł. 51 v.; prosicze gospodna, Flor. 28, (Puł. 53 v. klanyaycze sze gospodnu); ia w gospodna pwal, Flor. 30, Puł. 57 r.; miluicze gospodna, Flor. 30, Puł. 59 v.; pwa-cze w gospodna, Flor. 30, Puł. 59 v.; pwaióczego w gospodna, Flor. 31, Puł. 61 v.; chwalcze gospodna, Puł. 62 r., (Flor. 32. spowaday-cze se gospodnu); dusza nasza cirzpi gospodna, Flor. 32, Puł. 63 v.; chwalicz bódó gospodna, Flor. 53, Puł. 64 r.; weliczaycze gospodna, Flor. 33, (Puł. 64 v. wyelmoszcze boga); pway w gospodna, Flor. 36, (Puł. 72 r. w bog); cirzpcoczy (*sic*) gospodna, Flor. 36; czyrpyóczy go-spodna, Puł. 73 r.; bódó pwacz w gospodna. Flor. 39, Puł. 82 r.; rzuczi na gospodna peczó twoió, Flor. 54, (Puł. 111 r. poloz w bo-dze pyeczó twoye); chwalicze gospodna, Flor. 95, (pokloyncze sze gospodnu, Puł. 191 v.); gisz miluicze gospodna, Flor. 96. (Puł. 193 v. boga); zwywali sô gospodna, Flor. 98; zwywaly gospodna, Puł. 195 v.; sluszcicze gospodna, Flor. 99, (Puł. 196 r. sluszcze bogu), [*Prof. Nehring zaleca tu poprawkę na dativus*: gospodnu, Iter. Flor. 79]; blogoslaw dusza moya gospodna, Flor. 102 (2 r.), 103, (Puł. 201 r. boga, 203 r. boga, bogu); chwalcze gospodna, Puł. 207 r., (Flor. 104. zpowedaycze sye gospodnu), Flor. 105, (Puł. 210 v. boga), Puł. 215 r., Flor. 106, Puł. 215 r.; chwalycz bódó gospodna, Flor. 108, (Puł. 223 v. bogo *pro*: boga); pfacz w gospodna, Flor. 111, (Puł. 226 v. w boga); chwalcze dzechy gospodna, Flor. 112, Puł. 227 v.; pwały sô w gospodna, Puł. 229 v.; pfaly sô w pana, Flor. 113; pwal w pana gospodna, Flor. 113, (pwal w boga, sl. 229 v.); gospodna chwalycz nye przestawayó, Puł. 233 r.; we-wal gesm gospodna, Flor. 117, (Puł. 233 v. boga); chwalcze pana. or. 116, 117; gospodna, Puł. 232 v., 233 r.; dobrze gest pfacz

v pana, Flor. 117; chalycz bódó pana, Flor. 117, (Puł. 234 r., 235 r. boga); chwalcze pana, Flor. 117; gospodna, Puł. 236 r.; gysz dbayó w gospodna, Flor. 124, (Puł. 259 r. w boga); pfał israhel w gospodna, Flor. 129, (Puł. 263 v. brak); pfala w pana, Flor. 129; w gospodna, Puł. 263 v., Flor. 130, Puł. 264 r.; chalcze pana, Flor. 134, 135 (3 r.), (Puł. 267 v. boga), Puł. 269 v. (2 r.), 270 v.; gospodna chwalcze dvsza moya gospodna, Flor. 145; chwaly dusza moya gospodna, Puł. 286 r., (Wact. 125 r. pana); będą chwalycz gospodna, Puł. 286 r., (Wact. 125 r. boga); chwalcze gospodna, Flor. 146, Puł. 287 v.; chwaly geruszalem pana, Flor. 147; gospodna, Puł. 288 v., (Wact. 133 r. boga); chwalcze gospodna, Flor. 148 (2 r.), Puł. 289 v., Flor. 150 (2 r.), Puł. 291 v., 292 r., Flor. Isai. Puł. 292 v.

§. 29. *Imiona własne*: poslal aarona, Flor. 104, Puł. 209 r.; rozgnyewaly aarona, Flor. 105, Puł. 212 r.; zabyge antikrista, Puł. 13 r.; w konyecz to iest w boga yezukrista, Puł. 8 r.; w yezukrista, Puł. 10 r., 34 r.; yezukrista przybywszy gwozdzmy, Puł. 39 r.; wi-bral dawida, Flor. 77; dawyda, Puł. 160 v.; nalazl iesm dawida, Flor. 88, dawyda, Puł. 178 v.; pomny gospodne na dauida, Flor. 131; pomny gospodnye dawyda, Puł. 264 v.; prze dawyda slvgó twego, Flor. 131, Puł. 265 r.; otkvpil ges dawyda, Flor. 143; dawyda, Puł. 282 v.; w faraona y we wszytky slugy gego, Flor. 134; w faraona, Puł. 268 r.; wybyl faraona y mocz gego, Flor. 135; faraoua, Puł. 270 r.; pascz iacoba slugó swego, Flor. 77; yakoba, Puł. 160 v.; yakoba wybral sobye bog, Puł. 267 v., (Flor. 134. yakob wybral sobe pan); abychom krista boga v czloweka werzyly, Puł. 218 v.; z tyra, (*genetiv.*) Puł. 93 v., (Flor. 44. czori tirske). *Zauważyć należy, że w znaczeniu accusativu są tu użyte przeważnie imiona osób, dalej imiona zwierząt (lwa i smoka), imiona nieżywotne (chleba, bałwana, zakona), por. Miklosich, Wortbildungslehre, str. 400.*

§. 30. *Z końcówką -u, (właściwą tematom na -u)*: vpadnó od boku twego, Flor. 90, (Puł. 184 v. od boka); we scriczu przebitku swego, Flor. 26; w masto przebitku dziwnego, Flor. 41, (Puł. 50 v., 86 v. stana); podepczesz lwa y smoku, *w znaczeniu accusativu*, (Puł. 185 r. smoka); tuku y tlustosci napelnona bódz dusza moia, Flor. 62; tluku (*prof. Nehring uważa formę tę za błąd powstały z nieuwagi, por. Archiv. f. sl. Ph. V, 219*) a tlustosczy, Puł. 122 v.; karmil ie z tuku szita, Flor. 80, (Puł. 166 v. tukem zzyta); od byegu, Flor. 90, (Puł. 184 v. od naboya); w konczoach okrógu zeme, Flor. 18, (szwyata zyem, Puł. 34 v.); roswezcili só blyzkawicze twoie okrogu zeme, Flor. 76; okrógu zyemye, Puł. 153 v.; nechczeycze wznosicz rogu, Flor. 74; nyewznaszaycze rogu, Puł. 150 r.; nechaycze wznaszacz rogu, Flor. 74; rogu, Puł. 150 r.; asz do rogu altarsza, Flor. 117; asz do rogu, Puł. 235 v.; od vmneyszonego ducha, Flor. 54; od nyedarznyenya ducha, Puł. 109 v.; krzeszó s prochu vbogego, Flor. Ann.; krzeszócz z prochu stradnego, Puł. 296 r.; od strachu, Flor. 90, Puł. 184 r.; w czas zamętu, Puł. 76 r., (Flor. 36. zamó-cena); pogynó od głodu, Puł. 305 r.; przymicze gori pocoy ludu,

Flor. 71; myr lyudu, Puł. 142 r.; tissacza ludu, Wacł. 118 v., (luda, Flor. 3); bycho nenazrzely lvdv yego, Flor. 104, (Puł. 209 r. lyuda yego); wodzo byl ges lvdv gen ges wykvpil, Flor. Moy; lyudu, Puł. 298 r., (co jednak w tym wypadku może być téż dativ. sg.); any pobeszczinõ obrzõdu mego, Flor. 88; pobyeszczynõ obrzõdu mego, Puł. 180 r.; nyebõdze plodu w wyennyczach, Puł. 301 v.; odewschodu slynncza, Puł. 100 v., (Flor. 49. od sluncza wchoda); az do zachodu, Puł. 100 v., (Flor. 49. az do zachoda); lupu neszõdaycze, Flor. 61; lupu nyezõdaycze, Puł. 121 v.; od vmneyszonego ducha y potopu, Flor. 54; y potopu, Puł. 109 v.; z grobu wstajõcz, Puł. 52 r.; podlug mnoaszta gnewu swego, Flor. 9; gnyewu swego, Puł. 16 r.; ducha gnewu twego, Flor. 17; gnyewu twego, Puł. 30 r.; od gnewu, Flor. 21, (Puł. 41 v. od szablye, Wacł. 31 v. od nyerzõdnosci); od oblicza gnewu twego, Flor. 37, (Puł. 77 r. gnyewa twego); od gnewu oblicza iego, Flor. 54; od gnyewu, Puł. 110 v.; ne zaszezl wszego gnewu swego, Flor. 77; swego gnyewu wszego, Puł. 137 v.; otwrocził ies se od gnewu, Flor. 84, (Puł. 170 v. od gnyewa); mocz gnewu twego, Flor. 89, (Puł. 183 r. gnyewa twego); od oblicza gnewu, Flor. 101, (Puł. 199 r. gnyewa); w duchw gnewv twõgego, Flor. Moy., (Puł. 297 r. rozszerdza); od swaru lyudzkyego, Puł. 33 r., (Flor. 17. od przecywomõlwõczego luda); wzkoynczanyu yutra y wyczoru, Puł. 126 r., (Flor. 64. wiszcze intrzne y wieczor); nyenazrzalem zboru, Puł. 48 v., (Flor. 25. kosczola); od zboru wyelykyego, Puł. 83 r., (Flor. 89. od rad wela); przez zakalu, Puł. 35 r., (Flor. 18. przez zakala); glos gromu twego, Flor. 76, Puł. 153 v.; ostanõly synowye iego zakonu mego, Puł. 179 v., (Flor. 88. ostali sõ zacona mego), w modlitwach Wacława poussechniejszã jest forma zakonu, znajdujemy jã bowiem w pięciu mijscach (7 v., 24 v., 26 r., 26 v., 27 r.), w których w psalterzu Floryjańskim i Puławskim jest zakona); wszelykyego czasu, Puł. 16 r., (Flor. 9. we wszeliky czas); czassu oblycza twego, Puł. 38 v., (Flor. 20. w brzemõ oblicza), czassu męky swoyey, Puł. 76 v.; dny czassu yego, Puł. 181 r., (czasa, Flor. 88); poslu-chay glossu, Puł. 6 v., (Flor. 5 glossa); od glossu nyeprzyaczelya, Puł. 109 r., (Flor. 54 glossa); ku poslu-chanyv glossv slow yego, Flor. 102, (Puł. 203 r. glossa, psalt. czes. Wittemb. hlassu).

§. 31. Zestawioszzy to wszystko okaże się, że końcówkę -a mają:

1) Wyrazy oznaczające osoby: człowieka, pomocnika, boga, ducha, brata, dyabła, gospodna, pana, żebraka, aarona, dawida, krysta, jezukrysta, faraona, jakõba (w obu psalterzach); nadto we Floryjańskim: angela, bałwana, amorreora, moaba, a w Puławskim: jadownik, proroka, wczedlnyka, biednika, stradnyka, antikrista.

2) Nazwy zwierząt: lwa (Flor.), lwa i smoka (Puł.).

3) Nazwy pojęć zbiorowych: dostatka, luda, lasa (w obu psalterzach); nadto we Flor. naroda, sbora, w Puł. zaś dobytk.

4) *Nazwy części ciała: języka, brzucha, chrzepta, (w obu psalt.) nadto we Flor. szachta (ust swoich), włosy, a w Puł. jama (ust swoich), boka.*

5) *Wiele rzeczowników oznaczających pewien stan, czynność itp.: początki, pośredki, ostatki. zamętka, grzecha, posta, zamęta, żywota, obrzęda, sąda, wschoda, zapada, gniewa, zakona, głosa, (w obu psalterzach), nadto we Flor.: zwęka, zachoda, w Puł. zaś: smętka, użytki, odpusta, szuma.*

6) *Pojęcia i nazwy miejscowości i czasu: przebyta, przebytki, świata, kąta, wieka, wieczora, kościoła, egipta, hermona, (w obu psalterzach), nadto we Flor. ocróga, czasu, w Puł. z tyra.*

7) *Nazwy sprzętów, materii itp.: stoła, tuka, chleba, (w obu psalterzach), nadto we Flor.: kelicha, próta, w Puł.: z ebori.*

8) *Z rzeczowników oznaczających zjawiska w przyrodzie i inne rzeczy: wiatra, zakala, (w obu psalt.), nadto we Flor.: obłoka, groma, rozuma.*

Z tych jednak kategorii wiele też rzeczowników ma końcówkę -u, jżto wyłącznie jż to obok -a. Te sę:

ad 2) smoku (raz we Flor.).

ad 3) ludu (w obu psalterzach), zboru (Puł. 2 razy).

ad 4) rogu (w obu psalterzach), boku (Flor. raz).

ad 5) stracha, obrzędu, potopu, gniewu, (Flor. 10 r, Puł. 4 r.), głosu (Flor. raz, Puł. 2 razy), lupu, nadto we Flor.: biegu, w Puł. zaś: zamętu, głodu, plodu, wschodu, zachodu, zwaru, zakonu.

ad 6) okręgu, (Flor. 2 razy, Puł. raz), nadto we Flor. przebitku, w Puławs. czassu, wyeczoru.

ad 7) tuku. (Flor.), tłuku, (to samo w Puł.), prochu.

ad 8) gromu (w obu psalt.), zakalu (Puł.).

Niektóre więc rzeczowniki obie mają końcówki, jak np. tuk, duch, lud, obrzęd, gniew, głos (w obu psalterzach); nadto we Flor. końcówkę -a i -u mają: okrąg, przebytek, grom, w Puławskim zaś: zamęt, wsc'ód, zakal, zakon. Rzeczowniki: bok, smok, mają we Flor. boku, smoku, w Puł. zaś boka, smoka; rzeczowniki zaś: zachód, czas, mają we Flor. zachoda, czasu, a w Puł. zachodu, czasu.

W ogóle końcówka -a jest jeszcze w obu zabytkach panującą. Wprawdzie analogija tematów na -u silnie jż tu działa, jednak nie jest jeszcze tak przeważną, jak w dzisiejszym języku polskim. Porównując ogólną liczbę przykładów obu tych psalterzy ze sobą, dostrzec można, że znacznie więcej jż jest przykładów z końcówką -u w Puławskim, aniżeli we Floryjańskim. Gdy bowiem w psalterzu Floryjańskim 69 rzeczowników ma końcówkę -a, a 18 tylko -u, to w Puławskim ma 68 rzeczowników -a, a 25 końcówkę -u. Twierdzić więc że w psalterzu Puławskim nie ma jeszcze dążenia do końcówki -u, jak to czyni prof. Nehring, (Archiv. v. sl. Ph. V. 253) stanowczo nie można. W wieku XVI. bierze jż przewagę końcówka -u, jakkolwiek -a występuje jeszcze w wielu takich wyrazach, w których dziś jest jż -u. Por. Dr. Kalina, Anecdota palaeopolonica, (Archiv. f.

sl. *Pał. III, 25*). *Jaki stosunek pod względem tych końcówek zachodzi w dzisiejszej polszczyźnie, por. Miklosich, Vergl. Wortbildungslehre², 404—5.*

§. 32. b) *Tenata męskie pierw. na -ja mają w genet. singul. jak w starosłowiańskim zawsze prawie końcówkę -a, końcówka -u bowiem jawi się raz tylko we Flor. a 2 razy w Puławskim.*

Z końcówką -a: w dzen boia, Flor. 77; w dzyen boya, Puł. 155 r., Flor. 139, Puł. 276 v.; z gnoya, Flor. 112. Puł. 227 v., Flor. Ann., Puł. 296 r.; od kraya zyemye, Puł. 142 v., (Flor. 71. ocróga zem); od naboya, Puł. 184 v., (Flor. 90 od byegu); yednakego obiecaia, Flor. 67; obyeczaya, Puł. 130 v; od owocza szita wina y oleia swego, Flor. 4; olyeya, swego, Puł. 6 r.; od olyeya, Puł. 223 r. (Flor. 108. prze olay); drogi pokoia, Flor. 13; pokoya, Puł. 22 r; szkay pocoia, Flor. 33; pokoya, Puł. 65 v.; checzó pocoia, Flor. 34; checzó pokoya, Puł. 70 r.; w mnoszstwie pocoia, Flor. 36; pokoya, Puł. 73 r.; drogó pocoia bódac checz. Flor. 36, (Puł. 74 v., drogy yego będzie checz); czlowek pocoia mego, Flor. 40; pokoya, Puł. 85 v.; oplwytoscz pocoia, Flor. 71; pokoya, Puł. 142 v.; vbogaczil bogactwem pokoya wyekuyego, Puł. 84 r.; gysz só nenazrzely pokoya, Flor. 119; pokoya, Puł. 255 v.; do koyneza, Puł. 14 r., 17 r.; do concza, Flor. 9 (4 r.); do concza, Flor. 12, 15, 17, 37, 43, 45, 48, 51, 67, 73 (5 r.); do koyneza, Puł. 20 v., 25 v., 32 v., 77 v., 91 v., 95 r., 106 r., 131 v., 147 r. (2 r.), 148 r., 149 r., 152 v., 161 v., 181 r., 237 r., 240 v.; do concza, Flor. 76, 78, 88; do koncza, Flor. 118, (2 r), 118, 49; od koncza, Flor. 134; od koyneza, Puł. 268 r.; ne koneza, Flor. 144; nye koyneza, Puł. 284 r.; ne wislucha glossa czarownicow y lowcza czarnięczego, Flor. 57, (Puł. 115 r yadownyka); owcze oczcza mego, Flor. prol., [por. J. Baudouin de Court. O дресне-польс. языкѣ. str. 33]; w domu oczcza mego, Flor. prol.; od owecz oczcza mego, Flor. prol.; od boga oycza, Puł. 2 v., 5 r., 51 v., 92 r.; zapomny domu oczcza twego, Flor. 44; oycza twego, Puł. 93 v.; przed lyczem yego oycza szyrot, Puł. 130 r., (Flor. 67. od oblicza iego oczczowe sirot); dobroty oycza yezukrysta, Puł. 224 v.; od oczcza samego, Flor. Atan.; od oycza, Puł. 309 v.; od oczcza, Wacl. 111 r.; od oczczca, Flor. Atan.; od oycza, Puł. 309 v.; od oczcza, Wacl. 111 r.; mneyszy oczcza, Flor. Atan.; oycza, Puł. 310 v.; oczczca, Wacl. 112 v.; bog oczczca, Flor. Moy; oycza, Puł. 296 v.; na prawyczy boga oczczca Flor. Atan.; boga oycza, Puł. 311 r.; boga oczczca, Wacl. 113 v.; od owocza, Flor. 4, Puł. 6 r.; z owocza dzyal twogych, Flor. 103, Puł. 204 v.; ot odwocza, (pro: owocza) brwcha twego, Flor. 131; od owocza, Puł. 265 v.; w miloserdzu pomazancza swego, Flor. prol.; od rymczca zbawena pomazancza swego, Flor. 27; pomazayncza swego, ul. 53 r.; w oblicze pomazancza twego, Flor. 83; pomazayncza twego, Puł. 170 r.; przemene pomazancza twego, Flor. 88; pomazayncza twego, Puł. 181 v.; powyszy rog pomazancza swowego, Flor. na; pomazayncza swego, Puł. 296 v.; nye odwraczay oblycza pomazayncza twego, Puł. 265 r., (Flor. 131. twego crista); nagotowane

stolcza twego, Flor. 88, Puł. 178 r.; oprawane stolcza iego, Flor. 96; oprawa stolcza yego, Puł. 192 v.; dani bódó w rójce mecza, Flor. 62; myecza, Puł. 123 v.; otewroczył ies pomocz mecza iego, Flor. 88; myecza yego, Puł. 180 v.; od mecza, Flor. 143; od myecza, Puł. 283 r.; przekroyon gest yako ot tkacza szywot moy, Flor. Isai. sec., (Puł. 293 v. yako od tkóczego), [por. J. Baud. de Court, O древне польскомъ языкѣ, str. 74]; mósza szadacz se bódze (abominari) gospodzin, Flor. 5, (Puł. 7 r. złowyecka); od mósza lichego, Flor. 17, (Puł. 33 v. czlowyeka); ot mósza, Flor. 139; od móza, Puł. 276 r.; od maza, Wacł. 9 r.; any wyszczeloch męza lyubycz szye bédze yemu, Puł. 288 v.; any w pyszczeloch maza lyubycz sie bandze iemu, Wacł. 130 r., (Flor. 146. any w szczaskach mószwych lybucz se bódze gemv); w dzesóczy strun szaltarza, Flor. 91, (zoltarzu Puł. 185 v.); yako woda wnątrza yego, Puł. 222 r., (Flor. 108. w wnantrza yego), [Można to uważać jako formę genetiwu od nom. sing. wnątrz, która dziś jest zastąpiona przez neutr. wnątrze. Mamy bowiem formy jak wnątrz strach pogladzy ye, Puł. 305 r. od wnątrz, dzisiejsze wewnątrz, które wskazują, że forma wnątrz istniała. Zresztą w starosłowiańskim języku jest вѣнать. Co do tego wyrazu por. J. Baudouin de Courtenay: O такъ называемой „эфонической вставкѣ“ согласнаго н (Глоттологическія замѣтки, Воронежъ 1877)]; o myloszyerdzyu yez yest z wnątrza, Puł. 246 v.; od wnątrza, Puł. 93 v. Flor. 44. odwnątrz); asz do rogv altarza, Flor. 117, [niemiecki ten sposób pisania uważa prof. Néhring za osobliwy charakter części III kodeksu Flor. por. Iter. Flor. 50]; oltarza. Puł. 235 v.; kszyęgy glosznych chwal dawyda krolya, Puł. 1 v.; ps dauidow krola, Puł. 20 v.; zbawene crola iego, Flor. 17; krolya yego, Puł. 34 r.; wchodi boga mego crola mego, Flor. 67; krolya mego, Puł. 132 v.; bosze iest wznesyene nasze i swótego israhel crola naszego, Flor. 88; krolya naszego, Puł. 178 v.; masto crola welikego. Flor. 47; krolya wyełykego, Puł. 96 v.; w obroczenyu nyeprzyaczyczelya, (sic.) Puł. 13 v.; neprzyaczela, Flor. 9; z rękę nyeprzyaczela yego, Puł. 28 r.; od oblicza neprzyaczela, Flor. 43; nyeprzyaczyczelya, Puł. 90 v.; od boyazny nyeprzyaczelya, Puł. 123 v.; od glossu nyeprzyaczelya, Puł. 109 r. (Flor. 54. neprzyaczelzkego); od boga zbawiczela mego, Flor. 23; zbawyczelya, Puł. 45 r.; poszrod czena smercy, Flor. 22; szzrod czyenya, Puł. 43 v.; z czena smerczy, Flor. 106; z czyenya, Puł. 216 r.; w moczy kona bódze, Flor. 146; w moczy konya, Puł. 288 v.; w moczy konia, Wacł. 130 r.; w plsczenyu blyskayóczego kopya twego, Puł. 300 v., (jakby od nomin. sing. kop).

§. 33. *Imionu własne*: cantica Ezechiela, Puł. 293 r.; plyemyę israhela, Puł. 42 r., (Flor. 21 semó israhel); z rękę nyeprzyaczela yego saula, Puł. 28 r. az do ydumeya, Puł. 119 r.

§. 34. *W znaczeniu accusatiwu*: nye wezrzę na czlowyeka wyęczy y na przebywającego pokogya, Flor. Isai. sec.; y na przebywającego pokoya, Puł. 293 v.; pomneyszi ge iaco czelcza libanakego, Flor. 28, (Puł. 54 r. yako czyelyę); gdi ies widzal zlodzeia,

Flor. 49; złodzeya, Puł. 102 r.; nad czelcza młodego, Flor. 68, (Puł. 137 v. nad czyelę); spytał oycza twego, Puł. 302 v.; ya pyrzwyencza postawę gy, Puł. 179 r., (Flor. 88. pirzwenczem poloszō onego), w wyrazie tym e = ɛ przed grupą r + spółgłos. *ścięśnia się na é, które kilka razy uwidocznione jest przez i lub y. Por. Nehring, Archiv. f. sl. Ph. V. 244*; zbawōna wczinil gospodzin pomazancza swego, Flor. 19; zbawyl gospodzyn pomazayncza swego, Puł. 37 r.; potōpil ies pomazancza twego, Flor. 88; pomazayncza twego, Puł. 180 r.; powisil iesm wibrancza z luda mego, Flor. 88; wybrayncza, Puł. 178 v.; kona y wszadacza wrzeczył gest w morze, Flor. Moy.; konya y wszadayōczego, Puł. 296 v.; męza yey dal zabycz, Puł. 103 r.; poslal przed nym mōsza w slugō, Flor. 104; męza w slugę, Puł. 208 r.; mōsza krzywego zle vlapy, Flor. 139; męza krzywego, Puł. 277 r.; zbawona wczin crola, Flor. 19; krolya, Puł. 37 v.; pobyl...og krola bazan, Flor. 134, 135; krolya, Puł. 268 r., 270 r.; pobyl ... krola amorskiego, Flor. 134; krolya, Puł. 268 r., Flor. 135, Puł. 270 r.; prawycza twoya vderzyla neprzyaczela, Flor. Moy.; vbyla nyepryaczelya, Puł. 297 r.; aby zkazil neprziiaczela y pomaciczela, Flor. 8; by skazyl nyepryaczelya y pomszczyczelya, Puł. 12 v.; oddalil ies odemne przyaczela, Flor. 87, (Puł. 176 v. przyaczela); zostal boga stworszyczelya swego, Puł. 304 r.; zapomnyal yes boga stworszyczelya, Puł. 304 r.; wdowō y przychodna vbili sō, Flor. 93; przychodnya zabyly, Puł. 188 r.

Imiona własne: poslal moysesza slugō swego, Flor. 104; moysesza, Puł. 209 r.; rozgnyewaly albo rozdrasznyly moysesza, Flor. 105; moysesza, Puł. 212 r.; męza yey dal zabycz vriasa, Puł. 103 r.

§. 35. *Z końcówką -u*: glosa placzu mego. Flor. 6, Puł. 9 v.; w dzyesszyōczy strun zoltarzu, Puł. 185 v., (Flor. 91 szaltarza). *W dzisiejszej mowie polskiej i tu końcówka -u szeroko już zawnadnęła.*

§. 36. *c) Temata nijakie pierwot. na -a mają w starosłowiańskim i polskim języku zawsze końcówkę -a*: ze błota droszdszy, Flor. 39; z błota, Puł. 81 v.; witargn me ze błota, Flor. 68; z błota, Puł. 135 v.; przedal ies lud twoy przez mita (*prima manu*: mōta), Flor. 43, (Puł. 90 r. kromye pyenyęzy); w bładosci złota, Flor. 67; wbyladoszczy złota, Puł. 131 v.; od złota arabskiego, Flor. 71, Puł. 143 v.; nad tyszōczy złota y srebra, Flor. 118, 65; złota y szrzyebra, Puł. 243 v.; złota y srebra, Wacł. 28 v.; od owocza szita, Flor. 4; zyta, Puł. 6 r.; padolowe bōdō oplwiczl szita, Flor. 64, (zyty, Puł. 126 v.); tvkem zyta, Flor. 147; zyta, Puł. 289 r.; szita, Wacł. 133 r.; z tuku szita, Flor. 80; tukem zzyta, Puł. 166 v.; szukacz bōdesz masta iego, Flor. 36; myasta, Puł. 73 r.; chodzicz bōdō okolo masta, Flor. 58; okolo myasta, Puł. 116 v.; do masta, Flor. 59; do myasta, Puł. 119 r.; z masta, Flor. 71; z myasta, Puł. 143 v.; z masta, Flor. 100; z myasta, Puł. 197 v.; nye pozna myasta swego, Flor. 102, [*ślad oboj językowi polskiemu asymilacyi, por. Nehring,*

Archiv. f. sl. Phil. II. 428]); myasta swego, Puł. 202 v., (Witth. myesta sweho); drogy masta przeebita ne nalesly, Flor. 106; myasta, Puł. 215 v.; strzdz bódze measta, Flor. 126; strzeci bódze myasta, Puł. 261 r.; maslo zstada, Puł. 303 v.; z iezora nódze, Flor. 39; z yezyora, Puł. 81 v.; wzkoynczany yutra y wyeczoru, Puł. 126 r.; xpus od drewna w narodoch krolyuyócz, Puł. 190 v.; krew grona pyly, Puł. 303 v.; poszrod lona twego, Flor. 73, Puł. 148 r.; lona swego ne napelnyl, Flor. 128, Puł. 263 r.; rano s za rana, Flor. 45, (Puł. 95 r. rano z zaranya); kelich wina czistego, Flor. 74; wyna, Puł. 150 r.; vtropyoni od wina, Flor. 77, (vtropyony wynem, Puł. 160 v.); ksódzē wszego bydla swego, Flor. 104; wszego paynstwa swego, Puł. 208 v.; witarne z sidla, Flor. 24; z szydla, Puł. 47 v.; wiwedzesz me s sidla, Flor. 30; wywyedzyses nye sszydla, Puł. 56 v., (z sidla, *por. Nehring. Archiv. f. sl. Phil. V. 240*); spadnene sidla, Flor. 34; szydla, Puł. 67 v.; z sydla, Flor. 90, 123; z szydla, Puł. 184 r., 259 r.; od sydla, Flor. 140; od szydla, Puł. 278 v.; od pecla, Flor. 29; od pyekla, Puł. 55 r.; do pyekla, Puł. 58 v. (we pkel, Flor. 30); od ręky pyekla, Puł. 99 v.; (Flor. 48. pkelney); do pyekla, Puł. 110 r. (we pkel, Flor. 54); z pyecia, Flor. 85; spyekla, Puł. 173 r.; z ręky pyekla, Puł. 181 r. (Flor. 81. z rōky nicosci); do pekla, Flor. 113, 138; do pyekla, Puł. 230 v., 274 r.; podluk pekla, Flor. 140; podlug pyekla, Puł. 278 r.; do pekla, Flor. Ann. Atan.; do pyekla, Puł. 295 v., 311 r.; do piekla, Wacł. 113 v.; s pyekla, Puł. 183 v.; gimsze ne czisla, Flor. 39; yemusz nye czysla, Puł. 83 r.; gemvsz nye gescz czysla, Flor. 103; yemusz nye yest czysla, Puł. 205 v. (*Kapit. jichž nenie čisla*); gdy sō byli czysla krotkego, Flor. 104; czysla krotkego, Puł. 208 r., gemusz ne byla czysla, Flor. 104; yemusz nye bylo czysla, Puł. 209 v.; mōdrozcy gegu ne gest czysla, Flor. 146; nye yest czysla, Puł. 288 r., (Wacł. 129 v. nye iest lidzba); podlug czysla, Puł. 303 r.; bichō vzekali od oblicza locziszka, Flor. 59; podlug czlowyecztwa, Puł. 52 r.; ale przyyóczym czlowieczstwa w boga, Flor. Atan., czlowyecztwa, Puł. 311 r., czlowieczenstwa, Wacł. 113 r.; podlug czlowieczstwa, Flor. Atan., czlowyecztwa, Puł. 310 v., czlowieczenstwa, Wacł. 112 v.; częszcz dziedzyczstwa mego, Puł. 24 v., (Flor. 15. dziedzini moiey); na gorze dziedzyczstwa twego, Flor. Moy., dziedzyczstwa twego, Puł. 298 v., powrozek dziedzyczstwa yego, Puł. 303 r.; w myesze phylgrzymstwa mego, Flor. 118, 49; pōtyncztwa mego, Puł. 241 v., (Wacł. 26 v. pielgrzimowanya mego); podluk bezwynstwa, Puł. 11 r.; podlug bezwinstwa, Flor. 7; strzeł iesm bezwinstwa, Flor. 36; bezwynstwa, Puł. 76 r.; podlvg bostwa, Flor. Atan., Puł. 310 v.; podlug bostwa, Wacł. 1; obrocznym bostwa w czalo, Flor. Atan.; bostwa, Puł. 310 v.; bostwa, Wacł. 113 r.; prōt dziedzistwa twego, Flor. 73; dziedzyczstwa twego, Puł. 147 r.; roskoszō bostwa y czlowieczstwa, Puł. 189 v.; s posoky pobytych a yęststwa, Puł. 307 v., (*utworzone od particip. por. Nehring, Archiv. f. sl. Ph. V, 251*); szōdžō crolewstwa nebeskego, Flor. prol.; prōt crolewstwa twego, Flor.

44; pręt krolestwa twego, Puł. 92 v.; ze krolestwa. Flor. 104; skrolestwa, Puł. 208 r., (*śląd starego tworzenia się tego wyrazu, podobnie jak we Flor. częściej już występuje w Puławo. krolestwo, por. Nehring, Archiv. f. sl. Ph. V. 251*); sławó welykoszczy krolestwa twego, Flor. 144, Puł. 285 r.; ne da na weki nevstawiczstwa, Flor. 54; nyevstawyczstwa, Puł. 111 r.; nevmenstwa mego, Flor. 24; nyevmyetstwa moyego, Puł. 46 v., podług mnostwa, Puł. 7 v.; mnozstwa, Flor. 5; podług mnozstwa, Flor. 9, 50, K. Świdz, Flor. 68, 93; podług mnostwa, Puł. 103 r., 136 r., 189 r.; od mnozstwa, Flor. 63; od mnostwa, Puł. 124 r.; nye byly pomyótylwy mnozstwa myloserdza yego, Flor. 105; mnostwa, Puł. 211 v.; podług mnozstwa, Flor. 105; podług mnostwa, Puł. 214 v.; podług mnozstwa, Flor. 150; podług mnostwa, Puł. 292 r., (Wacł. 142 r. podług mnostwi); ne bilo mnozstwa w mach (manach?) gich, Flor. 43, (Puł. 90 r. nyebyło mnostwo); w kazdem myestze panstwa iego, Flor. 102; paynstwa yego, Puł. 203 r.; podług podobenstwa, Flor. 57; podobyenstwa, Puł. 114 v.; z pogaynstwa, Puł. 215 r.; na wodze postrobenstwa wchwal me, Flor. 22; posdrowyenstwa, Puł. 43 v. (*tu przeszły bezdźwięczne st w dźwięczne zd, por. Nehring, Archiv. f. sl. Ph. V. 235*); v wody przeczywenstwa, Flor. 105; przeczywyęstwa, Puł. 213 v. (*ad aquam contentionis*); v wody przeczywyeynstwa, Puł. 165 v. (Klement. 80. wedlec wodi protiwenstwa, Flor. 80. v wodi przecywowolwena); okropnozszczyó przeczywyenstwa, Puł. 278 v.; szukaociem obrzóda iego y swadczstwa iego, Flor. 24; szwyadecztwa yego, Puł. 47 r.; bo ne vbstwa boióczim se iego, Flor. 33; bo nye vbstwa, Puł. 65 r.; zapominasz vbstwa naszego, Flor. 43; vbstwa, Puł. 91 v.; bog welmnozszstwa zagrzmiał iest, Flor. 28; bog wyelmostwa, Puł. 54 r.; napelnona bódze welmnozszstwa iego wazelika zema, Flor. 71; wyelmostwa yego, Puł. 144 r.; ymó welmnozszstwa iego, Flor. 71; ymyę wyelmostwa yego, Puł. 144 r.; od zydowstwa, Puł. 25 v.; ktobe za swatla czuió, Flor. 62; zaszwytla, Puł. 122 r.

§. 37. d) *Temata nijakie pierwot. na -ja mają końcówkę -a, ściągnięte zaś z -ije mają á ścięsnione*: ne zdrowa w móse moiem, 37, (Puł. 77 v. nye jest zdrowye); yusz wyernego byczya proszy, Puł. 239 v., (*Flor. 118. brak*); w łącznoszczy picza, Flor. 61, (Puł. 121 r. w pragnoszczy); w chczeniu picza moiego, Flor. 68, 103, (Puł. 136 v., 204 v. w pragnoszczy moyey); w chczenie pycza, Flor. 106, (Puł. 217 v. wpragnoscz); iegosz poclócza vsta pełna só, Flor. 9, (Puł. 16 v. zlorzczenya); od pocicza zkrzidl twogich, Flor. 60 (Puł. 120 r. w pokryczyu); az do przyszczya pana, Puł. 263 r.; dom skryczya swego, Puł. 29 v., (*Flor. 17. szirokosz swoió*); pan strzezy weszcza twego y wyszczya twego, Flor. 120; weszczya twego y wyszczya twego, Puł. 256 v.; miloserdza twego, Flor. 5; myloszyerdza twego, Puł. 7 r.; lya myloszyerdzya twego, Puł. 9 r., (*Flor. 6. prze miloserdze twoie*); odług miloserdza twego, Flor. 24; podług myloszyerdzya twego, Puł.

46 v.; miłoserdza boszego pełna, Flor. 32; ne scrił iesm miłoserdza twego, Flor. 39; myłoszyerdzia twego, Puł. 83 r.; podług welikego miłoserdza twego miłoserdza a prawdi iego kto bodze szukacz, Flor. 60, (Puł. 120 r. myłoszyerdzycze a prawdę); ne oddalił miłoserdza swiego, Flor. 65, (Puł. 128 v. myłoszyerdzycze swoye); we mnosztwie miłoserdza twego, Flor. 68; myłoserdza twego, Puł. 135 v.; wyelykyego myłoszyerdza, Puł. 172 r., 173 v. (Puł. 85 (2 r.) wele miłoserdz); miłoserdza mego ne rozproszó od nego, Flor. 88; myłoszyerdzia mego, Puł. 179 v.; napelneni iesmi rano miłoserdza twego, Flor. 89; myłoszyerdzia, Puł. 183 r.; nye byly pomyótlwy mnosztwa miłoserdza yego, Flor. 105 (2 r.); myłoszyerdza twego, Puł. 211 v.; myłoserdza swego, Puł. 214 v.; spowadaycze se gospodnw miłoserdza yego, Flor. 106 (4 r.); spowadaycze szye bogu myłoserdzia yego, Puł. 215 v., 216 r. v., 217 v.; podług myłoserdza twego, Flor. 108; myłoszyerdzia, Puł. 223 r.; myłoszyerdzia twego pełna yest zyemya, Puł. 242 v.; miłoserdzia twego, Puł. 27 v. (Flor. 118, 57. myłoszycze twogy); podle myłoszycze twego, Flor. 118, 81, (pro: myłoszycze, *jestto obca językowi polskiemu assimilacyja, jak ją nazywa prof. Nehring w rozprawie o wpływie staroczeskiego języka i literatury na staropolski, Archiv. f. sl. Phil. II. 428; w Puł. 245 v. brak tego zdania*), Wacł. 34 r. podług myłoserdza twego; podług miłoserdza twego, Flor. 118, 121, 145; podług myłoszyerdzia, Puł. 249 r.; myłoszyerdza, Puł. 252 r.; miłoserdza twego wele gospodne, Flor. 118, 145; myłoszyerdzia, Puł. 252 v.; od roszyerdzia, Puł. 9 r.; od roserdza, Flor. 6; w duchu roszyerdza twego, Puł. 297 r., (Flor. Moy. w duchw gnęw); od orędzia chodźczego, Puł. 184 v. (Flor. 90. od potrzebizny); nechezal yest blogoslavena, Flor. 108, blogoslawyenya, Puł. 222 r.; napelnasz waselke zwerzó blogoslavena, Flor. 144; blogoslawyenya, Puł. 285 v.; zwólk czeczena iego, Flor. 64, (Puł. 125 v. szum bystroszczy yego); częszcz dziedzycztwa mego y czyrpyenya mego, Puł. 24 v., (Flor. 15 kelicha); od czakana mego, Flor. 118, 113, [por. J. Baudouin de Courtenay, O древ.-польс. яз., str. 63]; od czekanya mego, Puł. 248 v., (Wacł. 38 r. prze oczekowanie moie); napelnony gesmy wgardzena, Flor. 122; gardzenya, Puł. 258 r.; ad (*sic*) karana twego, Flor. 17; od karanya twego, Puł. 30 r.; ne ymaióczy w swich vszech karaan (*s drugieji ręki: karana*), Flor. 37; poswarzenya, Puł. 78 v.; od karana oblicza twego, Flor. 79; od karanya, Puł. 164 v.; podług dna kuszena, Flor. 94; kuszenya, Puł. 190 v.; pokuszenya, Wacł. 117 r.; laiana czakalo iest sercze moie, Flor. 68; layanya, Puł. 136 v.; ne da bogu lazkana (*placatio*) swego, Flor. 48; laskanya swego, Puł. 98 v.; ruszanye za prawdó leleiana (*fluctus*) iego ti vcyszasz, Flor. 88; dzwyganye leleyenya yego ty vcyszasz, Puł. 177 v.; riczał iesm ode lkana sercza mego, Flor. 37; ode lkanya, Puł. 77 v.; podług mnosztwa lutowana twego, Flor. 50; lyutowanya twego, Puł. 103 r.; liutowana twego, Kart. Świdz; za wzyawyenye wyssokego mylczenya, Puł. 10 r.; podług lichoti nalezena

gich, Flor. 27; nalyczyenya, Puł. 52 v.; prôt naprawena, Flor. 44; naprawyenya, Puł. 92 v.; czynily owoc narodzena, Flor. 106; narodzenya, Puł. 218 r.; dla nawroczenya, Puł. 226 r.; od nyedarznenya duchu, Puł. 109 v. (Flor. 54. od vmneyszonego ducha); molwamy nenazzena, Flor. 108; nyenazzenya, Puł. 220 v.; ostatkowe miakena, Flor. 75, (Puł. 151 v. myszly), od obeszzena boszego, Flor. 97, (Puł. 194 v. oblycza); szukającym obrządzenya yego, Puł. 47 r., (Flor. 24. obrzōda); zkazil ies gi od ocziszczena, Flor. 88; od oczyszczenya, Puł. 180 v.; mito odkupena dusze swey, Flor. 48; myto otkupyenya, Puł. 98 v.; od odzena twego, Flor. 44; od odsyenia Puł. 93 r.; w kray odzena gego, Flor. 132; odzyenya, Puł. 266 v.; słowa pyenya tego, Puł. 28 r.; w chwałę pyenya dawyd, Puł. 187 r.; od pokarana twego, Flor. 75; poswarzenya, Puł. 151 r.; od pocolena, Flor. 9, 11, 44; od pokolyenya, Puł. 16 v., 20 r., 94 r.; od pocolena asz do pocolena, Flor. 48; od pokolye (*bląd z nieuwagi powstały, por. Nehring, Archiv. f. sl. Ph. V. 219*) asz do pokolyenya, Puł. 99 r.; asz do pocolena, Flor. 48, (Puł. 100 r. w pokolyenye); do dna pocolena y pocolena, Flor. 60; do dnya pokolyenya y pokolyenya Puł. 120 r.; pocolena effrem ne wibral, Flor. 77, (Puł. 160 v. postaczy); od pocolena, Flor. 76, 84; od pokolyenya, Puł. 152 v. 171 r.; od pokolena, Flor. 89; od pokolyenya, Puł. 182 r.; ot pokolenye az do pokolenye, Flor. 101, [*przykład obcej językowi polskiemu assymilacyi, por. Nehring, Archiv. f. sl. Phil. II. 428*], (Puł. 200 v. w pokolyene y w pokolyenye); w tysszyōcz pokolyenya, Puł. 207 v. (Flor. 104. w tyssōcz pokolenyv); z pokolenyaa, Flor. 105; spokolyenya, Puł. 213 v.; ot pokolena, Flor. 134; od pokolyenya, Puł. 268 v.; z pokuszenya, Puł. 28 r.; od połudna, Flor. Habac.; od połudnya, Puł. 299 r.; od porodzena, Flor. 57; od porodzenya, Puł. 114 v.; od porokowanya twego, Flor. 103; od porokowanya twego, (*inrepatio, stroffunge*) vczekō, Puł. 204 r. (Klement. 103. prsied porokowanym twim zabiehn); asz do postarzena, Flor. 70; asz do postarzenya, Puł. 141 r.; w losze postlana mego, Flor. 131, [*por. J. Baudouin de Courtenay, O древне-польскомъ языкѣ, str. 32*]; w loze poslanya mego, Puł. 264 v.; ne bōdze widzcz potōpena, Flor. 48; nye vsrzy zagubyenya, Puł. 98 v.; masto przebiwana, Flor. 25; przebywanya, Puł. 49 r.; kusil iesm cze v wodi przeciwmolwena, Flor. 80, (Puł. 165 v. przeczywyeynstwa); w powrozku rozdzelena, Flor. 77; rozdzylenya, Puł. 159 v.; gniew rozgniewana swego, Flor. 77; zognywanya swego, Puł. 158 v.; od gnewu rozgniewana twego, Flor. 84, 101; rozgnyewanya twego, Puł. 170 v., 199 r., (Wacł. 68 v. myerzanczky thwoye); konyecz skonanya, Puł. 34 r.; w gniewe skonczana, Flor. 58; skoynczyenya, Puł. 117 v.; wszelkego skonczyenya ydzal gesm koniecz, Flor. 118, 89; swyrzchowanya, Puł. 246 r.; skounya, Wacł. 35 r.; będę baczycz skoynczyenya gich, Puł. 304 v.; nagil ies nas winem scruszena, Flor. 59; skruszenya, Puł. 118 v.; ot 'yszana zlego ne bōdze se bacz, Flor. 111; oslyszienya zlego, Puł. 26 v.; od slyszienya zlego, Wacł. 19 v.; badacz wszego somnyenya,

Puł. 10 r., [wyraz złożony, którego pierwszą część stanowi przyimek *san, starosł. сѧ, сѧмѧтѧ сѧ; por. co do tego przyimka, J. Baudouin de Courtenay: O такъ называемой „евфонической вставкѣ, str. 28—9. Podobnie znajdujemy w księgach grodzkich krakowskich z r. 1529 pod swym somnyenym, (tom 38. pag. 63). Ks. Malinowski, (Krytyka pisowni, str. 45), cytuje w staropolskim sąmnienie]; na stolczu naglego spadnena, Flor. 1; spadnyenya, Puł. 2 r.; od glossa stópkana mego, Flor. 101; stękana mego, Puł. 198 v.; lichota stópkana mego, Flor. 48, (Puł. 98 v. nogy mey); dzen swóczena waszego, Flor. 80, (Puł. 165 r. god wasszych); czas wczynena, Flor. 118, 121; wczynyenia, Puł. 249 v.; czynienia, Wacł. 39 v.; w dzen vdróczena mego, Flor. 17; vdróczyenya, Puł. 30 v.; w meszcze vdróczena, Flor. 43; vdróczyenya, Puł. 91 r.; y napelny vpadzena, Flor. 109; vpadzenya, Puł. 224 v. (Wacł. 88 r. napelnycz upad, Klement. 109. naplly wipadnye); od vpelznena, Flor. 55, 114, [prof. Nehring kaže tu czytać: vpadzena, (Itr. Flor. 80), czemu jednak psalterz Puławski się sprzeciwia]; od vpelznyenya, Puł. 112 v., 231 v.; krome wótpena nawky (sic) zghyno, Flor. Atan.; kromye wótpyenia, Puł. 308 r.; kromie watpyenia, Wacł. 8 v.; od wetchnena ducha, Flor. 17; od wetchnyenya, Puł. 30 r.; bo ne wesrzena smerczy gich, Flor. 72; nye wesrzeyenya, Puł. 144 v.; nyczapomyenal iest wolanya, Puł. 14 v. (Flor. 9. brak); obyetę wolanya, Puł. 50 v., (Flor. 26. offerō glosnō); w krasę wstanya z martwych, Puł. 186 v.; pyenye wstóppanya, Puł. 256 v., 258 r.; od szadana, Flor. 58; od zadanya, Puł. 117 v.; od zakłopotanya, Puł. 109 r.; asz do zalozzena, Flor. 136; az do zalozzenya, Puł. 271 v.; od zamóczana ludzkiego, Flor. 30; od zamóczyenya, Puł. 59 r.; w czas zamóczena, Flor. 36, (Puł. 76 r. zamętu); od zamóczena grzesznego, Flor. 54; w dzen zamóczana mego, Flor. 58; zamóczyenya mego, Puł. 118 r.; w zemy zaponnena, Flor. 87; w zyemy zgubyenya, Puł. 176 r.; od zapowyedzenya językow, Puł. 59 r.; (Flor. 30 od przeciwiowóczich iózikow); z zaranya, Puł. 95 r. (s za rana, Flor. 45); z zaranya, Puł. 252 r., (Flor. 118, 145. na brzeszdzenv); asz do szarana, Flor. Isai. sec.; az do zaranya, Puł. 293 v.; od zsarana, od szarana, Flor. Isai. sec.; od zaranya, Puł. 293 v. (2 r.); od zaszczyczenya bozego wyszyely szye, Puł. 272 r.; blyzu yest dzyen zatraczenya, Puł. 306 v.; nadzieia zbawena iest, Flor. prol.; rog zbawena mego, Flor. 17; zbawyenya mego, Puł. 28 v.; zbawena twego, Flor. 17; zbawyenya mego, Puł. 32 r.; bog zbawena mego, Flor. 17; zbawyenya mego, Puł. 33 v.; od zbawena mego, Flor. 21; od zbawyenya mego, Puł. 39 v.; odgymcza zbawena, Flor. 27; zbawyenya, Puł. 53 r.; bosze zbawena mego, Flor. 37; zbawyenya mego, Puł. 79 r.; wesele zbawena twego, Flor. 50; zbawyenya, Puł. 104 v.; zbavenaa, K. Świdz, (zbawiczela, Wacł. 9 r.); bosze zbawena mego, Flor. 50; zbawyenya, Puł. 104 v.; zbavenaa, K. Świdz; bog zbawena naszego, Flor. 67; zbawyenya, Puł. 132 r.; w prawdze zbawena twego, Flor. 68; zbawyenya, Puł. 135 v.; bosze zbawena naszego, Flor. 78, (Puł. 162 r. boze zbawyenye nasze); bosze zbawena mego, Flor. 87; zbawyenya, Puł. 174 v.; przy-

meza zbawena mego, Flor. 88; zbawyenya, Puł. 179 r.; kelych zbawena, Flor. 115; zbawyenya, Puł. 232 r.; glos wesela y zbawena, Flor. 117; zbawyenya, Puł. 234 v.; szdal gesm zbawena twego, Flor. 118, 161; zbawyenya, Puł. 253 v.; sòdal gesm zbauena, Flor. 118, 169; zbawyenya, Puł. 254 v.; gospodne moczzy zbauena mego, Flor. 139; zbawyenya, Puł. 276 v.; w gychsze nye gest zbawyenya, Flor. 145; zbawyenya, Puł. 286 v.; zbawienya, Wacł. 125 r.; odstòpył od boga zbawyenya swego, Puł. 304 r.; ne sborò sebrana gich, Flor. 15, (Puł. 24 v. zborow); od sebrana zlich, Flor. 63; od sebranya zlosnych, Puł. 124 r.; pamòczen bòdz sebrana twego, Flor. 73; sebranya, Puł. 147 r.; w iamò zginena, Flor. 54; zgynyenya, Puł. 111 r.; ze zgynyenya, Puł. 201 v., (Flor. 102. ze straty, Wacł. 10 v. ze szmierczy, Wittb. ze zraty); ze zghynena gych, Flor. 106; z zgynyenya, Puł. 216 v.; słowa zgrzeszena mego, Flor. 21; zgresszenya, Puł. 39 v.; wyernego zgromadzenya, Puł. 154 r.; iegosz wsta zlorzeczenya pelny sa, Puł. 16 v., (Flor. 9. pochlòcza); zlorzczena pelna, Flor. 13; zlorzczenya, Puł. 22 r.; wzpomen miloserdza twoia gospodne y slutowana twego, Flor. 24; slyutowanya twego, Puł. 46 v.; ne daleco czyn slutowana twego odemne, Flor. 39; slyutowanya, Puł. 83 r.; podług mnozastwa slutowana twego, Flor. 68; slyutowana, Puł. 136 r.; bo czas smilowana iego, Flor. 101; smylowanya, Puł. 199 r.; wszytek zwyerz pola, Flor. 103; polya, Puł. 204 v.; napelnisz me wesela, Flor. 15; wyeszyla, Puł. 25 v.; w glose wesela, Flor. 41; wyeszyleya, Puł. 86 v.; oleiem wesela, Flor. 44; wyeszyleya, Puł. 93 r.; w glose wesela, Flor. 46; wyesszyleya, Puł. 95 v.; wargami wesela, Flor. 62; wyesszyleya, Puł. 123 r.; glos wesela, Flor. 117; wyeszyleya, Puł. 234 v.; na poczòkv weszela, Flor. 136; wyesszyleya, Puł. 271 v.; we zwonkach wesela, Flor. 150; wyeszyla, Puł. 292 r.; wieszyleya, Wacł. 142 v.; yòzyk nasz wieszela (napelnony gest), Flor. 125; wyesszyleya, Puł. 260 r. [*por co do pisowni uwagę prof. Jagića w Archiv. f. slav. Phil. IV. 654*]; nastroiene gich sercza, Flor. 9, (Puł. 17 v. szycrz gich); mislene sercza mego, Flor. 18; szycerza, Puł. 36 r.; podług sercza twego, Flor. 19; szycerza, Puł. 36 v.; szodzò sercza iego, Flor. 20; szycerza, Puł. 37 v.; weszrod sercza mego, Flor. 21; szycerza mego, Puł. 41 r.; czistego sercza, Flor. 23; szycerza, Puł. 44 v.; zamotcowe sercza mego, Flor. 24; szycerza mego, Puł. 47 v.; od sercza, Flor. 30; od szycerza, Puł. 58 r.; wsziszczy prawego sercza, Flor. 31; szycerza, Puł. 61 v.; mislena sercza iego, Flor. 32; szycerza yego, Puł. 62 v.; czo sò zamòczzonego sercza, Flor. 33; gisz sò prawego sercza, Flor. 35; szycerza, Puł. 71 v.; prosby sercza twoiego, Flor. 36; szycerza, Puł. 72 v.; riczal ieam odelkana sercza mego, Flor. 37; szycerza, Puł. 77 v.; poszrod sercza mego, Flor. 39; szycerza, Puł. 82 v.; sericza sercza, Flor. 43; ayemnycze szycerza, Puł. 91 r.; mislene sercza mego, Flor. 48; szycerza, Puł. 98 r.; sercza scruszonego, Flor. 50; siercza K. Świdz.; szycerz skruszonego, Puł. 105 r., *jestto bład powstały z nieuwagi przepisującego ten rękopis z jakiegoś starszego; zwraca na to uwagę*

prof. Nehring (*Archiv. f. sl. Ph. V. 219*), *lecz zapewne wskutek omyłki drukarskiej czytamy tam: szyecz für szyercza, zamiast: szyercz; ne przicładaycze sercza, Flor. 61; szyercza, Puł. 122 r.; wszistczy prawego sercza, Flor. 63; szyercza, Puł. 124 v.; gisz sò prawego sercza, Flor. 72, (Puł. 144 r. prawego szyercze); szli sò w szòdzò sercza, Flor. 72; szyercza, Puł. 144 v.; bog sercza mego, Flor. 72; szyercza, Puł. 146 v.; wszistczy glupi sercza, Flor. 75; glupyego szyercza, Puł. 151 r.; ne naprawilo sercza swego, Flor. 77, (Puł. 155 r. nye naprawylo szyercze swe); w newynowaczstwe sercza swoiego;, Flor. 77, (Puł. 161 r. w nyewynnoszczy swoyey); podlug szòdz sercza gich, Flor. 80; szyercza, Puł. 166 r.; gisz prawego sò syercza, Flor. 93; szercza, Puł. 188 v.; sercze wesele weszczdlo iest (pro: sercza), Flor. 96, [formę tę zalicza prof. Nehring do przykładów obcej językowi polskiemu asymilacji, *Archiv. f. sl. Phil. II. 428*]; szercza wyesszylye, Puł. 193 v.; nesytego sercza, Flor. 100; szyercza, Puł. 197 r.; w newinowaczstwe sercza mego, Flor. 100; szercza, Puł. 197 r.; y szebraka y skruszonego sercza vmorzycz, Flor. 108; szyercza, Puł. 222 r.; w prawocze sercza mego, Flor. 118; szyercza, Puł. 236 v.; sercza, Wacł. 4 v.; wyesszylye szyercza mego sò, Puł. 248 r.; weszele szercza mego sò, Wacł. 37 v., (Flor. 118, 105. weszele syercze mego sò); dobrze czyn gospodne dobrym a prostego sercza, Flor. 124; szercza, Puł. 259 v.; ne spuszcay sercza mego, Flor. 140; szyercza, Puł. 277 v.; szercza, Wacł. 17 r.; od sluncza wchoda, Flor. 49; sluncza, Puł. 100 v.; ne widzeli so sluncza, Flor. 57; sloncza, Puł. 115 r.; ode wchoda sluncza, Flor. 106; sloncza, Puł. 215 r.; od sluncza wchoda, Flor. 112; sluncza, Puł. 227 v.; przes dzien sluncza ne bòdze szecz czò, Flor. 120, (*w tym miejscu stoi genitivus zapewne tylko wskutek omyłki, powinien bowiem być nominativus, jak czytamy w Puł. 256 r.; sluncze nye będzie szecz cie*); od oblicza, Flor. 1; od oblicza, Puł. 2 r.; swecza oblicza twego, Flor. 4; oblicza, Puł. 6 r.; od oblicza, Flor. 9; od oblicza, Puł. 13 v.; od oblicza, Flor. 9, 16 (2 r.), 17, Puł. 16 r., 26 r., 26 v., (29 r. od lycza); przed blyaskyem oblicza yego, Puł. 29 v. (Flor. 17. przed blazkem w obezrenu iego); w brzemo oblicza twego, Flor. 20; oblicza, Puł. 38 v.; any otwroczył iest oblicza swego, Flor. 21, (Puł. 42 r. lycza swego); szukaiócze oblicza, Flor. 23; oblicza, Puł. 45 r.; oblicza twego bódò dobiwacz, Flor. 26, (Puł. 51 r. lycze twoye bédè szukal); ne odwracay oblicza twego, Flor. 26, (Puł. 51 r. lycza); we skriczu oblicza twego, Flor. 30; oblicza, Puł. 59 r.; od oblicza, Flor. 30; od oblicza, Puł. 59 v.; od oblicza, Flor. 37 (2 r.), (Puł. 77 r. od lycza); zbawene oblicza mego, Flor. 41 (2 r.), 42, Puł. 87 v., 88 v., osweczene oblicza twego, Flor. 43; oblicza, Puł. 89 r.; od oblicza nepryzaczela, Flor. 43, (Puł. 90 v. lycza); osromoczene oblicza mego, Flor. 43, (Puł. 90 v. lycza mego); oblicza twego bédò proszycz, Puł. 93 v., (Flor. 44. oblicze twe chwalicz bódò, *zgadza się to z odpowiednim miejscem psalm. Klement.: obliczei twoi chwality budu*); od gniewu oblicza iego, Flor. 54, (Puł. 110 v. lycza yego); od oblicza*

locziazka, Flor. 59, (Puł. 118 v. przed łączyskyem); wczekaycze od oblycza yego, Puł. 129 v., (Flor. 67. od licza); smotny bōdōf od oblicza iego, Flor. 67, (Puł. 130 r. przed lyczem yego); pline od oblicza ognowego, Flor. 67, (Puł. 130 r. przed ognym); od oblicza boszego, Flor. 67 (2 r.); oblycza, Puł. 130 v. (od boga, Puł. 130 v.); od oblicza, Flor. 77; oblycza, Puł. 159 r.; od karana oblicza twego, Flor. 79, (Puł. 164 v. twego lycza); od oblicza iego, Flor. 88, (Puł. 179 r. przed oblyczym); w oswezenu oblicza twego, Flor. 89; oblycza, Puł. 182 v.; poruszi se ad (*sic*) oblicza iego, Flor. 95, (Puł. 191 v. przed oblyczym); od oblicza gospodnowa, Flor. 95, 96 (2 r.); od oblycza bozego, Puł. 192 r., 192 v., 194 v., (Flor. 97. od obeszna boszego); ne otwaczay oblicza twego, Flor. 101; oblycza, Puł. 198 r.; od oblicza, Flor. 101, 113; od oblycza, Puł. 199 r., 228 v., Flor. 113, Puł. 228 v.; prosyl gosm oblycza twego, Flor. 118, 57, Puł. 242 r.; ne otwaczay oblycza, Flor. 131, 142; oblycza, Puł. 265 r. 280 v.; od oblycza twego, Flor. 138, Puł. 274 r.. *Godną uwagi jest forma oblyczaya*, Flor. 104 (szukaycze oblyczaya yego wezghi). *Z formy tej trzebaby się domysleć nominat. sing. obliczaj (mascul.) lub obliczaje (neutr.), którą to formę znajdujemy znowu w Flor. 103: ale w otwroceny oblyczage twego od nas. Druga ta forma jest przykładem obcej językowi polskiemu assymilacyi, jak ją prof. Nehring, (Archiv. f. sl. Ph. II. 428) nazywa, jest więc tak samo formą genetiwu jak: ot pokolenye az do pokolenye, Flor. 101; podle mylosyrdzye twego, Flor. 118, 81; sercze (pro: sercza) wesele, Flor. 96; prawego szycerze sō, Puł. 144 r.; mylosyrdzye, 118, 88. Można by to uważać pod pewnym względem za wpływ czeskiego, zwłaszcza że w najstarszym psalterzu Wittenb. jest także genet. oblyczage (por. Nehring, Iter. Flor. str. 94). W takim razie dla analogii z innymi przytoczonymi formami trzeba się domysleć nomin. sing. oblyczage. Obok tego jednak musiało być i obliczaj (masc.), jeśli znajdujemy formę accus. oblyczey Flor. 103. W obu odpowiednich miejscach psalterza Puławskiego (206 r., 207 v.) czytamy: oblycza; z losza swego, Flor. 18, Puł. 35 r.; w szycerze morza, Puł. 94 v., (Flor. 45. w sercze morske); w głōbococz morza, Flor. 67; morza, Puł. 132 v.; na wysococz morza, Flor. 68; morza, Puł. 134 r.; od morza asz do morza, Flor. 71, Puł. 142 v.; asz do morza, Flor. 79, Puł. 164 r.; ty panasz moczy morza, Flor. 88; morza, Puł. 177 v.; dzywna powieszona morza, Flor. 92; morza, Puł. 187 r.; od polnoczy asz y morsza, Flor. 106; morza, Puł. 215 v.; w krayoch morza, Flor. 138, Puł. 274 r.; w posrod morza, Flor. Moy.; poszrod morza, Puł. 297 v. W żadnym z przykładów obu psalterzy nie jest uwidocznione ścieżnione -ā w wyrazach na -ije. Tylko w karcie pergaminowej Świłzińskiego są 2 przykłady: zbavenaa, zbaunaa, w których wydłużenie jest wyrażone podwójnym -a.*

§. 38. e) Temata żeńskie pierw. na -a mają w polskim języku tak samo jak w starosłowiańskim końcówkę -y, które po gardłowych wymawia się jak i: syna dzewky twoiey, Flor. 85, (Puł. 173 v. pos-

selkynyey); z brzucha matky moiey, Flor. 21; matky, Puł. 40 v.; czoszcz mōki gich, Flor. 10; męky, Puł. 18 v., 76 v. xpus ... kyelych pyl męky wyełke, Puł. 149 v.; z opoky, Flor. 77, Puł. 155 v.; ssal stredz z opoky, Puł. 303 v.; s posoky pobytych, Puł. 307 v.; od nye-przyaczyol ręky twoyey, Puł. 27 v., (Flor. 16. od neprzyaczelow rōkō twoiey, *fornia rōkō niemożliwa jest w genet. dlatego trzeba ją uważać za zwykłą omyłkę, zamiast: rōky*); z ręky, Puł. 28 r.; z rōki psey, Flor. 21; z ręky pszyey, Puł. 41 v.; z ranky, Wacł. 31 v.; od moczi rōki twoiey, Flor. 38; ręky, Puł. 80 v.; od rōky pkelney, Flor. 48; od ręky, Puł. 99 v.; z rōki, Flor. 70; z rōky, Flor. 70; z ręky Puł. 139 v. (2 r.), 158 r., (Flor. 77. z rōku); nye wspomynały ręky yego, Puł. 158 r., (Flor. 77. ne sō pamōtlywy rōku); z roky, Flor. 81; z rōky, Flor. 87, 88, 96, 105; z ręky, Puł. 167 r., 175 r.; 181 r., 193 v., 211 v.; z rōnky neprzyaiaczelske, (*sic*) Flor. 106; z ręky, Puł. 215 r.; ne napelnył rōky swogey, Flor. 128; ręky, Puł. 263 r.; ot rōky, Flor. 139; od ręky, Puł. 276 r.; z rōky, Flor. 143; z ręky, Puł. 282 v., 283 r., (Flor. 143 z rōkv), Puł. 307 r.; od rzeky, Flor. 71, Puł. 142 v.; do rzeky, Flor. 79, Puł. 164 r.; masto vtoky, Flor. 30; vtoky, Puł. 56 v.; s drogi, Flor. 2; z drogy, Puł. 3 v.; na beszene drogi, Flor. 18; drogy, Puł. 35 r.; strzezi drogi iego, Flor. 36; drogy, Puł. 75 v.; drogy yego będze chzczec, Puł. 74 v. (Flor. 36 drogō); od drogy, Flor. 43, Puł. 91 r.; z droghy, Flor. 106; zdrogy, Puł. 216 v.; ode wszelky zley droghy Flor. 118, 97; od wszelikey zley drogy, Puł. 247 r.; drogi, Wacł. 36 r.; nenazral gesm wszelky droghy lychoty, Flor. 118, 97; drogy zloszczy, Puł. 247 r.; drogi zloszci, Puł. 247 r.; z drogy prawdy, Puł. 249 v.; podle drohy, Flor. 139; podle drogy, Puł. 276 v.; vodz drogi bil ies, Flor. 79; drogy, Puł. 163 v.; drogy masta przeebita ne nalesly, Flor. 106; drogy, Puł. 215 v.; drogy yego sōdy, Puł. 302 r.; nogy mey strzecz będō, Puł. 112 r., (Flor. 55. stōpō moiō chowacz bōdō); ne vrazil o kamen nogi twoiey, Flor. 90, (Puł. 185 r. nogē twoyē); ne da na pokuschene nogy twoye, Flor. 120; nogy twoyey, Puł. 256 r.; pomnyal yest przyssōgy swoyey. Flor. 104; pomnyal przyszyęgy swoye, Puł. 207 v.; wskrzeszysz lęczyszczce twoye przyszyęgy postaczam, Puł. 300 r.; syn slughy twogu, Flor. 115; slugy twoyey, Puł. 232 r.; wardōghy (iumenta) gych ne wmneyszyl, Flor. 106; wardęgy gich, Puł. 218 r.; wargy moye nyezapowym, Puł. 82 v., (Flor. 39. warg mogich); zbaw dvszō moiō od wargy lychych, Flor. 119, (Puł. 255 r. od warg zlosnych, Wacł. 74 v. od obmowi); noga pichi, Flor. 35; noga pychy, Puł. 71 v.; nyechczyla vcyzechy, Puł. 152 f. (Flor. 76. wgardzala weselicz se); poydō szanoty, Puł. 169 v., (Flor. 83. ze czcy); podlug czistoti, Flor. 17; podlug czystoty, Puł. 31 r.; od bogatstw dobroty swoyey, Puł. 105 r.; zapomnyely dobroty yego, Puł. 155 r., (Flor. 77. dobrze czynōczich); wszystko napelnyono będze dobroty, Puł. 206 r., (Flor. 103. dobroczy); dobroty a kazny nauczy mye, Puł. 243 r. (Flor. 118, 65. dobroczy, Wacł. 27 v. dobroczy); od lichoti moiey, Flor. 17; lychoty, Puł. 31 r.; podlug lichoti, Flor. 27; lychoty, Puł. 52 v.; nenawidzil ies lichoti,

Flor. 44, (Puł. 93 r. zloszcz); od lichoty moiey, Flor. 50; od lichoty K. Świdz, (Puł. 103 v. od zloszczy); przez lichoti begal iesm, Flor. 58, (bez zloszczy. Puł. 116 r.); z lichoti, Flor. 71; z lichoty, Puł. 143 r.; drogō lichoty oteymy otemne, Flor. 118, (Puł. 239 r. zloszczy, Wact. 7 v. niesprawiedliwosci); nenazral gesm droghy lichoty, Flor. 118, 97. (Puł. 247 r. drogy zloszczy); stolecz lichoti, Flor. 93; droga lichoty, Flor. 138; prawycza lichoty, Flor. 143 (2 r.); sin lichoti, Flor. 88 (Puł. 189 r., 275 v., 283 r., 179 r. zloszczy); podlug prawoty, Puł. 18 r.; prawoti pelna prawicza twa, Flor. 47; prawoty, Puł. 97 v.; odtworzszczye mnye wrota prawoty, Puł. 235 r., (Flor. 117. zprawednoszczy); sōdy prawoty twogye, Flor. 118; prawoty twoyey, Puł. 237 r. (Wact. 4 v. sprawiedliwosci twoiey); drogō prawoty albo prawdy, Flor. 118; drogę prawdy, Puł. 239 r.; droga prawdi, Wact. 7 v.; sōdy prawoty twogy, Flor. 118, 57; prawoty twoyey, Puł. 242 v.; w molwy prawoty twoge, Flor. 118, 121; prawoty twoyey, Puł. 249 r.; sōdy prawoty twogy Flor. 118, 145, 161; prawoty twoye, Puł. 253 r., 253 v.; pirzwyecznośća wszelkey roboty gych, Flor. 104; roboti, Puł. 210 r.; od sromoty, Puł. 278 v. (Flor. 140. od sromocy); ze straty, Flor. 102 (Puł. 201 v. ze zgynyenya, Wact. 10 v. ze szmierczy, Wittenb. 102. ze ztraty); pomogl vboghemu z nedostatkow albo z bady, Flor. 106 (Puł. 218 v. z nędze); bog prawdi moiey, Flor. 4; prawdy, Puł. 5 r.; obetnice prawdy, Flor. 4; prawdy, Puł. 5 v.; podlug prawdy moiey, Flor. 7. (Puł. 11 r. sprawiedliwosczy); podlug prawdi, Flor. 7; prawdy, Puł. 12 r., Flor. 17 (2 r.), Puł. 30 v., 31 r.; prawdy yego nye odpadzal yesm, Puł. 31 r. (Flor. 17. prawd); bo-sze prawdi, Flor. 30; prawdy, Puł. 57 r.; prawdi szuka gospodzin, Flor. 30; prawdy, Puł. 59 v.; podlug prawdy, Flor. 34, Puł. 69 v.; gisz checzō prawdi moiey, Flor. 34; prawdy, Puł. 70 r.; ne scril iesm prawdi twoiey, Flor. 39; prawdy, Puł. 83 r.; prawdi iego kto bodze szukacz, Flor. 60 (Puł. 120 r. prawdę); strzedz sōdow prawdy twogey, Flor. 118, 105; prawdy, Puł. 247 v.; strzesze prawdy, Flor. 145; prawdy, Puł. 186 v.; z drogy prawdy, Puł. 250 r.; w geszo (pro: geszoro) prawdy, Flor. Isai. sec.; w yezyoro prawdy, Puł. 294 v.; prawdi iego kto bodze szukacz, Flor. 60, (Puł. 120 r. prawdę); słowa prawdy, Flor. 118; slowo prawdy, Puł. 240 v.; neprawdy moiey ne scril iesm, Flor. 31; nyeprawdy, Puł. 60 v.; ne chowaly seō rady yego, Flor. 105; nye chowaly rady yego, Puł. 212 r.; lyud kromye rady yest, Puł. 305 v.; szkody sze duchowney warowacz, Puł. 251 v.; studnye wody, Puł. 30 r. (Flor. 17. wod); napelnyona yest wody, Puł. 126 r. (Flor. 64. wod); rozdraznyly sō gy v wody przyczywenstwa, Flor. 105; v wody, Puł. 213 v.; yako szema przs wody, Flor. 142; przez wody, Puł. 280 v.; kusil iesm eze wodi przyczywomolwena, Flor. 80; v wody Puł. 165 v., (Klement. wedle wodi); gorzkoszczy y zdrady (pelna), Puł. 16 v. (Flor. 9. lscy); napelny oblicze gich ganby, Flor. 82; gaynby, Puł. 168 v.; z osoby naczerzyny, Flor. Atan.; z osoby, Puł. 310 v. (Wact. 112 v. z gi-oszczi); nyezmyeszany m osoby, Puł. 311 r. (Flor. Atan. potstawy);

z osoby, Flor. Atan. z ossoby, Puł. 310 v. (*ex substantia*, Wacł. 112 v. z ginoszczi); glossa prosby moiey, Flor. 5, (Puł. 6 v. modlytwy); prosby moiey, Flor. 16; proszby, Puł. 25 v.; ani potópil iest prosbi, Flor. 21; proszby, Puł. 42 r.; glos moyey prosby, Flor. 27 (2 r.); proszby, Puł. 52 r., 53 r.; glos prosbi, Flor. 30; proszby, Puł. 59 v.; glos prosby, Flor. 65; proszby, Puł. 128 v., 172 r.; rozumey glosso-wi prosby moiey, Flor. 85; proszby, Puł. 172 v.; slvszay prosby mo-gey, Flor. 141 (Puł. 279 r. prozbę); glossem tróbi rogowey, Flor. 97; tróby, Puł. 194 v.; w zwócze tróby, Flor. 150; w zwyęcze tró-by, Puł. 292 r.; w zwócze tróbi, Wacł. 142 r.; w glosse tróbi, Flor. 46; tróby, Puł. 96 r.; vsta twoia oplwita bila zgloby, Flor. 49 (Puł. 102 r. oplywala zloszczyó); włosy głowi moiey, Flor. 39, (Puł. 83 v. moye wlossy), Flor. 68; głowy, Puł. 134 v.; przyyócze głowy moyey, Flor. 107; głowy, Puł. 219 v.; ne vtluscy głowy mogey, Flor. 140; głowy, Puł. 278 r.; pochweiane głowi, Flor. 43; pokywanye głowy, Puł. 90 v.; mocz głowi moiey, Flor. 59; głowy, Puł. 119 r.; z lychwy, Puł. 143 r. (Flor. 71. z lichw); podlug molwy, Flor. 118, 113, Puł. 248 v. (Wacł. 38 r. podlug wimowi), Flor. 118, 129, Puł. 250 r., Flor. 118, 169 (2 r.), Puł. 254 r. (2 r.); ne chowali smolwy, Flor. 77. (chowaly smowy, Puł. 159 v.); z osoby albo szpostawy oczczo-wy, Flor. Atan. (Puł. 310 v. zossoby); ne szmeszanym potstawy ale gednotó persony, Flor. Atan. (Puł. 311 r. osoby); crol slawy, Flor. 23 (2 r.); slawy, Puł. 45 r., 45 v.; crol slawi, Flor. 23; slawy, Puł. 45 v.; masto przebiwana slawi twoiey, Flor. 25. (Puł. 49 r. chunly (*sic*) twoyey); od slawi gich, Flor. 48; od slawy gich, Puł. 99 v.; slawi twoiey (bacz se bódóó), Flor. 101; slawy, Puł. 199 v.; stolecz slawy trzymal, Flor. Ann.; slawy, Puł. 296 r.; w mnostwie slawy twoyey, Puł. 297 r. (Flor. Moy. w mnostwie slawe twoyey, *tutaj z analogii do poprzedniego locativu użył pisarz z omyłki również locativu zamiast genetivu*); welykoszcz slawy, Flor. 144; slawy, Puł. 284 r.; glossu modlytwy moyey, Puł. 6 v. (Flor. 5. prosby); ne oddalil modlitwi moiey, Flor. 65. (Puł. 128 v. nyeodrzczył modlytwe); glos modlytwy moyey, Flor. 114; modlytwy, Puł. 231 r., Flor. 129, Puł. 263 v.; na mescze pastwi postavil, Flor. 22; pastwy, Puł. 43 r.; na owce pastwi twoiey, Flor. 73; pastwy, Puł. 147 r., Flor. 78, Puł. 162 v.; owcze pastwi iego, Flor. 94. (ręku iego, Puł. 190 r.); pastwi iego, Wacł. 108 v.; owcze pastwi iego, Flor. 99; pastwy, Puł. 196 v.; my lyud pastwy yego, Puł. 190 r. (Flor. 94. lud iego, Wacł. 108 v. lyud iego); w werzeiach czori syon, Flor. 9. w ulyczkach czory syon, Puł. 15 r.; wszitka slawa iego czori crolowey, Flor.. 44; czory krolyowey, Puł. 93 v.; we wrocech czori syon, Flor. 72; czory syon, Puł. 146 v.; s gory, Flor. 3; z gory, Puł. 4 v.; z gori, Wacł. 118 v.; od he-mona malutkey gory, Flor. 41; maley gory, Puł. 87 r.; a stópy dot-kny gory, Flor. 143, (vderz gory, Puł. 282 r.); od gory faran, Flor. Hab. Puł. 299 r.; ofary za grzech ne szódal iea, Flor. 39, (Puł. 82 v. modly); pamópczen bódz przecori slug twogich, Flor. 88, (Puł. 181 v. pomny boze przekorę); podlug wyary, Puł. 62 r. (Flor. 32. w we-

rze); glos chwały twoiey, Flor. 25; chwaly, Puł. 49 r.; chunly (*pro: chualy*), Puł. 49 r.; offero chwali, Flor. 49; chwaly, Puł. 101 v.; glos chwali, Flor. 65; chwaly, Puł. 127 v.; napelnona bódzce vsta moia chwali twey, Flor. 70; chwaly, Puł. 140 r.; wespowyedzy chwaly, Puł. 196 r.; ku dwoyakey spowyedzy to iest chwaly y grzechow, Puł. 210 v.; obiotowaly obiet chwaly, Flor. 106, (Puł. 217 r. modle chwale, Klement. obiet chwali); bosze chawly (*sic*) moyey, Flor. 108; chwaly, Puł. 220 v., modlo chwaly (*sic*) Flor. 115; chwaly, Puł. 232 v.; ofera chwali, Flor. 49; chwaly, Puł. 102 v.; chwaly gego pelna gest szema, Flor. Habac; chwaly yego pelna zyemya, Puł. 299 v.; od strzali latioczey, Flor. 90; od strzaly, Puł. 184 r.; modly chczal ies, Flor. 39; modly, Puł. 82 r., 82 v. (Flor. 39. ofary); dziedzini swey ne zostawy, Flor. 93; dziedziny swey, Puł. 188 v.; powrozek dziedziny waszyey, Flor. 104; dziedziny, Puł. 208 r.; omrzalo yest gey dziedziny swoyey, Flor. 105; dziedziny swoyey, Puł. 214 r.; czoszcz dziedzini moiey, Flor. 15. (Puł. 24 v. dziedzycztwa mego); przes narodzenye z panny, Puł. 193 v.; prorok z persony czerekwe molwy, Puł. 231 v.; z persony kayocznych sze, Puł. 270 v.; gednoto persony, Flor. Atan.; yednoto persony, Puł. 311 r.; gednosza persony, Wacł. 113 r.; prorok z persony, Puł. 230 v.; cristus z persony swoyey, Puł. 273 r.; czerkw z persony tich, Puł. 263 r.; w czas potrzeby-szny, Flor. 144; potrzebyzny, Puł. 285 v.; od potrzebyzny, Flor. 90, (Puł. 184 v. od orędzya); any przecorzyni (*obprobrium, lastir*) wzol iest przeciw bliznim swogim, Flor. 14; przekorzyzny, Puł. 23 v.; ne gest padzene styany, Flor. 143 (*nulla irruptio*); nye yest padzenye szczyzny, Puł. 283 v., y stal dwch welny, Flor. 106, [*Prof. Nehring uwaza formę tę za adjectivum (Iter Flor. 111)*]; duch welny (*procella*), Puł. 217 r.; wszytky wyskoszczy twoye y welny twoyey na myę poszly, Puł. 87 r. (Flor. 41. plinene twoie); przez wini, Flor. 3, 14, 72; bez wyny, Puł. 4 v., 23 r., 145 r.; wywyodl ye ze czmy, Flor. 106, Puł. 216 r.; poszodacz bódze crol crasi twoiey, Flor. 44; krasy twoye, Puł. 93 v.; welebnoscz crasi iego, Flor. 49; krasy, Puł. 100 v.; od pokusy, Flor. 17; spokussy, Puł. 31 v.

§. 39. *Imiona własne*: pyenye hanny prorokynyey, Puł. 295 r.; z wynnycze sodomy wynnycza gich, Puł. 306 r.

§. 40. *Tu należą też niektóre masculina z nomin. na -a*: od slugi twego, Flor. 26; od slugy twego, Puł. 51 r., Flor. 68, Puł. 136 r.; modlitwo slugi twego, Flor. 79; slugy twego, Puł. 163 v.; wvesel duszo slugi twego. Flor. 85; slugy, Puł. 172 r.; obrzod slugi twego, Flor. 88; slugy twego, Puł. 180 v.; kelko gest dnwo (*sic*) slvghy twego, Flor. 118, 81; slugy twego, Puł. 245 r.; slugi twego, Wacł. 33 v.; szvkay slughy twego, Flor. 118, 169; slugy, Puł. 255 r.; slugi Wacł. 116 r.

Łaciński genetivus mamy w wyrazie iude: weselili se czorii iude, Flor. 96; czory yude, Puł. 193 r.

§. 41. f) *Temata żeńskie pierw. na -ja mają w staropolskim języku kilka końcówek, z których jedne częścię, drugie zaś rzadzię występują.*

1) *Starosłowiańską końcówką jest a (ę). W obu psalterzach występuje ona tylko po raz, a mianowicie: ostrzezy duszō twogey, Flor. 120, 7, (Puł. 256 v. strzezy dusze twoye, genet. singul. lub accusativ. plural.), layanya czakalo szycerze moye y nędze, Puł. 136 v., (Flor. 68. nōdze).*

Z psalterza Floryjańskiego przytacza jeszcze prof. Miklosich (Vergl. Gram. III. 465 i Wortbildl³. 421) przykład: rozumey duszō moiey, Flor. 68. (Puł. 136 v. baczy duszę moyę, Vulg.: intende animae meae, πρῶτες τῆ ψυχῆ μου). Forma ta jednak genetiuem nie jest, jak to wykazał prof. Nehring (Iter Flor. str. 32), a w najświeższych czasach prof. Ad. Ant. Kryński w Rozbiorze gramatyki histor.- por. Dra A. Maleckiego, (odbitka z Bibl. Warsz. 1880. str. 26 i 27).

Słowo rozumieć stoi w psalterzu Floryjańskim bardzo często z dativem, formę więc duszō można uważać tylko za omyłkę powstałą z niewagi, zamiast duszi. Prof. Malecki w obu swych większych gramatykach (Gram. pols. więk. 77. Gram. hist. por. I, str. 179) uważa za Miklosichem również formę tę za genetiuis.

W przykładzie nye zabyay duszę moyę ... y zywota mego, który prof. Nehring przytacza z psalterza Puławskiego nie podając psalmu (Archiv. f. sl. Ph. V. 253) z przypuszczeniem, że jest to może gen. sing., formy duszę moyę za genet. sing. uważać nie możemy, bo jak sam zaraz nadmieniał słowo przechodnie z negacyją stoi w Puł. często z accusativem. Podobnych zresztą przykładów mamy o wiele więcej, jak: nyeulapyl duszę moyę, Puł. 10 r. (Flor. 7. dusze moiey); nyewzyol wprosnocz duszę swoyę, Puł. 44 v. (Flor. 23. dusze swoiey); nye zgubyay duszę moyę, Puł. 49 r. (Flor. 25. dusze moiey), a nawet w Flor. ne otemvy dusza moyō 140, nyeodeymuy duszę moyę, Puł. 278 r.

2) *Najzwyczajszą w obu psalterzach jest końcówka -e, powstała z -ę po stracie rynezm: garnecz nadzeie moiey, Flor. 59; nadzeie moyey, Puł. 119 r.; w pomocz nadzeie moiey, Flor. 93; nadzeie moyey, Puł. 189 v.; yny nadzeie myely, Puł. 156 v. (Flor. 77. ani pwali sō); latka nadzeie moyey, Flor. 107, (nadzyey moyey, Puł. 219 v.); od oblicza zeme, Flor. 1; zyemye, Puł. 2 r.; z zeme iego, Flor. 9; z zemye, Puł. 17 v.; od mala z zeme, Flor. 16; od mala zyemye, Puł. 27 v.; w konczoch okrōgu zeme, Flor. 18, (Puł. 34 v. w koyncze szwyata zyem); z zeme, Flor. 20; z zyemye, Puł. 39 r.; wszitecy craiowe zeme, Flor. 21, (Puł. 42 v. zyemske); z zeme, Flor. 33; z zyemye, Puł. 65 v.; bōdō dziedzmi zeme, Flor. 36, (Puł. 73 r. bēdō bydlycz na zyemy); z zeme iordanskey, Flor. 41; z zyemye, Puł. 87 r.; do concza zeme, Flor. 45; zyemye, Puł. 95 r.; crol wszey zeme, Flor. 46; zyemye, Puł. 96 r.; bogowe moczni zeme, Flor. 46; zyemye, Puł. 96 r.; wyesszyelim wszey zyeme, Puł. 96 v., (Flor. 47. wszelika zema); w craie zeme,*

Flor. 47; do craiow zeme, Flor. 47; do krayow zyemye, Puł. 97 v.; okróg zyemye, Puł. 101 v. (Flor. 49. swata); s zeme szawich, Flor. 51; z zyemye, Puł. 106 r.; conczom zeme, Flor. 58; zyemye, Puł. 117 v.; od conczow zeme, Flor. 60. (Puł. 119 v. zyemskych); w nyszcosci zeme, Flor. 62; zyemye, Puł. 123 r.; wszech conczow zeme, Flor. 64; zyemye, Puł. 125 v.; zemie, Wack. 9 v.; wszystka krolewstwa zyemye, Puł. 129 v.; wszitczci conczowe zeme, Flor. 66; kraye zyemye, Puł. 129 v.; crolowstwa zeme, Flor. 67; zyemye, Puł. 133 v.; z globocosci zeme, Flor. 70; zglębokoszczy zyemye, Puł. 141 v. (Klement. 70. z propasti zemie); od kraya zyemye, Puł. 142 v. (ocroga zem, Flor. 71); wszitczci crolowe zeme, Flor. 71. (Puł. 143 *brak tego wyrazu*); wszitka pocolena zeme, Flor. 71. (Puł. 143 v. zyemska); iaco syano zeme, Flor. 71. (Puł. 143 v. zyemskie); od zeme, Flor. 73, (Puł. 147 v. na zyemy); weszod zeme, Flor. 73; zyemye, Puł. 148 r.; wszitki craye zeme, Flor. 73, (Puł. 148 v. zyemske); wszitczci grzeszny zeme, Flor. 74; zyemye, Puł. 150 r.; wszitky vtulne zeme, Flor. 75, (Puł. 151 v. na zyemy); wszech crolow zeme, Flor. 75, (Puł. 151 v. zyemskich); okrogu zeme, Flor. 76; zyemye, Puł. 153 v.; zwerzom zeme, Flor. 78; zyemye, Puł. 161 v.; gdi wiszedl z zeme egipta, Flor. 80 (2 r.); z zyemye, Puł. 165 v., 166 r.; wszitka zaloszona zeme, Flor. 81; zyemye, Puł. 167 r.; xpus wszey zyemye yest naywyszy przebywca, Puł. 167 v.; vzinili se iaco gnoy zeme, Flor. 82; zyemye, Puł. 168 r.; prawda z zeme weszczadla iest, Flor. 84; z zyemye, Puł. 171 v.; nad crolmi zeme, Flor. 88; zyemye, Puł. 179 v.; okróg zeme, Flor. 92; zyemye, Puł. 187 r.; zemye, Wack. 124 r.; wszitky craie zeme, Flor. 94; zyemye, Puł. 190 r.; zemye, Wack. 108 r.; oprawil swat zeme, Flor. 95, (Puł. 191 v. *brak tego wyrazu*); sweczily sô blyzkawicze iego ocrogu zeme, Flor. 96; zyemye, Puł. 192 v.; sôdzicz bôdze okrog zeme, Flor. 95; zyemye, Puł. 192 r.; od oblicza bozego wszey zyemye, Puł. 193 r. (Flor. 96. *wszelka zema*); ku wernim zeme, Flor. 100; zyemye, Puł. 197 v.; wszitczci crolowe zeme, Flor. 101, (Puł. 199 v. *brak tego wyrazu*); od szemye, Flor. 102; od zemye, Puł. 202 r.; ot ziemie Wittenb. 102; z szemye, Flor. 103; z zyemye, Puł. 204 v.; z zemie Kapitul. 103 obnowysz oblyczey szemye, Flor. 103; zyemye, Puł. 206 r.; z szemye, Flor. 103; z zyemye, Puł. 206 v.; owocz zyemye, Puł. 209 v. (Flor. 104. w szemy); z szeme, Flor. 108. z zyemye, Puł. 222 r.; ot zeme, Flor. 112; od zmye, Puł. 227 v.; wszitky grzeszne szeme, Flor. 118, 113; zyemye, Puł. 249 r.; zemie, Wack. 38 v.; od koncza szeme, Flor. 134; zyemye, Puł. 268 r.; wszitky krolewe szeme, Flor. 137; zyemye, Puł. 272 v.; zemie, Wack. 137 r.; w nyszynach szeme, Flor. 138; zyemye, Puł. 274 v.; asz do szeme, Flor. 146; az do zyemye, Puł. 288 r.; asz do zyemye, Wack. 129 v.; wszitczy sôdze szeme, Flor. 148; zyemye, Puł. 290 v.; szeszege szeme, Flor. Ann.; zyemye, Puł. 296 r.; skory zye- *zamiast* zyemye) madyan, Puł. 299 v.; rzeky zdzerzesz zyemye, Puł. 300 r.; podlug podobienstwa wôszowego

iaco zmye (*zmię*) gluchey (*similiter veneno serpentis sicuti aspidis surdae*), Flor. 57; jako zmye gluchey, Puł. 115 r.; szukaly od boga karmye sobye, Flor. 103, (Puł. 205 r. karmy); obetnicze y modly chczał ies, Flor. 39; obytnycze y modly nychczył ies, Puł. 82 r.; zbawene prawicze iego, Flor. 19; przemenene prawicze twoiey, Flor. 76, (zbaweyne prawiczy yego, Puł. 37 r. przemyana prawyczy, Puł. 153 r. *w obu tych przykladach psalterza Puławskiego widziny już formy późniejsze*); nad mósziem prawicze twey, Flor. 79; prawycze twoyey, Puł. 164 v.; z tlustoszczyf pszenycze, Puł. 303 v.; ne vrzy swecze, Flor. 48; nyevrzy szwecze, Puł. 100 r.; z wynycze sodomy, Puł. 306 r.; strzeszy me iaco zrzenicze oka, Flor. 16; zrzenycze, Puł. 26 v.; strzegl jako zrzenycze, Puł. 303 r.; z iezora nódze, Flor. 39, (nędzy, Puł. 81 v.); od nódze, Flor. 87; od nędze, Puł. 176 v.; z nędze, Puł. 218 v. (Flor. 106. z nedostatkow albo z bady); ot strzodze yvtrzney (*custodia*), Flor. 129, (od strozey, Wact. 19 r., w Puł. 263 v. *brak w tym miejscu całego zdania*); drogof vczynil szcdze gnewu swemu, Flor. 77, *jestto konstrukcja niejasna, dlatego trudno tu na pewne rozstrzygnąć czy forma ta jest genet. sing, czy accusativ. plur. Prof. Nehring przypuszcza że to genetivus (Iter Flor. 106) Co do fonetycznej strony tego wyrazu por. prof. Baudouina de Courtenay O древне-польском языкѣ, str. 74—5. (Psalterz Puławski ma w tym miejscu inną całkiem jasną konstrukcją: drogę vczynyl szczyeszcze gnyewa swego, Vulgata: patescit iter irae suae); od zódze swe, Puł. 157 r. (w Flor. 77. *widziny już ślady wpływu deklinacji złożonej przymiotników, mamy bowiem formę: od szódzey swoiey*); podług zódze szyercza gich, Puł. 166 r. (Flor. 80. podług szódz); szódaly sef szódze na puszczy, Flor. 105. (zódaly zódzey, Puł. 212 r.); (od sódzey mogey, Flor. 139); od zódze moye, Puł. 276 v.; tszcziczof (*taedium*) dusze sgladza, Flor. prol.; nenawidyzy swoiey dusze, Flor. 10, (Puł. 18 v. *zawydzy duszę swą*); ne ostawisz dusze moiey, Flor. 15; dusze moyey, Puł. 25 r.; ne wzol wprosznoscz dusze swoiey, Flor. 23, (Puł. 44 v. *duszę swoję*); strzeszi dusze moiey, Flor. 24; dussze moyey, Puł. 47 v.; ne zgubay dusze moiey, Flor. 25, (Puł. 49 r. *duszę moyę*); szukayofczy dusze moyey, Puł. 67 r. (Flor. 34. *gisz szukaiof duszof moiof*); szukali dusze moiey, Flor. 37; dusze, Puł. 78 r.; szukaiof dusze moiey, Flor. 39; dusze, Puł. 83 v.; odkupena dusze swey, Flor. 48; dusze swey, Puł. 98 v.; szukali sof dusze moiei, Flor. 53, (Puł. 108 r. *duszę moyę, Wact. 2 v. duszą moią*); przyemcza iest dusze moiey, Flor. 53; dusze moyey, Puł. 108 r.; dusze moiey, Wact. 3 r.; szukali sof dusze moiey, Flor. 62, (Puł. 123 r. *duszę moyę*); asz do dusze moiey, Flor. 68; dusze, Puł. 134 r.; gisz szukaiof dusze moiey, Flor. 69; dusze moyey, Puł. 138 v.; gisz strzegli dusze moiey, Flor. 70; dusze, Puł. 140 r.; ne daway zverzom dusze, Flor. 73, (Puł. 148 v. *dusz*), Wact. 19 v. *dusze*; strzeszi dusze moiey, Flor. 85, (Puł. 172 r. *stry dusze moye*); szukali dusze moiey, Flor. 85, (Puł. 173 r. *duszę*); genby svkal dusze mogey, Flor. 141; dobywal dusze moyey, Puł. 279 r.; w gorzkoczzy dvze mogey, Flor. Is. sec. (Puł. 294*

r. duszy moyey); od dvsze rozvmne, Flor. Atan.; od dusze rozumney, Puł. 310 v.; z dusze rozumney, Wacł. 112 v.; wytargdny od szablye boze duszę moyę, Puł. 41 v. (Flor. 21. od gnewu, Wacł. 31 v. od nierzódności); do iutrzne, Flor. 29; do yutrznye, Puł. 55 v.; z owczarne, Puł. 301 v.; we skriczy burze, Flor. 80; wskryczyu burze, Puł. 165 v. (Klem. 80. wzkritiu burzie); wyweddy z stroze duszę moyę, Puł. 279 v. (Flor. 141. ze stroszey); od szadana y lsze, Flor. 58, (Puł. 117 v. lzy).

Imiona własne: asz do ydumyge, Flor. 107, (Puł. 220 r. az do ydumeey); z panny marie, Flor. 193 v.

Na tak wielkie rozwszechnienie się końcówki -e w genetiwie wpływała jeszcze końcówka -e u tematów spółgłoskowych żeńskich, jak: macierze, krowie.

§. 43) 3) Znacznie rzadziej występuje końcówka -ej, właściwa dat. sing. fem. deklinacji złożonej. Przeszła ona najpierw do genet. singul. fem. tejże deklinacji, a następnie z analogii przyjęły ją także temata na -ja fem. w genetiwie. [O kwestyi tej por. Baudouin de Courtenay, *Beiträge zur vergleich. Sprachforschung VI*, 32--34; Nehring w recenzji *Glossy super epistolas pr annum dominicales*, (*Archiv. f. sl. Phil. II*, 371); Lucyjan Malinowski w „*Modlitwach Waclawa*“, §. 91; Dr. Pilat „*Pieśń Bogarodzica*“, str. 96; Ad. Ant. Kryński „*Rozbiór gramatyki polskiej Dra A. Małeckiego*“, (odbitka z *Bibl. warsz. 1880*), str. 25]. Przykłady w obu psalterzach występujące są: szcizem dobrej woley, Flor. 5; wolyey, Puł. 8 r.; woley iego warg ne zdradził ies iego, Flor. 20; woley ..nyeodyąlesz yemu, Puł. 38 r.; z woley moiey, Flor. 27; z wolyey moyey, Puł. 53 r.; czas dobrej woley, Flor. 68, (Puł. 135 v. myłoszczy); wodł gye w przystam woley gych, Flor. 106, (Puł. 217 v. w przystan zódzey gich); nawczy mō czynycz woley twogey, Flor. 142, (*tu widocznie genet. zawisł od: nawczy mō, nie zaś od czynycz*; Puł. 281 r. wolyō twoyę); czudnoscz roley semnō iest, Flor. 49, (Puł. 101 v. nyw); nyeporzynyosō karmyey, Puł. 301 v.; w rōkv pōney swogey, Flor. 122. [pōney, zamiast paney, por. Dr. A. Katalina, *Ueber die Schreib. der Nasalvoc.* (*Archiv. f. sl. Ph. IV*. 33)]; panyey swoyey, Puł. 258 r.; w szprawye panyey szwey, Wacł. 91 v.; syna posselkynyey twoyey, Puł. 173 v. (Flor. 85. dzewky); yako oczy poselkynyey, Flor. 122, [*Prof. Nehring domysła się w wyrazie poselkiny pochodzenia czeskiego* (*Archiv. f. sl. Phil. II*. 435), *jakkolwiek już w starosł. temata na -ѣинѣ mają w nom. sing. -ѣинѣ, np. самарѣинѣ kod. Zografs. Jan. 4. 7. грьдѣинѣ clozian. K. 612, (R. Scholvin. *Archiv. f. sl. Phil.*, str. 500), por. też o tym suffiksie Wenzel Burda, *Beitr. VI*. 194—197]; poselkynyey, Puł. 258 r., (Wacł. 91 v. czorky sluzebney); pyenyę prorokyney, Puł. 295 r.; odwodzy od zlych braczey, Puł. 72 r.; odkrył yes zalozenye az do szygey, Puł. 300 v.; wyweddy ze stroszey dvsza moyō, Flor. 141, (Puł. 279 v. z stroze), [rzeczownik strōża = *strog-ija, zob. *Modlitwy Waclawa*, str. 30. Dr. R. Pilat, *pieśń Bogarodzica*, str. 95—96];*

od strozey yutrzenney aze do noczi, Wact. 19 r. (Flor. 129. ot strzodze, Puł. 263 v. brak); zgyncze vwloczcze duszey moyey, Puł. 140 v. (Flor. 70. duszi moiey); rostyó crasy puszczey, Flor. 64; puszczey, Puł. 126 v.; podoben vezinil iesm se pellicacowi puszczey, Flor. 101; puszczey, Puł. 198 v.; przed lyczem szyrot y sędzeyey widow, Puł. 130 r. (Flor. 67. oczczowe sirot y sódze widow), [por. za sztuczne nieco objaśnienie téj formy przez prof. J. Baudouina de Courtenay, Beitr. VI, 33]; od szódzey swoiey, Flor. 77, (Puł. 157 r. od zódze swe); zódały zódzey, Puł. 212 r. (Flor. 105. szódze); w przystan zódzey, Puł. 217 v. (Flor. 106. woley); od sódzey mogey, Flor. 139, (Puł. 276 v. od zódze moye).

Imiona własne: z babilonyey, Puł. 125 r.; asz do ydumeiey, Flor. 59, (Puł. 119 r. az do ydumeya); az do ydumeey, Puł. 220 r. (Flor. 107, asz do ydumyge).

§. 44. Zestawiwszy to pokazuje się, że końcówkę -ej mają następujące rzeczowniki: wola (Flor. 6 r., Puł. 3 r.); rola, (Flor. 49); pani, (Flor. 122, Puł. 258 r., Wact. 91 v.); posełkiny, (Flor. 122, Puł. 173 v., 258 r.); prorokiny, (Puł. 295 r.); sędzia, Puł. 130 r.; bracia, (Puł. 72 r.); szyja, (Puł. 300 v.); stróża, (Flor. 141. Wact. 19 r.); dusza, (Puł. 140 v.); puszcza, (Flor. i Puł. po 2 razy); żądza, (Flor. 2 r. i Puł. 2 r.); babilonija, (Puł. 125 r.); idumeja, (Flor. 59, Puł. 220 r.). *W ogóle więc jest we Flor. 14 przykładów, w Puł. 17, w Modl. Waclawa zaś w tekście z psalterza wyjętym 2 przykłady. Przytym nadmienić wypada, że wyrazy: wola, rola, pani, posełkiny, prorokiny, bracia, szyja, puszcza, babilonija, innéj końcówki w obu psalterzach nie mają, tylko -ej; żądza zaś ma prócz -ej raz we Flor. a 3 razy w Puł. końcówkę -e; we Flor. więc przeważa w tym rzeczowniku końcówka -ej (2 razy -ej, raz -e), w Puł. zaś -e (2 razy -ej, 3 razy -e). Rzeczownik stróża ma we Flor. raz -ej, w Puł. raz -e, zresztą żadnéj innéj końcówki; idumeja zaś po raz w obu psalterzach ma końcówkę -ej, raz we Flor. -e, a raz w Puł. -a, podług analogii tematów na -ja mascul. Zauważyć tu jeszcze można, że przeważnie przyjęły końcówkę -ej rzeczowniki pierwotne na -ija, i że w Puł. częściej występuje ona niż we Flor., tam bowiem ma ją 12 rzeczowników, tu zaś tylko 8. Por. Nehring, Archiv. f. sl. Ph. V. 253. W bibl. kr. Zof. mamy podobnie: braczyey, 41. b. 10; karmyey, 30. a. 35; panyey, 18, a. 2.; puszczey, 57. b.; sódzey, 176, a. 8., por. Dr. E. Ogonowski, Archiv. f. sl. Phil. IV. 259.*

§. 45. 4) Najpóźniejszą jest końcówka -i. A przecież raz ją znajdujemy już w psalterzu Flor. 74, kelich wina czistego pelni smesy (zmiesza, mistum). Toż samy w Puł. 150 r. czasza ... pełna zmyeszy. [Dziwna więc, dlaczego prof. Nehring utrzymuje, że końcówki -i psalterz Flor. nie ma wcale, por. Iter Flor. 32. Archiv. f. sl. Ph. V. 253. Tu właśnie rozstrzygnąć może psalterz Puławski, że wymawiano zmiesza a nie zmiesia]. Prócz tego są jeszcze 4 przykłady téj końcówki w psalterzu Puławskim: zbawyenyé prawiczi iego, 37 r.; przemyana prawyczy wyssokyego, 153 r.; z yezyora nędzy,

81 v.; latka nadzyey moyey, Puł. 219 v. (Flor. 107. nadzyey moyey); szukaly od boga karmy sobye, Puł. 205 r. (Flor. 103. karmye). *Forma karmy może być też uważaną za genetiuvus od skrótowego już nominatiu karm̄ zamiast karmia, więc podług analogii tematów na -i. Wszędzie tu we Floryjańskim odpowiadają formy z końcówką -e, jak je już wyżej przytoczyłem. Forma na -y (-i) jest dziś u tych rzeczowników w genet. singul. już powszechna. O analogii, która wpływała na wzajemne mieszanie się tych wszystkich końcówek w gen. sing. tematów żeńskich w ogóle, por. J. Baudouin de Courtenay Einige Fälle der Wirkung der Analogie in der polnischen Declination, (Beiträge zur vergleichenden Sprachforschung VI, str. 30—36), zresztą por. Miklosich, Wortbildungslehre 421).*

§. 46. g). *Temata męskie pierw. na -i mają według analogii tematów na -ja mascul. końcówkę -a: boyasz̄n d̄nya s̄odnego, Puł. 8 r.; wszego d̄na, Flor. 36; czalego d̄nya, Puł. 74 v.; wszego d̄na, Flor. 37, 43 (2 r.), 55 (3 r.); wszego d̄nya, Puł. 78 r., 89 v., 90 v., 111 v., 112 r.; od wisocosci d̄na, Flor. 55; d̄nya, Puł. 111 v.; asz do d̄na, Flor. 60; az do d̄nya, Puł. 120 r., ote d̄na do d̄na, Flor. 60; oded̄nya do d̄nya, Puł. 120 v.; ze d̄nya w d̄zen, Wacł. 9 v.; b̄logosl̄awoni gospod̄zin d̄na na kasz̄di d̄zen, Flor. 67, (Puł. 132 r. brak formy genet.); wszego d̄na, Flor. 70 (2 r.), (Puł. 140 v., 141 v. wszystkie d̄zyen); wszego d̄na, Flor. 71, 73; d̄nya, Puł. 143 v., 149 r.; wszego d̄na, Flor. 85, 87. (wszystek d̄zyen, Puł. 172 r., 175 v.); wszego d̄na, Flor. 87; d̄nya, Puł. 176 v.; wszego d̄na, Flor. 88; (wszystek d̄zyen, Puł. 178 r.); podług d̄na kuszena, Flor. 94; podług d̄nya, Puł. 190 v., Wacł. 117 r.; ote d̄na, Flor. 95; ode d̄nya, Puł. 191 r.; wszego d̄na, Flor. 101, (Puł. 198 v. wszystkie d̄zyen); wszego d̄na, Flor. 139; d̄nya, Puł. 276 r.; trzeczego d̄na, Flor. Atan.; d̄nya, Puł. 311 r., Wacł. 113 v.; w oswezenu ogn̄a, Flor. 77; ogn̄ya, Puł. 155 v.; w slup̄ye ogn̄ya, Puł. 195 v. (Flor. 98. obłoka).*

Przejs̄cie tych tematów do deklinacyi tematów na -ja w pewnych przypadkach już w starosłowiańskich sabytkach wykazuje R. Scholvin w Archiv. f. sl. Phil., II. str. 518. Rzeczownik д̄нья je-dnak nigdy nie ma д̄нья, lecz д̄ньи (8 r.), a znacznie częściej podług tematów spółgłoskowych д̄нье (42 r.).

§. 47. h) *Temata żeńskie na -i kończą się jak w starosłowiańskim języku na -i: vzecha bolesci iest, Flor. prol.; na loszu bolesci iego, Flor. 40; bolyeszcy, Puł. 84 v.; od zam̄ota gych zlych y boleacy, Flor. 106; bolyeszcy, Puł. 218 r.; gysz gecze chleb boleszcy, Flor. 126; bolyeszcy, Puł. 261 r.; szum bystroszcy yego, Puł. 125 v. (Flor. 64 czeczena); podług czistosci, Flor. 17; czystoszcy, Puł. 7) v.; dlugoscy d̄ny napeln̄o gi (longitudine d̄ierum satiabo eum), Flor. 90; dlugoszcy, Puł. 185 r.; s̄odowe twogi gl̄obokoszi wele, Flor. 35, (Puł. 71 r. gl̄obokoszcz wyelyka); w glynye gl̄obokoszczy, Puł. 134 r. (Flor. 68. vw̄oźn̄oł iesm w gline gl̄obokey); z gl̄obocosi wod, Flor. 68; zglembokoszczy wod, Puł. 136 r.; z globocosci zene, Flor. 70; zglembokoszczy zyeme, Puł. 141 v.; st̄opaȳo asz do*

głómbokoszczy, Flor. 106; az do glembokoszczy, Puł. 217 r.; z głóbo-
 koszczy wolal gesm, Flor. 129; z glembokoszczy, Puł. 263 r.; z glam-
 bokoszczi, Wacł. 18 v.; od oblicza gluposci moiey, Flor. 37; od li-
 cza gluposzczy moye, Puł. 77 r.; od goróczoscy iego, Flor. 18, (Puł.
 35 r. przedgorączoszczyą yego); gorzcosci (pełna sół), Flor. 9; gorz-
 koszczy, Puł. 16 v.; gorzkoscy pełna sół, Flor. 13; gorszkoszczy, Puł.
 22 r.; gorzcosci y lscy (vsta pełna sół), Flor. 9, (Puł. 16 v. zdrady);
 ne vczinil lsczi, Flor. 14, (Puł. 23 v. zdradę); ne molwili lsczi, Flor.
 33, (Puł. 65 v. nye molwyly lscz); od zadanya y lzy, Puł. 117 v.,
 (Flor. 58. lscze); wstajó z marnoszczy, Puł. 5 r.; z radó marnoszczy,
 Puł. 48 v. (Flor. 25 proznoszczy); tajemne módrascy twoiey ziawil
 ies mne, Flor. 50; módrosczy twoyey, Puł. 103 v.; módrosci two-
 gey, Kar. Świdz; módrosczy vczyl, Flor. 104; módrosczy, Puł. 208
 v.; poczótek módrosczy, Flor. 110; módrosczy, Puł. 225 v.; kro-
 mye rady yest y przes módrosczy, Puł. 305 v.; lata milosci twoiey,
 Flor. 64; myloszczy twoyey, Puł. 126 v.; czas myloszczy bozey, Puł.
 135 v. (Flor. 68. dobrej woley); mylosecy twogy pane pełna gest
 szema, Flor. 118, 57, (Puł. 242 v. myloszyerdzia, Wacł. 27 v. mило-
 serdzia); grzechow mlodoscy moiey, Flor. 24; mlodoszczy moyey, Puł.
 46 v.; od mlodosci moiey, Flor. 70 (2 r.), 87; z mlodoszczy moyey,
 Puł. 139 v., 176 r.; od mlodoszczy, Puł. 141 r.; ode mlodoscy mo-
 gye, Flor. 128 (2 r.); od mlodoszczy moye, Puł. 262 v. (2 r.); z ró-
 ky nieosci, Flor. 88, (Puł. 181 r. z ręki pyekla); pamócz oplwytos-
 czy slotkoszczy twe wyrzygó, Flor. 144; pamýcz oplwytoszczy twoyey
 slotkoszczy, Puł. 284 v.; nee molw ani powescy, Flor. 18, (Puł. 34 v.
 kazanya); s radó proznoszczy, Flor. 25, (Puł. 48 v. marnoszczy); bichó
 obludzili ony z proznosci w tosz istne, Flor. 61; z proznoszczy w pro-
 znoszcz, Puł. 121 v.; bysta ne wydzely proznosecy, Flor. 118; by
 nye wydzaly proznoszczy, Puł. 240 r.; abi nye widzeli proznoszczi,
 Wacł. 23 v.; napelnona sół radoszczy vsta nasza, Flor. 125; napel-
 nyona sół radoszczy, Puł. 260 r., (Klem. napllyena su radosti usta
 nassie); w bogoslawenstwech slotkosci, Flor. 20; slotkoszczy, Puł. 38
 r.; welike mnoasztwo slotkosci twoiey, Flor. 30; slotkoszczy twoyey, Puł. 59
 r.; podlug sprawyedlywoszczy, Puł. 11 r. (Flor. 7. podlug prawdy); podlug
 yego sprawyedlnoszczy, Puł. 17 v.; po stdzach sprawyedlnosci, Flor. 22; na
 chodnyku sprawyedlnoszczy, Puł. 43 v.; sprawyedlnosci twoiey ne scril iesm,
 Flor. 39; sprawyedlnoszczy twoye, Puł. 82 v.; przymesz ofaró aprawedl-
 nosci, Flor. 50; modly sprawyedlnoszczy, Puł. 105 r.; modli spraw-
 wedlnosci, K. Świdz; bychó strzegly prawot albo sprawyedlnosty, Flor.
 104, (Puł. 210 v. prawot), [*ślad wpływu ozeckiego, por. Nehring,
 Archiv. f. sl. Phil. II, 425*]; otworszycze mne wrota zprawyedlnoszczy,
 Flor. 117, (Puł. 235 r. prawoty); w esas starosci, Flor. 70; staro-
 sczcy, Puł. 140 r.; asz do postarzenya y starosci, Flor. 70; y staro-
 sczcy, Puł. 141 r.; statecznosci naucza, Flor. prol.; poznane werney
 swatlosci iest, Flor. prol.; studna swótosci iest, Flor. prol.; spowaday-
 cze se pamóczci swótoscy iego, Flor. 29; szwyótoszczy yego, Puł. 55
 r.; na goró swótosci swoiey, Flor. 77; szwyótoszczy swey, Puł. 159

r.; pamóczy swótosczy iego, Flor. 96; szwyótoszczy yego, Puł. 193 v.; akryzna swótosczy twogey, Flor. 131; welykoszcz slawy swótosczy twogey, Flor. 144; szwyótoszczy twoyey, Puł. 265 r., 284 r.; tlustosci napelnona bódz dasza, Flor. 62; tlustoszczy, Puł. 122 v.; podlug wyelikoszczy, Puł. 16 r. (Flor. 9. podlug mnoasztwa); podlug welicescy, Flor. 78; podlug wyelykoszczy, Puł. 162 v.; podlug mnoasztwa welkoszczy gego, Flor. 150; wyelykoszczy yego, Puł. 292 r.; wyelikosci iego, Wacł. 142 r.; podlug wisokosci, Flor. 11; wysokoszczy, Puł. 20 r.; z wisocosczy, Flor. 17; z wysokoszczy, Puł. 30 r.; od wisocosci dna, Flor. 55; od wysokoszczy dna, Puł. 111 v.; z wisokoszczy swótey swe, Flor. 101; z wysokoszczy szwyótey swoyey, Puł. 200 r.; podlug wysokoszczy nebya od szemye, Flor. 102; podlug wysokoszczy, Puł. 202 r.; z wysokoszczy gich, Flor. 103; z wysokoszczy gych, Puł. 204 v.; słowa zdradnosci, Flor. 51; zdradnoszczy, Puł. 105 v.; przed oblyczym zymnoszczy, Flor. 147; zymnoszczy yego, Puł. 289 r.; zymnosci, Wacł. 133 v.; chcóczy zloszczy, Puł. 6 v. (Flor. 5. zlego); mnostwa zloszczy gych, Puł. 7 v. (Flor. 5. zglob); strumene zloszczy, Puł. 28 v. (Flor. 17. lichot), *te dwa ostatnie przykłady mogą być i gen. plur.*; od zloszczy gich, Flor. 34; od gych zloszczy, Puł. 68 v.; zlosci ne iest nenawidzal, Flor. 35; zloszczy, Puł. 70 v.; dla zloszczy, Puł. 80 v. (Flor. 38. prze lichotó); od zloszczy moyey, Puł. 103 v. (Flor. 50. K. Świdz. od lychoty); bez zloszczy, Puł. 116 r.; dla zloszczy, Puł. 145 v.; syn zloszczy, Puł. 179 r.; nye zloszczy w nyem, Puł. 186 v.; stoliecz zloszczy, Puł. 189 r.; z drogy zloszczy, Puł. 216 v. (*wszędzie tu we Flor. t. j. 58, 72, 88, 91, 93, 106, zastąpiony jest ten wyraz odpowiednimi formami wyrazu lichota*); od zloszczy, Puł. 218 r. (Flor. 106. pre zglobó); yndaszowy zloszczy warowacz szye, Puł. 220 r.; drogę zloszczy odeymy odemaye, Puł. 239 r. (Flor. 118. lichoty, Wacł. 7 v. niesprawiedliwosci); nyenaaszal yesm wszelykey drogy zloszczy, Puł. 247 r.; zlosci, Wacł. 36 v. (Flor. 118, 97. lychoty); yestly droga zloszczy we mnye, Puł. 275 v. (Flor. 138. lychoty); w słowa zloszczy, Puł. 277 v.; zlosci, Wacł. 17 r. (Flor. 140. lychoty); prawicza zloszczy, Puł. 283 r. (Flor. 143. lychoty); kromya wszey zloszczy, Puł. 302 v.; od szynosci domu twogo, Flor. 35; od zymnoszczy, Puł. 71 r.; bog ezezi s nami, Flor. 45; gospozin ezczy s namy, Flor. 45; bosze czcy, Flor. 58; w welicosci czci twoiey, Flor. 65; erol ezey mlly, Flor. 67; glos czcy, Flor. 67; gospodne czcy, Flor. 68; gospodne bosze czcy, Flor. 79; bosze czcy, Flor. 79 (3 r.), gospodne czcy, Flor. 83 (2 r.); *w Pulaw. wszędzie tu odpowiada forma moczy, a to: 95 v., 95 r., 116 v., 127 r., 131 r., 133 r., 133 v., 135 r., 163 v. (2 r.), 164 r., 164 v., 169 r., 169 v.*; poydó te czcy w czesz, Flor. 83, (Puł. 169 v. scznoty w cznotę); gospodne mze czcy, Flor. 83; czcy 83, (Puł. 169 v., 170 r. boze moczy); slawa czcy, Flor. 88; gospodne bosze czcy, Flor. 88; w ramenu czci twoiey, Flor. 88, (Puł. 177 v. (2 r.), 178 v. moczy); wszytko napelnyczo bódz dobrezczy, Flor. 103, (Puł. 206 r. dobroty); dobro-

czy y kazni, Wacł. 27 v.; wczynyl sędy szmyerczy, Puł. 11 v., (Flor. 7. ssody smertne); bolyeszcy szmerczy, sydla szmyerczy, Puł. 28 v. (Flor. 17. smertne); w proch smercy, Flor. 21, (Puł. 41 r. szmyertny); od szmyerczy wyeczne, Puł. 43 r.; czena smercy, Flor. 22; szmyerczy, Puł. 43 v.; abi witargl ze smerczy, Flor. 32; zeszmierczy, Puł. 63 v.; czen smerczy, Flor. 43, (Puł. 91 r. szmyertny); strach smercy, Flor. 54; szmyerczy, Puł. 109 r.; zej smercy, Flor. 55; zeszmierczy, Puł. 112 v.; szmyerczy pomstó wroczy, Puł. 114 v.; gospodnowy gospodnowi wyszcza smerczy (*exitus contra mortem*), Flor. 67; wyszczya szmyerczy, Puł. 132 r.; bo ne wearzena smerczy gich, Flor. 72; szmyerczy, Puł. 144 v.; od smerczy, Flor. 77; od szmyerczy, Puł. 158 v.; w czemności smerczy, Flor. 87; szmyerczy, Puł. 175 r.; ne vsrzy smerczy, Flor. 88; szmyerczy, Puł. 181 r.; w czenw smerczy, Flor. 106; szmyerczy, Puł. 216 r.; z czena smerczy, Flor. 106; szmyerczy, Puł. 216 r.; do wrot smerczy, Flor. 106; do wrot szmyerczy, Puł. 216 v.; ogarnóły só mne bolesczy smerczy, Flor. 114; szmyerczy, Puł. 231 r.; ze smerczy, Flor. 114; zeszmierczy, Puł. 231 v.; od persy macerze, Flor. 21; od pyerszy, Puł. 40 v.; do noczy, Flor. 15; do noczy, Puł. 25 r.; wszey noczi w oswezenu ognia, Flor. 77, *jestto genet. lub locat. temporis*, (w Puł. 155 v. wszystkie nocz); posrazd noczy, Flor. 118, 57; posrzrod noczy, Puł. 242 v. (Wacł. 27 r. w polnoci); asz do noczy, Flor. 129; aze do noczi, Wacł. 19 r., (Puł. 263 v. *brak*); gospodzin moczy, Flor. 23, (Puł. 45 v. moczny), [*o podwajaniu samogłosek w psalt. Flor. por. Nehring, Archiv. f. sl. Phil. II, 423*]; w mnozstwie moczi swoiey, Flor. 32 (2 r.); we mnostwye moczy swey, Puł. 63 v. (2 r.); na drodze moczy swoyey, Flor. 101; moczy swe, Puł. 200 r.; w dzen moczy twoyey, Flor. 109; moczy twoyey, Puł. 224 r.; wesza moczy, Flor. 60; wyeza moczy, Puł. 120 r.; od moczi róki twoiey, Flor. 38; od moczy, Puł. 80 v.; gospodne moczy zbauena mego, Flor. 139; gospodne moczy, Puł. 276 v.; gospodzyn moczy, Puł. 95 r.; bog moczy, Puł. 95 v.; boze moczy, Puł. 116 v.; we mnostwye moczy, Puł. 127 r.; krol moczy, Puł. 131 r.; boze moczy, Puł. 133 r.; glos moczy, Puł. 133 v.; gospodnye moczy, Puł. 135 r.; gospodnye boze moczy, Puł. 163 v.; boze moczy, Puł. 163 v., 164 r., 164 v.; boze moci, Wacł. 11 v.; boze moczy, Puł. 169 r., 169 v. (2 r.), 170 r.; slawa moczy gych, Puł. 178 v.; boze moczy, Puł. 177 v.; w ramyenyu moczy twey, Puł. 177 v. (*wszędzie tu w Flor. 45 (2 r.), 58, 65, 67 (2 r.), 68, 79 (4 r.), 83 (4 r.), 88 (3 r.), odpowiada genitivus czci najrozmaitszej pisany, jak to już wyżej zestawilem*); ne oddalay pomoczy, Flor. 21, Puł. 41 v.; przez pomoczi, Flor. 87; pomoczy, Puł. 175 r.; pomoczy w pokusach proszóczey, Puł. 279 v.; bog pomoc moiey, Flor. 61; pomoczy, Puł. 121 v.; boky polnoci, Flor. 47; polnocy, Puł. 96 v.; od polnocy, Flor. 106, Puł. 215 v.; w wistópenu miśli moiey, Flor. 30; myszly moye, Puł. 59 v.; czlowek iedney miśli, Flor. 54, (Puł. 110 r. yeden semńó); ostatek myszly, Puł. 151

x

v. (Flor. 75 mislena); boiazni boszey nauczo was, Flor. 33; boyaszny boze, Puł. 65 v.; nee boiazni boszey, Flor. 35, (Puł. 70 v. nye yest boyaszni boza); gdziesz ne bilo boiazni, Flor. 52; boyaszny, Puł. 107 r.; od boiazni nepryzaczelowi, Flor. 63; od boyaszny, Puł. 123 v.; kazny iego szukali, Flor. 77; kazny yego szukaly, Puł. 155 r. (kazny mogich ne strzegli, Flor. 88); kazny moyey nye strzec będo, Puł. 179 v.; pomnyo kazny yego, Flor. 102, Puł. 202 v. (Wittb. 102. pomnye kazanye geho); kazny twoyey dobywal yesm, Puł. 240 v. (Flor. 118. kazny twoge dobywal gesm, Wacł. 24 v. prikazanya twego szukalem); dobroczy y kaszny nauczy mo, Flor. 118, 65; z pesny syon, Flor. 136, (Puł. 271 r. o pyenyu syon); slowa pesny, Flor. 136; pyeszny, Puł. 271 r.; pola twoia napelnona będo szyzny, Flor. 64; zyzny, Puł. 126 v. (*starosł. жызня, znaczy: żywot, życie, pobyt, podobnie w staroczeskim; por. Ad. Ant. Kryński, Z dziejów języka ojczystego, str. 12*); ne pocladal iesm rzeczy neprawdziwey, Flor. 100; rzeczy krzywey, Puł. 197 r.; rozkoszy, Flor. 15; twoym lyczem rozkoszy, Puł. 25 v.; strumenem rozkoszy twoiey, Flor. 35; roskoszy twoyey, Puł. 71 r., *co do pisowni głoski sz, por. Nehring, Archiv. f. sl. Ph. V. 241*; wykupy mo ot potwarzy lvdzky, Flor. 118, 129; od potwarzy lyudzkyey, Puł. 250 v.; z opoki strdzi naszczil ie, Flor. 80, (Puł. 166 v. myodu).

§. 48. i) *Temata męskie pierw. na -u mają i w polskim języku tak jak w starosłowiańskim obok właściwej sobie końcówki -u, także analogiczną z -a deklinacji przejętą końcówkę -a, [przykłady przejścia tematów na -u do deklinacji tematów na -a, w zabytkach starosłow. zebrał R. Scholvin (Archiv. f. sl. Ph. II. 510 et seq.)]. Z końcówką -u; z opok myodu naszczyl ye, Puł. 166 v. (Flor. 80. z opoki strdzi); craso domu twego, Flor. 25; domu twego, Puł. 49 r., Flor. 35, Puł. 71 r.; asz do domu, Flor. 41, Puł. 86 v.; zapomny domu oczcza twego, Flor. 44; domu oycza, Puł. 93 v.; slawa domu iego, Flor. 48; domu yego, Puł. 99 v.; z domu twego, Flor. 49, Puł. 101 r.; strzegl domu yego, Puł. 116 r.; w dobrich domu twego, Flor. 64; w dobrach domu twego, Puł. 125 v.; miloscz domu twego, Flor. 68; domu twego, Puł. 135 r.; nyebyeskego domu krolewstwa, Puł. 169 r.; w trzemech domu, Flor. 91; w trzemyech domu, Puł. 186 v.; poszrod domu mego, Flor. 100; poszrod domu mego, Puł. 197 r.; poszrod domu moiego, Flor. 100; poszrod domu mego, Puł. 197 v.; panem domu swego, Flor. 104; domu swego, Puł. 208 v.; z egypta domv iakobowa, Flor. 113; domu iakobowa, Puł. 228 r.; we trzemoch domv panowa, Flor. 115; wtrzemyech domu bozego, Puł. 232 v.; z domv panowa, Flor. 117; z domu bozego, Puł. 235 v.; w sczanach domv, Flor. 127; wszczyanach domu, Puł. 262 r.; w palaczoch domu, Wacł. 81 r.; w stan domv mego, Flor. 131; w stajn domu mego. Puł. 264 v.; w trzemyech domu, Puł. 267 r. (Flor. 133. domowych); w strezech domv, Flor. 134 (Puł. 267 v. w trzemyech); z domu, Puł. 300 v.; asz do wyrzchu. Puł. 35 r. (do wirzcha, Flor. 18), [*starosł. врьхоу i врьхоу, porówn. R. Scholvin. (Archiv. f. sl.**

Ph. 507—8]; swirzchu, Flor. 49; z wyrzchu, Puł. 156 v.; z wirzchu, Flor. 49; z wyrzchu, Puł. 100 v.

Tu można też zaliczyć formę blizu od nieużywanego nomin. sing. bliz: zamótek blyzu iest, Flor. 21, [blyzu = prope, porówn. Miklosich, *Lexicon linguae palaeoslovenicae*, Lindego słownik, Szachy Kochanowskiego, Nehring, *Iter. Flor. 84*. W najmniejszym swym dziele (Vergl. *Lautlehre*² 178), pisze prof. Miklosich o formach: kãdu, prêdu, srêdu, blizu, że to -u jest końcówką zatraczonego jakiegos przypadka. Nomin. sãnz obok sãnz, por. Vergl. *Laut*¹. 146]; zamótek blyzu yest, Puł. 40 v.; blyzu, Puł. 66 r. (Flor. 33. podle); blizu boiôczich se iego, Flor. 84; blyzu, Puł. 171 v.; blyzv bôdz gospodne, Flor. 118, 145; blyzu, Puł. 252 r.; blyzv, Flor. 144; blyzu, Puł. 285 v., 306 v., (podobnie w *Bibl. kr. Zofii* blizu, 72a. 6. bliisku 117 a. 11).

§. 49. Z końcówką -a, podług analogii tematów na -a męszczyzna: mylczenya syna, Puł. 10 r.; przyszczyu syna boga, Puł. 13 v.; od oczcza y syna, Flor. Atan.; od oycza y syna, Puł. 309 v.; od oczcza y sina, Wacł. 111 r.; az do wirzcha, Flor. 18, (asz do wyrzchu, Puł. 35 r.); we skryczyu stana swego, Puł. 50 v. [stanz zalicza do tematów pierw. na -u prof. Miklosich, *Wortbildungsleh*². 30]; w myasto stana dzwywego, Puł. 86 v. (Flor. 26, 41, przebitku).

W znaczeniu accusat.: zbawona vezin syna, Flor. 85; syna, Puł. 173 v.

§. 50. Rzeczowniki więc: miód, dom, bliz i przeważnie wirzech mają końcówkę właściwą -u, zaś syn, stan i niekiedy wirzech analogiczną -a.

§. 51. j) Temata żeńskie pierw. na -u (-жъ-) mają w języku starsłowiańskim tak jak temata spółgłoskowe końcówkę -a, w polskim zaś -je i i: Z końcówką -je podług analogii tematów na -ja żeńskie: zaloszcza yest czerekwye, Puł. 28 r. [co do strony fonetycznej por. *Baudouin de Courtenay*, *O дрес.-болъс. яз.*, str. 75]; poszrod czerekwe, Flor. 21; czerekwye, Puł. 41 v.; odokonawanyu czerekwye molwy, Puł. 53 v.; wyernego zgromadzenya czerekwye, Puł. 154 r.; xpus czerekwe swoyey na szwytych gorach vstawyona (*fundamenta*) ... mylowal, Puł. 173 v.; prorok z persony czerekwe molwy, Puł. 230 v., 231 v.; glos czerekwye, Puł. 255 r.; glos yezukristow albo czerekwe, Puł. 281 v.; glos czerekwe, Puł. 255 v., 264 r., 277 r., 279 v.; zlowyeka krwye wynnego, Puł. 7 r. (Flor. 5. krwawego); ka przelicz krwe, Flor. 13; krwye, Puł. 22 r.; ze krwye, Puł. 24 v.; pomata krwe, Flor. 78; krwye, Puł. 162 v.

§. 52. Z końcówką -i według analogii tematów na -i żeńskie: glos czerekwy, Puł. 257 v.; o apostolskey zgodzye y czerekwy yednoceze molwy, Puł. 266 v.; czerekwy sôda nawrocycz, Puł. 270 v.; ze krwy, Flor. 15, (Puł. 24 v. ze krwye); ne zgubay krwi aziwota mego, Flor. 25, (Puł. 49 r. krew lyeyączich); zbaw me ode krwy, Flor. 50; od krwy, Puł. 104 v.; mpszowe krwi, Flor. 54; krwy, Puł.

111 r.; z moszow krwi wibaw me, Flor. 58; z męzow krwy, Puł. 116 r.; mōszowe krwy, Flor. 138; krwy, Puł. 275 r.

§. 53. *W psalterzu Floryjańskim więg mamy: czerekwe (raz), krwe (2 r.), krwi (6 r.). w Puławskim zaś czerekwe (9 r.), czerekwi (3 r.), krwy (3 r.), krwy (4 r.); R. Scholvin cytuje już z kodeksu supraskiego i innych formę analogiczną do -i tematów* **крьем**, (*Archiv. f. sl. Phil. II. 528*).

§. 54. *k) Temata żeńskie pierw. na -er kończą się w starosłowiańskim języku, jak wszystkie temata spółgłoskowe na -e; w staropolskim zaś mają dwie analogiczne końcówki -je i -i. Z końcówką -je: od persy macerze moiey, Flor. 21; maczyerze moye, Puł. 40 v.; przeciwu sinowi macerze twoiey, Flor. 49, (Puł. 102 v. przeczywy maczyerzy twoyey); sinom maczerze moiey, Flor. 68, (Puł. 135 r. maczyerzy moyey); z brzucha maczerze moiey, Flor. 70; grzech maczerze yego, Flor. 108; maczerze, Puł. 221 v.; od szywota maczerze moge, Flor. 138; maczerze moyey, Puł. 274 v. Podobnie w innych późniejszych jeszcze zabytkach formę tę znajdujemy (por. Dr. A. Kalina, *Anecdota palaeopolonica, Archiv. f. sl. Phil. V. 26*).*

§. 55. *Z końcówką -y (i) podług analogii tematów na -i fem: synom maczyerzy moyey, Puł. 135 r. (Flor. 68. maczerze), por. Nehring, *Archiv. f. sl. Ph. V. 253*; już w starosłowiańskich zabytkach znajduje się gdzieś gdzie ta forma analogiczna, jak np. **матери** *Suprasl. 6, 12.* (R. Scholvin, *Archiv. f. sl. Phil. II. 528*).*

§. 56. *l) Temata męskie pierw. na -en mają w polskim podług analogii tematów na -ja masc. końcówkę -a: swyrzchowal nogy moye jako gyelyenya, Puł. 32 r., co do oznaczenia j w psalterzu Puł., por. Nehring, *Archiv. f. sl. Ph. V. 241*, (Flor. 17. iaco ielenow); głos boży gotuyącego gyelyenya, Puł. 54 v. (Flor. 28. gotuięczy ielene); od kamena drogego, Flor. 20; od kamyenya, Puł. 38 r.; z krzemyenya naytwardszego, Puł. 303; z strvmena, Flor. 109; s stru- myenya, Puł. 224 v.*

*W zabytkach starosłowiańskich nie spotyka się przykładów tej końcówki. lecz tylko końcówki -i, podług analogii tematów na -i, np. **камени**, obok zwykłej **камене**, por. R. Scholvin, *Archiv. f. sl. Ph. II, 528, 529*.*

§. 57. *l) Temata nijakie pierw. na -en kończą się w polskim podług analogii tematów na -ja męskich i nijakich na -a: zapomnye- ly ymyenya boga naszogo, Puł. 91 r.; podług ymena twego, Flor. 47; podług ymyenya twego, Puł. 97 r.; czakacz bōdō ymena twego. Flor. 51; ymyenya twego, Puł. 106 v.; boiōczim se ymena twego, Flor. 60, ymyenya, Puł. 120 r.; sławę ymyenya twego, Puł. 139 r.; pokalali sō przebit ymena twego, Flor. 73; ymyenya, Puł. 147 v.; prze sławę ymyenya yego, Puł. 161 r.; ymena twego ne wziwali, Flor. 78; ymyenya, Puł. 161 v.; prze sławō ymena twego, Flor. 78; ymye- nya, Puł. 162 r.; szukacz bōdō ymena twego, Flor. 82, (Puł. 168 v. ymyę twe boze); abi se balo ymena twego, Flor. 85; ymye- nya, Puł. 173 r.; bacz se bōdō ymena twego, Flor. 101; ymyenya,*

Puł. 199 v.; o wszech nyepryzaczeloch zydowskiego plemienya, Puł. 220 r.; podług welicoscy ramena twego, Flor. 78; ramienya twego, Puł. 162 v.; w welykoszczy ramena twego, Flor. Moy.; ramienya twego, Puł. 298 v.

Rzeczownik pismo straciwszy w polskim języku tematowe -n przeszedł zupełnie do -a tematów: xpus przezgromadzenie błędnych pisma yednotę przeszwyentego ducha wzywaya, Puł. 53 v.; ne poznal iesm pisma, Flor. 70; pysma, Puł. 140 v.

§. 58. m) *Temata nijakie pierw. na -ent mają w starosłow. jak wszystkie spółgłoskowe końcówkę -e, obok której występuje niekiedy podług analogii -i tematów końcówka -i. W polskim języku kończą się podług analogii -ja tematów męskich i nijakich na -ja: w popobenstwo czelōcza. Flor. 105; czyelęcza, Puł. 212 v.; ot czloweka asz do skoczōcza, Flor. 134; az do skoczyęcza, Puł. 268 r.*

§. 59. n) *Temata nijakie pierw. na -es straciwszy część swego tematu przeszły zupełnie do tematów na -a nijakich: xps złomyw czyala swego koszczyol, Puł. 45 v.; opleczone albo czala przygōcze, Flor. Atan. (Puł. 310 r. narodzenie, Wacł. 112 r. wczienienie); od dwsze rozvmne y czlowieczego czala sōcz, Flor. Atan.; czyala, Puł. 310 v.; z czlowieczego cziala bandaczi, Wacł. 112 v.; z neba, Flor. 13, 17; z nyeba, Puł. 21 v, 29 v.; od neba, Flor. 18; od nyeba, Puł. 35 r.; s neba, Flor. 19, 32, 52; z nyeba, Puł. 37 r., 63 r., 107 r.; wszystkie ptaki nyeba, Puł. 101 v. (Flor. 49. ptaki nebesske); z nyeba, Puł. 113 r. (Flor. 56. s nebos); az do nyeba, Puł. 114 r. (Flor. 56. asz do nebos); wstōpył na nyebo nyeba, Puł. 133 v. (Flor. 67. na nebossa nebos); I (pro: Z) neba, Flor. 75; z nyeba, Puł. 151 r.; chleb neba dal iest gim, Flor. 77; chlyeb nyeba, Puł. 156 v.; vliczki neba otworzil, Flor. 77; nyeba, Puł. 156 v.; s neba, Flor. 77; z nyeba, Puł. 156 v.; ptakom neba, Flor. 78; nyeba, Puł. 161 r.; z neba, Flor. 79; s neba, Flor. 84; z nyeba, Puł. 164 r., 171 v.; iaco dni neba, Flor. 88; dny nyeba, Puł. 179 v.; w zaszcizczenu boga neba, Flor. 90; nyeba, Puł. 184 r.; s neba, Flor. 101, 148; z nyeba, Puł. 200 r., 289 v.; wstōpayō asz do neba, Flor. 106; az do nyeba, Puł. 217 r.; strzeszy me iaco zrzenice oka, Flor. 16; oka, Puł. 26 v.; piznego oka, Flor. 100; pysznego oka, Puł. 197 r.; strzegł jako zrzenycze oka swego, Puł. 303 r.; w slusze vcha, Flor. 17, Puł. 33 r.; od słowa przikrego, Flor. 90; od słowa, Puł. 184 r.; podług słowa twego, Flor. 118, Puł. 238 v., Wacł. 7 r., Flor. 118, Puł. 240 v., (Wacł. 24 r. podług wimowi twoiey); ne oteymuy słowa, Flor. 118. (słowo, Puł. 240 v.); podług słowa twego, Puł. 242 r. (Flor. 118, 57 brak); pomny słowa twego, Flor. 118, 49, Puł. 241 r. (Wacł. 25 v. Pamiatay na słowo twoje); słowa twego strzegł gesm, Flor. 118, 65, Puł. 243 r.; podług słowa twego, Flor. 119, 65, 73, 105, Puł. 243 r., 244 r., 247 v., Wacł. 37 r., 27 v. *Przykłady przejścia wszystkich tematów spółgłoskowych do -i tematów, zestawil R. Scholwin. (Archiv. II, 528—532).**

Podług analogii tematów na -ja neutra mamy w psal. Flor. 2 razy formę niebia: podług wysokoczy nebya od szemye, Flor. 102, [od czeskiego nomin. niebie, jak twierdzi prof. Nehring, (Archiv. f. sl. Ph. II. 435)]; ptaczy nebya bydlycz bódó, Flor. 103, (Puł. 202 r., 204 v. nyeba); od lycza yego, Puł. 29 r.; any odwroczył lycza swego, Puł. 42 r.; lycza twego, Puł. 51 r.; od lycza gnyewa twego, Puł. 77 r.; od lycza grzechow, Puł. 77 r.; od licza glupoczy moye, Puł. 77 r.; zbawyenye lycza mego, Puł. 86 v.; posromanye lycza mego, Puł. 90 v.; od lycza nyepzyczayela, Puł. 90 v., (wszędzie tu we Floryjańskim jest użyta forma: oblicza); od licza twego, Flor. 50; od lycza twego, Puł. 104 r.; od lycza twego, Kart.. Świdz (Wacł. 9 r. od oblicza twego); od gnyewu lycza yego, Puł. 110 v.; od licza neprzyaczelowa, Flor. 60; od lycza, Puł. 120 r.; oczekaycze od licza iego, Flor. 67, (Puł. 129 v. od oblycza yego); ne odwracay licza twego, Flor. 68; lycza twego, Puł. 136 r.; od karanya twego lycza, Puł. 164 v. (Flor. 79, oblicza).

§. 60. *Imiona własne obce z deklinacją łacińską: pyenye jeremye y aggey y ezechielis, Puł. 125 r.; spyewa dobroty oycza yezukrysta aggei y zacharie, Puł. 224 v.; dla nawroczenia aggei y zacharie, Puł. 226 r.; ps dauid y yemie, Puł. 270 v.*

§. 61. C) *Singularis Dativus. a) Temata męskie pierw. na -a, mają w starosłowiańskim i w polskim języku obok powszechnej właściwej końcówki -a, także analogiczną od -u tematów przyjętą końcówkę -owi. Z końcówką -u, [o powstaniu tej końcówki i stosunku do -owi, por. A. Leskien, Die Declination im slavisch.-litauischen u. germanischen, 58]: odpuszczy czlowyeku tagemne grzechy, Puł. 34 r.; czlowyeku naukę dal, Puł. 187 v.; gensze dage dobytkv karmó gych, Flor. 146; daye dobytku karmyó gych, Puł. 288 r.; daye dobitkv karmió, Wacł. 130 r.; kv yózykv lezywemu, Flor. 119; ku yęzyku lzywemu, Puł. 255 v.; wyesszyelcze szye bogu pomocnyku naszemu, Puł. 165 r. (Flor. 80. pomocnicowi); kv przebytkv śwótemv twemv, Flor. Moy.; ku przebytku, Puł. 298 r.; kto swastował bogu memu, Flor. prol.; przeczywo bogu, Puł. 2 v. (Flor. 2. gospodnu); sluzczie bogu, Flor. 2, Puł. 3 v.; spyewaycze bogu, Puł. 14 v. (Flor. 9. gospodnu); bogu memu wolał iesm, Flor. 17, Puł. 29 r.; spewaycze bogu, Flor. 29; bogu, Puł. 55 r.; ku bogu se snadz ne przibliszóó, Flor. 31; ku bogu, Puł. 60 v.; podday se bogu, Flor. 36; bogo (pro: bogu, por. Nehring. Archiv. f. sl. Ph. V. 219), Puł. 72 v.; bogu naszemu, Flor. 39, Puł. 81 v.; ku bogu, Flor. 41, Puł. 86 r.; rzekó bogu, Flor. 41; bogu, Puł. 87 r.; v czebe modlitwa bogu sziwota mego, Flor. 41; bogu, Puł. 87 r.; ku bogu, Flor. 42, 88 v., Flor. 43, Puł. 91 r.; spewaycze bogu, Flor. 46; bogu, Puł. 95 v., 96 r. (Flor. 46. bogowi); ne da bogu, Flor. 48, Puł. 98 v.; oferuy bogu offeró, Flor. 49; day bogu obyetyncze, Puł. 101 v.; offera bogu, Flor. 50; modla bogu, Puł. 105 r. K. Świdz.; ku bogu wolał iesm, Flor. 54; ku bogu, Puł. 110 r., Flor. 56, Puł. 113 r.; bogu poddana bódze dusza noia, Flor. 61; bogu, Puł. 120 v.; bogu pozluszna bódz, Flor. 61;*

bogu, Puł. 121 r.; spewaycze bogu, Flor. 65; bogu, Puł. 126 v.; mowcze bogu, Flor. 65; rzeczczye bogu, Puł. 127 r.; poycze bogu, Flor. 67, Puł. 130 r.; lubilo se iest bogu, Flor. 67; lyubo yest bogu, Puł. 131 v.; dobrze mowcze bogu, Flor. 67; blogoslawczye bogu, Puł. 132 v.; przeidō rōky iego bogu, Flor. 67; ku bogu, Puł. 133 v.; spewaycze bogu, Flor. 67, Puł. 133 v.; poycze bogu, Flor. 67, Puł. 133 v.; daycze sławō bogu israhel, Flor. 67; bogu, Puł. 133 v.; lub bōdō bogu, Flor. 68; lyubo bēdze bogu, Puł. 137 v.; przistacz bogu, Flor. 72; ku bogu, Puł. 146 v.; nye-przyaczel nalaye bogu, Puł. 148 v. (Flor. 73. gospodnu); przecywo bogu, Flor. 74; przecywkō bogu, Puł. 150 r.; pyacz bōdō bogu, Flor. 74; bogu, Puł. 150 r.; napelnaycze gospodnu bogu waszemu, Flor. 75; gospodnu bogu nasszemu, Puł. 151 r.; ku bogu, 152 r. (2 r.), (Flor. 76. ku gospodnu); powyadayōcz chwaly y moczy bogu, Puł. 154 v. (Flor. 77. gospodnowi); spewaycze bogu iacob, Flor. 80; bogu, Puł. 165 r.; weselcze se bogu, Flor. 80; bogu, Puł. 165 r.; sōd bogu iacob, Flor. 80; bogu yakob, Puł. 165 r.; clanacz se bodzesz bogu czudzemu, Flor. 80; bogu czudzemu, Puł. 165 v.; zrowna sze bogu, Puł. 177 r.; rowyennyk bēdze bogu, Puł. 177 r.; rzeczce bogu, Puł. 184 r. (Flor. 88 (2 r.), 90. gospodnu); spewaymi bogu, Flor. 94; bogu, Puł. 189 v. (Wacł. 107 v. kochaymi sie w panye); przy-nyeszce bogu sławē, Puł. 191 v. (Flor. 95. gospodnu); przinesze bogu sławō, Flor. 95; bogu, Puł. 191 v.; poycze bogu, Flor. 99, Puł. 196 r.; sluszcze bogu, Puł. 196 r. (Flor. 99. sluszcize gospodna); blogoslaw dusza moya bogu, Puł. 201 r. (Flor. 102. gospodnv, Wacł. 10 v. pana, Wittb. hospodynu); blogoslawcze bogu, Puł. 202 v. (Flor. 102. gospodnv, Witt. hospodynu), Puł. 203 r. (2 r.), (Flor. 102. panv, Wittb. hospodynu); blogoslaw ... bogu, Puł. 203 r. (Flor. 103. gospodna); pyacz bēbę bogu, Puł. 206 v. (Flor. 103. gospodnv); spyewacz bōdō bogu memv, Flor. 103; bogu, Puł. 206 v.; blogoslaw dusza moya bogu, Puł. 206 v. (Flor. 103. gospodnv); zawolaly ku bogu, Puł. 215 v. (Flor. 106. ku panv), 216 r. (Flor. 106. ku gospodnv); spowyadaycze szye bogu, Puł. 216 r. v., 217 v.; zawolaly ku bogu, Puł. 216 v. (Flor. 106. gospodnv (4 r.)); ku bogu, Puł. 217 v. (Flor. 106. gospodnv); przecywo bogu, Puł. 222 r. (Flor. 108. gospodnv); kv panv bogv, Flor. 122; ku gospodnu bogu, Puł. 258 r.; obato slvbyl bogv yacob, Flor. 131; bogu, Puł. 264 v.; przyszyōgl bogu, Puł. 264 v. (Flor. 131. gospodnv); naydō stan bogv yakob, Flor. 131; bogu, Puł. 265 r.; ku bogu wzdychaly, Puł. 276 r.; ku bogu wolaly, Puł. 277 r., 278 v.; bōdō pyacz bogv memv, Flor. 145; bogu memv, Puł. 286 v.; poycze bogv naszemv, Flor. 146; bogu, Puł. 288 r.; bogu naszemu, Wacł. 130 r.; bogv naszemv, Flor. 146; bogu, Puł. 287 v., Wacł. 129 r.; daycze wyelmostwo bogu naszemu, Puł. 302 r.; to wraczasz bogu lyudu, Puł. 302 v.; obyetowaly dyablom a nye bogu, Puł. 304 r.; sweczily sō blyzkawicze iego ocrogu zeme, Flor. 96; okręgu zyemye, Puł. 192 v.; slawa oczczu y sinowi y swōtemu duchu, Flor. 37, (Puł. 79 brak); swōtemu dwchv, Flor. 108, (Puł.

223 v. brak); ku gnyewu pobudzon iest, Puł. 304 v.; gnewu swemu, Flor. 77 (Puł. 158 v. gnyewa swego); sluchu memu, Puł. 104 r. K. Świdz. (Flor. 50. sluchowi); przeciwu bratu twemu, Flor. 49; bratu twemu, Puł. 102 v.; powszemu szwyatu, Puł. 163 r., xpus wzyawyon yest szwyatu, Puł. 193 v.; wywodzy syano skotu, Flor. 103, (Puł. 204 v. wardegam), [prof. Przyborowski (Bibl. Warsz. 1880. Lipiec, str. 146) zwraca uwagę na różnicę w tym miejscu między oboma psalterzami]; ku sziwotu, Flor. 65; ku zywotu, Puł. 127 v.; ludu swemu, Flor. 28 (2 r.); lyudu swemu, Puł. 54 v. (2 r.), [co do pisowni por. uwagę prof. V. Jagića (Archiv. f. sl. Ph. IV. 654)]; yzrahelskemu lyudu zbawyenyę dal, Puł. 106 v.; gisz ludu lubi sō, Flor. 52, (Puł. 107. lyudzyom); ludu twoiemu, Flor. 59; lyudu twe-mu, Puł. 118 v.; on da czesz y mocz ludu swemu, Flor. 67; lyudu Puł. 134 r.; dal ies gi karmō ludu murzinskemu, Flor. 73; lyudu, Puł. 148 v.; gotowacz stol ludu swemu, Flor. 77; lyudu, Puł. 156 r.; odpuscil ies lichotō ludu twemu, Flor. 84; lyudu, Puł. 170 v.; ludu thwemu, Wacł. 68 v.; sylō dzal swogych yzawy ludw swogemv; Flor. 110; lyudu swoyemu, Puł. 225 v.; otkupene poslal gospodzyn ludw swemv, Flor. 110; lyudu, Puł. 225 v.; lvdv swemv, Flor. 134; lyudu swemu, Puł. 268 v.; lvdv przyblyszayōczemv se gemv, Flor. 148; lyudu, Puł. 290 v.; wstōpyl ku lyudu, Puł. 301 r.; ku obrzędū, Puł. 207 r.; czynyacz myloszyerdzye dawidowy y plodu iego, Flor. 17; plodu yego, Puł. 34 r.; ku wschodu, Flor. 67, Puł. 133 v.; ku weczoru, Flor. 58; ku wyczoru, Puł. 116 v., 117 v. (Flor. 58. ku weczorowi); glossu swemu, Puł. 133 v. (Flor. 67. glossowi); przeczywo dyablu, Puł. 281 v.; ku cosczolu swōtemu, Flor. 27. (Puł. 52 r. ku koszczyolowōy); ku kosczołv swōtemv, Flor. 137; ku koszczyolu, Puł. 272 r.; ku kosczyolu, Wacł. 136 v.; lub bilo w nich gospodnu, Flor. prol.; przeciwu gospodnu, Flor. 2. (Puł. 2 v. bogu); ku gospodnu, Flor. 3, Puł. 4 v. (Wacł. 118 v. ku bogu); gospodnu, Flor. 7, Puł. 12 r.; gospodnu (*piac będe*), Flor. 12, Puł. 21 r.; spywaycze gospodnu, Flor. 9, (Puł. 14 v. bogu); rzekl iesm gospodnu, Flor. 15, Puł. 24 r.; blogoslawicz bōdō gospodnu, Flor. 15, (Puł. 24 v. gospodna); molwyl yest gospodnu, Puł. 28 r.; ku gospodnu, Flor. 17, Puł. 33 r., Flor. 21, Puł. 42 v.; molwicz bōdō gospodnu, Flor. 26; gospodnu, Puł. 50 v.; przinescze gospodnu, Flor. 28 (4 r.); gospodnu, Puł. 53 v. (4 r.); kłanyaycze sze gospodnu, Puł. 53 v. (Flor. 28. prosicze gospodna); spowadacz se bōdō ... gospodnu, Flor. 31; gospodnu, Puł. 60 v., Flor. 32, (chwalcze gospodna, Puł. 62 r.); ziw gospodnu, Flor. 36, Puł. 72 v.; blogoslawcze bogu gospodnu, Flor. 67; gospodnu, Puł. 132 v.; spewaycze gospodnu, Flor. 67; gospodnu, Puł. 133 v.; weselmi se gospodnu, Flor. 94; gospodnu, Puł. 189 v. (bogu, Wacł. 107 v.); neprzyacel laial gospodnu, Flor. 73; napelnaycze gospodnu bogu, Flor. 75; gospodnu bogu, Puł. 151 r.; zrowna se gospodnu, Flor. 88; rowennik bōdze gospodnu, Flor. 88; rzecze gospodnu, Flor. 90, (Puł. 177 r. (2 r.). 184 r. bogu; poycze gospodnu, Flor. 95 (3 r.), Puł. 191 r. (3 r.); pokloyncze sze gospodnu, Puł. 191 v. (Flor. 95. chwalicze

gospodna); prziniesze gospodnu, Flor. 95 (2 r.); gospodnu, Puł. 191 v.; poycze gospodnu, Flor. 97; gędzche gospodnu, Puł. 194 r.; poycze gospodnu, Flor. 97 (2 r.), Puł. 193 v., 194 r.; bichō sluszily gospodnv, Flor. 101; sluzily gospodnu, Puł. 200 r.; blogoslaw dusza moya gospodnv, Flor. 102, (Puł. 201 r. bogu, Wacł. 10 v. pana, Wittenb. blahay dussie ma hospodynu); blogoslawcze gospodnv, Flor. 102, (Puł. 202 v. bogu, Wittb. blahayte hospodynu); pyacz bōdō gospodnv, Flor. 103; blogoslaw dusza moya gospodnv, Flor. 103, (Puł. 206 v. bogu, (2 r.); zpowedaycze sye gospodnv, Flor. 104, (Puł. 207 r. chwalcze gospodna); spowadaycze se yemv gospodnv, Flor. 106; gospodnu, Puł. 215 v.; spowadaycze se gospodnv, (3 r.); zawolaly sō kv gospodnv; wolaly sō kv gospodnv, Flor. 106, (Puł. 216 r.v. (2 r.), 217 v. (2 r.) bogu); bōdzcze przeczywo gospodnv, Flor. 108, (Puł. 222 r. bogu); ku gospodnu bogu naszymu, Puł. 258 r., (Flor. 122. ku panv bogv); rzekl gest gospodzyn gospodnv memu, Flor. 109; gospodnu memu, Puł. 224 r. (Wacł. 87 r. panu); blogoslaweny wy gospodnv, Flor. 113; gospodnu, Puł. 230 r.; blogoslawymy gospodnu, Puł. 230 v.; obyetycze moye gospodnu wrocę, Puł. 232 r. v.; czym odplacę gospodnu, Puł. 232 r. (Flor. 113, 115 (3 r.) panv); nebskemv gospodnv, Flor. 113; gospodnu, Puł. 236 v.; kv gospodnv, Flor. 119; ku gospodnu, Puł. 255 r., (Wacł. 74 v. kv panu bogu); naydō masto gospodnv, Flor. 131; gospodnu, Puł. 265 r.; blogoslawcze gospodnv, Puł. 267 r. (Flor. 133. panv); przyszōgl gospodnv, Flor. 131, (Puł. 264 v. bogu); blogoslawcze gospodnu, Puł. 269 r. (2 r.), (Flor. 134. panv (2 r.)); rzekl gesm gospodnv, Flor. 139; gospodnu, Puł. 276 v.; kv gospodnv modlyl gesm sō, Flor. 141; ku gospodnu, Puł. 278 v. (2 r.); spewaycze gospodnu, Puł. 288 r.; lybo yest gospodnu, Puł. 288 v. (Flor. 141, 146 (2 r.), panv); lybo gest gospodnv, Flor. 149; gospodnu, Puł. 291 r.; poycze gospodnu, Puł. 290 v., (Flor. 149. panv); poycze gospodnv, Flor. Isai.; gospodnu, Puł. 293 r.; poymy gospodnv, Flor. Moy.; gospodnu, Puł. 296 v.; blogoslawcze gospodnu, Puł. 269 (2 r.); blogoslawcze gospodzynv, Flor. 134; blogoslawcze panv, Flor. 102 (2 r.); zawolaly sō ku panv, Flor. 106, (Puł. 203 r., 215 v. bogu); kv panv bogv, Flor. 122; blogoslawymy panv, Flor. 113; lvb bōdze panv, Flor. 114; obyetycze moye panv wrocę, Flor. 115 (2 r.); oplacę panv za wszystko, Flor. 115; blogoslawcze panv, Flor. 133 (2 r.), 134 (2 r.); ku panv wolal gesm, Flor. 141; speywaycze panv, Flor. 146; lybo gest panv, Flor. 146; poycze panv, Flor. 149, (*wszędzie tu w Puł. odpowiada: gospodnu, a to: 230 v., 232 r. (2 r.), 232 v., 258 r., 267 r. (2 r.), 269 r. (2 r.), 278 v., 288 r., 288 v., 290 v.*) *Formy panu niema więc w psalterzu Puławskim ani razu, lecz zastąpiona jest dwa razy przez bogu, zresztą zaś przez gospodnu; klanyaly szye balwanu, Puł. 212 v. (Flor. 105. balwanom); podebyen vczynyon yesm pellikanu puszszey, Puł. 198 v. (Flor. 101. pellicacowi); przeciwo zaconu czynōcego, Flor. 70; przeczywo zakonu, Puł. 139 v., por. Nehring, Archiv. f. sl. Ph. V. 253.*

Imiona własne: samemu dauid to iest kristu, Puł. 24 r.

§. 62. *Z końcówką owi*: człowekowi czichemu, Flor. 36, (Puł. 76 r. człowye pokoynemu, *błąd powstały z nieuwagi przepisywacza rękopismu*, por. Nelring, *Archiv. f. sl. Ph.* V, 219); pomoczniciowi naszemu, Flor. 80, (Puł. 165 r. pomocznyku naszemu); ne przibliszi se przebitcowi twemu, Flor. 90, (stanowy twemu, Puł. 184 v.); spewaycze bogowi naszemu, Flor. 46, (Puł. 96 r. bogu naszemu); powadaióez chwali gospodnowi, Flor. 77, (Puł. 154 v. bogu); grzechowi memu, Flor. 24; grzechowy memu, Puł. 47 r.; sluchowi memu dasz radoscz, Flor. 50. (Puł. 104 r. sluchu memu, K. Świdz); ku lupowi, Flor. 16, (Puł. 27 r. ku korzyszczy); ku gniewowi gy przyvedly, Flor. 77, (Puł. 159 v. na gnyew); ku gnyewowy przywyedly, Puł. 304 r.; dal iest gradowi skot gich, Flor. 77, (Puł. 158 v. wydal gradom); xpus zborowy swemu pastwę gotuye, Puł. 43 r., 48 r.; zborowy wyernemu, Puł. 144 r.; ku weczorowi, Flor. 58, (Puł. 117 v. ku wyczoru); glossowi swemu, Flor. 67, (Puł. 133 v. glossu swemu); rozumey glossowi prosby moiey, Flor. 85, (Puł. 172 v. posluchay glossa); ku koszczyolowy, Puł. 52 r. (Flor. 27. ku cosczolu); otnowy sze jako orlowy mlodoscz twoya, Flor. 102, (*tak samo jest w Wittenb.*: obnowy sie iako orlowy mladosc twa, Puł. 201 v. jako orlowa mlodoszcz twoya, Wacł. 11 r. iako orlowa mlodoszcz); molwi gospodnowi molwy czsne, Flor. 11; gospodnowy, Puł. 19 v.; a gospodnowy gospodnowi wyszcza smerczy, Flor. 67. (*et Jehovae Domino sunt exitus contra ipsam mortem*); gospodnowy gospodnowy wyszczyzasmyerczy, Puł. 132 r.; bogoslawcze gospodzynowy, Flor. 134, (Puł 269 r. gospodnu): podoben vezinil iesm se pellicacowi, Flor. 101, (*prawdopodobnie omyłka, zamiast*: pellicanowi, Puł. 198 v. pellikanu); por. *przykłady tej końcówki zebrane w zabytkach starosłowiańskich przez R. Scholvina, l. c. 492—495.*

Imiona własne: ku abrahamowy, Flor. 104; ku abramowy, Puł. 207 v., Flor. 104, Puł. 210 v; pomazanczu swemu dawidowi, Flor. 17; dawidowy, Puł. 34 r.; przypodoba sze dauidowy sludze bozemu, Puł. 70 r.; przógl (*pro*: przysógl iesm dawidowi, Flor. 88; dawydowy, Puł. 177 r.; iaco ies przisógl dawydowi, Puł. 88; dawydowy, Puł. 181 r.; yenze wzakazuyesz zbawyenya yakobowy, Puł. 89 v.; pyacz bódó bogu iacobowi, Flor. 74, (Puł. 150 v. yakobowemu); vstawil jest ono iacobowy w kazen, Flor. 104; yakobowy, Puł. 207 v.; ku ysakowi, Flor. 104; ku yakobowy, Puł. 207 v.; zyawa slowo swoge yakobowy, Flor. 147; yakobowy, Puł. 289 v.; iacobowi, Wacł. 134 r.; bog panowacz bódze iacobowi, Flor. 58; ku yezukristowy, Puł. 276 r., 236 r.; krystussowy ymamy spyewacz, Puł. 165 r.; ku kristowy, Puł. 218 v.

§. 63. *Forma na -u jest więc znacznie powszechniejszą w obu psalterzach, niż na -owi; końcówka -owi zaś jest częstszą we Floryjańskim niż w Puławskim; w pierwszym bowiem znajdujemy ją 16 razy w czterznastu rzeczownikach, w drugim zaś 8 razy w pięciu rzeczownikach. Wyrazy: człowiek, pomocnik, mając we Flor. zawsze*

-owi, w Puł. zaś -u; przebytek ma na równi we Flor. -owi i -u, w Puł. tylko -u; bóg, gospodzin mają zawsze we Flor. i w Puł. końcówkę -u, po raz tylko we Flor. -owi; grzech, w obu psalt. ma -owi; stuch, we Flor. -owi, w Puł. i w kartce Świdzińskiego -u; gniew, wieczór we Flor. -u i -owi na równi, w Puł. tylko -u, głos we Flor. -owi, w Puł. -u; kościół we Flor. tylko -u, w Puł. -u i -owi, gospodzin ma zawsze -u a tylko po 2 razy w obupsalterzach -owi, pelikan we Flor. -owi, w Puł. -u. Wyrazy stan i zbór mają tylko w Puł. formę dativi, i to z końcówką -owi, podobnie jak we Flor. grad i orzeł.

Imiona własne wszystkie prawie w obu psalterzach mają końcówkę -owi.

Z tego wnosićby można, że temata męskie na -a, już bardzo rychło przejęły od tematów na -u końcówkę -owi, lecz z rozwojem języka i pisma traciły ją i wracały do swęj pierwotnej końcówki, np. około r. 1500 ku pozythku, (artyk. prawa Magdeb. Dr. A. Kalina, Rozpr. i spraw. Wydz. fil. Akad. Um. t. VII, str. 288). Przez to jedynie dałaby się wytlumaczyć ta znaczna bo o połowę mniejsza liczba form na -owi w pomniku o półtora wieku późniejszym od psalterza Floryjańskiego, chyba że Puławski jest apografem rękopismu o wiele starszego. Że już w najstarszych zabytkach starosłowiańskich temata na -a męskie miały końcówkę -owi, por. R. Scholvin, Beiträge zur Declination in den pannonisch-slovenischen Denkmälern des Altkirchenslawischen (Archiv. f. sl. Ph. II. 492—3). O stosunku tych końcówek w dzisiejszym języku ogólnie polskim, por. Miklosich, Wortbildungalehre², str. 406.

§. 64. b) Temata męskie pierw. na -ja mają w języku polskim tak jak w starosł. końcówkę -u, obok tęj jednak występuje już w starosł. analogiczna -owi, która po miękkich przechodzi na -ewi. Kończówekę tę znajdujemy i w niektórych zabytkach staropolskich.

Z końcówką -u: proszce yeszto ku pokoyu sō yeruzalem, Puł. 257 r. (Flor. 121. na pokoy); dzyedzyczu bozemu, Puł. 28 r.; krolowyczu day, Puł. 142 r. (Flor. 71. sinowi crolowskemu); przeciwu pomazanczu Flor. 2; pomazaynczu, Puł. 2 v.; pomazanczu swemu, Flor. 17; pomazaynczu swemu, Puł. 34 r.; vgotowal gesm sweczō pomazanczu memv, Flor. 131; pomazaynczu memu, Puł. 266 r.; slawa oczczu y sinowi, Flor. 37, 67, 79, 96; oczczv, Flor. 108, (Puł. 79 r., 134 r., 164 v., 193 v., 223 v. brak tego zakończenia psalmów); rowen oczczv; Flor. Atan, Wacł. 1; oyczu, Puł. 310 v.; duszę oyczu polyczyl, Puł. 56 r.; slawa ocz- (pro: oczczu), Puł. 311 v.; ku krzyzu, Puł. 39 r.; wspyewayczye krolyu naszemu, Puł. 96 r. (Flor. 46. crolowi); da czesarstwo krolu swogemu, Flor. Ann.; krolyu swoyemu, Puł. 296 v.; spewaymi bogu zbawiczelu naszemu, Flor. 94; zbawyczelyu naszemu, Puł. 189 v. (Wacł. 107 v. zabawienyu naszemu).

§. 65. Z końcówką -owi: ku boiowi, Flor. 17, (2 r.); ku boyowy, Puł. 32 r., 32 v.; palcze moge kv boyowy, Flor. 143, Puł. 281 v.; wiszedl iesm przeciwu czudzozemczowi, Flor. prol.; powadam ia dzala moia krolowi, Flor. 44; krolyowy, Puł. 92 r.; przy-

wedzony bódó crolowi dzewicze, Flor. 44; krolyowy, Puł. 93 v.; speytcze crolowi naszemu, Flor. 46, (Puł. 96 r. krolyu); sód troy crolowi day, Flor. 71; krolowy, Puł. 142 r.; ku oltarzowy boszemu, Flor. 42; ku oltarzowy bozemu, Puł. 88 v.

Imiona własne: kto da ze syon zbawyenye izrahelowy, Puł. 22 v, (Flor. 13. israhel); zwyastował saulowy, Puł. 105 v.; znamy vczy-nyl droghi swoye moyszeszowy, Flor. 102; moyzeszowy, Puł. 201 v.; moyziesowy Wittb.

§. 66. *Przewagę ma w obu zabytkach końcówka -u. Wyrazy bój, cudzoziemiec, oltarz mają w obu zabytkach tylko -owi, król zaś ma we Flor. 4 razy -owi, raz -u; w Puł. zaś 3 razy -owi, a dwa razy -u; więc w każdym razie przeważa w tym wyrazie końcówka -owi. Więcej form z końcówką -owi jest we Floryjańskim (9), mniej zaś w Puławskim psalterzu (7).*

Imiona własne mają wszystkie końcówkę -owi w obu psalterzach.

Że dziś od XVI. wieku końcówka -ewi w ogólnej mowie polskiej nie istnieje, lecz wyparła ją końcówka -owi, trzeba to przypisać działaniu analogii tematów twardych na -a, których znacznie większa jest liczba. Dziwna jednak, że już tak wcześnie analogija ta działała poczęła w języku polskim, że w najstarszym prawie zabytku, psalterzu Floryjańskim ani jednej formy na -ewi niema; podczas gdy w zabytkach starosłowiańskich darmo szukamy śladów podobnej analogii. Ponieważ zaś w innych zabytkach znacznie późniejszych, jak np. w kazaniach gnieźnieńskich z r. 1419, znajduje się zawsze jeszcze w tych tematach końcówka -ewi, np. czeszarzowy 6, 10, czeszarzeui 6, moyzeszewy 22, krolewy 1, przeto prof. Baudouin de Courtenay [Einige Fälle der Wirkung der analogie (Beitr. VI. 23) O дреснепольскомъ языкѣ, str. 63—66, 97] domyśla się w tym różnic dyjalektycznych. Podobne formy na -ewi podaje Dr. Kalina w Anecdota palaeopolonica (Archiv. f. sl. Phil. III, 16), a prof. E. Ogonowski przytacza z Biblii królowej Zofii moyszewy 53 b. 9.; krolyewy 58 a. 14 (Archiv. f. sl. Ph. IV, 250—1, 259). Zwraca uwagę na rzadkie wypadki takiej asymilacji o na e w środku wyrazu także prof. Miklosich (Wortbildungslehre, 1876, str. 401).

§. 67. *o) Temata nijakie pierw. na -a mają w starosłowiańskim i polskim języku końcówkę -u: przilnōla iest koscz moia mōsu memu, Flor. 101; myęsu memu, Puł 198 v.; gen dawa karmō wszemv czalv albo massv, Flor. 135, (Puł. 270 v. czyalu); pyeklu szye przyblyzyl, Puł. 175 r. (Flor. 87. we pkel); pogaynstwu (panować), Puł. 42 v. (Flor. 21. ludzom).*

§. 68. *d) Temata nijakie pierw. na -ja kończą się podobnie jak poprzednie na -u: gensze vczy rōcze moge kvbyczv, Flor. 143, (Puł. 281 v. ku bytwye); ku czuvczyu, Puł. 152 r. (Flor. 76. wigi-lye); ku przeliczu krwe, Flor. 13; ku przelyczy, Puł. 22 r.; wzpomoñł iest miloserdzu swemu, Flor. 97, (Puł. 194 r. myloszyerdze swoye); ku obrzędū y ku myloszyerdzu, Puł. 207 r.; kv czynyeny*

gich, Flor. 102, (Puł. 202 v. ua czynyeny gich); kv dz্যালanyv swemu, Flor. 103, (Puł. 205 v. na skutę swoyę); przylny yózyk moy kutanv (*pro*: krtanv) memu, Flor. 136, [*Nom. sing. krtane, por. Nehring, Iter Flor. 89*]; krtanyu, Puł. 271 v.; iako orzel pobudzayócz ku lyatanyu, Puł. 303 r.; ku naiedzenu, Flor. 58; ku nayedzenyu, Puł. 117 v.; vmial ku nawedzenu, Flor. 58; ku nawyedzenyu, Puł. 116 v.; pocolenu wszelikemu, Flor. 70; pokolyenu, Puł. 141 r.; pyenyw podobne mnye bhyly prawoty twoge, Flor. 118, 49; pyenyu podobne, Puł. 241 v.; spyewanyu podobne, Wacł. 26 v.; rozgnewan iesm bil pocolenu onemu, Flor. 94; pokolyenyu onemu, Puł. 190 v. (Wacł. 117 r. rodziowi temu); ku pomoszenu mne wesrzi, Flor. 39, (Puł. 83 v. na pomocz); ku posluchanyv glossv slow yego, Flor. 102, (Puł. 203 r. na valyszenye), Wittenb. ku posluchanyu hlassu slow gehu; ku powadanu, Flor. 91. (Puł. 185 v. na powyedanye); kv gegosz przysczo, Flor. Atan.; ku yegosz przyszczyu, Puł. 311 r.; ku ktoregóz prziscziu, Wacł. 113 v.; gisz se modłó ryczyv, Flor. 96; gysz szye klanyayó ryczyu, Puł. 193 r.; kv vczynenv pomsczy, Flor. 149; ku vczynenyu pomstę, Puł. 291 v.; ku sbawenu, Flor. 32; ku zbawyenyu, Puł. 63 v.; ku wecznemv zbawenv, Flor. Atan.; zbawyenyu, Puł. 310 r.; zbawienyu, Wacł. 112 r.; zapomnenu dan iesm, Flor. 30; zapomnyenyu, Puł. 58 r.; zapomnenv dana bódz prawycza moya, Flor. 136; zapomnyenyu, Puł. 271 r.; kv swózanv krolew gych, Flor. 149; ku swyózanu, Puł. 291 v.; ku serczu wisokemu, Flor. 63; ku szyerczu, Puł. 124 r.; ku syerczu, Flor. 84, (Puł. 171 r. w szyercze); dobroczy y kaszny a vczenyw nauczy mó, Flor. 118, 65, *tak jest oddane zdanie: praestantiam rationis et scientiae doce me (Vulg.). W Puł. czytamy: dobroty a kazny y naucze nauczy mie, 243 r. W obu więc psalterzach miejsce to nie jest dość jasne, widocznie więc przepisyjący te psalterze z innych jakichś o wiele starszych nie rozumieli konstrukcyi trochę skomplikowanój. Sądzę, że we Flor. potrzeba formy dobroci i kazni uważać tak samo jak uczeniu za datywy zależne od czasownika naucz mię. Konstrukcyja taka bowiem jest w obu psalterzach dość częsta, np. stdzam twogim naucz me, Flor. 24; szczyeszcam twym naucz mye, Puł. 46 r.; nawczy mne prawotam twogym, Flor. 118 (2 r.), podobnie: 118, 57, 65, 121, 129, 169; nauczy mye prawotam twoym, Puł. 237 r., 238 v., 242 v., 243 v., 249 v., 250 v., 254 v. W Puławskim o tyle mamy zmianę od tój konstrukcyi, że dwa bliższe czasownikowi rzeczownikowi kazni i nauce stoją w datywie, dalszy zaś dobroty w genetywie.*

§. 69. e) *Temata żeńskie pierw. na -a, mają zakończenie -ê, (starosł. -a), przed którym spółgłoski się miękczą, a mianowicie: k, g, na e, dz; ch na sz.: dobroty a kazny y naucze nauczy mye, Puł. 243 r. (Flor. 118, 65. vczenyw, por. co w poprzednim §. o miejscu tym nadmieniono); przyraszy malutke swoge kv opocze, Flor. 136; ku opocze, Puł. 272 r.; poszaczy só przyrszeszeny opocze sódze gych, Flor. 140; pozarczy só przytknyeny opocze sędzye gych, Puł. 278 r.; drogę vczynyl szczyeszczze gnyewa swego, Puł 158 v. (Flor. 77. sczdze),*

przystał wszezy drodze ne dobrej, Flor. 35; wszezy drodze, Puł. 70 v.; kv lychocze, Flor. 124, (Puł. 259 v. ku zloszczy); sirocze ti bódzesz pomocznik, Flor. 9; sódzzy sirocze y cychemu, Flor. 9; szyrotcze, Puł. 17 r., 17 v.; sódzicze neymaioczemu y syrocze, Flor. 81; szyrocze, Puł. 166 v.; prawdze boszey prawe weselócz serca, Flor. 18 (*mandata Jehovahae sunt recta lactificantia animum*; Puł. 35 v. prawdy boze prawe wyeszelyjące szyercza), *tu więc znowu jest forma dativu lub locativu, jakkolwiek powinien być nomin. plur.*; wzpomonól iest miloserdzu swemu y prawdze swoiey, Flor. 97, (Puł. 194 r. prawdę swoję); dyablyey potępye zemby złamal, Puł. 113 r.; ku prosbe gich, Flor. 33; ku proszbye gych, Puł. 65 v.; dayócz ... sele slusbye ludskęy, Flor. 103; sluszbye lyudzke, Puł. 204 v.; służbē lidskēj, Kapit.; zele sluszbe ludskęy, Flor. 146; sluszbye, Puł. 288 r.; slusbye, Wacł. 130 r.; ku bytwye, Puł. 281 v.; ku modlitwe moiey, Flor. 87, (Puł. 174 v. na proszbę moyę); poszegnay dziedzine twoiey, Flor. 27, (Puł. 53 r. dzyedzynę twoję); deszcz powolni odlóczysz bosze dziedzine twey, Flor. 67; dzyedzynye twoyey, Puł. 130 v.; błogosławicz bódzesz corone, Flor. 64; koronye, Puł. 126 v.; dal ies crase moiey czesz, Flor. 29; kraszye moyey, Puł. 55 v.; day sławō chwale eius, Flor. 65; chwalye yego, Puł. 127 r.; ku chwale bozey, Puł. 207 r.; ku chwalye bozey, Puł. 232v., 283 v.; ku bozey chwale, Puł. 289 v.; ku chwalye, Puł. 288 v.; wzdaycze modle chwale, Puł. 217 r. (Flor. 106. obietowaly obiet chwaly); napomynayócz nas ku szmyerze, Puł. 262 r.

Imię własne: ku bersabce, Puł. 103 r.

W znaczeniu mascul.: sludze twemu, Flor. 18, Puł. 36 r.; dawidowy sludze bozemu, Puł. 70 r.; sludze twemu, Flor. 88; sludze memu, Puł. 177 r.; ku abramowy sludze swemv, Flor. 104; sludze swemu, Puł. 210 v.; otplaczy sludze twemv, Flor. 118; sludze twemu, Puł. 237 v., Wacł. 6 r.; postaw sludze twome, (*sic*) Flor. 118; sludze twemu, Puł. 240 r., Wacł. 23 v., Flor. 118, 49, Puł. 241 r., Wacł. 25 v.; sludze twemw, Flor. 118, 73; sludze, Puł. 244 r., Wacł. 29 v.

§. 70. f) *Temata żeńskie pierw. na -ja mają tak samo jak poprzednie końcówkę ê, tylko że to po miękkich przechodzi już w starosłowiańskim na -i. Z końcówką -i tymi tematami właściwą: gotuge szemy deszcz, Flor. 146; zyemy, Puł. 288 r.; zemy, Wacł. 130 r.; gensze wypuszcza molwō swoyō szemy, Flor. 147; zyemy, Puł. 289 r.; zemy, Wacł. 133 v.; myloszczywy bądze zyemy, Puł. 307 v.; powadacz bōdō braczy moiey, Flor. 21; braczy moyey, Puł. 41 v.; czudzy wczinil iesm se braczy moiey, Flor. 68, (Puł. 135 r. braczyey moyey); kto mi da perze iaco golōbiczi, Flor. 54; jako golēbyczy, Puł. 109 r.; od przeciwaiofcich se prawiczi twoiey, Flor. 16; prawyczy twoyey, Puł. 26 v.; ku bogu studnyczi sziewey, Flor. 41; studnyczy zywey, Puł. 86 r.; molwicze moiey duszy, Flor. 10; duszy moyey, Puł. 18 r.; rzeczi duszi moiey, Flor. 34; rczy duszy moyey, Puł. 67 r.; layaly duszy moyey, Puł. 67 v. (Flor. 34. sromoczily sō du-*

szó moió); wele vczinil iest duszi moiey, Flor. 65; duszy moyey, Puł. 128 v.; rozumey duszó moiey, Flor. 68, (Puł. 136 v. baczý duszý moye), *we Flor. jest w tym miejscu prosta omyłka przepisywacza, zamiaś duszi, jak to wykazał prof. Nehring [Iter Flor., str. 32 uw. 3 i str. 78] i Kryński [Rozbiór gramatyki historyczno-porównawczej Dra A. Maleckiego, (osobna odbitka z Bibl. warsz. 1880). str. 26, 27]. Mylnie uważają tę formę prof. Miklosich i prof. Malecki w obu wydaniach swęj więkšej :gramatyki za genetiuvus, por. str. 52; sydnicze vwłaczaióczy duszi moiey, Flor. 70, (vwłoczczę duszey moyey, Puł. 140 v.); przeczywo dwszy moyey, Flor. 108; duszy moyey, Puł. 222 v.; smętek daye zdrowye duszy, Puł. 253 r.; otplata dwszy moyey, Flor. 130, (Puł. 264 r. odplata w duszy moyey); odplaczali ialowoszcz duszi moiey, Flor. 34; duszy moyey, Puł. 68 r.; ey ey naszey duszy, Flor. 34, Puł. 69 v.; molwi moiey duszy, Flor. 3; molwy duszy moyey, Puł. 4 r.; mowi duszi mey, Wacł. 118 r.; gensze przebywacz kaze przesedyatkyny w domu, Puł. 228 r. (Flor. 112, przedzadkynyó); pamóczien bódó raab y babilonigi, Flor. 86, przykład ten przytacza prof. Baudouin de Courtenay, (Beitr. zur vergl. Spr. VI. 31), jako genetiuvus, co jednak zbija prof. Nehring (Iter Flor. str. 32, uw. 3) uważając za datiuus (Puł. 174 r. pomnyecz bódó raab y babilonyó).*

§. 71. Z końcówką -ej przejętą z deklinacyi złożonej przymiotników: czudzy vczynyl yesm szye braczyey moyey, Puł. 135 r., (Flor. 68. braczi); kako wyesszyolo przebywacz braczyey w yedno, Puł. 266 v. (Flor. 132. braczó). Na utworzenie tej formy działała także analogija podobnych form genetiuvu w tych samych rzeczownikach, por. J. Baudouin de Courtenay, (Beitr. zur vergl. Sprf. VI, 33).

§. 72. g) Temata męskie pierw. na -i kończą się w starosł. zawsze na -i. W polskim języku już ani śladu tej końcówki nie ma, gdyż temata te przeszły do deklinacyi -ja tematów i przejęły od nich tak końcówkę -u jak i analogiczną -owi.

Z końcówką -owi, właściwą tematom na -u masculina: dzen dnowi wirziga słowo, Flor. 18; dnyowy, Puł. 34 v.; dzerszene gich ognowi dał, Flor. 77; ognowy, Puł. 158 v.

Z końcówką -u: przylny yózyk moy kutanv memv, Flor. 136; krtanyu memu, Puł. 271 v.; zwyerzu zyemye (polozylý karmye), Puł. 161 v.

§. 73. h) Temata żeńskie pierw. na -i zachowały pierwotną swą końcówkę -i, jaką posiadały w starosłowiańskim języku: spowadacye se pamóczy swótoscy iego, Flor. 29; pamyęczy, Puł. 55 r.; spowadacye se pamóczy, Flor. 96; pamyęczy, Puł. 193 v.; bidlicz kazal w stanoch gich postaci, Flor. 77; postaczy, Puł. 159 v.; ne vczynyl gest tako wszey postaczy, Flor. 147; wszey postaczy, Puł. 289 v.; wszey postaci, Wacł. 134 r. (non fecit ita ulli genti); módrozcy gego ne gest czysła, Flor. 146; módrozeczy, Puł. 288 r.; czlovek proznoscy podoben vczynon gest, Flor. 143; proznoszczy podo-

byen, Puł. 282 r.; smerczy ne dayl myó, Flor. 117; szmyerczy nye dal mye, Puł. 235 r.; ku dwoyakey spowyedzy, Puł. 210 v.; pamó-
 czen bódó sprawednosczy twoiey, Flor. 70, (Puł. 140 v. pomnyecz
 będą sprawyednoszcz); ku korzyszczy, Puł. 27 r. (Flor. 16. ku lupó-
 wi); ot drog ku wecznoscy gego, Flor. Habac. (Puł. 299 v. od drog
 wyecznoszczy yego); welkosczy yego ne koncza, Flor. 144, (Puł. 284
 r. wyelykoszczy yego); kaszi bosze czy twoiey, Flor. 67; moczy two-
 yey, Puł. 133 r. (*praecepti deus robustum te esse*); ty panasz moczy
 morza, Flor. 88; moczi morza, Puł. 177 v.; na pomocz noczy, Flor.
 135, Puł. 269 v.; nocz nocy vkazuge naukó, Flor. 18; noczy, Puł.
 34 v.; rozumey ku pomoczi moiey, Flor. 37, (Puł. 79 r. napomocz);
 dobroczy y kaszny a vchenyw nauczy mó, Flor. 118, 65; dobroty
 a kazny y naucze, Puł. 243 r., *por. co o tym miejscu powiedziano*
w §. 68, str. 72.

§. 74. i) *Temata męskie pierw. na -u kończą się w języku staro-
 słowiańskim na -oem. Końcówka ta zachowała się i w polskim, obok
 niej jednak występuje przyjęta od -a tematów końcówka -u. Przykłady
 wzajemnego działania na się tych obu klas rzeczowników już w staro-
 słow. wykazano już w kilku miejscach. Z końcówką -owi, tematom
 tym właściwą: domowi israhel, Flor. 97; domowy ysrahel, Puł. 194
 r.; posegnal domowy aaron, Flor. 113; błogosławił domowy aaron,
 Puł. 230 r.; błogosławił domowy ysrahel, Flor. 113; domowi israhel,
 Puł. 230 r.; sława oczczu y sinowi, Flor. 37; przeciwu sinowi, Flor.
 49; sinowi crolewskemu, Flor. 71, (Puł. 142 r. krolowyczu); sława
 oczczu y sinowi, Flor. 96, w innych miejscach takie zakończenia psal-
 mu nie są całkiem wykończone, dlatego też znajdujemy formy niecałe
 jak: synow, Flor. 108; sino, Flor. 67, 79, zamiast sinowi; w Pu-
 ławskim brakują te zakończenia całkiem; stanowy twemu, Puł. 184
 v. (Flor. 90. przebitcowi).*

§. 75. *Z końcówką -u, przejętą od tematów na -a masculina:
 domu twemu slusza swótoscz, Flor. 92; domu twemu, Puł. 187 v.
 Wacł. 114 v. na dom twoy); synu twemu, Puł. 173 v. (Flor. 85. day
 czesarstwo dzechóczy twemu); *por. R. Scholvin. l. c. str. 510, домоу,
 z kodeksu zografskiego. Tu też możnaby zaliczyć przysłówkową formę po-
 społu, jakkolwiek ta może też być locativem rzeczownika spół z pre-
 pozycją po. [O przyimkach къ i po z dativem w językach słowiań-
 skich, *por. Wsewolod Müller, Beiträge zur vergl. Sprf. VIII, 101*
*i nast. Dr. Emil Ogonowski. O przyimkach w językach starosłowiań-
 skim, ruskim i polskim, Rozpr. wyd. filol. Akad. Um. w Krakowie, tom*
V, str. 202—204]. Formę tę znajdujemy: Flor. 13, Puł. 22 r., Flor.
27, (Puł. 52 v. yednako); só se seszli pospołu, Flor. 30, Puł. 58 r.;
sromayczo se pospołu, Flor. 34, (Puł. 69 v. waszytczy); pospołu ostat-
cowe nemilosciwich zginó, Flor. 36; pospołu, Flor. 39, Puł. 83 v.,
Flor. 48, Puł. 98 r.; pospołu nemódry y szalony, Flor. 48; pospołu,
Puł. 99 r., Flor. 52, (Puł. 107 r. brak); pospołu semný, Flor. 54,
Puł. 110 r., Flor. 73, Puł. 147 v.; pospołu przeciw tóbe, Flor. 82,
*Puł. 168 r.; ogarnóli me 'pospołu, Flor. 87, Puł. 176 v.; pospołu***

gori radowacz se bódôô, Flor. 97, Puł. 194 v.; yunoszę pospółu y pannę pogładzy myecz, Puł. 305 r.

§. 75. j) *Temata żeńskie pierw. na Ń (-ŃŃ-) mają końcówkę -i podobnie jak w starosłowiańskim: przyłóczon czerekwy, Puł. 92 r.; wszYTEK zbor czerekwy yma pwacz, Puł. 120 v.; kristus molwy ku czerekwy, Puł. 256 v., 266 v, o brzmieniu wyrazu tego w Puł., por. Nehring. Archiv. f. sl. Ph. V. 245.*

k) *Temata żeńskie pierw. na -er podobnie jak powyższe mają -i: przeczywy maczyerzy twoyey, Puł. 102 v. (Flor. 49. przeciwu sinowi macerze twoyey); prof. Nehring uważa lekciją psalterzu Puławskiego w tym miejscu za błędną, powstałą z nieuwagi, por. Archiv. f. sl. Ph. V. 219.*

§. 76. l) *Temata nijakie pierw. na -en, kończą się w starosł. na -i; w polskim języku form takich już nie napotykamy. bo wyrazy tu należące mają podług analogii tematów nijakich na -ja końcówkę -u, a nawet pośrednio analogiczną -owi. Z końcówką -u: pacz bódô ymenu, Flor. 7; gymyenyu, Puł. 12 r.; ymenu twemu, Flor. 9; myyenyu twemu, Puł. 13 v.; ymenu gospodnowemu, Flor. 12; myyenyu, Puł. 21 r.; twemu ymenu, Flor. 17; myyenyu, Puł. 34 r.; ymenu iego, Flor. 28; myyenyu yego, Puł. 53 v.; psalm mowicz bódô ymenu twemu, Flor. 60; myyenyu twemu, Puł. 120 v. (Wacł. 9 v. gymyonowi twemu); psalm mow ymenu twemu, Flor. 65; myyenyu twemu, Puł. 127 r.; psalm mowcze ymenu iego, Flor. 65, 67; gymyenyu yego, Puł. 127 r.; myyenyu yego, Puł. 130 r.; spyewacz myyenyu twemu, Puł. 185 v.; blogoslawcze ymenu iego, Flor. 95; myyenyu yego, Puł. 191 r.; przinescze gospodnu sławô ymenu iego, Flor. 95; myyenyu yego, Puł. 191 v.; spowadacze se ymenu twemu, Flor. 98; myyenyu twemu, Puł. 195 r.; ymenv swôtemv yego, Flor. 102; myyenyu, Puł. 201 r. (Wacł. 10 r. ymionowy. Wittenb. ymenv); zpowedaly ymenv swôtemv twemv, Flor. 105, (Puł. 214 v. chwalyly ymyę szwyęte twoye); ymew (pro: ymenv) twemv day sławô, Flor. 113; myyenyu, Puł. 229 r.; na zyawyenyę ymaw (pro: ymanv) panowv, Flor. 121; na powyedzenye myyenyu bozemu, Puł. 257 r.; gódzycze albo spyewacze ymenv yego, Flor. 134; spyewacze myyenyu yego, Puł. 267 v.; na chwalene ymenv twemv, Flor. 141; myyenyu, Puł. 279 v.; ymenv swôtemv yego, Flor. 144; myyenyu swyętemu yego, Puł. 286 r.*

Z końcówką -owi: spowadacz se bódô ymenowi twemu, Flor. 53, (Puł. 108 r. chwalicz będę ymyę twe), (gimieniu, Wacł. 3 r.); spewacz ymenowi, Flor. 91, (Puł. 185 v. spyewacz myyenyu). Właściwie powinno -owi przejść po miękkich na -ewi, jak w starosł. морекн. W ogóle zaś w starosł. przykłady działania analogii tematów na -u na nijakie są bardzo rzadkie. Prof. Małeckı w swęj gramatyce historyczno-porównawczej twierdzi, że formy imieniowi, plemieniowi są niegramatyczne i wystrzegać się ich należy I. §. 153).

§. 77. m) *Temat nijaki pierw. na -ent. W jednym przykładzie dziecięci zachowała się starosłow. końcówka -i, zresztą bowiem w prze-*

izły te tematu zupełnie do deklinacyi nijakich na -ja. day cesarzstwo dzeczłoci twemu, Flor. 85; (Puł. 173 v. synu twemu).

n) *Temata nijakie pierw. na -es. Te rzeczowniki przeszły już w staropolskim zupełnie do tematów nijakich na -a, kończą się więc jak te w datiwie na -u: gen dawa karmó wszemv czaly, Flor. 135; wszemu czyalu, Puł. 270 v. Już w najstarszych zabytkach starosłowiańskich są takie formy, w których temata na -es, straciwszy swój stary suffiks tworzywny -as, stają się tematami na -a, np. МЕОУ зогр. ТМОУ доз. аsseman, supras. savae, (por. R. Scholvin, Archiv. f. sl. Ph. II, 535--6).*

§. 78. D) *Singularis Accusativus. a) Temata męskie pierw. na -a kończą się w starosłowiańskim i polskim języku tak jak nominativus: we czwartek, Puł. 296 v.; sgladzy gospodzin wszistka vsta lscywa y iózik, Flor. 11; język, Puł. 19 v.; iózik nasz bódzem welbicz, Flor. 11; język, Puł. 19 v.; odwroci iózik tway, Flor. 33; języg tway, Puł. 65 v.; iozik iegosz ne zna vsliszał, Flor. 80; język, Puł. 165 v.; ostrzyly só yószyk swoy, Flor. 139; język swoy, Puł. 276 r.; luk swoy napyał, Puł. 11 v. (Flor. 7. łącziszko); nedostatek moy wydzele gesta oczy, Flor. 138; nyedostatek moy, Puł. 274 v.; i wiwodl ie w oblok dnowi, Flor. 77, (Puł. 155 v. w oblocze dnyowym); genzse kładzesz oblok wstópyenyne twoye, Flor. 103. (*qui disponit densas nubes vehiculum suum*); ienze kładzesz oblog. Puł. 203 v. (Kapit. i Oleśn. oblak); rozczógnól yest oblok, Flor. 104; oblok, Puł. 210 r.; nad pyasek rozmnożó se, Flor. 138; nad pyassek, Puł. 275 r.; chwalicze podnoszek nog iego, Flor. 98, (Puł. 195 v. klanyaycze sze podnoszkowy); poloszę neprzyaczele twoye podnoszek nog twogych, Flor. 109; podnozek, Puł. 224 r.; dam szemyą kanaan powrozek dzedzyny waszey, Flor. 104, (Puł. 208 r. wyrzbeczę dzedzyny waszey); drogó moyó y povrozek moy wybadal ges, Flor. 138; powrozek moy, Puł. 273 v.; w ponyedzalek, Puł. 230 v., 231 v., 292 v.; w pyótek, Puł. 299 r.; polozil przebytek swoy, Flor. 18; przebytek, Puł. 34 v.; vwyeszyleya duszny przebytek, Puł. 94 v.; oswócil iest przebitek swoy, Flor. 45; y odpódzil przebitek sylo przebitek swoy, Flor. 77; odpódzil przebitek ioseph, Flor. 77, (Puł. 94 v. 160 r. v. stan); smótek a bolescz nalez gesm, Flor. 114; smótek, Puł. 231 r.; w wyeszyleye smótek obracza, Puł. 253 r.; smótek wyczyska, Puł. 243 r.; tuk swoy só sgramadzili, Flor. 16; tuk swoy są yęly, Puł. 27 r.; wisoki polozil ies vtok moy, Flor. 90; vtok tway, Puł. 184 v.; vczi nil se iest mene gospodzin v utok. Flor. 93; w vtog, Puł. 189 r.; na wek wekom, Flor. 18; na wyek wyekom, Puł. 35 v., 38 r. (Flor. 20. na weky); na wyek wyekom. Flor. 103, (Puł. 204 r. na wyeky); na wek wekom, Flor. 108, (Puł. 223 v. brak); na wek weka, Flor. 110; na wyek, Puł. 225 r.; na wek wekom, Flor. 111, 118, 144, 148; na wyek wyekom, Puł. 226 v., 265 v., 290 r.; we wtorek, Puł. 256 v., 293 r.; polozisz ie wznak, Flor. 20, (Puł. 39 r. opak); sercze moje y czyalo moje weselila se iesta w bog szivi, Flor. 83; w bog zwywy,*

Puł. 169 r.; pwał w bog, Puł. 40 r.; pway w bog, Puł. 72 r. (Flor. 21, 36, w gospodna), w psalterzu Puławskim więc jest w tym miejscu daleko starsza forma niż we Floryjańskim, por. *Archiv. f. sl. Ph. V*, 228. bǫdzye sądzyl okrąg zyme, Puł. 14 r. (Flor. 9. swat); okróg zeme ti ies zalozzil. Flor. 88; okróg zyemye, Puł. 177 v.; sǫdzicz bǫdze okróg zem, Flor. 97, (Puł. 194 v. obrzǫd zyem), bo za prawdǫ szcwerdzil okróg zeme, Flor. 92; okróg zyemye, Puł. 187 r.; okrąg zemye, Wacł. 124 r.; sǫdzicz bǫdze okrog zeme Flor. 95; okróg zyemye, Puł. 192 r.; tamo odwodǫ rog dawydow, Flor. 131; odwydǫ rog, Puł. 266 r.; powyszyl gest rog lvdá swego, Flor. 148; rog lyuda swego, Puł. 290 v.; powyszyl rog pomazanca swowego, Flor. Ann.; powyszyl rog, Puł. 296 v.; nad zneg vbelon bǫdǫ, Flor. 50; nad sznyeg, Puł. 104 r.; nad sneg, K. Świdz; gensze dage snegh, Flor. 147; sznyeg, Puł. 289 r.; snyeg, Wacł. 133 v.; poleczam duch moy, Flor. 30, Puł. 57 r.; duch prawi wznowi. Flor. 50; duch prosty wznowy, Puł. 104 r.; duch prosty vznovi, K. Świdz, (Wacł. 116 v. ducha prostego odnow); iensze byerze duch, Flor. 75, (Puł. 151 v. duszǫ); miotl iesm duch moy, Flor. 76; duch, Puł. 152 v.; odeymesz duch gich, Flor. 103; duch, Puł. 206 r.; wypuszcz duchtwoy, Flor. 103; duch, Puł. 206 r.; bo rozgorzily duch yego, Flor. 105, (Puł. 213 v. lyud yego); przytargl gesm duch, Flor. 118, 129; duch, Puł. 250 r.; grzech moy znan czy iesm vezinil, Flor. 31; grzech moy, Puł. 60 v.; mislicz bǫdǫ za moy grzech, Flor. 37; za moy grzech, Puł. 79 r.; o pokutyǫczych grzech, Puł. 293 r.; ofary za grzech, Flor. 39; za grzech. Puł. 82 v.; modlitwa yego bǫdz wgrzech. Flor. 108; w grzech, Puł. 221 r.; xpus kyelich pyl mǫxy, Puł. 149 v.; kelych zbawena wezmǫ, Flor. 115; kyelich zbawyenya, Puł. 232 r.; w proch wwedzy, Flor. 7; w proch, Puł. 10 v.; zetrǫ yako proch, Puł. 33 r., Flor. 17; w proch smercy, Flor. 21; w proch, Puł. 41 r.; we proch se obrocǫ, Flor. 103; we proch, Puł. 206 r.; vezinisz przespech, Flor. 7; przespzyech, Puł. 11 r.; vsta gich mvila pich, Flor. 16, [por. *Archiv. f. sl. Ph. II*, 435, *psych scheint mir auf čech. psych. Gewalt. Hochmuth zurückzugehen*]; molwyla psych, Puł. 27 r.; odplaczy obplwicze czynǫczim pich, Flor. 30; psych, Puł. 59 v.; ien czini pich, Flor. 100; psych, Puł. 197 v.; prze strach twoy, Flor. 89, (Puł. 183 r. przed strachem twoym); zwala smech w nich, Flor. 2; zwalya snych szmyech, Puł. 3 r.; chrzebet gich zawszdi zkrziw, Flor. 68; chrzbyet, Puł. 137 r.; odwroczył od brzemyon chrzbyet yego, Puł. 165 v. (Klem. 80. otwratil od brziemen chrzbet gcho; Flor. 80. *brak tego wyrazu, na co zwrócił już uwagę prof. Jagić, w Archiv. f. sl. Phil. IV. 654*); porzvczył za chirzybet twoy, Flor. Isai sec. [Por. *J. Baudouin de Courtenay, O арев.-польскомъ языкѣ, стр. 73*]; zachrbiet twoy, Puł. 294 v.; obiotowaly obiet chwaly, Flor. 106, (Puł. 217 r. modle, Klement. obiet chwali); sǫ vrozumeli tarnowe waszi osset (*cum nondum sentientur spinæ vestrae cynosbati*), Flor. 57; drzewyey nyszly vrozumyely oczczy wassze osset. Puł. 115 v.; odcupil ies prǫt dziedzistwa twego, Flor. 73; pręnt, Puł. 147 r.; prǫt mocy twoyey wypuszczy gospodyn,

Flor. 109; pręt mocy twoyey, Puł. 224 r.; wybrał gest yō w przebit sobe, Flor. 131; w przebył, Puł. 265 v.; pokalali sō przebitymena twego, Flor. 73; przebył, Puł. 147 v.; wszitko podbil ies pod nogi iego owcze y scot wszistek, Flor. 8; skot wszytek, Puł. 13 r.; dal ies gradowi skot gich, Flor. 77; skot gich, Puł. 158 v.; bōdże sōdzicz swat, Flor. 9, (Puł. 14 r. okraż zymem); oprawił swat zeme, Flor. 95; szwyat, Puł. 191 v.; postawił na ne swat, Flor. Ann.; szwyat, Puł. 296 r.; wezmi bron y sczit, Flor. 34; szczyt. Puł. 66 v.; zlamal iest lōcziszczec szczyt, Flor. 75; szczyt, Puł. 150 v.; poslal w ne gniew ... y zamōt, Flor. 77; zamēt, Puł. 158 v.; zamant moy przed nym powedayō, Flor. 141, [por. Dr. A. Kalina, Archiv f. sl. Ph. IV. 36]; zamēt moy, Puł. 278 v.; naszlyaduyō zywot wyekugy, Puł. 6 r.; potlocz w zemō sziwot moy, Flor. 7; zywot moy, Puł. 10 v.; aziwot moy ziawil iesm tobe, Flor. 55; zywot moy, Puł. 112 r.; wyplaczuge ze straty ziwot twoy, Flor. 102; odkupuye ... zywot twoy, Puł. 201 v.; odkupil ... ziwot, Wacł. 10 v.; wiplaczuge ze straty zywot, Wittenb. 102; kazal gospodzyn blogoslawene y szywot, Flor. 132; zywot, Puł. 266 v.; vsmerdzyl gest w szemy szywot moy. Flor. 142; zywot moy, Puł. 280 r.; podō w szywot wekvgy, Flor. Atan.; w zywot wyekugy, Puł. 311 v.; w ziwot wieczny, Wacł. 114 r.; nad strzedz y plast (*pro: plastr.*), Puł. 35 v. (Flor. 18. nad mod y nad stredz); rosszyzilesz chod moy, Puł. 32 v. (Flor. 17. chodi moie); karmyl ye w glod, Puł. 63 v. (Flor. 32. w glodze); glod cirzpecz bōdō, Flor. 58 (2 r.); glod czyrpyecz bēdō, Puł. 116 v., 117 v.; wezwal yest glod na szemyō, Flor. 104; przyzwal glod, Puł. 208 r.; dal iest grad, Flor. 17, Puł. 30 r.; poloszył dszdze gich grad, Flor. 104; grad, Puł. 209 v.; byerze wszystek lyud, Puł. 2 v.; nagbal ies lud, Flor. 9; zbakalesz lyud, Puł. 14 r.; kasz sēdzycz lyud, Puł. 15 v. (Flor. 9. sōdzony bōdō ludze); giszto szrō lud moy iaco karmō chleba, Flor. 13; lyud moy, Puł. 22 v.; bo ti lud smerni zbawon vczinisz, Flor. 17; lyud, Puł. 31 r.; poddawasz lud pod mō, Flor. 17; lyud, Puł. 33 v.; zbawon vczin lut (*pro: lud*) twoy, Flor. 27; lyud twoy, Puł. 53 r.; lud y kobili zbawisz, Flor. 35, (Puł. 71 r. ludzyc y zwyerz zbawysz); vdrōczil ies lud, Flor. 43, (Puł. 89 r. lyudzy); rōka twoia rozegnala iest lud, Flor. 43; lyud rozgnala, Puł. 89 r.; przedal ies lud twoy, Flor. 43; lyud twoy, Puł. 90 r.; y w lud rozproszil ies nas, Flor. 43, (Puł. 90 r. pogany); poiest lud pod nas, Flor. 46, (Puł. 95 v. lyudzy); obezrzecz lud swoy, Flor. 49; lyud swoy, Puł. 100 v.; gisz szrō lud moy, Flor. 52; lyud moy, Puł. 107 r.; z luda w lud, Flor. 104; z lyuda w lyud, Puł. 208 r.; ps dauidow zaljud, Puł. 111 v.; w gnewe lud zlamesz, Flor. 5; lyud zlamesz, Puł. 112 r.; poloszil ies lud, Flor. 65, (Puł. 128. lyudze); bo sōdzisz lud, Flor. 66, (Puł. 129 r. lyudze); sōdzy lud voy, Flor. 71; sēdzycz bēdże lyud twoy, Puł. 142 r.; wibawil ies lud twoy, Flor. 76; odkupyl yes lyud twoy, Puł. 153 r.; xpus lyud swoy zdrawya, Puł. 154 r.; przewodl ies iaco owcze lud twoy, Flor. 76; yud twoy, Puł. 153 v.; podyōl iaco owcze lud swoy, Flor. 77; lyud

swoy, Puł. 159 r.; swóził w meczu lud swoy, Flor. 77; lyud swoy, Puł. 160 r.; na lud twoy, Flor. 82; na lyud twoy, Puł. 167 v.; w lud swoy, Flor. 84; w lyud swoy, Puł. 171 r.; lud twoy gospodne vsmerzili sò, Flor. 93; lyud twoy boze pokorzyly, Puł. 188 r.; lyud w rownoszczy (sędzycz bédze), Puł. 194 v. (Flor. 97. ludzi); w lud drughy, Flor. 104; w lyud, Puł. 208 r.; rozmnoszył lvd swoy, Flor. 104; lyud swoy, Puł. 209 r.; wywyod lud swoy, Flor. 104; lyud swoy, Puł. 210 v.; rozgorzyly lyud yego, Puł. 213 v. (Flor. 105. duch yego); rozgnyewal sye yest na lvd swoy, Flor. 105; na lyud swoy, Puł. 214 r.; napomyna wszystkim lyud, Puł. 233 r.; bódze sódzycz pan lwd swogy, Flor. 134; lyud swoy, Puł. 268 v.; gensze przewodl lvd swoy, Flor. 135; lyud swoy, Puł. 270 r.; abychò nye pwaly w lyud, Puł. 286 r.; gensz poddas lud moy pod mne, Flor. 143; poddawas lyud moy, Puł. 282 r.; sędzycz bédze gospodyn lyud swoy, Puł. 306 v.; chwalcze pogany lyud yego, Puł. 307 v.; obrzódzayò obrzòd, Puł. 100 v. (Flor. 49. zacou); obrzòd moy, Flor. 49.; byerzesz obrzòd moy, Puł. 102 r.; pokalaly sò obrzòd iego, Flor. 54; obrzòd iego, Puł. 110 v.; wezrzy na obrzòd twoy, Flor. 73, Puł. 149 r.; obrzòd w yozefiye polozyl gy, Puł. 165 r. (Flor. 80. szwadecztwo); poloszil iesm obrzòd, Flor. 88; vlozyl yesm obrzòd, Puł. 177 r.; otewroczył ies obrzòd slugi twego, Flor. 88; odwroczyles obrzòd, Puł. 180 v.; w obrzòd wyekvy, Flor. 104; w obrzòd wyekuy, Puł. 207 v.; pomnyal yest na wyeki obrzòd swoy, Flor. 104, 105; obrzòd swoy, Puł. 207 v., 214 v.; sędzicz bédze obrzòd zyem Puł. 194 v. (Flor. 97. okròg zem); wzkazal gest na weky obrzòd swoy, Flor. 110; obrzòd swoy, Puł. 225 v.; pomnecz bódze na weky obrzòdo (pro: obrzòd) swoy, Flor. 110; obrzòd swoy, Puł. 225 v.; rozmnosz plod iego, Flor. 64; rozmnozy plod yego, Puł. 126 r.; poklad y modly (wezmyesz), Puł. 105 r.; poklad y modli, K. Świdz (modly y offary, Flor. 50); dawal ges zly przyklad, Puł. 102 v. (Flor. 49. szkodò); bo yesz wczynyl sąd moy, Puł. 13 v.; sòd, Flor. 9; miluie miloserdze y sòd, Flor. 32; sòd, Puł. 62 r.; wesrzy na moy sòd, Flor. 34; na moy sòd, Puł. 69 v.; miluie sòd, Flor. 36; myluye sòd, Puł. 75 r.; iòzik iego molwicz bódze sòd, Flor. 36; sòd, Puł. 75 r.; sòd twoy crolowi day, Flor. 71; sòd twoy, Puł. 142 r.; wstoyal w sòd, Puł. 151 r. (Flor. 75. w sòdze); vsliszani wczinil ies sòd, Flor. 75; sòd, Puł. 151 r.; prawda obroczy se w sòd, Flor. 93; w sòd, Puł. 188 v.; czesz crolowa sòd miluie, Flor. 98; myluye sòd, Puł. 195 r.; xpus sòd rano pomstò nyemyloszczywye rosproszy, Puł. 196 v.; czyny ... szòd, Flor. 102; sòd, Puł. 201 v.; gdy wczynysz ... sòd, Flor. 118, 81; sòd, Puł. 245 r.; szòd, Wacł. 33 v.; czynil gesm sòd y prawotò, Flor. 118, 121; sòd, Puł. 249 r.; sòd, Wacł. 39 r.; sòdzy sòd moy, Flor. 118, 153; sędzy sòd moy, Puł. 252 v.; wczyny gospodyn sòd, Flor. 139; sòd, Puł. 277 r.; ne wchodzy w sòd, Flor. 142; w sòd, Puł. 280 r.; bychò wczynily w nych sòd spysan, Flor. 149; sòd spysany, Puł. 291 v.; zachwaczy sòd rękə moya, Puł. 307 r.; trud znamoniesz, Flor. 9; trud, Puł. 17 r.; wydz szmyarə moyə y trud moy, Puł. 47 v. (Flor.

24. robotó moió); yenze czynysz trud, Puł. 189 r. (Flor. 93. robotó); poloszyl rzeki w pvszczó a wscie albo a wychod wod w chezene py-
cza, Flor. 106; wychod wod, Puł. 217 v.; wychod wod wywedle ge-
sta oczy mego, Flor. 118, 129; wychod wuod, Puł. 250 v.; iensze
wstópył na zachod, Flor. 67; na zachod, Puł. 130 r.; slwncze poznalo
gest zachod swoy, Flor. 103; zachod swoy, Puł. 205 r.

Tu téz można salicyć wyrażenia przysłówkowe, jak: weśróđ
pośróđ; weszróđ sercza mego, Flor. 21; poszróđ, Puł. 41 r.; poszróđ
czerekwe, Flor. 21; poszróđ, Puł. 41 v.; poszróđ czena smercy, Flor.
22; szzróđ, Puł. 43 v.; poszróđ sercza mego, Flor. 39; poszróđ, Puł.
82 v.; bog poszróđ iey, Flor. 45; poszróđ yey, Puł. 94 v.; weszróđ
koszczola twego, Flor. 47; weszróđ, Puł. 97 r.; robota poszróđ iego,
Flor. 54; poszróđ yey, Puł. 109 v.; poszróđ gich, Flor. 54; poszróđ
Puł. 110 r.; poszróđ mlódziczek, Flor. 67; poszróđ mlódzyczek, Puł.
132 v.; posróđ got twogich, Flor. 73; poszróđ, Puł. 147 r.; weszróđ
zeme, Flor. 73; weszróđ zyemye, Puł. 148 r.; poszróđ grodow gich,
Flor. 77; poszróđ, Puł. 156 v.; weszróđ bogow, Puł. 166 v.; w poszróđ,
Puł. 166 v. (Flor. 81. w poszrótku); poszróđ domu mego, Flor. 100;
poszróđ, Puł. 197 r.; poszróđ domu, Flor. 100; poszróđ domu, Puł.
197 v.; w poszróđ, Puł. 166 v. (Flor. 81. w poszrótku); w poszróđ,
Flor. 101; poszróđ, Puł. 200 v.; poszróđ wela, Flor. 108; poszróđ
wyelya, Puł. 223 v.; w poszróđ neprzyyaczelow, Flor. 109; poszróđ,
Puł. 224 r.; w poszróđ czebe gervzalem, Flor. 115; wposzróđ czye-
bye, Puł. 232 v.; poszróđ noczy, Flor. 118, 57; poszróđ, Puł. 242
v.; w poszróđ czebe egypcze, Flor. 134; poszróđ czebe, Puł. 268 r.;
przez poszróđ gego, Flor. 135; przez poszróđ, Puł. 270 r.; poszróđ
yey, Puł. 271 r. (Flor. 136. w poszródkv gey); bódaly chodzyez we
srod zamóta, Flor. 137; weszróđ, Puł. 273 r.; wezróđ, Wacł. 137
r.; weszróđ dnów mogych, Flor. Isai. sec.; weszróđ, Puł. 293 r.;
wezróđ czebe, Flor. Isai; weszróđ czebie, Puł. 293 r.; w poszróđ mor-
rza, Flor. Moy.; poszróđ morza, Puł. 297 v.; chodzyly po susy posz-
róđ gego, Flor. Moy.; poszróđ morza, Puł. 299 r.; w poszróđ lat, Flor.
Habac.; w poszróđ, Puł. 299 r.; weszróđ lat, Flor. Habac.; weszróđ,
Puł. 299 r.

W znaczeniu genetiwu: s poszróđ lona twego, Flor. 73; z posz-
róđ, Puł. 148 r.; wywyodł yzrahel z poszróđ gych, Flor. 135; z spo-
szróđ gych, Puł. 270 r.

*Te więc wyrażenia przysłówkowe nie są niczym innym, jak tylko
accusativami od rzeczowników śród, pośróđ i używają się jutto z przy-
imkami, już to bez nich jako accusativy loci.*

Inne accusativy tematów na -a męskich: dzelycz lup, Puł. 131
r. (Flor. 67. plony); gensze nalazł lvp welky, Flor. 118, 161; nalyzł
lup, Puł. 253 v.; azaly chleb może dacz, Flor. 77; chlyeb, Puł. 156
r. chleb neba dał, Flor. 77; chlyeb, Puł. 156 v.; chleb angelsky
iáđł człówek, Flor. 77; chlyeb, Puł. 156 v.; popyol iaco chleb
iáđł ieam, Flor. 101; yako chlyeb, Puł. 199 r.; wiwyodł chleeb
z azemye, Flor. 103; chlyeb, Puł. 204 v.; chleb, Kapit. 103; gyz

gecze chleb boleszczy, Flor. 126; chlyeb, Puł. 261 r.; witaragn ... gniew twoy, Flor. 16, (Puł. 27 v. szabłyę twoyę); wiley gniew, Flor. 34, (Puł. 66 v. szabłyę); wiley na ne gniew twoy, Flor. 68; gnyew twoy, Puł. 137 r.; wgniew pobudzali gi, Flor. 77; wgnyw, Puł. 158 r.; abi otwrocil gniew swoy, Flor. 77; gnyew swoy, Puł. 157 v.; poslal w ne gniew, Flor. 77; gnyew, Puł. 158 v.; w gniew pobudzili sô gy, Flor. 77, (Puł. 159 v. w gnyewe); wiley gniew twoy, Flor. 78; gnyew twoy, Puł. 161 v.; albosz rozczôgnesz gniew twoy, Flor. 84; gnyew twoy, Puł. 171 r.; wyeczny gnyew myal myecz, Wacł. 68; otewroczy gniew twoy od nas, Flor. 84; gnyew twoy, Puł. 170 v.; vkogil ies wszistek gniew twoy, Flor. 84; gnyew twoy, Puł. 170 v. (Wacł. 68 v. gnyewy thwoie); gniew twoy rozliczicz, Flor. 89; gnyew twoy rozmyerzysz, Puł. 183 r.; by otwroczył gnyew yego, Flor. 105; gnyew yego, Puł. 213 r.; spuszczył ges gniew twoy, Flor. Moy.; gnyew twoy, Puł. 297 r.; prze gnyew nyeprzyaczelow, Puł. 305 v.; rosngnewane y gniew (poslal), Flor. 77; gnyew, Puł. 158 v.; na gnyew rozdrasznyly gy, Puł. 159 v. (Flor. 77. ku gniewowi gy przyvedly); na odzew moy puszczili los, Flor. 21; na odzyew moy, Puł. 41 v.; oblekl se yest yako w odzew, Flor. 108; w odzyew, Puł. 222 r. (*czeskie i słowien. oděv*). *Tu tēz naleŹy przyslôwkowe wyrażenie: zadar, oznaczające tyle co: za darmo, daremnie: zadar layaly duszy moyey, Puł. 67 v. (Flor. 34. na prosznoscz); za dar scriili sô mi, Flor. 34; za dar, Puł. 67 r.; gisz nenawidzeli me za dar, Flor. 34, 68; zadar, Puł. 69 r., 134 v.; zadar se troszcze, Flor. 38 (2 r.); zadar, Puł. 80 v., 81 r.; za dar, Puł. 112 r. (Flor. 55. za nicza); za dar wstawil ies wszistki sini ludzke, Flor. 88, (Puł. 181 r. darmo); wyboyowaly mye zadar, Flor. 108; wybyly mye zadar, Puł. 220 v.; ksyôsôta nastaly sô na mô za dar, Flor. 118, 161, (Puł. 253 r. przeszlyadowaly mye darmo); darmo albo zadar, Flor. 119; zadar, Puł. 255 v.; na dwor sô vcecli, Flor. 30, (Puł. 58 r. wen vczekaly); wyszedw na dwor, Flor. 40; na dwor, Puł. 85 r.; przez przes mur, Flor. 17; przeydę mur, Puł. 31 v.; na kazdy nyeszpor, Puł. 223 v.; psalmy na nyespor, Puł. 223 v.; na nyespor, Puł. 256 v.; na nyeszpor, Puł. 281 v.; xpus stworzył zywyoly to gest zyemye wyatr, Puł. 146 v.; przenosl watr s neba, Flor. 77; przenyosl wyatr poludny z nyeba, Puł. 156 v.; wieczor y rano y w poludne, Flor. 54; wyeczor, Puł. 110 v.; wiszcze iutrzne y wieczor cochacz se bôdzesz, Flor. 64, (Puł. 126 r. w zkoynczanyu yutra y wyeczoru); wieczor spadne zeschnie y swôdne (*ziele*), Flor. 89; wyeczor, Puł. 182 v. (*są tu luŹne accusativi temporis*), mne zcraial ies wor moy, Flor. 29; wor moy, Puł. 56 r.; krystus swoy zbor zgromadza, Puł. 44 r.; pokryla sbor abyron, Flor. 102: pokryla zbor, Puł. 212 r.; sbor ludzsky ogarnecze, Flor. 7; zbor lyuczky ogarnyeczye, Puł. 11 r.; zlomyw czyala swego koszczyol, Puł. 45 v.; bich nawedzil cosczol iego, Flor. 26; koszczyol yego, Puł. 50 v.; w koszczol crolow, Flor. 44; w koszczyol, Puł. 94 r.; zagly ognym koszczyol twoy, Puł. 147 v. (Flor. 73. swôtoscz twoiô); poneczzyly sô koszczol swôti*

twoy, Flor. 78; koszczyol szwyęty twoy, Puł. 161 r.; puszcza krystal swoy, Flor. 147; krystal swoy, Puł. 289 r.; puszcza cristal swoy, Wacł. 133 v.; we pkel, Flor. 9, (por. *Kazania gnieźnienskie z r. 1419, Dr. R. Pilat, pieśni Bogarodzica, str. 97; piekiel oznacza niekiedy osobę tyle co dyabel, por. Dr. A. Kalina, Anecdota palaeopolonica, Archiv. f. sl. Ph. III. 54*); w pykyel, Puł. 15 r.; molwy yez był poazyadl pkyel; Puł. 263 r.; wwedzeni bódzce wepkel, Flor. 30, (Puł. 58 v. do pyekla); astópcze we pkel, Flor. 54, (Puł. 110 r. do pyekla); we pkel przybliszy sye, Flor. 87, (Puł. 175 r. pyeklu szye przyblizyl); popyol iaco chleb iadl iesm, Flor. 101; popyol, Puł. 199 r.; mgłó jako popyol rosypa, Flor. 147; jako popyol, Puł. 289 r.; iako popyol, Wacł. 133 v.; vgotowal ies .. stol, Flor. 22; stol, Puł. 43 v.; gotowacz stol ludu swemu, Flor. 77; stol, Puł. 156 r.; mosze bog gotowacz stol na puszczy, Flor. 77; gotowacz stol, Puł. 156 r.; od-tworzę w zoltarzu vmysl moy, Puł. 98 v. (Flor. 48. poloszene moie); dal ies nas iaco owcze karm, Flor. 43, (Puł. 90 r. w karmy); aby-chó prosili karm duszam swogim, Flor. 77; pokarm, Puł. 156 r.; psalm molwicz bódó, Flor. 17, 26, (Puł. 34 r. 50 v. psalmy); pyal ten psalm y rzekl, Puł. 64 r.; psalm molwicz, Flor. 56; psalm mowycz, Puł. 114 r.; psalm czy rzekó, Flor. 56; psalm, Puł. 114 r.; psalm mowicz bódó, Flor. 60; psalm mowicz, Puł. 120 v. (Wacł. 9 v. chwala banda mowil); psalm mow, Flor. 65; psalm mowycz bódó, Puł. 127 r.; psalm mowcze, Flor. 65; psalm, Puł. 126 v.; wezmicze psalm, Flor. 80; psalm, Puł. 165 r.; spyewacz psalm, Puł. 196 r.; psalm mowcze ymenu iego, Flor. 67; psalm molweze, Puł. 130 r.; rozum otwarza, Flor. prol.; dal rozum, Flor. 15, Puł. 25 r.; rozum czy dam, Flor. 31, Puł. 61 r.; da my rozum, Flor. 118; day my rozum, Puł. 239 v.; day mi rozum, Wacł. 23 r.; day my rozum, Flor. 118, 73, Puł. 244 r., Wacł. 29 r.; day my rozum, Flor. 118, 121; rozum, Puł. 249 v., Wacł. 39 v.; rozum day malutkym, Flor. 118, 129; rozum daye, Puł. 250 r.; rozum day, Flor. 118, 137, Puł. 251 r.; da my rozvm, Flor. 118, 169; day my rozum, Puł. 254 r.; kristus w dzewyczy trzeem wszedw, Puł. 34 r.; daycze bóben, Flor. 80; daycze bemben, Puł. Puł. 165 r. [*co do brzmienia por. prof. Jagó, Archiv. f. sl. Phil. IV. 653*]; nad topazion, Puł. 249 v., Wacł. 39 v. (Flor. 118, 121, nad droge kamene); przeto zakon da, Flor. 24; zakon da, Puł. 46 v.; zacon vstawil iest iemu, Flor. 24; zakon, Puł. 47 r.; zacon polosz mi gospodne, Flor. 26; zakon, Puł. 51 r.; zacon poloszyl w ysrahel, Flor. 77; zakon polozyl, Puł. 154 v.; przes nowy zakon, Puł. 239 v. (Flor. 118 brak); bódó badacz sakon twoy, Flor. 118; zakon twoy, Puł. 239 v., Wacł. 23 r.; zakon polosz my gospodne, Flor. 118; zakon poloz my, Puł. 239 v.; zakon poloz mi, Wacł. 23 r.; ya zakon myslыл gesm, Flor. 118, 65; zakon twoy myszylыл yesm, Puł. 243 v.; zakon twoy, Wacł. 28 v.; mylowal gesm zakon twoy, Flor. 118, 97; mylowal yesm zakon, Puł. 246 v.; milowalem zakon twoy, Wacł. 35 v.; ty zakon poloszyl ges mne, Flor. 118, 97; zakon polozil yes mnye, Puł. 247 r.; zakon postawiles, Wacł. 36 r.; zakon twoy mylowal

gesm, Flor. 118, 113, 121; zakon twoy, Puł. 248 r., 249 v., Wacł. 38 r.; rospozrzely sō zakon twoy, Flor. 118, 121; rostargali sō zakon twoy, Puł. 249 v.; rospali zakon twoy, Wacł. 39 v.; pokoy welyky mylvyanczym zokon twoy, Flor. 118, 161; zakon twoy, Puł. 253 v.; zakon twoy myłowal gesm, Flor. 118, 161; zakon twoy, Puł. 253 v.; prze zakon twoy. Flor. 129, Puł. 263 v. (Wacł. 19 r. dla zakonu twego); rozumeycze zacon moy, Flor. 77, (Puł. 154 r. glosa mego); w czas swoy, Flor. 1, Puł. 2 r.; we wszeliky czas, Flor. 9. (Puł. 16 r. wszelykwego czasu); w czas potrebyzni, Flor. 31; w czas potrebyzny, Puł. 60 v.; w kaszdy czas, Flor. 33, Puł. 64 r.; we zly czas, Flor. 36, (Puł. 74 r. we zle czassy); w czas zamōcena, Flor. 36; w czas zamōtu, Puł. 76 r., w czas, Flor. 70, Puł. 140 r.; gdi wezmō czas, Flor. 74; wezmę czas, Puł. 149 v.; by dal gym karmō w czas, Flor. 103; w czas, Puł. 206 r.; w kaszdy czas, Flor. 105; w kazdy czas, Puł. 211 r.; w czas potrebyzny, Flor. 144; w czas, Puł. 285 v.; zapłacę gym w czas, Puł. 306 r.; wysluchal gospodyzn glos, Puł. 9 v. (Flor. 6. glosa); dal iest glos swoy, Flor. 17, Puł. 29 v.; wisluzal glos moy, Flor. 17; glos moy, Puł. 29 r.; slizal glos chwaly, Flor. 25; glos, Puł. 49 r.; visluzay glos moy, Flor. 26; glos moy, Puł. 50 v.; wisluzay gospodne glos, Flor. 27; glos. Puł. 52 r.; wisluzal iest glos, Flor. 27; glos, Puł. 53 r., Flor. 30, Puł. 59 v.; dal iest glos swoy, Flor. 45; dal glos swoy, Puł. 95 r.; wisluzza glos moy, Flor. 54; glos moy, Puł. 110 v.; slizōczy czincze glos chwali iego, Flor. 65; glos, Puł. 127 v.; baczil iest glos prosby moiey, Flor. 65; glos, Puł. 128 v.; owa da glossowi swemu glos czyy, Flor. 67; glos moezy, Puł. 133 v.; glos dali sō obłōczy, Flor. 76; glos daly obłoczy, Puł. 153 v.; podzwigly sō rzeky glos swoy, Flor. 92; glos swoy, Puł. 187 r.; glos swoy. Wacł. 124 r.; acz glos iego vsliszicze, Flor. 94; glos yego vslyszycze, Puł. 190 r.; glos iego, Wacł. 108 v.; glos bozy w męcze ... molwy dad, Puł. 198 v.; wslizal pan glos modlytwy, Flor. 114, Puł. 231 r.; glos moy sluchay, Puł. 252 r. (Flor. 118, 145. glosza mego sluzay); vslysz glos moy, Flor. 129; glos moy, Puł. 263 v.; wisluchay glos moy, Wacł. 18 v.; vslysz gospodne glos prosby moezy, Flor. 139; glos prozby. Puł. 276 v.; bacz na glos moy, Flor. 140; na glos moy, Puł. 277 v.; dala głōbokoszcz glos swoy, Puł. 300 r.; yaco ogen iensze szsze las, Flor. 82; yen zze lyas, Puł. 168 v.; puszcili loos, Flor. 21; puszczyly lyoos, Puł. 41 v. (co do podwōjnego o we Flor. zob. *Archiv. f. sl. Phil. II. 423, w Puł. zaś V. 235*); postawę opak obraz twoy, Puł. 102 v. (Flor. 49. oblicze twoie); woz faraonow y woyskō gego wrzvczył gest w morze, Flor. Moy.; wooz, Puł. 297 r. *To, że w Puł. jest samogłoska podwojona, a we Flor. pojedyncza, dowodzi, że psalterze te nie są ze sobą w bezpośrednim związku, por. Nehring, Archiv. f. sl. Ph. V. 235.*

§. 79. *Imiona własne*: genz pobyl egypt, Flor. 135; zbył egypt, Puł. 269 v.; wszedł ysrahel w egypt, Flor. 104; w egypt, Puł. 208 v.; ogen zaszeł se iest w iacob, Flor. 77; zazeł szye wyakōb,

Puł. 156 r.; bo snedli sō iacob, Flor. 78; bo sznyedli yakob, Puł. 161 v.; sōd y prawoto w iacob ti ies vezinil, Flor. 98; wyakob, Puł. 195 r.; bo yakob wybral sobe pan, Flor. 134, (Puł. 267 v. yakoba); poloss kśószōta gich iaco oreb, Flor. 82; yako oreb, Puł. 168 r.; na oreb, Puł. 212 v. (Flor. 106. w orebv); poloss kśószōta gich iaco oreb y zeb y zebee y salmana, Flor. 82; y zeb Puł. 168 r.; przewodzisiz iaco owczō ioseph, Flor. 79; yozeph, Puł. 163 r.; pomōtay panv syny edom, Flor. 36; syny edom, Puł. 271 v.; polosizli sō ierusalem, Flor. 78; polozily yeruzalem, Puł. 161 r.; dnochom nyebyskym yeruzalem albo czerekwy sōda nawroczyez, Puł. 270 v.; wezynō albo budvyō gervsaleem gospodzyn, Flor. 146; vszyedlyayōcz yeruzalem gospodzyn, Puł. 287 v.; zbudowal Jerusalem bog, Wacł. 129 r.; wstōpil iest na cherubin. Flor. 17; na cherubyn. Puł. 29 v.; poszarla (szemya) dathan, Flor. 105; pozarla datan, Puł. 212 r.; wszyszczy przebywayōcze kanaan, Puł. 298 r.; ogarncze syon, Flor. 47, Puł. 97 v.; bog zbawoni vezini syon, Flor. 68; zbawyonō wezynyl syon, Puł. 138 r.; xpus na nyskō syon wzyety, Puł. 194 v.; gysz nenazrzō syon, Flor. 128; nyenasrzō syon, Puł. 262 v.; gdy wspomynaly syon, Flor. 136; wspomynaly syon, Puł. 271 r.; smyluyesz sze nad syon, Puł. 199 r. (Flor. 101. smilugesz se syon); vsedli gospodzin syon, Flor. 101; syon, Puł. 199 v.; wybral gest pan syon, Flor. 131; syon, Puł. 265 v.; seon krola amorskego (pobyl), Flor. 134, 135; seon, Puł. 268 r., 270 r.; og krola basan (pobyl). Flor. 134, 135; og krolya bazan, (Puł. 268 r., 270 r.; pōczōly sō beelphegor, Flor. 105; beelfegor, Puł. 213 r.; poswyōczyly sō balwana poganskego belfegor, Flor. 105, (Puł. 213 r. brak); przebywal yeam sprzebywayōczymy czedar, Puł. 255 v. (Flor. 119, w czedar); sprzebiwaiōczimi tir, Flor. 82, Puł. 168 r. przebywayōcz w tyrze); poruszay gospodzin puszczy cades, Flor. 28; puszczy kades, Puł. 54 v.

W znaczeniu locativu: pobudzil swadeczstwo w iacob, Flor. 77, Puł. 154 v. wyakoby); na syon gorze swōtey, Flor. 2; na syon, Puł. 3 r.; przebywal gesm sprzebywayōczymy w czedar, Flor. 119; obietnicza w yerusalem, Flor. 64; w yeruzalem, Puł. 125 r.; zginoly sō w endor, Flor. 82; w endor, Puł. 168 r.; iensze iest w ierusalem, Flor. 67; w yeruzalem, Puł. 133 r.; wczęstek yego w yeruzalem, Puł. 257 r. (Flor. 121. w nyem albo w wekvgem); gen przebywa w yeruzalem, Flor. 124; w yeruzalem, Puł. 259 r.; gen bydly w gervzalem, Flor. 134; w yeruzalem. Puł. 269 r.; gensze sedzisz na cherubin, Flor. 79; na cherubyn, Puł. 163 r.; xpus na cherubyn szyedzōcz, Puł. 163 r.; iensze sedzisz na cherubin, Flor. 98; na cherubyn, Puł. 195 r.; wszytiky przebywaczy w kanaan, Flor. Moy.; przebywa w syon, Flor. 9, Puł. 14 v.; bosze w syon, Flor. 64; na syon, Puł. 125 r.; przebywane iego w syon, Flor. 75; przebyt yego w syon, Puł. 150 v.; gospodzin w syon weliky, Flor. 98; w syon, Puł. 195 r.; abycho szawily albo zwyestowaly w siyon, Flor. 101; w syon, Puł. 200 r.; w selmo gora bosza, Flor. 67; w selmon, Puł. 131 v.; w polu tancea,

Flor. 77 (2 r.); w polyu taneos, Puł. 155 v., 158 r.; v stramenu cyson, Flor. 82; w stramyenyu czyzon, Puł. 168 r.

W znaczeniu instrumentalu: przemyenyl oblycze swoye przed abymelech, Puł. 64 r.; ziaw se przed effraym beniamin a manasse, Flor. 79; przed effraym benyamyn y manasse, Puł. 163 r.

§. 80. b) *Temata męskie pierw. na -ja mają accusativus = nominativowi tak w polskim jak starosłowiańskim języku:* zlamal iest łącziszcze szcził mecz y boy, Flor. 75; myecz y boy, Puł. 151 r.; kray polozył yes gym, Puł. 204 r. (Flor. 103. meżó albo granyczó); stanpa w kray odzena gego, Flor. 132; w kray odzyenya yego, Puł. 266 v.; nad oley, Flor. 54; nad olyey, Puł. 111 r.; prze oley, Flor. 108, (Puł. 223 r. od olyeya); olyey z krzemyenya ssal, Puł. 303; przyimicze gori pocoy ludu, Flor. 71, (Puł. 142 r. myr); bo iesm milował na zle pocoy grzesznim widzcz, Flor. 72; pokoy grzesznych wydzódzócz, Puł. 144 v.; bódze molwicz pocoy, Flor. 84; nye wnydó w pokoy moy, Puł. 190 v. (Flor. 94. w odpocziwane moie); w pokoy twoy, Flor. 114, Puł. 231 v.; na pokoy, Flor. 121, (Puł. 257 r. ku pokoyu); molwach pokoy o tobe, Flor. 121; pokoy, Puł. 257 v.; gensze postawyl karge twoge pokoy, Flor. 147; postawyl kraye twoge pokoy, Puł. 289 r. (pokoyem, Wacł. 133 r.); poszylyayóczy nas w konyecz, Puł. 8 r.; w konyecz, Puł. 10 r., 12 r., 13 r., 18 r., 19 r., 21 v., 28 r.; ziawon vczin mne gospodne konecz moy, Flor. 38; zyaw my konyecz moy, Puł. 80 r.; w konyecz boga, Puł. 94 v.; vydzał gesm konecz, Flor. 118, 89; wydzyalesm konyecz, Puł. 246 r.; widzialem koniecz, Wacł. 35 r.; vzzó ... mesócz y gwazy, Flor. 8; myeszzyócz, Puł. 12 v.; owocz swoy da, Flor. 1, Puł. 2 r.; dayócza owocz, Puł. 106 r. (Flor. 51. oliwa owoczaiócza); zema dala owocz swoy, Flor. 66; owocz swoy, Puł. 129 v.; dal owocz gich, Flor. 77; owocz gich, Puł. 158 v.; zema nasza da owocz swoy, Flor. 84; da owocz swoy, Puł. 171 v.; owocz, Wacł. 69 v.; poyadi wszystek owocz, Puł. 209 v. (Flor. 104. siano); czynyly owocz narodzena, Flor. 106; owocz, Puł. 218 r.; yadl owocz polny, Puł. 303 v.; poloszisz ie iaco ogenny pecz, Flor. 20; pyecz, Puł. 38 v. (vezynyl) stolecz swoy, Flor. 9; stolyecz swoy, Puł. 14 r.; y w pocolene stolecz twoy vsyedlo (usiedle), Flor. 88; stolyecz twoy, Puł. 177 r.; stolecz iego na zemi starl ies, Flor. 88; stolyecz yego stargl yes, Puł. 180 v.; oprawyl stolecz swoy, Flor. 102; vezynyl stolyecz swoy, Puł. 202 v.; vpravil stolecz swoy, Wittenb. 102; stolecz slawy trzymal, Flor. Ann.; stolecz slawy, Puł. 296 r.; wyiów od nego iego mecz, Flor. prol.; mecz swoy zanosl, Flor. 7; myecz swoy zanyosl, Puł. 11 v.; mecz wyóli só grzeszny, Flor. 36; myecz, Puł. 73 v.; bo naostrzili só iaco mecz, Flor. 63; jako myecz, Puł. 124 r.; wymó z noszen mecz moy, Flor. Moy.; myecz moy, Puł. 297 v.; zaostrzę jako blykawyczę myecz moy, Puł. 307 r.; xpus placz zborny ... w wyeszyelye wyekuge obroczył, Puł. 54 v.; obroczył ies placz moy w wesele, Flor. 29; placz moy, Puł. 56 r.; deszcz powolni odlóczyysz bosze, Flor. 67; deszcz powolny, Puł. 130 v.; blykawycze w dezdz vezynyl, Flor. 134;

w deszcz wczynyl, Puł. 268 r.; gotuge szemy deszcz, Flor. 146; deszcz, Puł. 288 r.; deszcz, Wacł. 130 r.; xpus kyedy na krzysz przybył, Puł. 56 r.; palce moje strogili sō szaltarz, Flor. prol.; ogarnō oltarz twoy gospodne, Flor. 25; oltarz twoy, Puł. 48 v.; na twoy oltarz, Flor. 50; na oltarz Puł. 105 r. K. Świdz; sgromadzaiō iaco w pōchirz, Flor. 32; yako w pēchirz, Puł. 62 v.; gen zbył krol welky, Flor. 135, (Puł. 270 r. Jen zbył krole wyelike); obloczil iesm se w pitel, Flor. 34, (Puł. 68 r. wdzyniō); w czen zkrzidlu twoiu pwacz bōdō, Flor. 56; w czyeyn, Puł. 113 r.

Forma przyelbūkowa: wñōtrz strach pogladzy ye, Puł. 305 r.

§. 81. *Imiona własne:* gnew wstōpil w israhel, Flor. 77; na israhel, Puł. 156 r.; a swōtego israhel rozgorzili, Flor. 77; szwyętego israhel, Puł. 158 r.; israhel dziedzicstwo swoje (pascz), Flor. 77; israhel, Puł. 161 r.; gensze oprawasz israhel, Flor. 79; rzē israhel, Puł. 163 r.; gensze strzesze ysraheyl, Flor. 120; strzes israhel, Puł. 256 r.; pokoy nad ysrahel, Flor. 124; nad vsrahel, Puł. 259 v.; nad ysraheyl, Flor. 127; nad yzrahel, Puł. 262 r.; # od-
wybrał yzrahel, Flor. 129; israhel, Puł. 263 v.; israel, Wacł. 19 v.; wybrał sobe pan ysrahel w bydło sobe, Flor. 134; ysrahel, Puł. 267 v.; wywyodł yzrahel przez poszrod gego, Flor. 135; wywyod israhel, Puł. 270 r.; wywyodł yzrahel, Flor. 135; ysrahel, Puł. 270 r.

W znaczeniu locatiuu: gospōdzin v nich w syna (*pro:* synay) w swōtem, Flor. 67; w synay w szwyęтым, Puł. 131 v.; w ysrahel welike ymō yego, Flor. 75; w ysrahel, Puł. 150 v.; zacon poloszył w ysrahel, Flor. 77; w ysrahel, Puł. 154 v.; kazn w israhel iest, Flor. 80; w ysrahel, Puł. 165 r.

§. 82. *c) Temata nijakie pierw. na -a podobnie jak męskie kończą się w accusat. tak samo jak w nominat.:* łącziszko swe nawodł iest, Flor. 7, (Puł. 11 v. luk); ne w łączisko moje bōdō pwacz, Flor. 43, (Puł. 89 v. włęczyszczce moye); naczōgnōli sō łączisko, Flor. 63, (Puł. 124 r. łączyszczce); spuszczaýocz łącziszco, Flor. 77, (Puł. 155 r. łączyszczce); iaco bloto vlicz sgladzō ie, Flor. 17; yako bloto, Puł. 33 r.; lato y woznō ty ies stworzil ie, Flor. 73; lyato, Puł. 148 v.; nad zloto, Flor. 118, 121, Puł. 249 v., Wacł. 39 v.; mito moje mislili sō odpōdzicz, Flor. 61, (Puł. 121 r. mzdę moyę); nad zloto, Flor. 18; nad zleto (*sic*), Puł. 35 v.; masto przebiwana slawi twoiey (milował iesm), Flor. 25, (Puł. 49 r. myeasze); w masto vtoky, Flor. 30, (Puł. 56 v. myasto vtoky, *nomin.*); poydo w masto prebitku dziwnego, Flor. 41; w myasto, Puł. 86 v.; rzeczna bistrocz weseli masto bosze, Flor. 45; wyeszyely myasto boze, Puł. 94 v.; obchodzicz bōdō masto, Flor. 58; myasto, Puł. 117 v.; w masto murowane, Flor. 70; w myasto, Puł. 139 v.; masto iego pusto wczinili sō, Flor. 78; myasto yego pusto wczynily, Puł. 162 r.; stōpayō pola na myasto, Flor. 103, (Puł. 204 r. na myeszcze); bychō szly v mesto przebyta, Flor. 106; w myasto przebyta, Puł. 215 v.; wstawyly sō masto przebyta, Flor. 106; myasto przebyta, Puł. 218 r.; kto mō przewedze w mesto mvrowanego, Flor. 107; w myasto gro-

dzone, Puł. 219 v.; jerszalem gesz stawó jako masto, Flor. 121, (Puł. 257 r. brak); naydó masto gospodny, Flor. 131; naydę maysto, Puł. 265 r.; wrobl nalazl sobe dom a gardliczya gnazdo, Flor. 83; wrobl nalazał sobye gnyazdo, Puł. 169 r.; przewyodl ye jako stado, Puł. 159 r. (Flor. 77. iaco czrodó); pobyl .. y fykowe drzewo, Flor. 104; y starl drzewo, Puł. 209 v.; byscuptwo yego wesmy gyny, Flor. 108; byskupstwo yego wezmye, Puł. 221 r.; day cesarstwo, Flor. 85, (Puł. 173 v. day mocz). [por. J. Baudouin de Courtenay. O древ.-польскомъ азакѣ, str. 34]; da cesarstwo krola swogemv, Flor. Ann.; da cesarstw krolyu swoyemu, Puł. 296 v.; crolewstwo bosze na zemi daie, Flor. prol.; xpus krolewstwo a paynstwo nybyeskye nadewszystky daye, Puł. 201 r.; dal krolyewatwo poganow, Puł. 210 v. (Flor. 104. krolewatwa); a ne w lakomstwo, Flor. 118; w lakomstwo, Puł. 240 r. (Wact. 23 v. w lakomstwie); pwal jest w mnozstwo bogaczstw swogich, Flor. 51, (Puł. 106 r. w mnostwye); gensze lycz mnostwo gwazd, Flor. 146; mnostwo, Puł. 287 v. (Wact. 129 v. wyelikoscz gwyazd); poloszil ies nas w podobenstwo luda, Flor. 43; w podowyeynstwo, Puł. 90 v.; naclonó w podobenstwo, Flor. 48; w podobyenstwo, Puł. 98 r.; przemyenyly seó slawó swoyó w podobenstwo, Flor. 105; w podobyenstwo, Puł. 212 v.; vmisl ku nawedzeniu wszitco poganstwo, Flor. 58, (Puł. 116 v. wszegu lyuda poganskego); vtny przeczywenstwo moze, Flor. 118; przeczywstwo moye, Puł. 240 r. (Wact. 24 r. pogambienie moie); przeklyentstwo molwyly só, Puł. 144 v. (Flor. 72. lichotó), [co do brzenia por. V. Jagić, Archiv. f. sl. Phil. IV. 653]; prze przezwinstwo przyól ies, Flor. 40; prze przewynstwo, Puł. 85 v. (zamiast przezwynstwo, jak sądzi prof. Nehring, Archiv. f. sl. Ph. V. 219); ne na szalenstwo mne, Flor. 21; nye na szalyeynstwo, Puł. 39 v.; rozmnoszil ies welmnozsztwo twoie, Flor. 70; wyelmostwo twoye, Puł. 141 v.; daycze wyelmostwo bogu naszemu, Puł. 302 v.; w dziedzycztwo byerze, Puł. 2 v.; w dziedzicztwo, Flor. 2; w dziedzycztwo, Puł. 3 r.; wibrál w dziedzicztwo sobe, Flor. 32; w dziedzycztwo, Puł. 63 r.; aby w dziedzycztwo wzyól zyemyę, Puł. 75 v. (Flor. 36. dziedziczstwem vchwaczil zemó); w dziedzycztwo dobedó yó, Puł. 138 r. (Flor. 68. dziedziczstwem dobdó); dziedzicztwo swoje (pascz), Flor. 77; dziedzycztwo swe, Puł. 161 r.; w dziedzistwo twoie, Flor. 78; wdzedzyostwo twoye, Puł. 161 r.; dal szemó gych w dziedzycztwo, Flor. 134; dziedzycztwo, Puł. 268 v.; w dziedzycztwo yzrahel lvdn swemv, Flor. 134, (Puł. 268 v. brak); kristus yentstwo lyuda swego obracza w konyecz, Puł. 21 v.; kedy otewroczy gospodzin ioczstwo syon, Flor. 13; gentstwo, Puł. 22 v. [W wyrazach gentstwo, yentstwo, domysla się prof. Jagić, że pisownia samogłoski nosowej jest najbliższą faktycznemu wymawianiu, (por. Archiv. f. sl. Phil. IV. 653); prof. Nehring uważa w następujących przykładach i w innych psalterza Puławskiego skłonność do rozwijania się samogłoski nosowej w piemiostatkach, tam gdzie jej w og. pols. nie ma. Byłyby to więc ślady dyjalektyczne samogłosek nosowych pochodnych, por. Archiv. V. 245]; obroczy bog iócastwo,

lnda swego, Flor. 52; yęstwe, Puł. 107 v.; iól ies ióczstwo, Flor. 67; yenstwo, Puł. 132 r.; dal w ioczstwo czesz gich, Flor. 77; w yęcztwo, Puł. 160 r.; odwrocil ies ióczstwo iacob, Flor. 84; yentstwo yakob, Puł. 170 v.; obroczy gospodne yóczstwo nasze, Flor. 125; yentcztwo nasze, Puł. 260 r.; w obroczenyv gospodyn yóczstwo syon, Flor. 125; yęcztwo syon, Puł. 260 r.; pobudzil swadeczstwo w iacob, Flor. 77; swadeczstwo w iosefe poloszil ono, Flor. 80, (Puł. 154 v., 165 r. obrzęd); badayó szwyadecztwo yego, Puł. 236 v. (Flor. 118. swadeczstwa); bo yeam szwyadecztwo twoye szukal, Puł. 238 r. (Flor. 118. swadeczstwie twoe); swiadeczstwo twogich badalem sie, Wacł. 6 v.; ostrzegacz bódó swedeczstwo vst twych, Flor. 118, 81, (Puł. 245 v. brak, Wacł. 34 r. strzedz banda swiadeczstw vst twogich). [por. *Baudouin de Courtenay* O древне-польскомъ языкѣ, str. 32, 76, *Archiv. f. sl. Phil. II. 428*, *Nehring, Ueber den Einfluss des alttschechischen Sprache, etc.*]; w szwyadecztwo israhel, Puł. 257 r. (Flor. 121. swadeczstwo, *nomin*); iezoro otworzil, Flor. 7; iezyoro otworzyl, Puł. 11 v.; stópaioczimi w iezoro, Flor. 87; w yezyoro, Puł. 175 r.; podowen bódó stópayóczym w gezoro, Flor. 142; w yezyoro, Puł. 280 v.; w geszo (*pro*: geszoro). Flor. Isai sec.; w yezyoro, Puł. 294 v.; iaco pocuszaló arzebro, Flor. 65; szrzebro, Puł. 127 v.; wybral sobe pan ysrahel w bydło sobe, Flor. 134; ysrahel w bydło, Puł. 267 v.; w sidło spadne to istne, Flor. 34, (Puł. 67 v. w szydlye); sidło nagotowały nogam mogim, Flor. 56; szydło, Puł. 113 v.; wwodl ies w sydło, Flor. 65; w szydło, Puł. 127 v.; bódz stol gich przed nimi w sidło, Flor. 68; w szydło, Puł. 136 v.; poloszyly só grzeszny sydło mne, Flor. 118, 105; szydło, Puł. 247 v.; sydło, Wacł. 37 v.; skryly só physzny sydło mne, Flor. 139; szydło, Puł. 276 v.; rozpostrzely só mne w sydło, Flor. 139; rosczyógnęly w szydło, Puł. 276 v.; skrzyly so physzny sydło mne, Flor. 141; szydło, Puł. 279 r.; polosz ge iaco aczblo, Flor. 82; jako zdzblo, Puł. 168 v.; pozarl ge jako aczeblo, Flor. Moy.; pozarl ye zczblo, Puł. 297 r.; rozmnoszily só se na czyszło, Flor. 39; nad czyszło, Puł. 82 r.; szruczimy s nas iarzmo, Flor. 2; yarzmo, Puł. 2 v.; posly só na dno, Flor. Moy.; na dno, Puł. 297 r.; w lono moie obroci se, Flor. 34; w lono moye, Puł. 68 r.; w lono gich, Flor. 78, Puł. 162 v.; pobyl wszytko pirzwyoczno w szemy gich, Flor. 104, (Puł. 210 r. pyrzwyzne); sstópy iaco descz w runo, Flor. 71; w runo, Puł. 142 v.; poyadl wszytko siano, Flor. 104, (Puł. 209 v. owoc); gensze wywodzy w gorach syano, Flor. 146; szyano, Puł. 288 r.; syano, Wacł. 130 r.; w podobenstwo czelócza gedzóczego syeno, Flor. 105, [por. *J. Baudouin de Courtenay*. O древне-польс. языкѣ, str. 76; *Nehring, Archiv. f. sl. Ph. II. 428*]; szyano, Puł. 212 v.; wywodzy syano skotu, Flor. 103; szyano, Puł. 204 v.; gisz só pili vino, Flor. 68; pyly wyno, Puł. 135 v., 306 v.; iedli móso moie, Flor. 26; myęso moye, Puł. 50 r.; iecz bódó móso, Flor. 49; myęso, Puł. 101 v.; wepchay strachym twogym móso moie, Flor. 118, 113; myęso moye, Puł. 249 r. (Wacł. 39 r. cziala moie).

Tu też możnaby zaliczyć wyrażenia przysłówkowe: rano, Puł. 6 v. (2 r.), (Flor. 5. s za rana), Puł. 39 v., Flor. 48, Puł. 99 v., Flor. 45, Puł. 95 r., Flor. 54, Puł. 110 v., Flor. 58, Puł. 117 v., 154 r., Flor. 77, Puł. 157 v., Flor. 87, Puł. 176 r., Wacł 116 r., Flor. 89 (3 r.), Puł. 182 r., 183 r., Flor. 138, Puł. 274 r., Flor. 142, Puł. 280 v., Flor. 91, Puł. 185 v., 196 v. i *przyimkowe*: ocolo, Flor. 75, okolo, Puł. 151 v., Flor. 58, Puł. 116 v., Flor. 124, Puł. 259 v., Flor. 127, Puł. 262 r.; okolo, Flor. 96; obokolo, Puł. 192 v.; okolo yeruzalem. Puł. 161 v. (Flor. 78. w okrõgu); okolo yego, Puł. 100 v. (Flor. 49. w ocrõdze iego).

§. 83. d) *Temata nijakie pierw. na -ja mają accusativus taki sam jak nominativus*: smętek daye zdrowye duszy, Puł. 253 r.; pycze dasz nam, Flor. 79; pycze, Puł. 163 v.; pycze moje se płaczem smeszał iesm, Flor. 101; pycze moye, Puł. 199 r.; mylowal poklyęczle, Puł. 222 r. (Flor. 108. zglõbõ albo klõtwõ); oblekl se yest w przeklõcze, Flor. 108; oblyekl szye w przeklyęcze, Puł. 222 r.; za przyęcze rane. Puł. 39 v.; wiszcze iutrzne y wieczor cochacz se bõdziesz, Flor. 64 (*accus. temporis*, Puł. 126 r. w zkoynczanyu yutra); poloszył rzeki w puszcõ a wscie albo a wychod wod w chczeni pycza, Flor. 106, (Puł. 217 v. wychod wod); prze miłosierdze twoie, Flor. 6, (Puł. 9 r. dlya myłoszyerdzya twego); czynõ miłosierdze, Flor. 17; myłoszyerdzye, Puł. 34 r.; miłosierdze od boga (wezme), Flor. 23; myłoszyerdze, Puł. 45 r.; bo dziwno wczinil miłosierdze swoje, Flor. 30; myłoszyerdze swe. Puł. 59 r.; miluie miłosierdze y sõd, Flor. 32; myłoszyerdze, Puł. 62 r.; pwaiõ na miłosierdze iego, Flor. 32; na myłoszyerdze, Puł. 63 v.; iacosz ies rozplodzil miłosierdze twoie bosze, Flor. 35; myłoszyerdzye, Puł. 71 r.; roszirzi gospodne miłosierdze twoie, Flor. 35; myłoszyerdze twe, Puł. 71 v.; kãzał gospodzin miłosierdze swoje, Flor. 41; myłoszyerdze swoye, Puł. 87 r.; przyõli iesmi bosze miłosierdze twoie, Flor. 47; myłoszyerdze twoye. Puł. 97 r.; pwal iesm w miłosierdze bosze, Flor. 51; w myłoszyerdze, Puł. 106 r.; poslal bog miłosierdze swe, Flor. 56; myłoszyerdzye swe, Puł. 113 v.; powiszõ rano miłosierdze twoie, Flor. 58; myłoszerdzye twoye, Puł. 117 v.; myłoszyerdzye a prawdę yego kto będze szukacz, Puł. 120 r. (Flor. 60. miłosierdza); nye odrzuczyl modlytwę moyę y myłoszyerdze swoye odemnye, Puł. 128 v. (Flor. 65. miłosierdza); do concza miłosierdze swoje odrzesze, Flor. 76; myłoszerdze swe, Puł. 152 v.; miłosierdze y prawdõ miluie bog, Flor. 83; myłoszyerdze, Puł. 170 r.; pokaszi nam gospodne miłosierdze twoie, Flor. 84; myłoszyerdze twe, Puł. 171 r.; myłoszyerdzye thwoie, Puł. 171 r.; xpua nam myłoszerdze swoye raczy pokazacz, Puł. 170 v.; mowicz bodze w grobe miłosierdze twoie, Flor. 87; myłoszyerdze twe, Puł. 175 v.; schowam iemu miłosierdze moje, Flor. 88; myłoszerdze moye, Puł. 179 v.; ku powyadanu rano miłosierdze twoie, Flor. 91; myłoszyerdze twoye, Puł. 185 v.; wspomyenõl yest myłoszyerdze swoye, Puł. 194 r. (Flor. 97. miłosierdzu swemu); czyniõ myłosirdzye gospodzyn, Flor. 102, (Puł. 201 v. czyniõcz myłoszyerdza, Wittenb. 102, czynye miłosirdie ho-

spodyn), [Prof. Nehring upatruje tu ślad wpływu czeskiego, por. *Archiv. f. sl. Phil. II. 425*]; szwerdzyl myloserdze swoye, Flor. 102; myloserdze swoye, Puł. 202 r.; mylosirdie swe Wittenb. 102; dal ye w myloszyerdze, Puł. 214 v. (Flor. 105. w myloserdza); vczynycz myloserdze, Flor. 108; myloszyerdze. Puł. 222 r.; na myloserdze twoge, Flor. 113; na myloszyerdzye twoye, Puł. 229 r.; gysz pfayó na myloserdze gego, Flor. 146; na myloszyerdze yego, Puł. 288 v.; na mylosyerdzie iego, Wacł. 130 v.; myloserdze wspomenesz, Flor. Habac (Puł. 299 r. myloszyerdzya wspomenyesz); vslyszane vczyn rano miloserdze twoge, Flor. 142; myloszyerdze twoye, Puł. 280 v.; xpus wszytko nyemyloszyerdze zdra; dne od bogatstw dobroty swoyey wykróza y oddalya, Puł. 105 r.; zstan od gnewa opuści roserdzee, Flor. 36; roszyerdzye, Puł. 72 v. mylowalesm okrasę domu twego y myeszcze przebywana chwały twoyey, Puł. 49 r. (Flor. 25. masto). *Ponieważ forma ta niewątpliwie jest accusativem, przeto skłonny jstem i formę: na myeszcze pastwy tamo mye postawyl, Puł. 43 r., uważać raczej za accusativus, niż za locativus. W takim razie i odpowiadając temu miejscu formę w psalterzu Flor. 22. na meszcze pastwi tamo me postavil uważalbym raczej za accusativus rzeczownika miejsce, niż za locativus wyrazu miasto. rozlozil w padoly z les na myeszcze yesz polozil, Puł. 169 v. (Flor. 83. w padole zlez na meszcze, locativus); sstópayó polya na myeszcze, Puł. 204 r. (Flor. 103. na myasto); sercze weseli, Flor. prol; w sercze moie, Flor. 4; wszyercze moie, Puł. 6 r.; zaszszy pocrótky moie y sercze moie, Flor. 25; szyercze moye, Puł. 48 v; wnidz w sercze gich, Flor. 36, (Puł. 73 v. wszyercza gich); obroczył yes szyercze nasze, Puł. 91 r. (Flor. 43. odchilil ies stdze nasze); w sercze morske, Flor. 45; w szyercze morza, Puł. 94 v.; serce cziste stworz we mne, Flor. 50; szyercze czyste, Puł. 104 r.; serce cziste, Wacł. 116 v; sircze, K. Świdz; sprawil iesm sercze moie, Flor. 72; szyercze moye, Puł. 145 r.; gysz szye nawraczayó w szyercze, Puł. 171 r (Flor. 84. ku syerczu); wyno vwessely serczse, Flor. 103; szyercza, Puł. 204 v.; obroczył syercze gych, Flor. 104; szyercze, Puł. 209 r.; gdy roszyrzył ges sercze moje, Flor. 118; szyercze moye, Puł. 239 r; serce moie, Wacł. 8 r.; naclon sercze moje, Flor. 118; szyercze moye, Puł. 240 r.; serce moie, Wacł. 23 v.; naklonyl gesm sercze moje, Flor. 118, 105; szyercze moye, Puł. 248 r.; serce moie, Wacł. 37 v.; wyedz me sercze, Flor. 138; wyedz szercze me, Puł. 275 v.; chleeb serczse czlowyeczye szwyrdzy, Flor. 103; szyercze czlowyeczse stwyrdzy, Puł. 204 v.; vcowal ies zorze y sluncze, Flor. 73; sloyncze, Puł. 148 v.; sloyncze w pomocz dnyowy (vczynyl), Puł. 269 v. (Flor. 135. sluncza); nagotuiesz oblicze gich, Flor. 20; oblycze, Puł. 39 r.; odwrocil ies oblicze twoie otemne, Flor. 29; oblycze twoye, Puł. 55 v.; oszewci oblicze twoie, Flor. 30; oblycze twe, Puł. 58 v.; kyedy przemyenyl oblycze, Puł. 64 r.; oblicze twoie odwraczasz, Flor. 43, (Puł. 91 v lyczse twoye); oblicze twe chwalicz bódó, Flor. 44; postavó przecyw tobe oblicze twoie, Flor. 49. (Puł. 102 v.*

obraz twoy); oswecezi oblicze swe nad nami. Flor. 66; oblycze swe, Puł. 129 r.; pokaszi oblicze twoie, Flor. 79 (2 r.), (Puł. 163 v., 164 v. lyczę twoye); oblicze twoie, Wacł. 11 v.; oblicze grzesznich by-rzeczę, Flor. 81; oblycze grzesznych, Puł. 166 v.; napelny oblicze gich ganby, Flor. 82; oblycze, Puł. 168 v.; wezrzy w oblicze, Flor. 83; w oblycze, Puł. 170 r.; odwracasz oblicze twe odemne, Flor. 87; oblycze twoye, Puł. 176 r.; miloserdze a prawda przydzeta obli-cze twoie, Flor. 88, (Puł. 178 r. przed lyczem); przydzimi oblicze iego, Flor. 94. (Puł. 189 v. lyczę); ogarnimi oblicze iego, Wacł. 107 v.; odnowysz oblycze zyemye, Puł. 206 r. (Flor. 103. obnowysz obly-czey szemye), [według prof. Nehringa, (Archiv. f. sl. II. 434), jestto forma czeska wyrazu obliczaj (nom. sing.), w takim razie należałaby ta forma do tematów męskich na -ja]; oblycze twoye osweczy, Flor. 118, 129; oblycze twoye, Puł. 250 v.; skrygę oblycze moye, Puł. 304 v.; naczognoli sō łącziszczę swoje, Flor. 10; łączyszczę swoje, Puł. 18 r.; poloszil iest iaco łącziszczę mōsodowe, Flor. 17; jako łączy-szczę mosszyōdzowe, Puł. 32 r.; nawedli locziszczę swoje, Flor. 36; łączyszczę, Puł. 73 v.; nye włęczyszczę moye, Puł. 89 v. (Flor. 43. łączisco); łączyszczę zetrze, Flor. 45; łączyszczę zetrze, Puł. 95 r.; naczognōl iest łącziszczę swe, Flor. 57; łączyszczę swe, Puł. 115 r.; naczognōly łączyszczę, Puł. 124 r. (Flor. 63. łączisko); zlamal iest łō-cziszczę. Flor. 75; łączyszczę, Puł. 150 v.; spuszczyōcz łączyszczę, Puł. 155 r. (Flor. 77. łączisco); obrocziłi sō se w łącziszczę, Flor. 77; w łączyszczę krzywe, Puł. 159 v.; wskrzeszysz łączyszczę twoye, Puł. 300 r.; roszyegla roszdze swe, Puł. 164 r. (Flor. 79. maczicze swoje), [rozdze, collect. czes. roźdi, znaczy różgi, gałęzie (słown. Linde)]; miez se bōdō losze moie, Flor. 6; omywacz będę loze moye, Puł. 9 r.; lo-sze moie zmoczō, Flor. 6; poslanye moye zmoczō, Puł. 9 r.; na loze, Puł. 84 v. (Flor. 40. na loszu); stōpō w losze postlana mego. Flor. 131; w loze, Puł. 264 v.; iensze obracza morze, Flor. 65; obracza morze, Puł. 127 r.; ti ies poczwerdzil morze, Flor. 73; morze, Puł. 148 r.; rozdarł morze, Flor. 77, Puł. 155 v.; mo-rze ty ies stworzil, Flor. 88; morze, Puł. 177 v.; stōpaiōcz w morze morze czyrwonee, Flor. 105; wstōpayōcz w morze morze czyr-wyone, Puł. 211 v.; vkaral morze czyrwonee, Flor. 105; morze, Puł. 211 v.; gyszto stōpayō na morse, Flor. 106; na morze, Puł. 217 r.; w morze, Klement. 103; ge i rozdzelyl morze czyrwone, Flor. 135; morze, Puł. 270 r.; wrzeczyl gest w morze, Flor. Moy; wrzuczyl w morze, Puł. 297 r.; w morze, Flor. Moy. (2 r.), Puł. 296 v., 298 v.; kto mi da perze iaco golōbiczi, Flor. 54; pyerze, Puł. 109 r.; weszmō perze moge, Flor. 138; wezmę pyerze moye, Puł. 274 r.; da wnętrze, Puł. 246 v.; nyzynō albo podole stanow rozmerzō, Flor. 107, (Puł. 219 v. nyzynę, Klem. podole); dal iest glos swoy grad y wō-gle ognowe (collect.). Flor. 17. (węglye ognowe, Puł. 30 r.); dal ies wesele, Flor. 4; wyesszyele, Puł. 6 r.; w wyesszyelye wykuge obroczil, Puł. 54 v.; w wesele, Flor. 29; w wyesszyelye, Puł. 56 r.; dasz radosc y wesele, Flor. 50; wyesszyelye, Puł. 104 r.; wroczy

mne wesele zbawena twego, Flor. 50; wyeszyleye zbawienya mego, Puł. 104 v.; weszele zbawiczela twego, Wacł. 9 r.; dawa w troskach wyesszyleye, Puł. 243 r.; w wyeszyleye smętek obracza, Puł. 253 r.; vsyle (*vis*) czynili, Flor. 37, [*prof. Nehring domyśla się tu pochodzenia czeskiego, Archiv. f. sl. Ph. II. 435*]; vszyleye, Puł. 78 r.; wyslee czyrpó, Flor. Isai. (Puł. 294 r. vszylę czyrpyę); sele slusbye ludzkey (dayócz), Flor. 103; zylye, Puł. 204 v. (Klement. zelinu); wywodzy w gorach syano a zele slusbye ludzkey, Flor. 146; zylye, Puł. 288 r.; zele, Wacł. 130 r.; iaco przewal na zylye, Puł. 302 r.; weselil se iaco obrzim na beszene drogi, Flor. 18; na byezenye drogy, Puł. 35 r.; w blogoslawene, Flor. 20; w blogoslawyenyne, Puł. 38 v.; wezme blogoslawene, Flor. 23; blogoslawyenyne, Puł. 45 r.; blogoslawene da zaconanoszcza, Flor. 83; blogoslawyenyne, Puł. 169 v.; tamo kazal gospodyzyn blogoslawene, Flor. 132; blogoslawyenyne, Puł. 266 v.; w chczenie pycza, Flor. 106, (Puł. 217 v. w pragnoszcz); bich wipowzedal waszitco chwalene twoie, Flor. 9; chwalyenyne twoye, Puł. 15 r.; na chwalene tobe, Flor. 118, 57; na chwalyenyne tobye, Puł. 242 v. (Wacł. 27 r. ku chwaleny); na chwalene ymenv twemv, Flor. 141; nachwalyenyne, Puł. 279 v.; na czynyenyne gich, Puł. 202 v. (Flor. 102. kv czynyenyv gich, Wittenb. ku czyneny gich); na czenen, *pro*: czynene) prawot twych, Flor. 118, 105; na czynyenyne, Puł. 248 r. (Wacł. 37 v. ku czyneny); dzerszene gich ognowi (dal), Flor. 77, (Puł. 158 v. bydlyę); powekam mogym drzemane (dam), Flor. 131; drzemanye, Puł. 264 v.; ruszanye leleiana iego ti vcyszasz, Flor. 88; dzwzyganye leleyenya yego ty vcyszasz, Puł. 177 v.; manna na iedzene, Flor. 77; na gyedzenye, Puł. 156 v.; swybaday lyfnyk wszytko yme (*pro*: ymene) yego, Flor. 108; wszystko ymyenyne yego, Puł. 221 v. [*Por. Bibl. kr. Zof. gymyenyne 93a, 8; 127a, 17, 22, 34; 239 a 9, i t. d. starosł. музичне, podob. w innych zabytkach, jak np. artyk. prawa Magdeb. wyd. przez Dra A. Kalinę: imyenie, imyenyja, Rozpr. Wydz. filolog. Akad. Um. Tom VII. 291*]; pomstę w postaczy karanye w lyudze, Puł. 291 v. (Flor. 149. karana); przes apostolske kazanye, Puł. 150 v.; bo iestn slizal laiane, Flor. 30; slyszal poganynenyne, Puł. 58 r.; ti wesz laiane moie, Flor. 68; layanye, Puł. 136 v.; wrocezi sósadom naszim ... laiane gich, Flor. 78, (Puł. 162 v. przyganę gich); prze lkane vbogich, Flor. 11; lkanye, Puł. 19 v.; wszyma przymy modlene moge, Flor. 142; modlenye moye, Puł. 279 v.; poloszyly sô ... nenazrene za mylowane moye, Flor. 108; nyenazrene za mylowane moye, Puł. 220 v.; przes narodzenye, Puł. 193 v.; nastroiene gich sercza slizalo iest vcho twoie, Flor. 9; zgotowane szycrz gich, Puł. 17 v.; poslal nasyczenye w dusze gych, Flor. 105; poslal nasyczenye, Puł. 212 r.; wnidz w obezrene twoie modlitwa moia, Flor. 87, (Puł. 174 v. wnydz przed caye); genz yes stworzil na obludzanye gemv, Flor. 103; na obludzanye yemu, Puł. 206 r.; w ochlodzene, Flor. 65; w ochlodzenye, Puł. 128 r.; za oddanye, Puł. 288 v.; na odgimane moie wesrzy, Flor. 21; na odgymanye moye pogładay, Puł. 41 v.; prze odkupyenye czlowyeczce, Puł.

149 v.; odkupene poslal gospodzyn, Flor. 110; odkupyenye poslal bog, Puł. 225 v.; wrocz odplaczone gich gim, Flor. 27; wrocz odplaczenye gich gym, Puł. 52 v.; naklonyl gesm sercze moge na weky prze oplaczane, Flor. 118, 105; prze odplaczenye, Puł. 248 r. (Wack. 37 v. dla odplati); w wyekuge odpoczywane wwodzi, Puł. 189 v.; ne wnydo w odpocziwane moie, Flor. 94, (Puł. 190 v. w pokoy moy); w odpocziwane moie. Wack. 117 v.; wstan pane w odpoczywane two-gey, Flor. 131; w odpoczywane twoye, Puł. 265 r.; odpuszczenye daye grzechow, Puł. 59 v.; odzyenye yego rozdzelily, Puł. 39 v.; na omolwene wymolwa grzesznich w grzeszech, Flor. 140, (Puł. 277 v. na omolwyenya, Wack. 17 r. ku wimowienyu); rozdzelili sobe odzene moie, Flor. 21; odzenye moye, Puł. 41 v.; poszil iesm odzene moie, Flor. 68; odzyenye me, Puł. 135 v.; na strzegane prawot two-gych, Flor. 118; na ostrzegane prawot twych, Puł. 236 v. (Wack. 4 r. ku strzelenyu); kto miluie pene psalmowe, Flor. prol.; poycze iemu pene nowe, Flor. 32; pyenye nowe, Puł. 62 r.; wpuscil w wsta moia pene nowe, Flor. 39, (Puł. 81 v. pyeszn nowó); pene mowicz bódó, Flor. 64, (Puł. 126 v. chwalycz bédó); poycze gospodnu pyene nowe, Flor. 95; pyenye nowe, Puł. 191 r.; poycze gospodnu pene nowe, Flor. 97; pyenye nowe, Puł. 193 v.; pacz bódzemy pene pa-nowo, Flor. 136; pyenye gospodnowo, Puł. 271 r.; pyene nowe pyacz bódó tobe, Flor. 143; pyenye moye, Puł. 282 v.; poycze panv pane (*pro: pene*) nowe, Flor. 149; pyenye, Puł. 291 r.; gensze pobyl gest pirzwerodzone egypta, Flor. 134, (Puł. 268 r. pyrzwoznyęta); w pogorszenye, Puł. 137 r. (Flor. 68, we szcodó); vczynylo sie w pogor-szenyee, Flor. 105, (*por. Archiv. f. sl. Phil. II. 424*); w pogorsze-nye, Puł. 213 v.; przymice pokaznene, Flor. 2; pokaznyenye, Puł. 3 v.; od pocolena w pocolene, Flor. 9; w pokolyenye, Puł. 16 v.; w pokolene, Flor. 32, 76; w pokolyenye, Puł. 62 v, 152 v.; w po-colene, Flor. 44, 71; w pokolyenye, Puł. 94 r., 100 r., 142 v.; wibrat pocolene iuda, Flor. 77. (Puł. 160 v. postacz yuda); w po-kolyenye y pokolyenye, Puł. 162 v. (Flor. 78. w pocolenu y w po-colenu); od pocolena w pocolene, Flor. 84; w pokolyenye, Puł. 171 r.; w pocolene stolecz twoy, Flor. 88; w pokolyene, Puł. 177 r.; vsyedlo w pocolene, Flor. 88; vszyedlyę w pokolyenye, Puł. 177 r.; v pocolene y w pocolene ziawó prawdó twoió, Flor. 88; w pokolye-nye y wpokolyenye, Puł. 176 v.; w pocolene, Flor. 89; w pokolye-nye, Puł. 182 r.; asz w pocolene y w pocolene, Flor. 99, 101; wpo-kolyenye y w pokolyenye, Puł. 196 v.; od pokolenya w pokolenye, Puł. 199 r.; ot pokolenye az do pokolenye (*zamiast g-netiwu formy accusa-tiwu*) Flor. 101; w pokolyene y w pokolyenye, Puł. 200 v.; z pokolenyaa w polenyee (*pro: pocolenyee*), Flor. 105; wpokolenye, Puł. 213 v.; w pokolyenye y w pokolyenye, Puł. 245 v. (Flor. 118, 89. od na-roda do naroda); od pokolyenya w pokolyenye, Puł. 268 v. (Flor. 134. w pokolena); w pokole:ne y w pokolene, Flor. 145; w pokole-nye y w pokolenye, Puł. 287 r., Wack. 126 r.; ne da na pokuschene, Flor. 120, [*w tym miejscu psalterz Puławski potwierdza konjekturę*

prof. Nehringa, iż trzeba we Flor. czytać: poruszenie, por. *Iter. Flor. 80. Archiv f. sl. Ph. V. 230*]; na poruszenie, Puł. 256 r.; otworzył poloszone moie, Flor. 48, (Puł. 98 v. odtworzę w zoltarzu vmysl moy); w poludne, Flor. 54; w połudnye, Puł. 110 v.; na pomagane mne przyspey, Flor. 69; na pomaganye, Puł. 138 v. (Wacł. 1 r. ku pomocy, 10 r. ku wspomozenyu); na vslyszene, Puł. 203 r. (Flor. 102. ku posluchanyv); gedly sō poswyōczenie, Flor. 105, (Puł. 213 r. modly); ne dal iest w poruszenie, Flor. 65; na poruszenie, Puł. 127 v.; na powyedanye, Puł. 185 v. (Flor. 91. ku powadanu); na powyedzenie, Puł. 257 r.; na zyawyenye, Puł. 121; poloszil ies nas w przyczywomolwene sōsadam, Flor. 79, (Puł. 163 v. w przyczywnoszcz); czso rozgarzali sō przemenene pomazancza twego, Flor. 88; przemyenyenye, Puł. 181 v.; przepowadayōcz przykazane yego, Puł. 3 r. (Flor. 2. kazn iego); przestępną przykazanye twoye, Puł. 238 r. (Flor. 118. s kazayn twoych); przychodzōcze jako wycher na rozegnanye me, Puł. 301 r.; iako w rozgarzenie, Puł. 190 r. (Flor. 94. w rozgarzaniu); rosproszenie ysrahelskye zbyerze, Puł. 287 v.; rosproszenie, Wacł. 129 r. (Flor. 146. rozproszona); kaco vczineni w rozplenene, Flor. 72; vczyneny sō wskazanye, Puł. 145 v.; powadaio sczwardzene, Flor. 18; powyada stwyerdzenie, Puł. 34 v.; poznal ges sedzene moge, Flor. 138; szyedzenie moye, Puł. 273 v.; vzdrow skruszenie yey, Puł. 118 v. (Flor. 59. scruszena); slyszal gesm slyszane twoge, Flor. Habac.; slyszanye twoye, Puł. 299 r.; gdy da mylym swogym spane, Flor. 126; spanye, Puł. 261 r.; scrili sō mi spadnene sidla swoiego, Flor. 34; spadzenie swoyego szydla, Puł. 67 r.; iensze vme spewane, Flor. 88; spyewanye, Puł. 178 r.; ti wesz ... sromane moie, Flor. 68, (Puł. 136 v. brak); by vslyszal stōkane sspioťich, Flor. 101, [co do podwojonego e zob. *Archiv. f. sl. Ph. II. 424. W Iter Flor str. 48. uważa prof. Nehring to podwajanie za charakterystyczną cechę ortografii części drugiej psalterza*]; wzdychanye, Puł. 200 r.; we strzezszene slowwo twoych, Flor. 118, (Puł. 237 r. w strzezeniu slow tych, to samo Wacł. 4 v.) [*Prof. Nehring kaže tu czytać: we strzeszeni (Iter. Flor. str. 81), w takim razie byłby to locativus. podobnie jak w psalterzu Puławs.*]; w trzimate twoie, Flor. 2; wtrzymanye tobie, Puł. 3 r.; w uczyekane obroczō, Flor. 88; w vczykanye, Puł. 179 r.; ne dal gest nas w vlapene, Flor. 123; w ulapyenye. Puł. 259 r.; poznal slozenie nasze, Flor. 102; on znaye vlypepyenye nasze, Puł. 202 r.; slozenie nasse, Wittb.; vraganye glupyemu dalesz mye, Puł. 80 v. (Flor. 38. przecorō); w urōganye. Puł. 90 r. (Flor. 43. w przecorō); chowayō vstawyenye yego, Flor. 102, (Puł. 202 v. brak), Wittenb. 102. chowayu vstawenye gehō; we wchodzenie lyuda, Puł. 200 r. (Flor. 101. w chodzenyv luda); poznal ges ... wzkrzeszene moge, Flor. 138; wskrzeszenie moye, Puł. 273 v.; na wesselenye w radoczy, Flor. 105; na wyesszyelyenye, Puł. 211 r.; vroznemey wolane moie, Flor. 5; wolanye moye, Puł. 6 v.; dal ies ... wskazanye, Puł. 118 v. (Flor. 59, znamō); za boze z martwych wstanye, Puł. 39 v.; przes rane z martwych wstanye, Puł. 115 v.; genszszee kladzesz oblok

wstópyenye twoye, Flor. 103; wstopyenye twoye, Puł. 203 v.; za wzyawy nye, Puł. 10 r.; zawznyeszynye albo przyęcze rane, Puł. 39 v.; poloszill sō mne w szadane sobe, Flor. 87; polozylly mnye w zadzenye sobe, Puł. 175 v.; odkryl yes zalozenye, Puł. 300 v.; dal ies my zaszciczeny, Flor. 17; zaszcyczenye, Puł. 32 r.; rozcōgnōl yest oblok na zaszcyczenye gich, Flor. 104; na zaszcyczenye gych, Puł. 210 r.; kto da zbowene, Flor. 13; zbawyenye, Puł. 22 v.; za zbawyenye, Puł. 25 v.; wyelkoczynyōcz zbawyenye krolya yego, Puł. 34 r. (Flor. 17. zbowena); zbowene twoie molwil iesm, Flor. 39; zbawyenye twoye powyadal yesm, Puł. 83 r.; gisz miluyō zbowene twoie, Flor. 39; zbawyenye twoye, Puł. 84 r.; pokaszō iemu zbowene bosze, Flor. 49; zbawyenye boze, Puł. 102 v.; xpus ... zbawyenye dal, Puł. 106 v.; kto da z syon zbowene, Flor. 52; zbawyenye, Puł. 107 v.; gisz miluiō zbowene twoie, Flor. 69; zbawyenye twoye, Puł. 139 r.; czynil iest zbowene, Flor. 73; wdzialal yest zbawyenye, Puł. 148 r.; zbowene twoie day nam, Flor. 84; zbawyene twe day nam, Puł. 171 r.; zbawienie thwoie, Wacł. 69 r.; pokaszō iemu zbowene moie, Flor. 90; zbawyenye moye, Puł. 185 r.; ziwcze ... zbowene iego, Flor. 95; zbawyenye yego, Puł. 191 r.; yawno wczinil iest gospōdziu zbowene swoye, Flor. 97; zbawyenye swoye, Puł. 194 r.; wczynil my se mne w zbowene, Flor. 117; we zbawyenye, Puł. 234 v.; we zbowene, Flor. 117; wezbawyenye, Puł. 235 r.; we szbowene, Flor. 117; wzbawyenye, Puł. 236 r.; omdlyala yest we zbawyenye twoye dusza moya, Puł. 245 r. (Flor. 118, 81. we zbowenv, Wacł. 33 v. we sbawieniu); w zbowene twoge, Flor. 118, 121; we zbawyenye twoye, Puł. 249 r.; we sbawienie twoie, Wacł. 39 r.; gensze dayesz zbowene krolom, Flor. 143; zbawyenye, Puł. 282 v.; powyszył smerne we zbowene, Flor. 149; we zbawyenye, Puł. 291 r.; we szbowene, Flor. Isai.; we zbawyenye, Puł. 292 v.; we sbawene, Flor. Moy.; we zbawyenye, Puł. 296 v., 300 v. (2 r.); cyrpal gest za zbawyenye nasze, Flor. Atan.; ze zbawyenye nasze, Puł. 311 r. (Wacł. 113 v. dla zbawienya naszego); zla wezmō we zgynenye, Puł. 277 r. (Flor. 139. we zgynenv); prze zgromadzenye, Puł. 53 v.; zgromadzene iunczow (karzi), Flor. 67; zgromadzenye yuunczow, Puł. 133 r.; prawdō twoiō we zgubene, Flor. 87, (Puł. 175 v. prawda twoya w zyemy zapomnyana).

§. 84. e) *Temata żeńskie pierw. na -a zachowały ślad pierwotnej końcówki accusativu w samogłosce nosowej. W starosłowiańskim języku końcówką jest -ъ, w polskim zaś -ę: iedzinaczkō moiō (witargn), Flor. 21; yedzynaczkę moyę, Puł. 41 v. (Wacł. 31 v. iedina mathka moia); ode lwow iedzynaczkō moiō (wroczy, Flor. 34; yedzynaczkę moyę, Puł. 68 v. (jedzinaczka w obu psalterzach można uważać za ślad dyjalektyczny, podobnie jak w kazaniach gnieźnińskich gōdzyniy 13, por. Słuchly niektōrych odcieni dyjalekt. w kaz. gniez. str. 5, K. Appel, Замѣтки о древне-польскомъ языкѣ, II. str. 6); powadaycze naukō iego, Flor. 9; naukę yego, Puł. 14 v.; vkażuge naukō, Flor. 18; naukę, Puł. 34 v.; czlowyeku naukę dal, Puł. 187 v.; ien vci czloweka navkō, Flor. 93; naukę, Puł. 188 r.; Jozdarl*

opokó, Flor. 77; rozdarł opokę, Puł. 156 v.; bo vderzil iest opokó, Flor. 77; vderzył opokę, Puł. 156 r.; rozdarł opokó, Flor. 104; opokę, Puł. 210 r.; yensze obroczył opokó w yezora wod, Flor. 113; opokę, Puł. 229 r.; wpuscil w vsta moia pene nowe pastnkó bogu naszemu, Flor. 39; pyesnę, Puł. 81 v.; badayacz szycerza y pokrónkę, Puł. 11 r. (Flor. 7. pocrotky); podclada swoiów rókó, Flor. 36, (Puł. 74 v. potpyra swojå rękå); stwerczil ies nademno rókó twoiów, Flor. 37; rękę twojå, Puł. 77 r.; wszczógnól iest rókó swoiów, Flor. 54; roszyógnól rękę swojå, Puł. 110 v.; trzimal ies rókó prawiczó moiów, Flor. 72, (Puł. 146 r. rękę prawó); czemu odwracasz rókó twoiów, Flor. 73; rękę twojå, Puł. 148 r.; poslal bich bil rókó moiów, Flor. 80; rękę mojå, Puł. 166 v.; poloszó w morzu rókó iego, Flor. 88; rękę yego, Puł. 179 r.; wznosil rókó swojów na nye, Flor. 105; rękę swojå, Puł. 213 r.; gospodzyn sasczyzene twoge nad rókó prawó twojów, Flor. 120, *ad manum dexteram tuam, jest w wulgacie, tu jednak może to być równie dobrze formą instrumentalu, podczas gdy w Puławs. 256 r. jest niewątpliwie w tym miejscu accusativus, nad rękę prawó twojå; wszczógnal ges rókå twoga samogłoska nosowa wyrazona przez a*, Flor. 137; roszyógnólesz rękę twojå, Puł. 273 r.; wczyagnól ranko twoio, Wacł. 137 r.; poloszył ges na mó rókó (pro: rókó) twojów, Flor. 138; rękę twojå, Puł. 273 v.; vypusczy rókó twojå, Flor. 143; spuszczy rękę twojå, Puł. 282 v.; vtwarczasz ty rókó twojån, Flor. 144; otwarczasz ty rękę twojå, Puł. 285 v.; wszczógnól ges rókó twojå, Flor. Moy.; roszyógnólesz rękę twojå, Puł. 298 r.; wdzzygnę na nyebo rękę mojå, Puł. 307 r.; nawyedzy mye naszczyeszke prawó, Puł. 51 v. (Flor. 26 na stdzó prawó); drogó mojów y povrozek moy wybadal ies, Flor. 138; szczyeszke mojå, Puł. 273 v.; wpadnó wszyatkę yego grzeszny, Puł. 278 v. (Flor. 140. wsyeci); woz faraonow y woyskó gego wrzczył gest w morze, Flor. Moy.; woyskę yego, Puł. 297 r.; zna bog drogó, Flor. 1; drogę, Puł. 2 v.; vezin w obesrzenu twoiem drogó moiów, Flor. 5; drogę mojå, Puł. 7 r.; drogę pokoya nye poznaly, Puł. 22 r. (Flor. 13. drogi pokoia ne poznali só); poloszil iest nepokalanó drogó moiów, Flor. 17; drogę, Puł. 32 r.; ziaw gospodnu drogó twoiów, Flor. 36. (Puł. 72 v. drogy twojå); znaie gospodzin drogó nepokalanich, Flor. 36, (Puł. 74 r. drogy nyewynnych); drogó pocoia bódze chezcz, Flor. 36, (Puł. 74 v. drogy); abichom poznali ... drogó twoiów, Flor. 66; drogę twojå, Puł. 129 r.; drogó czincze iemu, Flor. 67; drogę, Puł. 130 r.; spesznó drogó vezini nam bog, Flor. 67; spyeszno drogę, Puł. 132 r.; drogó vezinil, Flor. 77; drogę vczynyl, Puł. 158 v.; wywyodl gye na droga (tu również końcówka wyrażona samogłoską czystą), Flor. 106, [prof. Nehring (Iter Flor. 49) zauważył tu niepewność w wyrażeniu samogłosek nosowych]; na drogę, Puł. 215 v.; w czem oprawa mlodycz drogó swojów, Flor. 118; drogę swojå, Puł. 237 r.; oprawia mlodzenycz droga swoia, Wacł. 4 v.; drogó prawot twogych nawcz me, Flor. 118; drogę, Puł. 238 v. (Wacł. 7 v. drogi); drogó kazny twoych bealzal gesm, Flor. 118; drogę byezal yesm, Puł. 239

r. (Wacł. 8 r. droga ... biezalem); drogō prawoty albo prawdy wbral gesm, Flor. 118; drogę prawdy, Puł. 239 r. (Wacł. 7 v. droga prawdi wbralem); drogō lichoty oteymy, Flor. 118; drogę zloszczy odeymy, Puł. 239 r.; drogą niesprawiedliwosci oddal, Wacł. 7 v.; zakon polosz my gospodne drogō prawot twogych, Flor. 118; drogę prawot, Puł. 239 v. (Wacł. 23 r. droga sprawiedliwosci); wszelko drogō lichō w nenawysczy ymal gesm, Flor. 118, 121; drogę lichō, Puł. 249 v.; znamo czyn me drogō, Flor. 142; zyawyonę czyn my drogę, Puł. 281 r.; aby nye vrazil o kamyen nogę twoyę, Puł. 185 r. (Flor. 90. nogi twoiey); glos czerekwye skargę dayōczy, Puł. 255 r.; wibral dawida slugō swego, Flor. 77; slugę swego, Puł. 160 v.; zbawona vczin slugō twego, Flor. 85; slugę twego, Puł. 172 r.; nalazl iesm dawida slugō mego, Flor. 88; slugę mego, Puł. 178 v.; pascz iacoba slugō swego, Flor. 77; slugę swego, Puł. 160 v.; poslal przed nym mōsza w slugō, Flor. 104; w slugę, Puł. 208 r.; przymy slugō twego, Flor. 118, 121; slugę twego, Puł. 249 r.; slugō, Wacł. 39 r.; poslal moysesza slugō swego, Flor. 104; slugę, Puł. 209 r.; drau dawyda slvgō twego, Flor. 131; slugę, Puł. 265 r.; otkupil ges dauyda slvgan twego, Flor. 143, (*w ten sposób wyrażona jest samogłoska nosowa, można się więc prawie na pewne domyślać, że formy: rōka, Flor. 137; droga, Flor. 106, miały być również w ten sposób wyrażone jako accusat. lecz przez omyłkę piszący n opuścił*), por. Dr. A. Kalina, *Ueber die Schreib. der Nasalvoc.* (Archiv. f. sl. Ph. IV, 36, 62, gdzie autor twierdzi, że nawet samogłoska nosowa ta brzmiała an; wardōgō (iumenta) gich we smerzi swōzil, Flor. 77. (Puł. 159 r. wardegy gich); poslal wne psō muchō, Flor. 77; pszyō muchę, Puł. 158 v.; vzyechę dayōcz wyernym, Puł. 231 v.; poydō sznoty w cznotę, Puł. 169 v. (Flor. 83. w czeszcz); prze dobrotō twoiō, Flor. 24; prze dobrotę, Puł. 46 v.; czyn dobrotō, Flor. 36; dobrotę, Puł. 72 r.; bo yesm naszlyadowal dobrotę, Puł. 79 r.; (Flor. 37. dobroty); dobrotō vczynil ges se slvgō twogym, Flor. 118, 65; dobrotę vczynyl ies, Puł. 243 r. (Wacł. 27 v. dobrocz); dobrotę vczyn gospodne, Puł. 105 r. (Flor. 50. dobrotliwe vczin gospodne); yednotę przaszzyentego ducha wzyawya, Puł. 53 v.; czso czynō lichotō, Flor. 5; czinicze lichotō, Flor. 6; porodzil lichotō, Flor. 7; milnie lichotō, Flor. 10; stroiō lichotō, Flor. 13; s czynōczimi lichotō, Flor. 27, (Puł. 7 r., 9 v., 11 v., 18 v., 22 v., 52 v. zloszcz); mowō przeciwo prawemu lichotō, Flor. 30; mowō lichotę, Puł. 58 v.; ti ies opuszczil lichotō grzecha mego, Flor. 31; lichotę, Puł. 60 v.; any miluy czynōcze lichotō, Flor. 36; lichotę, Puł. 72 r.; gisz czynō lichotō, Flor. 35; lichotę, Puł. 71 v.; lichotō mō zwaztuiō, Flor. 37; prze lichotō, Flor. 38, (Puł. 78 v. zloszcz, 80 v. dla zloszczy); sercze iego zgromadzalo lichotō sobe, Flor. 40; lichotę, Puł. 85 r.; lichotō moiō ia poznawam, Flor. 50; lichotō moyō, K. Świdz, (Puł. 103 v. zloszcz); sgladz lichotō moiō, Flor. 50; lichotę, Puł. 103 r.; lichotō, K. Świdz; lichotō wōcey nisze mowiez prawdō, Flor. 51; lichotę, Puł. 105 v.; gisz czini lichotō, Flor. 52; stroyō lichotę,

Puł. 107 r.; bo iesm widzal lichotó, Flor. 54; z czynóczich lichotó, Flor. 58; gisz czynóó lichotó, Flor. 58; stroióczich lichotó, Flor. 63; przilosz lichotó na lichotó gich, Flor. 68, (Puł. 109 v., 116 r.v., 124 r., 137 r. zloszcz); lichotó molwili só, Flor. 72, (Puł. 144 v. przeklyenstwo); prze lichotó swoiów, Flor. 72, (Puł. 145 v. dla zloszczy swoyey); dokóó sódzicze lichotó, Flor. 81; odpuscil ies lichotó, Flor. 84; gisz stroiów lichotó, Flor. 91 (2 r.); molwicz bódóó lichotó, Flor. 93; przeciwó czynóczim lichotó, Flor. 93; wroczy gim lichoto (*pro: lichotó*), Flor. 93; wszistky stroióczice lichotó, Flor. 100; lychotó yesmy strogyly, Flor. 105; gysz dzalayó lychotó, Flor. 118; lychotan czynily, Flor. 118, 73; lychota (*pro: lychotan*); w nenawysczy ymal gesm, Flor. 118, 161; z czynóczymy lychotó, Flor. 124; przedlvszaly só lychotó swogó, Flor. 128; myslyly só lychotó, Flor. 139; s lvdzmy czynóczymy lychotó, Flor. 140; dzalayanczych lychotó, Flor. 140, (*wszédzie tu w psalterzu Pulaws. odpowiadają formy wyrazu złość*); offeró glosnó pacz bódóó, Flor. 26; obyeteó, Puł. 50 v.; aby spelnil obyateó, Puł. 264 v.; obato (*pro: obató*) slvbyl bogv yacob, Flor. 131; obyeteó szlyubyl, Puł. 264 v.; odplató grzesznich vzrziasz, Flor. 90; odplaté, Puł. 184 v.; wroczy odplató, Flor. 93; wroc odplaté, Puł. 187 v.; blogoslawony gensze oplaczy tobe oplató twoyó, Flor. 136; odplaté twoyé, Puł. 271 v.; szmyerczy pomstó wroczy, Puł. 114 v.; gdi vsrzi pomstó, Flor. 57; gdy vsrzy pomsté, Puł. 115 v.; pomstó vboghym (vczyny), Flor. 139; pomsté, Puł. 277 r.; ku vczynyenyu pomsté, Puł. 291 v. (Flor. 149. kv vczynenv pomaczy); oddam pomsté wrogom, Puł. 307 r.; pomsté wroczy na wrogy gych, Puł. 307 v.; stroyóczezego poknté, Puł. 8 r.; prze prawdó y smaró y prawodo (*pro: prawotó*), Flor. 44; prawoté, Puł. 92 v.; milowal ies prawotó, Flor. 44; prawoté, Puł. 92 v.; ziawila só nebossa prawotó iego, Flor. 96; prawoté, Puł. 193 r.; wyawil prawotó swoiów, Flor. 97; prawoté swoyé, Puł. 194 r.; sóó y prawoto w iacob ti ies vezinil, Flor. 98; prawoté, Puł. 195 r.; vczynyó prawotó, Flor. 105; prawoté, Puł. 211 r.; za prawotó, Flor. 105; za prawoté, Puł. 213 v.; czynil gesm sóó y prawotó, Flor. 118; 121; prawoté, Puł. 249 r.; kazal ges prawotó, Flor. 118, 137; prawoté, Puł. 250 v.; obleczeni bódzcze w prawotó, Flor. 131; w prawoté, Puł. 265 r.; widz smaro moiów y robotó moiów, Flor. 24, (Puł. 47 v. trud moy); iensze czynisz robotó, Flor. 93, (Puł. 189 r. trud); syrotó y wdowó przyme, Flor. 145, [*por. J. Baudouin de Courtenay, O аревне-польс. яз., str. 61*]; szyroté y wdowé, Puł. 287 r.; syrotó y wdowa, Wack. 126 r.; w pyrzwó soboté, Puł. 44 v.; w soboté, Puł. 281 v.; obleczeni bódzcze w ganbó y we sromotó, Flor. 34; we sromoté, Puł. 69 v.; ti wesz sromotó moiów, Flor. 68; sromoté moyé, Puł. 136 v.; oblekó we sromotó, Flor. 131; we sromoté, Puł. 266 r.; sromoté postawyly mnye, Puł. 276 v. (Flor. 139. sromoczóó polozily sóó mne, *temat na -ja*); na skuté swoyé, Puł. 205 v. (Flor. 103. ku dzyalanyv swemu, *skuta, operatio, por. Nehring, Archiv. f. sl. Ph. V. 264*); mascz na glowe yasz stópyla w brodóó w brodóó aaronowó, Flor. 132; w brodóó, Puł. 266 v. (2 r.); na gromadóó, Flor. 2, (Puł.

2 v. seszly szye wyedno); seszly szye w gromadę, Puł. 96 v. (Flor. 47. w iedno); yenze czyny krzywdę, Puł. 72 v. (Flor. 36. czini krzywdy); krzywdę myszlyl yęzyk twoy, Puł. 105 v. czynyó krzywdę, Puł. 188 r.; neprawdó, Flor. 51, 93; czyny sóđ krzywdó czyrpyóczym, Flor. 145; krzywdę, Puł. 286 v.; porodzil neprawdó, Flor. 7, (Puł. 11 v. nyesprawyedlywoaszcz); spowadacz se bódó neprawdo moió gospodnu, Flor. 31, (Puł. 60 v. nyeprawdy moye); czinócze neprawdó nenasrzal iesm, Flor. 100, (Puł. 197 r. przestópanya); sóđszis prawdó. Flor. 9, (Puł. 14 r. sprawyedlywoecz); prawdó widzalo, Flor. 10; prawdę, Puł. 18 v.; czini prawdó, Flor. 14, (Puł. 23 r. sprawyedlywoecz); molwi prawdó, Flor. 14; prawdę, Puł. 23 v.; wisluszay gospodne prawdó moió, Flor. 16; prawdę moye, Puł. 25 v.; widzede prawdó, Flor. 16, (Puł. 26 r. prawdy); ziawy prawdó twoió, Flor. 29; prawdę twó, Puł. 56 r.; pomnecz bódze prawdó twoió. Flor. 34; wiwedze prawdó Flor. 36, (Puł. 70 r.. 72 v. sprawyedlnoszcz); widzal iesm prawdó, Flor. 36; wydz prawdę, Puł. 76 r.; prawdó twoió molwil iesm, Flor. 39; prawdę twoye, Puł. 82 v; prawdó twoió (wipusci), Flor. 42; prawdę twoye, Puł. 88 r.; prze prawdó, Flor. 44; prze prawdę, Puł. 92 v.; prawdó mylowal iea, Flor. 50; prawdę, Puł. 103 v.; pravdó, K. Świdz; mowiez prawdó, Flor. 51; molwycz prawdę, Puł. 105 v.; poslal bog prawdó swoió, Flor. 56; prawdę swoye, Puł. 113 v.; prawdę yego kto bédze szukacz, Puł. 120 r. (Flor. 60. prawdi iego); powedzó prawdó twoió, Flor. 70; prawdę, Puł. 140 v.; pradó bosze spewacz bódó tobe, Flor. 70; prawdę twoye, Puł. 141 v.; prawdó milunie bog, Flor. 83; prawdę, Puł. 170 r.; prawdó twoió (mowiez bodze), Flor. 87, (Puł. 175 v. prawda twoya wzyemy zapomnyana); ziawó prawdó twoió, Flor. 88; prawdę twoye, Puł. 176 v.; prawdó twoió (poznaió), Flor. 88; prawdę twoye, Puł. 177 r.; ku powyadanu rano miloserdze twoie a prawdó twoió przes nocz, Flor. 91; prawdę twoye, Puł. 185 v.; wspomyenól jest myloserdze swoye y prawdę swoye, Puł. 194 r.; na myloserdze twoge y prawdó twoyó, Flor. 113; prawdę twoye, Puł. 229 r.; kazal ges prawdó twoyó, Flor. 118, 137; prawdę twoye, Puł. 250 v.; przysógl gest pan dawydowy prawdó, Flor. 131; prawdę, Puł. 265 v.; na myloserdze twoge y prawdó twoyó, Flor. 137; prawdę, Puł. 272 v. (Wacł. 136 v. na prawda twa); yawnó wezyny prawdó twoyó, Flor. Isai sec.; prawdę twoye, Puł. 294 v. *Tu téz należy wyrażenie przysłówkowe: zaprawde, które bardzo często w psalterzu Flor. spotykamy: zaprawdó wzglóđdali só. Flor. 21, (Puł. 41 v. wem); za prawdó, Flor. 31 (Puł. 60 v. brak), Flor. 38 (3 r.), (Puł. 80 r. a wszakosz, a wszako, 80 v. wszako); za prawdó, Flor. 48, (Puł. 99 v. wezda); ti zaprawdó nenasrzal ies, Flor. 49, 54 (2 r.), (Puł. 102 r.. 110 r., 111 r. alye ty); ia za prawdó, Flor. 55, (Puł. 111 v. ale); bo za prawdó, Flor. 57, (Puł. 114 v. bowem); ale za prawdó ne bódó nasiczeny, Flor. 58, (Puł. 117 v. pakly); ia za prawdó, Flor. 58, (Puł. 117 v. ya pak); ony zaprawdó rozjydó se, Flor. 58. (Puł. 117 v. ony szye rosydó); wszaco za prawdó bogu pozluszna bódz, Flor. 61, (Puł. 121 r. alye bogu...);*

za prawdó, Flor. 61 (2 r.), (Puł. 121 r., 121 v. *brak*); oni za prawdó po proszniezi szukali só, Flor. 62, (Puł. 123 r. ale ony); za prawdó pene mowicz bódó, Flor. 64; za pradó, Flor. 67, (Puł. 126 v., 130 v. bo); ty za prawdó sczwirdzil ies, Flor. 67, (Puł. 131 r. ale ty); za pradó, Flor. 67, (Puł. 131 v. bo); za prawdó, Flor. 67, (Puł. 132 r. wszako); bo za prawdó, Flor. 67, (Puł. 132 r. bowem); ia za prawdó, Flor. 68, 70, (Puł. 135 v., 140 v. ale ya); ia za prawdo. Flor. 69, (Puł. 139 r. bo ya); za prawdó, Flor. 72, 74, (Puł. 145 v., 150 r. *brak*); ia za prawdó, Flor. 74, (Puł. 150 r. ale ya); bo za prawdó, Flor. 76, 82, (Puł. 153 v., 168 r. bowem); on za prawdó, Flor. 77, (Puł. 57 v. alye on); sercze za prawdó, Flor. 77, (Puł. 157 v. ale); my za prawdó, Flor. 78, (Puł. 162 v. ale my); ya za prawdó, Flor. 80, (Puł. 165 v. bo ya); w posrzotku za prawdó, Flor. 81, (Puł. 166 v. ale w poszrod); wy za prawdó, Flor. 81, (Puł. 167 r. ale wy); bo zaprawdo, Flor. 83; bo zaprawdó, Flor. 83, (Puł. 169 r. v. bo); powiszon zaprawdó vsmerzon iesm, Flor. 87, (Puł. 176 r. ale vsmyerzon yesm); miloserdza zaprawdó mego ne rozproszó, Flor. 88, (Puł. 179 v. ale myłoszyerdzja mego); ruszanye za prawdó leleiana, Flor. 88, Puł. 177 v. dzwyganye leleyenya); róka za prawdó moia, Flor. 88, (Puł. 178 v. bo rėka moya); acz za prawdó sinowe iego ostali só, Flor. 88, (Puł. 179 v. ale ostanóly); ty za prawdó odpodzil ies, Flor. 88, Puł. 180 r. ale ty); za prawdó za dar, Flor. 88, (Puł. 181 r. darmo); acz za prawdó w mogóczich, Flor. 89, (ale acz w mocnych, Puł. 182 v.); za prawdó wszaco oczima twima vzna monasz, Flor. 90, (a wzdysz oczyma twyma, Puł. 184 v.); za prawdó, Flor. 92, (Puł. 187 r. bowem); gospodzin zaprawdó nebyossa vezinil, Flor. 95, (Puł. 191 r. alye bog); bo zaprawdo, Flor. 95, (Puł. 191 v. bo); ty zaprawdó gospodne, Flor. 101, (Puł. 199 r. ale ty boze). *Uwagi godna, że w ostatniej trzeciej części psalterza Floryjańskiego nigdzie już tego wyrażenia nie spotykamy. Inne accusativy:* klaszcz bėdó radę w duszy moyey, Puł. 20 v, (Flor. 12 radi); radó zkazil ies Flor. 13; radę vbogyego zkazylyszczye, Puł. 22 v.; wszitkó radó twoió stwirdzy, Flor. 19; radę twoyę, Puł. 36 v.; gospodzin rosipa radó ludzskó, Flor. 32; radę, Puł. 62 v.; odrzucza radę kszyószó, Puł. 62 v.; radó só vezinili w iedno, Flor. 70; radę, Puł. 140 r.; na lud troy zglobili radó, Flor. 82; zglobily radę, Puł. 167 v.; radó nawyszszego roszdrasznyly, Flor. 106; radę, Puł. 216 r.; kladl ies szkodó, Flor. 49, (Puł. 102 v. dawal yes zly przyklad); w odplaty y we szcodó, Flor. 68, (Puł. 137 r. w pogorszenye); weszrzyodę, Puł. 260 v.; we szrzodę, Puł. 295 r.; przewodl ie iaco czrzodó, Flor. 77, (Puł. 159 r. yako stado), [por. J. Baudouin de Courtenay. O arew.-polskomъ языкѣ, str. 59]; przes wodó, Flor. 65; wodę, Puł. 128 r.; wodę (stworzyl), Puł. 146 v.; wiwodl wodó z opoky, Flor. 77; wwyodl wodę, Puł. 155 v.; wilali só crew gich iaco wodo (pro: wodó), Flor. 78; yako wodę, Puł. 161 v.; snadz przyslaby byla dusza nasza wodó neczyrpfóczó, Flor. 123; przeszla ... wodę neczyrpyfóczó, Puł. 258 v.;

będzecie czyrpacz wodę, Puł. 292 v. (Puł. Isai. wody); nye uczynyl zdradę, Puł. 23 v. (Flor. 14. ne uczinil leczy); uweliczil na mój zdradów, Flor. 40; wyelikę yest uczynyl na mye obludę, Puł. 85 v.; zdradę czynily, Puł. 209 r. (Flor. 104. lescz czynily); dal w potópó, Flor. 56; w potępę, Puł. 113 r.; oteymy otemne przeczywnosc y potópó, Flor. 118; potępę, Puł. 238 r.; stopó mójó chowacz bódó, Flor. 55. (Puł. 112 r. nogy mey strzecz bódó); prze chudobę naszę, Puł. 19 r.; obleczeni bódzce w ganbó, Flor. 34; w gaynbę, Puł. 69 v. [*co do funkcji znaku y zob. uwagę prof. Jagića, (Archiv. f. sl. Phil. IV. 654)*]; nosze richlo ganbó swojów, Flor. 39; gaynbę swoję, Puł. 83 v.; czyrpiał gaynbę. Puł. 135 r. (Flor. 68. przeciwnosc); uczynilo szye na gaynbó mnye, Puł. 135 v. (Flor. 68. w przecoró); wzdacz ymayó od uczynkow swoych lyczbó, Flor. Atan.; czynycz ymayó od uczynkow swoych lyczbę, Puł. 311 v. (Wack. 113 v. dacz maió ... liczba); wisluszal gospodzin prosbó mojów, Flor. 6; prosbę moyę, Puł. 9 v.; prosbó mojów (wisluchay), Flor. 38; prosbę moyę, Puł. 81 r.; przyól iest prosbę moyę, Puł. 81 v. (Flor. 39. wisluszal prosbi moie); wisluchay bosze prosbó mojów, Flor. 60; prozbę moyę, Puł. 119 v.; na prosbę moyę, Puł. 174 v. (Flor. 87. ku modlitwe moiey); dal gym prosbó gich, Flor. 105; prozbę gych, Puł. 212 r.; baczy na prozbę moyę, Puł. 279 r., (Flor. 141. slvszay prosby moiey); prozbó gych wyslweha, Flor. 144, (Puł. 285 v. *brak*); tróbieze w gednó tróbó, Flor. 80; w gednó tróbe, Puł. 165 r.; zgłóbó misilil iest, Flor. 35; zgłobę myszylil yest, Puł. 70 v.; pre zgłóbó przebywaiócych w ny, Flor. 106, (Puł. 218 r. od zloszczy); mylowal zgłóbó albo klótwó, Flor. 108. (Puł. 222 r. poklyęcie), [*zglóbó zamiast zgłóbó, por. Archiv. f. sl. Ph. IV. 32; zglóba starosł. зглоба, w Bibl. kr. Z. sgloba 104b. 1*]; bódzce synowe yego we zgwbó, Flor. 108; we zgubę, Puł. 221 v.; y szabó (poslal), Flor. 77; zabę, Puł. 158 v.; vczól ies głowó iego, Flor. prol.; powiszaió głowó mojów, Flor. 3; głowę moyę, Puł. 4 v.; w głowó; Flor. 7; w głowę, Puł. 12 r.; osta-wisz me w głowó poganzkó, Flor. 17; głowę (podstawysz nye), Puł. 33 r.; na głowó iego, Flor. 20; na głowę yego, Puł. 38 r.; chweiali głowó, Flor. 21; chwyaly głowę, Puł. 40 r.; vtuczil ies w oleiu głowó mojów, Flor. 22; głowę moyę, Puł. 43 v.; powiszil głowó mojów, Flor. 26; głowę moyę, Puł. 50 v.; na głowó mojów, Flor. 37; na moyę głowę, Puł. 77 r.; wznegli głowó, Flor. 82; wznieszyli głowę, Puł. 167 v.; głowę lwowó ... podeptal yest, Puł. 183 v.; przeto powyszy głowó, Flor. 109; powyszyli głowę, Puł. 224 v.; ten uczynon gest we głowó kóta, Flor. 117; w głowę, Puł. 235 r.; zaslonyles na głowę moyę, Puł. 276 v. (zasczyenyl yes nad głowó moyów, Flor. 139); wybyl yes głowę z domu, Puł. 300 v.; głowę boyuyóczych gich, Puł. 301 r.; na lichfó, Flor. 14; na lychwę, Puł. 23 v.; dobrotwę uczyn, Puł. 105 r. *Prof. Nehring uważa tę formę za prostą omyłkę przepisywacza zamiast: dobrotliwyje, jak jest we Flor. 50 i w karcie Świ-żińskiego, por. Archiv. f. sl. Ph. V. 219*; wysluchay modlitwó mojów, Flor. 4; modlytwę moyę, Puł. 5 r.; modlitwó mojów przyiol, Flor. 6;

modlytwe moye przygal, Puł. 9 v.; vslish modlitwō moiō, Flor. 16; modlytwe moye, Puł. 26 r.; wisluchay modlitwō moiō gospodne, Flor. 38; modlytwe moye, Puł. 81 r.; wisluszay modlitwō moiō, Flor. 53; modlytwe moye, Puł. 108 r.; wisluchay modlitwa moia, Wacł. 2 v.; wisluszay bosze modlitwo, Flor. 54; modlytwe, Puł. 108 v.; baczy modlytwe moye, Puł. 119 v. (Flor. 60. rozumey modlitwe moiey); wisluchal ies modlitwō moiō, Flor. 60; modlytwe moye, Puł. 120 r.; wisluszay bosze modlitwō moiō, Flor. 63; modlę moye, Puł. 123 v.; wisluszay modlitwō moiō, Flor. 64; modlytwe, Puł. 125 r.; nyeodrzucyl modlytwe moye, Puł. 128 v. (Flor. 65. ne oddalil modlitwi moiey); na modlitwō slugi twego, Flor. 79; na modlytwe, Puł. 163 v.; vslish modlitwō, Flor. 83; modlytwe, Puł. 169 v.; wszima poczny gospodne modlitwō moiō, Flor. 85; modlytwe moye, Puł. 172 v.; modlitwō moiō odpodzasz, Flor. 87; modlytwe moye, Puł. 176 r.; gospodne wisluchay modlitwō moiō, Flor. 101; vslysz modlytwe moye, Puł. 198 r.; weszral na modlitwō, Flor. 101; na modlytwe, Puł. 199 v.; vslyszal modlytwe, Flor. 105; modlytwe, Puł. 214 v.; wylewayō przed oblyczym gego modlytwe moyō, Flor. 141; modlitwe moye, Puł. 278 v.; wysluszay modlytwe moyō, Flor. 142; modlytwe moye, Puł. 279 v.; chwalicz będe molwe moye, Puł. 111 v. (Flor. 55. molwi moie); w gospodne chwalicz molwō, Flor. 55, (Puł. 112 v. chwalycz molwy); molwō warg gich, Flor. 58, (*wątpliwy przykład*, Puł. 117 r. molw); szewirdzili sō sobe molwō zlō, Flor. 63; molwe zlosnō, Puł. 124 r.; prze molwō twoyō oszywy mō, Flor. 118, 153; prze molwe twoye, Puł. 252 v.; przepowe yōzyk moy molwō twoyō, Flor. 118, 169; molwe twoye, Puł. 254 v.; gensze wypuszcza molwō swoyō szemy, Flor. 147; molwe swoye, Puł. 289 r.; wipuszcza mowa swoia, Wacł. 133 v.; zborowy swemu pastwe gotuye, Puł. 43 r.; gisz ymaiō w nem pwō, Flor. 2, (Puł. 3 v. ktorzy w nyem pwayō), [*por. J. Baudouin de Courtenay, O древне-польс. языкѣ, str. 74*]; slawō moyō w proch wwedzy, Flor. 7; slawe moye, Puł. 10 v.; wipowadaiō slawō boszō, Flor. 18; slawe boza, Puł. 34 v.; slawō ... wzloszil ies nam, Flor. 20; slawe, Puł. 38 r.; przinescze gospodnu slawō, Flor. 28 (2 r.); slawe, Puł. 53 v. (2 r.); wsziteczy mowicz bōdō slawō, Flor. 28; slawe, Puł. 54 v.; bich widzal slawō twoiō, Flor. 62; slawe twoye, Puł. 122 v.; day slawō chwale eius, Flor. 65; daycze slawe, Puł. 127 r., 133 v.; daycze slawō, Flor. 67; pyal slawō twoyō, Flor. 70; slawe twoye, Puł. 140 r. (spiewal chwala twoia, Wacł. 116 v.); prze slawe ymyenya yego, Puł. 161 r.; prze slawō, Flor. 78; prze slawe, Puł. 162 r.; miloscz y slawō da gospodzin, Flor. 83; slawe da bog, Puł. 170 r.; podaycze medzi pogani slawō iego, Flor. 95; powyadaycze slawe yego, 191 r.; przinescze bogu slawō, Flor. 95 (2 r.); slawe, Puł. 191 v. (2 r.); widzely sō slawō, Flor. 96; slawe yego, Puł. 193 r.; krystusowo ymyę y slawe wszystczy lydzeczczyō, Puł. 197 v.; przemyenyly seō slawō swoyō, Flor. 105; przemyenyly slawe swoye, Puł. 212 v.; day slawō, Flor. 113; day slawe, Puł. 229 r.; slawō krolewstwa twego powedzō, Flor. 144; slawe kro-

lewstwa, Puł. 284 v.; sławó (bychó znanó wczynyly), Flor. 144; slawa znanó wczynyly, Puł. 285 r.; jako kropye na trawę, Puł. 302 r.; wdowó y przichodna vbili só, Flor. 93; wdowę, Puł. 188 r.; wdowó (błogoslawycz bódó), Flor. 131; wdowę, Puł. 266 r.; syrotó y wdowó przyme, Flor. 145; wdowę, Puł. 287 r.; syrotó y wdowa przymye, Puł. 287 r.; na syon gorę szwyetó, Puł. 3 r. (Flor. 2. na syon gorzę swótey); na goró, Flor. 10; na gorę, Puł. 18 r.; na goró boszó, Flor. 23; na gorę, Puł. 44 v.; na goró swótó twoió, Flor. 42; na gorę, Puł. 88 r.; y wwodl ie na goró swótosci swoiey goró ieysze dobila prawicza iego, Flor. 77; na gorę szwyetoszczy swey gora yeyze dobyla prawyca yego, Puł. 159 r.; wibrál pocolene iuda goró syon, iósz iest milował, Flor. 77; gorę syon, Puł. 160 v.; w myarę, Puł. 163 v. (Flor. 79. w merze); wczinil ies newaró, Flor. 51. (Puł. 105 v. lesz); obrzódzaió zacon na offeró, Flor. 49. (Puł. 100 v. nad obyetynczamy); oferuy bogu offeró, Flor. 49. (Puł. 101 v. obyetyncz); bo bi bil chezal ofaró, Flor. 50; modló, K. Świdz; modlę, Puł. 104 v.; przymesz ofaró spravedlnosci, Flor. 50. (K. Świdz. modli, Puł. 105 r. modly); yezukrystowó pokorę, Puł. 220 v.; odiól iesm przecoró, Flor. prol.; przecoró szalonemu dal ies, Flor. 38. (Puł. 80 v. vraganye) w przecoró sósadom, Flor. 43. (Puł. 90 r. w uróganye); wczinilo se iest w przecoró mne, Flor. 68. (Puł. 135 v. na gaynbę); przecoró wekuió dal gim, Flor. 77; przekorę, Puł. 160 v.; pomny bozę przekorę slug twych, Puł. 181 v. (Flor. 88. przecori); rozcógayó nebo jako skoró, Flor. 103; jako skorę, Puł. 23 v.; widz moió smaró, Flor. 9; szmyarę, Puł. 14 v.; zbaw me z ust lwowich y od rogow iednoroszcwow szmaró moió, Flor. 21; szmyarę moyę, Puł. 41 v.; pokora moia, Wack. 31 r.; widz smaro (*pro*: smaró) moió, Flor. 24; szmyarę moyę, Puł. 47 v.; bo weszal ies na smaró moió, Flor. 30; na szmyarę moyę, Puł. 57 r.; prze prawdó y smaró, Flor. 44; szmyarę, Puł. 92 v.; ne otewraczay czloweka we smaró, Flor. 89; we szmyarę, Puł. 182 r.; wydz smaró mogó, Flor. 118, 153; szmyarę moyę, Puł. 252 r.; na wszytka smaró gego pomny, Flor. 131; szmyarę yego, Puł. 264 v.; dzerszal krzescanskó weró, Flor. Athan.; wyarę, Puł. 308 r.; dzierzal krzescianską wiarą, Wack. 8 r.; kto yma chwałó boszó, Flor. prol.; swirzechował ies chwałó, Flor. 8; chwałę, Puł. 12 v.; chwałó twoió (pomnecz bódze), Flor. 34; chwałę twoyę, Puł. 70 r.; vsta moia ziawó chwałó twoió, Flor. 50; faló twoyó, K. Świdz.; chwałę twoyę, Puł. 104 v.; nad wszistkó chwałó twoió, Flor. 70; nad wszytckę chwałę twoyę, Puł. 140 v.; ziawimi chwałó twoió, Flor. 78; chwałę twoyę, Puł. 162 v.; w chwałę pyenya, Puł. 187 r.; chwałó yego (zwyestowaly), Flor. 101; chwałę yego, Puł. 200 r.; chwałyly seó chwałó yego, Flor. 105; chwałę yego, Puł. 212 r.; wzdaycze modle chwałę, Puł. 217 r. (Flor. 106. obiet chwały); chawló molwyl gesm tobe, Flor. 118, 161; chwałę molwylesm, Puł. 253 v.; wyrzygnó warghy moge chwałó, Flor. 118, 169; chwałę, Puł. 254 v.; mgló jako popyol rosypa, Flor. 147; mglę, Puł. 289 r.; mgló, Wack. 133 v.; tobe wzdám modló chwały, Flor. 115; modlę chwały, Puł. 232

v.; a skalo (*pro*: skaló) w studne wod (obroczył), Flor. 113; skale, Puł. 229 r.; od da szylę, Puł. 134 r. (Flor. 67. czeszcz); szylę twoye (zwyastuyę). Puł. 141 r. (Flor. 70. mocz twoiów); w bodze vczynymy syló, Flor. 107; szylę. Puł. 220 r.; mocz albo syló dzal swogych zzywawy, Flor. 110; szyle dzal swoych. Puł. 225 v.; wzmnoszysz w duszy mogey syló, Flor. 137; szylę. Puł. 272 v.; boze vszylę czyrpyę, Puł. 294 r. (Flor. Isai sec. wsylee czyrpyó); wwedzesz ie w iamó zginena, Flor. 54; wyame, Puł. 111 r.; copali só ... iamó, Flor. 56; kopaly yame, Puł. 113 v.; kedy vczyeł przed saulem w yame, Puł. 113 r.; naszlyadugó dzedzynó yego, Puł. 6 r.; wrocisz dzedzinó moiów, Flor. 15; dzyedzynę moyę, Puł. 24 v.; pozegnay dzyedzynę twoyę, Puł. 53 v. (Flor. 27. dzedzine twoiey); wibrat iest nam dzedzinó swoiów, Flor. 46; dzyedzynę swoye, Puł. 95 v.; dal ies dzedzinó, Flor. 60; dzedzynę, Puł. 120 r.; dzedzynę swoyę wzgardzył, Puł. 160 r.; *w psalterzu Floryjańskim jest forma wątpliwą wskutek oznaczania obu samogłosek nosowych znakiem ó, bo w zwrocie dzedzinó swoiów wzgardzał 77. forma odnośna może być też instrumentalem*; dzedzinó twoiów gabaly, Flor. 93; dzedzynę twó gabaly, Puł. 188 r.; by dal gym dzedzyna pogónw, Flor. 110; dzyedzynę, Puł. 225 v.; dal szemo gych dzedzýó (*pro*: dzedzynó), Flor. 135; dzedzynę, Puł. 270 v.; dzedzynó (dal), Flor. 135; dzedzynę, Puł. 270 v.; nyzinó stanow rozmerzó, Flor. 59; nyzynę, Puł. 118 v.; nyzynó albo podole stanow rozmerzó, Flor. 107; nyzynę, Puł. 219 v.; yunoszę pospolu y pannie (pogladzy myecz), Puł. 305 r.; przyganę (wroczy sószyadom), Puł. 162 v. (Flor. 78. laiane); zkazyl ies sezano iey, Flor. 79; szczyanę, Puł. 164 r.; postawyl welnę, Puł. 217 v. (Flor. 106. welny); gensze dage snegh jako wellnó, Flor. 147; jako welnę, Puł. 289 r.; iako welną, Wacł. 133 v.; lato y woznó ty ies stworzil ie, Flor. 73; wyosnę, Puł. 148 v.; vczy róczne moge kvbyczv albo na woynó, Flor. 143. (Puł. 281 v. ku bytwye); pobyl wszytkę pyrzwyznę wzyemy gych, Puł. 210 r. (Flor. 104. wszytko pirzwyzczo); w potrzebyznę was zaszczyczó, Puł. 306 v.; welikó crasó wzloszil ies nan, Flor. 20; krasę, Puł. 38 r.; milowal iesm crasó domu, Flor. 25; okrasę, Puł. 49 r.; krasę yak yegoz mylowal, Puł. 95 v. (Flor. 46 czudnoszcz); dal wyęcztwo mocz gych y krasę gich, Puł. 160 r. (Flor. 77. czudnoszcz); w krasę wstanya z martwych oblyekl szye, Puł. 186 v.; w crasó oblekl se, Flor. 92; w krasę, Puł. 187 r.; w krasza oblekl sie, Wacł. 124 r.; chwaló y krasę oblyekl yes sze, Puł. 203 v. (Flor. 103. zpowyedzó y kraszó oblekl sie, *tu niewątpliwie jest instrumentalis*); odzyenne yego wrozó rozdzelily, Puł. 39 v.; gdi sstópó we zkazó, Flor. 29; we skazę, Puł. 55 v.

Imiona obce: na prymę, Puł. 233 r.; na sextę, Puł. 245 r.; za octawę, Puł. 8 r., 19 r.; na nonę, Puł. 250 r.; wstawil ies ... coronó, Flor. 20; koronę, Puł. 38 r.; kaszdó personó boghem y panem poznawacz, Flor. Atan.; kazdó parsonę, Puł. 309 r.; wszelka persona boga y pana wiznawacz, Wacł. 110 v.; rozdzeló siccimó (Sychem),

Flor. 59; rozdzycyę syczymę, Puł. 118 v.; rozdzelo syczynó, Flor. 107; syczymę, Puł. 219 v.

§. 85. *Ze więc we wszystkich tych przykładach jest końcówka -ę, nie ulega wątpliwości, chodzi tylko o to, w jaki sposób ją w obu tych zabytkach wyrażono. W psalterzu Floryjańskim oznaczona jest ta głoska nosowa przeważnie przez ó, dwa razy przez -an (slvgan 143. lichotan 118, 73), jedenście razy przez o (róko 138. lichoto 93. obato 131. prawodo 44. prawoto 98. neprawdo 31. za prawdo 69. wodo 78. modlitwo 54. skalo 113. smaro 24), co można uważać za omyłkę piszącego, że zapomniał znak o przekryślić. Wreszcie w czterech przykładach oznaczony jest ten dźwięk nosowy przez a, (róka 137. droga 106. lichota 118. dziedzyna 110), co również mogło łatwo powstać przez zapomnienie dopisania n, jeśli piszący chciał podobnie jak w dwu wyżej przytoczonych przykładach tę końcówkę przez an oznaczyć.*

Zupełnie prawie jednostajną pisownią znajdujemy pod tym względem w psalterzu Puławskim. W tym bowiem końcówka ę jest zawsze wyrażona jak dziś ją wyrażamy przez ę, co jest zarazem jednym z najważniejszych dowodów o znacznie późniejszym powstaniu tego zabytku. W trzech tylko wypadkach piszący oznaczył końcówkę accusativu przez e: ręke 146 r. szyle 225 v. szmyare 252 r., a raz przez a: slawa 285 r. To ostatnie oznaczenie łatwo mogło powstać w ten sposób, że przepisujący psalterz ten z jakiegoś znacznie starszego przekładu polskiego, w tym miejscu wypisał formę jak ją tam znalazł, zapomniałszy ją zmodernizować. Cierkwa rzecz, że w niektórych zabytkach współczesnych prawie psalterzowi Puławskiemu występuje tu regularnie jako końcówka czystu samogłoska -e, jak np. w artykułach prawa Magdeb. wydanych przez Dra A. Kalinę, mathke 6 r. zone 2 r. nyewyasthe 2 r. dzywke, pozoge 5 r. glowe 3 r. sprawie i inne (Rozpr. i sprawozd. wydziału filolog. Akad. Um. Tom VII. Kraków, str. 257--8). Kończówek accusat. sing. w psalt. Flor. zestawil z innymi zabytkami Dr. A. Kalina, Ueber die Schreibung der Nasalvocale in den altpolnischen Denkmälern (Archiv. f. slav. Phil. IV. 56--7).

§. 86. f) *Temata żeńskie pierw. na -ja kończą się w starosłowiańskim na -z, w polskim zaś na -ę i -a, stosownie do tego, czy powstało z a + m, czy też z á + m. Z końcówką ę: ymeczze nadzeiō, Flor. 4; nadzeyeę, Puł. 5 v.; gisz ymaiō nadzeiō w tobe, Flor. 5; nadzeyeę, Puł. 7 v.; iesm ymal nadzeiō, Flor. 7. (Puł. 10 r. nadzeyeę zapewne z omyłki); ymam nadzeiō, Flor. 10; nadzeyeę, Puł. 18 r.; ymal iesm nadzeiō, Flor. 12. (nadzeyeę, Puł. 21 r.); nadzeiō bōdō ymecz, Flor. 17; nadzeyeę, Puł. 28 v.; poloszicz w gospodne bodze nadzeiō moiō, Flor. 72; nadzeyeę moye, Puł. 146 v.; poloszili w bodze nadzeiō swoiō, Flor. 77; nadzeyeę, Puł. 154 v.; nadzeyeō ymal yest w panv, Flor. 113; myal yest nadzeyeę w bogu, Puł. 230 r.; dbacz albo nadzeyeō myecz, Flor. 117. (Puł. 234 r. dbacz); nadzeyeō yma gesm, Flor. 118; nadzeyeę ymyal yesm, Puł. 240 v.; na-*

dzeio mialcm, Wact. 24 v.; w yemaze mne nadzieyó dal ges, Flor. 118, 49; nadzieyę dal yes, Puł. 241 r.; nadziecia dalcs, Wact. 25 v.; w slowe twogem nadzieyó ymal gesm, Flor. 118, 113; nadzieyę. Puł. 248 v.; nadzieió mialem, Wact. 38 r.; abychó w bodze wszystko nadzieyę ymyely, Puł. 286 r.; w gichze myely nadzieyę, Puł. 306 v.; zaostrzę jako błyskawycę myecz moy, Puł. 307 r.; mezó albo granyczó poloszyl yes gym, Flor. 103. (Puł. 204 r. kray polozyl yes gym); gysz nyemalczycę molwyó na mye, Puł. 70 r. (Flor. 34. zloszcz); day bogu obyetynczę, Puł. 101 v. (Flor. 49. offeró); bych wrocyl obyetynczę moyę, Puł. 120 v. (Flor. 60. obetnicze moie); xpus wszmyerza potwarczę. Puł. 142 r.; vsmerzi potwarczó, Flor. 71; wszmyerzy potwarczę, Puł. 142 v.; na prawiczó twoiów, Flor. 44. (Puł. 98 r. na prawyzy twoyey); zbaw prawiczó twoiów. Flor. 59; zbaw prawicę twoyę, Puł. 118 v.; trzymal ies rókó prawiczó moiów, Flor. 72. (Puł. 146 r. rękę prawó); odwracasz rókó twoiów y prawiczó twoiów, Flor. 73; prawycę twoye, Puł. 148 r.; w rzekach prawiczó iegu (poloszó), Flor. 88; prawycę yego, Puł. 179 r.; powiazil ies prawiczó, Flor. 88; prawycę, Puł. 180 v.; prawiczó twoiów tako iawnó vezin. Flor. 89; prawycę twoyę. Puł. 183 r.; zbawil sobe prawiczó swoiów, Flor. 97; prawycę swoyę, Puł. 194 r.; znamonal gesm na prawyczó, Flor. 141; na prawycę, Puł. 279 r.; sromoczó poloszyli só mne, Flor. 139. (Puł. 276 v. sromotę); osweczasz swezczó moiów, Flor. 17; szwyecę moyę, Puł. 31 v.; vszrimi swezczó, Flor. 35; szwyecę, Puł. 71 v.; vgotowal gesm swezczó pomazanezu memv, Flor. 131; szwyecę, Puł. 266 r.; troyeczó w gednoszczy czczyly, Flor. Atan; troyecę, Puł. 308 r.; troyczą, Wact. 8 v.; tszcziczó (*taedium*) dusze sgladza, Flor. prol. [por. *Baudouin de Courtenay, O apesnenolskomy azmir, str. 74*]; xpus zbornó wynnycę (brony), Puł. 163 r.; winniczó z egipta przenosil ies, Flor. 79; wynnycę, Puł. 163 v.; nawedz winniczo tó, Flor. 79; wynnycę tę, Puł. 164 r.; wyrzbczę dzedzyny wasszey (dam), Puł. 208 r. (Flor. 104. powrozek); postaw gospodne zaconanoszczó nad nimi, Flor. 9; zakona wydawcę, Puł. 15 v.; duazó welbi vsta cziscy, Flor. prol.; duzów swó na nebe dziwne vsadzi, Flor. prol.; wytargni duzów moiów, Flor. 6; duzų moyę, Puł. 9 r.; nyeulapyl duzų moyę, Puł. 10 r. (Flor. 7. dusze moiey); gon moiów duzów, Flor. 7; duzų moyę. Puł. 10 v.; zawydzly duzų swą. Puł. 18 v. (Flor. 10. nenawydzly swoiey dusze); duzów moiów só ogarnóli, Flor. 16; dusze moyę, Puł. 27 r.; witargn duzów moiów, Flor. 16, 21; duzų moyę, Puł. 27 r., 41 v. (Wact. 31 v. duza moia (wirwi) duzów moiów obrocil, Flor. 22; duzų moyę, Puł. 43 v.; nyewzyol w proanoszcz duzų swoyę, Puł. 44 v. (Flor. 23. dusze swoiey); podzwignól iesm duzów moiów, Flor. 24; duzų moyę, Puł. 45 v.; nye zgnbyay ... duzų moyę, Puł. 49 r. (Flor. 25. dusze moiey); wiwodl ies od pecla duzów moiów, Flor. 29; duzų moyę, Puł. 55 r.; duzų oyczu polyeczyl, Puł. 56 r.; zbawil ies .. duzów moio, Flor. 30; duzų moyę, Puł. 57 r.; wzócz duzów moiów, Flor. 30. (Puł. 58 r. duzaze moye); sromoczylly só duzów moiów, Flor. 34. (Puł. 67 v. layaly

duszy moyey); gisz szukaió duszó moió, Flor. 34. (Puł. 67 r. dusze moyey); vsmerzal iesm postem duszó moió, Flor. 34; duszę moyę, Puł. 68 r.; wroczy duszó moió, Flor. 34; duszę moyę Puł. 68 v.; pomdlecz kazal ies iaco paiók duszó moió, Flor. 38; duszę yego, Puł. 81 r.; ne da iego w duszó neprzyczelow iego, Flor. 40; w duszę, Puł. 84 v.; vzdrow duszó moió, Flor. 40; duszę moyę, Puł. 84 v.; wilil iesm w mó duszó moió, Flor. 41; duszę moyę, Puł. 86 v.; odkupy duszó moió, Flor. 48. (Puł. 99 v. dusze moyę); szukali só duszę moyę, Puł. 108 r. (Flor. 53. dusze moiei); odkupi w pocciu duszó moió od tich, Flor. 54; duszę moyę, Puł. 110 v.; iaco so cirzveli duszó moió za niczs, Flor. 55; czyrpyely duszę moyę, Puł. 112 r.; witargł ies duszó moió, Flor. 55; duszę moyę, Puł. 112 v.; wiwolil duszó moió, Flor. 56; duszę moyę wytargł, Puł. 113 v.; naclonili só duszó moió, Flor. 56; naklonly duszę moyę, Puł. 113 v.; vlapili só duszó moió, Flor. 58; duszę moyę, Puł. 116 r.; szukaly duszę moyę, Puł. 123 r. (Flor. 62. dusze moiey); wiymi duszó mó, Flor. 63; duszę moyę, Puł. 123 v.; poloszil iest duszó moió, Flor. 65; duszę moyę, Puł. 127 v.; pocril iesm w poscze duszó moió, Flor. 68; duszę moyę, Puł. 135 v.; baczy duszę moyę, Puł. 136 v. (Flor. 68. rozumey duszó moiey); byerze duszę, Puł. 151 v. (Flor. 75. duch); duszó moió podzwigl iesm, Flor. 85; duszę moyę, Puł. 172 r.; wvesel duszó slugi twego, Flor. 85; duszę, Puł. 172 r.; witargł ies duszó moió, Flor. 85; duszę moyę, Puł. 173 r.; szukaly duszę moyę, Puł. 173 r. (Flor. 85. dusze moiey); witargne duszó swoió, Flor. 88; duszę swó, Puł. 181 r.; wveselili só duszó moió, Flor. 93; duszę moyę, Puł. 189 r.; w duszó prawego, Flor. 93; w duszę, Puł. 189 r.; zelyazo przeszlo duszę yego, Puł. 208 v. (Flor. 104. brak); w duszę, Puł. 212 r. (Flor. 105. w dvsze); dvszó laczynó nasycyl dobrym, Flor. 106; duszę laczno, Puł. 215 v.; isze nasyczyl duszó, Flor. 106; duszę, Puł. 215 v.; by zbawonó vczynyl dvszó moyó, Flor. 108; duszę moyę, Puł. 223 v.; ysze wytargł dvszó moyó, Flor. 114; duszę moyę, Puł. 231 v.; wywol duszó moyó, Flor. 114; wyzwol duszę moyę, Puł. 231 r.; zbaw duszó moyó, Flor. 119; duszę moyę, Puł. 255 r.; powszal gesm dusza moyó, Flor. 130; duszę moyę, Puł. 264 r.; ne otemvy dusza moyó, Flor. 140; duszę moyę, Puł. 278 r.; wywedzy ze stroszey dvsza moyó, Flor. 141; duszę moyę, Puł. 279 v.; bo nasycgal gest neprzyczzel moy dusza moyó, Flor. 142; duszę moyę, Puł. 280 r.; ktobe podnoszl geszm dusza mogó, Flor. 142; duszę moyę, Puł. 281 r.; wywedzesz zamóta dusza moyo, Flor. 142; duszę moyę, Puł. 281 r.; gysz móczó dvszan moyó, Flor. 142; duszę moyę, Puł. 281 v.; wytargł gesz dvszó moyó, Flor. Isai sec.; duszę moyę, Puł. 294 r.; yunoszę pospolu y panne, Puł. 305 r.; poloszil ies czywerdzó iego strachem, Flor. 88, (*w Puł. jest konstrukcja odmienna, czytamy bowiem: polozyles czwyerdzo yego strach, 180 v. gdzie czwyerdzo jest instrumentalis, a strach accusativ., podczas gdy w Flo-ryjańskim jest przeciwnie*); prze chudobę naszą y nędzę, Puł. 19 r.; prze nódzó, Flor. 11; prze nędzę, Puł. 19 v.; nawedzi me na stdzó

prawó, Flor. 26. (Puł. 51 v. naszczyeszke), [por. *J. Baudouin de Courtenay*, O древ. польс. яз., str. 75]; weszó wisokó stawi, Flor. prol.; rozgodz przé moyé, Puł. 88 r. (Flor. 42. rzecz moió); ty yes vkowal zarzę y sloyncze, Puł. 148 v. (Flor. 73. vcowal ies zorze); w nyedzelyé, Puł. 44 v.; szablyé twoyé (wytargn), Puł. 27 v. (Flor. 16. gnew twoy); wyymy szablyé, Puł. 66 v. (Flor. 34. wiley gnew), o różnicy w przekładzie tych miejsc w obu psallersuch, por. *Nehring Archiv. f. sl. Ph. V. 233*; ty dayesz karmó gych, Flor. 144, [*Nomin. sing. karmia* = *karm-ija, zob. *Modlitwy Wacł. str. 30*]; dayesz karmyé gych, Puł. 285 v.; sódzice zemó, Flor. 2; zyemyé, Puł. 3 v.; w zemó, Flor. 7, 16, 21; wzyemyé, Puł. 10 v., 27 r., 42 v.; we wszelikó zemó, Flor. 18; zyemyé, Puł. 34 v.; osódze zemó, Flor. 24; zyemyé, Puł. 47 r.; vchwaczil zemó, Flor. 36; wzyó! zyemyé, Puł. 75 v.; só osedli zemó, Flor. 43 (2 r.); oszyedly zyemyé, Puł. 89 r. (2 r.); nade wszó zemó, Flor. 46; nadewszé zyemyé, Puł. 95 v.; wezwal zemó, Flor. 49; zyemyé, Puł. 100 v.; zemó obezrzecz, Flor. 49; zyemyé oglyendacz, Puł. 100 v.; we wszelikó zemó, Flor. 56 (2 r.); nadewszytké zyemyé, Puł. 113 v., 114 r.; na zemó krziwdi, Flor. 57. (Flor. 114 v. na zyemy); woruszil ies zemó, Flor. 59; poruszyl yes zyemyé, Puł. 118 r.; w swó zyemyé, Puł. 125 r.; nawedzil ies zemó, Flor. 64; zyemyé, Puł. 126 r.; bódó lyzat zemó, Flor. 71; zyemyé, Puł. 142 v.; iaco croke kapaiócze na zemó, Flor. 71; na zyemyé, Puł. 142 v.; stworzyl zywyoly to yest zyemye, Puł. 146 v.; rozdzelił gim zemó, Flor. 77; zyemyé, Puł. 159 v.; napelnila zemó, Flor. 79; zyemyé, Puł. 164 r.; sódzi zemó, Flor. 81. (zyemye, Puł. 167 r.); blagoslawil ies gospodne zemó twoió, Flor. 84; zyemyé twoyé, Puł. 170 v.; na zemé, Puł. 180 v. (Flor. 88. na zemi); gisz sódzisz zemó, Flor. 93; zyemyé, Puł. 187 v.; przisedl iest sódzicz zemó, Flor. 95, 97; zyemyé, Puł. 192 r., 194 v.; s neba na zemó wezrzal gest, Flor. 101; na zyemyé, Puł. 200 r.; ty gospodne zemyó zaloszyl, Flor. 101; zyemyé zalozyl, Puł. 200 v.; zaloszyl yes zemyó, Flor. 103; zyemyé, Puł. 203 v.; pokricz szyemyó, Flor. 103; zyemyé, Puł. 204 r.; gensze zrzy na zemyó, Flor. 103; na zyemyé, Puł. 206 v.; na szemyó, Flor. 104; na zyemyé, Puł. 208 r.; tobye dam szemyó kanaan, Flor. 104; zyemé, Puł. 208 r.; za nyczse gymyely só szemó szódnó, Flor. 105; zyemyé zódnó, Puł. 213 r.; szemó plódnó, Flor. 106; zyemyé, Puł. 217 v.; ziemó (poloszyl), Flor. 106; zyemyé, Puł. 218 r.; gensze vczynyl gest nebo y szemó, Flor. 113; zyemyé, Puł. 230 v.; szemó dayl gest, Flor. 113; zyemyé, Puł. 230 v.; zalozyl ges syemó, Flor. 118, 89; zyemyé, Puł. 245 v.; gensze vczynil nebo y szema, Flor. 120; zyemyé, Puł. 256 r.; zyemye, Wacł. 75 v.; gen vczynil nebo y szemó, Flor. 123, 133, 145; zyemyé, Puł. 259 r., 267 r., 286 v.; dal szemó gych w dziedzycztwo, Flor. 134. (Puł. 268 v. zyemye); stzwyrdzyl szemó na wodach, Flor. 135; zyemyé, Puł. 269 v.; dal szemo gych, Flor. 135; dal zyemé, Puł. 270 r.; wyszla só na szemó, Flor. 140; na zyemyé, Puł. 278 r.; wodzycz mó bódze wszemó prawó, Flor. 142; wzyemyé, Puł. 281 r.; wroczy só w sze-

mó swó, Flor. 145; wzyemyę swoyę, Puł. 286 v.; stal gest y merzyl gest szemó, Flor. Habac.; zyemyę, Puł. 299 v.; podepczesz zyemyę, Puł. 300 v.; poszrze zyemyę, Puł. 305 r.; gensze przebywacz kasze przedzadkynyó w domv, Flor. 112 (Puł. 228 r. przesdayatkyny; wytnrnyę, Puł. 197 v (Flor. 100. w intrzny); w studnyę wod, Puł. 229 r. (Flor. 113. w studne wod).

Co do znaków końcówki -ę, jakie są w obu psalterzach użyte, tyczy się tu to samo, co p wiadano przy tenatach na -a femin. W psalterzu Floryjańskim prócz ogólnego znaku na samogłoski nosowe ó spotykamy dwie formy ze znakiem o (winniczo 79. szemo 135), jedną ze znakiem an (dvszan 142), siedem zaś ze znakiem a (dusza 130, 140, 141, 142 trzy razy, szema 120).

W psalterzu Puławskim spotykamy i tu regularnie -ę, a w dwu tylko razach e (dusze 27 r. 99 v.). Zresztą niektóre wyrazy są i w Puławskim oznaczone przez ó lub ą, ale to właśnie uważam za końcówkę dziającą ą.

§. 87. Z końcówką -ą. 1) Flor. ó, Puł. ó; pomnyecz będą raab y babilonyó, Puł. 174 r.; w idumeiów wczógnó obow moiów, Flor. 59; w ydumeiów, Puł. 119 r.; w ydumeó, Flor. 107; w ydumeyó, Puł. 219 v.; rzuczi na gospodna peczó twoiów, Flor. 54; pyeczó twoyę, Puł. 111 r.; glos boszi zbyaióczy puszcó, Flor. 28; puszcó, Puł. 54 r.; w puszcó, Flor. 67. (Puł. 130 v. na puszczy); poloszył rzeky w pvszcó, Flor. 106; w puszcó, Puł. 217 v.; przewodl lvd swoy przes puszcó, Flor. 135; przes puszcó, Puł. 270 r.; prze braczyó moyó, Flor. 121; prze braczyó, Puł. 257 v.; kako weszelo przebywacz braczó w gedno, Flor. 132. (Puł 266 v. braczy, jestto we Flor. zdaje się *accusat. c. injn. Dr. A. Kalina* zaś przypuszcza, że może to być *dativem plural. (Ueber die Schreibung der Nasalvocale, Archiv. f. sl. Ph. IV. 33)*); poloszil iesm strozów, Flor. 38; strozów, Puł. 79 v.; w sadowo strozów, Flor. 78; strozów, Puł. 161 r.; polosz gospodnestrozów vstom mogym, Flor. 140; strozów, Puł. 277 v.; strozów. Wael. 17 r.; szli só w szódzów sereza, Flor. 72; w zódzów, Puł. 144 v.; szódzów gich psidal iest gim, Flor. 77; zódzów, Puł. 157 r. (napelnyl w dobrem zhdófst twoyów, Flor. 102); zódzów twoye, Puł. 201 v.; zadza twoia, Wael. 11 r.; gensze napelnil gest sódzów swogó, Flor. 126; napelnyl zódzów swoyę, Puł. 261 r.; sódzy przó twoiów, Flor. 73. [por. przą *Bibl. kr. Zof. 69, b. 7; 121 b. 14, starosł. npiá, czesk. pře, (Dr. E. Ogonowski, Archiv. f. sl. Ph. IV. 363)*. Podobnie znajdujemy i w innych zabytkach jak np. w artyk. *prawu Magdeb. wydanych przez Dra A. Kalinę, przą (Rozpr. i spraw. Wyds. filol. Akad. Um. Tom VII. Kraków, str. 283)*]; sędzy twoyę przó, Puł. 149 r.; wasistkó iego posozeló (*nom. sing. pościela*) przewroczil iea, Flor. 40; wasytkę yego poszeczyyó, Puł. 84 v.; bieh vezinil woló twoiów, Flor. 39; wolyó twoyę, Puł. 82 v.; gysz czynyecz woló yego, Flor. 102; wolyó, Puł. 203 r.; vezynycz wolyó twoyę, Puł. 281 r. (Flor. 142 navezny mó czynyecz woley twoyey); woló boyóczym syó yego wczyny. Flor. 144; wolyó, Puł. 285 v.; bódzecz ymecz woló, Flor. 146; wolyó, Puł. 288 v. (wia

bandzye ymyecz, Wact. 130 r.); dal yes nas iaco owcze w karmyó, Puł. 90 r. (Flor. 43. karm); szró lud moy iaco karmó chlebowó, Flor. 52; yako karmyó, Puł. 107 r, gotowal ies karmó gich, Flor. 64; karmyó, Puł. 126 r.; dali só w karmó moió szolcz, Flor. 68; w karmyó, Puł. 136 v.; dal ies gi karmó ludu murzinskemu, Flor. 73; karmyó, Puł. 148 v.; dal gym karmó, Flor. 103; dal gym karmyó, Puł. 206 r.; karmó dal yest, Flor. 110; karmyó, Puł. 225 r.; gen dawa karmó, Flor. 135; karmyó, Puł. 270 v.; dage karmó lacznym, Flor. 145; karmyó, Puł. 287 r.; karmió, Wact. 125 v.; dage dobytkv karmó, Flor. 146; karmyó, Puł. 288 r.; karmió, Wact. 130 r.; obloczylyesin szyo w dzynyó, Puł. 68 r. (Flor. 34. w pitel, *induebar cylicio. Bibl. kr. Zof. dzyanica, por. Nehring, Archiv. f. sl. Ph. V. 226, 261*), polozyles czwyerdzo (*sic*) yego strach, Puł. 180 v. (Flor. 88. poloszil ies czywerdzó iego strachem); *zapewne wskutek omyłki drukarskiej wyraz ten jest zacytowany czwyerdzó w Archiv. f. sl. Ph. V. 244.*

2) (Flor. ó, Puł. ą): ymal iesm nadzieó, Flor. 12; nadzyeya, Puł. 21 r.; poruszy puszczo, Flor. 28; puszcza, Puł. 54 r.; szódzó crolewatwa nebeskego daie, Flor. prol.; szódzó vbogich wisliszal gospodzin, Flor. 9; ządza, Puł. 17 v.; szódzó sercza iego dal ies, Flor. 20; ządza, Puł. 37 v.; bo ies vczinil sóđ moy y przó moió, Flor. 9; przą moyę, Puł. 13 v.; w nyedzyelą, Puł. 223 v.; abich widza woló boszo, Flor. 26; wolyą bozą, Puł. 50 v.; szró lud moy karmó chleba, Flor. 13; karmya, Puł. 22 v.; psalmy na yuchrzną, Puł. 2 r.

§. 88. *Czy przykłady przytoczone tu z psalterza Floryjańskiego rzeczywiście mają końcówkę ą, trudno rozstrzygnąć w obec tego, że obie samogłoski nosowe oznaczano znakiem ó. Ponieważ zaś w Puławskim ą jest dokładnie od ę wyróżnione, wszystkie formy psalterza Floryjańskiego, odpowiadające zakończonym na ą w Puławskim, tutaj umieściłem. Zauważyć z tych przykładów można że końcówkę ą w psalterzu Puławskim mają:*

1) *Rzeczowniki pierw. na -ija, które już to pozostało już to ściągnęło się w -já (ścięsnione):* bablyonyó, ydumeyó (2 r.), braczyó, poszczyelyó, wolyó (5 r.) wolyą (raz), karmyó (10 r.), karmya (raz, jednak też karmyę), nyedzyelą (lecz raz i nyedzyelyę), yuthrzną obok yutrznyę (Puł. 197 v.), dzynyó

2) *Z innych rzeczowników zawsze mają ą: pyeczó, puszczo (3 r.), puszcza (raz), strozó (3 r.), zódzó (4 r.), ządza (2 r.).*

3) *Rzeczownik przą występuje 3 razy w formie accus: przó, przą, przę.*

4) *Rzeczownik nadzieja ma tylko po raz pierwszy końcówkę ą: nadzyeya, zresztą zawsze ę. (Por. V. Jagić, Archiv. f. sl. Phil. IV. 653, Nehring, Archiv. V. 248—9, Przyborowski, Bibl. Warz. 1880, Li-piec, str. 147; w ogóle zaś o końcówkach ą i ę w accusat. sing. żeńskich na -a i -ja por. Baudouin de Courtenay, Beitr. z. vergl. Sprachfor. VI. 26—30, Ad. Antoni Kryński, Rozbiór gram. hist. por. Małeckiego, str. 28, 29.*

§. 89. g) *Temata męskie pierw. na -i mają w starosłowiańskim i polskim języku accusativus = nominat.:* przes dzen, Flor. 12, 21; przes

dzyeyn, Puł. 20 v.; przes dzyen, 39 v.; za oktawę to jest dzyen sódny, Puł. 19 r.; wdzyen, Puł. 28 r.; w dzen, Flor. 17, 19, 26, 48, 49, 58, 76, 77 (2 r.); w dzyen, Puł. 30 v., 36 v., 50 v., 98 v., 101 v., 118 r., 152 r., 155 r., 158 r.; we zli dzen, Flor. 40; we zly dzyen, Puł. 84 v.; na kaszdy dzyen, Puł. 87 v. (Flor. 41. po wszitky dny); w ktoricoli dzen, Flor. 55; w ktorykoly dzyen, Puł. 112 v.; na kaszdi dzen, Flor. 67; na kazdy dzyen, Puł. 132 r.; ostatkowe mislena dzen śwóti bódócz czinicz, Flor. 75; dzyen, Puł. 151 v.; w zuameniti dzen, Flor. 80; wznamyenyty dzyen, Puł. 165 r.; w dzen zamóta mego, Flor. 85; w dzyen, Puł. 172 v.; ote dna w dzen, Flor. 95; wdzyen, Puł. 191 r.; w ktorykoli dzen, Flor. 101, 137; dzyen, Puł. 198 r., 272 v.; w toricoli dzen, Flor. 101; dzyen, Puł. 198 r.; w dzen moczy twoyey, Flor. 109; w dzyen, Puł. 224 r.; w dzen gnawa swego, Flor. 109; w dzyen, Puł. 224 v.; wstawcze dzen czatny w gószczach, Flor. 117; wstawczye dzyen czny, Puł. 235 v.; przes dzen, Flor. 120; przes dzyen, Puł. 256 r.; w dzen yeruzalem, Flor. 136; w dzyen, Puł. 271 v.; w dzen boya, Flor. 139; wdzyen boya, Puł. 276 v.; w on dzen, Flor. Isai; w on dzyen, Puł. 292 v.; w dzyen smętka, Puł. 301 r.

Jako accusativus temporis: wszistek dzen, Flor. 24, 34, 37; wszystek dzyen, Puł. 46 r.; wszystek dzyen chodzył yesm, Puł. 77 v.; wszystek dzyeyn, Puł. 70 r.; morzymy se wszistek dzen, Flor. 43; wszytek dzyen, Puł. 91 v.; czali dzen, Flor. 31; czaly dzyen, Puł. 60 r.; wszistek dzen mislił neprawdó, Flor. 51; wszytek dzyen, Puł. 105 v., 140 r. (Flor. 70. wszistek ...); przes wszitek dzien, Wacł. 116 v.; wszistek dzen, Flor. 72; wszystek dzyen, Puł. 145 v., Puł. 140 v., 172 r., 175 v., 198 v.; wszytek dzyen, Puł. 141 v., 178 r. (Flor. 70 (2 r.), 85, 88, 101. wszego dna).

Inne accusativy: ogen duchowni w serczu podszeza, Flor. prol.; izli iesmi przes ogen, Flor. 65; przes ogyen, Puł. 128 r.; xpus stworzył zywyoly to yest zyemye wyatr ogye (*pro*: ogyen), Puł. 146 v.; w oghen porzyczyc ge, Flor. 139; w ogyen, Puł. 277 r.; w oghen wekvgy, Flor. Atan.; w ogyen, Puł. 311 v.; w ogen, Wacł. 114 r.; swerz polni (podbil ies), Flor. 8; zwyierz, Puł. 13 r.; ludzyc y zwyierz zbawysz, Puł. 71 r. (Flor. 35. lud y kobili); karzy zwyierz trzczyany, Puł. 133 r. (Flor. 67. Tarzi zwerze trzczane).

§. 90. h) *Temata żeńskie pierw. na -i podobnie jak męskie mają accusat. = nominat.*: poczól iest bolescz, Flor. 7; poczał falesznoszcz, Puł. 11 v.; klasz bódó ... bolescz, Flor. 12; bolyeszcz, Puł. 20 v.; nad bolescz ran mogich, Flor. 68; nad bolyeszcz, Puł. 137 r.; smótek a bolescz nalez gesm, Flor. 114; bolyeszcz, Puł. 231 r.; chitroszcz (molwicz bódó), Flor. 48; rostopnoszcz, Puł. 98 r.; postawyl welny gych w cychoszcz, Flor. 106; w czychoszcz, Puł. 217 v.; czudnoszcz (wibrál iest), Flor. 46; czudnoszcz gich (dal), Flor. 77. (Puł. 95 v., 160 r. krasę); przinesze gospodnu slawó y czescz, Flor. 28; slawę y czescz, Puł. 53 v.; gospodzin czescz swemu da, Flor. 28; dal ies crase moicy czescz, Flor. 29; przes welikó czescz, Flor. 32;

pwaio w czeszcz swoiõ, Flor. 48; vczinimi czeszcz, Flor. 59; bich wi-dzał czeszcz twoiõ, Flor. 62; znamenitõ vczinil ies w ludzoch czeszcz twoyõ, Flor. 76; dal w ioczstwo czeszcz gich, Flor. 77, (*wszędzie tu w Puławskim psalterzu odpowiada wyraz moc, a mianowicie: 54 v., 55 v., 63 r., 98 v., 119 v., 122 v., 153 r., 160 r.*); on da czeszcz, Flor. 67. (Puł. 134 r. szylę); ze czy w czeszcz, Flor. 83. (Puł. 169 v. sznoty w cznotę); przinescze bogu sławõ y czeszcz, Flor. 95; czeszcz, Puł. 191 v. *Dwa więc razy tylko i to w jednakowym zwrocie: przy-nieście sławę i cześć, na psalterz Puławski wyraz cześć w accusati-vie, zresztą wyraz ten tak częsty w psalterzu Floryjańskim zastąpiono tu przez moc, raz zaś siła, cnota; częszcz twoyõ cladl ies, Flor. 49; częszcz twoyę, Puł. 102 r.; dal ies iemu długoszcz, Flor. 20; długoszcz, Puł. 38 r.; w długoszcz dnow, Flor. 92; w długoszcz, Puł. 187 v.; głõbocoszcz głõbocoszcz wziwa, Flor. 41. (Puł 87 r. głõbo-koszcz głõbokoszczy wzywa); iensze smõczasz głõbocoszcz morza, Flor. 64; głõbokoszcz. Puł. 125 v.; w głõbocoszcz morza, Flor. 67; w głõ-bokoszcz, Puł. 132 v.; prziszedl iesm na wysocoszcz morza, Flor. 68; na głõbokoszcz, Puł. 134 r.; ti wesz głuboszcz moiõ, Flor. 68; glu-poszcz moyę, Puł. 134 v.; ialowoszcz duszi moiey (odplacali), Flor. 34; yalowoszcz, Puł. 68 r.; iõzik twoy zpewal ies leszcz Flor. 49; przypyewal yest lesz, Puł. 102 r.; leszcz czynyly, Flor. 104. (Puł. 209 r. zdradę); prze gych lesz, Puł. 144 r.; gospodzin da mi-loszcz, Flor. 84; da lyuboszcz, Puł. 171 v.; prawy czyny myloszcz, Puł. 74 r. v. (Flor. 36 (2 r.). smilue se); miloszcz y sławõ da go-spodzin, Flor. 83; myloszcz, Puł. 170 r.; ien myloszcz czyny, Puł. 201 r. (Flor. 102. genz sye slutuge); za oddanye yey myloszcz bozõ, Puł. 288 v.; mõdroszcz daiõczy, Flor. 18. (Puł. 35 r. mądrosczy da-yący); vsta prawego mislicz bõdõ mõdroszcz, Flor. 36; mõdroszcz, Puł. 75 r.; molwicz bõdõ mõdroszcz, Flor. 48; mõdroszcz, Puł. 98 r.; ku bogu iensze vweseli mlodoszcz moiõ, Flor. 42; vwyeszyelil mlo-doszcz moyę, Puł. 88 v.; na nenawiszc, Flor. 35; na nyenawyszc, Puł. 70 v.; w neplõdnoszcz albo w slonoszcz, Flor. 106, w slonoszcz, Puł. 217 v.; nepowynnoszcz (vstawyl), Puł. 48 r.; plodzy nyespra-wyedlywoszcz, Puł. 11 v. (Flor. 7. neprawdõ); pelnoszcz iey ti ies za-loszil, Flor. 88; pelnoszcz yego tysz zalozyl, Puł. 177 v.; w pra-gnoszcz, Puł. 217 v.; ludze mislili sõ prosznoszcz, Flor. 2. (Puł. 2 v. proznoszczy); miluiecze prosznoszcz, Flor. 4; proznoszcz, Puł. 5 r.; ne wzõl w prosznoszcz, Flor. 23; wprosznoszcz, Puł. 44 v.; zla czynõczy na prosznoszcz, Flor. 24. (Puł. 46 r. poprosznyczy); na prosznoszcz, Flor. 30. (Puł. 57 r. przez vzytka); na prosznoszcz sromoczyly sõ duszõ moiõ, Flor. 34. (Puł. 67 v. zadar); molwyly sõ proznoszcz, Puł. 78 r. (Flor. 37. prosznoszczi); prosznoszcz iest molwil, Flor. 40; proznoszcz, Puł. 85 r.; z proznoszczy w proznoszcz, Puł. 121 v. (Flor. 61. w tosz istne); we prosznoszcz czynõ, Flor. 126; wproznoszcz czuyõ, Puł. 261 r.; vsta molwyla sõ proznoszcz, Flor. 143 (2 r.); proznoszcz, Puł. 282 v., 283 r.; wydzyl zloszcz y przeczywnoszcz, Puł. 109 v. (Flor. 54. iesm widzal lichotõ y przecywomolwõcz); bo iesm przecz cirzpal prze-*

ciwnosc, Flor. 68. (Puł. 135 r. czyrpyal gaynbę); polozylesz nas w przeciwnosc, Puł. 163 v. (Flor. 79. wprzeciwmolwene); vczynil se gesm w przeciwnosc gym, Flor. 108; w przeciwnosc, Puł. 223 r.; oteymy otemne przeciwnosc, Flor. 118; przeciwnosc, Puł. 238 r.; oddali przeciwnosc, Wacł. 6 v.; vczynyl iesm se w przypowesz, Flor. 68; w przypowiesz, Puł. 135 v.; dasz radosc, Flor. 50. K. Świdz.; dasz radoszcz, Puł. 104 r.; radoszcz myszlyly, Puł. 255 r.; sądzisz sprawyedlywozcz, Puł. 14 r.; czyny sprawyedlywozcz, Puł. 23 r. (Flor. 9. 14. prawdó); zwastowacz bódó .. sprawednoszcz iego ludu, Flor. 21; sprawyedlywoszcz, Puł. 43 r.; przemyslyacz będye sprawyednoszcz twoyę, Puł. 70 r. (Flor. 34. prawdó); sprawednoszcz twó, Flor. 35; sprawyednoszcz twą, Puł. 71 v., 72 v. (Flor. 36. prawdó); ziawil iesm sprawednoszcz twoiów, Flor. 39; sprawyednoszcz twoyę, Puł. 82 v.; i wzwaściów nebossa sprawednoszcz iego, Flor. 49; sprawyednoszcz, Puł. 101 r.; sprawednoszcz twoiów, Flor. 50; sprawyednoszcz twoyę, Puł. 104 v.; sprawednocz twoyów, K. Świdz.; sprawednoszcz molwicze, Flor. 57; sprawyednoszcz molwycze, Puł. 114 v.; nye wnydów wsprawyedlywoszcz twoyę, Puł. 137 r. (Flor. 68. wzprawednoszczy twoiey); pomnyecz będy sprawyednoszcz, Puł. 140 v. (Flor. 70. pamóczyen bódó sprawednoszczy twoiey); sprawednoszcz twoiów, Flor. 70; sprawyednoszcz twoyę, Puł. 141 r.; mislicz bódze sprawednoszcz twoiów, Flor. 70; sprawyednoszcz twoyę, Puł. 141 v.; sprawednoszcz twoiów day, Flor. 71; sprawyednoszcz twoyę, Puł. 142 r.; przymicze ... sprawednoszcz, Flor. 71; sprawyednoszcz, Puł. 142 r.; sprawyednoszcz moyę pobyeszczynów, Puł. 179 v. (Flor. 88. sprawednoszczy moie pobeszczynili); obracza morze w suchoszcz, Flor. 65; w suchoszcz, Puł. 127 r.; molwyly só szalenosc, Flor. 72; zloszcz, Puł. 144 v.; vszczymy szwyatloszcz szwyeczę, Puł. 71 v. (Flor. 35. vszczymy sweczó); wiwedze iaco swatloszcz, Flor. 36; yako szwyatloszcz, Puł. 72 v.; wipuci swatloszcz twoiów, Flor. 42; szwyatloszcz twoyę, Puł. 88 r.; xpus iest w yegosz szwyatloszcz myszly ymamy ... stroycz, Puł. 122 r.; wnidów w swótoszcz boszów, Flor. 72; wszwyótoszcz bozów, Puł. 145 v.; zaszglí só ognem swótoszcz twoiów w zemi, Flor. 73. (Puł. 147 v. koszczyol twoy); vczinil swótoszcz swoiów w zemi, Flor. 77; szwyótoszcz swoyę, Puł. 160 v.; dziedzistwem osódzmi swótoszcz bozów, Flor. 82; obyemyemy szwyótoszcz bozów, Puł. 168 v.; pobeszczynil ies na zemi swótoszcz yego, Flor. 88; szwyótoszcz yego, Puł. 180 v.; poloszil iest czmi szirokoszcz swoiów, Flor. 17. (Puł. 29 v. dom skryczya swego); na szirokoszcz, Flor. 17; na szyrokoszcz, Puł. 30 v.; yedly tlustoszcz, Puł. 306 v.; wszytków twardoszcz chleba starl, Flor. 104; wszytkę twardoszcz, Puł. 208 r.; welicoszcz twoiów (bich pyal), Flor. 70; wyelykoszcz twoyę, Puł. 140 r.; wielkoszcz twoia, Wacł. 116 v.; welykoszcz twoyów wypowiedzów, Flor. 144; wyelykoszcz twoyę, Puł. 284 r.; welykoszcz slawy ... bódó molwycz, Flor. 144; wyelykoszcz, Puł. 284 r.; w wisokoszcz, Flor. 7; w wysokoszcz, Puł. 11 r.; wstópil ies na wisococz, Flor. 67; na wysokoszcz, Puł. 132 r.; w wisococz, Flor. 74. (Puł. 160 r. wys-

soko); gysz czynyó zloszcz, Puł. 7 r.; czynyecz zloszcz, Puł. 9 v.; porodzył zloszcz, Puł. 11 v.; myluye zloszcz, Puł. 18 v.; czynią zloszcz, Puł. 22 v.; czyniączymy zloszcz, Puł. 52 v.; zloszcz moyę zwyastuyę, Puł. 78 v.; nyenawydzyales zloszcz, Puł. 93 r.; zloszcz moyę ya znayę, Puł. 103 v.; bo yesm wydzyal zloszcz, Puł. 109 v.; zloszcz stroycze, Puł. 114 v.; z czynyóczich zloszcz, Puł. 116 r.; z dzelaianezich zloszcz, Wacł. 9 v.; stroyóczych zloszcz, Puł. 124 r.; przylosz zloszcz nad zloszcz gych, Puł. 137 r.; zloszcz (molwycz), Puł. 150 r.; dokóđ sódzyecz zloszcz, Puł. 166 v.; nawyedzę w mye-tye zloszcz gich, Puł. 179 v.; gysz stroyó zloszcz, Puł. 186 r. (2 r.); molwycz bęđó zloszcz, Puł. 188 r.; przeczywo czynyóczym zloszcz, Puł. 188 v.; wroczy gym zloszcz gych, Puł. 189 v.; wszystkie stroyócze zloszcz, Puł. 197 v.; gysz dzyalayó zloszcz, Puł. 236 v.; ktorzy czynią zloszcz, Wacł. 4 r.; zloszcz czynily, Puł. 244 v.; zloszcz uczinili, Wacł. 29 v.; zloszcz w nyenawyszczy ymyal yesm, Puł. 253 v.; szczyńyóczymy zloszcz, Puł. 259 v.; przedluzaly zloszcz swoyę, Puł. 262 v.; dzyalayóczych zloszcz, Puł. 278 v. (*we wszystkich odpowiednich miejscach psalterza Floryjańskiego wyraz ten jest zastąpiony rzeczownikiem lichota a to w psalmach: 5, 6, 7, 10, 13, 27, 37, 44, 50, 54, 57, 58, 63, 68, 81, 88, 91 (2 r.), 93 (3 r.), 100, 118, 118, 73, 161, 124, 128, 140*); zloszcz stroyóczy, Puł. 46 r.; myszlyly só zloszcz mnye, Puł. 85 r. (Flor. 24. 40. zła); zloszcz na mó molwó, Flor. 34. (Puł. 70 r. nyemalczyeczę). *Raz tylko jest zgodnie w obu psalterzach złość, a to: milował ies zloszcz, Flor. 51; myłowalesz zloszcz, Puł. 106 v.; nadio w Puł. 299 v. prze zloszcz wydzalesm; genzsze napelnyl w dobrem zhdost twoyó, Flor. 102; forma ta powstała albo przez omyłkę, albo też możnaby w niej upatrywać ślad czeskiego, [por. J. Baudouin de Courtenay, O древне-польс. яз., str. 51, Nehring, Archiv. f. sl. Ph. II, 425, Iter. Flor. 47]. W psalterzu Wittenb. znajdujemy zdanie to dosłownie: genz napilnige w dobrem zhdost tvu; w Puławskim: 201 v. zhdzó twoye; w modlitwach Wacława: napelnia dobrocziamy zadza twoia 11 r.); milował ies zloszcz nad dobrocz, Flor. 51; nad dobrocz, Puł. 105 v.; wydzene w dobrocz, Puł. 211 r. (Flor. 105. w dobroczy); pamyęcz grzechow ymyecz, Puł. 76 v.; w pamócz wroczy se lichota, Flor. 108; w pamyęcz, Puł. 221 v.; zgładzy z szeme pamócz gych, Flor. 108; pamyęcz, Puł. 222 r.; pomócz vczynil yest dzywow swoych, Flor. 110; pamyęcz vczynil yest, Puł. 225 r.; wkłada w pamyęcz, Puł. 226 r.; pamócz oplwytošczy słodkošczy twe wyrzygó pamyęcz, Puł. 284 v.; przestacz kašę z lyndzy pamyęcz gych, Puł. 305 v.; postacz sinow twich odrzucil iesm, Flor. 72; postacz, Puł. 145 v.; wybral postacz yuda, Puł. 160 v. (Flor. 77. pocolene iuda); dali só só w karmó moió szoloz, Flor. 68; moyę zolcz, Puł. 136 v.; podzwygly só rzeky lycz swoyę, Puł. 187 r. (Flor. 92. lycza swoia), Wacł. 124 r. licz swoiów, wyraz ten brzmi w nomin. sing. lić (*fluctus*), jak utrzymuje prof. Nehring, por. Archiv. f. sl. Ph. V. 236, 262, mocz moiów ku tobe strzedz bódó, Flor. 58; mocz moyę, Puł. 117 r.; pacz bódó mocz*

twoiõ, Flor. 58; mocz twoyõ, Puł. 117 v.; on da czesz y mocz, Flor. 67; szylõ y mocz, Puł. 134 r.; wzbudz mocz twoiõ, Flor. 79; zbudzy mocz twoyõ, Puł. 163 r.; kto znage mocz, Flor. 89; znaye mocz, Puł. 183 r.; oblyekl sze bog w mocz, Puł. 187 r. (Flor. 92. moczõ); w mocz, Wacł. 124 r.; molwycz bõdze mocz boze (*zamiast* moczy boze, *por. Nehring, Archiv. f. sl. Ph. V. 219*), Puł. 211 r. (Flor. 105. moczy); by znano vczynyl mocz swoyõ, Flor. 105; mocz swoyõ, Puł. 211 v.; vczynyla mocz, Puł. 234 v. (Flor. 117. moczy); prawyca panowa vczynila mocz, Flor. 117; mocz, Puł. 234 v.; apostoły poganom mocz bozõ zwyastuyõ, Puł. 269 r.; wybyl faraona y mocz gego, Flor. 135; mocz, Puł. 270 r.; znanõ vczynily mocz twogõ, Flor. 144; mocz twoyõ, Puł. 285 r.; mocz twoyõ molwycz bõdõ, Flor. 144; mocz twoyõ, Puł. 284 v.; mõcz twoyõ powadacz bõdõ, Flor. 144; mocz twoyõ, Puł. 284 r.; mocz strachow twogych molwycz bõdõ, Flor. 144; mocz, Puł. 284 r.; gospodzyn mocz lyudu swemu da, Puł. 54 v.; dal yesz ... mocz, Puł. 55 v.; przes wyelykõ mocz, Puł. 63 r.; w mocz swoyõ, Puł. 98 v.; vczynimy mocz, Puł. 119 v.; bych wydzal mocz twoyõ, Puł. 122 v.; zyawyl yes w lyudzoch mocz twoyõ, Puł. 153 r.; dal w yecztwo mocz gych, Puł. 160 r. (*wszõdzie tu we Floryjańskim odpowiada rzeczownik cześć, a to: 28, 29, 32, 48, 59, 62, 76, 77*); mocz twoiõ, Flor. 70. (Puł. 141 r. szylõ twoyõ); mocz albo sylõ dzal swogych zywawy, Flor. 110. (Puł. 225 v. szyle); wzmnoszysz w duszy mogey sylõ albo mocz, Flor. 137 (Puł. 272 v. szylõ); roszmnozisz w duszi mey mocz, Wacł. 136 v.; day mocz, Puł. 173 v. (Flor. 85. day cesarstwo); posly tobe pomocz, Flor. 19; pomocz, Puł. 36 v.; wstan na pomocz mne, Flor. 34; na pomocz, Puł. 66 v. (rozumey ku pomoczi moiey, Flor. 37); przyspyey na pomocz moyõ, Puł. 79 r.; na pomocz my weszi, Puł. 83 v. (Flor. 39. ku pomozenu mne weszi); gospodzin pomocz przines iemu, Flor. 40; da yemu pomocz, Puł. 84 v.; day nam pomocz, Flor. 59, Puł. 119 r.; na pomocz moiõ rozumey, Flor. 69; na pomocz moyõ przyglyõday, Puł. 138 v. (Wacł. 1 r. ku pomoczy, 10 r. na pomozenye); na pomocz moiõ wzgłodny, Flor. 70; na pomocz moyõ, Puł. 140 v.; vczinili se sõ na pomocz, Flor. 82; na pomocz, Puł. 168 r.; poloszil iesm pomocz, Flor. 88; pomocz, Puł. 178 v.; otewrocil ies pomocz mecza iego, Flor. 88; pomocz, Puł. 180 v.; w pomocz nadzeie moiey, Flor. 93; w pomocz, Puł. 189 v.; day nam pomocz, Flor. 107; pomocz, Puł. 220 r.; na pomocz noczy, Flor. 135, Puł. 269 v.; przes kolszdã nocz, Puł. 9 r. (Flor. 6. po wszitky nocy); wszytkõ nocz (*accus. temporis, podobnie jak często było wszytek dzień*), Puł. 155 v. (Flor. 77. wszey noczi, *genet. tempor.*); przes nocz, Flor. 91, Puł. 185 v., Flor. 104, Puł. 210 r., Flor. 120, Puł. 256 v.; wesrzi ... w rzecz moiõ, Flor. 34; w rzecz moyõ, Puł. 69 v.; obezrzy rzecz moiõ, Flor. 42. (Puł. 88 r. rozgodz przõ moyõ); porzuczilesz rzecz moyõ, Puł. 102 r. (Flor. 49. molwi moie); naczõgnõli sõ lõczisco rzecz gorzkõ, Flor. 63; rzecz gorzkõ, Puł. 124 r.; nad mod y nad stredz, Flor. 18, [*według prof. Nehringa stredz ma przysmak*

czeski, podczas gdy strzedz jest już polskie, (*Archiv. f. sl. Ph. II. 435*); nad strzedz, Puł. 35 v.; słodko nad strzedz vstom mogym, Flor. 118, 97; nad stredz, Puł. 247 r.; nad miód, Wacl. 36 r.; aby ssal strzedz z opoky, Puł. 303 v.; w powodz wod wela, Flor. 31; w powodz, Puł. 60 v.; szukecze lesz, Puł. 5 v.; mowyo leesz, Puł. 7 r.; (Flor. 4. 5. lsze), por. *Iter Flor. 90., Archiv. f. sl. Ph. V. 235. Tu téz należy zaliczyć wyraz raz tylko w psalterzu Puławskim się znajdujący: zasrosz zlosną zawydzely mnye, 47 v. W psalterzu Floryjańskim w odnośnym miejscu jest: zasroszçó zlo nenasrzeli sò mne, 24. Ma to znaczyć: odio violento oderunt me. We Floryjańskim więc jestto instrumentalis singul. od rzeczownika zasrosz, w Puławskim zaś accusat. sing. od rzeczownika zasrosz; obdal stali, Flor. 37; obdayl staly, Puł. 78 r.; za boyasz, Puł. 8 r.; przepowadaiò kazn iego, Flor. 2, (Puł. 3 r. przepowyadayócz przykazane yego); kazn iego (strzegli sò), Flor. 98; kazn, Puł. 195 v.; vstavil yest ono iakobowy w kazen, Flor. 104; w kazn, Puł. 207 v.; kazn zaloszył gest, Flor. 148; kazn zaloszył, Puł. 290 r.; w otchlain, Flor. 27; w otchlaynh, Puł. 52 r., tu jak w kilku innych miejscach pełni znak h funkcją znaku miękczącego, por. *Nehring, Archiv. f. sl. Phil. V. 241*; wotchlayn, Puł. 55 r. (Flor. 29. w dol); wpuszczyl w usta moya pyesz, Puł. 81 v. (Flor. 39. pene nowe); wodl gye w przystam (pro: przystan), Flor. 106 (*deduxerit ad portum optatum*); wwyodl w przystan, Puł. 217 v.; wnydę w stayn domu, mego, Puł. 264 v. (Flor. 131. w stan, *tabernaculum*). *Prof. Nehring zwraca uwagę na zamilowanie do -ja tematów jak stayn (stań), stania, por. Archiv. f. sl. Ph. V. 251.**

Podobnie ma accus. sing. rzeczownik obów: wzczògnò obow moiò, Flor. 59, 107; obow moyę, Puł. 119 r., 219 v.

Tu można téz zaliczyć przysłówek opięć opócz wiwodl ies me, Flor. 70; opyęcz, Puł. 141 v., 190 v. :

§. 91. i) *Temata męskie pierw. na -u, kończą się w starosłow. i polskim tak jak nominativus: w dom twoy, Flor. 5, Puł. 7 r; poloził czmy dom skryczya swego, Puł. 29 v. (disponit tenebras latibulum suum, Flor. 17. szerokosz swoiò); przyszedl w dom abymelech, Puł. 105 v.; wnidò w dom twoy, Flor. 65; w dom twoy, Puł. 128 r.; nalazl sobe dom, Flor. 83, (Puł. 169 r. gnyazdo); dom stawyl, Puł. 191 r.; w dom panow poydzymy, Flor. 121; w dom bozy, Puł. 256 v.; prze dom gospodna, Flor. 121; prze dom, Puł. 257 v.; gospodzyn wczyny dom, Flor. 126; wczyny dom, Puł. 260 v.; slotczyesza nad mod y nad stredz, Flor. 18, (Puł. 35 v. nad strzedz y plast); mir medzi czalem y duszòy czini, Flor. prol.; przymcze gory myr lyudu, Puł. 142 r. (Flor. 71. pocoy); yako na wychodzye na sen, Puł. 147 v. (Flor. 73. na wisocze; *Vulg. sicut in exitu super summum; w psalterzu Puławskim więc przekład błędny jest, por. Nehring, Archiv. f. sl. Ph. V. 233*); spali sò sen swoy, Flor. 75; spaly sen swoy, Puł. 151 r.; acz dam sen oczyma mogyma, Flor. 131; dam sen, Puł. 264 v.; oszwyczył yest stan swoy, Puł. 94 v.; odpędzył stan sylo stan*

swoy, Puł. 160 r.; odpędzył stan yozef, Puł. 160 v. (Flor. 45, 77 (2 r.) przebitek); wnydzem w stan gego, Flor. 131; w stan yego, Puł. 265 r.; w stan domv mego, Flor. 131. (Puł. 264 v. w stayn domu mego); naydó masto gospodny stan bogv yakob, Flor. 131; stan Puł. 265 r.; w wirzech iego, Flor. 7; w wyrzech, Puł. 12 r.; wpadł w dol, Flor. 7, Puł. 11 v.; od sstópaioczich w dol, Flor. 29. (Puł. 55 r. w otchlayn); azby vkopal grzesznemu dol, Puł. 188 v. (Flor. 93. vocopan bil dol).

§. 92 j) *Temata żeńskie pierw. na -u (у);* brony swoyę czerkew szwyęto, Puł. 66 v.; vbogy lyud nyepłodnó czerkyew myanuye, Puł. 227 r.; apostoli czerkew ponókyó ku chwalye, Puł. 288 v.; krew lyeyączich, Puł. 49 r. (Flor. 25. krwi); krew kozłowó picz bódó, Flor. 49; krew kozłowó, Puł. 101 v.; obroczył w krew, Flor. 77; w krew, Puł. 158 r.; wilali só crew gich, Flor. 78; krew, Puł. 161 v.; xpus mszczy krew vmarlych, Puł. 161 r.; crew newinnó potópyachó, Flor. 93; krew prawego zdadzó, Puł. 189 r.; obroczył wody gych w krew, Flor. 104; w krew, Puł. 209 r.; przelyly só ... krew synwov swogich, Flor. 105; krew, Puł. 214 r.; przelyly só krew, Flor. 105; przelyly krew, Puł. 214 r.; krew grona pyly, Puł. 303 v.

§. 93. k) *Temata żeńskie pierw. na -er. miały w języku starosłowiańskim końcówkę -e, lub też z analogii do tem. na -i formę na erъ (por. R. Scholvin, Archiv. f. sl. Ph. II. 522—526), = pols. -erz:* gensze przebywacz kasze przedzadkynyw w domv maczerz syno raduyóczo se, Flor. 112; maczyerz synwov raduyóczó szye, Puł. 228 r.

§. 94. l) *Temata męskie pierw. na -en kończą się jak temata na ja na miękką spółgłoskę:* nad kamen drogi, Flor. 18; nad kamyen, Puł. 35 v.; aby ne vrazil o kamen nogi twoiey, Flor. 90; o ka myen, Puł. 185 r.; rozcrawaióczy plomen ogenny, Flor. 28; plomyeyn Puł. 54 r.; strymen przesła gest dvsza nasza, Flor. 123; strumyen, przesła, Puł. 258 v.

§. 95. ł) *Temata nijakie pierw. na -en:* w brzemo (зрѣма, зме) oblicza twego, Flor. 20. (Puł. 38 v. czassu), [prof. Przyborowski uważa ten wyraz w obu psalterzach za pomyłkę (Bibl. Warsz. 1880. Lipiec, 147), prof. Nehring zaś za wpływ starosłow. (ruski?) w iter Flor. 66]; we wszelikye brzemyę, Puł. 238 r. (Flor. 118. we wszelkem czassu, Wack. 6 r. we wszelkem czassu); miluió ymó twoie, Flor. 5; myluyó ymyę twoye, Puł. 7 v.; ymó gich sgladzil ies, Flor. 9; ymyę, Puł. 14 r.; znaió ymó twoie, Flor. 9; ymyę twoye, Puł. 14 v.; powadacz bódó ymó twe, Flor. 21; ymyó twe, Puł. 41 v.; prze ymó swoje, Flor. 22; prze ymyę swoye, Puł. 43 v.; prze ymó twoie, Flor. 24, 30; ymyę, Puł. 47 r., 56 v.; w iego swóte ymó, Flor. 32; w yego szwyęte ymyę, Puł. 64 r.; powiszaymi ymó iego, Flor. 33; ymyę yego, Puł. 64 v.; zapomneli iesmi ymó boga naszego, Flor. 43. (Puł. 91 r. ymyenya); prze ymó swóte twoie, Flor. 43; pomnecz bódó ymó twoie gospodne, Flor. 44; ymyę twe, Puł. 94 r.; chwalicz będę ymyę twe, Puł. 108 r. (Flor. 53. spowadacz se bódó ymenowi twemu); w imó twoie, Flor. 62;

w gymyę twe. Puł. 122 v.; chwalicz bódó ymó boze, Flor. 68; ymyę boze, Puł. 137 v.; miluió ymó iego, Flor. 68; ymyę yego, Puł. 138 r.; draszni przeciwnik ymó twoie, Flor. 73; ymyę twoye, Puł. 148 r.; rozgorzil ymó twoie, Flor. 73; ymyę twoye, Puł. 148 v.; chwalicz bódó ymó twoie, Flor. 73; ymyę twoye, Puł. 149 r.; wzo-wemi ymó twoie, Flor. 74; ymyę twoye, Puł. 149 v.; prze ymó twoie, Flor. 78; prze ymyę twoye, Puł. 162 r.; ymo (*sic*) twe wzi-wacz bódzem, Flor. 79; ymyę twoye, Puł. 164 v.; szukacz bódó ymyę twe boze, Puł. 168 v. (Flor. 82. ymena twego); slawicz bódó ymó twoie, Flor. 85 (2 r.); ymyę twoye, Puł. 172 v., 173 r.; w ymyę twoye, Puł. 178 r. (Flor. 88. w ymenu twoiem); w ymyę twe, Puł. 178 r. (Flor. 88. w ymenu twoiem); w ymyę moye, Puł. 179 r. (Flor. 88. w imenu moiem); bo poznal ymó twoie, Flor. 90; ymyę moye, Puł. 185 r.; wziwaió ymó iego, Flor. 98; ymyę yego, Puł. 195 v.; chwalicze ymó gospodnowo, Flor. 99; chwalcze ymyę yego. Puł. 196 v.; kristusowo ymyę ... lyudze czyzyó, Puł. 197 v.; zwyestowaly w syon ymó gospodnowo, Flor. 101; ymyę boze, Puł. 200 r.; wzywaczye gymyó yego, Flor. 104; ymyę yego. Puł. 207 r.; prze ymyó swoye, Flor. 105; prze ymyę swoye, Puł. 211 v.; chwałyly ymyę szwyęte twoye, Puł. 214 v. (Flor. 105. chwałyly albo zpo-wedaly ymenv swótemv twemv); prze ymó twoye, Flor. 108; prze ymyę twoye, Puł. 222 v.; chwalycze ymó panowo, Flor. 112; ymyę boze, Puł. 227 v.; ymyę gospodnowa wzywaj gesm, Flor. 114; ymyę boze wzywacz bódę, Puł. 231 r.; ymó panowo wzowó, Flor. 115 (2 r.); ymyę, Puł. 232 r. v.; w ymó panowo, Flor. 117 (2 r.); w gymyę boze, Puł. 234 r. (2 r.); w ymó gospodnowo, Flor. 117, (Puł. 234 r. *brak*); w ymo boszye, Flor. 117; w gymyę boze, Puł. 235 v.; ymal gesm w noczy ymó twoge, Flor. 118, 49; ymyę twoye, Puł. 242 r.; gimia twoie, Wacł. 26 v.; podług sóda mylvyóczych ymó twoge, Flor. 118, 129; ymyę twoye, Puł. 250 r.; w ymó panowo, Flor. 128; w gymyę, Puł. 263 r.; chwalcze ymó panowo, Flor. 134; ymyę boze, Puł. 267 v.; chalycz bódó ymó twoge, Flor. 137; ymyę twoye, Puł. 272 r.; chwalicz bada ymyó twe, Wacł. 136 v.; wely-czyl ges nademna wasytko ymó swóte twoge, Flor. 137; ymyę szwyę-te twoye, Puł. 272 v.; chalycz bódó ymó twoye, Flor. 139; ymyę twoye, Puł. 277 r.; prze ymó twoge, Flor. 142; prze ymyę twoye, Puł. 281 r.; chwalycz ymó twoge, Flor. 144; ymyę twoye, Puł. 284 r.; blogoslawycz bódó ymó twe, Flor. 144; ymyę twoye, Puł. 283 v.; chwalcze ymó panowo, Flor. 148 (2 r.); ymyę boze, Puł. 290 r. v.; chwalcze ymó gego w góslach, Flor. 149; chwalcze ymyę yego, Puł. 291 r.; wzywaczye ymó gego, Flor. Isai.; ymyę yego, Puł. 293 r.; wszemogóczy ymó gego gemv, Flor. Moy.; wszemogóczymyę yego, Puł. 296 v.; ymyę boze bódę wzywacz, Puł. 302 r.; ani semó iego (iesm widzal), Flor. 36; ny yego plemyę, Puł. 74 v.; zetrzi ramó grzesznego, Flor. 9; ramyę, Puł. 17 r.; zwastuió ramó twoie, Flor. 70; ramyę twoye, Puł. 141 r.; zbawil sobe prawiczó swoiów y ramó swó swoiów, Flor. 97; ramyę szwyęte swoye, Puł. 194 r.; semó gich

(zagubisz), Flor. 20; szyemyę, Puł. 39 r.; na weky nagotuió syemó twoie, Flor. 88; szyemyę twoye, Puł. 177 r.; poloszó ... syemó gego, Flor. 88; szyemyę yego, Puł. 179 v.; by szrzczył siemyó gich, Flor. 105; porzuczył szymyę gich, Puł. 213 r.; dal ies boióczim se czebe znamó, Flor. 59. (Puł. 118 v. wskazanye); vczin semno znamó, Flor. 85; znamyę, Puł. 173 v.

Tematanijakie pierw. na -ent: bydlyę gich ognowy (wydal), Puł. 158 v. (Flor. 77. dzerszene gich); pomnyeyszy ye jako czyelyę, Puł. 54 v. (Flor. 28. iaco czelcza); nad czyelyę mlode, Puł. 137 v. (Flor. 68 nad czelcza); vczynyly czyeló, Flor. 105; czyelyę, Puł. 212 v.; napelnasz wszelke zwerzó blogoslawena, Flor. 144; wszelike zwyerzę, Puł. 285 v.; Tarzi (*sic*) zwerze trzczane, Flor. 67. (Puł. 133 r. karzy zwyerz trzczyany, *starosł. зрапа jest pierw. -i tematem, forma zaš psalterza Floryjańskiego, jaką tu znajdujemy. jest albo accus. sing. tematu na -ent, albo accus. plur. z końcówką analogiczną.*

§. 96. m) *Temata nijakie pierw. na -es przeszły i w accusat. jak w innych przypadkach do tematów nijakich na -a*: blogoslaw wszelke czalo, Flor. 144; czyalo, Puł. 286 r.; obroczenym boszstwa w czalo, Flor. Atan.; w czyalo, Puł. 310 v.; w czialo, Wacł. 113 r.; dzalo rók naszich spraw, Flor. 89; dzalo rękú nasszu, Puł. 183 v.; dzialo, Wacł. 15 v.; na dzyalo swe, Flor. 103; na dzalo swe, Puł. 205 v.; polosz ie iaco colo, Flor. 82; yako kolo, Puł. 168 v.; prziswal nebo, Flor. 49; nyebo, Puł. 100 v.; wstópył na nyebo nyeba, Puł. 133 v. (Flor. 67. na nebossa nebos); xpus na nyebo wstópyw, Puł. 107 v.; w nyebo. Puł. 145 r. (Flor. 72. w nebossa); bog nyebo vczynyl, Puł. 191 r. (Flor. 95. nebyossa); rozczógayó nebo yako skoró, Flor. 103; nyebo, Puł. 203 v.; gensze vczynyl gest nebo y szemó, Flor. 113; nyebo, Puł. 230 r.; nebo nebeskemv gospodnv (dal yest), Flor. 113; nyebo, Puł. 230 v.; gen vczynil nebo y szemó, Flor. 123, 133, 145; nyebo, Puł. 259 r., 267 r., 286 v.; wstópó na nebo, Flor. 138; na nyebo, Puł. 274 r.; gensze pokrywa nebo obloky, Flor. 146; nyebo, Puł. 288 r., Wacł. 130 r.; pokryła nyebo slawa yego, Puł. 299 r. (Flor. Habac. nebessa); wzdzygnę na nyebo rękę moyę, Puł. 307 r.; ien vlepył oko, Flor. 93; ulyepyl oko, Puł. 188 r.; slowo liche postawili só, Flor. 40; slowo zlosne, Puł. 85 r.; wirzignolo iest sercze moje slowo dobre, Flor. 44; slowo, Puł. 92 r.; chwalicz bódó slowo, Flor. 55; slowo, Puł. 112 v.; gospodzin da slowo, Flor. 67; slowo, Puł. 131 r.; czynyóczy slowo yego, Flor. 102; slowo, Puł. 203 r. (czyneyczy slowo gehu, Wittenb.); pomnyal slowo swóte swoye, Flor. 104; slowo swoye, Puł. 210 v.; poslal slowo swoye, Flor. 106; slowo swoye, Puł. 216 v.; postaw sludze twemu slowo tve, Puł. 240 r. (Flor. 118. slowa tve); otpowem ... slowo, Flor. 118; slowo, Puł. 240 v.; slowu, Wacł. 24 r.; nye odeymuy slowo prawdy, Puł. 240 v. (Flor. 118. slowa); gesm w slowo twoge pfal, Flor. 118, 73; w slowo twoye, Puł. 244 r. (Wacł. 29 r. w slowa twoia); w slowo twoge nadpfal gesm, Flor. 118, 81; w slowo twoye, Puł. 245 r. (Wacł. 33 v. w slowie twogim ... nadzeia mialem); w slowo twoge, Flor. 118, 81, Puł.

245 r. (Wacł. 33 v. w wimowa twoia); wypuszczy słowo swe, Flor. 147; słowo swoye, Puł. 289 r.; słowo swe, Wacł. 133 v.; zyawa słowo swoge, Flor. 147; słowo swoye, Puł. 289 v.; słowo swe, Wacł. 134 r.; gesz czyno słowo gego, Flor. 148; czynio słowo yego, Puł. 290 r.; naclon vcho twoie, Flor. 16, 30; vcho twoye, Puł. 26 v., 56 v.; nachili vcho twoie, Flor. 44; vcho twoye, Puł. 93 r.; naclon ... vcho moie, Flor. 48; vcho moye. Puł. 98 r.; naclon ku mne vcho twoie, Flor. 70; vcho twoye, Puł. 139 r. (Wacł. 98 r. uszy); nacloncze vcho wasze, Flor. 77; vcho wasze, Puł. 154 r.; naclon gospodne vcho twoie, Flor. 85, 87; vcho twoye, Puł. 172 r., 174 v.; iensze szczepil vcho, Flor. 93; szczepyl vcho, Puł. 188 r.; naclon ku mne vcho twoie, Flor. 101; ycho (*pro: vcho*), Puł. 198 r.; naklonyl vcho swoge, Flor. 114; vcho swoye, Puł. 231 r. *Podług analogii tematów na -ja neutra idzie rzeczownik tu należący lice*; odwroczył lice swoje, Flor. 9; lyczę swoye, Puł. 17 r.; odwracasz lice twe, Flor. 12; lyczę, Puł. 20 v.; lyczę twoye (będę szukał), Puł. 51 r.; lyczę twoye (odwracasz), Puł. 91 v. (Flor. 26. 43. oblicze); otwroczył lice twoie, Flor. 50; lice twoje, K. Świdz; odwroczył lyczę twoye, Puł. 104 r. (Wacł. 116 v. oblicze); odwroczył lyczę, Puł. 107 v.; pociril iest srom lice moie, Flor. 68; lyczę moye, Puł. 135 r.; pokasz lice twoie, Flor. 79; pokazy lyczę twoye, Puł. 163 r., 163 v., 164 v.; spyeszmy lyczę yego w chwale, Puł. 189 v. (Flor. 79. (2 r.), 95. oblicze, Wacł. 107 v. oblicze); by vwesselil lyczę w oleyv, Flor. 103; wvyeszzyelyl lyczę, Puł. 204 v.

§. 97. E) *Singularis Vocativus. a) Temata męskie pierwo. na -a kończą się na -e, przed którym miękczą się spółgłoski, a względnie k, g, ch nu cz, ż, sz. Prócz tej jest analogiczna końcówka -u przejęta od tematów męskich na u. Z końcówką -e tym tematom właściwą: ty człowiecze, Puł. 110 r. (Flor. 54. ti człowiek); bosze moy, Flor. 3; [była też druga forma vocativu od tego wyrazu: bogu, gdy się mówiło o bożku; Miklos. Wortbildl³. 403]; boze, Puł. 4 v., Wacł. 118 v.; bosze, Flor. 5, 7 (2 r.), 8 (2 r.), 9, 12, 17 (2 r.); boze, Puł. 6 v., 10 r., 10 v., 12 r., 13 r., 17 r., 20 v., 31 v., 33 v.; bosze, Flor. 17; bozee, Puł. 31 v.; bosze, Flor. 24 (2 r.), 25, 26, 27, 29 (2 r.), 30, 34 (2 r.), 35, 37 (2 r.); boze, Puł. 45 v., 48 r., 49 r., 51 r., 52 r., 55 r., 56 r., 57 r., 69 v. (2 r.), 71 r., 78 v., 79 r.; bosze, Flor. 37, 39 (3 r.), 41, 42 (3 r.), 43, 44; boze, Puł. 79 r., 82 r. v., 84 r., 86 r., 88 r., 88 v. (2 r.), 89 r., 92 v.; bosze, Flor. 47 (2 r.), 50 i K. Świdz (5 r.), 53 (2 r.), 54 (2 r.), 55 (3 r.), 56 (4 r.), 58 (3 r.), 59 (3 r.); boze, Puł. 97 r., 103 r., 104 r., Wacł. 116 v., Puł. 104 v. (2 r.), 105 r., 107 v., Wacł. 2 v., Puł. 108 r., 108 v., 111 r. v., 112 r. v., 113 r. v., 114 r. (2 r.), 116 r., Wacł. 9 r., Puł. 116 v. (2 r.), 118 r., 119 r. (2 r.); wislu-chay bosze probś moio, Flor. 60; boze, Puł. 119 v.; bosze bosze moy, Flor. 62; boze boze moy, Puł. 122 r.; bosze, Flor. 63, 64 (2 r.), 65, 66, 67 (5 r.), 68 (4 r.), 69 (2 r.), 70 (7 r.), 71, 73 (3 r.), 74, 75, 76, 78 (2 r.); boze, Puł. 123 v., 125 r. v., Wacł. 9 v., Puł.*

127 v., 129 r., 131 r., 130 v., 132 v., 133 r. (2 r.), 134 r. v., 135 r., 137 v., 138 v., Wack. 1 r., 10 r., Puł. 139 r. v., 140 v. (2 r.), 141 r. (3 r.), 141 v., 142 r., 147 r., 148 r., 149 r. v., 151 r., 153 r., 161 r., 162 r.; bosze, Flor. 79 (5 r.), 81, 82 (3 r.), 83 (3 r.), 84 (2 r.), 85 (3 r.), 87, 88, 90, 98, 103, 105, 107 (3 r.), 108 (2 r.), 138 (2 r.), 144; boze, Puł. 163 r. v. (2 r.), 164 r., 164 v., 167 r. v. (2 r.), 168 v., 169 v., 170 r. (2 r.), 170 v., 171 r., 172 r., 173 r. (2 r.), 174 v., 177 v., 184 v., 195 v., 203 r., 214 v., 218 v., 220 r. (2 r.), 220 v., 223 r., 275 r. (2 r.), 283 v.; powyższy se na neba boze, Flor. 107; boze, Puł. 219 r. *W następujących razach psalterz Puławski ma formę boze, podczas gdy Floryjański gospodnie*: boze, Puł. 67 v., 69 r., 91 v., 161 v., 162 v., 168 v., 169 r. v. (2 r.), 170 r. v., 171 r.; 172 r. (4 r.), 172 v. (3 r.), 173 v., 175 v., 176 r. (2 r.), 177 r., 177 v., 178 r., 181 r. (2 r.), 181 v., 182 r., 183 r., 185 v. (2 r.), 186 r. (2 r.), 187 r., 187 v. (2 r.), 188 r. v., 189 r., 193 r., 196 v., 198 r., 199 v., 200 v., 205 v., 211 r., 219 r., 222 v., 223 r., 225 r., 230 v., 249 v., 250 v., 252 v., 253 r., 268 v., 294 r., 299 r. (boze). *Odwrotnie*: Ti za prawdę bosze, Flor. 54, (Puł. 111 r. alye thy gospodnye); skwszy mój bosze, Flor. 138, (Puł. 275 v. gospodne); dobrote czynyl ies sslugę twoym boze, Puł. 243 r.; podług myłoszyerdza twego boze, Puł. 252 r. (Flor. 118, 65, 145. pane). *Niekiedy w psalterzu Puławskim vocativu brakuje*: ne winidiesz bosze, Flor. 43; podług ymena twego bosze, Flor. 47; bosze pokaszi mi, Flor. 58; spowadacyze so tobe lud bosze, Flor. 66; deszcz powolni odlęcysz bosze, Flor. 67; bosze nauczil ies me, Flor. 70; czemu bosze zkazył ies, Flor. 79; gotow iest stolecz twoy bosze, Flor. 92. (*miejsca odpowiednie Puławskiego są*: 90 r., 97 r., 117 r., 129 r., 130 v., 141 r., 164 r., 187 r.). *Odwrotnie*: pomny boze przekorę, Puł. 181 v.; myłoszyerdzye twoye boze, Puł. 64 r. (Flor. 88. 32. brak vocativu). *Nadto mamy w Puł. formę boze* 300 r., 302 r. *w tekście, którego już we Flor. nie ma. Czasem odpowiada w Puł. nominativus*: swateczic bódę tobe bosze, Flor. 49; xlogosław nas bosze, Flor. 66; bosze nasz, Flor. 66. (Puł. 101 r., 129 v. (2 r.), bog). *Odwrotnie*: (bo ti bog moy, Flor. 60); bo ty boze moye, Puł. 120 r.; gospodne, Flor. 3; gospodnye, Puł. 4 r.; goszpodnye, Wack. 118 r.; — gospodne, Flor. 3 (2 r.), 4, 5 (2 r.), 6 (4 r.), 9, 21, 24, 25, 26, 27 (3 r.), 29 (4 r.), 30 (5 r.), 34 (2 r.), 35 (3 r.), 37 (3 r.), 38 (2 r.), 39 (3 r.), 40 (2 r.), 43, 44, 47, 50 (3 r.), 54, 56, 58, 61, 68, 72, 83, 85, 113, 117, 118 (2 r.), 118, 73, 89, 105 (2 r.), 145 (2 r.), 161, 169, 119, 122, 124, 125, 131, 139, 140 (2 r.), 142, 143, 144, Moy. (2 r.); gospodnye, Puł. 4 r., 4 v., 6 r., 6 v., 7 v., 8 v. (2 r.), 13 v., 41 v., 45 v., 49 v., 50 v., 52 r. (2 r.), 53 r., 55 r., (2 r.), 55 v. (2 r.), 56 v., 57 r. v., 58 r., 58 v., 66 v., 69 r., 70 v., 71 r., 71 v., 76 v., 77 v., 78 v., 80 r., 81 r., 83 r. v. (2 r.), 84 v., 85 v., 91 v., 94 r., 97 v., 104 r. v., 105 r., 111 r., 114 r., 116 r. v., 117 r., 122 r., 135 r., 135 v., 145 v., 169 v., 173 r., 229

r., 235 v., 239 v., 240 r., 244 r., 245 v., 247 v. (2 r.), 251 v., 252 r., 253 v., 254 v., 255 r., 258 r., 259 v., 260 r., 264 v., 276 v., 277 v., 278 r., 280 v., 282 r., 285 v., 297 r., 298 v. *Znacznie rzadziej występuje w Puławskim forma ta w pisowni gospodne, jaką powszechnie prawie ma psalterz Floryjański: gospodne, Flor. 9 (2 r.), Puł. 15 v., 17 r., Flor. 12, Puł. 20 v., Flor. 26, Puł. 51 r., Flor. 30, Puł. 59 r., Flor. 34, Puł. 68 v., Flor. 39, Puł. 82 v., Flor. 54, Puł. 109 v., Flor. 68 (2 r.), Puł. 135 r., 136 r., Flor. 139 (5 r.), Puł. 276 r. (2 r.), 276 v. (2 r.), Flor. 140, Puł. 277 v., Flor. 141, Puł. 279 r., Flor. 142 (2 r.), Puł. 279 v., 281 r., Flor. Isai, Puł. 292 v., Flor. Isai sec. (2 r.), Puł. 294 r. v., Flor. Moy. (2 r.), Puł. 298 v. (2 r.).* *Kilka razy spotykamy i w psalterzu Floryjańskim pisownią gospodnye: ymal gesm w noczy ymó twoge gospodnye, Flor. 118, 49; gospodnye, Puł. 242 r.; gospodnye, Flor. 5, 118, 169; gospodne, Puł. 6 v., 254 r.; dzyala twoya gospodne, Puł. 127 r. (Flor. 65. dzala twoia gospodna. W wielu razach odpowiada w psalterzu Puławskim forma boze: gospodne, Flor. 34 (2 r.), 43, 78 (2 r.), 82, 83 (4 r.), 84 (2 r.), 85 (8 r.), 87 (3 r.), 88 (6 r.), 89 (2 r.), 91 (2 r.), 92 (2 r.), 93 (4 r.), 96, 100, 101 (3 r.), 103, 105, 107, 108, 110, 118, 121, 137, 145 (2 r.), 134, Habac.; gospodnye, Flor. 108; gospodnee, Flor. Isai sec.; gosponye, Flor. 113. Odwrotnie: we Flor. boze, w Puł. gospodnie; gospodnye, Puł. 111 r.; gospodne, Puł. 275 v. (Flor. 54. 138. bosze). Forma „gospodnie“ występuje obok „boze“ w obu psalterzach: gospodne bosze, Flor. 7 (2 r.); gospodnye boze, Puł. 10 r. v.; gospodne bosze, Flor. 8 (2 r.), 12, 17, 21, 29 (2 r.), 34, 37 (2 r.), 39, 88, 98, 105; gospodnye boze, Puł. 12 r., 13 r., 20 v., 31 v., 39 v., 55 r., 56 r., 69 v., 79 r. (2 r.), 82 r., 177 v., 214 v.; gospodne bosze, Flor. 37, 79, 87, 98; gospodne boze, Puł. 78 v., 164 v., 174 v., 195 v.; bosze moy y gospodne moy, Flor. 34; gospodnye moy, Puł. 69 v.; gospospodne (zapewne z omyłki) bosze, Flor. 79; gospodnye boze, Puł. 163 v. Czasami brak w psalterzu Puławskim vocativu gospodnie: w ręce twogi gospodne, Flor. 30; wizwol nas gospodne, Flor. 78; poczyz gospodne, Flor. 85; ymó tve gospodne, Flor. 85; chwalycz bódó gospodne cebe, Flor. 117; ręce twoy gospodnye wczynylesta mnó, Flor. 118, 73; swadeczwa twoya gospodne, Flor. 118, 129; chwalycz czó bódó gospodne, Flor. 137; nenawydzely só czó gospodne, Flor. 138; chwalyce cebe gospodne, Flor. 144, (Puł. 57 r., 162 r., 173 r., 235 r., 243 v., 272 r., 275 v., 284 v.). Odwrotnie: chwalycz bédę ymyé tve gospodnye, Puł. 108 r.; wolal yesm ku tobye gospodnye, Puł. 263 r. (Flor. 53, 129 brak). *Niekiedy czytamy w psalterzu Floryjańskim gospodnie, w Puławskim zaś panie, i na odwrót: gospodne, Flor. 69; panye, Puł. 138 v., Wacł. 1 r., 10 r.; gospodne, Flor. 70; panye, Puł. 139 r, Wacł. 98 r.; gospodne ne meszkay, Flor. 69; panye, Puł. 139 r.; ti ies smara moia gospodne, Flor. 70; panye, Puł. 139 v.; gospodne, Flor. 70; panye, Puł. 140 v. Nie-równie częściej znajdujemy stosunek odwrotny: o pane, Flor. 114, 116;**

o gospodnye, Puł. 231 r., 232 r.; pane dobrze przyspey, Flor. 117; gospodnye, Puł. 235 v.; blogoslawony ges pane, Flor. 118; gospodnye, Puł. 237 r.; pane ne zasromaway mne, Flor. 118; gospodnye, Puł. 239 r.; panie, Wacł. 8 r.; od weka pane, Flor. 118, 49; gospodnye, Puł. 241 v.; panie, Wacł. 25 v.; czószcz moya pane, Flor. 118, 57; gospodnye, Puł. 242 r.; panie, Wacł. 26 r.; mylowal gesm zakon tway pane, Flor. 118, 97; gospodnye, Puł. 246 v.; panie, Wacł. 35 v.; pano kto sczyrzpy, Flor. 129; gospodne, Puł. 263 v.; panie, Wacł. 18 v.; bódzeszly lychoty chowacz pane, Flor. 129; gospodne, Puł. 263 v.; panye, Wacł. 18 v.; czyrpal gesm czó pane, Flor. 129; gospodne, Puł. 263 v.; panie, Wacł. 19 r.; pane, Flor. 130; gospodnye, Puł. 264 r.; wstan pane, Flor. 131; gospodnye, Puł. 265 r.; pane ymó twoge, Flor. 134; gospodne, Puł. 268 v.; pane slussył ges mó, Flor. 138; gospodnye, Puł. 273 r.; ty pane poznal ges, Flor. 138; ty gospodnye, Puł. 273 v.; wytargny mó ot nepryyaczelow mogych pane, Flor. 142; gospodnye, Puł. 281 r.; pane naklon nebosa twoyra, Flor. 143; gospodnye, Puł. 282 r.; pane, Flor. Moy. (2 r.); gospodne, Puł. 297 r. v.; pane bosze moy, Flor. 103, 108; gospodnye boze moy, Puł. 203 r.; gospodne, 223 r. *Niekiedy znouw mieniają się vocativi panie i boże; dobrotó vczynil ges se slvghó twogym pane, Flor. 118, 65; boze, Puł. 243 r.; panie, Wacł. 27 v.; podlug myloserdza twego pane, Flor. 118, 145; boze, Puł. 252 r.; chwalycz czó bódó pane, Flor. 137. (Puł. 270 v. brak); panie, Wacł. 137 r.; mylosczy twogy pane pelna gest szema, Flor. 118, 57. (Puł. 242 v. brak); panie, Wacł. 27 v.; pamyętay panye, Puł. 271 v. (Flor. 136. pomóytay panv).*

Imiona własne: w poszrod czebe egypcze, Flor. 134; egipcze, Puł. 268 r.; ty yordane, Flor. 113; ty yordanie, Puł. 228 v.

§. 98. *Z końcówką -u, właściwą tematom na -u: gospodne pomoczniku y zbawiczelu moy, Flor. 18. (Puł. 36 r. brak); pomoczniku moy, Flor. 58; pomoczniku, Puł. 118 r.; sluchay lyudu moy, Puł. 101 r. (Flor. 49. sluchay lud moy). Najciekawszy jest przykład: pomóytay panv syny edom, Flor. 136, jeśli piszący nie popełnił tu omyłki pisząc pod wrażeniem słowa pomóytay dativus zamiast vocativu. W Puł. 271 v. jest: pamyętay panye syny edom.*

§. 99. b) *Temata męskie pierw. na -ja kończą się tak w starośl. jak w polskim na -u, przejęte od tematów męskich na -u. Wprawdzie niektóre z nich mają też końcówkę -e, takich jednak w obu psalterzach nie ma.: crolu moy, Flor. 5, 83; krolyu moy, Puł. 6 v., 169 v.; krolv moy, Flor. 144; krolyu, Puł. 283 v.; zbawiczelu moy, Flor. 17, 18, 26; zbawyczyelyu moy, Puł. 33 v. (36 r. brak), 51 r.; zbawiczelu nasz, Flor. 64, Wacł. 9 v.; zbawyczyelyu nasz, Puł. 125 v.; wstan szaltarzu, Flor. 56, 107; wstayn zoltarzu, Puł. 114 r., 219 r.*

§. 100. c) *Temata nijakie pierw. na -a mają jak wszystkie neutra vocativus równy nominativowi: przidzi iemu sidlo, Flor. 34; szydlo, Puł. 67 v.*

d) *Temata nijakie pierw. na -ja*: wesel se sercze moie, Flor. 85, 104; wyesyzył szye szyerze moye, Puł. 173 r., 207 r.; bódz sercze moge nepokalano, Flor. 118, 73; bódz szyerze moye nyepokalyone, Puł. 244 v.; chwalcze gy sluncze y mesódz, Flor. 148; slowncze, Puł. 289 v.; łącziszcz gich złomono bódz, Flor. 36; łączyszcz, Puł. 73 v.; bódz miloserdze twoye, Flor. 32; bódz myloszyerdze twoye, Puł. 64 r.; miloserdze twoie gospodne podpomoz me, Flor. 93. (myloszerdze twe boze pomogło mnye, Puł. 189 r.); przydzy na mó myloserdze twoye gospodne, Flor. 118; przydzy na myę myloszyerdzye twoye, Puł. 240 r.; bódz myloserdze twoye, Flor. 118, 73; bodz myloszyerdze twoye, Puł. 244 r.; roserdze gnewu twego polapf gy, Flor. 68; roszyerdze, Puł. 137 r.; wessolee bódz gemv molwenye moye, Flor. 103; wyesyzyole bódz yemu molwyeny moye, Puł. 206 v.; bódz weselee y krazne pfalene, Flor. 146, [*prof. Nehring uważa tu niemiecki sposób pisania za pewną charakterystykę części trzeciej psalterza Flor. (por. Iter Flor. str. 50)*]; chwalene, Puł. 287 v. (Wacł. 129 r. spyewanye); bosze zbawene nasze, Flor. 84; zbaweyne nasze, Puł. 170 v. (Wacł. 68 v. zbawczyelu nasz); zbawene twoye (przydzy), Flor. 118; zbawenyne twoye, Puł. 240 v.; pwaycze wen wszelike sebrane ludzi, Flor. 61; sebranye lyudzy, Puł. 121 v.; wesele moie wyimi me, Flor. 31; wyesyzyelye moye, Puł. 61 r.; padn na nye, węgle (*collect.*), Puł. 277 r. (Flor. 139. padne na ne wangle); ani me poszyray morze, Flor. 68; morze, Puł. 136 r.; chwalcze gi nebo y zema, morze y wszelike lapaiócze, Flor. 68; morze, Puł. 138 r.; porusz se morze, Flor. 95, 97; porusz szye morze, Puł. 192 r., 194 v.; czo gest tobe morse, Flor. 113; morze, Puł. 228 v.

§. 101. e) *Temata żeńskie pierw. na -a zwątlają tematowe -a na -o*: sluszay czoro, Flor. 44; sluchay czoro, Puł. 93 r.; wstan slawo moia, Flor. 56; chwalo moya, Puł. 114 r.

f) *Temata żeńskie pierw. na -ja zwątlają również a na -o, lecz to przechodzi po miękkich w starosł. i w staropolskim na -e*: przecz smótna ies dusze moia, Flor. 41 (2 r.). (Puł. 86, 87 v. dusza moya). *Tu też należy mascul. : zaszcizicze moy gospodne, Flor. 58. (Puł. 117 r. obroyncza moy gospodnye). Wszędzie więc w psalterzu Floryjańskim jest jeszcze końcówka -e; w Puławskim formy tej już nie znajdujemy, lecz tylko nominativus w znaczeniu vocativu (§. 15, str. 21). Por. Nehring, Iter Flor. 30; sluszebnyce, Bibl. kr. Zof. 17.b.34. por. Dr. E. Ogonowski. Archiv. IV. 260; dziewice, Dr. Pilat, pieśń Bogarodzica, 13 zwrotka, str. 109.*

§. 102. g) *Temata żeńskie pierw. na -i mają końcówkę -i*: gospodne moczy moia, Flor. 17. (Puł. 28 r. gospodnye mocz moya); wstan szaltarzu y gózly, Flor. 56; zoltarzu y gészly, Puł. 114 r.; wstan szaltarzu y góly (*pro: gósy*), Flor. 107; y gészly, Puł. 219 r.

Niektóre wyrazy zatrzymały w vocativie formę nominativu (por. nom. tem. -i, §. 18, str. 24).

§. 103. h) *Temata nijakie pierw. na -en i wszystkie inne nijakie mają vocativus taki sam jak nominativus*: boy se iego wszitco semó israhel, Flor. 21; wszelke plyemyę, Puł. 42 r.; odkupy nas ymyę twoye, Puł. 91 v. (Flor. 43. zbaw nas prze ymó swóte twoie); zagladzono bódz ymó yego, Flor. 108; ymyę yego, Puł. 221 v.

i) *Temata nijakie pierw. na -es*: chwalcze gi nebo y zema, Flor. 68; nyebo, Puł. 138 r.; vsliszi vcho moie, Flor. 91; vcho moye, Puł. 186 v.

§. 104. F) *Singularis. Instrumentalis. a) Temata męskie pierw. na -a mają końcówkę -em, która rozwinęła się ze starosłow. -ѣмъ. Przed -e miękczą się tu gardłowe k, g, nieprzechodnio na k̄, ḡ, [por. najświeższy głos w tej mierze prof. Nehringa. w rozbiórce gramatyki Dra A. Maleckiego (1879), w Archiv. f. sl. Phil. V. str. 144]: przed blazkem, Flor. 17; przed blyaskyem, Puł. 29 v.; szcłowekem starym, Puł. 305 r.; człowiekem gest, Flor. Atan.; człowyekem yest, Puł. 310 v. (Wacł. 112 v. człowiek); pod iózikem, Flor. 9; podyęzykyem, Puł. 16 v.; molwil yesm moym yęzykem, Puł. 80 r.; iózylem (pro: iózykem) lsciwim, Flor. 51; yęzykem lzywym, Puł. 105 v.; pod iózikem mogim, Flor. 65; pod yęzykem, Puł. 128 v.; iozikiem swim, Flor. 77; yęzykyem swym, Puł. 157 v.; molwyly só przeczywo mne yózykem lczywym, Flor. 108; yęzykem, Puł. 220 v.; medzy poszrodkiem gor, Flor. 103; myedzy poszrotkyem gor, Puł. 204 r., przykład gdzie dźwięczna d, przeszła w bezdźwięczną t, por. Nehring, Archiv. V. 235, przeszykyem powalyly yó, Puł. 147 v. (Flor. 73. w sekirze y przesecze szruczili yó); tukem zzyta, Puł. 166 v. (Flor. 80. z tuku szita); tvkem szyta naszycza czó, Flor. 147; tukem, Puł. 289 r., Wacł. 133 r.; przed wyekyem, Puł. 108 v.; se zwókem, Flor. 9; ze zwyękyem, Puł. 14 r.; kto bogem Flor. 17 (2 r.); bogyem, Puł. 31 v.; bódz my bogyem, Puł. 56 v. (Flor. 30. bodz my w boga); s bogem, Flor. 46; z bogem, Puł. 96 r.; przed bogem, Flor. 55; przed bogyem, Puł. 112 v.; przed bogen (pro: bogem), Flor. 67; przed bogem, Puł. 130 r.; s bogem, Flor. 77; zbogyem, Puł. 155 r.; kuszyly bogem, Puł. 158 r. (Flor. 77. kusili só boga); placzmy przed bogem, Puł. 190 r.; (Flor. 94. przed gospodnem); padnmi przed bogem, Flor. 94. (Puł. 190 r. brak); przed panem, Wacł. 108 r.; przed krolem bogem, Puł. 194 v. (Flor. 97. w obeszeniu crola gospodna); nye byl bogem, Puł. 304 v.; kaszdó personó boghem y panem poznawacz, Flor. Atan.; bogem y gospodnem poznawacz, Puł. 309 r. (Wacł. 110 v. boga y pana wiznawacz); neprzyaczele nasze rozweiemy rogem, Flor. 43. (Puł. 89 v. trobó); snegem vbeleni bódó, Flor. 67; sznyegyem, Puł. 131 v.; duchem vst iego, Flor. 32; duchem, Puł. 62 r.; duchem przednim sczwirdzi me, Flor. 50; duchem przednym, Puł. 104 v., Wacł. 9 r.; strachem, Flor. 13, Puł. 22 v.; przed strachem twoym, Puł. 183 r. (Flor. 89. prze strach twoy); strachem twoym, Puł. 249 r. (Flor. 118. 113. strachym twogym); zolczyó y oczten (pro: ocztem) napawan, Puł. 134 r.; napawali me ocztem, Flor. 68; ocztem, Puł. 136 v.; vsmezał iesm postem duszó moió, Flor. 34; szczitem dobrej woley,*

Flor. 5; szczytem, Puł. 8 r.; szczitem ogarne czbe prawda iego, Flor. 90; sczytem, Puł. 184 r.; pobyl gradem, Puł. 158 v., Flor. 77. w gradze); nad ludem, Flor. 3, Wacł. 119 r.; nad lyudem, Puł. 4 v.; medzi ludem, Flor. 9; myedzy lyudem, Puł. 14 v.; crolewal bog nad ludem, Flor. 46. (Puł. 96 r. nad pogaynstwem); przedewszem lyudem yego, Puł. 232 r. (Flor. 115. przedewszemy ludzmy yego); szwyęty m sódem, Puł. 114 v.; karnicz bódzesz nas chlebem, Flor. 79; chlyebem, Puł. 163 v.; nad gnwem, Flor. 137. (Puł. 273 r. na gnyew, Wacł. 137 r. na gniew); przyed wyatrem, Puł. 33 r., 67 r. (Flor. 17, 34. przed obliczim watrowim); neprzyaczele moie dal ies mne tilem, Flor. 17; tylem, Puł. 33 r.; postawil gyey panem domu swego, Flor. 104; postawyl gy panem, Puł. 208 v.; kaszdó personó boghem y panem poznawacz, Flor. Atan.; gospodnem, Puł. 309 r. (Wacł. 110 v. pana wiznawacz); glossem mogim, Flor. 3; glossem moym, Puł. 4 v.; gloszem mem, Wacł. 100 r.; gloszem moym, Wacł. 118 v.; spewaycze iemu glossem, Flor. 32; glossem, Puł. 62 r.; glossem mogim, Flor. 76 (2 r.); glossem mym, Puł. 152 r. (2 r.); glossem psalmowym, Puł. 194 r. (Flor. 97. we glosse); glossem tróbi rogowey, Flor. 97; glossem, Puł. 194 v.; glossem mogym, Flor. 141 (2 r.); glossem, Puł. 278 v. (2 r.); lossem rozdzelil gim, Flor. 77; lyosem, Puł. 159 v.

Imiona własne i obce: acz dawidem selszó, Flor. 88; selzę dawydem, Puł. 180 r.; ocropisz me gospodne yzopem, Flor. 50; yzopem, Puł. 104 r.; przed luciferem, Puł. 224 r. (Flor. 109. przed swytanem); nad lybanem, Flor. 71, Puł. 143 v. Por. formy instrumentalu w kodeksie Zografskim zebrane przez prof. V. Jagića (Archiv. f. sl. Ph. II. 233—235).

Z końcówką -im (-ym): wepchay strachym twogym mōso moge, Flor. 118, 113. (Puł. 249 r. strachem twoym). Końcówka ta powstała w psalterzu Floryjańskim może przez omyłkę, bo zresztą jedyną właściwą tym tematom końcówką tak w obu psalterzach jak i w polszczyźnie dzisiejszej jest -em. Prof. Nehring przypuszcza tu jako przychyne analogią instr. singul. masc. i neutr. deklinacyi przymiotników złożonej (Archiv. f. sl. Ph. II. 431).

§. 105. b) *Temata męskie pierw. na -ja kończą się w starosłowiańskim na -jemъ, w polskim zaś końcowe ь zginęło: oleiem wesela (pomazal cze bog), Flor. 44; olyeyem, Puł. 93 r.; oleiem swótim mogim, Flor. 88; olyegyem, Puł. 178 v.; bo ty dziedziczem bodzesz, Flor. 81; dziedzyczem bédzesz, Puł. 167 r.; przed mesóczem, Flor. 71; przed myesszyóczem, Puł. 142 v.; ya pirzwenczem poloszó onego, Flor. 88. (Puł. 179 r. pyrzwyncza); z pomazaynczem twoym, Puł. 300 v.; postawil gy ksódzem wszego bydla swego, Flor. 104; kaszyęzem, Puł. 208 v., możnaby to uważać za odcień dyjalektyczny, inne podob. zjawiska, por. Nehring, Archiv. f. sl. Ph. V. 250; zginoly só meczem, Flor. 9; myeczem, Puł. 14 r.; opaszi se meczem twogim, Flor. 144; myeczem twoym, Puł. 92 v.; se placzem smeszał iesm,*

Flor. 101; zplaczem, Puł. 199 r.; odzenny bodzcze jako sowyty m pla-
szcem, Flor. 108; s mōszem bezwinnim, Flor. 17. (Puł. 31 r. z przez-
wynnym); nad mōszem prawicze twey, Flor. 79; nad mężem, Puł.
164 v.; przed krolem bogem, Puł. 194 v. (Flor. 97. w obesrzenu
crola gospodna); poszil (poloszil?) iesm odzene moie pitlem, Flor. 68;
poloszylesm odzyenye me pytlyem, Puł. 135 v.; pod czenem, Flor. 16;
pod czyenyem, Puł. 26 v.

Imię własne: vczyekal przed saulem, Puł. 113 r.

§. 106. c) *Temata nijakie pierw. na -a kończą się podobnie jak męskie na -em*: vczyekaly przed łączyskyem, Puł. 118 v. (Flor. 59. od oblicza locziszka); przed myastem, Puł. 25 v.; vbogaczil bogacztwem, Puł. 84 r.; aby dziedziczstwem vchwaczil zemō, Flor. 36. Puł. 75 v. w dziedzycztwo); dziedziczstwem dobōdō iego, Flor. 68. (Puł. 138 r. w dziedzycztwo); dziedziztwem osōdzmi swōtoszcz boszō, Flor. 82; dziedzycztwem obeymyemy, Puł. 168 v.; mnostwem bogacztw swych, Puł. 98 v. (Flor. 48. w mnoszstwe); nad pogaynstwem, Puł. 96 r. (Flor. 46. nad ludem); przed vboszstwem, Flor. 87. (Puł. 175 v. przed stradzō); myedzy zakowstwem, Puł. 131 r. (Flor. 67. medzi dwema zaconoma, *Vulg. inter medios cleros, por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 233*); wyelykym wyczycęstwem, Puł. 245 r.; kuszeni sō szrebrzem, Flor. 67; szrebrzem, Puł. 133 r.; ze szrebrzem y se zlotem, Flor. 104; szszrebrzem y zlotem, Puł. 210 r.; wolacz bēdō gardlem swoym, Puł. 229 v. (Flor. 113. w gardle swogem); skadzydlem baranowim, Flor. 65; zkadzydlem baranowym, Puł. 128 r.; napogil ies nas winem scruszena, Flor. 59; wynem, Puł. 118 v.; vtropyony wynem, Puł. 160 v. (Flor. 77. od wina).

§. 107. d) *Temata nijakie pierw. na -ja mają końcówkę -em, a niekiedy -im. Z końcówką -em*: czōskim sercem, Flor. 4; czyęszkym szycerzem, Puł. 5 r.; prawe szycerzem, Puł. 11 r., 73 v.; prawego szycerzem, Puł. 18 r. (Flor. 7, 10, 36. ymaiōcze prawa sercza); serczem molwili sō, Flor. 11; szycerzem, Puł. 19 v.; sercem swim poclinachō, Flor. 61; szycerzem swym poklynaly, Puł. 121 r.; serczem mogim, Flor. 76; szycerzem moym, Puł. 152 v.; czy blōdzō sercem, Flor. 94; szycerzem, Puł. 190 v.; syercem, Wacł. 117 r.; weszla gest ... swatloszcz prawym serczem, Flor. 111. (Puł. 226 v. prawym); vzdrawa skrvssone serczem, Flor. 146; szycerzem, Puł. 287 v.; skruszone sercem, Wacł. 129 v.; se slunczem, Flor. 71; z sloynczem, Puł. 142 v.; przed slunczem, Flor. 71; przed sloynczem, Puł. 143 v.; szwyęty m przyszczem, Puł. 13 r.; przed swytanem, Flor. 109. (Puł. 224 r. przed luciferem); rozgnyewalsze rozszyrdzem, Puł. 214 r. (Flor. roserdzyym 105); wyeszlyem gory opaszō szye, Puł. 126 v. (Flor. 64. weselim).

§. 108. *Z końcówką -im (-ym)*: przed oblyczym, Puł. 7 r. (Flor. 5. w obesrzenu); przed obliczim twogim, Flor. 9. (Puł. 15 v. w oblycznoszczy twogey); przed obliczim iego, Flor. 9. (Puł. 16 r. przed oczyma iego); s twogim obliczim, Flor. 15. (Puł. 25 v. twoy m ly-

czem); stwogim obliczim, Flor. 20; stwoym obliczim, Puł. 38 v; przed obliczim boszim, Flor. 41. (Puł. 86 r. przed lyczem); xps kraszny oblyczym, Puł. 92 r.; przed obliczim swogim, Flor. 53. (Puł. 108 r. przed sobó, Wacł. 2 v. przed oczima swogima); przed obliczim mogim, Flor. 56; przed oblyczym moyim, Puł. 113 v.; przed oblyczym bozym, Puł. 120 r. (Flor. 60. w obeszeniu boszem); przed obliczim boszim, Flor. 67. (Puł. 130 r. przed lyczem); przed oblyczym yego, Puł. 179 r., 191 v. (Flor. 88, 95. od oblicza iego); przed oblyczym waszech, Flor. 105, Puł. 214 v.; przed oblyczym albo oczyma, Flor. 137. (Puł. 272 r. przed oczyma, Wacł. 136 v. oczima); s oblyczym twogym, Flor. 139; z oblyczym, Puł. 277 r.; przed oblyczym, Flor. 141, 142. (Puł. 278 v., 280 r. przed oczyma); przed oblyczym zymnosczy gego, Flor. 147; przed oblyczym, Puł. 289 r.; przed obliczym, Wacł. 133 v.; przed oblyczym, Flor. Habac., Puł. 299 v.; przyszczym swym, Puł. 106 v.; przyszczym swoym, Puł. 170 v.; opyócz yest czakayóczy przyszczym, Puł. 190 v.; nad szczyszczym prawych, Puł. 259 v. (Flor. 124. na czószczy prawych), [*niewłaściwy jest ten przekład w Puławskim łacińskiego sors, czego dowiódł na podstawie tekstu hebrajskiego prof. Przyborowski (Bibl. warsz. 1880. Lipiec, 151—2): por. tłumaczenie tego miejsca przez prof. Nehringa w Archiw. f. sl. Ph. V 227*]; pod pocriczim krzidl twogich, Flor. 62; pot pokryczym, Puł. 123 r.; przyyóczym czloweczstwa w boga, Flor. Atan.; przygęczym, Puł. 311 r.; przyiaczim, Wacł. 113 r.; myloszerdzym nas ranyim pozdrowyl, Puł. 181 v.; myloszerdzym sobe odplacicz, Puł. 237 v.; rozgnyewal eye yest roserdzym gospozdyn, Flor. 105. (Puł. 214 r. roszyerdzem); z roszyerdzym targayóczym na zyemy, Puł. 305 r.; ogarnól ies me weselim, Flor. 29; wyesszyelym, Puł. 56 r.; zacladana iest weselim, Flor. 47; wyesszyelym, Puł. 96 v.; weselim gori opaszó se, Flor. 64. (wyesszyelyem, Puł. 126 v.); pryđó z wyesszyelym, Puł. 260 v. (Flor. 125. przyđó z weszele); strzaly mocznego ostree s wóglym popwsczalyim, Flor. 119; z węgylim kazóczym, Puł. 255 v. (*forma ta więc pochodzi od collect. neutr. węgle*); seszli só badaiócz badanim, Flor. 63; badanyim, Puł. 124 r.; dawanyim twogym (*te dante*) onym sbyracz bódó, Flor. 103; dawanyim twoym, Puł. 206 r.; se drazenim, Flor. 2; zedrzezym (*pro: zedrzezym*), Puł. 3 v.; gardzenym (napelnyona), Puł. 258 r. (Flor. 122. gardzene); módra ges mó czynyl kazanyim twym, Flor. 118, 97. (Puł. 246 v. brak, Wacł. 35 v. przykazanim twogim); szrzecz ye bédó ptaczy kósanym przegorzkyim, Puł. 305 r.; swyrchowanyim nenazrzezym nenazral gesm, Flor. 138, [*por. J. Baudouin de Courtenay, O древне-польскомъ языкѣ, str. 33*]; swyrchowanyim nyenazrzezym nyenaszralesm gich, Puł. 275 v.; obrzódzenym twogym stayó dnowe, Flor. 118, 89; obroczenyim twoym; Puł. 245 v.; rzandzenim twogim trwa dzen, Wacł. 34 v.; gedem zagisze ne obroczenyim boszstwa w czalo, Flor. Atan.; obroczenyim, Puł. 310 v.; obrocenim, Wacł. 113 r.; yako odzenym, Flor. 103; odzyenyim, Puł. 203 v.; napelnyona yest zemya osedzeny (*pro: ossedzenym*) twogym, Flor. 103, [*w psalterzach czeskich forma taka*

jest zwyczajna, por. *Nehring, Iter Flor.*, str. 79]; oszyędzenym twoym, Puł. 205 v.; chwalicz bódó ymó bosze s penim, Flor. 68; z pyenym, Puł. 137 v.; spenim y s goslmy, Flor. 91; z pyenym, Puł. 185 v.; pobyl egypt s pirwodzynym gych (*cum primogenitis*), Flor. 135, 10. (Puł. 269 v. spyrzwnyęty); posmewali se mne posmewanim, Flor. 34; poszmyewanym, Puł. 68 v.; chodzyla ieswa s przilubenim, Flor. 54; sprzylynbyenym. Puł. 110 r.; wrópny wiobraszenym, Flor. 44; wyobrazenym, Puł 92 r.; nad zbawenim twoym, Flor. 20; nad zba wyenym, Puł. 37 v.; popy gego oblekó zbawenym, Flor. 181; zba wyenym, Puł. 266 r.; ranym zmartwychwstanym, Puł. 174 v., (por. przykłady końcówki -im w Biblii kr. Zofii przez prof. E. Ogonowskiego w *Archiv f. sl. Ph. IV*, 260).

§. 109. Końcówkę -em mają więc w obu zabytkach rzeczowniki: serce, słońce; końcówkę -im zaś przedewszystkim: 1) rzeczowniki z suffiksem powstałym ze ściągnięcia starosłowiańskiego -nie jak: przyjęście, szczęście, pokrycie, przyjęcie, miłosierdzie, rosierdzie, wesele, węgle i liczne na -mie jak badanie, dawanie, drzenie, gardzenie, kąsanie, nienazrzenie, obrządzenie, obrócenie, odzienie, osiędzenie, pienie, pirwodzinie, pośmiewanie, przylubienie, wyobrazenie, zbawienie, zmartwychwstanie. Wyjątki: a) Rzeczownik: świtanie ma w *Floryjańskim końcówkę -em*, w *Puławskim* zaś niema instrumentalu od tego rzeczownika wcale; b) Rzeczowniki: rosierdzie, wesele, przyjęście, mają w *Puławskim* po raz pierwszy -em, zresztą jak we *Flor.* zawsze -im.

2) Końcówkę -im (-ym) ma zawsze w obu psalterzach rzeczownik oblicze. Ponieważ końcówka -im bardzo często jeszcze i w XV. wieku występuje, uważa ją prof. *Nehring* za powstałą pod wpływem analogii instrum. sing. masc. i neutr. deklinacji złożonej (*Archiv. f. sl. Ph. II*. 431). Nawet w XVI. wieku końcówka ta była w niektórych zabytkach przeważającą, por. *Dr. A. Kalina, Anecdota pulaeopolonica* (*Archiv. f. sl. Ph. III*. 18). Prof. *Malecki* (*Gram. hist. por.* 1879, str. 188—9), tłumaczy, że końcówka ta powstała wskutek pochylenia samogłoski -e (ściągniętej z -ije), które w takim razie wymawiało się prawie jak -i, z czym zgadza się prof. *Nehring* (*Archiv f. sl. Ph. V*. 144).

§. 110. e) Temata żeńskie pierw. na -a mają końcówkę -ą: gospodzyn potpyra swoyą ręką, Puł. 74 v. (*Flor.* 36. podclada swoiō rōkō, *accusativus*); chodzōcz drogō, *Flor.* 88, Puł. 180 v.; gedēn owszeyō ne smeszany potstawy ale gednotō persony, *Flor.* Atan; yednotō persony. Puł. 311 r. (*Wacł.* 113 r. gednoszcza persony); pocriczi sō lichotō, *Flor.* 72. (Puł. 144 v. zloszczyō); pocriczy bōdzcze sromotō, *Flor.* 70; pokryczy bōdzcze gaynbō y sromotō, Puł. 140 v.; oblal ies gi syromotō, *Flor.* 88, [*co do pisowni, por. Iter Flor. prof. Nehringu, str. 45*]; sromotō, Puł. 181 r.; odzeny bōdzcze sromotō swoyō, *Flor.* 108; sromotō swoyō, Puł. 223 v.; obleczeny bōdzcze sromotō, *Flor.* 108; sromotō, Puł. 223 v.; xpus sōd rano pomstō nyemyloszczywe rosproszy, Puł. 196 v.; prawdō twoyō bōdō se weseycz, *Flor.* 144; prawdō twoyō, Puł. 284 v.; krzescyanskō prawdō

przyczysnony gesmy, Flor. Atan.; krzeszczyaynskô prawdô, Puł. 309 v.; krzeszczianska prawda przipadzeny iesteszmi, Wact. 110 v.; ne sedzal iesm s radô, Flor. 25; z radô, Puł. 48 v.; ne wzgardzay prosbô moiô, Flor. 54; nyegardzy proszbô moyô, Puł. 108 v.; nyeprzyacze-lye nasze rozwyeyemy trobô, Puł. 89 v. (Flor. 43. rogem); zasczye-nyl ges nad glowô moyô w dzen boya, Flor. 139. (Puł. 276 v. za-slonyles na glowę moyę); nye wzgardzyl modlytwô gich, Puł. 199 v. (Flor. 101. modlitw gich); slawô y czczô coronował ies gi, Flor. 8; slawâ, Puł. 12 v.; se slawô, Flor. 72; zslawô, Puł. 146 r.; polozil yes pod myarô dny moye, Puł. 80 r. (Flor. 38. merne polozil ies dni moie); myłoszyerdze yest pod pokorô, Puł. 269 r.; vczineni iesmi przekorô sôsadam, Flor. 78. (Puł. 161 v. w potępy); vczinil se iest precerô sôsadam swogim, Flor. 88; vczynyl szye przekorô, Puł. 180 v.; zapelnona gest przekorô opylwytim, Flor. 122; napelnyona prze-korô, Puł. 258 r.; szyekyrô y przeszyekyem powalyly yô, Puł. 147 v. (Flor. 73. w sekirze y przesecze); mocny silô (angely), Flor. 102; mocny szylô, Puł. 202 v.; ogarnony sô sylô, Flor. Ann. i; szylô, Puł. 295 v.; z dzedzyneô twoyeô, Flor. 105, [*prof. Nehring wlicza formę tę do osobliwości pisowni części II. psalterza Flor. nie uważając jej wcale za prastarą, (Iter Flor., str. 47, uw. 1). Dr. A. Kalina twierdzi, że wymawiano to: dziedzinan, twojan. (Ueber die Schreibung der Nasalvocale, Archiv. f. sl. Ph. IV, 35—62); zdzedzynô twoyô, Puł. 211 r.; odzeny bodzcze jako troynô sromoto swoyô, Puł. 223 v. (Flor. 108. jako sowytym plaszczem, *diplois*); s crasô twoiô, Flor. 44; skrasô twoyô, Puł. 92 v.; zpowedzô y krasô oblekl sie, Flor. 103. (Puł. 203 v. chwałę y krasę oblyekl yes sze).*

Tu też należy masculinum sluga: nad twogim slugô, Flor. 30; nad twoym slugâ, Puł. 58 v.; se slvghô twogym, Flor. 118, 65; slugô twoym, Puł. 243 r. (Wact. 27 v. slugam twogim); wczyn slugô twogym, Flor. 118, 121, [mylnie więc Dr. A. Kalina uważa formę tę za dativus plural. zamiast: slugom (Archiv. f. sl. Ph. IV, 32), bo jak się z psalterza Puławskiego pokazuje, jestto instrumental. singul. z opuszczoną prepozycją s. W zabytkach staropolskich bowiem często prepozycją s wypuszczano, gdy rzeczownik zaczynał się od' s, por. Dr. E. Ogonowski, Archiv. IV, 381]; wczyn sslugô twoym, Puł. 249 r.; z slugô twogim, Wact. 39 v.; nad slvgô twogym, Flor. 118, 129; nad slugô twoym, Puł. 250 v.; se slvgô twogym, Flor. 142; sslugô twoym, Puł. 280 r.

§. 111. f) *Temata żeńskie pierw. na -ja kończą się na -a: wczynyl ies szye nadzyeyô moyô, Puł. 119 v. (Flor. 60. nadzeya moia); sbawonô wczyn prawyczô twoiô, Flor. 107; zbawyonô wczyna prawyczô twoyô, Puł. 219 r. Jakkolwiek ze stanowiska składni możnaby tę formę uważać za accusativus, to jednak sądzę, iż jest instrumentalem, a to z następujących powodów:*

a) *accusativus singularis w psalterzu Puławskim jest zawsze prawiczą.*

b) *gdyby tu był jeden z tych rzadkich wyjątków gdzie ę oznaczone jest w Puł. przez ô, to przynajmniej byłoby przytym twoye,*

jak tego liczne znajdujemy przykłady (por. *accusativus singularis*). prawyczó gych prawycza lychoty, Flor. 143. (Puł 283 r. prawycza gich prawicza zloszczy); drzemala dusza moya przed tesznychó, Flor. 118. (Wact. 7 v. dla tesknosczy); blyskay blyszakawyczó y trszakawyczó, Flor. 143, [*prof. Nehring domysła się, że stoi to zamiast trszakawyczó (Iter Flor. 82), co najzupełniej psalterz Puławski potwierdza*]; blyskay trszakawyczó, Puł. 282 v.; przed stradzó, Puł. 175 v. (Flor. 87. przed vboszstwem); medzy braczó moió, Flor. prol.; medzi czalem y duszó, Flor. prol.; wszelkó karmó wzgarzala gest dwsza gych, Flor. 106; wszelikó karmyó, Puł 216 v.; xpus lyud swoy pozdrawya karmyó, Puł. 154 r.; nade wszó zemó, Flor. 96; nadewszó zyemyó, Puł. 193 r.; nade wszó szemó, Flor. 107; nadewszó zye-myó, Puł. 219 r.; postawyl gy nad wysokó zyemyó, Puł. 303 v.; nad zemyó yego smyluyesz szye, Puł. 199 v. (Flor. 101. brak); nade wszó zemó, Flor. 44; zyemyó, Puł. 94 r.

Męskie: bódz my bogyem odgymczó, Puł. 56 v. (Flor. 30. w boga odgimaióczego); wlyszczó bódz nad slugamy twymy, Puł. 183 r. (Flor. 89. modlóczy bódz); bódz mi w boga zaszcitezó, Flor. 70; zaszczytczó, Puł. 139 v.; obronycza, Wact. 98 r.; bog sódzó iest, Flor. 49, 74; sędzýó, Puł. 101 r., 150 r.

§. 112. g) *Temata męskie pierw. na -i mają końcówkę -em; w starosłowiańskim obok -ьмъ było również -емъ*: ognem, Flor. 11, 16, 17; ognym, Puł. 20 r., 26 r., 31 v.; buclerze seszsze ognem, Flor. 45; zessze ognym, Puł. 95 r.; ognen (*pro*: ognem) ies nas pocuszal, Flor. 65; ognym ies nas doszwyaczal, Puł. 127 v.; zasgli só ognem swótoscz twoió, Flor. 73; zazgly ognym, Puł. 147 v.; zaszszona ognem, Flor. 79; ognym, Puł. 164 v.; ognym zazegayóczym, Flor. 103; ognym, Puł. 203 v.; przed ognym, Puł. 130 r. (Flor. 67. od oblicza ognowego); yakub goszczem bil, Flor. 104 (Puł. 208 v. przebyweza byl), *por. artykuł prof. Jagića, w Archiv. f. sl. Ph. IV. 655*).

§. 113. h) *Temata żeńskie pierw. na -i kończą się na -а, ściągnięte ze starosłowiańskiego -иа*. sławó y czczó coronowal iesm gi, Flor. 8; sławą y czczya (*pro*: czczyą), Puł. 12 v.; czczó welikó, Flor. 67; moczó wyelykó, Puł. 131 r.; czudnoszczó twoió, Flor. 44; szczudnoszczýó twoyó, Puł. 92 v.; przed gorączoszczýą yego, Puł. 35 r. (Flor. 18 od goróczoscy iego); nemiloszczó swoió, Flor. 72; nyemyloszczýó swó, Puł. 144 v.; glos lyuda okropnoszczýó przeczywyenstwa vngdzonego, Puł. 278 v.; swóczy gego radoszczó weselycz se bódó, Flor. 131; radoszczýó, Puł. 266 r.; ogarnona rozliczitoszczó, Flor. 44. (Puł. 93 r. rozlyecznye); srichloszczó, Flor. 77; z rychloszczó, Puł. 157 r.; oszwyecza wyernó szwyatloszczó, Puł. 20 r; ogaryou swyetyloszczó, Flor. 103; szwyatloszczýó, Puł. 203 v.; przed swatloszczó wstayócz, Flor. 126; przedszwyatloszczýó, Puł. 261 r.; z tłustoszczýó baranow, Puł. 303 r.; kozly z tłustoszczýó pszenycze, Puł. 303 v.; zasroszczó zlo nenasrzeli só me, Flor. 24. (Puł. 47 v. zasrosz zlo-sną zawydzely mnye); oplywala zloszczýó, Puł. 102 r. (Flor. 49. opl-

wita bila zgłoby); za zloszczó acz yesm wesrzal, Puł. 128 v.; pokryczy sô zloszczý, Puł. 144 v. (Flor. 65. lichoti acz iesm przyglódal, 72; pocriczi sô lichotó); obeymy syny szmyerczó pobytych, Puł. 162 v. (Flor. 78. sini vmarzaiócsich); zolezyó ... napawan iest, Puł. 134 r.; zpowyedzó y kraszó oblekl sie, Flor. 103. (Puł. 203 v. chwale y krasę); przepasal me moczó, Flor. 17 (2 r.); moczó, Puł. 32 r.; moczą, Puł. 32 v.; moczó swoyó zbawyl nas, Puł. 88 v.; opasan moczó, Flor. 64; opasan yes moczó, Puł. 125 v.; moczó twoyó, Puł. 148 r. (Flor. 73. we czczy twoiey); twoie ramó s moczí, Flor. 88; z moczó, Puł. 178 r.; oblekl se iest gospozin moczó, Flor. 92. (Puł. 187 r., Wacł. 124 r. w mocz); roskoszó bóstwa, Puł. 189 v.; misló, Flor. 9; myszlya, Puł. 16 r.; wsztykó myszlío spyewacz, Puł. 165 r.; kasznó kasznyl me pan, Flor. 117; kasznyó, Puł. 235 r.; tu sô drszeli boiazná, Flor. 52; tu sô drszely boyaznyę, Puł. 107 r., *jesttu znak ę uzyty zamiast ą, podobnie jak 105 r. sprawý mury yeruzalem, zamiast sprawýą (aedificentur), por. Nehring, Archiv. f. sl. Phil. V. 243.*

§. 114. i) *Temata męskie pierw. na -u mają jak temata na -a końcówkę -em:* przed absalon synem, Puł. 4 r.; nad sinem czloweczim, Flor. 79; nad synem, Puł. 164 v.; nad sinem czloweczim, Flor. 79; nad synem, Puł. 164 v.

j) *Temat żeński pierw. na -u kończy się na -ą, jak temata na -i:* krwyó szwyetó odkupyony, Puł. 44 r.; poýę strzaly moye krwyó, Puł. 307 r.

k) *Temat żeński pierw. na -er, podobnie jak poprzedni:* nad maczerzó swogó, Flor. 130; nad maczerzó swoyó, Puł. 264 r.

§. 115. l) *Temat męski pierw. na -en ma -em podług analogii tematów na -ja męskich:* strumenem, Flor. 35; strumyenyem, Puł. 71 r.; xpus duchownym strumyenyem wvyeszyleya, Puł. 94 r.

m) *Temat nijaki pierw. na -en ma -em podług analogii tematów na -a nijakich:* z plyemyenyem swoym, Puł. 305 r.

n) *Temata nijakie pierw. na -es przeszły zupełnie do tematów na -a i -ja nijakich:* medzi czalem y duszó, Flor. prol; slowem boszim, Flor. 32; slowem bozym twoym lyczem, Puł. 25 v.; przed lyczem bozym, Puł. 86 r., 130 r.; smóczeny bédó przed lyczem yego, Puł. 130 r. (Flor. 15, 41, 67. obliczim, 67, od oblicza); przed liczem wyatra, Flor. 82; przed lyczem, Puł. 168 v.; przydzeta przed lyczem twoym Puł. 178 r. (Flor. 88. przydzeta oblicze twoie).

§. 116. G) *Singularis. Locativus. a) Temata męskie pierw. na -a kończą się na -é (ę), przed którym spółgłoski się miękczą, a mianowicie gardłowe k, g, ch, na c, dz, sz. Prócz tej końcówki mają niektóre wyrazy końcówkę -u przejętą od -u tematów. Z końcówką -é (-ę): w czlowecze iensze czini krziwdy, Flor. 36, [o końcówce tej w wyrazach zakończonych na gardłową, por. Miklosich, Wortbildl³. 406; w Bibl. kr. Zofii spotykamy: bocze 75b.7. brzyócze 89b. 20. czlo wycze 7b.8, i inne, por. Dr. E. Ogonowski, Archiv. f. sl. Ph. IV, 261]; w czlowecze, Puł. 72 v.; w iózice, Flor. 14. (Puł. 14. w gę-*

ziku); molwil iesm w iõzicze swoim, Flor. 38. (Puł. 80 r. moym yęzykyem); ne gest molwy w yõzycze mogem, Flor. 138; w yęzycze moym, Puł. 273 v.; w oblocze dnyowym, Puł. 155 v. (Flor. 77. w oblok dnowi); w przebitcze twoiem, Flor. 14; w przebitcze twoyem, Puł. 23 r.; w nysybeskem przebytcze, Puł. 36 r.; zaszycysz ie w przebitcze twoiem, Flor. 30. (Puł. 59 r. w stanyu twoyem); wswoyem przebytcze, Puł. 70 v. (Flor. 35. w loszu swoim); przebiwacz bõdõ w przebitcze twoiem, Flor. 60. (Puł. 120 r. w stanu twoym); na poczõcze, Puł. 200 v. (Flor. 101. na poczõtkv); w zamõtzcze, Flor. 4; w zamotcze, Flor. 9; w zamęczye, Puł. 5 r., 14 v.; w zamotcze, Flor. 9. (Puł. 15 v. w zamęczyech); w zamõtzcze moiem, Flor. 17; w zamęczye moym, Puł. 29 r.; w zamõtzcze moiem, Flor. 65. (Puł. 128 r. w zamõtku); w zamõtzcze wezwal ies me, Flor. 80; w zamõt-cze, Flor. 90; w zamęcza, Puł. 185 r.; w zamęczye, Puł. 165 v. (w zamutcie, Klement); chwalcze gy w zwõcze trõby, Flor. 150; w zwyęcze, Puł. 292 r.; w zwõce, Wacł. 142 r.; w bodze yey, Puł. 4 r., Wacł. 118 r., [podobnie znajdujemy i w późniejszych jeszcze za-
bytkach, por. Dr. A. Kalina, *Anecdota palaeopolonica, Archiv. f. sl. Ph. III, 26*]; w iego gospodne, Flor. 3; w bodze, Flor. 4, Puł. 5 v.; v bodze, Flor. 10; w bodze, Puł. 18 r.; w bodze moiem, Flor. 17; w bodze moym, Puł. 31 v.; wyeszylczye szye w bodze. Puł. 61 v.; w gospodne, Flor. 31; w lodze (*zamiast bodze, por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 219*) bõdze chwalycz, Puł. 64 v.; wgospodne, Flor. 33; kochay se w bodze, Flor. 36; w bodze, Puł. 72 r.; w bodze chwaleri bõdzem, Flor. 43; w bodze, Puł. 89 v.; polosz w bodze pye-czõ twoye, Puł. 111 r. (Flor. 54. rzuczi na gospodna); w bodze chwa-licz bõdõ, Flor. 55 (2 r.); w bodze, Puł. 111 v., 112 v.; w bodze bõde chwalycz, Puł. 112 v.; w gospodne, Flor. 55; w bodze vezinimi czesz, Flor. 59; w bodze, Puł. 119 r.; nadzieia moya w bodze iest, Flor. 61; w bodze, Puł. 121 v., Flor. 61, Puł. 121 v.; w bodze chwaleri bõdõ wszistezi, Flor. 62; w bodze, Puł. 123 v.; weselicz se bõdze prawi w bodze, Flor. 63; w bodze, Puł. 124 v.; przebiwacz w gospodne bodze, Flor. 67. (Puł. 132 r. bydlycz gospodna boga); poloszili w bodze nadzieiõ swoiõ, Flor. 77; w bodze, Puł. 154 v.; zle molwili sõ o bodze, Flor. 77; o bodze, Puł. 156 r.; weselcze se prawi w gospodne, Flor. 96; w bodze, Puł. 193 v.; kochacz se bõdõ w panye, Flor. 103; w bodze, Puł. 206 v.; w bodze vczynimy sylõ, Flor. 107; w bodze, Puł. 220 r.; w bodze wszystkie nadzyeyõ ymyely, Puł. 286 r.; w pane bodze gego, Flor. 145; w gospodnye boze yego, Puł. 286 r. (*może jak kszyczem, Puł. 208 v. odcień dyjalektyczny, por. §. 105*); w bodzem (*pro: bodze*) mogem, Flor. Ann.; w bodze moym, Puł. 295 r.; weszelyo se sercze mogle w gospodne, Flor. Ann.; w boze, Puł. 295 r.; radowacz szye bõdõ w bodze iesu moyen, Puł. 301 v.; w bodze wyesszyelicz szye bõdõ, Puł. 301 v.; w okrõdze iego, Flor. 17; w okrõdze yego, Puł. 29 v.; przebiwaiõczich w okrõdze, Flor. 30. (Puł. 58 r. wokolyczy); w okrõdze iego, Flor. 49. (Puł. 100 v. okolo yego); w okrodze twoiem, Flor. 88; w okrõdze twym, Puł. 177 v.; w ocrõ-

dze iego, Flor. 96. (Puł. 192 v. wokolicyzy); vsmerzila se iest w pro-
 sze dusza nasza, Flor. 43; w prossze, Puł. 91 v.; w slusze vcha po-
 sluszal me, Flor. 17; w slusze vcha, Puł. 33 r.; w strasze, Flor. 2.
 (Puł. 3 v. w boyazny); poloszil ies zamóty na chrzepcze naszym, Flor.
 65; na chrzepczye naszym, Puł. 128 r.; na chrzebcze mogem, Flor.
 128; na chrzepcze moym, Puł. 262 v.; w clopocze moiem, Flor. 54;
 w klopoczye moyem, Puł. 108 v.; w poscze, Flor. 68; wposzczye,
 Puł. 135 v.; bydlyóczy na szwyeczye, Puł. 62 v. (Flor. 32. na zemi);
 przebiwacze na swecze. Flor. 48; na szwyeczye, Puł. 98 r.; oplwiczl
 na swecze, Flor. 72; na szwyeczye, Puł. 145 r.; na swecze naro-
 dzon, Flor. Atan.; na szwyecze, Puł. 310 v.; w sziwocze, Flor. 16;
 w zywoczye, Puł. 27 v.; w sziwocze iego, Flor. 48; w zywocze,
 Puł. 100 r.; w sziwocze moiem, Flor. 62. (Puł. 122 v. do mego zy-
 wota); w szywocze meem, Flor. 103; w zywocze mym, Puł. 206 v.;
 w zywoczye, Puł. 286 r. (Flor. 145 *brat*); w ziwoczcie moiem, Wacł.
 125 r.; karmil ie w głodze, Flor. 32. (Puł. 63 v. w głod); pobil
 w gradze winnicze gich, Flor. 77. (Puł. 158 v. gradem); w obrzodze
 iego, Flor. 77; wobrzędzie yego, Puł. 157 v.; w sódze, Flor. 1, Puł.
 2 r., Flor. 9; w sádzye, Puł. 14 r.; w sódze, Flor. 24; w sádze,
 Puł. 46 v.; w sódze, Flor. 71, Puł. 142 r.; wstal w sódze bog, Flor.
 75. (Puł. 151 r. w sód); rozloszy rzeczy swoge w sódze, Flor. 111;
 rozlozy molwy swoye wszedze (*sic*) Puł. 226 v.; w sódze, Flor. 121, Puł.
 257 r.; jako na wychodzye, Puł. 147 v. (Flor. 73. w wiszczu); we
 slupe obloka, Flor. 98; w slupye ognya, Puł. 195 v.; mowicz bodze
 w grobe, Flor. 87; w grobe. Puł. 175 v.; w gnewe swoim, Flor. 2;
 wgniewywe swoym, Puł. 3 r.; w twoiem gnewe, Flor. 6, 7; w twoym
 gnyewywe, Puł. 8 v., 10 v.; w gnewe iego, Flor. 17; w gnyewywe yego,
 Puł. 29 r.; w gnewe, Flor. 20, 26; w gnyewywe, Puł. 38 v., 51 r.;
 zamócylo se iest w gnewe oko moie, Flor. 30. (Puł. 57 v. wemnye,
prof. Nehring uważa to za błąd samego przepisywacza, por. Archiv
f. sl. Ph. V. 219); w gnewe zemskem molwócz, Flor. 34; w gnye-
 wywe, Puł. 69 r.; w gnewe twoiem, Flor. 37; w gnyewywe twoym, Puł.
 76 v.; w gnewe, Flor. 54; w gnyewywe, Puł. 109 r.; w gnewe lud
 złamesz, Flor. 55; w gnyewywe, Puł. 112 r.; w gnewe pozrze ie, Flor.
 57; w gnyewywe, Puł. 115 v.; w gnewe sconczana, Flor. 58; w gnye-
 wywe, Puł. 117 v.; w gnewe swoim, Flor. 76; w gnyewywe swoym, Puł.
 152 v.; w gnewe rozdrasznil sód, Flor. 77; w gnyewywe. Puł. 155 v.;
 w gnyewe pobudzyl gy, Puł. 159 v. (Flor. 77. w gniew); w gnewe
 twoiem, Flor. 82, 89 (2 r.); w gnyewywe, Puł. 168 v., 182 v. (2 r.);
 w gnewe moiem, Flor. 94; w gnyewywe moym, Puł. 190 v.; w gnye-
 wie mem, Wacł. 117 v.; we sborze bogow, Flor. 81; we zborze, Puł.
 166 v.; we sborze, Flor. 106, 110; we zborze, Puł. 217 v.; 225 r.; we sboze,
 Flor. 149; we zborze szwyętych, Puł. 291 r.; w wyelykyem zborze,
 Puł. 82 v.; w koszczele welikem, Flor. 39; w coszczele, Flor. 10;
 w koszczyelye, Puł. 18 v.; w koszczele, Flor. 21; w koszczyelye, Puł.
 42 r.; w koszczyelye, Puł. 50 v. (Flor. 26. w prebitku); w koszczele

iego, Flor. 28; w koszczyelye, Puł. 54 v.; w koszczyelye wyelikyem, Puł. 68 v. (Flor. 34. w czirekwi); w myslye vchwaczonym, Puł. 133 r. (*nom. sing. mysl, porów. umysl*, Flor. 67. w misly wisokey); nagotowali sô strzali w tule, [tul = faretra, *kolczan, kôcher, por. Bibl. kr. Zofii: tul 250b.24, starosł. торуа, staroczes. tul, Dr. E. Ogonowski. Archiv f. sl. Ph. IV. 364*]; w tulye, Puł. 18 r.; w rozumy. Puł. 251 v.; gen vczynil neba w rozu, (*sic*) Flor. 135; w rozumy. Puł. 269 v.: w trzeme swótem iego, Flor. 95; w trzemye, Puł. 191 v.; w bôbne w szaltarzv gódzycze gemv, Flor. 149; w bembnye, Puł. 291 r.; chwalcze gy w bôbe (*sic*) y w góslých, Flor. 150; w bembnye y w korze, Puł. 292 r.; w babnye y w korze, Wacł. 142 v.; weselcze se prawi w gospodne, Flor. 32; w gospodnye, Puł. 61 v.; dobrze iest spowadacz se w gospodne, Flor. 91, (chwałycz boga, Puł. 185 v.); w zacone bozem y w zacone iego, Flor. 1; w zakone bozem y w zakonye yego, Puł. 2 r.; w zacone moiem, Flor. 38, (Puł. 79 v. w moym yęzyku); w zacone twoiem, Flor. 43. (Puł. 91 r. w kazny twogey), w zacone iego, Flor. 77; wzakonye yego, Puł. 155 r.; gysz chodzô w zakone gospodnowem, Flor. 118; w zakonye bozym, Puł. 236 r.; w zakonie bozem, Wacł. 3 v.; w glosse oken two-gich, Flor. 41; w gloszye, Puł. 87 r.; w glose wesela, Flor. 41; w gloszye wyeszelya, Puł. 86 v.; w glose wesela, Flor. 46; w gloszye, Puł. 95 v.; w glosse trôbi, Flor. 46; w gloszye trôby, Puł. 96 r.; poycze gospodnu we glosse psalmowem, Flor. 97. (Puł. 194 r. glossem); w lyseszye drzewnem, Puł. 147 v. (Flor. 73. w lesech drev); w obraze przeszedł czlowek, Flor. 38; w obraze, Puł. 80 r.

Imiona własne: polozil w egipcze, Flor. 77; wegipczye, Puł. 158 r.; wegipcye, Flor. 105; wegipcze, Puł. 211 v.; w egypczee, Flor. 105; wegypcze, Puł. 212 v.; slysały gesmy yô wefracze (*in aufrata*), Flor. 131; we fracze, Puł. 265 r.; wyezukriszye, Puł. 36 r.; w yezu kriszcze, Puł. 61 v.; prorok molwy o yezukriszcze, Puł. 264 v.; pobudzyl obrzôd w yakoby, Puł. 154 v. (Flor. 77. w iacob); w iosefa, Flor. 80; w yozeffe, Puł. 165 r.; przebywayôcz w tyrze, Puł. 168 r.

§. 117. *Z końcówką -u, właściwą tematom pierw. na -u*: na zmygi y na basiliszku, Flor. 90; na zmygu y bazylyszku, Puł. 185 r.; w domku, Flor. 101; w ddmku (*sic*), Puł. 198 v.; w gęziku, Puł. 23 v. (Flor. 14. w iôzice); w moym yęzyku, Puł. 79 v. (Flor. 38. w zacone moiem); na ostatku, Puł. 134 r.; w przebitku swoiem, Flor. 26; staly w przebytku swoym, Puł. 300 v.; na poczôtkv, Flor. 101. (Puł. 200 v. na poczôcze); na poczantkv, Flor. 108. (Puł. 223 v. brak); na poczôkv weszela mego, Flor. 136; na poczôtku, Puł. 271 v.; w poszrotku, Flor. 81; w poszrodku, Flor. 136. (Puł. 166 v., 271 r. poszrod); rozdzielil gim zemô w powrozku rozdzelena, Flor. 77; w powrosku, Puł. 159 v.; we wszelykyem smêtku, Puł. 118 r.; w uczynku, Puł. 15 r. (Flor. 9. w uczinkoch); w zamêtku moy, Puł. 128 r. (Flor. 65. w zamôtcze moiem); dobrze gest dbacz albo nadzeyô myecz w gospodzynyv, Flor. 117; dbacz

w bogo, Puł. 234. (*wątpliwa to forma, jakkolwiek bowiem omyłka wi-
doczna, trudno domyśleć się, co piszący miał na myśli tu położyć: ge-
netivus w znaczeniu accusativu, czy też locativus*); w okręgu ierusa-
lem, Flor. 78 (Puł. 161 v. okolo yeruzalem); w dachu, Flor. 101.
(Puł. 198 v. w pokryczyu); w duchu silnem, Flor. 47; w duchu szyl-
nym, Puł. 97 r.; prorok w duchu kw apostołom molwy, Puł. 227 r.;
w duchu, Puł. 256 v.; w duchw gniew twowego, Flor. Moy.; w du-
chu, Puł. 297 r.; w strachu będączego, Puł. 181 v.; w ludu wychodź-
czem, Flor. 34; we zboru czyeszkyem, Puł. 68 v.; o lyudu wychodź-
czem, Puł. 125 r.; w lyudu, Puł. 188 r. (Flor. 93. w ludzoch);
w lvdv swogem, Flor. 149; w lyudu swoym, Puł. 291 r.; w lyudu
szalonem, Puł. 304 v.; w przebitku iego, Flor. 26. (w koszczyelye
yego, Puł. 50 v.); wczynyl myesocz w czasv (*in stata tempora*), Flor.
103, [*prof. Nehring zaleca poprawkę w czasy stosownie do tekstu ł-
cińskiego, Iter. Flor. 79*]; w czassu, Puł. 205 r.; we wszelkem czassu, Flor.
118. (Puł. 238 r. we wszelikye brzemyę); we wszelkem czasvu, Wacł. 6 r.

Imiona własne: mowy... o yezukristu, Puł. 233 r.; o yezukristu
y czerekwy, Puł. 260 v.; w bodze iesu moyen, Puł. 301 v.

§. 118. *W obu psalterzach przeważa jeszcze właściwa tym te-
matom końcówka -ë. Mają ją następujące rzeczowniki*: człowiek, ję-
zyk, przebytek, początek, związek; bóg, okrag; proch, słuch; chrzept, kło-
pot, post, świat, zamęt, żywot; obrzęd, sąd; słup, grób, gniew; zbór,
kościół, tuł; trzem, bęben, gospodzin, zakon; głos, obraz; egipt, sfrat,
józef. *Prócz tego we Floryjańskim mają ją rzeczowniki*: zamątek, strach,
glód, grad; *w Puławskim zaś*: zamęt, wychód, myśl, rozum, las, je-
zukuryst, jakob, tyr. *Znacznie rzadziej występuje końcówka -u, którą
w obu psalterzach mają rzeczowniki*: bazyliszek, domek, przebytek, po-
czątek, powrozek, duch, lud, czas. *Nadto we Floryjańskim znajdujemy
ją w rzeczownikach*: pośrodek, gospodzin, okrag, dach; *w Puławskim
zaś*: język, ostatek, smętek, zamętek, strach, uczynek, jezukuryst. *Jak
więc widzimy niektóre rzeczowniki mają obie końcówki. I tak rzeczo-
wnik język ma we Flor. zawsze języce, w Puł. zaś raz języce, a dwa
razy języku; przebytek ma w obu psalterzach po trzy razy formę
przebytece, a po raz pierwszy przebytku; początek ma we Flor. 3 razy formę
początku, w Puł. zaś raz początku, a raz począte; zamątek ma we Flor.
zawsze zamątece (6 r.), w Puł. zaś zamątku (raz); okrag ma Flor. 5 r.,
okrędze, a raz okręgu, Puł. zaś zawsze okrędze (2 r.); strach ma we Flor.
strasze (raz), w Puł. strachu (raz); gospodzin we Flor. gospodnie (2 r.),
w Puł. gospodnie (raz) i gospodzinu (raz); yezukurist ma w Puł.
trzy razy formę jezukuryscie a dwa razy jezukurystu. *Kończówkę -ë,
ma więc jeszcze znaczna liczba rzeczowników zakończonych na gar-
dlową, które dziś już mają -u, mianowicie we Flor. mają ją 11, w Puł.
zaś 9 takich rzeczowników. Kończówkę -u zaś ma we Flor. 9, a w Puł.
zaś 12 rzeczowników na gardlową spółgłoskę, nadto po 3 rzeczowniki
na inne spółgłoski zakończone. W ogóle końcówkę -ë ma w psalte-
rze Floryjańskim 36, w Puł. zaś 40 rzeczowników, a końcówkę -u
w Flor. 13, w Puł. zaś 17 rzeczowników.**

§. 119. b) *Temata męskie pierw. na -ja mają właściwą sobie końcówkę -i, powstałą z ě po j, i analogiczną -u, która je zupełnie ovladnęła. Z końcówką -i tym tematom właściwą znajdujemy tylko jeden przykład w psalterzu Floryjańskim: posadzō na stolczy twogem, 131, 11. (Puł. 265 v. na stoyleczu), [co do pisowni zob. uwagę prof. V. Jagića w Archiv. f. sl. Ph. IV, 654].*

Z końcówką -u: mogōcy w boiu, Flor. 23; w boyu, Puł. 45 v., Flor. 88, Puł. 180 v.; w oleiu, Flor. 22; w olyeyu, Puł. 43 v.; wvesselil lyczę w olyyv, Flor. 103; w olyeyu, Puł. 204 v.; w pocoiu, Flor. 4; w pokoyu, Puł. 6 r.; bļogosławicz bōdże w pocoiu, Flor. 28; w pokoyu, Puł. 54 v.; w pocoiu, Flor. 54; w pokoyu, Puł. 110 v.; vczinili se iest w pocoyu masto ięgo, Flor. 75; w pokoyu, Puł. 150 v.; owa w pokogv gorzkoscż moya, Flor. Isai sec.; w pokoyu, Puł. 294 r.; na zmygu y bazylyszku, Puł. 185 r. (Flor. 90 na zmigi); na konczu v boga bōdże se weselicż, Flor. prol.; na koynczu wyęka, Puł. 108 v.; w pyęczu pkyelnym, Puł. 37 v.; na stolczu, Flor. 1, 9; na stoyleczu, Puł. 2 r., 13 v., [por. Miklosich, Wortbildungslehre², 407]; na stolczu swōtem swoim, Flor. 46; na stoyleczu szwyętem swoym, Puł. 96 r.; na stolczu, Flor. 106; na stoyleczu, Puł. 217 v.; bōdō sedecz na stolczv twogem, Flor. 131; na stoyleczu, Puł. 265 v. (2 r.) (Flor. 131. na stolczy); ani wem w meczu swoim, Flor. 43; w myęczu swoym, Puł. 89 r.; w meczu, Flor. 77; w myęczu, Puł. 160 r.; popowe gich w meczu spadli sō, Flor. 77; w myęczu, Puł. 160 r.; w moięm placzu, Flor. 6. (Puł. 9 r. wewzdychany); rozroszczy szyę we dżdzu nauka moya, Puł. 302 r.; oszwętem męzu, Puł. 226 r.; prorok o męzu statecznym molwy, Puł. 261 v.; w koszu, Flor. 80; w kosszu, Puł. 165 v.; postawil wody iaco w mōchirzu, Flor. 77; w męchyrzu, Puł. 155 v.; w szaltarzu dżesōczu strun spewayęze ięmu, Flor. 32; w zoltarzu, Puł. 62 r.; w szaltarzu, Flor. 48; w zoltarzu, Puł. 98 v.; na zaltarzv dżesōcystruny, Flor. 143; na zoltarzu, Puł. 282 v.; w szaltarzv gōdzyęze gemv, Flor. 149; w zoltarzu, Puł. 291 r.; schwalęze gy w szaltarzv, Flor. 150; w zoltarzu, Puł. 292 r.; w szaltarzu, Wacł. 142 v.; w częnv smęrczy, Flor. 106; w czyęnyu, Puł. 216 r.; w plsczeny u blyskayōczęgo kopya twęgo, Puł. 300 v.; w krolv swogęm, Flor. 149; w krolvy swoym, Puł. 291 r.

Imię własne: o yudaszu, Puł. 220 r.

§. 120. c) *Temata nijakie pierw. na -a mają tak samo jak męskie -ę, z poprzedzającą spółgłoską zmiękczoną. Samogłoski stojące przed taką zmiękczoną spółgłoską, które uległy przed twardą pewną zmianę fonetyczną, przybierają napowrót swą właściwą postać np. miasto mięście, żelazo żelezie, jezioro jezierce: w bloęze wod wyęlya, Puł. 301 r.; na męscze swōtem, Flor. 23. (Puł. 44 v. na myęsczu); postawil ies na szirokem męscze nogi moie, Flor. 30. (Puł. 57 v. myęsczu); w męscze murowanęm, Flor. 30; w myęsczyę, Puł. 59 r.; w męscze vdrōczęna, Flor. 43; w myęsczyę, Puł. 91 r.; w męscze boga naszęgo, Flor. 47 (2 r.); w myęsczyę, Puł. 96 v.; w myęscze, Puł. 97 r.; w męscze gospodnowęm, Flor. 47. (Puł. 97 r. brak);*

w meszcze, Flor. 54; w myeszcze, Puł. 109 v.; bog na meszcze, Flor. 67; na myeszczycze, Puł. 130 v.; w meszcze twoiem, Flor. 72; w myeszczycze twoym, Puł. 146 r.; rozloszil w padole zlez na meszcze iesz poloszil, Flor. 83. (Puł. 169 v. rozloszil w padoly zles na myeszczycze yesz polozil, *tutaj jestto zdaje się accusat. sing. jako appozycja do padoly*); w kazdem myestze. Flor. 102, [tz występuje jako *ć*, co uważa prof. Nehring między innymi za charakter części II. psalterza (*Iter Flor., str. 48*)]; we wszelykyem myeszczycze, Puł. 203 r.; pyenyw podobne mnye bhly prawoty twoge v myeszczycze phylgrzymstwa mego (*in loco peregrinationum nearum*), Flor. 118.49; w myeszczycze pótmyczstwa mego, Puł. 241 v. (Wacł. 26 v. na mieszczu); poklonymy sō na meszcze, Flor. 131; na myeszczycze, Puł. 265 r.; w prawe, Flor. 9. (Puł. 14 r. wsprawyedlywoszczy); w błogoslawyentwie, Puł. 38 r. (Flor. 20 w błogoslawentwach); pomny nas gospodne w dobrowolstwycze lyda twego, Flor. 105; w dobrowolstwycze lyda twego, Puł. 211 r.; w mnozstwycze, Flor. 5; w mnostwycze, Puł. 7 r.; w mnozstwycze, Flor. 32, (2r.); wemnostwycze, wemnostwycze, Puł. 63 v.; w mnozstwycze pocoia, Flor. 36; w mnostwycze pokoya, Puł. 73 r.; we mnozstwycze bogaczstw swogich, Flor. 48. (Puł. 98 v. mnostwem bogaczstw); w mnostwycze bogaczstw, Puł. 106 r. (Flor. 51. w mnozstwycze); we mnostwycze moczy twoyey, Puł. 127 r. (Flor. 65. w welicosci czci twoiey); we mnozstwycze miloserdza twego, Flor. 68; wemnostwycze, Puł. 135 v.; w mnostwycze slawe twoyey, Flor. Moy.; w mnostwycze, Puł. 297 r.; w newinowaczstwycze, Flor. 25. 83; w newynowaczstwycze sercza swoiego, Flor. 77. (Puł. 49 r., 161 r., 170 r. w nyewynnoszczy); w newinowaczstwycze sercza mego, Flor. 100; w nyewynnoszczy, Puł. 197 r.; powyyszson będę w pogaystwycze, Puł. 95 r. (Flor. 45. w ludzoeh); w poganstwycze, Flor. 78; w pogaynstwycze, Puł. 162 r.; dauid kedy dom stawyl poyyətstwycze, Puł. 191 r., (*nader rzadka w staropolskich zabytkach forma locativu rzeczownika bez przyimka*); w przezwinstwycze moiem, Flor. 25, (Puł. 48 r. w nyewynnoszczy moyey), [przez *znaczy sine. a przez super. por. Nehring, Iter Flor. 46*]; w uboszwycze, Flor. 30; w uboszwycze, Puł. 57 v.; w uboszwycze moiem, Flor. 31; w uboszwycze, Puł. 60 v.; zalozyl yes zemyō na ustawyczwycze gyey, Flor. 103; na wstawyczwycze yey, Puł. 203 v.; znan w szidowstwycze bog. Flor. 75; w zydwostwycze, Puł. 150 v. (2 r.); w szebrazstwycze, Flor. 106; w zebrazstwycze. Puł. 216 r.; w ocole nemilosciwi chodzō, Flor. 11; w okolye, Puł. 20 r. (*od nomin. około złożonego z o i koto, pierwot. temat na -s*); any wolacz bōdō w gardle swogem, Flor. 113. (Puł. 229 v. gardlem swoym); wezela bosza wardle (*pro: v gardle*) gych, Flor. 149; w gardlye, Puł. 291 r.; w sidle, Flor. 9 (2 r.); w szydlye, Puł. 15 r., 16 v.; w szydlye spadnye w tem istem, Puł. 67 v. (Flor. 34. w sidlo); w pecele, Flor. 6, 15; w pyeklye, Puł. 9 r., 25 r.; w pyekle, Puł. 24 r.; w pekle poloszeni sō, Flor. 48 (2 r.), 93; w pyeklye, Puł. 99 v. (2 r.). 189 r.; poloszili sō mne w iezerze niszzem, Flor. 87; w yezyerze, Puł. 175 r.; w lone moiem, Flor. 88; w lonye mym, Puł. 181 v.; w mōse moiem, Flor. 37; w myęszycze moym, Puł. 77 v.; skowane w szebra-

cztwo y w szeleszcze (od *nominativu singularis*: żelesko); w zelyezye, Puł. 216 r.

§. 121. d) *Temata nijakie pierw. na -ja mają tak jak męskie obok właściwej sobie końcówki -i, analogiczną -u. Z końcówką -i: w łącznosczy y w przespicy (przezpicie, *sitis*) dusza gych, Flor. 106. (Puł. 215 v. laknócz y pragnócz); sedzi we sericzi, Flor. 9. (Puł. 16 v. w zalogach); we sericzy, Flor. 9. (Puł. 16 v. wezkryczyu); wisluszal iesm cze we skriczy burze, Flor. 80. (Puł. 165 v. wskryczyu); w mylosirdzy, Flor. 102. (Puł. 201 v. w myloszczy, Wacł. 10 v. w milosierdzu, Klement. wmylosirdy); w sercy, Flor. 11. (Puł. 19 v. w szyerczu); w syerczy mogem, Flor. 118. (w szyerczu moym, Puł. 237 r. w szerczu, Wacł. 5 r.); we wzem serczy mogem, Flor. 118. (Puł. 237 r. wewszem szyerczu, Wacł. 5 r. w czalem serczu); we wszem syerczy mogem, Flor. 118, 57. (Puł. 242 r. szyerczu, Wacł. 26 r. serczu); we wszem serczy mogem, Flor. 137. (we wszem szyerczu, Puł. 272 r. szerczu, Wacł. 136 r.); myslyly sō lychotō w serczy, Flor. 139. (Puł. 276 r. w szyerczu, Klem. w srdeju); w slunczi poloszil, Flor. 18. (Puł. 34 v. w sloynczu); błódycz geeczynył w przedroszy, Flor. 106. (Puł. 218 v. w przedrodze, *in invio*); na szeimy w morzy, Flor. 134. (Puł. 267 v. w morzu); w wesely szócz bōdō, Flor. 125. (Puł. w wyesszyelyu 260 v.); we mdleny ze mne ducha mogego. Flor. 141; wemdeny, Puł. 279 r.; w nagabany, Puł. 80 v. (Flor. 38. w strofowanu); w otwroceny, Flor. 103. (Puł. 206 r. w odwroczenyu); v pokoleny gednem, Flor. 108. (Puł. 221 v. w pokolonye yednym); w strzeszeni gich, Flor. 18. (w strzecenyu gich, Puł. 35 v.), w widzeni swōtim twogim, Flor. 88. (Puł. 178 v. w wydzenyu); kochacz se bōdze na zbaweny iego, Flor. 34. (Puł. 67 v. we zbaweynyu yego); we zbaweny twogem, Flor. 105. (Puł. 211 r. we zbaweynyu twoym).*

Moglibyśmy tu też pomieścić formę w yutrzy, Puł. 123 r. jakby od nomin. sing. jutrze, jeśli nie jest przez pomyłkę tylko opuszczone n. We Flor. 62 jest: w iutrzni, a w Puł. 197 v. mamy: wyutrznyę. W psalterzu Floryjańskim więc jeszcze dość często, bo 22 razy tę właściwą końcówkę locativu spotykamy, podczas gdy w Puł. wyparła ją już prawie wszędzie końcówka -u, 2 razy bowiem tylko mamy -i: we mdleny, w nagabany. Wyrazy, które ją jeszcze zachowały są przeważnie zrobione za pomocą suffiksu -nie. Prof. Nehring uważa tę końcówkę raczej za wpływ czeskiego, niż za pierwotną końcówkę, o czym por. obszerny ustęp w Archiv f. sl. Ph. II. 425—8. Co do epok przejścia por. Iter Flor. str. 32.

§. 122. *Z końcówką -u: nigdy we zdrowyu yest pyssan, Puł. 311 v.; bo ia w biczu (bicie, flagella) gotow iesm, Flor. 37; w byczu, Puł. 78 v.; na poczcęczyu kszyfōg, Puł. 82 v. (Flor. 39. w głowe); wyesselyl se yes egypt w przespiewanyv gich, Flor. 104; w poszczyu gych (profectio), Puł. 210 r.; o pokornem przyszczyu, Puł. 13 v.; w pocriczu serzidl twogich, Flor. 35; w pokryczyu, Puł. 71 r.; zaszczyzon będe wpokryczyu, Puł. 120 r. (Flor. 60. od pocricza); w po-*

kryczy, Puł. 198 v. (Flor. 101. w dachu); we zkryczy, Puł. 16 v. (Flor. 9. we sericzy); we szkriczu, Puł. 27 r. (Flor. 16. w iazkinach); we sericzu przebitku swego, Flor. 26; we skryczy, Puł. 50 v.; skriegasz ie we skriczu oblicza twego, Flor. 30; wskryczy, Puł. 59 r.; w skryczy burze, Puł. 165 v. (Flor. 80. we skriczy); w wiszczu (*egressio, exitus*) na wisoczce, Flor. 73. (Puł. 147 v. w wychodzye); pomazal me w miloserdzu, Flor. prol.; w miloserdzu twoiem, Flor. 12; w myloszyerdzy twym, Puł. 21 r.; w miloserdzu twoiem, Flor. 30 (2 r.); w myloszyerdzy twym, Puł. 57 r., 58 v.; w miloserdzu oplwittem, Flor. 91; w myloszerdzu oplwyty, Puł. 186 r.; tu molwy o myloszyerdzy, Puł. 246 v.; v myloszerdzv twogem, Flor. 118, 145; w myloszyerdzy twoym, Puł. 253 r.; v myloszerdzv, Flor. 140; w myloszerdzu, Puł. 278 r.; w myloszyerdzy twoym, Puł. 281 r. (Flor. 142. myloszerdze twogem); wodz byl ges w myloszerdzv twogem, Flor. Moy.; w myloszyerdzy twoym, Puł. 298 r.; w roserdzu swoim, Flor. 2; w roszyerdzy swoim, Puł. 3 r.; w twoiem roserdzu, Flor. 6, 37; w twoym roszyerdzy, Puł. 8 v.; w twoym roszyerdzy, Puł. 76 v.; w roszyerdzu twoiem, Flor. 89; w roszyerdzu twoym, Puł. 182 v.; w roszyerdzy wrzesnyesz pogany, Puł. 300 v.; w roszyerdzu moym, Puł. 304 v.; w powodzu (*diluvium*) bidlicz, Flor. 28; w powodzu bydlycz kaze, Puł. 54 v.; rozdraszneli sō wiskego w przezwodzu (*inquoosum*), Flor. 77; w przezwodzy, Puł. 156 r.; w przezwodzu, (*sic*) Flor. 77; w przezwodzy, Puł. 158 r.; kusyly seō boga w przezwodzv, Flor. 105; w przezwodzy, Puł. 212 r.; na puszczy w powodzy, Puł. 215 v. (Flor. 106. na pvsczy bez wod); kto stanye na myeszcu szwyęty, Puł. 44 v.; na szykem (*pro*: szyrokiem) myeszczu, Puł. 57 v.; na myeszczu, Puł. 303 r.; kto yma chwałō boszō w serczu swoim, Flor. prol.; ogen duchowni w serczu podszeza, Flor. prol.; w waszem serczu, Flor. 4 (Puł. 5 v. w szyczczach wasszych); we wszem serczu moiem, Flor. 9; we wszem szyczczu, Puł. 13 v.; w serczu swoim, Flor. 9 (2 r.); w szyczczu swym, Puł. 16 r., 17 r.; na serczu swoim, Flor. 9; na szyczczu swem, Puł. 17 r.; w szyczczu, Puł. 19 v. (Flor. 11. w sercy); w serczu moiem, Flor. 12; w szyczczu, Puł. 20 v.; na serczu swoim, Flor. 13; w szyczczu swem, Puł. 21 v.; w serczu, Flor. 14, 36; w szyczczu, Puł. 23 v., 75 v.; w serczu moiem, Flor. 39; w szyczczu moym, Puł. 82 v.; na swoim serczu, Flor. 52; w swoim szyczczu, Puł. 106 v.; w serczu lichoty strogicze, Flor. 57; w szyczczu, Puł. 114 v.; w serczu moiem, Flor. 65; na szyczczu moym, Puł. 128 v.; na swem serczu, Flor. 73; na swym szyczczu, Puł. 147 v.; w serczu swoim, Flor. 83; w szyczczu swym, Puł. 169 v.; we wszem serczu moiem, Flor. 85; we wszem szyczczu moym, Puł. 173 r.; w serczu moiem, Flor. 93; w szyczczu moym, Puł. 189 r.; we wszem serczw mogem, Flor. 110; we wszem szyczczu moym, Puł. 225 r., *na brzmienie to zwraca uwagę prof. Nehring w Archiv f. sl. Ph. V. 244*; we wszem serczv, Flor. 118; szyczczu, Puł. 236 v.; w czalem szyczczu, Wacł. 3 v.; w szyczczu moym, Puł. 237 r.; w szyczczu moiem, Wacł. 5 r. (Flor. 118. w syerczy); we wszem szyczczu moym, Puł. 237 r.; w cza-

lem serczu moiem, Wacł. 5 r. (Flor. 118 we wszem serczy mogem); we wszem serczw mogem, Flor. 118; we wszem szyerczu moym, Puł. 239 v.; w czalem serczu moiem, Wacł. 23 r.; we wszem szyerczu moym, Puł. 242 r.; wszitkem czalem serczu moiem, Wacł. 26 r. (Flor. 118, 57. we wszem syerczy mogem); we wszem serczw bódó mogem badacz, Flor. 118, 65; we wszem szyerczu, Puł. 243 v.; we wszithkim serczu, Wacł. 28 r.; wolal gesm we wszem serczw mogem, Flor. 118, 145; we waem szyerczu moyem, Puł. 251 v.; we wszem szyerczu, Puł. 272 r.; we wszem szerczu, Wacł. 136 r. (Flor. 37. we wszem serczy); myslyly zloszczy w szyerczu, Puł. 276 r. (Flor. 139. w serczy, Klement. w srdecy); w sloynczu, Puł. 34 v. (Flor. 18. w slunczi); w loszu swoiem, Flor. 35. (Puł. 70 v. w swoyem przebytcze); na loszu bolesci iego, Flor. 40. (Puł. 84 v. na loze); w tego szwyata zbozu, Puł. 281 v.; w morzu daleco, Flor. 64; w morzu, Puł. 125 v., Wacł. 9 v.; w morzu droga twoia, Flor. 76; w morzu, Puł. 153 v.; poloszó w morzu, Flor. 88; w morzu, Puł. 179 r.; w morzw czyrzwonem, Flor. 105; w morzu czyrwonym, Puł. 212 v.; na zyemy w morzu, Puł. 267 v. (Flor. 134. na szeimy w morzy); w morszw czyrzwonem, Flor. 135; w morzu, Puł. 270 r.; potonóły só w morzw czyrwonem, Flor. Moy.; w morzu, Puł. 297 r.; w morzu nyelyuboszcztwoya, Puł. 300 r.; drogy vczynyl yes w morzu, Puł. 301 r.; na perzu watrow, Flor. 17; na pyerzu wyatrow, Puł. 29 v.; w polu taneos, Flor. 77 (2 r.); w polyu taneos, Puł. 155 v., 158 r.; yen szrze vbo-gyego na vchylly, Puł. 301 r.; w radosci y weselu, Flor. 44; w wyeszyelyu, Puł. 94 r., w weselu, Flor. 99; w weszyelyu, Puł. 196 r.; wywyodl wybrane swoye v wesselv, Flor. 104; w wyeszylyu, Puł. 210 v.; w wyesszyelyu bédó zócz, Puł. 260 v. (Flor. 125. w wesely); czyrpacz wody w weselv, Flor. Isai; w wyeszyelyu, Puł. 292 v.; o glem-bokych tayemnycz baczenyu, Puł. 203 r.; w logoslawenu (sic) bódze, Flor. 36; w blogoslawyenyu bédzye, Puł. 74 v.; w bolenu, Flor. 30, (Puł. 57 v. w boleszczy); vsneszyle gesta oczy moye ku tobe na brzeszdzenv, Flor. 118, 145. (*diluculum*, Klement. na zabrsiezdienu, 45), [*Prof. Nehring uważa tu wpływ starosłowiński, por. Iter Fjor. 66*]; w chczenu picza moiego, Flor. 68. (Puł. 136 v. w pragnoszczy); w chczenyv pycza swego, Flor. 103. (Puł. 204 v. w pragnoszczy swoye); w chodzenyv luda, Flor. 101. (Puł. 200 r. we wchodzenye lynda); zagorzaly só jako oghen w czyrznw, Flor. 117, w czyrnyu, Puł. 234 r., *por. Nehring. Archiv f. sl. Ph. V. 244*; o dokonawanyu czerekwe molwy, Puł. 53 v.; w kapanu iego weselicz se bódze, Flor. 64; w kapanyu yego, Puł. 126 r.; w mislenu moiem, Flor. 38; w myszlyenyu moym, Puł. 80 r.; w strofowanu, Flor. 38. (Puł. 80 v. w nagabany); glos czerekwe o naszlyadowanyu pokornosczy, Puł. 264 r.; o nawroczenyu poganow, Puł. 260 r.; o obczowanu wszech krolewstw molwy, Puł. 272 r.; w obesrzenu, Flor. 5. (Puł. 7 r przed oblyczym); w obesrzenu iego, Flor. 14; w obesrzenyu iego, Puł. 23 v.; w obesrzenu moiem, Flor. 15; w obesrzyenyu moym, Puł. 25 r.; w obezrzenu twoiem, Flor. 16. (Puł. 27 v. *brak*); przed blazkem w obez-

rzeniu iego, Flor. 17. (przed blyaskyem oblycza yego, Puł. 29 v.); w obezrzeniu moiem, Flor. 17. (Puł. 31 r. przedemną); w obezrzeniu oczu iego, Flor. 17. (Puł. 31 r. przed oczyma iego); w obezrzeniu, Flor. 21. (Puł. 42 r. w oblycznoszczy); w obezrzeniu iego, Flor. 21 (2 r.), (Puł. 42 v. przednym (2 r.)); w obezrzeniu moiem, Flor. 22, (Puł. 43 v. przedemną); w obezrzeniu sinow luczkich, Flor. 30, (Puł. 59 r. przed syny lyudzkyemy); boleszcz moja w obezrzeniu moiem, Flor. 37, (Puł. 78 v. przedemno); w obezrzeniu twoiemi, Flor. 40, (Puł. 85 v. przed tobó); w obezrzeniu iego, Flor. 49, (Puł. 100 v. przed nym); w obezrzeniu moiem. Flor. 49, (Puł. 101 r. przedemną); w obezrzeniu swótych twich, Flor. 51, (Puł. 106 v. przed szwyetymy twymy); w obezrzeniu twoiemi, Flor. 55, (Puł. 112 r. przed sobó); w obezrzeniu boaszem, Flor. 60. (Puł. 120 r. przed oblyczym bozym); weselcze se w obezrzeniu iego, Flor. 67, (Puł. 130 r. przed nym); w obezrzeniu luda twego, Flor. 67, (Puł. 130 v. przed twoy lyud); w obezrzeniu twoiemi só wszistey, Flor. 68, (Puł. 136 v. przed tobó); wnidzy w obezrzeniu twoiemi, Flor. 78, (Puł. 162 v. przed czye); w obezrzeniu iey, Flor. 79, (Puł. 164 r. przed nyó); przecladaly czebe w obezrzeniu gich, Flor. 85, (Puł. 173 r. przed sobó); iaco sluncze w obezrzeniu moiem, Flor. 88, (Puł. 180 r. przedemną); w obezrzeniu twoiemi, Flor. 89, (Puł. 182 v. przed sobó); spowedz y crassa w obezrzeniu iego, Flor. 95, (Puł. 191 v. przed nym); w obezrzeniu poganow, Flor. 97, (Puł. 194 r. przed pogany); spyewaycze w obezrzeniu crola gospodna, Flor. 97, (Puł. 194 v. przed krolem bogem); wnidzicze w obezrzeniu iego, Flor. 99, (Puł. 196 r. przedeyn); w obezrzeniu oczu moi, Flor. 100, (Puł. 197 v. przed oczyma moyma); w obrozczeniu nepryzaczela mego opak, Flor. 9; w obrozczeniu, Puł. 13 v.; w obrozczeniu gospodyn yóztstwo syon, Flor. 125; w obrozczeniu, Puł. 260 r. (Klement. 125. w obraczeniu); w otwroczeniu oblyczage twego, Flor. 103; w odwroczeniu oblycza twego, Puł. 206 r.; w odplaczaniu, Flor. 54; wodplaczaniu, Puł. 110 v.; w odzenu pozlaczaniem, Flor. 44; w odzyczeniu, Puł. 93 r.; w ogrodzeniu, Flor. 61; w ogrodzeniu. Puł. 121 r.; v okolu (*in circuitu*) boióceich se iego, Flor. 33; w okolu, Puł. 165 r.; o czlowyeczem oprawyeniu yesz szye stalo, Puł. 44 r.; o oszwyczeniu bozem, Puł. 44 r.; w osweczeniu ognia, Flor. 77; woszwyczeniu ognia, Puł. 155 v.; w osweczeniu oblicza twego, Flor. 89; w oszwyczeniu, Puł. 182 v.; w otworzeniu róku twoyu, Flor. 103; w otworzeniu róku twoyu, Puł. 206 r.; w penu, Flor. 46; w pyeniu, Puł. 96 r.; w pocolenu, Flor. 13; w pokolyeniu, Puł. 22 v.; w pocolenu ginem, Flor. 47; w pokolyeniu drugym, Puł. 97 v.; w pocolenu drugym, Flor. 77; w pokolyeniu, Puł. 154 v.; w pocolenu y w pocolenu, Flor. 78, (Puł. 162 v. w pokolyenye y pokolyenye); w pokoleny drugym, Flor. 101; w pokolyeniu drugym, Puł. 199 v.; w postaczach albo w pokolyeniu, Flor. 104, (Puł. 210 r. w postaczach gych); w gich pokoleny, Klem. 104; w tyssócz pokoleny, Flor. 104, (Puł. 207 v. w tysszyócz pokolyenya); w pokuszeniu y wzywaniu zbornem, Puł. 198 r.; jako stru-

myen na połudnyu, Puł. 260 r. (Flor. 125. w napoldvdnew); na postlanu moiem, Flor. 62, (Puł. 123 r. na poszczely moyey); nye bylo mnostwo w przemyenyenyu gych, Puł. 90 r. (Flor. 43. w mach gich, *zapewne manach*); ya gesm rzekl w przestaópeny mogem, Flor. 115; [*niepewność w wyrażaniu samogłosek nosowych, por. Nehring, Iter Flor., str. 49*]; w wystópyenyu moym, Puł. 232 r.; w przykazanyu, Puł. 11 r. (Flor. 7. w kazny); w rozgarzaniu (*irritatio*), Flor. 94, (Puł. 190 r. w rozgarzenye); w zamóczyenyu, Wacł. 108 v.; w rozgnewanu, Flor. 29; w zagnywanyu, Puł. 55 r.; staal w rozlomenyv (*confra-ctio*) przed nym, Flor. 105; w rozlomyenyu, Puł. 212 v.; ziaweni bódó we sconczanu, Flor. 58; weskoynczenyu, Puł. 117 v.; wzkoynczanyu yutra y wieczoru, Puł. 126 r. (Flor. 64. wiszcze intrzne); w stanyu twoym, Puł. 59 r. (Flor. 30. w przebitcze); wstrzezenyu gich, Puł. 35 v. (Flor. 18. w strzeszeni gich); w strzezenyu slow twych, Puł. 237 r. (Flor. 118. w strzeszene); w strzezenyu mow thwogich, Wacł. 4 v.; we wszem stworzenyu, Puł. 151 v.; wstanó na switanu, Flor. 56; na szwytanyu, Puł. 114 r.; na swytany, Flor. 107; na szwytanyu, Puł. 219 r.; w uczinenu twoiem, Flor. 91, (Puł. 185 v. w dzyele twoym); o vdróczyenyu zlych, Puł. 257 v. (*zamiast o vdręczyenyu, podobnie vdróczon, 77 v. por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 243; możnaby w tym uważać ślad przepisywania ze starszego rękopisu, w którym były tylko znaki ó, lub też może odcień dyjalektyczny*); o gych ze vstawyenyu, Puł. 12 r.; w wydzenyu szwytym twym, Puł. 178 v. (Flor. 86. w widzeni); w wistópeny misli moiey, Flor. 30; w wystópyenyu, Puł. 59 r.; o wstópanyu duchownem, Puł. 255 r.; we wstanyu zmartwych, Puł. 5 r.; ps. dad o zmartwych wstav, Puł. 126 v.; we wzdychanyu moym, Puł. 9 r. (Flor. 6. w moiem placzu); v zaszcizczenu boga neba przebódze, Flor. 90; w zaszczyczyenyu, Puł. 184 r.; we zbawenu twoiem, Flor. 9, 11, 12; we zbawyenyu twoym, Puł. 15 r., 19 v., 21 r.; we zbawenu, Flor. 19, 20; we zbawyenyu, Puł. 36 v., 38 r.; we zbawyenyu yego, Puł. 67 v. (Flor. 34. na zbaweny iego); we zbawenu iego, Flor. 77; w zbawyenyu yego, Puł. 156 v.; we zbawyenyu twoym, Puł. 211 r. (Flor. 105. we zbaweny); omdlala gest we zbaweny twogem dvza moya, Flor. 118, 81, (Puł. 245 r. we zbawenyne twoye); we sbawieniu twogem, Wacł. 33 v.; we zbaweny twogem, Flor. Ann.; we zbawyenyu twoym, Puł. 295 r.; we zghyneny, Flor. 139, (Puł. 277 r. we zgynyeny); we skrzytanyu podepczesz zyemyę, Puł. 300 v.; we snymanyv albo w sebranyu albo w chodzenyv, Flor. 101. (Puł. 200 r. we wchodzenye); w slutowanyv, Flor. 102, (Puł. 201 v. w myloszczy y myloszyerdzach, Wacł. 10 v. w lutoszcziwosciach), Wittenb. 102. w slytowanyu; mory gich w szerzawu, Flor. 77, (Puł. 158 v. mory gich srzeszeny); wczynyl gesm só jako bulga w przymroszv, Flor. 118, 81; jako pęchyrz w zierzawu, Puł. 245 r. (iako sand skorzany we srzenye, Wacł. 33 v.) [*Nom. sing. do téj formy byłby żrzeszawie, w czym tkwiłby ten sam pierwiastek, co w formie srzeszeny, (Puł. 158 v.) i czasownika szecz (comburere,*

szsze, szgóczy, Flor. 104, 120). W obu więc psalterzach spotykamy po raz pierwszy formę locativu szerzawu, zierzawu, jakkolwiek nie w tym samym psalmie. Prof. Nehring nadaje wyrazom w szarżawu i w przy-mroszwy (Puł. zierzawu) znaczenie pruina. *Por. Iter, Flor., str. 108, 102.*

§. 122. Wreszcie mamy formę z końcówką -ë: w pokolyene jednym zagladzono bódz ymyę yego, Puł. 221 v. (Flor. v pokoleny gednem 108). Forma ta powstała zapewne pod wpływem analogii końcówki locativu sing. tematów na -a neutra. W tym wypadku mogło się to stać tym łatwiej, że istnieje tego samego pierwiastku i brzmienia wyraz kolano, który ma locativus: kolanie. Forma więc: w pokolenie, powstała obok wpokoleniu w ten sam sposób, jak w okole (Flor. 11, Puł. 20 r.); obok: w okolu (Flor. 83, Puł. 163 r.). Zresztą mogła ta forma powstać przez omyłkę piszącego, który przy przyimku w w znaczeniu locativu użył formy accusativu. Z omyłki zapewne powstała także forma: myloserdze twogem rosprosyzsz neprzyyaczele, Flor. 142. Ma to bowiem być stosownie do notatek, jakie znajdujemy przy tym miejscu w wydaniu psalterza, locativus z opuszczonym przyimkiem w. *Domysł ten potwierdza lekcya psalterza Puławskiego: w myloszyerdzyu twoym, Puł. 281 r.*

§. 123. e) Temata żeńskie pierw. na -a kończą się na -ë. Poprzedzająca je spółgłoska zmiękcza się tak samo jak w męskich: w mę-cze ymyeyszon iest, Puł. 12 r.; w męcze, Puł. 198 r.; v opocze po-wisził me, Flor. 26; na opocze, Puł. 50 v.; postawił iest na opoce nogi moie, Flor. 39; na opocze, Puł. 81 v.; w sekirze y przesecze (ascia, prześeka) szruczili yó, Flor. 73. (Puł. 147 v. szyekyró y przesyekyem powalyły yó); [forma ta mogłaby też pochodzić od tematu na -a męskiego przesiek, podobnie jak w języce, człowiece od język człowiek. *Poparłaby nas w tym mniemaniu i forma instrumentalu w psalterzu Puławskim przesiekim, lecz poszedłem tu za prof. Nehringem (Iter Flor. 101);* kelich w ręce gospodnowe wina czistego pełni smesy, Flor. 74; w ręce bozey, Puł. 150 r.; w rczye (pro: ręczye) moyszeszowe y aaronowe, Flor. 76; w ręce moyzeszowe y aaronowe, Puł. 153 v.; w ręce iego só wszistky oraie, Flor. 94; w ręce yego, Puł. 190 r.; w rancze iego, Wacł. 108 r.; jako strzaly w ręce mocznego, Flor. 126; w ręce, Puł. 261 r.; w ręce mocney y w ramenv wysokem, Flor. 135; w ręce mocney, Puł. 270 r.; po rzecze poydze peszi, Flor. 65; po rzecze, Puł. 127 r.; na drodze, Flor. 1, Puł. 1 v., Flor. 24, Puł. 46 v., Flor. 24, Puł. 47 r., Flor. 26, Puł. 51 v., Flor. 31, Puł. 61 r.; na drodze swoiey, Flor. 36; na swoyey drodze, Puł. 72 v.; na drodze przewodney, Flor. 62; na drodze, Puł. 122 v.; gisz idó po drodze, Flor. 79, (Puł. 164 r. gysz chodzó mymo yó); poloszi na drodze, Flor. 84; polozy na drodze, Puł. 171 v.; na drodze twoiey, Flor. 85; na drodze, Puł. 173 r.; na drodze nepokalaney, Flor. 100; na drodze, Puł. 196 v.; chodzocz po drodze, Flor. 100; po drodze, Puł. 197 v.; na drodze, Flor. 101,

Puł. 200 r.; ne na drodze, Flor. 106; nys na drodze, Puł. 218 v.; na drodze pycz bódze, Flor. 109; na drodze, Puł. 224 v.; błogolauony nepokaleny na drodze, Flor. 118; na drodze, Puł. 236 r., Wacł. 3 v.; na drodze swadecstw swogych, Flor. 118; na drodze, Puł. 237 v., Wacł. 5 v.; na drodze twogey, Flor. 118; na drodze twoyey, Puł. 240 r.; na drodze twoiey, Wacł. 23 v.; wwedz mō w drodze wekvgey, Flor. 138; w drodze, Puł. 275 v.; na drodze, Flor. 141, Puł. 279 r.; błędzicz ye puszczył wprzezdrodze (*in invio, nom. sing. przezdroga*), Puł. 218 v. (Flor. 106. w przezdrozsy, *od nom. sing. przezdroże, bezdroże*); szwirzdzene w pladze gich, Flor. 72; w ranye gich, Puł. 144 v.; przylnōła yest kv podlodze dusza moja, Flor. 118; ku podlodze, Puł. 238 v., Wacł. 7 r.; w synagodze gych, Flor. 105, Puł. 212 v.; w pysze, Puł. 58 v. (Flor. 30. w piznosci); w pyssze swoyey, Puł. 117 r. (Flor. 58. w piznosci); o apostolskey zgodzye y cserekwy yednooze molwy dad, Puł. 266 r.; troyczę w yednooze czyrzyly, Puł. 308 r. (Flor. Atan. w gednoszczy, Wacł. 8 v. w iednoszczi); troycza w gednocze czyrzyona byla, Puł. 310 r. (Flor. Atan. w gednoczy, Wacł. 111 v. w gednoszczi); w lichocze, Flor. 50, (Puł. 103 v. we zloszczyach, K Świdz. w lichotach); w lichoea, Flor. 51; w lyhoczye, Puł. 105 v.; sōdzisz lud w prawocze, Flor. 66, (Puł. 129 r. wsprawyedlnoszczy); sōdzicz bōdze okrog zeme w prawocze, Flor. 95; w prawocze, Puł. 192 r.; sōdzicz bōdze okrōg zem w prawocze, Flor. 97; w prawocze, Puł. 194 v., Flor. 110, Puł. 225 v.; w prawocze sercza mego, Flor. 118; w prawoczye, Puł. 236 v. (Wacł. 4 v. we wzprawienyu sercza); w prawocze twogey oszywy me, Flor. 118; wprawoczye twoyey, Puł. 240 r. (Wacł. 24 r. we sprawiedliwoszczi); wyslvazay mō w twogey prawocze, Flor. 142, (Puł. 280 r. w twoyey sprawiedlnoszczy); oszywysz mō w prawocze twogey, Flor. 142; w prawocze twoyey, Puł. 281 r.; w robocze ludzakey ne sō. Flor. 72; w roboczye, Puł. 144 v.; po crziwdze, Flor. 68; po krzywdze, Puł. 134 v.; po krzywdzye smy vczynyly, Flor. 105; po krzywdze, Puł. 211 r.; w prawdze twoiey, Flor. 5; w prawdze, Puł. 7 r.; w prawdze, Flor. 9, 16; wprawdzye, Puł. 14 r., 27 v.; w prawdze, Flor. 24, Puł. 46 r., Flor. 25, 30; wprawdzye, Puł. 48 v., 56 v.; w prawdze, Flor. 53, Puł. 108 r., Wacł. 3 r.; dziwni w prawdze, Flor. 64; wprawdzye, Puł. 125 v.; w prawdze zbawena twego, Flor. 68; wprawdze zbawyenya twego, Puł. 135 v.; w prawdze twoiey, Flor. 70; w twoyey prawdze, Puł. 139 r.; wprawdze, Flor. 85, Puł. 173 r.; ani zawadzo w prawdze moiey, Flor. 88; wprawdze moyey, Puł. 180 r.; w prawdze twoiey, Flor. 88; w prawdze twoyey, Puł. 181 r.; w prawdze swoiey, Flor. 95; w prawdze swoyey, Puł. 192 r.; ludzi w prawdze (sōdzicz bōdze), Flor. 97, (Puł. 194 v. wrownoszczy); kaszny ... vczynone wyrandze (*pro: wprawdze*), Flor. 110, [*por. Nehring, Iter Flor. str. 50*]; w prawdze, Puł. 225 v.; w prawdze twoy vazmerzył ges mō, Flor. 118, 73; w prawdzye twoyey, Puł. 244 r.; wprawdae twoyey, Wacł. 29 r.; w prawdze twogey, Flor. 142; wprawdae, Puł. 280 r.; wywōpoczym gy wprawdze, Flor. 144; w prawdze, Puł. 285 v.; po ra-

dze. Flor. 1; nye szedl po radze, Puł. 1 v.; w radze, Flor. 1, Puł. 2 v.; grozny w radze, Flor. 65, Puł. 127 r.; w radze swótych, Flor. 88; w radzye, Puł. 177 r.; w radze swogey, Flor. 105; w radze swoyey, Puł. 214 v.; w radze prawych, Flor. 110, Puł. 225 r.; w ogłowe y w usdze czelusci gich szcizni, Flor. 31; wuzdze, Puł. 61 r.; na wodze postrobenstwa (*refectio*) wchwal me, Flor. 22; na wodze, Puł. 43 v.; wzdradze, Flor. 23, (Puł. 45 r. welszy); o apostołskej zgodzye, Puł. 266 r.; w wyelikey chorobye dokonan, Puł. 311 v.; na głowye obrzęda, Puł. 81 v.; w głowe ksóg pisano iest, Flor. 39, (Puł. 82 v. na poczęczyu kszyóg); yako mascz na głowe, Flor. 132; na głowye, Puł. 266 v.; w sławe moiey, Flor. 56, (Puł. 114 r. *brak*); widzian bōdże we sławe swoiey, Flor. 101; w sławye, Puł. 199 v.; w sławye twoyey, Flor. 105, Puł. 214 v.; w sławe moyey, Flor. 107; w sławye moyey, Puł. 219 r.; rog yego powyszon bodze w sławe, Flor. 111; w sławye, Puł. 227 r.; bōdō se weszelycz swóty w sławe, Flor. 149; w sławye, Puł. 291 r. (Wacł. 14 r. w chwale); w mnostwe sławe twogey, Flor. Moy. (*tu locativus użyty jest zamiast genet. jako dopowiedzenie do rzeczownika*: w mnostwe, Puł. 297 r. w mnostwe sławy twoyey); w chwale, Flor. 68; w chwalye, Puł. 137 v.; w metle, Flor. 2; w myetlye zelazney, Puł. 3 v.; nawedźō w metle lychoti gich, Flor. 88; w myetlye, Puł. 179 v.; spyeszmy lyczze yego w chwale, Puł. 189 v. (Flor. 94. w zpowedzi, Wacł. 107 v. wspomiedzi); we chwale spowadaycze se onemu, Flor. 99; w chwale, Puł. 196 v. (2 r.) (Flor. 99. w spowedzi); speywaycze panv wchwale, Flor. 146; w chwale, Puł. 288 r., Wacł. 130 r.; na zkale powiszil ies me, Flor. 60; na skalye, Puł. 119 v.; na syon gorze swótey, Flor. 2, (Puł. 3 r. na syon gorę szwyetō); na gorze, Flor. 14, Puł. 23 r.; na gorze swótey iego. Flor. 47, 98; na gorze, Puł. 96 v., 196 r.; waczepysz na gorze dziedzyczstwa twego, Flor. Moy.; na gorze, Puł. 298 v.; chwalcze ymō gego w góslach albo w koze (*pro*: korze), Flor. 149, [*por. do tego miejsca artykuł prof. Nehringa w Archiv f. sl. Phil. IV. 655*]; w korze, Puł. 291 r.; chwalcze ymyę yego w korze, Puł. 291 r. (Flor. 149. w góslach); w bembnye y w korze, Puł. 292 r. (Flor. 150. w bōbe y w góslach); w babnye y w korze, Wacł. 142 v.; pyczye dasz nam we złzach w merze, Flor. 79, (Puł. 163 v. w myarę); ne w ofercie twoiey karacz bōdōcze, Flor. 49, (Puł. 101 r. w obyetynych twych); w sekirze y przesece sruczili yō, Flor. 73, (Puł. 147 v. w tōsz szyekyrō y przeszyekyem), [*por. J. Baudouin de Courtenay, O древне-польс. яз., str. 61*]; we smerze mogey, Flor. 118, 49; weszmyerze moyey, Puł. 241 v. (Wacł. 25 v. w ponizeniu moiem); tu molwy oszmyerze, Puł. 243 r.; we smercze mogey, Flor. 118, 89; we szmyerze moyey, Puł. 246 r. (Wacł. 34 v. w ponizenyu moiem); we smerze naszej pomnal nasz, Flor. 135; we szmyerze, Puł. 270 v.; w werze, Flor. 32. (Puł. 62 r. podług wyary); wyego wyerze, Puł. 115 v.; vwōznōl iesm w glinę głōbokey, Flor. 68; w glyaye, Puł. 134 r.; w personye męczennykow molwy danid, Puł. 232 v.

§. 124. f) *Temata żeńskie pierw. na -ja mają właściwą sobie końcówkę -i, powstałą z ě po j tak samo jak w męskich i nijakich, i dwie analogiczne tj. -e i -ej. Z końcówką -i: ty gospodne osobne w nadziegi postawił ies me, Flor. 4; wiwodł ie w nadziegi, Flor. 77; w Puławskim czytamy: ty gospodnye ossobnye w nadziey postawylesz mye, 6 r.; wywyodł ye w nadziey y nyebaly szye, 159 r. Formy w nadziej możnaby uważać w tych miejscach także za accusativus od nieużywanego nominat. nadziej; w nadziegi, Flor. 15; w nadziegy, Puł. 25 r.; na zmygi y na basiliszku chodżicz bōdżesz, Flor. 90, (Puł. 185 r. na zmygu); kristus w dzewyczy trzeem wszedw, Puł. 34 r.; iaco w obetnicy twoiey, Flor. 55; wobyetnyczy twoyey, Puł. 112 r.; w okolyczy, Puł. 58 r. (Flor. 30. w okrōdże); w ocoliczy naszey, Flor. 43, 78; w okolyczy, Puł. 90 v., 161 v.; gisz w coliczi (pro: ocoliczi) iego sō, Flor. 88; w okolyczy, Puł. 177 v.; w okolyczy, Puł. 192 v. (Flor. 96. w ocrōdże); na prawiczi, Flor. 15; na prawyczy, Puł. 25 r.; w prawiczi twoiey, Flor. 15; w prawyczy, Puł. 25 v.; na prawyczy twoyey, Puł. 93 r. (Flor. 44. na prawicżō twoiō); na prawyczi twoyey, Puł. 184 v. (Flor. 90. od prawicz twogich); na prawyczi yego, Puł. 221 r. (Flor. 108. na prawy yego); gensze stal na prawyczy, Flor. 108; na prawyczy, Puł. 223 v.; sōdż na prawyczy moyey, Flor. 109; na prawyczy moyey, Puł. 224 r.; na prawiczi, Wacł. 87 r.; gospodzyn na prawyczy twoyey, Flor. 109; na prawyczy twoyey, Puł. 224 v.; sedzy na prawyczy, Flor. Atan.; na prawyczy, Puł. 311 r.; na prawiczi, Wacł. 113 v.; zloszcz stroyōczy poprosznyczy, Puł. 46 r. (Flor. 24. na prosznoszcz); zaprawdō po proszniczi szukali sō, Flor. 62; poprosznyczy, Puł. 123 r.; poprosznyczy dzalayō, Puł. 260 v. (Flor. 126. po prosznoszczy); w sweczy sziwich, Flor. 55, (Puł. 112 v. w szwyatłoszczy zywych); wczynił ges w tajnyczy, Flor. 138; w tajemnyczy, Puł. 274 v.; gednego boga we troyczy, Flor. Atan.; w troyczy, Puł. 308 r.; w troyczi, Wacł. 8 v.; w tye troyczy, Flor. Atan.; w tey troyczy, Puł. 309 v.; w tey troyczi, Wacł. 111 v.; gednocz we troyczy, Flor. Atan.; yednota w troyczy, Puł. 310 r.; gednoszcz w troiczi, Wacł. 111 v.; tako o troyczy rozvmey, Flor. Atan.; o troyczy, Puł. 310 r.; o troiczi, Wacł. 112 r.; bidłil iesm na puszczi, Flor. 54; na puszczy, Puł. 109 v.; kedy był na puszczy, Puł. 122 r.; przyedżesz na puszczy, Puł. 130 v. (Flor. 67. w puszcżō); na puszczi, Flor. 77 (3 r.); na puszczy, Puł. 155 v., Flor. 77, Puł. 156 r., 158 r.; w puszczy, Puł. 159 r.; na puszczi, Flor. 94; na puszczy, Puł. 190 v.; na puszczi, Wacł. 117 r.; na puszczy, Flor. 105; na puszczy, Puł. 211 v.; szōdaly seō szōdże na puszczy, Flor. 105; na puszczy, Puł. 212 r.; na pvszczy, Flor. 105; na puszczy, Puł. 213 r.; zbłandyzly sō na pvszczy, Flor. 106; na puszczy, Puł. 215 v.; w zyemy straszne y opuszczalyey puszczy, Puł. 303 r.; w duszi moiey, Flor. 12; w duszy, Puł. 20 v.; any yest w yego duszy zdrada, Puł. 60 r. (Flor. 31. w iego dusze); odpłata w duszy moyey, Puł. 264 r. (Flor. 130. dwszy moyey, dativ.); w duszy moyey, Flor. 137; w dyszy moyey, Puł. 272 v. (Flor. 136 v. w duszi mey);*

chwalcze gy w czwyrzdy syly gego, Flor. 150; w czwyrzdy, Puł. 291 v.; w czwirdzi, Wacł. 142 r.; o *brzmieniu tego wyrazu w psal-terzu Puław., por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 244*; przewedy myf we stdzy (stdza, *semita, ściełka*) kaznich twoych, Flor. 118; przewedydy mye weszdy kazny twoych, Puł. 239 v. (Wacł. 23. na sciez-
 zcze); w ogłowi y w usdze czelusci gich sczisni, Flor. 31; w ogłowy. Puł. 61 r. (Klement. w ohławi; *nom. sing. ogłowia lub ogłów, camus*); w burzy twoiey, Flor. 82; gonycz ye będzes w burzy twoye a w gnye-
 wye twoyem zamóczyysz ye, Puł. 168 v.; sziwot w woli iego, Flor. 29. (Puł. 55 v. w wolyey twoyey); w woli twoiey dal ies, Flor. 29. (Puł. 55 v. w wolyey twoyey); w dobrej woli twej, Flor. 50, (Puł. 105 r. w dobrej wolyey), w dobrej woly, K. Świdz; w woli twoiey, Flor. 72, (Puł. 146 r. w wolyey twoyey): na zemi, Flor. prol.; we wszelikey zemy, Flor. 8 (2 r.); wewszey zyemy, Puł. 12 v, 13 r.; na zemi, Flor. 9; na zyemy, Puł. 17 v; w zemy, Flor. 15; w zyemy, Puł. 24 r.; w zemi sziwóczich, Flor. 26; w zyemy, Puł. 51 v; prze-
 bywaioczi na zemi, Flor. 32, (Puł. 62 v. bydłyoczy na szwyeczye); gisz przebiwayf na zmi (*pro: zemi*), Flor. 32; na zyemy, Puł. 63 r.; na zemi, Flor. 36 (2 r.); na zyemy, Puł. 72 r., 73 r.; (bódf dziedzicmi zeme, Flor. 36); bédf bydlycz na zyemy, Puł. 73 r.; bidlicz bódf na zemi, Flor. 36 (2 r.); na zyemy, Puł. 74 r., 75 r.; na zemi, Flor. 40; na zyemy, Puł. 84 v.; smarsczil se iest na zemi, Flor. 43; na zyemy, Puł. 91 v.; powyszon bódf na zemy, Flor. 45; na zyemy, Puł. 95 r.; na zemy, Flor. 45; na zyemy, Puł. 95 r.; na zyemy krzywdy ręcze wassze spyewayf, Puł. 114 v. (Flor. 57. na zemf); w zemi pustey, Flor. 62; wzyemy pustey, Puł. 122 v.; nazemi, Flor. 66 (2 r.); na zyemy, Puł. 129 r. (2 r.); bódze szwerdzene w zemy, Flor. 71; w zyemy, Puł. 143 v.; chodzil iest po zemi, Flor. 72; po zyemy, Puł. 145 r.; na zemi, Flor. 72; na zyemy, Puł. 146 r.; za-
 szgli sf ognem swótoscz twoiof w zemi, Flor. 73; na zemy, Puł. 147 v. (2 r.) (Flor. 73. od zeme); wszytky vtulne na zyemy, Puł. 151 v. (Flor. 75. zeme); w zemi egipta, Flor. 77 (2 r.); wzyemy, Puł. 155 v., 159 r.; w zyemy kam, Puł. 159 r. (Flor. 77. w przebitkoch cham); wczinil ... swótoscz swoiof w zemi, Flor. 77; w zyemy, Puł. 160 v.; w okolicy sf na zyemy, Puł. 161 v. (Flor. 78. w ocoliczi naszey sf); na wszey zemy, Flor. 82; na wazey zyemy, Puł. 169 r.; w zemi naszey, Flor. 84; wzyemy naszey, Puł. 171 v. (Wacł. 69 v wzyemy szwe); prawda twoya w zyemy zapomnyana, Puł. 175 v. (Flor. 87. prawdf twoiof we zgubene); wzemy zapomnena, Flor. 87; w zyemy, Puł. 176 r.; pobesczinil ies na zemi swótoscz yego, Flor. 88; na ryemy, Puł. 180 v.; stolecz iego na zemi starl ies, Flor. 88. (Puł. 180 v. na zemg); w zyemy bédze panyacz, Puł. 202 v. (Flor. 102. wszem, Wittenb. wssiem); we wszeyemy szemy, Flor. 104; wewszey zyemy, Puł. 207 v.; w szemy kam, Flor. 104 (2 r.), 105; wzyemy kam, Puł. 208 v., 209 r., 212 v.; wszytko siano w szemy gich, Flor. 104, (Puł. 209 v. owoc zyemye gych); w szemy gych, Flor. 104 (2 r.); wzyemy gych, Puł. 209 v., 210 r.; w szemy mnoglich, Flor.

109; w zyemy, Puł. 224 v.; mocznó bódze na szeny (*pro: szemy*) szemó gego, Flor. 111; na zyemy, Puł. 226 r.; na nebe y na szemy, Puł. 227 v. (Flor. 112. na szeme); w ziemy swywych, Flor. 114, (Puł. 231 v. *brak*); bydló czy ya gesm na szemy, Flor. 118; na zyemy, Puł. 238 r.; na ziemi, Wacł. 6 r.; bezmala strawly sô me na zemy, Flor. 118, 81; na zyemy, Puł. 245 v.; na zemi, Wacł. 34 r.; na szeimy, Flor. 134; na zyemy, Puł. 267 v.; w zyemy czudzey, Puł. 271 r. (Flor. 136. w zyemy); mosz molwýóczy ne przespege na szemy, Flor. 139; na zyemy, Puł. 277 r.; częszcz moya wzyemy swywych, Puł. 279 r. (Flor. 141. w szeme); vsmerdził gest w szemy szywot moy, Flor. 142; na zyemy, Puł. 280 r.; na nebe y na szemy, Flor. 148; na zyemy, Puł. 290 v.; zyawcze to wewszelikey zyemy, Puł. 293 r. (Flor. Isai. we wszey zemey); w zemy szywych, Flor. Isai. sec.; w zyemy, Puł. 293 v.; w zyemy, Puł. 303 r.; z rozszerdzym targayóczym na zyemy, Puł. 305 r.; w iazkini swoiey, Flor. 9; w yaskyny swoyey, Puł. 16 v.; w iutrzni bódó mislicz, Flor. 62; w yutrzy, Puł. 123 r. (*jestto albo omyłka, albo téż temat na -ja femin. lub neutr. więc nom. sing. jutrza lub jutrze*); w iutrzny, Flor. 100 (Puł. 197 v. w yutrznyę); na gorę szwyétó twoyę y w stany twoyey, Puł. 88 v. (Flor. 42. w przebitky twoie), *idę tu za prof. Nehringem, który utrzymuje, że tkwi tu nominat. stania; por. Archiv f. sl. Ph. V. 251; prawycza twoya gospodne powelyczana gest w moczny albo w silnosczy, Flor. Moy. (Puł. 297 r. w moczy).*

§. 125. *Prócz téj ogólnej końcówki -i, jaka jest właściwą tym tematom, spotykamy jeszcze w psalterzu Floryjańskim dwie, a w Puławskim jedną inną. Są to: we Flor., -e i -ej; w Puł. -ej. Kończówkę -e znajdujemy w następujących miejscach psalterza Flor.: ani iest w iego dusze zgloba, 31; na newe y na szeme, 112; w szeme czudzey, 136; w szeme szywych, Flor. 141 (w Puł. wszędzie tu jest końcówka -i). Kończówka ta mogła powstać z analogii do genet. singul. lub téż accusat. plur. pod wpływem przyimków: w i na. Prof. Nehring trzy ostatnie przykłady uważa za proste błędy (Iter Flor. 82, 83), o pierwszym zaś nie wspomina. Godna uwagi, że końcówka ta występuje i w późniejszych zabytkach, jakkolwiek rzadko, por. Dr. A. Kalina, Anekdota palaeopolonica, (Archiv f. sl. Ph. III. 26): na ziemye.*

§. 126. *Kończówka -ej występuje w Flor. tylko w jednym miejscu: zyawcze to we wszey zemey, Flor. Isai.; w Puł. zaś w czterech: w wolyey yego, 55 v.; w wolyey twoyey, 55 v.; w dobrej wolyey twoyey, 105 r., 146 r. Kończówka ta właściwa deklinacji złożonej przymiotników, dostała się do tych kilku przykładów locativu drogą analogii. Przeszła ona najpierw do genetiwu rzeczowników (tem. na -ja femin.), a następnie do dativu i locativu. W obu psalterzach najwięcej przykładów na tę końcówkę znajdujemy w genetiwie. Por. Baudouin de Courtenay (Beiträge f. vergl. Spr. VI. 33). Formy ziemiej nigdzie jednak, ani w genet., ani w datiwie niema w tych zabytkach, a w locatiwie powszechną jest sresztą forma ziemi, dlatego*

uważa ją prof. Nehring za błąd (*Iter Flor.* str. 83). Przeciwień rzeczownik wola innej formy w *genetivis* nie ma jak wolej w obu *pedlerzack* (por. §. 44), w *dativis* tego rzeczownika nie znajdujemy, a ponieważ i w *locativis* w *Pulawskim* innej formy niema. potrzeba ją tamże uważać za powszechną, podczas gdy w *Flor.* powszechną jest forma woli. Por. Dr. A. Kalina, *Anekdota palaeopol.* (*Archiv f. sl. Ph.* III. 26): w tej nauce astrologiey, kolney, yndiey.

§. 127. g) *Temata męskie pierw. na -i mają w zabytkach naszych już tylko analogiczne końcówki -e i -u. Już w zabytkach staro-słowiańskich znajdujemy obok właściwej formy дѣмъ formę дѣме, która w kodeksie zografskim i ewangelii athoskiej równa jest co do liczby formie дѣмъ, a w ewangelii Sawy i kodeksie supraszkim przewyższa ją nawet.* [Por. R. Scholvin, *Archiv f. sl. Ph.* II. 520; A. Leskien, *Archiv f. sl. Ph.* III. 108—9]. *Ziąd też wczesnie już w polskim języku mamy: we dnie. Z końcówką -e: we dne, Flor. 1; we dnye, Puł. 2 r.; we dne, Flor. 31, 41 (2 r.), 87, 90, 118, 161; we dnye, Puł. 60 r., 86 r., 87 r., 174 v., 184 v., 253 v.; ve dne, Flor. 54, Puł. 109 v.*

Z końcówką -u: potrzebem dnyu, Puł. 45 v.

§. 128. h) *Temata żeńskie pierw. na -i mają zawsze końcówkę -i: w bladosci złota, Flor. 67; w blyadoszczy złota, Puł. 131 r.; w boleszczy, Puł. 57 v. (Flor. 30. w bolenu); w czemnosci smerczy, Flor. 87; w czyemnoszczy, Puł. 175 r.; w czemnoszczy Flor. 142, (Puł. 280 r. w czemnoszczach); powiszon bōdz gospodne we czanoscy (*virtus*) twoiey, Flor. 20; weczanoszczy twoyey, Puł. 39 r.; glos boszi we czey, Flor. 28, (Puł. 54 r. w mocy); we czey twoiey, Flor. 44; we czey. Puł. 93 r.; we czey, Flor. 47, (Puł. 97 v. w mocy); we czezi bil, Flor. 48; we czey był, Puł. 99 r.; czlowek gdi we czey bil, Flor. 48; we czey, Puł. 100 r.; we czey twoiei, Flor. 53; we czezi swoiey, Flor. 64; w czey swoiey, Flor. 65. (Puł. 107 v., 125 v., 127 v. w mocy); ti ies poczwierdził we czey twoiey morze, Flor. 73; we czezi swey, Flor. 77. (Puł. 148 r. moczō twojō, 156 v. w mocy swey); iaco w globocosczy welikcy, Flor. 77. (Puł. 155 v. w wyelyu wod); w glebokosczy, ślad dyjalektyczny w wymawianiu samogłoski nosowej, Puł. 211 v. (Flor. 105. w głōbokosczoeh); w głōbokosczy, Flor. 106; w glebokosczy, Puł. 217 r.; w gorzkosczy dwze mogey, Flor. Isai sec; w gorzkosczy, Puł. 294 r.; troyczō w gednoszczy czczyli, Flor. Atan.; w iednosci, Wael. 8 v. (Puł. 308 r. wyednocze); przemogl w ieszutnosci swoiey, Flor. 51, [jeszutność, *vanitas*, *czeskie jesūtnost*, (por. *corieta i pols. szuja*), *przycacza to prof. Nehring w Archiv f. sl. Phil.* II. 435, por. też *Johannes Schmidt, Die Entwicklung von unurepr. j (Beur. IV. 131)*]; seszli sō w geszutnosci dnowe gich, Flor. 77; w proznosczy, Puł. 106 r., 157 r.; w kaysznosczy yego chesecz bōdze barzo, Puł. 226 r. (Flor. 111. w kazvōch); w lyudnoszczy, Puł. 304 r.; w lubosci twoiey, Flor. 88; w lyubosczy, Puł. 178 v.; w lacznosczy picza, Flor. 61; w pragnoszczy, Puł. 121 r.; w lacznosczy y w przespicy dusza gych, Flor. 106, (Puł. 215 v. La-*

czność); w myłoszczy, Puł. 201 v. (Flor. 102. w myłosirdzy, Wacł. 10 v. w miłoszerdzu); we mlodoszczy swozey, Flor. 143; we mlodoszczy swozey, Puł. 283 r.; w mōdrości, Flor. 89; w mōdrosczy Puł. 183 r.; wszytka w mōdrosczy yes czynyl, Flor. 103; w mōdrosczy, Puł. 205 v.; w nenawyscy ymal gesm, Flor. 118, 113; w nyenawyszczi ymyal yesm, Puł. 248 r.; w nyenawisczi mialem, Wacł. 38 r.; w nenawyszczy ymal gesm, Flor. 118, 121; w nyenawyszczy, Puł. 249 v.; w nenawyszczy, Flor. 118, 161; w nyenawyszczy, Puł. 253 v.; w nyewynnosczy moyey, Puł. 48 r. (Flor. 25. w przezwinstwem moiem); w nyewynnosczy moyey, Puł. 49 r. (Flor. 25. w newinowaczstwie moiem); w nyewynnosczy swozey, Puł. 161 r.; gych chodzō w nyewynnosczy, Puł. 170 r. (Flor. 77. w newynowaczstwie, 83. w newinowaczstwie); w pisznosci y newrzodoszczi (*abusio*), Flor. 30, [niewrzādość, por. *Miklos. Lexic. palaeoslov. оурады, ерады (ordo)*]; w pysze y nyewrzādoszczy, Puł. 58, (*tu psalterz Puławski popiera rekonstruowanā formę nomin. sing. newrzādoszcz przez prof. Nehringa zob. Iter Flor., str. 77 i 93*); w oblycznosczy twozey, Puł. 15 v. (Flor. 9. przed obliczim twogim); wolane moie w oblycznosczy yego weszło, Puł. 29 r. (Flor. 17. wolane moie weszło iest); rzekl iesm w oplwitosczy moiey, Flor. 29; w oplwytosczy moyey, Puł. 55 v.; w oplwitosci, Flor. 77; woplwytosczy, Puł. 156 v.; w pokornosczy. Puł. 181 v.; we wszelykyem smētku y potrzebosczy, Puł. 118 r.; w pragnoszczy moyey, Puł. 136 v. (Flor. 68. w ehczenu picza); w pragnoszczy swoye, Puł. 204 v. (Flor. 103. w ehczenyv pycza swego); w pisznosci, Flor. 30; w pisznosci swey, Flor. 58. (w pysze, Puł. 58 v., 117 r.); po prosznosczy dzalayō, Flor. 126, (Puł. 260 v. po proznychcy); wezmō w prosnosczy mastā swoga, Flor. 138; w proznosczy, Puł. 275 r.; w radosci, Flor. 20; w radosczy, Puł. 38 v.; w radosci y weselu, Flor. 44; w radosczy, Puł. 94 r.; co-chaycze se w radosci, Flor. 67; w radosczy, Puł. 130 r.; wnydzcze przedeyn w radosczy, Puł. 196 r. (Flor. 99. w weselu); w radosczy, Flor. 104; w radosczy, Puł. 210 v.; na wesselenye w radosczy, Flor. 105; w radosczy, Puł. 211 r.; zyawiō dzala yego w radosczy, Flor. 106; w radosczy, Puł. 217 r.; w rownosczi, Flor. 95; w rownoszczy, Puł. 192 r.; w rownoszczy, Puł. 194 v. (Flor. 97. w prawdze); w moczny albo w silnosczy, Flor. Moy. (Puł. 297 r. w mocy); w slodosci twoiey, Flor. 67; w slotkosczy, twozey, Puł. 131 r.; wsprawyedlywosczy, Puł. 14 r. (Flor. 9. w prawe); w sprawyedlnosczy, Puł. 129 r. (Flor. 66. w prawocze); ne bōdō chodzicz w zprawedlnosczy twoiey, Flor. 68. (Puł. 137 r. nye wnydō w sprawyedlywoszcz twoyē); sōdzy lud twoy w sprawedlnosci, Flor. 71; wsprawyedlnosczy, Puł. 142 r.; we sprawedlnosci twoiey powiszoni bōdōō, Flor. 88; sprawyednosczy twozey, Puł. 178 r.; wysluchay nye w twozey sprawedlnosczy, Puł. 280 r. (Flor. 142. w twozey prawocze); w starosci oplwitey, Flor. 91; w starosczi, Puł. 186 v.; przeszedl gesm w starosczy, Flor. 118, 145; w starosczy, Puł. 251 v.; w twozey swatlosci, Flor. 35; w twozey szwyatloszczy,

Puł. 71 v.; w szwyatłoszczy zywych, Puł. 112 v. (Flor. 55. w swe-
 czi); w swatlosci oblicza twego chodziez bódóó, Flor. 88; we szwy-
 atoszczy oblycza twego, Puł. 178 r.; w szwyatłoszczy strzal twoych,
 Puł. 300 v.; w szwyótoszczy, Puł. 122 v., 132 v. (Flor. 62, 67.
 w swótem); w swótosci iego, Flor. 95; w szwyótoszczy yego, Puł.
 191 v.; w swótoszczy twozey, Flor. Moy.; w szwyótoszczy, Puł. 297
 v.; valyszal mó w szyrokoszczy gospodzyn, Flor. 117; w szy-
 rokoszczy, Puł. 233 v.; chodzil gesm w szyrokoszczy, Flor. 118;
 w szyrokoszczy, Puł. 240 v.; w szirokoszczi, Puł. 240 v.; w taiem-
 nosci, Flor. 63. (Puł. 124 r. potayemnye); pogrószeni só ludze
 w upascy, Flor. 9; w upasczy, Puł. 15 r.; glos boszi w wele-
 bnoscy, Flor. 28; w wyelyebnoszczy, Puł. 54 r.; w welicosci czci
 twoiey, Flor. 65. (Puł. we mnostwye moczy twozey, 127 r.);
 w welykoszczy ramena twego, Flor. Moy.; w wyelykoszczy, Puł. 298
 r.; na yeyze wysokoszczy, Puł. 23 r.; na wysokoszczy, Puł. 32 r.
 (Flor. 17. na wisokoszczach); [na wisocosci gor, Flor. 71; na wyso-
 koszczy gor, Puł. 143 v.; iestli wedzene na wysocosci, Flor. 72. (Puł.
 145 r. na wysokoszczy); na wisocosci, Flor. 72; na wysokoszczy,
 Puł. 144 v.; dziwny w wisokosey gospodzin, Flor. 92. (Puł. 187 r.
 w wysokoszczyach); gen na wysokoszczy przebywa, Flor. 112; na
 wysokoszczy przebywa, Puł. 227 v.; chwalcze gy na wysokoszczy,
 Flor. 148; na wysokoszczy, Puł. 289 v.; czso se chwaliasz we zlosci,
 Flor. 51; we zloszczy, Puł. 105 v.; we zlosci gich rozproszil ie. Flor.
 93; we zloszczy gich, Puł. 189 v.; na wydzenyee w dobroczy wybra-
 nych twogich, Flor. 105. (Puł. 211 r. w dobrocz); w dobroczy twgy
 navezy myó, Flor. 118, 65; w dobroczy twozey, Puł. 243 r.; w do-
 broczy twoey, Wacł. 28 r.; troycza w gednoczy czczona bila,
 Flor. Atan. (Puł. 310 r. w gednocze, Wacł. 111 v. w gednoszczi), w pamóczy
 wekuye, Flor. 111; w pamyęczy wyekugey, Puł. 226 v.; w pamy-
 aczi wiekunistey, Wacł. 19 v.; w pomyóczy ymal gesm w noczy ymó
 twoge, Flor. 118, 49; w pamyęczy, Puł. 241 v.; w postaczy, Flor.
 149, Puł. 291 v.; ne iest we smerzi, Flor. 6; we szmyerczy, Puł.
 9 r.; w wyekugey szmyerczy, Puł. 20 v.; we smercy, Flor. 12; we
 szmyerczy, Puł. 21 r.; we smerzi swózil, Flor. 77; we szmyerczy
 zwyózal, Puł. 159 r.; w moczy twoiey, Flor. 20; w moczy twozey,
 Puł. 37 v.; w moczi iego, Flor. 45; w moczy yego, Puł. 94 v.; w mo-
 czy twoiey, Flor. 58; w moczy twozey, Puł. 117 r.; bódz pokoy
 w moczy twozey, Flor. 121; w moczy twozey, Puł. 237 v.; w mo-
 czy kona bódze, Flor. 146; w moczy, Puł. 288 v.; w moczi konia,
 Wacł. 130 r.; ne we swey moczy, Flor. Ann., Puł. 296 r.; moysz-
 szowo pyene o moczy boze, Puł. 296 v.; noszyl ges gy w moczy
 twozey, Flor. Moy.; w moczy twozey, Puł. 298 r.; w moczy, Puł.
 54 r., 97 v., 107 v., 125 v., 156 v., 297 r. w moczi, Puł. 127 v.
 (w Flor. odpowiada: we czci); przewrocil ies w nemoczi iego, Flor.
 40; w nymocy yego, Puł. 84 v.; yensze przebiwa w pomoczy nay-
 wieszszego, Flor. 90; w pomoczy, Puł. 184 r.; slncza w pomoczy dno-

wy, Flor. 135. (Puł. 269 v. w pomocz); w nocy, Flor. 1, 16; w noczy, Puł. 2 r., 26 r.; w noczy, Flor. 21; w noczi, Puł. 39 v.; we dne y w noczi, Flor. 31; w noczy, Puł. 60 r.; w noci, Klem.; w noczi, Flor. 41 (2 r.); w noczy, Puł. 86 r., 87 r.; ve dne y w noczi, Flor. 54; w noczy, Puł. 109 v.; w noczi, Flor. 76 (2 r.); w noczy, Puł. 152 r. v.; we dne wolał iesm y woczi (*pro: wnoczi*) przed tobō, Flor. 87; w noczy, Puł. 174 v.; strosze w noczi, Flor. 89; w noczy, Puł. 182 r.; ymal gesm w noczy ymō twoge gospodnye, Flor. 118, 49; w noczy, Puł. 242 r.; w noczi, Wacł. 26 v.; w noczy, Flor. 133. (Puł. 267 r. w noczach); w glose wesela y w zpowedzi, Flor. 41; wspanyedy, Puł. 86 v.; przydzimi oblicze iego w zpowedzi, Flor. 94. (Wacł. 107 v. wspomiedzi); we spowiedzi, Flor. 99. (Puł. 189 v. 196 v. w chwale); sluzycz y spyewacz psalm we spowyedzy, Puł. 196 r.; we lszy, Puł. 45 r. (Flor. 23. w zdradze); gędzce gospodnu w gęszly, Puł. 194 r. (Flor. 97. w gōsloch); w krzestney szwyętey kōpyely, Puł. 86 r.; na poszczely moyey, Puł. 123 r. (Flor. 62. na postlanu moiem, Flor. 62); w misly wisokey, Flor. 67. (Puł. 133 r. w myslye vchwaczonym); w misli iesm ymal, Flor. 76; w myszly yeam ymyal, Puł. 152 v.; bo molwycze w mysly, Flor. 138; w myszly, Puł. 275 r.; w boyazny, Puł. 3 v. (Flor. 2. w strasze); w boiazni twoiey, Flor. 5; w boyazny twoyey, Puł. 7 r.; w boyazny twoyey, Flor. 118, Puł. 240 r.; w boiazny, Wacł. 23 v.; w kazny, Flor. 7. (Puł. 11 r. w przykazanyu); w kazny twoyey, Puł. 91 r. (Flor. 43. w zacone twoiem); czynisz robotō w kazni, Flor. 93; czynysz trud w kazni, Puł. 189 r.

§. 129. i) *Temata męskie pierwotne na -u kończą się na -u, a niekiedy przechodzą już do -a deklinacji przybierając końcówkę -ē:* w domu oczcza mego, Flor. prol.; w domu boszem, Flor. 22, 26; w domu bozem, Puł. 44 r., 50 r.; w domu swōtem iego, Flor. 28; w domu szwyęтым, Puł. 54 r.; w domu iego, Flor. 47; w yego domu, Puł. 96 v.; w domu boszem, Flor. 51, 54; w domu bozem, Puł. 106 r., 110 r.; w domu, Flor. 67, Puł. 130 v.; w domu twoiem gospodne, Flor. 83; w domu twoym, Puł. 169 v.; w domu boga mego, Flor. 83; w domu, Puł. 170 r.; w domu boszem, Flor. 91; w domu bozym, Puł. 186 v.; w domv gego, Flor. 111; w domu yego, Puł. 226 v.; w domv, Flor. 112; w domu, Puł. 228 r.; stolczy nad domv dawydowe, Flor. 121; na domu dawydowe, Puł. 257 r.; w domv panowem, Flor. 133; w domu bozem, Puł. 267 r.: w domw (*sic*) panowem, Flor. 134; w domu bozem, Puł. 267 v.; w domu panowem, Flor. Isai. sec.; w domu gospodnowem, Puł. 295 r.; w stanu swym, Puł. 50 v., 120 r.

Podług analogii tematów na -a męskich ma locativus rzeczownik padół: w padole z lez, Flor. 83. (Puł. 169 v. w padoly, zdaje się accus. plur.). W zabytkach starosłow. analogija w tym przypadku jeszcze bardzo nieznacznie działa, bo końcówkę -ē spotykamy tylko

w wyrazie *чмъ*, (kod. Zografski i Sawy, por. R. Scholvin, *Archiv f. sl. Ph. II.* 510. 511).

§. 130. j) *Temata żeńskie pierwotne na -u (-ѣ-) mają jak temata na -i końcówkę -i*: w czirekwi welikey, Flor. 34. (Puł 68 v. wko-szczyele wyelikyem); w, czyerekwi śwótich, Flor. 88, [*co do píso-wni, por. Archiv f. sl. Phil. II. str. 413*]; w czerekwy, Puł. 177 r.; o apostołach y czerekwy molwy, Puł. 256 v., 259 v.; o yezukristu y czerekwy y o apostołach molwy prorok, Puł 260 v.; o yezukriszcze y czerekwy, Puł. 264 v.; we krwi moiey, Flor. 29; we krwy moyey, Puł. 55 v.; vmyie we krwy grzesznego. Flor. 57; vmyge we krwy, Puł. 115 v.; we krwi, Flor. 67; we krwy, Puł. 132 v.

§. 131. k) *Temata męskie pierwotne na -n przeszły do męskich na -ja*: v strumenu cyzon, Flor. 82; w strumyenyu czyzon, Puł. 168 r.

l) *Temata nijakie pierw. na -n mają również analogiczną już końcówkę -ju*: w imenu boga, Flor. 19; w ymyenyu boga, Puł. 36 v.; w ymenu gospodnowe, Flor. 19; w ymyenyu, Puł. 37 r.; w ymenu twoiem, Flor. 43 (2 r.); w gymyenyu, Puł. 89 v., 90 r.; w imenu twoiem, Flor. 53; w gymyenyu, Puł. 107 v. (Wacł. 2 v. w gimya twoie); w ymenu twoiem, Flor. 88, (Puł. 178 r. w ymye twoye); w ymenu twoiem weselicz se bódóó, Flor. 88, (w ymyę twe bédó szye wyeszylycz, Puł. 178 r.); w imenu moiem, Flor. 88, (Puł. 179 r. w ymyę moye); w ymenv swyótem yego, Flor. 104; w ymyenyu szwyęty, Puł. 207 r.; pomocz nasza w ymenv panowem, Flor. 123; w gymyenyu bozem, Puł. 259 r.; w naszym ramyenyu, Puł. 88 v.; w ramenu twoiem, Flor. 76; w ramyenyu twoym, Puł. 153 r.; w ramenu czeci twoiey, Flor. 88; w ramyenyu moczy twey, Puł. 177 v.; w ramenv wysokem, Flor. 135; w ramyenyu, Puł. 270 r. *Jeden wyraz odmieniający się zupełnie jak temata na -a neutra ma téż formę locativi z końcówką -ô*: na pyszmye, Puł. 24 r. *W zabytkach języku starosłowiańskiego mają te temata zawsze końcówkę -i, raz tylko znajdujemy -e w пламене* (kod. Zografski, por. R. Scholvin, *Archiv f. sl. Ph. II.* 530; A. Leskien, *Archiv, III.* 108).

§. 132. m) *Temata nijakie pierwotne na -es przeszły do tematów na -a i przyjęły ich końcówkę -ô*: wzwystowany w czele yest, Puł. 192 v.; w dzyele twoym, Puł. 185 v.; glos gromu twego w cobe (*pro: cole*), Flor. 76; w kolye, Puł. 153 v.; duszó swó na nebe dziwne vsadzi, Flor. prol.; na nyebye, Puł. 18 v., 70 v. (Flor. 10. 35. na nebesech); na nebe, Flor. 72; na nyebye, Puł. 146 r.; w nyebe, Puł. 150 v.; na nyebye wyerny, Puł. 180 r. (Flor. 88, w nebesech); na nyebye, Puł. 202 v. (Flor. 102. na nebyv); powysszy sze na nyebie boze, Puł. 219 r. (Flor. 107. na neba); na newe (*pro: nebe*) [*przykład wymiennosci spółgłosek mocnych i słabych, por. Iter Flor. 46*] y na szeme, Flor. 112; na nyebye, Puł. 227 v.; {bog nasz na nebe, Flor. 113; na nyebye, Puł. 229 r.; słowo twoge przebywa na nebe, Flor. 118, 89; na nyebye, Puł. 245 v.; w nyebie, Wacł. 34 v.;

gensze przebywasz na nebe, Flor. 122; na nyebye, Puł. 257 v.; wczynil pan na nebe, Flor. 134; na nyebye, Puł. 267 v.; wody gesz na nebe sô, Flor. 148; na nyebye, Puł. 290 r.; chwala gego na nebe, Flor. 148; na nyebie, Puł. 290 v.; na nyebye, Puł. 296 r. (Flor. Ann. w nebech); w slowe twogem, Flor. 118, 113; w slowye twoyem, Puł. 248 v. (Wacł. 38 r. w slowo twoie); o slowye podrosznem, Puł. 125 r.; w slowe gego, Flor. 129; w slowye yego, Puł. 263 v.; w slowie iego, Wacł. 19 r.

Z końcówką -ju (jak temata na ja neutra przeważnie) znajdujemy jeden tylko przykład we Flor. 102. na nebyv, w Puł. zaś żadnego. Prof. Nehring twierdzi (Archiv f. sl. Ph. II. 435), że formie tej odpowiada czeski nom. sing. niebie.

§. 132. Dualis. [Meninski: dualis rarus est valde et vix adhibetur in nominibus sine expressa applicatione numeri 16, 17. Miklosich. Wortbildl. 400. W niektórych późniejszych zabytkach, jak z w. XVI. jeszcze obficie formy liczby podwójnej się zachowały, por. Dr. A. Kalina, Anecdota palaeopol. Archiv f. sl. Ph. III. 26—7].

Nominativus. a) Temata żeńskie pierw. na-a kończą się na -ê: rôcze moje wczinili sô organi, Flor. prol.; rôcze wasze spewaiô, Flor. 57; rêcze wassze, Puł. 114 v.; rôcze iego w koszu sluszile iesta, Flor. 80; rêcze, Puł. 165 v.; suchô rôczye iego stworzile, Flor. 94; rêcze yego wczynyly, Puł. 190 r.; rance iego, Wacł. 108 r.; rôcze twoy gospodnye wczynylesta mô, Flor. 118, 73; rêcze twoye, Puł. 243 v.; rance, Wacł. 29 r.; prawdze boszey prawe weselôcz sercza, Flor. 18, (co do formy może to być dual. myśl jednak i składnia sprzeciwia się temu, Puł. 35 v. prawdy boze, Vulg.: Mandata Jehovae sunt recta laetificantia animum).

b) Temata na -es neutra przeszły do -ja tematów, mają więc końcówkę -i: oczi iego na vbogego zrzita, Flor. 9; oczy, Puł. 16 v.; oczi iego na ubogego wzglôdaiô, Flor. 10; oczy, Puł. 18 v.; oczi mogi weszdi do gospodna, Flor. 24; oczy mogy, Puł. 47 r.; oczi boze, Flor. 32; oczy boze, Puł. 63 v.; oczi gospodnowi na na prawe, Flor. 33; oczy boze, Puł. 65 v.; widzely sô oczi nasze, Flor. 34; wydzyaly oczy nasze, Puł. 69 r.; oczi iego na pogani patrzô, Flor. 65; oczy yego, Puł. 127 v.; przelozili sô wigilye oczi mogi, Flor. 76; vspyeszyla yesta ku czuczuy oczy moye, Puł. 152 r.; oczi mogi mdlesta bile przed vboszatztem, Flor. 87; oczy moye schorzaly przed stradzô, Puł. 175 v.; oczi mogi ku wernim zeme, Flor. 100; oczy moye, Puł. 197 v.; omdlale gesta oczy moge, Flor. 118, 81; omdlyaly oczy moye, Puł. 245 r.; ustali oczi moje, Wacł. 33 v.; oczy moge pomdlele iesta, Flor. 118, 121; oczy moye pomdlele yesta, Puł. 249 r.; oczi moje ustali, Wacł. 39 r.; wywedle gesta oczy moge, Flor. 118, 29; wywedle yesta oczy moye, Puł. 250 v.; vneszyle gesta oczy moye ku tobe, Flor. 118, 145; vspyeszyle gesta oczy moye, Puł. 252 r.; jako oczy slwg twogych w rôkv panv gych; jako oczy poselkyney w rôkv pôney swogey, tak oczy nasze kv panv bogv naszemv, Flor. 122; jako oczy slug w rêku panow swych, jako oczy,

Pał. 257 v. poselkynney w ręku panyey swoyey tako oczy nasze ku gospodnu bogu naszemu, Pał. 258 r.; any wzesle gesta se oczy moge, Flor. 130; any wzeslestaszye oczy moye, Pał. 264 r.; wydzele gesta oczy twoy, Flor. 138; wydzyaly oczy twoye, Pał. 275 r.; oczy swszech w czò pfayò gospodne, Flor. 144; oczy waszech, Pał. 285 r.; pomdleny sò oczy mogy, Flor. Isai. sec.; pomdlyony sò oczy moye, Pał. 294. r.; vszi iego ku prosbe gich, Flor. 33; vszy yego, Pał. 65 v.

Te więc temata odrzuciwszy już w starosłowińskim końcowe -s, przeszły w dualis do tematów na -i: OYM, OYMN; tak też do dziś się używają. W ogóle we Floryjańskim mamy przykładów 30, w Pał. 29.

§. 133. *Accusativus.* a) *Temata na -a feminina mają accusativus równy nominativovi:* yszby dal ie w ręcze twoie, Flor. 9; w ręcze twoye, Pał. 17 r.; vczy ręcze moie, Flor. 17; ręcze moye, Pał. 32 r.; kopali sò ręcze moie, Flor. 21; przekloly ręcze moye, Pał. 41 r.; vmyió ... ręcze moie, Flor. 25; ręcze moye, Pał. 48 v.; gdi podnaszaiò ręcze moie, Flor. 27; ręcze moye, Pał. 52 r.; w ręcze twogi gospodne, Flor. 30; w twoye, ręcze Pał. 57 r.; rosziszili iesmi ręcze nasze, Flor. 43; ręcze nasze, Pał. 91 r.; ręcze swogi umyie, Flor. 57; ręcze swoye, Pał. 115 v.; wznosò rocze moie, Flor. 62; wznosę ręcze moye, Pał. 122 v.; dani bòdò w ręcze mecza, Flor. 62; w ręcze myecza, Pał. 123 v.; vmil iesm ... ręcze moie, Flor. 72; ręcze moye, Pał. 145 r.; wzesny ręcze twoye, Flor. 73; ręcze twoye, Pał. 147 r.; dal w ręcze nepryzaczelowi, Flor. 77; w ręcze nyepryzaczelowy, Pał. 160 r.; roszirzil iesm ręcze moie, Flor. 87; ręcze, Pał. 175 v.; poddal ye w ręcze poganom, Flor. 105; w ręcze, Pał. 214 r.; rancze ymayò a ne bòdò maezcz, Flor. 113; ręcze mayò, Pał. 229 v.; wznosl gesm ręcze moge, Flor. 118; ręcze moye, Pał. 241 r.; podnioslem rancze moie, Wacł. 25 r.; wdzgnycze ręcze wasze, Flor. 133; wdzynycze ręcze wasze, Pał. 267 r.; rospostrzel gesm ręce moge kv tobe, Flor. 142; rospyflsam ręcze moye, Pał. 280 v.; gensze vczy ręcze moye kvbyczv, Flor. 143; vczy ręcze moye, Pał. 281 v.; wyssokoszcz ręcze swoye podzwygła, Pał. 300 r.

b) *Temata pierru. na -es neutra kończą się również jak w nominat.:* osweczy oczi moie, Flor. 12; oczy moye, Pał. 20 v.; oczi swe vstawiłi, Flor. 16; oczy swe, Pał. 27 r.; oczy pisznych vsmerzisz, Flor. 17; oczy, Pał. 31 v.; osweczaiòcza oczy, Flor. 18; oczi, Pał. 35 v.; szwirzò na tobe oczi moie, Flor. 31; oczy moye, Pał. 61 r.; oczy magò a ne bòdò wydzecz, Flor. 113; oczy mayò, Pał. 229 r.; wytargl oczy mogy od slez, Flor. 114; oczy moye, Pał. 231 v.; zyaw oczy moy, Flor. 118; oczy mogy, Pał. 237 v.; oczi moie, Wacł. 6 r.; otewroczy oczy moy, Flor. 118; odwroczy oczy moye, Pał. 240 r.; oczi moie, Wacł. 23 v.; przed oczy twoge, Flor. 118, 169 (2 r.); przed oczy, Pał. 254 r. (2 r.); podzwygł gesm oczy moy na gory, Flor. 120; podzwygłsam oczy moye, Pał. 256 r.; oczy moie, Wacł.

75 v.; podzwygl gesm oczy moge, Flor. 122; oczy moye, Puł. 257 v.; podnyoszl oczl, Wacł. 91 r.; oczy ymayó a ne bódó wydzecz, Flor. 134; oczy mayó, Puł. 268 v.; kv tobe gospodne oczy moge, Flor. 140; oczy moye, Puł. 278 r.; weszło iest w uszy moie, Flor. 17; weszło w uszy, Puł. 29 r.; vszi doconal ies mne, Flor. 39; vszy doconal yes mnye, Puł. 82 r.; zacyskaióczy vszi swoje, Flor. 57; vszy swoye, Puł. 115 r.; vszy magó a ne bódó slysecz, Flor. 113; vszy mayó, Puł. 229 r.; vszy ymayó a ne bódze slyszecz, Flor. 134; vszy mayó, Puł. 268 v.

W ogóle liczba przykładów w accusativie jest w obu psalterzach równa.

§. 134. *Vocativus, podobnie jak accusat. = nominat. Temata na -es neutra*: oczl twogl widzche prawdó, Flor. 16; oczy twogy, Puł. 26 r.; poczmeni bódzche oczl gich, Flor. 68; oczy, Puł. 137 r.; bódzche vszy twoge, Flor. 129; vszy twoye, Puł. 263 v. (Wacł. 18 v. niechay bandó usze twoie).

§. 135. *Genetivus ma zawsze końcówkę -u. Temat na -a mascul.*: oczy slwg twogych w rók v pan v gych, Flor. 122. *Jedyny ten przykład użyty jest tu w znaczeniu pluralis, czego dowodzi myśl zdania i lekcycja psalterza Puławskiego*: w ręk u panow, Puł. 257 v.

Temata na -a neutra: czen zkrzidlu twoiu, Flor. 56; czyeyn skrzydlu twoyu, Puł. 113 r.

Temata na -a feminina: dzala róku [forma ręk bywa niekiedy uważaną za locat. sing. o czym już Meniški (33) pisze: *quasi esset mascul.* w jednym ręk u, na twojem ręk u. por. Miklosich, *Wortbildungsl.* 418] twoiu, Flor. 8; dzyala ręk u twoych, Puł. 13 r.; w uczinkoch róku swoiu, Flor. 9. (Puł. 15 r. w uczynku yego); podług czistosci moyu róku, Flor. 17. (Puł. 30 v. mych ræk); podług czistoty róku moi u, Flor. 17; ręk u moyu, Puł. 31 r.; slutky (sic) róku iego, Flor. 18. (Puł. 34 v. skutky ræk yego); podług scuteow róku gich, Flor. 27; ręk u gych, Puł. 52 v.; we scutky róku gich, Flor. 27; ręk u gych, Puł. 52 v.; witargu me z róku, Flor. 30; z ręk u, Puł. 58 v.; z róku mocznich iego, Flor. 34; z ręk u, Puł. 67 v.; odkupil ie z róku, Flor. 77. (Puł. 158 r. z ręk y); ne só pamótywy róku rego (*pro*: iego), Flor. 77. (nye wspomnyaly ręk y yego, Puł. 158 r.); w rozumech róku swoiu, Flor. 77; ręk u swoyu, Puł. 161 r.; dzalo ręk u nasz u, [na tym i kilku innych przykładach opierają się, przypuszcza prof. Przyborowski, że psalterz Puławski jest przepisany z jakiegoś innego może jeszcze o sto lat starszego psalterza niż Floryjański, *Bibl. Warsz. 1880. Lipiec, 151*], Puł. 183 v. (Flor. 89. ræk naszich); w dzala róku twoyu, Flor. 91; ręk u twoyu, Puł. 185 v.; owcze ręk u yego, Puł. 190 r. (Flor. 94. owcze pastwi iego, Wacł. 108 v. owcze pastwi iego); dzyala rók v twoyv sió nyeyesa, Flor. 101; dzyala ręk u twoyu, Puł. 200 v.; w otworzenyv róku twoyu, Flor. 103; ręk u twoyu, Puł. 206 r.; z rók v nenaszróczych, Flor. 106;

s ręku, Puł. 211 v.; dzala rōkv yego, Flor. 110; ręku yego, Puł. 225 v.; dzal rōkv ludzkv, Flor. 113; dzyala ręku lyudzku, Puł. 229 r.; bychō ne waczōgly prawy ku lyhocze rōkv swoyw, Flor. 124; ręku swoyu, Puł. 259 v.; vsyłowana rōkv twoyw, Flor. 127; ręku twoyu, Puł. 261 v. (Wacł. 81 r. w pracy rak szwych); dzala rōkv ludzkych, Flor. 134; ręku lydzkych, Puł. 268 v.; dzala rōkv twoyv ne gardzy, Flor. 137; ręku twoyu, Puł. 273 r. (Wacł. 137 v. rank twogich); podzwyszene rōkv moyv, Flor. 140; podnyeszylene ręku moyu, Puł. 277 v.; woczynkoch rōkv twoyv myslyl gesm, Flor. 142; ręku twoyu, Puł. 280 v.; wytargny mō z rōkv, Flor. 143, (Puł. 283 r. z ręky); mecze s obv stronv sekōcze, Flor. 149; s obu stronu, Puł. 291. *Rzeczownik ręka jest więc użyty w psalterzu Floryjańskim 26 razy, w Puławskim zaś 21 razy w formie genet. dual.*

Temata pierwotnie na -es: w obeszeniu oczu iego, Flor. 17. (Puł. 31 r. przed oczyma); od oblicza oczu twoiu, Flor. 30; od oblicza oczu twoyu, Puł. 59 v.; swecza oczu moi, Flor. 37; oczu moyu, Puł. 77 v.; ne rozprawa w obeszeniu oczu moi, Flor. 100. (Puł. 197 v. przed oczyma moyma). *Razem więc w Floryjańskim mamy na genetiuv przykladōw 33, w Puławskim zaś tylko 25.*

§. 136. *Locatiuv, podobnie jak genetiuv kończy się na -u. Temata na -a feminina:* w moi rōku, Flor. 7; w moych ręku, Puł. 10 v.; w gichsze rōku, Flor. 25; w gichze ręku, Puł. 49 r.; w rōku nepryaczela, Flor. 30; w ręku, Puł. 57 r.; w rōku twoiu, Flor. 30; w ręku twoyu, Puł. 58 r.; w rōku rego (*pro:* iego), Flor. 36; w ręku yego, Puł. 75 v.; w rōku swoiu, Flor. 75; w swoych ręku, Puł. 151 r.; w rōku nosicz bōdō czebe, Flor. 90; w ręku, Puł. 185 r.; dusza moga w roka (*pro:* rōkv) moyv, Flor. 118, 105; w ręku moyu, Puł. 247 v.; w ranku twogich, Wacł. 37 r.; w rōkv panv gych, Flor. 122; w ręku panow swych, Puł. 257 v.; w rōkv pōney swogey, Flor. 122; w ręku, Puł. 258 r.; w rōkv gych, Flor. 149; w ręku gich, Puł. 291 v.; rogowe w rōkv gego, Flor. Habac.; w ręku yego, Puł. 299 v.

Temata pierwotnie na -es neutra: w oczv naszv, Flor. 117; w oczu naszv, Puł. 235 v.

§. 137. *Datiuv i Instrumentalis kończą się na -ma. Temata na -es neutra przeszły po odrzuceniu -es do -i tematōw, mają więc końcówkę -ima:* dam sen oczyma [*por. R. Scholvin, Archiv f. sl. Ph. II. 518*] mogyma a powekam mogym drzemane, Flor. 131; dam sen oczyma myma, Puł. 264 v.

Instrumentalis. Temata na -a masculina mają końcówkę -oma: medzi dwema zaconoma, Flor. 67. (Puł. 131 r. myedzy zakonstwem).

Temata na -ja masculina: pleczoma swogima zaslony czebe, Flor. 90; pleczoma swyma, Puł. 184 r.

Temata na -a feminina kończą się na -ama: newinowati rōkama, Flor. 23. (Puł. 44 v. nyewynnych rāk); cleszczicze rōkama,

Flor. 46; klyeszczycze rękama, Puł. 95 v.; vspyesszō przed yego rękama ku bogu, Puł. 133 v. (Flor. 67. preidō rōky iego bogu); rōkama mogima (szukał iesm), Flor. 76; rękama moyma, Puł. 152 r.; rzeky płōsacz bōdōfō rōkama, Flor. 97; rękama, Puł. 194 v.; szyrokee rōkama, Flor. 103; rękama, Puł. 205 v.; vsmyerzyly sō sye pod rōkama gich, Flor. 105; pokorzeny sō pod rękama gich, Puł. 214 r. *W gwarach ludowych polskich jeszcze dziś mówią: rękama; podobnie w gwarach rosyjskich, porówn. Leskien, Beiträge VI. 174.*

Temata na -es neutra: przed oczima twima, Flor. 5; przed oczyma, Puł. 6 v.; przed oczyma iego, Puł. 16 r. (Flor. 9. przed obliczim iego); przed oczima gich, Flor. 13; przed oczyma gych, Puł. 22 v.; przed oczyma iego, Puł. 31 r. (Flor. 17. w obesrzeniu oczu iego); przed oczima mimma, Flor. 25; przed oczyma myma, Puł. 48 v.; migali oczima, Flor. 34; oczyma, Puł. 69 r.; przed oczima iego, Flor. 35; przed oczyma, Puł. 70 v.; przed oczyma naszima, Flor. 78; przed naszymi oczy-czyma (*omyłka z powodu rozdzielenia wyrazu i przeniesienia na następną stronę*), Puł. 162 r. v.; przed oczima twogima, Flor. 89; przed twyma oczyma, Puł. 182 r.; oczima twima vznamonasz, Flor. 90; oczyma twyma, Puł. 184 v.; przed oczima mogima, Flor. 100; przed oczyma myma, Puł. 197 r., 197 v. (w obesrzeniu oczu moiou, Flor. 100); przed oczyma gospodnowyma, Flor. 108, 115; przed oczyma bozyma, Puł. 221 v., 232 r.; przed oczyma, Flor. 115, 118, 161, Puł. 232 v., 254 r.; przed oblyczym albo oczyma angelskyma, Flor. 137; przed oczyma angelskyma, Puł. 272 r.; przed oczima, Wacł. 136 v.; przed oczyma twogyma, Flor. 140; przed oczyma twyma, Puł. 277 v.; przed oczyma yego, Puł. 278 v. (Flor. 141. przed oblyczym gego); przed oczyma, Puł. 280 r. (przed oblyczym, Flor. 142); vszima wzwędz, Flor. 5; vszyma vslnchny, Puł. 6 v.; vszima vslish, Flor. 16; vszyma, Puł. 25 v.; vszima vbaczi zli moie, Flor. 38; vszyma vbacz, Puł. 81 r.; vszima naszima sliszeli iesmi, Flor. 43; vszyma, Puł. 89 r.; vszima poczuycze, Flor. 48; vszyma, Puł. 98 r.; vszima vslish, Flor. 53, 83; vszyma, Puł. 108 r., 170 r.; uszyma, Wacł. 2 v.; wszyma poczuy gospodne, Flor. 85; vszyma, Puł. 172 v.; yen nye slucha duchownyma vszyma, Puł. 248 r.; vszyma przymy mdlene moge, Flor. 142; vszyma poczuy, Puł. 279 v. *W tych więc tematach ma psalterz Puławski 6 przykładów więcej jak Floryjański.*

O liczbie podwójnej w języku polskim w ogóle, por. Baudouin de Courtenay w Beitr. zur vergl. Sprachfor. VI. 63. Miklosich Vergl. Gram. d. slav. Sprachen IV. Co do liczby podwójnej w psalterzu Floryjańskim por. Nehring, Iter Flor. 33, w Puławskim zaś Archiv f. sl. Ph. V. 224, 252 i uwagę prof. Przyborowskiego w Bibl. Warsz. 1880, Lipiec, str. 148.

§. 138. *Pogląd na liczbę i stosunek przykładów liczby podwójnej da nam następująca tabliczka:*

		Flor.	Puł.	
I.	Nominativus	Temata -a feminina	7	6
		Temata -s neutra	23	23
	Accusativus	Temata -a feminina	21	21
		Temata -s neutra	20	20
	Vocativus	Temata -s neutra	3	3
	II.	Genetivus	Temata -a masculina	1
Temata -a neutra			1	1
Temata -a feminina			26	21
Temata -s neutra			4	2
Locativus		Temata -a feminina	12	12
		Temata -s neutra	1	1
III.	Dativus	Temata -s neutra	1	1
	Instrumentalis	Temata -a masculina	1	—
		Temata -ja masculina	1	1
		Temata -a feminina	6	6
		Temata -s neutra	24	30
		Razem	152	148

Co do ogólnej więc liczby różnicy między obu psalterzami prawie nie ma.

§. 139. *Pluralis. Nominativus.* a) Temata męskie pierw. na -a mają prócz właściwej sobie końcówki -i, dwie analogiczne -owie i -y. Prócz tego pewna grupa wyrazów ma końcówkę -e. Z końcówką -i: grzesznicy (ne wztaió) w radze prawich, Flor. 1, (Puł. 2 r. grzeszny); obroczeni będą grzesznicy w pyekyel, Puł. 15 r. (Flor. 9. grzeszni); grzesznicy naczógnoli só łącziszczu swoje, Flor. 10; grzesznicy, Puł. 18 r.; myecz wygyęly grzesznicy, Puł. 73 v. (Flor. 36. grzeszny); grzesznicy zagynó, Puł. 74 r. (Flor. 36. brak); gdy zgy-nó grzesznicy, Puł. 75 v. (Flor. 36. grzeszny); oddalili só se grzesznicy, Flor. 57; grzesznicy, Puł. 114 v.; gdy wznydó grzesznicy, Puł. 186 r. (Flor. 91. grzeszny); mylosznicy twogy, Puł. 118 v. (Flor. 59. mili twogi); obloczy só szly, Flor. 17, (Puł. 29 v. obloky poszly); glos dali só obloczi, Flor. 76; daly obloczy, Puł. 153 v.; bo só ostateczy, Puł. 76 r. (Flor. 36. ostatecowe); ostateczy nyemyloszczy-wych, Puł. 76 r. (Flor. 36. ostatecowe); pagorczy jako baranowye owiecz, Puł. 228 v. (Flor. 113. pagorky); pagorczy jako ownowe owec, Puł. 228 v. (Flor. 113. pagorky); ptaczy nebeszczy, Flor. 8.

(Puł. 13 r. ptaki podnyebne); nad nymy ptaczy nebya bydlycz bódó, Flor. 103; ptaczy, Puł. 204 v. (ptaci nebesci, Wittb. 103); szrzecye bédó ptaczy, Puł. 305 r.; swatezi zli ... pitali sò me, Flor. 34; szwyatczy zloszny, Puł. 68 r.; gdy szye blyżą kumnye szkodnyczy, Puł. 50 r. (Flor. 26. zawadze).

§. 140. *Z końcówką -y*: gora syon boky polnoczi, Flor. 47; boky pulnoczy, Puł. 96 v.; obloky poszly, Puł. 29 v. (Flor. 17. obloczy); pogorky jako baranowe owecz, Flor. 113; pogorky jako owowe owecz, Flor. 113, (Puł. 228 v. pagoreczy (2 r.); naklonony sò pagorky sweczky, Flor. Habac.; pagorky, Puł. 299 v.; Erzebitky (*pro*: Przebitky) gich ... zwali sò ymona swa, Flor. 48, (Puł. 99 r. stanowye gich); slutky (*pro*: skutky) ròku iego powadaio szwerdzene, Flor. 18; skutky, Puł. 34 v.; zamętky szyercza mego rospłodzyly szye są, Puł. 47 v. (Flor. 24. zamotcowe); tu se doconawaió dwa prologi, Flor. Rubr. 2; blogoslaweni ... gichsze pocriczi sò grzechi, Flor. 31; pokryty sò grzechy, Puł. 60 r.; grzechi moye od czebe ne sò serity, Flor. 68; grzechy moye, Puł. 134 v.; strachy twoye zamóczyly mye, Puł. 176 r. (Flor. 87. brak); oddalyony będą sądy twoye, Puł. 16 r. (Flor. 9. sódowe twogi); sódí bosze spraweni sami w sobe, Flor. 18; sady (*pro*: sądy) boze, Puł. 35 v.; sódý twogy, Puł. 71 r. (Flor. 35. sódowe twogi); we wszyey szemy sódý yego, Flor. 104; sódý yego, Puł. 207 v.; na weky wszytky sódý prawoty twogy, Flor. 118, 153; wszystkie sódý, Puł. 253 r.; wszystkie drogy yego sódý, Puł. 302 v.; zaklady gor zamóczony są, Puł. 29 r. (Flor. 17. zaloszena gor); zóby gich czin a strzaly, Flor. 56. (Puł. 113 v. zembowye); azali poznani bódó .. dziwi twoie, Flor. 87; dzywy twoye, Puł. 176 r.; iaco cedri libanske, Flor. 36; czedry lybaynyke, Puł. 76 r.; cédri bosze, Flor. 79; czedry, Puł. 164 r.; abi sprawoni muri ierusalemke, Flor. 50. (Puł 105 r. sprawye mury, K. Świdz. ausprawio muri); apostoly poganom mocz bozò zwyastuyó, Puł. 269 r.; apostoly szwyętego ducha moczy wyerzócym zyawyayó, Puł. 287 r.; apostoli czerkw ponókayó ku chwalye, Puł. 288 v.; bogowe poganow dyabli, Flor. 95; dyably, Puł. 191 r.; kozly z tlustoszczyó pszenyche, Puł. 303 v.; powyszyly sò se welny albo przewaly gego, Flor. 106. (Puł. 217 r. welny); nyedzyelne psalmy, Puł. 2 r.; psalmy, Puł. 49 v., 79 v., 106 v., 134 r., 165 r., 193 v., 223 v.; Slawany (*pro*: Balwany) poganow szrebro y zloto, Flor. 113; balwany, Puł. 229 r.; Salwany (*pro*: Balwany) poganow szrebro a zloto, Flor. 134; balwany, Puł. 268 v.; bichó wedzeli pogani, Flor. 9; pogany, Puł. 15 v.; zamóczó se pogani, Flor. 64; pogany, Puł. 126 r.; wszistczi pogani sluzicz bódó iemu, Flor. 71; wszytczy pogany, Puł. 143 r.; prziszli sò pogany, Flor. 78; pogany, Puł. 161 r.; wszistczi pogany ... przydó y clanacz se bódó, Flor. 85; wszytczy pogany, Puł. 172 v.; bacz szye bédó pogany ymyenya twego, Puł. 199 v. (Flor. 101 brak); wszytczy pogany obesly mne, Flor. 117; pogany, Puł. 234 r.; nye slyszany glosy gich, Puł. 34 v. (Flor. 18. glossowe); rozmnozyly szye wyęczey nysz moye wlosy, Puł. 83 r. (Flor. 39. nad wlosy);

glod cierzpec bódó iaco psi, Flor. 58 (2 r.); jako psy, Puł. 116 v.; pszy, Puł. 117 v.; wvrozy spadli sô mne, Flor. 15; powrozy, Puł. 24 v.; powrosy grzechow obwyózaly sô myf, Flor. 118, 57; powrozy grzechow, Puł. 242 v.; powrozi, Wacł. 27 r.

Końcówkę -e ma tu jeden rzeczownik na -anin, po odrzuceniu końcowego -in: ktorzicoli zemane, Flor. 48; wszyscy zyemyanye, Puł. 98 r. W zabytkach starosłowińskich końcówka -e u tych rzeczowników jest prawie powszechną, por. R. Scholwin, Archiv f. sl. Phil. 489—91.

§. 141. *Z końcówką -owie: przeciwo gim iózicowe gich, Flor. 63; yęzykowe, Puł. 124 v.; bo sô ostatcowe czlowekowi czichemu, Flor. 36. (ostatczy, Puł. 76 r.); ostatcowe nemilosciwich, Flor. 36. (ostatczy, Puł. 76 r.); ostatkowe mislena, Flor. 75. (Puł. 151 v. ostatek myszly); posladcowe [posteriora, posladek, novissimum, das letzte, czeskie posladek, iter Flor. 99] chrzepta iego, Flor. 67. (Puł. 131 r. poszlyadek); prorokowe powyadayf, Puł. 98 r.; kaco mily przebitcowe twogi, Flor. 83; stanowe twogy, Puł. 169 r.; swatcowe krzywi, Flor. 26; szwyatkowe, Puł. 51 v.; zamotcowe sercza mego rozplodzili se sô, Flor. 24. (Puł. 47 v. zamętky); bogowe moczni, Flor. 46; bogowye, Puł. 96 r.; bogowe ieszcze, Flor. 81; bogowe yesteszce, Puł. 167 r.; wsziatczy bogowe poganow, Flor. 95; bogowye, Puł. 191 r.; gdzye sô bogowye gich, Puł. 306 v.; bogowye, 306 r.; ne trze bogowe, Flor. Atan.; nye trzy bogowe, Puł. 309 r.; nye trzy bogowie, Wacł. 110 r.; powiszoni bódó rogowe prawego, Flor. 74; rogowye, Puł. 150; rogowe w rókiv gego, Flor. Habac.; rogowye, Puł. 299 v.; wrogowye, Puł. 305 v.; ne trzie duchowe swóty, Flor. Atan.; trzy duchowye, Puł. 309 v.; duchowie, Wacł. 111 r.; chodowe iego, Flor. 36; pochodowe yego, Puł. 75 v.; obrzódcowe twogy prawy sô se wczynyl, Puł. 187 v. (Flor. 92. swadeczstwa twoia); odióti bódó sódowe twogi, Flor. 9; sódowe twogi, Flor. 35. (Puł. 16 r., 71 r. sódy); sodowe twoge weselly, Flor. 118; sódowe twogy wyeszly, Puł. 240 r. (sádi twoie, Wacł. 24 r.); posznal gesm ... ysz prawda sódoue twoy, Flor. 118, 73; sódowe twogy, Puł. 244 r. (sódi twoie, Wacł. 29 r.); sódowy (sic) twogy pomogó my, Flor. 118, 169; sódowe twogy, Puł. 254 v. (Wacł. 116 r. sandy twoie); bichf se ne poruszili sladowe mogi, Flor. 16, 17; szlyadowe moczy, Puł. 26 v., 32 v.; sladowe twogi ne bódó poznani, Flor. 76; szlyadowe twoy, Puł. 153 v.; popowe gich w meczu, Flor. 77; popowye, Puł. 160 r.; popowe twogy, Flor. 131; popowye twogy, Puł. 265 r. (Wacł. 11 v. kaplany); gory wesely se jako skopowye, Flor. 113; skopowye, Puł. 228 v.; gysze synowe jako nowy szczepowe, Flor. 143; szczepowe, Puł. 283 r.; bili mi sô złzi moie chlebowe, Flor. 41; chlyebowye, Puł. 86 r.; grobowe, Flor. 48; grobowye, Puł. 99 r.; zembowye [można to uważać za ślad dyjalektycznego wymawiania samogłoski nosowej w tym wyrazie, por. Archiv f. sl. Ph. IV. 653 i V. 245], Puł. 113 v. (Flor. 56. zóby); na myę szly gnyewowye twoy, Puł. 176 r.; ostrowowe offerowacz bódó, Flor. 71; ostrowowye, Puł.*

143 r.; czedrowye lybaynazczy, Puł. 205 r.; wsytky cedrowe, Flor. 148; wazytky czedrowye, Puł. 290 r.; apostołowe, Puł. 289 v.; przydŏ posłowe z egipta, Flor. 67; posłowe, Puł. 133 v.; obleczeni sŏ baranowe owecz, Flor. 64; baranowye, Puł. 126 v.; baranowe, Flor. 113 (2 r.); baranowye, Puł. 228 v. (2 r.); pagorky jako ownowe [prof. Nehring każe tu czytać nowe (Iter Flor. 80), stosownie jednak do lekcyi psalterza Puławskiego trzeba się tu domyślić rzeczownika own lub owien tego samego pierwiastku co starosłowiańskie *owna*, pols. owca. I rzeczywiście jest w starosłowiańskim *owna* (aries). por. Miklosich, *Lexicon palaeoslov.-graeco. lat. str.* 487], Flor. 113; baranowye, Puł. 228 v.; murzinowe, Flor. 67, 71; murzynowe, Puł. 133 v.; murzynowye, Puł. 142 v.; ne trze panowe, Flor. Atan.; nye trzey gospodnowye, Puł. 309 r.; panowie, Wacł. 110 v.; sŏ wrozumeli tarnowe (*spinae*) waszi osset, Flor. 57. (Puł. 115 v. oczzy wasze); blyzu yest dzyen zatraczenya y bycz kwapyŏ czassowye, Puł. 306 v.; glossowe, Flor. 18. (Puł. 34 v. glossy); wozowye twogy zba wyeny, Puł. 300 r.

§. 142. Uwagi. 1) Właściwa tematom męskim pierw. na -a końcówka -i zachowała się w obu psalterzach w dość rzadkich wypadkach. We Flor. mają ją 4 rzeczowniki: grzesznicy (3 r.), obłocy (2 r.), ptacy (2 r.); swiatcy, w Puł. 8 rzeczowników: grzesznicy (7 r.), miłośnicy, obłocy, ostatcy (2 r.), pagórcy (2 r.), ptacy (3 r.), swiatcy, szkodnicy. Są to więc wszystkie rzeczowniki z wygłosem gardłowym k. Liczba ogólna przykładów na tę końcówkę wynosi we Flor. 8, w Puł. zaś 18.

2) Drugą końcówką właściwą pewnej grupie tylko tematów męskich na -a, a mianowicie rzeczownikom na -anin jest końcówka -s. Kończówka ta została już w języku starosłowiańskim przejęta od tematów spółgłoskowych. Spotykamy ją w obu psalterzach w jednym tylko przykładzie: ziemianie. W Puławskim w znaczeniu vocativu: ostrowe 192 v. jest zamiast ostrowowie.

3) Kończówka -owie, właściwa pierwotnie tematom męskim na -u, już w starosłowiańskim języku siewładnęła tematami męskimi na -a. Podobnież w języku polskim. To to też i w obu psalterzach najbliższe przykłady jej spotykamy. We Floryjańskim mają tę końcówkę następujące rzeczowniki:

- 1) imiona osób: swiatkowie, bogowie (4 r.), duchowie, popowie (2 r.), posłowie, murzynowie (2 r.), panowie.
- 2) imiona zwierząt: skopowie, baranowie (3 r.), ownowie.
- 3) nazwy części ciała: językowie, pośladkowie, rogowie (2 r.).
- 4) nazwy budowli i t. p.: przebytkowie, grobowie, ostrowowie.
- 5) nazwy drzew: szczepowie, cedrowie (2 r.).
- 6) nazwy niektórych rzeczy jak: chlebowie, tarnowie (*spinae*).
- 7) pojęcia po części umysłowe: ostatkowie (3 r.), zamątkowie, chodowie, obrzędowie, sądownie (5 r.), śladowie (3 r.), głosowie.

Wszystkich razem przykładów jest w psalterzu Floryjańskim 43 w 27 rzeczownikach.

W Puławskim kończą się na -owie:

- 1) prorokowie, świadkowie, bogowie (6 r.), wrogowie, duchowie, popowie (2 r.), apostołowie, posłowie, murzynowie (2 r.), gospodnowie (2 r.).
- 2) skopowie, baranowie.
- 3) językowie, rogowie (2 r.), zębownye.
- 4) grobowie, ostrowowie.
- 5) szczepowie, cedrowie (2 r.).
- 6) chlebowie, wozowie.
- 7) pochodowia, sądownie (3 r.), śladowia (3 r.), gniewowie, czasowia.

Ogółem znajdujemy tu przykładów 45, w 27 rzeczownikach. Jeszcze w późniejszych zabytkach znajduje Dr. A. Kalina: mwlowie, osłowie, wylbradowie, yezikowie, (por. *Anecdota palaeopolonica, Archiv f. sl. Ph.* III. 27).

4) Końcówka -y jest właściwie końcówką *accusat. plur.* tych tematów, wcześniej już jednak forma *accusativu* poczęła pełnić funkcję *nominativu*. O stosunku w jakim forma *accusativu pl.* zastępuje formę *nominativu plur.* w językach słow., por. Fr. Miklosch. *Vergl. Wortbild.* 409. Działała tu też zapewne analogija *nominativu dual.* tematów na -u, a to w ten sposób: najpierw mówiono „dwa woły, dwa syny“, potem w znaczeniu liczby mnogiej: woły, syny, a ponieważ analogija między tematami na -u i na -a już w starosłowiańskim w całej deklinacji się okazuje, przeto poczęto też mówić: pany, anioły, dziady i t. p. W psalterzu Floryjańskim ma końcówkę -y 15 rzeczowników: boky, pagorky, przebytky, skutky, prologi, grzechy (2 r.), sądy (4 r.), zęby, dziwy, cedry (2 r.), mury, przewały, balwany (2 r.), uwrozy, powrozy; w Puławskim zaś 17: boky, obloky, pogórky (2 r.), pagórky, skutky, zamętky, grzechy, strachy, sądy (2 r.), zakłady, dziwy, cedry (2 r.), kozły, psalmy (2 r.), balwany (2 r.), głosy, powrozy (2 r.). O niektórych z tych form i innych między przykładami przytoczonych, jak apostoły, pogany, psy, trudno stanowczo orzec, że mają y a nie i. Przyczyną tego jest pisownia jaką w obu psalterzach znajdujemy, gdzie tak na i jak na y po 2 znaki służą. Tak np. we Flor. mamy 3 razy pogani, 3 razy pogany, w Puławskim zaś zawsze pogany i t. p. Dlatego śmiało i tam tylko możemy upatrywać końcówkę -i, gdzie zachodzi przed nim widoczna zmiana fonetyczna, jak np. gardłowego k na c, jak grzeszaniey. W ogóle jednak zaznaczyć trzeba, że forma *accusativu* na -y znacznie częściej występuje w psalterzu Puławskim w znaczeniu *nominativu*, niż we Floryjańskim. Niektóre rzeczowniki mają podwójne formy, jak: obloky (Flor. 2 r., Puł. raz), obloky (Puł. raz), pagórcy (Flor. 2 r.), pagórki (Flor. i Puł. po raz) i pogórky (Puł. 2 r.), ostatcy (Puł. 2 r.), ostatkowie (Flor. 3 r.), swiatcy (Flor. i Puł. po raz), swiatkowie (Flor. i Puł. po raz), przebytkowie (Flor. raz), przebytky (Flor. raz), zamętkowie (Flor. raz), zamętky (Puł. raz), cedrowie i cedry (w obu psalterzach po 2 razy), głosowie (Flor. raz),

głosy (Puł. raz). *O stosunku końcówek tych w dzisiejszym i staropolskim języku, por. Miklosich, Vergl. Wortbildungslehre¹, 407—410.*

§. 143. *W znaczeniu vocativu. Z końcówką -i: ptacy perzasczy, Flor. 148; ptaczy pyerzasti, Puł. 290 v.*

Z końcówką -i lub -y; przymcze gory myr lyudu a padoly sprawyednosc, Puł. 142 r. (Flor. 71. pagorcowe); gory y swytky pagorky, Flor. 148; pagorky, Puł. 290 r.; swerz y waszelke skoty, Flor. 148; skoty, Puł. 290 v.; chwilicze gi wszistczy angeli iego, Flor. 96; wszystczy angely yego, Puł. 193 r.; blogoslawcze gospodny wszystczy angeli yego, Flor. 102; wszystczy angely yego, Puł. 202 v. (wsiczky andieli gehi, Wittb. 102); chwalcze gy wszystczy angely gego, Flor. 148; angely, Puł. 289 v.; zgynece pogani, Flor. 9; pogany, Puł. 17 v.; weselcze se y raducze se pogani, Flor. 66; pogany, Puł. 129 r.; chwalcze pana wszytky pogany, Flor. 116; wszystczy pogany, Puł. 232 v.; blogoslawcze pogany boga naszego, Puł. 127 v. (Flor. 65. poganowe); chwalcze pogany lyud yego, Puł. 307 v.; trzemy iego we chwale spowadacze se onemu, Flor. 99; trzemy yego w chwale pochwalcze gy, Puł. 196 v.

Z końcówką -e zamiast -owie: raducze szye ostrowe mnodzy, Puł. 192 v. (Flor. 96. raducze se ostrowow wele).

Z końcówką -owie: chwalcze smokowe, Flor. 148; smokowye, Puł. 290 r.; przymcze gori pocoy ludu a pagorcowe sprawednosc, Flor. 71 (Puł. 142 r. padoly); blogoslawcze poganowe boga naszego, Flor. 65, (Puł. 127 v. pogany).

§. 144. *b) Temata męskie pierw. na -ja mają właściwą sobie końcówkę -i i analogiczne: -owie, -ewie i -e. Z końcówką -i: czudzozemczy poddani sō, Flor. 59; czudzoziemczy poddaly szye sō, Puł. 119 r.; czudzozemczy, Flor. 82, 86; czudzozymczy, Puł. 168 r., 174 r.; mne czvdzosemczy przyyaczele szynly sō, Flor. 107; czudzozymczy, Puł. 219 v.; bo tamo sō sedzely stolczowe w sōdże stolczy nad domv dawydowne, Flor. 121 (stolczowye na domu dawydowne, Puł. 257 r.); mlodczy y dzewycze chwalcze gy, Flor. 148 (w znaczeniu vocativu); mlodcz (sic) y dzewycze, Puł. 290 v.*

§. 145. *Z końcówką -owie: wspomonō y nawrocō se ku gospodnu wszitecy craiowe zeme, Flor. 21; widzely sō wszistczy craiowe zeme, Flor. 97. (Puł. 42. 194 r. kraye); boycze se iego wszitczy conczowe zeme, Flor. 66, (Puł. 129 v. kraye zyemye, w znaczeniu vocativu); synoue twogy yako mlodzowe (mlodzice, novella) olyw, Flor. 127; mlodzowye, Puł. 262 r. (Wach. 81 v. yako roszyk olywne); bo tamo sō sedzely stolczowe w sōdże, Flor. 121; stoylczowye, Puł. 257 r.; stolczowye na domu dawydowne, Puł. 257 r. (Flor. 121. stolczy); oczczowe naszy, Flor. 21, 43; oyczowye, Puł. 40 r., 89 r.; iaco wszistczy oczczowe mogli, Flor. 38; oyczowye, Puł. 81 r.; od oblicza iego oczczowe sirot, Flor. 67. (Puł. 130 r. przed lyczem yego oycza szyrot); oczczowe naszy powadali sō nam, Flor. 77; oyczowye nasz powyadaly, Puł. 154 r.; bicho ne bili iaco oczczowe gich, Flor. 77; oyczowye, Puł. 155 r.; iako oczczowe gich, Flor. 77; oyczowye, Puł.*

159 v.; oczczowe waszi, Flor. 94; oyczowye waszy, Puł. 190 v.; oczczowe waszi, Wact. 117 r.; otczowe naszy, Flor. 105; oyczowye naszy, Puł. 211 v.; yesz nye czczyly oyeczowye gych, Puł. 304 r.; ne trzse oczowye, Flor. Atan.; nye trzey oyczowye, Puł. 309 v.; nye trzey oczczowie, Wact. 111 r.; iunczowye (юнхъ, *thaurus*) tlusci ose-dli me, Flor. 21; yunczowye, Puł. 40 v.; zgromadzoni sō na mō bi-czowe, Flor. 34; byczowye, Puł. 68 v.; ksōszōta iuda wodzowe gich, Flor. 67; wodzowye gych, Puł. 133 r.; mōszowe krwi, Flor. 54; mę-zowye, Puł. 111 r.; wszistezy mōszowe, Flor. 75; męzowe, Puł. 151 r.; mōszowe krwi otstōpaycze ode mne (*vocativus*), Flor. 138; męzo-wye, Puł. 275 r.; ostrzyly sō yōzyk swoy yako wanszowe, Flor. 139; wēzowe, Puł. 276 r.; wōszowe (*vocativus*), Flor. 148; wēzowye, Puł. 290 v.; lszowe sinowe ludzszi w wagach, [*jestto nomin. plur. od rze-czownika leż (hesz, mendax, 115), a więc dopowiedzenie do rzeczow-nika synowie, podobnie jak w Puławskim łgarze, prof. Nehring uważa to za błąd, zamiast lsziwi sinowe, Iter Florianense, str. 91*]], Flor. 61. (Puł. 121 v. łgarze); oltarzowe twogi gospodne czcy, Flor. 83. (Puł. 169 r. oltarze); crolowe zemszczy (przistaiali sō), Flor. 2; kro-lyowye zymaszcy, Puł. 2 v.; crolowe rozumeyce (*vocativus*), Flor. 2; krolowye, Puł. 3 v.; crolowe sebrali sō se, Flor. 47; krolowye se-braly szye, Puł. 96 v.; tobe offerowacz bōdō crolowe dary, Flor. 67; krolowye, Puł. 133 r.; wszytci krolowye yego wzywayō, Puł. 142 r.; crolowe tharsis y ostrowowe offerowacz bōdō, Flor. 71; krolyo-wye, Puł. 143 r.; crolowe arabszczy y saba dari przywodō, Flor. 71; krolowye arapsczy, Puł. 143 r.; wszistezy crolowe zeme, Flor. 71, 101; krolowye, Puł. 143 r., 199 v.; krolowe esz bichō sluszily go-spodav, Flor. 101; krolowye, Puł. 200 r.; krolowe szeme, Flor. 148; krolowye, Puł. 290 v.; neprzyczelowe wem mogi sziwi sō, Flor. 37. (Puł. 79 r. nyeprzyaczyelye); wszistezy neprzyczelowe mogi, Flor. 40, (Puł. 85 r. nyeprzyaczyelye); obroczō sō neprziiacelowe mogi opak, Flor. 55. (Puł. 112 r. nyeprzyaczyelye); tamo wroblowe gnyezdzycz bōdō, Flor. 103. (Puł. 205 r. wroblye).

Z *końcówką* -ewie: wszytky krolowe szeme, Flor. 137. (krolyo-wye, Puł. 272 v. krolowie, Wact. 137 r.) [*Bardzo rzadki w psalterzu Floryjańskim przykład assimilacji o do e w środku wyrazu, por. Miklosich, Wortbildungslehre, 401. a zresztą co powiedziano przy da-tiwie singularis o końcówce -ewi. (§. 66, str. 71).*

§. 146. Z *końcówką* -e (starosł. -mie): przyaczele mogi y bli-szny mogi przeciw mne przibliszili sō se, Flor. 37; przyaczele mogy, Puł. 78 r.; mne czvdzosemcy przyyaczele szczyly sō, Flor. 107 przyaczele, Puł. 219 v.; mne barzo poczczeny sō przyyaczele twogy bosze, Flor. 138; przyaczele twogy, Puł. 275 r.; zapalaycze se y za-mōceni bōdzcze silno wszistezy neprziiacele (*vocativus*) mogi, Flor. 6; nyeprzyaczyelye mogy, Puł. 9 v.; neprzyczele zginoly sō meczem do concza, Flor. 9; nyeprzyaczyelye zginōly, Puł. 14 r.; neprzyczele mogi duszō moiō sō ogarnōli, Flor. 16; nyeprzyaczyelye moy, Puł. 27 r.; any posmewaycze se mne neprzyczele (*vocativus*) mogi, Flor.

24; nyeprzyayaczyele mogy, Puł. 46 r.; gisz mółczó me neprziaczele mogi, Flor. 26; nyeprzyaczyelye mogy, Puł. 50 r.; neprziaczcele za prawdó boszi nagle gdi bódó poczeni y powiszeni, Flor. 36; nyeprzyaczelye bozy, Puł. 74 r.; bichó nekedi nadweszelili mne neprziaczeli mogi, Flor. 37; nyeprzyaczyelye mogy, Puł. 78 v.; nyeprzyaczyelye wyom mogy, Puł. 79 r. (Flor. 37. neprziaczcelowe); neprziaczcele mogi molwili só zła mne, Flor. 40; nyeprzyaczyelye mogy, Puł. 85 r.; wszyscy nyeprzyaczielye mogy, Puł. 85 r. (Flor. 40. neprziaczcelowe mogi); gisz me mółczó neprziaczcele mogi, Flor. 41; nyeprzyaczyelye mogy, Puł. 87 v.; zdeptali só me neprziaczcele mogi, Flor. 55; nyeprzyaczcele, Puł. 111 v., 112 r. (Flor. 55. neprziaczcelowe); zelszó tobe neprziaczcele twogi, Flor. 65; nyeprzyaczcele, Puł. 127 r.; rozproszeni bódzce neprziaczcele iego, Flor. 67; nyeprzyaczcele yego, Puł. 129 v.; gisz gonyly so mne neprziaczcele mogy, Flor. 68; nyeprzyaczcele mogy, Puł. 134 v.; rzecli só neprziaczcele mogi mne, Flor. 70; nyeprzyaczcele mogy, Puł. 140 r.; neprziaczcele iego bódó lyzat zemó, Flor. 71; nyeprzyaczcele yego, Puł. 142 v.; neprziaczcele nasi naszewali só naa, Flor. 79; nyeprzyaczcele naszy, Puł. 163 v.; neprziaczcele gospodnowy selgali só iemu, Flor. 80; nyeprzyaczcele bozy, Puł. 166 v.; neprziaczcele twogy zawzynaly só, Flor. 82; nyeprzyaczcele twogy, Puł. 167 v.; neprziaczcele twogi, Flor. 88, 91 (2 r.); nyeprzyaczcele twogy, Puł. 181 v., 186 (2 r.); przegarzali só mne neprziaczcele mogi, Flor. 101; nyeprzyaczcele mogy, Puł. 198 v.; mółczyly gee neprziaczcele gich, Flor. 105; nyeprzyaczcele gich, Puł. 214 r.; bo so zapomnaly slow twoych neprziaczcele mogey, Flor. 118, 137; nyeprzyaczelye mogy, Puł. 251 r.; neprziaczcele szczynily só mne, Flor. 138; nyeprzyaczcele szczynily sze mnye, Puł. 275 v.; nyeprzyaczcele naszy só sendzie, Puł. 306 r.

Możnaby tu załczyć i następujące przykłady: tamo wroblye gnezdycz bédó, Puł. 205 r. (Flor. 103. wroblowe); albósz lekarze wzkrzészó, Flor. 87; lyekarze, Puł. 175 v.; lgarze synowye lyudzcy w wargach, Puł. 121 v. (Flor. 61. lszowe); oltarze twoy, Puł. 169 r. (Flor. 83. oltarzowe twogi).

§. 147. *Z końcówką -e (starosł. -a): wstana ... boye, Puł. 50 r. (Flor. 26. boy); nawrocą szye ku gospodnu wasytky kraye zyemske, Puł. 42 v. (Flor. 21. craiowe); boyce szye yego wasytky kraye (vocativus) zyemye, Puł. 129 v. (Flor. 66. conczowe); só wasytky craie zeme, Flor. 94; só wszyscy kraye zyemye, Puł. 190 r.; sa wasytky kraye zemye, Wacł. 108 r.; wydzely wasytczy kraye syemye, Puł. 194 r. (Flor. 97. craiowe zeme); palce moje strogili só szaltarz, Flor. prol.; mecze s obu stronv sekócze w rókiv gych, Flor. 149; myecze, Puł. 291 v.; przinecze gospodnu syni barancze (vocativus), Flor. 28; syny baraycze, Puł. 53 v. (nominativus singularis bylby: baraniec, prof. Nehring uważa ten wyraz za adjectivum: baranczi w psalterzu Floryjańskim, por. Iter Flor. 85; w Pulańskim zaś widzi w tym wyrazie błąd z nieuwagi przy przepisywaniu powstały, zamiast barayncze, por. Archiv f. sl. Ph. V. 219).*

§. 148. Bardzo szczerłą wigo jest liczba przykładów na właściwą tym tematom końcówkę -i w obu psalterzach, we Flor. bowiem jest ich tylko 6, (oudzoziemcy (4 r.), młodey, stolcy), w Pul. zaś tylko 5 (oudzoziemey (4 r.), młodey, sądzę bowiem, że z omyłki tylko jest w Pul. młodez). Co do końcówki -owie, można powiedzieć, że ona zawładnęła zupełnie tymi tematami w psalterzu Floryjańskim, bo tylko rzeczowniki: cudzoziemiec, przyjaciel, lekarz, palec i miecz jęj nie mają. Zresztą wszystkie rzeczowniki, mające nawet ogólną inną końcówkę, przynajmniej kilka razy mają -owie, np. nieprzyjaciele (25 r.) a obok tego nieprzyjacielowie (3 r.). Zebrawszy występujące tu przykłady w pewną kategorię, otrzymamy, że końcówkę -owie mają:

1) wyrazy oznaczające pojęcia osobistości: młodzieowie, oćcowie (8 r.), juńcowie, wodzowie, mężowie (3 r.), łkowie, królowie (12 r.), nieprzyjacielowie (3 r.).

2) nazwy zwierząt: wężowie (2 r.), wróblowie, łosiowie.

3) wyrazy oznaczające narzędzia, wyroby i t. p.: biczowie, stolcowie, ołtarzowie.

4) wyrazy: krajowie, końcowie.

Wyjątki: ad 1) młodzi (raz), nieprzyjaciele (25 r.), zresztą zawsze: oudzoziemcy, przyjaciele, lekarze, ad 3) stolcy (raz), ad 4) kraje (raz).

Ogólna liczba przykładów na tę końcówkę w psalterzu Floryjańskim jest 40 w 16 rzeczownikach.

Znacznie rzadziej występuje końcówka -owie w psalterzu Pulawskim. Dzieląc znajdujące się tu przykłady na te same kategorie co wyżej, obuczmy, że mają ją następujące rzeczowniki:

1) młodzieowie, ojcowie (10 r.), juńcowie, wodzowie, mężowie (3 r.), królowie (12 r.).

2) wężowie (2 r.), łosiowie.

3) biczowie, stolcowie (2 r.).

Wyjątek ad 1) młodez(y).

Liczba ogólna przykładów tych wynosi 34 w 10 rzeczownikach, znatenie więc mniejsza jest, niż we Floryjańskim psalterzu. O końcówce -owie w Bibl. kr. Zofii, por. Dr. E. Ogonowski, Archiv f. sl. Ph. IV. 261.

Końcówka -e jest tu dwójka. Jedna odpowiada starosłowiańskiej -ie lub -nie, która jest właściwą tematów na -u mascul. lecz już w starosłowiańskim języku mają ją niektóre temata na -ja masculina z końcówką -xal i -ap [por. R. Scholvin, Beiträge zur Declination in den pannonisch-slovenischen Denkmälern des Altkirchenslavischen (Archiv f. sl. Ph. II, str. 497—500)]. Druga odpowiada starosł. -a, t. j. końcówce accusativu plur. tematów męskich na -ja. Formy więc kończące się na takie -e, które powstało z *ę* po stracie ryneknu, są właściwie accusativami i tylko pełnią funkcję nominativu, podobnie jak formy na -y u tematów męskich na -a. Co do końcówki -e odpowiadającej starosłow. -nie zawważyć można, że w obu psalterzach jednaka prawie liczba form z tą końcówką się zachowała. Przykłady bowiem, które na pewno tu znaleźć możemy są: przyjaciele, (w obu

psalterzach po 3 r.), nieprzyjaciele (Flor. 25 r., Puł. 28 r.), lekarze (w obu psalterzach po raz). Potrednio zaliczyć by tu można także przykłady znajdujące się nadto w psalterzu Puławskim: wróble, igarze, oltarze. Na powstanie tej końcówki działała może także analogija rzeczowników zbiorowych, urobionych za pomocą suffiksu -nie, np. zranie, w psalterzu Floryjańskim węgle, 17. Co się zaś tyczy końcówki -e (starosł. -a), to w Puławskim psalterzu częściej forma accusativu pełni funkcją nominativu, niż we Floryjańskim. W Puł. jest 6 przykładów: boje, kraje (4 r.), miecze, we Flor. zaś tylko 3: kraje, palce, miecze. Na przyjęcie tej końcówki właściwej accusativowi plur. wpłynęła zapewne także analogija nominativu i accusativu plur. tematów żeńskich na -ja i końcówka -e właściwa tematom spółgłoskowym.

Podwójną formę mają w psalterzu Flor. następujące rzeczowniki: stolcy i stolcowie (po raz), młodcy i młodcowie (po raz), nieprzyjaciele (25 r.) i nieprzyjacielowie (3 r.), kraje (raz) i krajowie (2 r.); w Puławskim zaś: młodc(y) i młodcowie.

§. 149. c) Temata nijakie pierw. na -a mają końcówkę -a: szszedl iest w bolenu sziwot moy a lata moya w placzoch, Flor. 30; lyata moya, Puł. 57 v.; szszli sō w geszutnosci dnowe gich a lata gich s richloszczō, Flor. 77, (Puł. 157 r. brak); gich lyata bōdō, Flor. 89; lyata bōdō, Puł. 182 r.; lyata nasza iaco paiōk pomyslona bōdō, Flor. 89; lyata nasza, Puł. 182 v.; lata twoya ne zeyō, Flor. 101; lyata twoya nye zemnyeyyszō szye, Puł. 200 v.; ot pokolenye az do pokole nye lata twoya, Flor. 101; lyata twoya, Puł. 200 v.; podzwignicze se wrota wekuia (2 razy vocativus), Flor. 23; wrota, Puł. 45 r. v.; ta wrota gospodzynowo, Flor. 117; ta wrota boza, Puł. 235 r.; vsedlona bōdō masta iude, Flor. 68; myasta iude, Puł. 138 r.; vsta pelna sō, Flor. 9; vsta pelny sa, Puł. 16 v.; usta zlorzeczena pelna sō, Flor. 13; vsta, Puł. 22 r.; nemolwila usta moia, Flor. 16; nye molwyly vsta moya, Puł. 26 r.; vsta gich mwila pich, Flor. 16; vsta, Puł. 27 r.; nema bōdcze vsta (vocativus), Flor. 30; nyemaa bōdczye vsta, Puł. 58 v.; vsta prawego mislicz bōdō mōdrozcz, Flor. 36; vsta, Puł. 75 r.; vsta moia molwicz bōdō, Flor. 48; vsta moya, Puł. 98 r.; vsta twoia oplwita bila zgloby, Flor. 49; vsta twoya, Puł. 102 r.; vsta moia ziawō chwalō twoiō, Flor. 50; vsta moya Puł. 104 v.; usta moya zyawiō, K. Świdz.; chwalicz bōdō vsta moia, Flor. 62; vsta moya, Puł. 123 r.; bo zatkana sō vsta, Flor. 62; vsta, Puł. 123 v.; iesz sō rozdzelila vsta moia, Flor. 65; vsta moya, Puł. 128 r.; nyemaa bōdcze vsta moia chwali twey (vocativus), Flor. 70; napelnyony bōdcze vsta moya, Puł. 140 r.; Niechay se napelna vsta moia chwala twoia, Wacł. 116 v.; vsta moia powedzō, Flor. 70; usta moya, Puł. 140 v.; przylnęła sō vsta moya ku myęsu memu, Puł. 198 v. (Flor. 101. przylnęła iest koscz moia mōsu memu); bo vsta grzesznego a vsta laciwego albo ylaczwego na mō stworzyła sō, Flor. 108; bo vsta grzesznego y lzywego na myę odtworzyła sze, Puł. 220 v.; napelnona sō radoszczy vsta nasza, Flor. 125; vsta nasza, Puł. 260 r. (usta nassie,

Klement.); ne gest se vtagyla vsta moga 6t czebe, Flor. 138. (Puł. 274 v. nye jest vtagyona koszcz moya od czebe); gychsze vsta molwyla s6 proznosc, Flor. 143 (2 r.); vsta molwyla, Puł. 282 v., 283 r.; rozszryzyla s6 sye vsta moya, Flor. Ann.; rosszryzyla sze vsta moya, Puł. 295 r.; weselicz se b6d6 wszistka drwa lassow, Flor. 95; drwa, Puł. 192 r.; nasyczona b6d6 drwa polna, Flor. 103; drwa polna, Puł. 205 r.; drwa owocna (*vocativus*), Flor. 148; drwa owocna, Puł. 290 r.; naclonila s6 se crolewstwa, Flor. 45; krolyestwa, Puł. 95 r.; wszystka krolewstwa zyemye, Puł. 129 v.; crolewstwa zeme poycze bogu (*voc.*), Flor. 67; krolewstwa, Puł. 133 v.; sw6tosci y welmoszstwa w sw6tosci iego (s6), Flor. 95. (Puł. 191 v. swy6toszcz y wyelmosznosc); bogaczstwa acz b6d6 przichodzicz, Flor. 61; bogatsta acz b6d6 przybywacz, Puł. 121 v.; slawa y bogaczstwa w domv gego, Flor. 111. (Puł. 226 v. slawa y bogactstwo); swadeczstwa twoia werz6cza vczinila se s6, Flor. 92. (Puł. 187 v. obr6dowe twogy); bo y swadeczstwa twoya myslene moge gest, Flor. 118; szwyadeczstwa twoya, Puł. 238 v.; swiadeczstwa twoie, Wacł. 7 r.; swyadeczstwa twoya myszl moya jest, Puł. 246 v. (Flor. 118, 97. kazanya twoya); swiadeczstwa twoie, Wacł. 36 r.; dzywna swadeczstwa twoya, Flor. 118, 129; szwyadeczstwa, Puł. 250 r.; prawota swadeczstwa twoya na weky, Flor. 118, 137; szwadeczstwa twoya, Puł. 251 r.; pline na grzeszne sidla, Flor. 10; (Puł. 18 v. dszdzycz b6dzye na grzesznyky szydlo); zast6pila s6 mne sidla smertna, Flor. 17; sydla szmyerczy, Puł. 28 v.; onemale vczinili se s6 dz6sla moia, Flor. 68. (Puł. 134 v. pomyklo iest gardlo moye); kolana moya roznemogla s6 se, Flor. 108; kolyana moya, Puł. 223 r.

Wreszcie zostaje nam miejsce z zepsut6 form6 nominativu plur.: bezednow ogarn6ly s6 ge, Flor. Moy. (Puł. 297 r. odchłany ogarn6ly ye). Wydawca dodaje w nawiasie: pro bezdna, prawdopodobniejsze jednak jest przypuszczenie prof. Nehringa, poparte lekcyj6 psalterza Wittenberskiego, bezednowe (Iter Flor. str. 83). W takim razie końcówka -owie własciwa tematom pierw. na -u, rozszerzylaby sw6j wpływ nawet na temata nijakie na -a. Poniewaź jednak wi6cej podobnych przyklad6w ani w zabytkach staropolskich ani w dzisiejszej polszczyźnie nie ma, potrzeba raczej przypuścić, że nomin. sing. odpowiadaj6cy tej formie nie byl bezdno lecz masculina bezden. Prof. Miklosich (Wortbildl². 415) twierdzi, że w genetivie pluralis niekt6re jednozgł6skowe maj6 końcówk6 -6w np. dn6w, t6w.

§. 150. d) *Temata nijakie pierw. na -ja kończ6 się jak poprzednie na -a: sziva b6d6 sercza gich, Flor. 21; szercza, Puł. 42 v.; oblicza wasza ne b6do zasromana, Flor. 33; oblicza wasza, Puł. 64 v.; wilili s6 poszcza moia, Flor. 72; poszcza moya, Puł. 144 v. (posće = starosł. шьстнє); a gospodnowy gospodnowi wyszcza smerczl, (et Jehovae Domino sunt exitus contra ipsam mortem), Flor. 67; wyszcza szmyerczy, Puł. 132 r.; richlo przeyd6 nas miloserdza twoia, Flor. 78; myloszyerdza twoya, Puł. 162 r.; przydzeze my myloserdza*

(*vocativus*) twoja, Flor. 118, 73; *myłosierdza twoja*, Puł. 244 r.; *niechaj przygdó mnie szmilowana twoja*, Wacł. 29 v.; *pola twoja napelnona bódó*, Flor. 64; *polja twoja*, Puł. 126 v.; *radowacz se bódó pola*, Flor. 95; *polja*, Puł. 192 r.; *stópayó pola*, Flor. 103; *astópayó pola*, Puł. 204 r.; *polja nyeprzyynosó karmyey*, Puł. 301 v.; *wesela twoja wweselli só duszó moió*, Flor. 93. (Puł. 189 r. *vczyechy twoje*); *weszela bosza wardle (pro: w gardle) gych*, Flor. 149; *wycaszelya boza*, Puł. 291 r.; *mielena sercza iego*, Flor. 32. (Puł. 62 v. *mysaly*); *karana w ludzoch*, Flor. 149. (Puł. 291 v. *karanye*); *kasanya twoja mysl moja gest*, Flor. 118, 97. (Puł. 246 v. *szwyadecztwa*); *blogoslawona bódó w nem wszistka pocolena zeme*, Flor. 71; *wazytka pokolyenya zyemaka*, Puł. 143 v.; *dzywna powiszena morza*, Flor. 92; *powysszenya*, Puł. 187 r.; *Vsyłowana rókiv twojyw*, Flor. 127; *uszyłowana rėku twoju*, Puł. 261 v.; *luba bódó wimowena vat mogioh*, Flor. 18. (Puł. 36 r. *wymowy*); *zalosaena gor zamóczona só*, Flor. 17. (Puł. 29 r. *zakłady gor*); *ziawona só zaloszena zem*, Flor. 17; *zalıszzenya zyem*, Puł. 30 r.; *poruszó se wazistka zaloszena zeme*, Flor. 81; *zalozenya*, Puł. 167 r.; *zaloszena iego w gorach swótiach*, Flor. 86; *zalozenya*, Puł. 174 r.; *amyłowana gego nade wazytka dzala gego*, Flor. 144; *smyłowana iego*, Puł. 284 v.

§. 151. e) *Temata żeńskie pierw. na -a mają końcówkę -y, które po k i g wymawia się jak -i: dziewczki gych kazane pokrasone jako podobenstwo kosczoła*, Flor. 143; *czory gich*, Puł. 283 r.; *dzewky syon radwycze só*, Flor. 149; *czory syon*, Puł. 291 r.; *nagabali só me pocrotky moie*, Flor. 15; *pokrátky moye (venes)*, Puł. 25 r.; *pocrótki moye przemenili se só*, Flor. 72; *pokrótky moye*, Puł. 146 r.; *poweki iego pitaió*, Flor. 10; *powyeki yego*, Puł. 18 v.; *podzwigli só rzeki lycza awoia*, Flor. 92; *podzwygly só rzeky lycz awoje*, Puł. 187 r.; *podzwigli só rzeky*, Flor. 92 (3 r.); *podzwygly só rzeki*, Puł. 187 r. (3 r.); *podzwigly sa rzeki*, Wacł. 124 r.; *rzeky plósaacz bódóó rókama*, Flor. 97; *rzeky*, Puł. 194 v.; *poszly seó po svszy rzeky*, Flor. 104; *rzeky*, Puł. 210 r.; *w morzu droga twoja y szczesky twoje*, Flor. 76; *szczyesaky*, Puł. 153 v.; *pobrudzoni só drogi iego*, Flor. 9; *drogy iego*, Puł. 16 r.; *prokne drogi hosze*, Flor. 24; *proknye drogy bozea*, Puł. 46 v.; *abyehó sprawoczy (pro: sprawony) droghy moje*, Flor. 118; *zadam by sprawony drogy moye*, Puł. 236 v.; *abi sprawiani bili drogi moie*, Wacł. 4 r.; *wazytky droghy twoe prawda*, Flor. 118, 146; *wasystky drogy twoje*, Puł. 252 r.; *wasystky drogy moye*, Puł. 254 r.; *poczynayó szye kazyęgy*, Puł. 1 v.; *richle nogi gich ku przeliczu krwe*, Flor. 13; *nogy gych*, Puł. 22 r.; *gdí se poruszó nogi moie*, Flor. 37; *moye nogy*, Puł. 78 v.; *moie wem nogi poruszilli se só*, Flor. 72; *nogy*, Puł. 144 v.; *stoyócze byly noghy nasze*, Flor. 121; *nogy nasze*, Puł. 257 r.; *gdze só staly noghy gego*, Flor. 131; *nogy yego*, Puł. 265 r.; *ztrzali ... wczinili só se plagi gich*, Flor. 63; *rany gich*, Puł. 124 v.; *wargi laciwe w sercy*, Flor. 11; *wargy lzywa*,

Puł. 19 v.; wargi nasze od nas sō, Flor. 11; wargy nassze, Puł. 19 v.; wargi twoie bichō ne molwili lsczi, Flor. 33; wargy twoye, Puł. 65 v.; wargi moie chwalisz cze bōdō, Flor. 62; wargy moye, Puł. 122 v.; weselicz se bōdō wargy moie, Flor. 70; wargy moye, Puł. 141 v.; wyrzygnō warghy moie chwalō, Flor. 118, 169; wargy moye, Puł. 254 v.; od glossa sedrzaly wargy moye, Puł. 301 r.; wczyechy twoye wczyeszyly duszę moyę, Puł. 189 r. (Flor. 93. wesela twoia); w gichsze rōku lichoti sō, Flor. 25; sō odpuszczoni lichoti, Flor. 31; lichoti moie weszli sō, Flor. 37; selonili se w mō lychoti moie, Flor. 54; lichoti w przebitczeh gich, Flor. 54; przyblyszyly sō se lychoty, Flor. 118, 145. (Puł. 49 r., 60 r., 77 r., 109 r., 110 r., 252 r. zla-szczy); polapily sō me lichoty moie, Flor. 39; lichoty moye, Puł. 88 r.; rada moja prawoty twoge, Flor. 118; prawoty twoye, Puł. 238 v. (Wacł. 7 r. sprawiedliwosci twoie); pyenyw podobne mnye bhyly pra-woty twoge, Flor. 118, 49; prawoty twoye, Puł. 241 v. (Wacł. 26 v. sprawiedlywosci twoie); bōdcze synowe yego asyroty, Flor. 108; szy-roty, Puł. 221 v.; chwalcze gy swyeczy gwazdy (*vocativus*), Flor. 148; wazystky gwyazdy, Puł. 289 v.; zmaliłi sō se prawdi, Flor. 11; zmalyaly prawdy, Puł. 19 r.; prawdy boze prawe wyeszelygze sayer-cca, Puł. 35 v. (Flor. 18. prawdze boszey prawe weselōcz serca); skody pekelné nalezi sō mne, Flor. 114; szkody pkyelne, Puł. 231 r.; wznaly sō y mōczili sō se wodi gich, Flor. 45; wody gych, Puł. 94 v.; wesali sō wodi, Flor. 68; weszly wody, Puł. 134 r.; widzeli sō cze wodi, Flor. 76 (2 r.); wydzaly cze wody, Puł. 153 v. (2 r.); plinōli wody, Flor. 77; plynęly wody, Puł. 156 r.; na gorach stanō wody, Flor. 103; wody, Puł. 204 r.; poydō wodi, Flor. 103; poydō wody, Puł. 204 r.; polinōly wody, Flor. 104; wody, Puł. 210 r.; poplynō wody, Flor. 147; wody, Puł. 289 r., Wacł. 133 v.; wody gesz na nebe sō chwalcze ymō panowe (*vocativus*), Flor. 148; wody, Puł. 290 r.; sebraly szye wody, Puł. 297 r. (Flor. Moy. brak); wydzaly cze wody, Puł. 300 r.; nye są molwy, Puł. 34 v. (Flor. 18. nee molw); vmōkczony sō mowy iego nad oley, Flor. 54 (vmykczony sō slowa yego, Puł. 111 r.); rozszorzyly molwy bosze, Flor. 106; molwy boze, Puł. 216 r.; iako słodko gardzelam ... molwy twoge, Flor. 118, 97; molwy twoye Puł. 247 r. (Wacł. 36 r. wimowi twoie); będą asz lyuby wymowy vst moyeh, Puł. 36 r. (Flor. 18. wimowena); wdowi gich ne plakani bōdō, Flor. 77; wdowy gych, Puł. 160 r.; cochali czebe czori cro-low 44; czory krolyow, Puł. 93 r.; czori tirske, Flor. 44; czory z tyra, Puł. 93 v.; radnyce se czori iuda (*vocativus*), Flor. 47; czory iuda, Puł. 97 v.; weselili se czori iude, Flor. 96; czory yude, Puł. 193 r.; synowe yego y czory, Puł. 304 v.; prawda twoia iaco gory bosze, Flor. 35; yako gory boze, Puł. 71 r.; przenesoni bōdō gori, Flor. 45; przenyesyony bedō gory, Puł. 94 v.; zamōczily sō se gori, Flor. 45; zmōczily sze gory, Puł. 94 v.; gory syon, Puł. 96 v. (Flor. 47. gora syon); weselim gori opaszō se, Flor. 64; gory opaszō szye, Puł. 126 v.; prsiymicze gori pocoy ludu, Flor. 71 (*vocativus*); przym-

cze gory, Puł. 142 r.; drzewey nisz sô gori byly, Flor. 89; nysz sô gory vezynyony, Puł. 182 r.; gori iaco wozk plinôly sô, Flor. 96; gory, Puł. 192 v.; pospolu gori radowacz se bôdô, Flor. 97; gory radowacz szye bedô, Puł. 194 v.; wstôpayô gori, Flor. 103; wstôpayô gory, Puł. 204 r.; gori wissoke gelenyom opoka, Flor. 103; gory wyssokye, Puł. 205 r.; gory weselyly se, Flor. 113; gori wyesszelyly szye, Puł. 228 v.; gory weselylyscze sô yako baranowe, Flor. 113; gory, Puł. 228 v. (*vocativus*); gory okolo gego, Flor. 124; gory okolo yego, Puł. 259 v.; gory y swytky pagorky (*vocativus*), Flor. 148; gory, Puł. 290 r.; starty sô gory sweczke, Flor. Habac.; starty sô gory swieczkye, Puł. 299 v.; zalowaly gory, Puł. 300 r.; zamôczô szye skory zye- (*scil. zyemy*) madyan, Puł. 299 v.; komory gich pelne, Flor. 143. (Puł. 283 r. pywnytcze); przecori przegaraiôczich cze spadli sô na mô, Flor. 68; przekory, Puł. 135 r.; moia sô wsziatka zwierzôta lassow kobilli nagorach y wolowe, Flor. 49. (Puł. 101 r. czyelyeta); ogarnaly sô mne yako peczoly, Flor. 117; yako peczoly, Puł. 234 r.; strzali twoie wkloti sô w mô, Flor. 37; strzaly twoie, Puł. 77 r.; strzali twoie ostre, Flor. 44; strzaly twoye ostre, Puł. 92 v.; ony sô strzali, Flor. 54; ony sô strzaly, Puł. 111 r.; zôby gich czin a strzaly, Flor. 56; czyn a straly, Puł. 113 v. *Ze się tu r nie zmiękcza, można to uważać za odcień dyjalektyczny, podobnie jak w kazaniach gnieźn. por. „Ślady niektórych odcieni dyjalekt. w kaz. gnieźn.,” str. 5—6; por. też Nehring, Archiv V. 249.* Ztrzali malutkich vezinili sô se plagi gich, Flor. 63; straly dzeczynne, Puł. 124 v.; strzali twoie szly sô, Flor. 76; straly twoye, Puł. 153 v.; strzaly moczne ostree, Flor. 119; strzaly, Puł. 261 r.; blogoslawcze panw wszyczki syly yego, Flor. 102; wszystkie syly, Puł. 203 r.; pocrii so me czmi, Flor. 54; pokryly mye czmy, Puł. 109 r.; snadz czmy (*sic*) podepezô mô, Flor. 138; czmy, Puł. 274 r.; ysze czmy nc oczeneny bôdô ot ezebe, Flor. 138; czmy nye oczyenyeny bedô, Puł. 274 r.; yako czmy yego, Flor. 138; czmy, Puł. 274 v.; zkazili se sô blyzny mole, Flor. 37; blyzny moye, Puł. 77 r. przinescze gospodnu oczcziszni (*vocativus*) goganow (*pro: poganow*), Flor. 95. (Puł. 191 v. zyemye); wszystkie trzy persony pospolycze wekvysscze sobe sô y rowne, Flor. Atan.; wszystkie trzy parsony, Puł. 310 r.; wszitki trzi persony, Wack. 111 v.; powyszily sô se welny, Flor. 106; powyszily sze welny, Puł. 217 r. (Klem. 106. powisseny su wlny ieho); mylczaly sô welny gych, Flor. 106; welny gich, Puł. 217 v.; rostyô crasy puszczey, Flor. 64; krassy, Puł. 126 v.; bili mi sô zli moie chlebowe, Flor. 41; byly my zly moye chlyebowye, Puł. 86 r.

*Z męskich z nom. sing. na -a są następujące przykłady; chcô pocioa slugi iego, Flor. 34. (Puł. 70 r. sludzy); blogoslawcze panw wszyczky syly yego slugy yego (*vocativus*), Flor. 102; slughy yego (*vocativus*), Flor. 104; wszytczy slvghy panowy, Flor. 133; chalcze slughy panowy, Flor. 134.*

§. 152. *W psalterzu Pulawskim mają masculina z nominativem singularis na -a, w nominativie pluralis tak jak temata*

*męskie z nominat. sing. na spółgłoskę zakończonym, końcówkę -i. Powyższym przykładom bowiem odpowiadają w Puł. następujące: chcę pokoya słudzy yego 70 r.; błogosławcze bogu wszystkie szyły yego słudzy yego (vocativus), 203 r.; szymę abrahamowo słudzy yego, 207 v.; wszyscy słudzy gospodnowy, 267 r.; chwalczye słudzy boga, Puł. 267 v. Nadto mamy w Puł. 39 v. odzyenye yego w rozó rozdelyły sō włodyczy, (nom. singul. włodyka i władyka), por. Dr. A. Kalina, *Anecdota palaeopolonica*, (*Archiv f. sl. Ph. V. 17*): włodika, włodiky, włodice.*

W psalterzu Floryjańskim jeden tylko przykład z końcówką -i spotykamy: obródzonym twoym stayć dnowe, bo wszystko słwdzy (sic) twoge, 118, 89. (Puł. 245 v. bo wszystko słuzy tobye; Wacł. 34 v. bo wsitki rzeczi słuza tobie).

§. 153. f) *Temata żeńskie pierw. na -ja kończą się na -e, odpowiadające starosłowiańskiej nosowej samogłosce -a: sweczily sō błżkawicze iego, Flor. 96; błżkawicze, Puł. 192 v.; przywedzoni bōdō crolowi dzewicze po ney, Flor. 44; dzyewycze, Puł. 93 v.; dzewicze gich ne sō oplakani, Flor. 77; dzewycze, Puł. 160 r.; mlodezy y dzewycze chwalcze (vocativus), Flor. 148; mlodez y dzewycze, Puł. 290 v.; we mne sō bosze obetnicze twoie, Flor. 55; obyetycze twoye, Puł. 112 v.; mnimany iesmi iaco owcze pobite, Flor. 43; yako owcze, Puł. 91 v.; iaco owcze w pekle poloszeni sō, Flor. 48; owcze, Puł. 99 v.; my za prawdō lud twoy y owcze pastwy twoiey, Flor. 78; owcze, Puł. 162 v.; owcze pastwi iego, Flor. 94; owcze, Puł. 190 r., Wacł. 108 v.; lud iego y owcze pastwi iego, Flor. 99; owcze, Puł. 196 v.; owcze gych plodne, Flor. 143; owcze, Puł. 283 r.; pywnycze gich pelny, Puł. 283 r. (Flor. 143. komory); rzekl y przyszla yest mvcha y ploszczycze [*cinifes*, por. *Iter. Flor. 97*] we wszelkich krayoch gich, Flor. 104; ploszczycze, Puł. 209 v. (Klem stienycie); tamo lodzye przedō [*Prof. Baudouin de Courtenay uważa nom. sing. lodź za równie stary jak łodzja. Por. krytykę rozprawy prof. Ad. Ant. Kryńskiego, p. t. Z dziejów języka polskiego*], Flor. 103; lodze przeydō, Puł. 205 v.; dusze odpoczywayō, Puł. 23 r.; strozse w noczi gichsze ny zacz ne ymaiō gich lyata bōdō, Flor. 89. (Puł. 182 r. stroza ... gich lyata bōdō, *jestto prosta omyłka powstała z niewagi przepisywacza, zamiast stroze, por. Nehring. Archiv V. 219*); sōtopy iaco descz w runo y iaco croke [por. *J. Baudouin de Courtenay, O древне-польскомъ языкѣ, str. 55 i 56*] kapaiōcze na zemō, Flor. 71; yako kropye, Puł. 142 v.; yako kropye na trawę, Puł. 302 r.; lōdzwe moie napelnili sō se neczistot, Flor. 37; lyędzwye moye, Puł. 77 v.; przeloszili sō wigilye oczu mogi, Flor. 76. (Puł. 152 r. vspyeszyla yest ku czuczynu oczu moye); bo ofertorzii twoie w obeszrenu moiem sō zawszdi, Flor. 49. (Puł. 101 r. modla twoya); duch weln albo burze, Flor. 148. (Puł. 290 r. duch weeln); I pokazali sō se stundne wod, Flor. 17; studnye, Puł. 30 r.; gisz pomroczili sō se zeme domowich lichot, Flor. 73; zyemye, Puł. 149 r.; zyemye poganow (vocativus), Puł. 191 v. (Flor. 95. oczcziszni); jeszczse karme*

gich bechó w noczech gich, Flor. 77; karmye gich, Puł. 157 r.; gospodnowy sô szeszage szeme, Flor. Ann.; boze sô szeszeye szyme, Puł. 296 r.

Męskie: smotni bódó od oblicza iego oczczowe sirot y sódze wdow, Flor. 67. (Puł. 130 r. smóczony bódó przed lyczem oycza szyrot y sędzyey wdow); poszaczy sô przyrseseny opocze sódze gych, Flor. 140; pozarczy sô przytknyeny opocze sędzye gych, Puł. 278 r.; kszóta y waszytzy sódze szeme (*vocativus*), Flor. 148; kazyózeta y waszytzy sódze zyemye, Puł. 290 v.; nyeprzyaczele naszy sô sódze, Puł. 306 r.; gdi se bliszó ku mne zawadze, Flor. 26. (Puł. 50 r. szkodnyczy); zgyncze vwloczce duszey moyey, Puł. 140 v. (Flor. 70. sydzicze vwlaczaioeci duszi moiey), *sądze, że nalety się tu domyslić nom. sing. uwłoczca, którego jednak prof. Nehring w Archiv f. sl. Ph. V. 205 nie podaje.*

§. 154. g) *Temata męskie pierw. na -i mają obok właściwej końcówki -je (starosł. -nie), dwie analogiczne tj. -i i -owie. Z końcówką -je (starosł. -nie):* ludze mislili sô prosznoscz, Flor. 2; lyudze, Puł. 2 v.; pogrószeni sô ludze w upascy, Flor. 9; lyudzye, Puł. 15 r.; waszisty ludze (*vocativus*), Flor. 9; lyudzye, Puł. 15 v.; esz ludze sô, Flor. 9; yaze lyudzye są, Puł. 15 v.; sódzony bódó ludze, Flor. 9. (Puł. 15 v. kasz sędzyca lyud); lyudzye pod czyę padnó, Puł. 92 v. (Flor. 44. lud pod czó padne); lyudzye chwalycz czé bódó, Puł. 94 r. (Flor. 44. lud spowadacz czy se bódó); zamóczili sô se ludze, Flor. 45; lyudze, Puł. 95 r.; wszistoci ludze cleszocicze rókama (*vocativus*), Flor. 46; waszytzy lyudzye, Puł. 95 v.; sluchayczé tego waszisty ludze (*vocativus*), Flor. 48; waszytzy lyudzye, Puł. 98 r.; Spowyadaycze saye tobie lyudze waszytzy, Puł. 129 r. (Flor. 66. lud wszistek); aby mye nyczapamyetaly kyedy lyudzye, Puł. 117 r. (Flor. 58. lud); spowyadaycze szye tobie lyudze waszytzy (*vocativus*), Puł. 129 r. (Flor. 66. lud); modlczye szye tobye lyudze waszytzy (*vocativus*). Puł. 129 v. (Flor. 66. lud waszistek); waszytzy lyudze bódó wyelbycz gy, Puł. 143 v. (Flor. 71. wszistek lud); wy za prawdó iaco ludze, Flor. 81; wy jako lyudze, Puł. 167 r.; widzely sô waszisty ludze, Flor. 96; lyudze, Puł. 193 r.; waszytzy lyudze oczczyó y boyó szye, Puł. 197 v.; chwalcze gy waszytzy ludze, Flor. 116; waszytzy lyudzye, Puł. 232 v.; wstaly sô ludze na nas, Flor. 123; lyudzye, Puł. 258 v.; swytky lvdze (*vocativus*), Flor. 148; waszytzy lyudze, Puł. 290 v.; wstópyly lvdze y rozgnewaly se, Flor. Moy.; wstópyly lyudze, Puł. 298 r.; waszytzy lvdze, Flor. Atan.; waszytzy lyudze, Puł. 311 r.; wszitczy ludze, Waok. 113 v.; węglye (*starosł. węgla, Miklosich, Wortbild. 34*) rosszone są od nyego, Puł. 29 v. (Flor. 17. wógle rosszlo se iest, *collect.*); grad y węglye ogniowe, Puł. 29 v. (Flor. 17. wógle, *collect.*).

Z końcówką -i: gynęly wproznosczy dny gych, Puł. 157 r. (Flor. 77. dnowe); waszytzy dny nasze zagynęly, Puł. 182 v. (Flor. 89. dnowe); zagynęly jako dym dny moye, Puł. 198 r. (Flor. 101. dnowe mogi); dny yego jako kwyet polny tako otektawe, Flor. 102; dny

yego, Puł. 202 v. (Wittenb. dnowe 7geho); bódzeczce dny yego w male, Flor. 108; dny yego, Puł. 221 r.; dny yego jako czen myyayó, Flor. 143. (Puł. 282 r. dnyowye); dny stworzony bédó, Puł. 275 r. (Flor. 138. dnów *pro* dnowe); gnewaycze se ludzi, Flor. 98. (Puł. 195 r. gnyewaycze szye, *reszty brakuje*); *jestto więc forma użyta w psalterzu Flor. w znaczeniu vocativu, ponieważ jednak zresztą zawsze jest ludze, odpowiadająca starosłowińskiej ludije, przeto prof. Nehring uważa ją za prostą omyłkę, którą na ludze poprawić należy (Iter Flor., str. 79).*

*Z końcówką -owie: przidó dnowe iego, Flor. 36. (Puł. 73 v. przeszedł dzyen yego); dnowe pelny nalezeni bódó, Flor. 72; dnyowye pelny, Puł. 145 r.; dnowe gich, Flor. 77; wszistezi dnowe naszy zaginóli só, Flor. 89. (Puł. 157 r., 182 v. dny); dnowe lyat naszych, Flor. 89; dnyowye, Puł. 182 v.; seszli só iaco dim dnowe mogi, Flor. 101. (Puł. 198 r. dny); dnowe mogi, Flor. 101; dnyowye mogy, Puł. 199 r.; obrzódzonym twogym stayó dnowe, Flor. 118, 89; stayó dnyowye, Puł. 245 v. (Wach. 34 v. trwa dzen); bódó dnów (*pro: dnowe*) stworzeny, Flor. 138; dnyowye yego, Puł. 282 r. (Flor. 143. dny); czakacz bódó lessowe, Flor. 103; lossowye, Puł. 204 v. (*starosł. лосъ, Miklosich Wortbild. 34*). Sądzę, że w psalterzu Flor. nie brakuje wyrazu osłowie, jak to wydawca myślał, lecz wyraz lessowe jest zamiast lossowe t. j. losiowie. Potwierdza nam to psalterz Puławski i Wittenberski (losowe), Kapitulny zaś ma: čakati budú oslové lesovi. Zapewne z omyłki drukarskiej jest w Archiv f. sl. Ph. V. 230 lessowye.*

Końcówka -je, która występuje w obu psalterzach tylko w formie ludzie, jest właściwą tym tematom. Końcówki zaś -i-i -owie są analogiczne. Ma je w naszych zabytkach tylko rzeczownik dzień, który już w starosłowińskim języku odmieniał się po części tak jak temata na -ja, po części zaś jak tem. na -i masculina. Por. R. Scholvin, Archiv f. sl. Ph. II. 519—21. Można tu tylko zaznaczyć, że w psalterzu Floryjańskim jest znacznie częstszą forma dniowie, w Puławskim zaś na równi obie formy. We Flor. bowiem mamy 9 razy dniowie, a 3 razy dni, w Puł. zaś dni 6 razy, dniowie 5 razy.

§. 155. h) *Temata żeńskie pierw. na -i kończą się w nomin. plur. na -i: ogarnóli só mne bolesci smertne, Flor. 17; bolescy pkelne ogarnóli mne, Flor. 17; bolyeszcy, Puł. 28 v. (2 razy), tamo bolesci iaco odmladzaióczich, Flor. 47; bolyeszcy, Puł. 97 r.; ogarnóły só mne bolescy smerczy, Flor. 114; bolyeszcy, Puł. 231 r.; bodz droga gich czemnoszi (*vocativus*) y sliskoszcz, Flor. 34. (Puł. 67 r. bódz droga gych czyemnoszcz y szlyskoszcz); czósci liszek bódó, Flor. 62; częszczy lysszek bédó, Puł. 123 v.; zamóczili só se globocosci, Flor. 76; glembokoszcz, Puł. 153 v.; chwaleze ... smokowe y szwytky gló-bokoszcz, Flor. 148; glembokoszcz, Puł. 290 r.; sebrały só se otchlany albo gló-bokoszcz, Flor. Moy.; sebrały sze ochlany, Puł. 297 v; zamóczoni só wszitki cosci moie, Flor. 6; wszystkie koszcz, Puł. 8 v.; rozproszoni só wszitki cosci moie, Flor. 21; koszcz, Puł. 8 v.*

Puł. 41 r.; coscy moie zamóczili sô se, Flor. 30; koszczy moye, Puł. 57 v.; zastarzali sô se cosci moie, Flor. 31; koszczy moye, Puł. 60 r.; wszistky koscy moie rzekô, Flor. 34; koszczy moye, Puł. 67 v.; gdi złamani bôdô cosci moie, Flor. 41; koszczy moye, Puł. 87 v.; radowacz se bôdô cosci, Flor. 50; koszczy, Puł. 104 r.; kosci, K. Świdz.; koscy moie iaco zkwarczek zeschly sô, Flor. 101; koszczy moye, Puł. 198 r.; roszuty sô wszytky koszczy nasze, Flor. 140; koszczy moye, Puł. 278 r.; drzewyey nyszly vrozumely oczey wassze osset, Puł. 115 v. (tarnowe waszi, Flor. 57); swôtosci y welmosztwa w swôtosci iego, Flor. 95. (Puł. 191 v. swyôtoszcz y wyelmoszszocz); wszistky wisocosci twe y plinene twoe na mô sô szly, Flor. 41; wszytky wysokoszczy twe, Puł. 87 r.; wisokoscy gor iego sô, Flor. 94; wysokoszczy gor, Puł. 190 r. (wisokosci goor on obezrzy, Wacł. 108 r.); zloszczy są, Puł. 49 r.; sô odpuszczony zloszczy, Puł. 60 r.; zloszczy moye weszly sô na moyę głowę, Puł. 77 r.; sklonly szye w myę zloszczy moye, Puł. 109 r.; zloszczy w przebytkoch gich, Puł. 110 r.; przyblyzly sô ... zloszczi, Puł. 252 r. (Flor. 25, 31, 37, 54 (2 r.), 118, 145. lychoty); bo tamo sô wstôpily postaczy, postaczy panovy, Flor. 121; sô wstôpily postaczy gospodnowy, Puł. 257 r.; nyebyossa y moczy gich stwyrdzony sô, Puł. 61 v.; chwalcze gy wszytky moczy gego (*vocativus*), Flor. 148; wszystkie moczy yego, Puł. 289 v.; rozmnoszili se sô nemocy gich, Flor. 15; nyemoczy, Puł. 24 v.; wyelebne rzeczy powyedany sô o tobe, Puł. 174 r. (Flor. 86. slawona rzeczona sô o tobe); myszly szyercza yego, Puł. 62 v. (Flor. 32. mislena sercza iego); wszistky misli gich we zle, Flor. 55; wszytky gich zle myszly, Puł. 112 r.; barzo głôboke vezinili se sô misli twoie, Flor. 91; myszly twoye, Puł. 185 v.; zghynô wszytky mysly gych, Flor. 145; zgynô wszystkie mysly gych, Puł. 286 v.; wszithky mysli gich, Wacł. 125 v.; yako odroszly zyl rychlo spadnô, Puł. 72 r. (Flor. 36. kapusta zol); werne wszytky kaszny gego, Flor. 110; wszystkie kaszny, Puł. 225 v.; wszytky kazny twoge prawda, Flor. 118, 81; wszystkie kazny twoye, Puł. 245 v. (wszitki przikazania twoia, Wacł. 34 r.); kazny twoge myslene moge gest, Flor. 118, 137; kazny twoge, Puł. 251 r.; wszytky kazny twoge prawda, Flor. 118, 169; kazny twoye, Puł. 254 v.; odchłany ogornęly ye, Puł. 297 r. (Flor. Moy. bozednow = bezednowe).

Nominativus pluralis tematu nijakiego na -ent, dziecię: dzyeczy lwow, Flor. 103. (Puł. 205 r. szczyenyeta lwow); chwalcze dzechy gospodna (*vocativus*), Flor. 112, Puł. 227 v.; yako dzechy yastkol czynô, Flor. Isai. sec. (Puł. 294 r. yako pystlyę yastkolczyno).

§. 156. i) *Temata męskie pierw. na -u mają końcówkę -owie:* a grobowe gich domowe gich na weky, Flor. 48; domowe gich bôdô na wyeky, Puł. 99 r.; sinowe czlowekow dokôdto czôskim sercem przez milniecze prozszocz, Flor. 4; synowe. Puł. 5 r.; nasiczeni sô sinowe, Flor. 16. (Puł. 27 v. nasyczeni są synow, *zapewne przez omyłkę, bo w wulgacie jest: satiantur fili*); sinowe czudzi selgali sô

mne sinowe czudzi przestarzely s^o se, Flor. 17; synowye czudzy, Puł. 33 r. v.; przynieszcze gospodnu synowye bozy, Puł. 53 v. (Flor. 28. sini bosze); przydzicze sinowe, Flor. 33; synowye, Puł. 65 v.; sinowe ludzszci, Flor. 35; synowye, Puł. 71 r.; narodzili s^o se tobe sinowe, Flor. 44; synowye, Puł. 94 r.; sinowe ludzszci, Flor. 48, 56; synowye lyudzcy, Puł. 98 r., 113 v.; prawe s^odzicze sinoe ludzszci, Flor. 57; synowye lyudzcy, Puł. 114 v.; proszny sinowe ludzszci, Flor. 61 (2 r.); prozny synowye lyudzcy, Puł. 121 v. (2 r.); sinowe gisz se narodz^o, Flor. 77; synowye, Puł. 154 v.; sinowe effrem, Flor. 77; synowye, Puł. 155 r.; sinowe wisokego wszistczy, Flor. 81; synowye, Puł. 167 r.; sinowe iego ostali s^o zacona mego, Flor. 88; synowye yego, Puł. 179 v.; obroczcze se synowe ludzszcy, Flor. 89; obroczcze sze synowye, Puł. 182 r.; synowe slug twoych przebywacz b^od^o, Flor. 101; synowye, Puł. 200 v.; synowe iakobowy wybrany iego, Flor. 104; synowe iakobowy, Puł. 207 v.; myyay^ocz przenesony b^odzcze synowe yego, Flor. 108; synowye yego, Puł. 221 r.; b^odzcze synowe yego szyroty, Flor. 108; bodzcze synowe yego szyroty, Puł. 221 v.; b^odzcze synowe yego we zgvb^o, Flor. 108; synowye yego, Puł. 221 v.; jako strzaly w r^oczce mocznego tako synowe wytrz^osonych, Flor. 126; synowye wytrz^oszonych, Puł. 261 r.; owa dziedzyna panowa synowe, Flor. 126; synowe, Puł. 261 r.; synone twogy jako mlodzowe olyw, Flor. 127; synowye twogy, Puł. 262 r. (Wacł. 81 v. dzayathky thwoye); synowye gych asz na weky b^od^o sedecz, Flor. 131; synowye gich, Puł. 265 v.; b^od^oly strzedz synowe twoy obrz^oda mego, Flor. 131; synowe twogy, Puł. 265 v.; gysze synowe jako nowy szczepowe, Flor. 143; gychze synowe, Puł. 283 r.; synowe ysrahelsky chodzyly, Flor. Moy.; synowe ysrahelaczy, Puł. 299 r.; a nye synowye yego, Puł. 302 v.; synowe yego y czory, Puł. 304 v.; ne trzcie synowe, Flor. Atan.; nye trzye synowye, Puł. 309 v.; nye trzye sinowie, Wacł. 111 r.; kobili na gorach y wolowe, Flor. 49; wolowye, Puł. 101 v.; wolowe gych tluszczy, Flor. 143; wolowye gych, Puł. 283 r.

Tu téz zaliczyć można rzeczownik pad^ol, padolowe b^od^o oplwiczita, Flor. 64, [rzeczownik doch^o liczy R. Scholwin między temata na -u, (por. Archiv f. sl. Ph. II. 508)]. Psalterz Puławski ma w tym miejscu pad^oly 126 v.; stanowye, Puł. 99 r. (Flor. 48. Erzebitky).

§. 157. j) *Temata męskie pierw. na -men w języku starosłowiańskim mają końcówkę -e, a w polskim zlały się z tymi tematami, które dały końcówkę -je: strumene lichot zam^oczyly s^o me, Flor. 17; strumyeny, Puł. 28 v.; strumene wezbrały s^o, Flor. 77; strumyeny, Puł. 156 r.*

k) *Temata nijakie pierw. na -men kończą się jak wszystkie neutra na -a: ramona grzesznich ztarta b^od^o, Flor. 36; ramyona, Puł. 73 v.; znamyona na pyszmye, Puł. 24 r. (przykład wątpliwy, bo może to być również czasownikiem w tym miejscu).*

l) *Temata nijakie pierw. na -ent: ogardn^oly mye czyelyęta wycelye, Puł. 40 v. (Flor. 21. czel^ot wele); moya s^o wszytka zwyerz^oęta*

lyassow czyelyęta na gorach, Puł. 101 r.; wszystka zwyerzęta kobili na gorach (Flor. 49); ksószóta seszli só, Flor. 2; kszyżęta, Puł. 2 v.; ksószóta wasza, Flor. 23 (2 r.); ksąszęta, Puł. 45 r., kszózenta, Puł. 45 v.; (w wyrazie tym mamy w psalterzu Puł. ślad dyjalekt. wymawiania samogłosek nosowych; i inne wyrazy, w których podobne zachodzi zjawisko, zestawil prof. Nehring, w *Archiv f. sl. Ph. V. 245*); tsószóta ludzi sebraly só, Flor. 46; kszyżęta lyudzka, Puł. 96 r.; przeszly só ksószóta, Flor. 67; kszyżęta, Puł. 132 v.; ksószóta iuda wodzowe gich ksószóta zabulon y ksószóta neptalym, Flor. 67; kszyżęta yuda wodzowe gich kszózenta zabulon kszózenta neptalym, Puł. 133 r.; wszistka kszószota gich gisz só rzecly, Flor. 82; wszystka kszyżęta gich, Puł. 168 v.; bo sedzely só ksószóta, Flor. 118; kszyżęta, Puł. 238 r.; siedziely ksianzanta, Wacł. 6 v.; ksyżószóta nastaly só na mó za dar, Flor. 118, 161; kszyżęta, Puł. 253 r.; kszószóta y wszytzy sódze szeme (*vocativus*), Flor. 148; kszyżęta, Puł. 290 v.; wybrana ksószóta gego, Flor. Moy.; kszyżęta yego, Puł. 297 r.; zamóczyly só se ksószota edom, Flor. Moy.; kszyżęta edom, Puł. 298 r.; szczenyęta albo dzyeczy lwow, Flor. 103; szczenyęta lwow, Puł. 205 r.; zwerżóta twoia przebiwacz bódó, Flor. 67; zwyerżęta twoya, Puł. 131 r.; wszelka zwyerżóta lesnaa, Flor. 103; zwyerżęta lyassa, Puł. 205 r.

§. 158. 1) *Temata nijakie pierwotnie na -es przeszly po części skróciwszy temat do -a tematów*: nebosa wipowadaio sławó boszó, Flor. 18; nyebyossa, Puł. 34 v.; zwastowacz bódó nebossa sprawednoszcz iego, Flor. 21; nyebossa, Puł. 43 r.; nyebyossa y moczy gich stwyrdzony só, Puł. 61 v.; nebosa só szcwerdzona, Flor. 32; nyebyossa są stwyrdzona, Puł. 62 r.; wzwasztuió nebossa sprawednoszcz iego, Flor. 49; wzwyastuió nyebossa, Puł. 101 r.; nebosa se rozkapala, Flor. 67. (Puł. 130 v. nyeba); poznaió nebossa dzywy twoie gospodne, Flor. 88; poznayó nyebyossa, Puł. 177 r.; twoia só nebiosa, Flor. 88; nyebyossa, Puł. 177 v.; veselcze se nebossa, Flor. 95; nybyossa, Puł. 192 r.; ziawila só nebossa prawotó iego, Flor. 96; zyawyly nyebyossa, Puł. 193 v.; dzyala róku twoyvv sió nyebyesa [por. *Baudouin de Courtenay*, O древне-польс. яз., str. 77. Nehring, *Ueber den Einfluss der altéechischen Sprache etc. Archiv. f. sl. Ph. II. 428*], Flor. 101; nyebyossa, Puł. 200 v.; sluchaycze nyebyossa, Puł. 302 r.

Rzeczownik więc niebo w obu psalterzach zachował jeszcze właściwą swą formę, odpowiadającą starosłow. небеса. Raz tylko w psalterzu Floryjańskim jest forma nieba. Formę urobioną od skróconego tematu spotykamy w następujących przykładach: nyeba szye rospuszczyly, Puł. 130 v. (Flor. 67. nebosa); prawe iest slowo gospodnowo y wszitka dzala iego, Flor. 32; wszytka dzyala yego, Puł. 62 r.; grozna só dzala twoia, Flor. 65; dzyala twoya, Puł. 127 r.; kaco wweliczila se só dzala twoia gospodne, Flor. 91; dzala twoya, Puł. 185 v.; dzyala rókv twoyvv, Flor. 101; dzyala, Puł. 200 v.; biogoslawcze panw wszyczka dzyala yego, Flor. 102; wszystka dzyala

yego, Puł. 203 r.; kako welbyŏny sŏ dzyala twoya gospodne, Flor. 103; dzala twoya, Puł. 205 v.; welika dzala gospodnowa wynalesona, Flor. 110; wyelyka dzyala boza, Puł. 225 r.; dzala rŏkv yego prawda y sŏŏd, Flor. 110; dzyala rŏku yego. Puł. 225 v.; szrzebro y zloto dzyala rŏku lyudzku, Puł. 229 r. (Flor. 113. dzal rŏkv ludzkv); dzala rŏkv ludzkych, Flor. 134; dzala, Puł. 268 v.; dzywna dzala twoya, Flor. 138; dzyala twoya, Puł. 274 v.; chwalcze czebe gospodne wszystka dzala twoga, Flor. 144; wszystka twoya dzala, Puł. 284 v.; w konczoeh okrŏgu zeme slowa gich, Flor. 18; slowa gych, Puł. 34 v.; daleco od zbowena mego slowa zgrzeszena mego, Flor. 21; slowa, Puł. 39 v.; slowa ust iego lichota y lescz, Flor. 35; slowa vst yego, Puł. 70 v.; vmyŏkczony sŏ slowa yego. Puł. 111 r. (Flor. 54. mowy iego); slowa moia nenasrzana sŏ przecywo mne, Flor. 55; slowa moya, Puł. 112 r.; slowa zlich przemogla se nad nami, Flor. 64; slowa zlosny, Puł. 125 r.; nade wszŏ szemŏ slowa twoya, Flor. 107. (Puł. 219 r. slawa twoya); welyka gest slowa twoya panowa, Flor. 137. (Puł. 272 v. slawa boza, Wacł. 137 r. chwala bosza).

§. 159. *Pluralis Genetivus.* a) *Temata męskie pierw. na -a. Właściwą końcówkę tego przypadku -ъ stracił język polski, więc forma genet. plur. tematów męskich na -a kończy się na spółgłoskę. Taką jednak formę spotykamy parę razy tylko w obu psalterzach w przykładach: sberzy nas z pogan, Flor. 105; spogan, Puł. 214 v.; przebitky ydumeow y ismahelit, Flor. 82; stany ydumeow y ysmahelyt, 168 r.; zamŏczŏ szye skory zye-madyan, Puł. 300 r. (jeśli to nie jest nieodmienną formą nomin.); posrod got twogich, Flor. 73; poszrod god twoych, Puł. 147 v.; wznamyenyty dzyen god wasszych, Puł. 165 r. (Flor. 80. swŏczena waszego). Por. formy: przyjadiŏł, nieprzyjadiŏł umieszczone pod „Temata męskie na -ja“, §. 161.*

Jest wprawdzie jeszcze w psalterzu Puławskim: pyenye wszkhod 259 r., któremu odpowiada w wielu innych miejscach pyenye wchodow lub wschodow (Puł. 255 r., 259 v., 260 v., 261 v., 264 r. v.), lecz właśnie przy takiej liczbie form z końcówką -ów, trudno to uważać za właściwą formę genetywu, zwłaszcza że jest napisane przy końcu linii, gdzie się nie więcej zmieścić nie mogło, i nad końcowym d daje się spostrzec znak skrócenia. Prof. Nehring przytacza tu jeszcze: prorok, Puł. 270 v.; ps dauid y yeremie prorok, lecz mi się to nie wydaje być genetywem dla następnego wyrazu: molwy. Zresztą panuje już w obu psalterzach:

Końcówka -ów, właściwa tematom pierw. męskim na -u. Przykłady: mŏso bicow, Flor. 49. (Puł. 101 v. myŏso bykowe); ne wislucha glossa czarownicow, Flor. 57; czarownikow, Puł. 115 r.; sinowe czlowekow [podobnie w Bibl. kr. Zof. czlowyekow 166a.25; por. Dr. E. Ogonowski, Archiv f. sl. Ph. IV. 262], Flor. 4. (Puł. 5 r. czlowyeczczy); na syny czlowyekow, Puł. 21 v. (Flor. 13. na sini luczske); zŏbi grzesznicow, Flor. 3. (Puł. 4 v. grzesznych, Wacł. 119 r. grzesznych); zgloba grzesznicow, Flor. 7; zloszcz grzesznykow, Puł. 11 r.; od grzesznicow, Flor. 36; od grzesznykow, Puł. 76 v.;

w przebitczach grzesnicow, Flor. 83; grzesznykow, Puł. 170 r.; syn yednoroszkow, Puł. 54 r. (Flor. 28. sinowe iednoroszczow); od przeciwiowópczych iózikow, Flor. 30; od zapowydzenya yęzykow, Puł. 59 r.; w personye męczennykow, Puł. 232 v.; o mękach męczennyków, Puł. 260 r.; pomogl vboghemu z nedostatkow, Flor. 106. (Puł. 218 v. z nędze); asz do oblocow, Flor. 35, 56; asz do oblokow, Puł. 71 r., 114 r.; alysz do oblokow prawda twoya, Flor. 107; do oblokow, Puł. 219 r.; az do pkyelnych ostatkow, Puł. 304 v.: wyrzvczony bódzce y przebytko (*pro: z przebytkow*) gych, Flor. 108; sprzebytkow, Puł. 221 r.; by zbawonó vczynyl. ot przesladownykw, Flor. 108; od przesladnykw, Puł. 223 v.; bichó nemolwila usta moia scutkow ludzkich, Flor. 16; skutkow lyuczkych, Puł. 26 r.; podlug scutcow, Flor. 27 (2 r.); podlug skutkow, Puł. 52 v. (2 r.); ne vrozumeli só scutcow boszych, Flor. 27; skutkow bozych, Puł. 52 v.; podlug skutkow yego, Puł. 122 r. (Flor. 61. podlug dzal iego); zapomnyely só skutkuow [*ma tu być ślad wpływu czeskiego według prof. Nehringa, por. Archiv f. sl. Ph. II. 425--435*] albo dzal yego, Flor. 105. (zapomnyely dzal yego, Puł. 212 r.); głowi smokow, Flor. 73; głowy smokow, Puł. 148 r.; zolec smokow wyno gych, Puł. 306 r.; zbaw ... ze wszech smótcow iego, Flor. 24; zamętkow yego, Puł. 48 r.; ze wszech smótcow gich zbawil ie, Flor. 33; ze wszech smętkow, Puł. 66 r.; xps iest strosz yenze w rozmaitych smętkow (*sic*) czyesz y ostrzega, Puł. 64 r. (*forma ta mylnie tu stoi zamiast locativu, por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 219, odwrotnie na str. 262 v. pyenye wchodoch pro: wchodow. Są to błędy pochodzące z niewagi przepisowacza*); ze wszech smótkow iego zbawil gy, Flor. 33; ze wszech smętkow, Puł. 65 r.; od wczynkow swoych lyczbó, Flor. Atan.; od wczynkow swoych, Puł. 311 v.; z vczynkow wlosznych, Wacł. 113 v.; chwalne gego przebywa na wek weko (*pro: wekow lub weka*), Flor. 110. (Puł. 226 r. na wyek wyeka); na wek wekow, Flor. 144. (Puł. 284 r. na wyeky wyeka); krolewstwo twoge krolewstwo wszech wekow, Flor. 144; wszech wyekow, Puł. 285 r.; ze wszech zamótkow mogich, Flor. 33; zamętkow, Puł. 64 v.; kelkosz pokazal my zamętkow, Puł. 141 r. (Flor. 70. welike pokazal ies mi zamótky); bog bogow gospodzin molwil iest, Flor. 49; bog bogow, Puł. 100 v.; we sborze bogow, Flor. 81; bogow, Puł. 166 v.; weszrod bogow, Puł. 166 v.; widzian bódze bog bogow, Flor. 83; bog bogow, Puł. 169 v.; chalcze boga bogw (*pro: bogow*) [*Prof. Nehring w Archiv f. sl. Ph. II. 425 cytuje w tym miejscu boh w, jakkolwiek poprawki tej w lter Flor. nie ma, i upatruje w tym ślad czeskiego*], Flor. 135; boga bogow, Puł. 269 v.; od rogow iednoroszczow, Flor. 21; od rogow, Puł. 41 v.; od rogow, Wacł. 31 r.; dobiwa rogow, Flor. 68; dobywa rogow, Puł. 137 v.; dla wrogow moych, Puł. 7 r. (Flor. 5. prze moie wrogi); w krayoch wrogow moych, Puł. 10 v. (Flor. 7. neprzyacelow mogich); ode wszech grzechow, Flor. prol.; z marnoszczy grzechow, Puł. 5 r.; grzechow ... ne pomny, Flor. 24; grzechow, Puł. 46 v.; odpuszczenye daye grzechow, Puł. 59 v.; czyste bédzyc wypowydzenye grzechow, Puł. 60 r.; pamyęcz gre-

chow, Puł. 76 v.; od oblicza grzechow mogich, Flor. 37; od lycz grzechow mych, Puł. 77 r.; od grzechow mogich, Flor. 50; od grzechow mych, Puł. 104 r.; od grzechow mich, K. Świdz; od grzechow mogich, Wacł. 116 v.; spyewacz psalm we spowedy chwały y grzechow, Puł. 196 r.; nye podlvg grzechow naszich, Flor. 102; nye podług grzechow, Puł. 202 r. (ne podle hrzechow naszich, Wittenb. 102); ku dwoyakey spowedy to iest chwały y grzechow, Puł. 210 v.; powrosy grzechow obwyózaly sô myó, Flor. 118, 57; powrozy grzechow, Puł. 242 v. (Wacł. 27 r. [Powrozi grzesznykow]); smętek lycz rany grzechow, Puł. 253 r.; mocz strachow twogych molwycz bôdó, Flor. 144; strachow twoych, Puł. 284 r.; yakoby przebytek pastvchow, Flor. Isai sec.; pastughow, Puł. 293 v.; poszrod grodow gich, Flor. 77; poszrod grodow, Puł. 157 r.; obrzędow yego nye strzegly, Puł. 159 v. (Flor. 77. swadeczstw iego); sódow twogych ne gesm zapomnal, Flor. 118; sódow twoych nye yesm zapomnyal, Puł. 239 r.; szandow twogich nie zapomnialem, Wacł. 7 v.; od sódow (*pro: sódow, omyłka piszącego*) twoych, Flor. 118, 97; od sódow twoych, Puł. 247 r.; od szandow, Wacł. 36 r.; strzedz sódow prawdy twogey, Flor. 118, 105. (Puł. 247 v. strzec sódy prawdy twoyey); strzedz sódow, Wacł. 37 r.; od sodow twoych bal gesm se, Flor. 118, 113; od sódow twoych, Puł. 249 r.; sandow twogich balem se, Wacł. 39 r.; sódow swogych ne zyawyl gest gym, Flor. 147; sódow swych, Puł. 289 v.; szadow swich nye wziawil gym, Wacł. 134 r.; pyenye wchodow, Puł. 255 r., 260 v., 261 v., 264 r.; pyenye wchodow, Puł. 259 v., 264 v.; wchodoch (*pro: wchodow, zapewne omyłka, jak w Anecd. palaeopol. Dra Kaliny znajdujemy formę krolech (Archiv f. sl. Ph. III. 37)*), Puł. 262 v.; pan strzese wchodnow, Flor. 145; wchodow, Puł. 287 r.; bog strzesze wchodnow, Wacł. 126 r.; dzywy v zydow wczynyone, Puł. 228 r.; z tlustoszczyó baranow y skopow, Puł. 303 v.; vboghe gego naszyczó chlebow, Flor. 131; naszyczę chlyebow, Puł. 266 r.; gensze wywodzy wyatry skarbow swoych, Flor. 134; skarbow swoych, Puł. 268 r.; pomócz wczynil yest dzywow swoych, Flor. 110; dzywow, Puł. 225 r.; ode lwow, Flor. 34, Puł. 68 v.; s poszrodku szczenót lwow, Flor. 56. (Puł. 113 v. szczenyót lwowych); czeluscy lwow zlame, Flor. 57; lwow, Puł. 115 r.; szczenyóta albo dzyeczy lwow, Flor. 103; lwow, Puł. 205 r.; raducze se ostrowow wele, Flor. 96. (Puł. 192 v. ostrowe mnodzy); darow ne bral iest, Flor. 14; darow, Puł. 23 v.; napelnona iest darow, Flor. 25; darow, Puł. 49 r.; na perzu watrow, Flor. 17; wyatrow, Puł. 29 v.; chodzysz na skrzydlech wyetrow [*por. Archiv f. sl. Phil. II. 428, gdzie prof. Nehring, notując w tym wyrazie obcą językowi polskiemu asymilację, dodaje, że w rękopisie nad e jest napisane małe a*], Flor. 103; wyatrow, Puł. 203 v.; nye zbyoreg zborow gych, Puł. 24 v. (Flor. 15. sebrana gich); od angolow, Puł. 12 r.; wczinil ies gi malem mney wszech angelow [*zabytek bardzo starój formy tego wyrazu, por. Baudouin de Courtenay, O древ. польс. яз., str. 77, Nehring, Iter Flor. 30*] Flor. 8; od angyolow, Puł. 12 v.; ne we-

zmó ... czelót ani s stad twich kozlow, Flor. 49; kozlow, Puł. 101 r.; molwyą pyącz pszalmow, Puł. 223 v.; z tlustoszczyó baranow, Puł. 303 r.; az do kaplanow, Puł. 266 v.; wszistezi bogowe poganow, Flor. 95; poganow, Puł. 191 r.; dal gym krolewstwa poganow, Flor. 104; krolyewstwo poganow, Puł. 210 v.; dal ye w ręcze poganow, Puł. 214 r. (Flor. 105. poganom); slawany (*pro*: balwany) poganow, Flor. 113; poganow, Puł. 229 r.; salwany (*pro*: balwany) poganow szrebro a zloto, Flor. 134; balwany poganow, Puł. 268 v.; w ręku panow swych, Puł. 257 v. (Flor. 122. w rókú panv gych); chwalcze pana panw (*pro*: panow, *według prof. Nehringa (Archiv f. sl. Phil. 425), jestto ślad wpływu czeskiego*), Flor. 135 (2 r.); gospodna gospodnow, Puł. 269 v., 270 v.; rozgnyewaly aaroná swótego gospodnow, Flor. 105. (Puł. 212 r. gospodnowego); lud murzinow, Flor. 86. (Puł. 174 r. murzynsky); za zbawyenye wszech krzeszczyanow, Puł. 25 v.; wela poganow, Flor. 88; wyelya poganow, Puł. 181 v.; przinesze gospodnu oczecziszni goganow (*pro*: poganow), Flor. 95; zymye poganow, Puł. 191 v.; w obesrzenu poganow, Flor. 97. (Puł. 194 r. przed pogany); ne rozproszyly poganow, Flor. 105; poganow, Puł. 213 v.; by dal gym dziedzyna pogónw, Flor. 110; dzyedzine poganow, Puł. 225 v.; o nawroczeniu poganow, Puł. 260 r.; gensze pobyl poganow wele, Flor. 134; poganow wyelye, Puł. 268 r.; od przedmyszczenynow gomorre, Puł. 306 r.; ne zapominay glossow, Flor. 73; glossow, Puł. 149 r.; od glossow wod wela, Flor. 92; od glossow, Puł. 187 r. (Wack. 124 r. od gloszu); zwerzótá lassow, Flor. 49; lyassow, Puł. 101 r.; weselicz se bódóf wszistka drwa lassow, Flor. 95; drwa lyassow, Puł. 192 r.; psow wele, Flor. 21; psow wyelye, Puł. 41 r.; iózik psow twich, Flor. 67; psow, Puł. 132 v.; wyrzch wlossow chodzóczych, Puł. 132 r. (Flor. 67. wirzch wlosa).

Imię własne: Seon krolya amorreow, Puł. 270 r. (Flor. 135. krola amorreora).

§. 160. b) *Temata męskie pierw. na -ja mają w obu zabytkach powszechnie analogiczną końcówkę -ów, obok której raz we Flor. spotykamy -ew. [Tę końcówkę analogiczną znajdujemy już w zabytkach starosłowiańskich, por. R. Scholvin, Archiv f. sl. Ph., II. 494].*

Z końcówką -ew: kv zwózanv krolew gych, Flor. 149, (Puł. 291 v. krolyow).

Z końcówką -ów: gich chczó boiow, Flor. 67; gysz chczó boyow, Puł. 133 v.; do craiow zeme, Flor. 47, do krayow zyemye, Puł. 97 r.; bog panuye yakobow y krayow zyemye, Puł. 117 v. (Flor. 58. y conczom zeme); od krayow zyemyskich, Puł. 119 v. (Flor. 60. od conczow zeme); nadzieya wszech krayow zyemye, Puł. 125 v.; wszech conczow zeme, Flor. 64. (Wack. 9 v. wszitkich granicz zemie); asz do craiow, Flor. 71; az do krayow, Puł. 142 v.; drzewo krayow gych, Flor. 104, Puł. 209 v.; od rogow iednoroszcow, Flor. 21; yednoroszczow, Puł. 41 v. (Wack. 31 r. od rogow iednoroszcza); sinowe iednoroszczow, Flor. 28 (yednoroszkow, Puł. 54 r.); sgromadzene iunczow, Flor. 67; yuynczow, Puł. 133 r.; zbawil me

z sydła lowczow, Flor. 90, 123; lowczow, Puł. 184 r., 259 r.; dzala palczow twogich, Flor. 8, Puł. 12 v.; do pocolena oczczow swogich, Flor. 48; oyczow swych, Puł. 100 r.; neprawednost oczczw yego, Flor. 108; zloszcz oyczow, Puł. 221 v.; nye tykaycze pomazanczow mogich, Flor. 104; pomazaynczow moych, Puł. 208 r.; wele biczow grzesznego, Flor. 31; wyelye byczow. Puł. 61 r.; ze waszech towarzy-szow twoych, Puł. 93 r. (Flor. 44. nad towarzisze twe); z moszow krwi wibaw me, Flor. 58; z męzow krwy, Puł. 116 r.; od mazow grzechow, Wacł. 9 v.; zęby zwyerczow wpuszczę w nye ... y węzow, Puł. 305 r.; sbor meczarzow, Flor. 85; zbor meczarzow, Puł. 173 r.; czori crolow, Flor. 44; krolyow, Puł. 93 r.; w kosczol crolow, Flor. 44; krolyow, Puł. 94 r.; v waszech crolow zeme, Flor. 75; krolow, Puł. 151 v.; w przyebitkoch krolow gich, Flor. 104; krolow gich, Puł. 209 v.; przebitky ydumeow, Flor. 82; stany ydumeow y ymahelyt, Puł. 168 r.; w craioch neprzyaczelow mogich, Flor. 7. (Puł. 10 v. wrogow moych); od nyeprzyaczelow mogich, Flor. 9. (od moych nyeprzyaczyol, Puł. 14 v.); od neprzyaczelow, Flor. 16. (Puł. 27 v. od nyeprzyaczyol); od neprzyaczelow mogich, Flor. 17; od nyeprzyaczyelyow mych, Puł. 28 r.; z neprzyaczelow mogich, Flor. 17; z nyeprzyaczyelyow moych, Puł. 30 r.; od neprzyaczelow mogich, Flor. 17; od nyeprzyaczyelyow moych, Puł. 33 v.; z rōku neprzyaczelow mogich, Flor. 30. (Puł. 58 v. nyeprzyaczyol mich); w duszō neprzyaczelow iego, Flor. 40; nyeprzyaczyelyow yego, Puł. 84 v.; padne w sercza neprzyaczelow crolowich, Flor. 44; szyer-cza nyeprzyaczyelyow, Puł. 92 v.; witargn me z neprzyaczelow mogich bosze moy, Flor. 58; z nyeprzyaczelyow mych, Puł. 116 r.; z nyeprzyaczelow mogich, Wacł. 9 r.; glowi neprzyaczelow swogich, Flor. 67; nyeprzyaczelyow swych, Puł. 132 r.; z neprzyaczelow, Flor. 67; neprzyaczelow twogich, Flor. 73; nyeprzyaczelyow twych, Puł. 149 r.; od nyeprzyaczyelyow, Puł. 132 v., 138 v.; nenasrzalo iest oko moie neprzyaczelow mogich, Flor. 91. (Puł. 186 r. nyeprzyaczol moych); panowacz bōdze w poszrod neprzyaczelow twych, Flor. 109. (Puł. 224 r. panyacz bōdzye nyeprzyaczyelyom); odkvpil nas od neprzyaczelow naszych, Flor. 135. (Puł. 270 v. od nyeprzyaczol naszych); nad gnawen neprzyaczelow moych [*prof. Nehring przypuszcza tu wpływ czeski (Archiv f. sl. Pk. II. 425)*], Flor. 137; na gnyew nyeprzyaczelow moych, Puł. 273 r.; na gnaw nyeprzyaczelow mogich, Wacł. 137 r.; wytargny mō ot neprzyaczelow moych, Flor. 142; od nyeprzyaczelyow moych, Puł. 281 r.; prze gnyew nyeprzyaczelow, Puł. 305 v.; odkrytey nyeprzyaczelyow glow, Puł. 307 v. *O końcówce -ów w tych rzeczownikach por. J. Baudouin de Courtenay, O древне-польск. языкѣ., str. 63—66 i zreczyz wszystko, co powiedziano przy końcówce dativu -ewi.*

§. 161. Rzeczowniki: przyjaciel, nieprzyjaciel przechodziły już w najstarszej formie języka staropolskiego do tematów męskich na -a, bo dość częstą jest także forma: przyjaciół, nieprzyjaciół: od przyja-

czol, Puł. 76 v.; od mogich neprzyczol (*pro*: neprzyczol), Flor. 7; nyeprzyaczyol, Puł. 10 v.; od moych nyeprzyaczyol, Puł. 14 v. (Flor. 9. od nyeprzyaczelow mogich); od nyeprzyacyol, Puł. 27 v. (Flor. 16. neprzyczelow); ani ies vczeszil neprzyczol mogich nademnŃ, Flor. 29. (Puł. 55 r. anysz vczyeszil nyeprzyaczyelye moye); z rękę nyeprzyaczyol mich, Puł. 58 v. (Flor. 30. neprzyczelow); od nyeprzyaczol, Puł. 107 v.; moych nyeprzyaczyol nyenasrzalo yest oko moye, Puł. 108 v. (Flor. 53. na neprzyczele moie wzglŃdalo oko moie, Wacł. 3 r. na nieprziiaczele moie nienawidzalo oko moie); nyeprzyaczol moych, Puł. 186 r. (Flor. 91. nenasrzalo iest oko moie neprzyczelow); odkupyl nas od nyeprzyaczol naszych, Puł. 270 v. (Flor. 135. od neprzyczelow naszych), *por. w starosł. gen. plur. жнтелъ, дмателъ, R. Scholvin, Archiv II. 500. Zebrawszy te przyklady okazuje się, że w psalterzu Floryjańskim ogólną jest końcówka -ów, znajdujemy ją bowiem 18 razy, podczas gdy forma nieprzyjaciół dwa tylko razy się znajduje. W Puławskim forma nieprzyjaciółów bywa prawie jednakowo używana obok nieprzyjaciół, jakkolwiek końcówka -ów i tu znacznie jest częstszą bo 14 razy, podczas gdy nieprzyjaciół jest ośm razy.*

Podług analogii tematów na -i (jak gości) mamy formę: kro-mye pyeńczy, Puł. 90 r. (Flor. 43. przez mita).

§. 162. c) *Temata nijakie pierw. na -a kończą się na samą spółgłoskę: tiszŃcz lat, Flor. 89; lyat, Puł. 182 r.; syedmdzesŃt lyat, Flor. 89; lyat, Puł. 182 v.; dnowe lyat naszich, Flor. 89; lyat naszych, Puł. 182 v.; w zterdzeci lat, Flor. 94; czterdzyszcz lyat, Puł. 190 v.; lyat, Wacł. 117 r.; ostatka lat mogych, Flor. Isai sec.; lyat moych, Puł. 293 v.; dzalo twoge w poszrod lat oszywy gego, Flor. Habac.; w poszrod lyat, Puł. 299 r.; weszrod lat, Flor. Habac.; weszrod lyat, Puł. 299 r.; z ust dzieczskich, Flor. 8; z ust nyewynnych, Puł. 12 v.; wimowena vst mogich, Flor. 18; vst moych, Puł. 36 r.; z ust lwowich, Flor. 21; z vst lwowych, Puł. 41 v.; z ust, Wacł. 31 r.; duchem vst iego, Flor. 32; duchem yego vst, Puł. 62 r.; ne otwarzaiŃ vst swich, Flor. 37; vst swych, Puł. 78 r.; ne otworzil iesm vst mogich, Flor. 38; vst moych, Puł. 80 v.; słowa vst mogich, Flor. 53; vst moych, Puł. 108 r.; vsth mogich, Wacł. 2 v.; grzech vst gich, Flor. 58; vst gich, Puł. 117 r.; ani zatwarzay nademnŃ szachta vst swogich, Flor. 68; yama vst swoych, Puł. 136 r.; w słowa vst mogich, Flor. 77; vst moych, Puł. 154 r.; czuda y sŃdi vst yego, Flor. 104; vst yego, Puł. 207 v.; sŃdy vst twoych, Flor. 118; vst twoych, Puł. 237 v.; ust twogich, Wacł. 5 r.; ne oteymvy z vst mogych, Flor. 118; z ust moych, Puł. 240 v.; z usth mogich, Wacł. 24 v.; zakon vst twogych, Flor. 118, 65; vst twoych, Puł. 243 v.; ust twogich, Wacł. 28 v.; ostrzegacz bŃdŃ swedeczstwo vst twych; Flor. 118, 81. (Puł. 245 v. brak); swiadeczstw ust twogich, Wacł. 34 r.; wolna vst mogych, Flor. 118, 105; vst mogych, Puł. 247 v.. ust mogich, Wacł. 37 r.; słowa vst mogich, Flor. 137; vst moych, Puł. 272 r.; vst mogich, Wacł. 136 r.; słowa vst twogych, Flor. 137;*

vst, Puł. 272 v., Wacł. 137 r.; odstópcze stare z vst waszych, Flor. Ann.; z ust wasszych, Puł. 295 v.; słowa vst moych, Puł. 302 r.; z wrot smetnich, Flor. 9; z wrot szmyertnych, Puł. 15 r.; asz do wrot smerczy, Flor. 106; az do wrot, Puł. 216 v.; zamky wrot two-gych, Flor. 147; wrot twoych, Puł. 288 v.; wrot twich, Wacł. 133 r.; poydó do wrot pkelnych, Flor. Isai sec.; do wrot, Puł. 293 r.; s stad twich, Flor. 49; stwych stad, Puł. 101 r.; wyol gi sstad owecz, Flor. 77; sstad, Puł. 160 v.; iaco w lesech drew, Flor. 73. (Puł. 147 v w lyeszye drzewnem); z zkrlewst sebral gee, Flor. 106; s kro-lyewstw, Puł. 215 r.; czerkew o obczowanyu wszech krolewstw mol-wy, Puł. 272 r.; nad grzesznich bogaczstw wela, Flor. 36. (Puł. 73 v. nad bogactwa grzesznych wyelya); we mnoszstwe bogaczstw swo-gich, Flor. 48; bogaczstw swych. Puł. 98 v.; od bogatstw dobroty swoyey, Puł. 105 r.; pwal iest w mnoszstwo bogaczstw swogich, Flor. 51; w mnostwe bogaczstw swych, Puł. 106 r.; niczs só ne nalezli ... bogaczstw, Flor. 75; bogaczstw, Puł. 151 r.; swadeczstw iego ne strze-gli só, Flor. 77. (Puł. 159 v. obrzędow); strzegli só swadeczstw iego, Flor. 98. (Puł. 195 v. obrzęda yego); na drodze swadeczstw swogych, Flor. 118; szwyadeczstw twoych, Puł. 237 v.; swiadeczstw twogich, Wacł. 5 v.; dobył gesm swadeczstw twoych, Flor. 118, 105. (Puł. 248 r. szwyadeczstwa twoya); swiadeczstw twogich, Wacł. 37 v.; od szwyadeczstw twoych nye odstópal yesm, Puł. 252 v. (Flor. 118, 145. ot swadeczstwa twogych); strzegła dusza moya szwyadeczstw twoych, Puł. 254 r. (Flor. 118, 161. swadeczstwo twogych); swadeczstw moych (strzedz), Flor. 131; szwyedeczstw moych, Puł. 265 v.; pod czenem zkrzidl twogich, Flor. 16; skrzydl twoych, Puł. 26 v.; w pocriczu serzidl twogich, Flor. 35; skrzydl twych, Puł. 71 r.; od pocricza zkrzidl twogich, Flor. 60; skrzydl twych, Puł. 120 r.; pod pocriczim krzidl twogich [od nom. sing. křidlo pochodzenia czeskiego, jak twierdzi prof. Nehrung, Archiv f. sl. Ph. II. 435], Flor. 62; krzydl two-yeh, Puł. 123 r.; iaco kapusta zol richlo spadnó, Flor. 36; jako od-roszly zyol, Puł. 72 r.; w glosse oken twogich, Flor. 41; zrzodl two-yeh, Puł. 87 r.

§. 163. d) *Temata nijakie pierw. na -ja kończą się na spół-głoskę zmiększoną*: zgotowane szyercz gich slyszalo vcho twoye, Puł. 17 v. (Flor. 9: nastroiene gich sercza); nye zaczwyrdzaycze szyercz wasszych, Puł. 190 r. (Flor. 94. nechaycze zaczwerdzacz serca wa-sza); wele miloserdz, Flor. 85. (Puł. 172 r. wyelykyego myloszyer-dza); wele milosercz, Flor. 85. (Puł. 173 v. wyelykego myloszyerdza); odwnótrz [formę tę można uważać także jako pochodzącą od mascul. wnątrz, por. §. 32], Flor. 44. (Puł. 93 v. od wnętrza, Klem. odwnutrz); z wnątrz pogladzy ye myecz, Puł. 305 r. *W przykladzie*: wnątrz strach (pogladzy ye), *bacząc na znaczenie, potrzeba formę wnątrz uważać za sing. accusativus loci od tematu męskiego na -ja wnątrz*. gysz stópayó s kazayn twoych, Flor. 118. (Puł. 238 r. gysz przestę-puyą przykazanye twoye, Wacł. 6 v.; ktorzi se sklanaiia od prikazana-nya twego).

§. 164. e) *Temata żeńskie pierw. na -a mają genetyvus podobnie jak mijkacie*: czółci liszek bódó, Flor. 62; lyszek, Puł. 123 v.; poszrod młodziček, Flor. 67; poszrod młodziček, Puł. 132 v.; bog navk gospodzyn gest, Flor. Ann.; nauk pan yeast, Puł. 296 v.; podług czystoszczy mych rąk, Puł. 30 v. (Flor. 17. moyu róku); skutky rąk yego, Puł. 34 v. (Flor. 18. róku iego); nyewynnych rąk, Puł. 44 v. (Flor. 23. newinowati rókoma); dzalo rók naszich, Flor. 89. (dzalo rėku naszszu, Puł. 183 v.); dzala rók naszich, Flor. 89. (Puł. 183 v. rėku naszych, Wacł. 15 v. ranku twoiu); z opok myodu, Puł. 166 v. (Flor. 80. z opoki strdzi); s poszrod opok, Flor. 103; z poszrod opok, Puł. 204 v. (Wittenb. z prostrzed opok); strzegl drog twardich, Flor. 16; drog, Puł. 26 r.; strzegl iesm drog boszich, Flor. 17; drog boszych, Puł. 30 v.; bódó strzedz drog swogich, Flor. 38; drog swych, Puł. 79 v.; ne poznali só drog mogich, Flor. 94; drog mych, Puł. 190 v.; drog megich, Wacł. 117 r.; spatrzó drog twoych, Flor. 118; drog twoych, Puł. 237 v. (Wacł. 5 v. nbaczó drogi twoie); ot drog ku wecznoscy, Flor. Habac.; od drog, Puł. 299 v.; w glowe ksóg pisano iest, Flor. 39; na poczęczyu kszóg, Puł. 82 v.; agładzeni bódzce s ksók (*sic*) szwiach, Flor. 68, (*por. Kazania Paterka*: swijch zasłuk 135 v.); ze ksóg zywych, Puł. 137 v.; ne dal iest w poruzene nog mogych, Flor. 65; nog moych, Puł. 127 v.; chwalicze podnoszek nog iego, Flor. 98; nog yego, Puł. 195 v. (Wacł. 114 v. lawka nogam iey); poloszę neprzyiaczele twoje podnoszek nog twoych, Flor. 109; nog twoych, Puł. 224 r.; slug swoych, Puł. 49 v.; syemó slug iego dzerszecz ie bódze, Flor. 68; szyemyę slug yego, Puł. 138 r.; polozyły czyala slug twych, Puł. 161 r. (Flor. 78. polozili só smertnoscy slugam twogim); pomsta krwe slug twogich, Flor. 78; slug twoych, Puł. 162 v.; pamócsen bódz przecori slug twogich, Flor. 88; slug twych, Puł. 181 v.; synowe slug twoych, Flor. 101; slug twoych, Puł. 200 v.; yako oczy slug twoych, Flor. 122; slug, Puł. 257 v.; krwy slug swych pomazai, Puł. 307 v.; prze słowa warg twich, Flor. 16; warg twoych, Puł. 26 r.; woley iego warg ne zdradzil ies iego, Flor. 20; yego warg, Puł. 38 r; warg mogich ne zapowem, Flor. 39. (Puł. 82 v. wargy moye nyzapowem); molwó warg gich, Flor. 58; warg gych, Puł. 117 r.; wychodzó z warg mogich, Flor. 88; z warg mych, Puł. 180 r.; od warg zlosnych, Puł. 255 r. (Flor. 119. od wargy lychych; Wacł. 74 v. od obmowi nyeprzyiaczelszkyey); wszyla warg gych, Flor. 139; praca warg gich. Puł. 276 v.; strumene lichot, Flor. 17. (strumyeny zloszczy, Puł. 28 v.); ode wszech lichot mogich, Flor. 38; odewszech lichot, Puł. 80 v.; gisz pomrocził só se zeme domowich lichot, Flor. 73; ne pamótay lichot naszich, Flor. 78; podle lychot naszych, Flor. 102; odkupy yzrahel lychot gego ze wszech, Flor. 129. (Puł. 149 r., 162 r., 202 r., 263 v. zloszczy); napelnili só se neczistot, Flor. 37; napelnyony só oblud, Puł. 77 v.; z gychze obyet yedly tlustoszca, Puł. 306 v.; ne zapomynay wszech odplat yego, Flor. 102; wszech odplat yego, Puł. 201 r.; wszitkich odplat iego, Wacł. 10 v.; bog pomst gospodzin, Flor. 93 (2 r.); bog pomst, Puł. 187 v. (2 r.);

bychó strzegly prawot, Flor. 104; aby strzegly prawot, Puł. 210 v.; na strze-gane prawot twoych, Flor. 118; prawot twych, Puł. 236 v. (Wacł. 4 r. sprawiedliwosezi twogich); prawot twoych strzedz bódó, Flor. 118; prawot twoych, Puł. 237 r.; sódacz prawot twoych, Flor. 118; prawot twoich, Puł. 238 r.; drogó prawot twogych nawcz me, Flor. 118 (2 r.); drogę prawot twoych, Puł. 238 v., 239 v.; prawot twoych dobywal gesm, Flor. 118, 49; prawot twoych, Puł. 242 r.; prawot twogich ne zapomnal gesm, Flor. 118, 81; prawot twych, Puł. 245 r.; prawot twoych dobywal gesm, Flor. 118, 89; prawot twoych, Puł. 246 r.; [ne zapomnó prawot twoych, Flor. 118, 89; prawot twych, Puł. 246 r.; na czemen (*pro*: czynane) prawot twych, Flor. 118, 105; na czynnye prawot twoych, Puł. 248 r. (*wszystkim tym miejscom w Modlitwach Wacława odpowiada forma sprawiedliwości, a to: 4 v., 6 r., 7 v., 26 r., 35 r. (2 r.), 37 v.*); od prawot twoych, Flor. 118, 113; od prawot twoych, Puł. 248 v. (Wacł. 38 v. od zandow twogich); prawot twoych ne zapomnal gesm, Flor. 118, 137; prawot twoych nyzapomnal yesm, Puł. 251 r.; prawot twoych szwkacz bódó, Flor. 118, 145; prawot twoych, Puł. 251 v.; prawot twoych ne szwkały, Flor. 118, 145; prawot twoych, Puł. 252 v.; poczótky waszech robot gich, Flor. 77; waszech rebot gich, Puł. 159 r.; oczczowe sirot, Flor. 67; oycza szyrot, Puł. 130 r.; z wod wela, Flor. 17; z wyelykych wod, Puł. 30 r.; studne wod, Flor. 17; studnye wod, Puł. 30 r.; gospo-dzyn nad wyelym wod, Puł. 54 r. (Flor. 28. na wodach wielikich); w powodz wod wela, Flor. 31; wod wyelya, Puł. 60 v.; szóda ielen ku studsam wod, Flor. 41; do studzyen wod, Puł. 86 r.; rzeka bo-sza napelnoms jest wod, Flor. 64. (Puł. 126 r. wody); w welu wod, Flor. 76; w wyelye wod, Puł. 153 v.; mnoasztwo zwóka wod, Flor. 76; szuma wod, Puł. 153 v.; z głóbcosci wod, Flor. 68; zglembo-koszczy wod, Puł. 136 r.; od glossow wod wela, Flor. 92; wod wyelya, Puł. 187 r.; wod wiela, Wacł. 124 r.; na pvszczy bez wod, Flor. 106. (Puł. 215 v. w powodzyu); poloszył rzeki w pvszcó a wacie albo a wychod wod w chczenie pycza, Flor. 106; wychod wod, Puł. 217 v.; w stawy albo w gezera wod, Flor. 106; w stawy wod, Puł. 218 r.; w wychody wod, Flor. 106, Puł. 218 r.; obroczył opokó w yesora wod, Flor. 113; w studne wod, Flor. 113; w studnyę wod, Puł. 229 r.; w yesyora wod, Puł. 229 r.; wychod wod, Flor. 118, 129; wychod wod, Puł. 250 v.; wywol mó z wod wylkych, Flor. 143; z wod wyelya, Puł. 282 v.; kalusz wod poszedł, Puł. 300 r.; w blocze wod wyelya, Puł. 301 r.; gensze lyczy mnostwo gwazd, Flor. 146; mnostwo gwyzad, Puł. 287 v.; wyelikosez gwyzad, Wacł. 129 v.; yętatwa odkrytey nyeprzyaczelyow głow, Puł. 307 v. (*zapewne z omyłki jest tu forma genet. plur., bo składnia wymaga genet. singul.: głowy*); z lichw y z lichoti odkupy dusze gich, Flor. 71. (Puł. 143 r. z lychwy); ne wzgardzał modlitw gich, Flor. 101. (Puł. 199 v. nye wzgardzył modlytów gich); nee (ne je = ne jest) molw any powescy, Flor. 18. [*w psalterzu Puławskim takiego nie unikano, por. uwagę prof. Przyborowskiego w Bibl. warsz (1880, Lipiec, str. 146)*],

(Puł. 34 v. nye są molwy); molw warg gych, Flor. 117 r. (molwó warg gich, Flor. 58); molw twogych ne strzegly sô, Flor. 118, 145; molw twoych nye strzegly, Puł. 253 r.; czudnoszcz nyw, Puł. 101 v. (Flor. 49. roley); synoue twogy yako mlodzowe olyw, Flor. 127; yako mlodeczowe olyw, Puł. 262 r. (Wacł. 81 v. yako roszkzy olywne); sôdze wdow, Flor. 67; wdow, Puł. 130 r.; mnoszstwa zglob gich, Flor. 5. (Puł. 7 v. zloszczy); krew synvow swogich y czsor swogich, Flor. 105; czor swoych, Puł. 214 r.; zaloszona gor, Flor. 17; zakłady gor, Puł. 29 r.; na wisocosci gor, Flor. 71; na wyskoszczy gor, Puł. 143 v.; ani od pustich gor, Flor. 74; od pustych gor, Puł. 150 r.; od gor wekugich, Flor. 75; od gor wyekuych, Puł. 151 r.; wisokosecy gor iego sô, Flor. 94; wyskoszczy gor yego sô, Puł. 190 r.; goor, Wacł. 108 r. (*w przedłużeniu tym jest ślad pochylenia samogłoski o*); medzy poszrodkiem gor, Flor. 103; myedzy poszrotkyem gor, Puł. 204 r.; gensze dotyka guor, Flor. 103. (*i tu jest ślad pochylenia*); dotyka gor, Puł. 206 v.; gor zalozona zezze, Puł. 305 r.; kszygy glosznych chwiał, Puł. 1 v.; od strzał zloszczywych, Puł. 123. v.; w szwyatloszczy strzał twoych, Puł. 300 v.; pyly wyno modl, Puł. 306 v.; yako dzeczy yastkol czynô, Flor. Isai. sec. (*nom. sing. yastkola hirundo, w Bibl. kr. Zof. iastkolycyca 313 b.25*), w Puł. 294 r. *pystlyę yastkolczyno, tu dwa ostatnie zacytowane wyrazy w psalterzu Floryjańskim czynią jeden, i to przymiotnik: jaskółczyn -a, -o, widocznie więc obie lekcye z jednego jakiegoś płyną źródła, które dwojako rozumiano*); wymô z noszen mecz moy, Flor. Moy. (Puł. 297 v. wynoszne myecz moy); any smeszayancz person, Flor. Atan.; any zmyeszayócz parson, Puł. 308 r.; any mieszaiacz person, Wacł. 8 v.; od potrzebyzn mogich, Flor. 24; od potrzebyzn mych, Puł. 47 v.; zbawil ies od potrzebyzn, Flor. 30; od potrzebysn, Puł. 57 r.; sz potrzebysn gych wytargl ye, Flor. 106; z potrzebyzn gich, Puł. 215 v.; z potrezeby zu (*pro: potrzebyzn*) [*por. Iter Flor. str. 50*] gych wywolyl ye, Flor. 106; z potrzebyzn, Puł. 216 r.; z potrebyzv (*pro: potrzebyzn*) gych wywolyl ye, Flor. 106. z potrzebyzn, Puł. 216 v.; s potrebyzn gych wawodl ye, Flor. 106; z potrzebyzn gich, Puł. 217 v.; nad bolesez ran mogich, Flor. 68; ran moych, Puł. 137 r.; w szaltarzu dzesôczu strun, Flor. 32; dzesszyôczy strun, Puł. 62 r.; w dzesôczy strun szaltarza, Flor. 91; strun, Puł. 185 v.; na zoltarzu dzyeszzyôczy strun gôszcz będe tobie, Puł. 282 v. (Flor. 143. na zaltarzv dzesôcystruny); duch weln (*spiritus procellarum*), Flor. 10; weeln, Puł. 18 v., (*podwojone samogłoski w psalterzu Puławskim dowodzą, że oba te kodeksy nie są ze sobą w bezpośrednim związku, por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 235*); duch weln albo burze, Flor. 148; duch weeln, Puł. 290 r.; karmicz bôdziesz nas chlebem z lez, Flor. 79; chlyebem zles, Puł. 163 v.; w padole zlez, Flor. 83; w padoly zles, Puł. 169 v.; wytargl oczy mogy ot slez, Flor. 114, [*por. Baudouin de Court., O арев. польс. яз., str. 73*]; ze zles, Puł. 231 v.

§. 165. f) *Temata żeńskie pierw. na -ja mają na końcu spółgłoskę zmiękczoną, a bardzo rzadko analog. końcówkę -i: poszrod mlo-*

dziczek bóbennicz, Flor. 67; młodzyczek bembennycz [możnaby ten wyraz uważać za zjawisko dyjalektyczne, zwłaszcza że koło Warszawy, Błonia, Czerska, i dziś mówią: bemben, bembnit, a nawet pod wpływem analogii ludowej bednarza zwą bembnarzem. Por. Lucyjan Malinowski, *Zur volksetymologie (Beiträge zur vergl. Spr. VI. str. 303)*], Puł. 132 v.; wżól me od owecz oczcza mego, Flor. prol.; wyol gi astad owecz, Flor. 77; owyecz, Puł. 160 v.; obleczeni sō baranowe owecz, Flor. 64, 113; owyecz, Puł. 126 v., 228 v.; pogorky jako ownowe owecz, Flor. 113; owyecz, Puł. 228 v.; mlyeko z owyecz, Puł. 303 v.; od prawicz twogich, Flor. 90. (Puł. 184 v. na prawyczi twoyey); od tajemnicz twogich, Flor. 16; od tayemnycz twych, Puł. 27 v.; o glebokych tayemnycz baczenyu, Puł. 203 r.; błoto vlicz, Flor. 17; vlycz, Puł. 33 r.; z ulicz iego, Flor. 54; z ulycz yey, Puł. 109 v.; strzesze gospodzin dusz swōtich swogich, Flor. 96. (Puł. 193 v. strzeze bog szwyētich swoych); dusz chwalyōczych czie, Puł. 148 v. (Flor. 73. dusze spowadaiōczyey se tobe, Wacł. 19 v. dusze, *gen. sing.*); dusz vbogich twogich ne zapomynay, Flor. 73; dusz, Puł. 148 r., Wacł. 20 v.; nye molwyly lesz, Puł. 65 v. (Flor. 33. ne molwili lsczi); podług szōdz serca gich, Flor. 80. (Puł. 166 r. podług zōdze); zaloszona zem, Flor. 17; zyem, Puł. 30 r.; okrōg zem, Flor. 23; zyem, Puł. 44 v.; nadzeya wszzech zyem, Puł. 125 r.; do craiow ocrōga zem, Flor. 71; od kraya zyemye, Puł. 142 v.; we wszzech krayoch zyem, Puł. 150 v.; okrōg zem, Flor. 97; okrōg zyem, Puł. 194 v.; sōdzicz bōdze okrōg zem, Flor. 97; obrzōd zyem, Puł. 194 v.; do studzyen [forma ta według analogii tematów twardych na -a ma na końcu n twarde, o czym por. uwagę prof. Nehringa w recenzji gramatyki histor.- por. Małeckiego (*Archiv f. sl. Ph. V. 144*)], Puł. 86 r. (Flor. 41. ku studnam wod); ze stvdzen zbawyczelowych, Flor. Isai.; s studzyen, Puł. 292 v.; s studzen israhel, Flor. 67; ze studzen, Puł. 132 v. *Analogicznq do tematów pierw. na -i jest forma: drożdzy, ze błota droszdszy (wiwodl me) Flor. 39, jakkolwiek nomin. plur. jest drożdże od tematu żeńskiego na -ja drożdża, (Puł. 81 v. z błota kwapnego), [obecnie znacznie więcej jest tematów na -ja z końcówką -i, por. Małecki, Gram. hist.- por. I. 197]. Godna uwagi, że nie spotykamy jeszcze w obu psalterzach w żeńskich i nijakich analogicznej końcówki -ów, która później i te rzeczowniki opanowała, i dziś w mowie ludu zaczyna się zjawiać. Por. Baudouin de Courtenay, Beitr. z vergl. Sprf. VI. 58.*

§. 166. g) Temata męskie pierw. na -i mają właściwą sobie końcówkę -i, i analogicznq -ów. Z końcówką -i: dalesz yemu dlugoszcz dny, Puł. 38 r. (Flor. 20. dnow); proknych dny, Puł. 44 r.; czysło dny moych, Puł. 80 r.; nye zdzyelyō na poly dny swoych, Puł. 111 r. (Flor. 22, 38, 54. dnow); dlugosecy dny napelnō gi, Flor. 90; dlugoszczy dny napelnę gy, Flor. 90; tysazyōcza lyudzy, Puł. 4 v. (luda, Flor. 3, ludu, Wacł. 118 v.); tsōszōta ludzi sebraly sō, Flor. 46. (Puł. 96 r. kszyōżeta lyudzka); wszelike sebrane ludzi, Flor. 61; sebranye lyudzy, Puł. 121 v.; odewszech lyudzy, Puł. 126 v.; zbawoni vczini

sini ludzi, Flor. 71. (Puł. 142 v. syny vbogych); od lyudzy rosganywan. Puł. 192 v.; ot lydzy lychych wytarga mō, Flor. 139; od lyudzy zlosnych, Puł. 276 r.; przestacz kazę z lyudzy pamyęcz gych, Puł. 305 v.

Z końcówką analogiczną -ów: dobiwa rogow y paznoktow, Flor. 68. (Puł. 137 v. dobywa rogow y paznokty). *Starosł. merta jest tematem pierw. na -i, forma jednak jaką tu mamy, jest utworzona zupełnie podług tematów męskich twardych czyli na -a. Inne formy na -ów są utworzone podług analogii tematów na -ja męskich:* dlugoszcz dnow, Flor. 20; wszedikych dnow sziwota mego, Flor. 22; cisło dnow mogich, Flor. 38; ne zpolowō dnow swogich, Flor. 54. (Puł. 38 r., 44 r., 80 r., 111 r. dny); w dlugoszcz dnow, Flor. 92; w dlugoszcz dnyow, Puł. 187 r.; ote dnow zlich, Flor. 93; odednyow zlych, Puł. 188 v.; maloszcz dnow mych, Flor. 101; dnyow, Puł. 200 r.; poszrod dnow mych, Flor. 101; poszrod dnyow mych, Puł. 200 v.; kelko gest dawo (*pro:* dnow) slvghy twego, Flor. 118, 81; kyelko iest dnyow, Puł. 245 r.; wiele iest dnyow, Wacł. 33 v.; z wszech dnow szywota twego, Flor. 127; dnyow, Puł. 262 r.; dnow stworzeny, Flor. 138, (*omyłka zamiast nom. plur. dnowe, Puł. 275 r. dny stworzeny bęđō*); waszrod dnow mogych, Flor. Isai sec.; waszrod dnyow moych, Puł. 293 r.; zęby zwyerzow wpuszcza wnye, Puł. 306 r.

Rzeczownik dzień ma więc w obu psalterzach po dwie końcówki: -i i -owie. W psalterzu Floryjańskim ogólną jest końcówka -ów, znajdujemy ją bowiem 11 razy, podczas gdy końcówka -i raz się tylko spotyka. W Puławskim do strony 111 r. jest zawsze forma dni (5 r.), odgąd zaś aż do końca zawsze dniów (7 r.). Por. w Bibl. kr. Zof. dnyow 10 a.7, 66 b.23, 89 a.28, 102 b.26, 130 b.19. (Dr. E. Ogonowski, Archiv IV. 262). W zabytkach starosłowiańskich nigdy te rzeczowniki końcówki -omъ nie mają. Por. R. Scholtzin, Archiv II. 521.

§. 167. h) *Temata żeńskie pierw. na -i kończą się w języku starosłowiańskim na -i:* podług mnożstwa bolescy mogich, Flor. 93; boleszczy moych, Puł. 189 r.; strzesze gospodzin wszech kosci gich, Flor. 33; wszech koszczy gych, Puł. 66 r.; mnostwa zloszczy gych, Puł. 7 v. (Flor. 5. zgłob); strumyeny zloszczy, Puł. 28 v. (*dwa te przykłady mogą być i genet. singul., lecz dla analogii z psalterzem Puławskim umieszczam je tutaj*); nye pamyętay zloszczy naszych, Puł. 162 r.; podług zloszczy naszych, Puł. 202 r.; ze wszech zloszczy yego, Puł. 263 v. (Flor. 17, 73, 78, 102, 129. lychot); ne wspladzaycze melwycz wysōkych rzeczy, Flor. Ann. (Puł. 295 r. molwycz wyssoke rzeczy); od mialy awich, Flor. 5; od myszly gych, Puł. 7 v.; kazny mogich ne strzegli, Flor. 88. (Puł. 179 v. kazny moyey nye strzecz bęđō); ty kazal ges kazny twoych ostrzegacz barzo, Flor. 118, (Puł. 236 v. kazny twoye ostrzegacz; Wacł. 4 r. prikazanya twego strzedz); ot kazny twoych, Flor. 118; od kazny twoych, Puł. 237 r. (Wacł. 5 r. od prikazanya twego); ne kry przedō mnō kazny twoych, Flor. 118; kazny twoych, Puł. 238 r. (Wacł. 6 r. prikasa-

nya twego); drogó kazny twoych beszal gesm, Flor. 118; drogę kazny twoych, Puł. 239 r.; przewedzy myó we stdzy kaznich twoych (*pro: kazni, powstało zdaje się przez omyłkę wskutek asonancyi z następującym twoych*), Flor. 118; weszdzy kazny twoych, Puł. 239 v. (Wacł. 23 v. we szciezce prikazania twego); owa sódal gesm kazny twoych, Flor. 118; kazny twoych, Puł. 240 r.; strzegóczych kazny twoych, Flor. 118, 57; kazny twoych, Puł. 242 v.; bych strzegł kazny twoych, Flor. 118, 57, Puł. 242 v.; bódó badacz kazny twoych, Flor. 118, 65; kazny twoych, Puł. 243 v. (Wacł. 28 r. badacz se bauda po prikazanych twogich); ne ostal gesm kazny twoych, Flor. 118, 81; kazny twoych, Puł. 245 v. (Wacł. 34 r. ia nyeopuszcil prikazania twego); rozumal gesm esze kazny twoych szvkal gesm, Flor. 118, 97; kazny twoych, Puł. 247 r.; od kaznich twoych, Flor. 118, 97 (*podobnie jak wytéj*); od kazny twoych, Puł. 247 r.; od kazny twoych ne błódzyl gesm, Flor. 118, 105; z kazny twoych, Puł. 247 v. (Wacł. 24 r., 27 r. (2 r.), 36 r., 36 v. prikazania); kazny twoych só szódal gesm, Flor. 118, 129; kazny twoych, Puł. 250 r.; bych strzegł kazny twoych, Flor. 118, 129, Puł. 250 v., Flor. 118, 145, Puł. 251 v.; kazny twoych ne zapomnal gest, Flor. 118, 169; kazny twoych, Puł. 255 r. (Wacł. 116 r. prikazanya twego).

§. 168. i) *Temata męskie pisrw. na -u mają końcówkę -ów*: od odzena twego y domow eburowich, Flor. 44; od domow z eboru, Puł. 93 r.; od sinow israhelzkich, Flor. prol.; pitaió sinow ludzkich, Flor. 10; synow, Puł. 18 v.; od sinow ludzkich, Flor. 11; od synow, Puł. 19 r.; nasyczeni są synow, Puł. 27 v. (Flor. 16. nasiczeni só sinow, *satiantur fili*); od sinow luczkich, Flor. 20; od synow lyudzkych, Puł. 39 r.; w obeszeniu sinow luczkich, Flor. 30. (Puł. 59 r. przed syny lyudzky); postacz sinow twich, Flor. 72; synow twych, Puł. 145 v.; przelyly só ... krew synow swogich, Flor. 105 (synow = synuow, *ślad ścieśnienia, prof. Nehring uważa tu ślad wpływu czeskiego, Archiv f. sl. Ph. II. 425*); maczerz syno (*pro: synow lub syna*), Flor. 112; maczyerz synow, Puł. 228 r.; od sinow gich, Flor. 77; od synow gych, Puł. 154 v.; wydez synow twoych, Flor. 127; wydz syny synow twoych, Puł. 262 r.; z rókny synow czvdzycznych, Flor. 143; synow czudzycznych, Puł. 282 v.; z rókny synow czvdzycznych, Flor. 143; synow czudzycznych, Puł. 283 r.; wele ymala gest synow, Flor. Ann.; wyelye ymyala synow, Puł. 295 v.; podług czysla synow israhel, Puł. 303 r.; z tlustoszczyó baranow y skopow synow bazan, Puł. 303 v.; nyzynó stanow rozmerzó, Flor. 59; stanow, Puł. 118 v.; podług stanow gich, Flor. 77; podług stanow, Puł. 157 r.; nyzynó albo podole stanow rozmerzó, Flor. 107; nyzynę stanow, Puł. 219 v. (Klem. podole stanowist).

§. 169. j) *Temata męskie na -n przeszły do tematów na -ja i mają tak samo, jak te końcówkę analog. -ów*; swirzchowal nogi moie iaco ielenow, Flor. 17. (Puł. 32 r. jako yelyenya).

k) *Temata nijakie na -n kończą się na spółgłoskę jak wszystkie nijakie*: odwrocził od brzemon iego, Flor. 80; od brzemyon, Puł. 165 v. (Klement. od brziemen); pomnecz ymon gich, Flor. 15; ymyon, Puł. 24 v.; od znamon twogich, Flor. 64; od znamyon twoych, Puł. 126 r.; znamon naszich ne widzeli iesm, Flor. 73; znamyon naszych, Puł. 147 v.; słowa znamyon swogich, Flor. 104; znamyon swoych, Puł. 209 r.

l) *Temata nijakie na -nt*: czelót wele, Flor. 21. (Puł. 40 v. czyelyęta wyelye); ne wezmó czelót, Flor. 49; czyelyót, Puł. 101 r.; wloszō na twoy oltarz czelót, Flor. 50; czyelót, Puł. 105 r.; cielōt, K. Świdz.; iaco ieden ze ksōszōt, Flor. 81; yeden ze kszyszōt, Puł. 167 r.; ksōszōt tich, Flor. 86. (Puł. 174 v. pyrzwyeszych tych); s poszrodka szczenōt lwow, Flor. 56; szczenyōt lwowych, Puł. 113 v.

§. 170. l) *Temata nijakie na -s*: poloszyl w nych słowa znamyon swogich y czud swogich, Flor. 104; czud, Puł. 209 r.; wrocisz kaszdemu podlug dzal iego, Flor. 61. (Puł. 122 r. podlug skutkow); ne zapomneli dzal boszych, Flor. 77; dzyal bozych, Puł. 155 r.; ne iest podlug dzal twogich, Flor. 85; podlug dzyal twych, Puł. 172 v.; z owocza dzyal twogych, Flor. 103; dzyal twoych, Puł. 204 v.; zapomnyely sō skutkuow albo dzal yego, Flor. 105; zapomnyely dzal yego, Puł. 212 r.; sylō dzal swoych zyzawy, Flor. 110; szyle dzyal swoych, Puł. 225 v.; chwalcze gy neba neb, Flor. 148. (nyebyos, Puł. 290 r.); ku posluchanyv glossv slow yego, Flor. 102; glossa slow yego, Puł. 203 r.; zachmvrzyl rzeczy albo slow sswych, Flor. 104; nyerozgorzyl slow swych, Puł. 209 r.; we strzezszene slowwo (sie) twoych, Flor. 118; w strzecenyu slow twych, Puł. 237 r. (mow thwogich, Wacł. 4 v.); ne zapomnō slow twoych, Flor. 118. (Puł. 237 v. brak, Wacł. 5 v. mow twogich); bōdō strzedz slow twych, Flor. 118; slow twich, Puł. 237 v. (Wacł. 6 r. mow twogich); rozpōwedzene slow twogych, Flor. 118, 129; slow twoych, Puł. 250 r.; bo so zapomnaly slow twoych, Flor. 118, 137; slow twoych, Puł. 250 v.; poczōtak slow twoych prawda, Flor. 118, 145; slow twoych, Puł. 253 r.; ot slow twoych, Flor. 118, 161; od slow twoych, Puł. 253 v.; pytaly nas ... slow pyeszny, Puł. 271 r. (Flor. 136. słowa pesny). *We wszystkich tych przykladach temata pierw. na -es przybrały formę genetiwu pluralis tematów na -a. Właściwa zaś forma genetiwu pluralis tematów nijakich na -es zachowała się w obu psalterzach, jak i w dzisiejszej mowie, w jednym tylko rzeczowniku: niebiosa, niebios, jakkolwiek raz znajdujemy w psalterzu Floryjańskim nieb 148. Przykłady: pōsłal s nebos, Flor. 56. (Puł. 113 r. z nyeba); asz do nebos, Flor. 56. (Puł. 114 r. az do nyeba); wstopil na nebossa nebos, Flor. 67. (Puł. 133 v. na nyebo nyeba); chwalcze gy nyeba nyebyos, Puł. 290 r. (Flor. 148. neba neb).*

§. 171. *Pluralis. Dativus. a) Temata męskie pierw. na -a mają końcówkę -om, a raz w psalt. Puł także analogiczną -am. Z końcówką -om: kazal iest oblocom, Flor. 77; oblokom, Puł. 156 v.; gospodzin da slowo*

przepowadnicom, Flor. 67; przepowedykom, Puł. 131 r.; czerkew przeczyw przeszlyadnykom cnotlywych molwy, Puł. 262 r.; poloszili sō ... karme ptakom neba, Flor. 78; ptakom nyeba, Puł. 161 r.; na weky wekom [o składni tej por. Miklosich, *Vergleichende Grammatik der slawischen Sprachen IV. 605, Dr. Roman Pilat, Pieśń Bogarodzica, str. 92*], Flor. 9; na wyeky wyekom, Puł. 17 v.; na wek wekom, Flor. 18, 60; na wyek wyekom, Puł. 35 v., 120 v.; na weky wekom, Flor. 20; na wyek wyekom, Puł. 38 r.; na weky wekom Flor. 20, 21, 36 (2 r.), 44 (2 r.), 51, 82, 83, 88, 91; na wyeky wyekom, Puł. 38 v., 42 v., 75 r. (2 r.), 92 v., 94 r., 106 v., 169 v., 179 v., 186 r.; na wyek wyekom, Flor. 103; na wyeky wyekom, Puł. 204 r. (na wieky wiekom, Wittenb.); na wek wekom, Flor. 108 (Puł. 223 v. *brak*); wasztyky kaszny tego poczwyrsona na weky wekom, Flor. 110; na wyeky wyekom, Puł. 225 v.; na wek wekom, Flor. 111; wyekom, Puł. 226 v.; prawota yego przebywa na weky wekom, Flor. 111; wyekom, Puł. 227 r.; weszghy na weky y na wek wekom, Flor. 118; wyekom, Puł. 240 v. (Wacł. 24 v. na wiek wiekow); na wek wekom, Flor. 144, 148; wyekom, Puł. 283 v., 290 r.; bogom gychze nye znaly (obyetowaly), Puł. 304 r.; oddam pomstę wrogom moym, Puł. 307 r.; duchom nyebeskim yeruzalem albo czerekwy sōda nawrocycz, Puł. 270 v.; slutioczi bōdze grzechom gich, Flor. 77; grzechom gych, Puł. 157 v.; milosciw bōdz grzechom naszym, Flor. 78; grzechom naszym, Puł. 162 r.; napomyna waszatek lyud wyerny grzechom rozdrzeszony, Puł. 233 r.; wydal gradom skot gich, Puł. 158 v. (Flor. 77. gradowi); (od sōdom twogych, Flor. 118, 97. *forma ta widocznie jest omyłką, zamiast: od sōdow, jak namy w Puł. 247 r. i Wacł. 36 r. od szadow*); sōdom twogym nawcz mne, Flor. 118, 105; sōdom twoyim nauczy nye, Puł. 247 v. (Wacł. 37 r. sōdow twogich nauczi mie); sōsadam mogim, Flor. 30; sōszyadam moym, Puł. 57 v.; poloszil ies nas w przecorō sōsadam naszym, Flor. 43; sōszyadam naszym, Puł. 90 v.; sōsadam naszym, Flor. 78; szōszyadam naszym, Puł. 161 v.; wroczi sōsadam naszym, Flor. 78; sōszyadam, Puł. 162 v.; poloszil ies nas w przecywomolwene sōsadam naszym, Flor. 79; sōszyadam naszym, Puł. 163 v.; wczinil se iest przecorō sōsadam swogim, Flor. 88; sōszyadam swym, Puł. 180 v.; gen ne dal gest nas w wlapene zōbom gych, Flor. 123; zębom gich, Puł. 259 r.; zapomneli sō dobrze czynōczich iego a dziwom iego iesz pokazal iest gim, Flor. 77. (Puł. 155 r. dzywy yego, *obliti actionum eius et mirabilium eius operum*); bo pamōczen bōdō dziwom twogim, Flor. 76. (Puł. 153 r. pomnyecz będę ... dzywy twoye); nye rozvmyely dzywom twogym, Flor. 105; nyerozumyly dzywom twoyim, Puł. 211 v.; ku apostolom molwy, Puł. 227 v.; ku apostolom, Puł. 266 v.; bo angelom twogim bog kazal o tobe, Flor. 90; angiolom swym, Puł. 184 v.; obyetowaly sō syny swe y czsery swe dyablo, (*sic*) Flor. 105; dyablom, Puł. 214 r.; obyetowaly dyablom a nye bogu, Puł. 304 r.; mōdlyly sō ryty (*sic*) balwanom, Flor. 105. (Puł. 212 v. klanaly szye balwanu); sluszaly sō rytym balwanom gich, Flor. 105; bal-

wanom, Puł. 213 v.; polozył yes nas w podowyeynstwo poganom, Puł. 90 v. (Flor. 43. w podobenstwo luda); poddal ye w rōcze poganom, Flor. 105. (Puł. 214 r. w ręcze poganow); glos apostolsky ku poganom, Puł. 232 v.; apostoły poganom mocz bozō zwyastuyō, Puł. 269 r.

Z końcówką -am, właściwą tematom żeńskim: rozdzielyły ostatky swoje dzyatkam swym, Puł. 27 v. (Flor. 16. malutkim swogim).

§. 172. b) *Temata męskie pierw. na -ja mają w naszych za-
bytkach również końcówkę -om, podczas gdy w starosłowiańskich jest -emъ lub -amъ, [por. V. Jagić, Studien über das altsloven-glagol. Zographos-Evangelium (Archiv f. sl. Ph. II. 237)]: bog panowacz bōdže iacobowi y conczom zeme, Flor. 58. (Puł. 117 v. krayow zye-
mye); kelko kazal oczczom naszim, Flor. 77; oyczom naszym, Puł. 154 v.; gori wisseke ... wbyeszenye geszom, Flor. 103; wtoka yeszom, Puł. 205 r.; przeczywyacz szye kaczerzom, Puł. 18 r.; gensze dagesz zbaowane krolom, Flor. 143; krolom, Puł. 282 v.; dal molom owoc gich, Puł. 158 v. (Flor. 77. czirzwom); wszem neprzyaczelom swogim bōdže panacz, Flor. 9; nyeprzyaczyelyom swym, Puł. 16 r.; wszem neprzyaczelom twogim, Flor. 20; nyeprzyaczelom twoym, Puł. 38 v.; neprzyaczelom mogim (otewrocy zle), Flor. 53, Wack. 3 r.; nyeprzyaczelom mym, Puł. 108 r.; panyacz bōdže nyeprzyaczyelyom poszrod twoych, Puł. 224 r. (Flor. 109. panowacz bōdže w poszrod neprzyaczelow twych); przeczyw nyeprzyaczelom, Puł. 119 v.; gdy molwycz bōdže neprzyaczelom swogym, Flor. 126; nyeprzyaczyelyom swoym, Puł. 261 v.; drogy wczynyl yes w morzu konyom twoym, Puł. 301 r.*

§. 173. c) *Temata nijakie pierw. na -a kończą się jak w starosłowiańskim na -om, a obok tego mają analogiczną końcówkę -am. Z końcówką -om: poloszil iesm stroszō vstom mogim, Flor. 38. (Puł. 79 v. vstam moym); slodko ... nad strzedz vstom mogym, Flor. 118, 97. (Puł. 247 r. vstam moym, Wack. 36 r. ustam mogim); polosz gospodne stroszō vstom mogym, Flor. 140. (Puł. 277 v. Wack. 17 r. ustam); przystal gesm swadeczstwom twogym, Flor. 118; szwyadaczstwom twoym, Puł. 239 r.; przystalem swiadeczstwom twogim, Wack. 8 r.*

Z końcówką -am właściwą tematom żeńskim na -a: vstam moym, Puł. 79 v., 247 r., 277 v., Wack. 36 r., 17 r., we Flor. zaś zawsze jest vstom.

d) *Temat nijaki pierw. na -ja. Z końcówką analogiczną -am: pamōczen bōdz laianam twogim, Flor. 73. (Puł. 149 r. pomny layanya twoja).*

§. 174. e) *Temata żeńskie pierw. na -a mają końcówkę -am: roboti gich kobyłkam (dal), Flor. 77; kobyłkam, Puł. 158 v.; powekam mogym drzemane (dam), Flor. 131; powyekam mym, Puł. 264 v.; szczyeszkam twym nauczy mye, Puł. 46 r. (Flor. 24. stdzam twogim); swatloscz stdzam albo styeszkam mogem, Flor. 118, 105. (Puł. 247 r. stdzam moym); szczyeszkam mogim, Wack. 36 v.; nauczy cyche*

drogam swim, Flor. 24. (Puł. 46 v. drogy swoye); dauczó (*pro: nau-
czó*) liche drogam twim, Flor. 50; drogam twym, Puł. 104 v.; dro-
gam twogym, K. Świdz.; nagotowały nogam mogim, Flor. 56; nogam
mym, Puł. 113 v.; sweczka mogem (*pro: nogom*) mogym, Flor. 118,
125, [*na podstawie tego i wielu innych błędów dowodzi prof. Nehring,
że psalterz Flor. jest przepisany z innego starszego (Iter Flor., str.
28)*]; nogam moym, Puł. 247 r.; nogam mogim, Wacł. 36 v.; polo-
szili sō smertnoscy slugam twogim, Flor. 78. (Puł. 161 r. polozyły
czyala slug twych); lyubo bylo slugam twoym, Puł. 199 v. (Flor. 101.
brak); zdradę czynily slugam yego, Puł. 209 r. (Flor. 104. w slughy
yego); dayócz szyano wardegam, Puł. 204 v. (Flor. 103. skotu), [*por.
uwagę prof. Przyborowskiego w. Bibl. Waraz. 1880. Lipiec, 146*];
drzwy okolo stoyócze wargam mogym (*polosz*), Flor. 140; wargam
moym, Puł. 277 v.; wargam mogim, Wacł. 17 r.; pamóczen bōdz
wszem obetam twogim, Flor. 19. (Puł. 36 v. na pamyéczy myey
wszyscy obyety twoye). [*Prof. Nehring liczy wyraz obieta między przy-
kłady obcý językowi polskiemu assymilacyi (obieta obok obiata), jak-
kolwiek przypuszcza, że może to zastępować i obietnicam. (Archiv f.
sl. Ph, II. 428)*]; nawczy mne prawotam twogym, Flor. 118. (2 r.);
prawotam twoym, Puł. 237 r., 238 v. (Wacł. 5 r., 7 r. nauzei mnie
sprawyedliwosci twogich); prawotam twogym nawczy myó. Flor. 118,
57; prawotam twoym, Puł. 242 v.; nawczy myó prawotam twogym,
Flor. 118, 65; prawotam twoym, Puł. 243 v.; prawotam twogym na-
czy mó, Flor. 118, 121; prawotam twoym nawczy mye, Puł. 249 v.
(Wacł. 27 v., 28 r., 39 v. sprawyedliwosci); nawczy mó prawotam
twoym, Flor. 118, 129; prawotam twoym, Puł. 250 v.; gdy mó na-
wczycz prawotam twogym, Flor. 118, 169; gdy mye nauczysz prawo-
tam twoym, Puł. 254 v.; przypodoban kobilam nerozumnim, Flor. 48.
(Puł. 99 r. zwyerzotom). *Por. L. Malinowski, Kazania Paterka:*
wszýtkym pannam 122 v.; modlýtwam 153 r.

f) *Temata żeńskie pierw. na -ja kończą się również na -am:*
stdzam twogim naucz me, Flor. 24. (Puł. 46 r. szczyeszkam twym);
swatłosecz stdzam albo styeszkam mogem, Flor. 118, 105; stdzam mo-
ym, Puł. 247 r. (Wacł. 36 v. szczyeszkam mogim); abychó prosili karm
duszam swogim, Flor. 77; duszam swoym, Puł. 156 r.; ne odpuscil ...
duszam gich, Flor. 77; duszam gich, Puł. 159 r.; szóda ielen ku stu-
dnam wod, Flor. 41. (Puł. 86 r. do studzyen wod).

§. 175. g) *Temata męskie pierw. na -i mają analogiczną koń-
cówkę -om, właściwą tematom na -a męskim: przestacz kaszimi wszem
dnom, Flor. 73; wszem dnyom, Puł. 147 v.; panacz bōdże ludzom,
Flor. 21. (Puł. 42 v. pogaynstwu); gysz szye lyudzyom vlyubyayó,
Puł. 107 v. (Flor. 52. gisz ludu lubi só); glos angelsky ku lyudzom,
Puł. 215 r.; vstawyl kraye lyudzyom, Puł. 303 r.; ne daway zwe-
rzom dusze, Flor. 73; zwyerzom, Puł. 148 v. (Wacł. 19 v. zwyerza-
tom); zwerzom zeme (poloszili só), Flor. 78. (Puł. 161 v. zwyerzu
zyemye); dal czirzvom owocz gich, Flor. 77. (Puł. 158 v. dal molom).*

W Bibl. kr. Zof. są też starsze formy: goszczem 105 b. 23; lyudzem 241. a. 15. 256 a. 34. por. Dr. E. Ogonowski, Archiv IV. 262.

h) Temata żeńskie pierw. na -i mająć aż dwie analogiczne końcówki -om i -am. Z końcówką analogiczną -om: coszczom mogim, Flor. 37; wznosił gesm ręce moze ku kasznom twoych, Flor. 118; ku kazynom twoym, Puł. 241 r. (Wacł. 25 r. ku przikazanym two-gim); kaznom twogym werażyl gesm, Flor. 118, 65. (Puł. 243 r. ka-znyam); bych wykl kaznom (sic) twogym, Flor. 118, 73; kaznyom twoym, Puł. 244 r.; ku wszem kaznom twogym, Flor. 118, 121; kaznyom twoym, Puł. 249 v.; pokoy skronom mogym, Flor. 131; skronyom moy, Puł. 264 v.

Podług analogii tych rzeczowników jest także forma: dzieczom, Flor. 146; dzieczyom, Puł. 288 r.; dzieczom, Wacł. 130 r.

Z końcówką -am, właściwą tematów żeńskim na -a i -ja: iōzik moy przilnōl iest ku czeluszczam mogim, Flor. 21; ku czeluszczam, Puł. 41 r.; koszczyam moy, Puł. 77 r. (Flor. 37. coszczom); myloszcz czyny wszem zloszczyam twoym, Puł. 201 r. (Flor. 102. sye slutuge nade wszemy lichotamy twimy); miloszcziw iest wszitkym zloszczam twogim, Wacł. 10 v.; wskrzeszysz lęcyszczce twoye przyszyęgy postaczam, Puł. 300 r.; iako słodko gardzelam mogem molwy twoje, Flor. 118, 97; garczelam moy, Puł. 247 r. (Wacł. 36 r. czeluszczam mogim), w wyrazie garcielam dźwięczna dż, przeszła na bezdźwięczną é; twoym myslyam nye iest kto by rowyen byl, Puł. 82 r. (Flor. 39. w mislach twogich); kaznyam twoym wyerzyl yesm, Puł. 243 r. (Flor. 118, 65. kaznom twogym), por. Kazania Paterka: rzeczam czyjele-snym, 102 r.

Zauważyć tu można, że w psalterzu Floryjańskim częstszą jest końcówka -om, w Puławskim zaś -am. We Flor. jest 7 razy końcówka -om w czterech rzeczownikach: kościom, kazniom, skroniom, dzieciom, a 2 razy -am w dwu rzeczownikach: czeluszczam, gardzielam. W Puł. jest 5 razy -om w trzech rzeczownikach: kazniom (3 r.), skroniom, dzieciom, a 7 razy -am w siedmiu rzeczownikach: czeluszczam, kościom, złościom, postaciam, gardzielam, myślom, kazniom (raz). Ze stosunku końcówki -om do -am w obu psalterzach wnosić można, że tekst, z którego został przepisany psalterz Puławski, był o wiele starszy od Floryjańskiego. W ogóle zaś co do końcówki -am godna uwagi, że nie tylko wiernie się ona dochowała u wszystkich tematów żeńskich na -a i -ja, lecz nawet rozszerzała swój wpływ na męskie i nijakie. Dziś odwrótnie się dzieje, bo końcówka -om panuje we wszystkich rodzajach, [por. Baudouin de Courtenay, Beiträge für vergl. Sprachforschung VI. 47, do psalterza Floryjańskiego zaś w szczególności, Nehring, Iter Flor. 33]. Prof. Kryński (Rozbiór gramatyki Dra A. Maleckiego, str. 24) uważa, że prócz analogii działała tu przyczyna fonetyczna, gdy -ām = -om.

§. 176. i) Temata męskie pierw. na -u mająć końcówkę -om (starosł. -am): pelgrzim (uczinił iem se) sinom maczerze moiey, Flor. 68; podrosznyk synom, Puł. 135 r.; wipowiedzō sinom swogim, Flor.

77; synom swoym, Puł. 154 v.; ziwona vezinicz ie sinom swogim, Flor. 77; synom swoym, Puł. 154 v.; vezinili se sō na pomocz sinom lot, Flor. 82; synom lot, Puł. 168 r.; synom ysrahelskym, Flor. 102; synom israhel, Puł. 201 v. (synom israhelskym Wittenb.); odpuszcza oczyciecz synom, Puł. 202 r. (Flor. 102. smyluwa sye oczecz nad syny); dzywy yego synom ludzkym, Flor. 106 (2 r.); synom lyudzkiym, Puł. 215 v., 216 r.; synom ludzkym, Flor. 106 (2 r.); synom lyudzkiym, Puł. 216 v., 217 v.; szemō dayl gest synvm (sic) ludzkym, Flor. 113; synom, Puł. 230 v.; znanō vezynyly synom lvdzkym, Flor. 144; synom, Puł. 285 r.; blogoslawyl synom twogym v tobe, Flor. 147; synom twoyim, Puł. 289 r.; synom twoim, Wacł. 133 r.; chwala ... synom yzrahel, Flor. 148; synom ysrahel, Puł. 290 v.; oczecz synom yawno wczyny, Flor. Isai sec.; synom, Puł. 294 v. *Przykład* synvm, Flor. 113, *może jest śladem ścieśnienia samogłoski -o w końcówce*.

j) *Temat męski na -en ma podług analogii tematów na -ja końcówkę -om*: gori wissoke gelenyom opoka, Flor. 103; yelyenyom opoka, Puł. 205 r.

§. 177. k) *Temata nijakie na -ent kończą się na -om*: byerze duszē kszōżetom, Puł. 151 v. (Flor. 75. byerze duch kszōżęczy); przypodobał yest zwyerżetom nyerozumnym, Puł. 99 r. (Flor. 48. kōbilam nerozumnim); przypodobał iest ku swerżōtom, Flor. 48; ku zwyerżetom, Puł. 100 r.

l) *Temata na -es nijakie, podobnie jak poprzednie*: pamōczen iesm bil dzalom gospodnowim, Flor. 76. (Puł. 153 r. pomnyal yesam dzala boza); nawykly sō dzalom gich, Flor. 105; dzalom gych, Puł. 213 v.; wyerzylly sō slowom yego, Flor. 105 (2 r.); slowom, Puł. 212 r., 213 r.

§. 178. *Pluralis. Accusativus. a) Temata męskie picrw. na -a mają, jak w języku starosłowiańskim, końcówkę -y, które po gardłowych k, g, wymawia się jak i*: dowyodl mye na chodnyky sprawyedlnoszczy, Puł. 43 v. (Flor. 22. po stdzach) [na różnicę w tym miejscu między obu psalterzami zwraca uwagę prof. Przyborowski w *Bibl. warsz. Lipiec, 1880, str. 145*]; dszdycz będzyc na grzesznyky, Puł. 18 v. (Flor. 10. na grzeszne); pomdlene trzymalo myō sa grzesznyky zostayōcze zakona twego, Flor. 118, 49; za grzesznyky, Puł. 241 v. (Wacł. 26 v. za grzeszne); rozdzel iōziki gich, Flor. 54; rozdzyl yęzyky gych, Puł. 109 v.; naostrzili sō iaco mecz iōziki swoje, Flor. 63; yęzyky swoye, Puł. 124 r.; zaszczyca swoye myłosznyky, Puł. 43 r.; wywodzō obloky, Flor. 134, Puł. 268 r.; rozdzelili sō ostatky swoje, Flor. 16; ostatky swoye, Puł. 27 v.; pobil pozcōtky wszecz robot gich, Flor. 77; pyrzwyanky wszecz robot, Puł. 159 r.; vderzil ... w posładky, Flor. 77; w poszlyatky, Puł. 160 v.; na patriarchy proroky, Puł. 176 v.; w przebitky twoie, Flor. 42. (Puł. 88 v. w stany twoyey); rozloszili sō przebitky, Flor. 82. (Puł. 168 r. polozyly stany); w przebytky boze, Puł. 169 r. (Flor. 83. w wesze bosze); ptaky podnyebne (poddal yes pod nogy yego), Puł. 13 r. (Flor. 8. ptaczy nebeszczy); poznal iesm wszistky ptaki ne-

besske, Flor. 49; wszystkie ptaki nyeba, Puł. 101 v.; czyny ty skutky, Puł. 23 v. (Flor. 14. czyni to); we scutky rôku gich rosproszisz ie, Flor. 27; we skutky, Puł. 52 v.; vezinki iego vrozumely sô, Flor. 63; vczynky yego, Puł. 124 v.; na weky, Flor. 5; na wyeky, Puł. 7 v.; na weky y na weky wekom, Flor. 9 (2 r.); na wyeky y na wyky wyekom, Puł. 14 r.; nye na wyeky, Puł. 15 v. (2 r.). (Flor. ne do concza 9); y na wyeky, Puł. 17 v.; asz na weky, Flor. 11; na wyeky, Puł. 20 r., 20 v.; na weki, Flor. 14, 17; na wyeky, Puł. 24 r., 34 r.; na weky y na weky wekom, Flor. 20; na wyeky y na wyek wyekom, Puł. 38 r.; na weky wekom, Flor. 20, 21; na wieky, Puł. 38 v.; na wyeky, Puł. 42 v.; na weky, Flor. 27, 28, 29 (2 r.), 30, 32, 36 (2 r.); na wyeky, Puł. 53 r., 54 v., 55 v., 56 r., 62 v., 74 r., 75 r.; bidli na weki wekom, Flor. 36; na wyeky, Puł. 75 r.; przebiwacz bôdô na weky wekom, Flor. 36; na wyeky wyekom, Puł. 75 r.; na weky, Flor. 40 (2 r.), 43, 44 (4 r.); na wyeky, Puł. 85 v., 86 r., 90 r., 92 r. v., 94 r.; na wyeky y daley, Puł. 96 v.; on zaloszil ie na weky, Flor. 47; na wyeky, Puł. 97 r.; bog nasz na weky, Flor. 47; na wyeky, Puł. 97 v.; on bôdze oprawacz nas na weky, Flor. 47; na wyeky, Puł. 97 v.; na wyeky, Puł. 98 v. (Flor. 48. do concza); domowe gich na weky, Flor. 48; na wyeky, Puł. 99 r.; na weky, Flor. 48, 51; na wyeky, Puł. 100 r., 106 r., na weki wekom, Flor. 51; na wyeky wyekom, Puł. 106 v.; spowadacz czy se bôdô tobe na weki, Flor. 51; na wyeky, Puł. 106 v.; na weki, Flor. 54; na wyeky, Puł. 111 r.; na weky, Flor. 60 (3 r.); na wyeky, Puł. 120 r. (3 r.); na weki wekom, Flor. 60. (Puł. 120 v. na wyek wyekom); na wieky wiekow, Wacł. 9 v.; iensze panuie we czyz swoiey na weky, Flor. 65; na wyeky, Puł. 127 v.; na weky, Flor. 70; na wyeky, Puł. 139 r.; bôdz ymô iego blagoslawono na weky, Flor. 71; na wyeky, Puł. 143 v.; na weki, Flor. 71; na wyeky, Puł. 144 r.; bog na weky, Flor. 72; na wyeky, Puł. 146 v., 148 r. (Flor. 73. do concza); ia za prawdô ziawô na weky, Flor. 74; na wyeky, Puł. 150 r.; na weky, Flor. 76, 77, 78; na wyeky, Puł. 152 v., 160 v., 162 v.; bôdze czasz gich na weki, Flor. 80; na wyeky, Puł. 166 v.; zamôczcze se na weky wekom, Flor. 82; na wyeky wyekom, Puł. 168 v.; na weky wekom chwalicz cze bôdôdô, Flor. 83; na wyeky wyekom, Puł. 169 v.; na weky, Flor. 84; na wyeky, Puł. 171 r.; na weky, Flor. 88. (Puł. 176 v. brak); na weky piacz bôdô, Flor. 88; na wyeky, Puł. 176 v.; na weky nago-tniô syemô twoie, Flor. 88; na wyeky, Puł. 177 v.; na weki, Flor. 88 (2 r.); na wyeky wyekom, Puł. 179 v. (2 r.); na weky, Flor. 88 (3 r.), 91; na wyeky, Puł. 180 r. (2 r.), 181 v., 186 r.; na weki wekom, Flor. 91; na wyeky wyekom, Puł. 186 r.; na weki, Flor. 99; na wyeky, Puł. 196 v.; na weky przebiwasz, Flor. 101; na wyeky, Puł. 199 r., Flor. 101, Puł. 201 r.; na wyeki, Flor. 102 (2 r.); na wyeky, Puł. 201 v., 202 r.; na wyeky wyekom, Puł. 204 r. (Flor. 103. na wyek wyekom); na wyeki, Flor. 104, 105 (2 r.); na wyeky, Puł. 207 v., 210 v., 213 v.; na weki, Flor. 106; na weky, Flor. 109,

110 (3 r.), 111 (2 r.), 112, 113, 116, 117 (5 r.); na wyeky, Puł. 215 r., 224 v., 225 r. v. (2 r.), 226 v., 227 r. v., 230 v., 233 r. (5 r.), 236 r.; na weky y na wek wekom, Flor. 118; na wyeky y na wyeky wyekom, Puł. 240 v.; na wieky y na wiek wiekow, Wacł. 24 v.; na weky, Flor. 118, 89 (2 r.), 97, 105 (2 r.), 137 (2 r.), 145, 153; na wyeky, Puł. 245 v., 246 r., 246 v., 248 r. (2 r.), 251 r. (2 r.), 252 r., 253 r.; ot nynie asz na weky, Flor. 120; od nynye y az na wyeky, Puł. 256 v.; ne bódze poruszon na weky, Flor. 124; na wyeky, Puł. 259 r.; od nynie asz na weky, Flor. 124, 130; od nynye az na wyeky, Puł. 259 v., 264 v.; na weky bódó sedecz na stolczv twogem, Flor. 131; na wyeky, Puł. 265 v.; na weky wekom, Flor. 131. (na wyek wyekom, Puł. 265 v.); na weky, Flor. 134; na wyeky, Puł. 268 v.; na weky, Flor. 132, 135 (2 r.), 137; na wyeky, Puł. 266 v., 269 v., 270 v., 273 r.; na wieky, Wacł. 137 v.; na weky y na wek wekom, Flor. 144; na wyeky y na wyeky wyekom, Puł. 283 v.; na weky y na wek wekow, Flor. 144; na wyeky y na wyeky wyeka, Puł. 284 r.; na weky y na wek weka, Flor. 144; na wyeky y na wyeky wyeka, Puł. 286 r.; na weky, Flor. 145; na wyeky, Puł. 186 v.; bódze krolewacz gospodyzn na weky, Flor. 145; na wyeky, Puł. 287 r.; na wieky, Wacł. 126 r.; wstawyl ge na weky y na wek wekom, Flor. 148; na wyeky y na wyek wyekom, Puł. 290 r.; na weky, Flor. Moy.; na wyeky, Puł. 298 v.: zyw yesm ya na wyeky, Puł. 307 r.; na wky (*pro*: na weky) zghyne, Flor. Atan.; na wyeky zgynye, Puł. 308 r.; na wieki, Wacł. 8 v.; kaco welike pokazal ies mi zamótky, Flor. 70. (Puł. 141 r. kelkosz pokazal my zamótkow); bo stwyrdzyl gest zamky wrot twogych, Flor. 147; stwyrdzyl zamky, Puł. 288 v.; sczwyrdzyl zamky, Wacł. 133 r.; xpus yest bog nad bogi, Puł. 100 r.; w posrzotku za prawdó bogy rosódzza, Flor. 81; bogi rossódzza, Puł. 166 v.; pwiszon (*sic*) nade wszistky bogi, Flor. 96; nadewszystky bogy, Flor. 193 r.; trzy boghy y pany molwycz pospolita wara zakazvge, Flor. Atan.; trzy bogy y gospodny molwycz, Puł. 309 v.; trzy bogy albo trzy pany mowicz, Wacł. 110 v.; wszistky roky (*pro*: rogy) grzesznich zlamó, Flor. 74; wszytky rogy, Puł. 150 v.; prze moje wrogi [*o wyrażeniu tym por. uwagę prof. Przyborowskiego (Bibl. warsz. 1880. Lipiec, 147)*], Flor. 5. (Puł. 7 r. dla wrogow moych); pomstę wroczy na wrogy gych, Flor. 307 v.; odpuszczy tagemne grzechy, Puł. 34 r.; grzechi kto zrozumye, Puł. 35 v. (Flor. 18. dopuszczena kto rozumie); nasze odpuszcza grzechy, Puł. 86 r.; xpus grzechy (omyl), Puł. 111 r.; zakril ies wszistky grzechi gich, Flor. 84; wszystky grzechy, Puł. 170 v.; wszytky grzechy, Wacł. 68 v.; w byczach grzechi gich (nawedzó), Flor. 88; grzechy gich (nawyedzę), Puł. 179 v.; porzvczyl za chirzybet twoy wszytky grzechy moge, Flor. Isai. sec.; wszytky grzechy moye, Puł. 294 v.; zkazil ies wszistki ploti iego, Flor. 88; wszystky ploti yego, Puł. 180 v. poczty (*holocausta*) oslodeczone dam tobe [*nom. sing. poczet, por. Iter Flor. 98; może być jednak nom. sing. także počta od pierw. -уѣт, por. L. Malinowski, Beiträge z. v.*

Sprf. VI. 301], Flor. 65; poczty slotkye, Puł. 128 r.; wezmycze poczty (*Vulg. tollite hostias*), Puł. 191 v. (Flor. 95. otworcze wrota, *tollite ostia*, por. *Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 233*); poloszil ies zamóty, Flor. 65; zamóty, Puł. 128 r.; lepsze iest miloserdze twoie nad sziwoty, Flor. 62; nad zywoty, Puł. 122 v.; rozszirzil ies chodi moie, Flor. 17. (Puł. 32 v. chod moy); naprawil iest chodi moie, Flor. 39; chody moye, Puł. 81 v.; poloszy na drodze chodi swe, Flor. 84; chody swoye, Puł. 171 v.; chody moge spraw podlug molwy twogye, Flor. 118, 129; chody moye spraw, Puł. 250 r.; myslyly podloszczycz chody moge, Flor. 139; zdradzycz chody moye, Puł. 276 r.; widzeli só wchodi twoie bosze, Flor. 67; wydzely wchody twoye, Puł. 132 v.; wchodi boga mego (widzeli), Flor. 67; wchody boga mego, Puł. 132 v.; w wychody wod (poloszył), Flor. 106, Puł. 218 r.; vstawó przeciwko mne grodi, Flor. 26. (Puł. 50 r. boye); vczinil iest soody smertne, Flor. 7; vczynyl sedy, Puł. 11 v. (*vasa mortis*, w znaczeniu naczynie, *jest zawsze w plur.* sedy, podob. w sędoch psalmowich, Puł. 141 v., por. *Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 246*); csinó sódy, Flor. 9; sady czynyacyz, Puł. 15 r.; prze sóđi twoie gospodne, Flor. 47; prze sódy twoye, Puł. 97 v.; prze sodi twoie gospodne, Flor. 96; prze sódy twoye, Puł. 193 r.; czuda y sódi vst yego (pomnycze), Flor. 104; sódy, Puł. 207 v.; zmolwyl gesm wszytky sódy vst twoych, Flor. 118; zmowil yesm wszytky sódy, Puł. 237 v.; wipowiedalem wszitki sódy, Wack. 5 r.; pomnal gesm sódy twoje, Flor. 118, 49; sódy twoye, Puł. 241 v.; pamiotalem na sódi twoie, Wack. 25 v.; zwykl gesm sódy prawoty twoje, Flor. 118; zwykl yesm sódy prawoty twoyey, Puł. 237 r. (Wack. 4 v. nauczilem seszandow sprawiedliwosci twoiey); na sódy prawoty twogy, Flor. 118, 57; na sódy prawoty twoyey, Puł. 242 v.; nad sandi, Wack. 27 r.; nad sódy prawoty twogye, Flor. 118, 161; nad sódy, Puł. 253 v.; zyawa slowo swoge yakobowy ... a sódy swoge yzraheyl, Flor. 147; sódy swoye, Puł. 289 v.; szóđdy swe, Wack. 134 r.; czerkew karze zydy y kaczerze, Puł. 273 r.; popy gego oblekó zbawenym, Flor. 131; popy yego oblyekę zbawyenym, Puł. 266 r.; vczwerdzil iesm slupy iey, Flor. 74; slupy yey, Puł. 149 v.; noszancz banden snoppy swoygye, Flor. 125; nosszócz snopy swoye, Puł. 260 v.; gensze snoppi sbyracz bódze, Flor. 128; snopy zbyracz bédze, Puł. 263 r.; iensze iadl chleby moie, Flor. 40; chlyeby, Puł. 85 v.; wraczay wyrznyemu szlyuby twoye, Puł. 101 v. (Flor. 49. obetnicze twoie); zóbi grzesznicow starl ies, Flor. 3; zęby grzesznych starl yes, Puł. 4 v.; zambi, Wack. 119 r.; bog zetrze zóbi gich, Flor. 57; zemby, [*co do samogłoski nosowej*, por. *V. Jagić, Archiv f. sl. Ph. IV. 653*], Puł. 115 r.; zęby zwyerzow wpuszczę w nye, Puł. 305 r.; prawicz bódó wszitky dziwi twoie, Flor. 9; wszytky dzywy twoye, Puł. 13 v.; wipowem wszelike dziwi twoie, Flor. 25; dzywy twoye, Puł. 49 r.; mnoge vczinil ies ti ... dzywi twoie, Flor. 39, dzywy twoye, Puł. 82 r.; przepowadacz bódó dzywi twoie, Flor. 70; dzywy twoye, Puł. 141 r.; yezes vczynyl dzywy, Puł. 141 r. (Flor. 70. iesz ies vczinil welicosci); isze vczinil dziwi welike sam, Flor. 71; dzywy czyny sam, Puł. 144 r.;

poweni dziwi twoje, Flor. 74; powyemy dzywy twoje, Puł. 149 v.; xpus czyny dzywy, Puł. 151 v.; iensze czynisz dziwi, Flor. 76. (Puł. 153 r. czuda); pomnyecz będę ... dzywy twoje, Puł. 153 r. (Flor. 76. pamóczyen bódó ... dziwom twogim); dziwi iego iesz vczinil, Flor. 77; dzywy yego yes vczynyl, Puł. 154 v.; dzywy yego (zapomnyely), Puł. 155 r. (Flor. 77. dziwom iego); czinil dziwi w zemi egipta, Flor. 77; czynyl dzywy, Puł. 155 v.; ne werzili w dziwi iego, Flor. 77; w dzywy yego, Puł. 157 r.; czynóczy dziwi Flor. 85; czynóczy dzywy, Puł. 172 v.; bódzesz czinicz dziwi, Flor. 87; dzywy, Puł. 175 v.; poznaió nebossa dzywy twoie, Flor. 88; dzywy twoje, Puł. 177 r.; dziwi iego (powadayce), Flor. 95; dzywy yego, Puł. 191 r.; dziwi vczinil, Flor. 97; dzywy vczynyl, Puł. 193 v.; poweydayce wszystkie dziwi yego, Flor. 104; w wszystkie dzywy, Puł. 207 r.; dzywy yego, Flor. 106 (3 r.), Puł. 215 v., 216 r. (2 r.); dzywy yesz sze staly w zydoch wzpomynayóczy, Puł. 207 r.; dziwy yego, Flor. 106; dzywy, Puł. 217 v.; Romnycze (sic) dywi yego, Flor. 104; pomnycze dzywy yego, Puł. 207 v.; vczynyl dzywy w szemy kam, Flor. 105; dzywy, Puł. 212 v.; glos apostołow dzywy v zydoch vczynyone wzpomynayóczy, Puł. 228 r.; spatrzó dzywy, Flor. 118; spatrzę dzywy, Puł. 238 r. (Wach. 6 r. uznam dziwne rzeczi); gen czyni dzywy welky sam, Flor. 135; czyny dzywy, Puł. 269 v.; dzywy twoje prawycz bódó, Flor. 144; dzywy twoje, Puł. 284 r.; chwalebny a czynóczy dzywy, Flor. Moy.; czynóczy dzywy, Puł. 297 v.; rozstargl ges okowy moje, Flor. 115; okowy moje, Puł. 232 r.; rozstarguymy gich przecowi, Flor. 2; przekowy, Puł. 2 v.; przekowy gych zlamal, Flor. 106; przekowy gich zlamal, Puł. 216 r.; poloszył poscze w stawy, Flor. 106; w stawy, Puł. 218 r.; wzól ies dari na ludzoch, Flor. 67; dary, Puł. 132 r.; dary dadzó, Puł. 143 r. (Flor. 71. offerowacz bódó); dari przywodó, Flor. 71; dary przywozó, Puł. 143 r.; nosyche dari, Flor. 75; dary, Puł. 151 v.; polamaióczy cedri, zlame cedri, Flor. 28; czedry, Puł. 54 r. (2 r.); na muri iego, Flor. 54; na mury, Puł. 109 v.; gensze wywodzy wyatry, Flor. 134; wywodzy wyatry, Puł. 268 r.; wpuszczone przes angoli zle, Flor. 77; przes zle angoly, Puł. 158 v.; genz czynysz angely twoje duchy, Flor. 103; jenze czynysz angoly twoje duchy, Puł. 203 v.; mymo wszystkie ysrahelske koszczoly, Puł. 174 r.; przewali (*imbres*) gich (obrocil w krew), Flor. 77. (Puł. 158 r. deszcze); xpus stworzył zywoły, Puł. 146 v.; glos boszi gotuióczy ielene y ziawy lomi (*revelabit condens*), Flor. 28. (Puł. 54 v. wzyawy puszcze); psalmy pyacz będę, Puł. 21 r. (Flor. 12. pacz bódó); psalmy będę molwycz, Puł. 34 r. (Flor. 17. psalm); psalmy czyszcz będę, Puł. 50 v. (Flor. 26. psalm molwicz bódó); szalmy (*czeskie* żalm) nasze bódzem pacz, Flor. Isai. sec.; psalmy nasze bódzem pyacz, Puł. 294 v.; wnidzicze w trze mi iego, Flor. 95; wnydzicze w trzemy yego, Puł. 191 v.; glos apostołow ... balwany potópyayoczy, Puł. 228 r.; odrzuczywszy balwany, Puł. 267 r.; ręcze moje vczinili só organi, Flor. prol.; zaweszely gesmy organy nasze, Flor. 136; zaweszalyśmy organy nasze, Puł. 271 r.; dam cy pogani

w dziedzictwo twoie, Flor. 2; dam czy pogany, Puł. 3 r.; w niwecz obrocisz wszitki pogani, Flor. 58; wszytky pogany, Puł. 117 r.; na pogani patrzó, Flor. 65; na pogany, Puł. 127 v.; pogani na zemi sprawasz, Flor. 66; pogany, Puł. 129 r.; rosipi pogani, Flor. 67; rossypy pogany, Puł. 133 v.; wirzucil od oblicza gich pogani, Flor. 77; pogany, Puł. 159 r.; wiley gniew twoy w pogany, Flor. 78. (Puł. 161 v. na lyudzy); wirzucil ies pogani, Flor. 79; wyrzuczylesz pogany, Puł. 163 v.; iensze kazni pogany, Flor. 93; ien kazny pogany, Puł. 188 r.; podaycze medzi pogani slawó iego, Flor. 95, (*jeśli zaś podaycze stoi zamiast powadaycze, w takim razie forma ta jest locativem, jak w Puł. 191 r.; powadaycze myedzy pogany*); glos apostolsky pogany wzywayóczy, Puł. 207 r.; by szvczył siemyó gich w pogany, Flor. 105; w pogany, Puł. 213 r.; smyeszali só se medzy pogany, Flor. 105; myedzy pogany, Puł. 213 v.; wszytky pogany ... napomynayóczy, Puł. 232 v.; pogany napomyna, Puł. 286 r.; pozrzal y rozproszyl pogany, Flor. Habac.; rozploszyl pogany, Puł. 299 v.; w rozzyrdzyu wrzesnyesz pogany, Puł. 300 v.; gdy rozdzyelal naywysszy pogany, Puł. 303 r.; bosze moy oswecey cziny moie, Flor. 17. (Puł. 31 v. czyenye moye); bolescy odzershely przebywaiócze phyllystyny, Flor. Moy.; przebywayócze fyllystym, Puł. 298 r.; dzelicz plony, Flor. 67. (Puł. 131 r. lup); rozdzyelę plony, Puł. 247 v. (Flor. Moy. rozdzeló lypesze); we zle czassy, Puł. 74 r. (Flor. 36. we zly czas); dadzó glossy, Flor. 103; dadzó glossy, Puł. 204 v.; rozmnoszili só se nad wlosy, Flor. 39. (Puł. 83 r. rozmnozily szye wyóczye nysz moye wlossy); nad wlosy glowi moiey, Flor. 68; nad wlossy, Puł. 134 v.; oteymy otemnye razy twoye, Puł. 80 v. (Flor. 38. plagi moie); mszczócz wszytky nalyazy gych, Puł. 195 v. (Flor. 98. nalazena gich); powroszy rozpostrzely só mne w sydlo, Flor. 139; powrozy roszyógnęly, Puł. 276 v.

Formę łacińską na -a ma wyraz cept (sceptrum): zaklyól yes cepra gich, Puł. 300 v. Forma ta na -a w nomin. i accus. plur. tematów męskich powstała głównie pod wpływem analogii końcówki łacińskiej i greckiej -a, jaką ma wiele wyrazów przyswojonych jak np. cepra, łacińskie sceptra, greckie σκήπτρα. Po części działała tu może analogija tych przypadków w liczbie podwójnej i genet. singul. Bardzo dokładnie rzecz tę całą rozwinął prof. Baudouin de Court. w Beitr. f. vergl. Sp. VI. 40—43.

§. 179. b) *Temata męskie pierw. na -ja kończą się w języku polskim na -e, które powstało z dawniejszego -ę, zachowanego jeszcze stale w zabytkach starosłowiańskich: craie zemske (dam), Flor. 2; kraye, Puł. 3 r.; w craie zeme, Flor. 47. (Puł. 97 r. brak); ti ies vezinil wsiztki craye zeme, Flor. 73; wszytky kraye, Puł. 148 v.; postawyl karge (pro: krage) twoge pokoy, Flor. 147; postawyl kraye twoye pokoy, Puł. 289 r.; postawil krage twoge pokoyem, Wacł. 133 r.; sódzycz krage zemske, Flor. Ann.; sędzycz kraye, Puł. 296 r.; vstawyl kraye lyudzyom, Puł. 303 r.; oteymyó boie, Flor. 45; boye, Puł. 95 r.; wszoge dna vstawowaly boge, Flor. 139; vstawyaly boye,*

Puł. 276 r. (ciely den ustawowachu bogte, Klem.); iensze wiwodzi iótcze w moczi, Flor. 67; wywodzy yeyncze, Puł. 130 v.; tamo py-taly nas gysto yócee wodly naz słowa pesny, Flor. 136; gysz to yeyncze wyedly nas, Puł. 271 r. (*Vulg. qui captivos abducebant nos*); w koyncze szwyata, Puł. 34 v. (Flor. 18. w konczoeh okrógu); za oczcze twoie, Flor. 44; za oycze twoye, Puł. 94 r.; palcze moge kv boyowy (vczy), Flor. 143; palcze moye, Puł. 281 v.; deszcze gich (obroczył w krew), Puł. 158 r. (Flor. 77. przewali gich); poloszył dazdze gich grad, Flor. 104; dyzdze, Puł. 209 v., *starosł. -z ma w tym przykładzie refleks -y*; nad towarzisze twe, Flor. 44. (Puł. 93 r. ze wszzech towarzyszow twoych); buclerze seszke ognem [*por. Nehring, Iter Flor., str. 46, uw. 1.*], Flor. 45; puklyerze, Puł. 95 r.; cerkew karze zydy y kaczerze y zlosne, Puł. 273 r.; nozdrze ma-gyó a ne bódó wonecz, Flor. 113; nosdrze mayó, Puł. 229 v. (*może to być jednak i accusat. singul. neutr., por. J. Baudouin de Court. Beiträge VI. 68*); oddatyl yes odemnye przyaczele, Puł. 176 v. (Flor. 87. przyaczele); prze neprziiaczele twoie, Flor. 8; prze nyeprzyaczye-lye twoye, Puł. 12 v.; gonicz bódó neprziaczele moie, Flor. 17; go-nycz będą nyeprzyaczelye moye, Puł. 32 v.; neprziaczele moie dal ies mne tilem, Flor. 17; nyeprzyaczelye, Puł. 32 v.; weszil na ne-prziaczele moie, Flor. 24; na nyeprzyaczelye, Puł. 47 v.; prze ne-prziaczele moie, Flor. 26; prze nyeprzyaczelye moye, Puł. 51 v.; nyeprzyaczele zwyózal, Puł. 54 v.; anysz vczyeszil nyeprzyaczelye moye, Puł. 55 r. (Flor. 29. ani ies vczyeszil neprziaczol mogich); ne-prziaczele nasze rozweiemy, Flor. 43; nyeprzyaczelye nasze, Puł. 89 v.; na neprziaczele moie wzglódale oko moie, Flor. 53. (Puł. 108 v. moych nyeprzyaczyl nyenasrzalo jest oko moye); na nieprziiaczele moie nienawidzalo oko moie, Wack. 3 r.; na neprziaczele moie, Flor. 58; na moye nyeprzyaczele, Puł. 117 r.; prze neprziaczele moie, Flor. 68; prze nyeprzyaczele me, Puł. 136 v.; neprziaczele gich po-erilo morze, Flor. 77; nyeprzyaczele, Puł. 159 r.; vderzil neprzi-aczela swoje, Flor. 77; vderzył nyeprzyaczelye awe, Puł. 160 v.; ne-prziiaczele gich vsmerzil bich bil, Flor. 80; nyeprzyaczele gich vko-rzył bich byl, Puł. 166 r.; rozprosził ies neprziaczele twoie, Flor. 88; nyeprzyaczele twoye, Puł. 177 v.; vsekę od oblicza iego neprziaczele iego, Flor. 88; nyeprzyaczele yego, Puł. 179 r.; vweselił ies wszistky neprziaczele iego, Flor. 88; vwyeszelyles wszistky nyeprzyaczele yego, Puł. 180 v.; naplomeny ... neprziaczele iego, Flor. 96; nyeprzyaczele yego, Puł. 192 v.; szczyrdził gyey nad nyeprzyaczela yego, Flor. 104. (Puł. 209 r. nad nyeprzyaczelymy yego); w nycze dowedze neprziaczele nasze, Flor. 107; poloszó neprziaczele twoye, Flor. 109; polozę nyeprzyaczelye twoye, Puł. 224 r.; wszythky nyeprzyaczele thwoye upokarza, Wack. 87 v.; nyenawydzyalesm y na nyeprzyaczele twoye sechl yesm, Puł. 275 v. (Flor. 138. nienawydzał gesm); neprziaczele yego oblekó we sromotó, Flor. 131; nyeprzy-aczela yego oblyekę we sromotę, Puł. 266 r.; rosprosyzsz neprziaczele moye, Flor. 142; rosprosyzsz nyeprzyaczelye moye, Puł. 281 r.; na

neprzyaczele moge, Flor. Ann.; na nyeprzyaczele moye, Puł. 295 r.; w mnostwe slawe twogey sloszyl ges neprzaczele moge, Flor. Moy.; ssadzyl yes nyeprzyaczele moye, Puł. 297 r.; wydzy nebesky crole na ney, Flor. 67; rozgadza nyebesky krole nad nyę, Puł. 131 v.; karal za nye krole, Flor. 104; krolye, Puł. 208 r.; slomyl yest w dzen gnawa swego krole, Flor. 109; krolye, Puł. 224 v. (Wact. 88 r. po-thlumyl nyeprzyaczyela); pobyl krolae moczne, Flor. 134; zabyl krolye moczne, Puł. 268 r.; pobyl krole moczne, Flor. 135, Puł. 270 r.; ien zbyl krole wyelike, Puł. 270 r. (Flor. 135. gen zbyl krol welky); boze moy oszwyczy czyenye moye, Puł. 31 v. (Flor. 17. czlly moie); gisz wsadali sō na cone, Flor. 75; na konye, Puł. 151 r.; ienze wszyadasz na konye twoye, Puł. 300 r.

Rzeczownik nieprzyjaciel ma nadto dwa razy w psalterzu Puławskim formę nieprzyjacioty, utworzoną podług analogii do tematów męskich na -a, t. j. z końcówką twardą spółgłoską: wybyrayōczy nyeprzyaczyoly nasze, 8 r.; strawycz da swe nyeprzyaczyoly, Puł. 37 v. W zabytkach starosłowińskich mamy ślady takiego przejścia tematów miękkich do tematów twardych na -a w genetiwie i instr. plur. por. R. Scholvin, Archiv f. sl. Ph. II. 500.

§. 180. c) *Temata nijakie pierw. na -a mają jak wszystkie neutra końcówkę -a: nadloszisz lata iego, Flor. 60; lyata, Puł. 120 r.; blogoslawicz bōdzesz corone lata milosci twoiey, Flor. 64; lyata, Puł. 126 v.; lyata wekuia w misli iesm ymal, Flor. 76; lyata wyekuya, Puł. 152 v.; w lyata, Puł. 183 v. (Flor. 89. za lyati); podneszcze wrota, Flor. 23 (2 r.); wrota, Puł. 45 r. v.; miluie bog wrota syon, Flor. 86; wrota, Puł. 174 r.; otworcze wrota, Flor. 95. (Puł. 191 v. wezmycze poczty); wnidzicze we wrota iego, Flor. 99; we wrota, Puł. 196 v.; starl yest wrota, Flor. 106; starl wrota, Puł. 216 v. (ze-trsiel wrata, Klem); otworszycze mne wrota zprawednosczy, Flor. 117; wrota prawoty, Puł. 235 r.; masta, Flor. 9; myasta gych skazil iesz, Puł. 14 r.; duszō welbi vsta czisey, Flor. prol.; sgladzi vsta laciwa, Flor. 11. (Puł. 19 v. wargy lzywe); otworzili so na mō vsta swoia, Flor. 21; vsta swa, Puł. 40 v.; roszirzili sō na mō vsta swoia, Flor. 34; vsta swoya, Puł. 69 r.; wpuscil w vsta moia, Flor. 39; w usta moya, Puł. 81 v.; prze vsta twoia, Flor. 49; przes vsta twa, Puł. 102 r.; poloszili sō w nebossa vsta swoia, Flor. 72; vsta swa, Puł. 145 r.; otworzō w poweschach vsta moia, Flor. 77; ottworzō ... vsta moya, Puł. 154 r.; roszirzi vsta twoia, Flor. 80; vsta twoya, Puł. 166 r.; wszetka lychota zatka vsta swoyō, Flor. 106; zatka vsta swa, Puł. 218 v.; vsta mayō a ne molwycz bōdō. Flor. 113; vsta mayō, Puł. 229 r.; vsta moya atworszyl gesm, Flor. 118, 129; vsta moya, Puł. 250 r.; vsta ymayō, Flor. 134, Puł. 268 v.; molwycz bōdō vsta moyō, Flor. 144; vsta moya, Puł. 286 r.; nad bogaczstwa grzesznych wyelya, Puł. 73 v. (Flor. 36. nad grzesznich bogaczstw wela); ostawō czudzim bogaczstwa swoia, Flor. 48; zostawyō opczym bogaczstwa swoya, Puł. 99 r.; odzierszeli sō bogaczstwa, Flor. 72; odzyczely bogaczstwa, Puł. 145 r.; gysz badayō swadeczstwa*

gogo, Flor. 118. (Puł. 236 v. szwyadecztwo yego, Wacł. 3 v. ktorzi bandą se po swiadecztwach iego); naclon serce moze we swadeczwa twoya, Flor. 118; we szwyadeczwa twoya, Puł. 240 r.; we swiadecztwa twoie, Wacł. 23 v.; we swadeczstwa twoya, Flor. 118, 57; we szwyadeczwa twoya, Puł. 242 r.; we swiadecztwa twoie, Wacł. 26 r.; gysz znaly swadeczwa twoya, Flor. 118, 73; szwyedeczwa (*sic*) twoya, Puł. 244 v.; ktorzi poznali swiadecztwa twoia, Wacł. 30 r.; swadeczstwa twoya rosvnal gesm, Flor. 118, 89; szwyadeczwa twoya, Puł. 246 r.; swiadecztwa twoia rozumialem, Wacł. 35 r.; dobył yesm szwyadeczwa twoya, Puł. 247 v. (Flor. 118, 105, Wacł. 37 v. swadeczstw); mylowal gesm swadeczwa twoya, Flor. 118, 113; szwyadeczwa twoya, Puł. 249 r.; swiadecztwa twoie, Wacł. 38 v.; bych wmal swedeczwa (*sic*) twoya, Flor. 118, 121; szwyadeczwa twoya, Puł. 249 v.; abich umyal swideczstwa twoia, Wacł. 39 v.; kazal ges prawotó swadeczstwa twoya, Flor. 118, 137; swyadeczwa twoya, Puł. 250 v.; swadeczwa twoya (chowal gesm), Flor. 118, 161; szwyadeczwa twoya, Puł. 254 r.; w crolewstwa, Flor. 78; na krolewstwa, Puł. 161 v.; xpus nyebyeskego domu nam krolewstwa wzyawya, Puł. 169 r.; dal gym krolewstwa poganow, Flor. 104. (krolyewstwo, Puł. 210 v.); rozproszyl ye w krolewstwa, Flor. 105; rosproszyl ye w krolewstwa, Puł. 213 r.; wszytka krolewstwa kanaan (pobyl), Flor. 134, 135; wszystkie krolewstwa, Puł. 268 v., 270 r.; ktobe za swatla czuió, Flor. 62; za szwyatla czuyę, Puł. 122 r.; wybral sobe pan ysrahel w bydla sobe, Flor. 134. (w bydło, Puł. 267 v. *possesio*); molwiti só bichó pocrili sidla, Flor. 63; by pokryly szydla, Puł. 124 r.; rosszyrzyl skrydla swa, Puł. 303 r.; w stawy albo w gezera wod [*por. Baudouin de Courtenay, O древне-польс. яз., str. 77*], Flor. 106. (w stawy wod, Puł. 218 r.); yensze obroczył opokó w yezora wod, Flor. 113; w yezyora, Puł. 229 r.

§. 181. d) *Temata nijakie pierw. na -ja*: wydzalesm rospyęczya etyopske, Puł. 299 v.; on wem we scricza sercza, Flor. 43. (Puł. 91 r. wye tayemnycze szyercza); widzcz zgnicza, Flor. 15; zgnyczya, Puł. 25 r.; badaió sercza, Flor. 7; badayacz szyercza, Puł. 11 r.; ymaiócze prawa sercza, Flor. 7. (Puł. 11 r. prawe szyerczem); ymaiócze prawa sercza, Flor. 10. (Puł. 18 r. prawego szyerczem); weselócz sercza, Flor. 18; szyercza, Puł. 35 v.; wnydz w szyercza gich, Puł. 73 v. (Flor. 36. w serce gich); bychó vmóczili ymaiócze prawa sercza, Flor. 36. (Puł. 73 v. prawe szyerczem); oprawy szyercza lyudzka w dobre, Puł. 79 v.; poloszcze sercza wasza, Flor. 47; syercza wasza, Puł. 97 v.; wileycze przed nim sercza wasza, Flor. 61; szyercza wassza, Puł. 121 v.; nawczone sercza w mǫdrosci (vczin), Flor. 89; nauczone szyercza, Puł. 183 r.; nechaycze zaczwerdzacz serca wasza, Flor. 94. (Puł. 190 r. nyezaczwyrdzaycze szyercz waszych); slwncza w pomoczy dnowy (vczynyl), Flor. 135. (Puł. 269 v. sloyncze); vczin miloserdza twoia, Flor. 16; myloszerdzya twoya, Puł. 26 v.; wzpomen miloserdza twoia, Flor. 24; myloszycerdza twoya, Puł. 46 r.; wztrzima miloserdza swoia, Flor. 76; myloszycerdza swa, Puł.

152 v.; miłosierdza gospodnowa na weky piacz bódó, Flor. 88; myłoszyerdza boza, Puł. 176 v.; dal ye w myłoserdza, Flor. 105. (Puł. 214 v. w myłoszyerdze); vreczvme (*pro*: vrozvme) myłoserdza bosza, Flor. 106; vrozvmye myłoszyerdza boza, Puł. 218 v.; myłoszyerdzja wspomnyenesz, Puł. 299 r. (Flor. Habac. myłoserdze); weszlo yest jako woda w wnantrza yego, Flor. 108; wnołtrza yego, Puł. 222 r.; doconay chodziena moia, Flor. 16; zwyrzchny chodziena moia, Puł. 26 r.; gimisz wroczo chwalena twoia, Flor. 55. (Puł. 112 v. wroczo chwały tobye); dopuszczena kto rozume, Flor. 18. (Puł. 35 v. grzechi); odpusci wszylka dopuszczena moia, Flor. 24; dopuszczena moia, Puł. 47 v.; bich ziawil wszistka kazana twoia, Flor. 72; wszistka kazana twa, Puł. 146 v.; pomny layana twoja, Puł. 149 r. (Flor. 73. pamoczzen bódz laianam twogim); kazy mislena ludzka, Flor. 32; myszylenya lyuczka, Puł. 62 v.; puszcayocz naszyenya swoja, Flor. 125; naszyenya swoja, Puł. 260 v.; stópayócze w obwyózana przewdze gospodzyn, Flor. 124; w obwyózana, Puł. 259 v.; na omolwyenya wymolwyenya w grzeszech, Puł. 277 v. (Flor. 140. na omolwene wymolwa grzesznich); ot pokolena w pokolena, Flor. 134. (Puł. 268 v. w pokolyenye); pamyétay dny dawne myszy pokolyenya wszylka, Puł. 302 v.; czynyócze przestópanya nyenazralesm, Puł. 197 r. (Flor. 100. czinócze neprawdó); gen rozdzelyl morze czyrwone w rozdzelena, Flor. 135; w rozdzelienya, Puł. 270 r.; ty yes vczynyl rosprawyenya, Puł. 195 r. (Flor. 98. ty nagotowal ies slotcosci); vzdrow skruszena iey, Flor. 59. (Puł. 118 v. vzdrow skruszenye yey); wózwge skruszena gych, Flor. 146; zwyózuye akruszenya gych, Puł. 287 v.; swyózuce skruszenya gich, Wacł. 129 v.; na wszczekana krziwa, Flor. 39; na wszczyekanya krzywa, Puł. 82 r.; wstópena w serczu swoim rozloszil, Flor. 83; wstópyenya, Puł. 169 v.; maszco wszistky nalazena gich, Flor. 98. (Puł. 195 v. wszystky nalyazy); znameniczne wczyncze w lvdzoch wynalezena yego, Flor. Isai; zyawcze w lyudzoch wynalyczyenya yego, Puł. 293 r.; welikoczinócz zbawena crola iego, Flor. 17. (Puł. 34 r. zbawyenye); iensze kaszesz zbawena iacob, Flor. 43; wzkazuyesz zbawyenya, Puł. 89 v.

§. 182. c) *Temata żeńskie pierw. na -a mają końcówkę -y (starosł. ѣ), które też pełni funkcję nominativu*: mowicz bódó gadky, Flor. 77; bédę mowicz gatky, Puł. 154 r. (*tu zębowa dzwzięczna czyli słaba przeszła w bezdzwięczną czyli mocną, podobnie jak we Flor. 27. lut, zamiast lud*); badaio sercza i pocrotky bosze, Flor. 7. (Puł. 11 r. badayacz szyercza y pokrótke boze); zaszsz pocrotky moie, Flor. 25; vszazy pokrátky moye, Puł. 48 v.; oszadl ges pokrótky moie, Flor. 138; pokrátky moye, Puł. 274 v.; murzinowe przeidó róky iego bogu, Flor. 67, (*przykład ten wątpliwy jest co do znaczenia, bo może być co do formy i genetivem singul, w Puł. jest: vapyesszó przed yego rękama ku bogu, 133 v. w Wulgacie zaś: Aethiopia celeriter transmittat manuum suarum (donum) ad Deum*); ti posuszil yes rzeky etham, Flor. 73; rzyeky ethan, Puł. 148 v.; wiwodl yaco rzeky wodi, Flor. 77; jako rzeky, Puł. 155 v.; obroczil w krew rzeky gich, Flor. 77; rzeky, Puł. 168 r.; wazistky rzeky twoie wwodl ies na mó, Flor.

87; wszystkie wody twe, Puł. 175 r.; rzeki zdzierzesz zyemye, Puł. 300 r.; vliczki neba otworzil, Flor. 77; vlyczky, Puł. 156 v.; bawni (pro: jawni) ies mi vezinil drogi sziwota, Flor. 15; drogy, Puł. 25 v.; drogi twoie ... ukaszi mne, Flor. 24; drogi twoye, Puł. 46 r.; nau- czy czyche drogy swoye, Puł. 46 v. (co jednak może być i *genet. singul.*; nauczi cyche drogam swim, Flor. 24); ziaway gospodnu drogy twoye, Puł. 72 v. (Flor. 36. drogó twoiów); wye gospodzyn drogy nye- wynnych, Puł. 74 r. (Flor. 36. znaie gospodzin drogów); zuamy vczynyl droghi swoye, Flor. 102; znany vczynyl drogy swoye, Puł. 201 v. (Wittenb. znamy uczynyl cziesti swe); droghy moge zyawil gesm, Flor. 118; drogy moye, Puł. 238 v.; drogi moie oznayomylem, Wacł. 7 r.; myslyl gesm droghy moge, Flor. 118, 57; myszlyl yesm drogy moye, Puł. 242 r.; pamiółtalem na drogi moie, Wacł. 26 r.; swytky droghy moge spaczyl ges, Flor. 138; wszystkie drogy me przeszaral yes, Puł. 273 v.; posznay droghy moge, Flor. 138; poznay szczeszyky moye, Puł. 275 v.; ty poznal ges droghy moge, Flor. 141. (poznal yes szdze moye, Puł. 279 r.); droghy grzesznych rosproszy, Flor. 145; drogy grzesznych, Puł. 287 r. (Wacł. 126 r. z drogy); drogy vczynyl yes w morzu, Puł. 301 r.; wszitko podbil ies pod nogi iego, Flor. 8; pod nogy yego, Puł. 13 r.; swirzchowal nogi moie, Flor. 17; nogy moye, Puł. 32 r.; pod nogi moie, Flor. 17; pod nogy moye, Puł. 32 v.; kopali só rżócze moie y nogi moie, Flor. 21; nogy moye, Puł. 41 r.; witargna z sidla nogi moie, Flor. 24; nogy moye, Puł. 47 v.; postawil ies ... nogi moie, Flor. 30; nogy moye, Puł. 57 v.; postawil iest na opoce nogi moie, Flor. 39; nogy moye, Puł. 81 v.; pod nogi nasze, Flor. 46; pod nogy nasz, Puł. 95 v.; nogy moie (witargi ies), Flor. 55; nogy moye, Puł. 112 v.; vsmyerzyly só w póczczyech no- ghi yego, Flor. 104; vsmyerzyly w pęczyech nogy yego, Puł. 208 v.; noghy ymayó a ne bódó chodzyez, Flor. 113; nogy mayó, Puł. 229 v.; wytargi noghy moge, Flor. 114; nogy moye, Puł. 231 v.; obro- czyl gesm noghy moge, Flor. 118, 57; nogy moye, Puł. 242 r.; obro- czilem nogi moie, Wacł. 26 r.; chowal gesm noghi moge, Flor. 118, 97; nogi moye, Puł. 247 r.; wstrzimovalem nogi moye, Wacł. 36 r.; noghy swótych swogych schowa, Flor. Ann.; nogy, Puł. 296 r.; wy- nidze dyabel przed noghy gego, Flor. Habac.; przed nogy yego, Puł. 299 v.; postawy nogy moye, Puł. 301 v.; oteymi otemne plagi moie, Flor. 38; razy twoye, Puł. 80 v.; weszi na slugi twoie, Flor. 89; na slugy twoye, Puł. 183 v.; na slugi twoie, Wacł. 15 v.; czynysz ... slughy twe ognym, Flor. 103; slugy twoye, Puł. 203 v.; lescz czy- nyly w slughy yego, Flor. 104. (Puł. 209 r. slugam yego); w fara- ona y we wszystkie slugy gego, Flor. 134; we wszystkie slugy yego, Puł. 268 r.; wardęgy gich ... zwyózal, Puł. 159 r. (Flor. 77. war- dógó); zgladay gospodzyn wszelkye wargy lzywe, Puł. 19 v. (Flor. 11. sgladzi vsta laciwa); przes wargi moie, Flor. 15; przes wargy moye, Puł. 24 v.; wargi moie otworz, Flor. 50; wargy moye; Puł. 104 v.; warghy moye wztworz, K. Świdz.; xps wargy nasze otwarza, Puł. 139 r.; wzesy rżócze twoye w pichi gich, Flor. 73; w pichy

gich, Puł. 147 r.; spewacz czanoti twoie, Flor. 20; szyly twoye, Puł. 39 r.; dobroty dal ies mne, Flor. 12. (Puł. 21 r. dobra dal mnye); bo iesm nasladował dobroty, Flor. 37. (Puł. 79 r. dobrotę); spyewa dobroty, Puł. 224 v.; wszitky lichoti moie sgladz, Flor. 50; vszitky lichoti mee sgladz, K. Świdz. (*w nowszych psalterzach wszędzie prawie wyraz lichota zastąpiony wyrazem złość, wszystkie zloszczy, Puł. 104 r.; wszitki zloszczi, Wacł. 116 v.*); lichoty strogicze, Flor. 57. (zloszcz, Puł. 114 v.); nechczeycze pwacz w lichoti, Flor. 61. (we zloszczy, Puł. 121 v.); vsta molwócih lichoti, Flor. 62; badali sô lichoti, Flor. 63. (Puł. 123 v., 124 r. zloszczy); lichoti acz iesm przyglódal, Flor. 65, (Puł. 128 v. za zloszczó acz yesm wesrzal); poloszil ies lichoti nasze, Flor. 89. (Puł. 182 v. zloszczy); nechaycze molwicz przecywo bogu lichoty, Flor. 74; nawedzô w metle lychoti gich, Flor. 88. (Puł. 150 r, 179 v. zloszcz); daleko vczynyl od nas lychoty nasze, Flor. 102; bódzeszly lychoty chowacz, Flor. 129. (Puł. 202 r., 263 v. zloszczy, Wacł. 18 v. zloszczi); na pamyęczy myey vszitky obyety twoye, Puł. 36 v. (Flor. 19. pamóezen bódz wszem obetam twogim); czyny myloszcz y otplaty, Puł. 74 r. (Flor. 36. smiluię se y odplaczi); w otplaty y we szcodó, Flor. 68; w otplaty, Puł. 137 r.; xpus złe wracza otplaty, Puł. 144 r.; ien vczynyl poszwyaty wyelyke, Puł. 269 v. (Flor. 135 swecze); abych nawyk prowoty twoye, Flor. 118, 65; abych powykl prawoty twoye, Puł. 243 v. (Wacł. 28 v. abich se uczil szprawiedliwosciam twogim); roboty gich (dal), Flor. 77; roboty gich, Puł. 158 v.; roboty ludskie osedly sô (*possederunt*), Flor. 104; wboty (*zamiast roboty, por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 219*) lyudzke oszyedly, Puł. 210 v.; rozbercze czvdzy roboty yego, Flor. 108; rozchwataycze czudzy roboty yego, Puł. 221 v.; siróti (*pro: siroti*) popili (*pro: pobili*) sô, Flor. 93; szyroty pobily, Puł. 188 r.; dayesz pomsty, Puł. 33 v. (Flor. 77. mnszcz); gwazydy (*vzrzó*), Flor. 8; gwyazydy (*usrzę*), Puł. 12 v.; meszódzcz y gwyazydy na pomocz noczy (*vczynyl*), Flor. 135; gwyazydy, Puł. 269 v.; iensze czini krziwdy, Flor. 36. (Puł. 72 v. krzywdę); molwili sô krziwdy, Flor. 57; molwyly krzywdy, Puł. 114 v.; krziwdi róce wasze spewaió, Flor. 57; krzywdy, Puł. 114 v.; czyrpyal wyelyke krzywdy, Puł. 134 r.; wszem krzywdy czyrpyóczym, Puł. 201 v. (Flor. 102. wszem nasyle czyrpyónczym, Wittenb. wsiem nasile tirpieczym); prze krzywdy zem gych, Flor. 106; prze krzywdy Puł. 216 v.; prawdy milował iest, Flor. 10; prawdy, Puł. 18 v.; wydczye prawdy, Puł. 26 r. (Flor. 16. prawdó); prawdy zyskowacz będze, Puł. 59 v. (Flor. 30. prawdi szuka); spowyedacz będe nyeprawdy moye gospodnu, Puł. 60 v. (Flor. 31. spowádacz se bódó ... neprawdo moió); zaprawdy wszaco blizu boiócih se yego, Flor. 84. (Puł. 171 r. a wszakosz blyzu); clasz bódó radi, Flor. 12, (Puł. 20 v. radę); mistili sô radi, Flor. 20; rady, Puł. 39 r.; kazy rady ksószócze, Flor. 32. (Puł. 62 v. odrzuczaj radę); sgromadzaió ... wodi morske, Flor. 32; wody morske, Puł. 62 v.; postawil wody, Flor. 77; postawyl wody, Puł. 155 v.; wiwodl yaco rzeky wodi, Flor. 77; wody, Puł. 155 v.; obroczyl wody gych

w krew, Flor. 104; obroczył wody gych, Puł. 209 r.; bódzeece czyrpacz wody, Flor. Isai. (wodę, Puł. 292 v.); swadł na ne gospodzyn wodi morzke, Flor. Moy.; swyodł na nye bog wody morske, Puł. 299 r.; prze zdradi, Flor. 72. (prze lzy, Puł. 145 v.); uczynienysmy w potępy szószyadom, Puł. 161 v. (Flor. 78. vczineni iesmi przekoró); napelni wszistky prosby twoie, Flor. 19; proszby twoye, Puł. 37 r.; dacz prosby, Flor. 36; dacz prozby, Puł. 72 v.; wisłuszal prosbi moie, Flor. 39 (Puł. 81 v. przyól iest prosbę moyę); ryby morzke (podbil ies), Flor. 8; ryby morskye, Puł. 13 r.; pobyl ryby gich, Flor. 104; zmorzył ryby gych. Puł. 209 r.; any smeszayancz person any osobe (sic) rozłóczayócz, Flor. Atan.; any ossoby rozłóczayócz, Puł. 308 r. *(znaczenie w tym miejscu przemawia za accusat. pluralis, konstrukcyja zaś za genet. singul.; obie te formy pod względem morfologicznym są możliwe, bo forma ossoby może być tak genet. singul. jak i accusat. plur. Forma osobe znajdująca się w psalterzu Floryjańskim musiała powstać wskutek omyłki tylko, bo trudno przypuścić, aby tu działała analogija tematów na -ja. W Modlitwach Wacł. jest any gyszności rozłaczaiancz 8 v.); puszcza krzystal swoy jako skyby, Flor. 147; jako skyby, Puł. 289 r.; iako skibi, Wacł. 133 v.; porodzyla szemya gich szaby, Flor. 104; zaby, Puł. 209 v.; bog złame głowi, Flor. 67; bog zetrze głowy, Puł. 132 r.; zamócił ies głowi smokow, Flor. 73; zamóciłies głowy, Puł. 148 r.; złamał ies głowi zmocowi, Flor. 73; głowy smokowe, Puł. 148 r.; zstrzósę głowy, Flor. 109; strzęszye głowy, Puł. 224 v.; molwi gospodnowi molwi, Flor. 11; molwy gospodnowy molwi, Puł. 19 v.; porzucyl ies molwi moie za só, Flor. 49. (Puł. 102 r. porzuczilesz rzecz moyę); chwalicz bódó molwi moie, Flor. 55. (Puł. 111 v. molwę moyę); w bodze będę chwalycz molwy, Puł. 112 v. (Flor. 55. molwó); rozłoczy molwy swoye, l'uł. 226 v. (Flor. 111. rozłoczy rzeczy swoge); w molwy prawoty twoge, Flor. 118, 121; w molwy prawoty twoyey, Puł. 249 r. (Wacł. 39 r. w wimowó); bych mysł molwy twoge, Flor. 118, 145; molwy twoye, Puł. 252 r.; obyetowaly só syny swe y czsery swe dyablo, Flor. 105; czory swe dyablom, Puł. 214 r.; gotuió gori we czci swoiey, Flor. 64; gotuyócz gory, Puł. 125 v.; czemu podeszrani ymacze gori zsadle, Flor. 67; macze gory sszyadle, Puł. 131 v.; pocrila iest gori czma iey, Flor. 79; przykrył gory czyen yey, Puł. 164 r.; plomen szgóczy gori, Flor. 82; zgóczy gory, Puł. 168 v.; podswygl yesm oczy moy na gory, Flor. 120; na gory, Puł. 256 r., Wacł. 75 v.; yasz stópa w gory syon, Flor. 132; w gory, Puł. 266 v.; stópy dotkny gory, Flor. 143, a sstępy vderz gory, Puł. 282 r.; mory gich w szerzawu (pobil), Flor. 77; mory gich szeszany, Puł. 158 v.; wesmesz modli sprawedności, K. Świdz.; modly, Puł. 105 r. (Flor. 50. ofaró); modly y offari (przymesz), Flor. 50; pokład y modli, K. Świdz.; pokład y modly (wezmyesz), Puł. 105 r.; yedly modly martwych, Puł. 213 r. (Flor. 105. gedly só poswyóczyenye); zawory szelazne zbył, Flor. 106; zawory zelyazne zbył, Puł. 216 v. (zawori zelezne złamał, Klement.); wroczę chwaly tobye, Puł. 122 v. (chwalena twoia, Flor. 55); powadaiócz chwali gospodnowi, Flor. 77;*

powyadayōcz chwały, Puł. 154 v.; polozil iest czmi szirokošez swoiō, Flor. 17; polozil czmy, Puł. 29 v.; polozyl yes tezmy, Flor. 103; polozylešz czmy, Puł. 205 r.; poslal tezmy, Flor. 104; poslal czmy, Puł. 209 r.; crasi domu dzelicz plony, Flor. 67; krasy domu dzelycz lup, Puł. 131 r. (*przykład wątpliwy*); vslyszany vczyiny wazytki chwały yego, Flor. 105; wszystkie chwały yego, Puł. 211 r.; lud y kobili zbawisz gospodne, Flor. 75; złamal szyly, Puł. 150 v.; nagotowali sō strzali, Flor. 10; strzaly swoye, Puł. 18 r.; strzali swe, Flor. 7; strzaly swoye (vczynyl), Puł. 11 v.; poslal strzali swoie, Flor. 17; straly swoye, Puł. 30 r. (poslal strzeli swe, Klem.); wypuscy strzaly twoge, Flor. 143; wypuszczy straly twoye, Puł. 282 v.; poyę strzaly moye krwyō, Puł. 307 r.; pan pradzywy setne wyrzchy albo zyly grzesznich, Flor. 128. (Puł. 262 v. setnye wyrzchy); smętek lyeczy rany grzechow, Puł. 253 r.; Kristus czylne rozgodzyw stony (*pro: strony*), Puł. 187 v.; postawyl welny gych w cychoscz, Flor. 106. (Puł. 217 v. welnę gich); vszima vbaczi zlii moie, Flor. 38; zlyi moye, Puł. 81 r.; polozyl ies zlii moie, Flor. 55; polozyl yes zlyi moye, Puł. 112 r.

Męski: na patriarchy proroky, Puł. 176 v.

§. 183. f) *Temata żeńskie pierw. na -ja mają końcówkę -e, odpowiadającą starosłow. -a: w tobye nadzyeye mynal yesm, Puł. 280 v. (Flor. 142. gesm w czō pfal); vczynyl weligee rzeczy, oczwernycze (terribilia) w morzv czyrzwonem, Flor. 105; oczwernycze, Puł. 212 v. wyrazu tego w innych znanych zabytkach nie ma; tkwi tu pierwiastek ten sam, co w rzeczowniku poczwara, por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 222, 262—3; blyzkawicze rozmnoszil, Flor. 17; blyskawycze rozmnozyl, Puł. 30 r. (Klem. bliskanye rozmnoszil); roswezczili sō blyzkawicze twoie, Flor. 76; blyskawycze twoye, Puł. 153 v.; blyzkawycze w deadz vczynyl, Flor. 134; blyskawycze, Puł. 268 r.; wszczogla iest maczicze swoie, Flor. 79. (roszczyęgla roszdze swe, Puł. 164 r. [imię zbiorowe, por. §. 83]); wzdawayce obetnicze, Flor. 4; obyetyncze, Puł. 5 v.; obetnicze moie sewroczo, Flor. 21; obyetyncze moye wrocze, Puł. 42 r.; wraczay obetnicze twoie, Flor. 49. (Puł. 101 v. szlyuby twoye); bych wroczil obetnicze moie, Flor. 60. (Puł. 120 v. obyetynczę moyę, Wacl. 9 v. obiati moie); wroczočz obetnicze moie, Flor. 65; wrocze tobie obyetyncze moye, Puł. 128 r.; obetny-cze moye panv wroczo, Flor. 115 (2 r.); obyetyncze moye gospodnu wrocze, Puł. 232 r. v.; pasl iesm owcze oczcza mego, Flor. prol.; owcze (podbil ies), Flor. 8; owcze, Puł. 13 r.; dal ies nas iaco owcze karm, Flor. 43; yako owcze w karmyō, Puł. 90 r.; na owce pastwi twoiey, Flor. 73; na owcze, Puł. 147 r.; przewodl ies iaco owcze lud tway, Flor. 76; yako owcze, Puł. 153 v.; podyōl iaco owcze lud swoy, Flor. 77; yako owcze, Puł. 159 r.; owcze swoye w wyekuge odpoczywane wwodzy, Puł. 189 v.; polozyl yako owcze szeladzy, Flor. 106; polozyl yako owcze, Puł. 218 v.; gen vczynyl swezce welyce, Flor. 135. (Puł. 269 v. vczynyl poszwyaty); bo on wye tayemnyese szyercza, Puł. 91 r. (Flor. 43. we sericza sercza); pobil w gradze*

winnicze gich, Flor. 77; wyennycze gich, Puł. 158 v.; pobyl wynny-
 cze gich, Flor. 104; pobyl wynnycze gych, Puł. 209 v.; sadzyly sô
 wynnyce, Flor. 106; sadzyly wynnycze, Puł. 218 r.; wzyawy puszcze,
 Puł. 54 v. (Flor. 28. ziawy lomi); poloszył puszcze w stawy, Flor. 106.
 (Puł. 218 r. polozyl puszczo (*sic*) w stawy wod); pobil tluszcze gych, Puł.
 157 r. (Flor. 77. pobil tluste gich); zetrzesz lodze tharske, Flor. 47;
 zetrzesz lodzye tarskye, Puł. 97 r.; ryby morzke iesz przechodzô stdze
 morzke, Flor. 8; yes przechodzâ zddze morskye, Puł. 13 r. (*nomin.*
sing. zdzia lub zdza, por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 250); odchi-
 lil ies stdze nasze, Flor. 43. (Puł. 91 r. obroczył yes szyercze nasze);
 ty poznal yes szdze moye, Puł. 279 r. (Flor. 141. droghy moge);
 obraczaiôczy dusze, Flor. 18; dusze, Puł. 35 r.; w dusze zamôczaiô-
 cze me, Flor. 26; myedzy dusze, Puł. 51 v.; wzyacz dusze moye, Puł.
 58 r. (Flor. 30. duszô moiô, *prof. Nehring uważa formę psalterza*
Puławskiego za błędną, powstałą z niewoagi, zamiast duszę moyę,
por. Archiv f. sl. Ph. V. 219); abi witargl ze smerczy dusze gich,
 Flor. 32; dusze gich, Puł. 63 v.; zbawi gospodzin dusze, Flor. 33;
 odkupy dusze, Puł. 66 r.; dusze od strzal wyrwa, Puł. 123 v.; du-
 sze vbogich zbawoni vezini, Flor. 71; dusze, Puł. 143 r.; odkupy du-
 sze gich, Flor. 71; dusze, Puł. 143 r.; strzy dusze moye, Puł. 172 r.
 (*może to być jednak i genet. sing. jak we Flor. strzeszi dusze moiey,*
 85); poslal nasyczenye w dvsze gych, Flor. 105. (w duszę, Puł. 212
 r.); fygusze gych (pobyl), Puł. 209 v. (Flor. 104. fykowe drzewo); ty
 vcowal ies zorze y sluncze, Flor. 73. (Puł. 148 v. zarzę); w wesze
 bosze, Flor. 83. (Puł. 169 r. w przebytky boze); rozdzelô lypesze,
 Flor. Moy. (*dziś nom. sing. łupież, Puł. 297 v. plony*); na lôdzwe
 twoye, Flor. 44; na lyędzwy twoye, Puł. 92 v.; szczinil wszitky wole
 moie w nich, Flor. 15; wolye me, Puł. 24 r.; wole swoye (znany
 vezynyl), Flor. 102; wolye awoye, Puł. 201 v.; syaly sô rolye, Flor.
 106; szyaly rolyey, Puł. 218 r.; we wszystkie wole yego, Flor. 110;
 we wszystkie wolyey yego, Puł. 225 r.; slotke bral ies karme, Flor.
 54; byral karmye, Puł. 110 r.; karme poslal gim, Flor. 77; karmye
 spuszczył gym, Puł. 156 v.; poloszyli sô ... karme ptakom neba, Flor.
 78; karmye, Puł. 161 r.; sędzy zyemye, Puł. 167 r. (Flor. 81. sô-
 dzi semô); dal zyemye gich dziedzycztwo, Puł. 268 v. (Flor. 134. dal
 szemô gych w dziedzycztwo); ti rostargl ies studne, Flor. 73; studnye,
 Puł. 148 v.; genze wypuszczasz studnye w podolech, Flor. 103; wy-
 puszczasz studnye, Puł. 204 r.; skalo w studne wod (obroczył), Flor.
 113. (Puł. 229 r. w studnye).

*Tu wreszcie zaliczę téz formy lże: gisz molwô lsze, Flor. 5; sku-
 kacze lsze, Flor. 4, jakkolwiek w nominat. i accus. sing. jest forma
 lż, a nie lża. Puławski ma: mowyô leesz, 7 r.; szukacze lesz,
 5 v. Uwagi godne są formy: rolyey, wolyey, które, jak wyżej poda-
 lem, znajdują się w psalterzu Puławskim. Powstały one zapewne pod
 wpływem genetiwu singul., który w tych rzeczownikach w obu psalte-
 rzach ma analogiczną końcówkę -ej (por. §. 44). Obok wolej jednak
 mamy 2 razy w Puł. formę wole.*

§. 184. g) *Temata męskie pierw. na -i kończą się na -i, obok czego jednak występują formy na -e.*

Z końcówką -i: po wszystkie dny, Flor. 7, Puł. 11 v.; na długie dny, Flor. 22, Puł. 44 r.; po wszystkie dny, Flor. 26, Puł. 50 v.; dny widzecz dobre, Flor. 33; dny wydzyecz dobre, Puł. 65 v.; we dni głodne, Flor. 36; we dny, Puł. 74 r.; merne poloszil ies dni moie, Flor. 38; dny moye, Puł. 80 r.; po wszystkie dny, Flor. 41. (Puł. 87 v. na kaszdy dzien); dni na dni crolowi nadloszisz lata iego, Flor. 60.; dny nad dny, Puł. 120 r.; mislił iesm dni stare, Flor. 76; dny stare, Puł. 152 v.; iaco dni neba (poloszć), Flor. 88; jako dny nyeba, Puł. 179 v.; vmneyszil ies dni czasa iego, Flor. 88; vmneyszyles dny, Puł. 181 r.; radowali iesmi se za dny, Flor. 89. (Puł. 183 v. w dnyoch); pomnal gesm dny stare, Flor. 142; dny stare, Puł. 280 v.; we wszelke dny, Flor. Isai. sec.; w wszelyke dny, Puł. 294 v.; pamyętay dny dawne, Puł. 302 v.; sędzi ludzi, Flor. 7. (Puł. 11 r. sędzy lyudzy); vdróczył yes lyudzy, Puł. 89 r. (Flor. 43. lud); podobyl yes lyudzy pod nas, Puł. 95 v. (Flor. 46. lud); na lyudzy, Puł. 161 v. (Flor. 78. w pogany); sędzicz bódze ludzi, Flor. 95; lyudzy, Puł. 192 r.; ludzi (sędzicz bódze) w prawdze swoiey, Flor. 95, 97; lyudzy, Puł. 192 r. (Puł. 194 v. lyud).

Z końcówką -e: sędzy lyudzye, Puł. 11 r. (Flor. 7. ludzi); ludzye y zwyerz zbawysz, Puł. 71 r.; postawylesz lyudze, Puł. 128 r.; sędzysz lyudze, Puł. 129 r. (Flor. 35, 65, 66. lud); karanye w lyudze, Puł. 291 v. (Flor. 149. w lydzoch).

Właściwą końcówką jest tutaj -i, podobnie jak w języku starosłowiańskim. Na utworzenie zaś formy z końcówką -e wpływały zdaje się następujące czynniki:

- 1) *nominativus pluralis tych tematów ludzie.*
- 2) *accusativus pluralis tematów męskich pierwotnie na -ja, np. konie.*
- 3) *analogija innych tematów męskich spółgłoskowych, jak np. kamienie.*

Uwagi godna, że formę tę napotyamy w obu psalterzach tylko w rzeczowniku ludzie; rzeczownik dzień zawsze ma dni. Jest ona częstszą w psalterzu Puławskim, niż we Floryjańskim, bo w Puławskim znajdujemy formę ludzie sześć razy, we Floryjańskim zaś tylko cztery razy.

Prócz tych dwu form mamy jeszcze w psalterzu Puławskim zupełnie podług analogii tematów na -a twardych utworzoną formę paznokty (starosł. морзѣ); dobywa rogow i paznokty, Puł. 137 v. (Flor. 68. paznoktów).

§. 185. h) *Temata żeńskie pierw. na -i mają końcówkę -i: trud y bolescy znamoniesz, Flor. 9; bolyeszcy, Puł. 17 r.; bolescy odzershely, Flor. Moy.; bolyeszcy odzeryzely, Puł. 298 r.; w ogłowi y w usdze czelnsci gich sczisni, Flor. 31; czelyuszcy, Puł. 61 r.; czelusy lwow złame gospodzyn, Flor. 57; czelyuszcy, Puł. 115 r.; ne zostawy gospodzyn prôta grzesznych na czôszcy prawych, Flor. 124.*

(nad szczęszczy, Puł. 259 v.); cladó w zkarbech głóbocosci, Flor. 32; kladócz w skarbyech glebokoszczy, Puł. 62 v. (*disponit in thesauris abyssos*); głóbokoszcz głóbokoszczy wzywa, Puł. 87 r. (Flor. 41. głóbococz głóbococz wziwa); zliczillisó wszystkie cosczy moie, Flor. 21; koszczy moye, Puł. 41 r.; bog rosypa cosczy gich, Flor. 52; koszczy gych, Puł. 107 r.; weszło yest ... w koszczy yego, Flor. 108; w koszczy yego, Puł. 222 r.; tako starł wszytky koszczy moye, Puł. 293 v. (Flor. Isai. sec. koszcze); wnydzy sprochnyaloszcz w koszczy moye, Puł. 301 r.; molwócz lsci só mislili, Flor. 34; lszy myszlyly, Puł. 69 r.; lsczi wszego dna só mislili, Flor. 37; lzy, Puł. 78 r.; mądroszczy dayący, Puł. 35 r. (Flor. 18. módroszcz dayóczy); wnydó w nyzcoszi zeme, Flor. 62; w nyskoszczy zyemye, Puł. 123 r.; lyudze myszlyly proznoszczy, Puł. 2 v. (Flor. 2. proznoszcz); proznoscy molwili só, Flor. 11. (Puł. 19 r. prozna); nenasrzal ies chowaiócze proznoscy, Flor. 30; chwowayócze proznoszczy, Puł. 57 r.; molwili só proznosci, Flor. 37. (Puł. 78 r. proznoszcz); ne głódał iest na proznosci, Flor. 39; na proznoszczy, Puł. 82 r.; wezmó w proznoscy masta swoga, Flor. 138; w proznoszczy, Puł. 275 r.; pokazal yes lyudu twemu przykroszczy, Puł. 118 v. (Flor. 59. twarda); ty nagotowal ies slotcosci, Flor. 98. (Puł. 195 r. ty yes wczynyl rozprawyenya); poloszili só smertnoscy slugam twogim, Flor. 78. (Puł. 161 r. polozily czyala); czemu ti wipowadasz sprawednosci moie, Flor. 49; sprawyedlywoszczi moye, Puł. 102 r.; ia sprawednosci bódó sódzicz, Flor. 74; sprawyednoszczy będę sędzyez, Puł. 149 v.; sprawednosci moie pobeszczinili, Flor. 88. (Puł. 179 v. sprawyednoszcz moyę); iesz ies wczinil welicosci, Flor. 70. (yezsz wczynyl dzywy, Puł. 141 r.); na wyskokoszczy moye powyedze mye, Puł. 301 v.; xpus zloszczy karze, Puł. 79 v.; wszytky zloszczy moye sgladz, Puł. 104 r.; wszitki zloszczi moge zglaadz, Wacł. 116 v. (Flor. 50. lichoti); gysz stroyó zloszczy, Puł. 116 v. (Flor. 58. lichotó); gysz stroyó zloszczy, Puł. 116 v. (Flor. 58. lichotó); nyechczyeycze pwacz we zloszczy, Puł. 121 v.; vsta molwyóczych zloszczy, Puł. 123 v.; badaly zloszczy, Puł. 124 r. (Flor. 61, 62, 63. lichoti); odpuszczylesz zloszczy, Puł. 170 v.; zloszczy, Wacł. 68 v. (Flor. 84. lichotó); poloziles zloszczy nasze, Puł. 182 v. (Flor. 89. lichoti); wydzelysmy zloszczy, Puł. 183 v. (Flor. 89. widzely iesmy zle); yen molwy zloszczy, Puł. 197 v. (Flor. 100. zle); dalyeko wczynyl od nas zloszczy nasze, Puł. 202 r. (Flor. 102. lychoty); zloszczy yesmy stroyly, Puł. 211 v. (Flor. 105. lychotó); bódzeszly zloszczy chowacz gospodne, Puł. 263 v.; zloszczi zachowawacz, Wacł. 18 v. (Flor. 129. lychoty); gyszto myszlyly zloszczy w szyerczu, Puł. 276 r. (gizto mislechu zlosti w srceyu, Klement. lychotó, Flor. 139); iaco iesmi sliszeli tako iesmi widzeli w mescze gospodnowem czey, Flor. 47; moczy, Puł. 97 r.; powadaiozcz chwali gospodnowi y czczy iego, Flor. 77; moczy, Puł. 154 v.; za yego dobroczy dzékuyócz, Puł. 287 v.; pado w syecy gego grzeszny, Flor. 140. (w szyatke, Puł. 278 v.); iensze wiwodzi iótcze w moczi, Flor. 67. (Puł. 130 v. w mocze); prawycza panowa wczynyla gest moczy, Flor. 117. (Puł. 234 v. mocz boze, *jestto omyłka*

zamiast mocy boze, por. *Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 219*); wnydo w mōczy (pro: moczi) gospodnowi, Flor. 70; wnydę w mocy panowy, Puł. 140 v.; kto molwycz bōdze mocy gospodnowy, Flor. 105. (Puł. 211 r. moczy); apostoły szwytęgo ducha mocy wyerzōczym zyawyayō, Puł. 287 r.; vzdrawuge wszeczki nyemoczy twoge, Flor. 102; nyemoczy, Puł. 201 r.; nyemoci, Wact. 10 v. (vzdrawuge wsieczky nemoczi two); slwczna w pomoczy dnowy, Flor. 135. (*może to być i locativem singul.*, w Puł. 269 v. w pomocz); po wszitky nocy, Flor. 6. (Puł. 9 r. przez kalszdą nocz); iōzik welike rzeczy molwōcy, Flor. 11. (Puł. 19 v. wyelmorzeczny); welike rzeczy molwili sō, Flor. 37; wyelykye rzeczy, Puł. 78 v.; na mō welike rzeczi molwil, Flor. 54; rzeczy, Puł. 110 r.; zachmvrzyl rzeczy, Flor. 104. (Puł. 209 r. zachmural); rozloszy rzeczy swoge w sōdze, Flor. 111. (molwy swoye, Puł. 226 v.); ne rozpladzaycze molwycz wyssoke rzeczy, Puł. 295 r. (wysokych rzeczy); poloszyl jako owcze czeladzy, Flor. 106; polozyl jako owcze czelyadzy, Puł. 218 v. (*disponit tanquam gregem familias*); myszly ymamy stroycz, Puł. 122 r.; bog wye myszly lyudzke, Puł. 188 v. (mislana ludzka, Flor. 93); vrozumal ges misly moge z daleka, Flor. 138; vrozumyal yes myszly, Puł. 273 v.; gotvyō myszly, Flor. Ann.; yemu gotuyō myszly, Puł. 295 v.; pamyētay dny dawne myszly pokolyenya wszelyka, Puł. 302 v. (*przykład wqtpliwy*); odrosly iey (wzczogla iest), Flor. 79; odroszly swe, Puł. 164 r.; boyaszny boze nauczę was, Puł. 65 v. (*może to być jednak i genetiivem singul. jak we* Flor. 33. boiazni boszey nauczō was); kazny twoye ostrzegacz barzo, Puł. 236 v. (Flor. 118. kaszny twoych ostrzegacz barzo, Wact. 4 r. tis przikazal przikazanya twego strzedz barzo); kazny twoge dobywal gesm, Flor. 118. (Puł. 240 v. kazny twoyey dobywal yesm, Wact. 24 v. przikazanya twego szukalem); Kosprawyli (*sic*) my mne zlostny bazny, Flor. 118, 81; prawly my zly bazny, Puł. 245 v.; powiadali mi zlosznye ci baszni, Wact. 34 r.; bōdō badacz kazny boga mego, Flor. 118, 113; będō badacz kazny boga mego, Puł. 248 v. (Wact. 38 r. bandō na przikazanya boga mego); kazny twoge mylowal gesm, Flor. 118, 145; kazny twoye, Puł. 253 r.; kazny twogo mylowal gesm, Flor. 118, 161; kazny twoye, Puł. 254 r.; Cchowal gesm kazny twoge, Flor. 118, 161; chowal yesm kazny twoye, Puł. 254 r.; kazny twoge wybral gesm, Flor. 118, 169; kazny twoye wybral yesm, Puł. 254 v.; wirōbili drzwi iego, Flor. 73; drzwi, Puł. 147 v.; drzwi okolo stoyōcze (polosz), Flor. 140; drzwi, Puł. 277 v.; drzwi, Wact. 17 r.; gdzie polozy dzieczy swoye, Puł. 169 r. (Flor. 83. kurzota swoia); orzel pobudzayōcz ku lyatany dzieczy swe, Puł. 303 r.

Podobnie jak w męskich, tak i w żeńskich spotykamy końcówkę -e po raz w obu psalterzach; tako starl wszystkie kosceze moge, Flor. Isai. sec. (koszczy. Puł. 293 v.); wywodzi yeyncze w mocze, Puł. 130 v. (w moczi, Flor. 67). Być może, że powstały one tylko wskutek omyłki.

§. 186. i) *Temata męskie pierw. na -u kończą się na -y*: rozdelaicze domi iey, Flor. 47; rozdawaycze domy yey, Puł. 97 v.; nye zdzyelyó na poly, Puł. 111 r. (Flor. 54. ne zpolowó dnow swogich); rozmnozzil ies sini ludzске, Flor. 11; syny, Puł. 20 r.; na sini, Flor. 13; na syny, Puł. 21 v.; widzal iest wszitky syni ludzске, Flor. 32; syny lyudzkye, Puł. 63 r.; mymo syny lyudzke, Puł. 92 r.; nad sini ludzске, Flor. 44; nad syny lyudzkye, Puł. 92 r.; na sini ludzске, Flor. 52; na syny lyudzke, Puł. 107 r.; zbawoni vezini sini ludzi, Flor. 71; syny vbogych, Puł. 142 r.; wibawil ies ... sini iacobowi, Flor. 76; syny yakobowy, Puł. 153 r.; osódz sini vmarzaióczich, Flor. 78; obeymy syny, Puł. 162 v.; vstawil ies wszistki sini ludzске, Flor. 88; wszystky syny lyudzke, Puł. 181 r.; spraw sini gich, Flor. 89; spraw syny gich, Puł. 183 v.; spraiay sini gich, Wacł. 15 v.; bi rozwózal syny zagubonich, Flor. 101; rozwózal syny, Puł. 200 r.; obyétowaly só syny swe, Flor. 105; wzdawaly syny swe, Puł. 213 v.; nad was y nad syny wasze, Flor. 113; nad syny wasze, Puł. 230 r.; wydz syny synow twoych, Puł. 262 r. (Flor. 127. wydecz synow two-gych); pomótay panv syny edom, Flor. 136; pamyétay panye syny edom, Puł. 271 v.; ne pfaycze w ksószóta w syny ludzске, Flor. 145; w syny lyudzke, Puł. 286 v.; w syny lyudzke, Wacł. 125 r.; gdy rozlóczal syny adamowy, Puł. 303 r.; offerowacz bódó tobe woli s cozli, Flor. 65; wzdam czy woly skozly, Puł. 128 r.; genze pokri-wasz wodamy wirzchi gego, Flor. 103; wyrchy, Puł. 203 v.; pan pradzywy setne wyrzchy albo zyly grzesznich, Flor. 128; setnye wyrz-chy grzesznych, Puł. 262 v.; rozlozil w padoly zles, Puł. 169 v. (*moze to być jednak i locativ. singul., jak we Flor. 83. w padole*); nade wszistky stany iacob, Flor. 86; nade wszytky stany, Puł. 174 r.; w stany twoyey (*pro: twoye*), Puł. 88 v.; polozyly stany, Puł. 168 r. (Flor. 42, 82. przebitky).

W znaczeniu vocativu: przinescze gospodnu sini bosze, Flor. 28. (Puł. 53 v. synowye bozy).

§. 187. j) *Temata pierw. na -u (-ъ) femin. mają w psalterzu Puławskim końcówkę analogiczną -e*: zyskuyę krwyę gych, Puł. 14 v. (Flor. 9. brak); krwyę slug swych pomszczi, Puł. 307 v. *W zabytkach starosłowiańskich mają te temata zawsze końcówkę -i, tj. przechodzą w tym przypadku do tematów na -i, formy zaś na -e niema wcale*; por. R. Scholvin, Archiv. f. sl. Ph. II. 533. *Forma na -e w języku staropolskim powstała zapewne pod wpływem tematów żeńskich na -ja.*

k) *Temata męskie pierw. na -en przeszły w języku polskim do tematów na -ja męskich, kończą się więc na -e, podczas gdy w starosłowiańskim przechodzą one do tematów na -i i mają zawsze końcówkę -i*: glos boszi gotuióczy ielene, Flor. 28. (Puł. 54 v. gotuyá-czego gyelyenya, Puł. 54 v.; postawy nogy moye yak yelyenye, Puł. 301 v.; nad zloto y nad droge kamene, Flor. 118, 121. (Puł. 249 v. Wacł. 39 v. nad topazion); strumene iego vpoy, Flor. 64; strumy-nye yego, Puł. 126 r.; ti rostargl ies studne y strume (*sic*), Flor. 73;

y strumyeny, Puł. 148 v.; korzene wszzech zlich wipódza, Flor. prol.; sadzil ies corzene iey, Flor. 79; wsadzył yesz korzenye yey, Puł. 164 r.

§. 188. l) *Temata nijakie pierw. na -men mają zawsze końcówkę -a*: zwali sō ymona swa, Flor. 48, Puł. 99 r.; wszem gym ymena wyzwa, Flor. 146; ymyenya zdzyewa, Puł. 287 v.; wszitkym gym ymyenya zdzewa, Wacł. 129 v.; poloszil iest iaco lōcziszcze mōsōdowe ramona moia, Flor. 17; ramyona moya, Puł. 32 r.; polozili sō znamona swa znamona, Flor. 73; polozily znamyna (*sic*) swa znamony, Puł. 147 v. (*posuerunt insignia sua (pro) insignibus*); poloszil ... znamona swoia, Flor. 77; znamyona swa, Puł. 158 r.; wypusczył znamona y czuda, Flor. 134; znamyona, Puł. 268 r.

m) *Temata nijakie pierw. na -ent mają również jak wszystkie neutra końcówkę -a*: polosz ksōszōta gich, Flor. 82; polosz kszyōzēta gich, Puł. 168 r.; by nawczył ksōszōta yego, Flor. 104; kszyōzēta, Puł. 208 v.; wylyła se yest swada na kxōszōta yego, Flor. 106; na kszyōzēta, Puł. 218 r.; nysz dbacz we ksōszōta, Flor. 117; dbacz wkzyōzenta, Puł. 234 r.; ne pfaycze w ksōszōta w syny ludzke, Flor. 145. ny pwaycze w syny lyudzke, Puł. 286 v. nie dufay w xanszanta, Wacł. 125 r.; gdzie polozil kurzota swoia, Flor. 83. (Puł. 169 r. gdzie polozil dzeeczy swoye); pobil wszistka pirzwenōta, Flor. 77; pobyl wszistka pyrzwnyēta, Puł. 159 r.; pobyl ... pirzwyecznoēta wszelkey roboty gych, Flor. 104; pyrzwnyēta, Puł. 210 r.; pobyl pyrzwnyēta egipta, Puł. 268 r. (Flor. 134. pirzwerodzene), *w wyrazach tych i, y, nie oznacza nic innego, jak tylko e refleks starosł. a, które w tym wypadku jest ściętnione (é), por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 244.*

§. 189. n) *Temata nijakie pierw. na -es przeszły przeważnie do tematów nijakich na -a, odrzuciwszy końcowe -es od tematu. Rzeczownik niebo ma jeszcze przeważnie od tematu na -es formę niebiossa*; vrzō nebosa twoia, Flor. 8; vsrzē nyebyossa twa, Puł. 12 v.; na nebosa, Flor. 8; na nyebyosa, Puł. 12 v.; naclonil nebosa, Flor. 17; naklonyl nyebyosa, Puł. 29 v.; na nebosa, Flor. 56; na nyebyossa, Puł. 113 v.; powiszi se nad nebosa, Flor. 56; nad nyebyossa, Puł. 114 r.; wstopil na nebosa, Flor. 67. (Puł. 133 v. na nyebo); polozili sō w nebossa, Flor. 72. (Puł. 145 r. w nyebo); gospodzin zaprawdō nebyossa vczynil, Flor. 95. (Puł. 191 r. nyebo); naklon nebosa twoya, Flor. 143; nyebyossa twoya, Puł. 282 r.; pokryla gest nebessa (*sic*) slawa gego, Flor. Habac. (Puł. 299 r. nyebo); wstōpil na nebossa, Flor. Atan.; na nyebyossa, Puł. 311 r.; na nyebiossa, Wacł. 113 v.

Formy ze skróconym tematem: powyszy se na neba, Flor. 107. (Puł. 219 r. na nyebie); gen vczynil neba, Flor. 135; vczynyl nyeba, Puł. 269 v.; iasz iest poloszil czuda, Flor. 45; yasz yest polozyl czuda, Puł. 95 r.; yenze czynysz czuda, Puł. 153 r. (Flor. 76. dziwi); czuda swoia (poloszil), Flor. 77; czuda swa, Puł. 158 r.; czuda y sōdi vst yego (pomnycze), Flor. 104; czuda, Puł. 207 v.; wypusczył zna-

mona y czuda, Flor. 134; znamyona y czuda, Puł. 268 r.; polozyly czyala slug twych, Puł. 161 r. (Flor. 78. poloszili sō smertnoscy); myecz moy będę pozyracz czyala, Puł. 307 v.; dzala palczow twogich (vzrzō), Flor. 8; dzyala, Puł. 12 v.; nad dzala, Flor. 8; postawylesz gy nad dzyala rēku twoych, Puł. 13 r.; iensze rozumie wszitka dzala gich, Flor. 32; wszytka dzyala gich, Puł. 63 r.; powadam ia dzala moia krolowi, Flor. 44; dzyala moya, Puł. 92 r.; widzcie dzala bosza, Flor. 45; dzyala boza, Puł. 95 r.; ziawili sō dzala bosza, Flor. 63; dzala boza, Puł. 124 v.; widzcie dzala bosza, Flor. 65; dzala boza, Puł. 127 r.; pomnyal yesm dzala boza, Puł. 153 r. (Flor. 76. pamōczen iesm bil dzalom gospodnowim); na dzala twoia, Flor. 89; na dzyala twa, Puł. 183 v. (Wacł. 15 v. na vczinky twoie); dzala rōk naszich spraw nad nami, Flor. 89; dzyala, Puł. 183 v. (Wacł. 15 v. uczinki); dzala rōku twoyu bōdō se weselicz, Flor. 91. (Puł. 185 v. w dzelyech); widzeli sō dzala moie, Flor. 94; wydzely dzala moya, Puł. 190 v.; widzeli dzala moia, Wacł. 117 r.; przepowyedaycze medzy pogany dzala yego, Flor. 104; powyadaycze myedzy pogany dzala yego, Puł. 207 r.; czynōcz dzala albo skvtky, Flor. 106; czynyōcz dzyala, Puł. 217 r.; zyawiō dzala yego w radoszczy, Flor. 106; zyawyō dzala yego, Puł. 217 r.; wydzely dzala gospodwa, Flor. 106; wydzely dzala boza, Puł. 217 r.; prawycz bōdō dzala panowa, Flor. 117; powyadacz będę dzyala boza, Puł. 234 v.; dzala rōkv twoyv ne gardzy, Flor. 137; dzyala, Puł. 273 r.; dzala rank twogich nye gardzi, Wacł. 137 v.; chwalycz bōdze dzala twoya, Flor. 144; dzala twoya, Puł. 284 r.; nade wszytka dzala gego, Flor. 144; nadewszytka dzala, Puł. 284 v.; slova moia ... wzwedz, Flor. 5; slova moya ... vsluchny. Puł. 6 v.; prze slova, Flor. 16, Puł. 26 r.; wisluszay slova moia, Flor. 16; slova moya, Puł. 26 v.; molwyl yest gospodnu slova, Puł. 28 r.; milowal ies wszitka slova, Flor. 51; wszytka slova, Puł. 105 v.; valisz slova, Flor. 53; vslysz slova, Puł. 108 r.; uszyma przygyimi slova, Wacł. 2 v.; w slova vst mogich, Flor. 77; w slova, Puł. 154 r.; pomnyal yest ... slova, Flor. 104 (Puł. 207 v. slowo); poloszył w nych slova, Flor. 104; slova, Puł. 209 r.; skryl gesm slova twoga, Flor. 118; skryl yesm slova twoya, Puł. 237 r. (skrilem wimowi twoie, Wacł. 5 r.); postaw sludze twome slova tve, Flor. 118; slovo tve, Puł. 240 r. (Wacł. 23 v. wimowō twoia); gesm pfal w slova twoya, Flor. 118; w slova twoya, Puł. 240 v. (Wacł. 24 r. w mowach twich); bych strzegł slova twoya, Flor. 118, 97; slova twa, Puł. 247 r. (Wacł. 36 r. abich strzegł slow twogich); w slova twoya pfal gesm, Flor. 118, 145; w slova twoya, Puł. 251 v.; pytaly nas ... slova pesny, Flor. 136. (Puł. 271 r. pytaly nas ... slow pyesny); slvazal ges wszytka slova vst mogich, Flor. 137; slyszal yes wszytka slova, Puł. 272 r.; wszitka slova, Wacł. 136 r.; slyszaly wszytky slova, Flor. 137; slyszely wszytka slova, Puł. 272 v.; slizeli wszitka slova, Wacł. 137 r.; we slova lychoty, Flor. 140; w slova, Puł. 277 v.; na slova, Wacł. 17 r.; vslyszō slova moya, Flor. 140; vslyszo slova moya, Puł. 278 r.; slysz

zyemya słowa, Puł. 302 r.; podzwigli sô rzeki lycz (licia) swoia, Flor. 92. (Puł. 187 r. lycz (lic) swoję, Wacł. 124 r. licz swoiô).

§. 190. *Pluralis. Instrumentalis.* a) *Temata męskie pierw. na -a kończą się na -y, a niekiedy też na -mi. Z końcówką -y: z grzesznyky, Puł. 52 v. (Flor. 27. z grzesznimi); zęzyky (pro: z yęzyky). Puł. 7 v. (Flor. 5. iôzikmi swimi); iôziky swimi, Flor. 13; yęzyky swymy, Puł. 22 r.; gensze pokrywa nebo obłoky, Flor. 146; jenze pokrywa nyebo obłoky, Puł. 288 r.; gensze pokrywa nyebo obłoky, Wacł. 130 r.; iensze iest przed weki, Flor. 54; przed wyeky, Puł. 110 v.; crol nas przed weky, Flor. 73; przed wyeky, Puł. 148 r.; przed weky vrodzon, Flor. Atan.; przed wyeky, Puł. 310 v.; przed wieki, Wacł. 112 r.; xpus yest bog nad bogi, Puł. 100 r.; nade wszemi bogi, Flor. 94; nadewsemy bogy, Puł. 190 r.; nadewszitki bogi, Wacł. 107 v.; grozni iest nade wszemi bogi, Flor. 95; nade-wszemy bogy, Puł. 191 r.; przed wszemy boghy, Flor. 134; nade-wszemy bogy, Puł. 267 v.; genz czynysz angely twoye duchy, Flor. 103; jenze czynysz angoly twoye duchy, Puł. 203 v.; nad grzechey nasszymy, Puł. 125 r. (Flor. 64. newmilosczech naszich); pyrzwey za chlyeby sze possadzyl, Puł. 295 v. (Flor. Ann. za chlebmy); skrszitali sô na mô zobi swimi, Flor. 34; zęzy swymy, Puł. 68 v.; skrszaitacz bôdze nan zôbi swimi, Flor. 36; zęzy swymy, Puł. 73 r.; zhôby swymy skrzytaez bôdze, Flor. 111; zemby swymy, Puł. 227 r.; offerowacz bôdô tobe woli s cozli, Flor. 65; s kozly, Puł. 128 r.; duchownymy czyny, Puł. 66 v.; podaycze medzi poganı slawô iego, Flor. 95; powyadaycze myedzy pogany, Puł. 191 r.; przed pogany, Puł. 194 r. (Flor. 97. w obesrzeniu poganow); przepowyedaycze medzy pogany dzala yego, Flor. 104; mydzy pogany, Puł. 207 r; tegdy rzekan medzy pogany, Flor. 125; tegdy rzekô myedzy pogany, Puł. 260 r.; nade wszemy pogany, Flor. 112, Puł. 227 v.*

Z końcówką -mi: iôzikmi swimi, Flor. 5. (stosownie do poprawki prof. Nehringa w Iter Flor. 73, Puł. 7 v. zęzyky sswoymy); pyrzwey za chlebmy sô se posadzely, Flor. Ann. (za chlyeby, Puł. 295 v.); xpus nyebesky my glosmy wzwyestowany w czele yest, Puł. 192 r.; wszedł gest pharao s wozmy, Flor. Moy.; z wozmy, Puł. 298 v.

*Powszechną więc jest końcówka -y, podobnie jak w języku starosłowiańskim; we Flor. znajdujemy ją 17, a w Puł. 23 razy. Końcówkę analogiczną -mi, odpowiadającą starosłowiańskiej -ъми, mając we Flor. 3, a w Puł. 2 przykłady. W Bibl. Zof. murmi 134b. 36; wormi 204a. 28, por. Dr. E. Ógonowski, Archiv f. sl. Ph. IV. 263. Por. też kaplanmy Anecd. palaeopol. Archiv f. sl. Ph. III. 28; doctormy, Kazania Paterka, pag. 96 v. Ze występuje ona już w za-
bytkach starosłowiańskich u tych tematów, por. Miklosich, Vergl. for-
menl., str. 16, R. Scholvin, Archiv. f. sl. Ph. II. 494. Później obie
te formy wyrugowała forma z końcówką właściwą -a tematom żeń-
skim -ami, drogą analogii, a po części i ze względów syntaktycznych,
szczególniej końcówkę -y, aby formę instrumentalu odróżnić od acou-*

sativu plur. Coś podobnego zachodzi w litewskim języku, o czym por. Dr. Aleks. Brückner, *Zur Lehre von sprachl. Neubildungen in Litauischen*, *Archiv f. sl. Ph.* III. 288.

b) *Temata męskie pierw. na -ja mają końcówkę -i*, podobnie jak w języku starosłowiańskim, gdzie -u powstaje z -ai po miękkiej spółgłosce lub -j, i analogiczną -mi.

§. 191. *Z końcówką -i, które po c, dz, wymawia się jak -y: ięczci swimi ne wzgardził*, Flor. 68; *yęczy swymy nye wzgardzył*, Puł. 137 v.; *wszedł gest pharao s wozsmy y s gęczy swogomy* [z jedźcy, podobnie podaje i wyjaśnia fonologicznie formę gęsze Dr. Kalina w *Anecdota palaeopol. Archiv f. sl. Ph.* III. 22. W *Bibl. kr. Zofii* mamy gęszce 251 b. 17; gęszce 290 b. 2; gęszczow 285 a. 10; por. Dr. E. Ogonowski, *Archiv f. sl. Ph.* IV. 255] Flor. Moy. (Puł. 298 v. z panosząmy swomy); *przed oczci gich czynił dziwi*, Flor. 77; *przed oyczy gych*, Puł. 155 v.; *sotczy naszymy*, Flor. 105; *z oyczy naszymy*, Puł. 211 r.

Z końcówką -mi, odpowiadającą starosłowiańskiej -lmm: smerni bódó dziedzicmi zeme, Flor. 36. (Puł. 73 r. bédó bydlęcz na zyemy); *s mōszmi*, Flor. 25; *z mēszmy*, Puł. 49 r; *nad crolmi zeme*, Flor. 88; *nad krolmy*, Puł. 179 v.; *przed krolmy*, Flor. 118; *przed krolmy*, Puł. 241 r. (Wacł. 24 v. przed obliczim krolow); *wzgardzy naprzeyacelmy (sic) swymy*, Flor. 111; *nyprzyaczyelmy swymy*, Puł. 227 r.; *wzgardza naprzeyaczelmy mogomy*, Flor. 117; *wzgardzę nyeprzyaczyelmy moymy*, Puł. 234 r.; *nad nyeprzyaczyelmy yego*, Puł. 209 r. (Flor. 104. *nad nyeprzyaczcele yego*). Por. *Kazania Paterka: krolmŷ*, p. 108 v. *promŷenny 66 r. mŷedzŷ nyeprzyaczŷelmy 151 r.*

Rzeczownik nieprzyjaciel ma i w tym przypadku obok form właściwych także analogiczne, utworzone podług tematów twardych na -a. To też w obu psalterzach spotykamy formy na -y i na -mi: nad neprzyaczoli mogimi, Flor. 26; *nad nyeprzyaczolmy mogomy*, Puł. 50 v.; *nade wszemi neprzyaczolmi mogimi*, Flor. 30; *nadewszemy nyeprzyaczoly moymy*, Puł. 57 v.; *nad neprzyaczoly mogomy*, Flor. 118, 97; *nad nyeprzyaczoly moymy*, Puł. 246 v. (Wacł. 35 v. *na nyeprzyaczcele moie*).

*Stan więc końcówek w tych tematach jest następujący: końcówkę -i mają we Flor. 3, w Puł. 2 rzeczowniki, wszystkie urobione za pomocą suffiksu -lmm. Ogółem zaś przykładów na tę końcówkę jest we Flor. 4, w Puł. zaś 3. Na końcówkę -mi znajdujemy w obu psalterzach po 6 przykładów, i to we Flor. 4, w Puł. zaś 3 rzeczowniki, na miękką zakończone spółgłoską. Więcej nieco stosunkowo przykładów tej końcówki znajdujemy w *Bibl. kr. Zofii*, por. Dr. E. Ogonowski, *Archiv f. sl. Ph.* IV. 263. Rzeczownik nieprzyjaciel ma trójką formę: nieprzyjacielmi (Flor. 2, Puł. 3 r.); nieprzyjacioly (w obu psalterzach po 2 razy); nieprzyjaciolmi (w obu psalterzach po raz).*

§. 192. c) *Temata nijakie pierw. na -a mają końcówkę -y, podobnie jak w starosłowiańskim: radowali iesmi se za ... lyati gimisz widzely iesmi zle*, Flor. 89. (Puł. 183 v, w lyata); *pod pyory yego*

pwacz bédzesz, Puł. 184 r. (Flor. 90. pod pormy iego); molwili sô vsti, Flor. 21; vsty, Puł. 40 r.; swymy vsty, Puł. 116 v. (Flor. 58. w swich vszech); vsti swimi blogoslawachô, Flor. 61; vsty swymy, Puł. 121 r.; vsti mogomy, Flor. 65; vsty moymy, Puł. 128 v.; padoly bédô oplwyczy zyty, Puł. 126 v. (Flor. 64. bédô oplwicziszita).

W jednym przykladzie w psalterzu Floryjańskim znajdujemy i u tych rzeczowników końcówkę -mi: pod pormy iego pwacz bédzesz, Flor. 90. (Puł. 184 r. pod pyory). Forma ta uszła uwadze prof. Baudouina de Courtenay, por. Beitr. VI. 44.

§. 193. d) *Temata żeńskie pierw. na -a kończą się na -ami, jak w starosłowiańskim, a niekiedy jak męskie i nijakie na -y. Z końcówką -ami: pod nogamy, Flor. 17, Puł. 29 v.; nad slugami twogimi, Flor. 89; nad slugamy twymy, Puł. 183 r.; pod wargami gich, Flor. 13. (Puł. 22 r. pod wargy gych); wargami wesela chwalicz bédô, Flor. 62; wargamy wyesszyela, Puł. 123 r.; pod wargamy gych, Flor. 139; pod wargamy gich, Puł. 276 r.; sye slutuge nade wszemy lichotamy twimy, Flor. 102. (Puł. 201 r. myloszcz czyny wszem zloszczyam, Wacł. 10 v. miloszcziw iest wszitkym zloszczam); genby smylowal se nad syrotamy yego, Flor. 108; nad szyrotamy, Puł. 221 v.; nad wodami, Flor. 28; nad wodamy, Puł. 54 r.; genze pokriwasz wodamy, Flor. 103; pokrywasz wodamy, Puł. 203 v.; tróbamy duchownymy, Puł. 165 r.; chwely sô glowamy swym, Flor. 108; chwyaly glowamy swymy, Puł. 223 r.; molwamy nenazrzena ogarnôli sô mne, Flor. 108; molwamy, Puł. 220 v.; nad molwamy twogym, Flor. 118, 161; nad molwamy twoymy, Puł. 253 v.; offeramy ne bédzesz se kochacz, Flor. 50; modlamy, Puł. 105 r.; sekirami wirôbili drzwi, Flor. 73; szyekyramy, Puł. 147 v.; se slzami mogimi, Flor. 6; z lzamy moymy, Puł. 9 r.; ze lzamy swymy, Puł. 111 v.*

Z końcówką -y: yad zmyowy pod wargy gych, Puł. 22 r. (Flor. 13. pod wargami gich).

Ogólną więc jest u tych rzeczowników końcówka -ami, bo końcówkę -y znajdujemy raz tylko w psalterzu Puławskim.

e) *Temata żeńskie pierw. na -ja mają również końcówkę -ami, i raz w Puł. -y: z panosząmy swoymy, 298 v. (Flor. Moy. s gesczy swogomy, t. j. jezdźcy swojimi); z czuloszczami (pro: czudzoloszczami), Flor. 49. (Puł. 102 r. s czudzoloszczy); obrzôdzayô obrzôd nad obyetnyczamy, Puł. 100 v. (Flor. 49. obrzôdzaiô zacon na offerô).*

§. 194. f) *Temata męskie pierw. na -i mają końcówkę -mi, (starosł. ѡмѣ): przybywszy gwoźdzmy ku krzyżu, Puł. 39 r.; s ludzmi ne bédô byczowani, Flor. 72; z lyudzmy, Puł. 144 v.; naywyższy nadewszemy lyudzmy, Puł. 194 v.; wiszszy nade wszemi ludzmi, Flor. 98; nade wszemy lyudzmy, Puł. 195 r.; przede wszemy ludzmy yego, Flor. 115. (Puł. 232 r. przedewszem lyudem yego); s lvdzmy czynôczymy lychotô, Flor. 140; z lyudzmy, Puł. 277 v. (Klement. sliudmi).*

g) *Temata żeńskie pierw. na -i kończą się podobnie jak poprzednie na -mi, a niekiedy podług analogii -a tematów żeńskich także na -ami.*

Z końcówką -mi: z gosłmi, Flor. 80; z gęszlmy, Puł. 165 r.; spenim y s gosłmy, Flor. 91. (Puł. 185 v. w gęszlyoch).

Z końcówką -ami: ogarnona rozlicziszczami, Flor. 44. (Puł. 93 v. ogarnyona rozlyczytymy, Klement. roliczenstwym); napelnyona yest zloszczamy, Puł. 174 v. (Flor. 87. napelnila se iest zlich).

§. 195. h) *Temata męskie pierw. na -u kończą się podobnie jak -a temata na -y i niekiedy na -mi: przed syny lyudzky, Puł. 59 r. (Flor. 30. w obeszeniu sinow luczkich); nad syny lyudzky, Puł. 127 r. (Flor. 65. nad sinmi ludzkimi); smyluwa sye oczecz nad syny, Flor. 102. (Puł. 202 r odpuszcza oczyecz synom, Wittenb. sie smyluge otecz nad syny); nad syny synowymy, Flor. 102. Wittenb. (Puł. 202 v. brak).*

i) *Temata spółgłoskowe nijakie mają zawsze końcówkę -y.*

Temata na -en: polozyly znamyona swa znamyony, Puł. 147 v. (Flor. 73. polozili sō znamona swa znamona, posuerunt insignia sua (pro) insignibus).

Temata na -ent: wstawisz ie ksōszoti, Flor. 44; postawysz ye kszyōzety, Puł. 94 r.; posadzyl gy se ksōszōty, Flor. 112; z kszyāzenty, Puł. 228 r.; se ksōszōty lvdā swego, Flor. 112; skszyāzenty lyuda swego, Puł. 228 r.; sedzal se ksōszōcy, Flor. Ann. (zapewne omyłka); szyedzal s kszyōzety, Puł. 296 r.; s pyrzwnyety gich, Puł. 269 v. (Flor. 135. s pirwodzynym gych). Podobnie w Bibl. kr. Zofii spotykamy: dobitezōti 323 a. 12.

Temata na -es: s cyaly swogymy (wstacz ymayō), Flor. Atan.; sczyaly swoymy, Puł. 311 r.; sczially szwogimi, Wacł. 113 v.; tymy slowy, Puł. 52 r.

§. 196. *Końcówka -y zachowała się więc jeszcze w tych zabytkach prawie zgodnie z językiem starosłowiańskim. Ma ona jeszcze wielki zakres, gdy spotykamy ją w psalterzu Puławskim nawet w tematach żeńskich. Złata się ona zupełnie z końcówką -i w tematach miękkich, które po c, dz, wymawia się jak -y. W ogóle więc końcówka -y panuje w rzeczownikach męskich i nijakich, a bardzo rzadko pojawia się w żeńskich. Obok tej występuje końcówka -mi, którą mają wszystkie temata na -i męskie i niektóre żeńskie, a podług analogii tych często męskie na -a, -ja, -u, i nijakie na -a. Trzecią końcówką jest -ami, właściwa tematom żeńskim na -a i -ja. Pojawia się ona też w tematach na -i żeńskich, już na równi z końcówką -mi. O wzajemnym działaniu na się analogii tych końcówek, por. J. Baudouin de Courtenay, Beiträge z. vergl. Sprf. VI. 43—47.*

§. 197. *Pluralis. Locativus. a) Temata męskie pierw. na -a mają właściwą sobie końcówkę -ěch (starosł. -ѣхъ) i dwie analogiczne -oeh i -ach [Prof. Nehring (Iter Flor. 32) zowie to oscyllacyją pomiędzy dawniejszymi rozmaitymi a ujednostajniającymi się zakończe-*

niami 7 przypadku]. *Z koncówką -óch*: w ostateczach twogich, Flor. 20. (Puł. 39 r. w ostatkach); w podolczach złotych, Flor. 44; w podolczach złotych, Puł. 93 v. (Klement. w podoleich); w przebitcey waszich (*pro*: przebitcech), Flor. 4; w przebytozech wasznych, Puł. 5 v.; w przebitcech gich, Flor. 54. (Puł. 110 r. w przebytkoch); w przebitcech grzesznicow, Flor. 83. (Puł. 170 r. w stanoch); zaby w przebytczech, Puł. 209 v. (Flor. 104. w przyebitkoch); we wayech skutczych swych, Flor. 103. (Puł. 206 v. w dzelych swoych); pomocznik w zamotczach, Flor. 45; w zamętczech, Puł. 94 v.; w obloczech, Flor. 17, Puł. 29 v., Flor. 67, Puł. 133 v., Flor. 88, Puł. 177 r.; na potoczach tego szwyata, Puł. 44 r.; w proroczych mogich, Flor. 104, [znak y w formie proroczych, i niżej barłodzych służy do wyrażenia zmiękczenia, mimo to każę tu prof. Nehring czytać: prorocech, barłodzech (*Iter Flor. 48*)]; w proroczych moych, Puł. 208 r.; o proroczych, Puł. 255 v.; w barłodzych swogych, Flor. 103; w barłodzech swoych, Puł. 205 v.; w bodzech, Flor. 85, Puł. 172 v.; w grzeszech, Flor. 50, Puł. 103 v., K. Świdz.; w grzeszech swogich, Flor. 67; w grzeszech swych, Puł. 132 r.; w grzeszech, Flor. 140, Puł. 277 v. (Wacł. 17 r. w grzechoch); w zamęczych, Puł. 15 v. (Flor. 9. w zamotcze); w chodzech swogych, Flor. 143; w chodzech swoych, Puł. 283 r.; w narodzech, Flor. 109. (Puł. 224 v. w postaciach, Klem. w narodziech); we ssódczech psalmowich, Flor. 70. (Puł. 141 v. w sędoch); w sódzech mogych, Flor. 88; w sódzych moych, Puł. 179 v.; w sódzech twogych, Flor. 118; w sódzych twoych, Puł. 240 v.; w szandzech twogich, Wacł. 24 v.; gisz przebiwaió w grobech, Flor. 67; w grobyech, Puł. 130 v.; spócz w grobech, Flor. 87; w grobiech, Puł. 175 r.; cladó w zkarbech, Flor. 32; w skarbyech, Puł. 62 v.; w skarbyech moych, Puł. 366 r.; we czrzewech mich, Flor. 50; we czrzewyech moych, Puł. 104 r. (Wacł. 116 v. we wnantrzu mogich); w dzywech twogych, Flor. 118; w dzywyech, Puł. 238 v. (w dziwich, Wacł. 7 v.); any w dzywech nad mó, Flor. 130; w dzywyech, Puł. 264 r.; w rókawech szelasznych, Flor. 149; w rękawych zelaznych, Puł. 291 v.; w darzech, Puł. 93 v. (Flor. 44. w daroch, Klem. w darziech); w koszczyelech, Puł. 49 v. (Flor. 25. w czerekwach); w psalmach poymi iemu, Flor. 94; w psalmych, Puł. 189 v. (Wacł. 107 v. w psalmowem pyenyu); w psalmych, Puł. 301 v.; w rozumach, Flor. 77; w rozumyech, Puł. 161 r.; przebiwacz bódze w trzemech, Flor. 64; w trzemych, Puł. 125 v.; w trzemech twogich, Flor. 83. (Puł. 170 r. trzemoch twych); w trzemech domu, Flor. 91; w trzemych, Puł. 186 v.; w trzemych domu bozego, Puł. 232 v. (Flor. 115. w trzemoch); w trzemych, Puł. 267 r. (Flor. 133. w trzemych); w stremech (*sic*) domu boga naszego, Flor. 134; w trzemych, Puł. 267 v.; w kapłanach, Flor. 98; w kapłanyech, Puł. 195 v.; w organach, Flor. 150; w organyech, Puł. 292 r.; w poganych. Flor. 56; w poganyech, Puł. 114 r.; mowcze w poganych, Flor. 95. (Puł. 191 v. w poganoch); w lesech, Flor. 73. (Puł. 147 v. w lyszeye); w nalzyzech suwych, Puł. 214 r. (Flor. 105. w nalazach);

w obrazach swogich, Flor. 96. (Puł. 193 r. w obrazoch swych); na wozyech, Puł 37 r. (Flor. 19. na wozoch).

§. 198. *Z końcówką -och, właściwą w polskim języku tematowi miękkim, w starosłowiańskim zaś obok -ъхъ tematowi męskiemu pierwemu na -u: w ostatkach twoych, Puł. 39 r. (Flor. 20. ostatczach); w pagorach swich, Flor. 77; w pagorkach swych, Puł. 159 v.; w posładcu (pro: posładcach) gich, Flor. 72; w poszłytkach, Puł. 145 v.; w przebytkach, Puł. 110 r. (Flor. 54. w przebitczach); w przebitkach, Flor. 77. (Puł. 159 r. w zyemy); w przyebitkach, Flor. 104. (Puł. 209 v. w przebytczach); bōdō se radowacz w przebytkach swogich, Flor. 149; w przebytkach swoych, Puł. 291 r.; w przebitkach swogich, Wacł. 14 r.; w uczynkach Flor. 9. (Puł. 15 r. w uczynku); w czynkach rōkv twoyv mysliv gesm, Flor. 142; w uczynkach, Puł. 280 v.; w zwonkach, Puł. 292 r. [por. J. Baudouin de Courtenay, O древне-польс. яз., str. 33]; we zwonkach, Wacł. 142 v. (Flor. 150. we zwonkach); we zwonkach, Flor. 150, Puł. 292 r., Wacł. 142 v.; o przeczywnykach molwy, Puł. 270 v.; głos wyernych o przeszłydnymach swoych, Puł. 258 r., 277 r.; czerkw o swych przewrotnymach mowy, Puł. 233 r.; czerkw o wlokach albo o złych duchach molwy, Puł. 275 v.; w bogach swych, Flor. prol; w bogach cudzych, Puł. 304 r.; o złych duchach molwy, Puł. 275 v.; o zdraźnych bratach, Puł. 255 r.; nye synowe ye go w brudach, Puł. 302 v.; w narodach krolynyōcz, Puł. 190 v.; w sędach psalmowych, Puł. 141 v. (Flor. 70. ssōdzech, in vasis, por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 247); dzywy yesz sze staly w zydoch, Puł. 207 r.; w daroch, Flor. 44. (Puł. 93 v. w darzech); o apostołach, Puł. 283 v.; poydō w zamysłach swych, Puł. 166 r. (Flor. 80. w należenach); w trzechach twych, Puł. 170 r. (Flor. 83. w trzechach twogich); we trzechach domv panova, Flor. 115. (Puł. 232 v. w trzemych); we wszach, Flor. 66, Puł. 129 r, Flor. 81. Puł. 167 r.; powyadayeze w poganych, Puł. 191 v. (Flor. 95. w poganych); w obrazach swogich, Flor. 77; w obrazach, Puł. 159 v.; w obrazach swych, Puł. 193 r. (Flor. 96. w obrazach); na wozach, Flor. 19. (Puł. 37 r. na wozyech).*

Nadto forma wchodoch, Puł. 262 v. zdająca się być na pozór locativem, jest omyłką zamiast wchodow (por. §. 159), odwrotnie zaś forma smętkow: w rozmaitych smętkow, Puł. 64 r. powstała z omyłki piszącego, zamiast smętkoch.

Z końcówką -ach, właściwą tematowi żeńskiemu na -a: we zwonkach, Flor. 150. (Puł. 292 r. w zwonkach); wnidō w dom twoy w początkach Flor. 65. (nom. sing. poczet, por. Iter Flor., str. 98), w początkach, Puł. 128 r.; kv swōzanv krolew gych w przekowach, Flor. 149; w przekowach, Puł. 291 v.; o apostołach, Puł. 255 v., 256 v., 259 r., 260 v.; w nalazach, Flor. 105. (Puł. 213 r. w nalezyeniach swych); grzeszyly sō w nalazach swogich, Flor. 105. (Puł. 214 r. w nalezyech swych).

Raz znajdujemy we Flor. 133. końcówkę -ich, właściwą w starosłowiańskim tematowi na -ja: w trzemych domowych, (Puł. 267 r.

w trzemyech). *Podobny przykład mamy w Modl. Wacł. 7 v. w dziwich; w jednej glossie z XV. wieku w psalmich [Dr. Hermann Collitz, Polnische Glossen aus dem XV—XVI. Jahrh. (Archiv f. sl. Ph. IV. 92)]; w Artyk. prawa Magdeb. w arithkulfych [Dr. A. Kalina, Rozpr. i Sprawozd. Wydz. fil. T. VII, str. 289]. Prof. Baudouin de Courtenay cytuje jeden tylko przykład końcówki -ich w instrumentalu plur. gęslich (Beitr. VI. 50).*

§. 199. Stan końcówek jest tu następujący: *Końcówka -ech w obu psalterzach prawie jednakowo występuje, bo we Flor. mamy 34, a w Puł. 36 przykładów. Mają ją zawsze następujące rzeczowniki: podolek, zamętek, obłok, prorok, barłóg, grzech, chód, grób, skarb, trzew, dziw, rękaw, psalm, rozum, kapłan, nadto we Flor.: ostatek, sąd, las i w Puł. zamęt, potok, dar, nalaz.*

Na końcówkę -och jest we Flor. 13, w Puł. 26 przykładów. W obu psalterzach mają ją następujące rzeczowniki: pagórek, posładek, uczynek, nadto we Flor. dar, a w Puł. ostatek, zwonek, przeciwnik, prześladnik, przewrotnik, uwłok, duch, brat, brud, naród, żyd, zamysł, obraz. W psalterzu Puławskim więc znacznie więcej rzeczowników 'ma końcówkę -och, niż we Floryjańskim.

Końcówki -ach mamy we Flor. 5 przykładów w 4 rzeczownikach: zwonek, poczet, przeków, nalaz (2 r.), w Puł. zaś 7 przykładów w 3 rzeczownikach: poczet, przeków, apostoł (4 r.). Końcówki -ech i -och mają we Flor.: przebytek, bóg, poganin, obraz, w Puł. przebytek, bóg, sąd, trzem, poganin. Nadto we Flor. rzeczownik zwonek ma końcówki -och i -ach, trzem zaś ma aż trzy końcówki: -öch, -och, -ich. W Biblii kr. Zof. mają zwykle mascul. i neutra pierw. na -a i -ja końcówkę -jech lub -och; por. Dr. E. Ogonowski, Archiv f. sl. Ph. IV. 263—4.

§. 200. b) *Temata męskie pierw. na-ja mają w języku starosłowiańskim końcówkę -нхъ, która w polskim zastąpiona została przez analogiczne -och i -ech.*

Z końcówką -och: w craioch, Flor. 7; w krayoch, Puł. 10 v.; w konczoach okrōgu, Flor. 18. (Puł. 34 v. w koynce); gisz przebiwaiō na conczoach, Flor. 64; gysz bydlyō na krayoch, Puł. 126 r.; we wszech krayoch zyem, Puł. 150 v.; we waszelkich krayoch, Flor. 104; we wszech krayoch, Puł. 209 v.; przebywacz bōdō w krayoch morza, Flor. 138; w krayoch, [Puł. 274 r.; w palaczoch twogych, Flor. 121; w palaczoch twoych, Puł. 257 r.; w placzoch, Flor. 30. (Puł. 57 v. we wzdychanach); o wszech nyeprzyaczeloach, Puł. 220 r.; any wyszczeloach (sic) męza lyubycz szye będze yemu, Puł. 288 v.; any w pyszczeloach, Wacł. 130 r. (Flor. 146. w szczaskach, prof. Nehring przypuszcza, że stoi to zamiast szczōszkach = szczōgnach, in tybiis, Iter Flor., str. 104); na conoch, Flor. 19. (Puł. 37 r. na konyech).

Z końcówką -ech, występującą w starosłowiańskim obok -нхъ w tematach pierw. na -i: obroczył ies opak po naszych nyeprzyaczeloach, Flor. 43; po naszych nyeprzyaczyelyech, Puł. 90 r.; na konyech, Puł.

37 r. (Flor. 19. na conoch). *Znaczną więc przewagę ma w obu psalterzach końcówka -och; bo we Flor. raz tylko spotykamy -ech, w Puławskim zaś dwa razy. I w niektórych innych zabytkach występuje końcówka -ech, jak np. krolech, por. Anecdota palaeopolonica (Archiv f. sl. Ph. III. 28). Rzeczownik nieprzyjaciel ma we Flor. końcówkę -ech, w Puł. -ech i -och, koń zaś ma we Flor. -och, w Puł. -ech.*

§. 201. c) *Temata nijakie pierw. na -a mają końcówkę -ëch (starosl. -акъ). Z końcówką -ëch: sedzeli we wroczech, Flor. 68; w wroczech, Puł. 135 v.; we wroczech, Flor. 72; wewroczyech, Puł. 146 v.; we wroczech, Flor. 126; we wroczyech, Puł. 261 v.; vsmyrzyly sô w póczyzech noghi yego, Flor. 104; w pęczyech, Puł. 208 v. (nom. plur. pęta, pedes afflixerunt compede, mylnie więc czyta ten wyraz prof. Baudouin de Courtenay f pęcëch, uważając go za femininum tj. od nom. sing. pięta Beitr. VI. 52); ne w gich vszech prawdy, Flor. 5; nye yest w vszczyech gych prawda, Puł. 7 r.; w uszczyech, Puł. 26 r. (Flor. 16. w wargach); w uszech mogich, Flor. 33; w uszczyech mych, Puł. 64 v.; w swich vszech, Flor. 37; w swych vszczyech, Puł. 78 v.; w uscech swogich, Flor. 48; w uszczech swoych, Puł. 99 r.; w uszczech gich, Flor. 57; w uszczyech gich, Puł. 115 r.; w swich vszech, Flor. 58. (Puł. 116 v. swymy vsty); w uszczech gich, Flor. 77; w uszczyech gich, Puł. 157 r.; w uszczech swogich, Flor. 77; w uszczyech swych, Puł. 157 v.; w uszczech mogich, Flor. 88; w uszczech moych, Puł. 176 v.; v vszczech mogych, Flor. 108; w uszczyech moych, Puł. 223 v.; w bogoslawenstwech, Flor. 20. (Puł. 38 r. w bogoslawyenstwe); w bogaczstwech iego, Flor. 36; w bogaczstwyech yego, Puł. 72 r.; mowyl yesm o swadeczstwech twogych, Flor. 118; o szwyadeczstwyech twoych, Puł. 240 v. (Wacł. 24 v. o swiadeczstwach twogich); o swadeczstwech, Flor. 118, 146; oszwadeczstwyech, Puł. 252 r.; nye będzie pycze w yaszlyech, Puł. 301 v.; na skrzydlech wyetrow, Flor. 103; na skrzydlyech, Puł. 203 v.*

Niezrozumiała jest forma prawoch w sdanu: gensze zyawa slowo swoge yakobowy prawoch a sôdy swoge zyraheyl, Flor. 147. W psalterzu Puławskim 289 v. słowa tego wcale niema, a w łacińskiej wulgacie jest w tym miejscu: „statuta sua et iura sua“. Podobnie niewyraźna jest forma mach w zwrocie: ne bilo mnoszstwa w mach gich, Flor. 43. Wydawca domyśla się, że stoi to zamiast manach (mianach, przemianach), coby usprawiedliwiła poniekąd lekcję Puławskiego 90 r. w przemienieniu gych. W takim razie mielibyśmy jeden przykład rodzaju nijakiego z analogiczną końcówką -ach.

§. 202. d) *Temata nijakie pierw. na -ja mają bardzo rzadko, i to tylko we Flor. -ich, występujące w starosłowiańskim, częściej zaś końcówki analogiczne: -och, -ach, -ech.*

Z końcówką -ich: w pokolenych, Flor. 109. (Puł. 224 v. w postaczach); w nalazach albo nalonych (pro: nalezonych) swich, Flor. 105 (Puł. 213 r. w nalazyenach). Zauważyć tu należy, że końcówka

ta występuje tylko w dwu rzeczownikach z pierw. suffiksem -nie, powstała więc jak w czeskim języku w tych samych tematach, ze ściągnięcia -ннхъ.

Z końcówką -och: w serczech gich, Flor. 27. (Puł. w szyerczach 52 v.); w serczech swogich, Flor. 34, 77; w szyerczoch swych, Puł. 69 v., 156 r.; nalyezylsmy yō w polyoch, Puł. 265 r. (Flor. 131. w polech).

Z końcówką -ach: w szyerczach wasszych, Puł. 5 v. (Flor. 4. w waszem sercu); w szyerczach gych, Puł. 52 v. (Flor. 27. w serczech gich); w byczach grzechi gich (nawedzō), Flor. 88. (w biciach, in plagis, Puł. 179 v. w ranach); w myłoszczy y myłoszyerdzach, Puł. 201 v. (Flor. 102. w slutowanyv); w nalezenach twogich, Flor. 76; w nalyzeyenyach twych, Puł. 153 r.; w nalezenach swogich, Flor. 80. (Puł. 166 r. w zamysloch swych); w nalyzeyenach swych, Puł. 213 r. (Flor. 105. w nalazach albo w nalenyh swich); wewzdychanach, Puł. 57 v. (Flor. 30. w placzoch).

Z końcówką -ech: w polech, Flor. 131. (Puł. 265 r. w polyoch); w podolech, Flor. 103. (Puł. 204 r. w padolyech, Witteub. w podolu, Kapit. ve vzdolich, forma więc psalterza Floryjańskiego pochodzi od tematu na -ja nijakiego podole, podobnie jak w najstarszych czeskich psalterzach. Puławskiego zaś jest tematem męskim, pierwotnie na -u, padól).

§. 203. Stosunki końcówek. Końcówka -och, która stała się właściwą niejako tematom męskim i nijakim, na miękką spółgłoskę zakończonym, reprezentowaną jest w obu psalterzach przez dwa przykłady: serczech (Flor. 2 r.); serczech, poloch (Puł.).

Końcówka -ach, właściwa tematom żeńskim na -a i -ja, w psalterzu Puławskim znacznie częściej występuje, niż we Floryjańskim. Gdy bowiem we Flor. 3 tylko są przykłady: w nalezieniach (2 r.); w biciach (co zresztą może być też w biczach, od mascul. bicz), to w Puł. jest ich 6: w siercach (2 r.), w miłosierdziach, w nalezieniach (2 r.), we wzdychaniach. Wreszcie końcówka -ech, właściwa w starosł. tematom na -i, dostała się tu drogą analogii; raz dlatego, że wyrazy te mają także zmiękczone spółgłoskę w temacie, dalej wskutek podobnego brzmienia końcówki -ech u tematów twardych, a może też wskutek assimilacji do poprzedniej zmiękczonej spółgłoski, (por. J. Baudouin de Courtenay, Beitr. VI. 51). Przykłady tej końcówki znajdujemy tylko w psalterzu Floryjańskim: w polech, w podolech, i to drugi przykład jest jeszcze wątpliwy.

§. 204. e) Temata żeńskie pierw. na -a kończą się na -ach: o nawroczeniu poganow y mękach męczenników, Puł. 260 r.; w naukach swogich, Flor. 13. (Puł. 21 v. w czynoch); na rzekach, Flor. 23, Puł. 44 v., Flor. 136, Puł. 271 r.; w rzekach, Flor. 88, Puł. 179 r., Puł. 300 r. v.; w szczaskach (szczószkach? szczógnach) mōszwych lvbycz se bōdze gemv, Flor. 146. (Puł. 288 v. wyszczeloch, Wacł. 130 r. w pyszczeloch); w troskach, Puł. 243 r.; w ulyczkach, Puł. 15 r. (Flor. 9. w werzeiach); w drogach, Flor. 13, Puł. 22 r.; po drogach mogich, Flor. 80; po drogach moych, Puł. 166 r.; we wszach

drogach, Flor. 90, Puł. 185 r.; na drogach gego ne chodzyly, Flor. 118; na drogach, Puł. 236 v., Wacł. 4 r.; chodzô po drogach, Flor. 127, Puł. 261 v.; na drogach, Flor. 137, Puł. 272 v., Wacł. 137 r.; we wszecz drogach, Flor. 144, Puł. 285 v.; na kxógach twoych, Flor. 138; na kszyégach twoych, Puł. 275 r.; w slvgach swoych proszon bôdze, Flor. 134; w slugach swoych, Puł. 268 v.; w slugach swoych smyluye szye, Puł. 306 v.; w wargach, Flor. 16. (Puł. 26 r. w uszczyech); w wargach twogich, Flor. 44; w wargach twych, Puł. 92 r.; w wargach gich, Flor. 58; w gich wargach, Puł. 116 v.; lszowe sinowe ludzszi w wargach (*zam. wargach*), Flor. 61; w wargach, Puł. 121 v.; rozdzielil v wargach swogich, Flor. 105; w wargach swoych, Puł. 213 v.; w wargach mych, Flor. 118, Puł. 237 v.; w wargach mogich, Wacł. 5 r.; szyedzy w zalogach, Puł. 16 v. (Flor. 9. we scri-
 czi); w lichotach swogich, Flor. 52; w lychotach, Puł. 106 v.; w lychotach swogich, Flor. 105. (Puł. 214 v. w zloszczyach); w prawotach twoych, Flor. 118. (Puł. 237 v. *brak*; Wacł. 5 v. we sprawiedliwosczech twogich); w prawotach twoych, Flor. 118 (2 r.); w prawotach twoych, Puł. 238 v., 241 r. (Wacł. 6 v., 25 r. we sprawiedliwosczech twogich); w prawotach, Flor. 118, 73, 113, Puł. 244 v., 248 v. (Wacł. 30 r., 38 v. we sprawiedliwosczech); w robotach, Flor. 87, Puł. 176 r., Flor. 106, Puł. 216 r.; w przigodach, Flor. 9; w przygodach, Puł. 14 v.; w radach, Flor. 9, Puł. 16 r.; na wodach, Flor. 23, Puł. 44 v., Wacł. 40 r.; na wodach welikich, Flor. 28. (Puł. 54 r. nad wyelym wod); w wodach, Flor. 73, Puł. 148 r., Flor. 106, Puł. 217 r.; stzwyrdzyl szemô na wodach, Flor. 135; na wodach, Puł. 269 v.; w wodach sylnych, Flor. Moy.; w wodach, Puł. 297 v.; w trôbach giôczich, Flor. 97; w trôbach gyôczych, Puł. 194 v.; na wyrzbach, Flor. 136, Puł. 271 r.; polozil ies lud na glowach naszich, Flor. 65. (Puł. 128 r. na glowy nasze); w krowach ludzkich Flor. 67; w krowach lyudzkych, Puł. 133 r.; w molwach twogich, Flor. 50; w molwach twoych, Puł. 103 v.; w molwach twych, K. Świdz.; na gorach, Flor. 49, Puł. 101 v.; na szwyęcich gorach, Puł. 173 v.; w gorach, Flor. 86, Puł. 174 r.; na gorach, Flor. 103, Puł. 204 r.; wywodzy w gorach syano, Flor. 146; w gorach, Puł. 288 r., Wacł. 130 r.; w mópezôch naszych albo w silach nassich, Flor. 107. (Puł. 220 r. w moczach naszych); chwalcze gy w sylach gego, Flor. 150; w szylach, Puł. 291 v.; w szilach, Wacł. 142 r.; we czmach, Flor. 10, Puł. 18 r., Flor. 81, Puł. 167 r., Flor. 87 (2 r.), Puł. 175 r., 176 r.; chodzôczy we czmach, Flor. 90; we czmach, Puł. 184 v.; sedzôcz we czmôch [*por. Dr. A. Kalina, Ueber die Schreibung der Nasalvocale in den altpolnischen Denkmälern (Archiv f. sl. Ph. IV. 33)*], we czmach, Puł. 216 r.; weszla gest we czmach swatloscz, Flor. 111; we czmach, Puł. 226 v.; nemylosczywy we czmach zamylnô, Flor. Ann.; we czmach, Puł. 296 r.; w nyszynach szeme, Flor. 138; w nyzynach, Puł. 274 v.; chwalcze gy w strwnach, Flor. 150; w strunach, Puł. 292 r.; nyenaszrzysz w potrzebiznach, Puł. 15

v. (Flor. 9. nenazrziš stiscuioćich); w szczanach domv twego, Flor. 127; w szczyanach domu twego, Puł. 262 r. (Wacł. 81 r. w palaczoach); w pokusach swoych, Puł. 272 r.; pomoczy w pokusach proszóczy, Puł. 279 v.; we zlzach, Flor. 79, Puł. 163 v.; we szlach, Flor. 125; we zlzach, Puł. 260 v.

§. 205. f) *Temata żeńskie pierw. na -ja mają podobnie jak poprzednie końcówkę -ach*: w werzeiach, Flor. 9. (w ulyczkach, Puł. 15 r.), [czeskie veřeje, porta, por. *Iter Flor. 111*]; w obyetnyczach twych, Puł. 101 r. (Flor. 49. w oferze twoiey); w tajniczach, Flor. 9; w tagemnyczach, Puł. 16 v.; wolene w vlyczach, Flor. 143; wolanye w ulyczach, Puł. 283 v. (Klement. w uliciech); nye będzie plodu w wyennyczach, Puł. 301 v.; w nódzach ne astoyó, Flor. 139; w nędzach, Puł. 277 r.; w szódzach duszy swoiey, Flor. 9. (Puł. 16 r. w szadze dusze swey); doconay chodzema moia we szczach twogich, Flor. 16; wszdzyach twoych, Puł. 26 v.; odwoł me po stdzach sprawedlnosci, Flor. 22. (Puł. 43 v. na chodnyky); powadayeze w wszach iey, Flor. 47; w wyezach yey, Puł. 97 v.; oplwytoscz w wezhach twoych, Flor. 121, [*jestło według prof. Nehringa (Iter Flor. 50) czeski sposób pisania starszej epoki*]; w wyezach, Puł. 257 v.; w zemach, Flor. 48; w zyemyach, Puł. 99 r.; w iazkinach, Flor. 16. (Puł. 27 r. we szkriczu); w iutrznach, Flor. 72; w yutrznach, Puł. 145 v.

§. 206. g) *Temata męskie pierw. na -i w miejsce starosłow. -лкъ lub -ech mają końcówkę -och*: we dnoch starich, Flor. 43; we dnyoch, Puł. 89 r.; we dnoch gich, Flor. 43. (Puł. 89 r. w gych dny); we dnoch, Flor. 71; w dnyoch, Puł. 142 v.; we wszach dnoch naszich, Flor. 89; we wszach dnyoch, Puł. 183 r.; radowalysmy szye w dnyoch, Puł. 183 v. (Flor. 89. za dny); we dnoch moych, Flor. 114; we dnyoch moych, Puł. 231 r.; w ludzoch, Flor. 17, 43; w lyudzoch, Puł. 34 r., 90 v.; powiszon bódó w ludzoch, Flor. 45. (Puł. 95 r. w pogaystwy); w ludzoch, Flor. 56; w lyudzoch, Puł. 114 r.; na ludzoch, Flor. 67; na lyudzoch, Puł. 132 r.; vczinil ies w ludzoch czeszcz twoyó, Flor. 76; w lyudzoch, Puł. 153 r.; gdzie przebiwal w ludzoch, Flor. 77; w lyudzoch, Puł. 160 r.; rozumeycze głupi w ludzoch, Flor. 93. (w lyudu, Puł. 188 r.); we wszach ludzoch, Flor. 95; we wszach lyudzoch, Puł. 191 r.; chwalycz cze bódó w lvzóch, (pro: ludzoch), Flor. 107, [*por. Dr. A. Kalina, Ueber die Schreibung der Nasalvoc. (Archiv f. sl. Ph. IV. 32)*]; w lvdzoch, Flor. 149. (Puł. 291 v. w lyudze); znamenicze wczyncze w lvdzoch, Flor. Isai; w lyudzoch, Puł. 293 r.

§. 207. h) *Temata żeńskie pierw. na -i mają obok właściwej sobie końcówki -ech, występującj w starosłow. obok -лкъ, i inne analogiczne: -och, -ich.*

Z końcówką -ech: we wszach głóbokoszczach, Flor. 134. (Puł. 268 r. we wszach głóbokoszczach); w swatloszczach swótych, Flor. 109. (Puł. 224 r. w szwyatloszczyach); w postaczach, Flor. 107. (Puł. 219

r. w postaczyoch); w rozkoszech, Flor. 138. (w roskoszach, Puł. 274 r.); chwalcze gospodna w gęszlyech, Puł. 62 r., 88 v. (Flor. 32, 42. w góslach); poycze bogv naszymv w góslach, Flor. 146. (Puł. 288 r. w gęszlyach); w gaslech, Wacł. 130 r.; myslil gesm w kaznych two-gych, Flor. 118; w kaznych twoych, Puł. 241 r. (Wacł. 25 r. w przy-kazaniach); w kasznych two-gych, Flor. 118, 73. (Puł. 244 v. w ka-znyoch, Wacł. 29 v. w przykazanyach).

Z końcówką -och: w głóbkosoczach, Flor. 105, (Puł. 211 v. w glembokoszczy); znano bodze w postaczoch, Flor. 78; wposta-czyoch, Puł. 162 r.; w postaczoch, Flor. 104. (Puł. 210 r. w posta-czyach); w postaczyoch, Puł. 219 r. (Flor. 107. w postaczach); no-szyl na plyeczoch swoych, Puł. 303 v.; w góslach, Flor. 32, 42. (Puł. 62 v., 88 v. w gęszlyech); na góslach, Flor. 70; na gęszlyoch, Puł. 141 v.; z pyenym w gęszlyoch, Puł. 185 v. (Flor. 91. spenim y s goal-my); w góslach, Flor. 97 (2 r.), Puł. 194 r. w gęszly; w gę-szlyoch, Puł. 292 r. (Flor. 150. w gószlich); w kaznyoch, Puł. 237 v. (Flor. 118. w kasznóch); w kaznyoch twoich, Puł. 244 v. (Flor. 118, 73; w kasznych two-gych, Wacł. 29 v.; w przykazanyach two-gich).

Z końcówką -ach: we wszach głóbkoszczach, Puł. 268 r. (Flor. 134. we wazach głóbkoszczach); w szwyatloszczyach twoych, Puł. 224 r. (Flor. 109. w swatloszczach); w roskoszach moych, Puł. 274 r. (Flor. 138. w rozkoszech mo-gych); w gęszlyach, Puł. 288 r. (Flor. 146. w góslach, Wacł. 130 r. w gaslech); vczyecha wyernych przy-bolyeszczych, Puł. 230 v.; pomyeszczyl nye w czemnoszczach, Puł. 280 r. (Flor. 142. w czemnvaczy); w luboszczach, Flor. 140; w lyu-boszczach, Puł. 278 r.; newmiloszczach naszich, Flor. 64. (nad grzechy naszymy, Puł. 125 r.); w poweschach, Flor. 77; w powyeszczyach, Puł. 154 r.; rozdrasznyly w proznoszczyach swoych, Puł. 304 v.; na wisokoszczach, Flor. 17. (Puł. 32 r. na wysokoszczy); w wysoko-szczyach, Puł. 187 r. (Flor. 92. w wisokoscy); we zloszczyach, Puł. 103 v. (Flor. 50; w lichocze, K. Świdz. bo owa w lichotach); w zlo-szczyach, Puł. 214 v. (Flor. 105. w lychotach); w postaczyach, Puł. 210 r. (Flor. 104. w postaczoch); w postaczyach, Puł. 224 v. (Flor. 109. w narodzech albo w pokolenych); we czczach naszich, Flor. 43, 59; w moczach naszych, Puł. 90 r., 119 r.; w moczach, Flor. 19, Puł. 37 r.; w móczóch (*zapewne omyłka, zamiast: moczach*) naszych, Flor. 107; w moczach, Puł. 220 r.; w noczach, Puł. 267 r. (Flor. 133. w noczy); chwalcze ymó gego w góslach, Flor. 149. (Puł. 291 r. w korze); w mislach twogich, Flor. 39. (Puł. 82 r. twoym my-slyam nye iest ktoby rowyem byl); w yutrznych myszlach, Puł. 122 r.; we wszach kazna (*pro: kaznach*) twoych, Flor. 118; we wszach kasznjach twoych, Puł. 236 v. (Wacł. 4 r. we wszitkich przykaza-nyach twogich); w kasznóch (*pro: kasznach lub kasznoch*) twoych szanaszycz se bódó, Flor. 118. (Puł. 237 v. w kaznyoch, Wacł. 5 v. w przykazaniu twoim); w lodzach, Flor. 106; w lodzjach, Puł. 207

r. (Klement. w locech); wstawcze dzen czstny w gószczach, Flor. 117; w gęszczach, Puł. 235 v.

Z końcówką -ich: w szaltarz y w gószlich, Flor. 150. (Puł. 292 r. w gęszlyoch, Wacl. 142 v. w gaslach); chwalcze gy w bóbe y w gószlych, Flor. 150. (Puł. 292 r. w korze).

§. 208. Stan końcówek w przykładach przytoczonych jest więc następujący: Końcówka -ech znacznie częściej występuje w psalterzu Floryjańskim, bo daje nam 7 przykładów w 6 rzeczownikach: głębokościach, światłościach, postaciach, rozkoszach, gęsłach, kaźnich (2 r.), podczas gdy w Puławskim 3 tylko mamy przykłady i to w dwu rzeczownikach: gęsłach (2 r.), kaźnich. Zresztą końcówce -ech we Flor. odpowiada cztery razy -ach, a dwa razy -och w Puławskim. Lecz jest i odwrotny stosunek pod tym względem, bo w dwu miejscach, gdzie w psalterzu Puławskim jest forma gęsłach, we Floryjańskim czytamy gęśloch.

Końcówka -och występuje w obu psalterzach prawie jednakowo, bo we Floryjańskim mają ją 3 rzeczowniki w 8 przykładach: głębokościach, postaciach (2 r.), gęśloch (5 r.); w Puławskim zaś 4 rzeczowniki również w 8 przykładach: postaciach (2 r.), plecach, gęśloch (3 r.), kaźnich (2 r.).

Końcówka -ach wypiera w psalterzu Puławskim w wielu razach nietylko -ech, lecz i -och, które znajdujemy we Floryjańskim. Wpływ więc jej w psalterzu Floryjańskim nie jest jeszcze tak znaczny, jak w Puławskim, jakkolwiek w obu psalterzach jest ona w obec innych końcówek, jakie temata na -i żeńskie przybierają, panującą. We Flor. mamy pewnych 11 przykładów w 10 rzeczownikach: lubościach, miłościach, powieściach, wysokościach, czciach (2 r.), mocach, gęślach, myślach, łodziach, gęszczach; w Puł. zaś 23 przykłady w 18 rzeczownikach: głębokościach, światłościach, rozkoszach, gęślach, boleściach, ciemnościach, lubościach, powieściach, próżnościach, wysokościach, złościach (2 r.), postaciach (2 r.), mocach (4 r.), nocach, myślach, kaźniach, łodziach, gęszczach. Nado są we Flor. 3 przykłady nie całkiem wyraźne: w kazna, w kasznóch, w mōczōch. Pierwszy z tych jest bez wątpienia prostą omyłką, powstałą z nieuwagi piszącego, w dwu zaś ostatnich upatrywać można albo końcówkę -ach, albo też -och. Znak ǫ bowiem często stoi w psalterzu zamiast o (sirǫty, welbyǫny, wysǫkych) lub zamiast a (pǫney, vsta swoyǫ, rǫkǫ moya). Dr. Kalina zebrawszy wszystkie podobne przykłady (Archiv f. sl. Ph. IV. 32—3) domyśla się, że musiał to być jakiś pośredni dźwięk między a i o, może więc ǫ ścieśnione. Końcówka -ach występuje zawsze prawie w tematach tych także w Bibl. kr. Zofii, por. Dr. Ogonowski, Archiv f. sl. Ph. IV. 264.

Wreszcie końcówkę -ich spotykamy tylko w psalterzu Floryjańskim i to w dwu przykładach rzeczownika gęśl.

Niektóre więc rzeczowniki mają w każdym z tych psalterzy po dwie i więcej końcówki, jak we Flor. głębokościach i głębokościach, kaźnich i kaźniach; gęsłach, gęśloch (5 r.), gęślach i gęślich, w Puł.

złociach i złościach (po 2 r.), kaźnioch (2 r.), kaźniach i kaźniech, gęśloch, gęślach i gęślech.

§. 209. i) *Temata męskie pierw. na -u mają w naszych zabytkach obok końcówki -och, występującej w tych tematach obok -ъхъ w starosłowiańskim języku, [por. R. Scholvin, Archiv f. sl. Ph. II. 507] także analogiczną końcówkę -ěch, właściwą -a tematom męskim i nijakim.*

Z końcówką -och: w synoch boszich, Flor. 88; w synoch bozych, Puł. 177 r.; w czynoch swoych, Puł. 21 v. (Flor. 13. w naukoch); w stanoch grzesnykow, Puł. 170 r. (Flor. 83. w przebitczech); w stanoch, Flor. 68, Puł. 137 r., Flor. 77, Puł. 159 v.; szemrały w stanoch swoych, Puł. 213 r. (Flor. 105. w stanyech); głos wesela y zbawena w stanoch prawych, Flor. 117; w stanoch prawdziwych, Puł. 234 v.

Z końcówką -ěch: w stanyech swogich, Flor. 105. (Puł. 213 r. w stanoch); rozdrasznyly moysesza w stanyech, Flor. 105; w stanyech, Puł. 212 r.; w padolyech, Puł. 204 r. (nom. sing. padól; Flor. 103. w podolech, nom. sing. podole; Kapit. w vzdolich, Wittenb. w podolu).

§. 210. j) *Temata żeńskie pierw. na -u (-ъхъ) kończą się na -ach jak temata na -a lub na -ech jak temata na -i żeńskie: o czerekwyach, Puł. 12 r.; w czerekwach, Flor. 25. (Puł. 49 v. w koszczyełech); w czerekwach, Flor. 67. (Puł. 132 v. we zborzech); w kirwyech, Flor. 105; w krwyech, Puł. 214 r. W formie kirwyech upatruje prof. Nehring ślad staroczeskiej ortografii (Ier Flor. 66).*

k) Temat nijaki pierw. na -men, pismo, przeszedł zupełnie do deklinacji tematów na -a nijakich, i stąd mamy formę w pismech, Flor. 86; w pysmyech, Puł. 174 r.

§. 211. l) *Temata nijakie pierw. na -es jużto mają swą pełną formę jak w starosłow. z końcówką -ech, lub też skróconą, podług tematów na -a nijakich, z końcówką -ěch lub -och.*

Formy pełne: na nebesech, Flor. prol., Flor. 2; w nyebyeszyech, Puł. 3 r.; na nebesech, Flor. 10, 35. (Puł. 18 v., 70 v. na nyebye); w nebesech, Flor. 88; w nyebyesszyech, Puł. 177 r.; w nebesech, Flor. 88. (Puł. 180 r. na nyebye); na nebeszech, Flor. 112; na nyebyeszyech, Puł. 227 v.

Formy skrócone. a) Z końcówką -ěch: na nebech, Flor. 107; na nyebyech, Puł. 219 r.; w nebech, Flor. Ann. (Puł. 296 r. na nyebye); we wszech dzelech twogich, Flor. 76; we wszech dzylech twych, Puł. 153 r.; w dzylech ręku twoyu będą sze wyesszyelycz, Puł. 185 v. (Flor. 91. w dżala); w dzylech swoych, Puł. 206 v. (Flor. 103. we wszech skutczyech); pobyeszczynona w dzylech gich, Puł. 214 r. (Flor. 105. w dżaloch gich); mysylł gesm we wszech dzelech twogych, Flor. 142; we wszech dzylech twoych, Puł. 280 v.; swóty we wszech dzelech swogych, Flor. 144 (2 r.); we wszech dzylech swoych, Puł. 285 r. v.; stwyrdzy mó w słowech, Flor. 118; w słowech, Puł. 239 r.; w słowich, Wacł. 7 v.; we wszech slo-

wech swogych, Flor. 144; w słowyech swoyich, Puł. 285 r. *Podobnie mamy i w innych nawet późniejszych zabytkach, por. w thých słowých, Kazania Paterka wyd. Lucyjan Malinowski, pag. 1 r.*

b) *Z końcówką -och*: pokalena yest w dzałoch gich, Flor. 105. (Puł. 214 r. w dzelyech); glos zborny chwalyóczy boga w dzałoch yego, Puł. 203 r. *Por. na oczoch, Kazania Paterka 62 v.*

Pełna więc forma występuje tylko w rzeczowniku niebo, jakkolwiek po raz pierwszy ma on w obu psalterzach i skróconą formę. Rzeczownik dzieło ma zawsze dzielech, a po raz pierwszy dziełach, jak gdyby od rzeczownika dział. Co do końcówek locat. plur. występujących w Bibl. kr. Zofii, por. Dr. E. Ogonowski, Archiv f. sl. Ph. IV. 263—4. O locativie plural. w ogóle w języku polskim, por. J. Baudouin de Courtenay, Beitr. zur vergl. Sprachforsch. VI. 50—57.

II. Deklinacyja rzeczownikowa przymiotników.

§. 212. *Singularis. Nominativus. Temata na -a. Masculina*: bogat vczinon bódze czlowek, Flor. 48; bogat vczynyon bédze czlowyek, Puł. 99 v.; oplwit bil, Flor. 77; oplwył, Puł. 157 v.; bódz przebitek gich pust, Flor. 68; pust, Puł. 137 r.; s swótim swót bódzesz, Flor. 17. (Puł. 31 r. szwyęty bédzysesz); młod iesm, Flor. 36; młod yesm byl, Puł. 74 v.; lub iesm bil, Flor. 34; takom szye lyub czynyl, Puł. 68 r.; bo ies lub byl w nich, Flor. 43. (Puł. 89 v. bo yes sze zlyubyl w nych); bich lub bil przed bogem, Flor. 55; bich lyub byl, Puł. 112 v.; lub bódó bogu, Flor. 68. (Puł. 137 v. lyubo bédze bogu); lvb bódze panv w ziemy swywyh, Flor. 114. (Puł. 231 v. brak); gotow iesm, Flor. 37; gotow yesm, Puł. 78 v.; gotow iest stolecz twoy, Flor. 92. (Puł. 187 r. nagotowan iest); gotow gesm, Flor. 118, 57; gotow yesm, Puł. 242 r.; gotowem, Wacł. 27 r.; lyutoszczyw bédz (sic) grzechom gych, Puł. 157 v. (Flor. 77. stutuiocki bódze grzechom); miloszcziw bódz grzechom naszym, Flor. 78; myłoszczyw bódz, Puł. 162 r.; ti milosciw ies bil gim, Flor. 98. (Puł. 195 v. ty lyutoszczywy byl yes gym); praw bédzye, Puł. 226 v. (Flor. 111. prawy bódze; Wacł. 19 v. bąda sprawiedliwi); praw yes boze, Puł. 250 v. (Flor. 118, 137. prawy gest gospodne); sziw iest gospodzin, Flor. 17; zyw, Puł. 33 v.; sziw bodze, Flor. 71; bédze zyw, Puł. 143 r.; iensze sziw iest, Flor. 88; yen zyw iest, Puł. 181 r.; ne vmró alle szyw bódó, Flor. 117; zyw bédę, Puł. 234 v.; bódó szyw, Flor. 118, 73; bédę zyw, Puł. 244 v.; ziw bandó, Wacł. 29 v.; zyw bódó, Flor. 118, 113; zyw bédę, Puł. 248 v.; ziw banda, Wacł. 38 r.; rozum day a szyw bódó, Flor. 118, 137; zyw bédę, Puł. 251 r.; zyw yesm ya na wyeky, Puł. 307 r.; gnwen bódzesz, Flor. Habac.; gnyewyen bédzesz, Puł. 299 r.; woz bozy dzesszyęczy tyssyęczy mnozen tysszyonczow wyesszyelyóczich szye, Puł. 131 v. (Flor. 67. woz boszy dzesóczó tisócy wóczszy); iensze moczen ies, Flor. 51;

moczen yes, Puł. 105 v.; niemoczen iesm, Flor. 6; nyemoczen yesm, Puł. 8 v.; pamóczzen bódz wszem obetam, Flor. 19. (Puł. 36 v. na pamyęczy myey, Klement. Pamaten bud); pamóczzen iesm bil cze, Flor. 62. (Puł. 123 r. pomnyal yesm ciebie); pamóczzen bódz sprawedno-sozi, Flor. 70. (Puł. 140 v. pomnyecz będe); pamóczzen bódz sebrana twego, Flor. 73. (Puł. 147 r. pamyatay sebranya); pamóczzen bódz tego, Flor. 73. (Puł. 148 v. pamyętny bódz); pamóczzen bódz laianam twogim, Flor. 73. (Puł. 149 r. pomny layanya twoya); pamóczzen bódz, Flor. 76. (Puł. 153 r. pomnyecz będe); pamóczzen iesm bil dzalom gospodnowim, Flor. 76. (Puł. 153 r. pomnyal yesm); pamóczzen bódz raab i babilonigi, Flor. 86. (Puł. 174 r. pomnyecz będe); gichsze ne iest pamóczzen wóczyey, Flor. 87. (Puł. 175 r. nye pomny wyęcey); pamóczzen bódz precerori slug twogich, Flor. 88. (Puł. 181 v. pomny boze przekorę); podoben se vczinil iest gim, Flor. 48 (2 r.); podobyen, Puł. 99 r.; rowyen yest gym vczynyon, Puł. 100 r.; podoben vczinil iesm se pellicacowi (sic), Flor. 101; podobyen vczynyon yesm pelli-kanu, Puł. 198 v.; kto bodoben (zamiast: podoben, jest to jeden z przy-kładów, gdzie spółgłoska bezdźwięczna przeszła w dźwięczną, por. Nehring, Iter Flor. 46); rowyen, Puł. 297 v.; byl gesm pokogen, Flor. 119; pokoyen, Puł. 255 v.; ne ias pomoczen bil iemu, Flor. 88. (nyewspomoglesz yemu, Puł. 180 v.); podowen bódz, Flor. 142; podobyen będe, Puł. 280 v.; czlowek proznoscy podoben wczynon gest, Flor. 143; proznoszczy podobyen, Puł. 282 r. (por. Kazania Paterka, podobyen, 118 v.); kto yest rowyen tobye, Puł. 67 v. (Flor. 34. kto rowennyk tobe); kto iest rowen tobe, Flor. 70; rowyen, Puł. 141 r.; kto rowen tobe, Flor. Moy.; kto rowyen tobie, Puł. 297 v.; rowen oczecz podlvg bostwa, Flor. Atan.; rowyen oyczu, Puł. 310 v. (Wact. rowny oczecz); vczinil iesm se smóczzen, Flor. 29; vdzelan yesm smęczyen, Puł. 55 v.; smóczzen chodzil iesm, Flor. 37; smęczyen, Puł. 77 v.; przecz smóczzen chodz, Flor. 41; smęnczyen, Puł. 87 v. (śląd dyjalektyczny w wymawianiu samogłoski nosowej); przecz smóczzen chodz, Flor. 42; smęczyen, Puł. 88 r.; medzy martwimi wolen, Flor. 87; wolyen, Puł. 175 r.

Teraz następują liczne przykłady przymiotników dzierżawczych, urobionych za pomocą suffiksu -ow: rzeczczc nynie dom aaronow, Flor. 117; dom aaronow błogosławcze gospodzynowy, Flor. 134. (w obu tych przykładach jest forma nominat. w znaczeniu vocativu, w Puł. 233 v., 269 r. dom aaron); glos apostołow, Puł. 228 r. (może to być i genet. plur. od rzeczownika apostoł, zaliczam go jednak między przymiotniki dzierżawcze z analogii do innych miejsc psalterza Pula-wskiego, gdzie znajdujemy: glos apostołsky, np. 267 r. i glos yezukri-stow np. 220 r., 281 v.); psalm dawydow, Puł. 4 r., 6 v., 8 r., 10 r., 12 r., 20 v., 44 r., 64 r., 111 v., 241 r., 251 v., 255 r.; zacon gospodnow, Flor. 18; gospodnow, Puł. 35 r.; angol gospodnow, Flor. 34. (Puł. 67 r. angyol bozy); Herodyaszow dom, Puł. 205 r. (Flor. 103. rarogowy dom); dom ysrahelow, Flor. 113. (Puł. 229 v. dom israhel); dom ysrahelow błogosławcze gospodzynv, Flor. 134. (w zna-

czeniu vocativu, Puł. 269 r. dom israhel); bog iacobow, Flor. 45; bog yakobow, Puł. 95 r. (prziemcza nasz bog iacob, Flor. 45); bog yakobow, Puł. 95 v.; bosze iacobow, Flor. 75; boze yakobow, Puł. 151 r., 170 r. (Flor. 83. bosze iacob); ani vrozume bog iacobow, Flor. 93; bog yakobow, Puł. 188 r.; blogoslawony gegosz bog yacobow, Flor. 145; bog yakobow, Puł. 286 v.; bog iacobow, Wacł. 125 v.; glos yezukristow, Puł. 220 r.; 281 v.; yad zmyyow pod wargamy gych, Flor. 139. (Puł. 276 r. yad zmyowy); yad zmyow nyevlyeczenie (gych), Puł. 306 r.

Przymiotniki z formą rzeczownikową w nominat. singul. mascul. są więc następujące:

1) *W obu psalterzach formę rzeczownikową mają:* oplwit, pust, bogat, młód, lub, gotów, żyw, gniewien, mocen, niemocen, podobien, pokojen, rówien, smęcien, wolen, gospodnow, jakubów.

2) *Nadto w psalterzu Floryjańskim:* święt, miłościw, pamięcien, pomocen, aaronów, izrahelów, zmijów.

3) *Nadto w Puławskim:* praw, množen, apostołów, dawydów, jezukrystów.

W ogóle więc w psalterzu Floryjańskim o wiele więcej jest form rzeczownych, niż w Puławskim; bo jak z przykładów przytoczonych widać, bardzo często Puławski zastępuje formę rzeczowną Floryjańskiego formą złożoną. Liczba przymiotników z formą rzeczowną w psalterzu Floryjańskim jest znacznie większa, gdy zważymy, że nie ma tam ustępów odpowiadających tym ustępom w Puławskim, w których występują formy: apostołów, dawidów, jezukrystów.

Uwagi godna, że przymiotnik pamięcien, występujący 10 razy w psalterzu Floryjańskim, zawsze jest zastąpiony w Puławskim bądźto czasownikiem, bądź formą złożoną przymiotnika. Podobnie zastąpione są formy: święt, miłościw, pomocen, zmijów. Forma psalterza Puławskiego praw występująca dwa razy, jest zastąpiona we Floryjańskim formą prawy.

§. 213. *Neutra:* lepey iest malutko prawemu, Flor. 36; lyepye yest malo, Puł. 73 v.; gdy byly czysla krotkego malutko y bydlócze ye, Puł. 208 r.; malo se gych vczynylo, Flor. 106; malo, Puł. 218 r.; slotko yest myloszyerdze twoye, Puł. 222 v. (Flor. 108. słodke yest); iaco słodko gardzelam mogem molwy twoge, Flor. 118, 97. (Puł. 247; r. slotke, Wacł. 36 r. slotki); szyroko kazanye twe barzo, Flor. 118, 89; Puł. 246 r.; szyroka kazn twoya, Wacł. 35 r. szirokie przikazanie twoie); lubo bilo w nich gospodnu, Flor. prol.; lubo bódz tobe gospodne, Flor. 39; lyubo, Puł. 83 v.; lyubo yest bogu, Puł. 131 v. (Flor. 67. lubilo se iest bogu); lyubo będzie bogu, Puł. 137 v. (Flor. 68. lub bódó bogu); lyubo bylo slugam twoym kamylene yego, Puł. 199 v. (Flor. 101. brak); lybo gest gospodny, Flor. 149; lyubo yest gospodnu, Puł. 291 r.; gotowo sercze moje, Flor. 56; gotowo, Puł. 113 v.; gotowo sercze gego, Flor. 111; gotowo szyercze yego, Puł. 226 v.; gotowo sercze moye, Flor. 107 (2 r.) (Puł. 218 v., 219 r. gotowe szyercze moye); dziedzicstwo moje swatlo iest mne, Flor. 15. (Puł.

24 v. przyeszwyatle yest mnye); gest dzwywno w oczv naszv, Flor. 117; yest dzywno, Puł. 235 v.; dzywno sô vczynila navka twoya ze mne (*jako przysłówek*), Flor. 138. (Puł. 273 v. dzywna szye vczynyla nauka); yavno vczinil iest gospodzin, Flor. 97. (Puł. 194 r. jawne vczynyl bog); jako pystlyę yastkolczyno, Puł. 294 r. (Flor. Isai. sec. jako dzeczy yastkol czynó); przedewszym potrzbyzno gest, Flor. Atan.; potrzbyzno iest, Puł. 308 r.; potrzebno iest, Wacł. 8 r.; ale potrzbyzno gest, Flor. Atan.; potrzbyzno yest, Puł. 310 r.; potrzebno iest, Wacł. 112 r.; szycerze gych prozno yest, Puł. 7 v. (Flor. 5. proznye); doostoyno iest, Flor. 7; dostoyno iest, Puł. 10 v.

Przymiotniki dzierzawcze z suffiksem -owo: Ozemyó (*pro*: Szymyó) abrahamowo, Flor. 104; szyemyę abrahamowo, Puł. 207 v.; dauidowo, Puł. 2 v.; swadeczstwo gospodnowo, Flor. 18. (Puł. 35 r. boze); gospodnowo iest crolewstwo, Flor. 21. (Puł. 42 v. bozee); prawe iest słowo gospodnowo, Flor. 32. (Puł. 62 r. boze); oblicze gospodnowo na czynócze zła, Flor. 33. (lycze boze, Puł. 65 v.); iegosz iest ymó gospodnowo, Flor. 39. (Puł. 82 r. ymyę boze); semó iacobowo sławicze gy, Flor. 21; szyemę iacobowo, Puł. 42 r.; iaco szczenó lwowó (*pro*: lwowo, często bowiem znak ó stoi w psalterzu Flor. zamiast o lub a, por. §. 208, w Puł. 27 r. yako lwycz); moyszyszowo pyenye o moczy boze, Puł. 296 v.; yenze iest słowo oyczowo, Puł. 61 v.; oyczowo y synowo y ducha szwyętego yedno yest bostwo, Puł. 308 r.; oczeczowo y sinowo, Wacł. 109 r. (Flor. Atan. oczeczowa y synowa y ducha swótego gedno gest bostwo); błogoslawene panowó (*pro*: panowo) na was, Flor. 128. (Puł. 263 r. błogoslawyenyne boze).

W rodzaju nijakim więc znacznie mniej już mamy przykładów formy rzeczownej przymiotników, jak w męskim, jakkolwiek i ta liczba w stosunku do dzisiejszego stanu języka jest dość pokazna. Z przytoczonych przykładów pokazuje się, że w obu psalterzach formę rzeczowną mają: mało, malutko, słodko, lubo, gotowo, potrzebizno (Modl. Wacł. potrzebno), dostojno, abrahamowo, iakóbowo; nadto we Floryjańskim: światło (w znaczeniu rzeczownika jak dziś), dziwno, jawno, próžno, gospodnowo, lwowo, panowo; w Puławskim zaś: moyszyszowo, ojcowo, dawidowo. I tu więc psalterz Floryjański znacznie więcej tych form zachował nam, niż Puławski. Uwagi godna, że forma psalterza Floryjańskiego gospodnowo, występująca 5 razy, sawsze zastąpiona jest w Puławskim formą boze.

§. 214. *Feminina podług deklinacji rzeczownikowej kończą się na -a i zwały się w polskim języku zupełnie z formami podobnymi deklinacji złożonej. Dlatego tu przytoczę tylko niektóre formy przymiotników dzierzawczych, urobionych za pomocą suffiksu -owa, które dziś mniej się używają: bódz sława gospodnowa, Flor. 103. (Puł. 206 r. sława boza, w znaczeniu vocativu); gdy szye skurcza zyła chrzyp-towa, Puł. 60 v. (Flor. 31. tarn); yalowa narodzyła wele gych, Flor. Ann.; yalowa, Puł. 295 v.; czeszcz crolowa sód miluie, Flor. 98; czeszcz krolyowa, Puł. 195 r.; xpus yest módroszcz oyczowa, Puł. 98 r.; gyna gest persona oczeczowa, Flor. Atan.; parsona oyczowa, Puł.*

308 r. (Wacł. 8 v. persona oczęcza); otnowy szye jako orłowa mlodoszcz twoya, Puł. 201 v.; iaco orłowa mlodoszcz, Wacł. 11 r. (Flor. 102. otnowy sze jako orłowy mlodoszcz twoya, Wittenb. iaka orłowy); prawycza panowa, Flor. 117 (2 r.). (Puł. 234 v. (2 r.) boza); owa dzędzyna panowa, Flor. 126. (Puł. 261 r. boza); treszcz pisarzowa, Flor. 44; treszcz pyssarzowa, Puł. 92 r.; gyna synowa (persona), Flor. Atan., Puł. 308 r.; gyna sinowa, Wacł. 8 v.

W obu psalterzach więc mamy: jałowa, królowa, oćcowa, orłowa, pisarzowa, synowa, nadto we Flor. gospodnowa, panowa, w Puławskim zaś: chrzęptowa.

Mozna też zaliczyć tu te formy przymiotników, które pełnią w zdaniu funkcję orzeczenia, bo we wszystkich prawie językach forma rzeczowna przymiotników w predykacie najdłużę się zachowała. Temata twarde: szyroka kazn twoya barzo, Puł. 246 r. (Flor. 118, 89. szyroko kazanye, Wacł. 35 r. szirokie prikazanie); w strzeszeni gich odplata welika, Flor. 18; wyelika, Puł. 35 v.; welika iest slawa, Flor. 20; wyelika, Puł. 38 r.; welyka mocz gego, Flor. 146; welyka, Puł. 288 r., Wacł. 129 v.; kako przęczysta yest (czasza), Puł. 44 r. (Flor. 22. kaco swatli iest ... kelich); krzywa gest myal gych, Flor. 118, 113; krzywa, Puł. 248 v. (Wacł. 38 v.; nyesprawiedliwie iest mysleny gich); dusza szywa bódze iemu, Flor. 21; zywa będze, Puł. 42 v.; szywa bódze, Flor. 68, 118, 169; będze zywa, Puł. 137 v., 254 v., Wacł. 116 r.; dzywna szye wczynyla nauka twoya, Puł. 273 v. (Flor. 138. dzywno só wczynyla); dzweka (sic) babilonska neóżna, Flor. 136; neóżna, Puł. 271 v.; tróba ocropna iest, Flor. prol.; oghenna molwa twoya sylna. Flor. 118, 137; ogyenna molwa twoya szylno, Puł. 251 r.; pelna iest zema, Flor. 32; pelna yest zymya, Puł. 62 r.; prawoti pelna prawicza twa, Flor. 47 (2 r.); pelna yest, Puł. 97 v.; czasza pelna zmyeszy, Puł. 150 r. (Flor. 74. kelich ... pelni smesy); pelna gest szema, Flor. 118, 57. Habac.: pelna yest, Puł. 242 v., 299 v.; pelna, Wacł. 27 v.; bo prozna mocz, Puł. 119 r. (Flor. 59. bo prozszne zbawene); bogu pozluszna bódz, Flor. 61; posluszna bódz, Puł. 121 r.; rowna slawa, Flor. Atan., Puł. 308 v.; rowna chwala, Puł. 109 r.; przęcz smótna ies, Flor. 41 (2 r.); przęcz smętna yes, Puł. 86 v., 87 v.; przęcz ies smótna, Flor. 42; przęcz iest smętna, Puł. 88 v.; obata twoia tuczna bódz, Flor. 19; czudna bódz, Puł. 36 v.

§. 215. *Temata na -ja. Neutra: wele gich wstaie przęciwo mne, Flor. 3; wyelye gich, Puł. 4 r.; wele gich molwi moiey duszy, Flor. 3; I yelye gych, Puł. 4 r.; wiele, Wacł. 118 r.; wele gich molwi, Flor. 4; wyle, Puł. 5 v; ogarnóli me czelót wele, Flor. 21; ogardnęly mye czelyęta wyelye, Puł. 40 v.; ogarnóli me psów wele, Flor. 21; myę ogardnęło psow wyelye, Puł. 41 r.; wele wem iest, Flor. 24; bo go wyelye yest, Puł. 47 r.; wele biczow ogarne, Flor. 31; wyelye, Puł. 61 r.; wele smótkow prawich, Flor. 33; wyelye, Puł. 66 r.; sódowe twogi głóbokoszy wele, Flor. 35. (Puł. 71 r. głębokoszcz welyka); wele boiuióczych przęcyw mne, Flor. 55; wyelye, Puł. 111 v.;*

wele miłoserdz, Flor. 85 (2 r.) (Puł. 172 r., 173 v. wyelykyego myloszyerdza); raduycze se ostrowow wele (*vocativus*), Flor. 96; myloserdza twego wele gospodne, Flor. 118, 145; wyelye, Puł. 252 v.; wele gysz nastoyó na mó, Flor. 118, 145; wyele, Puł. 252 v.; wele zapelnona gest dusza nasza, Flor. 122; wyelye, Puł. 258 r.

Co do formy więc, wyraz wiele jest *nominativem*, *accusativem* lub *vocativem singul.*, a odpowiada mu w starosłow. *кѣмнѣ*. Zwykle używa się w znaczeniu ilościowego rzeczownika czyli liczebnika nieokreślonego, że jednak bywa postrzegany także jako przymiotnik, dowodzą nam nazwy jak Wielopole (zamiast Welepole), i zwroty w języku ludowym jak „wiele godzin”. O składni i deklinacji wyrazu wiele, por. J. Baudouin de Courtenay, *Beitr.* VI. 83—85. Dr. A. Kalina, *O liczebnikach w języku staropolskim* (Rozpr. Wydz. filolog. Akad. Umiejętn. Tom VI. Kraków, str. 48—51).

Feminina: bosza iest zema, Flor. 23; boza iest, Puł. 44 v. (Wacł. 57 r. pana boga w szechmogaczego zyemya iest).

Ponieważ formy *accusativu* w rodzaju męskim i nijakim są jednakowe, a rodzaj żeński zlewa się najczęściej z formami deklinacji złożonej, przytoczę teraz przykłady *accusativu*, zwłaszcza że w niektórych wypadkach trudno nawet rozstrzygnąć, czy forma jakaś jest w znaczeniu *accusativu* czy *nominativu* użyta. Toż samo tyczy się *vocativu*, dlatego uwzględniłem go przy *nominativie*.

§. 216. *Singularis. Accusativus. Masculina*: w dom panow poydzymy, Flor. 121. (Puł. 256 v. w domu bozy); w ponyedzyalkow nyesor, Puł. 255 r.; tamo odwodó rog dawydow, Flor. 131; odwydó rog dawydow, Puł. 266 r.; woz faraonow ... wrzeczył gest, Flor. Moy.; wooz faraonow, Puł. 297 r.

Należy tu też przykład przeciw [częstsza w psalterzach jest forma *neutr.* przeciw, w starosłow. zaś *femin.* *противѣа*, w dzisiejszym języku polskim używa się powszechnie przeciw, por. Miklos. *Vergl. Grammat.* IV. 561, 9. Dr. E. Ogonowski, *O przyimkach w języku starosłowiańskim; ruskim i polskim* (Rozpr. i spraw. Wydziału filolog. Akad. Umiejętn. Tom V. Kraków, 1877, str. 171—2); przeciwy mne, Flor. 55, Puł. 111 v.; skłonyły przeciwy tobye, Puł. 39 r. (Flor. 20. w czo, *pro*: w czó); wstayn naprzeczyw mnye, Puł. 116 r. (Flor. 58. na przeciw); przeciw iemu, Flor. 12; na przeciwy yemu, Puł. 21 r.; przeciwy nyepriyaczelom, Puł. 119 v.; przeciw tobe, Flor. 82; przeciwy tobie, Puł. 168 r.; przeciwy mnye, Puł. 199 r. (Flor. 101. przeciw mne); przeciwy przeszlyadnykom, Puł. 262 r.; przeciwy mne, Flor. 118, 73; przeciwy mnye, Puł. 244 v. *Przysłówek opak*, Flor. 9, 34, 39, 55, 113, Puł. 13 v., 67 r., 83 v., 112 r., 228 v.

Neutra: physzny lycho czynily, Flor. 118, 49 (Puł. 241 v. zle czynily, Wacł. 25 v. nyesprawiedliwie dzalali); masto iego pusto vczynili só, Flor. 78; myasto yego pusto vczynily, Puł. 162 r.; se slo noszóczymy, Flor. 25. (Puł. 48 v. ze zle czynyacyzmy); we zlo czinóczych, Flor. 36; myedzy stroyacyzmy zlo, Puł. 72 r.; abi zlo plodzil, Flor.. 36; by zlo czynyl, Puł. 72 v.; gisz zlo plodzó, Flor. 36;

zlo plodzã, Puł. 73 r.; molwyly sô zlo mnye, Puł. 85 r. (Flor. 40. zla); dzywno vczynyl gospodzyn, Puł. 5 v. (Flor. 4. dziwna vczinil); dziwno vczinil miloserdze, Flor. 30; dzywno vczynyl, Puł. 59 r.; ja vmorzë a zywo vczynë, Puł. 307 r.; welikoczinôcz zbawena crola iego, Flor. 17; wyelko czynyôcz, Puł. 34 r.; chwalycze ymô panowo, Flor. 112. (Puł. 227 v. ymyę boze); ymô panowo wzowô, Flor. 115 (2 r.), Puł. 232 r. v. ymyę boze); w ymô panowo, Flor. 117 (2 r.), 128. (Puł. 234 r. (2 r.), 263 r. w gymyę boze); chwalcze ymô panowo, Flor. 134. (Puł. 267 v. ymyę boze); pacz bôdzemy pene panowo, Flor. 136; spyewacz mamy pyenye gospodnowo, Puł. 271 r.; chwalane panowo molwycz bôdô vsta moyô, Flor. 144; chwalyenye gospodnowo, Puł. 286 r.; chwalcze ymô panowo, Flor. 148, (2 razy, Puł. 290 r. v. ymyę boze); chwalicze ymô gospodnowo, Flor. 99. ymyę yego, Puł. 196 v.); zwyestowaly w syon ymô gospodnowo, Flor. 101. (Puł. 200 r. ymyę boze); w ymô gospodnowo, Flor. 117. (Puł. 234 r. brak); pyenye poycze gospodnowo, Puł. 271 r. (Flor. 136. pene poycze); kristusowo ymyę y slawë wszystkiey lyudzë czyzyf, Puł. 197 v.

§. 217. *Formy accusativu lub nominativu singularis uzyte w znaczeniu przysłówków*: daleco, Flor. 9; dalyeko, Puł. 15 v.; daleco od zbawena mego, Flor. 21; dalyeko, Puł. 39 v.; yen od szwyętych dalyeko vczynyon iest, Puł. 111 v.; w morzu daleco, Flor. 64; dalyeko, Puł. 125 v.; daleko, Wacł. 9 v.; daleco vczinil ies znane moie otemne, Flor. 87; dalyeko, Puł. 175 v.; daleko vczynyl od nas lychoty nasze, Flor. 102; dalyeko, Puł. 202 r.; daleko, Wittenb.; ne daleco czin, Flor. 39; nye dalyeko, Puł. 83 r.; daleko od grzesznich zbawene, Flor. 118, 153; dalyeko, Puł. 252 v.; ot zakona twego daleko vczynily sô se, Flor. 118, 145; dalyeko, Puł. 252 r.; welko myloserdny, Flor. 102; wyelyko myloszyerny, Puł. 201 v.; bo tu przyszy welyko myloszerdzym sobe odplacicz, Puł. 237 v.; barzo wysoko, Puł. 13 v. (Flor. 9. barzo wisocze); nye wznaszaycze wysoko, Puł. 150 r. (Flor. 74. nechaycze wznaszacz w wisococz); wysoko polozyl yes vtok twoy, Puł. 184 v. (Flor. 90. wisoki polossil ies vtok moy); dlugo, Flor. 12, Puł. 20 v.; dlugo czakayôczy, Flor. 102; dlugo czakayôczy, Puł. 201 v. (Wittenb. dlugo czakayuczi); dlugo bydlyla dvsza moja, Flor. 119; dlugo, Puł. 255 v.; dokôd dlugo gesm, Flor. 145. (Puł. 286 v. dokond yesm, Wacł. 125 r. dokod ieam); czôsto zbawyal yee, Flor. 105; czôsto, Puł. 214 r.; czôsto wyboyowaly mô, Flor. 128; czôsto, Puł. 262 v.; czôsto wybyaly mô, Flor. 128; czôsto, Puł. 262 v. (Klem. czasto); werne y twardo werzycz bodze, Flor. Atan.; wyernye y twardo, Puł. 311 v. (Wacł. 114 r. wiernie y mocznie); ieszcze malutko esz ne bôdze grzesznik, Flor. 36; yeszcze malo, Puł. 73 r.; vmnyeyszylesz gy malo od angyolow, Puł. 12 v. (Flor. 8. vczinil ies gi maalem mney wszecz angelow); kako weszelo, Flor. 132; wyesszyolo, Puł. 266 v.; barzo richlo, Flor. 6; barzo rychlo, Puł. 9 v.; rychlo yô zasze przyyôl, Puł. 56 r.; iaco sano richlo zwôdnô, Flor. 36; skoro zwyędnye Puł. 72 r.; richlo spa-

dnó, Flor. 36 (2 r.); rychlo spadnó, Puł. 72 r. (2 r.); noscze richlo ganbó swoiń, Flor. 39; przynieszczye rychlo, Puł. 83 v.; richlo pi-szóczezo, Flor. 44; rychlo, Puł. 92 r.; rychlo strzelyacz gy bedó, Puł. 124 r. (Flor. 63. nagle); richlo wisluchay me, Flor. 68; rychlo, Puł. 136 r.; odwroczeze se richlo, Flor. 69; rychlo, Puł. 138 v.; richlo seszli só, Flor. 72; rychlo vstaly, Puł. 145 v.; richlo przeydó nas, Flor. 78; rychlo vsypyeszycze knam, Puł. 162 r.; richlo wisluchay me, Flor. 101; rychlo, Puł. 198 r.; rychlo vczynyly só, Flor. 105; rychlo vczynyly, Puł. 212 r.; rychlo beszy molwa gego, Flor. 147; rychlo, Puł. 289 r.; richlo. Wacł. 133 v.; przeszlyadowaly mye darmo, Puł. 253 r. (Flor. 118, 161. nastaly só na mó za dar); darmo albo zadar, Flor. 119. (Puł. 255 v. zadar); darmo vstawił, Puł. 181 r. (Flor. 88. za dar); grozno wyelmoszny yes, Puł. 274 v. (Flor. 138. grozne wyliczyl ges só); jagoda gich groszno zolczy a groszno przegorzke, Puł. 306 r.; wearzod lat yawno vczynysz, Flor. Habac. (Puł. 299 r. zyawysz); osobno, Puł. 198 r.; silno, Flor. 6; szylnó, Puł. 9 v.; silno mocznich, Flor. 17; szylnó moczných, Puł. 30 r.; na lyędz-wye twoye szylnó mocznye, Puł. 92 v. (Flor. 44. naymocznysze); powyelbyon yes szylnó. Puł. 203 v. (Flor. 103. barzo); rozmnoszyl lvd swoy sylno, Flor. 104; szylnó, Puł. 209 r.; ogyenna molwa twoya szylnó, Puł. 251 r. (Flor. 118. 137. sylna); vsmerzyl gesm só sylno, Flor. 141; vkorzon yesm szylnó, Puł. 279 v.; vwłaczayógo tayemno blyznyemu swemu, Puł. 197 r. (Flor. 100. Vwłaczayóczemu taiemne blisznemu swemu); barzo richlo, Flor. 6; barzo rychlo, Puł. 9 v.; barzo, Flor. 18, Puł. 35 v.; radowacz se bódze barzo, Flor. 20; barzo, Puł. 37 v., Flor. 30, Puł. 57 v.; vsmerzil iesm se barzo, Flor. 37; vsmyerzon yesm barzo, Puł. 77 v.; gisz só nalezli nas barzo, Flor. 45; barzo, Puł. 94 v.; nasiczeni só barzo, Flor. 77; nasyczily szye barzo, Puł. 157 r.; barzo, Flor. 77, Puł. 160 r.; vbodzi vezineni iesmi barzo, Flor. 78; barzo, Puł. 162 r.; barzo glóboke, Flor. 91; barzo glęboke, Puł. 185 v.; barzo, Flor. 92, Puł. 187 v.; barzo powiszon, Flor. 96; barzo powysszon yes, Puł. 193 r.; powelbyon yes barzo, Flor. 103. (Puł. 203 v. szylnó); rozmnoszily só barzo, Flor. 106; barzo, Puł. 218 r.; chawalycz bódó gospodna barzo, Flor. 108; barzo, Puł. 223 v.; barzo, Flor. 111, Puł. 226 r.; szyroko kazanye twe barzo, Flor. 118, 89; barzo, Puł. 246 r., Wacł. 35 r., Flor. 118, 105, 137, Puł. 247 v., 250 v.; dzwsa moya pozna barzo, Flor. 138; barzo, Puł. 274 v.; barzo, Flor. 138, Puł. 275 r.; chwalny barzo, Flor. 144; Puł. 283 v.; xpus nyetelko w zydowstwye, Puł. 150 v.; kelkosz, Puł. 141 r.; kelco zgłobyl se iest neprzyacel, Flor. 73; kyelko, Puł. 147 r.; kelko sliszełi y poznaly iesmi ie, Flor. 77; kelko, Puł. 154 r.; kelko kazal oczczom naszym, Flor. 77; kyelko, Puł. 154 v.; kelco-kroc, Flor. 77; kelkokroc, Puł. 158 r.; kelko gest dnwo (*pro: dnow*), Flor. 118, 84; kyelko yest dnyow, Puł. 245 r.; gelyko gest wschod od zapada, Flor. 102; jelko, Puł. 202 r.; yeliko, Witt.

W znaczeniu przyimków: wiszedł iesm przeciwu czudzozemczowi, Flor. prol. [*Por. uwagę do formy przeciw*]; przeciwu bogu, Flor. 2; Sprawozd. Komis. językowej, II.

przeciwo bogu, Puł. 2 v.; przeciwo iego pomazanczu, Flor. 2; przeciwo pomazanczu yego, Puł. 2 v.; przeciwo, Flor. 3; naprzeczywo, Puł. 4 r.; przeciwo, Wacł. 118 r.; przeciwo tym, Flor. 22; przeciwo tym, Puł. 43 v.; przeciwo mne, Flor. 26, 30; przeciwo mnye, Puł. 51 v., 58 r.; przeciwo prawemu, Flor. 30; przeciwo prawemu, Puł. 58 v.; przeciwo mne samego, Flor. 31; przeciwo mnye, Puł. 60 v.; przeciwo mne, Flor. 34, 37; przeciwo mnye, Puł. 68 v., 78 r.; przeciwo mne, Flor. 38. (Puł. 79 v. przeciwywe mnye); przeciwo mne, Flor. 40 (3 r.), 43; przeciwo mnye, Puł. 85 r. (3 r.), 90 v.; przeciwo bratu twemu, Flor. 49; przeciwo bratu twemu, Puł. 102 v.; przeciwo sinowi, Flor. 49. (Puł. 102 v. przeciwywy); grzech moy przeciwo mne, Flor. 50; przeciwo mne, Puł. 103 v.; przeciwo mne, K. Świdz.; wstali sō przeciwo mne, Flor. 53; przeciwo mnye, Puł. 108 r. (Wacł. 2 v. naprzeczyw mnye); słowa moia nenasrzana sō przeciwo mne, Flor. 55; przeciwo mnye, Puł. 112 r.; wstan na przeciwo mne, Flor. 58. (Puł. 116 r. naprzeczyw); przeciwo gim, Flor. 63; przeciwo gym, Puł. 124 v.; przeciwo mne, Flor. 68; przeciwo mnye, Puł. 135 v.; przeciwo zaconu, Flor. 70; przeciwo zakonu, Puł. 139 v.; przeciwo bogu, Flor. 74; przeciwo bogu, Puł. 150 r.; przeciwo iemu, Flor. 76; przeciwo yemu, Puł. 152 r.; przeciwo zglobōczim, Flor. 93; przeciwo zglobyōczym, Puł. 188 v.; przeciwo czynōczim lichotō, Flor. 93; przeciwo czynyōczym zloszcz, Puł. 188 v.; przeciwo mne przisōgachō, Flor. 101. (Puł. 199 r. przeciwy mnye); molwyly sō przeciwo mne, Flor. 108; przeciwo mnye, Puł. 220 v.; poloszyly sō przeciwo mne, Flor. 108; przeciwo mnye, Puł. 220 v.; bōdzcze przeciwo gospodnw, Flor. 108; przeciwo bogu, Puł. 221 v.; przeciwo dwszy moyey, Flor. 108; przeciwo, Puł. 222 v.; przeciwy mne molwyly, Flor. 118, (*jeśli forma przeciwy nie jest prostą omyłką, to byłby dativus singul.*); przeciwo mnye molwyly, Puł. 238 r. (Wacł. 6 v. przeciwy); boyowały przeciwo mne, Flor. 119. (Puł. 255 v. przekazały my); myslyly sō przeciwo mne, Flor. 139; przeciwo mnye, Puł. 276 v.; przeciwo zlemu, Puł. 275 v.; dauid przeciwo golyat, Puł. 281 v.; przeciwo wszem zlosnym, Puł. 281 v.; przeciwo dyablu, Puł. 281 v. *Participium praes. pass. jako przysłówek:* mimo syny lyudzke, Puł. 92 r. [*Forma mimo utworzona jest od tematu słownego mi-, formującego słowa klasy II. мн-мѣ-ти, pols. mi-nać. Zwykle używa się z accusativem, jak w psalterzu Puławskim, Bibl. kr. Zof. 36, w mowie potocznej jednak i z genet. Por. Dr. E. Ogonowski, l. c., str. 107--8*]; chodzō mimo yō, Puł. 164 r. (Flor. 79. idō po drodze).

Feminina zlaty się prawie całkiem z deklinacją złożoną, a jeśli są jeszcze jakie szczątki, to trudno je odróżnić od form złożonych w tych zabytkach, gdzie na samogłoski nosowe służy przeważnie znak ō, jak np. w psalterzu Floryjańskim. W Puławskim jednak, gdzie występuje znak ę, znajdujemy pięć przykładów deklinacji rzeczownikowej: prawycę twoję tako yawnę uczyn, 183 r. (Flor. 89. iawnō uczin); w brodę aaronową, Puł. 266 v. (Flor. 132. w brodō aarono-

wó); wyelykę krasę wlozysz, Puł. 38 r. (Flor. 20. welikó crasó); przes wyelykę mocz, Puł. 63 r. (Flor. 32. przes welikó czeszcz); wyelikę jest wczynyl na myę obludę, Puł. 85 v. (Flor. 40. vweliczil na mó zdradó).

§. 218. *Temata na -ja. Neutra*: kaco wele wczinil iest, Flor. 65; wyele wczynyl, Puł. 128 v.; pokazal my zamętkow wyele, Puł. 141 r. (Flor. 70. zamótky mnoge); w wyelye wod, Puł. 153 v. (Flor. 76. w welu wod); pyszny zle czynily wyelye, Puł. 241 v. (Flor. 118, 49. lycho czynily só asz do koncza. Wacł. 25 v. nyesprawiedliwie dzalali zawzdy); gensze pobyl poganow wele, Flor. 134; wyelye, Puł. 268 r.; yalowa narodzyla wele gych, Flor. Ann.; narodzyla wyelye, Puł. 295 v.; wele mala gest synow, Flor. Ann.; wyelye myyala synow, Puł. 295 v.

Tu téz moznaby zaliczyć comparativy przysłówków, które również są pierwotnie accusat. lub nominat. singular. Masculina: wczinil ies gi małem mney wszech angelow, Flor. 8. (Puł. 12 v. vmnye-szylesz gy malo od angyolow).

Neutra: dobrze gest ptacz v pana nysz pfacz we czloweka, Flor. 117; dobrze yest pwacz w boga nysz ... Puł. 234 r.; dobrze gest dbacz albo nadzeyó myecz w gospodzynv nysz dbacz we kaószóta, Flor. 117; dobrze yest dbacz w bogo nysz dbacz .., Puł. 234 r.; dobrze mne zakon vst twogych nad tyszóczy, Flor. 118, 72; dobrze mnye .. nad, Puł. 243 v.; dobrze mnye ... nad, Wacł. 28 v. (*Vulg. melior est mihi lex oris tui*); gorze mne ysz przebit moy przedlvszyl só gest, Flor. 119; gorze mnye ysz, Puł. 255 v.; lepey ies malutko prawemu, Flor. 36; lyepye, Puł. 73 v.; wócey, Flor. 9; wyęcze, Puł. 17 v.; rozmnozyly sze wyęczy nysz moye wlossy, Puł. 83 r. (Flor. 39. rozmnoszili só se nad wlosy); lichotó wócey niszze mowicz prawdó, Flor. 51; wyęczy, Puł. 105 v.; wóczy, Flor. 61; wyenczey, Puł. 121 r.; sedmroczy wóczy, Flor. 78; wyęczy, Puł. 162 v.; ne iest pamóczzen wóczy, Flor. 87; wyęczy, Puł. 175 r.; wóczy, Flor. Isai. sec.; wyęczy, Puł. 293 v.; daley, Puł. 96 v.; daley omiy me, Flor. 50; szyrzey mye omyy. Puł. 103 r.; szrzyey mó omyy, K. Świdz.; nas ne pozna daley, Flor. 73; daley, Puł. 148 r.; ne bódze wzpomenono ymó israhel daley, Flor. 82; daley, Puł. 167 v.; daley gych trud, Puł. 183 r. (Flor. 89. potem gich robota); na weky y daley, Flor. Moy.; daley, Puł. 298 v.; drzewey niszli só vrozumeli, Flor. 57; drzewyey, Puł. 115 r.; drzewey nisz só gori byly, Flor. 89; Orzewyey (*pro*: Drzewyey), Puł. 182 r.; drzewey nysz vmerzyl gesm só, Flor. 118, 65; drzewyey, Puł. 243 r.; pirwey, Wacł. 28 r.; drzewey zwóдне, Flor. 128; drzewyey, Puł. 263 r.; pyrzwey za chlebmy só se posadzely, Flor. Ann.; pyrzwey, Puł. 295 v.; nyczs pyrzwy albo posledzey, Flor. Atan.; nycz pyrzwey albo poslyednyey, Puł. 310 r. (Wacł. 111 v. niez pirwego albo posledniego).

Godna uwagi, że w psalterzu Puławskim mamy o dwie więcej starsze formy t. j. bez joty: wyęcze, 17. v.; lyepye, 73 v. Prof.

Nehring przytacza tylko drugą z nich, por. *Archiv für slav. Phil.* V. 228.

§. 219. *Singularis. Genetivus. Temuta na -a. Masculina*: szukaięce oblicza boga iacobowa, Flor. 23. (Puł. 45 r. boga iakobowego); z egypta domv iacobowa, Flor. 113; domu iakobowa, Puł. 228 r.; ot oblycza boga iacobowa, Flor. 113; boga yakobowa, Puł. 228 v.; ne vslyszely sō glossa panowa, Flor. 105; nye vslyszely glossa gospodnowa, Puł. 213 r.; w trzemoch domv panowa, Flor. 115. (Puł. 232 v. domu bozego); z domv panowa, Flor. 117. (Puł. 235 v. z domu bozego).

Kilka razy przymiotnik dzierżawczy znajdujemy w psalterzu Floryjańskim, użyty w znaczeniu rzeczownika, i to w rodzaju męskim: myne gospodnowa wzywaj gesm, Flor. 114. (Puł. 231 r. mynę boze, Klement. gimye bozye); oczczowa y synowa y ducha swōtego gedno gest bostwo, Flor. Atan. (Puł. 308 r. oyczowo y synowo y ducha szwyętego yedno yest bostwo, Wacł. 109 r. oczczowo y sinowo). *Wtych więc przykładach oczekivalibyśmy w psalterzu Flor. form*: gospodna, oęca, syna lub: gospodnowo, oęcowo, synowo.

W znaczeniu accusativu: mōdra ges mō vczynyl, Flor. 118, 97. (Puł. 246 v. mōdрым yes mye vczynyl, Wacł. 35 v. rozstropnego mie ucziniles); dziwna vczinil gospodzin swōtego swego, Flor. 4. (Puł. 5 v. dzywno vczynyl). *Znaczenie więcej zatym form rzeczownych mamy w psalterzu Floryjańskim, gdy na 10 przykładów połowa jest w Puławskim zastąpiona formą złożoną.*

Neutra: od oblicza gospodnowa, Flor. 95, 96 (2 r.), 113. (Puł. 192 r. v., 228 v. od oblycza bozego); od licza neprzyaczelowa, Flor. 60; od lyczna nyeprzyaczelyowa, Puł. 120 r. *W znaczeniu rzeczowników*: od mala, Flor. 16, Puł. 27 v.; przes mala przebiwalabi bila w pekle, Flor. 93; przes mala, Puł. 189 r.; bezmala strawyly sō me na zemy, Flor. 118, 81. (Puł. 245 v. maleni nyedoskoynczaly mye, Wacł. 34 r. malo yze mie nye strawili); dobra swego ne dal iest, Flor. 14. (Puł. 23 v. dobitka swego); duszę laczno naszyczyl dobra, Puł. 215 v. (Flor. 106. nasycyl dobrym, Klement. nasitil dobrim); szvkal gesm dobra tobe, Flor. 121; szukal yesm dobra, Puł. 257 v.; przeze zla, Flor. 9. (Puł. 16 v. bez zlego); ne bōdō se bacz zla, Flor. 22. (Puł. 43 v. zlego); szukayaczy mego zla, Puł. 67 r. (Flor. 34. mislōcz mne zlaa); Odkloyn szye od zla, Puł. 74 v. (Flor. 36. od zlego); gisz sō szukali zla mne, Flor. 37; zla, Puł. 78 r.; gysz chcō mego zla, Puł. 83 v. (Flor. 39. mego zlego); chcō mego zla, Puł. 138 v. (Flor. 69. chcō mne zlich); szukaiō zla mne, Flor. 70; szukayō zla mnye, Puł. 140 v. (*może to być i accusat. plur.*); szukaio zla mne, Flor. 70. (Puł. 142 r. szukayō zlego mnye).

Wyrażenia przysłówkowe: od daleka, Flor. 137, Wacł. 137 r.; od dalyeka, Puł. 272 v.; z daleka, Flor. 138; z dalyeka, Puł. 273 v.; z wysoka, Flor. 143; z wysoka, Puł. 282 v.; s pelna y neporvszne zachowa, Flor. Atan; spelna y nyeporusznye, Puł. 308 r. (Wacł. 8 v. czala y nyeporuszona).

Ogółem więcej jest przykładów w psalterzu Floryjańskim, bo 17, podczas gdy w Puławskim tylko 12.

Feminina: od boiazni neprzyaczelowi, Flor. 63 (Puł. 123 v. od boyazny neprzyaczelya); z rōki neprzyaczelowy, Flor. 105; z ręky neprzyaczelowy, Puł. 211 v.; bog gest z osoby albo sz postawy oczczowy, Flor. Atan. (Puł. 310 v. z ossoby oczzowey; Wacł. 112 v. z ginoszci oczczowey); z osoby maczerzyny, Flor. Atan. (z osoby maczerziny, Puł. 310 v.; z ginoszci maczerze, Wacł. 112 v.); wykupy mō ot potwarzy lvdzky, Flor. 118, 134. (od potwarzy lyudzkyey, Puł. 250 v.); yudaszowy zloszczy warowacz szye, Puł. 220 r.; ode wszelky zley droghy, Flor. 118, 97; od wszelki drogi zley, Wacł. 36 r. (Puł. 247 r. od wszelikey zley drogy); nenazral gesm wszelky droghy lychoty, Flor. 118, 97. (Puł. 247 r. wszelykey, Wacł. 36 v. wszelkicy). W psalterzu Floryjańskim więc 7 mamy przykładów, w Puławskim zaś już 2 tylko.

§. 220. *Temata na -ja. Neutra*: z wod wela, Flor. 17. (Puł. 30 r. z wyelykych wod); iesm sliszał laiane wela przebiwaiōcich w okrōdce, Flor. 30; poganyenye wyelya przebywayōczich w okolyēzy, Puł. 58 r.; w powodz wod wela, Flor. 31; w powodz wod wyelya, Puł. 60 v.; od rad wela, Flor. 39. (Puł. 83 r. od zboru wyelykyego); (przekorē) wela poganow, Flor. 88; wyelya poganow, Puł. 181 v.; od glossow wod wela, Flor. 92; wod wyelya, Puł. 187 r.; wod wiela, Wacł. 124 r.; w posrozod wela, Flor. 108; w poszrod wyelya, Puł. 223 v.; wyzwol mye z wod wyelya, Puł. 282 v. (Flor. 143. z wod wylykych); w blocze wod wyelya, Puł. 301 r. *Liczba przykładów w obu psalterzach jest jednakowa, jakkolwiek nie we wszystkich miejscach formy się zgadzają.*

§. 221. *Singularis. Dativus. Temata na -a*: na zyawyenye ymaw (pro: ymanu) panoww, Flor. 121. (Puł. 257 r. ymyenyu bozemu).

Temata na -ja: iaco dzyw vczinon iesm welu, Flor. 70; yako dzyw vczynyon yesm wyelyu, Puł. 140 r.

Instrumentalis. Temata na -a. Neutra: vczinil ies gi małem mney wszech angelow, Flor. 8. (Puł. 12 v. malo); ne małem wilili sō poszcza moia, Flor. 72; nyemałem rozlyly sō poszczya moya, Puł. 144 v.; małem nyeporuszony sō, Puł. 144 v. (Flor. 72. poruszili se sō); małem nyedoskoynczaly mye na zyemy, Puł. 245 v. (Flor. 118, 81. beszwała strawyly sō me na zemy, Wacł. 34 r. malo yze mie nye strawili na zemi); powyyszaymy ymyē yego wyeczny m dobrem, Puł. 64 v. (Flor. 33. w nem samem).

Temata na -ja. Neutra z końcówką -im, podobnie jak niektóre rzeczowniki (por. §. 108): nad wyelym wod, Puł. 54 r. (Flor. 28. na wodach welikich) forma starsza niż w psalterzu Floryjańskim, por. Nehring, *Archiv f. sl. Ph.* V. 228; myedzy wyelym bywal semnō, Puł. 110 v. (Flor. 54. medzy welmi bywal, jak każe prof.

Nehring poprawić lekcję welim, por. Iter Flor., str. 74). W psalterzu Floryjańskim więc ani razu formy wielim nie mamy. W Bibl. kr. Zofii: wyelim słow, 322 a. 2; z wielim pieniędzy, 323 a.; wielim więcej zawinił (multo maiora deliquit) 279 a., por. A. Kalina, O li-czebnikach 50.

§. 222. *Locativus. Temata na -a. Masculina: stolczy nad (pro-na) domv dawydowe, Flor. 121; na domu dawydowe, Puł. 257 r.*

Neutra: w ymenu gospodnowe wzowemy, Flor. 19. (Puł. 37 r. gospodna boga); bódzecie dny yego w male, Flor. 108; bódzecie dny yego w malye, Puł. 221 r.; iaco w wisucu na wisocze, Flor. 73. (Puł. 147 v. na wychodzye na sen); w dobrze przebiwaczy bódze, Flor. 24; w dobrze, Puł. 47 r.; misli gich we zle, Flor. 55; we zle, Puł. 112 r.

Przysłówki i przyimki: barzo wisocze, Flor. 9. (Puł. barzo wysoko); spewacz ymenowi twemu wisocze, Flor. 91. (Puł. 185 v. spewacz ymyeny twemu wysoky); bo welycze vczynyl gest, Flor. Isai; wyelmosznye vczynyl, Puł. 293 r.; napomynayócz czyszcze zycz, Puł. 261 v.; gedem zagisze, Flor. Atan. (Puł. 310 v. ale yeden; Wacł. 113 r. Jeden za prawda); iensze iest szozil oblaszcze sercza gich, Flor. 32; oblaszcze, Puł. 63 r. (Vulg. formator pariter cordis eorum, Wittenb. zwlaszcze, rękopis Litom. oblaszcze; por. Nehring, Iter Flor. 94; [Jungmann, Slovnik: obzwláště, obzwlášt', obzwláštňě; Linde: zwlaszcza]; odpłaczy obpliwice, Flor. 30; oplwyczye, Puł. 59 v.; pospolycze wekwyszczce sobe sô y rowne, Flor. Atan.; pospolycze wye-kuyszczce sobe sô y rowne, Puł. 310 r.; pospolu wiecznie sobie sa y pospolu rowne, Wacł. 111 v.; stala proszcze, Puł. 49 v. (Flor. 25. sstala iest na prawem); kako rozliczicze tobe czalo moie, Flor. 62; kako rozlycznye tobye czalo moye, Puł. 122 v.; znameniczce wczyn-cze w lvdzoch wynalezona gego, Flor. Isai. (Puł. 293 r. zyawcze w lydzoch); dobrotliwe vczin gospodne, Flor. 50; dobrotliwy, K. Świdz. (Puł. 105 r. dobrotwę vczyn, prof. Nehring uważa to za błąd powstały z nieuwagi, por. Archiv f. sl. Ph. V. 219); krzywe lychochotan czynily przeczyw mne, Flor. 118, 73; krzywe zloszcz czynily, Puł. 244 v; nyesprawiedliwie zloszcz uczinily, Wacł. 29 v.; lszczye sô czynili, Flor. 13; lzywy, Puł. 22 r.; lszczye czynil przed nim, Flor. 35; lszczye czynyl, Puł. 70 v.; nyemyloszczywy, Puł. 196 v.; prawe sôdzicze, Flor. 57; prawy sôdziczy, Puł. 114 v.; przeczyw mnye, Puł. 79 v. (Flor. 38. przeciw mne); se przeciwiw mne zglobliwe, Flor. 34; zglobliwy. Puł. 69 r.; spewaczce môdrze, Flor. 46; waspye-wayczce môdrzę (zapewne omyłka), Puł. 96 r.; czaruióczego môdrze, Flor. 57; chyrze, Puł. 115 r.; dobrze spewaczce iemu, Flor. 32; dobrze, Puł. 62 r.; czyn dobrze, Puł. 65 v. (Flor. 33. czyn dobre); abi dobrze czynil, Flor. 35; dobrze, Puł. 70 v.; czyn dobrze, Puł. 75 r. (Flor. 36. dobre); gdi dobrze vczinisz iemu, Flor. 48; dobrze vczynysz, Puł. 100 r.; yen by vczynyl dobrze, Puł. 107 r. (Flor. 52. vczinil dobre); yenby dobrze vczynyl, Puł. 107 r.; bo yest dobrze, Puł. 108 v. (Flor. 52, 53 dobre); iensze dobrze vczinil mne, Flor. 56; dobrze vczynyl, Puł. 113 r.; dobrze mowcze

bogu, Flor. 67. (Puł. 132 v. błogosławczye bogu); przystacz ku bogu dobrze yest, Puł. 146 v. (Flor. 72. dobre iest); zapomneli dobrze czynóczych, Flor. 77. (Puł. 155 r. zapomnyely dobroty yego, Puł. 155 r.); dobrze cierzpóczy bódó, Flor. 91; dobrze czyrzpyóczy bédó, Puł. 186 v.; dobrze iest spowadacz se w gospodne, Flor. 91; dobrze yest chwalcz boga, Puł. 185 v.; pan dobrze vczynil tobe, Flor. 114; dobrze vczynyl tobye, Puł. 231 v.; pane dobrze przyspey, Flor. 117; dobrze przespyey, Puł. 235 v.; dobrze mne, Flor. 118, 65; dobrze mnye, Puł. 243 v.; dobrze mnie, Wacł. 28 v.; dobrze vczyn gospodne, Flor. 124; dobrze, Puł. 259 v.; dobrze tobe bódze, Flor. 127; dobrze tobye bédze, Puł. 261 v.; owa kako dobrze, Flor. 132; kako dobrze, Puł. 266 v.; dobrze lvbo gest panv, Flor. 146; dobrze lyubo yest gospodnu, Puł. 288 v.; dobrze lyubo iest bogu, Wacł. 130 v.; we zvonkach dobrze wzóczych, Flor. 150; dobrze brzmyóczych, Puł. 292 r.; gysz só dobrze czynily, Flor. Atan.; dobrze czynily, Puł. 311 v. (dobree czynili, Wacł. 114 r.); naglye odpuszczenye daye, Puł. 59 v.; nagle gdi bódó poczceni, Flor. 36; naglye jako bédó poczczeny, Puł. 74 r.; nagle strzelacz gi bódó, Flor. 63. (Puł. 124 r. rychlo); nagle wslyszy mó, Flor. 142; naglye, Puł. 280 v.; podle iest gospodzin, Flor. 33. (Puł. 66 r. blyzu). [*Prof. E. Ogonowski uważa podle za locativus od nieużywanego imienia дме z przyimkiem po. (O przyimkach, Rozpr. V. 46), w takim razie jednak locativus byłby podli; por. Archiv f. sl. Ph. IV. 445—6*]]; podle mne bili, Flor. 37; podle mnye byly, Puł. 78 r.; podle oney, Flor. 93; podle yey, Puł. 188 v.; podle mylosyrdzaye twego, Flor. 118, 81. (Puł. 245 v. brak, Wacł. 34 r. podług myłoszerdza twego); podle drohy, Flor. 139; podle drogy, Puł. 276 v.; na crotcze, Flor. 2; w rychlye, Puł. 3 v.; smele bódó czynycz, Flor. Isai.; szmyelye, Puł. 292 v.; zlye czynyl, Puł. 30 v. (Flor. 17. zle nosil); rada obrzadzayaczich zlye, Puł. 41 r. (Flor. 21. rada zlich); zlye, Puł. 52 v. (Flor. 27. zła w serczoch gich); zlee ne czinili iesmi, Flor. 43; zlye yesmy nye stroily, Puł. 91 r.; wnimal iest zle, Flor. 49; mnyal yes lyszcze, Puł. 102 v.; kromye gospodna, Puł. 31 v. (Flor. 17. przez gospodna), [*por. Bibl. kr. Zof. kromye 55 a. 5; 56 a. 11 i kromya 16 b. 29, starost. wpmu, Ogonowski; Archiv IV. 361. O przyimkach, Rozpr. V. 137—8*]; croma boga naszego, Flor. 17; kromye boga naszego, Puł. 32 r.; kromya wszey zloszczy, Puł. 302 v.; krome czebe, Flor. Ann.; krome czebe, Puł. 295 r.; lyud kromye rady yest, Puł. Moy. 305 v.; krome wótpena, Flor. Atan.; kromye wótpyenia, Puł. 308 r.; kromie watpyenia, Wacł. 8 v.; duszó swó na nebe dziwne vsadzi, Flor. prol.; dziwne szczinil, Flor. 15; dzywnye, Puł. 24 r.; odwedze cze dziwne prawicza twoia, Flor. 44; dzywnye, Puł. 92 v.; sweczócz ty dziwne, Flor. 75; dzywnye, Puł. 151 r.; grozne wyliczyl ges só, Flor. 138. (Puł. 274 v. grozno wyelmoszny yes); bog nasz iawne przydze, Flor. 49; yawnye, Puł. 100 v.; spelna y neporvszne zachowa, Flor. Atan.; spelna y nyeporusznye, Puł. 308 r. (Wacł. 8 v. czala y nyeporuszona); nyepowynnye dusze od strzal zloszczywych wyrwa, Puł. 123 v.; mószne

czyn, Flor. 26; męsznye czynh, Puł. 51 v.; mószne czincze, Flor. 30; męsznye dzyalacze, Puł. 59 v.; só mi nektorzi mirne (*pacifice*) molwili, Flor. 33; myrnye, Puł. 69 r.; oppasszy szye myeczem twoym na lędzwye twoye szylnó moczyne, Puł. 92 v. (Flor. 44. na lódzwe twoye naymoczyne, *w Puławskim więc mocnie odnosi się do czasownika opasz się, we Flor. zaś najmocniejsze do lędzwie*); nyne wstanó, Flor. 11; nynyne, Puł. 19 v.; nyne poznal iesm, Flor. 19; nynyne, Puł. 37 r.; nine ktore iest czakane moie, Flor. 38; nynyne, Puł. 80 v.; nine wem otegnal i osromoczil ies nas, Flor. 43; nynyne, Puł. 90 r.; nine przepowadacz bódó, Flor. 70; nynyne, Puł. 141 r.; rzeczcze nynyne, Flor. 106. (Puł. 215 r. rzeczcze); nyne, Flor. 117 (3 r.); nynyne, Puł. 233 v. (3 r.), 236 r. (3 r.); rczy nyne ysraheil gedno, Flor. 123, 128; rzecz nynyne ysraheil yedno, Puł. 258 v., 262 v.; nyne blogoslawcze panv, Flor. 133; nynyne, Puł. 267 r.

Locativus ninie był tak utarty w staropolskim, że go poczuwano jako wyraz nieodmienny, szczególniej w jednym zwrocie: ot nyne asz na weky, Flor. 112, 113, 120, 124, 130; od nynyne asz y na wyeky, Puł. 227 v.; od nynyne asz na wyeky, Puł. 230 v.; od nynyne y az na wyeky, Puł. 256 v.; od nynyne az na wyeky, Puł. 259 v., 264 r.; Ty gospodne osobne w nadziegi postawil ies me, Flor. 4; ossobnye, Puł. 6 r.; ossobne gesm ya asz poydó, Flor. 140; osobnye, Puł. 278 v.; osobne kaszdó personó boghem y panem poznawacz, Flor. Atan.; osobnye, Puł. 309 r.; osobnye, Wacł. 110 v.; pewne bódó czinicz, Flor. 11; pewnye, Puł. 19 v.; potayemnye, Puł. 124 r. (Flor. 63. w tajemności); ogardnyona rozlyczne, Puł. 93 r. (Flor. 44. rozliczitoszczó); slawnye wczczon gest, Flor. Moy.; wyelyebnye wczczyon iest, Puł. 296 v.; acz ne smerne gesm rozumal, Flor. 130; nyesmyernye, Puł. 264 r.; szczóatne poydzi, Flor. 44; szczęsanye poydzy, Puł. 92 v.; wvlaczayóczemu tajemne, Flor. 100. (Puł. 197 r. tayemno); kto miluie pene psalmowe wstawiczne, Flor. prol.; werne werzil, Flor. Atan.; wyernye wyerzyl est, Puł. 310 r.; wiernie wierzyl, Wacł. 112 r.; werne y twardo werzycz bodze, Flor. Atan.; wyernye y twardo, Puł. 311 v.; wiernie y moczyne, Wacł. 114 r.; wolne offerowacz bódó tobe, Flor. 53; wolnyecz będe obyewacz tobye, Puł. 108 r.; dobrowolnye, Wacł. 3 r.; bog pomst wolne czynil iest, Flor. 93; wolnye czynyl, Puł. 187 v.; lszywe só czynili, Flor. 5; zdradnye czynyly, Puł. 7 v.

O niektórych z przytoczonych przykładów trudno twierdzić na pewne, że są użyte jako przysłówki, szczególniej w psalterzu Floryjańskim, gdzie bardzo rzadko jest oznaczone graficznie zmiekkzenie, jakie końcówka -ë na poprzedzającą spółgłoskę wywiera; kierowałem się więc w takich razach pisownią psalterza Puławskiego, w którym przysłówki te wyraźniej występują.

Feminina: w ręce gospodnowe (czyt. gospodnowie), Flor. 74. (Puł. 150 r. w ręce bozey); w rczye (*pro*: w róczye) moyseszowe y aaronowe (czyt. mojęszowie i aaronowie, Puł. 153 v. *We Floryjańskim więc mamy 3 przykłady, w Puławskim zaś ani jednego. Sądzę*

bowiem że forma aaronowe, Puł. 153 v. powstała tylko przez opuszczenie joty, zwłaszcza, że poprzedza forma moyseszowej. Zresztą gdyby to była forma rzeczownikowa, byłby piszący ją oznaczył pewnie przez aaronowe, gdyż zmiękczenia to, jak widzieliśmy przy locativie neutrów, bywa w psalterzu Puławskim dość ściśle przestrzegane. Dowodzi nam tego i inny przykład: o mocy boze, Puł. 296 v., gdzie forma boze stoi zamiast bozey, gdyż locativus podług rzeczownikowej deklinacji byłby boży.

Temata na -ja. Neutra: w morzu droga twoia y szeszyki twoie w welu wod, Flor. 76. (Puł. 153 v. w wyelye wod); w wyelyu wod, Puł. 155 v. (Flor. 77. w globococzy welikyy).

§. 223. *Dualis. Przymiotników z formą rzeczownikową nie ma żadnych w obu psalterzach; są tylko imiesłowy, które później przytoczę. Przykład:* dzal rōkv ludzkv, Flor. 113, który tu zalicza prof. Małecki, (*Gram. histor.*, por. I. 233, § 188) uważać należy raczej za genet. dualis deklinacji przymiotników złożonej. Jakkolwiek bowiem formy deklinacji rzeczownikowej i złożonej zwały się w tym przypadku, to jednak za kryterjum, do jakiej deklinacji wyraz jaki zaliczyć, uważałbym to, czy w innych przypadkach przymiotnik odnośny tworzy formy podług deklinacji rzeczownikowej, i czy jest użyty predykatywnie. Przymiotnik ludzki nigdy w psalterzu Flor. nie występuje w formie rzeczownikowej, a przytym jest w miejscu tym nie predykatem, lecz atrybutem, dlatego i ten przykład zaliczymy do form deklinacji złożonej. W psalterzu Puławskim jest taka sama forma: dzyala rōku lyudzku, 229 r. Można to poprzeć przykładem, gdzie w tym samym zwróceniu znajdujemy formę deklinacji złożonej pluralis: dzala rōkv ludzkych, Flor. 134; rōku lyudzkych, Puł. 268 v.

§. 224. *Pluralis. Nominativus. Końcówki i dla form męskich, e dla żeńskich (-ja tematów), a dla nijakich, zlewają się zupełnie z tymiż końcówkami deklinacji złożonej. Moglibyśmy więc tu wyróżnić tylko formy -a tematów żeńskich z końcówką -y, i formy męskie z końcówką -y, przejętą z accusativu pluralis. Wreszcie formy nijakis na -a można wyliczyć od tych przymiotników, które w innych przypadkach mają wyraźną formę rzeczownikową, i które użyte są predykatywnie.*

Masculina: naklonony sō pagorky sweczky, Flor. Habac. (naklonony sō pagorky szwyczczy, Puł. 299 v.); synowe ysrahelsky, Flor. Moy. (ysrahelsczy, Puł. 299 r.); ptaczy pyerzasti, Puł. 290 v. (perzasczy, Flor. 148); trzie duchowe swōty, Flor. Atan. (szwyczczy, Puł. 309 v.; swiaczi Wacł. 111 r.); bōdō se weselycz swōty, Flor. 149. (Puł. 291 r. bōdō szye wyessylucz; Wacł. 14 r. banda se weszelicz swiacz[i]); neprzyaczele gospodnowy selgaly sō iemu, Flor. 80. (Puł. 166 v. nyeprzyaczele bozy, *Vulg.: Osores Jehovahae mendaciter se dissent ei*); blogoslawcze panv wszystkie slvghy panowy, Flor. 133; wszystkie sludzy gospodnowy, Puł. 267 r. (w znaczeniu vocativu); podobny przykład co do formy znajdujemy we Flor. 134: chalcze slvghy panowy, który możnaby tu raczej poczytać za accusativus. zawisły

od czasownika chwalić. Toż samo w poprzednim przykładzie slvghy panowy jest *accusativem*, użytym tylko w znaczeniu *vocativu* lub *nominativu*, jak nam to wskazuje atrybut wszystkiey. Tu jednak tłumaczenie slvghy panowy jako *accusativus*, zawisły od chwalcie, nie zgadza się co do myśli z tekstem łacińskim i niemieckim (*dominum, ir knechte lobit den herren*), ani też z psalterzem Puławskim: chwalczye sludzy boga, 267 v.; synowe iakobowy wybrany iego, Flor. 104; synowe iakobowy, Puł. 207 v.

Feminina: owcze gych kotny, Puł. 283 r. (Flor. 143. plodne); pywnycze gich pelny, Puł. 283 r. (Flor. 143. pelne); gospodnowy sō szceszeye szeme, Flor. Ann. (Puł. 296 r. boze sō szczyezeye); tamo sō wstōpily postaczy, postaczy panouy, Flor. 121; postaczy gospodnowy, Puł. 257 r.; będą asz lyuby wymowy vst moych, Puł. 36 r.

Neutra: luba bōdō wimowena vst mogich, Flor. 18. (Puł. 36 r. lyuby wymowy); sziwa bōdō sercza, Flor. 21; zywa będą, Puł. 42 v.; iako wyelyka sō szye vczynila dzala twoya, Puł. 185 v. (Flor. 91. kaco vweliczila se sō dzala); welika dzala gospodnowa, Flor. 110; wyelyka dzjala boza, Puł. 225 r.; vsta twoia oplwita bila: zgłoby, Flor. 49. (Puł. 102 r. oplywała); dzywna powiszena morza, Flor. 92; dzywna powysszenya morza, Puł. 187 r.; dzywna swadeczwa twoya, Flor. 118, 129; dzywna szwyadecztwa twoya, Puł. 250 r.; dzywna dzala twoya, Flor. 138, Puł. 274 v.; proszna sō (mislena), Flor. 93. (Puł. 188 v. prozne sō); vsta pelna sō, Flor. 9. (Puł. 16 v. vsta pelny są); usta ... pelna sō, Flor. 13; pelna są, Puł. 22 r.; grozna sō dzala twoja, Flor. 65; groszna sō dzjala, Puł. 127 r.; nema bōdōcze vsta lscziwa, Flor. 30; nyemaa bōdōczye vsta lzywa, Puł. 58 v.; selonili sō se w czo zła, Flor. 20. (Puł. 39 r. sklonily przeczyw tobye zlee); ogarnōla sō me zła, Flor. 39. (Puł. 83 r. ogardnēlo iest mye zle); męza krzywego zła wezmō we zgynyenye, Puł. 277 r. (Flor. 139. zle vlapy). *Pod wpływem form męskich i żeńskich znajdujemy niekiedy i nijakie z końcówką -y*: vsta pelny są, Puł. 16 v. (Flor. 9. vsta pelna sō); oczu gospodnowi, Flor. 33. (Puł. 65 v. oczy boze).

Genetivus. W przykładach: wstał z martwy, Puł. 56 v.; o zmar-
twy wstav, można formę z martwy uważać za *genet. plur.* deklinacji złożonej, z opuszczonym końcowym ch. Końcowe ch z pomyłki nie zostało wypuszczone, bo i w innych zabytkach staropolskich formę tę znajdujemy np. Kaz. gnieźn. smarthfyfstał, 16, 33; smarthfy krzesil, 33, 34 (2 r.). Można by to więc w ten sposób wytłumaczyć, że działała tu analogija *accusativu*, a raczej jeszcze *instrumentalu* deklinacji rzeczownikowej, który stoi przy prepozycyn sę, brzmiącej niekiedy w polskim jak z, t. j. starosł. *szę*. Nie można bowiem przypuścić, aby w znaku y był ślad końcówki *genet plur.* -ъ, jak to mylnie sądziłem w „Materiałach do historyi form dekl.“. Zesz. I., str. 34, gdyż głoska -ъ już w starosłow. języku zdaje się wymawianą nie była.

W znaczeniu rzeczownika *neutrum*: ne zbawi dobr gich, Flor. 83; nye zbawysz dobr gich, Puł. 170 r.

§. 225. *Accusativus. Masculina*: gen czyni dzywy welky, Flor. 135. (Puł. 269 v. czyny dzywy wyelyke); wydzy nebesky crole, Flor. 67; rozgadza nyebesky krole, Puł. 131 v.; na dni crolowi, Flor. 60. (Puł. 120 r. nad dny krolyowych); sini iacobowi y iosefowi ((wibawil ies), Flor. 76; syny yakobowy y yozeffowy, Puł. 153 r.; rozlóczal syny adamowy, Puł. 303 r.

Neutra: pokazuie nam dobra, Flor. 4; vkazal nam dobra, Puł. 5 v.; widzecz dobra bosza, Flor. 26; wzrzecz dobra boza, Puł. 51 v.; wydz dobra yeruzalem, Flor. 127; wydz dobra yerusalem, Puł. 262 r.; odpłaczióczim mne zła, Flor. 7; zła, Puł. 10 v.; wsitczy zła czynóczy, Flor. 24. (Puł. 46 r. zloszcz stroyóczy); na czynócze zła, Flor. 33; na czynócze zła Puł. 65 v.; mislócz mne zlaa, Flor. 34. (Puł. 67 r. szukający mego zła); molwili só zła mne, Flor. 40. (Puł. 85 r. zło); mislili só zła mne, Flor. 40. (Puł. 85 r. zloszcz); zgromadzę na nye zła, Puł. 305 r.; visoka pokazuie, Flor. prol.; wysoky pan a smerna oglóda a wysoka od daleka znage, Flor. 137; szmyerna oglóda a wysoka od dalyeka znaye, Puł. 272 v. (szmyerne oglanda y z wiszoka od daleka znage, Wacł. 137 r.); w swóta, Flor. 133; w szwyeta, Puł. 267 r.; pokazal ies ludu twoiemu twarda, Flor. 59. (Puł. 118 v. przykroszczy); poznal ges wszytka posledna y stara, Flor. 138; wszytka nynyessza y stara, Puł. 273 v.; wolna vst mogych wdzóczna wczyn gospodne, Flor. 118, 105; wolnaa vst moych wdzyęczna wczyn gospodnye, Puł. 247 v. (Wacł. 37 r. Dobrowolenstwa ust mogich lube uczini panye); dziwna wczin miloserdza twoia, Flor. 16; dzywna, Puł. 26 v.; starl yest wrota moszóndzowa, Flor. 106; wrota moszódzowa, Puł. 216 v.; miloserdza gospodnowa na weky piacz bódó, Flor. 88. (myloszyerdza boza, Puł. 176 v.); cay só wydzely dzala gospodwa, Flor. 106. (Puł. 217 r. dzala boza); prawycz bódó dzala panowa, Flor. 117. (powyadacz będe dzyala boza, Puł. 234 v.); na wszcekana krziwa, Flor. 39; na wszczyekanya krzywa, Puł. 82 r.; zbawone czini ymaiócze prawa sercza, Flor. 7. (Puł. 11 r. prawe szycerzem); ymaiócze prawa sercza, Flor. 10. (Puł. 18 r. prawego szycerzem); bychó vmóczili ymaiócze prawa sercza, Flor. 36. (Puł. 73 v. zabyly prawe szycerzem); za swatla, Flor. 62; za szwyatla, Puł. 122 r.

Temata na -ja neutra: poznal ges wszytka posledna y stara, Flor. 138; wszytka nynyessza y stara, Puł. 273 v.; poszlyednya przezrzely, Puł. 305 v.; lepey iest malutko prawemu nad grzesznich bogaczstw wela, Flor. 36; nad bogaczstwa grzesznych wyelya, Puł. 73 v.

Feminina: Bawni (*zamiast*: Jawni) ies mi wczinil drogi sziwota, Flor. 15. (Puł. 25 v. Jawnesz my wczynyl); wnydo w móczy (*pro*: moczy) gospodnowi, Flor. 70; wnydę w moczy panowy, Puł. 140 v.; kto molwycz bódze moczy gospodnowy, Flor. 105. (Puł. 211 r, molwycz będe mocz boze); powadaiócz chwali gospodnowi, Flor. 77. (Puł. 154 v. powyadający chwaly y moczy bogu); zlamal ies głowi zmocowi,

Flor. 73. (Puł. 148 r. głowy smokowe); dal w rocze (*pro*: rōcze) ne-pryaczelowi, Flor. 77; w rēcze nyepryaczelowy, Puł. 160 r.

Instrumentalis plur. mamy w przykładzie: medzy welmi bywał semnō, Flor. 54, gdzie występuje końcówka -mi, jak w rzeczowniku: piórmi, Flor. 90.

Locativus pluralis występuje w psalterzu Puławskim w zwrocie: napelnyeny będzem w dobrach, 125 v., z końcówką, właściwą temu matom żeńskim na -a, (Flor. 64. w dobrich).

III. Deklinacyja rzeczownikowa imiesłowów.

§. 226. 1) *Participium praeter. passiv. Nomin. singul. Masculina*: biczowan, Flor. 72; byczowan, Puł. 145 r.; zapomnenu dan iesm, Flor. 30; dan yesm, Puł. 58 r.; xpus ... przedan yest, Puł. 108 v.; przedan iesm, Flor. 87; zdradzon yesm, Puł. 175 v.; przedan yest yoseph, Flor. 104; przedan yest, Puł. 208 v.; gaban yest moy-szeesz, Flor. 105; gaban, Puł. 213 v.; milowan bicz, Flor. 36; myłowan bycz, Puł. 72 r.; ne bōdz milowan, Flor. 36; nye bōdz myłowan, Puł. 72 v.; xpus ... iest myłowan, Puł. 126 v.; zolczyō y ocszen napawan iest, Puł. 134 r.; bōdō nepokalan s nym, Flor. 17. (Puł. 31 r. bēdę przewynnym); opasan moczō, Flor. 64; opasan yes moczō, Puł. 125 v.; nygdý wezdrowy yest pyssan, Puł. 311 v.; przypodoban bōdō, Flor. 27; przypodobyan bēdę, Puł. 52 r.; przypodoban kobilam, Flor. 48; przypodoban, Puł. 99 r.; przypodoban iest ku swe-rzōtom, Flor. 48; przypodoban yest, Puł. 100 r.; rozgnewan iesm bil, Flor. 94; rozgnyewan, Puł. 190 v. (Wacł. 117 r. nabliissi bil iesm); od lyudzy rozgnyewan, Puł. 192 v.; ten psalm bywa spyewan, Puł. 233 r.; szukan bōdże grzech, Flor. 9; szukan bēdzye, Puł. 17 v.; gdym geszcze tczon przestrzygl mō, Flor. Isai. sec.; gdym yeszcze tkan, Puł. 293 v.; vdzelan yesm smęczyen, Puł. 55 v. (Flor. 29. vczinil iesm se smęczen); gospodzyn vdzelan pomoczyk moy, Puł. 56 r. (Flor. 29. gospodzin se vczinil pomoczyk moy); vdzylan iest, Puł. 14 r. (Flor. 9. vczinil se iest); asz bi vocopan (*sic*) bil grzesznemu dol, Flor. 93. (Puł. 188 v. azby vkopal grzesznemu dol); widzian bōdże bog bogow, Flor. 83; wydzyan bēdże, Puł. 169 v.; widzian bōdże we slawe swoiey, Flor. 101; wydzyan bēdże, Puł. 199 v.; znan w szidowstwe bog, Flor. 75; znan, Puł. 150 v.; xpus ... znan yest, Puł. 150 v.; poznan bōdże, Flor. 9; vzman bēdzye, Puł. 15 r.; bog w domu iego poznan bōdże, Flor. 47; poznan bēdże, Puł. 96 v.; xpus ... poznan yest, Puł. 166 v.; ne bōdō posroman, Flor. 30; posroman, Puł. 56 v.; y ne zasroman gesm, Flor. 118; nye zasroman yesm, Puł. 241 r.; nyebiwałem zesromoczon, Wacł. 24 v.; abych ne sasroman, Flor. 118, 73; abych nye zasroman, Puł. 244 v.; abich nye posromoczon, Wacł. 30 r.; ne zasroman bōdże, Flor. 126; nye zasroman bēdże, Puł. 261 r.; blogoslawon iest, Flor. 9; blogoslawyon bywa, Puł. 16 r.;

błogosławyon gospodzyn, Puł. 215 r. (Flor. 105. błogosławony gospo-
 dzyn); chwalyon bywa, Puł. 16 r. (Flor. 9. se chwali); chwalon, Flor.
 105; chwalyon, Puł. 211 r.; bo yesm mōczon, Puł. 136 r. (Flor. 68.
 bo se mōfczō); mōczon będe, Puł. 198 r. (Flor. 101. mōfczō se);
 kdy gesm mōczon, Flor. 119; gdym byl mōczon, Puł. 255 r.; wnimam
 (sic) iesm se stōpałoczimi w iezoro, Flor. 87; mnyman yesm, Puł. 175
 r.; ne nalezon bōdze, Flor. 9; nye będzye nalyzeyon, Puł. 17 v.; na-
 pelnon iest sziwot, Flor. 16; napelnyon, Puł. 27 v.; nasieczon bōdō,
 Flor. 16; nasyczon będe, Puł. 27 v.; ku niczemu obroczon iesm, Flor.
 72; wnycz obroczon yesm, Puł. 146 r.; byl obstōpyon, Puł. 25 v.;
 bych ochłodzon, Puł. 81 r. (Flor. 38 bich se ochłodzil); ocziszczon
 bōdō, Flor. 18; oczyszczon będe, Puł. 36 r.; ocziszczon bōdō, Flor.
 50; oczyszczon będe, Puł. 104 r.; y ocziszczon bōdō, K. Świdz.; od-
 neson bōdze mesōcz, Flor. 71. (Puł. 142 v. zgnyne myeszycz); wzne-
 son bōdze, Flor. 71; wnyeszycz będzye, Puł. 143 v.; odrzuczon iesm,
 Flor. 30; odrzuczon yesm, Puł. 59 r.; wibrał iesm odrzuczon bicz,
 Flor. 83; odrzuczon bycz, Puł. 170 r.; ogarnyon swyctłosczō, Flor.
 103; ogardnyon szwyctłosczyczō. Puł. 203 v.; opuszczon byl, Puł. 76
 v.; ne bōdō osromoczon, Flor. 30, 118; osromoczon, Puł. 58 v., 236
 v.; nyebandā posromoczon, Wacł. 4 r.; ne bōdō osromoczon, Flor. 70;
 nye będe oganyon, Puł. 139 r.; tobe iest zostawon, Flor. 9; tobe
 ostawyon iest, Puł. 17 r.; nye iest ostawyon, Puł. 24 r.; xpus ... yest
 oszwyeczon, Puł. 174 v.; pastwon bōdziesz, Flor. 36; pastwyon bę-
 dzyesz, Puł. 72 r.; poczōtek na głowy obrzēda yest pyssan, Puł. 81
 v.; ku gnyewu pobudzon iest, Puł. 304 v.; pochwalyon bādz gospo-
 dzyn, Puł. 52 v. (Flor. 27. błogosławoni gospodzin); w tobe poczwir-
 dzon iesm, Flor. 70; w tobye poczwyrdzon yesm, Puł. 139 v.; ogyen
 podezzon yest w roszyerdzu moym, Puł. 304 v.; pokrzepon bōdze mōsz,
 Flor. Ann.; pokrzeyon będzye mōz, Puł. 296 r.; polapon iest, Flor.
 9; vchwaczon iest, Puł. 15 r.; ne pomdlon bōdō, Flor. 25. (Puł. 43
 v. nyepomdlem); wpomozonyesm, Puł. 53 r. (Flor. 27. pomozono my);
 pochynon wezwroczon gesm, Flor. 117; popchnyon wezwroczon yesm,
 Puł. 234 v.; any otworzon any porodzon, Flor. Atan.; any stworzon
 any porodzon, Puł. 309 v., Wacł. 110 v.; syn od oczcza samego gest
 ne vczynon any stworzon ale porodzon, Flor. Atan.; syn od oycza
 samego yest nye vczynyon any stworzon, Puł. 309 v.; sin od oczcza
 samego iest nyuczynion, Wacł. 111 r.; nagotowan iest stoliecz twoy,
 Puł. 187 r. (Flor. 92. gotow; Wacł. 124 r. zgotowany); any stwo-
 rzon any porodzon, Flor. Atan.; any stworzon any porodzon, Puł. 309
 v.; any porodzon, Wacł. 111 r.; ale porodzon, Flor. Atan.; ale poro-
 dzon, Puł. 309 v.; ale porodzon, Wacł. 111 r.; na swece naro-
 dzon, Flor. Atan.; na szwyecze porodzon, Puł. 310 v.; przed wie-
 kiem narodzon, Wacł. 112 v.; neporuszon bōdō, Flor. 9; nyeporu-
 szon będe, Puł. 16 v.; poruszon bōdō, Flor. 12; poruszon będe, Puł.
 21 r.; ne bōdzye poruszon, Flor. 14; nye będzye russzon, Puł. 24 r.;
 bich ne poruszon bil, Flor. 15; bych nye poruszon byl, Puł. 25 r.;
 nyebędzye poruszon, Puł. 38 v. (Flor. 20. ne bōdzye poruszono); ne

poruszon bódó, Flor. 29; nyeporuszon będe, Puł. 55 v.; ne poruszon bódó, Flor. 61; nyeporuszon będe, Puł. 120 v.; iensze neporuszon bodze, Flor. 95. (yenze sze nyeporuszy, Puł. 191 v.); ne bódze poruszon, Flor. 111, 124; nye będe poruszon, Puł. 226 v., 259 r.; w czę porzuczon iesm, Flor. 21; w czę porzuczon yesm, Puł. 40 v.; postawon, Flor. 2; postawyon yesm, Puł. 3 r.; ne postrobon bódz, Flor. 9; nyeposzylyon bądz, Puł. 15 v.; aby wyssedi potópon, Flor. 108; wyndze potempyon, Puł. 221 r.; powiszon bódz, Flor. 7; powysszon bódz, Puł. 10 v.; powiszon bódze, Flor. 12; powyaszon będze, Puł. 20 v.; powiszon bódz, Flor. 17. (Puł. 33 v. powyaszony bądz); powiszon bódz, Flor. 20; powysszon bądz, Puł. 39 r.; powiszon bódz gospodzin, Flor. 34, 39; powysszon bódz, Puł. 70 r., 84 r.; powyaszon bódó na zemy, Flor. 45; powysszon będe, Puł. 95 r.; powiszon bódó w ludzoch, Flor. 45; powysszon będe w pogaystwy, Puł. 95 r.; powiszon bódze bog, Flor. 63; w slvgach swogych proszon bódze, Flor. 134; proszon będe, Puł. 268 v.; wznieszyon będze bog, Puł. 124 v.; vweliczon bódze gospodzin, Flor. 69; powyaszon będze pan, Puł. 138 v.; powiszon za prawdó vsmerzon iesm, Flor. 87; powysszon ale vszmyerzon yesm, Puł. 176 r.; powiszon bódze rog nasz, Flor. 88; powysszon będze rog, Puł. 178 v.; powiszon bódze rog iego, Flor. 88; powysszon będze rog yego, Puł. 179 r.; powiszon bódze iaco iednoroszcz, Flor. 91; powysszon będze. Puł. 186 r.; barzo pwiszon ies, Flor. 96; barzo powysszon yes, Puł. 193 r.; rog yego powyaszon bodze w slawe, Flor. 111; powyaszon będze, Puł. 227 r.; powyaszon gest rog moy, Flor. Ann.; powyaszon yest rog moy, Puł. 295 r.; powelbyon yes barzo, Flor. 103; powyelbyon yes szyln, Puł. 203 v.; przekroyon gest szywot moy, Flor. Isai. sec.; przestrzyzon iest, Puł. 293 v.; ku niczemu przewedzon iest, Flor. 14; w nycz obroczon iest, Puł. 23 v.; s przewrotnim przewroczon bódzesz, Flor. 17. (Puł. 31 r. przewrotny będziesz); przyłóczon czerekwy, Puł. 92 r.; gdi bódze prisodzon onemu, Flor. 36; gdy mu będze przysódzon, Puł. 75 v.; abich ne scruszon, Flor. 29; y bych nye skruszon, Puł. 56 r.; Bob (*pro: Bog*) iensze slawon bódze, Flor. 88. (Puł. 177 r. Bog yegosz slawą); v gospodna chod czloweczci sprawon bódze, Flor. 36; sprawyon będze, Puł. 74 v.; kristus ... sódzon, Puł. 103 r.; gdy bódze sódó (*może zamiast sódzon*), Flor. 108. (Puł. 221 r. gdy gy sódó); bi sprawon w molwach twogich, Flor. 50; sprawyon, Puł. 103 v.; sprawion, K. Świdz.; bo ne sprawon bódze, Flor. 142; bo nye sprawyon będze, Puł. 280 r.; lud genz stworzon, Flor. 101; stworzon, Puł. 200 r.; nygeden stwyrdzon bywa, Puł. 248 r.; vbelon bódó, Flor. 50; vbyelyon będe, Puł. 104 r.; vbelon bódó, K. Świdz.; yest vblogoslawyon, Puł. 5 r.; wczeszon gesm, Flor. 118, 49; vczyaszon yesm, Puł. 241 v. (Wact. 25 v. poczeszilem sie); vczyasznyon byl we mnye, Puł. 280 r. (Flor. 142. teszny byl); slawnye vczechon gest, Flor. Moy.; wyelyebnye vczechyon iest, Puł. 296 v.; uczinon iesm, Flor. 30. vczynonesm, Puł. 57 v.; vczynyon yesm, Puł. 58 r. (Flor. 30. vczinil iesm se); bogat vczinon bódze czlowek, Flor. 48; bogat vczynyon bę

dze czlowyiek, Puł. 99 v.; rowyien yest gym wczynyon, Puł. 100 r. (Flor. 48. podobien wczinil se iest gim); yen od szwyęcich dalyeko wczynyon iest, Puł. 111 v.; iaco dzyw wczinon iesm welu, Flor. 70; wczynyon yesm, Puł. 140 r.; wczinon osromoczonim, Flor. 73; wczynyon osromoczonym. Puł. 149 r.; wczinon iesm iaco wrobl, Flor. 101; wczynyonesm yako wrobl, Puł. 198 v.; wczinon iesm iaco lelek, Flor. 101; wczynyon yesm yako lyelyek, Puł. 198 v.; podobien wczynyon yesm pellikanu, Puł. 198 v. (Flor. 101. podobien wczinil iesm se); proznoscy podobien wczynon gest, Flor. 143; wczynyon yest, Puł. 282 r.; oczecz od nykogo gest wczynon, Flor. Atan.; wczynyon, Puł. 309 v.; duch swóty od oczecza y syna ne wczynon, Flor. Atan.; nye wczynyon, Puł. 309 v.; nye uczynyon, Wacł. 111 r.; byt iesm iaco syano, Flor. 101; wderzon yesm yako szyano, Puł. 198 v.; wdróczon yesm, Puł. 77 v. (Flor. 37. wdróczil iesm se); w męcze wmyeyszon iest, Puł. 12 r.; przed weky wrodzon, Flor. Atan.; przed wyeky wrodzon, Puł. 310 v.; przed wieki porodzon, Wacł. 112 r.; wsmierzon yesm barzo, Puł. 77 v. (Flor. 37. wsmierzil iesm se barzo); onemal iesm y wsmierzon iesm, Flor. 38. (Puł. 79 v. onyemyal y wsmierzyl yesm szye); any wsmierzon bódz bosze, Flor. 82; any wkaznyon bódz boze, Puł. 167 v.; wkorzon yesm szylnu, Puł. 279 v. (Flor. 141. wsmierzyl gesm só sylno); rostyl wtuczon rozszyrzon, Puł. 304 r.; ani iest wczon s bogem, Flor. 77; any wyerzon z bogyem, Puł. 155 r.; nye będe wypedzon, Puł. 121 r. (Flor. 61. ne winydó); wzót yesm y wybit albo wypódzon yesm yako kobyłka, Flor. 108; wzyęty yesm y wytrzęszyon yako kobyłka, Puł. 222 v. (Klement. wibit sem yakozto kobilka); witargnon bódó od pokusy, Flor. 17; wytargnyon będe spokussy, Puł. 31 v.; xpus wzyawyon yest szwyatu, Puł. 193 v.; wzbudzon iest, Flor. 77; zbudzon, Puł. 160 r.; xpus wzpomozon byl, Puł. 51 v.; spal iesm zamóczon, Flor. 56; spal yesm zamóczon, Puł. 113 v.; zamóczon, Flor. 87; zamóczon, Puł. 176 r.; zaszciczon bódó, Flor. 60; zaszczyezon będe, Puł. 120 r.; zbawon bódó, Flor. 17; zbawyon będe, Puł. 28 v.; obrzim ne bódze zbawon, Flor. 32 (2 r.); zbawyon, Puł. 63 v. (2 r.); zbawon bódó, Flor. 118, 113; zbawyon będe, Puł. 248 v.; zbawion bandą. Wacł. 38 v.; ktorykole chce zbawon bycz, Flor. Atan.; zbawyon bycz, Puł. 308 r.; zbawion bicz, Wacł. 8 r.; ktosz chce przeto zbawon bycz, Flor. Atan.; zbawyon bycz, Puł. 310 r.; zbawion bicz, Wacł. 112 r.; zbawon bycz ne moze, Flor. Atan.; zbawyon bycz nyemoze, Puł. 311 v.; zbawion nie moze bicz, Wacł. 114 r.; ne iesm zdradzon, Flor. 76; nye yesm obludzon, Puł. 152 r.; grzech ne bódze sgladzon, Flor. 108; nyebódz zgladzon, Puł. 221 v.; by tym byl zyawyon, Puł. 47 r. (Flor. 24. bi ziwoni bil gim); zabyt tedy absalon, Puł. 4 r.; na krzysz przybyt, Puł. 56 r.; poczet yesm, Puł. 103 v. (Flor. 50. poczól iesm se; K. Świdz. poczól gesm sie).

§. 227. *Neutra*: bódz ymó iego blogoslawono, Flor. 71; blogoslawyono, Puł. 143 v.; blogoslawyono ymyę, Puł. 144 r. (Flor. 71. blogoslawone ymó); pokolyenyne prawych blogoslawyono będyze, Puł.

226 r. (Flor. 111. pokolene prawych blogoslauna bódze. *zapewne omyłka, zamiast* blogoslauno *lub* blogoslaune); bódz ymó gego blogoslawono, Flor. 112; blogoslawyono, Puł. 227 v.; gymyano yemv za prawotó, Flor. 105; ymyano yemu, Puł. 213 v.; mnyano nas, Puł. 91 v. (Flor. 43. muimany iesmi); ne iest nalezono masto iego, Flor. 36; nye yest nalyezyono myasto yego, Puł. 76 r.; wszystko napelnyono bódze dobroczy, Flor. 103; napelnyono bédze dobroty, Puł. 206 r.; ocziszczono (srebro), Flor. 11 (czyszczone, Puł. 20 r.); oddalono bódze od nego. Flor. 108; oddalyono bédze od nyego, Puł. 222 r.; yako gest otkarmeno nad maczerzó swogó, Flor. 130. (Puł. 264 r. Jako oddoyony nad maczerzó swoyó); pokolene moge otyóto gest y otto- czono gest odemne, Flor. Isai. sec.; odyéto yest odemnye, Puł. 293 v.; w glowe ksóg pisano iest o mne, Flor. 39; pysano yest. Puł. 82 v.; bódz sercze moge nepokalano w prawotach, Flor. 118, 73. (Puł. 244 v. nyepokalyone, Wacł. 30 r. niepokalane); pomoszono my, Flor. 27. (Puł. 53 r. wpomozonyesm); poczwirdzono bédze szyercze twoye, Puł. 51 v. (Flor. 26. postrobi se sercze twoie); poczwirdzono gest nad namy myloserdze gego, Flor. 116; poczwirdzono yest, Puł. 233 r.; poczwirdzono gest sercze gego, Flor. 111; poczwirdzono yest, Puł. 226 v.; barzo poczwirdzono gest ksószstwo gych, Flor. 138; barzo poczwirdzono yest, Puł. 275 r.; ne bódze poruszono, Flor. 20. (Puł. 38 v. nyebédze poruszon); bo powiszono iest, Flor. 8; powyszono iest, Puł. 12 v.; povyszono gest sercze gych, Flor. 106; pokorzono iest ... szyercze gych, Puł. 216 r.; ne gest powyszono sercze moge, Flor. 130; nye yest powyszono szyercze moye, Puł. 264 r.; powyszono gest ymyó gego samego, Flor. 148; powyssono yest ymyé, Puł. 290 v.; łączysko mocnych przemoszono gest, Flor. Ann.; przemoszono yest, Puł. 295 v.; wszystko yusz przepowiedzono gest, Flor. Atan.; przepo- wydzano yest, Puł. 310 r.; wszitko yuz wiszey rzezono iest, Wacł. 111 v.; rzezono iest. Puł. 251 r.; trzicocz skuszono (srebro), Flor. 11. (skuszone, Puł. 20 r.); semó gich na wyeky sprawono bódze, Flor. 101; sprawyono bédze, Puł. 201 r.; sydló stargano gest, Flor. 123; szydló starto yest, Puł. 259 r.; vczynyono yest w pokoyu myasto yego, Puł. 150 v. (Flor. 75. vczinilo se iest); srebro ognem wipla- wono, Flor. 11. (Puł. 20 r. wyplawyone); na weky miloserdze zalo- szono bódze, Flor. 88; myloszyerdze wsprawyono bédze, Puł. 176 v.; ne bódze wzpomenono ymó, Flor. 82; nye bédze wspomynano, Puł. 167 v.; zagladzono bódz ymó yego, Flor. 108; zagladzono bódz, Puł. 221 v.; we mnye zamóczono iest szyercze moye, Puł. 280 r. (Flor. 142. zamóczone gest sercze moge); przed oczyma twogyma yako zas- szono, Flor. 140. (*pro*: zaszszono, *incensum*; Puł. 227 v. *brak*); lo- cziszcze gich zlomono bódz, Flor. 36; zlomyono bódz, Puł. 73 v.; znano bódze w postaczoch, Flor. 78; znano bédze, Puł. 162 r.; zwa- stowano bódze gospodnu, Flor. 21; zwyestowano bédze, Puł. 43 r.; pokolene moye otyóto gest, Flor. Isai. sec.; odyéto yest, Puł. 293 v.; przed tobó ne iest scrito, Flor. 37; przed thobó nyo yest skryto, Puł. 77 v.

§. 228. *Feminina. Jakkolwiek, w skutek niedokładnej pisowni formy żeńskiej imiesłowu biernego, tak samo jak przymiotników na piśmie nie różnią się od form deklinacji złożonej, to jednak możemy je tu wyliczyć, bo wszystkie prawie występują predykatywnie. W orzeczeniach zaś, jak wiadomo, znacznie dłużej zachowała się forma rzeczownikowa, niż w attributach. Formy te są: blogosławona bódze (dusza), Flor. 48; będzie blogoslawyona, Puł. 100 r.; w gospodne bódze chwalona dusza, Flor. 33; będzie chwalyona, Puł. 64 v.; troyczna w gednoczy czczona bila, Flor. Atan.; czczyona była, Puł. 310 r.; zapomnenv dana bódz prawczyza, Flor. 136; dana bódz, Puł. 271 r.; znamonana iest na nas sweczka, Flor. 4; uaznamyonowana yest, Puł. 5 v.; nagotowana bódze prawda, Flor. 88; nagotowana będzie, Puł. 177 r.; ne nalezona iest, Flor. 16; nye-nalyeszyona gyest, Puł. 26 r.; nalezona bódz rōka, Flor. 20; nalye-zyona bądz, Puł. 38 v.; nalezona bódz lichota, Flor. 35; a by nalye-zyona lesz, Puł. 70 v.; prawicza gich napelnona iest, Flor. 25; napelnyona yest, Puł. 49 r.; tlustosci napelnona bódz dusza moia, Flor. 62; napelnyona bódz, Puł. 122 v.; rzeka bosza napelnona iest, Flor. 64; napelnyona yest, Puł. 126 r.; napelnona bódze (zema), Flor. 71. napelnyona będzie (zyemya), Puł. 144 r.; napelnyona yest zemya, Flor. 103; napelnyona yest, Puł. 205 v.; napelnona bódze dwsza moya, Flor. Moy.; napelnyona będzie, Puł. 297 v.; nasyczena bódze szemya, Flor. 103; nasyczena będzie, Puł. 204 v.; głowa ochodzona gych, Flor. 139. Prof. Nehring (Iter Flor. 82) każe czytać w tym miejscu obchodzona; dziwna jednak, że w psalterzu Puławskim tę samą lekcycją znajdujemy: ochodzona, 276 v.; poganona gesm sye, Flor. 118, 161. (Puł. 253 v. zadal yesm szye); ne pokalana droga iego, Flor. 17; nye-poskarzedzona droga yego, Puł. 31 v.; pokalena yest (szemya), Flor. 105; pobyeszczynona, Puł. 214 r.; ogarnona rozlicziszczami, Flor. 44; ogarnyona rozlyczytymi, Puł. 93 v.; nocz ... osweczona bódze, Flor. 138; oszwieczona, Puł. 274 v.; bogu poddana bódze, Flor. 61; poddana będzie, Puł. 120 v.; powiszona bódz rōka, Flor. 9; powysshzona, Puł. 17 r.; powiszona bódz prawicza, Flor. 88; powysshzona bódz, Puł. 178 r.; potwirzona gest, Flor. 138. (Puł. 273 v. postrobyla szye); prawczyza ... powelyczana gest, Flor. Moy.; powyelhyona iest, Puł. 297 r.; mōndroszcz gych pozrzana yest, Flor. 106; pozarta yest, Puł. 217 r.; rozlana iest miloszcz, Flor. 44; rosslana yest, Puł. 92 r.; rozmno-szona bódze slawa, Flor. 48; rozmnozona będzie, Puł. 99 v.; sczwerdzona bódz rōka twoia, Flor. 88. (Puł. 178 r. stwyrdzy szye); stwo-rzona zema, Flor. 89; stworzona, Puł. 182 r.; Ta vczynona gest my, Flor. 118, 56. Prof. Nehring (Iter Flor. 81) każe poprawić na: Ten vczynon (zakon), lecz w psalterzu Puławskim mamy również: Ta vczynyona yest my, 242 r.; vlapona iest noga, Flor. 9. (Puł. 15 r. vwyąsla iest); tobe wroczena bódze obetnicza, Flor. 64; wroczena bę-dze, Puł. 125 r.; zyemya yego wroczena, Puł. 192 v.; dwsza nasza ... wytargnona gest, Flor. 123; wytargnyona, Puł. 259 r.; zacladana iest weselim, Flor. 47. (Puł. 96 v. zakladaly yō); zamōczona iest (dusza), Flor. 6; zamōczona yest, Puł. 8 v.; pobyta yest szemya gich, Flor.*

105; pobyta, Puł. 214 r.; ogarnyona rozliczitoszcz, Flor. 44; ogardnyona rozlycznye, Puł. 93 r.; obroczona czerkw, Puł. 224 v.; zaszszona ognem, Flor. 79; zasszona, Puł. 164 v.; krew iasz rozlita iest, Flor. 78; rozlyta yest, Puł. 162 v.; skrita gest mocz gego, Flor. Habac.; skryta yest, Puł. 299 v.; ne bódze starta (koscz), Flor. 33; nye starta bédze, Puł. 66 r.

§. 229. *Accusativus singul. Masculina*: bychó wczynily w nych sóđ spysan, Flor. 149. (Puł. 291 v. sóđ spysany); lud zbawon vczynisz, Flor. 17; zbawyon vczynysz, Puł. 31 v.; zbawon vczin lut twoy, Flor. 27; zbawyon, Puł 53 r.; ziawon vczin mne gospodne konecz moy, Flor. 38. (Puł. 80 r. zyaw my gospodnye konyecz moy); grzech moy znan czy iesm vczinil, Flor. 31; znan, Puł. 60 v.

Neutra: ne vczinó wzdruszono, Flor. 88; nyevczynyo wzruszono, Puł. 180 r.

Feminina: zyawyonę vczyn my drogę, Puł. 280 v. (Flor. 142. znamo vczyn me drogę).

Genetivus singularis, w znaczeniu accusativu. Masculina: blogoslawona vczini gi na zemi, Flor. 40; blogoslawyona, Puł. 84 v.; ani iesm widzal prawego odrzuczona, Flor. 36. (Puł. 74 v. odrzuczonego); zbawona me vczin, Flor. 3. (Puł. 4 v. zbaw mye, Wacł. 118 v.); zbawona me vczin, Flor. 6. (Puł. 9 r. zbawyoną mye vczyn); zbawona vczinil, Flor. 7. (Puł. 10 v. zbawyonym vczynyl); zbawona me vczin, Flor. 7. (Puł. 10 r. zbaw mye); zbawona me vczin, Flor. 11. (Puł. 19 r. zbawyonym myę vczyn); zbawona me vczinil, Flor. 17. (Puł. 30 v. zbawyonym mye vczynyl); zbawona vczinil pomazancza, Flor. 19. (Puł. 37 r. zbawyl); zbawona vczin crola, Flor. 19. (Puł. 37 v. zbawyonym vczyn); me zbawona vczinil. Flor. 30. (mye zbawyonym vczynyl, Puł. 56 v.); zbawona me vczin, Flor. 30. (Puł. 58 v. zbawyoną mye vczyn *scil. slugę*); zbawona me vczin, Flor. 53. (Puł. 107 v. zbawyonym; Wacł. 2 v. zbawionego); me zbawona vczinil, Flor. 54; zbawona me vczin bosze, Flor. 68; abi zbawona me vczinil, Flor. 70; zbawona vczin slugó twego, Flor. 85; zbawona vczin syna, Flor. 85; zbawona mó vczyn, Flor. 108. (Puł. 109 v., 134 r., 139 v., 172 r., 173 v., 223 r. zbawyonym); gospodne zbawona me wczyn, Flor. 117. (Puł. 235 v. zbawyoną mye vczyn); zbawona me wczyn, Flor. 118, 89, 145. (Puł. 246 r., 251 v. zbawyonym; Wacł. 35 r. zbaw mię); zbawona mó vczynila prawycza twoga, Flor. 137; zbawiona mye vczinila, Wacł. 137 r. (zbawyonym mye vczyny, Puł. 273 r.); zbawona mó vczyn, Flor. Isai. sec; (zbawyonym mye vczyn, Puł. 294 v.; lychota w nenawysczy ymal gesm y poganona gesm sye, Flor. 118, 163, *(forma niezrozumiała, dlatego prof. Nehring uważa, że trzeba ją poprawić na: pogardzał; w Puł. żadał yesm szye, 253 v.)*).

§. 230. *Pluralis. Nominativus. Masculina*: naklonony só pagorky, Flor. Habac.; naklonony só pagorky, Puł. 299 v.; napelnoni só gisz pomrocził só se, Flor. 73; napelnyony só gysz pomroczeny só, Puł. 149 r; napelnyony gesmy wzgardzena, Flor. 122. (Puł. 258 r. napelnyeny yesmy); ne só pomdloni sladowe mogli;

Flor. 17. (Puł. 32 v. nye pomdleny); zakłady gor poruszony są, Puł. 29 r. (Flor. 17. zaloszona gor poruszona sô); sôdzony bôdô ludze, Flor. 9. (Puł. 15 v. kasz sôdzycz lyud); dny stworzony bôdô, Puł. 275 r. (Flor. 138 dnow stworzeny); myyayôcz przenesony bôdzcze synowe yego, Flor. 108. (Puł. 221 r. przenyesyeny bôdzcze); poznani bôdô dziwi twoie, Flor. 87; poznany bôdô, Puł. 176 r.; powieszoni bôdô rogôwe, Flor. 74; powyyszony bôdô, Puł. 150 v.; we sprawednoscî twoiey powiszony bôdôdô, Flor. 88. (Puł. 178 r. powyyszony bôdôdô); zatworzony tesz nye staly, Puł. 306 v.; ne zdradzeni bôdô chodowe iego, Flor. 36; nyeschytzrony bôdô pochodowye, Puł. 75 v.; zgromadzeni sô na mô biczowe, Flor. 34. (Puł. 68 v. zgromadzeny sô); otworzony bôdô, Puł. 206 r.; nye slyszany glossy gich, Puł. 34 v. (Flor. 18. ne slyszeli bichô); pokryty sô grzechy, Puł. 60 r. (Flor. 31. poerzici sô grzechi); odiôti bôdô sôdowe, Flor. 9; oddalyony bôdô, Puł. 16 r.; blogoslauoni waszytzy, Flor. 127. (Puł. 261 v. blogoslawyeny; Wacł. 81 r. blogoszlawyeny); gemv sô czy bogoslawony, Flor. 143; sô ty blogoslawyony, Puł. 283 v.; mdly ogarnony sô, Flor. Ann.; mdly ogardnyeny sô, Puł. 295 v.; sznyegem vhylyony bôdô, Puł. 131 v. (Flor. 67. vbeleni bôdô); sprawoni muri ierusalemke, Flor. 50. (Puł. 105 r. sprawyê mury; K. Świdz. sprawiô muri).

Feminina: gichsze sô odpuszczoni lichoty, Flor. 31; sô odpuszczony zloszczy. Puł. 60 r.; dzewicze gich ne sô oplakani, Flor. 77; nye sô oplakany, Puł. 160 r.; wdowi gich ne plakani bôdô, Flor. 77; nyeplakany, Puł. 160 r.; pobrudzoni sô drogi, Flor. 9; pokalyony są drogy, Puł. 16 r.; nyeporuszony sô nogy, Puł. 144 v. (Flor. 72. poruszili se sô); wyelebne rzeczy. powyedany sô, Puł. 174 r. (Flor. 86. slawona rzeczona sô o tobe); przywedzoni bôdô crolowi dzewicze po ney, bliszne iey przinesoni bôdô tobe; przinesoni bôdô w radosci y weselu, przywedzoni bôdô w kosczol crolow, Flor. 44; przywyedzony bôdô kroyowy dzewycze ponyey blyszne yey przynieszyony bôdô tobye, Puł. 93 v.; przynieszyony bôdô w radoszczy y w wyeszylu przywyedzony bôdô, Puł. 94 r.; przenesoni bôdô gori, Flor. 45; przenyesyony bôdô gory, Puł. 94 v.; rozproszony sô ... cosci moie, Flor. 21; rozproszony są, Puł. 41 r.; gospodnowy sô szeszczego szeme, Flor. Ann. (Puł. 296 r. boze sô); pokraszony (czory gich), Puł. 283 r. (Flor. 143. pokrasone); wymolwy bosze ognem skuszony, Flor. 17. (Puł. 31 v. wyplawyone); zadam by sprawyony drogy moye, Puł. 236 v.; abi sprawiani bili drogi moie, Wacł. 4 r. (Flor. 118. abycho sprawooczy (*sic*) droghy moge); Orzewey nysz sô gory vczynony, Puł. 182 r. (Flor. 89. drzewey nisz sô gori byly); nyebyossa y moczy gich stwyrdzony sô, Puł. 61 v.; rosztuty so waszytky koszczy nasze, Flor. 140; rossuty sô koszczy moye, Puł. 278 r.; starty sô gory sweczke. Flou. Habac.; starty sô gory, Puł. 299 v.; strzali twoie wkloti sô, Flor. 37; strzaly twoye wrazony sô, Puł. 77 r.; zamôczoni sô wszitki cosci, Flor. 6; zamôczony sô, Puł. 8 v. *Por. Kazania Paterka*: szkody oddalony morý a nyemoczy uszmyerzony modlythwy uysluchany, 124 v., 125 r.

Neutra: blogoslawona bódó w nem pocolena zeme, Flor. 71; blogoslawyona bódó, Puł. 143 r.; pola twoia napelnona bódó szyzny, Flor. 64; napelnyona bódó zyzny, Puł. 126 v.; napelnona bódzce vsta moia, Flor. 70. (Puł. 140 r. napelnyony bódzce vsta moya); napelnona só radoszczy vsta nasza, Flor. 125; napelnyona, Puł. 260 r. (Klement. naplnyena su radosti usta nassie); napysana bódzce ta, Flor. 101; napysana bódzce ta, Puł. 199 v.; nasyczona bódó drwa polna, Flor. 103; nasyczona bódó drwa polna, Puł. 205 r.; slowa moia nenaszana só, Flor. 55; nyenaszana só, Puł. 112 r.; lyata nasza iaco paiók pomyslona bódó, Flor. 89. (Puł. 182 v. lyata nasza ... pomyslyony bódó); zaloszona gor poruszona só, Flor. 17. (Puł. 29 r. zakłady gor poruszony są); ta kryta só vmnye y poznamyonana w skarbyech moych, Puł. 306 r.; slawona rzeczona só o tobe, Flor. 86. (Puł. 174 r. wyelebne rzeczy powyedany só o tobe); nebosa só szwerdzona, Flor. 32; stwyrdzona, Puł. 62 r.; on rzekl y vczinona só, on kazal y stworzona só, Flor. 32; on rzekl y vczynyona só on kazal y stworzona só, Puł. 62 v.; wypusc duch twoy y stworzona bódó, Flor. 103. (Puł. 206 r. y otworzony bódó); on kazal gest y stworzona só, Flor. 148; stworzona só, Puł. 290 r.; swyrzchowana só dzala, Puł. 302 r.; vsedlona bódó masta iude, Flor. 68; vsyedlona bódó myasta, Puł. 138 r.; xpus czerekwe swoyey na szwytych gorach vstawyona ... mylowal, Puł. 173 v.; ne só vtaiona od sinow gich, Flor. 77. (Puł. 154 r. nye só vtayony); kako wyelbyona só dzala twoya, Puł. 205 v. (Flor. 103. welbyony só dzjala twoya); wybrana ksóśota gego, Flor. Moy.; wybrana kszyżeta yego, Puł. 297 r.; welika dzala gospodnowa wynalesona, Flor. 110; wynalyzezona, Puł. 225 r.; zaloszona gor zamóczona só, Flor. 17. (Puł. 29 r. zakłady gor zamóczony só); zatkana só vsta, Flor. 62; zatkana, Puł. 123 v.; oblicza wasza ne bódó zasromana, Flor. 33. (Puł. 64 v. oblycza wasza nye bódó zasromany); ziawona só zaloszona zem, Flor. 17; zyawona są, Puł. 30 r.; ramona grzesznich ztarta bódó, Flor. 36; starta bódó, Puł. 73 v.

Z kotećwką -y, podług analogii form męskich i żeńskich: vmyęczony só slowa yego, Puł. 111 r. (Flor. 54. vmókczony só mowy iego); lyata nasza ... pomyslyony bódó, Puł. 182 v. (Flor. 89. pomyslona); nye só vtayony, Puł. 154 r. (Flor. 77. ne só vtaiona); oblycza wasza nye bódó zasromany, Puł. 64 v. (Flor. 33. zasromana); kako welbyony só dzjala twoya, Flor. 103. (Puł. 205 v. wyelbyona só dzala); napelnyony bódzce vsta moya, Puł. 140 r. (Flor. 70. napelnona bódzce vsta); pomdleny só oczy mogy, Flor. Isai. sec.; pomdlyony só oczy moye, Puł. 294 r.; w tych gesz my só powiedzany, Flor. 121, *podobnie w* Puł. yes my só powiedzany, 256 v. *Formy te jednak ostatnie wątpliwe są, bo jakkolwiek co do myśli możnaby je uważać za neutra, to co do formy raczej są feminina, zwłazsza że należą do zaimka jeż.*

§. 231. *Accusativus pluralis. Masculina*: any bil iensz bi zbawoni vczinil, Flor. 17. (Puł. 33 r. ktoby ye zbawyonymy vczynyl);

zbawoni vczinizis ie, Flor. 55; zbawiony vczynysz ye, Puł. 112 r.; bi zbawoni vczinit (*sic*) wszitky vtulne zeme, Flor. 75; by zbawiony vczynyl, Puł. 151 v.; abi zbawoni vczinil nas, Flor. 79; aby zbawiony vczynyl nas, Puł. 163 r.; zbawony vczyn nas, Flor. 105; zbawiony vczyn nas, Puł. 214 v.; zbawony vczyni ge, Flor. 144. (Puł. 285 v. zbawione vczyni ye).

Feminina: czemu podesrzani ymacze gori zsadle, Flor. 67; czemu podesrzani macze gory sszyadle, Puł. 131 v.; vslyszany vczyny vszytki chwaly yego, Flor. 105; vslyszany vczyny, Puł. 211 r.; dusze vbogich zbawoni vczini, Flor. 71. (Puł. 143 r. zbawione vczyny); znamy (*sic*) vczynyl droghi swoye, Flor. 102; znany vczynyl drogy swoye, Puł. 201 v. (Klement. znamy vczynyl cziesti swe; *swiadczyloby to, że we Flor. nie jest prosta omylka, lecz że jest to participium praes. passivi*).

Neutra: ziawona vczinicz ie, Flor. 77; zyawyona vczynycz ye, Puł. 154 v.

§. 232. 2) *Participium praes. activ.* Podług deklinacyi rzeczownikowej występuje ten imiesłów jak *nominativus* lub *accusativus sing.*

Nominativus singularis mascul., zakończony *nu* samogłoską nosową, oznaczony jest w obu psalterzach przez *ó*, bez różnicy, czy w tematach twardych, czy miękkich.

W obu psalterzach formę tę znajdujemy w przykładach: iaco gluchi ne slizal iesm a iaco nemi ne otwarzaió vst swich, Flor. 37; jako gluchy nye slyszal yesm y jako nyemy nye otwarzaió vst swych, Puł. 78 r.; wywodzó obloky od konceza szeme blyzkawycze w dezdz vczynyl, Flor. 134; wywodzó obloky od koyneza zyemye blyskawycze w deszcz vczynyl, Puł. 268 r.; wymó z noszen mecz moy zabyge ge rókó moya, Flor. Moy.; wynoszną myecz moy zaguby ye ręka moya, Puł. 297 v. *Tylko w psalterzu Floryjańskim są następujące przykłady*: vczinizis przespech prawemu badaió sercza y pocrotky bosze, Flor. 7. (Puł. 11 r. badayacz szyercza); vczynó albo budvyó gervsa-lem gospodzyn rozproszena yzrahelka sberze, Flor. 146. (Puł. 287 v. vszyedlyayócz; Wacł. 129 r. zbudował Jerusalem bog); poznaió bódze gospodzyn czynó sódy, Flor. 9. (Puł. 15 r. czynyący); welikoczinócz zbawena crola y czynó miloserdze pomazanezu swemu, Flor. 17. (Puł. 34 r. czynyący); czynó mylosirdzycze gospodzyn, Flor. 102. (Puł. 201 v. czynyócz; Wittenb. czynycze milosirdie); sgromadzaió iaco w póchirz wodi morske cladó w zkarbech głóbocosci, Flor. 32. (Puł. 62 v. zbyrayócz, kladócz); czakaió czakai iesm gospodna, Flor. 39. (Puł. 81 v. czekayócz); gotuió gori we czci swoiey, Flor. 64. (Puł. 125 v. gotuyócz); gospodzyn vbogego czyny y vbogacza vsmerza y powysza krzeszó s prochv vbogego a z gnoya powyszayó nódzego, Flor. Ann. (Puł. 296 r. krzeszócz, powyszayócz); ti milosciw ies bil gim a mszczó vszistky nalazena gich, Flor. 98. (Puł. 195 v. mszczócz); iasz iest poloszil czuda na zemy oteymuyó boie, Flor. 45. (Puł. 95 r. odeymuyócz); na wisokoszczach postawaió me, Flor. 17. (Puł. 32 r. postawayócz nye); powiszaió głowó moió, Flor. 3. (Puł. 4 v. powysza-

yócz; Wacł. 118 v. powiszaiá glowó moia); ia postawon iesm crol od nego na syon gorze swótey iego przepowadaió kazn iego, Flor. 2. (Puł. 3 r. przepowyadayócz); rozcógayó nebo yako skoró, Flor. 103. (Puł. 203 v. rosczyógayócz); przymvyó smerne gospodzyn alle vsmierzayó grzeszne asz do szeme, Flor. 146. (Puł. 288 r. przymuyócz, wszmyerzayócz); przymuge szmerne bog ale usmyerzayó grzeszne asz do zyemye, Wacł. 129 v.; angol boszy przimóczaió ie, Flor. 34. (Puł. 67 r. sczyskayócz ye); ty wstanó smilugesz se syon, Flor. 101. (Puł. 199 r. wstanócz); wznaszaió przitróczil ies me, Flor. 101. (wznaszayócz, Puł. 199 r.); z gnoya wznaszayó vbogego, Flor. 112. (Puł. 227 v. wznasayócz). *Nadto w Puławskim*: zyskuyę krwyę gych wspomynal yest, 14 v. (Flor. 9. brak).

Godna uwagi, że gdy w tekście psalterza Puławskiego cztery razy tylko forma ta imiesłowu się znajduje, w uwagach, znajdujących się na początku każdego psalmu, znajdujemy ją trzy razy: glos apostołsky napomynayó nas ku dwoyakey spowyedyz, 210 v.; czerkew ku kristowy a oney xpus prorokuye napomynayó nas abychem kristo boga y czloweka werzyly, 218 v.; napomyna wszystkim lyud wyerny grzechom rozdrzeszony gospodna chwalyecz nyeprestawayó, 233 r. Dwu ostatnich form participii praes. prof. Nehring w Archiv f. sl. Ph. V. 248, nie przytacza.

§. 233. *Accusativus singular. mascul.*: czlowieczego czala sócz, Flor. Atan.; czlowieczego czyala bédócz, Puł. 310 v. (z czlowieczego cziala bandaczi, Wacł. 112 v.); seszli só badaiócz badanim, Flor. 63; badayócz badanim, Puł. 124 r.; oddalil iesm se beszócz, Flor. 54; byezócz, Puł. 109 r.; chodzócz drogó, Flor. 88. Puł. 180 v.; chodzocz po drodze nepokalaney, Flor. 100. (Puł. 197 v. chodzóczy po drodze); chwalócz, Flor. 17; chwalyancz, Puł. 28 v.; welikoczinócz, Flor. 17; wyelkoczynyócz, Puł. 34 r.; zbawone czynyócz, Puł. 132 r. (Flor. 67. zbawoni vezinicz); czynócz dzala albo skvtky, Flor. 106; czynyócz dziala, Puł. 217 r.; dayócz szyano wardęgam, Puł. 204 v. (Flor. 103. wywodzy syano skotu); vczyechę dayócz wyernym, Puł. 231 v.; dospewaiócz, Flor. 77; dospyewayócz, Puł. 155 r.; kamen gen só odrzczyly dzalayócz, Flor. 117. (Puł. 235 r. buduyóczy); za yego dobroczy dzękuycócz, Puł. 287 v.; idancz chodzyly, Flor. 125; gydócz chodzily, Puł. 260 v.; w narodoch krolyuyócz, Puł. 190 v.; noszancz banden snopy swogye, Flor. 125; nosszócz snopy swoye, Puł. 260 v.; iako orzel pobudzayócz ku lyatanu dzeczy swe y nad nymy lyeczócz, Puł. 303 r.; myyayócz przenesony bódzce synowe yego, Flor. 108; myayócz przenyesyeny bódzce synowe yego, Puł. 221 r.; w gnewe zemskem molwócz, Flor. 34; molwyócz, Puł. 69 r.; prorok ... molwyócz, Puł. 226 r.; mislócz mne zlaa, Flor. 34. (Puł. 67 r. szukayący mego zla); nagabaiócz móócył me, Flor. 55; nagabayócz, Puł. 111 v.; ku chwalye bozey napomynayócz, Puł. 232 v.; napómynayócz czyszcze zycz, Puł. 261 v.; napomynayócz nas ku szmyerze, Puł. 262 r.; napymynayócz myłowacz boga, Puł. 266 v.; napomynayócz nas, Puł. 283 v.; nauczayócz ye, Puł. 269 r.; naucza-

yfócz zawzdy boga chwalycz, Puł. 287 v.; ogarnayfócz ogarnaly sô mne, Flor. 117. (Puł. 234 v. *brak*); swête swe oglôdayfócz rzôdzy, Puł. 195 r.; pobudzayocz ot zseme nedostatecznego, Flor. 112; pobudzayfócz od zymye byednyka, Puł. 227 v.; ne wzpladzaycze ... pochwalayfócz se, Flor. Ann. (Puł. 295 v. *pochwalyayęczy szye*); powadai fcz chwali gospodnowi, Flor. 77; powyadayfócz, Puł. 154 v.; przyblyszyly sô se poscygayfócz mne lychoty, Flor. 118, 145. (Puł. 252 r. *nastoyoczy na myę zloszczi*); lacznfócz y pragnfócz dusza gich, Puł. 215 v. (Flor. 106. w *lacznosczy y w przespicy dusza gych*); na yego plemyę proszfócz chlyeba, Flor. 36; szukai fcz chleba, Puł. 74 v.; przebywayacz (lwyecz), Puł. 27 r. (Flor. 16. *przebiwai fczcze ... szecenf*); przebywayfócz w tyrze, Puł. 168 r. (Flor. 82. *s przebiwai fczczimi tir*); iesm widzal lichotý y przeciwmolwfócz w meszcze, Flor. 54. (Puł. 109 v. *y przeczywnoszcz, przyklad ten więc we Flor. wãtpliwy jest, moze koncowe cz przez omylkę się tylko tu dostało, w takim razie byłby to accus. sing. przeciwomólwę*); przydfócz przydf z weszele, Flor. 125; przydfócz przydf z wyesszyelym. Puł. 260 v.; plakaly puszcayfócz naszyenyja swoya, Flor. 125; puszcayfócz, Puł. 260 v.; w gospodna pwai fcz, Flor. 25; pwayacz, Puł. 48 v.: dauid raduyfócz sze, Puł. 283 v.; rodzfócz, Flor. 64. (Puł. 126 v. *twarz rodzacza*); any osobe rozslfóczayfócz, Flor. Atan. any ossoby rozl fczayfócz, Puł. 308 r.; any gysznosczy rozlaczaianecz, Wact. 8 v.; rzekfócz, Flor. 70, Puł. 140 r., Flor. 104; rzekonecz, Puł. 208 r.; rzekocz, Flor. 118, 81; rzekacz, Puł. 245 r. (Wact. 33 v. *rzekfócze tj. oczí*); sczenyfta albo dzyeczy lwow rzwyfócz, Flor. 103; rzwyfócz, Puł. 205 r.; zaiste iest bog sôdfócz ye na zemi, Flor. 57; sôdfócz, Puł. 115 v.; spfócz w grobecz, Flor. 87; spyfócz w grobiech, Puł. 175 r.; stfopai fcz w morze, Flor. 105; wstfopayfócz w morze, Puł. 211 v.. sedzfócz, Flor. 49; szyedzfócz, Puł. 102 r.; xpus na cherubyn szyedzfócz, Puł. 163 r.; sedzfócz we czm fcz, Flor. 106. (*szyedzfócze we czmach, Puł. 215 v.*); schodzfócz iaco dim schodzy, Flor. 36; zagynayfócz yako dym gynye, Puł. 74 r.; spuszczaifcz l fcziszco, Flor. 77; spuszczaifcz, Puł. 155 r.; sweczfócz ty dziwne, Flor. 75; szwyecz fcz ty dzywnye, Puł. 151 r.; gdi bôdze widzecz vmirai fcz, Flor. 48. (Puł. 98 v. *gdy wydzecz będze mfdre vmyray fczcze*); prawdze boszey wesel fcz sercza, Flor. 18. (Puł. 35 v. *prawdy boze wyesszyelajęcze szyercza*); widzfócz me, Flor. 21; wydzacz mye, Puł. 40 r.; ony widzfócz tacy, Flor. 47; wydzacz tako, Puł. 96 v.; bo yesm zawydzal zlym pokoy grzesznych wydz fcz, Puł. 144 v. (*z omylki jedna zgloska zostala powtórzoną, por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 219; Flor. 72: bo iesm milowal na zle pocoy grzesznim widzecz*); vsilowal iesm wolai fcz, Flor. 68; wolayfócz, Puł. 134 v.; wskrzeszayfócz wskrzeszysz lęczyszczce twoye, Puł. 300 r.; z grobu wstayfócz, Puł. 52 r.; przed swatloszczf wstayfócz, Flor. 126; przed szwyatloszczyf wstayacz, Puł. 261 r.; wytargai fcz potrzebui fczczego z r fcz mocznich, Flor. 34; wytargayacz, Puł. 67 v.; pomdleny sô wzglôdayfócz na wysz fcz, Flor. Isai. sec.; wzglyfódayfócz na wysszon, Puł. 294 r.; zapalai fcz se, Flor. 69; zapalayfócz szye, Puł. 138 v.;

any smeszayancz person, Flor. Atan.; any zmyeszayócz parson, Puł. 308 r.; a ny mieszaiaz person, Wacł. 8 v.

W psalterzu Puławskim accusativus, we Floryjańskim zaś nominativus mamy w następujących przykładach: badayacz szyercza, Puł. 11 r. (Flor. 7. badaió); vszyedyayócz yeruzalem gospodyzn, Puł. 287 v. (Flor. 146. wczynó albo budvyó); czynyacz, Puł. 34 r. (Flor. 17. czinó); czynyócz myloszyerdza bog, Puł. 201 v. (Flor. 102. czynyó); zbyrayócz jako w pęchirz wody morske kładócz w skarbyech glembokoszczy, Puł. 62 v. (Flor. 32. sgromadzaió, cladó); czekayócz czekal yesm gospodna, Puł. 81 v. (Flor. 39. czakaió); gotuyócz gory w mocy troyey, Puł. 125 v. (Flor. 64. gotuió); krzeszócz z prochu stradnego a zgnoya powysszayócz vbogego, Puł. 296 r. (Flor. Ann. krzeszó, powyszayó); mszczócz wszystkie nalyazy gych, Puł. 195 v. (Flor. 98. mszczó); odeymuyócz boye, Puł. 95 r. (Flor. 45. oteymuyó boie); postawayócz mye, Puł. 32 r. (Flor. 17. postawaió me); powysszayócz głowę moye, Puł. 4 v. (Flor. 3. powiszaió); przepowyadayócz, Puł. 3 r. (Flor. 2. przepowadaió); rosczyógayócz nyebo, Puł. 203 v. (Flor. 103. rozozógayó); przymuyócz szmyerne gospodyzn, Puł. 288 r. (Flor. 146. przymvyó; Wacł. 129 v. przymuge); vszmyerzayócz grzeszne, Puł. 288 r. (Flor. 146. vsmerzayó; Wacł. 129 v. usmyerzayó); bądzczye jako proch przed wyatrem a angyl bozy szcyskayócz ye, Puł. 67 r. (Flor. 34. przimóczaió ie); wstanócz smyluyesz sze, Puł. 199 r. (Flor. 101. wstanó); wznaszayócz przytróczylesz mye, Puł. 199 r. (Flor. 101. wznaszaió); z gnoya wznasayócz vbogiego, Puł. 227 v. (Flor. 112. wznaszayó).

§. 234. *Nominativus singul. feminini na -acy, który żyje w mo wie ludu w znaczeniu przysłówka i używany bywa przy wszystkich trzech rodzajach, w psalterzu Floryjańskim nie występuje; w Puławskim zaś możnaby go uważać w kilku takich przykładach, w których psalterz Floryjański ma nominativus lub accusativus tego imiesłowu przysłówkowo użyty, a mianowicie:* vznak będyę pan sądy czynyacy, Puł. 15 r. (Flor. 9. czinó sody); oczy moye ku wyernym zeyemye aby szyedzely semnó chodzóczy podrodze nyepokalaney ten my sluzyl. Puł. 197 v. (Flor. 100. chodzocz); kamyen yen odrzuczylu buduyóczy ten szye wczynyl w głowę kóta, Puł. 235 r. (Flor. 117. dzalayócz); obroczony bódzczye opak y zasromany bódzcze szukayacy mego zla, Puł. 67 r. (Flor. 34. misłócz mne zlaa); nyerozpladzaycze molwycz wyssoke rzeczy pochwalyayeczy szye, Puł. 295 v. (Flor. Ann. pochwalayócz se); przyblyzylu só nastoyóczy na myę zloszczi, Puł. 252 r. (Flor. 118, 145. poscygayócz mne); krystus swoy zbor krwyó szwyetó odkupyony zgromadza na potoczach tego szwyata nyeruszayóczy szye, Puł. 44 r.

Formy te wszystkie mogą być jednak równie dobrze utworzone podług deklinacyi złożonej, jeżeli ich za przysłówkowe uważać nie będziemy.

§. 235. 3) *Participium praeter. act. I. Nominativus sing. masc.* kończy się w staropolskim języku na -w: ale ia wyiów od nego iego mecz vczół iesm, Flor. prol.; obrociw se sziwyl ies me, Flor. 70; obroczyw szye zywyl yes mye, Puł. 141 r. (Klement. a obratw se); obrocyw se wveselil ies me, Flor. 70; obroczyw szyę vczeszył yes mye, Puł. 141 v.; bosze ti obrociw se osziwiaz nas, Flor. 84; obroczyw szye ozywysz nas, Puł. 171 r.; wazeduw w ne chalycz bódó pana, Flor. 117. (Puł. 235 r. wszedszy w nye).

Nadto mamy kilka tak rzadkich form imiesłowu, podobnie jak *particip. praes.*, w psalterzu Puławskim w uwagach, do tekstu psalmów nie należących, czerwoną farbą napisanych: xpus złomyw czyala swego koszczył potrzebem dnyu oprawył zmartwych wstaw, 45 v.; xpus płacz zborny wstaw z martwych w wyszelye wyekuge obroczil, 54 v.; xpus zmartwych wstaw dyablyey potępye zemby złamal, Puł. 118 r.; xpus na nyebo wstópyw odwroczył lyczę, Puł. 107 v.; xpus głowę lwowó y smokowó sam wroczyw szye wyczęsza spyekla podeptal yest, Puł. 183 v.; Cristus czyelne rozgodzyw stony y czlowyeku naukę dal, 187 v.

W starosłowiańskim języku mają końcówkę -wъ, tylko temata na samogłoskę zakończone, spółgłoskowe zaś kończą się na sumo -ъ. W polskim języku więc temata spółgłoskowe kończyłyby się w tej formie na spółgłoskę, spotykamy jednak w staropolskim przykłady, gdzie temata spółgłoskowe, podług analogii samogłoskowych, przyjmują końcówkę -w. W psalterzu Floryjańskim jeden tylko mamy taki przykład, obok wyżej przytoczonego wazeduw, a to w psal. 40: wyszedw na dwor y molwil tesz iste. W psalterzu Puławskim mamy w tym miejscu: wychadzassze na dwor y molwyszze tesz yste, 85 r. W uwagach wspomnianych psalterza Puławskiego są dwie takie formy: kristus w dzewycy trzeem wazedw odpuszczy czlowyeku tagemne grzechy, 34 r.; xpus przemogw szmyercz w krasę wstanya z martwych oblyeki szye, 186 v.

Nominativus singular. femin. na -szy używa się tylko przysłówkowo: wstawsi swatczy zli iegosz sód ne wedzeli pitali sód me, Flor. 34; wstawszy szwyatczy zloszny yegosz yesm nyewyedzał pytały sód mye, Puł. 67 v., 68 r.; wszedszy w nye chwalicz będę boga, Puł. 235 r. (Flor. 117. wazeduw w ne); yezukrista przybywszy gwozdzmny ku krzyzu odzyenye yego wrozó rozdelyły sód, Puł. 39 r.; porzuciwszy, Flor. 16; porzuczywszy, Puł. 27 r.; abyhom odrzuczywszy balwany boga wycznego chwałyły, Puł. 267 r.

W psalterzu Floryjańskim mamy więc dwa tylko przykłady, w Puławskim zaś 4, z których 2 przypada na tekst psalmów, 2 zaś na uwagi.

Prof. Małecki uważa tak formę *participium praeteriti* na -szy, jak i *participium praesentis* na -ący, za locativy (por. Gram. histor., por. I. §. 184. 238).

IV. Deklinacja zaimków.

§. 236. 1) *Zaimki rodzajowe.* a) *Wzór ten, ta, to. Singularis Nominativus. Masculina:* ten gospodzin, Flor. prol.; ten psalm powyada, Puł. 2 v., 4 r., 5 r., 6 r., 8 r. i t. d.; ten przebywa, Puł. 3 r. (Flor. 2. ien); ten isti wezme, Flor. 23; ten, Puł. 45 r.; ten crol Flor. 23 (2 r.); ten krol, Puł. 45 r. v.; ten vbogi, Flor. 33, Puł. 64 v.; ten yest bog, Puł. 97 v. (Flor. tu iest bog, 47); ten ienaze me nenawidzal, Flor. 54; ten yenze, Puł. 110 r.; ten my sluszil, Flor. 100, Puł. 197 v.; tensze gysty yes, Flor. 101; tenzeyasty, Puł. 200 v.; smok ten, Flor. 103, Puł. 206 r.; ten psalm yest vczyecha, Puł. 230 v.; ten psalm, Puł. 253 r.; ten vczynon gest, Flor. 117; ten asye vczynyl, Puł. 235 r.; ten gest dzen, Flor. 117, Puł. 235 v.; ten bódze spowedacz, Flor. Isai. sec.; ten bédze szye spowyadacz, Puł. 294 v.; lud twoy ten, Flor. Moy.; ten, Puł. 298 v.; on poslal, Flor. prol.; kristus on yest, Puł. 1 v.; on iest dziedzyna, Puł. 6 r.; on bódze sódzicz, Flor. 9 (2 r.); on bédzye sádzyl, Puł. 14 r. (2 r.); on na wodach, Flor. 23, Puł. 44 v.; on iest crol slawi, Flor. 23; on, Puł. 45 v.; on kazal, Flor. 32, Puł. 62 v.; on rzekl, Flor. 32, Puł. 62 v.; on zalozil ie, Flor. 47. (Puł. 97 r. bog zalozil); on bódze oprawacz nas, Flor. 47; on, Puł. 97 v.; on, Flor. 59, Puł. 119 v.; on da, Flor. 67. (Puł. 134 r. od da); on za prawdó iest miloserdni, Flor. 77; on, Puł. 57 v.; on yest nadzieya, Puł. 81 v.; on yest szwyatloszcz, Puł. 87 v.; on iest gospodzin, Flor. 44, Puł. 93 v.; on cze odkarmy, Flor. 54; on, Puł. 111 r.; on bog moy, Flor. 61, Puł. 120 v., Flor. 61, Puł. 121 r.; on zalozil ió, Flor. 86; sam zalozyl yó, Puł. 174 r.; on wezwal, Flor. 88, Puł. 179 r.; on zbwil, Flor. 90, Puł. 184 r.; on iest gospodzin bog nasz, Flor. 94; on bog yest nasz, Puł. 190 r.; on gest pan bog nas, Wack. 108 v.; on vczinil ie, Flor. 94; on vczynyl, Puł. 190 r.; on, Wack. 108 r.; on wisluchawa ie, Flor. 98; on wysluchal ye, Puł. 195 v.; on vczinil, Flor. 99; onczy vczynyl, Puł. 196 r.; on znaye, Flor. 102, Puł. 202 r.; on poznal, Wittenb.; on, Flor. 104, Puł. 207 v.; on w nycze dowedze, Flor. 107; on wnycz dowyedze, Puł. 220 r.; on odkupy, Flor. 129, Puł. 263 v., Wack. 19 v.; on rzekl, Flor. 148, Puł. 290 r.; on kazal, Flor. 148, Puł. 290 r.; on yest oczecz twoy, Puł. 302 v.; sam, Flor. 35, Puł. 70 v.; ti ies sam crol moy, Flor. 43; ty yes sam, Puł. 89 v.; vczinil dziwi welike sam, Flor. 71; sam, Puł. 144 r., 151 v.; sam wszzechmogóczy, Puł. 166 v.; ty sam naywiszzi, Flor. 82; ty sam, Puł. 169 r.; ty ies bog sam, Flor. 85, Puł. 172 v.; sam wroczyw szye, Puł. 183 v.; jako sam sebe, Flor. 104; jako sam szyebie, Puł. 208 v.; wykłada aze sam, Puł. 241 r.; yakoby rzekl sam, Puł. 241 r.; sam, Flor. 135, Puł. 269 v., 286 r.; ya sam gesm vczynyl, Flor. Isai. sec.; ya sam, Puł. 294 r.; bog sam, Puł. 303 v.; yesm sam, Puł. 307 r.; any tesz

iest gyn, Puł. 295 r. (Flor. Ann. any tess gest gyny); ieden Flor. 81; yeden, Puł. 167 r.; ty czlowecze yeden semnŃ, Puł. 110 r. (Flor. 54. czlowek iedney misli); lepsi iest dzen ieden, Flor. 83; dzyen yeden, Puł. 170 r.; geden z nych ne zostaal, Flor. 105; yeden, Puł. 212 r.; geden, Flor. Atan. (14 r.), Puł. 308 v. (3 r.), 309 r. (3 r.), 309 v. (3 r.), 310 v. (2 r.), Wacł. 109 v. (3 r.), 110 r. (2 r.), 110 v., 111 r. (3 r.), 113 r. (5 r.); nygeden stwyrdzon bywa, Puł. 248 r.; wszytek zbor, Puł. 120 v.; wszistek lud, Flor. 71. (Puł. 143 v. wszytczy lyudze); wszytek zwyerz pola, Flor. 103; wszystek zwyerz pola, Puł. 204 r.; wszytek lvd, Flor. 105; wszystek lyud, Puł. 215 r.; wszytek dzen, Flor. 118, 97; wszystek dzyen, Puł. 246 v.; zoltarz wszytek, Puł. 292 r.

W znaczeniu vocativu: spowadaycze se lud wszytek, Flor. 66. (2 r.). (Puł. 129 r. v. lydze (sic) wszytczy). *Więc wszytek we Flor. 5 razy, w Puł. raz; wszystek zaś we Flor. 2, a w Puł. 3 razy.*

Neutra: To, Flor. 23, Puł. 45 r., Flor. 43, Puł. 90 v.; psalmy tho, Puł. 134 r., 165 r., 193 v.; to iest, Puł. 144 r., 146 v., 154 r., 210 v., 215 r., 255 r., 276 r.; to morze, Flor. 103, Puł. 205 v.; to dzalo gych, Flor. 108; to dyalo gich, Puł. 222 v.; stalo se to, Flor. 117, Puł. 235 r.; to otpoczywane moze, Flor. 131; to, Puł. 265 v.; to bog moy, Flor. Moy. (Puł. 296 v. Bo bog moy).

Niekiedy przyczepia się to do innych wyrazów, jak: dokŃdto, Flor. 4, 89; dokond to, Puł. 5 r.; gyszto myyachŃ, Flor. 128; gysz to, Puł. 263 r.; gyszto, Flor. 136 (3 r.), 139; gysz to, Puł. 271 r. (2 r.), 271 v., 276 r.; gyszto stŃpayŃ, Flor. Isai. sec.; gysz to sstŃpayŃ, Puł. 294 v.; iedno szye nye nawroczytzye, Puł. 11 v. (Flor. 7. acz se neobroczytze); gedno, Flor. 118, 89; iedno, Puł. 245 v., Wacł. 34 v.; gedno, Flor. 123, Puł. 258 v.; yedno, Puł. 281 v.; gedno gest bostwo, Flor. Atan.; yedno, Puł. 308 r.; gedno, Wacł. 109 r.; wszistko, Flor. 1; wszytcko, Puł. 2 r.; wszitco szŃdane moie, Flor. 37. wszytka moya ządza, Puł. 77 v.); wszitko, Flor. 43; wszytcko, Puł. 90 v.; wszistco, Flor. 45; wszytcko, Puł. 192 r.; wszitco, Flor. 102; wszytcko, Puł. 201 r.; wszithko, Puł. 201 r.; wszytcko ot czyebye czaka, Flor. 103. (Puł. 206 r. wszytcky od czyebye czakayŃ); wszytcko napelnyono bŃdze dobroczy, Flor. 103; wszytcko napelnyono bŃdze, Puł. 206 r.; wszytcko czoskoly chezal, Flor. 113; wszytcko czokoly chezjal, Puł. 229 r.; wszytcko slwdzy twoze, Flor. 118, 89; wszytcko sluzy tobye, Puł. 245 v. (Wacł. 34 v. wsitki rzeczi sluzza tobie); wszytcko, Flor. 134; wszytcko, Puł. 267 v.; wszytcko yusz przepowezdano gest, Flor. Atan.; wszytcko, Puł. 310 r.; wszitko, Wacł. 111 v.

Niekiedy w znaczeniu vocativu jak np.: boy se iego wszitco semŃ, Flor. 21. (Puł. 42 r. wszelkie plyemy). *W psalterzu Floryjańskim częstsza jest forma wszytcko, bo znajdujemy ją 10 razy, a raz tylko wszytcko; w Puławskim zaś 7 razy wszytcko, a 3 razy wszytcko.*

Feminina: ta, Flor. 108, Puł. 223 r.; ta wczynona gest my, Flor. 118; ta wczynyona yest my, Puł. 242 r. (Wacł. 26 r. to mi se stallo);

ta odpłata w duszy moyey, Puł. 264 r. (Flor. 130. takesch odpłata dwszy moyey); slawa ta gest, Flor. 149; slawa ta yest, Puł. 291 v.; ta yest wyara, Flor. At., Puł. 311 v.; tacz iest wiara, Wacł. 114 r.; ta, Flor. Atan., Puł. 308 r., Wacł. 8 v.; gyna gest persona oczczowa, gyna synowa, gyna ducha swótego, Flor. Atan.; gyna yest parsona oyczowa, gyna synowa, gyna ducha szwytego, Puł. 308 r.; ginna iest persona oczcza, gyna sinowa gyna ducha swiatogo, Wacł. 8 v.; iedna z nich ne bódze starta, Flor. 33; yedna, Puł. 66 r.; wszitka mocz gich, Flor. 32; wszystka mocz, Puł. 62 r.; wszytka moya żądza, Puł. 77 v. (Flor. 37. wszitco szódone moie); wszitka slawa, Flor. 44; wszytka slawa, Puł. 93 v.; wszitka zema, Flor. 65; wszytka zymya, Puł. 127 r.; wszytka zyemya, Puł. 191 r. v., 194 r. (wszelika zema, Flor. 95 (2 r.), 97); wszetka lychota, Flor. 106. (Puł. 218 v. wszelka zloszcz). *Węc we Flor. mamy*: wszytka (2 r.), wszetka raz, wszytka raz; *w Puł. zaś*: wszytka (3 r.), wszytka (2 r.).

§. 237. *Genetivus. Masculina*: bódze tego dobywacz, Puł. 91 r. (Flor. 43. szukacz bódze tich); w tego szwyata zbozu, Puł. 281 v.; przeciwu mne samego, Flor. 31. (Puł. 60 v. przeczywo mnye); yezukrista samego wszytka krolewstwa, Puł. 129 v.; pamóezen bódó sprawyedlnoszczi twoiey samego, Flor. 70. (Puł. 140 v. pomnyecz bédę sprawyedlnoszcz twoye samey); powyszono gest ymyó gego samego, Flor. 148; yego samego, Puł. 290 v.; od oczcza samego, Flor. Atan.; od oycza samego, Puł. 309 v.; od oczcza szamego, Wacł. 111 r.; ne iest asz do iednego, Flor. 13 (2 r.); asz do iednego, Puł. 21 v.; asz do gednego, Puł. 22 r.; asz do iednego, Flor. 52; asz do yednego, Puł. 107 r.

W znaczeniu accusativu: tego ponysza a onego powisza, Flor. 74; tego ponyza a onego powysza, Puł. 150 r.; tego gonil iesm, Flor. 100; tego przeslyadowal yesm, Puł. 197 r.; wislusza onego, Flor. 19. (Puł. 37 r. vslyszy gy); ya pirawenczem poloszó onego, Flor. 88. (Puł. 179 r. postawię gy); bychom gednego boga we troczyz czczyly, Flor. Atan.; yednego boga, Puł. 308 r.; iednego boga, Wacł. 8 v.

Neutra: tego dla, Flor. 30, Puł. 59 v., Flor. 72, Atan. Puł. 145 r., 309 v. *úd.*; pamóezen bódz tego, Flor. 73; pamétny bódz tego, Puł. 148 v.; naclonil se s tego w to, Flor. 74; s tego, Puł. 150 r.; z tego gnew twoy, Flor. 75. (Puł. 151 r. tudzyesz); szaloni ne vrozume tego, Flor. 91. (Puł. 186 r. nye vrozumye); rzygayócze s tego w ono, Flor. 143, Puł. 283 r.

Feminina: tey bódó dobiwacz, Flor. 26; tey, Puł. 50 r.; yako tey czo szye omladza, Puł. 97 r. (Flor. 47. iaco odmladzaióeczich); pomnyecz bédę sprawyedlnoszcz twoye samey, Puł. 140 v. (Flor. 70. twoiey samego); iedney prosil iesm, Flor. 26; iedney, Puł. 50 r.; calowek iedney misli, Flor. 54. (Puł. 110 r. yeden semnó).

Dativus. Masculina: gdi bódze przisodzon onemu, Flor. 36. (Puł. 75 v. gdy mu bédzye przysódzón); spowadaycze se onemu, Flor. 99. (Puł. 196 v. pochwalcze gy); samemu dauid to iest kristu, Puł. 24 r.;

ku mae samemu, Flor. 41; ku mnye samemu, Puł. 86 v.; tobe samemu zgrzeszil iesm, Flor. 50; tobye samemu, Puł. 103 v.; tobe samemu zgrzeszyl gesm, K. Świdz.

Neutra: rozumeycze temu, Flor. 49; rozumeycze temu, Puł. 102 v.; rozgnewan iesm bil pocolenu onemu, Flor. 94; pokolyeuy onemu, Puł. 190 v. (rodzaiowi temu, Wacł. 117 r.).

Feminina: oney xpus prorokuge, Puł. 218 v.

§. 238. *Accusativus. Masculina*: pyal ten psalm y rzekl, Puł. 64 r.; w on dzen zghynó, Flor. 145; w on dzyen, Puł. 286 v.; w on dzen zgynó, Wacł. 125 v.; bedzeczce molwycz w on dzen, Flor. Isai.; w on dzyen, Puł. 292 v.; xpus byerze wszystek lyud, Puł. 2; podbil ies ... scot wszistek y nadto wszistek swerz polny, Flor. 8; poddal yes ... scot wszytek y natto wszytek zwyerz polny, Puł. 13 r.; vko-gil ies wszistek gniew twoy, Flor. 84; vkoylesz wszystek gnyew twoy, Puł. 170 v. (Wacł. 68 v. Uszmyerzylesz waszytky gnyewy thwoie); poyadl wszystek owoc, Puł. 209 v. (Flor. 104. waszytko siano); napomyna wszystek lyud, Puł. 233 r.; wszistek dzen, Flor. 24; wszystek dzyen, Puł. 46 r. (*jako accusativus temporis*); wszistek dzen, Flor. 34, 37, 43, 51, 70, 72; wszytek dzyeyn, Puł. 70 r.; waszytek dzyen, Puł. 77 v., 91 v., 105 v., 140 r.; wszitek dzien, Wacł. 116 v.; waszytek dzyen, Puł. 145 r.; waszytek dzyen, Puł. 198 v. (Flor. 101. wszego dna); waszytek dzyen, Puł. 141 v., 178 r.; waszytek dzyen, Puł. 172 r., 175 v., 140 v. (Flor. 70. (2 r.), 88, 87, 85. wszego dna) *Wyraz wszytek ma tylko psalterz Pulawski i to 8 razy, waszytek zaś we Flor. 9, a w Puł. 10 razy.*

Feminina: nawedz winniczo tó, Flor. 79; nawyedzy wynnyczę tę, Puł. 164 r.; w tósz szyekyró y przesyekyem powalyly yó, Puł. 147 v. (Flor. 73. w tosz istne w sekirze y przesece arzuczili yó, *przykład ten w Pulawskim wątpliwy jest, jukkolwiek stoi prepozycyja w, piszący bowiem zmienił konstrukcyję i zamiast uocusativu lub locativu użył instrumentalu*); wszitkó radó, Flor. 19; waszytkę radę, Puł. 36 v.; wszitkó iego poszczeló przewrocil ies, Flor. 40; waszytkę yego poszezyelyó, Puł. 84 v.; nadewszytkę zyemyę, Puł. 113 v., 114 r. (Flor. 56. (2 r.) we wszelikó zemó); nad wszitkó chwałó twoió, Flor. 70; nad waszytkę chwałę twoye, Puł. 140 v.; waszytkę nocz, Puł. 155 v. (Flor. 77. wazey noczi); waszytkó twardoszcz chleba starl, Flor. 104; waszytkę twardoszcz, Puł. 208 r.; pobyl waszytkę pyrzwyznę, Puł. 209 v. (Flor. 104. pobyl waszytko pirzwyznę); na waszytkę (*pro*: waszytkan lub waszytkó); smaró gegó pomny, Flor. 131; waszytkę szmyarę yego, Puł. 264 v.; abychó w bodze waszytkę nadzyeę ymyely, Puł. 286 r. *Więc waszytkę ma Flor. 3, a Puł. 4 razy, waszytkę zaś Flor. 2, a Puł. 5 razy.*

Neutra: iensze czini to, Flor. 14. (Puł. 23 v. czyny ty skutky); to ies czinil, Flor. 49; to yes czynyl, Puł. 102 v.; bo yes to wczynyl, Puł. 106 v. (Flor. 51. isze vezinil ies); dwoie to sliszał iesm, Flor. 61; dwoye to, Puł. 122 r.; to iesm zaplaczal, Flor. 68. (Puł. 134 v. tedy yesm zaplaczyl); gysz czynó to, Flor. 113; czynyó to,

Puł. 229 v; bog uczynyl to wszystko, Puł. 305 v.; podzwirdzi bosze to. Flor. 67; poczwirdzy to boze, Puł. 133 r.; chwaczil ieam to, Flor. 76. (wrozumyal yeam ta. Puł. 152 v.); zywacze to, Flor. Isai, Puł. 293 r.; to wraczasz bogu, Puł. 302 v.; przto, Flor. 1; przetosz, Puł. 2 r.; nadto, Flor. 8; natto, Puł. 13 r.; przetosz, Flor. 15; przeto, Puł. 25 r.; przeto, Flor. 17, Puł. 33 v., Flor. 24, Puł. 46 v.; przetosz, Flor. 41. Puł. 87 r.; przeto, Flor. 44 (3 r.). Puł. 92 r., 93 r., 94 r., Flor. 45, Puł. 94 v., Flor. 51. Puł. 106 r., Flor. 65, Puł. 128 v., Flor. 72 (2 r.), Puł. 144 v., 145 r., Flor. 77, Puł. 156 r., Flor. 108, Puł. 222 r., Flor. 109, Puł. 224 v; przetosz, Flor. 115, Puł. 231 v.; przesto, Puł. 246 v. (2 r.); przeto, Flor. 118, 97, 113, 121 (2 r.), 129, Puł. 247 r., 249 r. v. (2 r.), 250 r., Wacł. 36 v., 38 v., 39 v., 40 r.; przeto, Puł. 305 v., Flor. Atan (2 r.), Puł. 310 r. (2 r.), Wacł. 112 r.; nadto, Flor. 15, Puł. 25 r.; nadto, Flor. 8; natto, Puł. 13 r; za to, Flor. 31, Puł. 60 v., 138 r., Flor. 108, Puł. 220 v.; w sidlo spadne to istne, Flor. 34. (Puł. 67 v. w tem istem); w tosz istne, Flor. 61. (Puł. 121 v. w proznoszcz); w tosz istne, Flor. 73. (Puł. 147 v. w tósz); naclonil se s tego w to, Flor. 74; nachyly stego w to, Puł. 150 r.; swadeczstwo w iosefe polozil ono, Flor. 80. (Puł. 165 r. obrzód w yozeffye polozyl gy); wstawil yest ono, Flor. 104; wstawyl ono, Puł. 207 v.; rzygayócze s tego w ono, Flor. 143; s tego w ono, Puł. 283 r.; seszly szye wyedno, Puł. 2 v. (Flor. 2. na gromadó); w iedno pospolu, Flor. 13. (Puł. 22 r. pospolu); seszly só se w iedno, Flor. 47. (Puł. 96 v. w gromadé); pospolu w iedno, Flor. 48; w yedno, Puł. 98 r.; radó só uczinili w iedno, Flor. 70; wyedno, Puł. 140 r.; myszlyly za yedno, Puł. 168 r. (Flor. 82. mislili só iednako); w chodzenyv luda w gedno, Flor. 101; w yedno, Puł. 200 r; przebywacz braczó w gedno, Flor. 132; w yedno, Puł. 266 v.; mislili só iednako, Flor. 82; myszlyly za yedno, Puł. 168 r.; wszistco zle zabya, Flor. prol.; wlpowiedzal wszitco, Flor. 9; wszystko, Puł. 15 r.; wszyczko poddal yes, Puł. 13 r.; wszitko, Flor. 8; wszystko nyemyloszyerdze zdradne ... wykróza, Puł. 105 r.; ku nawedzeniu wszitco poganstwo, Flor. 58. (Puł. 116 v. wszego lyuda poganskego); xpus nam wszystko dobre daye, Puł. 115 v. (wszytka w módrosczy yes uczynyl, Flor. 103); wszystko w módrosczy yesz uczynyl, Puł. 205 v.; poyadl wszystko siano, Flor. 104. (Puł. 209 v. wszystek owocz); pobyl wszystko pirzwyczno, Flor. 104. (Puł. 209 v. wszytkę pyrzwyzną); swybaday lyfnyk wszystko yme (*pro*: ymenye), Flor. 108; wybaday lychwnyk wszystko ymyenye yego, Puł. 221 v.; za wszystko, Flor. 115; za wszystko, Puł. 232 r.; nye bog uczynyl to wszystko, Puł. 305 v.; wyelyczyl yes nadewatko (*sic*) ymyę szwyęte twoye, Puł. 272 v. (Flor. 137. welyczyl ges nademna). *Formę wszystko ma Flor. 7, a Puł. 3 razy; wszystko zaś Flor. raz, a Puł. 5 razy; wszyczko ma Puł. raz.*

Wyrażenia przysłówkowe: iaco, Flor. prol. (2 r.), 1; yako, Puł. 2 r.; iaco lew, Flor. 7, 9, 16, 21; yako lyew, Puł. 10 r., 16 v., 27 r., 40 v.; iaco, Flor. 10; yako, Puł. 18 r.; iaco szczenó lwowó, Flor.

16; jako lwycz, Puł. 27 r.; iacosz pwaly iesmy, Flor. 32; yakosz, Puł. 64 r.; iaco proch, Flor. 34; jako proch, Puł. 67 r.; iaco blisznego, Flor. 34; jako proch, Puł. 67 r.; iaco blisznego, Flor. 34; iako blysznego, Puł. 68 r.; iaco, Flor. 36; jako, Puł. 72 v.; iaco dim, Flor. 36; jako dym, Puł. 74 r.; ia iaco gluchi, Flor. 37; jako gluchy, Puł. 78 r.; iacosz szōda ielen, Flor. 41; iakosz zāda yelyen, Puł. 86 r.; iaco owcze, Flor. 43; jako owcze, Puł. 90 r.; iaco iesmi sliszeli, Flor. 47; iako yesmy slyszely, Puł. 97 r.; iaco owcze, Flor. 48, Puł. 99 v.; iaco brzitwa ostra, Flor. 51; jako brzytwa ostra, Puł. 105 v.; iaco oliwa, Flor. 51; jako ylywa, Puł. 106 r.; da perze iaco golōbiczi, Flor. 54; jako golēbyczy, Puł. 109 r.; iaco woda czekōcza, Flor. 57; jako woda czyekōcza, Puł. 115 r.; iaco szivi, Flor. 57; jako zywa, Puł. 115 v.; iaco psi, Flor. 58 (2 r.); jako psy, Puł. 116 v.; jako pszy, Puł. 117 v.; iaco zczene, Flor. 61; jako szczyenye, Puł. 121 r.; iaco tuku, Flor. 62; iako tluku, Puł. 122 v.; naostrzili sō iaco mecz, Flor. 63; jako myecz, Puł. 124 r.; iaco schodzi dim, Flor. 67; iako gynyne dym, Puł. 129 v.; iaco pline wozk, Flor. 67; jako plynne wosk, Puł. 130 r.; iaco deszcz, Flor. 71; jako deszcz, Puł. 142 v.; iaco crope, Flor. 71; jako kropye, Puł. 142 v.; iaco od tuka, Flor. 72; jako od tuka, Puł. 144 v.; iaco sen, Flor. 72; iako sen, Puł. 145 v.; iaco kobila, Flor. 72; iako skoczycy, Puł. 146 r.; iaco w wiszczu na wisoczce, Flor. 73; jako na wychodzye na sen, Puł. 147 v.; iaco w lesech drew, Flor. 73; iako w lyeszye drewnem, Puł. 147 v.; przewodl ies iaco owcze, Flor. 76; jako owcze, Puł. 153 v.; iaco oczczowe, Flor. 77; jako oyczowye, Puł. 155 r.; iaco w globococzcy welikey, Flor. 77; jako w wyelyu wod, Puł. 155 v.; iaco w mōchirzu, Flor. 77. (Puł. 155 v. w mēchyrzu); iaco rzeky, Flor. 77; jako rzeky, Puł. 155 v.; iako proch, Flor. 77; jako proch, Puł. 156 v.; iaco piasek, Flor. 77; jako pyasek, Puł. 156 v.; iaco poloszil w egipcze, Flor. 77; iako polozyl w egipczye, Puł. 158 r.; przewodl ie iaco czrzodō na puszczi, Flor. 77; jako stado, Puł. 159 r.; iaco owcze, Flor. 77; jako owcze, Puł. 159 r.; iaco oczczowe gich, Flor. 77; jako oyczowye gich, Puł. 159 v.; iaco iednoroszcz, Flor. 77; jako yednoroszcz, Puł. 160 v.; iakobi mogōczy, Flor. 77; jako szylny, Puł. 160 r.; iaco wodo, Flor. 78; jako wodę, Puł. 161 v.; iao (*pro*: iaco) ogen, Flor. 78; jako ogyen, Puł. 161 v.; przewodzisz iaco owczō ioseph, Flor. 79; jako owczę, Puł. 163 r.; iaco ludze, Flor. 81; jako lyudze, Puł. 167 r.; iaco ieden ze ksōszōt, Flor. 81; jako yeden ze kszyōszōt, Puł. 167 r.; iaco iabin, Flor. 82; jako yabyn, Puł. 168 r.; iaco madian, Flor. 82; jako madyan, Puł. 168 r.; iaco gnoy, Flor. 82; jako gnoy, Puł. 168 r.; iaco sczblo, Flor. 82; jako zdzblo, Puł. 168 v.; iaco plomen, Flor. 82; jako plomyen, Puł. 168 v.; iaco ogen, Flor. 82; iako ogyen, Puł. 168 v.; iaco weselōczich wszech przebitek iest w tobe, Flor. 86; iako, Puł. 174 v.; iaco czlowek, Flor. 87; jako czlowyck, Puł. 175 r.; iaco raneni spōcz w grobech, Flor. 87; iako ranyeny, Puł. 175 r.; iako woda, Flor. 87; jako woda, Puł. 176 v.; vsmerzil ies iako rannego pisznego, Flor. 88; jako rannego, Puł. 177 v.; iaco dni neba, Flor. 88; jako dny nyeba, Puł. 179 v.;

iaco luna, Flor. 88; iako myeszyfocz, Puł. 180 r.; iaco sluncze, Flor. 88; iako slwncze, Puł. 180 r.; iaco ogen, Flor. 88; iako ogyen, Puł. 181 r.; iaco zyele, Flor. 89; iako zyelye, Puł. 182 r.; iaco dzien, Flor. 89; iako dzyen, Puł. 182 r.; iaco iednoroszcz, Flor. 91; iako yednorozecz, Puł. 186 r.; iaco syano, Flor. 91; iako syano, Puł. 186 r.; iaco palma, Flor. 91; iako palma, Puł. 186 v.; iaco paiók, Flor. 89; iako payók, Puł. 182 v.; iaco cedr lybanski, Flor. 91; iako czedr lybaynsky, Puł. 186 v.; iaco iaco iednoroszcz, Flor. 91; iaco w rozgarzaniu, Flor. 94; iako w rozgarzenie, Puł. 190 r.; iako w zamóczyeny, Wacł. 108 v.; iacosz iesm przisiógl, Flor. 94; iakosz yesm przyszyógl, Puł. 190 v.; iaco wozk plinóly só, Flor. 96; iako wosk, Puł. 192 v.; iaco zkwarczek, Flor. 101; iako skwyrczek, Puł. 198 r.; iaco dim, Flor. 101; iako dym, Puł. 198 r.; iaco wrobl, Flor. 101; iako wrobl, Puł. 198 v.; iaco syano, Flor. 101; iako szyano, Puł. 198 v.; vczinon iesm iaco lelek, Flor. 101; iako lyelyek, Puł. 198 v.; iaco czyen, Flor. 101; iako czyen, Puł. 199 r.; iaco syano, Flor. 101; iako szyano, Puł. 199 r.; iaco chleb, Flor. 101; iako chlyeb, Puł. 199 r.; iako zakricye, Flor. 101; iako odzyenye, Puł. 200 v.; otnowy sze iako orlowy mlodoscz twoya, Flor. 102; iako orlowa, Puł. 201 v.; iako orlowa, Wacł. 11 r.; iako kwyt polny, Flor. 102; iako kwyt polny, Puł. 202 v.; czlowyek iako sziano, Flor. 102; iako szyano, Puł. 202 v.; iako odpuszcza oczyecz synom, Puł. 202 r. (Flor. 102. albo smyluwa sye oczecz nad syny); rozczógayó nebo iako skoró, Flor. 103; iako skoró, Puł. 203 v.; iako odzenym, Flor. 103, Puł. 203 v.; głóbokoscz iako odzyenye, Flor. 103; iako odzyenye, Puł. 204 r.; iako sam sebe, Flor. 104; iako sam szyebie, Puł. 208 v.; iako na pusszy, Flor. 105; iako na pusszy, Puł. 211 v.; porvszyly só se iako pyany, Flor. 106; iako pyany, Puł. 217 r.; iako woda, Flor. 108, Puł. 222 r.; iako wyrzecz, Flor. 108, Puł. 222 v.; iako w odzew, Flor. 108; iako w odzyew, Puł. 222 r.; iako olej, Flor. 108; iako olyey, Puł. 222 r.; iako czen, Flor. 108; iako czyen, Puł. 222 v.; iako odzene, Flor. 108; iako odzyenye, Puł. 222 v.; iako kobyłka, Flor. 108, Puł. 223 v.; odzeny bodzcze iako so-wytym plaszem, Flor. 108; iako troynó, Puł. 223 v.; iakosz bylo na poczantkv, Flor. 108. (Puł. 223 v. *brak*); kto iako gospodzyn, Flor. 112; kto iako gospodzy, Puł. 227 v.; iako skopowy, Flor. 113, Puł. 228 v.; iako baranowe, Flor. 113 (2 r.); iako baranowy, Puł. 228 v. (2 r.); zagorzaly só iako oghen, Flor. 117; iako ogyen, Puł. 234 r.; iako pszoly, Flor. 117; iako pszoly, Puł. 234 r.; iako we wszech bogatstw, Flor. 118; iako we wszech roskoszach, Puł. 237 v.; iako we wsitkich bogaczstwach, Wacł. 5 v.; iakoby rzekl sam, Puł. 241 r.; iako mleco, Flor. 118, 65; iako mleko, Puł. 243 v.; iako mleko, Wacł. 28 v.; iako mleko, Flor. 118, 65, Puł. 243 v.; iako mleko, Wacł. 28 v.; iako bulga, Flor. 118, 81; iako pęchyrz, Puł. 245 r.; iako sand skorzany, Wacł. 33 v.; iako zakon, Flor. 118, 81, Puł. 245 v.; iako słodko gardzelam, Flor. 118, 97. (Puł. 247 r. jako slotke); iako barzo slotki, Wacł. 36 r.; iako gense nalal lvp

welky, Flor. 118, 161; jako yenze nalyazi lup wyelyky, Puł. 253 v.; jako owcza, Flor. 118, 169, Puł. 255 r.; iako owcza, Wacł. 116 r.; jako oczy poselkyney, Flor. 122; iako oczy, Puł. 257 v.; iako oczzi, Wacł. 91 v.; jako wrobl, Flor. 123, Puł. 259 r.; jako gora, Flor. 124, Puł. 259 r.; jako strzaly, Flor. 126; iako strzaly, Puł. 261 r.; jako maczyca, Flor. 127, Puł. 261 v., Wacł. 81 r.; synouetwoy jako mlodzowe olyw, Flor. 127; jako mlodzowoye olyw, Puł. 262 r.; jako roszyky olywne, Wacł. 81 v.; jako gest otkarmono, Flor. 130; iako oddoyony, Puł. 264 r.; jako przyszogł gospodny, Flor. 131; iako przyszogł bogu, Puł. 264 v.; jako rosa hermon, Flor. 132; jako rossa hermon, Puł. 266 v.; jako maszcz na glowe, Flor. 132; iako maszcz, Puł. 266 v.; jako czmy gego, Flor. 138; jako czmy yego, Puł. 274 v.; jako wanszowe, Flor. 139; jako wężowe, Puł. 276 r.; jako tuk, Flor. 140, Puł. 278 r.; jako martwe swata, Flor. 142; jako martwe szwyata, Puł. 280 r.; jako szema, Flor. 142; jako zyemya, Puł. 280 v.; jako nowy szczepowe, Flor. 143; jako nowy szczepowe, Puł. 283 r.; jako podobienstwo kosczola, Flor. 143; jako podobienstwo koszczyola, Puł. 283 r., mgłó jako popyol rosypa, Flor. 147; jako popyol, Puł. 289 r.; iako popyol, Wacł. 133 v.; dage snegh jako wellnó, Flor. 147; jako wellnó, Puł. 289 r.; iako wellnó, Puł. 133 v.; puszcza krzystal swoy jako skyby, Flor. 147; jako skyby, Puł. 289 r.; iako skibi, Wacł. 133 v.; jako czen, Flor. 143; jako czyen, Puł. 282 r.; jako lew, Flor. Isai. sec.; jako lyew, Puł. 293 v.; jakoby przebytek pastvchow, Flor. Isai. sec., Puł. 293 v.; myslycz bódó jako golóbycza, Flor. Isai. sec.; jako golembycza, Puł. 294 r.; jako dzeczy yastkol czynó, Flor. Isai. sec.; jako pystlyę yastkolczyno, Puł. 294 r.; jako y ya, Flor. Isai. sec. (ya y ya, Puł. 294 v.); yakosz gest gospodzyn, Flor. Ann.; jako Puł. 295 r.; jako mósz boyvyóczy, Flor. Moy., Puł. 296 v.; jako kamen, Flor. Moy. (2 r.); jako kamen, Puł. 297 r., 298 v.; jako olow, Flor. Moy., Puł. 297 v.; jako swatloszcz bódze, Flor. Habac.; jako szwyatloszcz bédze, Puł. 299 v.; jako wycher, l'uł. Habac. 301 r.; iako przewal na zyelye, Puł. 302 r.; jako kropye na trawę, Puł. 302 r.; iako orzel, Puł. 303 r.; strzegł jako zrzenyche, Puł. 303 r.; jako bogowy gich, Puł. 306 r.; zaostrzę jako blyskawycę myecz moy, Puł. 307 r.; jako ne trze nestworzeny, Flor. Atan.; iako nye trzey, Puł. 308 v.; iako nye trzey, Wacł. 109 v.; yakosz osobne, Flor. Atan.; yakosz osobnye, Puł. 309 r.; iako iest osobnye, Wacł. 110 v.; jako dusza, Flor. Atan., Puł. 311 r.; iako dusza rozumna, Wacł. 113 r.; — tacy, Flor. 1; tako, Puł. 2 r.; tako zbawyl, Puł. 52 r.; tacy lub iesm bil, Flor. 34; takom szye lyub czynyl, Puł. 68 r.; tacy iesm se vsmerzal, Flor. 34; tako yesm szye vszmyerzyl, Puł. 68 r.; tacy szóda dusza moia, Flor. 41; tako zóda dusza moya, Puł. 86 r.; ony widócz tacy, Flor. 47; wydzáč tako, Puł. 97 r.; tacy y chwala twoia, Flor. 47; tako y chwala twoya, Puł. 97 r.; tako iesmi widzeli, Flor. 47; tako yesmy wydzely, Puł. 97 r.; tacy w gnewe poszrze ie, Flor. 57; tako, Puł. 115 v.; tacy psalm mowicz bódó, Flor. 60; tako psalm mowicz bédę, Puł. 120 v.; tako chwala banda mowil, Wacł. 9 v.; tako w swó-

tem, Flor. 62; tako w szwyłtoszczy, Puł. 122 v.; taso blogoslawicz cze bódó, Flor. 62; tako blogoslawycz dzie bédę, Puł. 122 v.; taso pamóczen iesm bil cze, Flor. 62; tako pomnyal yesm cziebie, Puł. 123 r.; taso iest gotowane iego, Flor. 64; tako yest gotowane yego, Puł. 126 r.; taso zgincze grzeszni, Flor. 67; tako zgyncze, Puł. 130 r.; wipowem taso, Flor. 72; wypowyem tako, Puł. 145 v.; tako gonycz bódzesz, Flor. 82; tako gonycz ye bédzes, Puł. 168 v.; prawiczó twoiô tako iawnó vczin, Flor. 89; tako yawnę vczyn, Puł. 183 r.; tako sye gest slutowal gospodzyn, Flor. 102. (Puł. 202 r. odpuszczyl bog); yako kwyet polny tako otektczwey Flor. 102; tako zakwecze, Puł. 202 v.; tako yszby gich nye bylo, Flor. 103; tako, Puł. 206 v.; tako oczy nasze, Flor. 122; tako oczy nasze, Puł. 258 r.; thako occhi me, Wacł. 91 v.; tako synowe wytrósonych, Flor. 126; tako synowe, Puł. 261 r.; tako blogoslawon bodze czlowek, Flor. 127; tako blogoslawyon, Puł. 262 r.; tako y swatloszcz gego, Flor. 138; tako y szwyatloszcz yego, Puł. 274 v.; ne vczynyl gest tako, Flor. 147; nye vczynyl tako, Puł. 289 v.; ne vczynyl tako, Puł. 134 r.; tako starl wszytky koszcze moze, Flor. Isai. sec.; tako starl, Puł. 293 v.; tako bódó wolacz, Flor. Isai. sec.; tako bédę wolacz, Puł. 294 r.; gospodne takoly szywó, Flor. Isai. sec.; takoly zywó, Puł. 294 r.; tako pan oczecz, Flor. Atan.; tako gospodzyn oczyecz, Puł. 309 r.; tako bog oczecz, Flor. Atan.; tako bog oczyecz, Puł. 309 r.; tako boog oczczecz, Wacł. 110 r.; tako trzy bogy, Puł. 309 v. (Flor. Atan. take trzy boghy); tako trzi bogy, Wacł. 110 v.; tako yakosz wszytko yusz przepowiedzano gest, Flor. Atan.; tako yakosz wszytko yusz przepowiedzano yest, Puł. 310 r.; tako abi przes wszitko yuz wiszey rzeczono iest, Wacł. 111 v.; tako o troczy rozvmey, Flor. Atan.; tako o troczy rozumey, Puł. 310 r.; tako o troiczi rozumiecz ma, Wacł. 112 r.; tako bog a czlowek, Flor. Atan., Puł. 311 r.; tako bog i czlowek, Wacł. 113 r.; — kako, Flor. 8, Puł. 12 r.; kako dziwne iest, Flor. 8; kako dzywne iest, Puł. 13 r.; kako molwicze, Flor. 10; kako, Puł. 18 r.; kaco dlugo, Flor. 12; kako, Puł. 20 v.; kaco swatli iest (kelich), Flor. 22; kaco przeczysta yest (czasza), Puł. 44 r.; kaco welike mnoasztwo, Flor. 30; kaco wyelyke mnostwo, Puł. 58 v.; kaco rozliczicze, Flor. 62; kaco rozlycznye, Puł. 122 v.; kaco grozna só dzala twoia, Flor. 65; kaco groszna só dzjala, Puł. 127 r.; kaco wele vczinil iest, Flor. 65; kaco wyele vczynyl, Puł. 128 r.; kaco welike pokazal ies mi zamótky, Flor. 70. (Puł. 141 r. kelkoss pokazal my zamótkow); kaco dobri israhel bog, Flor. 72; kako dobry, Puł. 144 r.; kaco bog we, Flor. 72; kaco wye bog, Puł. 145 r.; kaco vczinieni w rozplenene, Flor. 72; kaco vczynyeny só, Puł. 145 v.; kaco mily przebitcowe twogi, Flor. 83; kaco myly atanowye twogy, Puł. 169 r.; kaco vweliczila se só dzala twoia, Flor. 91. (Puł. 185 v.; iako wyelyka só szye vczinila); kaco sljutawa sye, Flor. 102. (Puł. 202 r. brak); kaco welbyóny só dzala twoya, Flor. 103; kaco wyelhyona, Puł. 205 v.; kaco mylowal gesm zakon twoy, Flor. 118, 97; kaco mylowal yesm, Puł. 246 v.; iako barzo milowalem, Wacł. 35 v.; kaco slotke gar-

czelam moym molwy twoye, Puł. 247 r. (Flor. 118, 97. iako słodko; Wacł. 36 r. iako barzo slotki); kako weszelo, Flor. 132; kako wyesszyolo, Puł. 266 v.; owa kako dobrze, Flor. 132, Puł. 266 v.; kako pacz bódzemy pene panowo, Flor. 136; kako spyewacz mamy, Puł. 271 r.; kako poszezycal yeden tysszyocz, Puł. 305 v.; — wszakosz, wszako, Puł. 80 r. v. (Flor. 38. za prawdó, 3 razy); wszacosz, Flor. 38; wszakosz, Puł. 81 r.; wszago (*sic*) bog, Flor. 43; wszako, Puł. 91 r.; wszaco wzwedzó wszitezi, Flor. 52; wszako wszytci wyedzó, Puł. 107 r.; wszaco bogu poddana bódze dusza moia, Flor. 61. (Puł. 120 v. aza nye bogu poddana bédzyc dusza moya); wszaco za prawdó bogu posluszna bódz, Flor. 61. (Puł. 121 r. alye bogu posluszna bódz); wszaco za prawdó mito moie mislili só odpódzicz, Flor. 61; wszakosz mzdę moyę myszlyly só odpédzycz, Puł. 121 r.; wszaco za prawdó proszny sinowe, Flor. 61; wszakosz, Puł. 121 v.; wszacosz za prawdó bog złame głowi, Flor. 67; wszako bog, Puł. 132 r.; wszacosz, Flor. 72; wszakosz, Puł. 145 v.; zaprawdy wszaco blizu, Flor. 84; a wszakosz blyzu, Puł. 171 r.; wszako ty bosze, Flor. 107; wszako ty boze, Puł. 220 r.; wszako ta kryta só vmnye, Puł. 306 r.; wszakosz ne trze wekvy, Flor. Atan.; wszakosz nye trzey wyekugy, Puł. 308 v.; wszakosz nye trzey wiekuiseci, Wacł. 109 v.; wszakosz ne trze wzemogóczy, Flor. Atan.; wszakosz nye trzey wszechmogóczy, Puł. 309 r.; wszakoz nye trzey, Wacł. 110 r.; a wszako ne trze bogowe, Flor. Atan.; wszakosz nye trzey bogowe, Puł. 309 r.; wszakoz nye trzey bogowie, Wacł. 110 r.; a swszako (*sic*) ne trze panowe, Flor. Atan.; wszakosz nye trzey gospodnowye, Puł. 309 r.; a wszakoz nye trzey panowie, Wacł. 110 v.; — tamo me postawil, Flor. 22; tamo, Puł. 43 v.; tamo wpadli só, Flor. 35; tamo potlukly szye, Puł. 71 v.; tamo boleści, Flor. 47; tamo bolyeszczy, Puł. 97 r.; tamo droga, Flor. 49, Puł. 102 v.; tamo weselicz se bódzem, Flor. 65; tamo wyesszyelycz bédzem, Puł. 127 v.; tamo beniamin, Flor. 67; tamo benyamyn, Puł. 133 r.; bidlicz bódó tamo, Flor. 68; bydlycz bédó tamo, Puł. 138 r.; tamo złamal iest ayly, Flor. 75; tamo złamal, Puł. 150 v.; ezi só bili tamo, Flor. 86; czy tamo byly, Puł. 174 r.; tamo wroblowe gayezdycz bódó, Flor. 103; tamo wroblye, Puł. 205 r.; tamo lodzye przedó, Flor. 103; tamo lodze przeydó, Puł. 205 v.; tamo laszóczy zwyerz, Flor. 103; tamo zwyerz, Puł. 205 v.; posadzyl tamo laczne, Flor. 106, Puł. 218 r.; tamo só sedzely, Flor. 121; tamo só szyedzely. Puł. 257 r.; tamo só wstópily postaczy, Flor. 121; tamo só wstópyly postaczy, Puł. 257 r.; tamo odwodó rog dawydow, Flor. 131; tamo odwydó, Puł. 266 r.; tamo kazal gospodzyn blogoslawene, Flor. 132; tamo kazal gospodzyn, Puł. 266 v.; tamo pytaly nas, Flor. 136, Puł. 271 r.; tamo sedzely gesmy, Flor. 136; tamo szyedzely yesmy, Puł. 271 r.; tamo rókó twoya przewedze myf, Flor. 138; tamo rąka twoya, Puł. 274 r.; ty tamo ges, Flor. 138, Puł. 274 r.; tamo skrita gest mocz gego, Flor. Habac.; tamo skryta yest mocz yego, Puł. 299 v.; — kamo poydó twego, Flor. 138; kamo poydę od ducha twego, Puł. 274 r.; kamo od oblycza twego vcaekf, Flor. 138; kamo

od od oblycza twego yczyekę, Puł. 274 r. *Partykuly*: otosz, Puł. 80 r., 96 v.; oto, Puł. 145 r. (*we Flor. wszędzie odpowiada partykula owa*).

§. 239. *Instrumentalis. Masculina*: pisznego oka a neszytego sercza sstim iesm ne yadł, Flor. 101; stym yesm nye yadł, Puł. 197 r.

Feminina: wszytko myszło spyewacz, Puł. 165 r.; iedno molwil iest bog, Flor. 61; iedno molwyl iest bog, Puł. 122 r.; iedno przisogł iesm, Flor. 88; iedno przyszyoglesm, Puł. 180 r. (*Wulgata ma zawsze: semel*).

Locativus. Masculina: w pocoiu w tem istem, Flor. 4; w pokoyu w tem ystem, Puł. 6 r.; a w tem vczinil iest ssody smertne, Flor. 7. (Puł. 11 v. a wnym vczynyl); w ten (*pro*: tem, t. j. gospodnie) bódno pwacz, Flor. 26; w tem ya bédno pwacz, Puł. 50 r.; w tem (okródno) gdi só se seszli, Flor. 30; w tem gdy só sze seszly, Puł. 58 r. (*tu jednak w poprzednim zdaniu bylo: w okolicy, z czego domyśleć się można, że w kodeksie, z którego przepisował, był także rzeczownik męski, jak np. w okrédno. Przepisowacz jednak zmienil go na żeński: w okolicy, zapomniawszy potym zmienić i odnośny zaimek wskazujący*); ne bódz milowan w tem iensze przespeie na drodze swoiey, Flor. 36; w tem yensze, Puł. 72 v.; ony mye rozgnyewaly w tem yen nye byl bogem, Puł. 304 v.; a ya rozgnyewam ye w tem yen nye yest lyud, Puł. 304 v.; powiszaymi ymo iego w nem samem, Flor. 33. (Puł. 64 v. ymyę yego wiecznym dobrem).

Neutra: w sidle w tem, Flor. 9; w szydlye w tem, Puł. 15 r.; w szydlye spadnye w tem istem, Puł. 67 v. (Flor. 34. to istne); w tem poznal iesm, Flor. 40; w tem poznal yesm, Puł. 85 v.; potem w wscech swogich, Flor. 48; potem w uszczech swoych, Puł. 99 r.; potem gich robota, Flor. 89. (Puł. 183 r. dalej gych trud); w pocolenu ginem, Flor. 47. (Puł. 97 v. w pokolyenyu drugym); w pokoleny gednem, Flor. 108. (Puł. 221 v. w pokolyenye yednym, *jestto jedyny wyjątek, że wchodzi już do locativu tych zaimków końcówka instrumentalu -ym, bo zresztą zawsze jest -em*).

Feminina: na drodze tey, Flor. 31, Puł. 61 r., Flor. 141, Puł. 279 r.; w tey (*pro*: tey) troyczy, Flor. Atan.; w tey troyczy, Puł. 309 v.; w tey troyczi, Wacł. 111 v.; we wszytky wole yego, Flor. 110; we wszytkie (*pro*: wszytkey) wolyey yego, Puł. 225 r.

§. 240. *Dualis. Nominativus. Masculina*: prót twoy y dópez twoy ta iesta me vczeszila, Flor. 22; pręt twoy y lyaska twoya ta yesta mye vczyesszyla, Puł. 43 v.

Feminina: wipusci swatloscz twoio y prawdo twoio cze iesta me przewedle y dowedle, Flor. 42; wypuszczy szwyatloszcz twoye y prawdo twoye cze yesta mye odwyedlye y dowyedle, Puł. 88 r.

§. 241. *Pluralis. Nominativus. Masculina. Z końcówką -i*: czy czo znaió, Flor. 9; czy czo znaya, Puł. 14 v.; czy czo poszyraya, Puł. 22 v. (Flor. 13. giszto szró lud moy); czy na wozoch a czy na conoch, Flor. 19; czy na wozyech a czy na konyech, Puł. 37 r.; czy

se roznemogli s^o, Flor. 26; czy s^{zye} roznymogly s^o, Puł. 50 r.; czy przebiwacz b^od^o, Flor. 36; czy przebywacz b^od^o, Puł. 73 r.; czy s^o bili tamo, Flor. 86; czy tamo byly, Puł. 174 r.; czy ne poznali s^o, Flor. 94; czy nye poznaly, Puł. 190 v.; — ony zaprawda nyepoznaly, Wacł. 117 r.; weszgi czy bl^odz^o sercem, Flor. 94. (zawszdy bl^odz^o, Puł. 190 v.); iesz czy bladza s^{yer}cem, Wacł. 117 r.; czy gysz dzalay^o lychot^o, Flor. 118; czy gysz dzalay^o zloszcz, Puł. 236 v.; czy ktorzy czyny^a zloszcz, Wacł. 4 r.; gemv s^o czy blogoslawony, Flor. 143; (s^o ty blogoslawyony, Puł. 283 v. *forma accusativu uzyta w znaczeniu nominativu*); ony obozali s^o se y padli, Flor. 19; ony obwyżazany s^a, Puł. 37 r.; ony wid^ocz tacy dzywowaly s^o se, Flor. 47; ony wydz^ocz tako, Puł. 96 v.; ony za prawd^o roziyd^o se, Flor. 58; ony s^{zye} rosyd^o, Puł. 117 v.; bich^o obludzili ony z prozności w tosz istne, Flor. 61; aby obludzily ony z prozności w prozności, Puł. 121 v.; oni za prawd^o po prozniczi szukali s^o, Flor. 62; ony po prozniczy szukaly, Puł. 123 r.; owa oni grzeszni, Flor. 72; oto samy grzeszny, Puł. 145 r.; oni z r^oky twey odp^odz^ozeni, Flor. 87; ony z r^oky twey odp^odz^ozeny, Puł. 175 r.; ony zghin^o ale ty zostanesz a wszitczy iako odz^onye staray^o s^o, Flor. 101; ony zgyn^o ale ty przebedzesz a wszitczy jako odz^onye starey^o s^{zye}, Puł. 200 v.; ale ony rozgarzaly gy w radze swogey, Flor. 105; ony rozgarzaly gy, Puł. 214 v.; kl^ocz b^od^o ony, Flor. 108; kly^ocz b^od^o ony, Puł. 223 r.; ony mye rozgnyewaly, Puł. 304 v.; — ne b^od^o powisz^ony samy w sobe, Flor. 65; nye b^od^o powyssh^ony samy w sobye, Puł. 127 v.; s^odi bosze spraweni sami w sobe, Flor. 18; s^ody boze sprawyone samy w sobye, Puł. 35 v. (*tu zdaje się nie jest forma nominativu sami, lecz pierw. accusativu samy, która już dość wczesnie w męskich rzeczowych zaczęła pełnić, podobnie jak w rzeczownikach, funkcją nominativu*).

Wszyt^ocy. W obu psalterzach: wszitczy otchilily s^o se, Flor. 13; wszyt^ocy, Puł. 21 v.; wszit^ocy, Flor. 13; wszyt^ocy, Puł. 22 v.; wszitczy tluscy zemsczy, Flor. 21; wszyt^ocy, Puł. 42 v.; wszitczy mowicz b^od^o, Flor. 28; wszyt^ocy rzeka, Puł. 54 v.; wszit^ocy gysz pwacze, Flor. 30; wszyt^ocy gysz pwacze, Puł. 59 v.; wszit^ocy sw^ocz^o iego, Flor. 30; wszyt^ocy, Puł. 59 v.; wszit^ocy sw^ocz^o, Flor. 33; wszyt^ocy, Puł. 65 r.; wzwedz^o wszit^ocy, Flor. 52; wszyt^ocy wyedz^o, Puł. 107 r. *Nadto we Floryjańskim*: weselicz se b^od^o wszit^ocy, 5. (Puł. 7 v. day s^{zye} wyesszyelycz wszystkim); wszit^ocy craiowe zeme, 21. (Puł. 42 v. wszystkie kr^oye zyemskie); wszit^ocy sw^ocz^o iego, 29. (Puł. 55 r. szwy^oczy yego); wszit^ocy conczowe zeme, 66. (Puł. 129 v.; wszystkie kr^oye zyemye); rozproszeni b^od^o wszit^ocy, 91. (Puł. 186 r. rosproszeny b^od^o); a w Puławskim: zasromayczye s^{zye} wszyt^ocy, 69 v. (Flor. 34 sromaycze se pospolu); wszit^ocy krolyowy^e, 142 r.

Wszyt^ocy w psalterzu Floryjańskim, wszyt^ocy w Puławskim: padn^o wszit^ocy, Flor. 21; wszyt^ocy, Puł. 42 v.; wszit^ocy gysz prosz^o cze, Flor. 24; wszyt^ocy, Puł. 46 r.; wszit^ocy zla czyn^oczy, Flor. 24; wszyt^ocy, Puł. 46 r.; wszit^ocy gysz ... nosy^ocze, Flor. 75; wszyt^ocy,

Puł. 151 v.; wszitczyz iako odzjenje starayō siō, Flor. 101; wazyst; czy jako odzjenje stareyō szye, Puł. 200 v.; wszytczy gysz stōpayō, Flor. 113; wszystczy, Puł. 230 v.; blogoslauoni wszytczy, Flor. 127; blogoslawyeny wszystczy, Puł. 261 v.; blogoslawyeny wszytchezy, Wacł. 81 r.; wszytczy slvghy panowy, Flor. 133; wszystczy sludzy, Puł. 267 r.; awszytczy gysz dbayō w ne, Flor. 134; wszystczy, Puł. 269 r.; wszystczy pyssany bōdō, Flor. 138; wszystczy, Puł. 275 r.; wszytczy sōdze szeme, Flor. 148; wszystczy sēdze zyemye, Puł. 290 v.; wszytcy lvdze, Flor. Atan.; wszystczy lyudze, Puł. 311 r.; wszit- czi ludze, Wacł. 113 v.

Wszystcy w psalterzu *Floryjańskim*, wszytcy w *Pulawskim*: wszystczy, Flor. 6; wszytczy, Puł. 9 v.; wszistcy ludze, Flor. 9; wazytczy lyudzye, Puł. 15 v.; wszistczy, Flor. 21; wazytczy, Puł. 40 r.; slawicze se wazistczy prawego serca, Flor. 31; wazytczy, Puł. 61 v.; wazistczy szukajōczi czebe, Flor. 39; wazytczy szukajōczy ciebie, Puł. 83 v.; wazistczy bogaczy, Flor. 44; wazytczy bogaczy, Puł. 93 v.; wazistczy ludze, Flor. 46; wazytczy lyudzye, Puł. 95 v.; zabyaezo se wazistczy wi, Flor. 61; wazytczy wy, Puł. 121 r.; sō wazistczy, Flor. 68; wazytczy, Puł. 136 v.; wazistczy crolowe, Flor. 71; wazyt- czy krolowye, Puł. 143 r.; wazistczy pogani, Flor. 71; wazytczy po- gany, Puł. 143 r.; zamōczili sō se wazistczy, Flor. 75; zamōczony sō wszytczy, Puł. 151 r.

Wazystcy. *W obu psalterzach*: wazistcy, Flor. 2; wszystczy, Puł. 3 v., 5 r.; wazistcy gisz miluiō, Flor. 5; wszystczy gysz my- luyō, Puł. 7 v.; ne ostanō wazistczy, Flor. 33; nye agrzeszō wszyt- czy, Puł. 66 v.; iaco wazistczy oczczowe mogi, Flor. 38; wszystczy oyczowe mogi, Puł. 81 r.; wazistczy nepryaczelowe mogi, Flor. 40; wazystczy nyeprzyaczylowe mogi, Puł. 85 r.; poczuycze wazistczy, Flor. 48; wszystczy, Puł. 98 r.; wazistcy ludze, Flor. 48; wazystczy lyudzye, Puł. 98 r.; wazistcy odchilili sō se, Flor. 52; wszystczy ot- chylyly szye sō, Puł. 107 r.; wazistczy gisz przisōgajō, Flor. 62; wazystczy gysz przyszyegayō, Puł. 123 v.; zamōczili sō se wazistczy, Flor. 63; zamōczyly szye wazystczy, Puł. 124 v.; chwaleni bōdō wazistczy, Flor. 63; chwalyeny bōdō wszystczy, Puł. 124 v.; raduycze se w tobe wazistczy, Flor. 69; raduycze w tobie wszystczy, Puł. 138 v.; wazistczy gisz przebiwaio w ney, Flor. 74; wszystczy gisz na nyey bydlyō, Puł. 149 v.; wazistczy grzesany, Flor. 74; wazystczy, Puł. 150 r.; wazistcy mōszowe, Flor. 75; wazystczy mēzowe, Puł. 151 r.; byorō iō wazistczy, Flor. 79; byorō yō wszystczy, Puł. 164 r.; sinowe wisokego wazistczy, Flor. 81; synowe wysokego wszystczy, Puł. 167 r.; wazistczy pogany, Flor. 85; wszystczy pogany, Puł. 172 v.; targaly sō gy wazistczy, Flor. 88; targaly gy wszystczy, Puł. 180 v.; pokaszō se wazistczy, Flor. 91; pokaszō szye wszystczy, Puł. 186 r.; molwicz bōdō wazistczy, Flor. 93; molwicz bōdō wszystczy, Puł. 188 r.; wazistczy gisz prawego sō syercza, Flor. 93; wazystczy, Puł. 188 v.; wazistczy bogowe pōganow, Flor. 95; wazystczy bogowe, Puł. 191 r.; osromoczeni bōdō wazistczy, Flor. 96; osromoczeni bōdō wazystczy,

Puł. 193 r. (*vocativus*); widzely sō wszistezi ludze, Flor. 96; wydzely wszystczy lyudze, Puł. 193 r.; wszistczy craiowe zeme, Flor. 97; wydzely wszystczy kraye zyemye, Puł. 194 r.; wszistezi crolowe, Flor. 101; wszystczy krolyowye, Puł. 199 v. *Nadto we Floryjańskim*: drzemaly wszistczy, 75. (Puł. 151 r. drzemaly gysz); wszistezi dnowe naszymy, Flor. 89. (Puł. 182 v. wszystkie dny nasze); *w Puławskim*: wszystczy zyemyanye, Puł. 98 r. (Flor. 48. ktorzicoli zemane); wypowiem wszystczy gysz szye boycze boga, Puł. 128 r. (Flor. 65. wipowem wszistki gisz se boiō boga, *inna tu konstrukcyjja niź w Puławskim, dlatego wszistki jest accusativem*); spowiyadajczye szye tobie lyudze wszystczy, Puł. 129 r. (*vocativus*, Flor. 66. lud wszistek); modlczye szye tobye lyudze wszystczy, Puł. 129 v. (*vocativus*, Flor. 66. lud wszistek); odwroczye szye wszystczy rychlo, Puł. 138 v. (Flor. 69. odwroczye se rychlo); wszystczy kraye zyemye, Puł. 190 r. (Flor. 94. wszistky craie, Wacł. 108 r. wszistky kraye); wszystczy lyudze, Puł. 143 v. (Flor. 71. wszistek lud); wszystczy lyudze, Puł. 197 v.; chwalye gospodna wszystczy pogany, Puł. 232 v. (Flor. 116. wszystky pogany); wszystczy krolyowye, Puł. 272 v. (Flor. 137. wszystky); wszitci, Wacł. 137 r.; wszystczy lyudze, Puł. 290 v. (Flor. 148. swytky lvdze); wszystczy przebywayōczye kanaan, Puł. 298 r. (*w znaczeniu accusativu*; wszystky przebywayōczy w kanaan, Flor. Moy.).

Wszytcy (*Flor.*), wszyscy (*Puł.*): wszitczy przebywayōczy na zemi, Flor. 32; wszysczy bydlyōczy na szwyeczye, Puł. 62 v.; wszytczy gysz dbayō w ne, Flor. 113; wszysczy gysz dbayō w nye, Puł. 229 v.

Wszystcy (*Flor.*), wszyscy (*Puł.*): wszystczy pogany obesly mne, Flor. 117; wszysczy pogany obesly mye sō, Puł. 234 r.

Wszytcy (*Flor.*), wszyscy (*Puł.*): wszitczy gisz oznicze, Flor. 6; wszyczy czo czynycze, Puł. 9 v.

Wszycy (*Flor.*), wszystcy (*Puł.*): obroczeny opak wszyczy, Flor. 128; wszystczy, Puł. 262 v.

Swyeczy gwazy y swatloscz, Flor. 148. (Puł. 289 v. wszystky gwazy).

Stosunek form okate nam tabliczka następująca:

	Flor.	Puł.
wszytcy	28	22 <i>razy</i>
wszystcy	42	52
wszyscy	—	3
wszycy	1	1
śwyccy	1	—

Z końcówką -y: wszistky sōdy gego w obezrzeniu moiem, Flor. 17; wszystky szady yego, Puł. 30 v.; wszystky od czyebie czakayō by dal gym karmyō w czas, Puł. 206 r. (Flor. 103. wszystko ot czyebie czaka); na weky wszystky sōdy prawoty twogy, Flor. 118, 153;

wszystky sōdy, Puł. 253 r.; gory y swytky pagorky, Flor. 148; wsytky cedrowe, Flor. 148; wszystkie czedrowye, Puł. 290 r.

W następujących przykładach mamy we Flor. końcówkę -i, w Puławskim zaś -y: wszitecy craiowe zeme, Flor. 21; wszystkie kraye zyemske, Puł. 42 v.; boycze se iego wszitezi conczowe zeme, Flor. 66; wszystkie kraye zyemye, Puł. 129 v.; wszistczy dnowe naszy zaginōli sō, Flor. 89; wszystkie dny nasze, Puł. 182 v.

*Odwrrotnie, we Floryjańskim -y, w Puławskim zaś -i: sō wszistky craie zeme, Flor. 94; sō wszystkie kraye zyemye, Puł. 190 r. (Wacł. 108 r. sa wszitky kraye zyemye); chwalcze pana wszystkie pogany, Flor. 116; wszystkie pogany, Puł. 232 v.; wszystkie krolewe szeme, Flor. 137. (Puł. 272 v wszystkie; Wacł. 137 r. wsziteci); swytky lydze, Flor. 148; wszystkie lyudze, Puł. 290 v. *Storunek form. We Flor.:* wszystkie (3 r.), wsytky (raz), wszystkie (2 r.), swytky (2 r.); *w Puł.:* wszystkie (2 r.), wszystkie (6 r.). *Koncówka -y, właściwa, jak wzięj nadmienilem, accusativowi plur. dostała się tu także zapewne pod wpływem analogii nominat. i accusat. plural. żeńskich, które taką samą formę mają.**

§. 242. *Neutra:* napysana bōdzcze ta, Flor. 101; napysana bōdzcze ta (*vocat.*), Puł. 199 v.; ta wrota gospodzynowo, Flor. 117; ta wrota boza, Puł. 235 r.; ta mō vczechyla sō, Flor. 118, 49; ta mye vczyeszyla sō, Puł. 241 v. (Wacł. 25 v. Tha mie vczieszila iest); ta kryta sō vmnye, Puł. 306 r. — prawe iest slowo gospodnowo y wszitka dzala iego w werze, Flor. 32; wszytka dzjala yego podlug wyary, Puł. 62 r.; wszytka krolestwa zyemye, Puł. 129 v.; blogoslawona bōdō w nem wszytka pocolena zeme, Flor. 71; wszytka pokolyenya zyemska, Puł. 143 v.; poruszō se wszytka zaloszena zeme, Flor. 81; wszytka zalozenya zyeme, Puł. 167 r.; wszytka kżōszota gich gisz sō rzecly, Flor. 82; wszytka kszyōzenta gich, Puł. 168 v.; weselicz se bōdō wszytka drwa lassow, Flor. 95; wszytka drwa lyassow, Puł. 192 r.; blogoslawcze panv wszyczka dzjala yego, Flor. 102; wszytka dzjala yego, Puł. 203 r. (*vocativus*); — chwalcze czebe gospodne wsytko dzala twoya, Flor. 144; wszytka twoya dzala, Puł. 284 v. (*vocativus*). *Psalterz Floryjański ma więc:* wszytka, wsytko, wszycko (*po raz*), wszytka (4 r.), a *Puławski:* wszytka (2 r.), wszytka (4 r.).

Feminina: vmōkczoni sō mowy iego nad oley a ony sō strzali, Flor. 54; ony sō strzaly, Puł. 111 r.; zamōczoni sō wszitki cosci, Flor. 6; wszystkie koszczy, Puł. 8 v.; wszitki cosci moie, Flor. 21; wszystkie, Puł. 41 r.; wszistky koscy moie rzekō, Flor. 34; wszystkie koszczy moye, Puł. 67 v.; wszistky wisocosci twe, Flor. 41; wszystkie wyskoszczy twoye, Puł. 87 r.; wszistky misli gich we zle, Flor. 55; wszystkie gich zle mysly, Puł. 112 r.; werne wszystkie kaszny gego, Flor. 110; wyernye yego wszystkie kaszny, Puł. 225 v.; wszystkie kazny twoje prawda, Flor. 118, 81; wszystkie kazny twoje prawda, Puł. 245 v. (Wacł. 34 r. wszitki prikazania twoja prawda); wszystkie droghy twe prawda, Flor. 118, 145; wszystkie drogy twoje prawda, Puł. 252 r.; wszystkie drogy moze przed oczyma twoyma, Flor. 118, 161;

wszystky drogy moye, Puł. 254 r.; wszystkie kazne twoje, Flor. 118, 169; wszystkie kazny twoje, Puł. 254 v.; rozsuty sō wszystkie koszy nasze, Flor. 140. (Puł. 278 r. rozsuty sō koszy); zghynō wszystkie mysly, Flor. 145; zghynō wszystkie mysly, Puł. 286 v.; zghynō wszystkie mysli, Wacł. 125 v.; chwalcze gy wszystkie moczy yego, Flor. 148; wszystkie moczy yego, Puł. 289 v. (*voc.*); chwalcze gy wszystkie gwazydy, Puł. 289 v. (Flor. 148. chwalcze gy swycczy gwazydy); chwalcze ... smokowe y szwytky glōbokosczy, Flor. 148; wszystkie glembokosczy, Puł. 290 r.; wszystkie trzy osoby pospolycze wekwyszcze sobe sō y rowne, Flor. Atan.; wszystkie trzy parsony, Puł. 310 r.; wszystkie trzy osoby, Wacł. 111 v. *Stosunek form. We Flor.:* wszystkie (9 r.), wszystkie (*raz*), wszystkie (*raz*), wszystkie (4 r.); *w Puł.:* wszystkie (3 r.); wszystkie (12 r.).

§. 243. *Genetivus pluralis ma na wszystkie trzy rodzaje formy* tych: od tych czo me gonō, Flor. 30; od tych czo mye nyenasrzą, Puł. 58 v.; ze wszech tych zbawil ye gospodzin, Flor. 33; ze wszech tych, Puł. 66 r.; odkupi ... duszō moiō od tych gich se bliszō, Flor. 54; od tych, Puł. 110 v.; wiwol me od tych, Flor. 68; wyzwol mye od tych, Puł. 136 r.; pamōczen bōdz laianam twogim tych iasz od glupiego sō, Flor. 73; tych, Puł. 149 r.; ksōszōt tych, Flor. 86; przywyszonych tych, Puł. 174 v.; tu zaluye tych, Puł. 249 v.; czerkw z osoby tych molwy, Puł. 263 r.

*Dativus plural. ma na wszystkie trzy rodzaje końcówkę -ym. Zachował się jednak jeszcze w psalterzu Floryjańskim jeden przykład z końcówką -em, a mianowicie forma ciem, odpowiadająca starosłowiańskiej *ѣмъ*, która była wspólną wszystkim trzem rodzajom: prawda yego nad syny synowymy tczem (*sic*) czo chowayō wstawenye yego, Flor. 102. (Puł. 202 v. *brak*; Wittenb. 102. *ciem giz chowayu wstawenye geho*).*

*Z końcówką -ym: przeciw ty, Flor. 22; przeciw ty, Puł. 43 v.; by ty był zyawyon, Puł. 47 r. (Flor. 24. bi ziawoni bil gim); twardosz iest gospodzin tim isto se iego boiō, Flor. 24; ty gysz azye yego boyō, Puł. 47 r.; nagotowal ies tim gisz pwaio, Flor. 30; swyrzchowalesz ty, Puł. 59 r.; podle iest gospodzin tim czo sō zamōczonego serca, Flor. 33; ty czo sō, Puł. 66 r.; swōszci przeciw ty gisz, Flor. 34; zawyęzy przeciw ty czo, Puł. 66 v.; sprawednoscz twō ty gisz sō prawego serca, Flor. 35; ty czo sō, Puł. 71 v.; kłam y nasmewane tim czo sō w ocoliczy naszey sō, Flor. 43; ty czo sō w ocoliczy, Puł. 90 v.; dobri izrahel bog ty gisz sō ... Flor. 72; dobry izrahelsky bog tam (*pro: ty, błąd z nieuwagi powstały, por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 219*); gysz sō prawego szycze, Puł. 144 r.; posmewane tim gisz, Flor. 78; naygrawane ty, Puł. 161 v.; ty gysz nyenawydzely mye odpłacę, Puł. 307 r.; lyubiezny gospodzin wszystkim, Puł. 284 v. (Flor. 144. chōtny albo lvbesny pan we wasem); day azye wyesszyelcz wszystkim, Puł. 7 v. (Flor. 5. weselicz se bōdō wsztczy); dawany twogym onym sbyracz bōdō, Flor. 103. (*te dante ipsis colligunt*); onym, Puł. 206 r.*

§. 244. *Accusativus plural. Masculina*: gensze czyny ty skutky, Puł. 23 v. (Flor. 14. iensze czini to); owa oczu bosze na ti gisz se iego boiô, Flor. 32; na ty czo szye yego boya, Puł. 63 v.; iensze wiwodzi iôtce w moczi takesz ty gisz se nasmewaiô, Flor. 67; ty czo sze naszmyewayô, Puł. 130 v.; i na swôte swoje y w ty gisz se nawraczaiô ku syerczu, Flor. 84; w ty gysz szye nawraczayô w szyercze, Puł. 171 r.; we zlosci gich rozprosz i e, rozprosz oni gospodzin bog nasz, Flor. 93; rosproszy ony gospodzyn, Puł. 189 v.; bo ies ti pobib (*sic*) wszistky przeciwaiôcze se mene, Flor. 3; bo yes ty pobyl wszystky, Puł. 4 v.; zawydzylesz wszystky, Puł. 7 r. (Flor. 5. nenawidzal ies wszzech); zgubisz wszystky (*sic*), Flor. 5; zgubysz wszystky, Puł. 7 r.; po wszitky dny, Flor. 7; po wszytky dny, Puł. 11 v.; prawicz bôdô wszitky dziwi twoie, Flor. 9; powyadacz bôdê wszytky dzywy, Puł. 13 v.; wypowyedzjal wszystky dzywy twoye, Puł. 49 r. (Flor. 25. wszelike dziwi); po wszitky dny, Flor. 26; wszytky dny, Puł. 50 v.; widzal ies wszitky syni ludzake, Flor. 32; wszytky syny lyudzkye, Puł. 63 r.; wesrzal iest na wszitky gisz przebiwayô na zmi (*pro*: zemi), Flor. 32; wesrzal yest na wszytki, Puł. 63 r.; po wszitky dny, Flor. 41. (Puł. 87 v. na kaszdy dzyen); poznal iesm wszistky ptaki nebenske, Flor. 49; wszytky ptaky, Puł. 101 v.; w niwecz obrocisz wszitki pogani, Flor. 58; wszytky pogany, Puł. 117 r.; wipowem wszistki gisz se boiô boga, Flor. 65. (Puł. 128 r. wypowem wszystozy gysz szye boycze boga); zgubil ies wszistky gisz odstôpaiô od czebe, Flor. 72; zgubyl yes wszystky, Puł. 146 v.; ti ies vezinil wszistki craye zeme, Flor. 73; wszytky kraye zyemske, Puł. 148 v.; wszistky roky (*pro*: rogy) grzesznich zlamô, Flor. 74; wszytky rogy grzesznych zlamyê, Puł. 150 v.; bi zbawoni vezinil wszitky vtulne zeme, Flor. 75; wszytky vtulne na zyemy, Puł. 151 v.; nade wszistky stany, Flor. 86; nade wszytky stany, Puł. 174 r.; zkazil ies wszistki ploti iego, Flor. 88; wszytky ploti yego, Puł. 180 v.; vstavil ies wszistki sini ludzake, Flor. 88; wszytky syny lyudzke, Puł. 181 r.; nade wszistky bogi, Flor. 96; nade wszytky bogy, Puł. 193 r. (mszczô wszistky nalazena gich, Flor. 98); mszczôcz wszytky nalyazy gych, Puł. 195 v.; zabyal iesm wszistki grzeszne zeme, Flor. 100; zabyalesm wszytky grzeszne zyemye, Puł. 197 v.; abich rozproszil ... wszistky stroiôcze lichotô, Flor. 100; wszytky stroyôcze zloszcz, Puł. 197 v.; nade wszytky, Puł. 201 r.; powyedaycze wszytaki dzywi gego, Flor. 104; powyadaycze wszytky dzywy yego, Puł. 207 r.; wszytky pogany ... napomynayôcz, Puł. 232 v.; zmowlwl gesm wszytky sôdy vst twoych, Flor. 118; zmowl yesm wszytky sôdy, Puł. 237 v.; wipowiedalem wszitki sôdy, Wacł. 5 r.; nadeswszytky vczône mô rosomal gesm, Flor. 118, 97; nadeswszytky vczôcze mye, Puł. 246 v.; nad wszitki nauceziancze mnie, Wacł. 36 r.; przestôpayôcze wnymal gesm wszytky grzeszne szeme, Flor. 118, 113; mnymal yesm wszytky grzeszne, Puł. 249 r.; wszitki grzeszniki zemie, Wacł. 38 v.; w faraona y we wszytky slugy gego, Flor. 134; we wszytky slugy, Puł. 268 r.; stracysz wszytky gysz môczô duszan moyô, Flor. 142; straczysz wszytky, Puł.

281 r.; przeze swytky dny, Flor. 144; przesewszyczky dny, Puł. 284 r.; wznosy gospodzyn wszystkie gysz spadajō, Flor. 144; wznosy gospodzyn wszystkie, Puł. 285 r.; strzeszegospodzyn wszystkie mylvyan-cze gy, Flor. 144; wszystkie, Puł. 285 v.; wszystkie grzeszne rozproszy, Flor. 144; wszystkie, Puł. 286 r.; porzvczył za chirzybet twoy wszystkie grzechy moge, Flor. Isai. 59c.; wszystkie grzechy moye, Puł. 294 v.; sylne z moaba odzierszala drsz, zka wszystkie przebywaczy w kanaan, Flor. Moy. (szylne moab odzyrzal stral sstrzēply wszystkiey przebywayōcze kanaan, Puł. 298 r.). *Podług deklinacyi złożonej*: mimo wszystkie ysrahelske koszczoły, Puł. 174 r. *Stosunek form. We Flor.*: wszystkie (18 r.), wszystkie (15 r.), swytki (raz); w *Puł.*: wszystkie (12 r.), wszystkie (20 r.), wszystkie (raz) i *podług deklinacyi złożonej*: wszystkie (raz).

Neutra: dopyrzo vrozumyal yesm ta, Puł. 152 v. (Flor. 76. iusze vchwaczil iesm to); sgladzy wszistka vsta lsciuwa, Flor. 11. (Puł. 19 v. wszelkye wargy lzywe); odpuszczy wszystkie dopuszczenia, Puł. 47 v.; iensze rozume wszitka dzala gich, Flor. 32; wszystkie dzjala gich, Puł. 63 r.; milowal ies wszistka slowa, Flor. 51; mylowal yes wszystkie slowa, Puł. 105 v.; bich ziawil wszistka kazana twoia, Flo. 72; wszystkie kazanya twa, Puł. 146 v.; pobil wszistka pirzwenōta, Flor. 77; pobyl wszistka pyrzwnyōta, Puł. 159 r.; wszystkie w mōdrosczy yes vczynyl, Flor. 103. (Puł. 205 v. wszystko w mōdrosczy yesz vczynyl); wszystkie krolewstwa kanaan (pobyl), Flor. 134, 135; wszystkie krolewstwa, Puł. 268 v., 270 r.; slwazal ges wszystkie slowa vst mogich, Flor. 137; slyszal yes wszystkie slowa, Puł. 272 r.; sliszal ies wszistka slowa, Wacł. 136 r.; slyszely wszystkie slowa, Puł. 272 v. (Flor. 137. slyszaly wszystkie slowa); sliszeli wszitka slowa, Wacł. 137 r.; poznal ges wszystkie posledna y stara Flor. 138; wszystkie nynyessa y stara, Puł. 273 v.; nade wszystkie dzala gego, Flor. 144; nadewszystka dzala yego, Puł. 284 v. *Stosunek form. We Flor.*: wszystkie (7 r.), wszystkie (4 r.); w *Puł.*: wszystkie (3 r.); wszystkie (8 r.).

Godna uwagi, że i tu spotykamy we Flor. formy męskie lub żeńskie przy rzeczownikach rodzaju nijakiego: mszczō wszistky nala-zena gich, Flor. 98. (Puł. 195 v. wszystkie nalyazy); slyszaly wszystkie slowa, Flor. 137. (Puł. 272 v. wszystkie slowa; Wacł. 137 r. wszitka slowa).

Tu też możnaby zaliczyć partykulę owa: bo owa grzesznicy naczoōgnoli sō, Flor. 10; owa, Puł. 18 r.; owa occhi bosze na ti, Flor. 32; owa oczy boze na ty, Puł. 63 v.; owa merne polozil ies dni moie, Flor. 38. (Puł. 80 r. otosz polozil yes); owam prziszedl, Flor. 39; owam prziszedl, Puł. 82 v.; owa crolowe sebrali sō se, Flor. 47. (Puł. 96 v. otosz), owa wem prawdō mylowal ies, Flor. 50; owa wem prawdę, Puł. 103 v.; owa wem prawdō, K. Świdz.; owa w lichocze, Flor. 50; owa we zloszczyach, Puł. 103 v.; owa w lichotach, K. Świdz.; owa czlowek, Flor. 51. (Puł. 106 r. owo czlowyek, *można to uważać za accusat. singul.*); owa wem bog pomaga, Flor. 53, Puł. 108

r. (Wacł. 3 r. Bo otho bog wspomaga); vwa (*pro*: owa) oddalil ieam se, Flor. 54; owa oddalyl ieam szye, Puł. 100 r.; owa poznal ieam, Flor. 55; owa poznal ieam, Puł. 112 v.; owa molwicz bódóó, Flor. 58; owa molwycz bédó, Puł. 116 v.; owa da, Flor. 67, Puł. 133 v.; owa oni grzeszni, Flor. 72. (Puł. 145 r. oto samy grzeszny); owa postacz sinow twich odrzuczil ieam, Flor. 72; owa, Puł. 145 v.; owa neprzyaczele twogy, Flor. 82; owa nyeprzyaczele twogy, Puł. 167 v.; owa czudzozemczy, Flor. 86; owa czudzozyemczy, Puł. 174 r.; owa neprzyaczele twogi (2 r.), Flor. 91; owa (2 r.), Puł. 186 r.; owa sódal gesm, Flor. 118; owa zódal ieam, Puł. 240 r. (Wacł. 24 r. oto pozódalem); owa, Flor. 126, Puł. 261 r.; owa tako blogoslawon bódze czlowek, Flor. 127; owa, Puł. 262 r.; owa kako dobrze, Flor. 132, Puł. 266 v.; owa nyne blogoslawcze panv, Flor. 133; owa, Puł. 267 r.; owa ty pane poznal ges, Flor. 138; owa, Puł. 273 v.

Femir'na: po wszitky nocy, Flor. 6. (Puł. 9 r. przez kolszda nocz); szczinil wszitky wole moie w nich, Flor. 15; szczynyl wszitky wolye me, Puł. 24 r.; na pamyeczy myey wszitky obyety, Puł. 36 v. (Flor. 19. pamóczyen bódz wszem obetam twogim); napelni gospodzin wszitky prosby twoie, Flor. 19; wszitky, Puł. 37 r.; zliczili só wszitky coscy moie, Flor. 21; wszitky koszczy, Puł. 41 r.; wszitky lichoti moie sgladz, Flor. 50; wszitky zloszczy moye sgladz, Puł. 104 r.; wszitki zloszczi moje zglaadz, Wacł. 116 v.; wszitky rzeky twoie wwodl ies na mó, Flor. 87; wszitky wody twe, Puł. 175 r.; vzdrawuge wszeczki nyemoczy twoye, Flor. 102; wszitky nyemoczy twoye, Puł. 201 r.; uzdrawia wszitki nyemoci twoye, Wacł. 10 v.; valyszany vczyiny wszitki chwaly yego, Flor. 105; wszitky chwaly, Puł. 211 r.; starl wszitky koscze moje, Flor. Isai. sec.; wszitky koszczy, Puł. 293 v. *Stosunek form. We Flor.*: wszitki (5 r.), wszitki (3 r.), wszecki (*raz*); *w Puł.*: wszitky (5 r.), wszitki (4 r.).

§. 245. *Instrumentalis plural. ma na wszystkie trzy rodzaje końcówkę -ymi. Formie starosłowiańskiej -tymu odpowiadałaby w polskim języku ceimi (cēmi), a ślad niejaki mamy w psalterzu Floryjańskim: s cymy gysz só nenazrzely pokoya, 119; w Pułowskim jest już forma powszechna: s tymy, 255 v.; samuel medzi timi, Flor. 98. (miedzy gymy, Puł. 195 v.); tymy słowy, Puł. 52 r.*

Locativus plur. ma we wszystkich rodzajach formę tych: w tich gisz pwaió, Flor. 32; w tich czosz pwayó, Puł. 63 v.; we wszzech tich, Flor. 77; we wszzech tych, Puł. 157 r.; weszelyl gesm só w tych, Flor. 121; w tych, Puł. 256 v.

§. 246. b) *Wzór ji, ja, je. Singularis. Nominativus. Masculina: gisz czini lichotó, Flor. 52. (Puł. 107 r. czo stroyó lychoté); bog ... isze czynil dziwi, Flor. 71; yen dzywy czyny, Puł. 144 r.; gisz sódzisz zemó, Flor. 93; gysz sódzysz zyemyé, Puł. 187 v.; yszes zyawyl só gemv, Flor. 143; yzes zyawyl szye yemu, Puł. 282 r.; isze bódó tobe podobni, Flor. 49; ysz bédé tobye podobny, Puł. 102 v.*

W obu psalterzach jen: ien, Flor. 1; yen, Puł. 1 v.; ienby se scrił, Flor. 18; yenby szye skrył, Puł. 35 r.; ien se bogi gospodna,

Flor. 24; yen szye bogy boga, Puł. 47 r.; ien spi, Flor. 40; yen spy, Puł. 85 r.; ien vczl czloweka, Flor. 93; yen vczy, Puł. 188 r.; ien vlepyl oko, Flor. 93; yen vlyepyl, Puł. 188 r.; ien czini pich, Flor. 100; yen czyny pych, Puł. 197 v.; ien molwi zle, Flor. 100; yen molwy zlosczy, Puł. 197 v.; yenby pomogl, Flor. 106, Puł. 216 r.; genby smylowal se, Flor. 108; yenby smylowal szye, Puł. 221 v.; gen na wysokosczy przebywa, Flor. 112; yen, Puł. 227 v.; gen czebe strezesze (*sic*), Flor. 120; yen czyebye strzcz będze, Puł. 256 r.; gen ne dal gest nas, Flor. 123; yen nye dal nas, Puł. 258 v.; gen wczynil nebo, Flor. 123, 133; yen vczynyl nyebo, Puł. 259 r., 267 r.; gen przebywa, Flor. 124; yen przebywa, Puł. 259 r.; gen bydly w gervzalem, Flor. 134; yen bydly w yeruzalem, Puł. 269 r.; gen vczynil neba, Flor. 135; ien vczynyl nyeba, Puł. 269 v.; gen czyni dzywy, Flor. 135; ien, Puł. 269 v.; gen stwyrzyl szemó, Flor. 135; ien stwyrzyl zyemye, Puł. 269 v.; gen vczynyl swecze, Flor. 135; ien vczynyl poszwiyaty, Puł. 269 v.; gen wywyodl yzrahel, Flor. 135; ien wywyodl yzrahel, Puł. 269 v.; gen zbyl, Flor. 135; ien zbyl, Puł. 270 r.; gen rozdzelyl morze, Flor. 135; ien rozdzelyl morze, Puł. 270 r.; gen dawa karmó, Flor. 135; ien daye karmyó, Puł. 270 v.; gen trzymacz bódze, Flor. 136; yen trzymacz będze, Puł. 272 r.; genby svkal, Flor. 141; yenby dobywal, Puł. 279 r.

W psalterzu Puławskim jen : yen iest kristus, 6 r.; yen będze, 8 r.; yen od szwyetich dalyeko vczynyon iest, 111 v.; yen nye slucha, 248 r.; yen szrze vbogyego, 301 r.; yen nye yest lyud, 304 v.; yen nye byl bogem, 304 v.

We Florzjanskim jen, *w Puławskim* zas jenke: gen só smyluge, Flor. 111; yenze szye smyluye, Puł. 226 v.

W obu psalterzach jenke: iensze, Flor. 7 (2 r.); yensze, Puł. 10 v., 11 r.; iensze powiszasz me, Flor. 9; iensze powyaszasz mye, Puł. 15 r.; iensze zbawone czinisz, Flor. 16; yensze zbawone czynysz, Puł. 26 v.; iensze przepasal, Flor. 17; yenze przepasal, Puł. 32 r.; iensze vczy, Flor. 17; genze vczy, Puł. 32 r.; iensze bi pomogl, Flor. 21; yenszeby pomogl, Puł. 40 v.; iensze se narodzi, Flor. 21; yenze szye narodzy, Puł. 43 r.; iensze rozumie, Flor. 32; yenze rozumye, Puł. 63 r.; iensze iest sloszil, Flor. 32; iensze yest slozyl, Puł. 63 r.; iensze pta wey, Flor. 33; yensze pwa weyn, Puł. 65 r.; iensze chce, Flor. 33; yensze chce, Puł. 65 v.; iensze czini, Flor. 36; yenze, Puł. 72 v.; iensze przepeie, Flor. 36; yensze, Puł. 72 v.; iensze rozumie, Flor. 40; yensze rozumye, Puł. 84 r.; iensze iadl, Flor. 40; yenze yadl, Puł. 85 v.; iensze vweseli, Flor. 42; yenze, Puł. 88 v.; iensze kaszesz, Flor. 43; yenze wzkazuyesz, Puł. 89 v.; iensze moczen ies, Flor. 51; yenze moczen yes, Puł. 105 v.; iensze bral ies, Flor. 54; ienszes ... byral, Puł. 110 r.; iensze iest, Flor. 54; yenze yest, Puł. 110 v.; iensze me nenawidzal, Flor. 54; yenze, Puł. 110 r.; iensze dobrze vczynil, Flor. 56; yenze dobrze vczynyl, Puł. 113 r.; iensze ies odpódzil, Flor. 59; yenze yes odpędzyl, Puł. 119 r.; iensze smóczas, Flor. 64; yenze zamóczas, Puł. 125 v.; ien-

sze obracza, Flor. 65; ienze obracza, Puł. 127 r.; iensze ne oddali! Flor. 65; yenze nye odrzuczył, Puł. 128 v.; iensze panuie, Flor. 6; ienze panya, Puł. 127 v.; iensze przebiwacz kasze, Flor. 67; yenze Puł. 130 v.; iensze wstópil, Flor. 67; yenze wstópył, Puł. 130 r.; iensze wiwodzi, Flor. 67; ienze wywodzy, Puł. 130 v.; iensze wstópi! Flor. 67; yenze wstópył, Puł. 133 v.; iensze byerze, Flor. 75; ycnze byerze, Puł. 151 v.; iensze czynisz, Flor. 76; yenze czynysz, Puł. 153 r.; iensze by pogrzebl, Flor. 78; yenzeby pogrzebl, Puł. 161 v.; iensze przewodzisz, Flor. 79; yenze przewodzysz, Puł. 163 r.; iensze wiwodl iesm cze, Flor. 80; yenze wywyodl yesm czie, Puł. 166 r.; iensze vme, Flor. 88; yenze vmye, Puł. 178 r.; yensze przebiwa, Flor. 90; genze przebywa, Puł. 184 r.; iensze ne poruszi se, Flor. 92; yenze nye poruszy szye, Puł. 187 r.; gezie nyeporuszi sie, Wacł. 124 r.; iensze czynisz, Flor. 93; yenze czynysz, Puł. 189 r.; iensze szczepil, Flor. 93; ienze szczepyl, Puł. 188 r.; iensze vczinil, Flor. 94; yenze vczynyl, Puł. 190 r.; ien vczinil, Wacł. 108 v.; iensze neporuszon bodze, Flor. 95; yenze sze nyeporuszy, Puł. 191 v.; genszsz napelnyl w dobrem, Flor. 102; ienze napelnya w dobrym, Puł. 201 v.; ien napelnia dobroczamy, Wacł. 11 r. (genz napilnige w dobrem, Wittenb.); genze vzdrawuge, Flor. 102; yenze vzdrawya, Puł. 201 r. (Wittenb. genz vzdrawuge; Wacł. 10 v. ktori uzdrawia); gensze corunve, Flor. 102; yenze koronuye, Puł. 201 v. (Wacł. 10 v. ktori koronuge; Wittenb. genz koronuge); genze wypuszczasz, Flor. 103; ienze wypuszczasz, Puł. 204 r. (Kapit. ienz wpuścićś); genze pokriwasz, Flor. 103; yenze pokrywasz, Puł. 203 v.; genszsz chodzysz, Flor. 103; yenze chodzysz, Puł. 203 v. (Kapit. jenz chodiś); gensze dotyka, Flor. 103; yensze dotyka, Puł. 206 v. (Kapit. jenz dotyka sie); genszsz kladzesz, Flor. 103; ienze kladzyesz, Puł. 203 v. (Kapit. ienz polożijeś, *psalterz Oleśnicki*: ienz kladeś); gensze vczynyl, Flor. 105; yenze vczynyl, Puł. 212 v.; genze odpódzyl yesz nas, Flor. 107; yenzsz odpódzyl nas, Puł. 220 r.; genszsz przebywacz kasze, Flor. 112; genze przebywacz keze, Puł. 228 r.; yensze obroczył, Flor. 113; iensze obroczył, Puł. 228 v.; gensze vczynyl gest, Flor. 113; yenze vczynyl yesł, Puł. 230 r.; gensze przyszedł ges, Flor. 117; yęze przyszedł, Puł. 235 v.; gensze nalazł lvp, Flor. 118, 161; yenze nalazł lup, Puł. 253 v.; gensze napelnil, Flor. 126; yenze napelnyl, Puł. 261 r.; gensze snoppi sbyracz bódze, Flor. 128; yenze, Puł. 263 r.; gensze bódze szócz, Flor. 128; yenze będze zócz, Puł. 263 r.; gensze wywodzy, Flor. 134; ienze wywodzy, Puł. 268 r.; gensze pobyl gest, Flor. 134; yenze pobyl, Puł. 268 r.; gensze pobyl, Flor. 134; ienze pobil, Puł. 268 r.; gensze przewodl, Flor. 135; ienze przewyodl, Puł. 270 r.; gensze vczy, Flor. 143; yenze vczy, Puł. 281 v.; gensze dagesz, Flor. 143; ienze dayesz, Puł. 282 v.; gensze otkvpil ges, Flor. 143; yenze odkupyl yes, Puł. 282 v.; gensze vczynyl, Flor. 145; yenze vczynyl, Puł. 286 v.; genzie vczinil, Wacł. 125 v.; gensze strzesze, Flor. 145; ienze strzeze, Puł. 186 v.; genzie strzezie, Wacł. 125 v. (ienz ostrsieha, Klement); gensze lyczy, Flor. 146; ienze

lyczy, Puł. 287 v.; genzie lyczy, Wacł. 129 v.; gensze wywodzy, Flor. 146; ienze wywodzy, Puł. 288 r.; gensze wiwodzi, Wacł. 130 r.; gensze pokrywa, Flor. 146; ienze, Puł. 288 r.; gensze, Wacł. 130 r.; gensze dage, Flor. 146; ienze daye, Puł. 288 r.; gensze daye, Wacł. 130 r.; gensze postawyl, Flor. 147; ienze postawyl, Puł. 289 r.; genzie postawil, Wacł. 133 r.; gensze wypuszcza, Flor. 147; ienze wypuszcza, Puł. 289 r.; genzie wipuszcza, Wacł. 133 v.; gensze zyawa, Flor. 147; ienze zyawya, Puł. 289 r.; gensze zyawia, Wacł. 134 r.; gensze dage, Flor. 147; ienze daye, Puł. 289 r.; genzie dage, Wacł. 133 v.; gensze vczynyl, Flor. 149; yensze vczynyl, Puł. 291 r.; gensze poszarł, Flor. Moy.; yenze poszarł, Puł. 297 r.; gensze yakokoli bog gest y czlowek, Flor. Atan.; ienze, Puł. 310 v. (Wacł. 113 r. ktorziz); genze cyrpal gest, Flor. Atan.; ienze czyrpyal, Puł. 311 r.; genze czyrpyal, Wacł. 113 v.

W Puławskim jenże: yenze iest slowo oyczowo, 61 v.; strosz yenze, 64 r.; ienze wszyadasz, 300 r.; yenze oszyadł, 302 v.; yenze, 304 r.

We Floryjańskim jenż, *w Puławskim* jenże: iensz pwa w czół, Flor. 83; yenze pwa w czyę, Puł. 170 r.; genz wyplaczuge, Flor. 102; ienze odkupuye, Puł. 201 v.; ienze odkupil, Wacł. 10 v.; genz wiplaczuge, Wittenb.; gensz czynysz, Flor. 103; ienze czynysz, Puł. 203 v.; iako czen genszto myya, Flor. 108; yenze mya, Puł. 222 v.; gensz poddas lud moy, Flor. 143; yenze poddawasz, Puł. 282 r.

Odurotnie: gensze zrzy, Flor. 103; ienz zrzy, Puł. 206 v.; ienz zřł, Kapit. Klement.

Tylko w Puławskim jęsz: Dawyd yęsz molwyl iest, Puł. 28 r.; sluchaycze nyebyossa yęsz molwycz będe, Puł. 302 r.

We Floryjańskim jenże, *w Puławskim* jen: iensze bi czebe pomnal, Flor. 6; yen by czyebye wspomyenal, Puł. 9 r.; iensze wem mi-luie lichtó, Flor. 10; alye yen mylyue zloszcz, Puł. 18 v.; iensze wchodzi, iensze molwi, Flor. 14; gen wchodzy, gen molwy, Puł. 23 r.; iensze wrocisz, Flor. 15; yen wrocysz, Puł. 24 v.; iensze my dal, Flor. 15; yen my dal, Puł. 24 v.; ti ies ienszes, Flor. 21; yenszesz, Puł. 40 r.; iensze ne wzól, Flor. 23; yen nye wzyol, Puł. 44 v.; iensze ne poloszil boga, Flor. 51; yen yest boga nye polozyl, Puł. 106 r.; iensze by vczinil, Flor. 52 (2 r.); yenby vczynyl, Puł. 106 v., 107 r.; iensze me zbawona vczinil, Flor. 54; yen nye zbawo-nym vczynyl, Puł. 109 v.; wozk iensze pline, Flor. 57; wozk yen plynye, Puł. 115 r.; iensze poloszil iest, Flor. 65; ien polozyl, Puł. 127 v.; iensze iest, Flor. 67; yen yest, Puł. 132 v.; iensze bi prze-biwal, Flor. 68; yenby przebywal, Puł. 137 r.; gensze sedzisz, Flor. 79; gen szyedzysz, Puł. 163 r.; gensze opravasz, Flor. 79; gen rzó-dzysz, Puł. 163 r.; ogen iensze szsze las, Flor. 82; yen zze lyas, Puł. 168 v.; iensze sziw iest, Flor. 88; yen zyw iest, Puł. 181 r.; iensze pominól, Flor. 89; yen pomynól, Puł. 182 r.; iensze kazni po-gany, Flor. 93; ien kazny pogany, Puł. 188 r.; iensze sedzisz na che-rubin, Flor. 98; yen szyedzysz, Puł. 195 r.; gensze stal yeet, Flor. 108; ien stal, Puł. 223 v.; gensze se boy, Flor. 111; yen bogy szye,

Puł. 226 r.; gensze strzesze ysraheyl, Flor. 120; yen strzeze, Puł. 256 r.; gensze wczynil nebo, Flor. 120; yen wczynyl nyebo, Puł. 256 r. (Wacł. 75 v. kthory); gensze przebywasz, Flor. 122; yen przebywasz, Puł. 257 v. (Wacł. 91 r. kthory myeskasz); gensze boy se boga, Flor. 127; yen szyc bogy boga, Puł. 262 r. (Wacł. 81 v. kthory); gensze vzdrawa, Flor. 146; ien vzdrawya, Puł. 287 v.; genzie vzdrawya, Wacł. 129 v.

We Floryjańskim jenż, w Puławskim jen: genz sye slutuge, Flor. 102; ien myloszcz czyny, Puł. 201 r.; ienze miloszcziw iesth, Wacł. 10 v.; genz sie slytuge, Wittenb.; gensz zbawil ye, Flor. 105; yen zbawyl ye, Puł. 212 v.; genz pobyl egypt, Flor. 135; ien zbyl egypt, Puł. 269 v.

We Floryjańskim jenż lub jenże, w Puławskim zaś rozmaicie: any bil ienz bi zbawoni, Flor. 17; any byl ktoby ye zbawyonymy wczynyl, Puł. 33 r.; ne bódze iensze bi odiól, Flor. 49; nybędze kto ottayme, Puł. 102 v.; iensze iest w ierusalem, Flor. 67; w yeruzalem, Puł. 133 r.; ne bil iensze bi wveselil, Flor. 68; nybylo go aby kto myę wvyeszyelyl, Puł. 136 v.; iensze semnó bi se smóćzil, Flor. 68; by kto semnó smóćzil, Puł. 136 v.; ne iest gensze bi gi wyól, Flor. 70; nye yest kto by gy odyól, Puł. 140 r.; iensze slawyon bódze, Flor. 88; yegosz slawa, Puł. 177 r.; *odwrotnie:* od zamętka mego yenze mye ogardnal, Puł. 61 r. (Flor. 31. od zamótko mego iesz ogarnólo me).

Mój: iózik moy, Flor. 34, 44; yęzyg moy, Puł. 70 r.; ięzik moy, Puł. 92 r.; iózik moy, Flor. 50; yęzik moy, Puł. 104 v.; iózik moy, Flor. 70; yęzik moy, Puł. 141 v.; yózyk moy, Flor. 118, 169, 136; zęzyk moy, Puł. 254 v.; yęzyk moy, Puł. 271 v.; pomocznik moi, Flor. 26; pomocznik moy, Puł. 51 r., Flor. 27, Puł. 53 r.; pomocznik moy, Flor. 39, 61, 62, 69; moy, Puł. 84 r., 121 r., 123 r., 139 r.; pomocznik y przygemcza moy, Flor. 118, 113. (Puł. 248 r. pomocznik i przyemcza; Wacł. 38 r. pomocznik y przigemcza moy); vtok moy, Flor. 58, Puł. 118 r.; bog moy, Flor. 17, 30, 41 (2 r.), 42, 43, 55, 58, 60, Puł. 31 v., 58 r., 86 v., 87 v., 88 v., 89 v., 112 v., 117 r.; ti bog moy, Flor. 60; ty boze moy, Puł. 120 r. (*vocativus*); bog moy, Flor. 61 (2 r.), 88, 90, 93, Puł. 120 v., 121 r., 179 r., 184 r., 189 v.; bog moy, Puł. 224 r. (Flor. 109. gospodzyn); bog moy, Flor. 117 (2 r.), 139, Puł. 235 v., 236 r., 276 v.; bog gospodzyn moy, Puł. 281 v. (Flor. 143. bog); bog moy, Flor. Moy., Puł. 296 v.; moy iest okróg, Flor. 49, Puł. 101 v.; rot (*pro: rog*) moy, Flor. 91; rog moy, Puł. 186 r.; brzuch moy, Flor. 30, Puł. 57 v., 301 r.; kelich moy, Flor. 22. (Puł. 44 r. czasza moya); duch moy, Flor. 76, 142, Puł. 152 r., 280 v.; grzech moy, Flor. 50, Puł. 103 v.; przebit moy, Flor. 119; przebyt moy, Puł. 255 v.; sziwot moy, Flor. 30, 87; zywot moy, Puł. 57 v., 175 r.; szywot moy, Flor. Isai. sec.; zywot moy, Puł. 293 v.; lud moy, Flor. 58. (Puł. 117 r. lyudzye); lud moy, Flor. 72, 80 (2 r.); lud moy, Puł. 145 r., 166 r. (2 r.); obrzóđ moy, Flor. 88, Puł. 179 v.; moy iest galaad y moy iest manasses, Flor. 59, 107,

Puł. 118 v., 219 v.; oczecz moy, Flor. 88; oczyecz moy, Puł. 179 r.; wodz moy, Flor. 54, Puł. 110 r.; znanecz moy, Flor. 54; znanyecz moy, Puł. 110 r.; mecz moy, Flor. 43; myecz moy, Puł. 89 v., 307 r.; neprzyaczel moy, Flor. 40, 54; nyeprzyaczyel moy, Puł. 85 v. 109 v.; zbawiczel moy, Flor. 61 (2 r.), 69; zbawyczyel moy, Puł. 120 v., 121 r., 139 r.; zbawycel moy, Flor. Isai.; zbawyczyel moy, Puł. 292 v.; erol moy, Flor. 43, 59; krol moy, Puł. 89 v., 119 r., Flor. 107, Puł. 219 v.; odgímecz moy, Flor. 27; odgyecz moy, Puł. 53 r.; przyiemeza moy, Flor. 3; przygemecz yes moy, Puł. 4 r.; przigemecz moy ies, Wacł. 118 v.; przyemecz moy, Flor. 17, 41, 58 (2 r.), Puł. 28 v., 87 r., 117 r., 118 r.; prziiemecz moy, Flor. 58; przyemecz, Puł. 118 r.; przyemecz moy, Flor. 61, 90; przyyemecz moy, Puł. 120 v.; przygemecz moy, Puł. 184 r.; przygemecz moy, Flor. 143, Puł. 282 r.; zaszcziteza moy, Flor. 17; odgyemecz moy, Puł. 28 v.; zaszcziteza moy, Flor. 17; odgyemecz moy, Puł. 30 v.; zaszcziteza moy, Flor. 30, 39, 70; zaszczyteza moy, Puł. 57 r., 84 r., 139 v.; zaslonyczel moy, Flor. 143; zaszczyteza moy, Puł. 282 r.; syn moy, Flor. 2, Puł. 3 r.

Jako vocativus: bosze moy, Flor. 3, 5, 24, 27, 39 (2 r.), 42, 58, 62, 70 (2 r.), 82, 83, 85, 144; boze moy, Puł. 4 v., 6 v., 45 v., 52 r., 82 v., 84 r., 88 v., 116 r., 122 r., 139 v., 140 v., 168 v., 169 v., 172 r., 283 v.; gospodne bosze moy, Flor. 7 (2 r.), 12, 17, 21, 29, 34, 37 (2 r.), 85; gospodne (gospodnye) boze moy, Puł. 10 r., 10 v., 20 v., 31 v., 39 v., 56 r., 69 v., 78 v., 79 r., 173 r.; boze moy, Puł. 82 r. (Flor. 39. boze); bosze moy y gospodne moy, Flor. 34; boze moy y gospodnye moy, Puł. 69 v.; pane bosze moy, Flor. 103, 108; gospodnye boze moy, Puł. 203 r., 223 r.; pomoczniku moy, Flor. 58; pomocznyku moy, Puł. 118 r.; crolu moy, Flor. 5, 83; krolyu moy, Puł. 6 v., 169 v.; krolv moy, Flor. 144. (Puł. 283 v. krolyu); zbawiczelu moy, Flor. 17, 18; zbawyczyelny moy, Puł. 33 v.; bosze zbawiczelu moy, Flor. 26; boze zbawyczyelny moy, Puł. 51 r.; zaszczicze moy gospodne, Flor. 58; obroyncza moy gospodnye, Puł. 117 r.; sluchay lud moy, Flor. 49; sluchay lyudu moy, Puł. 101 r.; slisz lud moy, Flor. 80; slysz lyud moy, Puł. 165 v.

Twój: twoy gesm ya, Flor. 118; twoy yesm ya, Puł. 246 r.; twoy iestem ia, Wacł. 35 r.; iózik twoy, Flor. 49, 51; yezig twoy, Puł. 102 r.; yezyk twoy, Puł. 105 v.; bog twoy, Flor. 41 (2 r.), 44 (2 r.), 49, 80, 145, Puł. 86 v., 87 v., 93 v., 101 r., 166 r., 287 r., Wacł. 126 r.; dvch twoy, Flor. 142, Puł. 281 r.; lud twoy, Flor. 78, 84, Moy.; lyud twoy, Puł. 162 v., 171 r., 298 v.; lud thwoy, Wacł. 69 r.; sód twoy, Flor. 36, 118, 137, Puł. 72 v., 250 v.; gniew twoy, Flor. 75, 78, 87, 88; gnyew twoy, Puł. 151 r., 161 v., 175 r., 181 r.; obroczył gest só gniew twy (*pro:* twoy), Flor. Isai. (Puł. 292 v. obroczył yes sze); gniew twoy, Flor. Moy., lyud twoy, Puł. 298 v.; cosczol twoy, Flor. 64; koszczol twoy, Puł. 125 v.; zakon twoy, Flor. 39; zakon twoy, Puł. 82 v., Flor. 118, 73, Puł. 244

v., Wacł. 29 v.; ne jako zakon twogy, Flor. 118, 81; nye jako zakon twoy, Puł. 245 v., Wacł. 34 r.; zakon twoy, Flor. 118, 89, 137, 169, Puł. 245 v., 251 r., 254 v.; dółecz twoy, Flor. 22. (Puł. 43 v. lyaska twoya); oczecz twoy, Puł. 302 v.; stolecz twoy, Flor. 44; stolyecz twoy, Puł. 92 v.; sluga twoy, Flor. 18, 108, 115 (2 r.), 118, Puł. 35 v., 223 v., 232 r. (2 r.), 238 v., Wacł. 6 v.; sluga twogy gesm ya, Flor. 118, 121; sluga twoy, Puł. 249 v., Wacł. 39 v.; sluga twoy, Flor. 118, 137, 142, Puł. 251 r., 281 v.; twoy iest dzen, Flor. 73; twoy yest dzyen. Puł. 148 v.; korzen twoy, Flor. 51, Puł. 106 r.

Nasz: iózik nasz, Flor. 11; yęzyk nasz, Puł. 19 v.; yózyk nasz, Flor. 125; yęzyk nasz, Puł. 260 r.; pomocznik nasz, Flor. 61; pomocznik nasz, Puł. 121 v.; nasz prorok, Puł. 266 v.; bog nasz, Flor. 47, 49 (2 r.), 67, 76, 91, 93, 94, 98, Puł. 97 v., 100 v., 132 r., 153 r., 186 v., 189 v., 190 r., 196 r.; bog nasz, Flor. 104; bog nasz, Puł. 207 v., Flor. 112, 113, 114, 134, Puł. 227 v., 229 r., 231 r., 267 v.; pan nasz, Flor. 146, Wacł. 129 v.; gospodyni nasz, Puł. 288 r.; bog nasz, Flor. Ann., Puł. 295 r., 306 r.; rog nasz, Flor. 88. (Puł. 178 v. rog); brzuch nasz, Flor. 43, Puł. 91 v.; sywat nasz, Flor. 89; szwyat nasz, Puł. 182 v.; zaszczytca nasz, Flor. 83; zaszczytca nasz, Puł. 170 r.; przyemcza nasz, Flor. 45, Puł. 95 r.; przyemcza nasz, Flor. 45; przyemcza nasz, Puł. 95 v.; kto nasz gospodzin, Flor. 11, Puł. 19 v.; pan nasz, Flor. Atan.; gospodyni nasz, Puł. 310 v.; paan nasz, Wacł. 112 r.; crol nasz, Flor. 73; krol nasz, Puł. 148 r.

Jako vocativus: bosze nasz, Flor. 66. (Puł. 129 v. bog nasz); bosze nasz, Flor. 8 (2 r.), 98, 105; boze nasz, Puł. 12 r., 13 r., 195 v., 214 v.; zbawiczelu nasz, Flor. 64; zbawczyelu nasz, Puł. 125 v.; zbawiczelu nas, Wacł. 9 v.

§. 247. *Neutra. Jez*: drzewo iesz szczepono iest, iesz owoc swoy da, Flor. 1; drzewo yesz szczepono yest, yes owoc swoy da, Puł. 2 r.; o czlowyeczem oprawyeny yesz szye stalo, Puł. 44 r.; od zamótkka mego iesz (*sic*) ogarnóło me, Flor. 31. (Puł. 61 r. yenze mye ogardnal); nad czelcza mlodego iesz dobiwa rogow, Flor. 68, (*tu piszący poczuwał, że to istota rodzaju nijakiego, jakkolwiek użył rzeczownika męskiego*); czyelyę yesz dobywa rogow, Puł. 137 v.; pocolenu iesz przychodzące iest, Flor. 70; yesz przycz ma, Puł. 141 r.; wszistco iesz w nich iest, Flor. 95; wszystko yesz w nych iest, Puł. 192 r.; wszystko yesz we mnye yest, Puł. 201 r. (Flor. 102. wszitko czsosz we mnye gest; Wacł. 10 r. czo; Wittenb. czso); o myloszyerdzyu yez yest zwnętrza, Puł. 246 v.; syano strzeszne gesz drzewey zwódnę, Flor. 128; yesz, Puł. 263 r.

Moje: sereze moje, Flor. 12, 15, 26 (2 r.), 27, 38, 39, 44, 54, 60, 68, 72, 83, 101, 107, 108, 118, 161, 130; szyerce moye, Puł. 21 r., 25 r., 50 r., 51 r., 53 r., 80 r., 83 v., 92 r., 109 r., 119 v., 136 v., 146 r., 169 r., 198 v., 219 r., 222 v., 253 v., 264 r.; serecze moje, Flor. 72; szercze moye, Puł. 146 r.; serecze moye, Flor.

Ann.; szercze moye, Puł. 295 r.; weszele syercze moge sô, Flor. 118, 105. (Puł. 248 r. wyeszyley szyercza mego sô; Wacł. 37 v. weszele szercza mego sô); sercze moge, Flor. 142; szyercze moye, Puł. 280 r.; czakane moie, Flor. 38; czekanye moye, Puł. 80 v.; myslene moge, Flor. 118; moye, Puł. 238 v.; moie, Wacł. 7 r.; myslene moge, Flor. 118, 73; moie, Puł. 244 v., Wacł. 29 v.; myslene moge, Flor. 118, 89; moye, Puł. 246 r. (Wacł. 34 v. mysl moia); myslene moge, Flor. 118, 97, 137; moye, Puł. 246 v., 251 r.; odpoczywane moge, Flor. 131; odpoczywane moye, Puł. 265 v.; osweczenie moie, Flor. 26; moye, Puł. 49 v.; pene moie, Flor. 70; pyenye moye, Puł. 139 v.; pokolene moge, Flor. Isai. sec.; pokolienye moye, Puł. 293 v.; posweczone moge, Flor. 138; poszwyczenye moye, Puł. 274 r.; vbye-szenye moge, Flor. 143. (Puł. 282 r. vtoka moia); wolane moie, Flor. 101; wolanye moye, Puł. 198 r.; zbawene moie, Flor. 26, 61 (2 r.); zbawyenye moye, Puł. 49 v., 120 v., 121 v.; szôdane moie, Flor. 37. (Puł. 77 v. moia żądza); szczôsce moie, Flor. 30; szczęszczye moye, Puł. 58 r.; miloserdze moie, Flor. 58, 88; moye, Puł. 118 r., 179 r.; myloserdze moge, Flor. 143; moye, Puł. 281 v.; zboze moye, Puł. 80 r., 80 v. (Flor. 38. czôsacz moia, 2 razy); moye bycze, Puł. 181 r. (Flor. 88. moia czôsacz); ramô moie, Flor. 88; ramę moye, Puł. 178 v.; semô moie, Flor. 21; szyemyę moye, Puł. 42 v.; czalo moie, Flor. 15, 27, 62, 72, 108; moye, Puł. 25 r., 53 r., 122 v., 146 r., 223 r.; czyalo moie, Flor. 83. (Puł. 169 r. czyalo); oko moie, Flor. 6, 30, 53, 91; oko moye, Puł. 9 r., 57 v., 108 v., 186 r.; oblicze moie, Flor. 26; lyczne moye, Puł. 51 r.

Jako vocativus: wesel se sercze moie, Flor. 85; szyercze moye, Puł. 173 r.; bôdz sercze moge, Flor. 118, 73; bôdz szyercze moye, Puł. 244 v.; bôdz gemv mlowenye moye, Flor. 103; molwyenye moye, Puł. 206 v.; weszele moie wyimi me, Flor. 31; wyeszyley moye, Puł. 61 r.; vsliszi vcho moie, Flor. 91; vslysz vcho moie, Puł. 186 v.

Formy ściągnięte spotykamy rzadko i to tylko w psalterzu Pulauskim: szyercze me, 77 v.; stękanye me, 77 v. (Flor. 37. sercze moie, stôkane moie).

Twoje: krolewstwo twoje, Flor. 144; krolewstwo twoye, Puł. 225 r.; sercze twoye, Flor. 26; szyercze twoye, Puł. 51 v.; miloserdze twoie, Flor. 39, 56; myloszyerdze twoye, Puł. 83 r., 114 r.; myloserdze twoye, Flor. 107, 108; twoye, Puł. 219 r., 222 v.; myloserdze twoje, Flor. 137; twoye, Puł. 273 r.; twe, Wacł. 137 v.; roserdze twoie, Flor. 73; roszyerdze twoye, Puł. 147 r., 300 r.; gospodzyn saszcyczene twoje, Flor. 120; twoye, Puł. 256 r.; zbawene twoie, Flor. 34, 68, 70; zbawyenye twoye, Puł. 67 r., 137 v., 140 v.; ymô twoie, Flor. 8 (2 r.); ymyę twoye, Puł. 12 v., 13 r.; ymô twoje, Flor. 134; ymyę twoye, Puł. 268 v.; ramô twoie, Flor. 43; ramę twoyę (*pro*: twoye), Puł. 89 r.; twoie ramô, Flor. 88; twoye ramę, Puł. 178 r.; slowo twoje, Flor. 118, 49, 89; slowo twoye, Puł. 241 v., 245 v.; slowo twoie, Wacł. 34 v.; slowo twoye, Flor. 118, 105, Puł. 247 r.; twoje, Wacł. 36 v.; dzalo twoje, Flor. Habac.; dzalo twoye,

Puł. 299 r.; pamiętne twoie, Flor. 101; pamiętne twoye, Puł. 199 r. (*recordatio tui*); pomótnie twoge, Flor. 134; pamiętne twoye, Puł. 268 v.

Jako vocativus: bódz miłosierdze twoye, Flor. 32; twoye, Puł. 64 r.; przydzy na mó myłoserdze twoge, Flor. 118; myłoszyerdzye twoye, Puł. 240 r.; bódz myłoserdze twoge, Flor. 118, 73; twoye, Puł. 244 r.; zbawene twoge (przydzy), Flor. 118; twoye, Puł. 240 v.

Forma ściągnięta tve. W obu psalterzach: miłosierdze tve, Flor. 25, 35, 68; myłoszierdzye tve, Puł. 48 v.; myłoszyerdzye tve, Puł. 71 r., 136 r.

We Floryjańskim: miłosierdze tve, 22. (Puł. 44 r. twoye); kazanye tve, 118, 89. (Puł. 246 r. kazn twoya); zbawene tve, 66. (Puł. 129 r. twoye).

W Puławskim: myłoszyerdzye tve, 122 v. (Flor. 62. twoie); myłoserdze tve, 173 r., 189 r. (Flor. 85, 93. twoie).

Nasze: serce nasze, Flor. 32, 43; szycerze nasze, Puł. 63 v., 91 r.; zbawene nasze, Flor. 84; nasze, Puł. 170 v.; wzniesyene nasze, Flor. 88; wznieszyenyne nasze, Puł. 178 v.

Wasze: serce wasze, Flor. 30; szycerze wasze, Puł. 59 v.

§. 248. *Feminina. Jaż*: iasz rozlita iest (krew), Flor. 78; yasz rozlyta yest, Puł. 162 v.; oszmyerze yaz wyczyska smętek, Puł. 243 r.; owcza yaz zaghynala gest, Flor. 118, 169; yasz zgynęła, Puł. 255 r. (Wacł. 116 r. ktora zgynala); yasz stanpa w kray odzena (mascz), Flor. 132; iasz sstópa w kray odzyenya, Puł. 266 v.; mascz na glowe yasz stópyła, Flor. 132; yaz stópyła, Puł. 266 v.; jako rosa hermon yasz stópa w gory syon, Flor. 132; yaz stópa, Puł. 266 v.; yaz wele ymala gest synow, Flor. Ann.; yaz wyelye ymyala synow, Puł. 295 v.

Moia: róka za prawdó moia, Flor. 88; bo ręka moia, Puł. 178 v.; zabyge ge rókó (*sic*) moya, Flor. Moy.; ręka moya, Puł. 297 v.; ręka moya, Puł. 307 r.; vtoka moia, Flor. 17; vczyecha moia, Puł. 28 r.; vtoka moia, Flor. 31, 70, 90; vtoka moya, Puł. 61 r., 139 v., 184 r., 282 r. (Flor. 143. vbyeszenye moge); noga moia, Flor. 25, 93; noga moya, Puł. 274 v.; moya, Flor. 138; slawa moia, Flor. 29, 61; slawa moya, Puł. 56 r., 121 v.; modlitwa moia, Flor. 34, 87, 140; modlitwa moya, Puł. 68 r., 176 r., 278 r.; moya yest pomsta, Puł. 306 r.; lichota moia, Flor. 58; zloszcz moya, Puł. 116 r.; sromota moia, Flor. 43; moya, Puł. 90 v.; prawda moia, Flor. 88; moya, Puł. 179 r.; rada moya, Flor. 118, Puł. 238 v.; rada moia, Wacł. 7 r.; smara moia, Flor. 70; szmyara moya, Puł. 139 v.; chwala moia, Flor. 21; moya, Puł. 42 r., Flor. Isai., Puł. 292 v.; nadzieia moia, Flor. 21; moya, Puł. 40 v.; vczinil ies se nadzeya moia, Flor. 60. (Puł. 119 v. vczynyl ies szye nadzheyó moyó); nadzieia moya, Flor. 61; moya, Puł. 121 v.; nadzieia moia, Flor. 70, 90; moya, Puł. 139 v., 184 v.; nadzeya moya, Flor. 141, Puł. 279 r.; bracza moia, Flor. prol.; dusza moia, Flor. 21, 30, 33, 34, 41 (3 r.), 56, 61, 62 (2 r.), 70, 76, 83, 87, 93; dusza moya, Puł. 42 v., 57 v., 64 v., 67 v., 86 r. (2 r.), 87 r., 113 r., 120 v., 122 v., 123 r., 141 v.,

152 r., 169 r., 175 r., 189 r.: dusza moja, Flor. 118; dusza moja, Puł. 238 r.; dusza moia, Wacł. 6 r.; dusza moja, Flor. 118 (2 r.), Puł. 238 v., 239 r.; moia, Wacł. 7 r., 7 v.; dwsza moga, Flor. 118, 105; dusza moja, Puł. 247 v.; moia, Wacł. 37 r.; dvza moja, Flor. 118, 81; dusza moja, Puł. 245 r.; moia, Wacł. 33 v.; dwsza moja, Flor. 118, 129, 169; dusza moja, Puł. 250 r., 254 v., Flor. 118, 161, Puł. 254 r., Flor. 119, Puł. 255 v., Flor. 129 (2 r.), Puł. 263 v. (2 r.); moia, Wacł. 19 r.; dvzsa moja, Flor. 138; dusza moja, Puł. 274 v.; dwsza moga, Flor. 142, Moy.; dusza moja, Puł. 280 v., 297 v. — czasza moja, Puł. 44 r. (Flor. 22. kelich moy); moia żądza, Puł. 77 v. (Flor. 37. szódone moie); zhódza moja, Flor. 118, 137; zódzza moja, Puł. 250 v.; macz moia, Flor. 26, 50; macz moja, Puł. 51 r.; matka moja, Puł. 103 v., K. Świdz.; — boleszcz moia, Flor. 37; bolyeszcz moja, Puł. 78 v.; czeszcz moia, Flor. 30, 70; mocz moja, Puł. 57 v.; moia, Puł. 140 r.; czószcz moia, Flor. 38 (2 r.). (Puł. 80 r. v. zboze moye); czószcz moia, Flor. 72, 141; czeszcz moja, Puł. 146 v., 279 r.; moia czószcz, Flor. 88. (Puł. 181 r. moye bycze); czószcz moja, Flor. 118, 57; czeszcz moja, Puł. 242 r.; czanszcz moia, Wacł. 26 r.; gorzkoszcz moja, Flor. Isai. sec.; gorzkoszcz moja, Puł. 294 r.; koszcz moia, Flor. 101. (Puł. 198 v. vsta moja); koszcz moja, Puł. 274 v. (Flor. 138. vsta moga); staroszcz moia, Flor. 91; staroszcz moja, Puł. 186 r.; twardoszcz moia, Flor. 70; moia, Puł. 139 v.; pokazn moia, Flor. 72; moia, Puł. 145 v.; mysl moja, Flor. 118, 97, 169; myszl moja, Puł. 246 v., 254 v. (Wacł. 36 r. myslenie moie); mocz moia, Flor. 21, 30; moia, Puł. 41 r., 56 v.; mocz moia y vtoka moia, Flor. 30; mocz moja y vtoka moia, Puł. 56 v.; mocz moia, Flor. 37, 42; moia, Puł. 77 v., 88 r.; mocz moja y chwala moia, Flor. 117, Puł. 234 v.; pomocz moja, Flor. 120, Puł. 256 r.; mocz moja, Flor. Isai., Puł. 292 v.; mocz moja y slawa moia, Flor. Moy.; mocz moy (sic) y slawa moia, Puł. 296 v.; mocz moja, Puł. 301 v.

Jako vocativus: wnidz w obesrzene twoie modlitwa moia, Flor. 87; moia, Puł. 174 v.; przespey modlytwa moia, Flor. 140, Puł. 277 v.; plyn jako rossa molwa moia, Puł. 302 r.; prosba moia, Flor. 118, 169; prozba moia, Puł. 254 r.; rozroszczzy szye we dzdzu nauka moia, Puł. 302 r.; przecz smótna ies dusze moia, Flor. 41 (2 r.), 42; dusza moja, Puł. 86 v., 87 v., 88 v.; dusza moia, Flor. 61; moia, Puł. 121 r.; napelnona bódz dusza moia, Flor. 62; dusza moja, Puł. 123 r.; blogoslaw dusza moja, Flor. 102 (3 r.), Puł. 201 r. (2 r.), 203 r.; dusza moia, Wacł. 10 r., 10 v.; blogoslaw dusza moia, Flor. 103 (2 r.); moia, Puł. 203 r., 206 v.; wroczz se dvzsa moja, Flor. 114; dusza moja, Puł. 231 v.; wstan slawo moia, Flor. 56; chwalo moia, Puł. 114 r.; gospodne moczzy moia, Flor. 17; gospodnye mocz moja, Puł. 28 r.

Formę scięgnięta ma znajdujemy tylko wyjątkowo w psalterzu Puławskim: bolyeszcz ma, 79 v. (Flor. 38. boleszcz moia).

Twoja: navka twoya, Flor. 138; nauka twoya, Puł. 273 v.; róka twoia, Flor. 9, 20, 43; twoya, Flor. 108; ręka twoya, Puł. 17 r.,

38 v., 89 r., 223 r.; rókó twoya przewedze myó, Flor. 138; ręka twoya, Puł. 274 r.; róká twoya, Flor. Moy.; ręka twoya, Puł. 298 v.; lyaska twoya, Puł. 43 v. (Flor. 22. dółecz twoy); droga twoia, Flor. 76; twoya, Puł. 153 r.; noga twoia, Flor. 67; twoya, Puł. 132 v.; slawa twoia, Flor. 16, 56 (2 r.); twoya, Puł. 27 v., 113 v., 114 r.; słowa (*pro*: slawa) twoya, Flor. 107; slawa twoya, Puł. 219 r.; prawda twoia, Flor. 35 (2 r.), 39, 56, 88 (2 r.); twoya, Puł. 71 r.; sprawyednoszcz twoya, Puł. 71 r.; prawda twoya, Puł. 83 r., 114 r., 177 r., 177 v.; prawda twoya, Flor. 107, Puł. 219 r.; prawota twoya, Flor. 118, 137, Puł. 251 r.; zona twoya, Flor. 127, Puł. 261 v. (Wacł. 81 r. zona iego); molwa twoya, Flor. 118, 137, Puł. 251 r.; chwala twoia, Flor. 47; twoya, Puł. 97 r.; twoia iest zema, Flor. 88; twoya, Puł. 177 v.; prawicza twoia, Flor. 17, 43, 44, 62, 79; prawycza twoya, Puł. 32 r., 89 r., 92 v., 123 r., 164 v.; prawidza (*sic*) twoia, Flor. 20; prawycza twoya, Puł. 38 v.; prawycza twoga, Flor. 137; twoya, Puł. 273 r., Flor. 138, Puł. 274 r., Flor. Moy. (2 r.), Puł. 297 r. (2 r.); mlodoszcz twoya, Flor. 102; mlodoszcz twoya, Puł. 201 v.; twoia, Wacł. 11 r.; nyelyuboszcz twoya, Puł. 300 r.; twoia iest nocz, Flor. 73; twoya, Puł. 148 v.; kazn twoya, Puł. 246 r. (Flor. 118, 89. kazanye twe).

Jako vocativus: Gódz (*pro*: Bódz) róká twoia, Flor. 79; bódz ręka twoya, Puł. 164 v.; szcwerdzona bódz róká twoia, Flor. 88; ręka twoya, Puł. 178 r.; bódz róká twoya, Flor. 118, 169; bódz ręka twoya, Puł. 254 v.; obata twoia tuczna bódz, Flor. 19; obyeta twoya, Puł. 36 v.; powiszona bódz prawicza twoia, Flor. 88; prawycza twoya, Puł. 178 r.

Forma ściągnięta twa. We Floryjatskim: prawicza twa, 47; prawda twa, 148, 89. (Puł. 97 v. prawycza twoya; 245 v. prawda twoya).

W Puławskim: ręka twa, 60 r. (Flor. 31. róká twoia); droga twa, 153 v. (Flor. 76. droga twoia); sprawyednoszcz twa, Puł. 176 r. (Flor. 87. sprawednoszcz twoia).

Nasza: ręka nasza, Puł. 305 v.; nasza vtoka, Flor. 45, Puł. 94 v.; zema nasza, Flor. 84; zyemya nasza, Puł. 171 v., Wacł. 69 v.; dusza nasza, Flor. 32, 43, 122, 123 (3 r.), Puł. 63 v., 91 v., 258 r. v. (2 r.), 259 r.; pomocz nasza, Flor. 123, Puł. 259 r.

Wasza: dusza wasza, Flor. 68; dusa wassza, Puł. 137 v.

§. 249. *Genetivus. Masculina i neutra. Jego*: vczól iesm głowó iego, Flor. prol.; iego mecz, Flor. prol.; list iego, Flor. 1; lyst yego, Puł. 2 r.; wola iego, Flor. 1; wolya yego, Puł. 2 r.; w zacone iego, Flor. 1; yego, Puł. 2 r.; bol iego, Flor. 7; lesz yego, Puł. 11 v.; w głowó iego, Flor. 7; w głowę yego, Puł. 12 r.; w wirzech iego, Flor. 7; w wyrzech yego, Puł. 12 r.; pod nogi iego, Flor. 8; pod nogy yego, Puł. 13 r.; naukó iego, Flor. 9; naukę yego, Puł. 14 v.; przed obliczimo iego, Flor. 9; przed oczyma iego, Puł. 16 r.; od oblicza iego, Flor. 9; iego, Puł. 16 r.; drogi iego, Flor. 9; drogy iego, Puł. 16 r.; occhi iego, Flor. 9; oczy yego, Puł. 16 v.; licze iego,

Flor. 10; oblycze yego, Puł. 18 v.; poweki iego, Flor. 10; yego, Puł. 18 v.; oczu iego, Flor. 10; yego, Puł. 18 v.; yegosz sōda, Puł. 19 r.; nadzeia iego, Flor. 13; yego, Puł. 22 v.; w obeszrenu iego, Flor. 14; iego, Puł. 23 v.; w uszy yego, Puł. 29 r. (Flor. 17. w uszy moie); od oblicza iego, Flor. 17; od lycza yego, Puł. 29 r.; w obezrzeniu iego, Flor. 17; oblycza yego, Puł. 29 v.; w okrōdze iego, Flor. 17; yego, Puł. 29 v., w gne-we iego, Flor. 17; yego, Puł. 29 r.; w oblycznoszczy yego, Puł. 29 r. (Flor. 17. brak); sōdy gego, Flor. 17; szady yego, Puł. 31 r.; oczu iego, Flor. 17 (2 r.); iego, Puł. 31 r. (2 r.); prawd iego, Flor. 17; prawdy yego, Puł. 31 r.; droga iego, Flor. 17; yego, Puł. 31 v.; iegosz iesm neznal, Flor. 17; yegosziesm nyeznał, Puł. 33 r.; crola iego, Flor. 17; krolya yego, Puł. 34 r.; od gorōczoscy iego, Flor. 18; przed gorāczoszczyā yego, Puł. 35 r.; prawicze iego, Flor. 19; prawiczi yego, Puł. 37 r.; sercza iego, Flor. 20; szyercza yego, Puł. 37 v.; na glo-wō iego, Flor. 20; yego, Puł. 38 r.; ne zdradził ies iego, Flor. 20. (Puł. 38 r. nyedyalesz yemu); slawa iego, Flor. 20; yego, Puł. 38 r.; chcze iego, Flor. 21; yego, Puł. 40 r.; boy se iego, Flor. 21; yego, Puł. 42 r.; szukaiō iego, Flor. 21. (Puł. 42 r. szukayō); w obeszrenv iego, Flor. 21 (2 r.). (Puł. 42 v. przednym); dusza iego, Flor. 24; dusze yego, Puł. 47 r.; se iego boiō, Flor. 24; szye yego boyō, Puł. 47 r.; semō iego, Flor. 24; yego, Puł. 47 r.; ze wszech smōtcow iego, Flor. 24; zamētkow yego, Puł. 48 r.; iegosz se bōdō bacz, Flor. 26; yegosz, Puł. 49 v.; nawedził cosczōł iego, Flor. 26; koszczyōł yego, Puł. 50 v.; yego wyelhyz mamy, Puł. 52 r.; ymenu iego, Flor. 28; yego, Puł. 53 v.; w domu swōtēm iego, Flor. 28; yego, Puł. 54 r.; w koszczele iego, Flor. 28; yego, Puł. 54 v.; swōtoscy iego, Flor. 29; yego, Puł. 55 r.; w woli iego, Flor. 29; w wolyey yego, Puł. 55 v.; swōczi iego, Flor. 29, 30; yego, Puł. 55 r, 59 v.; yegosz nyewynowal bog, Puł. 60 r. (Flor. 31. iemusz ne polozil bog grzechu); w iego dusze, Flor. 31; w yego duszy, Puł. 60 r.; dzala iego, Flor. 32; yego, Puł. 62 r.; vst iego, Flor. 32; yego vst, Puł. 62 r.; sercza iego, Flor. 32; yego, Puł. 62 v.; iegosz iest gospodzin bog iego, Flor. 32; yegosz yest gospodzyn bog yego, Puł. 63 r.; miloserdze iego, Flor. 32; yego, Puł. 63 v.; w iego swōte ymō, Flor. 32; yego; Puł. 63 v.; gisz se iego boiō, Flor. 32; ty czo szye yego boya, Puł. 63 v.; chwala iego, Flor. 33; yego, Puł. 64 r.; ymō iego, Flor. 33; yego, Puł. 64 v.; boiōcich se iego, Flor. 33; yego, Puł. 65 r.; ze wszech smōtkow iego, Flor. 33; yego, Puł. 65 r.; swōczi iego, Flor. 33; yego, Puł. 65 r.; boiōczim se iego, Flor. 33; yego, Puł. 65 r.; vszi iego, Flor. 33, Puł. 65 v.; nyepuszczay szye yego, Puł. 65 v. (Flor. 33. nasladuy gi); sidlo iegosz ne we, Flor. 34; yegosz nye wye, Puł. 67 v.; na zbaweny iego, Flor. 34; yego, Puł. 67 v.; z rōku moczniego Flor. 34; yego, Puł. 67 v.; iegosz sōf ne wedzeli, Flor. 34; yegosz yeam nyewyedyzjal, Puł. 68 r.; slugi iego, Flor. 34; sludzy yego, Puł. 70 r.; lichota iego, Flor. 35; lesz yego, Puł. 70 v.; przed oczima iego, Flor. 35; yego, Puł. 70 v.; slowa ust iego, Flor. 35; yego, Puł. 70 v.; w bogaczstwech iego, Flor. 36; yego, Puł. 72 r.; prosi iego,

Flor. 36; yego, Puł. 72 v.; masta iego, Flor. 36; yego, Puł. 73 r.; dnowe iego, Flor. 36; dzyen yego, Puł. 73 v.; plemó iego, Flor. 36; yego, Puł. 74 v.; drogy yego, Puł. 74 v. (Flor. 36. drogó pocoia); semó iego, Flor. 36; yego plemyę, Puł. 74 v.; iózik iego, Flor. 36; yego, Puł. 75 r.; boga iego, Flor. 36; yego, Puł. 75 v.; wszyerczu yego, Puł. 75 v. (Flor. 36. w serczu); drogi iego, Flor. 36; yego, Puł. 75 v; w róku rego (*pro: iego*), Flor. 36; yego, Puł. 75 v.; chodowe iego, Flor. 36; yego, Puł. 75 v.; potópi iego, Flor. 36; potopy yego, Puł. 75 v.; szukal iesm iego, Flor. 36. (Puł. 76 r. szukal yesm gy); masto iego, Flor. 36; yego, Puł. 76 r.; duszę yego, Puł. 81 r. (Flor. 38. duszó moió); iegosz iest ymó gospodnowo, Flor. 39; iegosz iest ymyę boze, Puł. 82 r.; nadzieia iego, Flor. 39; yego, Puł. 82 r.; neprzyaczelow iego, Flor. 40; yego, Puł. 84 v.; ne da iego, Flor. 40; nye da yego, Puł. 84 v.; na loszu bolesci iego, Flor. 40; yego, Puł. 84 v.; w nemoczi iego, Flor. 40; w nymoczy yego, Puł. 84 v.; iego poszeló, Flor. 40; yego, Puł. 84 v; sercze iego, Flor. 40; yego, Puł. 85 r; ymó iego, Flor. 40; yego, Puł. 85 r.; pene iego, Flor. 41; yego, Puł. 87 r.; iego czori, Flor. 44; yego, Puł. 93 v.; w moczi iego, Flor. 45; yego, Puł. 94 v.; na gorze swótey iego, Flor. 47; yego, Puł. 96 v.; w domu iego, Flor. 47; w yego domu, Puł. 96 v.; domu iego, Flor. 48; yego, Puł. 99 v.; slawa iego, Flor. 48; yego, Puł. 99 v.; dusza iego, Flor. 48; yego, Puł. 99 v.; w sziwocze iego, Flor. 48; yego, Puł. 100 r.; crasi iego, Flor. 49; yego, Puł. 100 v.; w obeszrenu iego, Flor. 49. (Puł. 100 v. przed nym); sprawednoszcz iego, Flor. 49; yego, Puł. 101 r.; pelnoszcz iego, Flor. 49; yego, Puł. 101 v.; z ulicz iego, Flor. 54. (Puł. 109 v. z ulycz yey); czakal iesm iego, Flor. 54; szdal yesm yego, Puł. 109 v.; na muri iego, Flor. 54. (Puł. 109 v. na mury yey); oblicza iego, Flor. 54; lycza yego, Puł. 110 v.; obrzód iego, Flor. 54; iego, Puł. 110 v.; serce iego, Flor. 54; yego, Puł. 110 v.; mowy iego, Flor. 54; słowa yego, Puł. 111 r.; w yego wyerze, Puł. 115 v.; domu yego, Puł. 116 r.; miloserdze iego, Flor. 58; yego, Puł. 117 r.; prawdi iego, Flor. 60; yego, Puł. 120 r.; lata iego, Flor. 60; yego, Puł. 120 r.; yegosz szwyatloszcz, Puł. 122 r.; podług dzal iego, Flor. 61; podług skutkow yego, Puł. 122 r.; vczinki iego, Flor. 63; yego, Puł. 124 v.; czeczona iego, Flor. 64; bystroszczy yego, Puł. 125 v.; plód iego, Flor. 64; yego, Puł. 126 r.; strumene iego, Flor. 64; yego, Puł. 126 r.; gotowane iego, Flor. 64; yego, Puł. 126 r.; chwalye yego, Puł. 127 r. (Flor. 65. chwale eius); ymenu iego, Flor. 65, 67; yego, Puł. 127 r., 130 r.; occhi iego, Flor. 65; yego, Puł. 127 v.; głos chwali iego, Flor. 65; yego, Puł. 127 v.; boycze se iego, Flor. 66; yego, Puł. 129 v.; neprzyaczele iego, Flor. 67; yego, Puł. 129 v.; od licza iego, Flor. 67; od oblycza yego, Puł. 129 v.; ymyę yego, Puł. 130 r. (Flor. 67. ymó iemu); od oblicza iego, Flor. 67; przed lyczem yego, Puł. 130 r.; w obeszrenu iego, Flor. 67. (Puł. 130 r. przed nym); chrzeptá iego, Flor. 67; yego, Puł. 131 r.; welmnoasztwo iego, Flor. 67; yego, Puł. 133 v.; czeszcz iego, Flor. 67; mocz yego, Puł.

133 v.; rŏky iego, Flor. 67; yego, Puł. 133 v.; iegosz iesm ne bral, Flor. 68; yegosz, Puł. 134 v.; ymŏ iego, Flor. 68; yego, Puł. 138 r.; dobŏdŏ iego, Flor. 68. (Puł. 138 r. dobŏdŏ yŏ); syemŏ slug iego, Flor. 68; yego, Puł. 138 r.; nyeprzyaczyelow yego, Puł. 138 v.; ymyenya yego, Puł. 139 r.; bog zostal iego, Flor. 70; yego, Puł. 140 r.; neprzyacele iego, Flor. 71; yego, Puł. 142 v.; we dnoch iego, Flor. 71; w dnyoch yego, Puł. 142 v.; owocz iego, Flor. 71; yego, Puł. 143 v.; ymŏ iego, Flor. 71 (2 r.); yego, Puł. 143 v. (2 r.); welmnoisztwa iego, Flor. 71 (2 r.); wyelmostwa yego, Puł. 144 r. (2 r.); drzwi iego, Flor. 73; drzwy yego, Puł. 147 v.; drozdza iego, Flor. 74; yego drozdza, Puł. 150 r.; ymyę yego, Puł. 150 v.; ymŏ iego, Flor. 75; yego, Puł. 150 v.; przebywane iego, Flor. 75; yego, Puł. 150 v.; masto iego, Flor. 75; yego, Puł. 150 v.; ocolo iego, Flor. 75; okolo yego, Puł. 151 v.; dziwi iego, Flor. 77; dzywy yego, Puł. 154 v.; czczy iego, Flor. 77. (Puł. 154 v. moczy bogu); dziwom iego, Flor. 77; yego, Puł. 155 r.; kazny iego, Flor. 77; yego, Puł. 155 r.; dobrze czynŏczich iego, Flor. 77; dobroty yego, Puł. 155 r.; w zacone iego, Flor. 77; yego, Puł. 155 r.; duch iego, Flor. 77; yego, Puł. 155 r.; we zbawenu iego, Flor. 77; yego, Puł. 156 v.; szukachŏ iego, Flor. 77; szukaly yego, Puł. 157 r.; w dziwi iego, Flor. 77; yego, Puł. 157 r.; w obrzodze iego, Flor. 77; w obrzędze yego, Puł. 157 v.; rŏku rego (*pro: iego*), Flor. 77; ręky yego, Puł. 158 r.; prawicza iego, Flor. 77; yego, Puł. 159 r.; swadeczstw iego, Flor. 77; obrzędow yego, Puł. 159 v.; ymyenya yego, Puł. 161 r.; masto iego, Flor. 78; yego, Puł. 162 r.; iegosz ne zna, Flor. 80; yegosz nyeznał, Puł. 165 v.; rŏcze iego, Flor. 80; ręcze yego, Puł. 165 v.; od brzemon iego, Flor. 80; od brzemyon chrzbyet yego, Puł. 165 v.; iegosz iest pomocz, Flor. 83; yegosz yest pomocz, Puł. 169 v.; zbawene iego, Flor. 84; yego, Puł. 171 v.; boiŏczich se iego, Flor. 84; yego, Puł. 171 v.; zaloszena iego, Flor. 86; yego, Puł. 174 r.; leleiana iego, Flor. 88; leleyenya yego, Puł. 177 v.; pelnoszcz yego, Puł. 177 v. (Flor. 88. pelnoszcz iey); w coliczi iego, Flor. 88; w oko-lyczy yego, Puł. 177 v.; rŏkŏ iego, Flor. 88; rękę yego, Puł. 179 r.; od oblicza iego, Flor. 88; przed oblyczym yego, Puł. 179 r.; neprzyaczele iego, Flor. 88; yego, Puł. 179 r.; prawiczŏ iego, Flor. 88; yego, Puł. 179 r.; rog iego, Flor. 88; yego, Puł. 179 r.; stolecz iego, Flor. 88, Puł. 179 v.; syemŏ gego, Flor. 88; szyemyę yego, Puł. 179 v.; sinowe iego, Flor. 88; yego, Puł. 179 v.; syemŏ iego, Flor. 88; yego, Puł. 180 r.; stolecz iego, Flor. 88; stolecz yego, Puł. 180 r.; mecza iego, Flor. 88; myecza yego, Puł. 180 v.; swŏ-toscz yego, Flor. 88; yego, Puł. 180 v.; czywerdzŏ iego, Flor. 88; cawyerdzo yego, Puł. 180 v.; neprzyaczele iego, Flor. 88; yego, Puł. 180 v.; ploti iego, Flor. 88; yego, Puł. 180 v.; dni czasa iego, Flor. 88; dny czassu yego, Puł. 181 r.; prawda iego, Flor. 90; yego, Puł. 184 r.; pod pomy iego, Flor. 90; pod pyory yego, Puł. 184 r.; oblicze iego, Flor. 94; lycze yego, Puł. 189 v.; iego iest morze, Flor. 94; yego yest morze, Puł. 190 r.; ląd iego, Flor. 94; lyud pastwy yego,

Puł. 190 r.; glos iego, Flor. 94; yego, Puł. 190 r.; w rōcze iego, Flor. 94; w ręcze yego, Puł. 190 r.; iego, Wacł. 108 r.; rōczye iego, Flor. 94; ręcze yego, Puł. 190 r.; rance iego, Wacł. 108 r.; wisokoscy gor iego sō, Flor. 94; gor yego, Puł. 190 r.; pastwi iego, Flor. 94; ręku yego, Puł. 190 r.; ymenu iego, Flor. 95; yego, Puł. 191 r.; zbowene iego, Flor. 95; yego, Puł. 191 r.; dziwi iego, Flor. 95; yego, Puł. 191 r.; sławō iego, Flor. 95; sławę yego, Puł. 191 r.; w obeszrenu iego, Flor. 95. (Puł. 191 v. przed nym); w trzech iego, Flor. 95; w trzemy yego, Puł. 191 v.; ymenu iego, Flor. 95; yego, Puł. 191 v.; w trzeme swōtam iego, Flor. 95; yego, Puł. 191 v.; w swōtosci iego, Flor. 95; yego, Puł. 191 v.; neprzyaczele iego, Flor. 96; yego, Puł. 192 v.; stolcza iego, Flor. 96; yego, Puł. 192 v.; okolo iego, Flor. 96; okolo yego, Puł. 192 v.; zyemya yego, Puł. 192 v.; w ocrōdze iego, Flor. 96. (Puł. 192 v. w okolicy); blyzkawicze iego, Flor. 96; yego, Puł. 192 v.; sławō iego, Flor. 96; sławę yego, Puł. 193 r.; swotosczy iego, Flor. 96; yego, Puł. 193 v.; prawotō iego, Flor. 96; prawotę yego, Puł. 193 r.; angeli iego, Flor. 96; yego, Puł. 193 r.; pelnoscz iego, Flor. 97; yego, Puł. 194 v.; kazn iego, Flor. 98. (Puł. 195 v. kazn); ymō iego, Flor. 98; ymyę yego, Puł. 195 v.; swadeczstw iego, Flor. 98; obrzędą yego, Puł. 195 v.; podnoszek nog iego, Flor. 98; yego, Puł. 195 v.; w kaplanech iego, Flor. 98; yego, Puł. 195 v.; na gorze swōtęy iego, Flor. 98; yego, Puł. 196 r.; w obeszrenu iego, Flor. 99. (Puł. 196 r. przedeyn); trzemy iego, Flor. 99; yego, Puł. 196 v.; lud iego, Flor. 99; yego, Puł. 196 v.; prawda iego, Flor. 99; yego, Puł. 196 v.; pastwi iego, Flor. 99; yego, Puł. 196 v.; ymyę yego, Puł. 196 v. (Flor. 99. ymō gospodnowo); miloserdze iego, Flor. 99; yego, Puł. 196 v.; boyō szye yego, Puł. 198 r.; czas smilowana iego, Flor. 101; yego, Puł. 199 v.; nad zemyō yego, Puł. 199 v. (Flor. 101. brak); kamyenye yego, Puł. 199 v. (Flor. 101. brak); chwālō yego, Flor. 101; chwālę yego, Puł. 200 r.; ymenv swōtemv yego, Flor. 102; yego, Puł. 201 r.; iego, Wacł. 10 r.; wszecz odplat yego, Flor. 102, Puł. 201 r.; iego, Wacł. 10 v.; boyōczym sze yego, Puł. 202 r. (Flor. 102. sebe); angeli yego, Flor. 102; yego, Puł. 202 v.; dny yego, Flor. 102, Puł. 202 v.; kazny yego, Flor. 102, Puł. 202 v.; boyōczymy sye yego, Flor. 102; yego, Puł. 202 v.; krolewstwo yego, Flor. 102, Puł. 202 v.; prawda yego, Flor. 102. (Puł. 202 v. brak); vstawenye yego, Flor. 102. (Puł. 202 v. brak); dzyala yego, Flor. 102, Puł. 203 r.; panstwa iego, Flor. 102; yego, Puł. 203 r.; czyncze wolō yego, Flor. 102; yego, Puł. 203 r.; slowo yego, Flor. 102. (Puł. 203 r. slowo); syly yego, Flor. 102; yego, Puł. 203 r.; slugy yego, Flor. 102, 104; yego, Puł. 203 r., 207 v.; w dzaloch yego, Puł. 203 r.; wirzchi yego, Flor. 103; yego, Puł. 203 v.; yegosz nyepzestopyō, Puł. 204 r. (Flor. 103. geysze neprzestōpyō); odzyew yego, Flor. 103, Puł. 204 r.; gymyō yego, Flor. 104; ymyę yego, Puł. 207 r.; w ymenv swyōtem yego, Flor. 104; yego, Puł. 207 r.; dzala yego; Flor. 104; yego, Puł. 207 r.; dzywi yego, Flor. 104; yego, Puł. 207 r.; wybrany iego, Flor. 104; yego, Puł. 207 v.; dywi

yego, Flor. 104; yego, Puł. 207 v.; sōdy yego, Flor. 104, Puł. 207 v.; sōdi vst yego, Flor. 104; yego, Puł. 207 v.; szukaycze oblyczaya yego, Flor. 104; oblycza yego, Puł. 207 v.; bydlyōczy yego, Flor. 104. (Puł. 208 r. bydłōcze ye); noghi yego, Flor. 104; yego, Puł. 208 v.; zelyazo przeszło duszę yego, Puł. 208 v. (Flor. 104. *brak*); słowo yego, Flor. 104, Puł. 208 v.; ksōszōta yego, Flor. 104. (Puł. 208 v. kszyszōta); stare yego, Flor. 104, Puł. 208 v.; lvdv yego, Flor. 104; yego, Puł. 209 r.; w slvghy yego, Flor. 104; slugam yego, Puł. 209 r.; nad nye-przyyaczele yego, Flor. 104; yego, Puł. 209 r.; sprawednosty yego, Flor. 104. (Puł. 210 v. prawot); zakona yego, Flor. 104, Puł. 210 v.; myloserdze yego, Flor. 105; yego, Puł. 210 v.; chwaly yego, Flor. 105; yego, Puł. 211 r.; myloserdza yego, Flor. 105. (Puł. 211 v. twego); chwalō yego, Flor. 105; yego, Puł. 212 r.; rady yego, Flor. 105, Puł. 212 r.; dzał yego, Flor. 105, Puł. 212 r.; słowom yego, Flor. 105 (2 r.), Puł. 212 r., 213 r.; wybrany yego, Flor. 105, Puł. 212 v.; gnyew yego, Flor. 105, Puł. 213 r.; duch yego, Flor. 105; lyud yego, Puł. 213 v.; myloserdza gego, Flor. 105. (Puł. 214 v. swego); dziwy yego, Flor. 106; yego, Puł. 215 v.; myloserdza yego, Flor. 106; yego, Puł. 215 v.; myloserdze yego, Flor. 106; yego, Puł. 215 r.; dzywy yego, Flor. 106 (2 r.), Puł. 216 r.; welny albo przewaly gego, Flor. 106; welny yego, Puł. 217 r.; dzala yego, Flor. 106, Puł. 217 r.; myloserdza yego, Flor. 106; yego, Puł. 217 v.; modlitwa yego, Flor. 108; yego, Puł. 221 r.; synowe yego, Flor. 108 (3 r.); yego, Puł. 221 r. v.; dny yego, Flor. 108, Puł. 221 r.; szona yego, Flor. 108; yego, Puł. 221 r.; byscuptwo yego, Flor. 108; yego, Puł. 221 r.; na prawy yego, Flor. 108; yego, Puł. 108; nad syrotamy yego, Flor. 108. (Puł. 221 v. nad szyrotamy); ymō yego, Flor. 108, 110; yego, Puł. 221 v., 225 v.; maczerze yego, Flor. 108, Puł. 221 v.; yme yego, Flor. 108; ymyenye yego, Puł. 221 v.; ne-prawednost oczczw yego, Flor. 108. (Puł. 221 v. oyczow ye-); w wnan-trza yego, Flor. 108; wnōtrza yego, Puł. 222 r.; w kosczy yego, Flor. 108; yego, Puł. 222 v.; boyōczym se gego, Flor. 110; yego, Puł. 225 r.; prawda yego, Flor. 110, Puł. 225 r., dzalo yego, Flor. 110, Puł. 225 r.; wole yego, Flor. 110; yego, Puł. 225 r.; kaszny gego, Flor. 110; yego, Puł. 225 v.; dzala rōkv yego, Flor. 110; yego, Puł. 225 v.; chwalne gego, Flor. 110; chwalyenye yego, Puł. 226 r.; szemō gego, Flor. 111; yego, Puł. 226 r.; w domv gego, Flor. 111; yego, Puł. 226 v.; sercze gego, Flor. 111; yego, Puł. 226 v.; prawda gego, Flor. 111, Puł. 226 v.; sercze gego, Flor. 111; yego, Puł. 226 v.; prawota yego, Flor. 111, Puł. 227 r.; rog yego, Flor. 111, Puł. 227 r.; ymō gego, Flor. 112. (Puł. 227 v. ymyō boze); slawa gego, Flor. 112; yego, Puł. 227 v.; swōtoszcz gego, Flor. 113; yego, Puł. 228 r.; mocz yego, Flor. 113, Puł. 228 v.; swōtych gego, Flor. 115; yego, Puł. 232 r.; ludzmy yego, Flor. 115; lyudem yego, Puł. 232 r.; luda yego, Flor. 115; yego, Puł. 232 v.; myloserdze gego, Flor. 117 (4 r.); yego, Puł. 233 r. (2 r.), 233 v. (2 r.); myloser-

dzy yego, Flor. 117; yego, Puł. 236 r.; szukayó gego, Flor. 118; yego, Puł. 236 v.; swadeczstwa gego, Flor. 118; yego, Puł. 236 v.; iego, Wacł. 3 v.; na drogach gego, Flor. 118; yego, Puł. 236 v.; iego, Wacł. 4 r.; gegosz wymal gesm só, Flor. 118; yegosz wynmal yesm szye, Puł. 240 r.; gegosz wczóstwo albo dzyal, Flor. 121; yegosz wczęstek, Puł. 257 r.; gory okolo gego, Flor. 124; okolo yego, Puł. 259 v.; chodźó po drogach gego, Flor. 127; yego, Puł. 261 v.; yego, Wacł. 81 r.; w slowe gego, Flor. 129; yego, Puł. 263 v.; iego, Wacł. 19 r.; lychot gego ze wszch, Flor. 129; ze wszch zloszczy yego, Puł. 263 v.; iego, Wacł. 19 v.; smaró gego, Flor. 131; szmyarę yego, Puł. 264 v.; w stan gego, Flor. 131; yego, Puł. 265 r.; no-ghy gego, Flor. 131; yego, Puł. 265 r.; ne oblvdyz yego, Flor. 131; yego, Puł. 265 v.; swóczy gego, Flor. 131; yego, Puł. 266 r.; vbo-ghé gego, Flor. 131. (Puł. 266 r. vboge yey); popy gego, Flor. 131; Puł. 266 r.; neprziyaczele gego, Flor. 131; yego, Puł. 266 r.; w kray odzena gego, Flor. 132; odzyenya yego, Puł. 266 v.; ymenv yego, Flor. 134; yego, Puł. 267 v.; slugy gego, Flor. 134; yego, Puł. 268 r.; myloserdze gego, Flor. 135; yego, Puł. 269 v.; mocz gego, Flor. 135; yego, Puł. 270 r.; przez posrzod gego, Flor. 135; yego, Puł. 270 r.; myloserdze gego, Flor. 135; iego, Puł. 270 v.; czmy gego, Flor. 138; yego, Puł. 274 v.; awatloscz gego, Flor. 138; yego, Puł. 274 v.; w syecy gego, Flor. 140; yego, Puł. 278 v.; przed oblyczym gego, Flor. 141; przed oczyma yego, Puł. 278 v.; yego syn, Puł. 279 v.; dny gego, Flor. 143; dnyowye yego, Puł. 282 r.; lud gegosz pan bog gego, Flor. 143; yegosz gospodzyn bog yego, Puł. 283 v.; welkosczy yego ne koncza, Flor. 144; yego, Puł. 284 r.; smylowana gego, Flor. 144; iego, Puł. 284 v.; wszytka dzala gego, Flor. 144; yego, Puł. 284 v.; boyóczym syó gego, Flor. 144; yego, Puł. 285 v.; ymenv swótemv gego, Flor. 144; yego, Puł. 286 r.; pomocnyk gego, Flor. 145; yego, Puł. 286 v.; iego, Wacł. 125 v.; wynydzé duch yego, Flor. 145; Puł. 286 v.; iego, Wacł. 125 v.; w pane bodze gego, Flor. 145; yego, Puł. 286 v.; iego, Wacł. 125 v.; nadzeyó gego, Flor. 145; nadzeya yego, Puł. 286 v.; iego, Wacł. 125 v.; gegosz bog, Flor. 145; yegosz bog, Puł. 286 v.; iegosz bog, Wacł. 125 v.; za yego dobroczy, Puł. 287 v.; mocz gego, Flor. 146; yego, Puł. 288 r.; iego, Wacł. 129 v.; módrozcy gego, Flor. 146; yego, Puł. 288 r.; iego, Wacł. 129 v.; myloserdze gego, Flor. 146; yego, Puł. 288 v.; iego, Wacł. 130 v.; boyóczym se gego, Flor. 146; yego, Puł. 288 v.; iego, Wacł. 130 v.; duch gego, Flor. 147; yego, Puł. 289 r.; iego, Wacł. 133 v.; przed oblyczym zymnosczy gego, Flor. 147; yego, Puł. 289 r.; molwa gego, Flor. 147; yego, Puł. 289 r.; mowa iego, Wacł. 133 v.; angely gego, Flor. 148; yego, Puł. 289 v.; moczy gego, Flor. 148; yego, Puł. 289 v.; slowo gego, Flor. 148; yego, Puł. 290 r.; ymyó gego samego, Flor. 148; yego, Puł. 290 v.; wszem swótytm gego, Flor. 148; yego, Puł. 290 v.; chwala gego, Flor. 148, 149; yego, Puł. 290 v., 291 r.; ymó gego, Flor. 149; yego, Puł. 291 r.; w swótych gego, Flor. 150; yego, Puł. 291 v.; iego, Wacł. 142 r.;

welkoszczy gego, Flor. 150; yego, Puł. 291 v.; syly gego, Flor. 150; yego, Puł. 291 v.; moci iego, Wacł. 142 r.; w sylach gego, Flor. 150; yego, Puł. 291 v.; ymó gego, Flor. Isai.; yego, Puł. 293 r.; wzywaycze ymó gego, Flor. Isai.; yego, Puł. 293 r.; wynalezona gego, Flor. Isai.; yego, Puł. 293 r.; przeczywny gego, Flor. Ann.; yego, Puł. 296 r.; ymó gego, Flor. Moy.; yego, Puł. 296 v.; woyskó gego, Flor. Moy.; yego, Puł. 297 r.; poszrod gego, Flor. Moy. (Puł. 299 r. poszrod morza); słowa gego, Flor. Habac.; yego, Puł. 299 r.; przed oblyczym gego, Flor. Habac.; yego, Puł. 299 v.; w rók v gego, Flor. Habac.; yego, Puł. 299 v.; ku wecznoscy gego, Flor. Habac.; yego, Puł. 299 v.; noghy gego, Flor. Habac.; nogy yego, Puł. 299 v.; blask gego, Flor. Habac.; yego, Puł. 299 v.; mocz gego, Flor. Habac.; yego, Puł. 299 v.; yego yen szrze, Puł. 301 r.; synowy yego, Puł. 302 v.; yego sódy, Puł. 302 v.; lyud yego, Puł. 303 r.; wodza yego, Puł. 303 v.; dziedzycztwa yego, Puł. 303 r.; synowe yego, Flor. 304 v.; lyud yego, Puł. 307 v.; kv gegosz przyszczv, Flor. Atan.; ku yegosz przyszczyu, Puł. 311 r. (Wacł. 113 v. ku ktoregoz prziscziu). *Przez omyłkę zdaje się powstała w psalterzu Floryjańskim forma igo, pełnosność igo, 95; zamiast iego; w Puławskim 192 r. pełnoszcz yego.*

W znaczeniu accusativu: w iegosz iesm pwal, Flor. 40; w yegosz yesm pwal, Puł. 85 v.; yegosz mylowal, Puł. 95 v. (Flor. 46. idsz milowal); w gegosz wszytek zbor czerekwy yma pwacz, Puł. 120 v.; blogoslawoni iegosz ies wibrat, Flor. 64; yegosz yes wybral, Puł. 125 v.; iegosz ies vderzył, Flor. 68; yegoszesz ty vderzył, Puł. 137 r.; kroyowy yego wzywayó, Puł. 142 r.; iegosz ies poczwrdzil sobe, Flor. 79 (2 r.); yegoszes poczwyrđzil sobie, Puł. 164 v. (2 r.); bog yegoz slawą w radzye szwyętych, Puł. 177 r. (Flor. 88. iensze slawon bódze); iegosz ti nawczisz gospodne, Flor. 93; yegosz ty naucaasz boze, Puł. 188 v.; yegoszesz stworzył, Puł. 206 r. (Flor. 103. genz yes stworzył); yegozz wybral gyey, Flor. 104; yegosz wybral gy, Puł. 209 r.; powyszcz yego, Flor. 106. (Puł. 217 v. powyszcz yego); bódó strzedz gego, Flor. 118; będę strzec yego, Puł. 239 v.; strzedz bódó iego, Wacł. 23 r.; gysz strzegó gego, Flor. 126; yego, Puł. 261 r.; oszywy gego, Flor. Habac. (Puł. 299 r. ozywy ye).

Formy z przyimkami mają na początku spółgłoskę n, nego: od nego, Flor. prol. 2; od nyego, Puł. 3 r.; od nego, Flor. 17, 54, 61 (2 r.), 67, 71; od nyego, Puł. 29 v., 110 r., 120 v., 121 r., 132 v., 143 v.; od nego, Flor. 32. (Puł. 62 v. przed nym); do nyego, Puł. 157 v. (Flor. 77. knemu); od nego, Flor. 88, 108; od nyego, Puł. 180 r., 222 r.; w nego, Flor. 129; vnyego, Puł. 263 v.; u nyego, Wacł. 19 r.

Nader rzadka jest forma go: owa ne bilo go, Flor. 36; owo go nye, Puł. 76 r.; bo go wyelye yest, Puł. 47 r. (Flor. 24. wele wem iest). Z partykuły przeczącej nie i formy iego, a raczej go powstał wyraz nego, który znajdujemy niekiedy w psalterzu Puław-

skim: nie iest ktoby vczynyl dobre nyego asz do iednego, 21 v. (Flor. 13. ne iest asz do iednego); nyego yenby dobrze vczynyl, Puł. 107 r. (Flor. 52. ne iest iensze bi vczynil dobre); *ślad przejścia formy* nyeyego w nyego mamy w przykładsie nyeyego asz do gednego, Puł. 107 r. (Flor. 52. ne yest asz do iednego). *Ta okoliczność, że negacja nie w znaczeniu*: nie ma, nie jest, stoi z genetiwm, świadczy o bardzo starożytnym pochodzeniu psalterza Puławskiego, i jest po części także dowodem, że nie jest on przepisany z Flor., w którym w tych trzech miejscach jest już późniejszy zwrot nie jest. Widocznie więc za wóbr psalterzowi Puławskiemu służył o wiele starszy jakiś psalterz, niż Floryjański. O znaczeniu, jakie tu ma negacja, porówn. Miklosicha, Vergl. Gram. IV. 72, i rozprawę Von der Negation in den slav. Spr. 3; Nehring, Iter Flor. 36.

Masculina. Mojego, mego: ducha mogego, Flor. 141; moyego, Puł. 279 r.; domu moiiego, Flor. 100; mego, Puł. 197 v.; od zamótka mego, Flor. 31; od zamętka mego, Puł. 61 r.; w dzen zamóta mego, Flor. 76; w dzyen zamętka me (*sic*), Puł. 152 r.; w dzen zamóta mego, Flor. 85; zaméta mego, Puł. 172 v.; od boga mego, Flor. 17, Puł. 30 v.; wchodi boga mego, Flor. 67; boga mego, Puł. 132 v.; w domu boga mego, Flor. 83. (Puł. 170 r. w domu boga); boga mego, Flor. 118, 113, Puł. 248 v., Wacł. 38 r.; szywot dvcha mego, Flor. Isai. sec.; ducha mego, Puł. 294 r.; lichotó grzecha mego, Flor. 31; grzecha mego, Puł. 60 v.; od grzecha mego, Flor. 50, Puł. 103 v., K. Świdz.; kelicha mego, Flor. 15. (Puł. 24 v. czyrpyenya mego); sziwota mego, Flor. 22, 25, 26 (2 r.); zywota mego, Puł. 44 r., 49 r., 50 r. v.; bogu sziwota mego, Flor. 41; zywota mego, Puł. 87 r.; od mego zywota, Puł. 122 v.; z ludu mego, Flor. 88; z lyudu mego, Puł. 178 v.; bódóły strzedz obrzóda mego, Flor. 131; obrzęd mego, Puł. 265 v.; chleba mego, Flor. 101; mego, Puł. 198 v.; ostali sô zacona mego, Flor. 88; zakonu mego, Puł. 179 v.; glosa mego, Puł. 154 r. (Flor. 77. zacon moy); ne sliszał lud moy glossa mego, Flor. 80; glossa mego, Puł. 166 r.; glosza mego sluzay, Flor. 118, 145. (Puł. 252 r. glos moy sluchay); od owecz oczcza mego, Flor. prol.; z domu oczcza mego, Flor. prol.; bog oczcza mego, Flor. Moy.; oycza mego, Puł. 296 v.; wchodi crola mego, Flor. 67; krolya mego, Puł. 132 v.; od boga zbawiczela mego, Flor. 23. (Puł. 245 r. zbawyczyela swego); czlowek pocioia mego, Flor. 40; mego, Puł. 85 v.; poszrod domu mego, Flor. 100; poszrod domu mego; Puł. 197 r.; w stan domv mego, Flor. 131; w stayn domu mego, Puł. 264 v.

Jako accusativus: oddalil ies .. blisznego moiiego, Flor. 87. (Puł. 176 v. blysszego); gdi pwam w boga mego, Flor. 68; w boga mego, Puł. 134 v.; nalazl iesm dawida slugó mego, Flor. 88; slugó mego, Puł. 178 v.

Twojego nader rzadko znajdujemy: natwardszego przebytku twojego, Flor. Moy.; przebytku twego, Puł. 298 v.

Powszechną w obu psalterzach jest forma twego: z przebitka twego, Flor. 51; twego, Puł. 106 r.; ducha swótego twego ne oteymuy,

Flor. 50; twego, Puł. 104 r, Wacł. 9 r.; kamo poydó twego, Flor. 138; kamo poydę od ducha twego, Puł. 274 r.; ot odwocza (*sic*) brwcha twego, Flor. 131; brzucha twego, Puł. 265 v.; z wszech dnow szywota twego, Flor. 127; zywota twego, Puł. 262 r.; w obezrzenu luda twego, Flor. 67. (Puł. 130 v. przed twoy lyud); w dobrowolstwye lvda twego, Flor. 105; lyuda twego, Puł. 211 r.; w radoschy lvda twego, Flor. 105; lyuda twego, Puł. 211 r.; we zbawyenye lyuda twego, Puł. 300 v.; sstrzegó sóda twego, Flor. 105. (Puł. 211 r. sóda); podług sóda twego, Flor. 118, 145 (2 r.), Puł. 252 r. v.; ducha gniewu twego, Flor. 17; gnyewu twego, Puł. 30 r.; od oblicza gniewu twego, Flor. 37; gnyewa twego, Puł. 77 r.; roserdze gniewu twego, Flor. 68; gnyewa twego, Puł. 137 r.; mocz gniewu twego, Flor. 89; gnyewa twego, Puł. 183 r.; weszrod kosczola twego, Flor. 47; twego, Puł. 97 r.; od cosczola twego, Flor. 67; twego, Puł. 133 r.; okolo stola twego, Flor. 127, Puł. 262 r.; sztolu thwego, Wacł. 81 v.; s twego zakona, Flor. 93, Puł. 188 v.; ze zakona twego, Flor. 118; zakona twego, Puł. 238 r.; z zakona twego, Wacł. 6 r., Flor. 118, Puł. 239 r, Wacł. 7 v.; strzedz bódó zakona twego, Flor. 118; twego, Puł. 240 v., Wacł. 24 v.; od zakona twego, Flor. 118, 49, Puł. 241 v., Wacł. 25 v.; zostayócze zakona twego, Flor. 118, 49, Puł. 241 v.; strzegł gesm zakona twego, Flor. 118, 49; twego, Puł. 242 r., Wacł. 26 v.; strzedz zakona twego, Flor. 118, 57; twego, Puł. 242 r., Wacł. 26 r.; zakona twego ne zapomnal gesm, Flor. 118, 57, 105, 153; twego, Puł. 242 v., 247 v., 252 v., Wacł. 27 r., 37 r.; ot zakona twego, Flor. 118, 145; twego, Puł. 252 r.; glos gromu twego, Flor. 76, Puł. 153 v.; ot glossa groma twego, Flor. 103, Puł. 204 r.; w oblicze pomazancza twego, Flor. 83; twego, Puł. 170 r.; przemene nene pomazancza twego, Flor. 88; twego, Puł. 181 v.; nagotowane stolcza twego, Flor. 88; twego, Puł. 178 r.; domu oczcza twego, Flor. 44; oycza twego, Puł. 93 v.; kopya twego, Puł. 300 v.; crasó domu twego, Flor. 25; twego, Puł. 49 r.; domu twego, Flor. 35, Puł. 71 r.; z domu twego, Flor. 49, Puł. 101 r.; w dobrich domu twego, Flor. 64; twego, Puł. 125 v.; miloscz domu twego, Flor. 68; twego, Puł. 135 r.; w sczanach domv twego, Flor. 127; twego, Puł. 262 r. (Wacł. 81 r. domu szwego); od slugi twego, Flor. 26; od slugy twego, Puł. 51 r., Flor. 68, Puł. 136 r.; na modlitwó slugi twego, Flor. 79; slugy twego, Puł. 163 v.; wvesel duszó slugi twego, Flor. 85; twego, Puł. 172 r.; obrzód slugi twego, Flor. 88; slugy twego, Puł. 180 v.; szvkay slughy twego, Flor. 118, 169; twego, Puł. 255 r., Wacł. 116 r.

Jako accusativus: chwaly boga twego, Flor. 147, Puł. 288 v.; chwal boga twego, Wacł. 288 v.; potópil ies pomazancza twego, Flor. 88; twego, Puł. 180 r.; spytay oycza twego, Puł. 302 v.; zapomnyal yes boga stworzyczelya twego, Puł. 304 r.; zbawona vczin slugó twego, Flor. 85; slugę twego, Puł. 172 r.; przymy slughó twego, Flor. 118, 121; slugę twego, Puł. 249 r.; slugó twego, Wacł. 39 r.;

prze dawyda slugó twego, Flor. 131; slugę twego, Puł. 265 r.; otk-
piał ges dauyda slvgan twego, Flor. 143; slugę twego, Puł. 282 v.

Swojego również bardzo rzadko znajdujemy i to tylko we Flor.:
ne odpódzil gospodzin luda swiego, 94. (Puł. 190 r. brak; Wacł.
308 r. lyuda swego); powyszy rog pomazancza swowego, Flor. Ann.
(Puł. 296 v. swego).

Ogólną formą jest ściągnięta swego: pomocznika swego, Flor.
51; swego, Puł. 106 r.; we scriczu przebitku swego, Flor. 26; stana
swego, Puł. 50 v.; z nagotowanego przebitka swego, Flor. 32, Puł.
63 r.; lyuda swego, Puł. 21 v.; luda swego, Flor. 13, 27; swego,
Puł. 23 r, 53 r.; ióczstwo luda swego, Flor. 52; swego, Puł. 107 v.;
ne odpódzy gospodzin luda swego, Flor. 93; swego, Puł. 188 v.; se
kópszóty luda swego, Flor. 112; swego, Puł. 228 r.; okolo luda swe-
go, Flor. 124; swego, Puł. 259 v.; rog luda swego, Flor. 148; swego,
Puł. 290 v.; myloszczywy będzie zyemy lyuda swego, Puł. 307 v.;
gniewu swego, Flor. 9; gnyewu swego, Puł. 16 r.; szczyeszce gaye-
wa swego, Puł. 158 v. (Flor. 77. szczye gnewu swemu); w dzien gne-
wa swego, Flor. 109; swego, Puł. 224 v.; odgymcza zbawena poma-
zancza swego, Flor. 27; swego, Puł. 53 r.; oleia swego, Flor. 4;
olyeya swego, Puł. 6 r.; od boga zbawyczyelya swego, Puł. 45 r.
(Flor. 23. mego); zostal boga stworzyczyelya swego, Puł. 304 r.; pa-
nem domu swego, Flor. 104; swego, Puł. 208 v.

Jako accusativus: poslal angela swego, Flor. prol.; pomazal me
w miloserdzu pomazancza swego, Flor. prol.; zbawóna vczinil gospo-
dzin pomazancza swego, Flor. 19; swego, Puł. 37 r.; pascz iaceba
slugó swego, Flor. 77; slugę swego, Puł. 160 v.; wibrat dawida slugó
swego, Flor. 77; swego, Puł. 160 v.; poslal moyszesza slugó swego,
Flor. 104; slugę swego, Puł. 209 r.; dziwna vczinil gospodzin swó-
tego swego, Flor. 4; szwyętego swego, Puł. 5 v.

Naszego: zamótkka naszego, Flor. 43; zamétkka naszego, Puł. 91
v.; croma boga naszego, Flor. 17; kromye boga naszego, Puł. 32 r.;
boga naszego, Flor. 19, Puł. 36 v.; w ymyenyu gospodna boga na-
szego, Puł. 37 r. (Flor. 19. w ymenu gospodnowe); zapomneli iesmi
ymó boga naszego, Flor. 43; zapomnyely ymyenya boga naszego, Puł.
91 r.; w mescze boga naszego, Flor. 47 (2 r.); naszego, Puł. 96 v.
(Puł. 97 r. boga mocy); bódz sywatloscz gospodna boga naszego,
Flor. 89; boga naszego, Puł. 183 v., Wacł. 15 v.; w trzemach domu
boga naszego, Flor. 91; boga naszego, Puł. 186 v.; zbawene boga
naszego, Flor. 97; boga naszego, Puł. 194 r.; prze dom gospodna
boga naszego, Flor. 121, Puł. 257 v.; w trzech domowych boga
naszego, Flor. 133; boga naszego, Puł. 267 r.; w stremach domv
boga naszego, Flor. 134; w trzech boga naszego, Puł. 267 v.;
opleczene albo czala przygócze tesz pana naszego, Flor. Atan.; naro-
dzenia tesz gospodna naszego, Puł. 310 r.; wczilenie tesz pana na-
szego, Wacł. 112 r.; yako brata naszego, Flor. 34, Puł. 68 r.; we
wazelke dny szywota naszego, Flor. Isai. sec.; zywota naszego, Puł.
295 r.; crola naszego, Flor. 88; krolya naszego, Puł. 178 v.

W znaczeniu *accusativu*: błogosławcze poganowe boga naszego, Flor. 65; boga naszego, Puł. 127 v.

Waszego: nechayze wznaszacz rogu waszego, Flor. 74; rogu waszego, Puł. 150 r.

Wszego (*nomin. sing. starosł. ѡсьго*): ze wszego zamótkka, Flor. 53. (Puł. 108 v. ze wszelkyego zamétkka); ze wszego szmutku, Wacł. 3 r.; wszego lyuda pogansego, Puł. 116 v. (Flor. 58. wszitco poganstwo); przed oczyma wszego luda yego, Flor. 115; swego lyuda yego, Puł. 232 v., *forma swego o wiele starsza od téj, która jest w psalterzu Floryjanskim, por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 228*; ne zaszeł wszego gnowu swego, Flor. 77; swego gnyewu wszego, Puł. 157 v.; wszego dna, Flor. 36. (Puł. 74 v. całego dna); wszego dna, Flor. 37, 43 (2 r.), 55 (3 r.); wszego dna, Puł. 78 r., 89 v., 90 v., 111 v. (2 r.), 112 r.; wszego dna, Flor. 70 (2 r.), 85, 87, 88, 101. (Puł. 140 v., 141 v., 172 r., 175 v., 178 r., 198 v. wszystek dzyen); wszego dna, Flor. 71, 73, 87, 139; wszego dna, Puł. 143 v., 149 r., 176 v., 276 r.

§. 250. *Neutra. Mojego*: w chczenu picza moiego, Flor. 68. (Puł. 136 v. w pragnoszczy moyey); nyevmyétstwa moyego, Puł. 46 v.

Mego: nevmenstwa mego, Flor. 24; dziedzycztwa mego, Puł. 24 v. (Flor. 15. dziedzini moiey); v myeszcze phylgrzymstwa mego, Flor. 118, 49; pótmycztwa mego, Puł. 241 v.; pielgrzymowanya mego, Wacł. 26 v.; mislene sercza mego, Flor. 18; szycerza mego, Puł. 36 r.; sercza mego, Flor. 21, 24, 37, 39, 48, 72, 100, 118; szycerza mego, Puł. 41 r., 47 v., 77 v., 82 v., 98 r., 146 v., 197 r., 236 v.; wyessyelye szycerza mego só, Puł. 248 r. (Flor. 118, 105. weszele syer-cze mogo só); weszele szercza mego só, Wacł. 37 v.; ne spu-szczay sercza mego, Flor. 140; szycerza mego, Puł. 277 v.; szer-cza mego, Wacł. 17 r.; miloserdza za prawdó mego ne rozproszó, Flor. 88; myloszyerdzya mego, Puł. 179 v.; zbawene oblicza mego, Flor. 41 (2 r.); lycza mego, Puł. 86 v.; oblycza mego, Puł. 87 v.; oblicza mego, Flor. 42, 43; oblycza mego, Puł. 88 v.; lycza mego, Puł. 90 v.; od czakana mego, Flor. 118, 113; od czeka-nya mego, Puł. 248 v. (Wacł. 38 r. prze oczekowanie moie); czyr-pyeaya mego, Puł. 24 v. (Flor. 15. kelicha mego); w losze postlana mego, Flor. 131; poslanya mego, Puł. 264 v.; od glossa stópkana mego, Flor. 101; stékanya mego, Puł. 198 v.; lichota stópana mego, Flor. 48. (Puł. 98 v. lichota nogy mey); w dzien zamóczana mego, Flor. 58; zamóczony mego, Puł. 118 r.; słowa zgrzeszena mego (*pro: mego*), Flor. 21; zgresszenya mego, Puł. 39 v.; zbawena mego, Flor. 17; zbawyeny mego, Puł. 28 v., 32 r. (2 r.) (Puł. 17. twego, 2 r.); zbawena mego, Flor. 17, 21, 37, 50, 87, 88, 139; zbawyeny mego, Puł. 33 v., 39 v., 79 r., 104 v., 174 v., 179 r., 276 v.; na poczókv (*sic*) weszele mego, Flor. 136; wyessyelya mego, Puł. 271 v.; szu-kayaczy mego zła, Puł. 67 r. (Flor. 34. misłócz mne zlaa); mego zła, Puł. 83 v., 138 v. (Flor. 39. mego zlego, 69. mne zlich).

Twojego : prosby serca twoiego, Flor. 36.

Twego : szyercza twego, Puł. 72 v.; sercza twego, Flor. 19; szyercza twego, Puł. 36 v.; s poszrod lona twego, Flor. 73; lona twego, Puł. 148 r.; prõt crolewstwa twego, Flor. 44; krolestwa twego, Puł. 92 v.; krolestwa twego, Flor. 144 (2 r.), Puł. 284 v., 285 r.; prõt dziedzistwa twego, Flor. 73; dziedzycztwa twego, Puł. 147 r.; na gorze dziedzycztwa twego, Flor. Moy.; dziedzycztwa twego, Puł. 298 v.; miloserdza twego, Flor. 5, 24, 39, 50; myloszyerdza twego, Puł. 7 r., 46 v., 83 r., 103 r.; we mnosztatwe miloserdza twego Flor. 68; myloszerdza twego, Puł. 135 v.; napelnieni iesmi rano miloserdza twego, Flor. 89. (Puł. 183 r. myloszyerdzja); mnostwa myloszyerdza twego, Puł. 211 v. (Flor. 105. yego); podlug myloserdza twego, Flor. 108, 118, 121, 145; twego, Puł. 223 r., 249 r., 252 r.; myloszyerdzja twego pelna yest zyemya, Puł. 242 v. (Flor. 118, 57. mylosczy twogy); myloserdza twego wele, Flor. 118, 145; myloszyerdzja twego, Puł. 252 v.; w duchu roszyerdza twego, Puł. 297 r. (Flor. Moy. gniew twogego); pan strzezy weszcza twego y wyszcza twego, Flor. 120; weszczya twego y wyszczya twego, Puł. 256 v.; sweczca oblicza twego, Flor. 4; twego, Puł. 6 r.; od oblicza twego, Flor. 9, 16; twego, Puł. 13 v., 26 r.; w brzemo oblicza twego, Flor. 20; twego, Puł. 38 v.; ne odwracay oblicza twego, Flor. 26; lycza twego, Puł. 51 r.; we skriczu oblicza twego, Flor. 30; twego, Puł. 59 r.; oswezene oblicza twego, Flor. 43; twego, Puł. 89 r.; oblycza twego będo proszycz, Puł. 93 v. (Flor. 44. oblicze twe chwalicz będo); od karana oblicza twego, Flor. 79; twego lycza, Puł. 164 v.; w swatlosci oblicza twego, Flor. 88; twego, Puł. 178 r.; w oswezenu oblicza twego, Flor. 89; oblycza twego, Puł. 182 v.; ne otwrazay oblicza twego, Flor. 101; twego, Puł. 198 r.; w otwroceny oblyczage twego, Flor. 103; oblycza twego, Puł. 206 r.; prosyl gesm oblycza twego, Flor. 118, 57; twego, Puł. 242 r. (Wact. 26 r. modlylem se przed obliczim twogim); od oblycza twego vczeko, Flor. 138; twego, Puł. 274 r.; ne otwrazay oblycza twego, Flor. 142; twego, Puł. 280 v.; podlug mnosztatwa lutowana twego, Flor. 50; lyutowanya twego, Puł. 103 r.; liutowania twego, K. Świdz.; od odzena twego, Flor. 44; od odzyenya twego, Puł. 93 r.; ad (*pro*: od) karana twego, Flor. 17; od karanya twego, Puł. 30 r.; od pokarana twego, Flor. 75; od poswarzenya twego, Puł. 151 r.; od porokowanya twego, Flor. 103, Puł. 204 r.; od gniewu rozgniewana twego, Flor. 84, 101; twego, Puł. 170 v., 199 r.; zbawena twego, Flor. 17. (Puł. 32 r. mego); wesele zbawena twego, Flor. 50. (Puł. 104 v. mego); w prawdze zbawena twego, Flor. 68; twego, Puł. 135 v.; szdal gesm zbawena twego, Flor. 118, 161; twego, Puł. 253 v.; sđal gesm zbawena twego, Flor. 118, 169; twego, Puł. 254 v.; slutowana twego, Flor. 24, 39, 68; twego, Puł. 46 v., 83 r., 136 r.; pamópczen bōdz sebrana twego, Flor. 73. (Puł. 147 r. sebranya); podlug ymena twego, Flor. 47; podlug ymyenya twego, Puł. 97 r.; czakacz bōdo ymena twego, Flor. 51; twego, Puł. 106 v.; boiōczim

se ymena twego, Flor. 60; twego, Puł. 120 r.; przebit ymena twego, Flor. 73; twego, Puł. 147 v.; ymena twego ne wziwali, Flor. 78; ymyenya twego, Puł. 161 v.; prze sławo ymena twego, Flor. 78; twego, Puł. 162 r.; szukacz bódó ymena twego, Flor. 82. (Puł. 168 v. szukacz bédó ymyę twoe); abi se halo ymena twego, Flor. 85; twego, Puł. 173 r.; bacz se bódóó ymena twego, Flor. 101; twego, Puł. 199 v.; podług welicoscy ramena twego, Flor. 78; ramyenya twego, Puł. 162 v.; w welykoszczy ramena twego, Flor. Moy.; ramyenya twego, Puł. 298 v.: podług słowa twego, Flor. 118, Puł. 238 v., Wacł. 7 r.; Flor. 118, Puł. 240 v. (Wacł. 24 r. podług wimowi twoiey); pomny słowa twego, Flor. 118, 49, Puł. 241 r. (Wacł. 25 v. Pamiatay na slowe twoie); smyluy szye nademno podług słowa twego, Puł. 242 r. (Flor. 118, 57. smylvy se nad mno, *podobnie* Wacł. 26 r., *reszty brak*); słowa twego strzegł gesm, Flor. 118, 65, Puł. 243 r. (Wacł. 28 r. wimowi twoie strzeglem); podług słowa twego, Flor. 118, 65, Puł. 243 r., Wacł. 27 v.; podług słowa twego, Flor. 118, 73, 105, Puł. 244 r., 247 v., Wacł. 37 r.; od licza twego, Flor. 50; od lycza twego, Puł. 104 r.; od oblicza twego, Wacł. 9 r.; ne odwracay licza twego, Flor. 68; lycza twego, Puł. 136 r.

Swojego: w newynowaczstwe sercza swiego, Flor. 77. (Puł. 161 r. w uyewynoszczy swoyey); miloserdza swiego (ne oddalil), Flor. 65. (Puł. 128 v. myloszyerdze swoye); spadnene sidla swiego, Flor. 34; swoyego szydla, Puł. 67 r.

Swego: myesta swego (nye pozna), Flor. 102; myasta swego, Puł. 202 v.; lona swego (ne napelnyl), Flor. 128; lona swego, Puł. 263 r.; wszego bydla swego, Flor. 104; wszego paynstwa swego, Puł. 208 v.; ne naprawilo sercza swego, Flor. 77. (Puł. 155 r. nye naprawlyo szyerce swe); any otwroczył iest oblicza swego, Flor. 21; lycza swego, Puł. 42 r.; podług mnostwa myloszerdza swego, Puł. 214 v. (Flor. 105. myloserdza gego); w chczyenyv pycza swego, Flor. 103. (Puł. 204 v. w pragnoszczy swoye); z losza swego, Flor. 18, Puł. 35 r.; ne da bogu laskana swego, Flor. 48; laskanya swego (*pro: swego, por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 219*), Puł. 98 v.; gniew rozgnewana swego, Flor. 77; gnyew zognywana swego, Puł. 158 v.; od boga zbawyenya swego, Puł. 304 r.; czyala swego koszczyol, Puł. 45 v.; strzegł jako zrzenycze oka swego, Puł. 303 r.; dobra swego ne dal iest, Flor. 14. (Puł. 23 v. dobitka swego).

Naszego, waszego: zapominasz vboszatwa naszego, Flor. 43; vbostwa naszego, Puł. 91 v.; bog zbawena naszego, Flor. 67; zbawyenya naszego, Puł. 132 r.; bosze zbawena naszego, Flor. 78. (Puł. 162 r. boze zbawyenye nasze); w znameniti dzen swópczena waszego, Flor. 80. (Puł. 165 r. god wasszych).

Wszego: wszego somnyenya, Puł. 9 v.; konyecz wszego skonanya, Puł. 34 r.; wszego dobrego, Flor. 33, Puł. 65 r.; ode wszego pocolena, Flor. 44; ode wszego pokolyenya, Puł. 94 r.; ne zaberze wszego, Flor. 48; nyczabyerze wszego, Puł. 99 v.; wszego bydla,

Flor. 104; waszego paynstwa, Puł. 208 v.; ote waszego zlego, Flor. 120; odewszego zlego, Puł. 256 v.

§. 251. *Femmina*: pelnoszcz iey, Flor. 23; pelnoszcz gyey, Puł. 44 v.; bliszne iey przinesoni bódó tobe, Flor. 44; blyszne yey, Puł. 93 v.; bog poszrod iey, Flor. 45; poszrod yey, Puł. 95 r.; we czyy iey, Flor. 47; w moczy yey, Puł. 97 v.; rozdzelaiąc domi iey, Flor. 47; domy yey, Puł. 97 v.; meza yey dal zabyecz, Puł. 103 r.; z ulycz yey, Puł. 109 v. (Flor. 54. iego); na mury yey, Puł. 109 v. (Flor. 54. na muri iego); vzdrow scruszeña iey, Flor. 59; skruszenie yey, Puł. 118 v.; vczwerdzil ieam slupy iey, Flor. 74; slupy yey, Puł. 149 v.; chrost iey cedri, Flor. 79; chrost yey, Puł. 164 r.; czma iey, Flor. 79; czyen yey, Puł. 164 r.; dokonay yey, Puł. 164 r. (Flor. 79. doconay íó): zkazył ies szcanó iey, Flor. 79; szczyanę yey, Puł. 164 r.; w obezrzeniu iey, Flor. 79. (Puł. 164 r. przed nyó); odrosly iey, Flor. 79. (Puł. 164 r. odroszly swe); sadzil ies corzene iey, Flor. 79; korzenie yey, Puł. 164 r.; pelnoszcz iey ti ies zaloszil, Flor. 88. (Puł. 177 v. pelnoszcz yego); na ustawyczstwy gyey, Flor. 103; na vstawycztwy yey, Puł. 203 v.; szwkacz gey bódó, Flor. 118; szukacz gyey, Puł. 239 v.; szukacz bada gey, Wacł. 23 r.; gesm gey chezał, Flor. 118; yesm yey chczał, Puł. 239 v.; yze iey chezałem, Wacł. 23 v.; wdowó gey blogoslawanc blogoslawycz bódó, Flor. 131; wdowę gey, Puł. 266 r.; w poszrodkv gey, Flor. 136; poszrod yey, Puł. 271 r.; gora na yeyze wysokoszczy, Puł. 23 r.; goró ieysze dobila prawicza iego, Flor. 77; yeyze dobyła, Puł. 159 r.; geysze (granicy) ne przestópyó, Flor. 103. (Puł. 204 r. yegosz (kraju) nyeprzestopyó).

Mojéj: z brzucha matky moiey, Flor. 21; matky moyey, Puł. 40 v.; z ręki moyey, Puł. 307 r.; od lichoti moiey, Flor. 17. (Puł. 31 r. mey); od lychoti moyey, Flor. 50; od zloszczy moyey, Puł. 103 v.; od lychoty moye, K. Świdz.; podług prawdy moiey, Flor. 17 (2 r.); moyey, Puł. 30 v.; moyey, Puł. 31 r.; podług prawdy moyey, Puł. 69 v (Flor. 34. twoiey); gisz chczó prawdi moiey, Flor. 34; moyey, Puł. 70 r.; neprawdy moiey ne scrił ieam, Flor. 31. (Puł. 60 v. mey); prosby moiey, Flor. 16; moyey, Puł. 25 v.; moyey prosby, Flor. 27; proszby moyey, Puł. 52 r.; głos prosby moiey, Flor. 27, 30, 65, 85. (Puł. 53 r. twoyey); proszby moyey, Puł. 59 v., 128 v., 172 v.; głos prosby moyey, Flor. 139; prozby moyey, Puł. 276 v.; slyszay prosby moyey, Flor. 141. (Puł. 279 r. baczay na prozbę moyey); prosby moiey, Flor. 5; modlytwy moyey, Puł. 6 v.; ne oddalil modlitwi moiey, Flor. 65. (Puł. 128 v. nye odrzuczyl modlytwę moyey); głos modlytwy moyey, Flor. 114, Puł. 231 r.; aluszayócze glossa modlytwy moyey, Flor. 129. (Puł. 263 v. glossa modlytwy moye); wlosy głowi moiey, Flor. 39. (Puł. 83 v. moye wlosay); mocz głowi moiey, Flor. 59; głowy moyey, Puł. 119 r.; nad wlosy głowi moiey, Flor. 68; moyey, Puł. 134 v.; przyyócze głowy moyey, Flor. 107; głowy moyey, Puł. 219 v.; ne vtlusczy głowy moyey, Flor. 140; głowy moyey, Puł. 278 r.; bosze chawly (sic) moyey, Flor. 108;

chwały moyey, Puł. 220 v.; część dziedziny moiey, Flor. 15. (Puł. 24 v. dziedzycztwa mego); garnecz nadzieie moiey, Flor. 59; moyey, Puł. 119 r.; w pomocz nadzieie moiey, Flor. 93; nadziee moyey, Puł. 189 v.; latka nadziee moyey, Flor. 107; moyey, Puł. 219 v.; neulapil dusze moiey, Flor. 7. (Puł. 10 r. duszę moyę); dusze moiey. Flor. 15; dusze moyey, Puł. 25 r.; strzeszi dusze moiey, Flor. 24; dusze moyey, Puł. 48 r.; ne zgubay dusze moiey, Flor. 25. (Puł. 49 r. duszę moyę); szukayóczy dusze moyey, Puł. 67 r. (Flor. 34. gisz szukaió duszó moió); szukali dsze moiey, Flor. 37; moyey dusze, Puł. 78 r.; gisz szukaió dusze moiey, Flor. 39. (Puł. 83 v. moye dusze); przyemcza iest dusze moiey, Flor. 53; dusze moyey, Puł. 108 r.; dusze moiey, Wacł. 3 r.; szukali só dusze moiei, Flor. 53. (Puł. 108 r. duszę moyę; Wacł. 2 v. duszą moią); szukali só dusze moiey, Flor. 62. (Puł. 123 r. duszę moyę); asz do dusze moiey, Flor. 68; moyey, Puł. 134 r.; gisz szukaió dusze moiey, Flor. 69; moyey, Puł. 138 v.; gisz strzegli dusze moiey, Flor. 70; moyey, Puł. 140 r.; strzeszi dusze moiey, Flor. 85. (Puł. 172 r. strzy dusze moye); szukali dusze moiey, Flor. 85. (Puł. 173 r. duszę moyę); genby svkal dusze moyey, Flor. 141; dusze moyey, Puł. 279 r.; w gorzkoczy dvze moyey, Flor. Isai. sec.; duszy moyey, Puł. 294 r.; z woley moiey, Flor. 27; moyey, Puł. 53 r.; od sódzey moyey, Flor. 139; od zódze moye, Puł. 276 v.; od oblicza gluposci moiey, Flor. 37. (Puł. 77 r. od licza gluposzczy moye); grzechow mlodoscy moiey, Flor. 24; mlodoszczy moyey, Puł. 46 v.; od mlodosci moiey, Flor. 70 (2 r.); moyey, Puł. 139 v., 141 r.; od mlodosci moiey, Flor. 87. (Puł. 176 r. od mlodoszczy moye); ode mlodosczy moyey, Flor. 128; moyey, Puł. 262 v.; podług prawdy moiey, Flor. 7; podług sprawyedlywoszczy moyey, Puł. 11 r.; bog pomoczi moiey, Flor. 61; pomoczy moyey, Puł. 121 v.; w wistópeny misli moiey, Flor. 30. (Puł. 59 v. myszly moye); od persy maczerze moiey, Flor. 21. (Puł. 40 v. maczyerze moye); sinom maczerze moiey, Flor. 68; maczyerzy moyey, Puł. 135 r.; z brzucha maczerze moiey, Flor. 70; od brzucha moyey, Puł. 139 v.; od szywota maczerze moyey, Flor. 138; moyey, Puł. 274 v.

Niekiedy występują, szczególnieź w psalterzu Puławskim, formy na -e: ode mlodoszy moye, Flor. 128; od mlodoszczy moye, Puł. 262 v., 176 r. (Flor. 87. moiey); slyszóczy glossa modlytwy moye, Puł. 263 v. (Flor. 129. moyey); gysz szukayą moye dusze, Puł. 83 v. (Flor. 39. dusze moiey); strzy dusze moye; Puł. 172 r. (Flor. 85. strzeszi dusze moiey); od licza gluposzczy moye, Puł. 77 r. (Flor. 37. gluposci moiey); w wystópyeny myszly moye, Puł. 59 v. (Flor. 30. misli moiey); maczyerze moye, Puł. 40 v. (Flor. 21. moiey).

Formę ściągniętą mej znajdujemy tylko w psalterzu Puławskim: lychota nogy mey, 98 v. (Flor. 48. stópana mego); od lychoty mey, 31 r. (Flor. 17. moiey); nyeprawdy mey, 60 v. (Flor. 31. moiey).

Twojój: syna dzewky twoiey, Flor. 85; posselkynyey twoyey, Puł. 173 v.; gniew twoy od nepryaczelow rókó twoiey, Flor. 16;

ręky twoyey, Puł. 27 v.; od moczi ręki twoiey, Flor. 38; ręki twoyey, Puł. 80 v.; aby ne vrazil o kamen nogi twoiey, Flor. 90. (Puł. 185 r. nogę twoyę); nye da na poruszenye nogy twoyey, Puł. 256 r. (Flor. 120. noghy twoye); od drogy twoyey, Flor. 43, Puł. 91 r.; podług prawdy twoiey, Flor. 34. (Puł. 69 v. moyey); ne scril iesm prawdi twoiey. Flor. 39. (Puł. 83 r. prawdy twey); w yezyoro prawdy twoyey, Puł. 294 v. (Flor. Isai. sec. prawdy twogy); strzedz sódow prawdy twoyey, Flor. 118, 105; twoyey, Puł. 247 v.; sprawiedlywosci twoiey, Wacł. 37 r.; zwykl yesm sódy prawoty twoyey. Puł. 237 r. (Flor. 118. prawoty twogy); twoiey, Wacł. 4 v.; na sódy prawoty twoyey, Puł. 242 v. (Flor. 118, 57. prawoty twogy); w molwy prawoty twoyey, Puł. 249 r. (Flor. 118, 121. prawoty twoge); nad sódy prawoty twoyey, Puł. 253 v. (Flor. 118, 161. twogy); podług molwy twoyey, Flor. 118, 113; twoyey, Puł. 248 v. (wimowi twey, Wacł. 38 r.); podług molwy twoyey, Puł. 250 r. (Flor. 118, 129. twogy); podług molwy twoyey, Flor. 118, 169 (2 r.); twoyey, Puł. 254 r. (*drugi raz jest twoye*); slawi twoiey (bacz se bódóó), Flor. 101; slawy twoyoyey (*sic*), Puł. 199 v.; w mnostwe slawy twoyey, Puł. 297 r. (Flor. Moy w mnostwe slawe twoyey); głos chwały twoiey. Flor. 25. (Puł. 49 r. chwały); głos prosby moiey, Flor. 27; proszby twoyey, Puł. 53 r.; na owce pastwi twoiey, Flor. 73; pastwy twoyey, Puł. 147 r.; owcze pastwy twoiey, Flor. 75. (Puł. 162 v. twoye); wszytky wysokoszczy twoye y welny twoyey na myę poszly, Puł. 87 r. (*tu zdaje się forma welny twoyey stoi zamiast nom. plur. welny twoye, jak mamy we Flor. wisocosci twe y plinene twoie, i w Vulg. fluctus tui et undae tuae*); poszódacz bódze crol crasi twoiey, Flor. 44. (Puł. 93 v. krasy twoye); syn slугy twoyey, Puł. 232 r. (Flor. 115. syn slughy twogy); przemenene prawicze twoiey, Flor. 76. (Puł. 153 r. prawyczy); nad mężem prawycze twoyey, Puł. 164 v. (Flor. 79. prawicze twey); ostrzezy duszó twoyey, Flor. 120. (Puł. 256 v. strzesz dusze twoye bog); navczy mó czynycz woley twoyey, Flor. 142. (Puł. 281 r. wolyó twoyę); w welicosci czci twoiey, Flor. 65; moczy twoyey, Puł. 127 r.; w ramenu czci twoiey, Flor. 88. (Puł. 177 v. moczy twey); prót moczy twoyey, Flor. 109; pręt moczy twoyey, Puł. 224 r.; w dzen moczy twoyey, Flor. 109; w dzen moczy twoyey, Puł. 224 r.; pomoczy twoiey, Flor. 21. (Puł. 41 v. twey); lata milosci twoiey, Flor. 64; twoyey, Puł. 126 v.; tajemne mórdroszy twoiey ziawil ies mne, Flor. 50; mórdroszczy twoyey, Puł. 103 v.; twoyey, K. Świdz.; sprawedlnosci twoiey, Flor. 39. (Puł. 82 v. twoye); pamóczen bódóó sprawedlnosci twoiey, Flor. 70. (Puł. 140 v. pomnyecz będę sprawyedlnoszcz twoye); mnoszstwo slotosci twoiey, Flor. 30; twoyey, Puł. 59 r.; panyęcz oplwytoszczy twoyey slotkoszczy, Puł. 284 v. (Flor. 144. słódkoszczy twe); skrzyna swótoszczy twoyey, Flor. 131; twoyey, Puł. 265 r.; welykoszcz slawy swótoszczy twoyey bódóó molwycz, Flor. 144; szwyótoszczy twoyey, Puł. 284 r.; strumenem roskoszy twoiey, Flor. 35; roskoszczy twoyey, Puł. 71

r.; kazny twoyey dobywały yesm, Puł. 240 v. (Flor. 118. kazny twoge).

Twoje: ne da na pokuschene noghy twoye, Flor. 120. (Puł. 256 r. twoyey); zwykl gesm sōdy prawoty twogye, Flor. 118. (Puł. 237 r. prawoty twoyey; Wacł. 4 v. sprawiedliwosci twoiey); w molwy prawoty twoge, Flor. 118, 121. (Puł. 249 r. prawoty twoyey; Wacł. 39 r. twoiey); nad sōdy prawoty twogye, Flor. 118, 161. (Puł. 253 v. twoyey); podług molwy twogye, Flor. 118, 129. (Puł. 250 r. twoyey); podług molwy twoye, Puł. 254 r. (Flor. 118, 169. twoyey); owcze pastwy twoye, Puł. 162 v. (Flor. 78. twoiey); pozędacz będze krol krasy twoye, Puł. 93 v. (Flor. 44. crasi twoiey); strzesz dusze twoye bog, Puł. 256 v. (Flor. 120. duszō twoyey); sprawyedlnoszczy twoye nyekryl yesm, Puł. 82 v. (Flor. 39. twoiey).

Twoji: stōpayō w geszo (*sic*) prawdy twogy, Flor. Isai. sec. (Puł. 294 v. twoyey); na sōdy prawoty twogy, Flor. 118, 57. (Puł. 242 v. twoyey); wszytky sōdy prawoty twogy, Flor. 118, 153. (prawoty twoye, Puł. 253 r.); syn slughy twogy, Flor. 115. (Puł. 232 r. twoyey); mylosczy twogy pane pelna gest szema, Flor. 118, 57. (Flor. 242 v. myloszyerdzya twego; Wacł. 27 v. miloserdzia twego).

Twej: z rōky twey, Flor. 87; z rēky twey, Puł. 175 r.; prawdy twey (nye skryl yesm), Puł. 83 r. (Flor. 39. prawdi twoiey); napelnona bōdzczem vsta moia chwali twey, Flor. 70. (Puł. 140 r. chwały); nad mōszem prawicze twey, Flor. 79. (Puł. 164 v. prawycze twoyey); w ramyenyu moczy twey, Puł. 177 v. (Flor. 88. czeci twoiey); nyeoddalay pomoczy twey, Puł. 41 v. (Flor. 21. pomoczy twoiey).

Swojēj: czassu mēky swoyey, Puł. 76 v.; z gegosz ne napelnyl rōky swozey, Flor. 128; rēky swozey, Puł. 263 r.; przysōgy swoyey (pomnyal yest), Flor. 104. (Puł. 207 v. przyszyęgy swoye); od bogatstw dobroty swoyey, Puł. 105 r.; z persony swoyey, Puł. 273 r.; omrzalo yest gay dziedziny swoyey, Flor. 105; swoyey, Puł. 214 r.; od szōdzey swoiey, Flor. 77. (Puł. 157 r. od zōdze swe); w szōdzach dusze swoiey, Flor. 9. (Puł. 16 r. dusze swey); nenawdyzy swoiey dusze, Flor. 10. (Puł. 18 v. duszē swā); ne wzōl w prosznosc dzusze swoiey, Flor. 23. (Puł. 44 v. duszē swoyē); w rōkv pōney swozey, Flor. 122; panyey swoyey, Puł. 258 r. (Wacł. 91 v. panyey szwey); na gorō swōtosci swoiey, Flor. 77. (Puł. 159 r. swey); z wysokoszczy szwyęty swoyey, Puł. 200 r. (Flor. 101. z wisokoszczy swōtēy swe); dla zloszczy swoyey, Puł. 145 v. (Flor. 72. prze lichotō swoiō); w mnoszstwie moczy swoiey, Flor. 32 (2 r.); moczy swey, swoyey, Puł. 63 v.; na drodze moczy swoyey, Flor. 101. (Puł. 200 r. moczy swe); czerekwe swoyey, Puł. 173 v.; z gori swōtēy swoiey, Flor. 3; swoyey, Puł. 4 v. (Wacł. 118 v. z gori swiatēy swey).

Z końcówką -e: przyszyęgy swoye (pomnyal), Puł. 207 v., *w Flor.*: przysōgy swoyey, 104.

Forma ściągnięta swēj: odkupena dusze swey, Flor. 48; dusze swey, Puł. 98 v.; w szadze dusze swey, Puł. 16 r. (Flor. 9. dusze swoiey); szwyętoszczy swey, Puł. 159 r. (Flor. 77. swoiey).

Swe: na drodze moczy swe, Puł. 200 r. (Flor. 101. swoyey); od zóǳe swe, Puł. 157 r. (Flor. 77. swoiey); z wisokoszczy swótey swe, Flor. 101. (Puł. 200 r. swoyey).

Waszėj: powrozek dziedziny waszyey, Flor. 104; wyrzbcę dziedziny waszey, Puł. 208 r.

Wszėj: crol wszey zeme, Flor. 46; wszey zyemye, Puł. 96 r.; wyeaszelym wszey zyeme, Puł. 96 v. (Flor. 47. wszelika zema); wszey zyemye, Puł. 167 v., 192 v. (Flor. 96. wszelka zema); wszey noczi, Flor. 77. (Puł. 155 v. wszytkę nocz).

§. 252. *Dativus. Masculina i neutra. Jemu*: przeciw iemu, Flor. 12; naprzeczyw yemu, Puł. 21 r.; dal ies iemu, Flor. 20; dalesz yemu, Puł. 38 r.; nyeodyalesz yemu, Puł. 38 r. (Flor. 20. ne zdradził ies iego); sluszciz bódze iemu, Flor. 21; yemu, Puł. 42 v.; dusza szywa bódze iemu, Flor. 21; yemu, Puł. 42 v.; zacon vatawil iest iemu, Flor. 24; yemu, Puł. 47 r.; spowadacz se bódó iemu, Flor. 27; yemu, Puł. 53 r.; poycze iemu, Flor. 32; yemu, Puł. 62 r.; spewaycze iemu, Flor. 32; spyewaycze ye- yemu, Puł. 62 r.; spewaycze iemu, Flor. 32; yemu, Puł. 62 r.; przidzi iemu sidlo, Flor. 34; przydze yemu, Puł. 67 v.; nasmewacz se bódze iemu, Flor. 36; yemu, Puł. 73 r.; blogoslawaioćzi iemu, Flor. 36. (Puł. 74 r. blogoslawyóczy gy); zle mołwóczy iemu, Flor. 36. (czy gysz klnó gy, Puł. 74 v.); pomocz przines iemu, Flor. 40; da yemu pomocz, Puł. 84 v.; spowadacz se bódó iemu, Flor. 41 (2 r.); yemu, Puł. 86 v., 87 v.; clanacz se bódó iemu, Flor. 44; yemu, Puł. 93 v.; dobrze vcziniz iemu, Flor. 48. (Puł. 100 r. mu); pokaszó iemu, Flor. 49; yemu, Puł. 102 v.; drogó czincze iemu, Flor. 67; yemu, Puł. 130 r.; gospodzin ymó iemu, Flor. 67. (Puł. 130 r. ymyó yego); modlicz se bódó iemu, Flor. 71; yemu, Puł. 143 r.; sluszciz bódó iemu, Flor. 71; yemu, Puł. 143 r.; blogoslawicz bódó iemu, Flor. 71. (Puł. 143 v. blogoslawyóczy gy); dadzó iemu, Flor. 71; yemu, Puł. 143 r.; iemu iensze byerze, Flor. 75; yemy (*pro*: yemu), Puł. 151 v.; przeciwo iemu, Flor. 76; yemu, Puł. 152 r.; zgrzeszicz iemu, Flor. 77; yemu, Puł. 155 v.; selgali só iemu, Flor. 77, 80; lgaly yemu, Puł. 157 v.; saelgaly yemu, Puł. 166 v.; miloserdze a prawda posrzatla iesta iemu, Flor. 84. (Puł. 171 v. posrzatlasta szye); pomoze yemu, Puł. 178 v. (Flor. 88. podpomosze gi); zawadzacz iemu, Flor. 88; yemu, Puł. 179 r.; obrzóǳ moy werni iemu, Flor. 88; yemu, Puł. 179 v.; scho-
wam iemu, Flor. 88; yemu, Puł. 179 v.; pomoczen bil iemu, Flor. 88; wspomoglesz yemu, Puł. 180 v.; pokaszó iemu, Flor. 90; yemu, Puł. 185 r.; vcogil iemu, Flor. 93; yemu, Puł. 188 v.; poymi iemu, Flor. 94; yemu, Puł. 189 v.; kochaymi sie iemu, Wacł. 107 v.; klan-
nyaycze sze yemu, Puł. 193 v. (Flor. 96. chwilicze (*sic*) gi); mamy yemu radowacz sze, Puł. 196 r.; odpowyedzal yemv, Flor. 101; yemu, Puł. 200 r.; genz yes stworzył na obludzanye gemv, Flor. 103; yemu, Puł. 206 r.; wessolee bódz gemv mlowenye moye, Flor. 103; wye-
szolye bódz yemu, Puł. 206 v.; góǳcze gemu, Flor. 104; gędzche yemu, Puł. 207 r.; zpyewaicze gemv, Flor. 104; poycze yemu, Puł.

207 r.; gmyano yemv yest za prawotó, Flor. 105; ymyano yemu za prawotó, Puł. 213 v.; spowadaycze se yemv, Flor. 106. (Puł. 215 v. spowadaycze sze gospodnv); ne bódz yemv pomocnyk, Flor. 108; yemu, Puł. 221 v.; przydze yemv albo nan, Flor. 108; yemu, Puł. 222 r.; bódz yemv jako odzene, Flor. 108; yemu, Puł. 222 v.; prze-
czywyal sze yemu, Puł. 279 v.; zyawyl só gemv, Flor. 143; yemu, Puł. 282 r.; lud gemv só czy bogoslawony, Flor. 143; yemu, Puł. 283 v.; lvbycz se bódze gemv, Flor. 146; yemu, Puł. 288 v.; iemu, Wacł. 130 r.; chwala .. lvdu przyblyszayóczemv se gemv, Flor. 148; yemu, Puł. 290 v.; gódzycze gemv, Flor. 149; poycze yemu, Puł. 291 r.; yemu gotuyó myszly, Puł. 295 v. (Flor. Ann. gotuyó myszly); wszemogóczy ymó gego gemv, Flor. Moy. (Puł. 296 v. ymyę yego); zgrzeszly yemu, Puł. 302 v.

Jemuż: mósz iemusż ne poloszil bog grzecha, Flor. 31. (Puł. 60 r. yegosz nyewynowal bog); zle yemusż nye czysla, Puł. 83 r. (Flor. 39. gimsze ne czisla); iemusż ne bilo pomocznika, Flor. 71; yemusż nye bylo pomocnyka, Puł. 143 r.; gemvsz nyegesz czysla, Flor. 103; yemusż nyeyest czysla, Puł. 205 v.; chróst gemusz ne byla czysla, Flor. 104; yemusż nyebylo czysla, Puł. 209 v.

Mu: gdy mu bódzye przysódzon, Puł. 75 v. (Flor. 36. onemu); gdy mu dobrze vczynysz, Puł. 100 r. (Flor. 48. iemu); zal mv gest bilo, Flor. 105; zayl mu bylo, Puł. 214 v.

Ze spółgłoską ñ na początku: knemu, Flor. 33; knyemu, Puł. 64 v., 103 r.; knemu, Flor. 65; knyemu, Puł. 128 v.; knemu, Flor. 77. (Puł. 157 v. do nyego).

Masculina. Memu: swastowal bogu memu, Flor. prol.; bogu memu wolał iesm, Flor. 17; bogu memu, Puł. 29 r.; spyewacz bódó bogu memv, Flor. 103; memu, Puł. 206 v.; bódó pyacz bogv memv, Flor. 145; memu, Puł. 286 v.; Wacł. 125 r.; grzechowi memu, Flor. 24; memu, Puł. 47 r.; sluchowi memu dasz radosc, Flor. 50; sluchu memu, Puł. 104 r.; sluchu memv, K. Świdz.; sludze memu, Puł. 177 r. (Flor. 88. sludze twemu); gospodnv memu, Flor. 109, Puł. 224 r.; panu memu, Wacł. 87 r.; pomazanczu memv, Flor. 131; memu, Puł. 266 r.; przylny yózyk moy kutanv memv, Flor. 136; krta-nyu memu, Puł. 271 v.

Twojemu: ludu twoiemu, Flor. 59.

Twemu: przeciwu bratu twemu, Flor. 49; bratu twemu, Puł. 102 v.; lyudu twemu, Puł. 118 v.; ludu twemu, Flor. 84; lyudu twemu, Puł. 170 v.; ludu thwemu, Wacł. 68 v.; ku cosczolu swótemu twemu, Flor. 27; twemu, Puł. 52 r.; ku kosczolv swótemv twemv, Flor. 137; twemu, Puł. 272 r, Wacł. 136 v.; ne prziblysi se przebitcowi twemu, Flor. 90; stanowy twemu, Puł. 184 v.; kv przebytkv swótemv twemv, Flor. Moy.; twemu, Puł. 298 r.; sludze twemu, Flor. 18, Puł. 36 r., Flor. 88. (Puł. 177 r. memu); otplaczy sludze twemv, Flor. 118; twemu, Puł. 237 v., Wacł. 6 r.; postaw sludze twome (*sic pro*: twemu), Flor. 118; twemu, Puł. 240 r.; sludze twemu, Flor. 118, 49, Puł. 241 r., Wacł. 25 v.; sludze twemw, Flor. 118, 73; twe-

mu, Puł. 244 r., Wacł. 29 v.; domu twemu, Flor. 92, Puł. 187 v. (Wacł. 114 v. na dom twoy); synu twemu, Puł. 173 v. (Flor. 85. dzeczóczy twemu); swótemu twemu, Flor. 15; twemu, Puł. 25 r.

Swojemu: zzyawy ludv swogemv, Flor. 110; lyudu swojemu, Puł. 225 v.; da cesarstwo krolu swogemv, Flor. Ann.; kroyu swojemu, Puł. 296 v.

Forma ściągnięta swemu: ludu swemu, Flor. 28 (2 r.), 67, 77; lyudu swemu, Puł 54 v. (2 r.), 134 r., 156 r.; ludv swemv, Flor. 110, 134; swemu, Puł. 225 v., 268 v.; zborowy swemu, Puł 43 r., 48 r.; glossowi swemu, Flor. 67; glossu swemu, Puł. 133 v.; pomazanczu swemu, Flor. 17; pomazaynczu swemu, Puł. 34 r.; abramowy sludze swemv, Flor. 104; sludze swemu, Puł. 210 v.; slvdze swemv, Flor. 135; swemu, Puł. 270 v.; gnemu swemu, Flor. 77. (Puł. 158 v. gnyewa swego); ku swemu bliznemu, Flor. 11; swemu, Puł. 19 r.; bliznemu swemu, Flor. 14; swemu, Puł. 23 v.

Naszemu, waszemu: spewaycze crolowi naszemu, Flor. 46; kroyu naszemu, Puł. 96 r.; bogu naszemu, Flor. 39, Puł. 81 v.; spewaycze bogowi naszemu, Flor. 46; bogu naszemu, Puł. 96 r.; napelnaycze gospodnu bogu waszemu, Flor. 75; bogu naszemu, Puł. 151 r.; pomoczniciowi naszemu, Flor. 80; naszemu, Puł. 165 r.; bogu zbawiczelu naszemu, Flor. 94; naszemu, Puł. 189 v.; naszemu, Wacł. 107 v.; kv panv bogv naszemv, Flor. 122; naszemu, Puł. 258 r.; bogv naszemv, Flor. 146; bogu naszemu, Puł. 287 v., Wacł. 129 r.; poycze bogv naszemv, Flor. 146; naszemu, Puł. 288 r., Wacł. 130 r.; daycze wyelmostwo bogu naszemu, Flor. 302 r.; ku lyudu ogardnyonemu naszemu, Puł. 301 v.

Wszemu: po wszemu szwyatu, Puł. 163 r.

Neutra. Memu: przilnóla iest koscz moia mósu memu, Flor. 101; myęsu memu, Puł. 198 v.; gisz se weselo zlemu memu, Flor. 34; memu zlemu, Puł. 69 v.

Twemu: ymenu twemu, Flor. 9, 17; ymyenyu twemu, Puł. 13 v., 34 r.; spowadacz se bódó ymenowi twemu, Flor. 53. (Puł. 108 r. chwalicz bédę ymyę twe); gimieniu twemu, Wacł. 3 r.; psalm mowicz bódó ymenu twemu, Flor. 60; ymyenyu twemu, Puł. 120 v.; gymyonowi twemu, Wacł. 9 v.; ymenu twemu, Flor. 65, 98; ymenowi twemu, Flor. 91; ymyenyu twemu, Puł. 127 r., 195 r., 185 v.; ymenv swótemv twemv, Flor. 105. (Puł. 214 v. chwalyly ymyę szwyęte twoye); ymew (*pro*: ymenv) twemv day slawó, Flor. 113; ymyenyu twemu, Puł. 229 r.; na chwalene ymenv twemv, Flor. 141; twemu, Puł. 279 v.; day cesarstwo dzeczóczy twemu, Flor. 85. (Puł. 173 v. synu twemu).

Swemu: wzpomonól iest miloserdzu swemu, Flor. 97. (Puł. 194 r. myloszyerdze swoye); kv dzyalanyv swemu, Flor. 103. (Puł. 206 v. na skutę swoję).

Wszemu: gen dawa karmó wszemv czalv albo massv, Flor. 135; wszemu czyalu, Puł. 270 v.

§. 253. *Feminina. Jej, ji*: pomosze iey bog, Flor. 45; pomoze yey, Puł. 95 r.; kasze se gyeey (*t. j.* ziemi) trzyesz albo draszecz, Flor. 103; kaze yey drzeecz, Puł. 206 v.; aarona yegozz wybral gyeey, Flor. 104; yegosz wybral gy, Puł. 209 r.; omrzalo yest geey dziedzyny swoyey, Flor. 105. (Puł. 214 r. ssyadl yest dziedzyny swoyey); za od-danye yey myloszcz bozof, Puł. 288 v.

Ze spółgłoską n na początku: potwirzona gest a ne mogof k ney, Flor. 138; k nyey, Puł. 273 v.

Mojej: dal ies crase moiey czeszcz, Flor. 29; kraszye moiey, Puł. 55 v.; rozumey modlitwe moiey, Flor. 60. (Puł. 119 v. baczey modlytwę moiey); ku modlitwe moiey, Flor. 87. (Puł. 174 v. na pro-szbe moiey); powadacz bodef braczy moiey, Flor. 21; braczy moiey, Puł. 41 v.; czudzy vezinil iesm se braczi moiey, Flor. 68; braczyey moiey, Puł. 135 r.; molwi moiey duszy, Flor. 3; molwy duszy moiey, Puł. 4 r. (mowi duszi mey, Wacł. 118 r.); molwicze moiey du-szy, Flor. 10; duszy moiey, Puł. 18 r.; rzeczi duszi moiey, Flor. 34; rczy duszy moiey, Puł. 67 r.; layaly duszy moiey, Puł. 67 v. (Flor. 34. sromoczily sof duszof moiof); duszi moiey (odplaczali), Flor. 34; du-szy moiey, Puł. 68 r.; wele vezinil iest duszi moiey, Flor. 65; duszy moiey, Puł. 128 v.; rozumey duszof (*pro*: duszy) moiey, Flor. 68. (Puł. 136 v. baczey duszof moiey); vwlaczaioczi duszi moiey, Flor. 70; duszey moiey, Puł. 140 v.; przeczywo dwszy moiey, Flor. 108, Puł. 222 v.; otplata dwszy moiey, Flor. 130. (Puł. w duszy moiey, 264 r.); ku pomocz moiey, Flor. 37. (Puł. 79 r. na pomocz moiey).

Twojej, twej: od przeciwaiocich se prawiczi twoiey, Flor. 16; prawicy twoey, Puł. 26 v.; poszegney dziedzine twoiey, Flor. 27. (Puł. 53 r. pozegney dziedziny twoey); przeczywy maczyerzy twoey, Puł. 102 v. (Flor. 49. przeciwu sinowi macerze twoiey); deszcz po-wolni odloczysz bosze dziedzine twey, Flor. 67; twoey, Puł. 130 v.; kaszi bosze czy twoiey, Flor. 67; moczy twoey, Puł. 133 r.

Swojej: wzpomonof iest miloserdzu swemu y prawdze swoiey, Flor. 97. (Puł. 194 r. prawdę swoiey).

Naszej: ey ey naszej duszy, Flor. 34, Puł. 69 v.

Wszey: ne vezynyl gest tacy wszey postaczy, Flor. 147. (*non fecit ita ulli genti*); wszey postaczy, Puł. 289 v.; wszey postaczi, Wacł. 134 r.; przystal wszey drodze ne dobrej, Flor. 35; wszey dro-dze, Puł. 70 v.

Formy więc, występujące w datiwie, są: jemu, *rzadziej* jemuż, a *bardzo rzadko i to tylko w psalterzu Puławskim* mu. *Dalój*: k ne-mu, memu, twemu (*nader rzadko i to tylko we Flor. twojemu*), swe-mu (*bardzo rzadko swojemu*), naszemu, *rzadko* waszemu i wszemu. *Nijakie mają zawez formy ściągnięte*: memu, twemu, swemu, waszemu. *Zenskie*: jój, k nej, raz w Puł. ji, *dalój*: mojej, twojej, swojej, naszej, *wszój*; raz *tylko w psalterzu Puławskim napotkałem ściągniętą for-mę twój*.

§. 254. *Accusativus. Masculina. Ji*: nagotowal gy (luk), Puł. 11 v. (Flor. 7. nagotowal ie, *t. j.* łącziszko); isz gi pomniesz, Flor. 8;

gy pomnysz, Puł. 12 v.; gy nawedzasz, Flor. 8; gy nawyedsasz, Puł. 12 v.; coronował ies gi, Flor. 8; koronowalesz gy, Puł. 12 v.; vczinil ies gi, Flor. 8; vmnyeszylesz gy, Puł. 12 v.; postawil ies gi, Flor. 8; postawylesz gy, Puł. 13 r.; vsmerzil gy, Flor. 9; vszmyerzy gy, Puł. 16 v.; gdy przyczoga gy, Flor. 9; kyedy gy przyczyaga, Puł. 16 v.; przeydzi gi y obludzy gi, Flor. 16; przeydzy gy y obludz gy, Puł. 27 r.; wygól gy gospodzyn, Puł. 28 r.; vslyszy gy, Puł. 37 r. (Flor. 19. wislusza onego); przeszedl ies gi, Flor. 20; vprzedzyles gy, Puł. 38 r.; dasz gi, Flor. 20; gy. Puł. 38 v.; vwesielisz gi, Flor. 20; vwyeszylisz gy, Puł. 38 v.; witargne gi, Flor. 21; wytargne gy, Puł. 40 r.; slawicze gy, Flor. 21; chwalczy gy, Puł. 42 r.; chwalcze gi, Flor. 21; chwlcze (sic) gy, Puł. 42 r.; wypuszczyl gy, Puł. 64 r.; gospodzin wisluszal gy, Flor. 33; vslyszal gy, Puł. 64 v.; zbawil gy, Flor. 33; zbawyl gy, Puł. 65 r.; nasladuy gi, Flor. 33. (Puł. 65 v. nyepuszczay szye yego); vlapi gi, Flor. 34; vlapy gy, Puł. 67 v.; od chwataióczich gy, Flor. 34; od rostargayących gy, Puł. 67 v.; poszrzemy gi, Flor. 34; gy, Puł. 69 v.; blogoslawyóczy gy, Puł. 74 r. (Flor. 36. blogoslawaióczy iemu); czy gysz klnó gy, Puł. 74 v. (Flor. 36. zle molwóczy iemu); vmorziicz gy, Flor. 36; zagladycz gy, Puł. 75 v.; szukal yesm gy, Puł. 76 r. (Flor. 36. iego); blogoslawona vczini gi, Flor. 40; vczyny gy, Puł. 84 v.; osziwi gy, Flor. 40; ozyw gy, Puł. 84 v.; wiwoli gi, Flor. 40; wywoły gy, Puł. 84 v.; schowa gi, Flor. 40, Puł. 84 v.; karacz gy zgrzecha, Puł. 103 r.; aby gy zbawyl, Puł. 116 r.; strzelacz gi bódó, Flor. 63; strzelyacz gy bédó, Puł. 124 r.; polapi gy, Flor. 68. (Puł. 137 r. polapy ye); welicz (pro: welbicz) gi bódó, Flor. 68; wyelbycz gy bédę, Puł. 137 v.; chwalcze gi, Flor. 68; gy, Puł. 138 r.; yze gy zbawyl, Puł. 138 r.; polapcze gi, Flor. 70; gymcze gy, Puł. 140 r.; ienaze bi gi wyól, Flor. 70; ktoby gy odyól, Puł. 140 r.; weliczicz bódze gi, Flor. 71; bédó wyelbycz gy, Puł. 143 v.; blogoslawyócz gy, Puł. 143 v. (Flor. 71. blogoslawicz bódó iemu); dal ies gi karmó, Flor. 73. (dal yes karmyó, Puł. 148 v.); milowali só gi, Flor. 77; mylowaly gy, Puł. 157 v.; rozszurzali só gi, Flor. 77; rozszurzaly gy, Puł. 158 r.; pobudzali gi, Flor. 77; gy, Puł. 158 r.; ku gniewowi gy przyvedly, Flor. 77; na gnyew rozdrasznyly gy, Puł. 159 v.; w gniew pobudzili só gy, Flor. 77; w gnyewe pobudzyly gy, Puł. 159 v.; wyól gi, Flor. 77; wygyól gy, Puł. 160 v.; wzól gy, Flor. 77; wszyól gy, Puł. 160 v.; vmoczni gi, Flor. 88; poczwyrerdy gy, Puł. 178 v.; podpomosze gi, Flor. 88. (Puł. 178 v. pomoze yemu); pomazal iesm gi, Flor. 88; pomazal yesm gy, Puł. 178 v.; nenawidzócze gi, Flor. 88; nyenawydzócze gy, Puł. 179 r.; postawyę gy, Puł. 179 r. (Flor. 88. polożó onego); poniszaióczych gi, Flor. 88; sczyskayóczych gy, Puł. 180 v.; targaly só gy, Flor. 88; targaly gy, Puł. 180 v.; zkazil ies gi, Flor. 88; skazylesz gy, Puł. 180 v.; oblal ies gi, Flor. 88; oblyal yes gy, Puł. 181 r.; wisluszam gi, Flor. 90; wyslucham gy, Puł. 185 r.; zba-wó gy, Flor. 90; wywołyę gy, Puł. 185 r.; napelnó gi, Flor. 90; napelnę gy, Puł. 185 r.; slawicz bódó gi, Flor. 90; slawycz bédę gy,

Puł. 185 r.; zszcziczo (*sic*) gi, Flor. 90; zaszczycze gy, Puł. 185 r.; przes yosz by gy poznal, Puł. 187 v.; nawczisz gy, Flor. 93; nau-
 czysz gy, Puł. 188 v.; chwilicze (*sic*) gi, Flor. 96. (klanyaycze sze
 yemu, Puł. 193 r.); pochwalcze gy, Puł. 196 v. (Flor. 99. spowada-
 cze se onemu); rozwiozal gy, Flor. 104; odpyoł gy, Puł. 208 v.; pu-
 szczył gy, Flor. 104; puszczył gy, Puł. 208 v.; słowa bosza zaszgla
 gy, Flor. 104; zazgla gy, Puł. 208 v.; rozgorzyly so gy w nalazach,
 Flor. 105; rozgorzyly gy, Puł. 213 r.; rozdrażnyly so gy, Flor. 105;
 rozgnyewaly gy, Puł. 213 v.; rozgarzaly gy, Flor. 105, Puł. 214 v.;
 chwalcze gy, Flor. 106, Puł. 217 v.; chwalycz gy bódó, Flor. 108;
 chwalycz gy bédę, Puł. 223 v.; gdy gy sódzó, Puł. 221 r. (Flor. 108.
 gdy bódze sódó); rozum dobry czynóczym gy, Flor. 110; czynóczym
 gy, Puł. 225 v.; posadzyl gy, Flor. 112; possadzyl gy, Puł. 228 r.;
 chwalcze gy, Flor. 116; chwalczye gy, Puł. 232 v.; czynó gy, Flor.
 126; czynó gy, Puł. 260 v.; należly gesmy gy, Flor. 131. (Puł.
 265 r. nalyezylsmy yó); ysz gy za neczso ymasz, Flor. 143; ysz gy
 za nyeczso masz, Puł. 282 r.; zwywayóczym gy, Flor. 144; gy, Puł.
 285 v.; wszytky mylvyancze gy, Flor. 144; mylvyocze gy, Puł. 285
 v.; zwywayóczym gy, Flor. 146, Puł. 288 v. (Wacł. 130 r. wziwaió-
 czym iego); chwalcze gy, Flor. 148 (4 r.), Puł. 289 v. (3 r.), 290 r.;
 vczynyl gy, Flor. 149, Puł. 291 r.; chwalcze gy, Flor. 150 (9 r.),
 Puł. 291 v. (3 r.), 292 r. (6 r.); Wacł. 142 r. chwalcie gi, chwal-
 czie gy; 142 v. chwalcie gi; powyszó gy, Flor. Moy.; powyszszę gy,
 Puł. 296 v.; bódó slawycz gy, Flor. Moy.; bédę slawycz gy, Puł. 296
 v.; noszyl ges gy, Flor. Moy.; noszyl yes gy, Puł. 298 r.; obwyodl
 gy, Puł. 303 r.; nalyazł gy, Puł. 303 r.; wznysl gy, Puł. 303 v.;
 postawyl gy, Puł. 303 v.; rozgnyewaly gy, Puł. 304 r. v.

*Uwagi godna jest pisownia formy ji we Flor. 104: postawil
 gyey pane (t. j. panem); szczyrdzyl gyey, wybral gyey, (w Puł. 208
 v. postawyl gy panem, 209 r. stwyerdzyl gy, wybral gy). Pisownia
 ta nalezy do własciowosci, znamionujacych czest II. psalterza Flory-
 janskiego, jak na to uwage zwrócił prof. Nehring w Iter Flor. 47.
 Dziwna jednak, że i podobnie wyrażone znajdujemy niekiedy i w później-
 szych zabytkach. Tak np. w kazaniach Paterka: uřarą myeły (mieli),
 100 r.; w aktach grodzkich krakowskich (Liber inscriptionum Ca-
 strensium, tom 36, pag. 296) z roku 1530 czytamy: sthymyey
 zyemyaninyei, myei nycz nyewymy o wrzadnykv pana Czykowskyego
 Castell Sandeczkyego a nyei thu zadnego wrzadnyka nyemasz yei nycz
 othym nyewymyey, myey nye wymyey, anyey o yego ktorym sludze.
 Ciekawa jest, że tu i samogloska y jest podobnym wyrażona znakiem.*

*Jenze: iaco proch iensze rzucza watr od oblicza zeme, Flor. 1;
 proch yen rzucza wyatr, Puł. 2 r.; psalm dawydow yen spiewal bogu,
 Puł. 10 r.; wpadł w dol iensze iest vczinil, Flor. 7; yenze vczynyl,
 Puł. 11 v.; w dzyen wyenze wygól gy, Puł. 28 r.; w dzen w iensze
 wzowem cze, Flor. 19; w gyensze, Puł. 37 v.; iensze vczinil gospo-
 dzin, Flor. 21; yenze vczynyl, Puł. 43 r.; lud iensze iest wibral, Flor.
 32; yensze yest wybral, Puł. 63 r.; z grzecha yen vczynyl, Puł. 103*

r.; w dzen w iensze odkupil ie, Flor. 77. (Puł. 158 r. w dzyen który odkupyl ye); smok ten genz yes stworzył, Flor. 103. (Puł. 206 r. yegoszesz stworzył); kamen gen só odrzeczyly, Flor. 117; yen odrzeczyly, Puł. 235 r.; ten gest dzen gensze gest vczynil, Flor. 117; yen vczynyl yest. Puł. 235 v.; wodz byl ges ... lvdv gen ges wykupil, Flor. Moy.; lyudu yenzes odkupyl, Puł. 298 r.; przebytka twogego genszesz vczynil, Flor. Moy.; yenzes vczynyl, Puł. 298 v.; lvd tway ten genszesz oszadl, Flor. Moy.; yenzes oszyadl, Puł. 298 v.

Formy accusativu ze spółgłoską ň po jańozgłoskowych przepozycjach: pwaiócih wen, Flor. 17. (Puł. 31 v. w nym); wen pwalo iest serce moie, Flor. 27; weyn pwalo, Puł. 53 r.; wen vczekaly, Puł. 58 r. (Flor. 30. na dwor só vcecli); iensze pfa wen, Flor. 33; pwa weyn, Puł. 65 r.; gisz pwaió wen, Flor. 33; pwayó weyn, Puł. 66 v.; pway wen, Flor. 36; pway weyn, Puł. 72 v.; bo só pwali wen, Flor. 36; weyn, Puł. 76 v.; pwaycze wen, Flor. 61; weyn, Puł. 121 v.; pwacz bódze wen, Flor. 63, 90; weyn, Puł. 124 v., 184 r.; wen gesm pfal, Flor. 143; weyn pwal yesm. Puł. 282 r.; przen w wisokosz odydzi, Flor. 7; przeyn, Puł. 11 r.; wnydzeze przedeyn, Puł. 196 r. (Flor. 99. w obeszeniu iego); wzloszil ies nan, Flor. 20; wlozysz nayn, Puł. 38 r.; skrszitacz bódze nan, Flor. 36; skrzytacz bédzye nayn, Puł. 73 r.; nastoycze nan, Flor. 70. (Puł. 140 r. przeszlyadnycze); przydze yemv albo nan, Flor. 108. (Puł. 222 r. przydze yemu). *Formy te są zamiast*: w ji, prze ji, przed ji, na ji, *forma jednak właściwa accusativu tkwi tylko w zmiękczeniu téj tak zwanéj eufonicznój wstawki n.*

Mój: nedostatek moy wydzele gesta oczy, Flor. 138; nyedostatek moy, Puł. 274 v.; poleczam duch moy, Flor. 30, Puł. 57 r.; miotł iesm duch moy, Flor. 76. (Puł. 152 v. duch); za moy grzech, Flor. 37, Puł. 79 r.; zamant moy przed nym powedayó, Flor. 141; zamęt moy, Puł. 278 v.; szró lud moy, Flor. 13, 52; lyud moy, Puł. 22 v., 107 r.; obrzod moy, Flor. 49; byerzesz obrzóđ moy, Puł. 102 r.; vezinil sóđ moy, Flor. 9; vczynyl sąđ moy, Puł. 13 v.; wearzi na moy sóđ, Flor. 34; na moy sóđ, Puł. 69 v.; sóđzy sóđ moy, Flor. 118, 153; sędzy sóđ moy, Puł. 252 v.; zeraial ies wor moy, Flor. 29; wor moy, Puł. 56 r.; glos moy, Flor. 17, Puł. 29 r.; visluszay glos moy, Flor. 26; glos moy, Puł. 50 v.; wislusza glos moy, Flor. 54; wyslucha glos moy, Puł. 110 v.; vslysz glos moy, Flor. 129, Puł. 263 v.; wisluchay glos moy, Wacł. 18 v; bacz na glos moy, Flor. 140, Puł. 277 v.; rozumeycze lud moy zacon moy, Flor. 77. (Puł. 154 r. glosa mego); zaostrzę jako blyskawyczę myecz moy, Puł. 307 r.; obroczil ies placz moy, Flor. 29; placz moy, Puł. 56 r.; odtwo- rzę w zoltarzu vmyśl moy, Puł. 98 v. (Flor. 48. poloszene moie); szivot moy ziawil iesm tobe, Flor. 55; zywort moy, Puł. 112 r.; vsmerdzyl gest w szemy szywort moy, Flor. 142; zywort moy, Puł. 280 r.; wymó z noszen mecz moy, Flor. Moy.; myecz moy, Puł. 297 v.; ros- szyrzilesz chod moy, Puł. 32 v. (Flor. 17. chodi moie); ziawon vczin

mne gospodně konec moy, Flor. 38; koneyecz moy, Puł. 80 r.; gensz poddas lud moy, Flor. 143; poddawasz lyud moy, Puł. 282 r.

Twój: prze strach twoy, Flor. 89. (Puł. 183 r. przed strachem twoym); wypuszcz duch twoy, Flor. 103; duch twoy, Puł. 206 r.; tchnł gest twoy duch, Flor. Moy.; dól duch twoy, Puł. 297 v.; wyplacuzge ze straty ziwot twoy, Flor. 102; odkupuye ze zgynyenya zywot twoy, Puł. 201 v.; odkupil ze szmerczy ziwot twoy, Wact. 10 v; wiplacuzge ze ztraty zywot twoy, Wittenb. 102; porzeczyl za chirzybet twoy, Flor. Isai. sec.; za chrbiet twoy, Puł. 294 v.; zbawon vezin lut (*sic*) twoy, Flor. 27; lyud twoy, Puł. 53 r.; przedal ies lud twoy, Flor. 43; lyud twoy, Puł. 90 r.; lud twoy gospodne vsmerzili sō, Flor. 93; lyud twoy boze pokorzyly, Puł. 188 r.; przed twoy lyud, Puł. 130 v. (Flor. 67. w obezrenu luda twego); sōdzy lud twoy, Flor. 71; sędzycz będze lyud twoy, Puł. 142 r.; wibawil ies lud twoy, Flor. 76; lyud twoy, Puł. 153 r.; przewodl ies iaco owcze lud twoy, Flor. 76; lyud twoy, Puł. 153 v.; na lud twoy, Flor. 82; na lyud twoy, Puł. 167 v.; sōd twoy erolowi day, Flor. 71; sōd twoy, Puł. 142 r.; wezrai na obrzōd twoy, Flor. 73, Puł. 149 r.; gniew twoy (*witargn*), Flor. 16. (Puł. 27 v. szablyę twoyę); wiley na ne gniew twoy, Flor. 68; gnyew twoy, Puł. 137 r.; wiley gniew twoy, Flor. 78; wylzey gnyew twoy, Puł. 161 v.; vkogil ies wazistek gniew twoy, Flor. 84; gnyew twoy. Puł. 170 v. (Wact. 68 v. gnyewy thwoie); otwroczy gniew twoy, Flor. 84; odwroczy gnyew twoy, Puł. 170 v. (Wact. 68 v. gniewy szwoie); rozcōgniesz gniew twoy, Flor. 84; gnyew twoy, Puł. 171 r.; gniew twoy rozliczicz, Flor. 89; gnyew twoy rozmyerzycz, Puł. 183 r.; spuszczyl ges gniew twoy, Flor. Moy.; gnyew twoy, Puł. 297 r.; zazgly ognym koszczyol twoy, Puł. 147 v. (Flor. 73. swōtoszcz twoiō); poneczzyly sō kosczol swōti twoy, Flor. 78; koszczyol szwyęty twoy, Puł. 161 r.; bōdō badacz sakon twoy, Flor. 118; zakon twoy, Puł. 239 v.; na zakon twoy, Wact. 23 r.; kako mylowal gesm zakon twoy, Flor. 118, 97; zakon twoy, Puł. 246 v., Wact. 35 v.; zakon twoy mylowal gesm, Flor. 118, 113; zakon twoy, Puł. 248 r., Wact. 38 r.; rospoztrzely sō zakon twoy, Flor. 118, 121; rostargali sō zakon twoy, Puł. 249 v.; rosipali zakon twoy, Wact. 39 v.; mylowal gesm zakon twoy, Flor. 118, 121; zakon twoy, Puł. 249 v. (Wact. 39 v. przikazanya twoia); mylvyanczym zakon twoy, Flor. 118, 161; zakon twoy, Puł. 253 v.; zakon twoy mylowal gesm, Flor. 118, 161; zakon twoy, Puł. 253 v.; prze zakon twoy, Flor. 129, Puł. 263 v. (Wact. 19 r. dla zakonu twego); w pokoy twoy, Flor. 114, Puł. 231 v.; ogarnō oltarz twoy, Flor. 25; oltarz twoy, Puł. 48 v.; na twoy oltarz, Flor. 50, Puł. 105 r., K. Świdz.; w pocolene stolecz twoy, Flor. 88; stolyecz twoy, Puł. 177 r.; w dom twoy, Flor. 5, Puł. 7 r.; wnidō w dom twoy, Flor. 65; wnydę w dom twoy, Puł. 128 r.

Swój: ostrzyly sō yōszyk swoy, Flor. 139; yęzyk swoy, Puł. 276 r.; poloszil przebytek swoy, Flor. 18; swoy, Puł. 34 v.; oswōcił iest przebitek swoy, Flor. 45; stan swoy, Puł. 94 v.; odpōdzil

przebitek sylo przebitek swoy, Flor. 77; stan swoy, Puł. 160 r.; we proch swoy obroczó szye, Puł. 206 r. (Flor. 103. we proch se obroczó); obezrzecz lud swoy, Flor. 49; lyud swoy, Puł. 100 v.; lyud swoy duchowny rano pozdrawya, Puł. 154 r.; podyól iaco owcze lud swoy, Flor. 77; lyud swoy, Puł. 159 r.; swózil w meczu lud swoy, Flor. 77; lyud swoy, Puł. 160 r.; w lud swoy, Flor. 84; w lyud swoy, Puł. 171 r.; rozmnoszył lvd swoy, Flor. 104; lyud swoy, Puł. 210 v.; na lvd swoy, Flor. 105; na lyud swoy, Puł. 214 r.; bódze sódzycz pan lwd swoy (*sic*), Flor. 134; lyud swoy, Puł. 268 v.; przewodł lvd swoy, Flor. 135; lyud swoy, Puł. 270 r.; sędzycz bédze gospodyn lyud swoy, Puł. 306 v.; pomnyal yest na wyeki obrzód swoy, Flor. 104; obrzód swoy, Puł. 207 v.; pomnyal obrzód swoy, Flor. 105, Puł. 214 v.; wzkażal gest na wyeky obrzód swoy, Flor. 110; obrząd twoy, Puł. 225 v.; pomnecz bódze na weky obrzódo (*sic*) swoy, Flor. 110; obrzód swoy, Puł. 225 v.; poznalo gest zachod swoy, Flor. 103; zachod swoy, Puł. 205 r.; otwroczył gniew swoy, Flor. 77; odwroczył gnyew swoy, Puł. 157 v.; swoy zbor ... zgromadza, Puł. 44 r; puszcza krystal swoy, Flor. 147, Puł. 289 r.; puszcza cristal swoy, Wacł. 133 v.; spali só sen swoy, Flor. 75; spaly sen swoy, Puł. 151 r.; w czas swoy, Flor. 1, Puł. 2 r.; dal iest glos swoy, Flor. 17, Puł. 29 v., Flor. 45, Puł. 95 r.; podzwigly só rzeky glos swoy, Flor. 92; glos swoy, Puł. 187 r., Wacł. 124 r.; dala głębokoszcz glos swoy, Puł. 300 r.; owocz swoy da, Flor. 1, Puł. 2 r.; zema dala owocz swoy, Flor. 66; owocz swoy, Puł. 129 v.; zema nasza da owocz swoy, Flor. 84; da owocz swoy, Puł. 171 v.; nagotowal iest w sódze stolecz swoy, Flor. 9; wczynyl ... stolyecz swoy, Puł. 14 r.; oprawył stolecz swoy, Flor. 102; wczynyl stolyecz swoy, Puł. 202 v.

§ 255. *Neutra. Je*: nagotowal ie (łócziszko), Flor. 7. (Puł. 11 v. gy, t. j. łuk); iezoro otworzil y wicopal ie, Flor. 7; wykopal ye, Puł. 11 v.; w mesce boga naszego, on zalozil ie na weky, Flor. 47. (Puł. 97 r. zalozil yó na wyeky, *zapewne pod wpływem łacińskiego: stabilitat eam in seculum, gdzie eam odnosi się do poprzedniego civitas*); syemó slug iego dzerszcz ie bódze, Flor. 68, (*je odnosi się do poprzedniego syon, jakkolwiek użyte było w rodzaju męskim; poznajemy to z psalterza Puławskiego, gdzie w tym miejscu jest zawsze syon w rodzaju żeńskim użyte: dzyrzecz bedzę yó, 138 r.*); iego iest morze a on wczinil ie, Flor. 94; wczynyl ye, Puł. 190 r.; wczinil ge, Wacł. 108 r.; drzewey nysz ge (*t. j. syano*) wytargayó zwóдне, Flor. 128. (Puł. 263 r. nysz wytargó); w poszrod lyat ozywy ye, Puł. 299 r. (Flor. Habac. oszywy gego).

Jeż: w przykazanyu yeszesz kazal, Puł. 11 r. (Flor. 7. w kazny iósz ies kazal); w sidle w tem iesz só scrily, Flor. 9. (Puł. 15 r. ktore są skryly); z sidla iesz só mi scrili, Flor. 30; yesz só my skryly, Puł. 57 r.; wlapene iesz skril włapi gi, Flor. 34. (Puł. 67 v. lapycza yósz skrył); dzalo iesz wczinil ies, Flor. 43; dzyalo yesz gyes wczynyl, Puł. 89 r.; pamóczzen bódz sebrana twego iesz ies osadł,

Flor. 73; yes oszyadl ges, Puł. 147 r.; myasto yesz yes zaloszył gym, Flor. 103; yesesz zalozyl, Puł. 204 r.; slowo yesz gimyal yest, Flor. 104; yesz ymyal, Puł. 210 v.; pomnyal yest slowa yesz rozkazal, Flor. 104; slowo yesz kazal, Puł. 207 v.; Jeruzalem gesz stawo yako masto, Flor. 121; yesz stawyo, Puł. 257 r.; od sydla gesz postawyly so mne, Flor. 140; yes postawyly mnye, Puł. 278 v.

Moje: vtny przeczywenstwo moge, Flor. 118; utny przeczywięstwo moye, Puł. 240 r.; odeymi pogambienie moie, Wacł. 24 r.; w lono moie, Flor. 34; w lono moye, Puł. 68 r.; iedli mošo moie, Flor. 26; myšo moye, Puł. 50 r.; wepchay strachym twogym mošo moge, Flor. 118, 113; myšo moye, Puł. 249 r. (Wacł. 39 r. cziala moie); mito moie mislili so odpodczic, Flor. 61. (Puł. 121 r. mzdę moyę); pyczye moie se placzem smeszał iesm, Flor. 101; pyczye moye, Puł. 199 r.; schowam iemu miloserdze moie, Flor. 88; myloszerdze moye, Puł. 179 v.; w sercze moie, Flor. 4; w szycerze moye, Puł. 6 r.; sercze moie, Flor. 25; moye, Puł. 48 v.; sprawil iesm sercze moie, Flor. 72; szycerze moye, Puł. 145 r.; rozszerzył ges sercze moge, Flor. 118; szycerze moye, Puł. 239 r.; rozszirzilesz serce moie, Wacł. 8 r.; naclon sercze moge, Flor. 118; nakloyn szycerze moye, Puł. 240 r.; naklon serce moie, Wacł. 23 v.; naklonyl gesm sercze moge, Flor. 118, 105; szycerze moye, Puł. 248 r.; serce moie, Wacł. 37 v.; skrygę oblycze moye, Puł. 304 v.; ne w łączisco moie bódó pwacz, Flor. 43; nyewłączyszcz moie, Puł. 89 v.; ti wesz laiane moie, Flor. 68; layanye moye, Puł. 136 v.; przymy modlene moge, Flor. 142; poczuy modlanye moye, Puł. 279 v.; za mylowane moye, Flor. 108, Puł. 221 r.; na odgimane moie wesrzy, Flor. 21; na odgymanye moye pogładay, Puł. 41 v.; ne wnydo w odpocziwane moie, Flor. 94. (Puł. 190 v. w pokoy moy); w odpocziwane moie, Wacł. 117 v.; rozdzelili sobe odzene moie, Flor. 21; odzenye moye, Puł. 41 v.; poszil iesm odzene moie, Flor. 68. (odzyenye me, Puł. 135 v.); otworzo poloszene moie, Flor. 48. (Puł. 98 v. wymal moy); ty poznal ges sedzene moie, Flor. 138; szyedzenye moye, Puł. 273 v.; ti wesz ... sromane moie, Flor. 68. (Puł. 136 v. brak); poznal ges ... wzkrzeszene moge, Flor. 138; wskrzeszenye moye, Puł. 273 v.; vrozumey wolane moie, Flor. 5; wolanye moye, Puł. 6 v.; pokaszó iemu zbawene moie, Flor. 90; zbawyenye moye, Puł. 185 r.; weszmo perze moge, Flor. 138; pyerze moye, Puł. 274 r.; w ymyę moye, Puł. 179 r. (Flor. 88. w imenu moiem); bo poznal ymyę moye, Puł. 185 r. (Flor. 90. ymo twoie); naclono vcho moie, Flor. 48; vcho moye, Puł. 98 r.; pocril iest srom licze moie, Flor. 68; moye, Puł. 135 r.

Forma ściągnięta me: wyedz me sercze, Flor. 138 (*cognosce animum meum*); wyedz szycerze me, Puł. 275 v.; polozylesm odzyenye me, Puł. 135 v.; na rozegnanye me, Puł. 301 r.

Twoje: w dziedzicstwo twoie, Flor. 2; w dziedzycstwo twoye, Puł. 3 r.; w dziedzistwo twoie, Flor. 78; w dziedzycstwo twoye, Puł. 161 r.; yesm szwyadecztwo twoye szukal, Puł. 238 r. (Flor. 118. swadeczstwie twoe szukal); rozmnoszil ies welmnoszstwo twoie, Flor. 70;

wyelmstwo twoje, Puł. 141 v.; iacosz ies rozplodzil miloserdze twoie, Flor. 35; myloszyerdzye twoje, Puł. 71 r.; roszirzi gospodne miloserdze twoie, Flor. 35. (Puł. 71 v. twe); przyyli iesmi boze miloserdze twoie, Flor. 47; twoje, Puł. 97 r.; powiszó rano miloserdze twoie, Flor. 58; myloszerdzye twoje, Puł. 117 v.; pokaszi nam miloserdze twoie, Flor. 84. (Puł. 171 r. twe); mylosyerdzye thwoie, Wacł. 69 r.; ku powyadanu rano miloserdze twoie, Flor. 91; myloszyerdze twoje, Puł. 185 v.; mowicz bodze w grobe miloserdze twoie, Flor. 87. (Puł. 175 v. twe); na myloserdze twoge, Flor. 113; twoje, Puł. 229 r.; vslyszane wczyn rano miloserdze twoge, Flor. 142; twoje, Puł. 280 v.; odwrocil ies oblicze twoie, Flor. 29; oblycze twoje, Puł. 55 v.; osweczi oblicze twoie, Flor. 30. (Puł. 58 v. twe); postawó przecyw tobe oblicze twoie, Flor. 49. (Puł. 102 v. obraz twoy); odwracasz oblycze twoje, Puł. 176 r. (Flor. 87. twe); miloserdze a prawda przeydzeta oblicze twoie, Flor. 88. (Puł. 178 r. przed lyczem twoym); oblycze twoje osweczy, Flor. 118, 129; oblycze twoje oszwyciecz, Puł. 250 v.; odwracasz lyczne twoje, Puł. 20 v. (Flor. 12, lice twe); lyczne twoje ... będę szukał, Puł. 51 r. (Flor. 26 oblicza twego bódó dobiwacz); oblicze twoie odwracasz, Flor. 43; lyczne twoje, Puł. 91 v.; otewrocy licze twoie, Flor. 50; odwrocz lyczne twoje, Puł. 104 r.; odwroczi oblicze twoie, Wacł. 116 v.; pokasz licze twoie, Flor. 79; lyczne twoje, Puł. 163 r.; pokaszi oblicze twoie, Flor. 79; lyczne twoje, Puł. 163 v.; oblicze twoie, Wacł. 11 v.; pokaszy nam oblicze twoie, Flor. 79; lyczne twoje, Puł. 164 v.; wskrzeszysz łączyszczce twoje, Puł. 300 r.; bich wipowedzal wszitco chwalene twoie, Flor. 9; chwalyenye twoje, Puł. 15 r.; wnidz w obesrzene twoie, Flor. 87. (Puł. 174 v. wnydz przedczye); wstan pane w otpoczywane twogey (*sic pro*: twoge), Flor. 131; w otpoczywane twoje, Puł. 265 r.; gysz przestępną przykazanye twoje, Puł. 238 r. (Flor. 118. stópayó s kazayn twoych; Wacł. 6 v. ktorzi se sklanaiia od prikazanya twego); slyszal gesm slyszane twoge, Flor. Habac.; slyszenyje twoje, Puł. 299 r.; genzsze kladzesz oblok wstópyenyje twoje, Flor. 103; wstopyenyje twoje, Puł. 203 v.; zbawene twoie molwil iesm, Flor. 39; zbawyenyje twoje powyadal yesm, Puł. 83 r.; gisz miluyó zbawene twoie, Flor. 39, 69; twoje, Puł. 84 r., 139 r.; zbawene twoie day nam, Flor. 84. (Puł. 171 r. twe); zbawyenie thwoie, Wacł. 69 r.; we zbawyenyje twoje, Puł. 245 r. (Flor. 118, 81. we zbaweny twogem; Wacł. 33 v. we sbawieniu twogem); w zbawene twoge, Flor. 118, 121; we zbawyenyje twoje, Puł. 249 r.; we sbawienie twoie, Wacł. 39 r.; znaió ymó twoie, Flor. 9; ymyę twoje, Puł. 14 v.; prze ymó twoie, Flor. 24, 30; prze twoje ymyę, Puł. 47 r. (56 v. twe); pomnecz bódó ymó twoie, Flor. 44. (Puł. 94 r. twe); w imó twoie, Flor. 62. (Puł. 122 v. twe); draszni przeciwnik ymó twoie, Flor. 73; ymyę twoje, Puł. 148 r.; rozgorzil ymó twoie, Flor. 73; ymyę twoje, Puł. 148 v.; chwalicz bódó ymó twoie, Flor. 73; ymyę twoje, Puł. 149 r.; wzowemi ymó twoie, Flor. 74; wzowyem ymyę twoje, Puł. 149 v.; prze ymó twoie, Flor. 78; prze ymyę twoje, Puł. 162 r.; ymyę twoje wzywacz będzem, Puł. 164 v.

(Flor. 79. tve); slawicz bódó ymó twoie, Flor. 85; ymyę twoye, Puł. 172 v.; w ymye twoye, Puł. 178 r. (Flor. 88. w ymenu twoiem); chwalyły ymyę szwyęte twoye, Puł. 214 v. (Flor. 105. zpowedaly ymenv swótemv twemv); prze ymó twoye, Flor. 108; prze ymyę twoye, Puł. 222 v.; ymal gesm w noczy ymó twoge, Flor. 118, 49; ymyę twoye, Puł. 242 r.; pamiatalem ... na gimia twoje, Wacł. 26 v.; mylv-yóczych ymó twoge, Flor. 118, 129; ymyę twoye, Puł. 250 r.; chalycz bódó ymó twoge, Flor. 137; chwalycz będe ymyę twoye, Puł. 272 r. (Wacł. 136 v. ymyó tve); welyczyl ges nademna waszytko ymó swóte twoge, Flor. 137; ymyę szwyęte twoye, Puł. 272 v.; chalycz bódó ymó twoye, Flor. 139; twoye, Puł. 277 r.; prze ymó twoge, Flor. 142; prze ymyę twoyę (*sic pro: twoye*), Puł. 281 r.; chwalycz ymó twoge, Flor. 144; ymye twoye, Puł. 284 r.; blogoslawycz będe ymyę twoye, Puł. 283 v. (Flor. 144. tve); naclon vcho twoie, Flor. 16; vcho twoye, Puł. 26 v., 56 v. (Flor. 30. tve); nachili vcho twoie, Flor. 44; vcho twoye, Puł. 93 r.; naclon ku mne vcho twoie, Flor. 70, 101; vcho twoye, Puł. 139 r., 198 r.; naclon gospodne vcho twoie, Flor. 85; twoye, Puł. 172 r.; naclon vcho twoie, Flor. 87. (Puł. 174 v. tve); zwastuió ramó twoie, Flor. 70; ramyę twoye, Puł. 141 r.; nagotuió syemó twoie, Flor. 88; szyemyę twoye, Puł. 177 r.; gesm w slowo twoge pfal, Flor. 118, 73; yesm w slowo twoye pwal, Puł. 244 r. (Wacł. 29 r. w slowa twoia); w slowo twoge nadpfal gesm, Flor. 118, 81; w slowo twoye, Puł. 245 r. (Wacł. 33 v. w slowie twogim); w slowo twoge, Flor. 118, 81; twoye, Puł. 245 r. (Wacł. 33 v. w wimowa twoia).

Forma ściągnięta tve. W obu psalterzach: powadacz bódó ymó tve, Flor. 21; ymyę tve, Puł. 41 v.; slawicz bódó ymó tve, Flor. 85; ymyę tve, Puł. 173 r.

We Floryjańskim: odwracasz lice tve, Flor. 12. (Puł. 20 v. twoye); naclon ku mne vcho tve, Flor. 30. (Puł. 56 v. twoye); oblicze tve chwalycz bódó, Flor. 44. (Puł. 93 v. oblycza twego bódó pro-szycz); odwracasz oblicze tve, Flor. 87. (Puł. 176 r. twoye); ymo tve wziwacz bódzem, Flor. 79. (Puł. 164 v. twoye); blogoslawycz bódó ymó tve, Flor. 144. (Puł. 283 v. twoye).

W Puławskim: prze ymyę tve, Puł. 56 v. (Flor. 30. prze ymó twoie); pomnyecz bódó ymyę tve, Puł. 94 r. (Flor. 44. twoie); chwalycz będe ymyę tve, Puł. 108 r. (Flor. 53. spowadacz se bódó ymenowi twemu); oszwyeczy oblycze tve, Puł. 58 v. (Flor. 30. oblicze twoie); pokazy gospodnye myloszyerdze tve, Puł. 71 v. (Flor. 35. twoie); w gymyę tve, Puł. 122 v. (Flor. 62. twoio); w ymyę tve, Puł. 178 r. (Flor. 88. w ymenu twoiem); zbawyenye tve day nam, Puł. 171 r. (Flor. 84. zbawene twoie; Wacł. 69 r. zbawienie thwoie); vkazy nam boze myloszyerdze tve, Puł. 171 r. (Flor. 84. miloserdze twoie); nakloyn vcho tve, Puł. 174 v. (Flor. 87. twoie); prawycz będe w grobe myloszyerdze tve, Puł. 175 v. (Flor. 87. miloserdze twoie).

Swoje: dziedzicstwo swoje (paszcz), Flor. 77. (Puł. 161 r. swe); dziwno vczinil miloserdze swoje, Flor. 30. (Puł. 59 r. swe); kazal gospodzin miloserdze swoje, Flor. 41; swoye, Puł. 87 r.; myloszyerdze swoye (nye odrzuczyl), Puł. 128 v. (Flor. 65. miloserdza swoiogo); miloserdze swoje odrzesze, Flor. 76. (Puł. 152 v. swe); myloszerdze swoye ... raczy pokazacz, Puł. 170 v.; wspomyenól jest myloszyerdze swoye, Puł. 194 r. (Flor. 97. wzpomonól iest miloserdzu swemu); szwerdzyl myloserdze swoye, Flor. 102; swoye, Puł. 202 r.; przemyenyl oblycze swoye, Puł. 64 r.; naczógnoli sô lócziszcze swoje, Flor. 10; léczyszczcze swoye, Puł. 18 v.; nawedli locziszczcze swoje, Flor. 36. (Puł. 73 v. léczyszczcze); yawno vczinil iest gospodzin zbawene swoye, Flor. 97; zbawyenyne swoye, Puł. 194 r.; prze ymó swoje, Flor. 22; prze ymyę swoye, Puł. 43 v.; prze ymyó swoye, Flor. 105; swoye, Puł. 211 v.; zbawil sobe prawiczó swoiô y ramó swó swoiô, (*miejsce to widocznie popsute jest*), Flor. 97; ramyę szwyęte swoye, Puł. 194 r.; pomnyal słowo swóte swoye, Flor. 104; słowo swoye, Puł. 210 v.; poslal słowo swoye, Flor. 106, Puł. 216 v.; wypuszczyl słowo swoye, Puł. 289 r. (Flor. 147. wypuszczyl słowo swe); zyawa słowo swoge yakobowy, Flor. 147; słowo swoye, Puł. 289 v. (Wacł. 134 r. swe); naklonyl vcho swoge, Flor. 114; swoye, Puł. 231 r.; odwrocył licze swoie, Flor. 9; lycze swoye, Puł. 17 r.

Forma ściągnięta swe. *W obu psalterzach*: poslal bog miloserdze swe, Flor. 56; myloszyerdzycze swe, Puł. 113 v.; naczógnól iest lócziszczcze swe, Flor. 57; léczyszczcze swe, Puł. 115 r.; osweczil oblicze swe, Flor. 66; oblycze swe, Puł. 129 r.; wynydzycze czlowyck na dzyaló swe, Flor. 103; na dzalo swe, Puł. 205 v.

We Floryjaniskim: wypuszczyl słowo swe, Flor. 147. (słowo swoye, Puł. 289 r.); słowo swe, Wacł. 133 v.

W Puławskim: dzywno vczynyl myloszyerdze swe, 59 r. (Flor. 30. swoie); myloszerdze swe odrzesze, Puł. 152 v. (Flor. 76. swoie); nye naprawylo szycerzycze swe, Puł. 155 r. (Flor. 77. sercza swego); dziedzycztwo swe (paszcz), Puł. 161 r. (Flor. 77. swoie).

Nasze: obroczył yes szycerzycze nasze, Puł. 91 r. (Flor. 43. odchilil ies stdze nasze); poznal slozenye nasze, Flor. 102; znaye vlyepyenyne nasze. Puł. 202 r.; obroczył gospodnie yóczstwo nasze, Flor. 125; yentczstwo nasze, Puł. 260 r.; za zbawyenyne nasze, Flor. Atan., Puł. 311 r. (Wacł. 113 v. dla zbawienya naszego).

Wasze: naclonczycze vcho wasze, Flor. 77; vcho wasze, Puł. 154 r.

Wsze: we wsze pokolene, Flor. 144; we wsze pokolyenyne, Puł. 285 r.

§. 256. *Feminina. Ją*: yó z pokuszenya wyelykyego wygól, Puł. 28 r.; zalozzil iest ió, Flor. 23 (ziemię); zalozzil yó, Puł. 44 v. (Wacł. 40 r. ufundowal ona); nagotowal iest ió, Flor. 23, (Puł. 44 v. nagotowal); rychlo yó zasze przyyól, Puł. 56 r.; bichó odlioli ió, Flor. 39; by odyęly yó, Puł. 83 v.; gdi przyme yó, Flor. 47; przymye yó, Puł. 96 v.; bog zalozzil yó, Puł. 97 r. (Flor. 47. zalozzil ie); oblap-

cze ió, Flor. 47; oblapcze yó, Puł. 97 v.; zamócił ies ió, Flor. 59; yó, Puł. 118 v.; vpogil ies ió, Flor. 64; napoyl yes yó, Puł. 126 r.; rozmnoszil ies napelnicz ió, Flor. 64; bogaczyez yó, Puł. 126 r.; szcwidzil ies ió, Flor. 67; szcwyrdzil yes yó, Puł. 131 r.; wiwol ió, Flor. 68; wyzwol yó, Puł. 136 v.; dobedó yó, Puł. 138 r. (Flor. 68. dobdó iego); dzyrzecz będzę yó, Puł. 138 r. (Flor. 68. dzerszecz ie bódze); szruczili yó, Flor. 73; powalyly yó, Puł. 147 v.; sadzil ies ió, Flor. 79; szczepylesz yó, Puł. 163 v.; popasl iest ió, Flor. 79; yó, Puł. 164 r.; wiryl ió wprz, Flor. 79; skazil yó wyepz, Puł. 164 r.; gysz chodzó mymo yó, Puł. 164 r. (Flor. 79. po drodze); byoró ió wszisteci, Flor. 79; byoró yó, Puł. 164 r.; doconay ió, Flor. 79. (Puł. 164 r. dokonay yey); zaloszil ió, Flor. 86; zalozyl yó, Puł. 174 r.; nalyezylsmy yó, Puł. 265 r. (Flor. 131. naleszyl gesmy gy); mylowal yó, Flor. 118, 137. Puł. 251 r.; slyzaly gesmy yó, Flor. 131; slyszelysmy yó, Puł. 265 r.; gesm wybral yó, Flor. 131; yesm wybral yó, Puł. 265 v.; wybral gest yó, Flor. 131; wybral yó, Puł. 265 v.

Jaz: w kazny iósz ies kazal, Flor. 7. (Puł. 11 r. w przykazanu yeszesz kazal); w upascy iósz só vczynily, Flor. 9. (Puł. 15 r. w upaszczy koresz vczynily); na drodze iósz iest wibral, Flor. 24; yasz wybral, Puł. 47 r.; slotosci twoiey iósz ies scril, Flor. 30; yósz esz skryl, Puł. 59 r.; lapycza yósz skryl, Puł. 67 v. (Flor. 34. vlapene iesz skril); czudnoscz iacob iósz milowal, Flor. 46. (Puł. 95 v. krasę yak yegosz mylowal); módrozcz oyczowa yósz prorokowye powadayó, Puł. 98 r.; droga iósz pokaszó iemu, Flor. 49. (Puł. 102 v. yósz pokazę yemu); dusza moia iósz ies odkupyl, Flor. 70; yószesz odkupyl, Puł. 141 v.; goró syon iósz iest miloval, Flor. 77; yósz mylowal, Puł. 160 v.; iósz zaloszil, Flor. 77; yósz zaloszyl, Puł. 160 v.; przyganę yósz só przyganyaly tobye, Puł. 162 v. (Flor. 78. laiane gich iesz laialy); iósz szczepila prawicza twoia, Flor. 79; yósz sadzyla, Puł. 164 r.; iosz (przekorę) trzimal iezm, Flor. 88; yósz trzy-mal yesm, Puł. 181 v.; przes yósz by gy poznal, Puł. 187 v.; kazn iego iósz dal gim, Flor. 98; yósz dal, Puł. 195 v.; oplató twyó yósz oplaczyl gys nam, Flor. 136; yósz odpaczyl yes nam, Puł. 271 v.; yóze (koszcz) vczynyl yes, Puł. 274 v. (Flor. 138. gesze vsta); swótoscz ... yósz vczwyrdzyla gest róka twoya, Flor. Moy.; yósz vczwyrdzyla yest, Puł. 298 v.; iósz (wiarę) alesz wszelky spelna y neporvszne zachowa, Flor. Atan.; iósz ... nychowacz będze, Puł. 308 r. (Wacł. 8 v. ktorą); wyara ... yósz alysz wszelky werne y twardo wierzycz bodze, Flor. Atan.; yósz, Puł. 311 v. (Wacł. 114 r. ktorey ... nie bandze wierzycz); wpadli só w nó, Flor. 56; wpadly w nyę, Puł. 113 v.

Moję: iedzinaczko moió (witargn), Flor. 21; yedzinaczkę moyę, Puł. 41 v. (Wacł. 31 v. iedina mathka moia ... wirwi); iedzinaczko moió (wroczy), Flor. 34; yedzinaczkę moyę, Puł. 68 v.; trzimal ies róko prawiczó moió, Flor. 72; rękę prawó moyę, Puł. 146 r.; poslal bich bil róko moió, Flor. 80; rękę moyę, Puł. 166 v.; wzdzygnę

na nyebo rękę moyę, Puł. 307 r.; drogó moió, Flor. 5; droge moyę, Puł. 7 r.; poloszil iest nepokalanó drogó moió Flor. 17; droge moyę, Puł. 32 r.; drogó moyó y povrozek moy wybadal ges, Flor. 138; szczyeszke moyę, Puł. 273 v.; robotó moió, Flor. 24. (Puł. 47 v. trud moy); ti wesz ... sromotó moió, Flor. 68; sromotę moyę, Puł. 136 v.; wisluszay gospodne prawdó moió, Flor. 16; prawdę moyę, Puł. 25 v.; spowadacz se bódó ... neprawdó moió, Flor. 31. (Puł. 60 v. spowjedacz będe nyeprawdy moye); mzdę moyę myszlyly só odpędzycz, Puł. 121 r. (Flor. 61. mito moie); wisluszal gospodzin prosbó moió, Flor. 6; proszbę moyę, Puł. 9 v.; prosbó moió (wisluchay), Flor. 38; proszbę moye, Puł. 81 r.; przyól iest prosbę moyę, Puł. 81 v. (Flor. 39. prosbi moie); wisluchay bosze prosbó moió, Flor. 60; prozbę moyę, Puł. 119 v.; na proszbę moyę, Puł. 174 v. (Flor. 87. ku modlitwe moiey); baczy na proszbę moyę, Puł. 279 r. (Flor. 141. slvszay prosby moyey); głowó moió, Flor. 3, 22; głowę moyę, Puł. 4 v., 43 v.; głowó moia, Wacł. 118 v.; powiszil głowó moió, Flor. 26; powyszyl głowę moyę, Puł. 50 v.; na głowó moió, Flor. 37; moyę, Puł. 77 r.; na głowę moyę, Puł. 276 v. (Flor. 139. nad głowó moyó); wysluchay modlitwó moió, Flor. 4; vslysz modlytwę moyę, Puł. 5 r.; modlitwó moió przyiol, Flor. 6; modlytwę moyę przygál, Puł. 9 v.; modlitwó moió, Flor. 16; modlytwę moyę, Puł. 26 r.; wisluchay modlitwó moió, Flor. 38, 53; moyę, Puł. 81 r., 108 r.; boze wisluchay modlitwa moia, Wacł. 2 v.; wisluszay bosze modlitwo moió, Flor. 54; modlytwę moyę, Puł. 108 v.; baczy modlytwę moyę, Puł. 119 v. (Flor. 60. rozumey modlitwe moiey); wisluchal ies modlitwó moió, Flor. 60; moyę, Puł. 120 r.; modlitwó moió (wisluszay), Flor. 63, 64, 83; moyę, Puł. 123 v., 125 r., 170 r.; nye odrzuczyl modlytwę moyę, Puł. 128 v. (Flor. 65. modlitwi moiey); modlytwó moió, Flor. 68; modlytwę moyę, Puł. 135 v.; wszima poczuy gospodne modlitwó moió, Flor. 85; moyę, Puł. 172 v.; modlitwó moió odpodzasz, Flor. 87; moyę, Puł. 176 r.; wisluchay modlitwó moió, Flor. 101; moyę, Puł. 198 r.; wylewayó przed oblyczym gego modlytwó moyó, Flor. 141; moyę, Puł. 278 v.; wysluszay modlytwó moyó, Flor. 142; moyę, Puł. 279 v.; slawó moyó, Flor. 7; slawę moyę, Puł. 10 v.; chwalicz będe molwę moyę, Puł. 111 v. (Flor. 55. molwi moie); widz moió smaró, Flor. 9; moyę szmyarę, Puł. 14 v.; szmaró moió (zbaw), Flor. 21; szmyarę moyę, Puł. 41 v.; pokora moia, Wacł. 31 r.; wesrzal ies na smaró moió, Flor. 30; na szmyarę moyę, Puł. 57 r.; wydz smaró mogó, Flor. 118, 153; szmyare moyę, Puł. 252 v.; wrocisz dzedzinó moió, Flor. 15; dzyedzynę moyę, Puł. 24 v.; poloszicz w gospodne bodze nadzieió moió, Flor. 72; nadzieę moye, Puł. 146 v.; osweczasz sweczó moió, Flor. 17; szwyeczę moyę, Puł. 31 v.; wytargny duszó moió, Flor. 6; duszę moyę, Puł. 9 r.; nyeulapyl duszę moyę, Puł. 10 r. (Flor. 7. neulapil dusze moiey); gon moió duszó, Flor. 7; przeszlyaduy duszę moyę, Puł. 10 v.; moió duszó, Flor. 7; moyę, Puł. 10 v.; witargn duszó moió, Flor. 16; moyę, Puł.

27 r.; duszō moiō sō ogarnōli, Flor. 16; moyē, Puł. 27 r.; duszō moiō, Flor. 21; moyē, Puł. 41 v.; wirwi ... dusza moia, Wacł. 31 v.; duszō moiō obrocził, Flor. 22; moyē, Puł. 43 v.; podzwignōł iesm duszō moiō, Flor. 24; duszē moyē, Puł. 45 v.; nye zgubyay duszē moyē, Puł. 49 r. (Flor. 25. dusze moiey); wiwodł ies od pecla duszō moiō, Flor. 29; duszē moyē, Puł. 55 r.; zbawil ies ... duszō moio, Flor. 30; moyē, Puł. 57 r.; wzōcz duszō moiō, Flor. 30. (Puł. 58 r. dusze moye); gisz szukaiō duszō moiō, Flor. 34. (Puł. 67 r. szukayōczy dusze moyey); sromoczily sō duszō moiō, Flor. 34. (Puł. 67 v. layaly duszy moyey); vsmerzal iesm postem duszō moiō, Flor. 34; moyē, Puł. 68 r.; wroczy duszō moiō, Flor. 34; duszē moyē, Puł. 68 v.; vzdrow duszō moiō, Flor. 40; duszē moyē, Puł. 84 v.; duszō moiō, Flor. 41; moyē, Puł. 86 v.; odkupy duszō moiō, Flor. 48; dusze moyē, Puł. 99 v.; szukaly sō duszē moyē, Puł. 108 r. (Flor. 53. dusze moiei); szukali duszā moia, Wacł. 2 v.; odkupi w pocoiu duszō moiō, Flor. 54; duszē moyē, Puł. 110 v.; cirzpelil duszō moiō, Flor. 55; moyē, Puł. 112 r.; witargł ies duszō moiō, Flor. 55; duszē moyē, Puł. 112 v.; witargł ies duszō moiō, Flor. 55; duszē moyē, Puł. 112 v.; wiwolil duszō moiō, Flor. 56; moyē, Puł. 113 v.; naclonili sō duszō moiō, Flor. 56; moyē, Puł. 113 v.; vlapili sō duszō moiō, Flor. 58; moyē, Puł. 116 r.; szukaly duszē moyē, Puł. 123 r. (Flor. 62. dusze moiey); wytargny duszē moyē, Puł. 123 v. (Flor. 63. duszō mō); poloszil iest duszō moiō, Flor. 65; moyē, Puł. 127 v.; pocril iesm w poscze duszō moiō, Flor. 68; moyē, Puł. 135 v.; baczy duszē moyē, Puł. 136 v. (Flor. 68. rozumey duszō moiey); duszō moiō podzwigl iesm, Flor. 85; duszē moyē, Puł. 172 r.; witargł ies duszō moiō, Flor. 85; moyē, Puł. 173 r.; szukaly duszē moyē, Puł. 173 r. (Flor. 85. dusze moiey); vweselili sō duszō moiō, Flor. 93; moyē, Puł. 189 r.; wytargł gesz dvszō moyō, Flor. Isai. sec.; duszē moyē, Puł. 294 r.; wywōł duszō moyō, Flor. 114; moyē, Puł. 231 r.; zba-wonōl vczynyl ... dvszō moyō, Flor. 108; moyē, Puł. 223 v.; wytargł dvszō moyō, Flor. 114; moyē, Puł. 231 v.; zbaw dvszō moyō, Flor. 119; moyē, Puł. 255 r.; powyszal (*sic*) gesm dusza moyō, Flor. 130; powyszal yesm duszē moyē, Puł. 264 r.; ne otemvy dusza moyō, Flor. 140; nye odeymuy duszē moyē, Puł. 278 r.; wywedzy ze stroszey dvsza moyō, Flor. 141; duszē moyē, Puł. 279 v.; nascygal gest nepryaczel moy dusza moyō, Flor. 142; duszē moyē, Puł. 280 r.; podnoszl geszm dusza mogō, Flor. 142; duszē moyē, Puł. 281 r.; wywedzesz zamōta dusza moyo, Flor. 142; duszē moyē, Puł. 281 r.; gysz mōczō dvszan moyō, Flor. 142; duszē moyē, Puł. 281 v.; przō moiō (vezinil), Flor. 9; przā moyē, Puł. 13 v.; prze braczyō moyō, Flor. 121. (Puł. 257 v. prze braczyō); dali sō w karmō moiō, Flor. 68; w karmyō moyē, Puł. 136 v.; szablyē twayē (wytargn), Puł. 27 v. (Flor. 16. gniew tway); bosze ti wesz gluboszcz moiō, Flor. 68; glu-poszcz moyē, Puł. 134 v.; vweseli mlodoszcz moiō, Flor. 42; mlodoszcz moyē, Puł. 88 v.; sprawyedlnoszcz moyē pobyeszczynō, Puł.

179 v. (Flor. 88. sprawedności moie pobeszczinili); zaszgli sō ognem swōtosc zwoiō, Flor. 73. (Puł. 147 v. koszczyol twoy); zloszcz moyę zzwystayę, Puł. 78 v. (Flor. 37. lichotō mō); lichotō moiō ia poznawam, Flor. 50; zloszcz moyę ya znayę, Puł. 103 v.; lichotō moyō ya znayō, K. Świdz.; mocz moiō ku tobe strzedz bōdō, Flor. 58; mocz moyę, Puł. 117 r.; przyspyey na pomocz moyę, Puł. 79 r. (Flor. rozumey ku pomocy moiey); na pomocz moiō rozumey, Flor. 69; na pomocz moyę, Puł. 138 v.; na pomocz moiō wzglodny, Flor. 70; na pomocz moyę wzglyędny, Puł. 140 v.; weszi ... w rzecz moiō, Flor. 34; w rzecz moyę, Puł. 69 v.; obezrzy rzecz moiō, Flor. 42; rozgodz przę moyę, Puł. 88 r.; porzuczilesz rzecz moyę, Puł. 102 r. (Flor. 49. porzuczyl ies molwi moie); wczōgnō obowōmoiō, Flor. 59, 107; obow moyę, Puł. 19 r., 219 v.

Forma ściagnięta mą: wiymi duszō mō, Flor. 63; lichotō mō ia zwaztuiō, Flor. 37. (Puł. 123 v. duszę moyę, 78 v. zloszcz moyę).

W Puławskim więc formy tēj nie napotykamy.

Twoję: stwerdzil ies nademnō rōkō twoiō, Flor. 37; rękę twoyę, Puł. 77 r.; czemu odwracasz rōkō twoiō, Flor. 73; rękę twoyę, Puł. 148 r.; nad rōkō prawō twoyō, Flor. 120; nad rękę twoyę, Puł. 256 r.; wszōgnal ges rōka twoga, Flor. 137; rosczyōgnōlesz rękę twoyę, Puł. 273 r.; wczyagnōl ranko twoio, Wack. 137 r.; poloszył ges na mō rōko twoyō, Flor. 138; rękę twoyę, Puł. 273 v.; wypusczy rōkō twoya, Flor. 143; spuszczy rękę twoyę, Puł. 282 v.; wtwarzasz ty rōkō twoyan, Flor. 144; rękę twoyę, Puł. 285 v.; wszczōgnōl ges rōkō twoya, Flor. Moy.; rękę twoyę, Puł. 298 r.; ziaw gospodnu drogō twoiō, Flor. 36. (Puł. 72 v. drogy twoyę); abichom poznali ... drogō twoiō, Flor. 66; drogę twoyę, Puł. 129 r.; aby nye wrazil o kamyen nogę twoyę, Puł. 185 r. (Flor. 90. nogi twoiey); prze dobrotō twoiō, Flor. 24; prze dobrotę twoyę, Puł. 46 v.; oplaczy tobe oplatō twyō, Flor. 136; odplatę twoyę, Puł. 271 v.; ziawy prawdō twoiō, Flor. 29. (Puł. 56 r. twō); pomnecz bōdze prawdō twoiō, Flor. 34; sprawyedlnoszcz twoyę, Puł. 70 r.; wiwedze prawdō twoiō, Flor. 36; sprawyedlnoszcz twoyę, Puł. 72 v.; prawdō twoiō ... molwil iesm, Flor. 39; prawdę twoyę, Puł. 82 v.; prawdō twoiō (wipusci), Flor. 42; prawdę twoyę, Puł. 88 r.; powedzō prawdō twoiō, Flor. 70; twoyę, Puł. 140 v.; prawdę twoyę boze spyewacz czy będę, Puł. 141 v. (Flor. 70. pradō); prawdō twoiō (mowicz bōdze), Flor. 87. (Puł. 175 v. prawda twoya w zyemy zapomnyana); ziawō prawdō twoiō, Flor. 88; prawdę twoyę, Puł. 176 v.; prawdō twoiō (poznaiō), Flor. 88; twoyę, Puł. 177 r.; prawdō twoiō, Flor. 91; twoyę, Puł. 185 v.; twoyō, Flor. 113, 118, 137; twoyę, Puł. 229 r., 250 v.; na myloserdze tuoge y prawdō twoyō, Flor. 137; prawdę twoyę, Puł. 272 v. (na myloserdze twe y prawda twa, Wack. 136 v.); yawnō wczyny prawdō twoyō, Flor. Isai. sec.; prawdę twoyę, Puł. 294 v.; wszitkō radō twoiō stwirdzy, Flor. 19; wszystkie radę twoyę, Puł. 36 v.; prze molwō twoyō, Flor. 118, 153; prze molwę twoyę, Puł. 252

v.; przepowe yózykó moy molw twayó, Flor. 118, 169; molwę twayę, Puł. 254 v.; bich widzal ... slawó twoió, Flor. 62; slawę twayę, Puł. 122 v.; bich pyal slawó twayó, Flor. 70; twayę, Puł. 140 r. (Wacł. 116 v. abich spiewal chwala twoia); na goró swóttó twoió, Flor. 42; twayę, Puł. 88 r.; chwałó twoió, Flor. 34; twayę, Puł. 70 r.; ziawó chwałó twoió, Flor. 50; twayę, Puł. 104 v.; faló twayó, K. Świdz.; nad wazistkó chwałó twoió, Flor. 70; chwałę twayę, Puł. 140 v.; zia-wimi chwałó twoió, Flor. 78; chwałę twayę, Puł. 162 v.; pozegnay dziedzynę twayę, Puł. 53 r. (Flor. 27. pozegnay dziedzine twoley); dziedzínó twoió gabaly, Flor. 93. (Puł. 188 r. twó); bogoslawil ies gospodne zemó twoió, Flor. 84; zyemyę twayę, Puł. 170 v.; na prawiczó twoió, Flor. 44. (Puł. 93 r. na prawyczy twayey); zbaw prawiczó twoió, Flor. 59; prawyczę twayę, Puł. 118 v.; odwracasz rókó twoió y prawiczó twoió, Flor. 73; prawyczę twayę, Puł. 148 r.; prawiczó twoió tako iawnó vezin, Flor. 89; twayę, Puł. 183 r.; rzuczi na gospodna peczó twoió, Flor. 54; pyeczó twayę, Puł. 111 r.; só-dzy przó twoió, Flor. 73; twayę przó, Puł. 149 r.; bich vezinil woló twoió, Flor. 39; wolyó twayę, Puł. 82 v.; vczynyc wolyó twayę, Puł. 281 r. (Flor. 142. nawczy mó czynyc woley twozey); czószcz twayó cladl ies, Flor. 49; czészcz twayę, Puł. 102 r.; ziawil iesm sprawedlnosc z twoió, Flor. 39; twayę, Puł. 82 v.; sprawedlnosc z twoió, Flor. 50; twayę, Puł. 104 v.; twayó, K. Świdz.; nye wyndó w sprawyedly-woszcz twayę, Puł. 137 r. (Flor. 68. ne bódó chodzicz w zprawedlnosczy twoyey); sprawedlnosc z twoió, Flor. 70; twayę, Puł. 141 r.; mislicz bódze ... sprawedlnosc z twoió, Flor. 70; twayę, Puł. 141 v.; sprawedlnosc z twoió (day), Flor. 71; twayę, Puł. 142 r.; wipusci swatloszcz twoió, Flor. 42; szwyatloszcz twayę, Puł. 88 r.; welicoszcz twoió, Flor. 70; wyelykoszcz twayę, Puł. 140 r. (Wacł. 116 v. twoia); wel-ykoszcz twayó wypowiedzó, Flor. 144; twayę, Puł. 284 r.; genzsze napelnyl w dobrem zhdóst twayó, Flor. 102; zódzó twayę, Puł. 201 v.; napelnia dobroczamy zadza twoia, Wacł. 11 r.; pacz bódó mocz twoió, Flor. 58; mocz twayę, Puł. 117 v.; mocz twoió, Flor. 70; szylę twayę, Puł. 141 r.; znamenitó vezinil ies w ludzoch czescz twayó, Flor. 76; zyawyl yes ... mocz twayę, Puł. 153 r.; wzbudz mocz twoió, Flor. 79; twayę, Puł. 163 r.; mocz twayó powadacz bódó, Flor. 144; mocz twayę, Puł. 284 r.; mocz twayó molwycz bódó, Flor. 144; twayę, Puł. 284 v.; bychó znanó vczynyly mocz twogó, Flor. 144; mocz twayę, Puł. 285 r.

Forma ściągnięta twą nader rzadko występuje: sprawedlnosc z twó (roszirzi), Flor. 35; sprawyedlnosc z twą, Puł. 71 v.; wzywawy prawdę twó, Puł. 56 r. (Flor. 29. twoió); dziedzynę twó gabaly, Puł. 188 r. (Flor. 93. twoió).

Swoję: wsczógnól iest rókó swoió, Flor. 54; rękę swoyę, Puł. 110 v.; wznycosł rókó swoyó, Flor. 105; rękę swoyę, Puł. 213 r.; sprawa mlodycz drogó swoyó, Flor. 118; oprawy mlodszy drogę swoyę, Puł. 237 r.; oprawia mlodzenyecz droga swoia, Wacł. 4 v.; na skutę swoyę, Puł. 205 v. (Flor. 103. ku dzyalanyv swemu); wy-

wil prawótó swoiów, Flor. 97; zyawyl prawótę swoyę, Puł. 194 r.; po-
 slal bog ... prawdó swoiów, Flor. 56; prawdę swoyę, Puł. 113 v.; wspo-
 myenól yest myłoszerdze swoye y prawdę swoyę, Puł. 194 r. (Flor.
 97. prawdze swoiey); noscze richlo ganbó swoiów, Flor. 39; gaynbę
 swoyę, Puł. 83 v.; gensze wypuszcza molwó swoyów, Flor. 147; molwę
 swoyę, Puł. 289 r.; mowa swoia, Wacł. 133 v.; przemyenyly sef
 sławó swoyów, Flor. 105; sławę swoyę, Puł. 212 v.; wibrat iest nam
 dzedzinó swoiów, Flor. 46; dzyedzynę swoyę, Puł. 95 v.; dzedzinó
 swoiów wzgardzal, Flor. 77; dzyedzynę swoyę wzgardzyl, Puł. 160 r.;
 abi połozili w bodze nadzieiów swoiów, Flor. 77; nadzyeyę swoyę, Puł.
 154 v.; zbawil sobe prawiczó swoiów, Flor. 97; prawyczę swoyę, Puł.
 194 r.; napelnil gest sódzów swogów, Flor. 126; zódzów swoyę, Puł. 261 r.;
 nyewzyol w prosnoszcz duszę swoyę, Puł. 44 v. (Flor. 23. dusze swo-
 iej); witargne duszów swoiów, Flor. 88. (Puł. 181 r. swów); wroczy azye
 w zyemyę swoyę, Puł. 286 v. (Flor. 145. w szemów swów); prze lichotó
 swoiów, Flor. 72. (Puł. 145 v. dla zloszczy swoyey); przedlvszaly só
 lyhotów swogów, Flor. 128; zloszcz swoyę, Puł. 262 v.; pwaiów w czescz
 swoiów, Flor. 48; w mocz swoyę, Puł. 98 v.; znano vczynyl mocz
 swoyów, Flor. 105; mocz swoyę, Puł. 211 v.; vczinil swótoszcz swoiów,
 Flor. 77; szwyfótoszcz swoyę, Puł. 160 v.; polozil iest czmi sziro-
 koszcz swoiów, Flor. 17. (Puł. 29 v. dom skryczya swego); podawygly
 só rzeky lycz swoyę, Puł. 187 r. (Flor. 92. lycza swoia); licz swoiów,
 Wacł. 124 r.; brony swoyę czerkew szwyfótó, Puł. 66 v.

Forma ściągnięta swą. We Floryjańskim: duszów swów na nebe
 dziwne vsadzi, prol.; wroczy só w szemów swów, 145. (Puł. 286 v.
 w zyemyę swoyę).

W Puławskim: zawydzy duszę swą, 18 v. (Flor. 10. nenawy-
 dzy swoiey dusze); wytargn duszę swów, Puł. 181 r. (Flor. 88. duszów
 swoiów); w swów zyemyę, Puł. 125 r.

Naszę: prze chudobę naszą, Puł. 19 r.; *wszę:* nade wszów
 zemów, Flor. 46; nadewszę zyemyę, Puł. 95 v.

Możnaby tu zaliczyć także formę owszeyów: gedem owszeyów ne
 smeszany potstawy ale gednotów persony, Flor. Atan. (Puł. 311 r.
 owszeyky, Wacł. 113 r. o wszeyki).

W accusativie więc mamy formy: Męskie. ji (gi, gy, gyey),
 jęńże, jen, jęńż (w znaczeniu: który), -ń, mój, twój, swój (raz we
 Flor. 134. napisano swogy). *Nyjakie:* je, jeż (= które), moje, twoje,
 swoje, bardzo rzadko me, częściej nieco: twe, swe. *Zauważyć jeszcze*
można, że formy te ściągnięte częściej, jakkolwiek z małą różnicą, wy-
stępują w Puł. niż we Flor. Nadto: nasze, wasze, wsze. *żeńskie:* ja, jąż,
 (która), moję (Flor. 30. moio, Puł. 146 v., 81 r. moye), twoję (Flor.
 zwykłe twoiów lub twoyów, niekiedy jednak twoyan, 144; twoya, 137,
 143, Moy.; twyów, 136; Puł. zwykłe twoyę, niekiedy jednak spotykamy
 twoye, 148 r., 282 v., 129 r., 140 v., 272 v., 148 r., 141 r., 201 v.
 możnaby to uważać już za dążność do utraty rynezmu), swoję; bar-

dzo rzadko występują formy ściągnięte: ma, twa, swa, i to częściej w Puławskim; dalej: naszę, wszę, owszeję.

§. 257. *Instrumentalis. Masculina*: gimze (glosem) iesm volal, Flor. 26; gymze, Puł. 50 v.

Ze spółgłoską n na początku: przed nym, Puł. 42 v. (2 r.), (Flor. 21. w obeszrenu iego); przed nimsze, Flor. 26; przed nym, Puł. 62 v. (Flor. 32. od nego); przed nymze, Puł. 50 r.; przed nim, Flor. 35; przed nym, Puł. 70 v., 100 v. (Flor. 49. w obeszrenu iego); wileycze przed nim sercza wasza, Flor. 61; przed nym, Puł. 121 v.; przed nym, Puł. 130 r. (Flor. 67. w obezrenu iego); przed nim, Flor. 71, 84; przed nym, Puł. 142 v., 171 v., 191 v. (Flor. 95. w obeszrenu iego); przed nim, Flor. 96; przed nym, Puł. 192 v., Flor. 104, Puł. 208 r., Flor. 105, Puł. 212 v., Flor. 141, Puł. 278 v.; s nym, Flor. 17; sznym, Puł. 31 r.; z nim, Flor. 48; sznym, Puł. 99 v.; s nim, Flor. 49; sznym, Puł. 102 r., 129 v.; s nim, Flor. 77, 88, 90; sznym, Puł. 157 v., 179 r., 185 r., 303 v.; postaw nad nym, Flor. 108, Puł. 221 r.; nad nym, Flor. 131. Puł. 266 r.

Mojim: molwil yesm moym yęzykyem, Puł. 80 r. (Flor. 38. w iózięze swoiem); pod iózikem mogim, Flor. 65. (Puł. 128 v. pod yęzykem); glosem mogim, Flor. 3; moym, Puł. 4 v. (Wacl. 100 r. gloszem mem, 118 v. moym); glosem mogim, Flor. 76 (2 r.), (Puł. 152 r. mym, 2 razy); glosem mogym, Flor. 141 (2 r.); moym, Puł. 278 v. (2 r.); oleiem swótim mogim, Flor. 88; moym, Puł. 178 v.

Mym: glosem mym, Puł. 152 r. (2 r.). (Flor. 76. mogim, 2 razy).

Twojim: ludem twogim, Flor. 3; nad lyudem twoym, Puł. 5 r. (Wacl. 119 r. nad ludem twim); przed strachem twoym, Puł. 183 r. (Flor. 89. prze strach twoy); strachym twogym, Flor. 118, 113; strachem twoym, Puł. 249 r. (Wacl. 39 r. boiazną twoia); opaszi se meczem twogim, Flor. 44; myeczem twoym, Puł. 92 v.; z pomazaynczem twoym, Puł. 300 v.; nad twogim slugó, Flor. 30; nad twoym sluga, Puł. 58 v.; se slvghó twogym, Flor. 118, 65; slugó twoym, Puł. 243 r.; wczyn slugó twogym, Flor. 118, 121; uczyn sslugó twoym, Puł. 249 r.; z slugó twogim, Wacl. 39 v.; nad slvgó twogym, Flor. 118, 129; nad slugó twoym, Puł. 250 v.; se slvgó twogym, Flor. 142; sslugó twoym, Puł. 280 r.

Swojim: synem swoym, Puł. 4 r.; s blisznim swogim, Flor. 27. (Puł. 52 v. s swymy blysznymy).

Swym: iozikem swim, Flor. 77; yęzykyem swym, Puł. 157 v.

Wszem: przede wszem lyudem yego, Puł. 232 r. (Flor. 115. przedewszemy ludzmy).

Neutra. Jim: bódz yemv jako odzene gymse odzewa, Flor. 108; gym sze odzyewa, Puł. 222 v.

Mojim: przed obliczim mogim, Flor. 56; przed oblyczym moym, Puł. 113 v.; serczem mogim, Flor. 76; szyerczem moym, Puł. 152 v.

Twojim: przed obliczim twogim, Flor. 9. (Puł. 15 v. w oblycznoszczy twogey); stwogim obliczim, Flor. 15; twoym lyczem. Puł. 25 v.; s twogim obliczim, Flor. 20; stwoym obliczim, Puł. 38 v.; s oblyczym twogym, Flor. 139; z oblyczym twoym, Puł. 277 r.; przed oblyczym twogym, Flor. 142. (Puł. 280 r. przed oczyma twoyma); dziedzycstwem twogym, Flor. 118, 105. (Puł. 247 v. dziedzycstwem); dawany twogym, Flor. 103; dawany twoym, Puł. 206 r.; obrzędzenym twogym, Flor. 118, 89; obroczenym twoym, Puł. 245 v.; rzandzenim twogim, Wacł. 34 v.; napelniona yest zemya ossedzyny twogym, Flor. 103; oszyędzenym twoym, Puł. 205 v.; przed lyczem twoym, Puł. 178 r. (Flor. 88. przydzeta oblicze twoie); nad zbawenim twoym, Flor. 20.

Twym: nad zbawyenym twym, Puł. 37 v.; kazany twym, Flor. 118, 97. (Puł. 246 v. brak; Wacł. 35 v. przykazanim twogim).

Swojim: gardlem swoym, Puł. 229 v. (Flor. 113. w gardle swojem); przed obliczim swogim, Flor. 53. (Puł. 108 r. przed sobō. Wacł. 2 v. przed oczyma swogima); szwyętym przyszczem swoym, Puł. 13 r.; przyszczym swoym, Puł. 170 v.; z plyemyenyem swoym, Puł. 305 r.

Forma ściągnieta swym: sercem swim poclinachō, Flor. 61; szyerczem swym, Puł. 121 r.; przyszczym swym, Puł. 106 v.

Wszym, wszem: przedewszym, Flor. Atan.; przedewszem, Puł. 308 r. (Wacł. 8 r. nadewszitko).

§. 258. *Feminina*: jako wyrzeczba yōszse weszdghy se pasze, Flor. 108; yōsz sze wezdy pasze, Puł. 222 v.; na drodze tey yōsz chodzył gesm, Flor. 141; yōsz schodzył yesm, Puł. 279 r.

Ze spółgłoską n: przed nyō, Puł. 164 r. (Flor. 79. w obszerzeniu iey).

Moją: medzy braczō moiō, Flor. prol.; ne wzgardzay prosbō moiō, Flor. 54; nyegardzay proszbō moyō, Puł. 108 v.; bo vczynil ies szye nadzyeyō moyō, Puł. 119 v. (Flor. 60. vczinil ies se nadzeya moia); zasczyenył ges nad głowō moyō, Flor. 139. (Puł. 276 v. na głowę moyę).

Twoją: czudnoszczō twoiō, Flor. 44; szudnoszczō twoyō, Puł. 92 v.; s crasō twoiō, Flor. 44; skrasō twoyō, Puł. 92 v.; z dziedzynē twoyē, Flor. 105, (por. §. 110); z dziedzynō twoyō, Puł. 211 r.; prawyczō twoiō, Flor. 107; prawyczō twoyō. Puł. 219 r; prawdō twoyō bōdō se weszelycz, Flor. 144; prawdō twoyō, Puł. 284 v.; moczō twoyō, Puł. 148 r. (Flor. 73. we czczy twoiey).

Swoją: podelada swoiō rōkō, Flor. 36; potpyra swoją ręką, Puł. 74 v.; moczō swoyō zbawyl nas, Puł. 88 v.; odzeny bodzce sromotō swoyō, Flor. 108; sromotō swoyō, Puł. 223 v.; nad maczerzō swogō, Flor. 130; nad maczerzō swoyō, Puł. 264 r.; nemiloszczō swoiō, Flor. 72.

Swą: nyemyloszczō swō, Puł. 144 v.

Wszą: nade wszō zemō, Flor. 44, 96; nadewszō zyemyō, Puł. 94 r., 193 r.; nadewszō szemō, Flor. 107; nadewszō zyemyō, Puł. 219 r.

Wszystkie więc formy instrumentalu są: *Męskie*, jim, nim, mojim, twojim, rzadko mym, i to tylko w Puł. swoim i swym również rzadko. *Nijakie*: jim, mojim, twojim, swoim, rzadko: twym, swym. *żeńskie*: jaż, nią, moja, twoja, swoja, rzadko tylko w Puł. swą.

§. 259. *Locativus. Masculina*: ymaiō w nem pwo, Flor. 2; w nyem pwayō, Puł. 3 v.; wyszukrisczye zmartwychwstanyemy y wyeszylicz sie bōdzem w nyem, Puł. 36 r.; okrōg zem y gisz przebiwaiō w nem, Flor. 23; w nyem, Puł. 44 v.; w nem weselicz se bōdze, Flor. 32; w nyem, Puł. 63 v.; weliczaycze gospodna semnō y powiszaymi ymō iego w nem samem, Flor. 33. (Puł. 64 v. wyecznym dobrem); przisiōgaiō w nem (bogu), Flor. 62; w nyem, Puł. 123 v.; weselicz se bōdzem w nem, Flor. 65; w nyem, Puł. 127 v.; przebiwacz bodo w nem (syon), Flor. 68. (Puł. 138 r. w nyey); błogosławona bōdō w nem, Flor. 71; w nyem, Puł. 143 v.; prawi gospodzin bog nasz y ne iest lichota w nem, Flor. 91; w nyem, Puł. 186 v.; duch przye-dze w nem, Flor. 102; w nem, Puł. 202 v.; wesel se yzrahel w nem, Flor. 149; w nyem, Puł. 291 r.

W tych miejscach wszędzie zachowała się pierwotna forma locativu jema z początkowym n. Są jednak miejsca w psalterzu Puławskim, gdzie wskutek działania analogii forma instrumentalu jim przeszła do locativu: w nym wczynyl, Puł. 11 v. (Flor. 7. w tem, a prof. Nehring domysła się w nem); w nym, Puł. 28 v. (Flor. 17. w nem t. j. w bogu); w nym, Puł. 31 v. (Flor. 17. pwaiōcich wen); nycz przepyeye nyeprzyaczel w nym, Puł. 178 v. (Flor. 88. w nem); gysz przebywayō w nym, Puł. 194 v. (Flor. 97. w nem). W psalterzu Floryjańskim więc nie ma jeszcze śladu działania tej analogii.

Mojem rzadko znajdujemy w obu psalterzach: w klopcze moi-em, Flor. 54; w klopczye moyem, Puł. 109 r. *Nadto mamy w Puł. 301 v. w bodze iesu moyen (zamiast moyem). Zresztą we Flor. zawsze moi-em, w Puławskim zaś analog. forma instrumentalu mojim*: w zamōtche moi-em, Flor. 17; w zamēczye moy-m, Puł. 29 r.; w zamōtche moi-em, Flor. 65; w zamētku moy-m, Puł. 128 r.; w bodze moi-em, Flor. 17; w bodze moy-m, Puł. 31 v.; w bodzem (sic) mogem, Flor. Ann.; w bodze moy-m, Puł. 295 r.; w yōzycze mogem, Flor. 138; w yēzycze moy-m, Puł. 273 v.; na chrzebcze mogem, Flor. 128; na chrzēpcze moy-m, Puł. 262 v.; w gnēwe moi-em, Flor. 94; w gnyewyē moy-m, Puł. 190 v. (Wacł. 117 v. w gnyewie mem); w zacōne moi-em, Flor. 38; w moy-m yēzyku, Puł. 79 v.; w moi-em placzu, Flor. 6. (Puł. 9 r. we wzdychanyu moy-m); w sziwocze moi-em, Flor. 62. (Puł. 122 v. do mego zywota).

Forma ściągnięta: w szywocze meem, Flor. 103; w zywocze mym, Puł. 206 v. I tu przeszła końcówka -em na -ym, bo oprócz działania analogii instrumentalu, działał jeszcze ten wzgląd, że jak się z podwojonego e w formie meem domysłać można, wymawiało się tu e ściętnione.

Twojem w obu psalterzach: w przebitcze twoiem, Flor. 14; w przebitcze twoym, Puł. 23 r.; w gniewe twoiem, Flor. 82; w gnyewy twoym, Puł. 168 v.

We Flor. twojem, w Puł. zaś twojim: w twoiem gniewe, Flor. 6, 7; w twoym gnyewy, Puł. 8 v., 10 v.; w gniewe twoiem, Flor. 37, 89 (2 r.); w gnyewy twoym, Puł. 76 v., 182 v. (2 r.); na stolczy twogem, Flor. 131; na stoyleczu twoym, Puł. 265 v.; na stolez twogem, Flor. 131; na stoyleczu twoym, Puł. 265 v.; w domu twoiem, Flor. 83; w domu twoym, Puł. 169 v.; w zacone twoiem, Flor. 43; (Puł. 91 r. w kazny twoyey); w przebitcze twoiem, Flor. 60; w stanu twoym, Puł. 120 r.; w przebitcze twoiem, Flor. 30. (Puł. 59 r. w stanynu twoym); w okrodze twoiem, Flor. 88. *W Puławskim jest forma ściągnięta*, w okrędae twym, 177 v.

Swojem jest raz tylko w Puł. w swoym przebytcze, 70 v. (Flor. 35. w loszu swoim).

Zresztą we Flor. jest powszechnie swoim, w Puławskim zaś swoim: w gniewe swoim, Flor. 2, 20, 76; w gnyewy swoim, Puł. 3 r., 38 v., 152 v.; w coszele świętem swoim, Flor. 10; w koszczyełye szwyęym swoim, Puł. 18 v.; w iózicze swoim, Flor. 14; w gęziku swoim, Puł. 23 v.; w iózicze swoim, Flor. 38. (Puł. 80 r. moym yęzykyem); w meczu swoim, Flor. 43; w myeczcu swoim, Puł. 89 r.; na stolczu świętem swoim, Flor. 46; swoim, Puł. 96 r.; w lvdv swogem, Flor. 149; w lyudu swoim, Puł. 291 r.; w krolv swogem, Flor. 149; w krolvy swoim, Puł. 291 r.; w przebytku swoim, Puł. 300 v.; w przebitku swoim, Flor. 26. *W Puławskim mamy formę ściągniętą*: w stanu swym, 50 v.

Naszem: na chrzepcze naszym, Flor. 65; na chrzepczye naszym, Puł. 128 r.

§. 260 *Neutra*: pomny słowa twego slvdze twemv w yemse mae nadzieyó dal ges, Flor. 118, 49; w yemse, Puł. 241 r. (Wacł. 25 v. w ktorem); poloszó we zbawenu twoiem pewne bódó czinicz w nem, Flor. 11; w nyem, Puł. 19 v.; gegosz wczóstwo albo dzyal gego w nyem albo w wekvgem, Flor. 121. (Puł. 257 r. w yeruzalem).

Mojem w obu psalterzach: w uboszstwe moiem, Flor. 31; w ubostwe moyem, Puł. 60 v.; we wszem serczw mogem, Flor. 118, 145; we wsem szycrczu moyem, Puł. 251 v.

W psalterzu Floryjańskim mojem, w Puławskim zaś mojim: we wszem serczu moiem, Flor. 9; we wszem szycrczu moyem, Puł. 13 v.; w serczu moiem, Flor. 12, 39, 65, 85, 93; moyem, Puł. 20 v., 82 v., 128 v., 173 r., 189 r.; we wszem serczw mogem, Flor. 110; we wszem szycrczu moyem, Puł. 225 r.; w syerczy mogem, Flor. 118; w szyorczu moyem, Puł. 237 r.; w szycrczu moiem, Wacł. 5 r.; we wszem serczy mogem, Flor. 118; szyerczu moyem, Puł. 237 r.; we wszem serczw mogem, Flor. 118, 118, 65; moyem, Puł. 239 v., 243 v.; moiem, Wacł. 23 r., 28 r.; weszem syerczy mogem, Flor. 118, 57; moyem, Puł. 242 r.; moiem, Wacł. 26 r.; we wszem serczy mog em,

Flor. 137; moym, Puł. 272 r.; moiem, Wacł. 136 r.; w obeszrenu moiem, Flor. 15; moym, Puł. 25 r.; w czele moiem, Flor. 37; w czye-lye moym, Puł. 77 r.; w mōse moiem, Flor. 37; w myęsze moym, Puł. 77 v.; w mislenu moiem, Flor. 38; w myszlyenyu moym, Puł. 80 r.; w swōtem moiem, Flor. 88; w szwyęтым moym, Puł. 180 r.; w roszyerdzu moym, Puł. 304 v.; w obezrenu moiem, Flor. 17, 22, 37, 49, 88. (przedemną, Puł. 31 r, 43 v.; przedemno, Puł. 78 v.; przedemno, Puł. 101 r., 180 r.); wewzdychanyu moym, Puł. 9 r. (Flor. 6. w moiem placzu); w przezwinstwe moiem, Flor. 25. (Puł. 48 r. wnyewynnoszczy moyey); w newinowaczstwe moiem, Flor. 25. (Puł. 49 r. w nyewynnoszczi moyey); na postlanu moiem, Flor. 62. (Puł. 123 r. na poszczely moyey); w imenu moiem, Flor. 88. (Puł. 179 r. w ymyę moye); w lone moiem, Flor. 88. *W Puławskim forma ściagnięta*: w lonye mym, Puł. 181 v.

Twojem w obu psalterzach: we zbawenu twoiem, Flor. 19, 20; twoyem, Puł. 36 v., 38 r.; w twoiem roserdzu, Flor. 37; w twoyem roszyerdzyu, Puł. 76 v.; w slowe twogem, Flor. 118, 113; w slowye twoyem, Puł. 248 v.; w myloserdzu twogem, Flor. Moy.; w myloszyerdzyu twoyem, Puł. 298 r.; w stanyu twoyem, Puł. 59 r. (Flor. 30 w przebitecze twoiem).

We Floryjańskim twojem, w Puławskim zaś twojim: w twoiem roserdzu, Flor. 6; w twoym roszyerdzyu, Puł. 8 v.; we zbawenu twoiem, Flor. 9, 11, 12; wezbawyenyu twoym, Puł. 15 r. (19 v. brak), 21 r.; we zbaweny twogem, Flor. 105; we zbawyenyu twoym, Puł. 211 r.; we zbaweny twogem, Flor. Ann.; twoym, Puł. 295 r.; w rosyerdzu twoiem, Flor. 89; twoym, Puł. 182 v.; w myloserdzu twogem, Flor. 118, 145; twoym, Puł. 253 r., 281 r. (Flor. 142. myloserdze twogem, *zamiast*: w myloserdzu twogem); w meszcze twoiem, Flor. 72; w myeszcze twoym, Puł. 146 r.; w uczinenu twoiem, Flor. 91; w dzyele twoym, Puł. 185 v.; w ymenu twoiem, Flor. 43 (2 r.); w gymyenyu twoym, Puł. 89 v., 90 r.; w imenu twoiem, Flor. 53; w gymyenyu twoym, Puł. 107 v. (Wacł. 2 v. w gimya twoie); w ramenu twoiem, Flor. 76; w ramyenyu twoym, Puł. 153 r.; w obeszrenu twoiem, Flor. 5. (Puł. 7 r. przed oblyczym twoym); w obezrenu twoiem, Flor. 16. (Puł. 27 brak), Flor. 40, 68. (Puł. 85 v., 136 v. przed tobó), Flor. 55, 89. (Puł. 112 r., 182 v. przed sobó); w obezrenu twoiem, Flor. 78. (Puł. 162 v. przedczyę); w ymenu twoiem, Flor. 88. (Puł. 178 r. w ymye twoye); w ymenu twoiem, Flor. 88. (Puł. 178 r. w ymyę twoe); we zbaweny twogem, Flor. 118, 81. (Puł. 245 r. we zbawyeny twoye); we sbawieniu twogem, Wacł. 33 v.

W psalterzu Floryjańskim twojem, a w Puławskim ściagnięta forma twym: w miłosierdzu twoiem, Flor. 12, 30 (2 r.); w myloszyerdzyu twym, Puł. 21 r., 57 r., 58 v.

Ślad działania analogii instrumentalu w psalterzu Floryjańskim: w widzeni swōtım twogim, Flor. 88; w wydzenyu szwyęтым twym, Puł. 178 v.

Swojem w obu psalterzach: molwyl yest w swótem swogem, Flor. 107; w szwyętym swoym, Puł. 219 v.

We Floryjańskim swojem, w Puławskim swem: na serczu swoim, Flor. 9, 13; w szyerczu swem, Puł. 17 r., 21 v.

We Floryjańskim swojem, w Puławskim swoim: w roserdzu swoim, Flor. 2; w roszyerdzy swoym, Puł. 3 r.; w sidle swoim, Flor. 9; w szydlye swoym, Puł. 16 v.; w serczu swoim, Flor. 9, 14; w szyerczu swoym, Puł. 17 r., 23 v.; na swoim serczu, Flor. 52; w swoym szyerczu, Puł. 106 v.; w swótem swoim, Flor. 59; w szwyętym swoym, Puł. 118 v.; na mescze swótem swoim, Flor. 67; swoym, Puł. 130 v.; wolacz bódó w gardle swogem, Flor. 113. (Puł. 229 v. gardlem swoym); w serczu swoim, Flor. prol.; w loszu swoim, Flor. 35. (Puł. 70 v. w swoym przebytcze).

We Flor. swojem, w Puł. ściagnięta forma swym: w serczu swoim, Flor. 9, 83; w szyerczu swym, Puł. 16 r., 169 v.

Formy ściagnięte we Flor. swem, w Puł. swym: na swem serczu, Flor. 73; na swym szyerczu, Puł. 147 v.

Nadto: w naszym ramyenyu, Puł. 88 v.; w waszem serczu, Flor. 4. (Puł. 5 v. wszyczczach wasszych).

Wazem: we waszem serczu, Flor. 9, 85, 110, 118. (2 r.), 118, 65; we waszem szyerczu, Puł. 13 v., 173 r., 225 r., 236 v., 239 v., 243 v.; we waszem serczy, Flor. 118; weszem (pro: wewaszem) syerczy, Flor. 118, 57; we waszem szyerczu, Puł. 237 r., 242 r.; we waszem serczw, Flor. 118, 145; we wsem szyerczu, Puł. 251 v.; we waszem serczy, Flor. 137; we waszem szyerczu, Puł. 272 r.; we wszem szorczu, Wacł. 136 r.; lvbesny pan we wszem, Flor. 144. (Puł. 284 v. lybyeczny gospodzyn wszystkim); we wszem stworzenym, Puł. 151 v.

Możnaby tu zaliczyć także przysłówek owszem, Flor. 50, K. Świdz., Puł. 104 v., Flor. 54, Puł. 110 r., Flor. 57, Puł. 114 v.

§. 261. *Feminina*: na drodze tey po ieysze bódziesz chodzicz, Flor. 31; po geysze bédziesz chodzycz, Puł. 61 r.; gora w ieysze lubilo se iest bogu, Flor. 67; w nyeysze, Puł. 131 v.; gora syon na ieyszes przebywal w ney, Flor. 73; na yey yes przebywal w nyey, Puł. 147 r., (miejsce to tak tutaj jak i w wulgacis jest dość niejasne, por. Nehring, Archiv, V. 260; po geysz (drodze) bych chodzył, Flor. 142, (Puł. 281 r. brak); na ney, Flor. 36; na nyey, Puł. 75 r.; po ney, Flor. 44; po nyey, Puł. 93 v.; przebiwacz bódó w ney, Flor. 67 (2 r.); w nyey, Puł. 131 r., 131 v.; bydlycz bédó w nyey, Puł. 138 r. (Flor. 68. w nem); gisz przebiwaio w ney, Flor. 74; na nyey bydlyó, Puł. 149 v.; vrodzil se w ney, Flor. 86; w nyey, Puł. 174 r.; gisz só bily w ney, Flor. 86; w nyey, Puł. 174 v.; wczynyla só nocz w nyey, Flor. 103; w nyey, Puł. 205 r.; w ney, Flor. 136; w nyey, Puł. 271 v.

Raz jest we Flor. w ni: pre zgłobó przebywayócych w ny, Flor. 106; myeszkyóczich w nyey. Puł. 218 r.

Mojój: w prawdze moiey, Flor. 88; moyey, Puł. 180 r.; we smerze moyey, Flor. 118, 49; we szmyerze moyey, Puł. 241 v. (Wacł.

25 v.; w ponizeniu moiem); we smercze moyey, Flor. 118, 89; we szmyerze moyey, Puł. 246 r. (Wacł. 34 r. w ponizenyu moiem); w duszi moiey, Flor. 12; w duszy moyey, Puł. 20 v., 264 r. (Flor. 130. otplata dwszy moyey); w duszy moyey, Flor. 137; w dyszy moyey, Puł. 272 v.; w duszi mey, Wacł. 136 v.; w slawe moiey, Flor. 56. (Puł. 114 r. brak); w slawe moyey, Flor. 107; w slawye moyey, Puł. 219 r.; na prawyczy moyey, Flor. 109, Puł. 224 r.; w oplwitoszczy moiey, Flor. 29; w oplwytoszczy moyey, Puł. 55 v.; we krwi moiey, Flor. 29; we krwy moyey, Puł. 55 v.; w pragnoszczy moyey, Puł. 136 v. (Flor. 68. w chczeniu picza moiogo); w nyewynnoszczy moyey, Puł. 48 r., 49 r. (Flor. 25. w przezwinstwe moiem, w newinowaczstwe moiem); na poszczely moyey, Puł. 123 r. (Flor. 62. na postlanu moiem).

Twojój: w drodze twoiey, Flor. 85; w drodze twoyey, Puł. 173 r.; na drodze twogey, Flor. 118; twoyey, Puł. 240 r.; twoiey, Wacł. 23 v.; w slawye twoyey, Flor. 105, Puł. 214 v.; w mnostwe slawe twogey, Flor. Moy. (*sądzę, że tu pod wpływem locatiu w mnóstwie użył piszący zamiast dopełniacza znowu locatiu*, w Puł. 297 r. w mnostwe slawy twoyey); w prawocze twogey, Flor. 118, 142; twoyey, Puł. 240 r., 281 r.; we sprawiedliwosci twoiey, Wacł. 24 r.; w twogey prawocze, Flor. 142; w twoyey sprawiedlnoszczy, Puł. 280 r.; w prawdze twoiey, Flor. 5, 24; w prawdze twoyey, Puł. 7 r., 46 r.; w prawdze twoiey, Flor. 25, 30, 53, 70, 85, 88; twoyey, Puł. 48 v., 56 v., 108 r., 139 r., 173 r., 181 r.; w prawdze twogey, Flor. 142; twoyey, Puł. 280 r.; w obetniey twoiey, Flor. 55; twoyey, Puł. 112 r.; w prawiczi twoiey, Flor. 15; twoyey, Puł. 25 v.; na prawyczy twoyey, Flor. 109, Puł. 224 v.; na prawyczi twoyey, Puł. 184 v. (Flor. 90. od prawicz twogich); w woli twoiey, Flor. 29, 72; w wolyey twoyey, Puł. 55 v., 146 r.; w ofercie twoiey, Flor. 49. (Puł. 101 r. w obyetynczach twych); we cznoscy twoiey, Flor. 20; wecznoszczy twoyey, Puł. 39 r.; we czczy twoiey, Flor. 44; twoyey, Puł. 93 r.; we czcy twoiei, Flor. 53; w mocy twoyey, Puł. 108 r.; twoiey, Wacł. 2 v.; we czczy twoiey, Flor. 73. (Puł. 148 r. moczó twoyó); w mocy twoiey, Flor. 20, 58; twoyey, Puł. 37 v., 117 r.; w mocy twoyey, Puł. 125 v. (Flor. 64. we czci swoiey); w mocy twogey, Flor. 121; twoyey, Puł. 257 v.; w lubosci twoiey, Flor. 88; w lyuboszczy twoyey, Puł. 178 v.; w oblycznoszczy twogey, Puł. 15 v. (Flor. 9. przed obliczim twogim); w zprawednoszczy twoiey, Flor. 68. (Puł. 137 r. waprawyedlywoszcz twoę); we sprawedlnosci twoiey, Flor. 88; twoyey, Puł. 178 r.; w slodcosci twoiey, Flor. 67; w slotkoszczy twoyey, Puł. 131 r.; w swótoszczy twogey, Flor. Moy. (Puł. 297 v. w szwyótoszczy); w twoiey swatlosci, Flor. 35; w twoyey szwyatloszczy, Puł. 71 v.; w boiazni twoiey, Flor. 5; w boyazny twoyey, Puł. 7 r.; w boyazny twogey, Flor. 118; twoyey, Puł. 240 r.; twoiey, Wacł. 23 v.; w kazny twoyey, Puł. 91 r. (Flor. 43. w zacone twoiem); w burzy twoiey, Flor. 82; w burzy twoye, Puł. 168 v. (*zdaje się opuszczone tu j, więc locat. singul., a nie accusat. plural.*).

Z omyłki zdaje się powstały we Flor.^o formy następujące: w prawdze twoy, 118, 73. (Puł. 244 r. twoyey); w dobroczy twgy, 118, 65. (Puł. 243 v. twoyey, Wacł. 28 r. twoiey).

Ściągnięte twój: na drodze twey, Flor. 26, Puł. 51 v.; w dobrej woli twey, Flor. 50. (Puł. 105 r. twoyey; K. Świdz. twoyey).

Swojój: na drodze swoiey, Flor. 36; na swoyey drodze, Puł. 72 v.; w prawdze swoiey, Flor. 95; swoyey, Puł. 192 r.; w radze swoyey, Flor. 105; swoyey, Puł. 214 v.; we sławe swoiey, Flor. 101; w sławy swoyey, Puł. 199 v.; w iazkini swoiey, Flor. 9; w yaskyny swoyey, Puł. 16 v.; w ieszutności swoiey, Flor. 51; w proznoszczy swoyey, Puł. 106 r.; we młodości swoyey, Flor. 143; swoyey, Puł. 283 r.; w nyewynnoszczy swoyey, Puł. 161 r. (Flor. 77. w newynowacztwe sercza swoiego); we czci świoiey, Flor. 64. (Puł. 125 v. w mocy twoyey); we czcy swoiey, Flor. 65; w moczi swoyey, Puł. 127 v.; w pragnoszczy swoyey, Puł. 204 v. (*opuszczono tu jotę końcową*, Flor. 103. w chcenyy pycza swego).

Forma ściągnięta swój: w piszności swey, Flor. 58. (Puł. 117 r. w pyssze swoyey); we czci swey, Flor. 77; w mocy swey, Puł. 156 v.; we swey mocy, Flor. Ann., Puł. 296 r.

Naszój: w ziemi naszey, Flor. 84; w zyemy naszey, Puł. 171 v. (Wacł. 69 v. w zyemy szwe); w ocoliczy naszey, Flor. 43. (Puł. 90 v. w okolicy); w ocoliczi naszey, Flor. 78. (Puł. 161 v. w okolicy); we smerze naszey, Flor. 135; we szmyerze naszey, Puł. 270 v.

Waszój: we wszey zyemy, Puł. 12 v. (Flor. 7. we wszelikey); we wszey zemy, Flor. 8, 82; we wszey zyemy, Puł. 13 r, 169 r.; we wszyey szemy, Flor. 104; we wszey zyemy, Puł. 207 v.; we wszey zemy, Flor. Isai. (Puł. 293 r. we wszelikey zyemy).

Jako locativus prof. Miklosich (*Wortbildl. 440*) uważa także formę *wszejki*: owszejky, Puł. 311 r.; o waszejki, Wacł. 113 r. Por. ophscheyky *Księgi ustaw pols. i mas. 136*; owszejky. *Statut a. str. 29, Helcel, I. XXVI.*; owszeky, *Kazania Paterka, wyd. L. Malinowski, (odbitka), str. 126.*

Formy więc locativu w obu psalterzach są: Męskie: niem, mojem, twojem, swoim, naszym, obok tych jednak występują w Puławskim formy analogiczne, wzięte od instrumentalu: nim, mojim, twojim, swoim. Raz tylko we Flor. znajdujemy swoim (27). Ze ściągniętych spotykamy we Flor. meem, w Puł. mym, swym. Rodzaj nijaki nie różni się wcale od męskiego. Formy prawidłowe są: jem, niem, mojem, twojem, swoim, i te występują regularnie we Flor. W Puł. znajdują się także, lecz wypiera je już jak w męskim rodzaju w znacznej liczbie przykładów forma instrumentalu mojim, twojim, swoim, (Flor. raz tylko ma twogim 88).

Z form ściągniętych znajdujemy we Flor. tylko swem, w Puł. zaś obok swem, analogiczne formy: mym, twym, swym, jakkolwiek również bardzo rzadko; nadto: naszym, wszem. W rodzaju żeńskim: jój, jejże; -nej, nejże; (raz we Flor. 106. ni), mojej, twojej, swojej, bardzo rzadko: twój, swój, naszój, wszój.

§. 261. *Dualis. Nominativus. Neutra*: oczy mogi weszdi do gospodna, Flor. 24; oczy mogy, Puł. 47 r.; przeloszili sō wigilye oczy mogi, Flor. 76. (Puł. 152 r. vspyeszyla yesta ku czuczuyu oczy moye); oczy mogi mdlesta bile, Flor. 87. (Puł. 175 v. oczy moye schorzaly); oczy mogi ku wernim zeme, Flor. 100. (Puł. 197 v. oczy moye); pomdleny sō oczy mogy, Flor. Isai. sec. (Puł. 294 r. oczy moye); oczy twogi widzcze prawdō, Flor. 16. (*w znaczeniu vocativu*); oczy twogy, Puł. 26 r.; wydzele gesta oczy twoy, Flor. 138. (Puł. 275 r. wydzyaly oczy twoye).

Feminina: rōcze twoy gospodnye wczynylesta mnō, Flor. 118, 73. (Puł. 243 v. rōcze twoye; Wacł. 29 r. rancze twoie). *Znacznie więcej form nominativu znajduje się w psalterzu Floryjańskim, niż w Pulańskim; bo największa część, jak widzimy, zastąpiona jest liczbą mnogą.*

Accusativus. Neutra: zyaw oczy moy, Flor. 118; zyaw oczy mogy, Puł. 237 v. (Wacł. 6 r. odkrigy oczy moie); otewroczy oczy moy, Flor. 118. (Puł. 240 r. odwroczy oczy moye, Wacł. 23 v.; odwroczy oczy moie); podzwygl gesm oczy moy, Flor. 120. (Puł. 256 r. oczy moye; Wacł. 75 v. oczy moie); wytargl oczy mogy ot slex, Flor. 114. (Puł. 231 v. oczy moye).

Feminina: w rōcze twogi, Flor. 30. (Puł. 57 r. w twoye rōcze); rōcze swogi umyie, Flor. 57. (Puł. 115 v. rōcze swoye). *Stosunek form liczby podwójnej w accusativie jest prawie taki sam w obu psalterzach, jak w nominativie.*

Genetivus. Neutra: swecza oczu moi, Flor. 37; oczu moyu, Puł. 77 v.; w obeszeniu oczu moi, Flor. 100. (Puł. 197 v. przed oczyma moyma); od oblicza oczu twoiu, Flor. 30; od oblycza oczu twoyu, Puł. 59 v.; ezen zkrzidlu twoiu, Flor. 56; czyeyn akrzydlu twoyu, Puł. 113 r.

Feminina: moyu rōku, Flor. 17. (Puł. 30 v. mych rąk); rōku moi, Flor. 17; rōku moyu, Puł. 31 r.; podzwyższone rōkv moyv, Flor. 140; podnyeszonye rōku moyu, Puł. 277 v.; dzala rōku twoiu, Flor. 8. (Puł. 13 r. dzjala rōku twoych); w dzala rōku twoyu, Flor. 91; w dzelyech rōku twoyu, Puł. 185 v.; dzjala rōkv twoyv siō nyebyesa, Flor. 101; dzjala rōku twoyu, Puł. 200 v.; w otworzenyv rōku twoyu, Flor. 103; w otworzenyu rōku twoyu, Puł. 206 r.; vsylowana rōkv twoyv, Flor. 127; uszylowana rōku twoyu, Puł. 261 v. (Wacł. 81 r. w pracy rak szwych); dzala rōkv twoyv ne gardzy, Flor. 137; rōku twoyu, Puł. 273 r. (ran twogich, Wacł. 137 v.); w wczynkoch rōkv twoyv, Flor. 142; rōku twoyu, Puł. 280 v.; w uczinkoch rōku swoiu, Flor. 9. (Puł. 15 r. w uczynku yego); w rozumech rōku swoiu, Flor. 77; rōku swoyu, Puł. 161 r.; ne wsczōgly prawy ku lychoezy rōkv swoyv, Flor. 124; rōku swoyu, Puł. 259 v.; dzalo rōku naszuz, Puł. 183 v. (Flor. 89. rōk naszich).

Locativus. Neutra: w oczv naszv, Flor. 117; w oczu nasz, Puł. 235 v.

Feminina: w moiu rōku, Flor. 7. (Puł. 10 v. w moych rēku); w roka (*sic*) moyv, Flor. 118, 106; w rēku moyu, Puł. 247 v. (Wacł. 37 r. w ranku twogich); w rōku twoiu, Flor. 30; w rēku twoyu, Puł. 58 r.; w rōku swoiu, Flor. 75. (Puł. 151 r. w swoych rēku).

W genetiwie i locatiwie jest już w Puławskim znacznie więcej form, niż w nominatiwie i accusatiwie, jakkolwiek zawsze mniej, niż we Floryjańskim.

Dativus. Neutra: dam sen oczyma mogyma, Flor. 131, w Puławskim forma *ściagnięta*: dam sen oczyma myma, 264 v.

Instrumentalis. Neutra: przed oczyma moyma, Puł. 197 v. (Flor. 100. w obeszrenu oczu moiu); przed oczyma twoyma, Flor. 118, 161. Puł. 254 r., 280 r. (Flor. 142. przed oblyczym twogym); vszima naszima sliszeli iesmi, Flor. 43; vszyma naszyma, Puł. 89 r.; przed oczyma naszyma, Flor. 78; przed naszyma oczy-czyma (*sic*), Puł. 162 r.

Formy ściagnięte w obu psalterzach: przed oczyma mima, Flor. 25; przed oczyma myma, Puł. 48 v.; oczyma twima vznamonasz, Flor. 90; oczyma twyma, Puł. 184 v.

We Floryjańskim twyma, w Puławskim twojima: przed oczyma twima, Flor. 5; przed oczyma twoyma, Puł. 6 v.

Odwrotnie: przed oczyma mogima, Flor. 100; przed oczyma myma, Puł. 197 r.; przed oczyma twogima, Flor. 89; przed twyma oczyma, Puł. 182 r.; przed oczyma twogyma, Flor. 140; przed oczyma twyma, Puł. 277 v.

Feminina: rōkama mogima, Flor. 76; rēkama moyma, Puł. 152 r.; pleczoma swogima zaslony, Flor. 90.

W Puławskim forma ściagnięta: pleczoma swyma, Puł. 184 r.

W datiwie i instrumentalu prawie równa liczba przykładów w obu psalterzach, w Puławskim jednak więcej jest form ściagniętych.

§. 263. *Pluralis. Nominativus. Masculina*: Jiż, sō se rozplodzili isto me mōczō, Flor. 3; gysz mye mōczō, Puł. 4 r.; gisz molwice, Flor. 4. (Puł. 5 v. yesz molwycze); gysz czyniō zloszcz, Puł. 7 r. (Flor. 5. czso czyniō lichotō); wszistczy gisz miluiō, Flor. 5; gysz myluyō, Puł. 7 v.; wszitecy gisz czinicze, Flor. 6. (Puł. 9 v. wszyczy czo czynycze); ludze gisz zapominaio, Flor. 9. (Puł. 15 v. ktorzy); gisz mōczō mne, Flor. 12; gysz męcza, Puł. 21 r.; giszto szrō lud moy, Flor. 13 (Puł. 22 v. czy czo poszyraya); wszistky gisz cze nenazrz', Flor. 20; gisz, Puł. 38 v.; gisz se bogicze boga, Flor. 21; gysz, Puł. 42 r.; giszto szukaiō iego, Flor. 21; gyszto, Puł. 42 r.; padnō wszitezi gisz, Flor. 21; gysz, Puł. 42 v.; przecywo tym gisz, Flor. 22. (Puł. 43 v. czo); wszitezy gisz prōszō cze, Flor. 24; gysz, Puł. 46 r.; tim isto se iego boiō, Flor. 24; gysz szye yego boyō, Puł. 47 r.; giszto mowō pocoy, Flor. 27; gyszto, Puł. 52 v.; gisz sō widzeli me, Flor. 30; gysz mye wydzyely, Puł. 58 r.; nagotowal ies tim gisz pwaiō, Flor. 30. (Puł. 59 r. czo); wszitecy gisz pwacze, Flor. 30; gysz pwacze, Puł. 59 v.; gisz se ne przibliszaiō, Flor. 31; gysz, Puł. 61 r.; gisz przebiwayō, Flor. 32; gysz przebywayō, Puł. 63 r.; w tich gisz pwaiō, Flor. 32. (Puł. 63 v. w tich czosz pwayō); na ti

gisz se iego boiō, Flor. 32. (Puł. 63 v. czo szye yego boya); przeciw tim gisz, Flor. 34. (Puł. 66 v. przeczyw tym czo); giszto se przeciwaiō mene, Flor. 34; gysz to szye przeczywyayō mnye, Puł. 69 r.; gisz nenawidzeli me za dar, Flor. 34; gysz nyenawydzyely mye, Puł. 69 r.; gisz se weselo, Flor. 34. (Puł. 69 v. czo szye wyszyelya); gisz zloscz na mō molwō, Flor. 34; gysz nyemalczyezę molwyō, Puł. 69 v.; gisz chcō prawdi moiey, Flor. 34. (gych chcō, Puł. 70 r. zamiast: gysz); gysz chcō pocōia, Flor. 34; gych chcō pokoya, Puł. 70 r.; gisz czynō lichotō, Flor. 35; gysz czynō, Puł. 71 v.; gisz sō prawego sercza, Flor. 35. (Puł. 71 v. czo sō); gisz zlo plodzō, Flor. 36; gysz zlo plodzā, Puł. 73 r.; gysz klinō gy, Puł. 74 r. (Flor. 36. zlemolwōczy iemu); gisz sō podle mne bili, Flor. 37. (Puł. 78 r. czy czo sō podle mnye byly); gisz szukali, Flor. 37; gysz to sō szukaly, Puł. 78 r.; gisz sō szukali, Flor. 37. (Puł. 78 r. czo sō szukaly); gisz nenaszrzi, Flor. 37. (Puł. 79 r. czo sō mnye nyenaszrzi); giszto odplaczaiō, Flor. 37; gyszto odplaczayō, Puł. 79 r.; gisz to molwō, Flor. 39; gysz to my molwyō, Puł. 83 v.; gisz chcō, Flor. 39; gysz chcō, Puł. 83 v.; gisz miluyō, Flor. 39; gisz myluyō, Puł. 84 r.; gisz me mōczō, Flor. 41. (Puł. 87 v. czo mye mōczō); gisz sō nenaszrzi nas, Flor. 43. (Puł. 90 r. czo nyenaszrzi nas); gisz sō nalezli nas, Flor. 45; gysz sō nalyezli, Puł. 94 v.; wszistczy gisz przebiwacze, Flor. 48. (Puł. 98 r. wszistczy czo); Tisz (*sic pro*: Gisz) pwaio, Flor. 48; gysz pwayō, Puł. 98 v.; gisz zapominacze, Flor. 49; gysz zapomynacze, Puł. 102 v.; gisz szrō, Flor. 52. (Puł. 107 r. czo szrzō); gisz ludu lubi sō, Flor. 52; gysz gysz szye lyudzyom vlyubyayō, Puł. 107 v.; od tich gich (*pro*: gisz) se bliszō, Flor. 54; gysz szye blyzō, Puł. 110 v.; gisz czynō lichotō, Flor. 58; gysz stroyō zlosczy, Puł. 116 v.; gisz prziszōgaiō, Flor. 62; gysz przyszyegayō, Puł. 123 v.; wszistczy gisz sō widzeli, Flor. 63. (Puł. 124 r. czo ye wydzely); gisz przebiwaiō, Flor. 64; gysz by-dlyō, Puł. 126 r.; gisz se buczō, Flor. 65; gysz szye buczō, Puł. 127 v.; gisz se boiō boga, Flor. 65; gysz szye boycze, Puł. 128 r.; gisz nenaszrō, Flor. 67; gysz nyenaszrzi, Puł. 129 v.; gisz przebiwaiō, Flor. 67; gysz przebywayō, Puł. 130 v.; gisz se nasmewaiō, Flor. 67. (Puł. 130 v. czo sze naszmyewayō); gisz kuszeni sō, Flor. 67; gysz kuszenny sō, Puł. 133 r.; gich (*pro*: gisz) chcō boiow, Flor. 67; gysz chcō boyow, Puł. 133 v.; gisz me nenawidzeli, Flor. 68. (Puł. 134 v. czo mye nyenawydzely); gisz gonyli so mne, Flor. 68; gysz mye przesladowaly, Puł. 134 v.; gisz szulayō (*sic*) czebe, Flor. 68; gysz szukayō, Puł. 135 r.; gisz czakaiō, Flor. 68; gysz czakayō, Puł. 135 r.; gisz sō pili, Flor. 68; gysz pyly, Puł. 135 v.; gisz sedzeli, Flor. 68; gysz szyedzely, Puł. 135 v.; gisz nenaszrzi me, Flor. 68; gysz mye nyenaszrzi, Puł. 136 r.; gisz mōczō me, Flor. 68. (Puł. 136 v. czo mōczō); gisz miluiō, Flor. 68; gysz myluyō, Puł. 138 r.; gisz mowō, Flor. 69; gysz my mowoy, Puł. 138 v.; gisz cze szukaiō, Flor. 69; gisz cze szukayō, Puł. 138 v.; gisz szukaiō, Flor. 69; gysz szukayō, Puł. 138 v.; gisz chcō, Flor. 69; gysz

chcō, Puł. 138 v.; gisz miluiō, Flor. 69; gysz myluyō, Puł. 139 r.; gisz strzegli, Flor. 70; gysz strzegly, Puł. 140 r.; gisz szukaiō, Flor. 70 (2 r.); gysz szukayō, Puł. 140 v., 142 r.; gisz sō prawego sercza, Flor. 72; gysz sō, Puł. 144 r.; gisz se oddalaiō, Flor. 72; gysz szye oddalyayō, Puł. 146 v.; gisz odstopaiō, Flor. 72; gysz czyebye odstōpayō, Puł. 146 v.; gisz cze nenawidzeli, Flor. 73; gisz dzie nyenawydzely, Puł. 147 r.; gisz pomrocilli sō, Flor. 73; gysz pomroczeni sō, Puł. 149 r.; gisz sō cze nenasrzeli, Flor. 73; gysz nyenasrzely cze, Puł. 149 r.; wszitczy gisz przebiwaio w ney, Flor. 74; na nyey bydlyō, Puł. 149 v.; gisz wsadali sō, Flor. 75; gysz wszyadaly, Puł. 151 r.; drzemaly wszistczy gisz, Flor. 75; gysz, Puł. 151 r.; gisz ocolo iego nosyche, Flor. 75; gysz okolo yego noszycze, Puł. 151 v.; sinowe gisz se narodzō, Flor. 77; gysz szye narodzō, Puł. 154 v.; gisz czebe ne znaly, Flor. 78; gysz czebie nyznayō, Puł. 161 v.; gisz w ocoliczi naszey sō, Flor. 78; gisz w okolicy sō, Puł. 161 v.; gisz idō po drodze, Flor. 79; gysz chodzō, Puł. 164 r.; gisz nenawidzeli czebe, Flor. 82; gysz nyenawydzely, Puł. 167 v.; gisz sō rzecly, Flor. 82; gysz rzekly, Puł. 168 v.; blogoslaweny gisz przebiwaio, Flor. 83; gysz przebywayō, Puł. 169 v.; gysz chodzō, Flor. 83, Puł. 170 r.; gisz se nawraczai', Flor. 84; gysz szye nawraczayō, Puł. 171 r.; gisz me nenasrzeli, Flor. 85; gysz mye nyenaszrzely, Puł. 173 v.; gisz sō bily, Flor. 86; gysz byly, Puł. 174 v.; gisz stroiō, Flor. 91 (2 r.); gysz stroyō, Puł. 186 r. (2 r.); gisz czynō, Flor. 93; gysz czynyō, Puł. 188 r.; giszto podle oney, Flor. 93; gisz podle yey, Puł. 188 v.; wszistczy gisz prawego sō sycerza, Flor. 93; gisz, Puł. 188 v.; gisz slawō se, Flor. 96; gysz przechwalyayō szye, Puł. 193 r.; gisz miluicze, Flor. 96; gysz myluyecze, Puł. 193 r.; gisz se modlō, Flor. 96; gysz szye klanyayō, Puł. 193 r.; gisz przebiwaiō, Flor. 97; gysz przebywayō, Puł. 194 v.; medzi timi gisz, Flor. 98; myedzy gymy gysz, Puł. 195 v.; gisz wziiwaiō, Flor. 98; gysz zwywayō, Puł. 195 v.; gich me chwalechō (*pro*: gisz), Flor. 101; gysz mye chwalyly, Puł. 198 v.; gysz czynycze, Flor. 102, Puł. 203 r.; gysz sstrzegō, Flor. 105; gysz strzegō, Puł. 211 r.; gisz nenawydzely gich, Flor. 105; gysz nyenaszrzely, Puł. 214 r.; gysz sō ye yōly, Flor. 105. (Puł. 214 v. czosz ye yēly); gyz wykupeny sō, Flor. 106; gysz odkupyeny sō, Puł. 215 r.; gyszto stōpayō, Flor. 106; gyszto stōpayō, Puł. 217 r.; gysz wwloczō, Flor. 108; gisz vwloczō, Puł. 222 v.; gysz molwō, Flor. 108; gisz molwyō, Puł. 222 v.; gysz wstawayō, Flor. 108; gysz powstayō, Puł. 223 r.; gysz mne wloczō, Flor. 108. (Puł. 223 v. ktorzy my wwlaczayō); gysz se boyō, Flor. 113; gysz boyō sze, Puł. 229 v.; gysz dbayō, Flor. 113, Puł. 229 v.; gysz czynō, Flor. 113; gysz czynyō, Puł. 229 v.; gysz se boyō, Flor. 113; gisz szye boyō, Puł. 230 r.; gysz szywy geszmy, Flor. 113; gisz zywy yesmy, Puł. 230 v.; gysz stōpayō, Flor. 113; gysz stapaya, Puł. 230 v.; gysz sō boyō, Flor. 117; gysz szye boya, Puł. 233 v.; gysz chodzō, Flor. 118; gisz chodzō, Puł. 236 r. (Wact. 3 v. ktorzi chodzā); gysz badayō, Flor. 118, Puł. 236 v.; gysz dzalayō, Flor.

118; gysz dzyalayó, Puł. 236 v. (Wacl. 4 v. ktorzy czynyą); gysz stópayó; Flor. 118; gysz, Puł. 238 r. (ktorzi, Wacl. 6 v.); gysz se boyó, Flor. 118, 73; gysz szye boyó, Puł. 244 r. (Wacl. 29 r. ktorzi boia se); gysz znaly, Flor. 118, 73, Puł. 244 v. (Wacl. 30 r. ktorzi); zaluye tych gisz, Puł. 249 v.; gysz nastoyó, Flor. 118, 145, Puł. 252 v.; gysz só nenazrzely, Flor. 119; gysz só nyenazrzely, Puł. 255 v.; gysz dbayó, Flor. 124; gyszto dbayó, Puł. 259 r.; gyszto seyó, Flor. 125; gyszto szyeyó, Puł. 260 v.; gysz czynó, Flor. 126; gysz czynyó Puł. 260 v.; gysz strzegó, Flor. 126, Puł. 261 r.; gysz gecze chleb, Flor. 126; gisz gyecze, Puł. 261 r.; gysz se boyó, Flor. 127; gysz szye boyó, Puł. 261 v. (Wacl. 81 r. boyaczy szye); gysz chodzó, Flor. 127, Puł. 261 v. (Wacl. 81 r. ktorzy chodzą); gysz nenazrzó, Flor. 128; gysz nyenasrzó, Puł. 262 v.; gyszto myyachó, Flor. 128; gyszto myaly, Puł. 263 r.; gysz stoycze, Flor. 133, Puł. 267 r., Flor. 134, Puł. 267 v.; gysz czynó, Flor. 134; gysz czynyó, Puł. 269 r.; gysz se boycze, Flor. 134; gysz szye bogycze, Puł. 269 r.; gysz dbayó, Flor. 134; gisz pwayó, Puł. 269 r.; gyszto odwedly, Flor. 136; gyszto odwyedly, Puł. 271 r.; gyszto yócee wodly naz, Flor. 136; gyszto yeyncze wyedly nas, Puł. 271 r.; gyszto mowa, Flor. 136; gyszto molwyó, Puł. 271 v.; gysz nyenawydzely, Puł. 275 r. (Flor. 138. ges nenawydzely só czó); gyszto myslyly só, Flor. 139; gyszto myslyly, Puł. 276 r.; gyszto myslyly, Flor. 139; gyszto myslyly, Puł. 276 r.; gysz ... wyesyelyó szye, Puł. 281 v.; gysz móczó, Flor. 142, Puł. 281 v.; gysz spadayó, Flor. 144; gysz padayó, Puł. 285 r.; gysz pfayó, Flor. 146; gysz pwayó, Puł. 288 v.; gysz dufaio, Wacl. 130 v.; gyszto stópayó, Flor. Isai. sec.; gyszto astópayó, Puł. 294 v.; gysz nyenawydzely mye, Puł. 307 r.; gysz só dobrze czynyly, Flor. Atan., Puł. 311 v. (Wacl. 114 r. ktorzy).

Mogi: sladowe mogi, Flor. 16. (Puł. 26 v. szlyadowye moczy); sladowe mogi, Flor. 17; szlyadowye mogi, Puł. 32 v.; bliszny mogi, Flor. 37; blyszny mogi, Puł. 78 r.; przyaczele mogi, Flor. 37; przyaczele mogi, Puł. 78 r.; neprziiacele mogi, Flor. 6; nyeprzyaczyelye mogi, Puł. 9 v.; neprzyacele mogi, Flor. 16; nyeprzyaczyelye moy, Puł. 27 r.; neprzyaczele mogi, Flor. 24, (*w znaczeniu vocativu*); nyeprzyaczyelye mogi, Puł. 46 r.; neprziaczele mogi, Flor. 26; mogi, Puł. 50 r.; neprzyaczele mogi, Flor. 37, 40; mogi, Puł. 78 v., 85 r.; neprzyaczelowe wem mogi, Flor. 37; mogi, Puł. 79 r.; wszistezi neprzyacelowe mogi, Flor. 40; nyeprzyaczyelye mogi, Puł. 85 r.; neprzyaczele mogi, Flor. 41; mogi, Puł. 87 v.; neprziiacele mogi, Flor. 55; mogi, Puł. 111 v.; neprziiacelowe mogi, Flor. 55; mogi, Puł. 112 r.; neprzyacele mogi, Flor. 68, 70, 101; mogi, Puł. 134 v., 140 r., 198 v.; neprzyaczele mogey (*pro: mogi*), Flor. 118, 137; mogi, Puł. 251 r.; oczczowe mogi, Flor. 38; oyczowye mogi, Puł. 81 r.; dnowe mogi, Flor. 101 (2 r.), (Puł. 198 r. dny moye); dnyowe mogi, Puł. 199 r.

Twoji: odióti bódó sódowe twogi, Flor. 9. (Puł. 16 r. sądy twoye); sódowe twogi, Flor. 35; sódy twogy, Puł. 71 r.; sódowye

twogy, Puł. 240 r. (Flor. 118. sodowe twoge; Wacł. 24 r. sądi twoie); sódoue twoy, Flor. 118, 73; sódowye twogy, Puł. 244 r. (Wacł. 29 r. sódii twoie); sódowy twogy, Flor. 118, 169; sódowye twogy, Puł. 254 v. (Wacł. 116 r. sandy twoie); sladowe twogi, Flor. 76; szlyadowye twoy, Puł. 153 v.; obrsódowe twogy, Puł. 187 v. (Flor. 92. swadecztwa twoia); gnyewowye twoy, Puł. 176 r. (Flor. 87. brak); przebitcowe twogi, Flor. 83; stanowye twogy, Puł. 169 r.; popowe twogy, Flor. 131; popowye twogy, Puł. 265 r.; kaplany twogi, Wacł. 11 v.; wozowye twogy, Puł. 300 r.; przyyaczele twogy, Flor. 138; przyaczele twogy, Puł. 275 r.; neprzyaczele twogi, Flor. 65; nyeprzyaczele twogy, Puł. 127 r.; neprzyaczele twogy, Flor. 82; twogy, Puł. 167 v.; twogi, Flor. 88, 91; twogy, Puł. 181 v., 186 r.; oltarzowe twogi, Flor. 83; oltarze twoy, Puł. 169 v.; synowe twogy, Flor. 127; synowye twogy, Puł. 262 r. (Wacł. 81 v. dzyathky thwoye); synowe twoy, Flor. 131; synowe twogy, Puł. 265 v.; szwyęczy twoy, Puł. 265 r. (Flor. 131. swóczy twoge); swiaczi twoi, Wacł. 11 v.; swóczy twogy, Flor. 144; szwyęczy twogy, Puł. 284 v.; mili twogi, Flor. 59; mylosznychy twogy, Puł. 118 v.; myly twoy, Puł. 219 r. (Flor. 107. myly twoye).

Nassy, waszy: oczczowe naszy, Flor. 21; oyczowye naszy, Puł. 40 r.; oczczowe naszi, Flor. 43, 77; oyczowye naszy, Puł. 89 r.; oyczowye nasz (*pro*: naszy) powyadaly, Puł. 154 r.; otczowe naszy, Flor. 105; oyczowye naszy, Puł. 211 v.; neprzaczele naszi, Flor. 79; neprzyaczele naszy, Puł. 163 v.; nyeprzyaczele naszy sô sędze, Puł. 306 r.; dnowe naszy zaginóli sô, Flor. 89. (Puł. 182 v. dny nasze); tarnowe waszi, Flor. 57. (Puł. 115 v. oczzy wassze); oczczo waszi, Flor. 94, Wacł. 117 r.; oyczowye waszy, Puł. 190 v.

Wcześnie już zaczęły formy żeńskie wypierać męskie. W psalterzu Floryjańskim znajdujemy je w następujących przykładach: gesz nenawydzely sô czô, Flor. 138. (Puł. 275 r. gysz); palce moie, Flor. prol.; wszytko slwdzy twoge, Flor. 118, 89. (Puł. 245 v. wszytko sluzy tobye); sodowe twoge, Flor. 118. (Puł. 240 r. twogy); sądi twoie, Wacł. 24 r.; swóczy twoge, Flor. 131. (Puł. 265 r. szwyęczy twoy); bychô zbaweny myly twoye, Flor. 107. (Puł. 219 r. myly twoy).

W obu psalterzach: grzechi moye, Flor. 68; grzechy moye, Puł. 134 v.; poznani bódô ... dziwi twoie, Flor. 87; dzywy twoye, Puł. 176 r.

W Puławskim: yesz molwycze, Puł. 5 v. (Flor. 4. gisz molwice); sądy twoye. Puł. 16 r. (Flor. 9. sódowe twogi); moye włosy, Puł. 83 v. (Flor. 39. włosy głowi moiey); strachy twoye, Puł. 176 r. (Flor. 87. brak); wszytky dny nasze, Puł. 182 v. (Flor. 89. dnowe naszy); dny moye, Puł. 198 r. (Flor. 101. dnowe mogi); dzywy yesz sze staly w zydoch, Puł. 207 r.

§. 264. *Neutra*: Jaż, wzpomen miloserdza twoia gospodne y slutowana twego iasz od weka sô, Flor. 24; yasz, Puł. 46 v.; pamô-

czen b'ódz laianam twogim tich iasz od glupego s'ó, Flor. 73; yasz od glupyego s'ó, Puł. 149 r.

Moja: vsta moia molwicz b'ód'ó, Flor. 48; vsta moia, Puł. 98 r.; vsta moia ziaw'ó chwal'ó twoi'ó, Flor. 50; vsta moia, Puł. 104 v.; chwalicz b'ó'ó'ó vsta moia, Flor. 62; vsta moia, Puł. 123 r.; mowila s'ó vsta moia, Flor. 65; vsta moia, Puł. 128 r.; vsta moia powedz'ó, Flor. 70; usta moia, Puł. 140 v.; przyln'ela s'ó vsta moia, Puł. 198 v. (Flor. 101. prziln'óla iest koszcz moia); ne gest se vtayla vsta moga, Flor. 138. (Puł. 274 v. nye yest vtayona koszcz moia); molwycz b'ód'ó vsta moy'ó (*sic*), Flor. 144; vsta moia, Puł. 286 r.; rosszyrzyła s'ó sye vsta moia, Flor. Ann.; rosszyrzyła sze vsta moia, Puł. 295 r.; szszedl iest w bolenu sziwot moy a lata moia w placzoch, Flor. 30; lyata moia, Puł. 57 v.; onemale vczinili se s'ó dz'ó'sla moia, Flor. 68. (Puł. 134 v. pomyklo iest gardlo moye); kolana moia roznemogla s'ó se, Flor. 108; kolyana moia, Puł. 223 r.; wili s'ó poszcza moia, Flor. 72; rozlyly s'ó poszczya moia, Puł. 144 v.; moia s'ó wszistka zwerz'óta, Flor. 49, moia s'ó wszytka zwyierz'óta, Puł. 101 r.; słowa moia nenasrzana s'ó, Flor. 55; słowa moia, Puł. 112 r.

Twoja: lata twoia nezey'ó, Flor. 101; lyata twoia nyzemnyey-sz'ó szye, Puł. 200 v.; ot pokolyeny az do pokolenye lata twoia, Flor. 101; lyata twoia, Puł. 200 v.; vsta twoia oplwita bila, Flor. 49; vsta twoia, Puł. 102 r.; swadeczstwa twoia werz'óczza vczinila se s'ó, Flor. 92. (Puł. 187 v. obrz'ódowe twogy); swadeczstwa twoia, Puł. 118; szwyadeczstwa twoia, Puł. 238 v. (Wacł. 7 r. swiadeczstwa twoie); dzywna swadeczwa twoia, Flor. 118, 129; szwyadeczstwa twoia, Puł. 250 r.; prawota swadeczstwa twoia, Flor. 118, 137; prawda szwadeczstwa twoia, Puł. 251 r.; kazanya twoia mysl moia gest, Flor. 118, 97; szwyadeczstwa twoia, Puł. 246 v. (Wacł. 36 r. swiadeczstwa twoie); pola twoia napelnona b'ód'ó, Flor. 64; polya twoia, Puł. 126 v.; wesela twoia wveselili s'ó dusz'ó moi'ó, Flor. 93. (Puł. 189 r. vzyechy twoje); miloserdza twoia, Flor. 78 (*w znaczeniu vocativu*); myloszyerdza twoia, Puł. 162 r.; gdze s'ó miloserdza twoia, Flor. 88; gdzye s'ó myloszyerdzya twoia, Puł. 181 r.; przydzcze my myloserdza twoga, Flor. 118, 73; myloszerdzya twoia, Puł. 244 r. (Wacł. 29 v. szmilowanya twoie); zwerz'óta twoia przebiwacz b'ód'ó, Flor. 67; zwyierz'óta twoia, Puł. 131 r.; grozna s'ó dzala twoia, Flor. 65; dzyala twoia, Puł. 127 r.; kaco vweliczila se s'ó dzala twoia, Flor. 91; dzala twoia, Puł. 185 v.; dzyala twoia, Flor. 103; dzala twoia, Puł. 205 v.; dzywna dzala twoia, Flor. 138; dzyala twoia, Puł. 274 v.; chwalcze czebe gospodne wsytka dzala twoga, Flor. 144; wszytka twoia dzala, Puł. 284 v.; twoia s'ó nebiosa, Flor. 88; twoia s'ó nyebyossa, Puł. 177 v.

Nasza: lyata nasza iaco pai'ók pomyslona b'ód'ó, Flor. 89; lyata nasza, Puł. 182 v.; napelnona s'ó radoszczy vsta nasza, Flor. 125; vsta nasza, Puł. 260 r.

Wasza: podnescze wrota kszóšta wasza, Flor. 23 (2 r.); kszóšta wasza, Puł. 45 r.; kszószenta wasza, Puł. 45 v.; oblicza wasza ne bôdo zasromana, Flor. 33, oblycza wasza, Puł. 64 v.

W rodzaju nijakim jeszcze bardziej niż w męskim wypiera formę żeńską formę właściwą. W psalterzach jednak napotykamy tę formę żeńską tylko przy rzeczownikach oczy, uszy, w liczbie podwójnej stojących: pomdlele iesta oczi moie, Flor. 68; oczy moye, Puł. 134 v.; wywdle gesta oczy moge, Flor. 118, 29; oczy moye, Puł. 250 v.; omdlale gesta oczy moge, Flor. 118, 81; omdlyaly oczy moye, Puł. 245 r.; ustali oczi moie, Wacł. 33 v.; oczy moge pomdlele iesta, Flor. 118, 121; oczy meye (*pro*: moye), Puł. 249 r.; oczi moie, Wacł. 39 r.; vsneszyle gesta oczy moye, Flor. 118, 145; vspyeszyle yesta oczy moye, Puł. 252 r.; wznese gesta se oczy moge, Flor. 130; wznyseslesta szye oczy moye, Puł. 264 r.; bôdzcze vszy twoge, Flor. 129; bôdzcze vszy twoye, Puł. 263 v.; niechay bandô usze twoie, Wacł. 18 v.; widzely sô oczi nasze, Flor. 34; wydzaly oczy nasze, Puł. 69 r.; tako oczy nasze, Flor. 122, Puł. 258 r. (Wacł. 91 v. thako oczi me).

We Floryjańskim liczba podwójna, w Puławskim zaś mnoga rodzaju żeńskiego: oczy moye, Puł. 152 r. (Flor. 76. oczi mogli); oczy moye schorzaly, Puł. 175 v. (Flor. 87. oczi mogli); oczy moye, Puł. 197 v., 294 r. (oczi mogli, Flor. 100; oczy mogy, Flor. Isai. see.); wydzaly oczy twoye, Puł. 275 r. (Flor. 138. oczy twoy)

§. 265. *Feminina. Jez*: ribi morzke iesz przechodzô, Flor. 8; yes przechodzâ, Puł. 13 r.; iesz wychodzô z warg mogich, Flor. 88. (Puł. 180 r. czo pochodzô z warg mych); gesz (côry) sô obyetowaly, Flor. 105; yesz obyetowaly, Puł. 214 r.; prosyche geszto na pokoy sô yervszalem, Flor. 121; proszche yesz to ku pokoyu sô yeruzalem, Puł. 257 r.; weszelyl gesm sô w tych, geszmy sô powiedzany, Flor. 121; yez my sô powyedzyany, Puł. 256 v.; wody gesz na nebe sô, Flor. 148; wody iesz na nyebye sô, Puł. 290 r. (*W niektórych z przytoczonych przykładów forma żeńska pełni funkcję męskiej lub nijakiej*).

Moje: nagabali sô me pocrotky moie, Flor. 15; pokratky moye, Puł. 25 r.; pocrótky moye przemenili se sô, Flor. 72; pokrótky moye, Puł. 146 r., drogy moge, Flor. 118, 161; drogy moye, Puł. 254 r.; nogi moie, Flor. 37; moye nogy, Puł. 78 v.; moie wem nogi, Flor. 72; ale moye nogy, Puł. 144 r.; wargi moie, Flor. 62; wargy moie, Puł. 122 v.; weselicz se bôdô wargy moie, Flor. 70; wargy moye, Puł. 141 v.; wyrzgnô warghy moge, Flor. 118, 169; wyrzgnô wargy moye, Puł. 254 v.; zedrzyly wargy moye, Puł. 301 r.; lichoti moie, Flor. 39; lichoty moye, Puł. 83 r.; lichoti moie, Flor. 37, 54; zloszczy moye, Puł. 77 r., 109 r.; bili mi sô zli moie, Flor. 41; byly my zly moye, Puł. 86 r.; zkazili se sô blyzny moie, Flor. 37; blizny moye, Puł. 77 r.; lôdzwe moie napelnili sô se, Flor. 37; lyedzwywe moye, Puł. 77 v.; wszitki cosoi moie, Flor. 6, 21; wszystky koszczy moye, Puł. 8 v., 41 r.; coscy moie zamôczili sô se, Flor. 30;

koszczy moye, Puł. 57 v.; cosci moie, Flor. 31, 41; koszczy moye, Puł. 60 r., 87 v.; koscy moie, Flor. 34, 101; koszczy moye, Puł. 67 v., 198 r.; rossuty sō koszczy moye, Puł. 278 r. (Flor. 140. koszczy nasze). *Przy rzeczowniku stojącym w dualis*: rōcze moie, Flor. prol.

Twoje: szceszky twoie, Flor. 76. (Puł. 153 v. szceszky); wszystkie drogy twoe, Flor. 118, 145; wszystkie drogy twoye, Puł. 252 r.; wargi twoie, Flor. 33; wargy twoye, Puł. 65 v.; vczyechy twoye vczyeszly duszę moye, Puł. 189 r. (Flor. 93. wesela twoia); prawoty twoge, Flor. 118; twoye, Puł. 238 v.; sprawiedliwosci twoie, Wacł. 7 r.; pyenyw podobne mnye bhly prawoty twoge, Flor. 118, 49; prawoty twoye, Puł. 241 v.; sprawiedliwosci twoe, Wacł. 26 v.; molwy twoge, Flor. 118, 97; molwy twoye, Puł. 247 r.; wimowi twoie, Wacł. 36 r.; strzali twoie, Flor. 37; strzaly twoye, Puł. 77 r.; strzali twoie ostre, Flor. 44; strzaly twoye, Puł. 92 v.; strzali twoie szly sō, Flor. 76; straly twoye, Puł. 153 v.; we mne sō bosze obetnicze twoie, Flor. 55; obyetycze twoye, Puł. 112 v.; ofortorznie twoie w oberzeniu moiem sō, Flor. 49. (Puł. 101 r. modla twoya); misli twoie, Flor. 91; myszly twoye, Puł. 185 v.; kazny twoge, Flor. 118, 81, 137, 169; kazny twoye, Puł. 245 v., 251 r., 254 v. (Wacł. 34 r. przikazania twoia).

Przy dualis: ręcze twoye, Puł. 243 v.; rancze twoie, Wacł. 29 r. (Flor. 118, 73. rōcze twoy).

Forma ściągnięta twoe: wasistky wisocosci twoe, Flor. 41. (Puł. 87 r. wszystkie wysokoszczy twoye).

Nasze: wargi nasze, Flor. 11; wargy nasze, Puł. 19 v.; stojōcze bhly noghy nasze, Flor. 121; nogy nasze, Puł. 257 r.; rossuty sō wsytky koszczy nasze, Flor. 140. (Puł. 278 r. koszczy moye).

Wasze: oczcy wasze, Puł. 115 v. (Flor. 57. tarnowe waszi).

Przy liczbie podwójnej: rōcze wasze, Flor. 57; ręcze wasze, Puł. 114 v.

§. 266. *Genetivus. Mascul. femin. i neutr. Jich*: gich przecowi, iarzmo gich, Flor. 2; gych, Puł. 2 v., 3 r.; wele gich, Flor. 3 (2 r.); wyelye gich, Puł. 4 r. (2 r.); wiele gich, Wacł. 118 r. (2 r.); wele gich, Flor. 4; gich, Puł. 5 v.; od myszly gych, Puł. 7 v. (Flor. 5. od misly swich); ymō gich, Flor. 9; ymyę gych, Puł. 14 r.; mōki gich, Flor. 10; męky gych, Puł. 18 v.; nogi gich, Flor. 13; nogy gych, Puł. 22 r.: przed oczima gich, Flor. 13; gych, Puł. 22 v.; pomnecz ymon gich, Flor. 15; ymyon gych, Puł. 24 v.; nemoocy gich, Flor. 15; nyemoczy gych, Puł. 24 v.; w sziwocze gich, Flor. 16; w zywocky gich, Puł. 27 v.; any wisluszal gich, Flor. 17; any wyslyszal ich, Puł. 33 r.; glossowe gich, Flor. 18; glossy gich, Puł. 34 v.; strzesze gich, Flor. 18; strzeze gych, Puł. 35 v.; w strzeszeni gich, Flor. 18; w strzeszeniu gich, Puł. 35 v.; semō gich, Flor. 20; szyemyę gich, Puł. 39 r.; sercza gich, Flor. 21; szercza gich, Puł. 42 v.; prawicza gich, Flor. 25; prawycza gych, Puł. 49 r.; ne vse-dliasz gich, Flor. 27; nye vszyedlysz gych, Puł. 52 v.; podlug lichoti nalezena gich, Flor. 27; podlug gych lichoty, Puł. 52 v.; odplaczene

gich, Flor. 27; odpłaczenie gich, Puł. 52 v.; rōku gich, Flor. 27 (2 r.); rōku gych, Puł. 5 v. (2 r.); w serczech gich, Flor. 27; w szyerczach gych, Puł. 52 v.; czelusci gich, Flor. 31. (Puł. 61 r. czelyszczy); moczy gich, Puł. 61 v.; mocz gich, Flor. 32; mocz gych, Puł. 62 r.; sercza gich, Flor. 32; szyercza gych, Puł. 63 r.; dzala gich, Flor. 32; dzyala gich, Puł. 63 r.; dusze gich, Flor. 32, Puł. 63 v.; pamōcz gich, Flor. 33; pamyecz gich, Puł. 65 v.; ku prosbe gich, Flor. 33; ku proszbye gych, Puł. 65 v.; ze wszecz smōtcow gich, Flor. 33. (Puł. 66 r. ze wszecz smōtkow gy, *pro* : gych, *por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 219*); kosci gich, Flor. 33; koszczy gych, Puł. 66 r.; od zlosczy gich, Flor. 34; od gych zloszczy, Puł. 68 v.; w serce gich, Flor. 36; w szyercza gich, Puł. 73 v.; łącziszcze gich, Flor. 36; łączyszczce gich, Puł. 73 v.; mecz gich, Flor. 36; myecz gych, Puł. 73 v.; dziedzyna gich, Flor. 36; dzyedzyna gych, Puł. 74 r.; zaszczitza gich, Flor. 36; zaszczytza gich, Puł. 76 r.; ne zbawilo gich, Flor. 43. (nye zbawilo ye, l'ul. 89 r.); we dnoch gich, Flor. 43; w gych dny, Puł. 89 r.; ramō gich, Flor. 43; ramyę gych, Puł. 89 r.; w mach (*sic pro*: manach) gich, Flor. 43; w przemyenyenyu gych, Puł. 90 r.; wodi gich, Flor. 45; wody gych, Puł. 94 v.; grobowe gich, Flor. 48; grobowye gich, Puł. 99 r.; droga gich, Flor. 48, Puł. 99 r.; Erzebitky (*sic*) gich, Flor. 48; stanowye gich, Puł. 99 r.; domowe gich, Flor. 48; domowye gich, Puł. 99 r.; pomocz gich, Flor. 48; pomocz gych, Puł. 99 v.; od slawi gich, Flor. 48; od slawy gich, Puł. 99 v.; cosczy gich, Flor. 52; koszczy gych, Puł. 107 r.; iōziki gich, Flor. 54; yęzyky gych, Puł. 109 v.; poszrod gich, Flor. 54, Puł. 110 r.; w przebitczech gich, Flor. 54; w przebytkoch gich, Puł. 110 r.; misli gich, Flor. 55; gich zle myszly, Puł. 112 r.; yōzik gich, Flor. 56; yęzik gich, Puł. 113 v.; zōby gich, Flor. 56, 57; zembowye gich, Puł. 113 v.; zemby gich, Puł. 115 r.; w uszczeh gich, Flor. 57; w uszczyech gich, Puł. 115 r.; w wargach gich, Flor. 58; w gich wargach, Puł. 116 v.; vst gich, Flor. 58, Puł. 117 r.; warg gich, Flor. 58; warg gych, Puł. 117 r.; ne zabyay gich, Flor. 58, Puł. 117 r.; ne bōdze gich, Flor. 58; nyebēdze gych, Puł. 117 v.; plagi gich, Flor. 63; rany gich, Puł. 124 v.; iōzicowe gich, Flor. 63; yęzykowye gich, Puł. 124 v.; karmō gich, Flor. 64; karmyō gych, Puł. 126 r.; wodzowe gich, Flor. 67; wodzowye gych, Puł. 133 r.; stol gich, Flor. 68; stol gych, Puł. 136 v.; chrzebet gich, Flor. 68; chrzbyet gich, Puł. 137 r.; lichtōp gich, Flor. 68; zloszcz gych, Puł. 137 r.; ymō gich, Flor. 68; oczy gich, Puł. 137 r.; w stanoch gich, Flor. 68. Puł. 137 r.; przebitek gich, Flor. 68; przebytek gych, Puł. 137 r.; ymō gich, Flor. 71; ymyę gich, Puł. 143 r.; dusze gich, Flor. 71; dusze gych, Puł. 143 r.; gych leaz, Puł. 144 r.; lichota gich, Flor. 72; zloszcz gich, Puł. 144 v.; smerczy gich, Flor. 72; szmyerczy gych, Puł. 144 v.; w pladze gich, Flor. 72; w ranye gich, Puł. 144 v.; w poslaco gich, Flor. 72; w poszlyatkoch gych, Puł. 145 v.; iōzik gich, Flor. 72; yęzyk gich, Puł. 145 r.; obraz gich, Flor. 72; obras gych, Puł. 146 r.; w pichi gich,

Flor. 73; w pychy gich, Puł. 147 r.; rodzina gich, Flor. 73; rod gych, Puł. 147 v.; picha gich, Flor. 73. (pycha tych, Puł. 149 r.); od sinow gich, Flor. 77; od synow gych, Puł. 154 v.; oczczowe gich, Flor. 77; oyczowye gych, Puł. 155 r.; przed oczzi gich, Flor. 77; przed oyczy gych, Puł. 155 v.; szódzō gich, Flor. 77; zōdzō gich, Puł. 157 r.; lata gich, Flor. 77. (Puł. 157 r. *brak*); karme gich, Flor. 77; karmye gich, Puł. 157 r.; dnowe gich, Flor. 77; dny gych, Puł. 157 r.; poszrod grodow gich, Flor. 77; poszrod grodow gych, Puł. 157 r.; podlug stanow gich, Flor. 77; gych, Puł. 157 r.; pobil tluste gich, Flor. 77; pobil tluszcze gych, Puł. 157 r.; w uszczeh gich, Flor. 77; w uszczych gich, Puł. 157 r.; ne rozprosi gich, Flor. 77; nye rosproszy gich, Puł. 157 v.; pomocznik gich, Flor. 77; gych, Puł. 157 v.; odkupiczel gich, Flor. 77; odkupyczyel gich, Puł. 157 v.; rzeky gich, Flor. 77; rzeky gych, Puł. 158 r.; przewali gich, Flor. 77; deszcze gich, Puł. 158 r.; skot gich, Flor. 77, Puł. 158 v.; owoc gich, Flor. 77, Puł. 158 v.; dzerszene gich, Flor. 77; bydlyę gich, Puł. 158 v.; roboti gich, Flor. 77; roboty gich, Puł. 158 v.; mory gich, Flor. 77, Puł. 158 v.; winnicze gich, Flor. 77; wyennycze gich, Puł. 158 v.; oblicza gich, Flor. 77; oblycza gich, Puł. 159 r.; duszam gich, Flor. 77, Puł. 159 r.; neprzyaczele gich, Flor. 77; nyeprzyaczele gich, Puł. 159 r.; wardōgō gich, Flor. 77; wardęgy gich, Puł. 159 r.; w stanoch gich, Flor. 77, Puł. 159 v.; oczczowe gich, Flor. 77; oyczowye gich, Puł. 159 v.; mlode gich, Flor. 77, Puł. 160 r.; czudnoscz gich, Flor. 77; krasę gich, Puł. 160 r.; czeszc gich, Flor. 77; mocz gych, Puł. 160 r.; popowe gich, Flor. 77; popowye gich, Puł. 160 r.; wdowi gich, Flor. 77; wdowy gych, Puł. 160 r.; crew gich, Flor. 78; krew gych, Puł. 161 v.; bog gich, Flor. 78, Puł. 162 r.; w lono gich, Flor. 78, Puł. 162 v.; laiane gich, Flor. 78; przyganę gich, Puł. 162 v.; sereza gich, Flor. 80; szyer-cza gich, Puł. 166 r.; neprziiaczele gich, Flor. 80; nyeprzyaczele gich, Puł. 166 r.; czas gich, Flor. 80; czas gich, Puł. 166 v.; kśō-szōta gich, Flor. 82; kszyōzēta gich, Puł. 168 r.; oblicze gich, Flor. 82; oblycze gich, Puł. 168 v.; kżōszota gich, Flor. 82; kszyōzenta gich, Puł. 168 v.; ne zbawi dobr gich, Flor. 83; nye zbawysz dobr gich, Puł. 170 r.; grzechi gich, Flor. 84; grzechy gich, Puł. 170 v.; w obeszeniu gich, Flor. 85. (Puł. 173 r. przed sobō); slawa czyzy gich, Flor. 88; moczy gych, Puł. 178 v.; lychoti gich, Flor. 88; zloszcz gich, Puł. 179 v.; grzechi gich, Flor. 88; grzechy gich, Puł. 179 v.; gich lyata, Flor. 89, Puł. 182 r.; gich robota, Flor. 89; gych trud, Puł. 183 r.; sini gich, Flor. 89, Wacł. 15 v.; syny gich, Puł. 183 v.; lichoto gich, Flor. 93; zloszcz gych, Puł. 189 v.; we zlosci gich, Flor. 93; we zloszczy gich, Puł. 189 v.; nalazena gich, Flor. 98; nalyazy gych, Puł. 195 v.; semō gich, Flor. 101; szyemyę gych, Puł. 200 v.; kv czynyenyv gich, Flor. 102; na czynyeny gich, Puł. 202 v.; z wysokoszy gich, Flor. 103; z wysokoszczy gych, Puł. 204 v.; woywoda yest gych, Flor. 103; wodz gych, Puł. 205 r.; duch gich, Flor. 103; duch gych, Puł. 206 r.; yszby gich nye bylo, Flor. 103;

yzby gych nye bylo, Puł. 206 v.; wody gych, Flor. 104, Puł. 209 r.;
 ryby gich, Flor. 104; ryby gych, Puł. 209 r.; sycerze gych, Flor.
 104; szyerze gych, Puł. 209 r.; szemya gich, Flor. 104; zyemya
 gych, Puł. 209 v.; w szemy gich, Flor. 104; zyemye gych, Puł. 209
 v.; wszemy gych, Flor. 104; w zyemy gych, Puł. 209 v.; krayow
 gych, Flor. 104, Puł. 209 v.; krolow gich, Flor. 104, Puł. 209 v.;
 dazdze gich, Flor. 104; dyzdze gych, Puł. 209 v.; wynnycae gich,
 Flor. 104; gych, Puł. 209 v.; we wszelkich krayoch gich, Flor. 104;
 we wszech krayoch gych, Puł. 209 v.; strach gich, Flor. 104; strach
 gich, Puł. 210 r.; roboty gych, Flor. 104; roboti gych, Puł. 210 r.;
 na zaszczezczenye gich, Flor. 104; na zaszczyzczenye gych, Puł. 210 r.;
 w przespzywanyv gich, Flor. 104; w poszczyu gych, Puł. 210 r.;
 w pokolyenyv gich, Flor. 104; w postaczyach gych, Puł. 210 r.; w gich
 pokolenyu, Klem.; w szemy gich, Flor. 104; w zyemy gych, Puł. 210
 r.; w dvsze gych, Flor. 105; w duszę gich, Puł. 212 r.; prosbó gich,
 Flor. 105; prozbę gych, Puł. 212 r.; w synagodze gych, Flor. 105,
 Puł. 212 v.; ne zatraczył gich, Flor. 105; nye rosproszyl gich, Puł.
 213 r.; siemyó gich, Flor. 105; szymyó gich, Puł. 213 r.; balwa-
 nom gich, Flor. 105, Puł. 213 v.; dzalom gich, Flor. 105; dzalom
 gych, Puł. 213 v.; nenawydzely gich, Flor. 105; nyenazrzely gich,
 Puł. 214 r.; w dzaloch gich, Flor. 105; w dzelyech gich, Puł. 214 r.;
 neprzyyacaelee gich, Flor. 105; nyeprzyyaczele gich, Puł. 214 r.; pod
 rókama gich, Flor. 105; pod rókama gich, Puł. 214 r.; szemya gich,
 Flor. 105. (zyemya, Puł. 214 r.); modlytwó gych, Flor. 105; modly-
 twę gych, Puł. 214 v.; sz potrzebysn gych, Flor. 106; z potrebyzn
 gich, Puł. 215 v.; dusza gych, Flor. 106; dusza gich, Puł. 215 v.;
 sercze gych, Flor. 106; szyerze gych, Puł. 216 r.; przekowy gych,
 Flor. 106; przekowy gich, Puł. 216 r.; z pottrezebyzu (sic) gych,
 Flor. 106; z potrebyzn gich, Puł. 216 r.; dvasza gych, Flor. 106;
 dusza gich, Puł. 216 v.; ze zghynena gych, Flor. 106; ze zgynayena
 gich, Puł. 216 v.; lychoty gych, Flor. 106; zloszczy gich, Puł. 216 v.;
 z pottrebyzv gych, Flor. 106; z potrebyzn gich, Puł. 216 v.; prze
 krzywdy zem (sic) gych, Flor. 106; prze krzywdy czem gich, Puł.
 216 v.; dusza gych, Flor. 106, Puł. 217 r.; móndroszcz gych, Flor.
 106; módroszcz gych, Puł. 217 r.; welny gych, Flor. 106; welny
 gich, Puł. 217 v.; s potrzebysn gych, Flor. 106; z potrebyzn gich,
 Puł. 217 v.; welny gych, Flor. 106; welnę gich, Puł. 217 v.; woley
 gych, Flor. 106; zódzey gich, Puł. 217 v.; od zamóta gych, Flor.
 106. (Puł. 218 r. od zaméta); wardóghy gych, Flor. 106; wardęgy
 gich, Puł. 218 r.; malo se gych vczynylo, Flor. 106; malo szye gich
 vczynylo, Puł. 218 r.; przebytko (sic) gych, Flor. 108; sprzebytkow
 gych, Puł. 221 v.; pamócz gych, Flor. 108; pamyęcz gich, Puł. 222
 r.; dzalo gych, Flor. 108; dyalo gich, Puł. 222 v.; bog gych, Flor.
 113; bog gich, Puł. 229 r.; pomocnyk gych, Flor. 113 (3 r.), Puł.
 229 v. (2 r.), 230 r.; zaslonyczel gych, Flor. 113, zaszczytca gych,
 Puł. 229 v.; zaszczytczel gych, Flor. 113; zaszczytca gych, Puł. 230
 r.; sercze gych, Flor. 118, 65; szyerze gich, Puł. 243 v.; sercze gich,

Wacł. 28 v.; myśl gych, Flor. 118, 113; myszl gych, Puł. 248 v.; myslenye gich, Wacł. 38 v.; w rókiv panv gych, Flor. 122. (Puł. 257 v. panow swych); gnw (*sic*) gych, Flor. 123; roszyerdze gych, Puł. 258 v.; zóbm gych, Flor. 123; zębom gich, Puł. 259 r.; synowe gych, Flor. 131; synowye gich, Puł. 265 v.; szemó gych, Flor. 134; zyemye gich, Puł. 268 v.; w vsezech gych, Flor. 134; w usczyech gich, Puł. 269 r.; s pirwodzynym gych, Flor. 135; s pyrzwnyęty gich, Puł. 269 v.; z poszrod gych, Flor. 135; z sposzrod gych, Puł. 270 r.; dal szemo gych, Flor. 135; zyemę gych, Puł. 270 v.; ksószstwo gych, Flor. 138; kszęstwo gich, Puł. 275 r.; nenazral gesm gych, Flor. 138; nyenaszralesm gich, Puł. 275 v.; pod wargamy gych, Flor. 139; gich, Puł. 276 r.; vszyla warg gych, Flor. 139; pracza warg gich, Puł. 276 v.; sódze gych, Flor. 140; sędzye gych, Puł. 278 r.; w luboszczach gych, Flor. 140; w lyuboszczach gich, Puł. 278 r.; prawycza gych, Flor. 143, Puł. 282 v.; prawyczó gych, Flor. 143; prawycza gich, Puł. 283 r.; dzewky gych, Flor. 143; czory gich, Puł. 283 r.; wolowe gych, Flor. 143; wolowye gych, Puł. 283 r.; w vlyczach gych, Flor. 143; w ulyczach gych, Puł. 283 v.; prozbó gych, Flor. 144. (Puł. 285 v. wolyó); karmó gych, Flor. 144; karmyę gych, Puł. 285 v.; mysly gych, Flor. 145, Puł. 286 v.; myśli gich, Wacł. 125 v.; skruszena gych, Flor. 146; skruszenya gych, Puł. 287 v.; skruszenya gich, Wacł. 129 v.; karmó gych, Flor. 146; karmyó gych, Puł. 288 r. (Wacł. 130 r. karmió); wardle (*sic*) gych, Flor. 149; w gardlye gych, Puł. 291 v.; welebne gych, Flor. 149; wyelebne gich, Puł. 291 v.; w rókiv gych, Flor. 149; w ręku gich, Puł. 291 v.; krolew gych, Flor. 149; krolyow gych, Puł. 291 v.; wele gych, Flor. Ann.; wyele gich, Puł. 295 v.; ceptra gich, Puł. 300 v., głowę boyuyóczych gich, Puł. 301 r.; oyczowye gych, Puł. 304 r.; skoynczeńya gich, Puł. 304 v.; wrogowye gich, Puł. 305 v.; pamyęcz gych, Puł. 305 v.; bog gich, Puł. 305 v.; bogowye gich, Puł. 306 r., v.; wyna gych, Puł. 306 r.; noga gich, Puł. 306 r.; jagoda gich, Puł. 306 r.; wynnycza gich, Puł. 306 r.; wrogy gych, Puł. 307 v.

Fichze: o gych ze vstawyenyu, Puł. 12 r.; gichsze usta, Flor. 13; gychze vsta, Puł. 22 r.; gichsae ne sliszeli bichó, Flor. 18. (Puł. 34 v. ktorych); radi gichsze ne mogli vstanowicz, Flor. 20. (Puł. 39 r. yesz); w gichsze rókiv, Flor. 25; w gichze ręku, Puł. 49 r.; gichsze só odpuszczeni lichoti, Flor. 31; gichze, Puł. 60 r.; gichsze poriczi só grzechi, Flor. 31; gychze, Puł. 60 r.; z gichze, Flor. 44; z gychze, Puł. 93 r.; gichsze ne iest pamóczzen, Flor. 87; gichze nye-pomny, Puł. 175 r.; gichsze ny zacz ne ymaió, Flor. 89; gichze ny-zacz ymayó, Puł. 182 r.; gychsze vsta, Flor. 143 (2 r.); gychze vsta, Puł. 282 v.; gich ze vsta, Puł. 283 r.; gysze (*pro*: gychsae) synowe, Flor. 143; gychsae synowe, Puł. 283 r.; gychze nye znaly, Puł. 304 r.; z gychze obyet, Puł. 306 v.

Nich: s nych, Puł. 3 r. (Flor. 2. w nich); iedna z nich, Flor. 38; yedna z nych, Puł. 66 r.; gedem z nych, Flor. 105; yedem z nych, Puł. 212 r.; sz nych, Flor. 126; z nych, Puł. 261 r.; od nych, Puł. 304 v.

Masculina. Mojich: ze wszec zamótkow mogich, Flor. 33. (Puł. 64 v. mych); od oblicza grzechow mogich, Flor. 37. (Puł. 77 r. mych); od grzechow mogich, Flor. 50. (Puł. 104 r. mych; K. Świdz. mich); od grzechow mogich, Wacł. 116 v.; neprzyaczelow mogich, Flor. 7; wrogow moych, Puł. 10 v.; pomazanczow mogich, Flor. 104; pomazaynczow moych, Puł. 208 r.; od neprzyaczelow mogich, Flor. 17. (Puł. 28 r. mych); z neprzyaczelow mogich, Flor. 17; z nyeprzyaczelyow moych, Puł. 30 r.; od neprzyaczelow mogich, Flor. 17; od nyeprzyaczelyow moych, Puł. 33 v.; ani ies vczeszil neprzyaczol mogich, Flor. 29. (Puł. 55 r. nyeprzyaczyelye moye); z róku neprzyaczelow mogich, Flor. 30. (Puł. 58 v. mich); z neprzyaczelow mogich, Flor. 58. (Puł. 116 r. mych); mogich, Wacł. 9 r.; neprzyaczelow mogich, Flor. 91; nyeprzyaczol moych, Puł. 186 r.; nad gniewem nepraczelow mogych, Flor. 137; nyeprzyaczelow moych, Puł. 273 r.; mogich, Wacł. 137 r.; od neprzyaczelow mogych, Flor. 142; moych, Puł. 281 r.; czislo dnow mogich, Flor. 38; dny moych, Puł. 80 r.; weszrod dnow mogych, Flor. Isai. sec.; weszrod dnyow moych, Puł. 293 r.; od tajemnych mogich, Flor. 18. (Puł. 35 v. mych).

Forma ściągnięta mych o wiele częstszą jest w psalterzu Puławskim. Znajdujemy ją w następujących przykładach: malosz dnow mych, Flor. 101. (Puł. 200 r. dnyow); poszrod dnow mych, Flor. 101; poszrod dnyow mych, Puł. 200 v.

W Puławskim: ze wszec zamótkow mych. 64 v. (Flor. 33. mogich); od lycza grzechow mych, 77 r. (Flor. 37. mogich); od nyeprzyaczyelyow mych, 28 r. (Flor. 17. mogich); z ręką nyeprzyaczyol mich, 58 v. (Flor. 30. mogich); z nyeprzyaczelyow mych, 116 r. (Flor. 58. mogich); od tajemnych mych, Puł. 35 v. (Flor. 18. mogich).

Twojich: poszrod god twogich, Flor. 73; poszrod god twoych, Puł. 147 v.; sódown twogych ne gesm zapomnal, Flor. 118; sódown twoych, Puł. 239 r.; szandow twogich, Wacł. 7 v.; od sódom (*sic*) twogych, Flor. 118, 97; od sódown twoych, Puł. 247 r.; od szandow twogich, Wacł. 36 r.; od sodow twogych, Flor. 118, 113; od sódown twoych, Puł. 249 r.; sandow twogich balem se, Wacł. 39 r.; mocz strachow twogych, Flor. 144; twoych, Puł. 284 r.; ze wszec towarzyszow twoych, Puł. 93 r. (Flor. 44. nad towarzisze twe); synow twogych, Flor. 127; synow twoych, Puł. 262 r.; swotich twogich, Flor. 78. (Puł. 161 r. szwyetich); wybranych twogich, Flor. 105; twoych, Puł. 211 r.; starszych twoych, Puł. 302 v.; dusz vbogich twogich ne zapomynay, Flor. 73; twoych, Puł. 149 r.; twogich, Wacł. 20 v.

Twych: iózik psow twich, Flor. 67; yęzik psow twych, Puł. 132 v.; postacz sinow twich, Flor. 72; synow twych, Puł. 145 v.; w obszrenu swóctich twich, Flor. 51. (Puł. 106 v. przed szwyetymy twymy).

W psalterzu Floryjańskim twych, w Puławskim zaś twojich: w poszrod neprzyaczelow twych, Flor. 109; poszrod twoych, Puł. 224 r.

Odwrotnie: palczow twogich, Flor. 8; twych, Puł. 12 v.; ne-przyaczelow twogich, Flor. 73; nyeprzyczelyow twych, Puł. 149 r. *Ilość form ściagniętych jest prawie równa w obu psalterzach.*

Swojich: od wezynkow swoych, Flor. Atan.; od wezynkow swoych, Puł. 311 v. (z wezynkow włosznych, Wacł. 113 v.); dzywow swoych, Flor. 110, Puł. 225 r.; skarbow swoych, Flor. 134, Puł. 268 r.; ne zpolowó dnow swogich, Flor. 54; dny swoych, Puł. 111 r.; krew synvow swogich, Flor. 105; synow swoych, Puł. 214 r.; dusze swó-tich swogich, Flor. 33; szwyętych swoych, Puł. 66 v.; strzesze go-spodzin dusz swó-tich swogich, Flor. 96; strzeze bog szwyętych swoych, Puł. 193 v.

We Flor. swogich, *w Puł.* swych: ne ostawy swó-tich swogich, Flor. 36; nye zostanye szwyętych swych, Puł. 75 r.; do pocolena oczczow swogich, Flor. 48; oyczow swych, Puł. 100 r.; glowi ne-przyczelow swogich, Flor. 67; nyeprzyczelyow swych, Puł. 132 r.; noghy swótych swogich, Flor. Ann.; szwyentych swych, Puł. 296 r.

Swych tylko w psalterzu Puławskim: od przyaczol y blyszszych swych, Puł. 76 v.; obroynca swych, Puł. 119 v.; w ręku panow swych, Puł. 257 v. (Flor. 122. panv gych).

Naszich: podług grzechow naszich, Flor. 102; podług grzechow naszich, Puł. 202 r.; od neprzyczelow naszich, Flor. 135; od nye-przyczol naszich, Puł. 270 v.

§. 267. *Neutra. Mojich*: ne otworzil iesm vst mogich, Flor. 38; vst moych, Puł. 80 v.; słowa vst mogich, Flor. 53; vat moych, Puł. 108 r.; usth mogich, Wacł. 2 v.; vst mogich, Flor. 77; vst moych, Puł. 154 r.; z wst mogich, Flor. 118; z ust moych, Puł. 240 v.; z usth mogich, Wacł. 24 v.; wolna vst mogich, Flor. 118, 105; wol-naa vst moych, Puł. 247 v.; dobrowolenstwa ust mogich, Wacł. 37 r.; słowa vst mogich, Flor. 137, Wacł. 136 v.; vst moych, Puł. 272 r., 302 r.; lat mogich, Flor. Isai. sec.; lyat moych, Puł. 293 v.; swyadecztw mogich, Flor. 131; szwyedecztw moych, Puł. 265 v.; dobr mogich, Flor. 15. *Puławski ma formę ściagniętą*: dobr mych, 24 r.

Twojich: sódy vst twoych, Flor. 118, Puł. 237 v.; sódi ust two-gich, Wacł. 5 r.; słowa vst twoych, Flor. 137; vst twoych, Puł. 272 v.; vst twogich, Wacł. 137 r.; zamky wrot twoych, Flor. 147; wrot twoych, Puł. 288 v.; wrot twich, Wacł. 133 r.; na drodze szwyadecztw twoych, Puł. 237 v. (Flor. 118. swadecztw swogich, *zamiast*: twoych); dobył gesm swadecztw twoych, Flor. 118, 105. (Puł. 247 v. szwyadecztwa twoya); nabilem swiadecztw twogich, Wacł. 37 v.; ot swadecztwa twoych, Flor. 118, 145; od szwyadecztw twoych, Puł. 252 v.; strzegła gest dusza moja swadecztwo twoych, Flor. 118, 161; szwyadecztw twoych, Puł. 254 r.; pod czenem zkrzidl twogich, Flor. 16; skrzydl twoych, Puł. 26 v.; pod pociezaim krzidl twogich, Flor. 62; krzydl twoych, Puł. 123 r.; w glosse oken twogich, Flor. 41; rzodl twoych, Puł. 87 r.; stópayó s kazayn twoych, Flor. 118. (Puł. 238 r. przestępują przykazanye twoye); od znamon twogich, Flor. 64; od znamyon twoych, Puł. 126 r.; z owocza dzyal twoych, Flor. 103;

dzyal twoych, Puł. 204 v.; ne zapomnó slow twoych, Flor. 118. (Puł. 237 v. *brak*); rozpowedzene slow twoych, Flor. 118, 129; slow twoych, Puł. 250 r.; so zapomnaly slow twoych, Flor. 118, 137; zapomnyely slow twoych, Puł. 250 v.; poczótek slow twoych, Flor. 118, 145, Puł. 253 r.; ot slow twoych, Flor. 118, 161; od slow twoych, Puł. 253 v.

W psalterzu Floryjańskim twojich, *w Putawskim zaś sciągnięte* twych: w poceriza skrził twojich, Flor. 35; skrzył twoych, Puł. 71 r.; od poceriza zkrził twojich, Flor. 60; skrzył twoych, Puł. 120 r.; podług dzał twojich, Flor. 85; podług dzyal twoych, Puł. 172 v.; we strzezszene slowwo twoych, Flor. 118; slow twoych, Puł. 237 r. (Wacł. 4 v. mow thwogich).

W obu psalterzach twoych: s stad twoich, Flor. 49; s twoych stad, Puł. 101 r.; bódó strzedz slow twoych, Flor. 118; będą strzeci slow twoich, Puł. 237 v. (Wacł. 6 r. mow twojich).

Nadto we Floryjańskim: swedeczstwo vst twoych, 118, 81. (Puł. 245 v. *brak*, Wacł. 34 r. ust twojich).

Swojich: szachta vst swogich, Flor. 68; vst swoych, Puł. 136 r.; słowa znamyon swogich, Flor. 104; znamyon swoych, Puł. 209 r.; syló dzał swogych, Flor. 110; szyle dzyal swoych, Puł. 225 v.; słowa znamyon swogich y czud swogich, Flor. 104; czud swoych, Puł. 209 r.; na drodze swadecstw swoych (*pro*: twojich), Flor. 118. (Puł. 237 v. twoych; Wacł. 5 v. twojich).

We Floryjańskim swojich, *a w Putawskim* swych: we mnozstwie bogaczstw swogich, Flor. 48; bogaczstw swych, Puł. 98 v.; pwal iest w mnozstwo bogaczstw swogich, Flor. 51; bogaczstw swych, Puł. 106 r.

W obu psalterzach swych: zachmvrzył rzeczy albo slow sswych, Flor. 104; nyerozgorzył slow swych, Puł. 209 r.; ne otwartzaió vst swich, Flor. 37; vst swych, Puł. 78 r.

Naszich: znamon naszich ne widzeli iesm, Flor. 73; znamyon naszich, Puł. 147 v.; dnowe lyat naszich, Flor. 89; dnyowy lyat naszich, Puł. 182 v.

Waszych: nye zaczwyrdzaycze szyeretz wasszych, Puł. 190 r. (Flor. 94. nechaycze zaczwerdzacz serca wasza); z vst waszych, Flor. Ann.; z ust wasszych, Puł. 295 v.

§. 268. *Feminina. Mojich*: warg mogich ne zapowem, Flor. 39. (Puł. 82 v. wargy moye); ne dal iest w poruszone nog mogych, Flor. 65; nog moych, Puł. 127 v.; ode wszecz lichot mogich, Flor. 38. (Puł. 80 v. ode wszecz lichot); nad bolescz ran mogich, Flor. 68; ran moych, Puł. 137 r.; podług mnozstwa bolescy mogich, Flor. 93; boleszczy moych, Puł. 189 r.; kazny mogich ne strzegli, Flor. 88. (Puł. 179 v. kazny moyey).

We Floryjańskim mojich, *a w Putawskim* mych: od potrzebyzn mogich, Flor. 24; od potrzebyzn mych, Puł. 47 v.; z warg mogich, Flor. 88; z warg mych, Puł. 180 r.; ne poznali só drog mogich, Flor. 94, Wacł. 117 r.; drog mych, Puł. 190 v.

Nadto : mych rąk, Puł. 30 v. (Flor. 17. moyu rōku).

Twojich : spatrzō drog twoych, Flor. 118; spatrzę drog twoych, Puł. 237 v.; podnoszek nog twoych, Flor. 109; podnozek nog twoych, Puł. 224 r.; pomsta krwe slug twojich, Flor. 78; slug twoych, Puł. 162 v.; synowe slug twojich, Flor. 101; synowye slug twoych, Puł. 200 v.; oczy slug twojich, Flor. 122. (Puł. 257 v. slvg); prawot twoych strzedz bōdō, Flor. 118; prawot twoych, Puł. 237 r.; sprawiedliwosci twojich, Wacł. 4 v.; sōdacz prawot twoych, Flor. 118; zōdacz prawot twoich, Puł. 238 r.; zandacz sprawiedlywosci twojich, Puł. 238 r.; drogō prawot twojich nawcz me, Flor. 118, (2 r.); prawot twoych, Puł. 238 v., 239 v.; sprawiedliwosci twojich, Wacł. 7 v., 23 r.; prawot twoych dobywal gesm, Flor. 118, 49; prawot twojich, Flor. 118, 89; prawot twoych, Puł. 242 r., 246 r.; sprawiedliwosci twojich, Wacł. 26 r., 35 r.; ne zapomnō prawot twojich, Flor. 118, 89; prawot twoych, Puł. 246 r.; sprawiedliwosci twojich, Wacł. 35 r.; od prawot twojich, Flor. 118, 113; od prawot twoych, Puł. 248 v. (od zandow twojich, Wacł. 38 v.); prawot twoych ne zapomnal gesm, Flor. 118, 137; prawot twoych, Puł. 251 r.; prawot twoych, Puł. 251 r.; prawot twoych szvkacz bōdō, Flor. 118, 145; prawot twoych, Puł. 251 v.; prawot twojich ne szvkaly, Flor. 118, 145; prawot twoych, Puł. 252 v.; w szwyatloszczy strzal twoych, Puł. 300 v.; molw twojich ne strzegly sō, Flor. 118, 145; molw twoych nye strzegly, Puł. 253 r.; od prawicz twojich, Flor. 90. (Puł. 184 v. na prawyczi twojey); ot kaszny twoych, Flor. 118; od kaszny twoych, Puł. 237 r.; ne kry przedōmnō kaszny twoych, Flor. 118; kaszny twoych, Puł. 238 r. (Wacł. 6 r. prikazanya twego); drogō kaszny twoych, Flor. 118; drogō kaszny twoych, Puł. 239 r. (Wacł. 8 r. prikazanya twego); we sōdzy kasznich (*sic*) twoych, Flor. 118 kaszny twoych, Puł. 239 v. (Wacł. 23 v. prikazania twego); sōdal gesm kaszny twojich, Flor. 118; zōdal yesm kaszny twoych, Puł. 240 r. (Wacł. 24 r. prikazanya twego); strzegōczych kaszny twojich, Flor. 118, 57; kaszny twoych, Puł. 242 v. (Wacł. 27 r. prikazania twego); bych strzegł kaszny twoych, Flor. 118, 29, Puł. 242 v.; bōdō badacz kaszny twojich, Flor. 118, 65; kaszny twoych, Puł. 243 v. (Wacł. 28 r. po prikazanyach twojich); ne ostal gesm kaszny twoych, Flor. 118, 81; kaszny twoych, Puł. 245 v. (Wacł. 34 r. nyeopuszczil prikazania twego); kaszny twoych szvkal gesm, Flor. 118, 97; kaszny twoych, Puł. 247 r. (Wacł. 36 r. prikazana twego szukalem); od kasznich twojich rozumal gesm, Flor. 118, 97; od kaszny twoych, Puł. 247 r. (Wacł. 36 v. od prikazanya twego); od kaszny twojich, Flor. 118, 105; z kaszny twoych, Puł. 247 v. (Wacł. 37 v. o prikazanyach twojich); kaszny twojich sō szōdal gesm, Flor. 118, 129; kaszny twoych, Puł. 250 r.; bych strzegł kaszny twoych, Flor. 118, 129. (Puł. 250 v. bych strzegł kaszny twoy), Flor. 118, 145; kaszny twoych, Puł. 251 v.; kaszny twoych ne zapomnal gest, Flor. 118, 169; kaszny twoych, Puł. 255 r. (Wacł. 116 r. prikazanya twego); ku kasznom twoych (*pro*: twoym), Flor. 118. (ku kayznom twoym, Puł. 241 r., ku prikazanyam two-

gim, Wacł. 25 r.); działa ręką twoych, Puł. 13 r. (Flor. 8. działa ręką twoim).

W psalterzu Floryjańskim twojich, *w Puławskim* zaś twych: od tajemnic twojich, Flor. 16; od tajemnic twych, Puł. 27 v.; przecori sług twojich, Flor. 88; sług twych, Puł. 181 v.; na strzeżone prawot twojich, Flor. 118; prawot twych, Puł. 236 v. (Wacł. 4 r. sprawiedliwości twojich); prawot twojich nie zapomniał gęm, Flor. 118, 81; prawot twych, Puł. 245 r. *Nadto*: czyła sług twych, Puł. 161 r. (Flor. 78. sługam twojim).

Odwrotnis: warg twich, Flor. 16; warg twoych, Puł. 26 r.; na czenen (*pro*: czynene) prawot twych, Flor. 118, 105; na czynyenne prawot twoych, Puł. 248 r.; ku czynyenyu szprawiedliwości twojich, Wacł. 37 v.

Swojich: czor swogich, Flor. 105; czor swoych, Puł. 214 r.; sług swoych, Puł. 49 v.

We Floryjańskim swoich, *a w Puławskim* swych: od swogich drog, Flor. 17; od swych drog, Puł. 33 v. strzedz drog swogich, Flor. 38; drog swych, Puł. 79 v.

Nadto mamy swych: od misły swich, Flor. 5. (Puł. 7 v. od myszły gych); krwyje sług swych, Puł. 307 v.

Naszich: nie pamiętay lichot naszich, Flor. 78; nye pamiętay zloszczy naszich, Puł. 162 r.; podle lichot naszich, Flor. 102; podług zloszczy naszich, Puł. 202 r.; dzala ręką naszich, Flor. 89; działa ręką naszich, Puł. 183 v. (Wacł. 15 v. ranku twoim); dzala ręką naszich, Flor. 89. (ręką naszuz, Puł. 183 v.).

Waszych: god waszych, Puł. 165 r. (Flor. 80. swópczena waszego).

W genetiwie więc występują we wszystkich trzech rodzajach formy następujące: jich, jichże, nich, mojih, twojih, swoich, naszich, waszych. *Obok tych są też formy ściągnięte*: mych, twych, swych, *bardzo rzadko w psalterzu Floryjańskim, a o wiele częściej w Puławskim.*

§. 269. *Dativus, Mascul., femin. i neutr. Jim*: ziwoni bil gim, Flor. 24. (Puł. 47 r. tym był zyawyon); day gim, Flor. 27. (2 r.); day gym, Puł. 52 v. (2 r.); odplaczone gich gim, Flor. 27; odplaczenie gich gym, Puł. 52 v.; pomoże gim, Flor. 36; pomoże gym, Puł. 76 r.; odplaczo gim, Flor. 40; odplaczo gym, Puł. 85 v.; podoben se vezinil iest gim, Flor. 48; podobyen szye gym vezynyl, Puł. 99 r.; szarczoda gim, Flor. 48; zły przykład gym, Puł. 99 r.; panowacz bódó gym, Flor. 48; panowacz bódó gym, Puł. 99 v.; podoben vezinil se iest gim, Flor. 48; rowyen yest gym vezynyon Puł. 100 r.; nie iest wem gim przemenene, Flor. 54; gym nye yest, Puł. 110 v.; roserdze gim, Flor. 57; roszyerdze gym, Puł. 114 v.; naszymewacz szye gym bédzesz, Puł. 116 v. (Flor. 58. nasmewacz bodzesz ie); polozył ies gim, Flor. 72; polozył yes gym, Puł. 145 v.; pokazał iest gim, Flor. 77; pokazał gym, Puł. 155 v.; dał iest gim, Flor. 77; dał gym, Puł. 156 v.; posłał gim, Flor. 77; spuszczył gym, Puł. 156 v.;

pline gim, Flor. 77; plynla gym, Puł. 156 v.; przidal iest gim, Flor. 77; przydal gym, Puł. 157 r.; rozdelil gim, Flor. 77; gym, Puł. 159 v.; dal gim, Flor. 77, Puł. 160 v.; vczyn gym, Puł. 168 r. (Flor. 82. vczim (*sic*) onim); wroczy gim, Flor. 93; gym, Puł. 189 v.; milosciw ies bil gim, Flor. 98; lyutoszczywy byl yes gym, Puł. 195 v.; dal gim, Flor. 98; dal gym, Puł. 195 v.; polozyl yes gym, Flor. 103; polozyl yes gym, Puł. 204 r.; zalozyl gym, Flor. 103; gym, Puł. 204 r.; dal gym, Flor. 103, Puł. 206 r.; zawadzycz gym, Flor. 104, Puł. 208 r.; dal gym, Flor. 104, 105, Puł. 210 v., 212 r.; sweeyl gym, Flor. 104; szwyeczyl gym, Puł. 210 r.; vczynylo szye gym, Puł. 213 v. (Flor. 105. vczynylo sie); rzekl gospodzyn gym, Flor. 105; rzekl bog gym, Puł. 213 v.; panowaly sō gym, Flor. 105; panowaly gym, Puł. 214 r.; blogoslawyl gym, Flor. 106, Puł. 218 r.; vczynil se gesm w przecywnosc gym, Flor. 108; gym, Puł. 223 r.; dal gym, Flor. 110, Puł. 225 v.; podobny bōdō gym, Flor. 113; gym, Puł. 229 v.; ne gest gym posmewane, Flor. 118, 161; gym, Puł. 253 v.; gdy molwyc gym, Flor. 119; gdy yesm molwyl gym, Puł. 255 v.; wszom gym ymena wyzwa, Flor. 146; wszem gym ymyenya szdyewa, Puł. 287 v.; wszitkym gym ymyenya szdewa, Wacł. 129 v.; ne zyawyl gest gym, Flor. 147; nyezyawyl gym, Puł. 289 v.; nye wziawil gym, Wacł. 134 r.; zaplaczę gym, Puł. 306 r.

Nim: molwycz k nym, Flor. 2, Puł. 3 r.; molwasze k nim, Flor. 98; molwyal k nym, Puł. 195 v.

Masculina. Mojim: znanim mogim, Flor. 30; znayomym moym, Puł. 57 v.; sōsadam mogim, Flor. 30; sōszyadom moym, Puł. 57 v.; wibranim mogim, Flor. 88; wybranym moym, Puł. 177 r.; wrogom moym, Puł. 307 r.; neprzyczcelom mogim, Flor. 53, Wacł. 3 r.

W Puławskim forma ściągnięta mym: nyeprzyaczcelom mym, 108 r.

Twojim: wszem neprzyczcelom twogim, Flor. 20; nyeprzyaczcelom twoym, Puł. 38 v.; angelom twogim, Flor. 90. (Puł. 184 v. angiolum swym); dzywom twogym, Flor. 105; twoym, Puł. 211 v.; sōdom twogym nawcz mne, Flor. 118, 105; sōdom twoym, Puł. 247 v. (Wacł. 37 r. sōdow twogich nauczi mie); synom twogym, Flor. 147; synom twoym, Puł. 289 r.; synom twoim, Wacł. 133 r.; konyom twoym, Puł. 301 r.; przeciw swōtim twogim, Flor. 82.

W Puławskim ściągnięte twym: przeczmy szwyęty twym, 167 v.

Swojim: wipowiedzō sinom swogim, Flor. 77; synom swoym, Puł. 154 v.; ziawona vcziniz ie sinom swogim, Flor. 77; synom swoym, Puł. 154 v.; da mylym swogym, Flor. 126; swoym, Puł. 261 r.; molwycz bōdze neprzyczcelom swogym, Flor. 126; swoym, Puł. 261 v.

We Floryjańskim swojim, *w Puławskim* swym: neprzyczcelom swogim, Flor. 9; nyeprzyaczyelyom swym, Puł. 16 r.; przeciw bli-sznim swogim, Flor. 14; swym, Puł. 23 v.; sōsadam swogim, Flor. 88; sōszyadom swym, Puł. 180 v. *Nadto*: angiolum swym, Puł. 184 v. (Flor. 90. angelom twogim).

Naszim: sósadom naszym, Flor. 43; sószyadom naszym, Puł. 90 v.; казал oczczom naszym, Flor. 77: oyczom naszym, Puł. 154 v.; sósadom naszym, Flor. 78; szószyadom naszym, Puł. 161 v.; sósadom naszym, Flor. 78, 79; sószyadom naszym, Puł. 162 v., 163 v.

Neutra. Mojim: vstom mogim, Flor. 38; vstam moyym, Puł. 79 v.; vstom mogym, Flor. 118, 97, 140; vstam moyym, Puł. 247 r., 277 v.; ustam mogim, Wacł. 36 r., 17 r.

Twojim: pamóczen bódz laianam twogim, Flor. 73. (Puł. 149 r. pomny layanya twoya); przystal gesm swadecztwom twogym, Flor. 118; szwyadecztwom twoyim, Puł. 239 r.; przistalem swiadecztwom twogim, Wacł. 8 r.

Feminina. Mojim: cosczom mogim, Flor. 37; koszczyam moyim, Puł. 77 r.; skronom mogym, Flor. 131; skronyom moyim, Puł. 264 v.; wargam mogym, Flor. 140; wargam moyim, Puł. 277 v.; mogim, Wacł. 17 r.

W Puławskim formy ściągnięte: nagotowały nogam mogim, Flor. 56; nogam mym, Puł. 113 v.; powekam mogym, Flor. 131; powyękam mym, Puł. 264 v.

Niekiedy znajdujemy we Floryjańskim formę mojem: słodko gardzelam mogem, Flor. 118, 97; garczalam moyim, Puł. 247 r.; czelucziom mogim, Wacł. 36 r.; swatłosc szdzam albo styeszcam mogem, Flor. 118, 105; szwyatłosc szdzam moyim, Puł. 247 r.; szczeszkam mogim, Wacł. 36 v.

W przykładzie: sweczam mogem mogym słowo twoje, Flor. 118, 105; *wyraz* mojem *stoi zamiast* nogam, *jak to czytamy w* Puł. 247 r. swieczam nogam moyim, i Wacł. 36 v. swiatłosc nogam mogim.

Twojim: pamóczen bódz wszem obetam twogim, Flor. 19. (Puł. 36 v. na pamyęczy myey wasztyky obyety twoje); twoym myslyam, Puł. 82 r. (Flor. 39. w mislach twogich); poloszili sò smertnoscy slugam twogim, Flor. 78. (Puł. 161 r. slug twych); slugam twoym, Puł. 199 v. myłoszcz czyny wszem złoszczyam twoym, Puł. 201 r.; miłoszcziw iest wszitkym złoszczam twogim, Wacł. 10 v. (Flor. 102. aye slutuge nade wszemy lichotami twimy); nawczy mne prawotam twogym, Flor. 118; prawotam twoym, Puł. 237 r. (Wacł. 5 r. nauczi mnie sprawyedliwoscy twogich); nawczy mne prawotam twogym, Flor. 118; twoym, Puł. 238 v.; prawotam twogym nawczy myó, Flor. 118, 57, 65; prawotam twoym, Puł. 242 v., 243 v. prawotam twogym, Flor. 118, 121, 129, 169; twoym, Puł. 249 v., 250 v., 254 v.; ku kayznom twoym, Puł. 241 r. (Flor. 118. ku kasznom twoych; Wacł. 25 r. ku prikazanyom twogim); kaznom twogym werszyl gesm, Flor. 118, 65; kaznyam twoym wyerzyl yesm, Puł. 27 v. (Wacł. 27 v. prikazanyu twemu wierzilem); bych wykł kaznom twogym, Flor. 118, 73; kaznyom twoym, Puł. 244 r.; ku wszem kaznom twogym, Flor. 118, 121; ku wszem kaznyom twoym, Puł. 249 v. (Wacł. 40 r. ku wszemu prikazanyu twemu); szdzam twogim naucz me, Flor. 24.

W Puławskim ściągnięta forma: szczyeszkam twym nauczy mye, Puł. 46 r.

Podobnie ściągniętą formę znajdujemy we Flor. 50. drogām twim. (Puł. 104 v. drogām twoym; K. Świdz. drogām twogym).

Swojim: abychō prosili karm duszam swogim, Flor. 77; duszam swoym, Puł. 156 r.

Forma ściągnięta: nauczi cyche drogām swim, Flor. 24. (Puł. 46 v. drogy swoye).

W ogóle więc występują w datiwie na wszystkie 3 rodzaje następujące formy: jim, nim, mojim, twojim, swojim, naszym; obok jim spotykamy we Flor. dwa razy mojem. Ściągnięte formy: mym, twym, swym znajdujemy bardzo rzadko przy męskich i żeńskich rzeczownikach w psalterzu Puławskim, a we Floryjańskim tylko przy żeńskich i to bardzo rzadko: twym, swym.

§. 270. *Accusativus. Mascul. i femin. je: rozbyiesz ie, Flor. 2; rozbygesz ye, Puł. 3 v.; ysz by dal ie, Flor. 9; aby ge dal, Puł. 17 r.; rozdzeli ie, Flor. 16; rozdzyl ye, Puł. 27 v.; rozproszil iest ie ... y zamōczil ie, Flor. 17; rozproszyl ye y zamōczil gee, Puł. 30 r.; zlamō ie, Flor. 17; zlomyz ye, Puł. 32 v.; polapō ie, Flor. 17; polapam ye, Puł. 32 v.; smneyszō ie iaco proch, Flor. 17. (Puł. 33 r. zetrę yako proch); sgladzō ie, Flor. 17; zgladzē ye, Puł. 33 r.; polozicz ie, Flor. 20; polozysz ye, Puł. 38 v.; zamōczy ie y poszrze ie ogen, Flor. 20; zamōczy ye y poszrze ye, Puł. 38 v.; polozisz ie wznak, Flor. 20; polozisz ye opak, Puł. 39 r.; rozproszisz ie, Flor. 27; skazysz ie, Puł. 52 v.; oprawy ie y powiszi ie, Flor. 27; opyekay szye gymy y powysz ye, Puł. 53 r.; pomneyazi ge, Flor. 28; pomneyesz ye, Puł. 54 r.; zaszczysz ie, Flor. 30. (Puł. 59 r. zaszczyczysz); skrygesz ie, Flor. 30; skrygesz ge, Puł. 59 r.; karmil ie, Flor. 32; karmyl ye, Puł. 63 v.; oteyme ie, Flor. 33; odeymye gie, Puł. 65 r.; gospodzin wisluszal ie ... y zbawil ie, Flor. 33; wysluchal ye y ... wywyodl ye, Puł. 66 r.; angol boszy przimōczaiō ie, Flor. 34; szyskayōcz ye, Puł. 67 r.; angol gospodnow gonōczy ie, Flor. 34; gonyōczy ye, Puł. 67 r.; napogisz ie, Flor. 35; napogysz ye, Puł. 71 r.; wiwoli ie, Flor. 36; wyzwoly ye, Puł. 76 v.; wiyeme ie od grzesnicow y zbawi ie, Flor. 36; odymye ye y zbawy ye, Puł. 76 v.; zgromadzi ie, Flor. 38; ye, Puł. 80 v.; wszczepila iest (rōka twoia) ie, Flor. 43; wszczepyl yes ye, Puł. 89 r.; wignal ies ie, Flor. 43; wygnal yes ye, Puł. 89 r.; nye zbawilo ye, Puł. 89 r. (Flor. 43. gich); wstawisz ie ksōszoti, Flor. 44; postawysz ye, Puł. 94 r.; drszenie popadlo ie, Flor. 47; drzenye popadlo ye. Puł. 97 r.; smercz spase ge, Flor. 48; smyercz spassz ye, Puł. 99 v.; nyenawidzy ye, Puł. 107 v.; rozproszil ie, Flor. 53; rozproszy ye, Puł. 108 r.; rozproszil iee, Wacł. 3 r.; ogarne ie, Flor. 54. (Puł. 109 v. ogarnye yō); vsmierzil ie, Flor. 54; vsmyerzy ye, Puł. 110 v.; zbawoni vczynisz ie, Flor. 55; zbawiony vczynysz ye, Puł. 112 r.; poszrze ie, Flor. 57; ye, Puł. 115 v.; sōdzōcz ye, Flor. 57. (Puł. 115 v. sōdzōcz); naszwewacz bodzesz ie, Flor. 58. (Puł. 116 v. naszwewacz szye gym bēdziesz); rozprosz ie ... y slosz ie, Flor. 58; rozprosz ye .. y slosz ye, Puł.*

117 r.; gisz só widzeli ie, Flor. 63; czo ye wydzyely, Puł. 124 v.; bichó wicysnóly ie, Flor. 67; aby wylóczyly ye, Puł. 133 r.; polapy ye, Puł. 137 r. (Flor. 68. polapi gy); trzymala ie piznoszcz, Flor. 72; trzymala ye pycha, Puł. 144 v.; porzuczil ies ie, Flor. 72; porzuczyl yes ye, Puł. 145 v.; ty ies stworzil ie, Flor. 73; ty yes stworzyl ye, Puł. 148 v.; poznaly iesmi ie, Flor. 77; poznaly yesmy ye, Puł. 154 r.; przewodl ie, Flor. 77; przewyodl ye, Puł. 155 v.; wiwodl ie, Flor. 77; wywyodl ye, Puł. 105 v.; napogl ie, Flor. 77; napoyl ye, Puł. 155 v.; gdy zabye ie, Flor. 77; gdy vbyal ye, Puł. 157 r.; y iadla ie ... y rozegnala ie, Flor. 77; y yadla ye ... y rozegnala ye, Puł. 158 v.; przewodl ie, Flor. 77; przewyodl ye, Puł. 159 r.; wiwodl ie, wwodl ie, Flor. 77; wywyodl ye, wwyodl ye, Puł. 159 r.; i pasl ie, przewodl iest ie, Flor. 77; i pasl ye, przewyodl ye, Puł. 161 r.; puszczylesm ye, Puł. 166 r. (Flor. 80. puszczil iesm); na zamóczyłce ie, Flor. 80; na zamóczyłcze ye, Puł. 166 r.; puszczylesm ye, Puł. 166 r. (Flor. 80. puszczil iesm); karmil ie, naszczil ie, Flor. 80; karmyl ye, naszczyl ye, Puł. 166 v.; rozprossimi ie, Flor. 82; rosproszymy ye, Puł. 167 v.; rozproszil ie, Flor. 93; rosproszy ye, Puł. 189 v.; zbawil ie, Flor. 96; wyzwoly ye, Puł. 193 v.; wialuchawa ie, Flor. 98; wysluchal ye, Puł. 195 v.; wysluchawalesz ye, Puł. 195 v. (Flor. 98. brak); przemyenyszye gie, Flor. 101; przemyenysz ye, Puł. 200 v.; nasycyl ge, Flor. 104; naszczyl ye, Puł. 210 r.; wywyodl ye, Flor. 104, Puł. 210 r.; zbawyl ye, Flor. 105, (2 r.), Puł. 211 v. (2 r.); wywyodl yee, Flor. 105; wywyodl ye, Puł. 211 v.; odkvpyl ye, Flor. 105, Puł. 211 v.; zamóczyłczee ye, Flor. 105; zamóczyłcze ge, Puł. 212 r.; zbawil ye, Flor. 105; zbawyl ye, Puł. 212 v.; by ye rozproszyl, Flor. 105 (2 r.); by ye rosproszyl, Puł. 212 v., 213 r.; by rozprostrzaal ye, Flor. 105; by popostarl ye, Puł. 213 r.; poddal ye, Flor. 105; dal ye, Puł. 214 r.; móczyly gee, Flor. 105; męczyly ye, Puł. 214 r.; zbawyl yee, Flor. 105; zbawyal ye, Puł. 214 v.; dal ye, Flor. 105, Puł. 214 v.; gysz só ye yóly, Flor. 105; czosz ye yęly, Puł. 214 v.; z krolewst sebral gee, Flor. 106; sebral ye, Puł. 215 r.; wytargl ye, i wywyodl gye, Flor. 106; wytargl ie, i wwyodl ye, Puł. 215 v.; wywolyl ye, y wywyodl ye, Flor. 106; wyzwolyl ye, i wywyodl ye, Puł. 216 r.; vzdrowyl ye y wytargl ye, Flor. 106, Puł. 216 v.; przyól ye, Flor. 106; przygyól ye, Puł. 216 v.; wywolyl ye, Flor. 106, Puł. 216 v.; wawodl ye, Flor. 106; wywyodl ye, Puł. 217 v.; powyszycze ye, Puł. 217 v. (Flor. 106. po wyszcze yego); wodl gye w przystam (sic), Flor. 106. (Puł. 217 v. w wyodl w przystan); wczynil ges gee, Flor. 108; wczynyl yes gie, Puł. 223 r.; nawczó ge, Flor. 131; nauczę ye, Puł. 265 v.; czynó ge, Flor. 134; czynió ye, Puł. 269 r.; nauczącyz ye, Puł. 269 r.; zliczę ye, Puł. 275 r. (Flor. 138. zlyczó se); pokryge ge, Flor. 139; pokryge ye, Puł. 277 r.; w oghen porzvczycz ge, Flor. 139; porzvczysz ye, Puł. 277 r.; rosproszysz ye, Puł. 282 v. (Flor. 143. rozproszysz); zamóczyz ge, Flor. 143; zamóczyz ye, Puł. 282 v.; zba-wony wczyni ge, Flor. 144; zbawione wczyny ye, Puł. 285 v.; ros

puszczy ge, Flor. 147; rospuszczy ye, Puł. 289 r.; rospuszczi ge, Wacł. 133 v.; wstawyl ge, Flor. 148; wstawyl ye, Puł. 290 r.; poszarł ge, Flor. Moy.; pozarł ye, Puł. 297 r.; zabyge ge, Flor. Moy.; zaguby ye, Puł. 297 v.; przykryło ge, Flor. Moy.; ye, Puł. 297 v.; poszrala ge, Flor. Moy.; pozarla ye, Puł. 298 r.; wwedzesz ge, Flor. Moy.; wwyedziesz ye, Puł. 298 v.; rozgnyewam ye, rozdrzynyę ye, Puł. 304 v.; szrzecz ye bęđó, Puł. 305 r.; pogladzy ye myecz, Puł. 305 r.; przedal ye, Puł. 305 v.; swyżal ye, Puł. 306 r.

Ze spółgłoską n na początku po przyimkach: rozgnewal se iest na ne, Flor. 17; na nye, Puł. 29 r.; przidz smercz na ne, Flor. 54; na nye, Puł. 110 r.; wiley na ne gniew twoy, Flor. 68; na nye, Puł. 137 r.; plinóło na ne, Flor. 77; na nye, Puł. 156 v.; wstó-pil na ne, Flor. 77; na nye, Puł. 157 r.; poslal w ne, Flor. 77 (2 r.); poslal w nye, Puł. 158 v. (2 r.); karal za nye, Flor. 104, Puł. 208 r.; na nye, Puł. 210 r. (Flor. 104. nad nymy); gaban yest moyszeez prze nye, Flor. 105; prze nye, Puł. 213 v.; dbayó w ne, Flor. 113, 134; dbayó w nye, Puł. 229 v.; pwayó w nye, Puł. 269 r.; padne na ne wangle, Flor. 139; na nye, Puł. 277 r.; na nye, Puł. 296 r. (Flor. Ann. nad nymy); postawil na ne, Flor. Ann.; na nye, Puł. 296 r.; pada na ne, Flor. Moy.; padn na nye, Puł. 298 r.; na ne, Flor. Moy.; na nye, Puł. 299 r.; zgromadzę na nye zla, Puł. 305 r.; zęby zwyerzow wpuszczę w nye, Puł. 305 r.

Masculina. Jez: yezes vczynyl dzywy, Puł. 141 r. (Flor. 70. iesz ies vezinil welicosci); dziwom iego iesz pokazal iest gim, Flor. 77; dzywy yego yesz pokazal gym, Puł. 155 r.; pogany yesz es vczynyl, Puł. 172 v. (Flor. 85. ktorecoly ies vczinil); w dnyoch w yezes nas wszmyerzal, Puł. 183 v. (Flor. 89. gimisz); czedrowye lybaynszczy yesz sadzyl, Puł. 205 r. (Flor. 103. sadzyl gest); dywi yego yesz czynyl yest, Flor. 104; yesz czynyl, Puł. 207 v.; gesz odkupyl, Flor. 106, Puł. 215 r.; nowy y szwyeczy przyszly yesz nye czyzly oyczowye gych, Puł. 304 r.

Moje: oswecy cziny moie, Flor. 17; czyenye moye, Puł. 31 v.; iensze iadł chleby moie, Flor. 40; chlyeby moye, Puł. 85 v.; rozzi-rzil ies chodi moie, Flor. 17. (Puł. 32 v. chod moy); naprawil iest chodi moie, Flor. 39; chody moye, Puł. 81 v.; chody moge spraw, Flor. 118, 129; chody moye spraw, Puł. 250 r.; myslyly podloszczycz chody moge, Flor. 139, zdradzycz chody moye, Puł. 276 r.; rosztargl ges okowy moge, Flor. 115; okowy moye, Puł. 232 r.; rostargl yes okowy moye, Puł. 232 r.; porzvczyl za chirzybet twoy wszytky grze-chy moge, Flor. Isai. sec.; wszytky grzechy moye, Puł. 294 v.; pal-cze moge kv boyowy (vczy), Flor. 143; palcze moye, Puł. 281 v.; gonicz bōđó neprzyacele moie, Flor. 17 (2 r.); gonycz bęđó nye-przyaczylye moye, Puł. 32 v.; wearzi na neprzyaczele moie, Flor. 24; na nyeprzyaczylye moye, Puł. 47 v.; prze nyeprzyaczele moie, Flor. 26; prze nyeprzyaczylye moye, Puł. 51 v.; anysz vczyeszil nyeprzya-czelye moye, Puł. 55 r. (Flor. 29. neprzyaczol mogich); na neprzya-czele moie, Flor. 53. (Puł. 108 v. moych nyeprzyaczyol); na nieprziia-

czele moie, Wacł. 3 r.; na neprzyczele moie, Flor. 58; na moye nyeprzyaczele, Puł. 117 r.; prze neprzyczele moie, Flor. 68; prze nyeprzyaczele me, Puł. 136 v. (*forma ściągnięta*); rosproszysz neprzyczele moge, Flor. 142; moye, Puł. 281 r.; na neprzyczele moge, Flor. Ann.; moye, Puł. 295 r.; sloszył ges neprzyczele moge, Flor. Moy.; ssadzył yes nyeprzyaczele moye, Puł. 297 r.; daleco wczinil ies znane moie otemne, Flor. 87; znane moye, Puł. 175 v.; znane moie (oddalil ies), Flor. 87; znane moye, Puł. 176 v.; prze braczył moyó y blyzne moge, Flor. 121; blyzne moye, Puł. 257 v.

Twoje: w przebitky twoie, Flor. 42; w stany twoyey (*sic pro*: twoye), Puł. 88 v.; widzeli só wchodi twoie, Flor. 67; wydzely wchody twoye, Puł. 132 v.; prze sódzi twoie, Flor. 47; prze sódy twoye, Puł. 97 v.; prze sodi twoie, Flor. 96; prze sódy twoye, Puł. 193 r.; pomnal gesm sódy twoge, Flor. 118, 49; pomnyal yesm sódy twoye, Puł. 241 v.; pamiótalem na sódzi twoie, Wacł. 25 v.; wraczay ... szlyuby twoye, Puł. 101 v. (Flor. 49. obetnicze twoie); prawicz bódó wszitky dziwi twoie, Flor. 9; wszytky dzywy twoye. Puł. 13 v.; wipowem wszelike dziwi twoie, Flor. 25; dzywy twoye, Puł. 49 r.; mnoge wczinil ies ti ... dzywi twoie, Flor. 39; dzywy twoye, Puł. 82 r.; przepowadacz bódó dzywi twoie, Flor. 70; dzywy twoye, Puł. 141 r.; powemi dziwi twoye, Flor. 74; dzywy twoye, Puł. 149 v.; pomnyecz będę ... dzywy twoye, Puł. 153 r. (Flor. 76. pamóezen bódó ... dziwom twogim); poznaió nebossa dzywy twoie, Flor. 88; dzywy twoye, Puł. 177 r.; dzywy twoge prawycz bódó, Flor. 144; dzywy twoye, Puł. 284 r.; genz czynysz angely twoye duchy, Flor. 103; angyoly twoye, Puł. 203 v.; oteymy otemnye razy twoye, Puł. 80 v. (Flor. 38. plagi moie); postawyl karge (*sic*) twoge, Flor. 147; postawyl kraye twoye, Puł. 289 r.; postawil krage twoge, Wacł. 133 r.; za oczce twoie, Flor. 44; za oycze twoye, Puł. 94 r.; prze neprziaczele twoie, Flor. 8; prze nyeprzyaczyelye twoye, Puł. 12 v.; rozproszil ies neprzyczele twoie, Flor. 88; rosproszylesz nyeprzyaczele twoye, Puł. 177 v.; poloszó neprziaczele twoye, Flor. 109; polożó nyeprzyaczyelye twoye, Puł. 224 r.; nyeprzyaczele thwoge upokarza, Wacł. 87 v.; na nyeprzyaczele twoye, Puł. 275 v. (Flor. 138. brak); wszyadasz na konye twoye, Puł. 300 r.; vboge twoie ... (sódzy), Flor. 71; vboge twoye, Puł. 142 r.

Forma ściągnięta: nad towarzisze twe, Flor. 44. (Puł. 93 r. ze wazech towarzyszow twoych).

Swoje: rozdzelili só ostatky swoje, Flor. 16; ostatky swoye, Puł. 27 v.; zaszczycza swoye mylosznyky, Puł. 43 r.; naostrzili só iaco mecz ióziki swoje, Flor. 63; yęzyky swoye, Puł. 124 r.; sódy swoge (zyawa), Flor. 147; sódy swoye, Puł. 289 v.; szóódy swe, Wacł. 134 r.; wybrane swoye (wywyodl), Flor. 104; wybrane swoye, Puł. 210 v.

We Floryjańskim forma ściągnięta swe, a *w Puławskim* swoje: poloszy na drodze chodi swe, Flor. 84; chody swoye, Puł. 171 v. *Odwrotnie*: vderzil neprzyczele swoje, Flor. 77; nyeprzyaczyelye swe,

Puł. 160 v.; na swôte swoje, Flor. 84; na szwygête swe, Puł. 171 r. *Nadto w Pularskim*: strawycz da swe nyeprzyaczyoly, 37 v.; szwête swe oglôdayôcz, 195 r.

W obu psalterzach forma ściągnięta: obyetowaly sô syny swe, Flor. 105; wzdawaly syny swe, Puł. 213 v.

Nasze: wybyrayôczy nyeprzyaczyoly nasze, Puł. 8 r.; nasze odpuszczza grzechy, Puł. 86 r.; neprzyaczele nasze rozweiemy, Flor. 43; nyeprzyaczelye nasze, Puł. 89 v.; w nycze dowedze neprzyaczele nasze, Flor. 107; nyeprzyaczele nasze, Puł. 220 r.; zaweszely gesmy organy nasze, Flor. 136; zawyeszylysmy organy nasze. Puł. 271 r.; szalmy nasze bôdzem pacz, Flor. Isai. sec.; psalmy nasze bôdzem pyacz, Puł. 294 v.

Wasze: nad syny wasze, Flor. 113, Puł. 230 r.

§. 271. *Neutra. Jaz*: iasz iest polozzil czuda, Flor. 45; yasz yest polozyl czuda, Puł. 95 r.; w crolewstwa iasz ne wzivali, Flor. 78; yaz nyewyzywaly, Puł. 161 v.; w lyata wyasz wydzelysmy zloszczy, Puł. 183 v. (Flor. 89. za lyati gimisz widzely iesmi zle); swadeczstw yasz nawczô ge, Flor. 131; yaz nauczę ye, Puł. 265 v.

Moja: w vsta moia, Flor. 39; w usta moya, Puł. 81 v.; otworzô w powesczach vsta moia, Flor. 77; vsta moya, Puł. 154 r.; vsta moya atworszyl gesm, Flor. 118, 129; vsta moya otworzyl yesm, Puł. 250 r.; doconay chodziena moia, Flor. 16; zwyrzchny chodzienia moya, Puł. 26 r.; odpusci wszelyka dopuszczena moia, Flor. 24; wasytka dopuszczienia moya, Puł. 47 v.; polozzil iest ramona moia, Flor. 17; ramyona moya, Puł. 32 r.; powadam ia dzala moia, Flor. 44; dzyla moya, Puł. 92 r.; widzeli sô dzala moia, Flor. 94; dzala moya, Puł. 190 v.; widzeli dzala moia, Wacł. 117 r.; słowa moia ... wzwedz, Flor. 5; słowa moya ... vsłuchny, Puł. 6 v.; wisluszay słowa moia, Flor. 16; słowa moya, Puł. 26 v.; vslyszô słowa moya, Flor. 140; vslyszo słowa moya, Puł. 278 r.

Twoja: roszirzi vsta twoia, Flor. 80; rosszyrzy vsta twoya, Puł. 166 r.; we swadeczwa twoga, Flor. 118; we szwyadeczstwa twoya, Puł. 240 r. (Wacł. 23 v. we swiadeczstwa twoie); we swadeczstwa twoya, Flor. 118, 57; we szwyadeczstwa twoya, Puł. 242 r. (Wacł. 26 r. we swiadeczstwa twoie); swadeczstwa twoya rosvmal gesm, Flor. 118, 89; szwyadeczstwa twoya rozumyal yesm, Puł. 246 r.; swiadeczstwa twoia rozumialem, Wacł. 35 r.; mylowal gesm swadeczstwa twoya, Flor. 118, 113; szwyadeczstwa twoya, Puł. 249 r. (Wacł. 38 v. milowalem sz swiadeczstwa twoie); bych wmal swedeczstwa twoya, Flor. 118, 121; bych vmyal szwyadeczstwa twoya, Puł. 249 v.; abich umyal swideczstwa twoia, Wacł. 39 v.; kazal ges prawotô swadeczstwa twoya, Flor. 118, 137; szwyadeczstwa twoya, Puł. 250 v.; swadeczstwa twoya (chowal gesm), Flor. 118, 161; szwyadeczstwa twoya, Puł. 254 r.; vczin miloserdza twoia, Flor. 16; myloserdzuya twoya, Puł. 26 v.; wzpomen miloserdza twoia, Flor. 24; twoya, Puł. 46 v.; gimisz wroczo chwalena twoia, Flor. 55. (Puł. 112 v. wroczo chwały tobye); pomny layanya twoya, Puł. 149 r. (Flor. 73. pamôczen bôdz laianam twogim); naklon nebosa twoya, Flor. 143; nyebyossa twoya, Puł. 282

r.; chwalycz bódze dzala twoya, Flor. 144; dzala twoya, Puł. 284 r.; skrylg gesm słowa twoya, Flor. 118; skrylg yesm słowa twoya, Puł. 237 r. (skrilem wimowi twoie, Wacł. 5 r.); gesm pfal w słowa twoya, Flor. 118; yesm pwal w słowa twoya, Puł. 240 v.; w słowa twoya pfal gesm, Flor. 118, 145; w słowa twoya, Puł. 251 v.

We Floryjańskim twoja, *w Puławskim* ściągnięte twa: vzzrżo nebosa twoia, Flor. 8; nyebyossa twa, Puł. 12 v.; prze vsta twoia, Flor. 49; przes vsta twa, Puł. 102 r. (*blednie uwaza tu prof. Makuszew (C'etija o staropolskiej pismennosci, Warszawa, 1881, str. 30) forme vsta twoia, Flor. 49, za liczbę podwojną, gdyż jestto liczba mnoga. Nie może to się odnosić i do nominat. vsta twoia, który jest w tym samym psalmie, gdyż i ten jest w pluralis*); bieh ziawil wszietka kazana twoia, Flor. 72; wszyetka kazana twa, Puł. 146 v.; na dzala twoia, Flor. 89; na dzyala twa, Puł. 183 v. (Wacł. 15 v. na vczinky twoie); bych strzegl słowa twoya, Flor. 118, 97; słowa twa, Puł. 247 r. (Wacł. 36 r. abich strzegl słow twogich).

Swoja: roszirzili sō na mō vsta swoia, Flor. 34; vsta swoya, Puł. 69 r.; ostawō czudzim bogaczstwa swoia, Flor. 48; bogaczstwa swoya, Puł. 99 r.; polozsi kurzota swoia, Flor. 83. (Puł. 169 r. polozy dzeczy swoye); puszczayōcz naszyenya swoya, Flor. 125; naszyenya swoya, Puł. 260 v.

We Floryjańskim swoja, *w Puławskim* swa: otworzili so na mō vsta swoia, Flor. 21; vsta swa, Puł. 40 v.; polozzili sō ... vsta swoia, Flor. 72; vsta swa, Puł. 145 r.; wztrzima miloserdza swoia, Flor. 76; myloszyerdza swa, Puł. 152 v.; polozzil ... znamona swoia, Flor. 77; znamona swa, Puł. 158 r.; czuda swoia (polozzil), Flor. 77; czuda swa Puł. 158 r.; zatka vsta swoyō (*sic*), Flor. 106; zatka vsta swa, Puł. 218 v.; wezmō w prosnosczy masta swoga, Flor. 138; myasta swa, Puł. 275 r.

W Puławskim: rosszyrzyl skrydla swa, Puł. 303 r.; podzwigly sō rzeki lyeza swoia, Flor. 92. (Puł. 187 r. lycz swoyē; Wacł. 124 r. licz swoiō).

W obu psalterzach forma ściągnięta: zwali sō ymona swa, Flor. 48; zwaly sō ymona swa, Puł. 99 r.; polozzili sō znamona swa, Flor. 73; polozzily znamyna swa, Puł. 147 v.

Wasza: poloszcze seroza wasza, Flor. 47; poloszcze syercza wasza, Puł. 97 v.; wileycze przed num sercza wasza, Flor. 61; szyercza wassza, Puł. 121 v.

Obok téj właściwej formy ja, moja, twoja, swoja, mają *neutra* już w obu zabytkach formy analogiczne do *masculin. i femin.* je, moje, twoje, swoje i *ściągnięte*: me twe, swe; kto vzrzi ie (sidla), Flor. 63; kto ye (szydla) vsrzy, Puł. 124 r.; ziawona vczinicz ie, Flor. 77; zyawyona vczynycz ye, Puł. 154 v.; napelno ie (vsta), Flor. 80; napelnyē ye, Puł. 166 r.; polosz ie (kzōszōta), Flor. 82; polosz ye, Puł. 168 v.; gonycz bōdziesz ye (kzōszōta), Flor. 82; gonycz ye bēdzes, Puł. 168 v.; zamōczisz ie (kzōszōta), Flor. 82; zamōczysz ye, Puł. 168 v.; blōdnyoz gee (kzōszōta) vczynyl, Flor. 106; blōdsicz ye

puszczył, Puł. 218 v.; wszeduw w ne (wrota), Flor. 117; wszedszy w nye, Puł. 235 r.; wnydō w ne (wrota), Flor. 117; wnydzye w nye, Puł. 235 r.: badała gest gee (swiadectwa), Flor. 118, 129; badała yest ye, Puł. 250 r.; posnal gesm o swadecztwech twogych bo na weky zalozyl ges ge, Flor. 118, 145; zalozyl yeš ye, Puł. 252 r.; mylowala ge (swiadectwa), Flor. 118, 161; mlowala (*sic*) ye, Puł. 254 r.; ogarnōly sō ge (ksōsōta), Flor. Moy.; odchlany ogarnēly ye (kszyfōzōta), Puł. 297 r.; gasze (vsta) vczynil ges w tainyczny, Flor. 138. (Puł. 274 v. yōze tj. kość).

Przy dualis: oswecy oczy moie, Flor. 12; oczy moye, Puł. 20 v.; szewirdzō na tobe oczy moie, Flor. 31; oczy moye, Puł. 61 r.; podzwyl gesm oczy moge, Flor. 122; oczy moye, Puł. 257 v.; oczy moge, Flor. 140; moye, Puł. 278 r.; odwrocy oczy moye, Puł. 240 r.; occhi moie, Wacł. 23 v. (Flor. 118. oczy moy); podzwylglesm ocay moye, Puł. 256 r.; oczy moie, Wacł. 75 v. (Flor. 120. oczy moy); oczy moye zezles (wytargl), Puł. 231 v. (Flor. 114. oczy moy); w uszy moie, Flor. 17. (Puł. 29 r. w uszy yego); przed oczy twoge, Flor. 118, 169; przed oczy twoye, Puł. 254 r., Flor. 118, 169, Puł. 254 r.; zacyskaiōczye vszi swoie, Flor. 57; vszy swoye, Puł. 115 r.

Formy ściągnięte: postaw ... słowa tve, Flor. 118. (Puł. 240 r. slowo tve); occhi swe vstawili, Flor. 16; oczy swe vstawily, Puł. 27 r.

§. 272. *Feminina. Jez*: rady yesz nyemogly vstanowycz, Puł. 39 r. (Flor. 20. gichsze ne mogli vstanowicz); obyetyncze twoye yes wrocze chwaly tobye, Puł. 112 v. (Flor. 55. gimisz wroczo chwaleŃa twoia); obetnicze moie iesz sō rozdzelila vsta moia, Flor. 65; yes rozdzylyla vsta moya, Puł. 128 r.; iesz ies vczynil welicosci, Flor. 70. (yezesh vczynyl dzywy, Puł. 141 r.), w kaznych twogych gesz gesm mylowal, Flor. 118 (2 r.); yes yesm mylowal, Puł. 241 r. (Wacł. 25 r. ktorem milowal); przyszygy postaczam yes zmolwyl yes, Puł. 300 r.

Moje: zaszszy pocrōtky moie, Flor. 25; vszy pokrātky moye, Puł. 48 v.; oszadl yes pokrōky moge, Flor. 138; pokrātky moye, Puł. 274 v.; droghy moge zyawil gesm, Flor. 118; drogy moye zyawyl yesm, Puł. 238 v.; drogi moie oznayomylem, Wacł. 7 r.; myslyl gesm droghy moge, Flor. 118, 57; myszlyl yosm (*sic*) drogy moye, Puł. 242 r.; pamiōtalem na drogi moie, Wacł. 26 r.; posznay droghy moge, Flor. 138; poznay szceszky moye, Puł. 275 v.; poznal ges droghy moge, Flor. 141; poznal yes szdze moye, Puł. 279 r.; swirzchowal nogi moie, Flor. 17; nogy moye, Puł. 32 r.; pod nogi moie, Flor. 17; pod nogy moye, Puł. 32 v.; nogi moie, Flor. 21; nogy moye, Puł. 41 r.; wirtargne z sidla nogi moie, Flor. 24; nogy moye, Puł. 47 v.; postawil ies nogi moie, Flor. 30; nogy moye, Puł. 57 v.; postawil iest nogi moie, Flor. 39; nogy moye, Puł. 81 v.; nogy moie, Flor. 55; moye, Puł. 112 v.; wytargl ... noghy moge, Flor. 114; nogy moye, Puł. 231 v.; obroczył gesm noghy moge, Flor. 118, 57; nogy moye, Puł. 242 r.; nogi moie, Wacł. 26 r.; chowal gesm noghi moge, Flor. 118,

97; nogi moye, Puł. 247 r.; nogi moie, Wacł. 36 r.; postawy nogy moye, Puł. 301 v.; przes wargi moie, Flor. 15; przes wargy moye, Puł. 24 v.; wargi moie otworz, Flor. 50; varghy moye wztworz, K. Świdz.; wargy moye, Puł. 104 v.; oteymi otemne plagi moie, Flor. 38. (Puł. 80 v. razy twoye); wisluszal prosbi moie, Flor. 39. (Puł. 81 v. przyól iest prosbę moyę); porzuczyl ies molwi moie, Flor. 49. (Puł. 102 r. porzuczilesz rzecz moyę); strzaly moye napelnyę, Puł. 305 r.; poyę strzaly moye, Puł. 307 r.; vszima vbaczi zlzi moie, Flor. 38; zlzy moye, Puł. 81 r.; poloszył ies zlzi moie, Flor. 55; zlzy moye, Puł. 112 r.; obetnicze moie, Flor. 21; obytnycze moye, Puł. 42 r.; bych wroczył obetnicze moie, Flor. 60. (Puł. 120 v. obytnyczą moyę); abich dawał obiati moie, Wacł. 9 v.; wroczyć obetnicze moie, Flor. 65; wrocę tobie obytnycze moye, Puł. 128 r.; obetnycze moye panv wroczo, Flor. 115 (2 r.); obytnycze moye, Puł. 232 r.; wzyąc dusze moye, Puł. 58 r. (Flor. 30. duszō moiō); w koszczy moye, Puł. 301 r.; wipowadacz sprawedlnosci moie, Flor. 49; sprawyedlywoszczi moye, Puł. 102 r.; sprawednosci moie pobeszczinili, Flor. 88. (Puł. 179 v. sprawyedlnoszcz moyę); na wysso-koszczy moye, Puł. 301 v.; vrozumal ges misly moge, Flor. 138; mysly moye, Puł. 273 v.; lichoti moie sgladz, Flor. 50; zloszczy moye, Puł. 104 r.; zloszczi moge, Wacł. 116 v.; starl wszytky koszcze moye, Flor. Isai. sec.; koszczy moye, Puł. 293 v.

Przy formie liczby podwójnej: vczy rōcze moie, Flor. 17; ręcze moye, Puł. 32 r.; kopali sō rōczne (sic) moie, Flor. 21; przekloly ręcze moye, Puł. 41 r.; vmyiō ... rōcze moie, Flor. 25; ręcze moye, Puł. 48 v.; podnaszaiō rōcze moie, Flor. 27; ręcze moye, Puł. 52 r.; wznosō rocze (sic) moie, Flor. 62; vmil iesm ... rōcze moie, Flor. 72; roszirzil iesm rōcze moie, Flor. 87; wznosal gesm rōcze moge, Flor. 118; rosprostrzel gesm rōce moge, Flor. 142; vczy rōcze moge, Flor. 143; ręcze moye, Puł. 122 v., 145 r., 175 v., 241 r., 280 v., 281 v.; dziwne szczynil wszitky wole moie, Flor. 15; swytky droghy moge spaczyl (sic) ges, Flor. 138. *W psalterzu Puławskim w obu tych miejscach jest sciągnięta forma me:* wolye me, 24 r.; drogy me przesrzal yes, 273 v.

Twoje: drogi twoie (vkaszi mne), Flor. 24; drogi twoye, Puł. 46 r.; ziaway gospodnu drogy twoye, Puł. 72 v. (Flor. 36. ziaw gospodnu drogō twoiō); wesrzi na slugi twoie, Flor. 89; wezrzy na slugy twoye, Puł. 183 v.; weyrzi na slugi twoie, Wacł. 15 v.; na pamyęczy myey wszytky obyety twoye, Puł. 36 v. (Flor. 19. pamōczen bōdz wszem obetam twogim); nawyk prowoty (sic) twoye, Flor. 118, 65; powykl prawoty twoye, Puł. 243 v. (Wacł. 28 v. abich se uczil szprawiedliwosciam twogim); bych myslly molwy twoge, Flor. 118, 145; bych myszylł molwy twoye, Puł. 252 r.; wypuscy strzaly twoge, Flor. 143; wypuszczy straly twoye, Puł. 282 v.; roswezcili sō blyskawicze twoie, Flor. 76; blyskawycze twoye, Puł. 153 v.; wraczay ... obetnicze twoie, Flor. 49. (Puł. 101 v. szlyuby twoye); na lōdzwe twoye, Flor. 44; na lyędzwyę twoye, Puł. 92 v.; kazny twoge

myłował gesm, Flor. 118, 145, 161; kazny twoye, Puł. 253 r., 254 r.; Cchował (*sic*) gesm kazny twoye, Flor. 118, 161; kazny twoye, Puł. 254 r.; kazny twoye wybral gesm, Flor. 118, 169; kazny twoye, Puł. 254 v.; vzdrawuge wszeczki nyemoczy twoye, Flor. 102; nyemoczy twoye, Puł. 201 v.; nyemoci twoye, Wack. 10 v.

Przy rzeczowniku w dualis: w rōcze twoie, Flor. 9; w ręcze twoye, Puł. 17 r.; w twoye ręcze, Puł. 57 r. (Flor. 30. w rōcze twogi); wznesy rōcze twoye, Flor. 73; ręcze twoye, Puł. 147 r.

Forma ściągnięta tve: czynysz ... slughi tve, Flor. 103. (Puł. 203 v. slugy twoye); wszyatky wody tve, Puł. 175 r. (Flor. 87. wszistky rzeky twoie wwodl ies na mō).

Swoje: poslal strzali swoie, Flor. 17; straly swoye, Puł. 30 r.; nauczy czyche drogy swoye, Puł. 46 v. (Flor. 24. drogam swim); polozy dzieczy swoye, Puł. 169 r. (Flor. 83. kurzota swoia); owcze swoye ... wwodzy, Puł. 189 v.; znamy vczynyl droghi swoye, Flor. 102; znany vczynyl drogy swoye, Puł. 201 v.; rozloszy rzeczy swoge, Flor. 111; rozloszy molwy swoye, Puł. 226 v.; ręcze swoye vmyge, Puł. 115 v. (Flor. 57. rōcze swogi), ręcze swoye podzwygla, Puł. 300 r.

W psalterzu Floryjańskim swe, w Puławskim zaś swoje: strzali swe, Flor. 7; strzaly swoye, Puł. 11 v. (vczynyl). *Odwrotnie*: wczogla iest maczicze swoie, Flor. 79; rosczygla roszdze swe, Puł. 164 r. (Flor. 79. odrosly iey); *nadto w Puł.* pobudzayōcz ku lyatanyu dzieczy swe, 303 r.

W obu psalterzach forma ściągnięta: obyetowaly sō syny swe y czsery swe, Flor. 105; czory swe, Puł. 214 r.

Nasze: odchilil ies stdze nasze, Flor. 43. (Puł. 91 r. obroczył yes szyercze nasze); pod nogi nasze, Flor. 46; pod nogy nasz (*sic pro*: nasze, *por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 219*), Puł. 95 v.; na glowy nasze, Puł. 128 r. (Flor. 65. na glowach naszych), wargy nasze otwarza, Puł. 139 r.; poloszil ies lichoti nasze, Flor. 89; poloziles zloszczy nasze, Puł. 182 v.; daleko vczynyl od nas lychoty nasze, Flor. 102; zloszczy nasze, Puł. 202 r.; roszirzili iesmi rōcze nasze, Flor. 43; ręcze nasze, Puł. 91 r.

Wasze: wdzgnycze rōcze wasze, Flor. 133; wdzgnyczycze ręcze wasze, Puł. 267 r.

Formy więc, występujące w accusativie, razem zebrane są: je, nie, w rodzaju męskim i żeńskim a z analogi i w nijakim zamiast ja, dalej w rodzaju męskim i żeńskim: jeż, moje, (rzadko w Puławskim me), twoje (rzadko tve), swoje (rzadko swe, częściej jednak w Puławskim, niż we Floryjańskim), nasze, wasze. W rodzaju nijakim: jaż, moja, twoja, swoja, rzadko twa (w Puł.), swa (częściej w Puławskim), a nadto formy analogiczne wzięte z męskiego i żeńskiego rodzaju: moje, twoje, swoje i ściągnięte: tve i swe.

§. 273. *Instrumentalis. Mascul. femin. neutr. Jimi*: opyekay szye gymy, Puł. 53 r. (Flor. 27. opraway ie); bog wzgardzal gim, Flor. 52; bog wzgardzyl gymy, Puł. 107 v.

Nimi: nad nimi, Flor. 2; nad nymy, Puł. 3 v., Flor. 103. (Puł. 204 v. nad namy); Flor. 104. (Puł. 210 r. nanye); nad nymy, Flor. Ann. (Puł. 296 r. na nye); Puł. 303 r.; przed nymi, Flor. 68; przed nymy, Puł. 136 v.; snimi, Flor. 82; sznymi, Puł. 168 r.; snymy, Flor. 125; sznymi, Puł. 260 r.

Masculina. Jimiż: za dny gimisz ies nas vsmerzil, Flor. 89. (Puł. 183 v. w dnyoch w ye zes nas vszmyerzal).

Mojimi: medzy wszemi neprzaczoli mogimi, Flor. 6; moymy, Puł. 9 v.; nad neprzaczoli mogimi, Flor. 26; nad nyeprzyaczolmy mogymy, Puł. 50 v.; nade wszemi neprzaczolmi mogimi, Flor. 30; moymy, Puł. 57 v.; wzgardza neprzeyaczolmy mogymy, Flor. 117; wzgardzę nyeprzyaczolmy moymy, Puł. 234 r.; nad neprzyczolmy mogymy, Flor. 118, 97; moymy, Puł. 246 v. (Wacł. 35 v. na nyeprzyaczole moie).

Swymi, swojimi: iózikmi swimi, Flor. 5; zęzyky swoymy, Puł. 7 v.; s gesczy swogymy, Flor. Moy.; z panoszamy swoymy, Puł. 298 v.; ióziki swimi, Flor. 13; zęzyky swymy, Puł. 22 r.; skrszitali sò na mò zòbi swimi, Flor. 34; zęzyby swymy, Puł. 68 v.; skrszitalcz bódze nan zóbi swimi, Flor. 36; zęzyby swymy, Puł. 73 r.; zhóby swymy skrzytacz bódze, Flor. 111; zemby swymy, Puł. 227 r.; wzgardzy naprzeyaczolmy (*sic*) swymy, Flor. 111; nyprzyczolmy swymy, Puł. 227 r.; iózczi swimi ne wzgardzil, Flor. 68; yęczy swymy nyewzgardzyl, Puł. 137 v.

Naszymi: nad grzechy nasszymy, Puł. 125 r. (Flor. 64. ne-wmilosczech naszich); sotezy naszymy, Flor. 105; z oyczy naszymy, Puł. 211 r.

Neutra. Jimiż: za lyati gimisz widzely iesmi zle, Flor. 89. (Puł. 183 v. w lyata w yaz wydzelysmy zloszczy).

Mojimi: vsti mogymy, Flor. 65; vsty moymy, Puł. 128 v.

Swojimi: s cyaly swogymy, Flor. Atan.; sczyaly swoymy, Puł. 311 v.; s czially szwogimi, Wacł. 113 v.

Swymi: swymy vsty, Puł. 116 v. (Flor. 58. w swich vszczeh); vsti swimi, Flor. 61; vsty swymy, Puł. 121 r.

Feminina. Jimiż: w radach gimisz wroczo chwalena twoia, Flor. 55. (Puł. 112 v. yes wrocze chwaly tobye).

Mojimi: se szlami mogimi, Flor. 6; szlamy moymy, Puł. 9 r.

Twojimi, twymi: nad molwamy twogym (*sic, pro*: twogymy). Flor. 118, 161; nad molwamy twoymy, Puł. 253 v.; nad slugami twogimi, Flor. 89; nad slugamy twymy, Puł. 183 r.; nade wszemy lichotamy twimy, Flor. 102. (Puł. 201 r. wszem zloszczam twoym).

Swymi: ze lzamy swymy, Puł. 111 v.; chwely sò glowamy swym (*sic, pro*: swymy), Flor. 108; chwaly glowamy swymy, Puł. 223 r.

We wszystkich więc trzech rodzajach są tu formy: jimi, nimi, jimiż, mojimi, twojimi, swojimi, naszymi, twymi, swymi.

§. 274. *Locativus. Mascul. neutr. femin. nich:* w nich, Flor. prol., 2, 15, 43, 68, 88, 95, 118, 89; v nich, Flor. 67, 72; w nych, Puł. 24 r., 89 v., 131 v., 138 r., 145 v., 177 r., 192 r.; Flor. 104, Puł. 209 r., Flor. 105, Puł. 213 r., Flor. 106, Puł. 215 v., Flor. 117, Puł. 234 r., Flor. 117 (2 r.) (Puł. 234 r. *brak*); Puł. 246 r., Wacł. 35 r., Flor. 145, Puł. 286 v., Wacł. 125 v., Flor. 146, Puł. 288 v., Wacł. 130 v., Flor. 149, Puł. 291 v., 305 r.

Masculina, jichże: ne bódacze iaco kon a mul w gichsze ne iest rozum, Flor. 31; w gych ze nye rozuma, Puł. 61 r.; w syny ludzake w gychsze nye gest zbawyenya, Flor. 145; w gychze nye zbawyenya, Puł. 286 v.; w gichsze nye zbawienya, Wacł. 125 r.; gdsya sô bogowye gich w gichze myely nadzeyę, Puł. 306 v.

Mojich: w sôdzech mogych, Flor. 88; w sôdzyech moych, Puł. 179 v.; w prorocznych mogich, Flor. 104; w prorocznych moych, Puł. 208 r.; we dnoch moych, Flor. 114; we dnyoch moych, Puł. 231 r.; w skarbyech moych, Puł. 366 r.

We Floryjańskim forma ściągnięta: we czrzewech mich, Flor. 50; weczrzewech mogych, K. Świdz.; we czrzewyech moych, Puł. 104 r.; we wnatru mogich, Wacł. 116 v.

Twojich: w ostatczach twogich, Flor. 20; w ostatkach twoych, Puł. 39 r.; w trzemach twogich, Flor. 64; w trzemych twoych, Puł. 125 v.; w dzywech twogich, Flor. 118; w dzywyech twoych, Puł. 238 v.; w dziwich twogich, Wacł. 7 v.; w sôdzech twogich, Flor. 118; w sôdzych twoych, Puł. 240 v.; w szandzech twogich, Wacł. 24 v.; w palaczach twogich, Flor. 121; twoych, Puł. 257 r.; w trzemach twogich, Flor. 83.

W Puławskim forma ściągnięta: w trzemach twych, 170 r.

Swojich: w bogach swoich, Flor. prol.; w czynoch swoych, Puł. 21 v. (Flor. 13. w naukach swogich); w swôtych swogich, Flor. 67; w szwytych swoych, Puł. 133 v.; w barłodzych swogych, Flor. 103; w barłodznych swoych, Puł. 205 v.; we woych skteczych swych albo swogych, Flor. 103. (Puł. 206 v. w dzelych swoych); w stanych swogich, Flor. 105; w stanach swoych, Puł. 213 r.; o swoych prze wrotnykoach, Puł. 233 r.; o przesyadnykoach swoych, Puł. 258 r., 277 r.; w chodzech swogych, Flor. 143; w chodzech swoych, Puł. 283 r.; w przebytkach swogych, Flor. 149; swoych, Puł. 291 r.; w przebytkach swogich, Wacł. 14 r.

W psalterzu Floryjańskim swojich, w Puławskim zaś swych: w grzeszech swogich, Flor. 67; swych, Puł. 132 r.; w obrazach swogich, Flor. 77; swych, Puł. 159 v.; w obrazach swogich, Flor. 96; w obrazach swych, Puł. 193 r.; w nalazach swogich, Flor. 105; w nalazyech swych (sic), Puł. 214 r.; w zamysloch swych, Puł. 166 r. (Flor. 80. w nalazach swogich).

W obu psalterzach forma ściągnięta: w pagorcoach swich, Flor. 77; w pagorkach swych, Puł. 159 v.

Naszyc: po naszych neprzyaczelech, Flor. 43; po naszych nieprzyaczyelyech, Puł. 90 r.; we wszecch dnoch naszych, Flor. 89; we wszecch dnyoch naszycch, Puł. 183 v.

Neutra. Mojich: w uszczecch mogich, Flor. 88; w uszczecch moych, Puł. 176 v.; v vszczecch mogycch, Flor. 108; w vszczecch moych, Puł. 223 v.; w uszczecch mogich, Flor. 33. *W Puławskim forma ściągnięta*: w uszczyecch mych, 64 v.

Twojich: w slowecch twoycch, Flor. 118; w slowycch twoycch, Puł. 239 r.; w slowiecch twogich, Wacł. 7 v.; o swadeczstwech twoycch, Flor. 118; o szwyadecztywecch twoycch, Puł. 240 v.; o swiadeczstwach twogich, Wacł. 24 v.; o swadeczstwech twogycch, Flor. 118, 145; o szwyadecztywecch twoycch, Puł. 252 r.; we wszecch dzelech twoycch, Flor. 142; twoycch, Puł. 280 v.

We Floryjańskim twojich, a w Puławskim ściągnięte twycch: w nalezenach twogich, Flor. 76; w nalyzeyenyach twycch, Puł. 153 r.; we wszecch dzelech twogich, Flor. 76; twycch, Puł. 153 r.

Swojich: w uszczecch swogich, Flor. 48; w uszczecch swoycch, Puł. 99 r.; we wszecch slowecch swogycch, Flor. 144; swoycch, Puł. 285 r.; we wszecch dzelech swogycch, Flor. 144 (2 r.); swoycch, Puł. 285 r., 285 v.; w dzelyecch swoycch, Puł. 206 v. (Flor. 103. we wsycch skutczycch swycch albo swogycch).

We Floryjańskim swojich, w Puławskim zaś ściągnięte swycch: w serczocch swogich, Flor. 34, 77; w szyerczocch swycch, Puł. 69 v., 156 r.; w uszczecch swogich, Flor. 77; w uszczyecch swycch, Puł. 157 v.; w nalezenach swogich, Flor. 80. (Puł. 166 r. w zamysloch swycch).

W psalterzu Floryjańskim swycch: w swicch vszczecch, 58. (Puł. 116 v. swymy vsty).

W obu psalterzach forma ściągnięta: w swicch vszczecch, Flor. 37; w swycch vszczyecch, Puł. 78 v.; w nalazach albo w nalenyach (*sic*) swicch, Flor. 105; w nalyzeyenyach swycch, Puł. 213 r.

Waszycch: w szyerczczach wasszycch, Puł. 5 v. (Flor. 4. w waszem serczu).

Feminina. Mojich: w rozkoszczecch mogycch, Flor. 138; w rozkoszczach moych, Puł. 274 r.; w moych ręku, Puł. 10 v. (Flor. 7. w moim rōku).

Mych: w wargach mych, Flor. 118, Puł. 237 v. (Wacł. 5 r. w wargach mogich).

Twojich: w molwach twogich, Flor. 50; w molwach twoycch, Puł. 103 v.; w molwach twycch, K. Świdz.; w mislach twogich, Flor. 39. (Puł. 82 r. twoym myslyam); we wszecch drogach twogich, Flor. 90; twoycch, Puł. 185 r.; w szwyatloszczyach twoycch, Puł. 224 r. (Flor. 109. w swatloszczecch swōtych); w prawotach twogycch, Flor. 118 (3 r.); twoycch, Puł. 238 v., 241 r.; we sprawiedliwosczczach twogich, Wacł. 5 v., 6 v., 25 r.; w prawotach twogycch, Flor. 118, 73; twoycch, Puł. 244 v.; we sprawiedliwosczczach twogich, Wacł. 30 r.; w prawotach twoycch, Flor. 118, 113, Puł. 248 v.; we sprawiedliwosczczach twogich, Wacł. 38 v.; we wszecch kazna (*sic*) twoycch, Flor. 118; we

wszech kaznyach twoych, Puł. 236 v. (Wacł. 4 r. we wszitkich przykazaniach twoich); w kasznóch (*sic*) twoych, Flor. 118; w kaznyoch twoych, Puł. 237 v. (Wacł. 5 v. w przykazaniu twoim); w kaznych twoych, Flor. 118; w kaznyech twoych, Puł. 241 r.; w kasznych twoych, Flor. 118, 73; w kaznyoch twoich, Puł. 244 v.; w wezhach twoych, Flor. 121; w wyezach twoych, Puł. 257 v.; na kxógach twoych, Flor. 138; na kszycgach twoych, Puł. 275 r.

W psalterzu Puławskim twych: w wargach twych, 92 r. (Flor. 44. twogich); w obyctnyczach twych, 101 r. (Flor. 49. w ofierze twoiey).

Swogich: w naukach swogich, Flor. 13. (Puł. 21 v. w czynoch swoych); w lichotach swogich, Flor. 52. (Puł. 106 v. w lychotach); w swoych ręku, Puł. 151 r. (Flor. 75. w rōku swoiu); w wargach swogich, Flor. 105; w wargach swoych, Puł. 213 v.; w lychotach swogich, Flor. 105; w zloszczyach swoych, Puł. 214 v.; w slvgach swoych, Flor. 134; w slugach swoych, Puł. 268 v.; w pokusach swoych, Puł. 272 r.; we wszech drogach swogych, Flor. 144; swoych, Puł. 285 v.; na plyeczoch swoych, Puł. 303 v.; w proznozsczyach swoych, Puł. 304 v.; w slugach swoych, Puł. 306 v.; w zemach swogich, Flor. 48. *W Puławskim forma ściąggnięta*: w zyemyach swych, Puł. 99 r.

Naszych: we czczach naszich, Flor. 43, 59; w moczach naszymych, Puł. 90 r.; naszymych, Puł. 119 r.; newmilosczech naszymych, Flor. 64. (Puł. 125 r. nad grzechy naszymych); na glowach naszymych, Flor. 65. (Puł. 128 r. na glowy nasze); w silach naszymych, Flor. 107; w moczach naszymych, Puł. 220 r.; w mōczoch (*sic*) naszymych, Flor. 107; w moczach naszymych, Puł. 220 r.

§. 275. *Inaczej odmieniają się w pluralis formy od nieużywanego nominativu, odpowiadającego starosłowiańskiemu вѣсь, a mianowicie*: wszech, wszem, wszemi, wszech *we wszystkich trzech rodzajach, jak w starosłow. вѣсѣхъ, вѣсѣмъ, вѣсѣми, вѣсѣхъ. Przykłady są*: *Genetivus*: gospodzin wszech wisluszcza iest, Flor. prol.; ode wszech grzechow, Flor. prol.; korzene wszech zlich, Flor. prol.; nenawidzal ies wszech, Flor. 5. (Puł. 7 r. zawydzialesz wszystkiey); ode wszech, Flor. 7; ze wszech, Puł. 10 r.; malem mney wszech angelow, Flor. 8. (Puł. 12 v. malo od angyolow); wszech sprawyedlywych, Puł. 23 r.; wszech krzeszczyanow, Puł. 25 v.; wszech naywiszsi, Flor. 17. (Puł. 29 v. naywyszsi); wszech pwaiócich, Flor. 17; wszech, Puł. 31 v.; ze wszech smōtcow, Flor. 24, 33 (2 r.); odewszech zamōtkow, Puł. 48 r.; ze wszech smōtkow, Puł. 65 r., 66 r.; ze wszech zamōtkow, Flor. 33; ze wszech zamōtkow, Puł. 64 v.; wszech sprawyedlywych, Puł. 71 v.; wszech wyszsi, Puł. 94 v. (Flor. 45. nawiszsi); nadzeia wszech conczow zeme, Flor. 64; wszech krayow, Puł. 125 v. (Wacł. 9 v. wszitkich granicz); odewszech lyudzy, Puł. 126 v.; osobno wszech szwytych, Puł. 198 r.; zbawyczel wszech, Puł. 138 r.; v wszech crolow, Flor. 75. (Puł. 151 v. krolow); przed oblyczym wszech, Flor. 105, Puł. 214 v.; wszech boyczycz se, Flor. 118, 57, Puł. 242 v.

(Wacł. 27 r. wszithkich boianczich se); wżgardzał ges wszzech odstóp-
payóczyimy, Flor. 118, 113, *prof. Nehring (Iter Flor. 81) uważa*
formę wszzech w tym miejscu za błąd, zamiast wszemi, co potwierdza
Puł. 248 v. wazemy, (Wacł. 38 v. wżgargzales wazitki odstampianczse);
z wszzech dnow, Flor. 127; wszzech dnyow, Puł. 262 r.; oczy swszzech,
Flor. 144; oczy wszzech, Puł. 285 r.; krolewatwo wszzech wckow, Flor.
144; wszzech wyekow, Puł. 285 r.; ze wszzech tich, Flor. 33; ze wszzech
tych, Puł. 66 r.: wszzech krolewstw, Puł. 272 r.; strzesze gospodzin
wszzech kosci, Flor. 33; wszzech koszczy, Puł. 66 r.; ode wszzech
lichtot, Flor. 38, Puł. 80 v.; nadzieya wszzech zyem, Puł. 125 r.; po-
czótky wszzech robot, Flor. 77; wszzech robot, Puł. 159 r.; ichtot
gego ze wszch, Flor. 129; ze wszzech zloszczy yego, Puł. 263 v.
(Wacł. 19 v. ze wsitkich zloszczi iego).

Dativus: wszem wszye wyerzóczym, Puł. 1 v.; wszem neprzy-
aczelom, Flor. 9; wszem, Puł. 16 r., Flor. 20, Puł. 38 v.; wszem pwa-
yóczyim w szye, Puł. 81 v.; ne slutny wszem, Flor. 58. (Puł. 116 v.
nade wazemy); wszem wyernym zyawyly, Puł. 139 r.; wszem wziwa-
ióczim czebe, Flor. 85; wszem, Puł. 172 r.; bogoslawil wszem, Flor.
113; blogoslawyl wszem, Puł. 230 r.; blyzv gest gospodzin swszem
wzywayóczyim, Flor. 144; wszem, Puł. 285 v.; przestacz kaszimi
wszem dnom, Flor. 73; wszem dnyom, Puł. 147 v.; wszem nasyle
czyrpyóczyim, Flor. 102; wszem krzywdy czyrpyóczyim, Puł. 201 v.;
przeciwo wszem zlosnym, Puł. 281 v.; wszem bódze panowacz, Flor.
102. (w zyemy bódze panyacz, Puł. 202 v.); pamóczem bódz wszem
obetam twogim, Flor. 19. (Puł. 36 v. na pamyczy myey wszytky
obyety); chwala wszem swótyim yego, Flor. 148; chwala fszem, Puł.
290 v.; wszem czynyóczyim, Puł. 225 v. (Flor. 110. czynóczyim);
wszem gym ymena wyzwa, Flor. 146; wszem gym, Puł. 287 v.
(Wacł. 129 v. wazitkym gym); wszem kaznom twogym, Flor. 118, 121;
wszem kaznyom, Puł. 249 v. (Wacł. 40 r. ku wszemu przikazany);
myloszcz czyny wszem zloszczyam, Puł. 201 r. (Flor. 102. sye slat-
tuge nade wazemy lichtotamy); wszem swótyim yego, Flor. 149; wszem
szwyétym yego, Puł. 291 v.

Instrumentalis: nade wszemi, Flor. 88; nade wazemy, Puł. 177
v.; nade wszemi bogi, Flor. 94, 95; nadewszemy bogy, Puł. 190 r.;
nadewszemy bogy, Puł. 191 r.; przed wazemy boghy, Flor. 134; na-
dewszemy bogy, Puł. 267 v.; nade wazemy pogany, Flor. 112, Puł.
227 v.; nadewszemy lyudzmy, Puł. 194 v.; nade wszemi ludzmi, Flor.
98; nadewszemy lyudzmy, Puł. 195 r.; przedewszemy ludzmy, Flor.
115. (Puł. 232 r. przedewszem lyudem); medzy wszemi neprziaczolli,
Flor. 6; myedzy wazemy, Puł. 9 v.; nadewszemi neprziaczolmi, Flor.
30; nadewszemy nyeprzyaczoly, Puł. 57 v.; nade wazemy lichtotamy,
Flor. 102. (Puł. 201 r. wszem zloszczyam); slutny szye nade wazemy,
Puł. 116 v. (Flor. 58. slutny wszem); wżgardzał yes wazemy odstó-
payóczyimy, Puł. 248 v. (Flor. 118, 113. wszzech odstópayóczyimy).

Locativus: we wszzech poganoch, Flor. 66, Puł. 129 r., Flor.
81, Puł. 167 r.; we wszzech krayoch, Puł. 150 v.; o wszzech nye-

przyaczoloch, Puł. 220 r.; we wszzech ludzoch, Flor. 95; we wszzech lyudazyoch, Puł. 191 r.; we wszech skutczyech, Flor. 103. (Puł. 206 v. w dzelyech swoych); we wszzech dnoeh, Flor. 89; we wszzech dayoch, Puł. 185 r.; we wszzech dzelech, Flor. 76, 142, 144 (2 r.); we wszzech dzelyech, Puł. 153 r., 280 v., 285 r., 285 v.; we wszzech slowech, Flor. 144; we wszzech slowyech, Puł. 285 r.; we wszzech tich, Flor. 77; we wszzech tych, Puł. 157 r.; we wszzech drogach, Flor. 90, Puł. 185 r., Flor. 144, Puł. 285 v.; yako we wszzechem (*sic*) bogastwo, Flor. 118; yako we wszzech roskoszach, Puł. 237 v. (Wack. 5 v. iako we wsitkich bogaczstwach); we wszzech kazna (*sic*) twoych, Flor. 118; we wszzech kasznymach twoych, Puł. 236 v. (Wack. 4 r. we wsitkich prikazanyach twogieh); we wszzech glębokosczech, Flor. 134; we wszzech glębokoyaszczach, Puł. 268 r.

§. 276. 2) *Zaimki osobowe i zwrotny. Zaimek osoby pierwszej. Singularis. Nominativus. Forma stara yaz występuje we Flor. 108, w Puł. jest już zastąpiona przez ya, 220 v. Por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 224. ia, Flor. prol. 2; ya, Puł. 3 r.; ia, Flor. 24, 25 (2 r.), 26, 29; ya, Puł. 47 v., 48 r., 49 r., 50 r., 55 v.; ia w gospodna pwal, Flor. 30. (Puł. 57 r. w gospodna pwalem); ia, Flor. 30, 34, 37 (2 r.), 38, 44, 45, 51, 54 (2 r.); ya, Puł. 59 r., 67 r., 78 v. (2 r.), 81 r., 92 r., 95 r., 106 r., 110 r., 111 r.; ia za prawdę w czp pwacz bódp, Flor. 55. (Puł. 111 v. ale pwacz w czyę będe); ia, Flor. 68, 69, 70 (2 r.), 72 (2 r.), 74 (2 r.); ya, Puł. 135 v., 139 r., 140 v., 141 v., 146 r. (2 r.); 149 v., 150 r.; ya, Flor. 80, Puł. 165 v.; ia, Flor. 85, 87 (2 r.); ya, Puł. 172 r., 176 r. (2 r.); ia, Wack. 116 r.; ya, Flor. 88, Puł. 179 r.; ya wyslucham, Puł. 185 r. (Flor. 90. wisluszam); ia, Flor. 101; ya, Puł. 199 r.; ya, Flor. 103, Puł. 206 v.; ia, Flor. 108; ya, Puł. 222 v.; ya, Flor. 115 (2 r.), Puł. 231 v., 232 r. (2 r.), Flor. 118, 49, Puł. 241 v., Flor. 118, 57, 65, 65, 73, Puł. 242 v., 243 r., 243 v., 244 v., Flor. 118, 81, 89, 121, 137, Puł. 245 v., 246 r., 249 v., 251 r.; ia, Wack. 25 v., 27 r., 28 r., 28 v., 29 v., 35 r., 39 v.; ya, Flor. 134, 140, 142, Puł. 267 v., 278 v., 281 v., Flor. Isai. sec., Puł. 294 r., 301 v., 306 r., 307 r.; ia, Flor. 68, Puł. 137 v., Flor. 108; ya, Puł. 220 v.; ya, Flor. 115, 117, Flor. Isai. sec.; ia, Puł. 231 v., 293 r.; ia, Puł. 307 r.; ya, Puł. 307 r.*

Genetivus: otemne, Flor. 2, 12, 17, 21 (3 r.), 26, 27 (2 r.), 29, 30, 50, (K. Świdz.), 87, 100, 101, 118 (2 r.); odemnye, Puł. 3 r., 20 v., 31 r., 40 v., 41 v., 42 r., 51 r., 52 r. (2 r.), 55 v., 58 r., 104 v. (Wack. 9 r. odemnie), 175 v., 197 r., 198 r., 238 r. (Wack. 6 v. otemne), 239 r. (Wack. 7 v. odemnie); otemne, Flor. 38, 141; odemnye, Puł. 80 v., 279 r.; odemne, Flor. 6, 34, 37, 65, 70, 87 (2 r.), 118, 113, 138, 142, Isai. sec.; odemnye, Puł. 9 v., 69 r., 79 r., 128 v., 140 v., 176 r., 176 v., 248 v. (Wack. 38 r. odemnie), 275 r., 280 v., 293 v.; przeciwno mne samego, Flor. 31; przeczywo mnye, Puł. 60 v.; podle mne, Flor. 37; podle mnye, Puł. 78 r.; v mnye, Puł. 87 r. (Flor. 41. v czebe); ze mne, Flor. 138, 141; ze

mnye, Puł. 273 v., 279 r.; v mnye, Puł. 306 r., kromya mnye, Puł. 307 r.; sluchaycze mne, Flor. 33. (Puł. 65 v. mye); nye ostay mnye, Puł. 79 r. (Flor. 37. ne ostaway me); ies chczal mne, Flor. 40. (Puł. 85 v. mye); ne odrzuczay mne, Flor. 50. (K. Świdz. mō; Puł. 104 r. mye; Wacł. 9 r. mie); ne rozumal mne, Flor. 80. (Puł. 166 r. nye posluchnōł mye); ne ostaway mne, Flor. 118. (Puł. 237 r. mye; Wacł. 4 v. mie); ne mogly mne ostaczy, Flor. 128. (Puł. 262 v. smye, *por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 228*); ne zostagy mne, Flor. 139; nye zostay mnye, Puł. 276 v.; ne zasromaway mne, Flor. 118; mnye, Puł. 239 r. (Wacł. 8 r. niechczey mie pogambicz); mne sō czakaly, Flor. 141; mnye czekaly, Puł. 279 v.; nasmyewalysze semnye, Puł. 40 r.

W znaczeniu accusativu. W obu psalterzach forma genitivu: mōczō mne, Flor. 12; męczą mnye, Puł. 21 r.; nenawidźōcze mne, Flor. 17; mnye, Puł. 33 r.; witargł mne, Flor. 21; wytargnāł mnye, Puł. 40 r.; wiboiuy bōiuiōcze mne, Flor. 34; nagabayācze mnye, Puł. 66 v.; sōdzy gospodne wadzōcze mne, Flor. 34; mne wem prze przezwinstwo przyōł ies, Flor. 40; mnye, Puł. 85 v.; kto przewedze mne, Flor. 59; mnye, Puł. 119 r.; wadzācze mnye, Puł. 66 v.; mne iest przyōła prawicza twoia, Flor. 62; poloszili sō mne, Flor. 87; polozylы mnye, Puł. 175 v.; mnye, Puł. 123 r.; ogarnōly sō mne, Flor. 114; mnye, Puł. 231 r.; mne czakaly sō, Flor. 118, 89; mnye czakaly, Puł. 246 r.; mnye oczekowali, Wacł. 35 r.

W psalterzu Floryjańskim forma genitivu, w Puławskim zaś accusativu: ostōpaiōczych mne, Flor. 3; obstōpayōczych mye, Puł. 4 v. (Wacł. 118 v. odstampuyanczych mnye); ogarnōli sō mne, Flor. 17 (2 r.); ogarnęly mye, Puł. 28 v. (2 r.); witargł mne, Flor. 33; me, Puł. 64 v.; przymowala iesta mne, Flor. 39; mye, Puł. 83 r.; pocriło iest mne, Flor. 43; mye; Puł. 90 v.; ogarne mne, Flor. 48; mye, Puł. 98 v.; wezme mne, Flor. 48; mye, Puł. 99 v.; poczcziaz mne, Flor. 49; mye, Puł. 102 r.; dal w potōpō depczōcze mne, Flor. 56; mye, Puł. 113 r.; kto przewedze mne, Flor. 59; mye, Puł. 119 r.; gonyli so mne, Flor. 68; mye przeszladowaly, Puł. 134 v.; poloszili sō mne, Flor. 87; mye, Puł. 175 r.; przegarzali sō mne, Flor. 101; przegarzaly mye, Puł. 198 v.; ogarnōly sō mne, Flor. 108, 117 (2 r.); mye, Puł. 220 v., 234 r.; obesly mne, Flor. 117; obeszly mye sō, Puł. 234 r.; nawczy mne, Flor. 118 (2 r.); mye, Puł. 237 r., 238 v.; mnie, Wacł. 5 r.; mie, Wacł. 7 r.; nawcz mne, Flor. 118, 105; mye, Puł. 247 v.; mie, Wacł. 37 r.; otpowem rozgarzayoczym albo layōczym mne, Flor. 118; mye, Puł. 240 v. (Wacł. 24 r. slie mowiōczim mnie); poscygayōcz mne, Flor. 118, 145. (Puł. 252 r. nastoyōczy na mye); rozpostrzely sō mne, Flor. 139. (Puł. 276 v. rosczyōgnęly); mne posznal, Flor. 141; mye poznal, Puł. 279 r.; posadzyl mne, Flor. 142; pomyeszczyl mye, Puł. 280 r.; pod mne, Flor. 143; pod mye, Puł. 282 r.; czynyl gest mne we szbawene, Flor. Isai. (Puł. 292 v. vczynyl yest szye); bichō nekedi nadweszeli mne, Flor. 37. (Puł. 78 v.

bychó nyegdy nyewyeszyelyly szye nademnó); layali só mne, Flor. 41. (Puł. 87 v. wrógaly só szye mnye).

Odwrotnie: resszyrzył (*sic*) yes mnye, Puł. 5 r.; rozszirzil ies me, Flor. 4; przepasał mnye, Puł. 32 r.; me, Flor. 17; przyyął mnye. Puł. 55 r.; przył me, Flor. 29; zapomnył mnye, Puł. 87 r.; me, Flor. 41; zostało yest mnye, Puł. 83 v.; ostawiło iest me, Flor. 39; przyęło yest mnye, Puł. 137 v.; me, Flor. 68; sluchal był mnye, Puł. 166 r.; me, Flor. 80.

W psalterzu Floryjańskim więc daleko częściej forma genetivu używaną bywa w znaczeniu accusativu, niż w Puławskim.

§. 277. *Dativus.* W obu psalterzach mne: ku mne, Flor. 2, Puł. 3 r.

W psalterzu Floryjańskim mne, a w Puławskim mnye: przeciwo mne, Flor. 3; naprzeczywo mnye, Puł. 4 r.; dal iest mne, Flor. 12; dal mnye, Puł. 21 r.; swatlo iest mne, Flor. 15; przyseszyatle yest mnye, Puł. 24 v.; wrocisz dzedzinó moió mne, Flor. 15; mnye, Puł. 24 v.; naclon vcho twoie mne, Flor. 16; mnye, Puł. 26 v.; oplacy mne, Flor. 17; odpłacy mnye, Puł. 30 v.; dal ies mne, Flor. 17; dalesz mnye, Puł. 32 v.; selgali só mne, Flor. 17; mnye, Puł. 33 r.; na szalenstwo mne, Flor. 21; mnye, Puł. 39 v.; vkaszi mne, Flor. 24; vkazy mnye, Puł. 46 r.; posmewaycze se mne, Flor. 24; mnye, Puł. 46 r.; przistali só mne, Flor. 24; przystaly ku mnye, Puł. 48 r.; gdi se bliszó ku mne, Flor. 26; ku mnye, Puł. 50 r.; przeciwo mne, Flor. 26 (4 r.), 30, 34, 37, 38; przeczyw mnye, Puł. 50 r. (3 r.); przeczywo mnye, Puł. 51 v., 58 r., 68 v., 78 r., 79 v.; mne zcraiał ies wor moy, Flor. 29; mnye, Puł. 56 r.; naclon ku mne, Flor. 30; ku mnye, Puł. 56 v.; na pomocz mne, Flor. 34; mnye, Puł. 66 v.; posmewali se mne, Flor. 34; poszmyewaly só szye mnye, Puł. 68 v.; só mne nektorzi mirne molwili, Flor. 34; mnye, Puł. 69 r.; szukali zla mne, Flor. 37; mnye, Puł. 78 r.; vszi doconal ies mne, Flor. 39; mnye, Puł. 82 r.; gospodzin czósti iest mne, Flor. 39. (Puł. 84 r. poczuye o mnye); przeciwo mne, Flor. 40 (3 r.); przeczywo mnye, Puł. 85 r. (3 r.); mislili só zla mne, Flor. 40; mnye, Puł. 85 r.; molwili só zla mne, Flor. 40; mnye, Puł. 85 r.; ku mne, Flor. 41; ku mnye, Puł. 86 v.; przeciwo mne, Flor. 43, 50, 53, K. Świdz.; przeczywo mnye, Puł. 90 v., 103 v., 108 r.; naprzeczyw mnye, Wacł. 2 v.; ku mne, Flor. 54; ku mnye, Puł. 110 v.; przeczywo mne, Flor. 55; przeczywo mnye, Puł. 112 r.; przecyw mne, Flor. 55; mnye, Puł. 111 v.; dobrze vczinil mne, Flor. 56; mnye, Puł. 113 r.; wstan na przeciwo mne, Flor. 58; naprzeczyw mnye, Puł. 116 r.; mne czudzo-zemczy poddani só, Flor. 59; mnye, Puł. 119 r.; vczinilo se iest w przecoró mne, Flor. 68; mnye, Puł. 135 v.; przeciwo mne, Flor. 68; mnye, Puł. 135 v.; chcó mne zlich, Flor. 69. (Puł. 138 v. chcó mego zla); na pomagane mne przyspey, Flor. 69; mnye przyspyey, Puł. 138 v.; my pospieszay, Wacł. 1 r.; mnie pospieszay, Wacł. 10 r.; naclon ku mne, Flor. 70; ku mnye, Puł. 139 r., Wacł. 98 r.; szukaió zla mne, Flor. 70 (2 r.); mnye, Puł. 140 v., 142 r.; rzecli só

neprzyaczele mogli mne, Flor. 70; mnye, Puł. 140 r.; czzo wem mne iest na nebe, Flor. 72; mnye, Puł. 146 r.; mne wem przistacz bogu dobre iest, Flor. 72; mnye, Puł. 146 v.; volal ku mne, Flor. 90; ku mnye, Puł. 185 r.; pomoglo mnye, pomogli mnye, Puł. 189 r. (Flor. 98. podpomosz me, podpomogli me); ku mne, Flor. 100, 101; ku mnye, Puł. 197 r., 198 r.; przeciwo mne, Flor. 101; przeczyw mnye, Puł. 199 r.; mne czudzosemczy przyyaczele szczyly sō, Flor. 107; mnye, Puł. 219 v.; molwyly sō przeczywo mne, Flor. 108; przeczywo mnye, Puł. 220 v.; poloszyly sō przeczywo mne, Flor. 108; przeczywo mnye, Puł. 220 v.; wwloczyly sō mne, Flor. 108; vwloczyly sō mnye, Puł. 220 v.; wwloczō mne, Flor. 108; vwloczō mnye, Puł. 222 v.; naklonyl vcho swoge mne, Flor. 114; mnye, Puł. 231 r.; skody pekeline naleal (*sic*) sō mne, Flor. 114; nalyazly sō mnye, Puł. 231 r.; bog mnye pomocnyk yest, Puł. 233 v. (Flor. 117. gospodzyn pomocnyk gest); pan mne pomocznik gest, Flor. 117; mnye, Puł. 234 r.; otworzycze mne wrota, Flor. 117; mnye, Puł. 235 r.; vczynyl ges se mne we sbawene, Flor. 117 (2 r.); mnye, Puł. 235 r., 236 r.; przeczywa mne molwyly, Flor. 118; przeczywo mnye, Puł. 238 r.; przeczyw mnye, Wacł. 6 v.; mne nadzeyō dal ges, Flor. 118, 49; mnye, Puł. 241 r.; maie, Wacł. 25 v.; dobrze mne zakon vst twogych, Flor. 118, 65; mnye, Puł. 243 v.; Wacł. 28 v.; dobrze mne, Flor. 118, 65; mnye, Puł. 243 v.; mnie, Wacł. 28; obroczyze sō mne, Flor. 118, 78; mnye, Puł. 244 v.; ku mnye, Wacł. 30 r.; na weky mne gest, Flor. 118, 97; mnye, Puł. 246 v.; mnie, Wacł. 35 v.; poloszyly sō grzeszny sydlo mne, Flor. 118, 105; mnye, Puł. 247 v.; mnie, Wacł. 37 v.; gorze mne, Flor. 119; mnye, Puł. 255 v.; przydze pomocz mne, Flor. 120; mnye, Puł. 256 r.; mne barzo poczczeny sō przyyaczele twogy, Flor. 138; mnye, Puł. 275 r.; neprzyyaczele szczyly sō mne, Flor. 138; mnye, Puł. 275 v.; skryly sō physzny sydlo mne, Flor. 139; mnye, Puł. 276 v.; sromoczō poloszyly sō mne, Flor. 139; sromotō postawyly mnye, Puł. 276 v.; przeczywo mne, Flor. 139; mnye, Puł. 276 v.; sydla gesz postawyly sō mne, Flor. 140; yes postawyly mnye, Puł. 278 v.; skryly so physzny sydlo mne, Flor. 141; mnye, Puł. 279 r.; czzo odpowe mne, Flor. Isai. sec.; czo odpowe mnye, Puł. 294 r.; zawydzely mnye, Puł. 47 v. (Flor. 24. nenasrzeli sō me); dzywno vczynyl myloszyerdze swe mnye, Puł. 59 r. (Flor. 30. semnō); wrōgaly sō szye mnye, Puł. 87 v. (Flor. 41. layali sō mne).

W obu psalterzach mnye: zyaw albo powydez mnye, Flor. 101; zyaw mnye, Puł. 200 r.; mnye, Flor. 118, 49, Puł. 241 v.; mnie, Wacł. 26 v.

Parę razy spotykamy w psalterzu Floryjańskim, jako formę dativu, mene: wszystkie przeciwaiōcze se mene, Flor. 3. (Puł. 4 v. mnye; Wacł. 119 r. mnye); giszto se przeciwaiō mene, Flor. 34 (Puł. 69 r. mnye); rozumey mene, Flor. 54. (Puł. 108 v. baczy mnye); veznil se iest mene gospodzin v utok, Flor. 93. (Puł. 189 r. my).

Enklityczna forma mi, odpowiadajōca starosłowiańskiemu me: molwil mi zle, Flor. prol.; iensze my dal, Flor. 15; yen my dal, Puł.

24 v.; ies mi vezinil, Flor. 15; my vczynyl, Puł. 25 v.; oplacy my gospodzin, Flor. 17; placzy my gospodzyn, Puł. 30 v.; dal ies my, Flor. 17; dal yes my, Puł. 32 r.; sluszil my, Flor. 17; sluzyl my, Puł. 33 r.; polosz mi, Flor. 26; my, Puł. 51 r.; bodz my w boga, Flor. 30; bódz my bogyem, Puł. 56 v.; sô mi scrili, Flor. 30; sô my skryly, Puł. 57 r.; scrili sô mi, Flor. 34; skryly sô my, Puł. 67 r.; ne przichodzi mi noga pichi, Flor. 35; nye przychodzy my, Puł. 71 v.; odpusci mi, Flor. 38; odpuszczy my, Puł. 81 r.; bili mi sô zlzi moie chlebowe, Flor. 41; byly my zlzy, Puł. 86 r.; gdi molwô mi, Flor. 41; gdy my molwyô, Puł. 86 v.; acz mi bódze chcycz se yescz, Flor. 49; acz my szye bédze chcycz, Puł. 101 v.; pomaga mi, Flor. 53; my, Puł. 108 r. (Wacł. 3 r. wspomaga mnie); kto mi da, Flor. 54; kto my da, Puł. 109 r.; czso my vezini, Flor. 55; czo my vczyny, Puł. 112 r.; czso mi vezini, Flor. 55; czo my vczyny, Puł. 112 v.; pokaszi mi, Flor. 58; bokazal my, Puł. 117 r.; pokazal ies mi, Flor. 70; pokazal my, Puł. 141 r.; bódz mi w boga, Flor. 70; my, Puł. 139 v.; bodz my panem y bogem, Wacł. 98 r.; ten my sluszil, Flor. 100; my, Puł. 197 v.; pomoszy my, Flor. 108; pomozy my, Puł. 223 r.; zaplaczyl my gest, Flor. 115; odplaczil yest my, Puł. 232 r.; czo my vczyny, Flor. 117, Puł. 233 v.; da my rozum, Flor. 118; day my, Puł. 239 v.; day mi, Wacł. 23 r.; zakon polosz my, Flor. 118; my, Puł. 239 v.; mi, Wacł. 23 r.; vczynona gest my, Flor. 118, 49; my, Puł. 242 r.; to mi se sstallo, Wacł. 26 r.; day my rozum, Flor. 118, 73, Puł. 244 r.; ani, Wacł. 29 r.; przydzyce my myloserdza twoga, Flor. 118, 73; przydzyce my, Puł. 244 r. (Wacł. 29 v. niechay przygdô mnie); pomoszy my, Flor. 118, 81, 113; pomozy my, Puł. 245 v., 248 v. (Wacł. 34 r. wspomozni mie; Wacł. 38 v. podpomozni mie); day my rozum, Flor. 118, 121, Puł. 249 v.; mi, Wacł. 39 v.; da my rozum, Flor. 118, 169; day my, Puł. 254 r.; pomogô my, Flor. 118, 169, Puł. 254 v. (Wacł. 116 r. wspomoga mnie); gesz my sô powedzany, Flor. 121; yes my sô powyedzany, Puł. 256 v.; vczynil my sô gest we sbawene, Flor. Moy.; vczynyl my szye iest, Puł. 296 v. *Nadto*: my dayesz pomsty, Puł. 33 v. (Flor. 17. mncisz me); pomoszono my, Flor. 27. (Puł. 53 r. wpozmozonyesm); pomogl yes my, Puł. 173 v. (Flor. 85. podpomogl ies me).

W psalterzu Floryjanskim mi, w Puławskim mnie: nicz my nedostone, Flor. 22; mnye, Puł. 43 r. *Odwrotnie*: mne, Flor. 15 (2 r.), 18; my, 24 v., 25 r., 36 r.; odplaczali sô mne, Flor. 34; odplaczaly my, Puł. 68 r.; vwloczili sô mne, Flor. 37; vwloczylly sô my, Puł. 79 r.; ziwon vezin mne gospodne konecz moy, Flor. 38; zyaw my, Puł. 80 r.; giszto molwô mne, Flor. 39; my, Puł. 83 v.; ku pomozenu mne wearzi, Flor. 39; na pomocz my wearzi, Puł. 83 v.; gdi molwô mne, Flor. 41; gdy my molwyô, Puł. 87 v.; wroczy mne wesele, Flor. 50; wroczy my, Puł. 104 v.; wroci my, K. Świdz.; wroci mi, Wacł. 9 r.; szalosciwi so bili mne, Flor. 54; smętny sô my byly, Puł. 109 r.; czso nedostaie mne, Flor. 38; czo my nyedostaye,

Puł. 80 r.; gisz mowó mne, Flor. 69; gysz my mowó, Puł. 138 v.; bosze pomozsi mne, Flor. 69; pomozy my, Puł. 139 r.; gysz mne wloczó, Flor. 108; ktorzy my wvlaczayó, Puł. 223 v.; ne panvye mne wszelka krzywda, Flor. 118, 129; nye panuy my, Puł. 250 r.; boyowały preczywo mne darmo, Flor. 119; przekazaly my zadar, Puł. 255 v.

W kilku miejscach psalterza Floryjańskiego znajdujemy mie i mi obok siebie w jednym zdaniu: wczynil my se mne w zsbawene, Flor. 117. (Puł. 234 v. my); Kosprawyli (sic) my mne zlostny bazny, Flor. 118, 81; prawly (sic) my zly baszny, Puł. 245 v.; alysz my oplaczysz mne, Flor. 141; alyz my odplaczysz, Puł. 279 v.

§. 278. *Accusativus. Forma mię oznaczona w psalterzu Floryjańskim przez mō, w Puławskim zaś przez myę: na mō, Flor. 7, 17, 21 (2 r.), 24, 34 (3 r.), 37 (2 r.), 40, 41, 54 (2 r.), 58 (2 r.), 68, 85, 87. 91, 108 (2 r.), 118, 118, 129, 118, 145, 138; na myę, Puł. 11 r., 33 v., 39 v., 40 v., 47 v., 68 v. (2 r.), 69 r., 78 v., 79 r., 85 v., 87 r., 109 r. (2 r.), 116 r. (2 r.), 136 r., 173 v., 175 v., 186 v., 220 v., 223 v., 240 r., 250 r., 252 v., 273 v.; nastoyczego na myę, Puł. 90 v. (Flor. 43. nasladnióczego); pod mō, Flor. 17 (2 r.), pod myę, Puł. 32 v., 33 v.; w mō, Flor. 37, 41, 54, 90; w myę, Puł. 77 r., 86 v., 109 r., 185 r.; nad mō, Flor. 130; nad myę, Puł. 264 r.; yss ges vsmerzył mō, Flor. 118, 65; yzesz vszmyerzył myę, Puł. 243 v.; ize ponizyles mie, Wacł. 28 v.; odpowedz za mō, Flor. Isai. sec.; za myę, Puł. 294 r.*

*W następujących przykładach spotykamy w psalterzu Floryjańskim mō, w Puławskim zaś już bez ryneźmu mye: na mō, Flor. 17, 34, 54, 68 (2 r.), 85; na mye, Puł. 32 v., 70 r., 110 r., 135 r. (2 r.), 173 r.; ne otzyway mō, Flor. 101; nye odzyway mye, Puł. 200 v.; kto mō przewedze, Flor. 107; kto mye przewyedze, Puł. 219 v.; by mō mylowaly, Flor. 108; mye, Puł. 220 v.; zbwona mō vczyn, Flor. 108; zbwyonym mye vczyn, Puł. 223 r.; vslyszal mō, Flor. 117 (2 r.); mye, Puł. 233 v., 236 r.; przyyól mō, Flor. 117; przyał mye, Puł. 234 v.; ne otganay mō, Flor. 118; nye odganay mye, Puł. 237 r.; nyodpandzay mya, Wacł. 5 r.; oszywy mō, Flor. 118; ozywy mye, Puł. 237 v.; oziw mie, Wacł. 6 r.; *wslyszal ges mō, Flor. 118; vslyszal yes mye, Puł. 238 v.; wisluchales mie, Wacł. 7 r.; stwyrdzy mō, Flor. 118; mye, Puł. 239 r.; potwierdzi mie, Wacł. 7 v.; szywylo gest mō, Flor. 118, 49; zywylo yest mye, Puł. 241 v.; ozywila mie, Wacł. 25 v.; mō vczeszyła sō, Flor. 118, 49; mye vczeszyła sō, Puł. 241 v.; mie ucieszyla iest, Wacł. 25 v.; nauczy mō, Flor. 118, 65; mye, Puł. 243 r.; mie, Wacł. 27 v.; vszmerzył ges mō, Flor. 118, 73; mye, Puł. 244 r.; poniziles mie, Wacł. 29 r.; wzrzó mō, Flor. 118, 73; vszrzó mye, Puł. 244 r.; wzrzó mie, Wacł. 29 r.; stworszyly gesta mō, Flor. 118, 73; stworzyly yesta mye, Puł. 244 r.; stworzyli mie, Wacł. 29 r.; by vczeszylo mō, Flor. 118, 77; by vczeszylo mye, Puł. 244 r.; abi ucieszilo mie, Wacł. 29 v.; bychó zagubly mō, Flor. 118, 89; aby zagubly mye, Puł. 246 r.; abi*

stracili mie, Wacł. 35 r.; mōdra ges mō wezynyl, Flor. 118, 97; mye, Puł. 246 v.; mie, Wacł. 35 v.; nade wszystkie weżōne (*sic*) mō, Flor. 118, 97; weżōcze mye, Puł. 246 v. (Wacł. 36 r. nauczaiancse mnie); oszywy mō, Flor. 118, 105; ozywy mye, Puł. 247 v.; oziwi mie, Wacł. 37 r.; ne daway mō potwarzayōczym mō, Flor. 118, 121; nye daway mye potwarzayōczym mye, Puł. 249 r.; nye widaway mie potwarzaianczim mnie, Wacł. 39 r.; ne bōdō potwarzacz mō, Flor. 118, 121; nye bōdō potwarzacz uye, Puł. 249 r.; abi nyepotwarzali mnie, Wacł. 39 r.; wykupy mō, Flor. 118, 129; mye, Puł. 250 v.; naczy mō, Flor. 118, 121; nauczy mye, Puł. 249 v.; nauczi mie, Wacł. 39 v.; nawczy mō, Flor. 118, 129; nauczy mye, Puł. 250 v.; naleśle gesta mō, Flor. 118, 137; nalyeżle yesta mye, Puł. 251 r.; walyz mō, Flor. 118, 145; vslysz mye, Puł. 251 v.; oszywy mō, Flor. 118, 145, 153; ozywy mye, Puł. 252 v. (2 r.); otkupy mō, Flor. 118, 153; odkupy mye, Puł. 252 v.; mōczō mō, Flor. 118, 145; mēcō mye, Puł. 252 v.; oszywy mō, Flor. 118, 153; ozywy mye, Puł. 253 r.; mō nawczycz, Flor. 118, 169; mye nawczycz, Puł. 254 v.; wytargn mō, Flor. 118, 169; mye, Puł. 254 v.; walyzacz mō gest, Flor. 119; wysluchal mye, Puł. 255 r.; wyboyowaly mō, Flor. 128; wybyaly mō, Flor. 128; wybyaly mye, Puł. 262 v. (2 r.); oplaczy za mō, Flor. 137; za mye, Puł. 273 r., Wacł. 137 r.; oszywycz mō, Flor. 137; ozywysz mye, Puł. 273 r.; oswieczisz mye, Wacł. 137 r.; zbawona mō wezynila, Flor. 137; zbawyonym mye wezynny, Puł. 273 r.; zbawiona mye wezynila, Wacł. 137 r.; slussyl (*sic*) ges mō, Flor. 138; skuszyl yes mye, Puł. 273 r.; stworzyl ges mō, Flor. 138; stworzil yes mye, Puł. 273 v.; poznal ges mō, Flor. 138; mye, Puł. 273 r.; podepcō mō, Flor. 138; mye, Puł. 274 r.; trzymacz mō bōdze, Flor. 138; mye, Puł. 274 r.; przyyōl ges mō, Flor. 138; przyyōl yes mye, Puł. 274 v.; skwszy mō, Flor. 138; skusszy mye, Puł. 275 v.; wwedz mō, Flor. 138; wwyedzy mye, Puł. 275 v.; spytay mō, Flor. 138; mye, Puł. 275 v.; wytargn mō, Flor. 139; wyrwy mye, Puł. 276 r.; wibaw mie, Wacł. 9 r.; wytargy mō, Flor. 139; wytargn mye, Puł. 276 r.; wirwi mie, Wacł. 9 r.; strzszy mō, Flor. 139; strzezy mye, Puł. 276 r.; daway mō, Flor. 139; mye, Puł. 276 v.; strzeszy mō, Flor. 140; strzezy mye, Puł. 278 r.; karacz mō bōdze, Flor. 140; karzy mye, Puł. 278 r.; vslysz mō, Flor. 140; vslysz mye, Puł. 277 v.; swarycz mō (bōdze), Flor. 140; swarz mye, Puł. 278 r.; zbaw mō, Flor. 141; zbaw mye, Puł. 279 v.; wslyszy mō, Flor. 142; vslyszy mye, Puł. 280 v.; wodzycz mō bōdze, Flor. 142; wwyedzye mye, Puł. 281 r.; nawczy mō czynycz, Flor. 142; nauczy me, Puł. 281 r.; wytargny mō, Flor. 142, 143 (2 r.); wytargn mye, Puł. 281 r., 282 v., 283 r.; wywol mō, Flor. 142; wyzwol mye, Puł. 282 v.; wezeszyl ges mō, Flor. Isai.; wezeszyl yes mye, Puł. 292 v.; rozgnawal ges sō na mō, Flor. Isai.; na mye, Puł. 292 v.; oszywysz mō, Flor. Isai. sec.; ozywysz mye, Puł. 294 r.; przestrzygl mō, Flor. Isai. sec.; mye, Puł. 293 v.; dokonasz mō, Flor. Isai. sec. (2 r.); do-
kōnasz mye, Puł. 293 v., 294 r.

W psalterzu Floryjańskim myó, w Puławskim zaś mye: smer⁵ czy ne dayl myó, Flor. 117; mye, Puł. 235 r.; oszywy myó, Flor. 118; a zywy mye, Puł. 238 v.; ozyw mie, Wacł. 7 r.; przewedzy myó, Flor. 118; mye, Puł. 239 v.; powiedz mie, Wacł. 23 v.; trzy-malo myó, Flor. 118, 49; mye, Puł. 241 v.; mie, Wacł. 26 v.; na-vczy myó, Flor. 118, 57; mye, Puł. 242 v.; mia, Wacł. 27 v.; ob-wyózaly só myó, Flor. 118, 57; obwyózaly mye, Puł. 242 v.; opletly só mnie, Wacł. 27 r.; navczy myó, Flor. 118, 65; mye, Puł. 243 v.; mie, Wacł. 28 r.; oszywyl ges myó, Flor. 118, 89; mye, Puł. 246 r; mnye, Wacł. 35 r.; przymy myó, Flor. 118, 113; przymy mye, Puł. 248 v.; przygymy mie, Wacł. 38 r.; przewedzy myó, Flor. 138; mye, Puł. 274 r.

We Floryjańskim mó, a w Puławskim me: vczesysz mó, Flor. 118, 81; vczyeszysz me, Puł. 245 r.; vcze-sis me, Wacł. 33 v.; oszy-wysz mó, Flor. 142; ozywysz me, Puł. 281 r.; wytargny mo (pro: mó), Flor. 143; mye, Puł. 283 r.

W psalterzu Floryjańskim spotykamy dwa razy formę mnó jako accusativus, trzeboby ją więc czytać mńe, lecz tak samo pisze się za-wsze instrumentalis mną: oszywy mnó, Flor. 118, 145. (Puł. 252 r. ozywy mye); rócze twoy gospodnye wczynylesta mnó, Flor. 118, 73; mye, Puł. 243 v.; mie, Wacł. 29 r.

W psalterzu Puławskim, jak z wyżej przytoczonych przykładów okazuje się, bardzo widoczne już jest dążenie do zatraty rynezm w tej formie. Prócz kilku bowiem z początku przytoczonych przykładów, w któ-rych wyraźną jest samogłoska nosowa w końcówce, znajdujemy już tylko te podobne: myę vczyn, Puł. 19 r.; me vzin, Flor. 11; myę, Puł. 25 v.; napelnisz me, Flor. 15; porzuczywszy myę, Puł. 27 r.; me, Flor. 16; gysz myę trudzyly. Puł. 27 r.; me, Flor. 16; przy-yeły myę, Puł. 27 r.; wsoli só me, Flor. 16; zastapyły myę sydla, Puł. 28 v.; zastópila só me sidla, Flor. 17; myę ogardnęło, Puł. 41 r.; ogarnóli me, Flor. 21; wwyodlesz myę, Puł. 41 r.; wwodl ies me, Flor. 21; zbaw myę, Puł. 41 v.; zbaw me, Flor. 21; wibawilesz mie, Wacł. 31 r.; wy-sluchal myę, Puł. 42 r.; wisluszał iest me, Flor. 21; sędzy myę. Puł. 48 r.; sódzi me, Flor. 25; skryl myę, Puł. 50 v.; scrił me, Flor. 26; chezał myę, Puł. 85 v. (chezał mne, Flor. 40); aby kto myę wvyeszyelyl, Puł. 136 v. (Flor. 68. iensze bi wveselil); na myę szly gnyewowye, Puł. 176 r.; o na-stoyóczych na myę, Puł. 245 r. (Flor. 118, 81. o nasczygayóczych mye; Wacł. 33 v. od przesladuianczich mnie); nastaly na myę, Puł. 245 v. (Flor. 118, 81. gonyly só mye; Wacł. 34 r. przesladowali só mnie); nastoyóczy na myę zloszezi, Puł. 252 r. (Flor. 118, 145. po-scygayócz mne lychoty); nye mogly smyę (sic), Puł. 262 v. (Flor. 128. ne mogly mne ostaczy); pod myę, Puł. 282 v. (Flor. 143. pod mne).

W obu psalterzach rynezm ginie: me, zbaw me, Flor. 30; wy-zwol me, Puł. 56 v.; cze iesta me przewedle, Flor. 42; yesta mye odwyedlye, Puł. 88 r.; móócył me, Flor. 55; móczył me, Puł. 111 v.; zbawona me vzin, Flor. 68; zbawyonym me vczyn, Puł. 134 r.; wi-

sluchay me, Flor. 68; vslysz me, Puł. 135 v.; vsliszał me iest, Flor. 76; wysluchal me, Puł. 152 r.; wezwal ies me, Flor. 80; wzywales me, Puł. 165 v.; kto me przewedze, Flor. 107; me, Puł. 219 v. *Nadto*: pomazal me, wzól me, Flor. prol.: *mye*, wyadóczim *mye*, Flor. 86; wyedzóczym *mye*, Puł. 174 r.; vslysz *mye*, Flor. 107, Puł. 219 v.; zbawyl *mye*, Flor. 114; zbawyl yest *mye*, Puł. 231 v.; ozyuy *mye*, Flor. 118, 81. (Puł. 245 v. *brak*); oziw mie, Wacł. 34 r.

We Floryjańskim me, w Puławskim me: me mófczo, Flor. 3; *mye* móczó, Puł. 4 r.; zbawona me vezin, Flor. 3; zbaw *mye*, Puł. 4 v., Wacł. 118 v.; prziiól me, Flor. 3; przyiól *mye*, Puł. 4 v.; postawil ies me, Flor. 4; postawylesz *mye*, Puł. 6 r.; odprowadz me, Flor. 5; prowadz *mye*, Puł. 7 r.; swarz me, Flor. 6; *mye*, Puł. 8 v.; vzdrow me, Flor. 6; *mye*, Puł. 8 v.; kazni me, Flor. 6; *mye*, Puł. 8 v.; zbawona me vezin, Flor. 6, 7, 17; *mye*, Puł. 9 r., 10 r., 30 v.; wibav me, Flor. 7; vchoway *mye*, Puł. 10 r.; sódzi me, Flor. 7; sedzy *mye*, Puł. 11 r.; zaminasz me, Flor. 12; zapomynasz *mye*, Puł. 20 v.; uslisz me, Flor. 12; vslysz *mye*, Puł. 20 v.; schoway me, Flor. 15; zachoway *mye*, Puł. 24 r.; nagabali só me, Flor. 15; nagabaly *mye*, Puł. 25 r.; strzeszy me, Flor. 16; strzeszy *mye*, Puł. 26 v.; zaszczicy me, Flor. 16; schoway *mye*, Puł. 26 v.; obatópili só me, Flor. 16; obatópily *mye*, Puł. 27 r.; zamóczyly só me, Flor. 17; zamóczyly *mye*, Puł. 28 v.; witargl me, Flor. 17; *mye*, Puł. 30 r.; wzól iest me, Flor. 17; wszył *mye*, Puł. 30 r.; wyól me, Flor. 17; wywyodl *mye*, Puł. 30 r.; chczal me, Flor. 17; *mye*, Puł. 30 v.; wiwodl me iest, Flor. 17; *mye*, Puł. 30 v.; poprawila iest me, Flor. 17; *mye*, Puł. 32 v.; postawaió me, Flor. 17; postawayócz *mye*, Puł. 32 r.; przyióla me, Flor. 17; przygęla *mye*, Puł. 32 r.; me nauczi, Flor. 17; *mye* nauczy, Puł. 32 v.; wyimesz me, Flor. 17; wytargnyesz *mye*, Puł. 33 r.; ostawisz me, Flor. 17; podstawysz *mye*, Puł. 33 r.; posluszal me, Flor. 17; posluchnal *mye*, Puł. 33 r.; powieszisz me, Flor. 17; powysshisz *mye*, Puł. 33 v.; witargnesz me, Flor. 17; *mye*, Puł. 33 v.; oczisycz me, Flor. 18; oczyszczy *mye*, Puł. 35 v.; czemu ies me zostal, Flor. 21; *mye* ostal, Puł. 39 v.; osedli me, Flor. 21; oszyedly *mye*, Puł. 40 v.; widzócz me, Flor. 21; *mye*, Puł. 40 r.; ogarnóli me, Flor. 21; ogardnęly *mye*, Puł. 40 v.; osadla iest me, Flor. 21; obszyadla *mye*, Puł. 41 r.; odwodl me, Flor. 22; dowyodl *mye*, Puł. 43 v.; oprawa me, Flor. 22; *mye* oprawya, Puł. 43 r.; me postawil, Flor. 22; *mye*, Puł. 43 v.; me vczeszila, Flor. 22; *mye*, Puł. 43 v.; nauczy me, Flor. 24; *mye*, Puł. 46 r.; powedzi me, Flor. 24; powyedzy *mye*, Puł. 46 r.; pomny me, Flor. 24; *mye*, Puł. 46 v.; vitargn me, Flor. 24; *mye*, Puł. 47 v.; wijmi me, Flor. 24; odehy *mye*, Puł. 48 r.; zkusi me gospodné y pokusy me, Flor. 25; skuszy *mye* gospodnye y pokussy *mye*, Puł. 48 v.; odkupi me, Flor. 25; *mye*, Puł. 49 v.; mófczó me, Flor. 26; *mye* męczó, Puł. 50 r.; powiszil me, Flor. 26; powyszyl *mye*, Puł. 50 v.; zaszczil me, Flor. 26; *mye*, Puł. 50 v.; przyól iest me, Flor. 26; *mye*, Puł. 51 r.; wisluchay me, Flor. 26; *mye*, Puł. 51 r.; ne ostaway me, Flor. 26; *mye*,

Puł. 51 r.; ostawili sō me, Flor. 26; opuszczyły mye, Puł. 51 r.; ny
 wzgardzay me, Flor. 26; ny odrzuczay mye, Puł. 51 r.; ne daway
 me, Flor. 26; mye, Puł. 51 v.; nawedzi me, Flor. 26; mye, Puł. 51
 v.; nye yednako mye dal, Puł. 52 v. (Flor. 27. pospolu ne dal); ne
 zgubay me, Flor. 27; mye, Puł. 52 v.; zbawil ies me, Flor. 29; zba-
 wylesz mye, Puł. 55 r.; zdrowil ies me, Flor. 29; mye, Puł. 55 r.;
 ogarnōl ies me, Flor. 29; ogardnales mye, Puł. 56 r.; bi me odiōl,
 Flor. 30; by mye odyōl, Puł. 56 v.; me odiōl, Flor. 30; mye odyōl,
 Puł. 56 v.; wiwedzesz me, Flor. 30 (2 r.); mye, Puł. 56 v. (2 r.);
 vkarmisz me, Flor. 30; wzkarmysz mye, Puł. 56 v.; zbawil ies me,
 Flor. 39; odkupyl yesz mye, Puł. 57 r.; szciszōl me, Flor. 30; mye
 vezysnōl, Puł. 57 r.; witargn me, Flor. 30; mye, Puł. 58 r.; gisz sō
 widzeli me, Flor. 30; mye, Puł. 58 r.; zbawona me vezin, Flor. 30;
 mye, Puł. 58 v.; me gonō, Flor. 30; mye nyenasrzą, Puł. 58 v.;
 ogarnōlo me, Flor. 31; mye, Puł. 61 r.; wyimi me, Flor. 31; mye,
 Puł. 61 r.; od odstōpaiōczich me, Flor. 31; mye, Puł. 61 r.; wislusz
 me iest, Flor. 33; vslyszal mye yest, Puł. 64 v.; gisz gonōō me,
 Flor. 34; czo mye gabayō, Puł. 67 r.; pitali sō me, Flor. 34; mye,
 Puł. 68 r.; kusili sō me, Flor. 34; mye, Puł. 68 v.; sōdzi me, Flor.
 34; sędzy mye, Puł. 69 v.; nenawidzeli me, Flor. 34; mye, Puł. 69
 r.; ne ruszay me, Flor. 35; mye, Puł. 71 v.; ne karzi me, Flor. 37;
 mye, Puł. 76 v.; kazny me, Flor. 37; mye, Puł. 77 r.; zostala me,
 Flor. 37; mye, Puł. 77 v.; witargn me, Flor. 38; wytargny mye, Puł.
 80 v.; dal ies me, Flor. 38; dalesz mye, Puł. 80 v.; wisluszasz me,
 Flor. 37; wysluchasz mye, Puł. 78 v.; vsliszal me, Flor. 39; vsly-
 szal mye, Puł. 81 v.; wiwodl me iest, Flor. 39; wywyodl mye, Puł.
 81 v.; ogarnōla sō me zla, Flor. 39; mye, Puł. 83 r.; polapily sō
 me, Flor. 39; mye, Puł. 83 r.; witargl me, Flor. 39; mye, Puł. 83
 v.; wzkrzesi me, Flor. 40; mye, Puł. 85 v.; czemu me mōczisz, Flor.
 41; mye, Puł. 86 v.; me mōczl, Flor. 41; mye mēczy, Puł. 87 v.;
 me mōczō, Flor. 41; mye, Puł. 87 v.; przecz me mōcisz, Flor. 41;
 mye mōczysz, Puł. 87 v.; oteymi me, Flor. 42; mye, Puł. 88 r.; me
 mōczl, Flor. 42; mye mēczy, Puł. 88 r.; sōdzi me bosze, Flor. 42;
 sędzy mye, Puł. 88 r.; przecz ies me odpōdzil, Flor. 42; mye odpē-
 dzyl, Puł. 88 r.; przecz me mōczisz, Flor. 42; mye, Puł. 88 v.; ne
 zbawi me, Flor. 43; mye, Puł. 89 v.; wzowi me, Flor. 49; mye, Puł.
 101 v.; poczyczy me, Flor. 49; mye, Puł. 102 v.; oczisci me, Flor. 50;
 mye, Puł. 103 v.; miō, K. Świdz.; omiy me, Flor. 50; mye omyy,
 Puł. 103 r.; mō omyy, K. Świdz.; poczōla me, Flor. 50; poczōla
 mye, Puł. 103 v.; mō, K. Świdz.; ocropisz me, Flor. 50; okropy
 mye, Puł. 104 r.; okropisz miō, K. Świdz.; omiesz me, Flor. 50;
 zmyes mye, Puł. 104 r.; zmigesz mō, K. Świdz.; zbaw me, Flor. 50;
 mye, Puł. 104 v.; miō, K. Świdz.; szcwidzi me, Flor. 50; mye, Puł.
 104 v.; stvirdzi miō, K. Świdz.; potwierdzy mia, Wacł. 9 r.; zba-
 wona me vezin, Flor. 53; mye, Puł. 107 v.; mie, Wacł. 2 v.; zbaw
 me, Flor. 53; sędzy mye, Puł. 108 r.; szādzy mya, Wacł. 2 v.; wi-
 targl ies me, Flor. 53; wytargl yes mye, Puł. 108 v. (Wacł. 3 r.

wichwaczyles mnie); wisluszay me, Flor. 54; wysluchay mye, Puł. 108 v.; me zbawona vezinil, Flor. 54; mye, Puł. 109 v.; pocrii so me, Flor. 54; pokryly mye, Puł. 109 r.; bobi me bil poelól, Flor. 54; mye, Puł. 109 v.; zdeptali sô me, Flor. 55; zdeptaly mye, Puł. 111 v.; zbawil me, Flor. 54; zbawy mye, Puł. 110 r.; podeptal me, Flor. 55; mye, Puł. 111 v.; wywolil me, Flor. 56; wyzwolyl mye, Puł. 113 r.; wibaw me, Flor. 58; zbaw mye, Puł. 116 r.; wibaw mie, Wacł. 9 v.; witargn me, Flor. 58 (2 r.); mye, Puł. 116 r. (2 r.); wyrwi mie, Wacł. 9 r. (2 r.); zbaw me, Flor. 58; mye, Puł. 116 r.; wizwol mie, Wacł. 9 r.; przeydze me, Flor. 58; przedzy mye, Puł. 117 r.; wisluchay me, Flor. 59; vslysz mye, Puł. 118 v.; powiszil ies me, Flor. 60; mye, Puł. 119 v.; przewodil ies me, Flor. 60; mye, Puł. 119 v.; gaszczilil (sic) ies me, Flor. 63; zaszczyczyl yes mye, Puł. 124 r.; iadla me, Flor. 68; yadla mye, Puł. 135 r.; pogrózil me, Flor. 68; mye, Puł. 134 v.; me nenauidzeli, Flor. 68; mye, Puł. 134 v.; witargn me, Flor. 68; mye, Puł. 135 v.; wisluszay me, Flor. 68; wysluchay mye, Puł. 136 r.; ani me poszyray, Flor. 68; mye, Puł. 136 r.; wisluchay me, Flor. 68; mye Puł. 136 r.; wiwol me, Flor. 68; wyzwol mye, Puł. 136 r.; nena-rzely me, Flor. 68, 85; mye. Puł. 136 r., 173 v.; ne pogrószay me, Flor. 68; mye, Puł. 136 r.; witargn me, Flor. 68; mye, Puł. 136 v.; napawali me, Flor. 68; mye, Puł. 136 v.; mółczô me, Flor. 68; mółczô mye, Puł. 136 v.; wytargn me, Flor. 70; mye, Puł. 139 r.; zwol me, Flor. 70; wyzwol mye, Puł. 139 r.; zbaw me, Flor. 70; mye, Puł. 139 v.; mya, Wacł. 98 r.; wimi me, Flor. 70; wymy mye, Puł. 139 v.; me vezinil, Flor. 70; mye, Puł. 139 v.; ne porzuczay me, Flor. 70; nye odrzuczay mye, Puł. 140 r.; neostaway me, Flor. 70; mye, Puł. 140 r.; nauczil ies me, Flor. 70; nauczilesz mye, Puł. 141 r.; sziwyl ies me, Flor. 70; zwyyl yes mye. Puł. 141 v. (Klem. mnye); vweselil ies me, Flor. 70; vczyeszyl yes mye, Puł. 141 v.; przyól ies me, Flor. 72; mye, Puł. 146 r.; przewodzil ies me, Flor. 72; przewyodil yes mye, Puł. 146 r.; bôdzeszli me sluszacz, Flor. 80; mye sluchacz, Puł. 165 v.; wisluszay me, Flor. 85; wysluchay mye, Puł. 172 r.; wysluszal ies me, Flor. 85; vslyszal yes mye, Puł. 172 v.; przewedzi me, Flor. 85; odprowadz mye, Puł. 172 v.; vczesiszyl ies me, Flor. 85; vczyeszyl yes mye, Puł. 173 v.; ogarnôly me, Flor. 87; ogardnely mye, Puł. 176 v.; wezwal me, Flor. 88; mye, Puł. 179 r.; zbawil me, Flor. 90; mye, Puł. 184 r.; cochal me, Flor. 91; kochal yes mye, Puł. 185 v.; kusili sô me, Flor. 94; kuszyly mye, Puł. 190 v.; mye kuszili, Wacł. 117 r.; wisluchay me, Flor. 101; vslysz mye, Puł. 198 r.; przitrôczil ies me, Flor. 101; przytrôczylesz mye, Puł. 199 r.; wyboyowaly mye, Flor. 108; wybyly mye, Puł. 220 v.; zbaw me, Flor. 108; zbaw mye, Puł. 222 v.; wydzely sô me, Flor. 108; mye, Puł. 223 r.; wslyszal ges me, Flor. 117; mye, Puł. 235 r.; powyszyla me, Flor. 117; mye, Puł. 234 v.; kasznyl me, Flor. 117; mnye, Puł. 235 r.; zbawona me wczyn, Flor. 117; mye, Puł. 235 v.; nawcz me, Flor. 118; nauczy mye, Puł. 238 v.; mie, Wacł. 7 v.; oszywy me, Flor. 118; mye, Puł. 240 r.; oziw mie, Wacł. 24 r.; strawly sô me, Flor. 118, 81; do-

skoynczaly mye, Puł. 245 v.; mie nye strawili, Wact. 34 r.; me wczyn, Flor. 118, 89, 145; mye wczyn, Puł. 246 r., 251 v.; zbaw mię, Wact. 35 r.; zwandlmy me wczynila, Flor. 118, 137; mye, Puł. 250 v.; vslyszy me, Flor. 137; wysluchay mye, Puł. 272 v.; yslysis (*sic*) mye, Wact. 136 v.; przeszli sō me, Flor. 17. (Puł. 30 v. vspyeszyly szye przedemną); przepasal ies me, Flor. 17. (Puł. 32 v. przepasalesz); mncisz me, Flor. 17. (Puł. 33 v. my dayesz pomsty); bōdze nasladowacz me, Flor. 22. (Puł. 44 r. zamnō poydze); nenasrzeli sō me, Flor. 24. (zawydzely mnye, Puł. 47 v.); ne ostaway me, Flor. 37. (Puł. 79 r. mnye); stwirdzil ies me, Flor. 40. (Puł. 85 v. stwyerdzyl yes); przecz ies zapomnal me, Flor. 41. (Puł. 87 r. mnye); iensze me nenawidzal, Flor. 54. (Puł. 110 r. yenze nyenawydzial); podpomgl me, Flor. 85, 93. (Puł. 173 v. my, 189 r. mnye); podpomosz me, Flor. 93. (Puł. 189 r. pomoglo mnye); czo mye męczō, Puł. 43 v. (Flor. 22. gisz mōczō); sluchayczye mye, Puł. 65 v. (Flor. 33. mne; vczyōzayō mye, Puł. 77 r. (Flor. 37. nademnō); nye odrzuczay mye, Puł. 104 r. (Flor. 50. mne), K. Świdz. mō, Wact. 9 r. nie oddalay mie); baczy mye, Puł. 108 v. (Flor. 54. rozumey mene); aby mye nyczapamyętaly, Puł. 117 r. (Flor. 58. bi negdi ne zapomnal); zamōczyly mye, Puł. 176 r. (Flor. 87. brak); powyedse mye, Puł. 301 v.; mye rozgnyewaly, Puł. 304 v.; nyenawydzely mye, Puł. 307 r. *Bardzo często, szczególnież w psalterzu Floryjańskim, używana bywa w znaczeniu accusativu forma genetivu. Przykłady z obu psalterzy zamieściłem przy genetivie. Tamże obacz formy accusativu, którym w drugim psalterzu odpowiada forma genetivu. Prof. Nehring (Archiv f. sl. Ph. V. 242) zauważył, że formy z rynezmen mię, cię, się, w psalterzu Puławskim tak jak we Floryjańskim, bywają używane przeważnie przy prepozycyjach, przy słowach zaś znajdując się częściej formy mie, cie, sie.*

§. 279. *Instrumentalis*: nademnō, Flor. 4, Puł. 5 r., Flor. 25, Puł. 49 v., Flor. 26, 29 (2 r.), 34 (2 r.), 40 (3 r.), 50, 56 (2 r.), 68 (2 r.), 85 (3 r.), 87, 118, 118, 129, Puł. 51 r., 55 r., 56 r., 69 r., 69 v., 84 v., 85 v. (2 r.), 103 r., 113 r. (2 r.), 135 r., 136 r., 172 r., 173 r., 173 v., 175 r., 239 r., 250 r.; nademnō, Flor. 141. (Puł. 279 v. na mye); vczōszily se nademnō, Flor. 37. (Puł. 77 r. vczyōzayō mye); bychō nyegdy nyewyeszyelyly szye nademnō, Puł. 78 v. (Flor. 37. bichō nekedi nadweszelili mne); nadmnō, Flor. 118, 57; nademnō, Puł. 242 r., Wact. 26 r.; przedemnō, Flor. 72, Puł. 142 v.; przedōmnō, Flor. 118; przedemnō, Puł. 238 r. (Wact. 6 r. odemnie); semnō, Flor. 33, 37, 49, 54 (2 r.), 68, 93, 100, 108, Puł. 64 v., 78 r., 101 v., 110 r. v., 136 v., 188 v., 197 v., 222 v.; vczinil miloserdze swoje se mnō, Flor. 30. (Puł. 59 r. mnye); zamnō poydze, Puł. 44 r. (Flor. 22. nasladowacz me).

Z podwojonym znakiem օ tylko w psalterzu Floryjańskim: nademnō, 30, 35. (Puł. 111 v. nademnō). *Nadto*: ty czlowecze yeden semnō, Puł. 110 r. (Flor. 54. iedney misli); przedemnō, Puł. 180 r. (Flor. 88. w obsarzeniu moiem); podemnō, Puł. 301 r.

Końcówka wyrażona znakiem o: nademno, Flor. 37. (nademno, Puł. 77 r.); semno, Flor. 85. (semno, Puł. 173 v.); nademno, Puł. 8 v. (Flor. 6. nademno); nademno, Puł. 243 v. (Flor. 118, 65. nademno; Wacł. 28 r. nademna); przedemno, Puł. 78 v. (Flor. 37. w obeszrenu moiem).

W psalterzu Puławskim mna: nademną, Puł. 14 v., 20 v., 47 v., 60 r.; nademno, Flor. 9, 12, 24, 31; vspyeszly szye przedemną, Puł. 30 v. (Flor. 17. przeszli sō me); przedemną, Puł. 31 r., 43 v. (Flor. 17, 22. w obeszrenu moiem); podemno, Flor. 17; podemną, Puł. 32 v. *Por.* welyczył ges nademna wszytko ymō swōte twoge, Flor. 137. (Puł. 272 v. wyelyczył yes nadewstko ymyę szwyęte twoye).

Locativus: we mne, Flor. 16, 37, 38, 50, 54, 55, 84, 108, 138, 142; we mnye, Puł. 26 r., 77 v., 80 r., 104 r. (Wacł. 116 v.), Puł. 109 r., 112 v., 171 r., 222 v., 275 v., 280 r.; we mnye, Puł. 57 v. (Flor. 30. w gnewe, *w Puł. więc błęd przepisywacza, por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 219*); we mne spewachō, Flor. 68; o mnye spyewaly, Puł. 135 v.; o mne, Flor. 39; o mnye, Puł. 82 v.; pocznye o mnye, Puł. 84 r. (Flor. 39. czōsti iest mne).

W obu psalterzach mnye: we mnye, Flor. 102, Puł. 201 r.; we mnie, Wacł. 10 r. (Witt. wnutrz mne).

§. 280. *Pluralis. Nominativus*: my wstali iesmi, Flor. 19; my wstaly, Puł. 37 r.; my wzowemy, Flor. 19; my wzowyem, Puł. 37 r.; my szalosciwi bili, Flor. 34; my nyelyubyezlywy byly, Puł. 68 r.; my swyzwoleny gesm, Flor. 123; my yesmy wyzwolyeny, Puł. 259 r.; my za prawdō lud twoy, Flor. 78; ale my lyud twoy, Puł. 162 v.; a mi lud iego, Flor. 94; my lyud pastwy yego, Puł. 190 r.; mi lyud iego, Wacł. 108 v.; on czy vczynyl nas a nye my nas, Puł. 196 r. (Flor. 99. ane oni (*pro*: mi) nas, *por. Nehring, Archiv f. sl. Ph. V. 233*); my gysz szywy geszmy, Flor. 113; my gisz zywy yesmy, Puł. 230 v.

Genetivus: s nas, Flor. 2; z nas, Puł. 2 v.; od nas, Flor. 11, Puł. 19 v.; wisluszay nas, Flor. 19; vslysz nas, Puł. 37 v.; wislu-, chay nas, Flor. 64, Wacł. 9 v.; vslysz nas, Puł. 126 v.; dla nas; Puł. 134 r.; nas ne pozna, Flor. 73; nas nye pozna, Puł. 148 r., nas mewali sō nas, Flor. 79; z nas, Puł. 163 v.; od nas, Flor. 84. Puł. 170 v.; od nasz, Wacł. 68 v.; od nas, Flor. 103. (Puł. 206 r; *brak*); pomny naas gospodne, Flor. 105; pomny nas boze, Puł. 211 r. pomnal gest nas, Flor. 113; pomnyal yest nas, Puł. 230 r.; pomnal nasz, Flor. 135; pomnyal nas, Puł. 270 v.; ne dal gest nas, Flor. 123; nye dal nas, Puł. 259 r.

Dativus: nam, Flor. 4, Puł. 5 v.; zwastowali nam, Flor. 43; nam, Puł. 89 r.; wibrat iest nam, Flor. 46; nam, Puł. 95 v.; nan (*sic pro*: nam) se bōdō smacz, Flor. 51; bōdō szye nam szmyacz, Puł. 106 r.; slutowal ies se nam, Flor. 59. (Puł. 118 r. nad namy); iay nam, Flor. 59, 84, Puł. 119 r., 171 r.; bļogosław nam, Flor. 66, Puł. 129 r.; vczyni nam, Flor. 67; vczyny nam, Puł. 132 r.; powadali

só nam, Flor. 77; powyadaly nam, Puł. 154 r.; dasz nam, Flor. 79, Puł. 163 v.; gniewacz se bódzesz nam, Flor. 84; nam, Puł. 171 r.; vtoka vczinil ies se nam, Flor. 89; nam, Puł. 182 r.; czynyl nam, Flor. 102, Puł. 202 r.; odplacył nam, Flor. 102; nam, Puł. 202 r.; day nam, Flor. 107, Puł. 220 r.; ne nam gospodne ne nam, Flor. 113; nye nam gospodnye nye, Puł. 229 r.; blogoslawyl gest nam, Flor. 113. (Puł. 230 r. nas); pomozy nam, Puł. 91 v. (Flor. 43. wzpomozil nas); pene poycze nam, Flor. 136; nam, Puł. 271 r.; oplacył gys nam, Flor. 136; odplacył yes nam, Puł. 271 v.; pokazy nam, Flor. 79. (Puł. 164 v. pokazy); xpus nam ... wszystko dobre daye, Puł. 115 v.; nam krolewstwa wzyawya, Puł. 169 r.; nam mylosierdze swoye ... raczy pokazacz, Puł. 170 v.; pomozy nam boze, Puł. 162 r. (Flor. 78. podpomozil nas); pokaszil nam, Flor. 84; vkasz nam, Puł. 171 r.; vkasz nam, Wacł. 69 r.; vspyeszycze knam, Puł. 162 r. (Flor. 78. przydó nas).

§. 281. *Accusativus. Właściwej formy accusativu odpowiadającoj starosłowiańskiemu мы w obu psalterzach nigdzie już nie znajdujemy. Forma ta jest zastąpiona przez formę genetivu nas: na nas, Flor. 4, Puł. 5 v.; za nas, Puł. 4 r.; by nas ozwył, Puł. 4 r.; kristolus nas oszwycza, Puł. 20 r.; za nas vmęczy, Puł. 24 r.; naucza nas, Puł. 76 v.; zbawyl nas, Puł. 88 v.; nenaszróczich nas osromoczil ies, Flor. 43; nyenaszrzyjące nas, Puł. 89 v.; od vdróczaióczich nas, Flor. 43; od męczóczich nas, Puł. 89 v.; zbawil ies wem nas, Flor. 43; zbawyl wem yes nas, Puł. 89 v.; na nas, Flor. 43, Puł. 89 v.; polozil ies nas, Flor. 43; nas, Puł. 90 r.; rozprosził ies nas, Flor. 43; rosprosził yes nas, Puł. 90 r.; nenaszryly nas, Flor. 43; nyenaszryly nas, Puł. 90 r.; osromoczil ies nas, Flor. 43; nas, Puł. 90 r.; dal ies nas, Flor. 43; nas, Puł. 90 r.; polozil ies nas, Flor. 43; polozyl yes nas, Puł. 90 v.; poeril iest nas, Flor. 43; pokrył yesť nas, Puł. 91 r.; prziszlo iest na nas, Flor. 43; weszlo yesť na nas, Puł. 90 v.; vsmerzil ies nas, Flor. 43; nas, Puł. 91 r.; zbaw nas, Flor. 43; odkupy nas, Puł. 91 v.; naleził nas, Flor. 45; nalyeszly nas, Puł. 94 v.; pod nas, Flor. 46, Puł. 95 v.; oprawacz nas, Flor. 47; oprawyacz nas, Puł. 97 v.; odpódził ies nas, Flor. 59 (2 r.); odpędził yes nas, Puł. 118 r., 119 r.; zkazil ies nas, Flor. 59; skazyl yes nas, Puł. 118 r.; napogil ies nas, Flor. 59; napoył yes nas, Puł. 118 v.; prziwedze zamóczaiócze nas, Flor. 59; nas, Puł. 119 v.; kusil ies nas, Flor. 65; nas, Puł. 127 v.; Xlogoslaw (sic) nas, Flor. 66; blogoslaw nas, Puł. 129 v.; wizwol nas, Flor. 78; wyzwol nas, Puł. 162 r.; obroczil nas, Flor. 79 (2 r.), 84; obroczy nas, Puł. 163 r., 163 v., 170 v.; nawroczil nas, Wacł. 11 v., 68 v.; zbawoni vczinil nas, Flor. 79; zbawiony vczynyl nas, Puł. 163 r.; nas vsmerzil, Flor. 89; nas vsmyerzal, Puł. 183 v.; polozil ies nas, Flor. 79; polozylez nas, Puł. 163 v.; karmicz bódzesz nas, Flor. 79; nas, Puł. 163 v.; obrocy nas, Flor. 79; obroczy nas, Puł. 164 v.; ossiwił nas, Flor. 79, 84; osywysz nas, Puł. 164 v., 171 r.; za nas, Puł. 174 v.; mylosierdzym nas ranym pozdrowyl, Puł. 181 v.; nas vsme*

rał, Flor. 89; nas vsmyerszał, Puł. 183 v.; vczinił nas, Flor. 94; vczynyl nas, Puł. 190 r.; nas, Wacł. 108 v.; on vczinił nas ane oni nas, Flor. 99; onczy vczynyl nas a nye my nas, Puł. 196 r.; stwo-rzył nas, Puł. 196 r.; nawyedzy nas, Flor. 105; nawyedzy nas, Puł. 211 r.; sberzy nas, Flor. 105; zbyerzy nas, Puł. 214 v.; zbawony vczyn nas, Flor. 105, Puł. 214 v.; opódzyl yesz nas, Flor. 107; od-pędzyl nas, Puł. 220 r.; poszarby nas, Flor. 123; pozarlaby byla nas, Puł. 258 v.; na nas, Flor. 123 (2 r.), Puł. 258 v. (2 r.); bychó polknały nas, Flor. 123; polknglyby nas, Puł. 258 v.; odkvpil nas, Flor. 135; odkupyl nas, Puł. 270 v.; pytały nas, Flor. 136, Puł. 271 r.; odwedly nas, Flor. 136; odwyedly nas, Puł. 271 r.; wodly naz, Flor. 136; wyedly nas, Puł. 271 r.; nas tako zbawyl, Puł. 52 r.; nas od zlych bronny, Puł. 287 v.; na nas, Puł. 64 r. (Flor. 32. nad namy); mnyano nas, Puł. 91 v. (Flor. 43. mnimany iesmi); wzpo-moszi nas, Flor. 43. (Puł. 91 v. pomocy nam); podpomoszi nas, Flor. 78. (Puł. 162 r. pomocy nam); przemogly na nas, Puł. 125 r. (Flor. 64. nad nami); blogosław nas, Puł. 129 v. (Flor. 66. brak); wwyodl ies nas w szydło, Puł. 127 v. (Flor. 65. wwodl ies w sydło); na nas, Puł. 183 v. (Flor. 89. nad nami; Wacł. 15 v. nad namy); na-pomynayó nas, Puł. 210 v., 218 v.; napomynayócz nas, Puł. 262 r., 283 v.; przeydó nas, Flor. 78. (Puł. 162 r. vspyeszycze k nam); blo-goslawyl yest nas, Puł. 230 r. (Flor. 113. nam).

Instrumentalis: s namy, Flor. 45 (2 r.), Puł. 95 r., 95 v.; nad namy, Flor. 116, 122, 233 r., 258 r. (Wacł. 91 v. nademna); nad nami, Flor. 66 (2 r.); nad namy, Puł. 129 r. (2 r.); medzy namy, Flor. 123; myedzy namy, Puł. 258 v.; opyekacz szye będzie namy, Puł. 96 v.; nad namy, Flor. 32. (Puł. 64 r. na nas); slyutowal yes szye nad namy, Puł. 118 r. (Flor. 59. slutowal ies se nam); prze-mogla se nad nami, Flor. 64. (przemogly na nas, Puł. 125 r.); nad namy, Puł. 204 v. (Flor. 103. nad nymy; Witt. nad nimi); s namy, Puł. 260 r. (Flor. 125. s wamy).

Locativus: czso vczinił ies w nas, Flor. 67; czo yes vczynyl w nas, Puł. 133 r. (*quod operatus es in nobis*); gospodzyn byl w nas, Flor. 123, Puł. 258 v.

§. 282. *Zaimek osoby drugiej. Singularis. Nominativus. W obu psalterzach* ty: Flor. 3, Puł. 4 r., Wacł. 118 v., Flor. 8, 15, 24, 37, 58, 64, 67, 70, 73 (2 r.), 75 (2 r.), 76, 81, 82, 85, 88 (4 r.), 91, 92, 98, 101 (4 r.), 107, 108, Puł. 12 v., 24 r., 46 r., 78 v., 116 v., 125 r., 131 r., 139 v., 148 v. (2 r.), 151 r. (2 r.), 153 r., 167 r., 169 r., 172 v., 177 v. (2 r.), 179 r., 180 r., 186 r., 187 r. (ti, Wacł. 124 r.), 195 r., 199 r. (2 r.), 200 v. (2 r.), 220 r., 223 r.; ty, Flor. 113, 117 (2 r.), 118, 118, 65, 97, 113, 131, 138 (4 r.), 139, 141 (2 r.), 144 (2 r.), Isai sec., Puł. 228 v., 235 v., 236 r. v., 243 r., 247 r., 248 r. (Wacł. 28 r., 36 r., 38 r. ti), 265 r., 273 v. (2 r.), 274 r. (2 r.), 274 v., 276 v., 279 r. (2 r.), 285 v. (2 r.), 294 r.; yegoszesz ty vderzyl, Puł. 137 r. (Flor. 68. iegosz iesz vde-rzyl); ty yesz pop, Puł. 224 v. (Flor. 109. yes pop).

W psalterzu Floryjańskim ti, a *w Puławskim* ty: ti, Flor. 2, 6, 21, 22, 26, 30 (3 r.), 31 (2 r.), 38, 39 (4 r.), 40, 42, 43, 49 (2 r.), 54, 58, 59, 60, 68 (2 r.), 69, 70 (3 r.), 73 (5 r.), 84, 85 (3 r.), 88 (2 r.), 89, 90 (2 r.), 93, 96, 98 (2 r.); ty, Puł. 3 r., 8 v., 40 r., 43 v., 51 r., 56 v., 57 r., 58 r., 60 v. (2 r.), 80 v., 82 r., 82 v., 83 r., 84 r., 85 v., 88 r., 89 v., 102 r. (2 r.), 110 r., 116 v., 119 r., 120 r., 134 v., 136 v., 139 r., 139 v. (Wacł. 98 v. thy), 139 v., 140 r., 148 r. (2 r.), 148 v. (3 r.), 172 r., 172 v., 173 r., 177 v., 178 v., 182 r., 184 r., 184 v., 188 v., 193 r., 195 r., 195 v.; ti, Flor. 21 (2 r.), 54; thy, Puł. 40 v., 41 v., 111 r.

Genetivus. W obu psalterzach czebe: szulayó (sic) czebe, Flor. 68; szukayó czebe, Puł. 135 r.; poszrod czebe, Flor. 134; poszrod czebe, Puł. 268 r.; ne zpomenó czebe, Flor. 136; nye wspomnyenó czebe, Puł. 271 v.; ot czebe, Flor. 138; od czebe, Puł. 274 v.; krome czebe, Flor. Ann., Puł. 295 r.

We Floryjańskimi czebe, *w Puławskim* czyebye: czebe pomnal, Flor. 68; czyebye wspomnyenal, Puł. 9 r. (*w znaczeniu accusativi*); czebe, Flor. 9; szukayóczich czyebye, Puł. 14 v.; szukalo iest czebe, Flor. 26; czyebye, Puł. 51 r.; boióczim se czebe, Flor. 30; czyebye, Puł. 59 r.; v czebe, Flor. 21, 35, 38; v czyebye, Puł. 42 r., 71 r., 81 r.; pomnecz bódó czebe, Flor. 41; czyebye, Puł. 87 r.; anismi zapomneli czebe, Flor. 43; czyebye, Puł. 91 r.; boióczim se czebe, Flor. 59; czyebye, Puł. 118 v.; szódala czebe, Flor. 62; zódala czyebye, Puł. 122 v.; czakaió czebe, Flor. 68; czyebye, Puł. 135 r.; v czebe, Flor. 72; v czyebye, Puł. 146 r.; od czebe, Flor. 72; przez czyebye (*w znaczeniu accusativi*), Puł. 146 r.; gisz se oddalaió od czebe, Flor. 72; od czyebye, Puł. 146 v.; odstópaió od czebe, Flor. 72; czyebye odstópayó, Puł. 146 v.; od czebe, Flor. 83; od czyebye, Puł. 169 v.; ne przecladaly czebe, Flor. 85; nye stawyly czyebye, Puł. 173 r.; w poszrod czebe, Flor. 115; czyebye, Puł. 232 v.; boyóczych se czebe, Flor. 118, 57; czyebye, Puł. 242 v.; czebie, Wacł. 27 r.; gysz se boyó czebe, Flor. 118, 73; czyebye, Puł. 244 r.; czebie, Wacł. 29 r.; boyóczy só czebe, Flor. 118, 73; czyebye, Puł. 244 v.; czebie, Wacł. 30 r.; gen czebe strzesze (sic), Flor. 120; yen czyebye strzecz bédze, Puł. 256 r.; strzeze czebe, Flor. 120; czyebye, Puł. 256 r.; bódze strzdz czebe, Flor. 120; czyebye, Puł. 256 v.; v czebe, Flor. 129; v czyebye, Puł. 263 v.; u czebie, Wacł. 19 r.

W psalterzu Puławskim inna pisownia téj formy: od czebe, Flor. 20; od czyebie, Puł. 38 r.; szukaióczy czebe, Flor. 39; czebie, Puł. 83 v.; pomnyal yesm czebie, Puł. 123 r. (Flor. 62. pamóczen iesm bil cze); czebe ne znaly, Flor. 78; czebie nyznayó, Puł. 161 v.; weszrod czebe, Flor. Isai.; weszrod czebie, Puł. 293 r.; ne odchodzimi od czebe, Flor. 79; od czyebe, Puł. 164 v.; zapomnaly czebe, Flor. 136; czyebe, Puł. 271 r.; ot czebe, Flor. 138; od czyebe, Puł. 274 v.; od czebe ne só scryty, Flor. 68. (Puł. 134 v. przed tobó); bichó strzegli czebe, Flor. 90. (Puł. 185 r. aby cze strzegly).

W znaczeniu accusatiu: chwalycz czebe, Flor. Isai sec., Puł. 294 v.; czebe prosyćz, Flor. 5; czyebye prossycz, Puł. 6 v.; rozdrasznił sô czebe, Flor. 5; czyebye, Puł. 7 v.; czebe cirzpal iesm, Flor. 24; czyebye, Puł. 46 r.; chwalycz czebe bôdô, Flor. 25; czyebye, Puł. 49 v.; yesm wezwal czyebye, Puł. 58 v. (Flor. 30. iesm wezwal); corunve czebe czebe, Flor. 102; koronuye czyebye, Puł. 201 v.; koronuge czebie, Wacł. 10 v.; chwalycz czebe, Flor. 113, 117; czyebye, Puł. 230 v., 235 r.; mylvyôczym czebe, Flor. 121; czyebye, Puł. 257 r.; chwalycz bôdô czebe, Flor. Isai.; czyebye, Puł. 292 v.; cochali czebe, Flor. 44; kochaly sô czebye, Puł. 93 r.; chwalcze czebe, Flor. 144; czebie, Puł. 284 v.; ya dzysza porodzył czyebe, Puł. 3 r. (Flor. 2. cze); czyebye będye wyznawal, Puł. 9 r. (Flor. 6. brak); iesm cirzpal czebe, Flor. 24. (Puł. 48 r. cze); witargnô czebe, Flor. 49. (Puł. 102 r. dzie); nenawidzeli czebe, Flor. 82. (Puł. 167 v. cze); wziwaiôczim czebe, Flor. 85. (Puł. 172 v. dzie); przedy czebe, Flor. 87. (Puł. 176 r. vprzedy cze); zaslony czebe, nosicz bôdô czebe, Flor. 90. (Puł. 184 r., 185 r. cze); ogarne czbe (*sic*), Flor. 90. (Puł. 184 r. cze); czyebye proszę, Puł. 52 r. (Flor. 27. ku tobe); chwalycz czebe, Flor. Isai sec. (Puł. 294 v. spowyedacz sze tobie); bogoslaw cobe, Flor. 127. (Puł. 262 r. czy); chalycz bodze cze albo czebe, Flor. 118, 169; czyebye, Puł. 254 v.; czebie, Wacł. 116 r.; bogoslaw czyebye, Puł. 267 r. (Flor. 133. czô); wzowę czyebye, Puł. 272 v. (Flor. 137. czô; Wacł. 136 v. dzie).

§. 283. *Dativus*. *W obu psalterzach* tobe: ymô tobe bog, Flor. 82; ymyę tobe bog, Puł. 169 r.

W psalterzu Floryjańskim tobe, *w Puławskim zaś* tobie: lubo bôdz tobe, Flor. 39; tobie, Puł. 83 v.; swateczic bôdô tobe, Flor. 49; tobie, Puł. 101 r.; pokazal iesm se tobe, Flor. 62; tobie, Puł. 122 v.; tobe wroczone bôdze, Flor. 64; tobie, Puł. 125 r.; ktobe, Flor. 64, 68; ktobie, Puł. 125 r., 135 v.; spewacz bôdze tobe, Flor. 65; tobie, Puł. 127 r.; dam tobe, Flor. 65; tobie, Puł. 128 r.; spowadaye se tobe, Flor. 66 (2 r.); tobie, Puł. 129 r. (2 r.); tobe offerowacz bôdô, Flor. 67; tobie, Puł. 133 r.; kto iest rowen tobe, Flor. 70; rowyen tobie, Puł. 141 r.; kto przeciwi se tobe, Flor. 75; tobie, Puł. 151 r.; rowennik tobe, Flor. 82; rowyen będze tobie, Puł. 167 v.; przeciw tobe, Flor. 82; przeczyw tobie, Puł. 168 r.; kn tobe, Flor. 85 (2 r.); ku tobie, Puł. 172 r. (2 r.); k tobe, Flor. 85, 87, 101; k tobie, Puł. 172 v., 175 v., 198 r.; ne iest rowennik tobe, Flor. 85; nye yest rowyen tobie, Puł. 172 v.; ku tobe, Flor. 87, 90; k tobie, Puł. 176 r., 184 v.; ku tobie, Wacł. 116 r.; azali przistane tobe stolecz lichoti, Flor. 93; aza lpy przy tobie stolecz zloszczy, Puł. 189 r.; gôszcz bôdô tobe, Flor. 107; pyacz będe tobie, Puł. 219 r.; ku tobe, Flor. 118, 145; ku tobie, Puł. 252 r.; czsocz przylosô tobe, Flor. 119; czo przylozô tobie, Puł. 255 v.; csocz dadzô tobe, Flor. 119; tobie, Puł. 255 v.; oplaczy tobe, Flor. 136; tobie, Puł. 271 v.; bôdô gôszcz tobe, Flor. 137; będe pyal tobie, Puł. 272 r.; pyacz banda tobie, Wacł. 136 v.; kv tobe, Flor. 140 (2 r.), 141;

k tobie, Puł. 277 v., 278 r., 279 r.; wolacz bódó kv tobe, Flor. 140; k tobie, Puł. 277 v.; dvsza moga jako szema przs wody tobe, Flor. 142; tobie, Puł. 280 v.; pyacz bódó tobe, Flor. 143; tobie, Puł. 282 v.; blogoslawcze tobe, Flor. 144; tobie, Puł. 284 v.; bódze spowadacz tobe, Flor. Isai sec.; bédze szye spowyadacz tobie, Puł. 294 v.; kto bodoben tobe, Flor. Moy.; kto rowyen tobie, Puł. 297 v.; kto rowen tobe, Flor. Moy.; tobie, Puł. 297 v.; powyedzó tobie, Puł. 302 v.

We Floryjańskim tobe, w Puławskim tobye: tobe gospodne, Flor. 9; tobye gospodnye, Puł. 13 v.; tobe, Flor. 17; tobye, Puł. 34 r.; k tobe, Flor. 24, 29 (2 r.), 30, 31, 41, 58, 62; ktoby, Puł. 45 v. (Wacł. 80 r.), Puł. 55 r., 55 v., 59 v., 61 r., 86 r., 117 r., 122 r.; ku tobe, Flor. 26, 27; ktoby, Puł. 51 r., 52 r.; tobe rzeclo iest, Flor. 26; tobye, Puł. 51 r.; aby pala tobe slawa, Flor. 29; aby pyala tobye, Puł. 56 r.; spowadacz se bódze tobe, Flor. 29; tobye, Puł. 55 v.; kto rowennyk tobe, Flor. 34, 39, 88; tobye, Puł. 67 v., 82 r., 177 v.; zgrzeszil iesm tobe, Flor. 40; tobye, Puł. 84 v.; narodzili só se tobe, Flor. 44; narodzyly szye tobye, Puł. 94 r.; ne powem tobe, Flor. 49; tobye, Puł. 101 v.; bódó tobe podobni, Flor. 49; tobye, Puł. 102 v.; tobe samemu, Flor. 50; tobye, Puł. 103 v.; tobe, K. Świdz.; ku tobe se obroczó, Flor. 50; k tobye, Puł. 104 v.; offerowacz bódó tobe, Flor. 53; bédę obyewacz (*sic*) tobye, Puł. 108 r.; obiatowacz bada tobie, Wacł. 3 r.; ziawil iesm tobe, Flor. 55; tobye, Puł. 112 r.; tobe spewacz bódó, Flor. 58; tobye, Puł. 118 r.; ku tobe, Flor. 60; ktoby, Puł. 119 v.; clanacz se bódze tobe, Flor. 65; tobye, Puł. 127 r.; tobe, Flor. 61; tobye, Puł. 122 r.; rozliczicze tobe czalo moie, Flor. 62; rozlyczne tobye, Puł. 122 v.; laialy tobe, Flor. 78; przyganyaly tobye, Puł. 162 v.; me (*pro: ne*) przistópi k tobe zle, Flor. 90; k tobye, Puł. 184 v.; czo gest tobe, Flor. 113; tobye, Puł. 228 v.; dobrze vezynil tobe, Flor. 114; tobye, Puł. 231 v.; tobe wzdam, Flor. 115; tobye, Puł. 232 r.; abych ne grzeszyl tobe, Flor. 118; tobye, Puł. 237 r.; tobie, Wacł. 5 r.; spowadacz bódó se tobe, Flor. 118; tobye, Puł. 236 v.; tobie, Wacł. 4 v.; na chwalene tobe, Flor. 118, 57; tobye, Puł. 242 v. (Wacł. 27 r. ku chwalenyu cziebie); molwyl gesm tobe, Flor. 118, 161; molwyłem tobye, Puł. 253 v.; wolal gesm ku tobe, Flor. 118, 145; ku tobye, Puł. 251 v.; szvkal gesm dobra tobe, Flor. 121; tobye, Puł. 257 v.; ktobe, Flor. 122; ktoby, Puł. 257 v.; kthoby, Wacł. 91 r.; dobrze tobe bódze, Flor. 127; tobye, Puł. 261 v.; ktobe, Flor. 129; ku tobye, Puł. 263 r.; ktobie, Wacł. 18 v.; kv tobe, Flor. 142 (2 r.); ktoby, Puł. 280 v., 281 r.; wspomonó tobe, Flor. Isai sec.; wspomyonó tobye, Puł. 294 r.; zyawy tobye, Puł. 302 v. *Nadto:* ku tobe wolaly, Flor. 21. (Puł. 40 r. *brak*); proszó ku tobe, Flor. 27. (Puł. 52 r. czyebye proszę); postawó przecyw tobe, Flor. 49. (Puł. 102 v. postawyę opak); spowadacz se bódzem tobe, Flor. 43. (Puł. 90 r. chwalicz cze bédzem); spowadacz se so tobe, Flor. 66. (Puł. 129 v. *brak*); spowadaióczy se tobe, Flor. 73. (Puł. 148 v. chwałyóczych czie; Wacł. 19 v. chwalaczich cziebie); spowadami se tobe, Flor. 74. (Puł. 149 v

chwalycz czye boze będzemy); spowadacz se bódze tobe, Flor. 75. (Puł. 151 v. będze czye chwalicz); spowadacz se bódó tobe, Flor. 85. (Puł. 173 r. chwalicz cze będe); sbowadacz (*sic*) se bódó tobe, Flor. 87. (Puł. 175 v. chwalicz cze będe); kayacz szye tobye, Puł. 9 r. (Flor. 6. se bódze kaiacz); sklonily przeczyw tobye, Puł. 39 r. (Flor. 20. w czo, *zamiast*: w czó); wrocę chwaly tobye, Puł. 112 v. (Flor. 55. wrocó chwalena twoia); tobie slusza chwala, Puł. 125 r. (Flor. 64. czebe slusza chwala); wszystko sluzi tobye, Puł. 245 v.; wsitki rzeczi sluzi tobie, Wacł. 34 v. (Flor. 118, 89. waszytko slwdzy twoge); spowyadacz sze tobie, Puł. 294 v. (Flor. Isai sec. chwalycz czebe).

W psalterzu Floryjańskim tobye: tobye dam szemyó, 104; tobie dam zyemę, Puł. 208 r.

Obok tej pełnej formy jest entyklityczna niejako forma dativu éi, *odpowiadająca starosłowiańskiemu* *rw*: day czy, Flor. 19, Puł. 36 v.; znan czy iesm vezinil, Flor. 31; czy, Puł. 60 v.; rozum czy dam, Flor. 31; czy, Puł. 61 r.; spowadacz czy se bódó, Flor. 34; spowyadacz czy szye będe, Puł. 68 v.; psalm czy rzekó, Flor. 56; czy, Puł. 114 r.; on czy vezini, Flor. 36; on czy vezyny, Puł. 72 v.; spowadacz czy se bódze, Flor. 48; spowyadacz czy szye, Puł. 100 r.; rozum czy dam, Flor. 31. (Puł. 61 r. rozum dam); spowadacz czy se, Flor. 42, 44, 51. (Puł. 88 v., 94 v. chwalycz czye), 106 v.; spowadacz czy se bódó, Flor. 56, 70. (Puł. 114 r., 141 v. chwalycz dzie); spowadacz czy se bódzem, Flor. 78. (Puł. 162 v. chwalycz dzie będzem); onczy vezynyl nas, Puł. 196 r. (Flor. 99. on vezinil); pyacz czy będe boze, Puł. 196 v. (Flor. 100. tobe); blogoslaw czy gospodzyn, Puł. 262 r. (Flor. 127. blogoslaw cebe); dam cy pogany, Flor. 2; damczy pogany, Puł. 3 r.; wzdam czy, Puł. 128 r. (Flor. 65. offerowacz bódó tobe); spyewacz czy będe, Puł. 141 v. (Flor. 70. tobe).

Forma przyczepna -é: bocz se ieszcze spowadacz bódó, Flor. 42; bocz, Puł. 88 v.; gdicz bódó pwacz, Flor. 70. (Puł. 141 v. gdy będe pyacz tobie).

Dwie formy dativu tj. jedną enklityczną przyczepną -é, i drugą pełną tobie przy jednym czasowniku, znajdujemy w dwu miejscach psalterza Floryjańskiego: czsocz przylosó tobe, czsocz dadzó tobe, Flor. 119. (Puł. 255 v. czo przylosó tobie, czo dadzó tobie).

§. 284. *Accusativus*. *W obu psalterzach występuje dość często* éę: pwaioćeze w czó, Flor. 16; w czę, Puł. 26 v.; w czó porzczon iesm, Flor. 21; w czę, Puł. 40 v.; pwały iesmy w czó, Flor. 32; w czę, Puł. 64 r.; w czó só pwali, Flor. 21; w czyę, Puł. 40 r.; w czó pwam, Flor. 24; w czyę, Puł. 46 r.; w czó gospodne pfał iesm, Flor. 24, 30; w czyę, Puł. 48 r., 56 v.; w czó pwał iesm, Flor. 30, 37; w czyę, Puł. 58 r., 78 v.; gisz pwaio w czó, Flor. 30; w czyę, Puł. 59 r.; prze czó, Flor. 43; prze czyę, Puł. 91 r.; lud pod czó padne, Flor. 44; pod czyę, Puł. 92 v.; pwacz bódó w czó, Flor. 54, 55; w czyę, Puł. 111 r., 111 v.; w czó pwa dusza moia, Flor. 56; w czyę, Puł. 113 r.; w czó iesm gospodne pwał, Flor. 70; w czyę, Puł. 139

r. (Wacł. 98 r. w tobye); iensz pwa w czó, Flor. 83; w czyę, Puł. 170 v.; pwaioćzego w czó, Flor. 85; w czyę, Puł. 172 r.; w czó pfał gesm, Flor. 140; w czyę, Puł. 278 r.; w czó pfayó, Flor. 144; w czyę, Puł. 285 r.

Raz znajdujemy jako *accusativus* formę -ć, która właściwie występuje w datiwie zamiast ci, bo iesm przecz cirzpał, Flor. 68. Że jestto *accusativus* zaimka osobowego ty, a nie zaimka co, widzimy z psalterza Puławskiego, gdzie czytamy: bo yesm przeczę czyrpyał. Być może, że działała na użycie tej formy w *accusativis* analogija zaimka ji przy podobnych przyimkach, jak np. nań, zań.

W następujących przykładach ginie w psalterzu Puł. dźwięk nosowy w końcówce (przynajmniej graficznie): bódó chwalycz czó, Flor. 117; będę chwalicz cze, Puł. 235 v.; chwalycz czó bódó, Flor. 137; chwalicz cze bódó, Puł. 272 v.; czye, Wacł. 137 r.; nenawydzely só czó, Flor. 138; cze, Puł. 275 v.; wyszycz czó bódó, Flor. 144; wyszycz cze będę, Puł. 283 v.; błogosławycz czó bódó, Flor. 144; cze, Puł. 284 r.; naszycza czó, Flor. 147; naszczy cze, Puł. 289 r.; nasitza cye, Wacł. 133 r.; ne bódze szecz czó, Flor. 120; nyebędzie zecz dzie, Puł. 256 r.; czyrpał gesm czó, Flor. 129; dzie, Puł. 263 v. (Wacł. 19 r. czirpyalem czebie); ne poloszó czó, Flor. 136; dzie, Puł. 271 v.; chwalycz bódó czó, Flor. 117; czye, Puł. 236 r.; chwalicz cye banda, Wacł. 136 r.; wrodzyl gesm czó, Flor. 109; vrodzylem czye, Puł. 224 r.; powszó (*sic*) czó, Flor. 117; powyszszę czye, Puł. 236 r.; chwalycz czó bódó, Flor. 137, 138; czye, Puł. 272 r., 274 v.

W psalterzu Floryjańskim *accusativus* czó, w Puławskim zaś inny przypadek: szukal gesm czó, Flor. 118. (Puł. 237 r. czyebe; Wacł. 5 r. czebie); Ilogosław (*sic*) czó, Flor. 133. (Puł. 267 r. Błogosław czyebe); zwowó czó, Flor. 137. (Puł. 272 v. czyebe); zwowa dzie, Wacł. 136 v.; iesm pwal w czó, Flor. 15; gesm w czó pfał, Flor. 142. (Puł. 24 r., 280 v. w tobye); selonli só se w czo (*sic pro: czó*), Flor. 20. (Puł. 39 r. sklonily przeczyw tobye).

W psalterzu Floryjańskim mamy także wiele form z zatraconym rynezmem: gisz cze szukaió, Flor. 69; gisz cze szukayó, Puł. 138 v.; widzeli só cze, Flor. 76; wydzaly cze, Puł. 153 v.; zbawil iesm cze, Flor. 80; zbawylem cze, Puł. 165 v.; rozgarzali cze, Flor. 83; rozgarzaly cze, Puł. 181 v.; nyenawydzely cze, Puł. 167 v. (Flor. 82. nenawidzeli czebe); chwalycz cze bódó, Flor. 107; cze, Puł. 219 r.; bódó noszycz cze, Puł. 185 r. (Flor. 90. nosicz bódó czebe); wydzaly cze wody, Puł. 300 r.

We Floryjańskim cze, w Puławskim czye lub dzie: wisłuszay cze gospodzin, vchoway cze, Flor. 19; dzie, czye, Puł. 36 v.; gisz proszó cze, Flor. 24; czyrpyó dzie, Puł. 46 r.; powiszó cze, Flor. 29; powyszszę czye, Puł. 55 r.; prosicz cze bódze, Flor. 31; czye, Puł. 60 v.; powiszi cze, Flor. 36; powyszy dzie, Puł. 75 v.; błogosławil cze bog, Flor. 44; czye, Puł. 92 r.; odwedze cze, Flor. 44; odwyedzyc czye, Puł. 92 v.; pomazal cze, Flor. 44; pomaszczil czye, Puł.

93 r.; gdi cze sódzǒ, Flor. 50; czie, Puł. 103 v.; bog zkazi cze, Flor. 51; czye, Puł. 106 r.; chwalicz cze bódǒ, Flor. 62; czie, Puł. 122 v.; przegaraióczich cze, Flor. 68; czie, Puł. 135 r.; gisz sǒ cze nenasrzeli, Flor. 73; nyenasrzely czye, Puł. 149 v.; widzeli sǒ cze, Flor. 76; wydzely czie, Puł. 153 v.; kusil iesm cze, Flor. 80; kuszylesm czia, Puł. 165 v.; poswaczǒ cze, Flor. 80; poszwyczǒ czie, Puł. 165 v.; wisluszal iesm cze, Flor. 80; wysluchalesm czie, Puł. 165 v.; chwalicz cze bódǒ, Flor. 83; czye, Puł. 169 v.; wzowǒ cze, Flor. 101; czie, Puł. 198 r.; chwalycz cze, Flor. 110; czye, Puł. 225 r., 149 v. (Flor. 74. spowadami se tobe); on cze odkarmy, Flor. 54; czie, Puł. 111 r.; blogoslawicz cze bódǒ, Flor. 62; czie, Puł. 122 v.; gisz cze nenawidzeli, Flor. 73; czie, Puł. 147 r.; wiwodl iesm cze, Flor. 80; czie, Puł. 166 r.; milowacz cze, Flor. 17; czye, Puł. 28 r.; wzowem cze, Flor. 19; czye, Puł. 37 v.; gisz cze nenazrzǒ, Flor. 20; czye, Puł. 38 v.; chwalicz cze, Flor. 21, 34, czye, Puł. 41 v., 69 r.; prosicz cze, Flor. 31; czye, Puł. 60 v.; nanczǒ cze, Flor. 31; czye, Puł. 61 r.; wedzǒczim cze, Flor. 35; czye, Puł. 71 v.; karacz bódǒ cze, Flor. 49 (2 r.); czye, Puł. 101 r., 102 v.; wynese cze, Flor. 51; czye, Puł. 106 r.; wzowǒ cze, Flor. 55; czye, Puł. 112 v.; wicrǒczy cze, Flor. 51. (Puł. 106 r. wykraǒczy); chalycz bódze cze albo czebe, Flor. 118, 169. (Puł. 254 v. czyebye; Wacł. 116 r. czebie); porodzil iesm cze, Flor. 2. (Puł. 3 r. czyebye); pamóczen iesm bil cze, Flor. 62. (Puł. 123 r. pomnyal yesm czebie).

W psalterzu Puławskim accusativus, we Floryjańskim zaś inny przypadek: chwalicz cze, Puł. 90 r. (Flor. 43. spowadacz se tobe); ehwalicz czie, Puł. 106 v. (Flor. 51. spowadacz czi se); chwalycz cze bǒdǒ, Puł. 141 v. (Flor. 70. spowadacz czi se bódǒ); dusz chwalyóczych czie, Puł. 148 v. (Flor. 73. dusze spowadaióczy se tobe; Wacł. 19 v.; dusze chwalaczich czebie); chwalycz czie bǒdzem, Puł. 162 v. (Flor. 78. spowadacz czi se bǒdzem); wszem wzywayóczym czie, Puł. 172 v. (Flor. 85. czebe); chwalicz cze bǒdǒ, Puł. 173 r. (Flor. 85. spowadacz se bódǒ tobe); chwalicz cze bǒdǒ, Puł. 175 v. (Flor. 87. sbowadacz se bódǒ tobe); vprzedzy cze, Puł. 176 r. (Flor. 87. przeydze czebe); zaslony cze, Puł. 184 r. (Flor. 90. czebe); ogardnye cze, Puł. 184 r. (Flor. 90. ogarne czebe); yesm czyrpyal czye, Puł. 48 r. (Flor. 24. czebe); stwyrzǒ na czye, Puł. 61 r. (Flor. 31. sczwirdzǒ na tobe); chwalycz czye, Puł. 88 v., 94 r. (Flor. 42, 44. spowadacz czi se); bǒdze czye chwalicz, Puł. 151 v. (Flor. 75. spowadacz se bǒdze tobe); wytargǒ czie, Puł. 102 r. (Flor. 49. czebe); chwalycz czie, Puł. 114 r., 149 v. (Flor. 56. spowadacz czi se, 74. spowadami se); poydzy yam czye slowo boze czyógnye, Puł. 241 r.; stworzil czie, Puł. 302 v.; yenze czie vrodzil, Puł. 304 r.

§. 285. *Instrumentalis*: przed tobǒ, Flor. 5, 18, 37, 38, 50, Puł. 6 v., 36 r., 77 v., 80 r., 103 v.; przed tobǒ, Flor. 37; przed thobǒ, Puł. 77 v.; przed tobǒ, Flor. 85; przettobǒ, Puł. 172 v.; przed-tobǒ, Flor. 87, Puł. 174 v., Flor. 38. (Puł. 80 v. vczyebye); przed tobǒ, Puł. 85 v. (Flor. 40. w obearzenu twoiem); za tobǒ, Flor. 62,

Puł. 123 r.; stobó, Flor. 72, 109, 138, Puł. 146 r., 224 r., 275 r.; nad tobó, Flor. 39, Puł. 83 v.; tobó wytargnyon będe spokussy, Puł. 31 v. (Flor. 17. w tobe); zelszó tobó nyeprzyaczele twogy, Puł. 127 r. *w przykladzie tym forma tobó stoi zamiast dativu tobe, jak mamy w odpowiednim miejscu Flor selszó tobe, 65.*

Locativus. *W obu psalterzach* tobe: rzeczona só o tobe, Flor. 86; powyedany só o tobe, Puł. 174 r.

W psalterzu Floryjańskim tobe, *w Puławskim* tobye: w tobe, Flor. 9, 43, 70, 86; w tobye, Puł. 13 v., 89 v., 139 v., 174 v.; w tobe, Flor. 62; o tobye, Puł. 123 r.; o tobe, Flor. 121; o tobye, Puł. 257 v.

W Puławskim tobie: przy tobe, Flor. 5; przy tobie, Puł. 6 v.; w tobe, Flor. 69, 70, 80, 84; w tobie, Puł. 138 v., 139 v., 165 v., 171 r. (w thoybe, Wack. 69 r.); v tobe, Flor. 147; w tobie, Puł. 289 r., Wack. 133 r.; o tobe, Flor. 90; o tobie, Puł. 185 r.; w tobe witargnon bódó, Flor. 17. (Puł 31 v. tobó wytargnyon będe).

§. 286. *Pluralis. Nominativus:* zabyacze se wszistezi wi, Flor. 61; wy, Puł. 121 r.; wy za prawdó iaco ludze, Flor. 81; wy, Puł. 167 r.; blogoslaweny wy, Flor. 113; blogoslawyeny wy, Puł. 230 r.

Genetivus. *Forma genetivu was występuje tylko w znaczeniu accusativu zamiast formy wy:* nauczó was, Flor. 33; nauczę was, Puł. 65 v.; nad was, Flor. 113 (2 r.), Puł. 230 r. (2 r.); na was, Flor. 128, Puł. 263 r.; was zaszczyczó, Puł. 306 v.

Dativus: blogoslawyliamy wam, Flor. 117, Puł. 235 v.; oswe-cyl wam, Flor. 117; szwyczył wam, Puł. 235 v.; proznoaszcz gest wam, Flor. 126; proznoaszcz yest wam, Puł. 261 r.; blogoslawyliamy wam, Flor. 128, Puł. 263 r.; pomogó wam, Puł. 306 v.

Instrumentalis: swamy czynycz, Flor. 125. (Puł. 260 r. czy-nycz snamy).

§. 287. *Zaimek zwrotny. Genetivus:* nad boyóczy my se, Flor. 102; nad boyócze siebie, Puł. 202 r.; slutowal gospodyzn nad bo-yóczy my se, Flor. 102. (Puł. 202 r. odpusczył bog boyóczym sze yego).

W znaczeniu accusativu: sam se (nawczył), Flor. 104; sam szyebie, Puł. 208 v.; szyebie vczynyl, Puł. 84 r.; szyebye nauczył, Puł. 187 v.; sam szyebye vpomyna, Puł. 286 r.

Dativus: szukaly od boga karmye sobye, Flor. 103; sobye, Puł. 205 r.; poloszili só mne w szadane sobe, Flor. 87; w zadzenye sobe, Puł. 175 v.; sobe stiscowalo serce moye, Flor. 60. (Puł. 119 v. gdy styskowalo); sobe odplaczicz, Puł. 237 v.; rozdzelili sobe, Flor. 21; sobye, Puł. 41 v.; selgala iest lichota sobe, Flor. 26; sobye, Puł. 51 v.; wibral ... sobe, Flor. 32; sobye, Puł. 63 r.; zgromadzalo li-choť sobe, Flor. 40; sobye, Puł. 85 r.; chwatali só sobe, Flor. 43; plenyly sobye, Puł. 90 r.; sczwirdzili só sobe, Flor. 63; sobye, Puł. 124 r.; nalazl sobe dom, Flor. 83; sobye, Puł. 169 r.; zbawil sobe, Flor. 97; zbawyl sobye, Puł. 194 r.; wybral gest yó w przebit sobe, Flor. 131; sobye, Puł. 265 v.; wybral sobe pan ysrahel w bydla sobe,

Flor. 134; wybral sobye bog w bydlo sobye, Puł. 267 v.; legosz ies poczwerdzil sobe, Flor. 79; sobie, Puł. 164 v.; iegosz ies podzwerdzil sobe, Flor. 79; poczwyrdzyl sobie, Puł. 164 v.; pospolycze wekwyszcze sobe sô y rowne, Flor. Atan.; sobie, Puł. 310 r., Wacł. 111 v.

Accusativus. W obu psalterzach sę: za szô, Flor. 43, 49; za szyę, Puł. 91 r., 102 r.; nasmewali sô, Flor. 79; naszmyewaly szyę, Puł. 163 v.

W psalterzu Floryjańskim sô, w Puławskim sze: zagorzal sô oghen, Flor. 105; zagorzal sze ogyen, Puł. 212 v.; rozmnoszyly sô, Flor. 106; rozmnozyly sze, Puł. 218 r.; otworzyła sô, Flor. 108; otworzyła sze, Puł. 220 v.; vmerzyl gesm sô, Flor. 118, 65; vszmyerzyl yesm sze, Puł. 243 r.; poklonô sô, Flor. 137; poklonyę sze, Puł. 272 r.; poklonyô sie, Wacł. 136 v.; radwy sô, Flor. Isai.; raduy sze, Puł. 293 r.; radowala gesm sô, Flor. Ann.; radowala yesm sze, Puł. 295 r.; roznemogła sô, Flor. Ann.; roznyemogła sze, Puł. 295 v.; gospodna lokacz bôdô sô, Flor. Ann.; gospodna sze bédô bacz, Puł. 296 r.; bal gesm sô, Flor. Habac., bal yesm sze, Puł. 299 r.

We Floryjańskim sô, w Puławskim szye: zeschly sô, Flor. 101; seschly szye, Puł. 198 v; kurzô sô, Flor. 103; szye, Puł. 206 v.; modlyly sô, Flor. 105; klanyaly szye, Puł. 212 v.; otworzyła sô, Flor. 105; otworzyła szye, Puł. 212 r.; szczylyly sô, Flor. 107; szczylyly szye, Puł. 219 v.; modyl yesm sô, Flor. 108; szye, Puł. 220 v.; wczynylo sô, Flor. 113; szye, Puł. 228 r.; weselylyscze sô, Flor. 113; szye, Puł. 228 v.; roszyła sô, Flor. 113; ruszyła szye, Puł. 228 v.; vsmerzyl gesm sô, Flor. 114; szye, Puł. 231 v.; snaszycz sô bôdô, Flor. 118; snaszycz szye bédę, Puł. 238 v.; obiracz se banda, Wacł. 7 v.; weselycz sô, Flor. 118, 73; wyeszyelicz szye, Puł. 244 r.; weszelicz se, Wacł. 29 r.; obroczyche sô, Flor. 118, 73; obroczyche szye, Puł. 244 v.; obrocza se, Wacł. 30 r.; wczynyl gesm sô, Flor. 118, 81; wczynyl yesm szye, Puł. 245 r. (Wacł. 33 v. uczynonem); smyluy sô, Flor. 118, 129; szye, Puł. 250 r.; alysz sô smyluge, Flor. 122; alysz szye smyluye, Puł. 258 r.; poklonymy sô, Flor. 131; szye, Puł. 265 r.; buczych sô b'ôdô, Flor. 139; wznaszacz szye bédô, Puł. 276 v. W Puławskim odpowiadają inne zwroty: vsmerzyl gesm sô, Flor. 141. (Puł. 279 v. vkorzon yesm); weselôczy sô, Flor. 125. (Puł. 260 r. wyesszyelôczy); wyliczyl ges sô, Flor. 138. (Puł. 274 v. wyelmoszny yes).

Inna pisownia w psalterzu Floryjańskim: smyluy szô, Flor. 118; szye, Puł. 239 r.; se, Wacł. 7 v.; starayô siô, Flor. 101; starayô szye, Puł. 200 v.; spowadaycze so (*pro*: sô) tobe lud bosze, Flor. 66. (Puł. 129 v. brak); vsmerzyl ges san barzo, Flor. 118, 105, szye, Puł. 247 v.; ya sa snaszycz bôdô, Flor. 118, 73; snaszycz szye bédę w kaznyoch, Puł. 244 v.; doswiadczacz se, Wacł. 29 v.

W psalterzu Floryjańskim se, w Puławskim szyę: obrocy se, Flor. 6, 7; obroczy szyę, Puł. 9 r., 11 v.; zamôcylo se iest, Flor. 6;

zamoczyło szyć, Puł. 9 r.; zaszega se, Flor. 9; zaszega szyć, Puł. 15 v.; wiszicz se, Flor. 9; wysszycz szyć, Puł. 17 v.; bichó se ne poruszili, Flor. 16; szyć, Puł. 26 v.; pokaszó se, Flor. 16; vkase szyć, Puł. 27 v.; wilil iesm se, Flor. 21; szyć, Puł. 40 v.; payayóczyw w szyć, Puł. 49 v.; w szyć pwayóczych, Puł. 72 r.; pwayóczyw w szyć, Puł. 81 v.; wszyć wyerzóczych, Puł. 138 r.; obrocyw se, Flor. 70; szyć, Puł. 141 v.; smilowacz se, Flor. 76; szyć, Puł. 152 v.; pomsczył gesm se, Flor. 117; szyć, Puł. 234 r.; spowedacz bódó se, Flor. 118; spowjedacz szyć będą, Puł. 236 v.

W psalterzu Floryjańskim sye, w Puławskim szyć: we pkel przybliszy sye, Flor. 87; pyeklu szyć przyblyzył, Puł. 175 r.; naklony sye, Flor. 103; naklony szyć, Puł. 203 v. (nenachyli sie, Klem.); ne zgłobczye sye, Flor. 104; nyezgłobcze szyć, Puł. 208 r.; radowały bychom sye, Flor. 105; abychom szyć radowały, Puł. 214 v.; poganona gesm sye, Flor. 118, 161; zadal yesm szyć, Puł. 253 v.; bacz sye bódó, Flor. 103. (będó strzępacz, Puł. 204 r.); spowedaycze sye gospodnv, Flor. 104. (Puł. 207 r. chwalcze gospodna); rozgnyewal sye yest, Flor. 105; rozgnyewal sze, Puł. 214 r.; móczyły só sye, Flor. 105. (Puł. 214 v. móczyeny); stwirdzycze sye, Flor. 104; stwirdzycze sze, Puł. 207 r.; przemyenyó szyć, Flor. 101; przemyenyósze, Puł. 200 v.; przemyenyyszye gie, Flor. 101. (Puł. 200 v. przemyenysz ye).

W psalterzu Floryjańskim sie: grozicz sie bódze, Flor. 102; grozycz szyć, Puł. 202 r.; oblekl sie, Flor. 103; oblyekl yes sze, Puł. 203 v.; ne wzboyó sie, Flor. 117; nye będą szyć bacz, Puł. 233 v.

W psalterzu Floryjańskim se, w Puławskim zaś sie: vcznil iesm se, Flor. 37; czynyl yesm sie, Puł. 78 r.; zwók cochaióczego se, Flor. 41; kochayóczego sie, Puł. 86 v.; raduycze se, Flor. 47; raduycze sie, Puł. 97 v.; weselcze se, Flor. 2.

W Puławskim szie: wyeszylcze szie, 3 v.; wyeszylcz szie, 36 r.; neludzszeci szczynili só se, Flor. 52; szczynyl szie, Puł. 106 v.; ne bódó se bacz, Flor. 55; szie bacz, Puł. 111 v.; alisz se roz-nemogó, Flor. 57; szie roznyemogó, Puł. 115 r.

We Floryjańskim se, w Puławskim sze: rozgnewa se, Flor. 2; aby sze kyedy nyerozgnywal, Puł. 3 v.; smiluy se, Flor. 4, 6; zmy-luy sze, Puł. 5 r., 8 v.; kedy se powisza, Flor. 9; kyedy sze pyszny, Puł. 15 v.; nacloni se, Flor. 9; naklony sze, Puł. 16 v.; weselil se, Flor. 18; wyeszylil sze, Puł. 35 r.; zamóczili só se, Flor. 30; sze, Puł. 57 v.; zamócylo se iest, Flor. 30; zamóczylo sze, Puł. 57 v.; roznemogla se iest, Flor. 30; roznyemogla sze, Puł. 57 v.; abichó se ne radowali, Flor. 34; aby sze nye radowały, Puł. 69 v.; smarszczil se iest, Flor. 43; smarszczil sze, Puł. 91 v.; zamóczyly só se, Flor. 45; zmóczyly sze, Puł. 94 v.; pornaszczze se, Flor. 61; sze rzuczaczze, Puł. 121 r.; raduycze se, Flor. 66; sze, Puł. 129 r.; stan se, Flor. 71; stajnsze, Puł. 144 r.; otewroczyli só se, Flor. 77; od-wroczyly sze, Puł. 159 v.; obroczyli só se, Flor. 77; obroczyli sze, Puł. 159 v.; smiluy se, Flor. 85; smyluy sze, Puł. 173 v.; zrowna se, Flor. 88; sze, Puł. 177 r.; ne bodzesz se bacz, Flor. 90; sze

baca, Puł. 184 r.; bódó se weselicz, Flor. 91; sze wyesszyelycz, Puł. 185 v.; vczinila se só, Flor. 92; só sze vczynyly, Puł. 187 v.; oblekl se iest, Flor. 92; oblyekl sze, Puł. 187 r.; oblekl sie iest, Wacł. 124 r.; obroczy se, Flor. 93; sze, Puł. 188 v.; Bowiszi (*sic*) se, Flor. 93; Powyszy sze, Puł. 187 v.; weselmi se, Flor. 94; wyesszyelmy sze, Puł. 189 v.; weselmi sie, Wacł. 107 v.; weselila se iest, Flor. 96; wyesszyelyla sze, Puł. 193 r.; poruszila se iest, Flor. 96; poruszyla sze, Puł. 192 v.; smilugesz se, Flor. 101; smyluyesz sze, Puł. 199 r.; wyesselyl se yest, Flor. 104; wyesszyelyl sze, Puł. 210 r.; powyszy se, Flor. 107; powyszy sze, Puł. 219 r.; wroczy se, Flor. 108; wroczysze, Puł. 221 v.; roznemosó (*sic*) se, Flor. 106; roznyemogly sze, Puł. 216 r.; oblekl se yest, Flor. 108; oblyekl szye, Puł. 222 r.; gymse odzewa, Flor. 108; gym sze odzyewa, Puł. 222 v.; roznemogla só se, Flor. 108; sze, Puł. 223 r.; stalo se, Flor. 117; sze, Puł. 235 r.; rozmnozó se, Flor. 138; sze, Puł. 273 r.; só se posadzely, Flor. Ann.; sze posadzely, Puł. 295 v.; sebraly só se, Flor. Moy.; sebraly sze, Puł. 297 v.

Forma se tylko we Floryjańskim: se doconawaió, se doconawa, poczina se, bódze se weselicz, prol.; spowadacz se bódó, Flor. 7. (Puł. 12 r. spowyodacz będe); vczinil se iest, Flor. 9. (Puł. 14 r. vdzylan iest); bo se chwali, Flor. 9. (Puł. 16 r. chwalyon bywa); wzclonilismi se, Flor. 19. (Puł. 37 r. podnyeszenyemy); sclonili só se, Flor. 20. (Puł. 39 r. sklonyly); gisz se spuszczaió, Flor. 21. (Puł. 42 v. gysz wstępuyá); vlubil iesm se, Flor. 25. (Puł. 48 v. lyub yesm byl); ne odchilay se, Flor. 26. (Puł. 51 r. nye odstapay); vczinil iesm se, Flor. 29. (Puł. 55 v. vdzylan yesm); gospodzin se vczinil, Flor. 29. (Puł. 56 r. vdzylan); radowcz se bódó, Flor. 30. (Puł. 57 r. radowacz); vczinil iesm se, Flor. 30. (Puł. 58 r. vczynyon yesm); spowadacz se bódó, Flor. 31. (Puł. 60 v. spowyodacz będe); spowadacz se, Flor. 32. (Puł. 62 r. chwalcze); oswezcz se, Flor. 33. (Puł. 64 v. oszwyeczony bódzecz); seszli só se, Flor. 34. (Puł. 68 v. brak); smilnie se, Flor. 36. (Puł. 74 v. czyny myloszcz); vsmierzil iesm se, Flor. 37. (Puł. 77 v. vsmyerzon yesm); vdróczil iesm se, Flor. 37. (Puł. 77 v. vdróczon yesm); bich se ochlodzil, Flor. 38. (Puł. 81 r. bych ochlodzon); spowadacz czy se bódó, Flor. 42. (Puł. 88 v. chwalycz czye); spowadacz se, Flor. 43, 44, 51, 56, 70, 75, 78, 85, 87, 91. (Puł. 90 r., 94 r., 106 v., 114 r., 141 v., 151 v., 162 v., 173 r., 175 v., 185 v. chwalycz); poczół iesm se, Flor. 50. (Puł. 103 v. poczęt yesm); poczół gesm sie, K. Świdz.; rozdzelili se só, Flor. 54. (Puł. 110 v. rozdzelyeny só); przemogla se, Flor. 64. (przemogly, Puł. 125 r.); bo se móóczó, Flor. 68. (Puł. 136 r. bo yesm móczon); vczynyl iesm se, Flor. 68. (Puł. 135 v. vdzelan yesm); spowadaióczy se, Flor. 73. (Puł. 148 v. chwalyóczych); spowadami se, Flor. 74 (2 r.). (Puł. 149 v. (2 r.) chwalycz czie bedzemy); wazgardzala weselicz se, Flor. 76. (Puł. 152 r. nyechczyala vczyechy); przechadzal iesm se, Flor. 100. (pochadzalesm, Puł. 197 r.); móóczó se, Flor. 101. (Puł. 198 r. móczon będe); vczinil iesm se, Flor. 101.

(Puł. 198 v. vczynyon yesm); vamerzily sô se, Flor. 105. (Puł. 214 v. pokorzeny); sô se mōnczyly, Flor. 106 (2 r.), (Puł. 216 r. v. mōczeny); pomsczył gesm se, Flor. 117. (Puł. 234 r. *brak*); przyblyszyly sô se, Flor. 118, 145; przyblyzily sô, Puł. 252 r.; zlyczô se, Flor. 138; zliczê ye, Puł. 275 r.

Forma sze tylko w Puławskim: przeczywyacz sze, 18 r.; klanaycze sze, 53 v. (Flor. 28. proscize); zaszê, 56 r.; przypodoba sze, 70 r.; odzyaly sze, Puł. 126 v. (Flor. 64. obleczeni sô); wykłada sze, Puł. 244 v.; zôda sze wchylucz. Puł. 245 r.; yma sze oglêdacz, Puł. 251 v.; raduyôcz sze, Puł. 283 v.; smôczil sze, Puł. 301 r.

Forma sze w psalterzu Floryjańskim jest bardzo rzadka: bogaczy sze vvboszely, Flor. 33. (Puł. 65 r. stradaly); otnowy sze, Flor. 102. (odnowy szye, Puł. 201 v.; sye, Wacł. 11 r.).

W obu psalterzach: smyluysze, Flor. 122, Puł. 258 r. (Wacł. 91 v. szmylvy szye).

Najczęściej występuje w psalterzu Floryjańskim se, w Puławskim zaś szye: seszli sô se, Flor. 2; seszly szye, Puł. 2 v.; naucze se, Flor. 2; nauczcie szye, Puł. 3 v.; sô se rozplodzili, Flor. 3, 4; szye rozplodzyly, Puł. 4 v., 6 r.; sie, Wacł. 118 r.; naspal iesm se, Flor. 3; szye, Puł. 4 v.; przeciwaiôcze se, Flor. 3; szye, Puł. 4 v.; sie, Wacł. 119 r.; scruszaycze se, Flor. 4; szye, Puł. 5 v.; gnewaycze se, Flor. 4; szye, Puł. 5 v.; szadacz se, Flor. 5; zadzycz szye, Puł. 7 r.; poclonô se, Flor. 5; szye, Puł. 7 r.; weselicz se, Flor. 5; szye, Puł. 7 v.; slawicz se, Flor. 5; wyelbycz szye, Puł. 7 v.; weselicz se, Flor. 5; radowacz szye, Puł. 7 v.; kto se bôdze kaciacz, Flor. 6; kayacz szye, Puł. 9 r.; postarzal iesm se, Flor. 6; szye, Puł. 9 v.; zapalaycze se, Flor. 6; zasromaycze szye, Puł. 9 v.; skonczay se, Flor. 7; skoinczay szye, Puł. 11 r.; se bôdze gnewacz, Flor. 7; szye, Puł. 11 v.; weselicz se, Flor. 9 (2 r.), 12, 13; wyeszyelicz szye, Puł. 13 v., 15 r., 21 r., 23 r.; spowadacz se, Flor. 9; spowyedacz szye, Puł. 13 v.; rozboleiô se, Flor. 9; rosbolyeyâ szye, Puł. 13 v.; smiluy se, Flor. 9; szye, Puł. 14 v.; przenesy se, Flor. 10; przyenyeszysze, Puł. 18 r.; weselicz se bôdze, Flor. 12; wyeszyelylo szye, Puł. 21 r.; otchilily sô se, Flor. 13; otchylily szye, Puł. 22 r.; sô se vczinili, Flor. 13; szye, Puł. 22 r.; radowacz se, Flor. 13; szye, Puł. 23 r.; rozmnoszili se sô, Flor. 15; szye, Puł. 24 v.; potem se pospeshily, Flor. 15; szye, Puł. 24 v.; radowal se iest, Flor. 15; szye, Puł. 25 r.; weselilo se iest, Flor. 15; szye, Puł. 25 r.; od przeciwaiôcich se, Flor. 16; szye, Puł. 26 v.; gdi se pokaszê, Flor. 16; szye pokaszê, Puł. 27 v.; zaszegl se iest, Flor. 17; szye, Puł. 29 r.; rozgnewal se iest, Flor. 17; szye, Puł. 29 r.; poruszila se iest, Flor. 17; szye, Puł. 29 r.; pokazali sô se, Flor. 17; szye, Puł. 30 r.; vczinil se gest, Flor. 17; szye, Puł. 30 v.; chwacz se bôdô, Flor. 17; szye, Puł. 31 r.; any se obroczô, Flor. 17; any szye wroczê, Puł. 32 v.; przestarzely sô se, Flor. 17; szye, Puł. 33 v.; weselicz se, Flor. 19; radowacz szye, Puł. 36 v.; weliczicz se, Flor. 19; wyelbycz szye, Puł. 37 r.; weselicz se, Flor. 20; szye, Puł.

37 v.; vczinilo se iest, Flor. 21; szye, Puł. 41 r.; rozquiraióczy (sie) se, Flor. 21; roztwyrayóczy szye, Puł. 41 r.; vczinilo se iest, Flor. 21; szye, Puł. 41 r.; gisz se bogicze, Flor. 21; szye boyczye, Puł. 42 r.; nawroczo se, Flor. 21; szye, Puł. 42 v.; bódó se bacz, Flor. 22; bacz szye będą, Puł. 43 v.; podzwignicze se, Flor. 23 (2 r.); poddzygnycze szye, Puł. 45 r.; podzwignycze szye, Puł. 45 v.; ne zaplonó se, Flor. 24 (2 r.); nyezaplonę szye, Puł. 46 r., 48 r.; ien se bogi, Flor. 24; szye bogy, Puł. 47 r.; isto se iego boió, Flor. 24; szye, Puł. 47 r.; smituesz se, Flor. 24; smyluesz szye, Puł. 47 r.; rozplodzili se só, Flor. 24 (2 r.); szye, Puł. 47 v. (2 r.); posmewaycze se, Flor. 24; szye, Puł. 46 r.; iegosz se bódó bacz, Flor. 26; szye, Puł. 49 v.; ne bódze se bacz, Flor. 26; szye, Puł. 50 r.; gdi se bliszó, Flor. 26; szye blyzą, Puł. 50 r.; smiluy se, Flor. 26; slyutuy szye, Puł. 51 r.; spowadaycze se, Flor. 29; spowyedaycze szye, Puł. 55 r.; spowadacz se bódze, Flor. 29; szye, Puł. 55 v.; bo se mófczó, Flor. 30; bo szye mófczę, Puł. 57 v.; radzili só se, Flor. 30; só szye radzyly, Puł. 58 r.; zaploncze se, Flor. 30; zasromayczye szye, Puł. 58 v.; pokrzepi se, Flor. 30; pokrzczy szye, Puł. 59 v.; zastarzali só se, Flor. 31; zastarzely szye, Puł. 60 r.; obrocil iesm se, Flor. 31, szye, Puł. 60 v.; se siydze, Flor. 31; szye skurcza, Puł. 60 v.; se snadz ne przibliszó, Flor. 31; szye, Puł. 60 v.; se ne przibliszaió, Flor. 31; szye, Puł. 61 r.; raducze se, Flor. 31; szye, Puł. 61 v.; weselcze se, Flor. 31, 33; wyeszyelczye szye, Puł. 61 v., 64 v.; boy se, Flor. 32; szye, Puł. 62 v.; boycze se, Flor. 33; szye, Puł. 65 r.; obroczy se, Flor. 33; szye, Puł. 65 v.; kochacz se, Flor. 34; szye, Puł. 67 v.; obroci se, Flor. 34; szye, Puł. 68 r.; obloczil iesm se, Flor. 34; szye, Puł. 68 r.; weselili só se, Flor. 34; szye, Puł. 68 v.; posmewali se, Flor. 34; poszmyewaly só szye, Puł. 68 v.; neweselcze se, Flor. 34; szye, Puł. 69 r.; zaploncze se, Flor. 34; szye, Puł. 69 v.; radnicze se, Flor. 34; szye, Puł. 70 r.; kochay se, Flor. 36; szye, Puł. 72 r.; podday se, Flor. 36; szye, Puł. 72 v.; kochacz se, Flor. 36; szye, Puł. 73 r.; iesm se sstarzal, Flor. 36; szye starzal, Puł. 74 v.; ne zarazy se, Flor. 36; szye, Puł. 74 v.; zkazili se só, Flor. 37; skazyly szye, Puł. 77 r.; iesm se vczynil, Flor. 37; szye, Puł. 77 r.; sklóczil iesm se, Flor. 37; naklonyl iesm szye, Puł. 77 v.; przibliszili só se, Flor. 37; szye, Puł. 78 r.; gdi se poruszó, Flor. 37; szye, Puł. 78 v.; rozmnozili se só, Flor. 37; szye, Puł. 79 r.; odnowila se iest, Flor. 38; szye, Puł. 79 v.; sgrzalo se, Flor. 38; zgrzalo szye, Puł. 79 v.; zaszse se, Flor. 38; zaszse szye, Puł. 80 r.; se trosscze, Flor. 38 (2 r.); szye, Puł. 80 v., 81 r.; rozmnozily só se, Flor. 39 (2 r.); szye, Puł. 82 r., 83 r.; se bacz, Flor. 39; bacz szye, Puł. 82 r.; weselcze se, Flor. 39; szye, Puł. 83 v.; raducze se, Flor. 39; szye, Puł. 83 v.; se weselicz, Flor. 40; szye, Puł. 85 v.; pokaszó se, Flor. 41; pokazó szye, Puł. 86 r.; stan se, Flor. 40; stayn szye, Puł. 86 r.; bocz se ieszcze spowadacz, Flor. 42; szye, Puł. 88 v.; vsmierzila se iest, Flor. 43; vsmierzyla szye yest, Puł. 91 v.; opasz se, Flor. 44; oppasz szye, Puł. 92 r.; narodzili só se tobe, Flor. 44; szye,

Puł. 94 r.; mōczili sō se, Flor. 45; zamōczily szye, Puł. 94 v.; gdi se bōdæ mōczicz, Flor. 45; szye, Puł. 94 v.; poruszila iest se zema, Flor. 45; szye, Puł. 95 r.; ne poruzi se, Flor. 45; nye poruzszy szye, Puł. 95 r.; zamōczili sō se, Flor. 45; zamoczyly szye, Puł. 95 r.; sō se wznesly, Flor. 46; szye wznyeszly, Puł. 96 r.; sebraly sō se, Flor. 46; sebraly szye, Puł. 96 r.; poruszili sō se, Flor. 47; rozruszyly szye, Puł. 97 r.; zamocili sō se, Flor. 47; szye, Puł. 97 r.; dzywowaly sō se, Flor. 47; szye, Puł. 97 r.; wesel se, Flor. 47; szye, Puł. 97 v.; slawōp se, Flor. 48; szye chelpyō, Puł. 98 v.; czemu se bacz bōdō, Flor. 48; szye bacz, Puł. 98 v.; vlubō se, Flor. 48; vlyubya szye, Puł. 99 v.; ne boy se, Flor. 48; szye, Puł. 99 v.; spowadacz czy se bōdze, Flor. 48; szye, Puł. 100 r.; se zasaze, Flor. 49; szye zasaze, Puł. 100 v.; radowacz se, Flor. 50; szye, Puł. 104 r.; se obrocōp, Flor. 50; szye, Puł. 104 v.; se obrocōp, K. Świdz.; bōdziesz se kochacz, Flor. 50; szye kochacz, Puł. 105 r.; se bōdō smacz, Flor. 51; szye, Puł. 106 r.; se bacz, Flor. 51; szye, Puł. 106 r.; zkazili sō se, Flor. 52; skazyly szye sō, Puł. 106 v.; vczinili se sō, Flor. 52; szye, Puł. 107 r.; radowacz se, Flor. 52; szye, Puł. 107 v.; weselicz se, Flor. 52; szye, Puł. 107 v.; smōczil iesm, se, Flor. 54; szye, Puł. 108 v.; smōczilo se iest, Flor. 54; szye, Puł. 109 r.; zatroscał iesm se, Flor. 54; szye, Puł. 109 r.; sō se bali, Flor. 54; nye baly szye, Puł. 110 v.; bacz se, Flor. 55 (2 r.); szye, Puł. 111 v., 112 v.; smiluy se, Flor. 56; szye, Puł. 113 r.; powiszi se, Flor. 56; powysszy szye, Puł. 113 v.; vwelszilo (*sic*) se iest, Flor. 56; powysszylo szye, Puł. 114 r.; oddalili sō se, Flor. 57; oddalyly szye, Puł. 114 v.; weselicz se, Flor. 57, 62 (2 r.), 64; szye, Puł. 115 v., 123 r. v., 126 r.; obrocōp se, Flor. 58; szye, Puł. 117 v.; slutowal ies se, Flor. 59; slutowal yes szye, Puł. 118 r.; rozgne (*sic*) ies se, Flor. 59; rozgnyewal yes szye, Puł. 118 r.; poruszila se iest, Flor. 59; poruszyla yest szye, Puł. 118 v.; weselicz se bōdō, Flor. 59; wyeszylucz szye, Puł. 118 v.; zabyacze se, Flor. 61; szye, Puł. 121 r.; bōdōp se bacz, Flor. 63; szye, Puł. 124 r.; smilujesz se, Flor. 64; szye, Puł. 125 r.; zamōczō se, Flor. 64; szye, Puł. 126 r.; opaszō se, Flor. 64; szye, Puł. 126 v.; clacz se bōdze, Flor. 65; szye, Puł. 127 r.; roznemogli sō se, Flor. 63; szye, Puł. 124 v.; bacz se, Flor. 64; bacz szye, Puł. 126 r.; cochacz se, Flor. 64, kochacz szye, Puł. 126 r.; weselil iesm se, Flor. 65; szye, Puł. 128 v.; smiluy se, Flor. 66 (2 r.); szye, Puł. 129 r. (2 r.); spowadacz se, Flor. 66 (2 r.); szye, Puł. 129 r. (2 r.); weselcz se y raducz se, Flor. 66; wyesszylucz se szye y raducz se, Puł. 129 r.; weselicz se, Flor. 67; szye, Puł. 130 r.; nebosa se rozkapala, Flor. 67; szye rozpuszczily, Puł. 130 v.; ruszila se iest, Flor. 67; ruszyla szye, Puł. 130 v.; roznemogla se iest, Flor. 67; szye, Puł. 131 r.; weselōczich se, Flor. 67; szye, Puł. 131 v.; se omoczyła, Flor. 67; szye, Puł. 132 v.; roznnoszili se sō, Flor. 68; szye, Puł. 134 v.; vczinil iesm se, Flor. 68; szye, Puł. 135 r.; zapalacz se, Flor. 68, 69; szye, Puł. 135 r., 138 v.; weselcz se, Flor. 68;

szyć, Puł. 137 v.; zapalałócz se, Flor. 69; szyć, Puł. 138 v.; vesel
 cze se y raducze se, Flor. 69; wyesszyelcze szyć y raducze, Puł.
 138 v.; obrociw se, Flor. 70; szyć, Puł. 141 r.; só se wznaszali,
 Flor. 72; szyć podnaszaly, Puł. 145 v.; przemenili se só, Flor. 72;
 szyć, Puł. 146 r.; gisz se oddalałó, Flor. 72; szyć, Puł. 146 v.; sta-
 wili se só, Flor. 73; pochwałyly szyć, Puł. 147 r.; zgłobył se iest,
 Flor. 73; szyć, Puł. 147 r.; rozgnewalo se, Flor. 73; szyć, Puł. 147
 r.; by se ne otewroczył, Flor. 73; szyć, Puł. 149 r.; dopuszczayó-
 czim se, Flor. 74; szyć, Puł. 149 v.; rozkwarla se, Flor. 74; ros-
 kwarla szyć, Puł. 149 v.; kto przeciwi se, Flor. 75; szyć, Puł. 151
 r.; zamócił iesm se, Flor. 76; szyć, Puł. 152 r.; cochal iesm se,
 Flor. 76; szyć, Puł. 152 r.; acuszał iesm se, Flor. 76; skuszał yeam
 szyć, Puł. 152 v.; skuszó se, Flor. 76; szyć, Puł. 153 r.; bali só
 se, Flor. 76; baly szyć, Puł. 153 v.; poruszila se, Flor. 76; szyć,
 Puł. 153 v.; zamóczili só se, Flor. 76; szyć, Puł. 153 v.; gisz se
 narodzó, Flor. 77; szyć, Puł. 154 v.; obrocyli se só, Flor. 77; obro-
 czyly szyć, Puł. 155 r.; ogen zaszeł se iest, Flor. 77; zaszeł szyć,
 Puł. 156 r.; wracžali se, Flor. 77; broczyly szyć, Puł. 157 r.; roz-
 pamóćali se só, Flor. 77; rospamyćaly szyć, Puł. 157 v.; ne wra-
 czaióczy se, Flor. 77; szyć, Puł. 158 r.; obroczili só se, Flor. 77;
 obroczyly szyć, Puł. 158 r.; ne baly se, Flor. 77; szyć, Puł. 159 r.;
 ziaw se, Flor. 79; zyaw szyć, Puł. 163 r.; obroczy se, Flor. 79;
 szyć, Puł. 164 r.; weselcze se, Flor. 80; szyć, Puł. 165 r.; clanacz
 se, Flor. 80, 85; klanyacz szyć, Puł. 165 v., 172 v.; poruszó se,
 Flor. 81; szyć, Puł. 167 r.; vczinili se, Flor. 82 (2 r.); vczynyly
 szyć, Puł. 168 r. (2 r.); zaploncze se, Flor. 82; szyć, Puł. 168 v.;
 zamóczcze se, Flor. 82; szyć, Puł. 168 v.; otwroczył ies se, Flor. 84;
 odwroczylesz szyć, Puł. 170 v. (Wact. 68 v. odwroczylesz); obrocziw
 se, Flor. 84; szyć, Puł. 171 r.; czalowalesta se só, Flor. 84; czalowalesta
 szyć, Puł. 171 v.; weselicz se, Flor. 88; szyć, Puł. 178 r.; vczinil se iest, Flor.
 88; vczynyl szyć, Puł. 180 v.; otewraczasz se, Flor. 88; odwraczasz szyć, Puł.
 181 r.; sstan se, sstan se, Flor. 88; stayn szyć, stayn szyć, Puł. 181 v.; we-
 selili iesmi se, Flor. 89; wyesszyelylysm szyć, Puł. 183 r.; cochali iesmi
 se, Flor. 89; kochaly sm szyć, Puł. 183 r.; obroczy se, Flor. 89;
 szyć, Puł. 183 r.; ne przibliszi se, Flor. 90 (2 r.); nyeprzyblyzy
 szyć, Puł. 184 v. (2 r.); pokazó se, Flor. 91; pokazó szyć, Puł.
 186 r.; rozplodzi se, Flor. 91; szyć, Puł. 186 v.; przepasal se, Flor.
 92; przepaszal szyć, Puł. 187 r.; przepaszal szyć, Puł. 124 r.; oblyekl
 szyć, Puł. 187 r.; oblekl se, Flor. 92; oblyekl szyć, Puł. 187 r.;
 oblekl sie, Wact. 124 r.; poclonmi se, Flor. 94; pokloynmy szyć,
 Puł. 190 r.; modlicie sie, Wact. 108 r.; weselicz se bódó, Flor. 95;
 szyć, Puł. 192 r.; radowacz se, Flor. 95; szyć, Puł. 192 r.; raduy se, Flor. 95;
 szyć, Puł. 192 r.; raducze se, Flor. 96; szyć, Puł. 192 v.; wesel se, Flor. 96
 szyć, Puł. 192 v.; weselili se, Flor. 96; szyć, Puł. 193 r.; spowadycze se, Flor.
 96; szyć, Puł. 193 v.; weselcze se, Flor. 97; szyć, Puł. 194 r.; ra-
 dowacz se, Flor. 97; szyć, Puł. 194 v.; gnewaycze se, Flor. 98; szyć,
 Puł. 195 r.; porusz se, Flor. 98; szyć, Puł. 195 r.; gnywacz se, Flor.

102; gnyewacz szye, Puł. 202 r.; se składó, Flor. 103; pomyśszeczó szye, Puł. 205 v.; zgromadzyli só se, Flor. 103; zgromadzyły szye, Puł. 205 v.; rozmnoszyło se, Flor. 105; szye, Puł. 213 r.; smyeszali só se, Flor. 105; zmyeszaly szye, Puł. 213 v.; spowadacyze se, Flor. 106; szye, Puł. 216 r.; przyblyszyły só se, Flor. 106; przyblyżyły szye, Puł. 216 v.; zamóczyły só se, Flor. 106; zamóczyły szye, Puł. 217 r.; radowały só se, Flor. 106; szye, Puł. 217 v.; só se mōnczyły, Flor. 106. (Puł. 217 v. zamóczyeny); wylyła se yest, Flor. 106; wylyła szye, Puł. 218 r.; weselycz se, Flor. 106; wyeszylucz szye, Puł. 218 v.; wesylucz se, Flor. 107; wyeszylucz szye, Puł. 219 v.; ne bódze se kayacz, Flor. 109; szye kayacz, Puł. 224 v.; ne poruszy se, Flor. 111; szye, Puł. 227 r.; raduyóczo se, Flor. 112; szye, Puł. 228 r.; weselyły se, Flor. 113; szye, Puł. 228 v.; pomycyl se, Flor. 117; szye, Puł. 234 r.; weselmy se, Flor. 117; szye, Puł. 235 v.; kochal gesm se, Flor. 118; szye, Puł. 237 v. (Wact. 5 v. lyubowalem sobye); szanaszycz (*corr.* sznaszycz) se bódó, Flor. 118; snazycz szye bédę, Puł. 237 v. (Wact. 5 v. doswiadczacz bando se); snazycz se bódó, Flor. 118; snazycz szye bédę, Puł. 241 r.; doswiadczacz bódá se, Wact. 25 r.; gesm se zamóczył, Flor. 118, 57; yesm szye zamóczył, Puł. 242 v. (Wact. 27 r. iestem zamóczon); boyóczych se, Flor. 118, 57; boyóczych szye, Puł. 242 v.; boianczich se, Wact. 27 r.; gysz se boyó, Flor. 118, 73; szye boyó, Puł. 244 r.; boia se, Wact. 29 r.; wesylucz se ya bódó, Flor. 118, 161; wyeszylucz szye, Puł. 253 v.; bódó se kvrzycz, Flor. 143; bédó szye kurzycz, Puł. 282 r.; ne bódó se bacz, Flor. Isai.; szye baacz, Puł. 292 v.; pochwalayócz se, Flor. Ann.; pochwalayóczy szye, Puł. 295 v.; sebrały só se, Flor. Moy.; sebrały szye, Puł. 297 r.; rozgniewaly se, Flor. Moy.; szye, Puł. 298 r.

Forma szye tylko w Puławskim: poczynayó szye, 1 v.; zdarzy szye, 2 r. (przespeie, Flor. 1); gdy szye rozze, Puł. 3 v. (Flor. 2. gdi roszyó); nadzywacz szye bédá, Puł. 14 v. (Flor. 9. nadzewacz bódó); vspyeszyły szye, Puł. 30 v. (Flor. 17. przeszli só me); stalo szye yest, Puł. 39 v.; klanyacz szye bédá, Puł. 42 v.; poklonly szye, Puł. 42 v. (Flor. 21. pochwalaly so); nyeruszayóczy szye, Puł. 44 r.; yesz szye stalo, Puł. 44 v.; gdy szye potknye, Puł. 74 v. (Flor. 36. gdi vpadne); vsmyerzył yesm szye, Puł. 79 v. (Flor. 38. vsmerzon iesm); zmozł yesm szye, Puł. 80 v. (Flor. 38. ia iesm szzedł); sczyrayó szye, Puł. 87 v. (Flor. 41. zlamani bódó); wrógaly só szye, Puł. 87 v. (Flor. 41. layali só); vprosznyczye szye, Puł. 95 r. (Flor. 45. bódzce); opyekacz szye bédze, Puł. 96 v.; sódzócze szye, Puł. 103 r.; naszywacz szye, Puł. 116 v. (Flor. 58. nasmewacz); obroczo szye, Puł. 116 v. (Flor. 58. obroczeni bódzce); slutyuy szye, Puł. 116 v. (Flor. 58. slutyuy); poddaly szye só, Puł. 119 r. (Flor. 59. poddani só); wzdzywny szye bog, Puł. 129 v. (Flor. 67. wstane bog); vspyeszyły szye, Puł. 132 v. (Flor. 67. przeszly só); wyszzy szye, Puł. 149 v. (Flor. 73. wstópnie); wroczyw szye, Puł. 183 v.;

warowacz szye, Puł. 220 r.; szye wykłada, Puł. 237 v., 248 r., 249 v.; wykłada szye, Puł. 242 v., 253 r.; zamóczó szye, Puł. 299 v.; rozgnywał yes szye, Puł. 300 r.; radowacz szye, Puł. 301 v.; snadz by szye stawyly, Puł. 305 v.; smyluye szye, Puł. 306 v.

Instrumentalis: przed sobó, Puł. 108 r. (Flor. 53. przed obliczim swogim; Wacł. 2 v. przed oczima swogima); przed sobó, Puł. 112 r., 173 r., 182 v. (Flor. 55, 85, 89. w obeszrenu twoiem itp.)

Locativus: w sobe, Flor. 18, 35, 65; w sobye, Puł. 35 v. 70 v., 127 v.

§. 287. *Zaimki*: kto, co. *Nominativus*: kto, Flor. 4, 11, 13, 17 (2 r.), 18, 23 (2 r.), 34, 39, 52, 54, 58, 59 (2 r.), 60, 63, 70, 75, 82, 87, 88 (2 r.), 89, 93 (2 r.), 105, 107 (2 r.), 112, 129, 141, 147, Moy. (2 r.), Puł. 5 v., 19 v., 22 v., 31 v. (2 r.), 35 v., 44 v. (2 r.), 67 v., 82 r., 107 v., 109 r., 116 v., 119 r. (2 r.), 120 r., 124 r., 141 r., 151 r., 167 v., 175 v., 177 r., 177 v., 183 r., 188 v. (2 r.), 211 r., 219 v. (2 r.), 227 v., 263 v., 279 r., 289 r., 297 v. (2 r.); ktosz, Flor. Atan., Puł. 310 r.; kto, Wacł. 112 r., kto, Flor. prol. (3 r.); any byl ktoby, Puł. 33 r.; nye będzie kto otteyme, Puł. 102 v.; nybylogo aby kto, Puł. 136 v.; by kto semnó smóczil, Puł. 136 v.; nye yest ktoby, Puł. 140 r. (*wszędzie tu we Floryjańskim odpowiada iensz lub iensze*, 17, 49, 68 (2 r.), 70); kto bog wyelyky, Puł. 153 r. (Flor. 76. ktori); — czso iest czlowek, Flor. 8; czo, Puł. 12 v.; czy czso znaio, Flor. 9; czo, Puł. 14 v.; swótim czso só, Flor. 15; czo, Puł. 24 r.; od tich czso me nenawidzely, Flor. 17; czo, Puł. 30 v.; od tich czso me gonó, Flor. 30; czo, Puł. 58 v.; czso nedostaie mne, Flor. 58; czo, Puł. 80 r.; tim czso só, Flor. 43; czo, Puł. 90 v.; czso wem mne iest, Flor. 72; czo, Puł. 146 r.; czso iest, Flor. 88; czo yest, Puł. 181 r.; wszystko czso w nych gest, Flor. 145; czso, Wacł. 125 v.; czo, Puł. 286 v.; tczem czso chowayo, Flor. 102. (Puł. 202 v. *brak*); czso stroio lichotó, Flor. 13; czosz, Puł. 22 v.; czo só, Flor. 33, Puł. 66 r.; czo gest tobe, Flor. 113; czo yest tobye, Puł. 228 v.; czosz gest czlowek, Flor. 143; czo yest czlowyek, Puł. 282 r.; czso sódzicze, Flor. 2. (Puł. 3 v. *ktorzysz*); nenawidzal ies wszzech czso, Flor. 5. (Puł. 7 r. *gysz*); czso se iego boio, Flor. 21. (Puł. 42 r. *bojących szye yego*); wszitko czsosz we mnye gest, Flor. 102. (Puł. 201 r. *yesz*); czo, Wacł. 10 r.; czso, Wittb.; wszyczy czo czynyczye, Puł. 9 v. (Flor. 6. *gisz*); czy czo poszyraya, Puł. 22 v.; tym czo, Puł. 43 v.; swyrzewalesz tym czo, Puł. 59 r.; na ty czo szye yego boya, Puł. 63 v.: czy czo só nyenasrzely, Puł. 66 r.; przeczyw tym czo, Puł. 66 v.; czo szye wyesyelya, Puł. 69 v.; ty czo só, Puł. 71 v.; czy czo só, Puł. 78 r.; czo só szukaly, Puł. 78 r. (Flor. 22, 30, 32, 33, 34 (2 r.), 35, 37 (2 r.) *gisz*); yako tey czo szye omladza, Puł. 97 r. (Flor. 47. *iaco odmladzaióczich*); wszyczy czo, Puł. 98 r. (Flor. 48. *gisz*); czo szrzó, Puł. 107 r.; czo stroyó, Puł. 107 r.; czo ye wydzely, Puł. 124 v.; czo sze naszmyewayo, Puł. 130 v.; w tich czosz pwayó, Puł. 63 v.; czosz ye yely, Puł. 214 v. (*gisz*, Flor. 52 (2 r.), 63, 67, 32, 105); nicz my nedostone, Flor. 22; nycz,

Ps. 43 r.; nyczs pyrzawy albo posledzey, Flor. Atan.; nycz, Ps. 310 r.; nicz, Wacł 111 v.; nyczs woczse albo mneyszy, Flor. Atan.; nycz, Ps. 310 r., Wacł 111 v.; czòszc moia iacobi niczsecz przed tobò, Flor. 38; zboze moye yakoby nyczesz przed tobò, Ps. 80 r. (*Vulg. tempus meum ut nihil est coram te*)

Dativus: komu zgromadzi ie, Flor. 38; komu ye zgromadzy, Ps. 80 v.; czemu ies me zostal, Flor. 21; czemu, Ps. 39 v.; czemu me mòcisz, Flor. 41; czemu, Ps. 86 v.; Czemu (*sic*) oblicze twoie odwracasz, Flor. 43; czemu, Ps. 91 v.; czemu zasipasz, Flor. 43; czemu zasipyasz, Ps. 91 v.; czemu ti wipowadasz, Flor. 43; czemu, Ps. 102 r.; czemu odwracasz, Flor. 73, Ps. 148 r.; czemu bosze zkazył ies, Flor. 79; czemus, Ps. 164 r.; czemu, Flor. 87, Ps. 176 r.; czemu se bacz bòdò, Flor. 48.

W psalterzu Puławskim accusativus: przecz szye bacz bèdè, Ps. 98 v.; Czemu ies bosze odpòdzil, Flor. 73; przecz, Ps. 147 r.; ku niczemu przewedzon iest, Flor. 14; w nycz obroczon iest, Ps. 23 v.; ku niczemu przywedze, Flor. 59; wnywecz obroczy, Ps. 119 v. [niwecz = ni + we (*starosł. ni*) + è (*dzis co*), *bywa poczuwane jakby rzeczownik rodzaju żeńskiego i służy nawet za temat do urabiania słów pochodnych, jak: niweczyc, por. J. Baudouin de Courtenay, Beiträge für vergl. Sprf. VI. 206--7*]; ku niczemu obroczysz, Flor. 72; w nycz obroczysz, Ps. 146 r.; ku niczemu obroczon iesm, Flor. 72; w nycz, Ps. 146 r.

§. 289. *Accusatus*: czso ies sconal, Flor. 10; czo, Ps. 18 r.; czso vczinil, Flor. 10; czo, Ps. 18 r.; czso se chwialisz, Flor. 51; czo szye chwialisz, Ps. 105 v.; czso vczinil ies, Flor. 67; czo yes vczynyl, Ps. 133 r.; czso molwicz bòdze, Flor. 84; czo, Ps. 171 r., Wacł 69 r.; czso rozgarzali cze, Flor. 88 (2 r.); czo, Ps. 181 v. (2 r.); czsocz przylosò tobe, Flor. 119; czo, Ps. 255 v.; csocz dadzò tobe, Flor. 119; czo dadzò, Ps. 255 v.; gy za neczso ymasz, Flor. 143; za nyeczso masz, Ps. 282 r.; czso odpowe, Flor. Isai sec.; czo odpowe, Ps. 294 r.; czsozz vlozzil yest, Flor. 104. (Ps. 207 v. jesz obroczył); w czo pwali, Flor. 21. (Ps. 40 r. *brak*); czosz zaplaczyl my, Flor. 115; czo odplaczil, Ps. 232 r.; czo my vczyny czlowek, Flor. 117; czo, Ps. 233 v.; czo by myal naszlyadowacz, Ps. 248 r.; czosz rzekò, Flor. Isai sec; czo rzekè, Ps. 294 r.; czsocoli vczini, Flor. 1; czokoly vczyny, Ps. 2 r.; wszytko czoskoly chezal, Flor. 113; czokoly, Ps. 229 r.; czokoly chezal, Flor. 134; czokoly, Ps. 267 v.; acz poruszon bòdò, Flor. 12; acz, Ps. 21 r., 60 r.; acz roszirzili iesmi, Flor. 43; aczly wznyeszlysm, Ps. 91 r.; acz iesm przyglòdal, Flor. 65; acz yesm weszral, Ps. 128 v.; acz za prawdò, Flor. 88. (Ps. 179 v. ale); acz, Flor. 88, Ps. 179 v.; acz dawidem selszò, Flor. 88. (Ps. 180 r. nye selzè dawidem); acz rzekl iesm, Flor. 93; acz, Ps. 189 r.; acz glos iego vsliszicze, Flor. 94; acz, Ps. 190 r., Wacł 108 v.; acz za prawdò, Flor. 89; ale acz, Ps. 182 v.; acz wydò, Flor 131; acz wnydè, Ps. 264 v.; acz dam sen oczyma, Flor. 131, Ps. 264 v.; acz ne poloszò czò, Flor. 136; acz nye polożè czie,

Puł. 271 v.; acz zapomnaly, Flor. 136. (Puł. 271 r. zapomnyły); acz ne zpomenō. Flor. 136; acz nye wspomynę, Puł. 271 v.; acz wstōpō, Flor. 138 (2 r.); acz wstōpyę, Puł. 274 r.; acz astōpyę, Puł. 274 r.; acz pobyesz, Flor. 138, Puł. 275 r.; przecz skrzytaly, Flor. 2, Puł. 2 v.; przecz ies gospodne odszedł, Flor. 9; przecz, Puł. 15 v.; przecz smōtna ies, Flor. 41 (2 r.), 42; przecz, Puł. 86 v., 87 v., 88 v.; przecz ies zapomnal me, Flor. 41; przecz, Puł. 87 r.; przecz smōczen chodzō, Flor. 41, 42; przecz, Puł. 87 v., 88 r.; przecz me mōocisz, Flor. 41, 42; przecz, Puł. 87 v., 88 v.; przecz ies me odpōdzil, Flor. 42; przecz, Puł. 88 r.; gichsze nyzacz nye ymaiō, Flor. 89; nyzacz ymayō, Puł. 182 r.; za niczs, Flor. 55. (Puł. 112 r. za dar); niczs sō ne nalezli, Flor. 75; nye nalyezli nycz, Puł. 151 r.; za niczs, Flor. 80; za nycz, Puł. 166 r.; niczs przespeie nepryzaczel, Flor. 88; nycz przespyeye, Puł. 178 v.; za nyzcae gymyely sō, Flor. 105; za nycz, Puł. 213 r.; on wnycze dowedze, Flor. 107; wnycz, Puł. 220 r.; w niwecz wnidōō, Flor. 57; nywecz wnydō, Puł. 115 r.; w niwecz obrocysz, Flor. 58; w nywecz, Puł. 116 v.

Instrumentalis: Ozym (*sic pro*: Czym) oplaczō pany, Flor. 115; czym odpłacze gospodnu, Puł. 252 r.

Locatiuus: w czem oprawa mlodycz drogō swoyō, Flor. 118; w czem oprawa, Puł. 237 r.; w czeem oprawia, Wacl. 4 v.

V. Deklinacyja złożona.

§. 290. *Nominativus singularis Masculina. Przymiotniki.*
Z ostatnią tematową spółgłoską twardą: prolog lacynsky polzki y nemeckzski, drugi takisz lacinski polzki y nemeckzski. dwa prologi lacinski polzki y nemeckzski, Flor. Rubr.; malntki iesm bil, Flor. prol.; swyerz maluczky, Flor. 103; zwyerz maly, Puł. 205 v.; slotky y prawi gospodzin, Flor. 24; slotky y prawy, Puł. 46 v.; slotky iest gospodzin, Flor. 33; slotky, Puł. 65 r.; cristus slotky, Puł. 171 v.; ti gospodne lubezliwi y czichi ies, Flor. 85; slotky y czychy, Puł. 172 r.; slotki iest gospodzin, Flor. 99; slotky yest bog, Puł. 196 v.; spyewacze ymenv yego bo slotky gest, Flor. 134. (Puł. 267 v. bo slotke yest); crol weliki. Flor. 46; krol wyeliky, Puł. 95 v.; gospodzyn wyeliky iest, Puł. 96 v.; weliky gospodzin, Flor. 47; wyelyky bog, Puł. 96 v.; weliky ies ti, Flor. 85; wyelyky yes ty, Puł. 172 v.; bog weliky, Flor. 76; wyelyky, Puł. 153 r.; weliky y grozni, Flor. 88; wyeliky y grozny, Puł. 177 r. v.; weliky gospodzin, Flor. 94; wyelyky gospodzyn, Puł. 190 r.; wielky pan, Wacl. 107 v.; crol weliky, Flor. 94; krol wyeliky, Puł. 190 r.; wielki, Wacl. 107 v.; weliky gospodzin y chwalni barzo, Flor. 95; wyeliky bog y chwalny barzo, Puł. 191 r.; gospodzin w syon weliky, Flor. 98; wyelyky, Puł. 196 r.; pokoy welyky, Flor. 118. 161; wyelky, Puł. 253 v.; welyky gest gospodzyn, Flor. 134; wyelyky dobry yest gospodzyn, Puł. 267 v.;

welyky pan y chwalny barzo, Flor. 144; wyelyky gospodzyn y chwalny barzo, Puł. 283 v.; welyky pan nasz, Flor. 146; wyelyky gospodzyn nasz, Puł. 288 r.; welyky pan nasz, Wacł. 129 v.; welyky weszrod czebe swóty ysrahel, Flor. Isai; wyelyky weszrod czebie szwyęty ysrahel, Puł. 293 r.; gospodzin wisoki grozni, Flor. 46; wyelyky grozny, Puł. 95 v.; wysoky nadewszemy lyudzmy, Puł. 195 r. (Flor. 98. wiszszy); spyewacz ymyenyu twemu wyssoky, Puł. 185 v. (*w znaczeniu vocativu. o excelse*; Flor. 91. wśocze), wysoky nadewszemy pogany gospodzyn, Flor. 112; wyssoky, Puł. 227 v.; wysoky pan, Flor. 137; wyssoky gospodzyn, Puł. 272 v.; wiszoky bog, Wacł. 137 r.; glos apostolsky, Puł. 206 v., 210 v., 232 v., 259 v., 267 r.; glos czerekwy albo apostolsky, Puł. 257 v.; glos angelsky, Puł. 215 r.; lyud murzynsky, Puł. 174 r. (Flor. 86. lud murzinow); wszedl yeast yezdeczky farao, Puł. 298 v. (Flor. Moy. wszedl gest pharao); israhelsky od wyeka, Puł. 86 r. (Flor. 40. israhel); bosze israhelsky, Flor. 58; boze yzrahelsky, Puł. 116 v.; izrahelsky bog, Puł. 144 r. (Flor. 72. israhel bog); cedr lybanski, Flor. 91; czedr lybaynsky, Puł. 186 v.; przyszedl doech ydumeysky, Puł. 105 v.; vbogy, Flor. 9 (2 r.), Puł. 15 v., 17 r.; vbogi iesm ia, Flor. 24; vbogy yesm ya, Puł. 47 v.; ten vbogi wolal iest, Flor. 33; ten vbogy, Puł. 64 v.; szembrak iesm y vbogi, Flor. 39; vbogy, Puł. 84 r.; bogaty y vbogi, Flor. 48; bogaty y vbogy, Puł. 98 r.; ia iesm vbogi, Flor. 68; vbogy, Puł. 137 v.; vbogi iesm, Flor. 69; vbogy yesm, Puł. 139 r.; vbogi y neymaióczy, Flor. 73; vbogy y stradny, Puł. 149 r.; vbogy iesm, Flor. 85, Puł. 172 r.; bednyk y vbogy ia gesm, Flor. 108; stranik y vbogy ya yesm, Puł. 222 v.; vbogy lyud, Puł. 227 r.; ti ... czichi ies, Flor. 85; czychy, Puł. 172 r.; ia iaco gluchi, Flor. 37; gluchy, Puł. 78 r.; gospodzin czósti iest mne, Flor. 39. (Puł. 84 r. poczuye o mnye); ten isti wezme, Flor. 23. (Puł. 45 r. ten wezmye); prosty sód twoy, Flor. 118, 137, Puł. 250 v.; bog wyerny y ... sprawyedlywy y prosty, Puł. 302 v.; newinowati róka-ma, Flor. 23. (Puł. 44 v. nyewynnych rąk); swóty, Flor. 11; szwyęty, Puł. 19 r.; szwyęty bédzyesz, Puł. 31 r. (Flor. 17. swót); wszeliki swóti, Flor. 31; wszelky szwyęty, Puł. 60 v.; swóti iest cosczol twoy, Flor. 64; szwyęty, Puł. 125 v.; swóti israhel (*vocativus*), Flor. 70; szwyęty israhel, Puł. 141 v.; bo swóti iesm, Flor. 85; szwyęty yesm, Puł. 172 r.; wawóti (*sic*) iest, Flor. 98; szwyęty iest, Puł. 195 v.; swiothy iesth, Wacł. 114 v.; swóti gospodzin bog nasz, Flor. 98; szwyęty, Puł. 196 r.; swóty we wszech dzelech, Flor. 144 (2 r.); szwyęty, Puł. 285 r., 285 v.; ne gest swóty, Flor. Ann.; nye iest szwyęty, Puł. 295 r.; swóty, Flor. Habac.; szwyęty, Puł. 299 r.; swóty duch, Flor. Atan. (6 r.); duch szwyęty, Puł. 308 v. (3 r.), 309 r. (2 r.), 309 v. (2 r.); duch swianti, Wacł. 109 r. (2 r.), 111 r.; swiathi, Wacł. 109 v.; sswiati, Wacł. 110 r.; swiaty, Wacł. 111 r.; duch swanty, Flor. Atan.; szwyęty, Puł. 309 r.; sswiati, Wacł. 110 r.; rzekl (*sic*) iest krziwi, Flor. 35; rzekl yeast krzywy, Puł. 70 v. lsiwi kon, Flor. 32; lzywy koyn, Puł. 63 v.; czlowyek zywy, Puł. 80 r. (Flor. 38. sziwóczy); iaco szíwi, Flor. 57. (Puł. 115 v. yak

zywe); zywy (xpus), Puł. 189 v.; wszelky szywy, Flor. 142. (Puł. 280 r. zywyŏczy); przeczywy maczyerzy twoyey, Puł. 102 v. (Flor. 49. przeciwno sinowi macerze twoiey); ti gospodne lutosciwecz y miloserdny ... y prawdziwy, Flor. 85; lytoszczywy y myloszerny ... y prawdziwy, Puł. 173 v.; myloserdny gospodzyn y prawdziwy, Flor. 114; myloszcyrdny gospodzyn y prawdziwy, Puł. 231 r.; pan pradywy, Flor. 128; prawdziwy, Puł. 262 v.; mylostzywy y myloserdny gospodzyn, Flor. 102; myloszczywy y myloszcyerny bog, Puł. 201 v.; myloszczywy y myloserdny y prawy, Flor. 111; myloszczywy myloszcyerny y prawy, Puł. 226 v.; myloszczywy będze, Puł. 307 v.; zginŏf nemilosciwi, Flor. 9; zgynal zlosny, Puł. 14 r.; ty lytoszczywy byl yes gym, Puł. 195 v. (Flor. 98. milosciw); bytoszczywy (*sic*) y myloserdny gospodzyn, Flor. 110; lytoszczywy y myloszcyerny bog, Puł. 225 r.; lvtosciu y myloserdny gospodzyn, Flor. 144; lytoszczywy y myloszcyerny gospodzin, Puł. 284 v.; zglobliwi, Flor. 5; zloszczywy, Puł. 6 v.; zglobliwi bogoslawon iest, Flor. 9; zlosny, Puł. 16 r.; zly, Flor. 14; zloszczywy, Puł. 23 v.; barzo okrutny straszlywy y sprawyedlywy, Puł. 8 r.; sŏdza prawi, Flor. 7; sędzya sprawyedlywy, Puł. 11 v.; prawi czso vezinil, Flor. 10; prawy, Puł. 18 r.; prawi smilnie se, Flor. 36; prawy czyny myloszcz, Puł. 74 r.; weselicz se bŏdze prawi, Flor. 57, 63; wyesszyelicz szye będze prawy, Puł. 115 v., 124 v.; prawi iaco palma kwiecz bŏdze, Flor. 91; prawy, Puł. 186 v.; prawi gospodzin, Flor. 91; prawy gospodzyn, Puł. 186 v.; prawy bŏdze, Flor. 111. (Puł. 226 v. praw będzye; Wacł. 19 v. będa sprawiedliwi); prawy gest (*sic*) gospodne, Flor. 118. (Puł. 250 v. praw yes boze); karacz mŏ bŏdze prawy, Flor. 140; karzy mye prawy, Puł. 278 r.; prawy gospodzyn, Flor. 144, Puł. 285 v.; lew gotowi ku lupowi, Flor. 16; gotowy, Puł. 27 r.; rarogowy dom, Flor. 103. (Puł. 205 r. Herodyaszow dom); iad zmyowy, Flor. 13; yad zmyowy, Puł. 22 r., 276 r. (Flor. 139. yad zmyowy); nyespor ponyedzyalkowy, Puł. 230 v.; czchwarthkowy, Puł. 264 v.; pyanthkowy, Puł. 272 r.; swar dobri, Flor. prol.; pastyrz dobry, Puł. 189 v.; dobri israhel, Flor. 72; dobry, Puł. 144 r.; chwalcze gospodna esze dobry, Flor. 105; bo dobry, Puł. 210 v., Flor. 106, Puł. 215 r.; rozum dobry, Flor. 110, Puł. 225 v.; chwalcze pana bo dobry, Flor. 117 (2 r.), 134, 135, 146; bo dobry, Puł. 233 v., 236 r., 267 v., 269 v., 287 v.; bo dobri, Wacł. 129 r.; rzeczcze ... ysz dobry, Flor. 117; dobry, Puł. 233 v.; dobry ges ty, Flor. 118, 65; dobry yes ty, Puł. 243 r.; dobri ies ti, Wacł. 28 r.; dwch twoy dobry, Flor. 142, Puł. 281 r.; kthory mŏdry, Flor. 106; ktory mŏdry, Puł. 218 v.; rzekl iest szaloni, Flor. 13; nyemŏdry, Puł. 21 v.; nemŏdri y szalony zgineta, Flor. 48; szalyony y nyemŏdry, Puł. 99 r.; yŏzik gich mecz ostri, Flor. 56; myecz ostry, Puł. 113 v.; myly yako syn yednoroszkow, Puł. 54 r. (Flor. 28. myly iaco bi sinowe); crol czey mily mily, Flor. 67; krol moczy myly myly, Puł. 131 r.; kaco swatli iest (kelich), Flor. 22, (Puł. 44 r. kako przeczysta yest .. czassa); wesoly czaloweg, Flor. 111; wyesszyoly czalo-

węk, Puł. 226 v. (por. *Kazania Paterka*: uęsyoly. 122 r.); kedy se powisza zli, Flor. 9; kyedy sze pyszny zlosny, Puł. 15 v.; chótny albo lbesny pan, Flor. 144; lyubyezny gospodzyn, Puł. 284 v.; chwalebny a czynóczy dzywy, Flor. Moy.; chwalyebny, Puł. 297 v.; dziwni wprawdze, Flor. 64; dzywny, Puł. 125 v.; dziwni bog, Flor. 67; dzywny bog, Puł. 133 v.; dziwny w wisokoscy gospodzin, Flor. 92; dzywny, Puł. 187 r.; grozny w radze, Flor. 65, Puł. 127 r.; ty grozni ies, Flor. 75; ty grozny yes, Puł. 151 r.; grozni iest nade wszemi bogi, Flor. 95; grozny yest, Puł. 191 r.; grzeszny, Puł. 16 r. (Flor. 9. grzesznik); grzeszni, Flor. 9 (2 r.), (Puł. 16 r. grzesznyk); zlosny, Puł. 17 r.; chowacz bódze grzeszni, Flor. 36; strzecz będą grzeszny, Puł. 73 r.; zayme grzeszni, Flor. 36; zayem wezmye grzesznyk, Puł. 74 r.; znamona grzeszni prawego, Flor. 36; znamonye grzeszny, Puł. 75 v.; gdi nastal grzeszni, Flor. 38. (Puł. 79 v. grzesznyk); grzeszny vzrzy, Flor. 111, Puł. 227 r.; móż yęzyczny, Puł. 277 r. (Flor. 139. mosz molwyóczy); xps kraszny oblyczym, Puł. 92 r.; on za prawdó iest miloserdni, Flor. 77; myloszyerny, Puł. 57 v.; welko myloserdny, Flor. 102; wyelyko myloszyerny, Puł. 201 v.; welmy myloserdny, Flor. 144; wyelmy myloszerny, Puł. 284 v.; rostyl iest mylosny, Puł. 303 v.; moczny (sędzja), Flor. 7, Puł. 11 v.; gospodzin moczni, Flor. 23; moczny, Puł. 45 r., 45 v. (Flor. 23. moczy); pomocznik moczni, Flor. 70; moczny, Puł. 140 r.; moczny yes boze, Puł. 177 v. (Flor. 88. mogóczy); ne hesze .. nemoczny, Flor. 104; nye byl .. nyemoczny, Puł. 210 r.; nyeszpor nyedzylny, Puł. 224 r.; okropny albo grozny albo przykry, Flor. Moy.; okropny, Puł. 297 v.; pamyętny bódz tego, Puł. 148 v. (Flor. 73. pamócsen); kelich ... pelni smesy, Flor. 74. (Puł. 150 r. czasza ... pelna zmyesz); pelny bog, Puł. 310 v. (Flor. Atan. Swyrchowany bog); doszkonal bog, Wacł. 112 v.; bódó tobe podobni, Flor. 49; podobny, Puł. 102 v.; dny jako kwyet polny, Flor. 102; jako kwyat polny, Puł. 202 v.; cristus slotky y pokorny, Puł. 171 v.; ia za prawdo potrzebyznni y vbogi iesm, Flor. 69. (Puł. 139 r. potrzebnyóczy); przewrotny będziesz, Puł. 31 r. (Flor. 17. przewroczon); przezmerny oczecz, Flor. Atan.; przezmyerny oczecz, Puł. 308 v.; przezmierni oczecz, Wacł. 109 r.; przezmerny syn przezmerny duch swóty, Flor. Atan.; przezmyerny, Puł. 308 v. (2 r.); przezmierni, Wacł. 109 r. (2 r.); geden przezmerny, Flor. Atan.; yeden przezmyerny, Puł. 308 v.; yeden przezmierny, Wacł. 109 v; iestly rozumny, Flor. 13, Puł. 21 v.; jako szylny, Puł. 160 v (Flor. 77. iakobi mogóczy); smerny (sódza), Flor. 7. (Puł. 11 v. czekayący); by se ne otewroczył smerni, Flor. 73; smyerny, Puł. 149 r.; czyen szmyertny, Puł. 91 r. (Flor. 43. czen smerzi); szalyony, Puł. 302 v.; szaloni ne wrozume tego, Flor. 91; szalyony, Puł. 186 r.; wrobl szczegelny, Flor. 101; szcægylny, Puł. 198 v.; wrópnny wiobraszenym, Flor. 44; wrępnny, Puł. 92 r.; stal dwch welnny, Flor. 106. (Puł. 217 r. duch welny); grozno wyelmoszny yes, Puł. 274 v. (Flor. 138. grozne wyliczyl ges só); wyelmoszny, Puł. 297 v. (Flor. Moy. welkoczynoczy ges); wyelmorze-

czny, Puł. 19 v. (Flor. 11. welfke rzeczy molwócy); bog wyerny, Puł. 302 v.; swadek w nebesech werni, Flor. 88; wyerny, Puł. 180 r.; wyerny gospodzyn, Flor. 144; wyerny gospodzyn, Puł. 285 r.; potop wodni, Flor. 68; wodny, Puł. 136 r.; bog wirzchni, Flor. 77; bog wyrzchny, Puł. 157 v.; glos zborny, Puł. 203 r.; bezvinni bódziesz, Flor. 17; przewynny bédziesz, Puł. 31 r.

Z ostatnią spółgłoską tematową miękką: syn czlowyeczy, Puł. 12 r. v.; chod czloweczi, Flor. 36; chod czlowyeczy, Puł. 74 v.; syn czloweczy, Flor. 143; syn czlowyeczy, Puł. 88 r.; strach boszi, Flor. 13. (Puł. 22 r. boyasn boza); glos boszi, Flor. 28 (7 r.), glos bozy, Puł. 54 r. (Flor. 7.); angol boszi, Flor. 33, 34; angyol bozy, Puł. 65 r., 67 r. (2 r.); woz boszi, Flor. 67; woz bozy, Puł. 131 v.; gniew boszi, Flor. 77; gnyew bozy, Puł. 157 r.; bozy syn, Flor. At., Puł. 310 v.; bozi sin, Wacł. 112 r.; po rzece poydze peszi, Flor. 65; pyesszy, Puł. 127 v.; czudzy vczinil iesm se, Flor. 68; czudzy, Puł. 135 r.; bog czudzy, Puł. 303 v.; szkl iest glupy, Flor. 52; rzekl yest glupy, Puł. 106 v.; lud glupi, Flor. 73; lyud glupy, Puł. 148 v.; mósz glupi, Flor. 91; móz glupy, Puł. 185 v., 302 v.; swar do-bri powszedni iest, Flor. prol.; zywot wyekuy, Puł. 88 r.; wekwgy ociecz, wekwgy syn, wekugy swóty duch, Flor. Atan.; wyekugy oczyecz, wyekugy syn, wyekugy duch szwyęty, Puł. 308 v.; wiekuisti, Wacł. 109 v. (3 r.); — geden wekugy, Flor. Atan.; yeden wyekugy, Puł. 308 v.; ieden wiekuisti, Wacł. 109 v.

§. 291. *Imiesłowy. Temata twarde. Particip. praet. act. II:* iaco vmarli, Flor. 30; yako vmarly, Puł. 58 r.; czlowek vstaly wye-lykym wyczyęstwem zóda sze wchylycz, Puł. 244 v.

Particip. praet. pass.: wibrani bódziesz, Flor. 17; wybrany bédziesz, Puł. 31 r.; prorok poslany od boga, Puł. 103 r.; xpus za nas poslany, Puł. 174 v.; xpus ... wzwystowany w czele yest, Puł. 192 r.; blogoslawoni mósz, Flor. 1, 31, 33, 39, 83, 111; blogoslawony mósz, Puł. 1 v., 60 r., 65 r., 82 r., 169 v., 226 r.; blogoslawoni bog moy, Flor. 17; blogoslawony bog moy, Puł. 33 v.; blogoslawoni gospodzin, Flor. 27. (Puł. 52 v. pochwalyon), Flor. 30; blogoslawyoni bog, Puł. 59 r.; blogoslawoni lud, Flor. 32; blogoslawony lyud, Puł. 63 r.; blogoslawoni iensze rozumie, Flor. 40; blogoslawony gospodzin bog, Flor. 40; blogoslawony, Puł. 84 r., 85 v.; przyłóczon czerekwy blogoslawony, Puł. 92 r.; blogoslawoni bog, Flor. 65, 67; blogoslawony bog, Puł. 128 v., 134 r.; blogoslawoni gospodzin, Flor. 67, 71, 88; blogoslawony, Puł. 132 r., 144 r., 181 v.; blogoslawony, Flor. 123, 134, 143; blogoslawony, Puł. 258 v., 269 r., 281 v.; bogoslawony mansz, Flor. 126; blogoslawony móz, Puł. 261 r.; blogoslawoni mósz, Flor. 83; blogoslawony czlowyek, Puł. 170 r.; blogoslawoni czlowek, Flor. 93; blogoslawony czlowek, Puł. 188 v.; blogoslawoni lud, Flor. 88; blogoslawony lyud, Puł. 178 r.; blogoslawony gensze przyszedl ges, Flor. 117; blogoslawony gensze oplacz, Flor. 136; blogoslawony gen trzymacz bódze, Flor. 136; blogoslawony gegosz bog yacobow, Flor. 145; blogoslawony, Puł. 235 v.,

271 v., 272 r., 286 v.; blogoslawiony, Wacł. 125 v.; blogoslawony ges, Flor. 118; blogoslawiony yes, Puł. 237 r.; blogoslawiony ies panye, Wacł. 5 r.; blogoslawoni bodzesz, Flor. 127; blogoslawiony yes, Puł. 261 v.; iako oddayony nad maczerzō swoyō, Puł. 264 r. (Flor. 130. jako gest otkarmeno); grob otworzoni, Flor. 5, 13; grob otworzony, Puł. 7 v., 22 r.; nestworzony oczecz nestworzony syn nestworzony swōty duch, Flor. Atan.; nyestworzony, Puł. 308 v. (3 r.); nie stworzony, Wacł. 109 r. (3 r.); geden nestworzeny, Flor. Atan.; nyestworzony, Puł. 308 v.; nyestworzoni, Wacł. 109 v.; czlowek przes nowy zakon pokrzepyony, Puł. 239 v.; ivnoszka gesm ya y potōpyōny, Flor. 118, 137; wzgardzony, Puł. 251 r.; wykłada sze schylyony, Puł. 244 v.; swyrchowany bog, myeszōcz swyrchowany, Puł. 180 r. (Flor. 88. lunā przezpeczna); swirchowany czlowek, Flor. Atan. (Puł. 310 v. pelny bog pelny czlowyek; Wacł. 112 v. doszkonali); xpus wtoka lyudzka czynyony, Puł. 181 v.; vtropyoni od wina, Flor. 77; vtropyony, Puł. 160 v.; ne moysesz wybrany yego, Flor. 105, Puł. 212 v.; czlowyek zamczony, Puł. 251 v.; iaco placzōczy y zamoczoni, Flor. 34; zamōczony, Puł. 68 r.; ziwoni bil gim, Flor. 24. (Puł. 47 r. tym byl zyawyony); iaco ssōd zgubeni, Flor. 30 (*por. zesromoczany, Kazania Paterka* 62 v.); iako sąd zgubyony, Puł. 58 r.; offera bogu duch smōczony, Flor. 50; duch smōczony, Puł. 105 r.; xpus na ay-skō syon wzyety, Puł. 194 v.

Temata miękkie. Particip. praes. act.: mōsz boyvyōczy, Flor. Moy.; mōsz bovuyōczy, Puł. 296 v.; bydlōczy ya gesm na szemy, Flor. 118; bydlyaczy, Puł. 238 r.; przebywaiaczi ia iestem, Wacł. 6 r.; ia iesm vbogi y boleioczy, Flor. 68; czyrpyōczy, Puł. 137 v.; czyrpyōczy (gospodzyn), Flor. 144; czirpyōczy, Puł. 284 v.: bog ne chozōczy ziego, Flor. 5; bog chczōczy zioszczy, Puł. 6 v.; chodaōczy po drodze, Puł. 197 v. (Flor. 100. chodzocz); lew chwataioczy, Flor. 21; lyew chwatayacy, Puł. 40 v.; czekayacy (sędzia), Puł. 11 v. (Flor. 7. smerny); xpus ... opyōcz yest czakayōczy, Puł. 190 v.; dingo czakayōczy (bog), Flor. 102; czakayōczy, Puł. 201 v.; pan sądy czynyacy, Puł. 15 r. (Flor. 9. czynō sōdy); czynōczi dziwi ti ia, Flor. 85, Moy.; czynyōczy dzywy, Puł. 172 v., 297 v.; welkoczynocz ges, Flor. Moy. (Puł. 297 v. wyelmoszny); zacon obraczaiōczy, daiōczy, Flor. 18; zakon obraczayacy, dayacy, Puł. 35 r.; glos bo-szi gotuiōczi ielene, Flor. 28. (Puł. 54 v. gotuyaczego gyelyenya); duch ydōczi a ne wraczaiōczi se, Flor. 77; duch ydōczy a nyewraczayōczy szye, Puł. 158 r.; iaco czlowek ne sliszōczi y ne ymaiōczi w swich vszech, Flor. 37; nyelyszōczy y nyemayōczy, Puł. 78 r., v.; neymaiōczi, Flor. 73. (Puł. 149 r. stradny); neymaiōczi y vbogy iesm ia, Flor. 85. (Puł. 172 r. stradnyk y vbogy); tamo lassōczi zwyerz, Flor. 103. (Puł. 205 v. tamo zwyerz); gospodzin moczni y mogōczy, mogōcy w boiu, Flor. 23; mogōczy, mogōczi, Puł. 45 r.; iakobi mogōczi, Flor. 77. (Puł. 160 v. szylny); gospodne ... mogoczy, Flor. 85; czyrpyōczy, Puł. 173 v.; mogōczi ies gospodne, Flor. 88. (Puł. 177 v. moczny yes boze); xpus ... sam wszechmogōczy, Puł. 166 v.; wess-

mogący oczecz, wszemogący syn, wszemogący duch święty, Flor. Atan.; wszemogący, Puł. 309 r. (3 r.); wszemogący, Flor. 109 v. (2 r.); wszemogący, Wacł. 109 v.; geden wszemogący, Flor. Atan.; yeden wszemogący, Puł. 309 r.; geden wszemogący, Wacł. 110 r.; iónik wielke rzeczy molwócy, Flor. 11. (Puł. 19 v. wymierzcany); mossa molwócy, Flor. 139. (Puł. 277 r. móż yczyzny); iaco placzócy, Flor. 34; jako placzócy, Puł. 68 r.; nowoszana pochodzący, Flor. 18; pochodzący, Puł. 35 r.; ale podzócy, Flor. Atan., Puł. 309 v.; ale pochodzący, Wacł. 111 r.; głos boszi polainaiócy cedri, Flor. 28; polamayący, Puł. 54 r.; poszylayócy (kristus), Puł. 8 r., 10 r.; głos apostołow ... balwany potópyayócy, Puł. 228 r.; ya potrzebuyócy, Puł. 139 r. (Flor. 69. potrzebyzni); lew ... riczócy, Flor. 21; rzwyący, Puł. 40 v.; wozk rozquiraioący se, Flor. 21; wozk roztwyrayący szyć, Puł. 41 r.; głos boszi roz-crawaioący, Flor. 28; roskrawayący. Puł. 54 r.; iacobi spóczy gospo-dzin, Flor. 77; yakoby spyócy bog, Puł. 160 r.; strzegócy maltkych gospo-dzyn, Flor. 114; strzegócy, Puł. 231 r.; szukaióczy boga, Flor. 13; szukayócy boga, Puł. 21 v.; szukaióczy boga, Flor. 52; szukayócy, Puł. 107 r.; kelich moy vpawaióczy, Flor. 22. (Puł. 44 r. czasza moya vpawayóczy); kristus yest wybyrayócy, Puł. 8 r.; głos apostołsky pogany ... wzywayócy, Puł. 207 r.; głos ... wzpo-mynayócy, Puł. 207 r., 228 r.; głos boszi zbyaióczy puszczó, Flor. 28. (Puł. 54 r. głos boży zbyayóczego puszczó); zmaczayóczy gori, Flor. 103; zmaczayóczy gory, Puł. 204 v.; czlowek szaióczy, Flor. 38. (Puł. 80 r. żywy); wszelky żywócy, Puł. 280 r. (Flor. 142. żywy); szywóczy szywóczy ten bódze spowedać tobe, Flor. Isai sec.; żywó-czy żywóczy, Puł. 294 v.; plomen szgóczy gori, Flor. 82; zgóczy, Puł. 168 v.; oghen szgóczy, Flor. 104; ogyen zgóczy, Puł. 209 v.

Comparativus i Superlativus: lepszy iest dzen, Flor. 83; lyep-szy, Puł. 170 r.; lubezliwszy bil ieszcze, Flor. 76; lyubyezlywszy, Puł. 152 v.; mlódszy iest bil, Flor. prol.; w czecem oprawy mlódszy drogę swoyę, Puł. 237 r. (Flor. 118. mlódycz, Wacł. 4 v. mlódsze-nyecz); nycas woczse albo mneysszy (*sic*), Flor. Atan. (Puł. 310 r. mneyssze; Wacł. 111 v. nycas wianczazego albo mneysszego); mney-szy oczoza, Flor. Atan.; mneysszy oycz, Puł. 310 v.; mneysszy oczo-za, Wacł. 112 v.; iaco dzen wozorayszy, Flor. 89; wozorayszy, Puł. 182 r.; woz boszy .. wóczszy, Flor. 67. (Puł. 131 v. mnozen); wisz-szy nade wszemi ludzmi, Flor. 98. (Puł. 195 r. wysoki); wszech nay-wiszszy, Flor. 17; naywyszszy, Puł. 29 v.; naywyszszy przebywca, Puł. 167 v.; ty sam naywieszszy, Flor. 82; ty sam nawyszszy, Puł. 169 r.; on szalossil ió nawieszszy, Flor. 86; naywyszszy, Puł. 174 r.; ty za prawdó naywieszszy, Flor. 91; naywyszszy, Puł. 186 r.; ti ies go-spodzyn naywyszszy, Flor. 96; ty bog naywyszszy, Puł. 193 r.; nay-wyszszy nade wszemi lyndzmy, Puł. 194 v.; gdy rozdzyal naywys-szy pogany, Puł. 303 r.

Zaimki: yaky oczecz taky syn takysz święty duch, Flor. Atan.; iaky oczycz taky syn takysz y duch szwyęty, Puł. 308 v.; iaky

oczezc taki sin taki duch swiathi, Wacł. 109 r.; ktori iest ten crol, Flor. 23 (2 r.); ktory, Puł. 45 r., 45 v.; ktori iest czlowek, Flor. 24, 33, 88; ktory yeast czlowyek, Puł. 47 r., 65 v., 181 r.; ktori wszitek, Flor. 29; ktory vzytek, Puł. 55 v.; ktori bog, Flor. 76. (Puł. 153 r. bog); kthory mōdry, Flor. 106; ktory mōdry, Puł. 218 v.; kaszdi, Flor. 11; kaszdy, Puł. 19 r.; wszeliki swōti, Flor. 31; wszelky szwyęty, Puł. 60 v.; wszeliky czlowek, Flor. 38; wszeliky czlowyek, Puł. 81 r.; wszelky czlowyek, Puł. 80 r. (Flor. 38. prokni czlowek); wszeliki czlowek, Flor. 63; wszelky, Puł. 124 v.; wszelky, Flor. 115; wszelyky, Puł. 232 r.; wszlky, Flor. 150; wszelyky, Puł. 292 r.; wszelky, Wacł. 142 v.; wszelky, Flor. Atan. (2 r.); wszelyky, Puł. 308 r., 311 v.; wszelki, Wacł. 8 v.; wszelky, Wacł. 114 r.; gyny, Flor. 108. (Puł. 221 v. drugy); gyny, Flor. Ann. (Puł. 295 r. gyn); gyny bog, Puł. 307 r.

Liczebniki porzqdkowe: pyrzwy psalm, Puł. 1 v.; drugi takisz, Flor. rubr.; drugi zwerz, Flor. 79. (Puł. 164 r. osobny); wezmye drugi, Puł. 221 v. (Flor. 108. gyny).

§. 292. *Neutra. Przymiotniki z tematem twardym*: brzemō czoszke, Flor. 37; czyęszkye, Puł. 77 r.; odrzuczone luczske, Flor. 21. (Puł. 40 r. wyrzuczenye z sbora); zbawyenyę lyudzke, Puł. 108 v.; rozwiżzal gy kšōszō ludzkye. Flor. 104; kszyōzō lyudzke, Puł. 208 v.; groszno przęgorzke, Puł. 306 r.; słodke yeast myloserdze twoye, Flor. 108. (Puł. 222 v. slotko yeast); spyewayęze myyenu yego bō slotke yeast, Puł. 267 v. (Flor. 134. bo slotky gest); kaco welike mnoaszetwo, Flor. 30; wyelyke, Puł. 58 v.; welike ymō ięgo, Flor. 75; wyelykye, Puł. 150 v.; wyelike ymyę, Puł. 150 v.; miloserdze twoie welike iest, Flor. 85; wyelyke, Puł. 173 r.; groznye y welike iest, Flor. 98; grozne y wyelyke yeast, Puł. 195 r.; morze welike y szyrokee, Flor. 103; wyelyke y szyroka, Puł. 205 v.; welyke yeast na nebech myloserdze, Flor. 107; wyelyke, Puł. 219 r.; wysoke ymō gęgo, Flor. Isai; wyssoke yeast ymyę, Puł. 293 r.; szyano zyemskye, Puł. 143 v. (Flor. 71. syano zeme); czyste będzę wypowyędenye, Puł. 60 r.; oplwyte w nego otkupene, Flor. 129; oplwyte, Puł. 263 v.; oplwite, Wacł. 19 r.; sercze ... ne bilo proste, Flor. 77; proste, Puł. 157 v.; swōte y grozne ymō gęgo, Flor. 110; szwyęte y grosne, Puł. 225 v.; myęso bykowe. Puł. 101 v. (Flor. 49. mōso bicow); dobrotliwe iest miloserdze, Flor. 68; dobrotlywe, Puł. 136 r.; gotowe szyeręze moye, Puł. 218 v., 219 r. (Flor. 107 (2 r.) gotowo); prawe iest słwo, Flor. 32; prawe, Puł. 62 r.; pokolene zle, Flor. 77; zle, Puł. 151 r.; Me (*zamiast*: Ne) przistōpi k tobe zle, Flor. 90; zlee, Puł. 184 v.; ne przilnōłō mi serce zle, Flor. 100; szęrcze zle, Puł. 197 r.; wessolee bōdz gemv mlōwenye moye, Flor. 103. (wyęszyolye, Puł. 206 v.); wesęlee y krazne pfallene, Flor. 146; wyęszyole y krasne chwalene, Puł. 287 v.; kraszne spyewanyę, Wacł. 129 r.; chwalne ymō bosze, Flor. 112; chwalne, Puł. 227 v.; dziwne, Flor. 8 (2 r.); dzywne gyest ymyę, Puł. 12 r., 13 r.; moczne na zyemy bedze szyemyę yego, Puł. 226 r. (Flor. 111. mocznō); selze dzyalo olywne,

Pał. 301 v.; poczestne ymó gich, Flor. 71; czne ymyę gich, Pał. 143 r.; sercze gich prozne iest, Flor. 5. (Pał. 7 v. prozno); prozne zbawene, Flor. 59. (Pał. 119 r. prozna mocza); pokolyeny zlosne y przewrotne, Pał. 302 v.; bódzce jako syano strzeszne, Flor. 128; szyano strzeszne, Pał. 262 v.; swadeczstwo gospodnowo werne, Flor. 18; wyerne, Pał. 35 r.

Temata miękkie: prozne zbawene czlowecze, Flor. 59. (Pał. 119 r. mocza czlowyeczca; mislene czlowecze, Flor. 75; myszlyeny czlowecze, Pał. 151 v.; proezne (*sic*) sbawene czlowecze, Flor. 107; czlowyeczca, Pał. 220 r.; bosze iest zbawene, Flor. 3; bozee, Pał. 4 v., Wacł. 119 r.; szwyadeczstwo boze, Pał. 35 r. (Flor. 18. gospodnowo); bozee iest krolewstwo, Pał. 42 v. (Flor. 21. gospodnowo); prawe yest slowo boze, Pał. 62 r. (Flor. 32. gospodnowo); lycze boze, Pał. 65 v. (Flor. 33. oblicze gospodnowo); yegosz iest ymyę boze, Pał. 82 r. (Flor. 39. gospodnowo); masto bosze, Flor. 86 (*vocativus*); myasto boze, Pał. 174 r.; bosze iest wznesyene nasze, Flor. 88; boze, Pał. 178 v.; myloserdzye boszye, Flor. 102; myloszyerdze boze, Pał. 202 v.; bódz ymyę boze blogoslawyono, Pał. 227 v. (Flor. 112. ymó gego); chwalne ymó bosze, Flor. 112; boze, Pał. 227 v.; slowo boze, Pał. 241 r.; blogoslawyeny boze, Pał. 263 v. (Flor. 128. panowó); perze golóbe, Flor. 67; pyerze golembye, Pał. 131 r.; prokne semó, Flor. 21; proknye szyemę (*vocativus*), Pał. 42 r.; wyszzyolye bódz yemu molwyeny, Pał. 206 v. (Flor. 103. wessolee); zbawyeny yest wyeknye, Pał. 72 r.; wekve welmoszstwo, Flor. Atan.; wyeknye wyelmostwo, Pał. 308 v. (Wacł. 109 r. wiekuista wielmoznosz).

Imiesłowcy. Particip. praet. pass.: blogoslawone ymó, Flor. 71. (Pał. 144 r. blogoslawyono); bódz szyercze moye nyepokalyone, Pał. 244 v.; niepokalane, Wacł. 30 r. (Flor. 118, 73. nepokalano); odkroyone bédze z owczarny skoczycę, Pał. 301 v.; perze golóbe posrzebrzone, Flor. 67; poszrzebrzone, Pał. 131 r.; szzyebro ognym wyplawyone skuszzone trzykroc y czyszczzone szyedmroc, Pał. 20 r. (Flor. 11. wiplawono, skuszono, ocziszczono); we mne zamóczzone gest sercze moze, Flor. 142. (Pał. 280 r. zamóczono).

Particip. praes. act.: pocolene ymaiócze przydz, Flor. 21; przydzące, Pał. 43 r.; pokolene zle y przegarzaiócze, Flor. 77; przegarzaiócze, Pał. 155 r.; pocolenu iesz przychodzócze iest, Flor. 70. (Pał. 141 r. yesz ma przycz); pocolene szukaiócze gospodna, szukaiócze oblicza, Flor. 23. (Pał. 45 r. szukayących iego, szukayących oblycza). *Formę męską przy rzeczowniku rodzaju nijakiego mamy w przykladzie*: wszemogóczy ymó gego, Flor. Moy.; wszemogóczymyę, Pał. 296 v.

Comparativus: lepsze iest miloserdze, Flor. 62; lyepsze, Pał. 122 v.; nyczs woczse (albo mneyszy), Flor. Atan.; nycz wyczsze albo mneysze, Pał. 310 r. (Wacł. 111 v. nycz wianczszego albo mnieyszego).

Zaimki: czislo dnow mogich ktore iest, Flor. 38. ktore yest, Pał. 80 r.; ktore iest czakane, Flor. 38; ke yest czekanye, Pał. 80

v.; wszelike sebrane, Flor. 61 (*vocativus*); wszelkye sebranye, Puł. 121 v.; wszelike cyalo przydze, Flor. 64; wszelkye czyalo, Puł. 125 r.; takesz, Flor. 67; takyesh, Puł. 180 v.; takesz, Puł. 251 v.; takesch otplata, Flor. 180. (Puł. 264 r. ta odpłata).

Łiczebnik porządkowy: pocolene druge, Flor. 77; pokotyenye druge, Puł. 154 v.

Ślad ściągnięcia waz wzdłużentu końcówki znajdujemy bardzo rzadko, a mianowicie w psalterzu Floryjańskim: szyrokee, wessolce, 103; w Puławskim: bozee, 4 v., 42 v.; stee, 184 v.

§. 293. *Feminina. Przymiotniki ze spółgłoską tematową twardą*: dzweka (*sie*) babilonska, Flor. 136; czora babiloynska, Puł. 271 v.; precora luzska, Flor. 21; lyudzka, Puł. 40 r.; czelacz luzcka, Flor. 21; lyudzka, Puł. 42 v.; vtoka lyudzka, Puł. 181 v.; wera krzyscyanska, wyara krzescanska, Flor. Atan.; wyara pospolyta, Puł. 308 r., 311 v.; wiara krzesczianska, Wacł. 8 v., 114 r.; gorzkoszcz moya przegorzka, Flor. Isai sec., Puł. 294 r.; szwyeczka zloszcz, Puł. 19 r.; szwyatloszcz szwyeczka, Puł. 88 r.; głębokoszcz wyelyka, Puł. 71 r. (Flor. 35. głębokoszczi wele); wyelyka mylosscz, Puł. 246 v.; ręka nasa wysoka, Puł. 305 v.; droga prawda, Puł. 88 r.; maczyca oplwyta, Flor. 127, Puł. 261 v.; maczyca obfytyuczna, Wacł. 81 r.; pospolita wara, Flor. Atan.; pospolyta wyara, Puł. 309 v.; prawa pomocz, Flor. 7, Puł. 11 r.; wara prawa, Flor. Atan.; wyara prawa, Puł. 310 r.; wiara prawa, Wacł. 112 r.; boiazn bosza swota, Flor. 18; szwyęta, Puł. 35 v.; gora tłusta, Flor. 67 (2 r.), Puł. 181 v. (2 r.); iaco brzitwa ostra, Flor. 51; jako brzytwa ostra, Puł. 105 v.; rychla pomocz, Puł. 118 r.; woda czemna, Flor. 17; czyemna, Puł. 29 v.; burza grozna, Flor. 49; burza szylna, Puł. 100 v.; oghenna molwa, Flor. 118, 137; ogyenna molwa, Puł. 251 r.; iaco lana przszpeczna, Flor. 88. (Puł. 180 r. jako myeszycz swyrachowany); dusza rozvmna, Flor. Atan.; rozumna, Puł. 311 r., Wacł. 118 r.; rzeczna bistrozcz, Flor. 45; rzeczna bystroszcz, Puł. 94 v.; modla weczerna, Flor. 140; wyeczerna, Puł. 277 v.

Temata miękkie: mocz czlowyeczna, Puł. 119 r. (Flor. 59. zba-wene czloweckie); boyaszn boza, Puł. 22 r. (Flor. 18. strach boszi); kazn bosza, boiazn bosza, Flor. 18; boza, Puł. 35 v. (2 r.); rada bosza, Flor. 32; rada boza, Puł. 62 v.; mocz bosza, Flor. 61; boza, Puł. 122 r.; rzeka bosza, Flor. 64; boza, Puł. 126 r.; gora bosza, Flor. 67; boza, Puł. 131 v.; slawa boza, Puł. 206 r. (Flor. 108. gospodnowa); boyasn bozō (*zapevne ślad a ścieśnionego*), Flor. 110; boyaszn boza, Puł. 225 v.; prawda bosza, Flor. 116; boza, Puł. 233 r.; prawyca boza, Puł. 234 v. (2 r.), (Flor. 117. (2 r.) paniowa); owa dzedayna boza, Puł. 261 r. (Flor. 126. panowa); czaszcz boza. Puł. 303 r.; prokna czelacz, Flor. 21; proknya, Puł. 42 v.; prokns prznoszcz, Puł. 80 r. (Flor. 38. wszelika prznoszcz); szwyatloszcz wyeknya, Puł. 70 r.

Imiesłowy. Partic. praet. act. II.: gora zsadla, Flor. 67; gora szszyadla, Puł. 131 v. *Partic. praes. act.*: woda czekōcza, Flor. 57;

czykócza, Puł. 115 r.; rzeka czekocza, Flor. Moy.; czykócza, Puł. 297 v.; oliwa owocaiócza, Flor. 51; dayócza owoc, Puł. 106 r.; owocaiócza (kaza), Flor. 18; oszwyczayacza, Puł. 35 v.; twarz rodzócza, Puł. 126 v. (Flor. 66. rodzócz); czasza moja vpawayacza, Puł. 44 r. (Flor. 22. kelich moy vpawaióczy).

Comparativy i Superlativy: slotczyysza nad miód, Flor. 18; slotczyysza, Puł. 35 v.; szódneyssa nad złoto, Flor. 18; szódneyssa, Flor. 18. (Puł. 35 v. zandneyssze); smercz grzesznich nagorsza, Flor. 33; nagorsza, Puł. 66 r., wyza natwardsza, Puł. 119 v.

Zaimki: wszelika zema, Flor. 32; wszelka ziemya, Puł. 62 v. (*vocativus*); wszelika zema, Flor. 47. (Puł. 96 v. wazey zyeme); wszelika zema, Flor. 65; wszelyka zyemya, Puł. 126 v. (*vocativus*); poycze gospodnu wszelika zema, Flor. 95. (Puł. 191 r. wszystka); poruści se wszelika zema, Flor. 95. (Puł. 191 v. wszystka); wszelika zema, Flor. 71; wszelka, Puł. 144 r.; poycze gospodnu wszelika zema, Flor. 97. (Puł. 194 r. wszystka); wszetka (*sic*) lychota, Flor. 106; wszelka zloszcz, Puł. 218 v.; wszelka zema, Flor. 96. (Puł. 192 v. wszey zyemye); wszelka krzywda, Flor. 118, 129; wszelyka, Puł. 250 r.

Umieściłem tu tylko te przymiotniki i imiesłowy, które użyte są attributywnie, bo w tym znaczeniu najwczesniej występują formy złożone. Inne zaś formy, w znaczeniu predykatywnym użyte, zaliczyłem do deklinacji rzeczownikówowej. W końcuce bowiem form żeńskich nomin. sing. różnica między deklinacją rzeczownikówą a złożoną w naszych zabytkach wyrażona nie jest.

§. 294. *Genetivus singularis. Masculina. Przymiotniki z tematem twarzym*: yednakego obiczaia, Flor. 67; yednakego obyczaya, Puł. 130 v.; głos lyuda krzeszczyaynskiego, Puł. 278; od swaru lyudzkyego, Puł. 33 r. (Flor. 17. od przeciwołmówczego luda); nybyeskego domu krolewatwa, Puł. 169 r.; chleba nybyeskego nasycyl ge, Flor. 104; chlyeba nybyeskyego, Puł. 210 r.; od głosa nepryaczelzkego, Flor. 54. (Puł. 109 r. od głossu nyepriaczelya); z luda poganskego, Flor. 113; z lyuda pogaynskiego, Puł. 228 r.; od zboru wyelykyego, Puł. 83 r. (Flor. 39. od rad wela); masto erola welikego, Flor. 47; krelia wyelykego, Puł. 96 v.; prawyczy wysokyego, Puł. 153 r. (Flor. 76. prawicze twoiey wisokcy); sinowe wiaokego wsziatczy, Flor. 81; synowye wyssokego, Puł. 167 r.; od kamena drogego, Flor. 20; drogego, Puł. 38 r.; ne do concza zapomnne bódse vbogego, Flor. 9, Puł. 15 v.; radó vbogego, Flor. 13; vbogyego, Puł. 22 v.; prosbi vbogego, Flor. 21. (Puł. 42 r. vbogych); wialuszal vbogego, Flor. 68. (Puł. 137 v. wyslnchal vbogye); zbawil obogego od silnego, Flor. 21; od szylnego, Puł. 143 r.; na prawyczy vboghego, Flor. 108; vbogego, Puł. 223 v.; od mósza liehego, Flor. 17; lyhego, Puł. 33 v.; ot mósza lyhego, Flor. 159; od móza nyeprawego y falesznego, Puł. 276 r.; od maza przewrothnego, Wacł. 9 r.; v kosczola swótego twego, Flor. 5; v kosczyola szwyétego twego, Puł. 7 r.; z cosczola swótego, Flor. 17; szwyétego, Puł. 29 r.; s swó-

tego, Flor. 19; s szwyętego, Puł. 36 v.; yednotę przesszwyętego ducha, Puł. 53 v.; od luda ne swótego, Flor. 42; od lynda nyeszwyętego, Puł. 88 r.; ducha swótego twego ne oteymuy, Flor. 50, K. Świdz.; ducha szwyętego twego, Puł. 104 r.; ducha swiantego twego, Wacł. 9 r.; swótego israhel, Flor. 88; szwyętego israhel, Puł. 178 v.; yezukristowó albo szwyętego ducha wkłada w pamyęcz, Puł. 226 v.; szwyętego odpusta ... proszóczey, szwyętego ducha moczy wyerzóczym zyawyayó, Puł. 287 r.; ducha swótego gedno gest bostwo, Flor. Atan.; ducha szwyętego, Puł. 308 r.; gyna ducha swótego, Flor. Atan., szwyętego, Puł. 308 r.; swiatego, Wacł. 8 v.; oblycza boga iakobowego, Puł. 45 r. (Flor. 23. boga iacubowa); od czloweka zlego y lsciwego, Flor. 42; od czlowyeka zlego y lzywego, Puł. 88 r.; wsta lsciwego albo ylsczywego, Flor. 108; lzywego, Puł. 220 v.; ot yózyka lczywego, Flor. 119; od yęzyka lzywego, Puł. 255 v.; od yazyka zlosczywego, Wacł. 74 v.; od nemilosciwego, Flor. 16; od nyemylosczywego, Puł. 27 v.; z domu nyemylosczywego. Puł. 300 v.; ramó grzesznego y zglóbliwego, Flor. 9; ramyę grzesznego y zlosczywego, Puł. 17 r.; od mecza zlosczywego, Flor. 143; od myecza zlosczywego, Puł. 283 r.; ani iesm widzal prawego odrzuczona, Flor. 36; prawego odrzuczonego, Puł. 74 v.; wsta prawego, Flor. 36, Puł. 75 r.; powiszoni bódó rogowe prawego, Flor. 74; rogowe prawego, Puł. 150 v.; w duszó prawego, Flor. 93; w duszę prawego, Puł. 189 r.; krew prawego zdadzó, Puł. 189 r. (Flor. 93. crew newinnó); czalego dnya, Puł. 74 v. (Flor. 36. wszego dna); z róki ... zlego, Flor. 70; zlosnego, Puł. 139 v.; ode czloweka zlego, Flor. 139; od czlowyeka zlego, Puł. 276 r.; od czlowieka zlego, Wacł. 9 r.; w masto przebitku dziwnego, Flor. 41; stana dziwnego. Puł. 86 v.; wele biczow grzesznego, Flor. 31; grzesznego, Puł. 61 r.; róka grzesznego, Flor. 35; grzesznego, Puł. 71 v.; we krwy grzesznego, Flor. 57, Puł. 115 v.; modlytwa grzesznego, Puł. 181 v.; z róky grzesznego, Flor. 70, 81, 96; z ręki grzesznego, Puł. 139 v., 167 r., 193 v.; wsta grzesznego, Flor. 108; wsta grzesznego, Puł. 220 v.; ot róky grzesznego, Flor. 139; od ręki grzesznego, Puł. 276 r.; oley grzesznego, Flor. 140, Puł. 278 r.; strzaly mocznego, Flor. 119, Puł. 255 v.; w rócze mocznego, Flor. 126; w ręcze mocznego, Puł. 261 r.; ne mocznego, Flor. Ann.; nye mocznego, Puł. 295 r.; od strachu nocznego, Flor. 90, Puł. 184 r.; od byegu y dyabla przepoludnego, Flor. 90; poludnego, Puł. 184 v.; od czlowyeczego wczedlynka przeradnego przedan yest, Puł. 108 v.; od grzecha silnego, Flor. 18; szylnego, Puł. 36 r. od silnego, Flor. 71, od szylnego, Puł. 143 r.; boyaszn dnya sódnego, Puł. 8 r.; boga wyecznego chwalyly, Puł. 267 r.

Temata miękkie: od czlowyeczego wczedlynka, Puł. 108 v.; do domu bozego, Flor. 41; bozego, Puł. 86 v.; nestrzgli só obrzóda bozego, Flor. 77; bozego, Puł. 155 r.; w trzemyech domu bozego Puł. 232 v. (Flor. 115. domv panowa); z domu bozego. Puł. 235 v. (Flor. 117. z domv panowa); bogactwem pokoya wyekuyego, Puł. 84 r.; od glupego, Flor. 73; od glupyego, Puł. 149 r.

Imiesłowy. Particip. praeter. act. II.: grzechy vpadlego, Puł. 111 r. *Particip. praet. pass.:* z nagotowanego przebitka, Flor. 32; z nagotowanego przebytką, Puł. 63 r.; any yesm wydział prawego odrzuconego, Puł. 74 v. (Flor. 36. prawego odrzucona), od vmney-szonego ducha, Flor. 54. (Puł. 109 v. od nyedarznyenia ducha); głos lyuda ... vnędzonego, Puł. 278 v.; grzechy vpadlego y stracone — (*zamiast:* straconego) lyuda, Puł. 111 r. *Particip. praes. act.:* modly-twa grzesznego w strachu będnącego, Puł. 181 v.; w plsczeniu bly-skayącego kopya twego, Puł. 300 v.; wirzech włosy chodźącego (*z poprawką:* chodźących), Flor. 67. (Puł. 132 r. włosow chodź-ących); lowcza czaruiącego, Flor. 57; czaruującego, Puł. 115 r.; z rōki czynącego, Flor. 70; czynącego, Puł. 139 v.; głos boży go-tuyącego gyelyenia, Puł. 54 v. (Flor. 28. gotuiōczy ielene); zwōk cochaiącego se, Flor. 41; zwyk kochayącego sie, Puł. 86 v.; od glossa wrōgaiącego y odmawaiącego ... y nasladuiącego, Flor. 43; od glosa wrōgayącego y wvlaczayącego ... y nastoyącego na myę, Puł. 90 v.; psalm dawydow nauczayącego nas, Puł. 18 r.; odchila-ącego otymne zlego nepoznawal iesm, Flor. 100; odchylyającego, Puł. 197 r.; richlo pisźącego, Flor. 44; pyssźącego, Puł. 92 r.; od przecywomolwōycznego luda, Flor. 17. (Puł. 33 r. od swaru lyudzkye-go); wycyęszcza w psalmyech spyewayącego, Puł. 301 v.; psalm dawydow to yest stroyącego pokutę, Puł. 8 r.; yako od tkōczego, Puł. 293 v. (Flor. Isai. sec. ot tkacza); na prawczy boga oczca wszechmogōycznego, Flor. Atan.; wszechmogōycznego, Puł. 311 r.; wszech-mogaczego, Wacł. 113 v.; z rōku zamōczaiącego, Flor. 77; zamō-czayącego, Puł. 158 r.; głos boży zbyającego puszcź, Puł. 54 r. (Flor. 28. zbyaiōczy puszcź).

Comparativy i Superlativy: nepowynnoszcz lyepszego zywota, Puł. 48 r.; ymenu gospodna naywyszszego, Flor. 7; naywyszszego, Puł. 12 r.; miloserdze naywyszszego, Flor. 20; nawyszszego, Puł. 38 v.; w po-moczy naywyszszego, Flor. 90; nawyszszego, Puł. 184 r.; radō nawysz-szego rozsdrasznyly, Flor. 106; radę nawyszszego, Puł. 216 r.; na-twardzszego przebytką, Flor. Moy., Puł. 298 v.; zkrzemyenia nay-twardzszego, Puł. 303.

Zaimek: ze wszelkyego zamętką, Puł. 108 v. (Flor. 53. ze wszego zamōtką; Wacł. 3 r. ze wszego szmutku); wszelykyego czasu, Puł. 16 r. (Flor. 9. we wszeliky czas).

Liczebnik porzādkowy: trzeczego dna, Flor. Atan.; trzeczego dnya, Puł. 311 r., Wacł. 113 v.

§. 295. *W znaczeniu accusativu:* krola amorskogo (pobyl), Flor. 134; kroya amorskyego, Puł. 268 r.; pomneyszi ge iaco czelcza li-banskego, Flor. 28. (Puł. 54 r. yako czyelę lybaynske); chwalczy bogo (*sic*) nebeskego, Flor. 135; boga nyebeskyego, Puł. 270 v.; poswyōczyly sō balwana poganskego, Flor. 105. (Puł. 213 r. brak); rozdrasznali sō wisokego, Flor. 77; wysokyyego, Puł. 155 v.; kusili sō y rozarzali boga wisokego, Flor. 77; wssokyyego (*sic*), Puł. 159 v.; pirzwenczem poloszō onego wisokego, Flor. 88; wysokyyego, Puł. 179

r.; na vbogyego, Flor. 9; na vbogego, Puł. 16 v.; wlapil vbogego, wlapicz ubogego, Flor. 9, Puł. 16 v.; na ubogego, Flor. 10; na vbogyego wzgłyadaya, Puł. 18 v.; wytargaiocz ... vbogego, Flor. 34; vbogyego, Puł. 67 v.; abichó zdradzili vbogego y neymaióczego, Flor. 36; vbogyego y stradnego, Puł. 73 v.; szyebyeoczynyl ... vbogego, Puł. 84 r.; rozume na ... vbogego, Flor. 40. (Puł. 84 r. rozumye vbogemu); zbawil obogego (*sic*), Flor. 71; wyzwolyl vbogego, Puł. 143 r.; czichego y vbogego sprawcze, Flor. 81; vbogego, Puł. 166 v.; vitargncze vbogego, Flor. 81; vbogego, Puł. 167 r.; z gnoya wznaszayó vbogego, Flor. 112; vbogyego, Puł. 227 v.; vbogego czyny, Flor. Ann., Puł. 295 v.; krzeszó sprochv vbogego, Flor. Ann.; stradnego, Puł. 296 r.; z gnoya powyszayó nódzego (*sic*), Flor. Ann.; vbogego, Puł. 296 r.; yen szrze vbogyego, Puł. 301 r.; dziwna wczinil gospozdin swótego swego, Flor. 4; szwyétego swego, Puł. 5 v.; swótego israhel rozgorzili, Flor. 77; szwyétego, Puł. 158 r.; rozgnyewaly ... aarona swótego, Flor. 105; szwyétego, Puł. 212 r.; czloweka mlódego karze, Flor. prol.; nad czelcza mlódego, Flor. 68. (Puł. 137 v. nad czyelyę mlode); mósza krzywego zle wlapy, Flor. 139; krzywego, Puł. 277 r.; nemilosciwego (pita), Flor. 10; slosnego, Puł. 18 v.; widzal iesm nemilosciwego, Flor. 36; nyemyloszczywego, Puł. 75 v.; mósza krwawego y zglobliwego szadacz se bódze gospozdin, Flor. 5; czlowyeka krwy wynnego y zradnego zadycz szye bédze, Puł. 7 r.; pita prawego, Flor. 10; prawego, Puł. 18 v.; gisz só nenasrzeli prawego, Flor. 33; prawego, Puł. 66 r.; chowacz bódze grzeszni prawego, Flor. 36; prawego, Puł. 73 r.; znamona grzeszni prawego, Flor. 36; prawego, Puł. 75 v.; grzesznego (ogarne), Flor. 31, Puł. 61 v.; postaw nad nym grzesznego, Flor. 108, Puł. 221 r.; w boga wazechmocznego, Puł. 21 v.; bichó strzelaly nepokalanego, Flor. 63; nyewynnego, Puł. 124 r.; naprzeczywal yest se czlowyeka nedostatecznego, Flor. 108; przeszlyadowal czlowyeka stradnego, Puł. 222 r.; pobudzayocz ot zseme nedostatecznego, Flor. 112. (Puł. 227 v. byednyka); ty vsmerzil ies iako rannego pisznego, Flor. 88; jako rannego pysznego, Puł. 177 v.; by vbil przezwinnego, Flor. 9; aby sz byl nyewynnego, Puł. 16 v.

Temata miékkie: blisznego, Flor. 34; blysznego, Puł. 68 r.; oddalil ies blisznego moiego, Flor. 87; blysszego, Puł. 176 v.

Imiesłowy. Particip. praet. pass.: widzal iesm nemilosciwego nadpowiszzonego y podnesonego, Flor. 36; napowyszzonego y podnyeszzonego, Puł. 75 v., 76 r. *Particip. praes. act.*: sóczego szcłowekem starym (pogladzy myecz), Puł. 305 r.; wytargaiocz neymaióczego, Flor. 34; nyeymayączego, Puł. 67 v.; abichó zdradzili vbogego y neymaióczego, Flor. 36. (Puł. 73 v. stradnego); szyebyeoczynyl nyeymayóczego, Puł. 84 r.; vitargncze vbogego y neymaióczego, Flor. 81. (Puł. 167 r. stradnyka); bódz my w boga odgimaióczego, Flor. 30. (Puł. 56 v. odgymczó); wytargaiocz potrzebuióczego, Flor. 34. (Puł. 67 v. starcza); rozume na potrzebuióczego, Flor. 40. (Puł. 84 v. nyemayączemu); nye wezrzę ... na przebywayóczego pokogya, Flor.

Isai sec.; na przebywającego pokoya, Puł. 293 v.; pwaioćzego w gospodna miloserdze ogane, Flor. 31; pwayącego, Puł. 61 v.; zbawona vczin ... pwaioćzego w czó, Flor. 85; pwayącego w czye, Puł. 172 r.; wvlaczayógo (*sic*) ... tego przeszyadowal yesm, Puł. 197 r. (Flor. 100. wvlaczayóczemu); konya y wszyadayóczego wrzuczył, Puł. 296 v. (Flor. Moy. kona y wszadacza).

Comparativus: oddalyl yes ... blysszego, Puł. 176 v. (Flor. 87. blizszego).

Zaimek: wszelykyego czlowyeka ... rossódzia, Puł. 17 v.

§. 296. *Neutra. Przymiotniki. Temata twarde*: od złota arab-skego, Flor. 71; arab-skego, Puł. 143 v.; gdy só byli czyśla krotkego, Flor. 104; czyśla krotkego, Puł. 208 r.; od zamóczana ludz-skego, Flor. 30; lyudzkyego, Puł. 59 r.; szódzó crolewatwa nebe-skego daie, Flor. prol.; z pokuszenya wyelykyego, Puł. 28 r.; podlug wielikego miloserdza, Flor. 50; wyelykyego, Puł. 103 r.; wielikego, K. Świdz.; wyelykyego myłoszyerdza, Puł. 172 r., 173 v. (Flor. 85. (2 r.) wele miloserdz); wyssokego mylczenya, Puł. 10 r.; zydowskego plemnyenya, Puł. 220 r.; s neba swótego, Flor. 19; szwyétego, Puł. 37 r.; czistego sercza, Flor. 23; czystego szycerza, Puł. 44 v.; kelich ... wina czistego, Flor. 74; wyna czystego, Puł. 150 r.; nesytego sercza, Flor. 100; nesytego szycerza, Puł. 197 r.; dobrym a prostego sercza, Flor. 124; prostego szycerza, Puł. 259 v.; wszistcai prawego sercza, Flor. 31; prawego szycerza, Puł. 61 v.; gisz só prawego sercza, Flor. 35; prawego szycerza, Puł. 71 v.; wszistcai prawego sercza, Flor. 63; prawego szycerza, Puł. 124 v.; gisz só prawego sercza, Flor. 72; prawego szycerze (*sic*), Puł. 144 r.; gisz prawego só szycerza, Flor. 93; prawego só szycerza, Puł. 188 v.; podlug podobnostwa wószowego, Flor. 57; wézwowego, Puł. 114 v.; od oblicza ognowego, Flor. 67. (Puł. 130 r. przed ognym); ne iest kto bi vczinil dobrego, Flor. 13. (Puł. 21 v. dobre); wszego dobrego, Flor. 33, Puł. 65 r.; od słowa przikrego, Flor. 90; przykrego, Puł. 184 r.; naglego spadnena, Flor. 1; naglego spadnyenya, Puł. 2 r.; chcóczy zlego, Flor. 5. (Puł. 6 v. zloszczy); bes zlego, Puł. 16 v. (Flor. 9. przeze zła); any vczinil ... zlego, Flor. 14. (Puł. 23 v. zlee); nye-bacz szye będę zlego, Puł. 43 v. (Flor. 22. zła); odwroczl ote zlego, od zlego, Flor. 33; ode zlego, od zlego, Puł. 65 v.; odclon se od zlego, Flor. 36. (Puł. 74 v. od zła); gich chcó mego zlego, Flor. 39. (Puł. 83 v. mego zła); newidzcze zlego, Flor. 96; nyenawydzcze zlego, Puł. 193 v.; ot slyszena zlego, Flor. 111; oalyszenya zlego, Puł. 226 v.; od slyszzenya zlego, Puł. 19 v.; ote wszego zlego, Flor. 120; ode-wszego zlego, Puł. 256 v.; od zamóczena grzesznego, Flor. 54; od zalkopotanaya grzesznego, Puł. 109 r.; z błota kwapnego, Puł. 81 v. (Flor. 39. ze błota drozdszy); piznego oka, Flor. 100; pysznego oka, Puł. 197 r.; wyernego zgromadzenya, Puł. 154 r.; wyernego byczaya proszy, Puł. 239 v. (Flor. 118. brak).

Temata miękkie: czloweczego czala sócz, Flor. Atan.; czlowieczego czala bandaczi, Wact.

112 v.; miłosierdza boszego pelna, Flor. 32; myłoszyerdzja bozego, Puł. 62 r.; od oblicza boszego, Flor. 67 (2 r.); od oblycza bozego, Puł. 130 v., 192 r., 192 v., 228 v. (Flor. 95, 96, 113. gospodnowa); od oberszena boszego, Flor. 97; od oblycza bozego, Puł. 194 v.; z masta boszego, Flor. 100; z myasta bozego, Puł. 197 v.; od zaszczyczenia bozego, Puł. 272 r.; wszytczy glupyego szycerza, Puł. 151 r. (Flor. 75. wazistczy glupi sercza); od wirzchnego neba, Flor. 18; od wyrznyego (*sic*) nyeba, Puł. 35 r.

Imiesłowy. Particip. praet. pass.: do masta murowanego, Flor. 59; ztwardzonego, Puł. 119 r.; w mesto mvrowanego, Flor. 107. (Puł. 219 v. w myasto grodzone); sercza scruszonego y wczyszonego, Flor. 50; siercza skruszonego y usmeznego, K. Świdz.; szycerz skruszonego y wszmyerczonego, Puł. 105 r.; skruszonego sercza, Flor. 108; skruszonego szycerza, Puł. 222 r.; czo sō zamōczzonego sercza, Flor. 33; zamōczzonego szycerza, Puł. 66 r. *Particip. praes. act.:* od orędzja chodzōczego, Puł. 184 v. (Flor. 90. od potrzebizny chodzōczey); w podobenstwo czelōcza gedzōczego syeno, Flor. 105; yedzōczego, Puł. 212 v.

Comparativus: z pyecia niszszego, Flor. 85; spyekla nyszszego, Puł. 173 r.

Zaimek: wszelkego skonczenia, Flor. 118, 89; wszelykyego swyrzechowanya, Puł. 246 r. (Wacł. 35 r. wszego skonanya).

§. 297. *Feminina. Końcówką, powstałą ze ściągnięcia formy rzeczownikowej z zaimkową, jest -e, które już bardzo rzadko w za-
bytkach napotyamy; wyrugowała je bowiem końcówka dativu singul.
-ej. W psalterzu Floryjańskim -e, w Puławskim zaś -ej, mamy
w następujących przykładach:* z rōnky neprzyiaczelske, Flor. 106;
z ręky nyeprzyaczelowey, Puł. 215 r.; od dvsze rozvmne, Flor. Atan;
od dusze rozumney, Puł. 310 v.; z dusze rozumney, Wacł. 112 v.;
czas dobrej woley bosze, Flor. 68; czas myłoszczy bozey, Puł. 135 v.
Odwrótnie: z zeme iordanskey, Flor. 41; z zyemye yordaynke, Puł.
87 r.; glossem trōbi rogowey, Flor. 97; rogowe, Puł. 194 v.; boia-
zni boszey nauczō was, Flor. 33; boyaszny boze, Puł. 65 v.; od strzali
lataioczy, Flor. 90; od strzaly lyatayōcze, Puł. 184 r.; od szmyer-
czy wyczne, Puł. 43 r.

*W obu psalterzach końcówka -ej. Przymiotniki z tematem twar-
dym:* od hemona malutkey gory, Flor. 41; maley gory, Puł. 87 r;
przemenene prawicze twoiey wisokey, Flor. 76. (Puł. 153 r. prawy-
czy wyssokeyego); iaco zmye gluchey, Flor. 57, Puł. 115 r.; s gory
swōtey, Flor. 3; z gory szwyētey, Puł. 4 v.; z gori swiatey, Wacł.
118 v.; z wisokoczy swōtey, Flor. 101; z wysokoszczy szwyētey,
Puł. 200 r.; z drogy prawey, Flor. 2, Puł. 3 v.; ne pocladal iesm
rzeczi neprawdziwey, Flor. 100; rzeczy krzywey, Puł. 197 r.; czori
crolowey, Flor. 44; krolyowey, Puł. 93 v.; ode wszelky zley droghy.
Flor. 118, 97; ode wszelikey zley drogy, Puł. 247 r. (Wacł. 36 r. od
wazelki drogi zley); poznane werney swatlości jest, Flor. prol.; od

rõky pkelney, Flor. 48. (Puł. 99 v. od ręki pyekla); szkody sze duchowney warowacz, Puł. 251 v.

Temata miękias: z persony swoyey czlowyeczey, Puł. 273 r.; z rõi psey, Flor. 21; pszyey, Puł. 45 v. (Wacł. 31 v. z ranki nyrzõdney).

Imiesłowy. Particip. praet. pass.: iaco zczene naclononey, Flor. 61; naklonyoney, Puł. 121 r.; odkrytey nyeprzyaczelyow glow (*pro*: glowy), Puł. 307 v. *Particip. praes. act.*: zacyskaiõczey (zmye), Flor. 57; zaczyskayõczey, Puł. 115 r.; ne daway zwerzom dusze spowadaiõczey se tobe, Flor. 73. (Puł. 148 v. dusz chwalyõczych czie; Wacł. 19 v. dusze chwalaczich cziebie); od potrzeby chodzõczey, Flor. 90. (Puł. 184 v. od orõdzya chodzõczego); glos czerokwy skargõ dayõczey, Puł. 255 r.; pomoczy w pokusach proszõczey, Puł. 279 v.

Zaimek: pirzwyecznoća wszelkey roboty gych, Flor. 104; wszelkey roboti gych, Puł. 210 r.

Niekiedy w psalterzu Floryjanskim jest forma rzeczownikowa, w Puławskim zaś wyparła ją już złożona: ot potwarzý lvdzky, Flor. 118, 129; od potwarzý lyudzkyey, Puł. 250 v.; z osoby albo szpystawy oczczowy, Flor. Atan.; z osoby oczzowy, Puł. 310 v.; zginoszczi oczczowey, Wacł. 112 v.; z osoby maczerzyny, Flor. Atan.; z osoby maczerziny, Puł. 310 v. (Wacł. 112 v. zginoszczi maczerze); ode wszelky zley droghy, Flor. 118, 97; ode wazeliky, Puł. 247 r.; od wszelki, Wacł. 36 r.; nenazral pesm wszelky droghy lychoty, Flor. 118, 97; wszelkey drogy, Puł. 247 r.; wszelkley drogi, Wacł. 36 v.

§. 298. *Dativus singularis. Masculina. Przymiotniki. Temata twarde*: yzrahelskemu lyudu, Puł. 106 v.; sinowi crolewskemu (day), Flor. 71. (Puł. 142 r. krolowyczu); dal ies gi karmõ ludu murzinskemu, Flor. 73; lyudu murzynskemu, Puł. 148 v.; nebeskemv gospodnv, Flor. 113. (Puł. 230 v. nyeba gospodnu); vbogemu, Flor. 9; vczyecha vbogemu, Puł. 14 v.; nagotowal ies ... vbogemu, Flor. 67; vbogemu, Puł. 131 r.; rozumye vbogemu, Puł. 84 r. (Flor. 40. rozume na ... vbogego); odpusci vbogemu, Flor. 71; vbogemu, Puł. 143 r.; pomogl vboghemv, Flor. 106; pomogl vbogyemu, Puł. 218 v.; cychemu, Flor. 9; pokornemu, Puł. 17 v.; czlowekowi czichemu, Flor. 36; czlowyepokoinemu, Puł. 76 r.; swõtemu twemu, Flor. 15; szwyõtemu twemu, Puł. 25 r.; ku cosczolu swõtemu twemu, Flor. 27; szwyõtemu twemu, Puł. 52 r.; slawa oczczu y sinowi y swõtemu duchu, Flor. 37. (Puł. 79 r. brak); swõtemv dvchw, Flor. 108. (Puł. 223 v. brak); ku kosczolv swõtemv twemv, Flor. 137; ku koszczyolu szwyõtemu, Puł. 272 r.; ku kosczyolu swyantemu, Wacł. 136 v.; kv przybytkv swõtemv, Flor. Moy.; szwyõtemu, Puł. 298 r.; prawemu, Flor. 5, 7; sprawyedlywemu, Puł. 8 r.; prawemu, Puł. 11 r.; przeciwu prawemu, Flor. 30; prawemu, Puł. 58 v.; lepey iest malutko prawemu, Flor. 36; malo prawemu, Puł. 73 v.; ne da na weki nevstawiczstwa prawemu, Flor. 54; sprawyedlywemu, Puł. 111 r.; iest owocz prawemu, Flor. 57; prawemu, Puł. 115 v.; swatloscz weszczdla iest prawemu, Flor. 96; weszdla yest prawemu, Puł. 193 v.; kv yõzykv

lcywemv, Flor. 119; lzywemu, Puł. 255 v.; bogu iakobowemu, Puł. 150 r. (Flor. 74. bogu iacobowi); groznemu, Flor. 75 (2 r.), Puł. 151 v. (2 r.); grzesznemu rzekl bog, Flor. 49; grzesznemu, Puł. 102 r.; asz bi vocopan bil grzesznemu dol, Flor. 93; grzesznemu, Puł. 188 v.; ne daway mō gospodne ... grzesznemv, Flor. 139; grzesznemu, Puł. 276 v.; przecorō szalonemu dal ies me, Flor. 38. (Puł. 80 v. glupyemu); sędzce stradnemu, Puł. 166 v. (Flor. 81. sōdzicze neymaioczemu); zborowy wyernemu, Puł. 144 r.

Temata miękkie: ku bogu czudzemu, Flor. 43, Puł. 91 r.; ani clanacz se bodasz bogu czudzemu, Flor. 80; bogu czudzemu, Puł. 165 v.; ku oltarzowy boszemu, Flor. 42; bozemu, Puł. 88 v.; przypodoba sze dauidowy sludze bozemu, Puł. 70 r.; przisōga blisznemu, Flor. 14 (2 r.); blyznyemu, Puł. 23 v. (2 r.); blisznemu swemu, Flor. 23, 100; blyznyemu swemu, Puł. 45 r.; blyznyemu swemu, Puł. 197 r.; wraczay wirzchnemu obetnicze twoie, Flor. 49; wyrzayemu, Puł. 101 v.; wraganye glupyemu, Puł. 80 v. (Flor. 38. szalonemu).

Imiesłowiy. Particip. praes. act.: rozumye ... nyemayaczemu, Puł. 84 v. (Flor. 40. rozumie na potrzebuiōczego); odpusci ... neymaiōczemu, Flor. 71; nyemayōczemu, Puł. 143 r.; sōdzicze neymaioczemu, Flor. 81. (Puł. 166. stradnemu); chwala ... lvdv przyblyzayōczemv se gemv, Flor. 148; przyblyzayōczemu sze yemu, Puł. 290 v.; vwlaaczayōczemu, Flor. 100. (Puł. 197 r. vwlaaczayōgo).

Superlativus: ku bogu nawiszszemu, Flor. 56; nawyszszemu, Puł. 113 r.

Zaimek: wrocisz kaszdemu, Flor. 61; wrocysz koszdemu, Puł. 122 r.

Neutra. Przymiotniki. Temata twarde: barzo wisokemy (ymenu), Flor. 12. (naywyszszemu, Puł. 21 r.); ku serczu wisokemu, Flor. 63; ku szyczczu wysokymv, Puł. 124 v.; spowadaycze se ymenu twemu welikemu, Flor. 98; wyekyemu (*sic*), Puł. 195 r.; przeczywo zlemu szwyeczemu, Puł. 276 r.; ymenv swōtemv, Flor. 105. (Puł. 214 v. chwałyly ymyē szwyēto); gospodnowemu (ymenu), Flor. 12, Puł. 21 r.; gisz se weselo zlemu memu, Flor. 34; memu zlemu, Puł. 69 v.; przeczywo zlemu, Puł. 275 v.; ku wecznemv zbawenv, Flor. Atan.; ku wyecznemu zbawenyu, Puł. 310 r.; ku wiecznemu zbawienyu, Wacł. 112 r.

Temat miękki: ymyenyu bozemu, Puł. 257 r. (Flor. 121. ymaw panowv). *Particip. praes. pass.:* ogrodzeniu wipōdzonemu, Flor. 61; odrzuczonemu, Puł. 121 r.

Zaimek: pocolenu wszelikemu, Flor. 70; wazelkemu, Puł. 141 r.

Superlativus: ymyenyu naywyszszemu, Puł. 21 r. (Flor. 12. barzo wisokemu).

Feminina. Przymiotniki. Temata twarde: sele slusbye ludaka (dayōcz), Flor. 103; slusbye ludzkey, Flor. 146; slusbye lyudzke Puł. 204 v., 288 r. (*w obu tych miejscach psalterza Puławskiego końcowe j może pod wpływem analogii formy genetiwu singul. zgięto*); slusbye lyuczkey, Wacł. 130 r.; ku bogu studnydzi sziewej

Flor. 41; zywey, Puł. 86 r.; przistał wszey drodze na dobrej, Flor. 35; nye dobrej, Puł. 70 v.

Temata miękkie: prawdze boszey, Flor. 18. (Puł. 35 v. prawdy boze); ku chwale bozey, Puł. 207 r.; ku chwalye bozey, Puł. 232 v., 283 v.; ku bozey chwale, Puł. 289 v.; dyablyey potępye zemby zlamal, Puł. 113 r.

Liczebnik: ku dwoyakey spowedyzy, Puł. 210 v.

§. 299. *Accusativus. Masculina. Przymiotniki. Temata twarde*: sbor ludzsky ogarnece, Flor. 7; zbor lyuczky, Puł. 11 r.; chleb angelsky iadl, Flor. 77; chlyeb angelsky, Puł. 156 v.; na ... apostolsky zbor, Puł. 176 v.; gensze nalazl lvp welky, Flor. 118, 101; nalyzyl lup wyelyky, Puł. 253 v.; nad kamen drogi barzo, Flor. 18; drogy, Puł. 35 v.; dzen swóti bódócz czynicz, Flor. 75; dzyen szwyęty, Puł. 151 v.; poneczczyly sô kosczol swóti twoy, Flor. 78; koszczyol szwyęty, Puł. 161 r.; w znameniti dzen, Flor. 80; w znamyenty dzyen, Puł. 165 r.; iaco esód zdnowy rozbyiesz ie, Flor. 2; sód zdnowy, Puł. 3 v.; głos boszi rozcrawaióczy plomen ogenny, Flor. 28; plomyeyn ognowy, Puł. 54 r.; duch prawi wznowi, Flor. 50; duch prosty wznovi, K. Świdz.; duch prosty wznowy, Puł. 104 r. (Wacł. 116 v. ducha prostego odnow); w bog szawi, Flor. 83; w bog zywy, Puł. 169 r.; wiwodl ie w oblok dnowi, Flor. 77. (Puł. 155 v. w oblocze dnyowym); przes nowy zakon, Puł. 239 v. (Flor. 118. brak); we zly czas, Flor. 36. (Puł. 74 r. we zle czassy); we zli dzen, Flor. 40; we zly dzyen, Puł. 84 v.; w dzen zli, Flor. 48; w dzyen zly, Puł. 98 v.; dawal yes zly przyklad, Puł. 102 v. (Flor. 49. kladl ies szkodó); czaly dzyen, Flor. 31; czali dzen, Puł. 60 r.; daycze bôben szaltarz wesoly, Flor. 80; zoltarz wyesszyoly, Puł. 165 r.; wstawcze dzen czastny, Flor. 117; ustawczye dzyen czny, Puł. 235 v.; ogen duchowni w serczu podszeza, Flor. prol.; xpus lyud swoy duchowny rano pozdrawya, Puł. 154 r.; wyeszyleya duszny przebytek, Puł. 94 r.; polaszisz ie iaco ogenny pecz, Flor. 20; ogyenny pyecz, Puł. 38 v.; podbil ies ... swerz polni, Flor. 8; polny, Puł. 13 r.; aby yadl owoc polny, Puł. 303 v.; deszcz powolni odlóczyysz, Flor. 67; deszcz powolny, Puł. 130 v.; przenyosl wyatr poludny, Puł. 156 v. (Flor. 77. przenyosl watr); wwodl we czezi swey przizapadni (watr), Flor. 77; przizapadny, Puł. 156 v.; watr polnoczni ... ty ies stworzil, Flor. 88; wyatr polnoczny, Puł. 177 v.; xps za nas szmyertny sen przyól, Puł. 4 r.; w proch szmyertny, Puł. 41 r. (Flor. 21. w proch smery); ti lud smerni zbawon vezinisz, Flor. 17; lyud pokorny, Puł. 31 v.; za oktawę to iest dzyen sódny, Puł. 19 r.; karzy zwyerz trzczyany, Puł. 133 r. (Flor. 67. Tarzi zwerze trczane); napomyna wszystek lyud wyerny, Puł. 233 r.; xpus placz zborny ... w wyeszyleye wyekuge obroczil, Puł. 54 v.

Temata miękkie: byerze duch ksószóczy, Flor. 75. (Puł. 151 v. byerze duszę kszózetom); głos bozy ... molwy dad, Puł. 198 r.; w dom bozy poydzemy, Puł. 257 r. (Flor. 121. w dom panow); naszlyadnyó ... zywot wyekugy, Puł. 6 r.; w obrzód wyekvy, Flor. 104, Puł. 207 v.;

w szywot wekwgy, Flor. Atan.; w zywot wyekugy, Puł. 311 v. (Wacł. 114 r. w ziwot wieczny); w oghen wekwgy, Flor. Atan.; w ogyen wyekugy, Puł. 311 v. (Wacł. 114 r. w ogen wieczny).

Imieszowy. Particip. praet. pass.: krystus swoy zbor ... odkupyony zgromadza, Puł. 44 r.; napomyna wszystkim lyud ... rozdrzeszony, Puł. 233 r.; aby wczynyly w nych sóđ spysany, Puł. 291 v.; vsłiszani wezinil ies sóđ, Flor. 75; vsłyszany, Puł. 151 r.; vsłyszony wczyncze glos, Puł. 127 v (Flor. 65. sliszóczy czincze glos); bog zbawoni wezini syon, Flor. 68. (Puł. 138 r. zbawyonó wezynyl syon). *Particip. praes. act.:* sliszóczy czincze glos, Flor. 65. (Puł. 127 v. vsłyszony).

Superlatus: oswoćil iest przebitek swoy nawiszszy, Flor. 45; stan swoy wszech wysszy, Puł. 94 v.

Zainki: we wszeliky czas, Flor. 9. (Puł. 16 r. wszelykego czasu); w kaszdy czas, Flor. 33, 105, Puł. 64 r., 211 r.; na kaszdy dzen, Flor. 67; na kazdy dzyen, Puł. 132 r.; na kazdy nyeszpor, Puł. 223 v.; w ktoricoli dzen, Flor. 55; w kterykoly dzyen, Puł. 112 v.; w ktorycoli dzen, Flor. 101; w kterykoly dzyen, Puł. 198 r.; w toricoli (*sic*) dzen, Flor. 101; w kterykoly dzyen, Puł. 198 r.

Liczebnik porzqdkowy: w lud drughy, Flor. 104; w lyud drugy. Puł. 208 r.

§. 300. *Neutra. Przymiotniki. Temata twarde:* pomnyeyszy ye jako czelyę lybaynske, Puł. 54 r. (Flor. 28. iaco czelcza libanskego); w sercze morske, Flor. 45. (Puł. 94 v. w szyercze morza); przes apostolskye kazanye, Puł. 150 v.; wyno wvessely serczse ... ludske, Flor. 103. (szyercze czlowyeczce, Puł. 204 v.); xpus ... paynstwo nyebyeske nadewszytky daye, Puł. 201 r.; apostolowe nebeske y take zymske ku bozey chwale wzywayó, Puł. 289 v. (*formy accusativu w tym zdaniu mogą być uważane téż za pluralis*); rosproszenye ysrahelskye zbyerze, Puł. 287 v.; israhelske, Wacł. 129 r. (Flor. 146. rozproszona ysrahelska sberze); slowo liche postawili só, Flor. 40; slowo zlosne, Puł. 85 r.; serce czyste stworz we mne, Flor. 50; aircze czistee stworz, K. Świdz.; szyercze czyste, Puł. 104 r.; serce czyste, Wacł. 116 v.; w iego swóte ymó, Flor. 32; w yego szwyęte ymyę, Puł. 63 v.; prze ymó swóte twoie, Flor. 43. (Puł. 91 v. odkupy nas ymyę twoje); zbawyl sobye .. ramyę szwyęte swoye, Puł. 194 r.; ramó swó (*zamiast swóte*) swoió, Flor. 97; pomnyal slowo swóte swoye, Flor. 104; szwyęte, Puł. 210 v.; chwalyly ymyę szwyęte, Puł. 214 v. (chwalyly albo zpowedaly ymenv swótemv, Flor. 105); nad czyelyę mlode, Puł. 137 v. (Flor. 68. nad czelcza mlodego); polozil iest iaco lócziszcze mosóđowe ramona moia, Flor. 17; lęczyyszcze moszyóđzowe, Puł. 32 r.; w lócziszcze krziwe, Flor. 77; krzywe, Puł. 159 v.; fykowe drzewo (pobyl), Flor. 104. (Puł. 209 v. fygusze) poycze iemu pene nowe, Flor. 32; pyenye nowe, Puł. 62 r.; wpnaci w vsta moia pene nowe, Flor. 39. (Puł. 81 v. pyeszn nowó); poycz gospodnu pyene nowe, Flor. 95, 97; pyenye nowe, Puł. 191 r., 19 v.; pyene nowe pyacz bódó, Flor. 143. (Puł. 282 v. pyenye moye)

pane nowe, Flor. 149; pyenye nowe, Puł. 291 r.; ienszebi vczinil dobre, Flor. 13; dobre, Puł. 22 r.; ktoby vczynyl dobre, Puł. 21 v. (Flor. 13. dobrego); odplaczali sō mne zlim za dobre, Flor. 34; za dobre, Puł. 68 r.; odplaczaiō zle za dobre, Flor. 37; zlee za dobre, Puł. 79 r.; oprawya szyercza lyudzka w dobre, Puł. 79 v.; wirzignolo iest sercze moie slowo dobre, Flor. 44; slowo dobre, Puł. 92 r.; iensze by vczinil dobre, Flor. 52. (2 r.) (dobrze, Puł. 107 r. (2 r.); wszystko dobre daye, Puł. 115 v.; poloszyly sō przeczywo mne zle za dobre, Flor. 108; zle za dobre, Puł. 220 v.; przymy slughō twego w dobre, Flor. 118, 121; w dobre, Puł. 249 r., Wact. 39 r.; molwil mi zle, Flor. prol.; wszistco zle zabya, Flor. prol.; any vczynyl ... zlee, Puł. 23 v. (Flor. 14. zlego); ze zle czynyāczymy, Puł. 48 v. (Flor. 25. se slo noszōczymy); zle przed tobō czynil ieam, Flor. 50; zlee, Puł. 103 v. (K. Świdz. zlie); otewroczy zle, Flor. 53; odewroczy zle, Puł. 108 r.; bo ieam milowal na zle, Flor. 72. (Puł. 144 v. yeam zawydzał zlym); nechayce zle czinicz, Flor. 74; nye stroyce zle, Puł. 149 v.; widzely iesmi zle, Flor. 89. (Puł. 183 v. wydzelysmi zloszczy); zle czynōczim, Flor. 91; obrzōdzayōcze zle, Puł. 186 v.; gysz molwō zlee, Flor. 108; molwō zle, Puł. 222 v.; w morze czyrzwonee, Flor. 105; czyrwyone, Puł. 211 v.; vkaral morze czyrwoone, Flor. 105; morze czyrwyone, Puł. 211 v.; rozdelyl morze czyrwoone, Flor. 135; czyrwoone, Puł. 270 r.; w sidlo spadne to istne, Flor. 34. (Puł. 67 v. w tem istem); iawne vczynyl bog zbawyenye swoye, Puł. 194 r. (Flor. 97. yawno); wiszcze iutrzne, Flor. 64. (Puł. 126 r. wzkoynczanyu utra); za ... przyēcze rane, Puł. 39 v.; przes rane zmartwychwstanye, Puł. 115 v.; za tagemne, Puł. 13 r.; nyemyloszyerdze zdradne ... wykrōza, Puł. 105 r.; Tarzi (*zamiast* Karzi) zwerze trzczane, Flor. 67. (Puł. 133 r. karzy zwyierz trzczyany); w tosz istne, Flor. 61. (Puł. 121 v. w proznoszcz); w tosz istne, Flor. 73. (Puł. 147 v. w tōsz szyekyrō); za iste, Flor. 57 (3 r.); zayste, Puł. 115 v. (3 r.).

Lemata miēkkie: chleeb serczse czlowyecze szczyrdzy, Flor. 103; szyercze czlowyecze, Puł. 205 r.; prze odkupyenye czlowyecze, Puł. 149 v.; crolewstwo bosze na zemi daie, Flor. prol.; za boze zmartwychwstanye, Puł. 39 v.; bistroszcz weseli masto bosze, Flor. 45; myasto boze, Puł. 94 v.; pokaszō iemu zbawene bosze, Flor. 49; zhawyenye boze, Puł. 102 v.; pwal ieam w miloserdze bosze, Flor. 51; w myloszyerdze boze, Puł. 106 r.; chwalciez bōdō ymō bosze, Flor. 68; ymyē boze, Puł. 137 v.; zyawyly w syon ymyē boze, Puł. 200 r. (Flor. 101. ymō gospōdnowo); chwalczye ymyē boze, Puł. 227 v., 267 v., 290 r. v. (Flor. 112, 134, 148. ymō panowo); ymyē boze wzywacz bēdō, Puł. 231 r. (Flor. 114. ymye gospōdnowa); ymyē boze wzowē, Puł. 232 r. v. (Flor. 115. (2 r.) ymō panowo); w gymyē boze, Puł. 234 r. (2 r.), 263 r. (Flor. 117, 128. w ymō panowo); w ymo boszye, Flor. 117; w gymyē boze, Puł. 235 v.; ymyē boze bēdō wzywacz, Puł. 302 r.; w wyeszyelye wyekuge obroczil, Puł. 54 v.; w wyekuge odpoczywane wwodzi, Puł. 189 v.

Imiesłowy. Particip. praet. pass.: w masto murowane, Flor. 70; wczwyrdzone, Puł. 139 v.; w myasto grodzone, Puł. 219 v. (Flor. 107. w mesto mvrowanego); vslyszane vczyn rano miloserdze twoge, Flor. 142; vslyszane vczyn, Puł. 280 v.

Zaimki: w szydlye w tem ktore są skryly, Puł. 15 r. (Flor. 9. iesz sô scrily); na kaszde, Flor. 41, Puł. 86 v.; ia na kaszde s tobô, Flor. 72. (Puł. 146 r. ya zawzdy s tobô); we wszelikye brzemye, Puł. 238 r. (Flor. 118. we wszelkem czassu; Wacł. 6 r. we wszelkem czasie); napelnasz wszelke zwerzô, Flor. 144; wszelike zwyerzê, Puł. 285 v.; blogoslaw wszelke czalo, Flor. 144; wszelke czyalo, Puł. 286 r.

§. 301. *Feminina. Przymiotniki. Temata twarde. Końcówka wyrażona znakiem ô*: weszô wisokô stawi, Flor. prol.; w glowô poganzkô, Flor. 17. (Puł. 33 r. glowê nad pogany); welikô craszô wzloszil ies nan, Flor. 20. (Puł. 38 r. wyeylykê); przes welikô czeszcz, Flor. 32. (Puł. 63 r. przes wyelykê mocz); na nyskô syon, Puł. 194 v.; gospozdin rosipa radô ludzskô, Flor. 32; radê pogaynskâ, Puł. 62 v.; naczôgnôli sô lôczisco rzecz gorzkô, Flor. 63; rzecz gorzkô, Puł. 124 r.; aby dzerszal krzescanskô werô, Flor. Atan.; pospolnô wyarê, Puł. 308 r.; krzescianska wiarâ, Wacł. 8 r.; suchô rôczye iego stworzile, Flor. 94; (sucho, Puł. 190 r.; ziemya zalozili rance iego, Wacł. 108 r.); na syon gorê szwyetô, Puł. 3 r. (Flor. 2. na syon gorze swôtêy); na gorô swôtô, Flor. 42; na gorê swyetô, Puł. 88 r.; na drogê prostô, Puł. 215 v. (Flor. 106. na droga); znamenitô vczinil ies ... czeszcz twoyô, Flor. 76. (Puł. 153 r. zyawyl yes); poszyrayô lyud moy jako karmyâ chlyebowâ, Puł. 22 v. (Flor. 13. karmô chleba); iaco karmô chlyebowô, Flor. 52; jako karmyô chlyebowô (szrzô), Puł. 107 r.; w pyrzwô sobotâ, Puł. 44 v.; na stdzô prawô, Flor. 26; naszczyeszczê prawô, Puł. 51 v.; trzymal yes rêke prawô moyê, Puł. 146 r. (Flor. 72. prawiczô moiô); w szemô prawô, Flor. 142; w zyemyê prawô, Puł. 281 r.; wpuszczyl w usta moya pyesz n nowô, Puł. 81 v. (Flor. 39. pene nowe); krew kozlowô picz bôdô, Flor. 49; krew kozlowô, Puł. 101 v.; xpus glowê lwowô y smokowô ... podeptal yes, Puł. 183 v.; w yablecznô strozô, Puł. 161 r. (w sadowo stroszô, Flor. 78); w brodô aaronowô, Flor. 132. (Puł. 266 r. aaronowê); yezukristowô pokorê naszlyadowacz, Puł. 220 r.; yezukristowô albo szwyetego ducha wkłada wpamyecz, Puł. 226 r.; trôbicze w godnô trôbô, Flor. 80; w godnô trôbê, Puł. 165 r.; poloszil iest nepokalanô drogô moiô, Flor. 17; polozyl przezwynô drogê moyê, Puł. 32 r.; zasrosz zlosnâ zawydzely mnye, Puł. 47 v. (Flor. 24. zasroszczô zlo); sczwirdzili sô sobe molwô zlô, Flor. 63; molwê zlosnô, Puł. 124 r.; offerô glosnô pacz bôdô, Flor. 26. (Puł. 50 v. obyetê wolanya); spesznâ drogô vczini nam bog, Flor. 67; spyesz n drogê, Puł. 132 r.; zborn wynnyeczê ... bronny, Puł. 163 r.; prawiczô twoiô tako iawnô vczil Flor. 89. (Puł. 183 r. yawnê); crew newinnô potôpyachô, Flor. 9. (Puł. 189 r. krew prawego); przelyly sô krew newynowatô, Flor. 10. krew nyewynnô, Puł. 214 r.; za nyczse gymyely sô szemô szôdn

Flor. 105; zyemyę zódnó, Puł. 213 r.; dwszó laczynó nasycyl do-
brym, Flor. 106; duszę laczynó, Puł. 215 v.; szemó plodnó albo plo-
dzystó, Flor. 106; zyemyę plodzystó, Puł. 217 v.; nyepłodnó czer-
kyew myanuye, Puł. 227 r.; yawnó wczyny prawdó twoyó, Flor.
Isai sec.; yawnó wczyny prawdę, Puł. 294 v.

Temata miękkie: kto yma chwałó boszó, Flor. prol.; sławó bo-
szó, Flor. 18; sławę bożą, Puł. 34 v.; na goró boszó, Flor. 23; bożą,
Puł. 44 v.; abich widza woló boszó, Flor. 26; wolyą bożą, Puł. 50
v.; wnidó w swótoszcz boszó, Flor. 72; wszwyótoszcz bozó, Puł. 145
v.; osódz mi swótoszcz boszó, Flor. 82; szwyótoszcz bozó, Puł. 168
v.; mocz bozó zwyastuyó, Flor. 269 r.; za oddanye yey myloszcz
bozó, Puł. 288 v.; pastwę gotuye wyekuyó, Puł. 43 r.; przecoró we-
kuió dal gim, Flor. 77; przekorę wyekuyó dal gym, Puł. 160 v.; po-
słal w ne psó muchó, Flor. 77; pszyó muchę, Puł. 158 v.

Końcówka wyrażona znakiem o: sucho ręcze yego wczynyly, Puł.
190 r. (Flor. 94. suchó); brony swoyę czerkew szwyęto, Puł. 66 v.;
w sadowo stroszó, Flor. 78. (Puł. 161 r. w yablecznó).

Imiesłow. Particip. praet. pass.: krew vmarlych przelyanó,
Puł. 161 r.; rosszyronó (wynnyczę brony, Puł. 163 r.; zbawyonó
wczynyl syon, Puł. 138 r. (Flor. 68. zbawoni vezini syon); sbawonó
wczyn prawyczó twoió, Flor. 107; zbawyonó wczyn, Puł. 219 r.; zba-
wonó wczynyl dwszó moyó, Flor. 108; zbawyonó wczynyl, Puł. 223 v.;
znano wczynyl mocz swoyó, Flor. 105; znanó wczynyl mocz swoyę,
Puł. 211 v.; bychó znanó wczynyly mocz twogó, Flor. 144; znanó
wczynyly, Puł. 285 r. *Particip. praes. act.*: maczerz syno raduyóczo
se, Flor. 112; raduyóczó szye, Puł. 228 r.; wodó neczyrpyóczó, Flor.
123; wodę nyczyrpyóczó, Puł. 258 v.

Superlativus: krew grona pyly nacyzyszczó, Puł. 303 v.

Zaimki: kaszdó personó ... poznawacz, Flor. Atan.; kaszdó par-
sonę, Puł. 309 r.; wszelka persona ... wiznawacz, Wacł. 110 v.; we
wszelikó zemó, Flor. 18, 56; we wszelką zyemyę, Puł. 34 v. (nade-
wszytkę zyemyę, Puł. 113 v.); na wszelikó zemó, Flor. 56. (Puł.
114 r. nadewszytkę zyemyę); wszelko drogó lichó w nenawyaczy
ymal gesm, Flor. 118, 121; wszelykó drogę lichó, Puł. 249 v.; wszelkó
drogó złosciwó, Wacł. 40 r.; przes kolszdą nocz, Puł. 9 r. (Flor. 6.
po wszitky nocy).

§. 302. *Instrumentalis. Masculina. Przymiotniki. Temata twarde*:
swyerz maluczky z welykym, Flor. 103; z wyelykym, Puł. 205 v.;
s swótim swót bódzesz, Flor. 17; s szwyęty, Puł. 31 r.; szwyęty
... sódem, Puł. 114 v.; oleiem swótim mogim, Flor. 88; olygyem
szwyęty moym, Puł. 178 v.; sowyty, Puł. 108. (Puł. 223 v. troynó);
z bogem abramowym, Puł. 96 r. (Flor. 46. s bo-
gem abraham); iózyłem (*sic*) lsciwi, Flor. 51; yęzykem lzywym,
Puł. 105 v.; molwyly só przeczywo mne yózykem lzywym, Flor.
108; yęzykem lzywym, Puł. 220 v.; glossem psalmowym, Puł. 194 r.
(Flor. 97. we glosse psalmowym); módrym yes mye wczynyl, Puł. 246
v. (Flor. 118, 97. módra; Wacł. 35 v. rozstropnego); s szlowekem sta-

rym, Puł. 305 r.; xpus duchownym strumyenyem wweasyelya, Puł. 94 r., nódznim iesm se wczynił, Flor. 37; nędznym, Puł. 77 r.; z mōszem bezwinnim, Flor. 17; z przezwinnym, Puł. 31 r.; będe przeswinnym, Puł. 31 r. (Flor. 17. bōdō nepokalan); s przewrotnim przewroczon bōdziesz, Flor. 17; s przewrotnym, Puł. 31 r.

Temata miękkie: duchem przednim szwirdzi me, Flor. 50; duchem przednym, Puł. 104 v., K. Świdz., Wacł. 9 r.; nad sinem człoweczim, Flor. 79; człoweczym, Puł. 164 v.

Imiesłowy. Particip. praet. act. II.: zwandlym me wczyniła mylost, Flor. 118, 139; zwyędlym, Puł. 250 v. *Partic. praet. pass.*: z wibranim wibrani bōdziesz, Flor. 17; z wybranym, Puł. 31 r.; zba-wyonym wczynyl, Puł. 10 v.; *podobnie* Puł. 19 r., 30 v., 37 v., 56 v., 107 v., 109 v., 134 r., 139 v., 172 r., 173 v., 223 r., 246 r., 251 v.; *w psalterzu Floryjańskim wszędzie jest forma starsza, rzeczownikowa*: zbawona, 7, 11, 17, 19, 30, 53, 54, 68, 70, 85 (2 r.), 108, 118, 89, 145; wcinon osromoczoni, Flor. 73; osromoczonym, Puł. 149 r. *Particip. praes. act.*: slugi twe ognym zazegayōczym, Flor. 103, Puł. 203 v.; nad boyōcym se gego, Flor. 146; nad boyōczym sze yego, Puł. 288 v.; nad boianym sie iego, Wacł. 130 v. *W psalterzu Puławskim więc znacznie częściej już występuje forma złożona, niż rzeczownikowa.*

Neutra. Przymiotniki. Temata twarde: częskim sercem, Flor. 4; czyższym szyczem, Puł. 5 r.; wyelykym wycyęstwem, Puł. 244 v.; szrzecz ye bōdō ptaczy kōsanym przegorzky, Puł. 305 r.; szwyę-tym przyszczem swoim, Puł. 13 r.; przed obliczim watrowim, Flor. 17, 34. (Puł. 33 r., 67 r. przed wyatrem); s kadzydlem baranowim, Flor. 65; z kadzydlem baranowym, Puł. 128 r.; powysszaymy ymyę yego wyecznym dobrem, Puł. 64 v. (Flor. 33. w nem samem); dwszō laczynō nasycyl dobrym, Flor. 106. (Puł. 215 v. naszyczyl dobra); odpłaczeni sō mne zlim za dobre, Flor. 34; zlym, Puł. 68 r.; ranym zmartwychwstanym, Puł. 174 v.; myloszerdzym nas ranym pozdrowyl, Puł. 181 v.

Temata miękkie: slowem bozim, Flor. 32; slowem bozym, Puł. 62 r.; przed obliczim boszim, Flor. 41, 67; przed lyczem bozym, Puł. 86 r., 130 r.; przed oblyczym bozym, Puł. 120 r. (Flor. 60. w obes-rzenu boszem).

Imiesłowy. Particip. praet. pass.: swyrchowany nenaszrenym nenaszal gesm gych, Flor. 138; swyrchowany nenaszrenym, Puł. 275 v. *Particip. praet. act. II.*: s wōglym popwsczalym, Flor. 119. *Particip. praes. act.*: z wēglym kazōczym, Puł. 255 v.; z rozszyer-dzym targayōczym, Puł. 305 r. *W obu więc psalterzach jest w in-strumentalu dla rodzaju męskiego i nijakiego jedna tylko końcówka -ym.*

Feminina. Przymiotniki. Temata twarde: krzescyanskō prawdō przyczysnony gesmy, Flor. Atan.; krzeszczyanskō prawdō, Puł. 309 v.; krzeszczianska prawda przipadzeny iesteszmi, Wacł. 110 v.; czczō welikō, Flor. 67; moczō wyelykō, Puł. 131 r.; nad wyszokō zyemyō,

Pał. 303 v.; krwyf szwyetf, Pał. 44 r.; zasroszf zlo, Flor. 24. (Pał. 47 v. zasrosz zlosnq); wyernf szwyatloszczf, Pał. 20 r.

Imiesłowo: zbawyonq mye vezyn, Pał. 9 r., 58 v., 235 v. (Flor. 6, 30, 117. zbawona).

Zaimek: wszelkf karmf wzgarzala gest dwsza, Flor. 106; wszelikf karmyf, Pał. 216 v.

§. 303. *Locativus*. *Obok właściwej temu przypadkowi w rodzaju męskim i nijakim końcówki -em, powstałej ze ściągnięcia, jawi się często w psalterzu Puławskim końcówka analogiczna -ym (-im). We Floryjańskim raz ją tylko spotykamy.*

W obu psalterzach końcówka -em. Masculina. Przymiotniki. Temata twarde: w ludu czfjszkem, Flor. 34; we zboru czyęszkyem, Pał. 69 r.; w gniewe zemskem, Flor. 34; w gnyewyie zyemskyem, Pał. 69 r.; w kosezele welikem, Flor. 39; w wyelykyem zborze, Pał. 82 v.; w pocoiu w tem istem, Flor. 4; w tem ystem, Pał. 6 r.; w domu panowem. Flor. 133, 134. (w domu bozem, Pał. 267 r. v.); w domu panowem, Flor. Isai. sec.; w domu gospodnowem, Pał. 295 r.

Temata miękkie: w zacone boszem, Flor. 1; w zakone bozem, Pał. 2 r.; w domu boszem, Flor. 22, 26, 51, 54; w domu bozem, Pał. 44 r., 50 r., 106 r., 110 r. *Nadto we Floryjańskim*: we wszelkemy czassu, Flor. 118. (Pał. 238 r. we wszelikymy brzemyq), i w Puławskim: w nyebeskem przebytcze, 36 r.; w koszczyelye wyelikyem, 68 v. (Flor. 34. w czirekwi welikym); o szwętem męzu, Pał. 226 r.; w lyeszycie drzewnem, Pał. 147 v. (Flor. 73. w lesech drow); w lyudu szalonem, Pał. 304 v.; o lyudu wychodzfczem, Pał. 125 r.; we wszelykyem smętku, Pał. 118 r.; potrzeczem dnyu, Pał. 45 v.

Neutra. Temata twarde: na szerokem mescze, Flor. 30; na szykem (*sic*) myeszczu, Pał. 57 r. v.; w ramenv wysokem, Flor. 135; w ramyenyu wysokem, Pał. 270 r.; w morszw czyrzwonem, Flor. 135, w morzu czyrzwonem, Pał. 270 r.; w morzw czyrzwonem, Flor. Moy., Pał. 297 r.; w pocolenu drugem, Flor. 77; w pokolyenyu drugem, Pał. 154 v.; w pokoleny drughem, Flor. 101; drugem, Pał. 199 v.; w kazdem myestze, Flor. 102; we wszelykyem myeszczu, Pał. 203 r.; w ymeny panowem, Flor. 123.

Temat miękki: w gymyenyu bozem, Pał. 259 r. *Nadto w Puławskim*: nu myeszczu pustem, Pał. 303 r.; w szydlye w tem istem, Pał. 67 v. (Flor. 34. to istne); o pokornem przyszczyu, Pał. 13 r.; o slowyie podrosznem, Pał. 125 r.; o wstfpanyu duchownem, Pał. 255 r.; o wzywanyu zbornem, Pał. 198 r.; w pokolyenyu drugym, Pał. 97 v. (Flor. 47. w pocolenu ginem); o czlowyeczem oprawyenyu, Pał. 44 r.; o oszwyczeny bozem, Pał. 44 r.

W psalterzu Floryjańskim em, w Puławskim zaś -ym (-im). Masculina. Przymiotniki. Temata twarde: w koszele welikem, Flor. 21; wyelykym, Pał. 42 r.; w coszele swfciem, Flor. 10; szwyetyem, Pał. 18 v.; w domu swfciem, Flor. 28 (2 r.), szwyetyem, Pał. 54 r. (2 r.); na stolczu swfciem, Flor. 46; na stoylczu szwyetyem, Pał. 96 r.; w syna w swfciem, Flor. 67; w synay w szwyetyem, Pał. 131 v.;

w trzeme swótem, Flor. 95; w trzemye szwyetym, Puł. 191 v.; w oblo-
cze dnyowym, Puł. 155 v. (Flor. 77. w oblok dnowi); we glosse
psalmowem, Flor. 97. (Puł. 194 r. glossem psalmowym); w pyecz-
u pkyelnym, Puł. 37 v.; w duchu silnem, Flor. 47; szylnym, Puł. 97 r.;
poloszil iesm pomocz w mocznem, Flor. 88; w mocznym, Puł. 178 v.;
o męzu statecznym, Puł. 261 v.; w zakone gospodnowem, Flor. 118.

Temata miękkie: w zakonye bozym, Puł. 236 r.; w zakonie
bozem, Wacł. 3 v.; w domu boszem, Flor. 91; w domu bozym, Puł.
186 v. *Partic. praet. pass.:* w myslye vchwaczonym, Puł. 133 r.
(Flor. 67. w misly wisokey). *Ślad końcówki -ym w psalterzu Flo-
ryjańskim mielibyśmy w przykładzie:* na zaltarzu dzesyocystruny, 143,
tylko, że końcowe -m odpadło, (Puł. 282 v. na zoltarzu dzyesszy-
czy strun).

Neutra. Przymiotniki. Temata twarde: w swótem przebiwasz,
Flor. 21; w szwyetym, Puł. 40 r.; na mescze swótem, Flor. 23; na-
myesczu szwyetym, Puł. 44 v.; w swótem, Flor. 59; w szwyetym,
Puł. 118 v.; w swótem, Flor. 62; w swotem, Flor. 67. (Puł. 122 v.,
132 v. w szwyótoszczy); na mescze swótem, Flor. 67; szwyetym,
Puł. 130 v.; w swótem, Flor. 73, 76; w szwyetym, Puł. 147 r.,
153 r.; w ymenv swótem, Flor. 104; w ymyenyu szwyetym, Puł.
207 r.; w miloserdzu oplwitem, Flor. 91; oplwytym, Puł. 186 r.;
w pocolenu prawem, Flor. 13; prawym, Puł. 22 v.; sstala iest na
prawem, Flor. 25. (Puł. 49 v. proszeze); w mescze gospodnowem,
Flor. 47. (Puł. 97 r. brak); napelnyl w dobrem, Flor. 102; w do-
brym, Puł. 201 v.; dobroczamy. Wacł. 11 r.; w dobrem, Wittb.;
w morzv czyrzwonem, Flor. 105; w morzu czyrzwonym, Puł. 212 v.

Temata miękkie: w obesrzeniu boszem, Flor. 60. (Puł. 120 r.
przed oblyczym bozym); w wekwgem, Flor. 121. (Puł. 257 r. w ye-
ruzalem). *Particip. praet. pass.:* w mescze murowanem, Flor. 30;
w myesczycze vezwyerdzonym, Puł. 59 r.; w odzeniu pozlaczanem, Flor.
44; w odzyenyu pozlaczonym, Puł. 93 r.

Comparativus: w iezerze niszszem, Flor. 87; w yezyerze nys-
szym, Puł. 175 r.

W obu psalterzach -ym: w widzeni swótim twogim, Flor. 88;
w wydzeniu szwyetym twym, Puł. 178 v.

Feminina. Przymiotniki. Temata twarde: w gline głóbokey, Flor.
68. (Puł. 134 r. w glynye głóbokoszczy); w globocosczy welikey, Flor.
77. (Puł. 155 v. w wyelyu wod); w wyelikey choroby, Puł. 311 v.;
o apostolskey zgodzye, Puł. 266 r.; w czirekwi welikey, Flor. 34.
(Puł. 68 v. w koszczyelye wyelikyem); w misly wisokey, Flor. 67.
(Puł. 133 r. w myslye vchwaczonym); na syon gorze swótey, Flor. 2.
(Puł. 3 r. gorę szwyetó); na gorze swotey toweley, Flor. 14; szwyę-
tey twoyey, Puł. 23 r.; na gorze swótey iego, Flor. 47, 98; szwyę-
tey, Puł. 96 v., 196 r.; w zemi pustey, Flor. 62; w zyemy pustey
Puł. 122 v.; w starosci oplwitey, Flor. 91; oplwytey, Puł. 186 v
w dobrej woli, Flor. 50; w dobrej wolyey, Puł. 105 r.; w dobre,
voly, K. Świdz.; w metle szelazney, Flor. 2; w myetlye zelyazney

Puł. 3 v.; w krzestney szwyęty kópyely, Puł. 86 r.; w rōcze moczney, Flor. 135; w rēcze moczney, Puł. 270 r.; na drodze przewodney, Flor. 62, Puł. 122 v; na drodze nepokalaney, Flor. 100; nyepokalyoney, Puł 197 r.; po drodze nepokalaney, Flor. 100; po drodze nyepokalyaney. Puł. 197 v.

Temata miękkie: w szeme czvdzey, Flor. 136; w zyemy czudzey, Puł. 271 r.; w wyekugey szmyerczy, Puł. 20 r.; w drodze wekvgey, Flor. 138; wyekuyey, Puł. 275 v. *Particip. praet. act. II*: w ... opuszczalye puszczy, Puł. 303 r.

Zaimki: we wszelikey, Flor. 8. (Puł. 12 v. wewszyey zyemy; we wszelikey zyemy, Puł. 293 r. (Flor. Isai. we wszey).

Końcowe j odpadło w następujących przykładach: w pamōczy wekuye, Flor. 111. (Puł. 226 v. wyekvgey; Wacł. 19 v. wiekuistej); na puszczy ydumeyske, Puł. 122 r.; w roboczye lyudzkye, Puł. 144 v. (Flor. 72. ludzkey); o mocy boze, Puł. 296 v.; w zyemy straszne, Puł. 303 r.

W psalterzu Floryjńskim forma rzeczownikowa, w Puławskim zaś złożona: w rczye (*sic*) moyszeszowe y aaronowe, Flor. 76; w rēcze moyszeszowe y aaronowe (*j odpadło*), Puł. 153 v.; w rōcze gospodnowe, Flor. 74; w rēcze bozey, Puł. 150 r. *Być może jednak, że w tych przykładach psalterza Floryjańskiego także tylko j końcowe odpadło, bo zmięczenie jakie końcówka -ë wywiera na poprzedzającą spółgłoskę, nie jest prawie nigdzie wyrażone.*

§. 304. *Dualis. Genetivus*: dzal rōkv ludzkv, Flor. 113; rēku lyudzku, Puł. 229 r.

Instrumentalis: przed oczyma gospodnowyma, Flor. 108; przed oczyma bozym, Puł. 221 v.; przed oczyma gospodnowym (*widocznie z omyłki a na końcu wypuszczono*), Flor. 115; przed oczyma bozym, Puł. 232 r. (Wacł. 13 v. przed obliczim bozim); nye slucha duchownyma vszym, Puł. 248 r.; przed oblyczym albo oczyma angel-skyma, Flor. 137; przed oczyma angelskyma, Puł. 272 r.; przed oczyma ... angelskyma, Wacł. 136 v. *Por. Kazania Paterka*: oczyma czyęlesnyma, 123 r.

§. 305. *Pluralis. Masculina. Z końcówką -i. Przymiotniki. Temata twarde*: bracza moja mali y welicy, Flor. prol.; crolowę zem-szczy, Flor. 2; krolyowye zyemsczy, Puł. 2 v.; wsziteczy tłuscy zem-szczy, Flor. 21; tłuszczy zyemsczy, Puł. 42 v.; ptaczy nebeszczy, Flor. 8. (Puł. 13 r. ptaki podnyebne); synowye czlowyeczcy, Puł. 5 r. (Flor. 4. czlowekow); sinowe ludzsczi, Flor. 35, 56, 61 (2 r.); synowye lyudzcy, Puł. 71 r., 113 v., 121 v. (2 r.); sinowe ludzsczi, Flor. 48, 57; lyudzcy, Puł. 98 r., 114 v.; synowe ludzsczy, Flor. 89; lyudzcy, Puł. 182 r.; maluczcy y bydlōczy yego, Flor. 104. (Puł. 228 r. malutko y bydlōcze ye); neludzsczi szczinili sō se, Flor. 52; nyeludzcy szczynty sie, Puł. 106 v.; naklonyony sō pagorky szwyeczcy, Puł. 299 v. (Flor. Habac. pagorky sweczky); crolowe arabsczi, Flor. 71 (2 r.); arapsczy, Puł. 143 r. (2 r.); cedrowe ly-banszczy, Flor. 103; lybaynszczy, Puł. 205 r.; synowe ysrahelszczy,

Puł. 299 r. (Flor. Moy. synowe ysrahelsky); vzzrż mndzi, Flor. 39; mndzy, Puł. 82 r.; iescz bódó vbodzy, Flor. 21; vbodzy, Puł. 42 r.; widzcze vbodzi, Flor. 68; vbodzy, Puł. 137 v.; vbodzi vczineni iesmi, Flor. 78; vbodzy, Puł. 162 r.; bogaczy se vvboszely, Flor. 33; bogaczy sô stradaly, Puł. 65 r.; wszistczy bogaczy luda, Flor. 44; bogaczy, Puł. 93 v.; newinowacy y prawy przistali sô mne, Flor. 24; przeswynny y prawi, Puł. 48 r.; padolowe bódó oplwiczzi, Flor. 64; padoly bódó oplwyczy, Puł. 126 v.; oplwiczzi na swecze. Flor. 72; oplwyczy, Puł. 145 r.; ptacy perzasczy, Flor. 148. (Puł. 290 v. ptacz pyerzasti); przebywacz bódó prawy, Flor. 139; proszczy, Puł. 277 r.; wszitezi swóczy iego, Flor. 29, 33; szwyęczy, Puł. 55 r., 65 r.; swóczy ... weselycz se bódó, Flor. 131; szwyęczy, Puł. 266 r.; swóczy twoge weselcze, Flor. 131; szwyęczy twoy wyesszylcze szye, Puł. 265 r.; swiaczi twoi banda se weselicz, Wacł. 11 v.; swótczy twogy blogoslawcze tobe, Flor. 144; szwyęczy twogy, Puł. 284 v.; duchowye szwyęczy, Puł. 309 v. (Flor. Atan. duchowe swóty); duchowie swiaczi, Wacł. 111 r.; siczi bódó, Flor. 21; syczy będa, Puł. 42 r.; iunczowe tlusci, Flor. 21; tluszczy, Puł. 40 v.; wolowe gych tluszczy, Flor. 143; tluszczy, Puł. 283 r.; gisz ludu lubi sô, Flor. 52. (Puł. 107 v. szye lyudzyom vlyubyayó); wszistczy glupi sercza, Flor. 75. (Puł. 151 r. glupyego szycerza); laciwi ne zpolowó dnow swogich, Flor. 54; zdradny nye zdzyelyó na poly, Puł. 111 r.; swatcowe krzywi, Flor. 26; zlosny, Puł. 51 v.; krziwi pokazneni bódó, Flor. 36; krzywy, Puł. 75 r.; nepryaczele gospodnowy, Flor. 80. (Puł. 166 v. bozy); ne martwy bódó chwalycz, Flor. 113; nye martwy, Puł. 230 v.; ne tacy nemilosciwi, Flor. 1; nyemyloszczywy, Puł. 2 r.; ne wztaió nemilosciwy, Flor. 1; nymyloszczywy, Puł. 2 r.; nemilosciwi chodzó, Flor. 11; zlosny chodzã, Puł. 20 r.; zaploncze se nemiloscywi, Flor. 30; nyemyloszczywy, Puł. 58 v.; nemilosciwi ku tobe se obroczó, Flor. 50; nemilosciwy, K. Świdz.; nyemyloszczywy, Puł. 104 v.; nemyloszczywy we czmach zamylnó, Flor. Ann.; zlosny ... zamylnó, Puł. 296 r.; synowe jako nowy szczepowe, Flor. 143; jako nowy szczepowe, Puł. 283 r.; nowy y szwezy przysaly, Puł. 304 r.; prawy przistali sô, Flor. 24; prawi, Puł. 48 r.; raducze se prawi, Flor. 31; prawy, Puł. 61 v.; weselcze se prawi, Flor. 32; wyesszylcze szye prawy, Puł. 61 v.; wolali sô prawi, Flor. 33; wolaly sô prawy, Puł. 66 r.; prawi bidlicz bódó, Flor. 36; prawy bydlycz bódó, Puł. 75 r.; prawi vsziwacz bódó, Flor. 67; prawy, Puł. 130 r.; obrzódowe twogy prawy sô sze vczynyl, Puł. 187 v. (Flor. 92. swadeczstwa twoia werzócza vczinila se sô); weselcze se prawi, Flor. 96; wyesszylcze szye prawy, Puł. 193 v.; vzzrż prawy, Flor. 106, Puł. 218 v.; bychó ne wszczógly prawy, Flor. 124; by nye rozczygły prawy, Puł. 259 v.; prawy chalycz bódó, Flor. 139; praw chwalycz bódó, Puł. 277 r.; mne sô czakaly prawy, Flor. 141; mny czekaly prawy, Puł. 279 v.; any przebywacz bódó neprawy, Flor. any zostanó nyesprawyedliwy, Puł. 6 v.; zghyncze grzyeszny z s'mye y lyszzy albo neprawy, Flor. 103; zgyneze grzeszny z zye

y zloszny, Puł. 206 v.; vsrzo prawdziwi, Flor. 51; vsrżo prawdziwy, Puł. 106 r.; neprawdziwi zkaszeni bódó, Flor. 36; nyeprawdzywy zagynó, Puł. 76 r.; ne só pamótylwy, Flor. 77. (Puł. 158 r. nye wspomynaly); nye byly pomyótylwy, Flor. 105; nye byly pamyétylwy, Puł. 211 v.; sódzywy bychó polknaly nas, Flor. 123. (Puł. 258 v. snadz zywe polknełyby nas); otstópicze odemne zglobliwy, Flor. 118, 113; odstépczye odemnye zloszny, Puł. 248 v.; odstanicze odemnie zloszcziwi, Wacł. 38 r.; gdisz my szalosciwi bili, Flor. 34; nyelyu-byezlywy byly, Puł. 68 r.; szalosciwi so bili mne, Flor. 54; smétny só my byly, Puł. 109 r.; neprzyczcelowe wem mogli szawi só, Flor. 37; zywy só, Puł. 79 r.; astópcze we pkel szywi, Flor. 54; zywy, Puł. 110 r.; szywy geszmy, Flor. 113; zywy yesmy, Puł. 230 v.; starzy se mlodzimy, Flor. 148; starzy z mlodymy, Puł. 290 v.; myly iacobi sinowe, Flor. 28. (Puł. 54 r. myly jako syn); mili twogi, Flor. 59. (myloszynczy twogy, Puł. 118 v.); mily przebitcowe twogi, Flor. 83; myly stanowye twogy, Puł. 169 r.; mdly ogarnony só, Flor. Ann.; mdly ogardnyeny só, Puł. 295 v.; weseli bódzce, Flor. 34; wye-azyely bódzce, Puł. 70 r.; sodowe twoge weselly, Flor. 118; wye-azyely, Puł. 240 r. (Wacł. 24 r. sądi twoie wieszole); swatczy zli, Flor. 34; szwyatczy zloszny, Puł. 68 r.; zly wstaly só na mó, Flor. 85; zloszny powstały na mye, Puł. 173 r.; Kosprawyli (*sic*) my mne zlostny, Flor. 118, 81; Prawly my zly, Puł. 245 v. (Wacł. 34 r. powiadali mi zlosznyci); zlostny gonyły só mye, Flor. 118, 81; zly nastaly na mye, Puł. 245 v.; zloszcziwi przesladowali só mnie, Wacł. 34 r.; bódrzy sznym só, Puł. 129 v.; grzeszny, Puł. 2 r., 15 r. (Flor. 1, 9. grzesznicy); mecz wyóli só grzeszny, Flor. 36; ginócz bódó grzeszny, Flor. 36. (Puł. 73 v., 75 v. grzeszynczy); zgincze grzeszni, Flor. 67; grzeszny, Puł. 130 r.; owa oni grzeszni, Flor. 72; samy grzeszny, Puł. 145 r.; wszistczy grzeszny zeme, Flor. 74; grzeszny, Puł. 150 r.; gdy wznese bódóó grzeszny, Flor. 91. (gdy wznydó grzeszynczy, Puł. 186 r.); grzeszni, grzeszny chwalicz se bódó, Flor. 93; grzeszny, grzeszny wylbycz sze bódó, Puł. 187 v.; zghyncze grzeszny z szemye, Flor. 103; zgyncze grzeszny, Puł. 206 v.; mne czakaly só grzeszny, Flor. 118, 89; mnye czakaly grzeszny, Puł. 246 r. (Wacł. 35 r. grzesznicy); kowaly só grzeszny, Flor. 128; kowaly grzeszny, Puł. 262 v.; pado w syecy gego grzeszny, Flor. 140; wpadnó ... grzeszny, Puł. 278 v.; laczni bili, Flor. 33; laczny byly, Puł. 65 r.; laczny nakarmeny, Flor. Ann.; laczny nakarmyeny, Puł. 295 v.; bódzce neporvszny, Flor. Moy. (Puł. 298 v. bódzce nyruszayóczy azye); nevsziteczni vczinili se só, Flor. 52; neczyteczny só szye szynily, Puł. 107 r.; bogowe moczni, Flor. 46; bogowye moczny, Puł. 96 r.; moczni szukali só, Flor. 53; moczny szukaly só, Puł. 108 r.; moczny szukali, Wacł. 2 v.; rzuczili só se na mó moczni, Flor. 58; moczny, Puł. 116 r.; moczny siló (angely), Flor. 102; moczny, Puł. 202 v.; dnowe pelny, Flor. 72; dnyowye pelny, Puł. 145 r.; podobny bódó, Flor. 113, 134; podobny bódó, Puł. 229 v., 269 r.; ptaczy perzeni, Flor. 77; ptaczy pyerzeny, Puł.

156 v.; any trze przezerny, Flor. Atan.; any trze przezmyerny, Puł. 308 v.; any trzey przezmierni, Wacł. 109 v.; physzny lycho czyniły sò, Flor. 118, 49; pyszny zlye czynyły, Puł. 241 v.; pyszny nye-sprawiedliwie dzalali, Wacł. 25 v.; ne bódò potwarzacz mò phiszny, Flor. 118, 121; pyszny, Puł. 249 r.; nyepotwarzali mnie pizszy, Wacł. 39 r.; sliczce smerni, Flor. 33; szmyerny, Puł. 64 v.; smerni bódò, Flor. 36; smyerny bódò, Puł. 73 r.; smotny bódò, Flor. 67; smòczeny bódò, Puł. 130 r.; panowacz bódò gym sprawni, Flor. 48; sprawny, Puł. 99 v.; nevsziteczny sò se wczinili, Flor. 13; nyewy-teczny, Puł. 22 r.; iaco nemi ne otwarzaiò vst swieh, Flor. 37; aye-my, Puł. 78 r.; werny ymany sò, Flor. 77; any wyerny myany, Puł. 157 v.; szaleni nekedi baczicze, Flor. 93; szaleny, Puł. 188 r.

Temata miękkie: synowye bozy, Puł. 53 v. (Flor. 28. sini bo-sze); neprzyaczele za prawdò boszi, Flor. 36; nyeprzyaczyelye bozy, Puł. 74 r., 166 v. (Flor. 80. gospodnowy); zghyncze lyszy (*lzy?*) albo neprawy, Flor. 103. (Puł. 206 v. zloszny); szwyeyz przyszly (ba-gowie), Puł. 304 r.; sinowe czudzi, Flor. 17 (2 r.); czudzy, Puł. 33 r., 33 v.; czudzi wstali sò, Flor. 53; czudzy wstaly, Puł. 108 r.; czu-dzi powstali, Wacł. 2 v.; rozumeycze glupi, Flor. 93; rozumeycze glupy, Puł. 188 r.; bliszny mogi, Flor. 37; blyszny mogy, Puł. 78 r.; ne trze wekvgy, Flor. Atan.; nye trzey wyekugy, Puł. 308 v. (nye trzey wiekuiszi, Wacł. 109 v.).

§. 306. *Imieszłowy. Partic. perf. pass.:* poericzi sò grzechi, Flor. 31. (Puł. 60 r. pokryty sò); poericzy bódzce, Flor. 70; pokryczy bodzce, Puł. 140 v.; poericzy sò, Flor. 72; pokryczy sò, Puł. 144 v.; zakłóczy gysz stòpayò, Flor. 118; przeklyęczy, Puł. 238 r. (Wacł. 6 v. zlorzeczeny); wzóczy bódò, Flor. 57; wzyęczy bódò, Puł. 115 r.; pozaczy (*sic*) sò, Flor. 140; pozarczy sò, Puł. 278 r.; ne bódò by-czowani, Flor. 72; nye bódò byczowany, Puł. 144 v.; dani bódò, Flor. 62; dany bódò, Puł. 123 r.; poddani sò, Flor. 59. (Puł. 119 r. poddaly sze sò); werny ymany sò, Flor. 77; wyerny myany, Puł. 157 v.; mnimany iesmi, Flor. 43. (Puł. 91 v. mnyano nas); obwya-zany sa, Puł. 37 r. (Flor. 19. obozali sò se); potwarzany bywayò, Flor. 250 r.; ne bódò poznani, Flor. 76; nye bódò poznany, Puł. 153 v.; ne bódzce pysani, Flor. 68; napyssany, Puł. 137 v.; wszyt-czy pyssany bódò, Flor. 138; wszystczy pyssany bódò, Puł. 275 r.; rozdzyeleny sò, Puł. 110 v. (Flor. 54. rozdzelili se sò); zadzaczny vzdzyelany sa, Puł. 21 v. (Flor. 13. szadaióczy sò se sezimili); nye sa vsromany, Puł. 40 r. (Flor. 21. zbawil ies ie); zasromany bódzce, Puł. 9 v. (Flor. 6. zaplonòly bódzce); synowe iakobowy wybrany iego, Flor. 104; wybrany yego, Puł. 207 v.; wignani sò, Flor. 36; wygnany sò, Puł. 71 v.; wygnany bódò, Puł. 73 r. (wipòdzeni bódò, Flor. 36); zachowani bódò, Flor. 36; zachowany bódò, Puł. 75 r.; zasromany bódzeye, Puł. 9 v. (Flor. 6. zaplonòly bódzcae); za-sromany bódzce, Flor. 39. (Puł. 83 v. zasromayczye szye); zgymany będa, Puł. 16 r. (Flor. 9. lapaiò ie); zlamani bódò, Flor. 41. (Puł. 87 v. sczyrayò szye); blogoslaweni, Flor. 2; blogoslawyeny wszysci

czy, Puł. 3 v.; blogoslaweni gichsze sô odpuszczoni lichoti, Flor. 31; blogoslawyeny, Puł. 60 r.; blogoslaweny gisz przebiwaio, Flor. 83; blogoslawyeny, Puł. 169 v.; blogoslaweny gysz sstrzegó, Flor. 106; blogoslawyeny, Puł. 211 r.; blogoslaweny wy, Flor. 113; blogoslawyeny wy, Puł. 230 r.; blogoslaweny nepokalany na drodze, Flor. 118; blogoslawyeny nyepokalany na drodze, Puł. 236 r.; blogoslaweny nyepokalany na drodze, Wacl. 3 v.; blogoslaweny gysz badayó, Flor. 118; blogoslawyeny, Puł. 236 v.; blogoslawieny ktorzi... Wact. 3 v.; blogoslawyeny wasytczy, Puł. 261 v. (Flor. 127. blogoslawoni wasytczy); chweleni bódzem, Flor. 43; chwalyeny bédajem, Puł. 89 v.; chweleni bódó, Flor. 62, 63; chwalyeny bédó, Puł. 123 v., 124 v.; chweleny bódzce, Flor. 104; chwalyeny bódzce, Puł. 207 r.; kuszeni sô szrebrem, Flor. 67; kuszeni sô, Puł. 133 r.; mőczony, Puł. 214 v., 216 r. v. (Flor. 106, 106 (2 r.) mőczyly sô sye); mőczony, Puł. 215 v. (Flor. 106. smőnczyly sô); zamőczyny, Puł. 217 v. (sô se mőnczyly), Flor. 106; mőczony sô, Flor. 106, Puł. 218 r.; laczny nakarmeny, Flor. Ann.; laczny nakarmeny, Puł. 295 v.; dno-we pelny nalezeni bódó, Flor. 72; natyżeny bédó, Puł. 145 r.; napelneni bódzem, Flor. 64; napelnyeny bédzem, Puł. 125 v.; napelneni iesmi, Flor. 89; napelnyeny yesmy, Puł. 183 r., 258 r. (Flor. 122. napelnony gesmy); napelneny ... sô, Flor. Ann.; napelnyeny, Puł. 295 v.; nasiczeni sô, Flor. 16; nasyczeni są, Puł. 27 v.; nasiczeni bódó, Flor. 36; nasyczeni bédó, Puł. 74 r.; ne bódó nasiczeni, Flor. 58; nye bédó nasyczeni, Puł. 117 v.; nasiczeni sô barzo, Flor. 77. (Puł. 157 r. nasyczily szye barzo); obleczeni bódzce, Flor. 34; oblyeczeni bódzce, Puł. 69 v.; obleczeni bódzce, Flor. 108, 131; oblyeczeni bódzce, Puł. 223 v., 265 r.; obleczeni sô, Flor. 64. (Puł. 126 v. odzalyzase); obreceni, Flor. 6; obroczony, Puł. 9 v.; obroczeni bódzce, Flor. 9, 39; obroczony, Puł. 15 r., 83 v.; obrocceni bódzce, Flor. 34; obroczony, Puł. 67 r.; obrocceni bódzce, Flor. 58. (Puł. 116 v. obroczze szye); wykupeny sô, Flor. 106; odkupyeny sô, Puł. 215 r.; odpódzeni, Flor. 87; odpędzony, Puł. 175 r.; ogardnyeny sô, Puł. 295 v. (Flor. Ann. ogarnony sô); odzenny bódzce, Flor. 108, Puł. 223 v.; ne sô osromoczeni, Flor. 21. (Puł. 40 r. brak); ne bódó osromoczeni, osromoczeni bódzce, Flor. 24; nye bédó osromoczeni, osromany bódzce, Puł. 46 r.; osromoczeni y zasromani bódzce, Flor. 34; zasromany y nyepoczony, Puł. 67 r.; osromoczeni bódzce, Flor. 34; zasromany bódzce, Puł. 67 r.; ne bódó osromoczeni, Flor. 36; nye bédó osromoczeni, Puł. 74 r.; osromoczeni y zasromany bódzce, Flor. 39; osromoczeni y zasromany bódzce, Puł. 83 v.; osromoczeni bódó, Flor. 52; osromoczeni bédó, Puł. 107 v.; osromoczeni y posromani bódzce, Flor. 69, Puł. 138 v.; osromoczeni bódzce, Flor. 70; osromany bódzce, Puł. 140 v.; osromoczeni y zasromani bódó, Flor. 70; osromoczeni y osromany bédó, Puł. 141 v., 142 r.; osromoczeni bódzce, Flor. 82, 85, 96; osromoczeni, Puł. 168 v., 178 v., 198 r.; osromazeny bódzce, Flor. 108; osromoczeni bódzce, Puł. 223 v.; osromoczeni bódzce, Flor. 118, 73; osromo-

czeny bódzce, Puł. 244 v.; niechay posromoczeny bandó, Wacł. 29 v.; osromoczeny bodzce, Flor. 128; osromoczeny bódzce, Puł. 262 v.; oszwyeczeny bódzce, Puł. 64 v. (Flor. 33. osweczce se); ne oczeneny bódó, Flor. 138; nye oczyenyeny bedó, Puł. 274 v.; gdi bódó poczceni, Flor. 36; bedó poczczyeny, Puł. 74 r.; poczmeni bódzce, Flor. 68; oczmyeny bodzce, Puł. 137 r.; podnyeszyenyemy, Puł. 37 r. (Flor. 19. wzcloniliami se); pogrószeni só, Flor. 9; pogrédzeni są, Puł. 15 r.; krziwi pokazneni bódó, Flor. 36; pokaznyeny bédó, Puł. 75 r.; pokazneni bódzem, Flor. 89; pokaznyeny bédzem, Puł. 183 r.; pokorzeny só, Puł. 214 r. v. (Flor. 105 (2 r.) vsmyerzylly só sye); pomdlyeny szlyadowye mogy, Puł. 32 v. (Flor. 17. pomdloni); polapeny bódzce, Flor. 58; polapyeny bódzce, Puł. 117 r.; w pekle poloszeni só, Flor. 48; polozeny só, Puł. 99 v.; Mostropeni (sic) só, Flor. 68; poszyleny só, Puł. 134 v.; drndzy potrawyeny só, Puł. 306 v.; powiszeni, Flor. 36; powysszeny, Puł. 74 r.; ne bódó powiszeny, Flor. 65; nye bédó powysszeny, Puł. 127 v.; powysszeny bedó, Puł. 178 r. (Flor. 88. powiszoni bódóó); przenyeny bódzce, Puł. 221 r.; przyczysneny gesmy, Flor. Atan.; przy czysnyeny yesmy, Puł. 309 v.; przypadzeny iesteszmi, Wacł. 110 v.; poszaczy só przyrszeszeny opocze, Flor. 140; pozarczy só przytknyeny opocze, Puł. 278 r.; ksószóta przilózczeni, Flor. 67; przytwarzyszeny, Puł. 132 v.; raneni, Flor. 87; ranyeny, Puł. 175 r.; rozproszeni só, Flor. 34; rosproszeny só, Puł. 68 v.; rozproszeni bódzce, Flor. 67; rosproszeny bódzce, Puł. 129 v.; rozproszeni bódó, Flor. 91; rosproszeny bédó, Puł. 186 r.; scruszeni só, Flor. 34; skruszeny, Puł. 68 v.; sódzi bosze spraweni, Flor. 18. (Puł. 35 v. sprawyone); trze nestworzeny, Flor. Atan.; trzey nyestworzeny, Puł. 308 v.; trzey niestworzeny, Wacł. 109 v.; szczepyeni, Flor. 91; szczepyeny, Puł. 186 v.; vbeleni bódó, Flor. 67. (vbyelyony bédó, Puł. 131 v.); vczineni, Flor. 72; vczynnyeny, Puł. 145 v.; vczineni iesmi, Flor. 78; sczynnyenyemy, Puł. 162 r.; vczineni iesmi, Flor. 78; uczynyenyemy, Puł. 161 v.; vczynnyeny gesmy, Flor. 125; vczynnyeny yesmy, Puł. 260 r.; uczynyeny sme, Klem.; ne vmneyszeni bódó, Flor. 33; nye vmneyeszony bédó, Puł. 65 r.; vpoieni bódó, Flor. 35; vpoyeny bédó, Puł. 71 r.; vsmerzeny só, Flor. 106; pokorzeny só, Puł. 216 v.; wyrzczeny bódzce, Flor. 108; wyrzuczeny bódzce, Puł. 221 r.; my swyzwolony gesm (sic), Flor. 123; mye yesmy wyzwolyeny, Puł. 259 r.; wwedzeni bódzce, Flor. 30; w wyedzyeny bódzce, Puł. 58 v.; zamózczeni bódzce, Flor. 6; zamózczeny bódzce, Puł. 9 v.; zamózczeny só wszytczy, Puł. 151 r. (Flor. 75. zamózczili só se); zamózczeni iesmi, Flor. 89; zamózczeny yesmy, Puł. 182 v.; zamózczeny bódó, Flor. 103; zamózczeny bédó, Puł. 206 r.; zbaweni só, Flor. 21. (Puł. 40 r. brak); zbaweny yesmy, Puł. 88 v.; bichó zbaweni byly, Flor. 59; aby wybawyeny, Puł. 118 v.; zbaweni bodzem, Flor. 79; zbawyeny bédzem, Puł. 163 r.; zbaweni bódzem, Flor. 79; zbawyeny bédzem, Puł. 163 v.; zbawieny bandzimi, Wacł. 11 v.; zbaweni bódzemi, Flor. 79; zbawyeny bédzem, Puł. 164 v.; bychó zbaweny my^h

twoje, Flor. 107; aby zbawieny, Puł. 219 r.; ne sô zdradzeni, Flor. 77; nye sô obludzeny, Puł. 157 r.; sgladzeni bôdzcze, Flor. 68; zgładzeny bôdzcze, Puł. 137 v.; zgromadzeny sô, Puł. 68 v. (Flor. 34. zgromadzeni sô); ziawieni bôdô, Flor. 58; zyawyeny bôdô, Puł. 117 v.; zkaszeni sô, Flor. 13; skazeny są, Puł. 21 v.; neprawdziwi zkaszeni bôdô, Flor. 36; nyeprawdzywy zagynô, Puł. 76 r.

Particip. praes. act.: blogoslawaiôczyi iemu bidlicz bôdô, Flor. 36; blogoslawyôczy gy bydlycz bôdô, Puł. 74 r.; wsziteczy przebywaioczy na zemi, Flor. 32; wszysczy bydlyôczy na szwyecze, Puł. 62 v.; maluczczay y bydlyôczy yego, Flor. 104. (Puł. 208 r. malutko y bydlôcze ye); yen odrzuczylu buduyôczy, Puł. 235 r. (Flor. 117. dzalayôcz); wsiteczy zla czynôczy, Flor. 24; zloscz stroyôczy, Puł. 46 r.; angely czynyôczy slowo, Flor. 102; czynyôczy, Puł. 203 r.; cirpoczy gospodna czy przebywacz bôdô, Flor. 36; czyrpyôczy, Puł. 73 r.; dobrze cirpôczy bôdô, Flor. 91; dobrze czyrpyôczy bôdô, Puł. 186 v.; zlemolwôczyi iemw zaginô, Flor. 36. (Puł. 74 r. czy gysz klinô gy); ne trze wszemogôczy, Flor. Atan.; nye trzey wszzechmogôczy, Puł. 309 r.; nye trzey wszechgacz (*sic*), Wacł. 110 r.; bôdzcze nyeruszayôczy szye, Puł. 298 v. (Flor. Moy. neporvszny); szukaiôczy gospodna ne vmneyszeni bôdô, Flor. 33; szukayôczy boga, Puł. 65 r.; szukayôczy, Puł. 67 r. (Flor. 34. gisz szukaiô); obroczeny bôdzcze szukayôczy mego zla, Puł. 67 r. (Flor. 34. mislôcz mne zla); wsziteczy szukaiôczyi czebe, Flor. 39; wszyteczy szukayôczy ciebie, Puł. 83 v.; bôdzcze vszy twoje slyszôczy, Puł. 263 v. (Flor. 129. sluszayôcze); ydzicze vwlaczaiôczyi duszi moiey, Flor. 70. (Puł. 140 v. vwloczcze duszey moyey); wczynily gesmy weselôczy sô, Flor. 125; wczynyenyssy wyesszyelôczy, Puł. 260 r.; szadaiôczyi sô se sczinili, Flor. 13; zadzôczy wdzyelany są, Puł. 21 v.

Forma ta, podobnie jak w nominat. singul. masc. deklinacyi złożonej, zlała się w polskim języku zupełnie z formą żeńską partic. praes. act. podług deklinacyi rzeczownikowej, tak że ściśle granicy do odróżnienia tych form ustanowić nie podobna. Dlatego to niektóre z przytoczonych tu przykładów były już wyżej wymienione.

Zaimki: ktorzysz sôdzycze, Puł. 3 v. (Flor. 2. czso sôdzicze); ktorzy zapomynaya, Puł. 15 v. (Flor. 9. gisz); ktorzy sô molwili, Flor. 11; ktorzy, Puł. 19 v.; nektorzi mirne molwili, Flor. 34. (Puł. 69 r. brak); ktorzicoli zemane, Flor. 48. (Puł. 98 r. wszystczy); ktorzy zle (czynily), Flor. Atan.; ktorzy, Puł. 311 v. (Wacł. 114 r. ktorze).

§. 307. *Z końcówką -e. Końcówka ta właściwa jest w deklinacyi złożonej accusatiwowi plural. tematów męskich i żeńskich, i nominatiwowi plur. tematów żeńskich; z analogii więc do tych form często ję używać i w nomin. plur. przy niektórych rzeczownikach męskich. Formy, jakie w obu psalterzach spotykamy, są następujące: Temata twarde: cedri libanske, Flor. 36; czedry lybaynkye, Puł. 76 r.; abi sprawoni muri ierusałeške, Flor. 50. (sprawę mury yeruzalem, Puł. 105 r. ausprawiô muri geruzalem, K. Świdz.); wôgle ognowe, Flor. 17; wêglye ognowe, Puł. 29 v.; nyedzylne psalmy, Puł.*

2 r.; ponedzylkowę (*sic*) psalmy thý sza, Puł. 49 v.; wthorkowe psalmý tho sza, Puł. 79 v.; szrodne psalmy, Puł. 106 v.; czchwartkowe psalmy, Puł. 184 r.; pyathkowe psalmy, Puł. 165 r.; szobotne psalmy, Puł. 193 v.; wszelke skoty, Flor. 148; wszelyke skoty, Puł. 290 v.

Temata miękkie: przinesze gospodnu syni barance, Flor. 28; syny baraycze, Puł. 53 v.; sđdi bosze, Flor. 18; sady boze, Puł. 35 v.; chrost iey cedri bosze, Flor. 79; czedry boze, Puł. 164 r.

Imiesłowy: węgłye roszone są, Puł. 29 v. (Flor. 17. wógła roszeło se iest); sady sprawyone, Puł. 35 v. (Flor. 18. spraweni); zbawione vczyiny ye, Puł. 285 v. (Flor. 144. zbawony); gdy wane-sene (*sic*) bđdđ grzeszny iaco syano, Flor. 91. (Puł. 186 r. gdy wznýdđ grzesznyczy); sedzđcz we czmđch ... skowane, Flor. 106; szyedzđcze we ozmach ... skowane, Puł. 215 v., 216 r.; gdy byly czysła krotkego malutko y bydlđcze ye, Puł. 208 r. (maluczery y by-dlyđczy yego, Flor. 104); bđdzcze vszy twoge sluszayđcze glossa mo-dlytwy, Flor. 129. (Puł. 263 v. slyszđczy glossa modlytwy); use twoie naklonione ku glossu proszbi moiey, Wacł. 18 v.; mecze s obu stronv sekđcze, Flor. 149; szyekđcze, Puł. 291 v.; wszystkozy prze-bywayđcze, Puł. 298 r. (Flor. Moy. wszytky przebywaczy).

§. 308. *Neutra*. Z końcówką -a: kszýđzeta lyndzka, Puł. 96 r. (Flor. 46. tsđszđta ludzi sebraly sđ); gdzie sđ miloserdza twoia stara, Flor. 88. (Puł. 181 r. brak), wszelka zwyerzđta lęnaa, Flor. 108. (Puł. 205 r. zwyerzđta lyassa); drwa owocna, Flor. 148, Puł. 290 r.; nasyczona bđdđ drwa polna, Flor. 108; drwa polna, Puł. 205 r.; si-dla smertna, Flor. 17. (Puł. 28 v. sydla szmyerocy); nema bđdzome vsta lecziwa, Flor. 30; nyemaa bđdezye vata lzywa, Puł. 58 v.; wrota wekuia, Flor. 23; wrota wyekuya, Puł. 45 v.; słowa bosza saszeł-gy, Flor. 104. (Puł. 208 v. molwa boza); ta wrota boza, Puł. 235 r. (Flor. 117. ta wrota gospodzynowo); wszela bosza wardle (*sic*) gych, Flor. 149; wyesszelya boza, Puł. 291 r.; wszelyka gmyrzđcza (iaco *vocations*), Puł. 138 r. (Flor. 68. wszelike lapađcze); swadecastwa twoia werzđcza vczinili se sđ, Flor. 92. (Puł. 187 v. obrzđdowe twogy prawy). *Inne przykłady, w których przymiotnik jest predykatem, umieściłem w deklinacji rzeczownikowej przymiotników i zaimków, bo formy tych deklinacyj w nomin. plur. neutr. zlały się.*

Z końcówką -e, analogiczną do form *nomin. żeńskich i accusativu męskich i żeńskich*: onemale vczinili se sđ dađsła moia, Flor. 68. (Puł. 134 v. pomykło iest gardło moye); oczy bosze, Flor. 82; oczy bosze, Puł. 63 v., 65 v. (Flor. 83. oczy gospodnowi); wszelike lapa-đcze, Flor. 68. (Puł. 138 r. wszelyka gmyrzđcza).

W przykładzie: pomdleny sđ oczy mogy, Flor. Isai. sec. *jest końcówka -i z analogii do tematów męskich, w Puł. zaś: pomdlyon sđ oczy moye, 294 r., widzimy analogiją formy żeńskiej tego prę-padku, lecz podług deklinacji rzeczownikowej.*

§. 309. *Feminina*. Z końcówką -e: głđboke vczinili se sđ mi-sli twoie, Flor. 91; głđboke, Puł. 185 v.; gori wissoke, Flor. 10

gory wyssokiye, Puł. 205 r.; kako slotke ... molwy twoye, Puł. 247 r. (Flor. 118, 97. iako słodko; Wact. 36 r. slotki sō ... wimowi); starty sō gory sweczke, Flor. Habac.; gory szweczkye, Puł. 299 v.; czori tyrske, Flor. 44. (Puł. 93 v. czory z tyra); owcze gych plodne opylwyte w chodzech, Flor. 143; owcze gych kotny oplwyte w chodzech, Puł. 283 r.; strzali twoie ostre, Flor. 44; strzaly twoye ostre, Puł. 92 v.; strzaly mocznego ostree, Flor. 119; (*w podwojeniu końcowej samogłoski mamy ślad wzdłużenia, które powstało ze ściągnięcia*); ostre, Puł. 255 v.; bolescy pkelne, Flor. 17; bolyeszczy pkyelnye, Puł. 28 v.; bolesci smertne, Flor. 17. (Puł. 28 v. szmerczy); straly dzeczynne, Puł. 124 v. (Flor. 63. ztrzali malutkich); wyelebne rzeczy powyedany sō, Puł. 174 r. (Flor. 86. slawona rzeczona sō); skody peknelne nalezi (*sic*) sō mne, Flor. 114; szkody pkyelne nalyazy sō mnye, Puł. 231 r.; pyenyw podobne mnye bhyly prawoty twoge, Flor. 118, 49; podobne mnye byly prawoty, Puł. 241 v.; podobne mnie billi sprawiedlywosci twoie, Wact. 26 v.; persony pospolycze wekwyszczze sobe sō y rowne, Flor. Atan.; parsony pospolycze wyekuyszczze sobe sō y rowne, Puł. 310 r.; pospolu wiecznie sobie sa y pospolu rowne, Wact. 111 v.; wargi lsciwe, Flor. 11; wargi laywe, Puł. 19 v.; drogi bosze, Flor. 24; drogy bozee, Puł. 46 v.; gory bosze, Flor. 35; gory boze, Puł. 71 r.; widzeli sō cze wodi bosze, Flor. 76; wody boze, Puł. 153 v.; roszgorzyly molwy bosze, Flor. 106; molwy boze, Puł. 216 r.; boze sō szczyezeye zyemye, Puł. 296 r. (Flor. Ann. gospodnowy sō szeszzege); blizne iey przinesoni bōdō, Flor. 44; blyszne yey, Puł. 93 v.; prokne drogi bosze, Flor. 24; proknye drogy bozee, Puł. 46 v.; dzewky gych kazane pokrasone, Flor. 143; czory gich kazane (pokraszony), Puł. 283 r.; kaszny ... wczynone, Flor. 110; yczynyone, Puł. 225 v.; cosci vsmerzone, Flor. 50; koszczy wszmyerzone, Puł. 104 r.; kosci vsmerzonee, K. Świdz.; wymowy bozee ognym wyplawoyone, Puł. 31 v.; wymolwy bosze ognem (skuszony), Flor. 17; owcze pobite, Flor. 43; pobyte, Puł. 91 v.; prawdy bosze wyeszelyjące szyerza, Puł. 35 v. (Flor. 18. prawdze boszey weselōez sercza); crope kapaiōcze, Flor. 71; kapayōcze, Puł. 142 v.; sto yōcze byly noghy nasze, Flor. 121; stoyōcze byly nogy nasze, Puł. 257 r.; komory gich pelne rzygayōcze, Flor. 143; pywnycze gich pelny rzyayōcze, Puł. 283 r.

W przykladzie: wszytky kaszny gego poczwyrsona, Flor. 110; *jest przy rzeczowniku żeńskim forma nijaka, a w Puł. 225 v. kaszny ... potwyrdzenny forma męska.*

§. 310. *Genetivus pluralis. Masculina. Przymiotniki. Temata twarde*: od sinow israhelzkich, Flor. prol.; pitaiō sinow ludzkich, Flor. 10; lyudskych, Puł. 18 v.; od sinow ludzkich, Flor. 11; lyudskych, Puł. 19 r.; scutkow ludzkich, Flor. 16; lyuczkyeh, Puł. 26 r.; od sinow luzsskich, Flor. 20; lyudzkyeh, Puł. 39 r.; w obszrenu sinow luzsskich, Flor. 30. (Puł. 59 r. przed syny lyudzkyemy); ztrzali malutkich, Flor. 63. (Puł. 124 v. straly dzeczynne); strzegōczy malutkyeh, Flor. 114; strzegōczy malutkyeh, Puł. 231 r.; az do wys-

sokich, Puł. 141 r. (Flor. 70. asz w wisoke); krolow zyemskich, Puł. 151 v. (Flor. 75. crolow zeme); wolanya vbogych, Puł. 14 v. (Flor. 9. brak); vbogich, Flor. 9 (2 r.), Puł. 15 v.; vbegich (*sic*), Puł. 17 v.; lkane vbogich, Flor. 11; lkanye vbogich, Puł. 19 v.; proszby vbogych, Puł. 42 r. (Flor. 21. vbogego); syny vbogych, Puł. 142 v. (Flor. 71. sini ludzi); dusze vbogich, Flor. 71; vbogych, Puł. 143 r.; vbogich twogich, Flor. 73; vbogich twoych, Puł. 149 r.; ubogich two-gich, Wacł. 20 v.; w szemy mnoglich (*sic*), Flor. 109; w zyemy mno-gych, Puł. 224 v.; od wargy lychych, Flor. 119; od warg zlosnych, Puł. 255 r. (Wacł. 74 v. od obmowi nyeprzyjacelskyey); ot lvdzy lychych, Flor. 139; od lyudzy zlosnych, Puł. 276 r.; wysluchacz szwyetych, Puł. 6 r.; dusze swótych swogich, Flor. 33; szwyetych swoych, Puł. 66 v.; ne ostawy swótych swogich, Flor. 36; szwyetych swych, Puł. 75 r.; w obeszeniu swótych twich, Flor. 51. (Puł. 106 v. przed szwyetymy twymy); od szwyetych, Puł. 111 v.; mos' swotich twogich, Flor. 78; szwyetych, Puł. 161 r.; w radze swótych, Flor. 88; szwyetych, Puł. 177 r.; w czyerekwi swótych, Flor. 88; w czerekwy szwyetych, Puł. 177 r.; strzesze gospodzin dusz swótych swogich, Flor. 96; strzeze bog szwyetych swoych, Puł. 193 v.; wszech szwyetych, Puł. 198 r.; smercz swótych gego, Flor. 115; szwyetych yego, Puł. 232 r.; swiatich iego, Wacł. 13 v.; we sboze swótych, Flor. 149; we zborze szwyetych, Puł. 291 r.; noghy swótych swogich, Flor. Ann.; nogy szwyentych swych, Puł. 296 r.; przeszlyadnykom cnotlywych, Puł. 262 r.; domow eburowich, Flor. 44. (Puł. 93 r. domow z ebor); od neprzygaczelow gnewliwich, Flor. 17; gnyewliwich, Puł. 33 v.; neprzyaczelow crolowich, Flor. 44; krolyowich, Puł. 92 v.; nad dny krolyowych, Puł. 120 r. (Flor. 60. na dni crolowi); po radze nemilosci-wich, Flor. 1; nyemyloszczywych, Puł. 1 v.; od oblicza nemilosci-wich, Flor. 16; nyemyloszczywych, Puł. 27 r.; semó nemilosciwich zagine, Flor. 36; plemye nyemyloszczywych zagynye, Puł. 75 r.; ostat-cowe nemilosciwich, Flor. 36; ostatczy nyemyloszczywych, Puł. 76 r.; od nyemyloszczywych, Puł. 114 v.; wstal zmartwych, Puł. 4 r., 19 r.; we wstanyu zmartwych, Puł. 5 r.; zmartwych wstanyemy, Puł. 36 r.; wstaw z martwych, Puł. 54 v., 113 r.; zmartwych wstanye, Puł. 115 v.; wstanya z martwych, Puł. 187 r.; poswyóczenie martwych, Flor. 105; modly martwych, Puł. 213 r.; wstal gest ze martwych, Flor. Atan.; zmartwych, Puł. 311 r.; zmartwich, Puł. 113 v.

W przykladach: wstal zmartwy, Puł. 56 v.; z martwy wstaw, Puł. 126 v. koncowe ch wypuszczono, jak często w podobnych zwro-tach; w radze prawich, drogó prawich, Flor. 1; prawych, 2 v. (2 r.); wele smótkow prawich, Flor. 33; smótkow prawych, Puł. 66 r.; zba-wene prawich, Flor. 36; prawych, Puł. 76 r.; w radze prawych, Flor. 110, Puł. 225 r.; pokolene prawych, Flor. 111; pokolyenye prawy Puł. 226 r.; na czószy prawych, Flor. 124; nad szczészczym pi wych, Puł. 259 v.; wszech sprawyedlywych, Puł. 23 r., 72 r.; nyesprawyedlywych, Puł. 100 r.; kosczola zglobliwich, Flor. 25; zbo. zloszczywych, Puł. 48 v.; od strzal zloszczywych, Puł. 123 v.; s zeu

szwih, Flor. 51; z zyemye zywych, Puł. 106 r.; w swezi szwih, Flor. 55; w szwyatloszczy zywych, Puł. 112 v.; s kśók szwih, Flor. 68; ze kszóg zywych, Puł. 137 v.; w ziemy swywych (*sic*), Flor. 114. (Puł. 231 v. *brak*); w szeme szywych, Flor. 141; w zyemy zywych, Puł. 279 r.; w zemy szywych, Flor. Isai sec. (Puł. 293 v. *zywyócyach*); od dobrich, Flor. 38. (Puł. 79 v. o dobrych); droga zlich, Flor. 1; zlosnych, Puł. 2 v.; rada zlich, Flor. 21. (Puł. 41 v. *obrzadzajaczych zlye*); w dzen zlich, Flor. 26; w dzyen zlych, Puł. 50 v.; od zlych braczey, Puł. 72 r.; od sebrana zlich, Flor. 63; od sebranya zlosnych, Puł. 124 r.; zamętkow wyele y zlych, Puł. 141 r. (*zamętky mnoge y zle*, Flor. 70); słowa zlich, Flor. 64; słowa zlosny, Puł. 125 r. *tu widocznie koncowe ch odpadlo*; ote dnów zlich, Flor. 93; odednyow zlych, Puł. 188 v.; od zamęta gych zlych, Flor. 106; od zamęta zlych, Puł. 218 r.; o vdróczyenyu zlych, Puł. 257 v.; od zlych brony, Puł. 287 v.; błędnych pysma, Puł. 53 v.; na drodze grzesznich, Flor. 1; grzesznych, Puł. 1 v.; zęby grzesznych, Puł. 4 v. (Flor. 3. grzesznicow); zambi grzesznych, Wact. 119 r.; smercz grzesznich, Flor. 33; szmyercz grzesznych, Puł. 66 r.; nad grzesznich bogactstw wela, Flor. 36; nad bogactstwa grzesznych wyelya, Puł. 73 v.; ramona grzesznich, Flor. 36; ramyona grzesznych, Puł. 73 v.; pokoy grzesznych, Puł. 144 v. (Flor. 72. grzesznim); roky grzesznich, Flor. 74; grzesznych, Puł. 150 v.; oblicze grzesznich, Flor. 81; oblycze grzesznych, Puł. 166 v.; odplató grzesznich, Flor. 90; odplató grzesznych, Puł. 184 v.; zhdóza grzesznych, Flor. 111; ządza grzesznych, Puł. 227 r.; od grzesznich, Flor. 118, 153; od grzesznych, Puł. 252 v.; próta grzesznych, Flor. 124; pręnt grzesznych, Puł. 259 v.; zyly grzesznich, Flor. 128; wyrzchy grzesznych, Puł. 262 v.; droghy grzesznych, Flor. 145; drogy grzesznych, Puł. 287 r., Wact. 126 r.; drogó nepokalanich, Flor. 36; drogy nyewynnych, Puł. 74 r.; silno mocznich (*neprzyaczelow*), Flor. 17; szylno mocznich, Puł. 30 r.; z róku mocznich iego, Flor. 34; z rėku szylnych yego, Puł. 67 v.; łączysko mocznich, Flor. Ann.; łączysko mocznich, Puł. 295 v.; do pkyelnych ostatkow, Puł. 304 v.; na przezwinnich, Flor. 14; na przezwynnych, Puł. 23 v. (*w znaczeniu accusativi*); od neprzyczol prosznich, Flor. 7; od nyeprzyaczyol prosznych, Puł. 10 v.; oczy piesznych, Flor. 17; oczy pysznych, Puł. 31 v.; lichota physznych, Flor. 118, 65; zloszcz pysznych, Puł. 243 v.; zloszcz pysznich, Wzcl. 28 r.; na modlitwó smernich, Flor. 101; pokornych, Puł. 199 v.; wzyechia wyernych, Puł. 230 v.; glos wyernych, Puł. 258 r.; od zlosnych, Puł. 100 r.

Temata miękkie: od czudzych, Flor. 18; od czudzych, Puł. 35 v.; z róky synow czvdznych, Flor. 143 (2 r.); czudzych, Puł. 282 v., 283 r.; scutcow boszich, Flor. 27; bozych, Puł. 52 v.; proknych dny, Puł. 44 r. (Flor. 22. *wszelikych dnów*).

§. 311. *Imiesłowy. Partic. praet pass.*: szmyerczó pobytych, Puł. 162 v. (Flor. 78. *vmarzaióczych*); s posoky pobytych, Puł. 307 v.; stópkane spótych, Flor. 78; wzdychanye spyętych, Puł. 162 v.; stóka-

nee sspiótich, Flor. 101; wzdychanye spyętych, Puł. 200 r.; zagubonich albo zabitich albo zginolich, Flor. 101; zagubyonych, Puł. 200 r.; krew vmarlych, Puł. 161 r.; w dobroczy wybranych twogich, Flor. 105; wybranych twoych, Puł. 211 r.; synowe wytrząsonych, Flor. 126; wytrząszyonych, Puł. 261 r. *Particip. praes. act.*: w oblycznoszczy boyących szye yego, Puł. 42 r. (Flor. 21. czso se iego boiō); w okolu boiōcich se iego, Flor. 33; w okolu boyōczich szye yego, Puł. 65 r.; wszecz boyōczych se czebe, Flor. 118, 57; boyōczych szye czy-bye, Puł. 242 v.; boiancich se czebie, Wact. 27 r.; wele boiuiōczich, Flor. 55; wyelye boyuyōczych, Puł. 111 v.; blizu boiōczich se iego, Flor. 84; blyzu boyōczych szye yego, Puł. 171 v. (Wact. 69 v. bo-yaczem sye); głowę boyuyōczych, Puł. 301 r.; wirzech włosu chodzōczogo. a z *poprawki*: chodzōczich, Flor. 67; włosow chodzōczych, Puł. 132 r.; witargu me z czynōczich lichotō, Flor. 58; z czyniōczich zloszcz, Puł. 116 r.; z dzelaianczich zloszcz, Wact. 9 v.; zapomneli dobrze czynōczich, Flor. 77. (Puł. 155 r. dobroty); od chwalaiozczich gy, Flor. 34; od rostargayōczych gy, Puł. 67 v.; od sromoczy dzalajanczych lichotō, Flor. 140; dzyalayōczych zloszcz, Puł. 278 v.; z persony kayōczych sze, Puł. 270 v.; krew lyeyōczich. Puł. 49 r. (Flor. 25. krwi); od nadsczygayōczych, Flor. 141; od przeszyaduyōczych, Puł. 279 v.; nenaszrōczich nas osromoczil iea, Flor. 43. (Puł. 89 v. nyenaszryōcze nas); z rōkv nenaszrōczych, Flor. 105; z rēku nyenaszrōczych, Puł. 211 v.; podlvg sōda mylvyōczych, Flor. 118, 129; podlvg sōda myluyōczych, Puł. 250 r.; modlyōczych szye proszby, Puł. 171 v.; vsta molwōcich. Flor. 62; vsta molwyōczych, Puł. 123 v.; prze nōdzō neymaiōcich, Flor. 11; nyemayōczych, Puł. 19 v.; rada obrzādjayōczich zlye, Puł. 41 r. (Flor. 21. zlich); ostōpaiōcych mne, Flor. 3; obstōpayōczych mye, Puł. 4 v.; odstampuyanczich mnye, Wact. 118 v.; od ostōpaiōczich me, Flor. 31; od obstōpayōczich mye, Puł. 61 r.; bolesci iaco odmladzaiōczich, Flor. 47. (Puł. 97 r. tcy czo szye omladza); o pokutyōczych grzech, Puł. 293 r.; prawiczō powiszaiōczich gi, Flor. 88; sczyskayōczych gy, Puł. 180 v.; laiane wela przebiwaiōcich, Flor. 30; przebywayōczich, Puł. 58 r; pre zglobō przebywayōcyh, Flor. 106; myeszkayōczich, Puł. 218 r; od przeciwaiōcich se, Flor. 16; od przeczywyayōczych szye, Puł. 26 v.; od przeciwowowōczich iōzikow, Flor. 30. (Puł. 59 r. od zapowyedzenya yęzykow); precori przegaraiōczich cze, Flor. 68; przegarzayōczych czie, Puł. 135 r.; ze wszecz przeszyaduyōczych mye, Puł. 10 r. (Flor. 7. ode wszecz czso me nenaszrō); wszecz pwaiōcich wen, Flor. 17; pwayacych, Puł. 31 v.; w szyę pwayōczych zbawyeny yest, Puł. 72 r.; od porodzczych wōł gy, Flor. 77; od rodzōczych, Puł. 160 v.; od sstōpaiōczich, Flor. 29; od sstępyayōczych, Puł. 55 r.; nenaszrisz stiscuiōcich, Flor. 9. (Puł. 15 v. wpotrzbiznach); Yezač stnyg gesm strzegōczych kazny, Flor. 118, 57. (Puł. 242 v. strzegczym); strzeganczich, Wact. 27 r.; od mnoszstwa stroiōczich lichot Flor. 63; stroyōczych zloszcz, Puł. 124 r.; pokolyeny szukayōczy iego, szukayōczich oblycza, Puł. 45 r. (Flor. 23. pocolene szukaiōc

gospodna, szukaiótcze oblicza); szukaiótczych czebe, Flor. 9; szukaya, czich czyebye, Puł. 14 v.; sercze szukayótczych gospodynia, Flor. 104. (Puł. 207 r. szukayótcze boga); od vdrótczaiótczych nas, Flor. 43; od męczótczych nas, Puł. 89 v.; osódcz sini vmarzaiótczych, Flor. 78. (Puł. 162 v. szmyerczó pobytych); tisótczow weselótczych se, Flor. 67; tyszyonczow wyesszyelótczych szye, Puł. 131 v.; weselótczych wszech przebitek, Flor. 86; wyesszyelótczych wszech przebytek, Puł. 174 v.; wszye wyerzótczych szwyatloszcz yest, Puł. 128 v.; zbawyczel wszech w szye wyerzótczych, Puł. 138 r.; ode wstaiótczych na mó, Flor. 17; od wstajótczych na myę, Puł. 33 v.; ote wstaiótczych na mó, Flor. 58; odewstajótczych na myę, Puł. 116 r.; od powstaiaczych na mya, Wack. 9 r.; sen wstaiótczych, Flor. 72; sen wstajótczych, Puł. 145 v.; w zemi szwiótczych, Flor. 26; zywiątczych, Puł. 51 v.; zwywótczych, Puł. 293 v. (Flor. Isai sec. szywych).

Comparativy: od przyaczol y blysszych swych, Puł. 76 v.; pyrzwyesszych tych, Puł. 174 v. (Flor. 86. ksószót tich); na stolczw starzeyszych, Flor. 106; na stoylczu starzeyszych, Puł. 217 v.; starszych twoych (spytay), Puł. 302 v.

Zaimek: wszelikych dnów, Flor. 22; proknych dny, Puł. 44 r.

§. 312. *Neutra. Temata twarde*: z ust lwowich, Flor. 21; lwo-wych, Puł. 41 v.; z ust lwo-wowich, Wack. 31 r.; szczenyót lwo-wych, Puł. 113 v. (Flor. 56. szczenót lwow); korzene wszech zlich, Flor. prol.; chczó mne zlich, Flor. 69. (Puł. 138 v. chczó mego zla); napelnila se iest zlich, Flor. 87. (Puł. 174 v. napelnyona yest zloszczamy); z ust dzeczskich, Flor. 8; z ust nyewynnych, Puł. 12 v.; do wrot pkelnych, Flor. Isai sec; do wrot pkyelnych, Puł. 293 r.; z wrot smetnich, Flor. 9; z wrot szmyertnych, Puł. 15 r.

Temata miękkie: ne zapomneli dzal boszych, Flor. 77; dzyal bozych, Puł. 155 r.

Imiesłów: z ust dzeczskich y ssótcych, Flor. 8; ssacych, Puł. 12 v.

Zaimek: kazanya ktorych by nye slyszany ... Puł. 34 v. (Flor. 18. gichse ne sliszeli bichó).

Feminina. Temata twarde: z wyelykych wod, Puł. 30 r. (Flor. 17. z wod wela); z wod wylkych, Flor. 143. (Puł. 282 v. z wod wyelya); dzala rókiv ludzkych, Flor. 134; rękiv lyudzkych, Puł. 268 v.; ne wspanadzaycze molwycz wysótkych rzeczy, Flor. Ann (Puł. 295 r. wysoke rzeczy); od pustich gor, Flor. 74; od pustych gor, Puł. 150 r.; drog twardich, Flor. 16; drog trudnych, Puł. 26 r.; domowich lichot, Flor. 73; domowych zloszczy, Puł. 149 r.; ze stvden zbawyczelowych, Flor. Isai; sstudzyen zbawyczelowyl (*sic*), Puł. 292 v.; lichot naszich starych, Flor. 78; zloszczy naszich dawnych, Puł. 162 r.; glosznych chwal albo samorzecznych, Puł. 1 v.

Temata miękkie: drog boszych, Flor. 17; boszych, Puł. 30 v.; od gor wekugich, Flor. 75; od gor wyeknych, Puł. 151 r.

Imiesłowy: podlug czekótczych wod, Flor. 1; podlug czyekótczych wod, Puł. 2 r.; dusz chwalyótczych czie, Puł. 148 v. (Flor. 73).

duże spowadaióczy se tobe; Wacł. 19 v. duże chwalaczych ciebie).

§. 313. *Dativus pluralis* ma podobnie jak *genetivus* na wszystkie trzy rodzaje jedną końcówkę. *Przymiotniki*. *Temata twarde*: synom ysrahelskym, Flor. 102. (Puł. 201 v. synom israhel; Witt. synom israhelskym); balwanom canaanskym, Flor. 105. (Puł. 214 r. balwanom kanaan); synom lvdzkym, Flor. 106 (2 r.); synom ludzkym, Flor. 106; synom ludzkym, Flor. 113; synom lvdzkym, Flor. 144; synom lyudzkiym. Puł. 215 v., 216 r., 217 r., 230 v.; malutkim swogim, Flor. 16. (Puł. 27 v. dzyatkam swym); daióczy malutkim, Flor. 18; malutyki, Puł. 35 r.; rozum day malutkiym, Flor. 118, 129; malutkiym, Puł. 250 r.; duchom nyebyeskym, Puł. 270 v.; vbogim, Flor. 9; panowacz będyze vbogym, Puł. 17 r.; dal gest vboghym, Flor. 111; vbogym, Puł. 227 r.; pomstó vboghym (vczyny), Flor. 139; vbogym, Puł. 277 r.; zapelnona gest ... przekoró opylwytim a gardzene physznym, Flor. 122; opylwytim, pysznym, Puł. 258 r.; prostim sercze wesele weszczdlo iest, Flor. 96; prostym, Puł. 193 v.; swótim czso só w zemy iego, Flor. 15; szwyentym, Puł. 24 r.; wszem dnom swótim, Flor. 73; szwyétym. Puł. 147 v.; przeciw swótim twogim, Flor. 82; przeczyw szwyétym twym, Puł. 167 v.; chwala wszem swótim gego, Flor. 148; chwala fszem szwyétym yego, Puł. 290 v.; slawa ta gest wszem swótim gego, Flor. 149; wszem szwyétym yego, Puł. 291 v.; dzezom gawronowym, Flor. 146; dzezomyom gawronowym, Puł. 288 r.; dzieczom krukowym, Wacł. 130 r.; martwym bódzesh czynicz dziwi, Flor. 87; martwym, Puł. 175 v.; prawina slusza pofala, Flor. 32; prawym, Puł. 61 v.; weszla gest ... swatloscz prawym, Flor. 111; prawym, Puł. 226 v.; bo yesm zawydzal zlym, Puł. 144 v. (Flor. 72. bo iesm milowal na zle); rzekl iesm zhim, Flor. 74; zlym, Puł. 149 v.; bogoslawyl wszem ... malym, Flor. 113; malym, Puł. 230 r.; gdy da mylim swogym, Flor. 126; mylim swoym, Puł. 261 r.; do-brze vczyn gospodne dobrym, Flor. 124; dobrym, Puł. 259 v.; pocoy grzesznim widzcz, Flor. 72. (Puł. 144 v. grzesznych); dage karmó lacznym, Flor. 145; lacznym, Puł. 287 r., Wacł. 125 v.; vczyny gospodzyn sód nysezotnym, Flor. 139; stradnym, Puł. 277 r.; wroczy odplató pisznim, Flor. 93; pysznym, Puł. 187 v.; wszem wyernym, Puł. 139 r.; ku wernim, Flor. 100; ku wyernym, Puł. 197 v.; xpus zlosnym ... zle wracza, Puł. 144 r.; przeczywo wszem zlosnym, Puł. 281 v.

Neutra: pamóczyen iesm bil dzalom gospodnowim, Flor. 76 (Puł. 153 r. pomnyal yesm dzala boza); ku swerzótom nerozumnim, Flor. 48; nyerozumnym, Puł. 100 r., 99 r.

Feminina: przypodoban kobilam nerozumnim, Flor. 48.

Temata miękkie: synom lvdzkym albo czlowieczym, Flor. 106 (Puł. 217 v. lyudzkiym); wszem dnom swótim boszim, Flor. 73; szwytyom bozym, Puł. 147 v.; przeciw blisznim swogim, Flor. 14; blisznym swym, Puł. 23 v.

Imiesłowy. Particip. praet. pass.: modlyły sô rytym balwanom, Flor. 105. (Puł. 212 v. klanyaly szye balwanu); sluszyły sô rytym balwanom, Flor. 105. (Puł. 213 v. sluszyły balwanom); sô obyetowaly rytym balwanom, Flor. 105. (Puł. 214 r. balwanom); wibranim mogim, Flor. 88; wybranym moyim, Puł. 177 r.; ku lyudzom z pogaynstwa sebranim, Puł. 215 r.; znanim mogim, Flor. 30; znayomym moyim, Puł. 57 v. *Particip. praes. act.:* dal ies dzedzinô boiôczim se, Flor. 60; boyôczym szye, Puł. 120 r.; odpuszczyl bog boyôczym sae yego, Puł. 202 r. (Flor. 102. slutowal gospodzyn nad boyôczymy sebe); dal ies dzedzinô boiôczim se ymena twego, Flor. 60; boyôczym szye, Puł. 120 r.; karmô dal yest boyôczym se gego, Flor. 110; boyôczym szye yego, Puł. 225 r.; wolô boyôczym syô gego wczyny, Flor. 144; boyôczym sae, Puł. 285 v.; chwalyôczym szye krolewstwo ... daye, Puł. 201 r.; wszem nasyle czyrpyôczym, Flor. 102; krzywdy czyrpyôczym, Puł. 201 v.; czyrpyôczym, Puł. 287 r.. czirpyôczym, Wacł. 125 v.; odplaczy ... czynôczim pich, Flor. 30; czynyôczym pych, Puł. 59 v.; zle czynôczim, Flor. 91. (Puł. 186 v. obrôdzayôcze zle); przeciwu czynôczim lichot'. Flor. 93; czynyôczym, Puł. 188 v.; czynôczym, Flor. 110; czynyôczym, Puł. 225 v.; dopuszczayôczim se (rzekl iesm), Flor. 74; dopuszczayôczym szye, Puł. 149 v.; strzaly swoye gorayôczym wczynyl, Puł. 11 v. (Flor. 7. goraiocymy); pokoy welyky mylvyanczym zokon twoy, Flor. 118, 161; myluyôczym, Puł. 253 v.; opwytoscz mylvyôczym czebe, Flor. 121; myluyôczym, Puł. 257 r.; iesm sewraczal odplaczaiôczim mne zla, Flor. 7; odplaczayôczym mnye, Puł. 10 v.; zbawyenyje yest payayôczym w szye, Puł. 49 v.; yest nadzeya wszem pwayôczym w szye, Puł. 81 v.; ne daway mô potwarzayôczym mô, Flor. 118, 121; potwarzayôczym mye, Puł. 249 r.; potwarzaianczim mnie, Wacł. 39 r.; otpowem rozgarzayôczym albo layôczym mne, Flor. 118; rozgarzayôczym mye, Puł. 240 v.; slie mowiôczim mnie, Wacł. 24 r.; ksôszôta przilôczeni zpewaiôczim, Flor. 67; spyewayôczym. Puł. 132 v.; przypodoban bôdô stôpaiôczim w otchlan, Flor. 27; zastôpuyôczym, Puł. 52 r.; podowem bôdô stôpayôczym w gezoro, Flor. 142; stôpayôczym. Puł. 280 v.; wczëanyk yesm ... strzegôczym kazny, Puł. 242 v. (Flor. 118, 57. strzegôczych; Wacł. 27 r. strzeganczich); szukaiocim obrôda iego, Flor. 24; szukayôczym, Puł. 46 v.; ku lyudzom ... boga szukayôczym, Puł. 215 r.; wedzôczim cze, Flor. 35; wyedzôczym czye, Puł. 71 v.; wszem waszye wyerzôczym. Puł. 1 v.; ku wyerzôczym, Puł. 236 r., 267 r.; wyerzôczym zyawyayô, Puł. 287 r.; wszem wzivaiôczim czebe, Flor. 85; wszem wzywayôczym czie, Puł. 172 v.; blyzv gest gospodzin awszem wzywayôczym, Flor. 144; wszem wzywayôczym, Puł. 285 v.; dzieczom gawronowym wzywayôczym gy, Flor. 146; wzywayôczym gy, Puł. 288 v.; wzivaiôczim iego, Wacł. 130 r.; przyczywo zgłobôczim, Flor. 93; przyczywo zgłobyôczym. Puł. 188 v.; zakon da zostaiôczim, Flor. 24; zgrzeszayôczym, Puł. 46 v.

§. 314. *Accusativus pluralis. Masculinus. Przymiotniki. Temata*
twarde: myno wszystkie ysrahelske koszczoly, Puł. 174 r.; złame ...
 cedri libanske, Flor. 28; lybaynke, Puł. 54 r.; sini luczске, Flor. 11;
 lyudzkye, Puł. 20 r.; na sini luczске, Flor. 13. (Puł. 21 v. na syny
 czlowyckow); widzal iest wszitky syni ludzске, Flor. 32; syny lyudz-
 kye, Puł. 63 r.; nad sini ludzске, Flor. 44; lyudzkye, Puł. 92 r.; na
 sini ludzске, Flor. 52; lyudzke, Puł. 107 r.; sódzicz bódze vboge
 ludzске, Flor. 71; lyudzke, Puł. 142 r.; vstawil ies wsziatki sini
 ludzске, Flor. 88; lyudzke, Puł. 181 r.; w syny ludzске, Flor. 145;
 lyudzke, Puł. 286 v.; lyudske, Wacł. 125 r.; przyraszy malutke
 swoge kv opocze, Flor. 136; malutke swoye, Puł. 272 r.; poznal
 iesam wsziatky ptaki nebesске, Flor. 49; wszitky ptaky nyeba, Puł.
 101 v.; poczty osłodczone dam sobe, Flor. 65; poczty slotkye, Puł.
 128 r.; craie zemske (dam), Flor. 2; kraye zyemskye (*sic*). Puł. 3
 r. v.; sódzycz krage szemske, Flor. Ann; sódzycz kraye zyemskye,
 Puł. 296 r.; xpus czyny dzywy wyelyke, Puł. 151 v.; kaco welike
 pokazal ies mi zamótky, Flor. 70. (Puł. 141 r. kelkosz pokazal my
 zamótkow); vezinil dziwi welike, Flor. 71. (Puł. 144 r. dzywy); czyny
 dzywy wyelyke, Puł. 269 v. (Flor. 135. czyni dzywy welky); zbyl
 krole wyelike, Puł. 270 r. (Flor. 135. zbyl krol welky); kraye zyem-
 ske (vczynyl), Puł. 148 v. (Flor. 73. craye zeme); na dluge dny,
 Flor. 22, Puł. 44 r.; nad droge kamene, Flor. 118, 121. (Puł. 249 v.
 nad topazion; Wacł. 39 v.); mnoge vezinil ies ti ... dzywi twoie,
 Flor. 39; mnoge, Puł. 82 r.; pokazal ies mi zamótky mnoge, Flor.
 70. (Puł. 141 r. zamótkow wyelye); wysluchal vbogye pan, Puł. 137
 v. (Flor. 68. wisluszal vbogego); sódzicz bódze vboge ludzске, Flor.
 71; vboge, Puł. 142 r.; vboge twoie ... (sódzy), Flor. 71; vboge
 twoye, Puł. 142 r.; vboghe gego naszyzó chlebow, Flor. 131; vboge
 yey nasyczó, Puł. 266 r.; nauczi cyche drogam swim, Flor. 24; nau-
 czy czyche, l'ul. 46 v.; Dauczó (*sic*) liche, Flor. 50; nauczó lichee,
 K. Świdz.; nauczó lyche, Puł. 104 v.; zglóbywe albo lyche w nena-
 wyscy ymal gesm, Flor. 118. 113; zlosne, Puł. 248 r. (Wacł. 38 r.
 zlosnyky); sgramadzaycze iemu swóte iego, Flor. 49; szwyéte, Puł.
 100 v.; na swóte swoie, Flor. 84; na szwyéte swe, Puł. 171 r.;
 szwyéte swe oglódaycz, Puł. 195 r.; pobil tluste, Flor. 77. (Puł. 157
 r. tluszcze); mlode gich snadl ogen, Flor. 77; mlode gich sznyadl
 ogyen, Puł. 160 r.; pan oswécza slepe, Flor. 145; oszwycza szlyepe,
 Puł. 287 r.; oswécza slepe, Wacł. 126 r.; martwe (posadzyl), Flor.
 142; martwe, Puł. 280 r.; sódzycz szywe y martwe, Flor. Atan; sę-
 dzycz zywe y martwe, Puł. 311 r.; szandzicz ziwe y martwe, Wacł.
 113 v.; dal iest ... wógle ognowe, Flor. 17; węglye ogniowe, Puł.
 30 r. (zbawone czini ymaiócze prawa sercza, Flor. 7, *podobnie* Flor.
 36); prawe szyczem, Puł. 11 r., 73 v.; oczci gospódnowi na praw
 Flor. 33; na prawe, Puł. 65 v.; prawe poczwerdza gospódzin, Flc
 36; prawe, Puł. 73 v.; zabyly prawe szyczem, Puł. 73 v. (Flor. 3
 ymaiócze prawa sercza); pan mylvgc pradywe (*sic*), Flor. 145. m'
 luge prawdywe, Puł. 287 r.; myluge prawdziwe, Wacł. 126 r.; r

lõcza sprawyedlywe, Puł. 100 r.; snadz zywe polknęlyby nas, Puł. 258 v. (Flor. 123. sõdzywy); dny widzecz dobre, Flor. 33; dny wydzyecz dobre, Puł. 65 v.; wydzecz bedze mõdre, Puł. 93 v. (Flor. 48. bõdze widzecz); mislil iesm dni stare, Flor. 76; dny stare, Puł. 152 v.; stare yego mõdroscopy vczył, Flor. 104; stare yego, Puł. 208 v.; pomnal gesm dny stare, Flor. 142; pomnyalesm dny stare, Puł. 280 v.; odstõpcze stare, Flor. Ann.; wypõczcze stare, Puł. 295 v.; we zle czassy, Puł. 74 r. (Flor. 36. we zly czas); przes angoli zle, Flor. 77; przes zle angoly, Puł. 158 v.; pamyętay dny dawne, Puł. 302 v.; we dni głõdne, Flor. 36; w dny głõdne, Puł. 74 r.; na grzeszne, Flor. 10. (Puł. 18 v. na grzesznyky); za grzeszne, Puł. 103 r.; za-byal iesm wszitki grzeszne, Flor. 100; wszystkie grzeszne, Puł. 197 v.; plomyen poszegł grzeszne, Flor. 105; pozegł grzeszne, Puł. 212 v.; przestõpayõcze wmynal gesm wszytky grzeszne, Flor. 118, 118; wszystkie grzeszne, Puł. 249 r. (wszitki grzeszniki, Wacł. 38 v.); po-byesz bosze grzeszne, Flor. 138; grzeszne, Puł. 275 r.; wszytky grzeszne rozproszy, Flor. 144; grzeszne rozproszy, Puł. 286 r.; vsmerzayõ grzeszne, Flor. 146; vszmyerzayõcz grzeszne, Puł. 288 r.; usmyerzayõ grzeszne, Wacł. 129 v.; posadzył tamo laczne, Flor. 106, Puł. 218 r.; merne polozil ies dni moie, Flor. 38. (Puł. 80 r. pod my-rõ); pobyl krolae moczne, Flor. 134; zabyl kroye moczne, Puł. 268 r.; pobyl krole moczne, Flor. 135, Puł. 270 r.; karal ges physne, Flor. 118; karal yes pyszne, Puł. 238 r.; laiales pisne, Wacł. 6 v.; ptaky podny-bne, Puł. 13 r. (Flor. 8. ptaczy nebeszcy); szylne moab odzyrzal stral sstrzęply, Puł. 298 r.; sylne z moaba odzershazala drazõczka, Flor. Moy.; przespeie smerne, Flor. 24; szmyerne, Puł. 46 v.; smerne ducha zbawy, Flor. 33. (Puł. 66 r. szmyerne dusze); smerne wydzy, Flor. 112; smyerne wydzy, Puł. 227 v.; przymvyõ smerne, Flor. 146; przymuyõcz szmyerne, Puł. 288 r.; przymuge szmerne, Wacł. 129 v.; powyszyl smerne, Flor. 149; powysszył szmyerne, Puł. 291 r.; vczinil jest ssody smertne, Flor. 7. (Puł. 11 v. sędy szmyer-czy); odpuszczycy czlowyeku tagemne grzechy, Puł. 34 r.; zbawoni vczi-nit (*sic*) wszitky vtulne zeme, Flor. 75; wszystkie vtulne na zyemy, Puł. 151 v.; kv swõzanyv ... welebne gych, Flor. 149; wyelebne gich, Puł. 291 v.; zlosne (karze), Puł. 273 r.

Temata miękkie: przinescze gospõdnu sini bosze, Flor. 28. (*w znaczeniu vocativu*); w przebytky boze, Puł. 169 r. (Flor. 83. w wesze bosze); prze braczyõ moyõ y blyzne moze, Flor. 121; bly-szne moye, Puł. 257 v.

§. 315. *Imiesłow. Particip. pract. pass.:* podnoszy wszytky porazone, Flor. 144; porazone, Puł. 285 r.; wywysza albo podswyga szrazone albo vraszõnee, Flor. 145; wzwysza szrazone, Puł. 287 r.; wznoszi szrazone, Wacł. 126 r.; vzdrawa skrvsõsone sercem, Flor. 146; skruszone szycerzem, Puł. 287 v.; skruszone sercem, Wacł. 129 v.; roswyõzõge spõte, Flor. 145; wypuszcza spyęte, Puł. 287 r.; odrze-sza spatane, Wacł. 126 r.; dzywy v zydow vczynõsone wzpõmynayõ-czy, Puł. 228 r.; wibrane israhel nagabal, Flor. 77; wybrane, Puł.

157 r.; wywyodl ... wybrane swoye, Flor. 104; wybrane swoye, Puł. 210 v.; iensze zbawone czini, Flor. 7; zbawone, Puł. 11 r.; zbawone czynisz, Flor. 16; zbawone, Puł. 26 v.; zbawone czynyócz, Puł. 132 r. (Flor. 67. zbawone vczinicz); zbawone vczyny syny, Puł. 142 r. (Flor. 71. zbawoni vczini sini); daleco vczinil ies znane moie, Flor. 87; znane moye, Puł. 175 v.; znane moie (oddalil ies), Flor. 87; znane moye, Puł. 176 v. *Particip. praes. act.*: boiócze se boga chwali, Flor. 14; boyącześnie, Puł. 23 v.; nad boyócze siebie, Puł. 202 r. (Flor. 102. nad boyóczymy sebe); wiboiuy boiuiócze mne, Flor. 34; nagabayócze mnye, Puł. 66 v.; nenasrzal ies chowaiócze prosznocy, Flor. 30; chwowayócze, Puł. 57 r.; na czynócze zła, Flor. 33; na czynyócze zła, Puł. 65 v.; any miluy czynócze lichotó, Flor. 36; czynyócze lychotó, Puł. 72 r.; czynócze neprawdó nenasrzal iesm, Flor. 100; czynyócze przestópanya nyenazrzalesm, Puł. 197 r.; dal w potópfó depczócze mne, Flor. 56; depczócze mye, Puł. 113 r.; strzelali ymaiócze prawa sercza, Flor. 10. (Puł. 18 r. prawego szyerczem); zbawone czini ymaiócze prawa sercza, Flor. 7; vmóczili ymaiócze úd. Flor. 36. (Puł. 11 r., 73 v. prawe szyerczem); strzesze gospodzyn wasytky mylvyanचे gy, Flor. 144; wasytky mylvnyócze gy, Puł. 285 v.; nenawidzócze mne zagladzil ies, Flor. 17; nyenawydzące mnye, Puł. 33 r.; bolescy odzershely przebywayócze phylystyny, Flor. Moy.: przebywayócze fyllystym, Puł. 298 r.; stópayócze w obwyózana przwedze gospodzyn, Flor. 124; stópayócze, Puł. 259 v.; przestópayócze wmynal gesm, Flor. 118, 113; przestópayócze mnyamal yesm, Puł. 248 v. (Wacł. 38 v. za przestampcze myalem); wydzal gesm przestópayócze, Flor. 118, 145; wydzal yesm przestópayócze, Puł. 252 v.; zaklyófl yes ... przychodzócze yako wycher, Puł. 301 r.; zbawone czinisz pwaiócze, Flor. 16; pwayócze, Puł. 26 v.; rozumeyócze vbo-gemu vbogaczil, Puł. 84 r.; przemogl sódzócze szye, Puł. 103 r.; abich rozproszil wziatky stroiócze lichotó, Flor. 100; wasytky stroyócze zloszcz, Puł. 197 v.; nadewasytky vczóne (*sic*) mó, Flor. 118, 97, vczócze mye, Puł. 246 v.; nad wszitki nauczaiancze mnie, Wacł. 36 r.; wydzecz bédze módre vmyrayócze. Puł. 99 r. (Flor. 48. bódze widzeez vmiraiócz); sódzy gospodne wadzócze mne, Flor. 34; wadzócze mnye, Puł. 66 v.; ne werzócze, Flor. 67; nyewyerz'ócze, Puł. 132 r.; podbil ies wstaiócze na mó, Flor. 17; wstayócze na mye, Puł. 32 v.; wzgardzimi wstaiócze na nas, Flor. 43; wstayócze na nas, Puł. 89 v.; na wstaiócze na mó zle czynóczim, Flor. 91; na wstayócze na mye obrzódzayócze zle, Puł. 186 v.; przywedze zamóczaiócze nas, Flor. 59; zamóczayócze nas, Puł. 119 v.; na zamóczaiócze ie, Flor. 80; na zamóczayócze ye, Puł. 166 r.; pokryla woda zamóczayócze ye, Flor. 105; zamóczayócze ye, Puł. 212 r.; sa grzesznyky zostayócze zakona twego, Flor. 118, 49; zostayócze, Puł. 241 v.; opuszczaiócze zakon, Wacł. 26 v.

Zaimki: waslistczy pogany ktorecoly ies vczinil, Flor. 85. (Puł. 172 v. yeszes vczynyl); wipowem wszelike dziwi, Flor. 25. (Puł. 49 r. wasytky dzywy); we wszelke dny szywota, Flor. Isai sec.; w wszelkye dny, Puł. 294 v.

§. 316. *Neutra. Z właściwą końcówką -a*: kazy mislena ludzka, Flor. 32; myszylenya lyuczka, Puł. 62 v.; oprawy szycerza lyudzka, Puł. 79 v.; gospodzin we mislena ludzka, Flor. 93. (Puł. 188 v. myszly lyudzke); sgladzy ... vsta lsciwa, Flor. 11. (Puł. 19 v. wargy lzywe); miloserdza gospodnowa na weky piacz bódó, Flor. 88; myloszyerdza boza, Puł. 176 v.; csy só wydzely dzala gospodwa, Flor. 106; czy wydzely dzala boza, Puł. 217 r; prawycz bódó dzala panowa, Flor. 117; dzyala boza, Puł. 234 v.; ymaiócze prawa sercza, Flor. 7, 10, 36. (Puł. 18 r. prawego szycerzem, 11 r., 73 v. prawe szycerzem); widzecz dobra bosza, Flor. 26; vzrzecz dobra boza, Puł. 51 v.; wolna vst mogych wdzóczna wezyn, Flor. 118, 105; wolnaa, Puł. 247 v.; poznal ges wasytka posledna y stara, Flor. 138; wasytka nynyessza y stara, Puł. 273 v.; lyata wekuia w misli iesm ymal, Flor. 76; lyata wyeknya, Puł. 152 v.; widzcze dzala bosza, Flor. 45, 65; dzyala boza, Puł. 95 r.; dzala boza, Puł. 127 r.; ziawili só dzala bosza, Flor. 63; dzala boza, Puł. 124 v.; pomnyal yesm dzala boza, Puł. 153 r. (Flor. 76. pamóczen iesm bil dzalom gospodnowim); vreczvm (zamiast: vrozvm) myloserdza bosza, Flor. 106; vrozumye myloszyerdza boza, Puł. 218 v.; poslyednya przczrzely, Puł. 305 v.; odpusci wszelyka dopuszczena, Flor. 24. (Puł. 47 v. wasytka); pamýetay dny dawne myszly pokolyenya wszelyka, Puł. 302 v.; rozproszena yzrahelska sberze, Flor. 146. (rosproszeny ysrahelskye zbye-rze, Puł. 287 v.; rosproszeny israelske, Wacł. 129 r.).

Z końcówką analogiczną -e: wydzalesm rospýeczya etyopske, Puł. 299 v.; molwil tesz iste, Flor. 40; molwyasze tesz yste, Puł. 85 r.; prawe weselócz sercza, Flor. 18; prawe, Puł. 35 v.; molwi zle, Flor. 100. (Puł. 197 v. molwy zlosczy); sklonily przczyw tobye zlee, Puł. 39 r. (Flor. 20. sclonili só se w czo zla); ne pewnye y tajemne módroscy twoiey ziawil ies mne, Flor. 50; nyepewne y tayemne, Puł. 103 v.; nepevne y tagemne, K. Świdz.; na nebosa bosze, Flor. 56; na nyebyossa boze, Puł. 113 v.; navczone sercza w módrosci (vezin), Flor. 89; nauczone szycerza, Puł. 183 r. *Niektóre z przytoczonych tu przykładów wątpliwe są, bo można je niekiedy uważać za singular., lub za formy innego jakiego przypadku i rodzaju.*

§. 317. *Feminina*: bog wye myszly lyudzke, Puł. 188 v. (Flor. 93. mislena ludzka); roboty lvdskee osedly só, Flor. 104; roboty lyudzke osyedly, Puł. 210 v.; riby morzke (podbil ies) iesz przchódzłó stdze morzke, Flor. 8; ryby morskye, zddze morskye, Puł. 13 r.; sgromadzaió ... wodi morske, Flor. 32; wody morske, Puł. 62 v.; swadl na ne gospodzyn wodi morzke, Flor. Moy.; swyodl na nye bog wody morske, Puł. 299 r.; slotke bral ies karme, Flor. 54; slotke byral karmye, Puł. 110 r.; zetrzesz lodze tharske, Flor. 47; zetrzesz lodzye tarskye, Puł. 97 r.; welike rzeczy molwócy, Flor. 11. (Puł. 19 v. wyelmorzeczny); welike rzeczy molwili só, Flor. 37; wyelyke rzeczy, Puł. 78 v.; welike rzeczy molwil, Flor. 54; wyelyke rzeczy, Puł. 110 r.; czyrpyal wyelyke krzywdy, Puł. 134 r.; vczynyl weligee rzeczy, Flor. 105; wyelyke rzeczy, Puł. 212 v; vczynyl swecze

welyke, Flor. 135; poszwytaty wyelyke, Puł. 269 v.; w wioake iesz ies vezinil welicosci, Flor. 70. (Puł. 141 r. az do wyssokich); zgładzy ... wszelkye wargy lzywe, Puł. 19 v. (Flor. 11. wszistka wsta lsciuwa); molwi gospodnowi molwi czsne, Flor. 11; molwy czyste, Puł. 20 r.; zle wracza odplaty, Puł. 144 r.; czyelne rozgodzyw stony, Puł. 187 v.; iawnesz my vezynyl drogy, Puł. 25 v. (Flor. 15. Bawni, zamias: Jawni); szmyerne dusze zbawy, Puł. 66 r. (Flor. 33. smernae ducha zbawy); zawory szelazne zbył, Flor. 106; zawory zelyazne zbył, Puł. 216 v.; kazy rady ksószócze, Flor. 32. (Puł. 62 v. odrzucza radę kszyfószót); w wesze bosze, Flor. 83. (Puł. 169 r. w przebytky bosze); na lódzwe twoye nymoczneysze, Flor. 44; szylne mocznye, Puł. 92 v.; czemu podeszrani ymacze gori zsadle, Flor. 67; macze gory aszyadle, Puł. 131 v.; dusze vbogych zbawione wczyny, Puł. 143 r. (Flor. 71. zbawoni vezini); drzwy okolo stojócze (polosz), Flor. 140; drzwy okolostoycze (sic), Puł. 277 v. (Wacł. 17 r. drzwi ogarnyena); w dusze zamóczaiócze me, Flor. 26; zamóczayające, Puł. 51 v.; w upaszczy korez (sic) wczynyly, Puł. 15 r.

§. 318. *Instrumentalis pluralis*. Na wszystkie trzy rodzaje jedną znajdujemy w obu psalterzach końcówkę, a to: -ymi (-imi): przed syny lyudzky, Puł. 59 r. (Flor. 30. w obeszrenu sinow luczkich); nad sinmi ludzkimi, Flor. 65; nad syny lyudzky, Puł. 127 r.; nyebyesky glosmy, Puł. 192 r.; bogoslawyl ... wszem malym s welkymy, Flor. 113; malym z wyelikymy, Puł. 230 r.; s bogatimi, Flor. 9; z bogatymy, Puł. 16 v.; starzy se mlodzymy, Flor. 148, prof. Nehring w Iter Flor. 83. kaže tu czytać mlodszymy, co zdaje się niepotrzebne ze względu na lekcję ps. Puławskiego: starzy s mlodymy, 290 v.; medzy martwimi, Flor. 87; myedzy martwymy, Puł. 175 r.; s nemilosciwimi, Flor. 25; z nyemyloszczywymy, Puł. 49 r.; przed szwyętymy twymy, Puł. 106 v. (Flor. 51. w obeszrenu swótiach twich); s prawimi, Flor. 68; s sprawyedlywymy, Puł. 137 v.; nad syny synowymy, Flor. 102, Witt. (Puł. 202 v. brak); se zlimi, Flor. 25; zezlymy, Puł. 48 v.; duchownymy czyny, Puł. 66 v.; s grzesznimi, Flor. 27. (Puł. 52 v. zgrzesznyky); medzi newinowatimi, Flor. 25; myedzy nyewynnymy, Puł. 48 v.; medzi newinnimi, Flor. 72; myedzy nyewynnymy. Puł. 145 r.; medzy sylnymy, Flor. Moy.; myedzy szylnymy, Puł. 297 v.; s wybranymy, Flor. 140; z wybranymy, Puł. 278 r.; ktoby ye zbawyonymy wczynyl, Puł. 33 r. (Flor. 17. ienasz bi zbawoni vezinil); nad boyónczymy sebe, Flor. 102. (Puł. 202 r. boyónczym sze); nad boyónczymy sye, Flor. 102; nad boyónczymy szye, Puł. 202 v.; s czynóczymi lichotó, Flor. 27; czynyacyzmy zloszaz, Puł. 52 v.; s czynóczymy lichotó, Flor. 124; aczynyóczymy zloszaz, Puł. 259 v.; s lvdzmy czynóczymy lichotó, Flor. 140; z lyudzmy czynyóczymy zloszczy, Puł. 277 v.; se slo noszóczymy, Flor. 25; zezlczynyacyzmy, Puł. 48 v.; s przebywayóczymy, Flor. 119, Puł. 255 v.; se stópaiocznimi, Flor. 87; sstópayóczymy, Puł. 175 r.; wzgardzal ges wszech odstópayóczymy, Flor. 118, 113; wszemy odstópayóczymy, Puł. 248 v. (Wacł. 38 v.

wszitki odstąpiance); między stroyącymy zło, Puł. 72 r. (Flor. 36. we zło czynózcich).

Feminina: trópbamy duchownymy, Puł. 165 r.; strzali swe goraiocymy zezinil, Flor. 7. (Puł. 11 v. gorayącym); w radach ktorymy myszlę, Puł. 16 r. (Flor. 9. gimisz).

§. 319. *Locativus pluralis ma również we wszystkich 3 rodzajach jedną końcówkę. Masculina*: any chodzył gesm w welykych, Flor. 130; w wyelikych, Puł. 264 r.; w podoloczach zlotich, Flor. 44; zlotych, Puł. 93 v; w rozmaitych smętkow (sic), Puł. 64 r.; w swótych swogich, Flor. 67; w szwyętych swoych, Puł. 133 v.; w swótych tego, Flor. 150; w szwyętych tego, Puł. 291 v.; w swiatich tego, Wacł. 142 r.; w trzemych domowych, Flor. 133. (Puł. 267 r. w trzemych domu); w stanoch prawych, Flor. 117; w stanoch prawdziwych, Puł. 234 v.; we ssódcach psalmowich, Flor. 70; w sędach psalmowych, Puł. 141 v.; mylezał yesm o dobrych, Puł. 79 v. (Flor. 38. od dobrich); we dnoch starich, Flor. 43; we dnyoch starych, Puł. 89 r.; w swatlich, Flor. 15; w szwyatlych, Puł. 24 v.; o zlych duchoch, Puł. 275 v.; w obloczech powetrznych, Flor. 17; powyetrznych, Puł. 29 v.; w rókawach szelasznych, Flor. 149; w rękawych zelaznych, Puł. 291 v.; o zdradnych bratoch, Puł. 255 r.; w mogózcich, Flor. 89; w mocnych, Puł. 182 v.; w synoch boszich, Flor. 88; w synoch bozych, Puł. 177 r.; w bogoch czudzych, Puł. 304 r.; we zło ekinózcich, Flor. 36. (Puł. 72 r. między stroyącymy zło); o naszygáyózcych mye, Flor. 118, 81; o nastoyózcych na mye, Puł. 245 r. (Wacł. 33 v. od przesładtianczich mnie); we zwonkach dobrze wzóczych, Flor. 150, (prof. *Nehring kaže czytać wznózcych, por. Ilor Flor. 83*); brzmyózcych, Puł. 292 r.; brznyaczich, Wacł. 142 v.

Neutra: w pismach ludzkich, Flor. 86; w pysmych lyudzkych, Puł. 174 r.; we zlych, Flor. 106, Puł. 217 r.; w takych, Flor. Isai sec., Puł. 294 r.; w uszczych lszywych, Puł. 26 r.

Feminina: w wargach lsciwich, Flor. 16; na wodach welikich, Flor. 28. (Pw 54 r. nad wyelym wod); w wodach wely kych, Flor. 106; w wodach mnogych, Puł. 217 r.; w krowach ludzkich, Flor. 67; w krowach lyudzkych, Puł. 133 r.; na rzekach babylońskych, Flor. 136; na rzekach babylońskych (sic), Puł. 271 r.; na szwyętych gorach, Puł. 173 v.; w gorach swótych, Flor. 86; w gorach szwyętych, Puł. 174 r.; w swatleszczach swótych, Flor. 109; w szwyatloszczyach twoych, Puł. 224 r.; na drogach panowych, Flor. 137; na drogach bozych, Puł. 272 v.; na drogach boszich, Wacł. 137 r.; w szczaskach (sic) mószwych, Flor. 146. (Puł. 288 v. wyszczeloch męsa, Wacł. 130 r. w pyszczeloch maza); w wodach sylnych, Flor. Moy.; w wodach szylnych, Puł. 297 v.; w yutrznych myszlach, Puł. 122 r.; w tróbach giózcich, Flor. 97; w tróbach gyózcych, Puł. 194 v.

VI. Deklinacja liczebników.

§. 320. 1) Jeden, jedna, jedno odmienia się jak ten, ta, to, dlatego wszystkie formy tego liczebnika, jakie napotykamy w obu psalterzach, umieściłem w deklinacji zaimków z tematem twardym.

2) Dwa. *Nominativus*: dwa prologi, Flor. rubr. 2; ne dwa wszdy ale gedem gest kristus, Flor. Atan.; nye dwa wzdy ale yeden yest krystus, Puł. 310 v.; nye dwa ale gedem iest cristus, Wacł. 113 r.

Instrumentalis: medzi dwema zaconoma, Flor. 67. (Puł. 131 r. myedzy zakowstwem).

Podług deklinacji zaimków z tematem miękkim idzie forma dwoie, Flor. 61; dwoye, Puł. 122 r.

Oba. *Genetivus*: s obv stronv, Flor. 149; s obu stronu, Puł. 291 v.

3) Trzy. *Nominativus. Masculina*: trzy bogowe, Flor. Atan.; trzy bogowie, Wacł. 110 r.; trzy panowe, Flor. Atan.; trzy gospodnowye, Puł. 309 r.; trzy panowie, Wacł. 110 v.; trzy nestworzeny, Flor. Atan.; trzy, Puł. 308 v., Wacł. 109 v.; trzy wekvgy, Flor. Atan.; trzy, Puł. 308 v., 109 v.; trzy wszemogóczy, Flor. Atan.; trzy, Puł. 309 r., Wacł. 110 r.; trzse oczowye, Flor. Atan.; trzy oyczowye, Puł. 309 v.; trzy oczzowie, Wacł. 111 r.; trzie synowe, Flor. Atan.; trzy synowye, Puł. 309 v.; trzy sinowie, Wacł. 111 r.; trzie duchowe, Flor. Atan.; trzy, Puł. 309 v., 111 r. *Psalters Floryjański więc ma o wiele starsze formy niż Puławski i Modlitwy Waclawa.*

Feminina: trzy persony, Flor. Atan.; trzy parsony, Puł. 310 r.; trzi persony, Wacł. 111 v.

Accusativus: trzy boghy y pany molwycz, Flor. Atan.; trzy bogy y gospodny molwycz, Puł. 309 v.; trzi bogy albo trzi pany mowicz, Wacł. 110 v.

W złożeniu: trzicroc, Flor. 11; trzykroc, Puł. 20 r.

4) *Inne liczebniki. Temata pierw. na -i*: molwya pyancz pszalmow, Puł. 223 v.; sedmcroc, Flor. 11, 78; szyedmkroc, Puł. 20 r., 162 v.; dzesócz, Flor. 90; dzyeszycz, Puł. 184 v.

Genetivus: na zaltarzv dzesócystruny, Flor. 143; na zoltarzu dzyesszyóczy strun, Puł. 282 v.; w szaltarzu dzesóczu strun, Flor. 32. (*forma analogiczna*).

Locativus: w zoltarzu o dzesszyóczy strun, Puł. 62 r.; w dzesóczy strun, Flor. 91; w dzyeszyczy strun, Puł. 185 v.

Instrumentalis: dzesóczó tisócy wóczszy, Flor. 67; *genetivus*: dzesszyóczy tysszyóczy mnozen, Puł. 131 v.

W zterdzesci lat, Flor. 94; Czterdzyeszyczy lyat, Puł. 190 v.; Czterdzesci lyat, Wacł. 117 r.; syedmdzesóft lyat, Flor. 89; szyedm-

dzyeszyót lyat, Puł. 182 v.; osmdzesót lyat, Flor. 89; oszmdzyeszót lyat, Puł. 182 v.

§. 321. 5) *Tysiąc*: tisócz lat, Flor. 89; tyszyócz lyat, Puł. 182 r.; vpadnóó od boku twego tysócz y dzesócz tysóczy, Flor. 90; tyssyócz a dzyesszyęcz tysszyęczy, Puł. 184 v.; kako poszczygal yeden tysszyócz, Puł. 305 v.; w tyssócz pokolenyv, Flor. 104; w tyszyócz pokolyenya, Puł. 207 v.; ne bódó se bacz tisócza luda, Flor. 3; tysszyócza lyudzy, Puł. 4 v.; tiszacza ludu, Wacł. 118 v.; dzesóczó tisócy, Flor. 67; dzesszyęczy tysszyęczy, Puł. 131 v.; lepsi ... nad tysóczy, Flor. 83; nad tysszoncze, Puł. 170 r; nad tyszóczy zlota, Flor. 118, 65; nad tyszyęcze, Puł. 243 v.; nad tisanice, Wacł. 28 v.; *Liczebnik ten jest pierwotnie tematem na -ja, jednak w niektórych przypadkach odmienia się jakby temat na -i, jak np. genetivus pluralis między przytoczonymi przykładami w obu psalterzach, i accusativus pluralis w psalterzu Floryjańskim; — w Puławskim i w Modlitwach Wacława jest accusativus plur. od tematu na -ja.*

Sprostowania niektórych ważniejszych omyłek.

Str. 16, wiersz 16 od dołu, wyraz „*Masculina*“ wypuścić; str. 25, wiersz 7 od dołu i w innych miejscach niekiedy użyto znaku ʋ w braku czcionki na ʋ; str. 61, wiersz 15 od góry, zamiast „*ojczystego*“ ma być „*polskiego*“; str. 77, wiersz 1 od góry, zamiast: „*nijakich na -ja*“ ma być „*żeńskich na -i*“; str. 165, wiersz 5 i 19 od dołu, wyraz „*pogórki (2 r.)*“ nie jest w psalterzu Puł., lecz we Flor., wyraz zaś „*pagórcy*“ (wiersz 6, od dołu) nie jest we Flor., lecz w Puł.; str. 214, wiersz 13 od dołu, zamiast: „*Jest ona częstszą cztery razy*“ (w. 16), ma być: „*Występuje ona tylko w psal. Puł.*“; str. 220, wiersz 1 od góry, *lycza (licá)* nie jest tem. spółgłos. na -s, lecz na -ja, z suffiks. -ije; str. 223, wiersz 10 od góry, wyrzucić: „*i nis-ktedy na -mi*“; str. 228, wiersz 23 od dołu, zamiast: „*sercoch (Flor. 2 r.); sercoch*“ ma być „*sercoch (Flor. 3 r.), sercoch (Puł. 2 r.)*“; str. 245, wiersz 1 i 2 od góry, zamiast: „*we Flor. 17, w Puł. 12*“ ma być „*we Flor. 19, w Puł. 15*“; str. 248, wiersz 2 od dołu, zamiast: „*Puł. 153 v.*“ ma być „*Flor. 76*“; str. 265, wiersz 5 od dołu, zamiast: „*4 z których 2*“ ma być „*5 z których 3*“.

SPIS
zabytków języka staropolskiego
i prac pomocniczych,
uwzględnionych w pracy niniejszej.

~~~~~

Akta grodzkie krakowskie (Libri inscriptionum Castrensi-um)
z r. 1529 i 1530 z rękopismów (tom 36 i 38).

APPEL KAROL. Забѣтки о древне-польскомъ языкѣ II.
(odbitka z Russkago filolog. wѣstnika 1880).

Archiv für slavische Philologie unter Mitwirkung v. A. Leskien und W. Nehring herausgegeben. v. V. Jagić, I. II. III. IV. V. Band.
Berlin, 1877—81.

BAUDOUIIN de COURTENAY J. Einige Fälle der Wirkung der Analogie in der polnischen Declination. (Beiträge zur vergleichenden Sprachforschung; VI.).

— О древне-польскомъ языкѣ до XIV. столѣтія. Лешницъ 1870.

— О такъ называемой „эвфонической вставкѣ“ согласнаго и (Глоттологическія замѣтки, Воронежъ 1877).

— *Krytyka rozprawy prof. Kryńskiego „Z dziejów języka polskiego“* (po rossyjsku, odbitka z Russk. filol. zapisokъ, Воронежъ, 1880).

Beiträge zur vergleichenden Sprachforschung auf dem Gebiete der arischen, celtischen u. slawischen Sprachen unter Mitwirkung von A. Leskien u. J. Schmidt herausgeg. von A. Kuhn, Band. VI, VIII. Berlin, 1870—76.

BRÜCKNER ALEKSANDER. Zur Lehre von sprachlichen Neubildungen im Litauischen (*Archiv f. slavische Philologie, B. III.* 1—29).

BURDA WENZEL. Beiträge zur Kenntniss einiger Suffixe im Slavischen (Beiträge z. vergl. Sprachforschung, VI. 92).

DZIAŁYNSKI T. Zabytek dawniej mowy polskiej (Kazania gnieźnieńskie). Poznań, 1857.

HANUSZ JAN. Ślady niektórych odcieni dyjalektycznych w Kazaniach gnieźnieńskich (odbitka z Rozpraw Wydziału filolog. Akad. Um. T. VIII.). Kraków, 1880.

— *Materyjały do historyi form deklinacyjnych w języku staropolskim, zeszyt 1. (odbitka ze Sprawozdań komisji językowej Akad. Um. T. I.).* Kraków, 1880.

JAGIĆ V. *Psalterz Puławski (Archiv f. slav. Ph. IV. 652—6).*

— *Studien über das altisloven-glagolitische Zographos-Evangelium (Archiv f. slav. Phil. II.).*

JUNGMANN JOS. *Slovník česko-německý, w Praze, 1835.*

KALINA A. *O liczebnikach w języku staropolskim (Rozprawy Wydz. filol. Akad. Um. VI. 1—73).* Kraków, 1878.

— *Artykuły prawa magdeburgskiego z rękopismu około r. 1500 (Rozpr. Wydz. filol. Ak. Um. VII. 227—318).* Kraków, 1880.

— *Anecdota palaeopolonica (Archiv f. slav. Philol. III. 1—66, 627—714).*

— *Ueber die Schreibung der Nasalvocale in den altpolnischen Denkmälern (Archiv f. slav. Philol. IV. 29—63).*

COLLITZ HERMANN. *Polnische Glossen aus dem XV—XVI. Jahrh. (Archiv f. slav. Philol. IV. 86—97).*

KRYŃSKI AD. ANŃ. *Z dziejów języka polskiego, Warszawa, 1879.*

— *Rozbiór gramatyki histor.-porówn. Dra A. Maleckiego, (odbitka z Biblioteki warszawskiej 1880).*

JESKIEN A. *Die Declination im Slavisch-Litauischen u. Germanischen. Leipzig, 1876. (Preisschrif. gekrönt u. herausgegeben von der Fürstlich Jablonowski'schen Gesellschaft zu Leipzig).*

— *Spuren der stammabstufenden Declination im Slavischen u. Litauischen (Archiv f. sl. Ph. III. 108—112).*

— *Ueber den dialekt der russischen volkslieder des gouvernements Olonec (Beiträge zur vergl. Sprachforsch. VI. 174).*

LINDE S. B. *Słownik języka polskiego. Lwów, 1854.*

MAKUSZEW W. W. *Чтения о старопольской письменности, Выпускъ 1-й. (odbitka z Русскаго филологическаго Вѣстника). Warszawa, 1881.*

MALINOWSKI F. Ks. *Kritika pisowni zawartej w części VI. Gramatyki języka polskiego większej profesora A. Maleckiego. (Poznań, 1873).*

MALINOWSKI LUCYJAN. *Magistra Jana z Szamotuł Dekretów doktora, Paterkiem zwanego, Kazania o Maryi Pannie czystej z kodeksu Toruńskiego, (odbitka ze Sprawozdań Komisji językowej Akad. Um. Tom I.).* Kraków, 1880.

— *Ślady dyjalektyczne w oznaczaniu samogłosek nosowych w kilku zabytkach języka polskiego w. XV. i XVI. (odbitka z Rozpraw Wydz. filol. Akad. Um. T. VII).* Kraków, 1880.

— *Zur Volksetymologie (Beiträge zur vergl. Sprachforsch. V. 300—305).*

MAŁECKI ANTONI. *Biblia królowej Zofii. Lwów, 1871.*

— *Zywot Błażeja (Bibliot. Ossol. 1864).*

-- *Gramatyka histor.-porówn. języka polskiego. Lwów, 1879.*

MESGNIEN FR. *Grammatica seu institutio polonicae linguae.* Dantisci, 1649.

MIKLOSICH FR. *Vergleichende Lautlehre der slav. Sprachen.* Zweite Ausgabe. Wien, 1879.

— *Vergleichende Wortbildungslehre der slav. Sprachen.* Zweite Ausgabe. Wien, 1876.

— *Vergleichende Syntax der slav. Sprachen.* Wien, 1864—74. (Vergleich. Grammatik der slav. Spr. IV.).

— *Lexicon palaeoslovenico-graeco-latinum.* Vindobonae, 1862—5.

— *Ueber den Ursprung der Worte von den Form aslov. trét u. trat* (Separatabdruck aus dem XXVIII. Bande der Denkschriften der philosoph.-histor. Classe der k. Akademie der Wissensch. Wien, 1878.

MILLER WSEWOLOD. *Die praeposition ка im slavischen* (Beiträge zur vergl. Sprachforschung, B. VIII. 101—7).

NEHRING W. *Iter Florianense. O psalterzu Floryjanskim lacińsko-polsko-niemieckim.* Poznań, 1871.

— *Ueber den Einfluss der alttschechischen Sprache u. Literatur auf die altpolnische* (Archiv f. slav. Phil. I. II. V.).

— *Anzeige: Glossa super epistolas per annum dominicales, Dr. Wislocki* (Archiv f. slav. Philol. II.).

OGONOWSKI EMIL. *O przyimkach w językach starosłowiańskim, ruskim i polskim* (Rozprawy Wydz. filol. Ak. Um. T. V. 17—222). Kraków, 1877.

— *Einige Bemerkungen über die Sprache der altpolnischen Sophienbibel* (Archiv f. slav. Philol. IV. 243 sq. 353 sq.).

PILAT R. *Pieśń Boga-Rodzica* (Pamiętnik Akad. Um. Wydz. filol. i histor.-filozof. T. IV.). Kraków, 1880.

PRZYBOROWSKI JÓZEF. *Psalterz Puławski* (Biblioteka warszawska, 1880. Lipiec).

Psalterz królowej Małgorzaty (Floryjański), wydany staraniem Stanisława hr. na Skrzynnie Dunina Borkowskiego. Wiedeń, 1834.

Psalterz Puławski z kodeksu pergaminowego księcia Władysława Czartoryskiego, przedruk homograficzny wykonali Adam i Stanisław Piłińscy. Nakładem biblioteki Kornickiej, 1880.

SCHLÉICHER AUGUST. *Laut- u. Formenlehre der polabischen Sprache.* St. Petersburg, 1871.

SCHMIDT JOHANNES. *Die Entwicklung vom unursprünglichen j,* (Beiträge zur vergl. Sprachforsch. VI).

SCHOLVIN R. *Beiträge zur Declination in den pannon-slovenischen Denkmälern des Altkirchenslavischen* (Archiv f. sl. Ph. II).

SEMENOVITSCH ANTON. *Ueber die vermeintliche Quantität der Vocale im Altpolnischen.* Leipzig, 1872.

Spis rozdziałów.

I. Deklinacja rzeczowników.

	Str.
<i>Singularis. Nominativus</i>	3
<i>Genetivus</i>	25
<i>Dativus</i>	65
<i>Accusativus</i>	77
<i>Vocativus</i>	121
<i>Instrumentalis</i>	126
<i>Locativus</i>	133
<i>Dualis. Nominativus</i>	156
<i>Accusativus</i>	157
<i>Vocativus</i>	158
<i>Genetivus</i>	158
<i>Locativus</i>	159
<i>Dativus, Instrumentalis</i>	159
<i>Pluralis. Nominativus, Vocativus</i>	161
<i>Genetivus</i>	181
<i>Dativus</i>	194
<i>Accusativus</i>	199
<i>Instrumentalis</i>	200
<i>Locativus</i>	223

II. Deklinacja rzeczownikowa przymiotników.

<i>Singularis. Nominativus</i>	234
<i>Accusativus</i>	239
<i>Genetivus</i>	244
<i>Dativus</i>	245
<i>Instrumentalis</i>	245
<i>Locativus</i>	246
<i>Dualis</i>	249
<i>Pluralis. Nominativus</i>	249
<i>Accusativus</i>	251
<i>Instrumentalis, Locativus</i>	252

III. Deklinacja rzeczownikowa imiesłowów.

	Str.
1) <i>Participium praeter. pass.</i>	
<i>Singularis. Nominativus</i>	252
<i>Accusativus</i>	258
<i>Genetivus</i>	258
<i>Pluralis. Nominativus</i>	258
<i>Accusativus</i>	260
2) <i>Participium praes. act.</i>	
<i>Singularis. Nominativus masc.</i>	261
<i>Accusativus</i>	262
<i>Nominativus femin.</i>	264
3) <i>Participium praeter. act. I.</i>	
<i>Singularis, Nominativus. Masculina</i>	265
<i>Feminina</i>	265

IV. Deklinacja zaimków.

1) <i>Zaimki rodzajowe. Wzór: ten, ta, to.</i>	
<i>Singularis. Nominativus</i>	266
<i>Genetivus</i>	268
<i>Dativus</i>	268
<i>Accusativus</i>	269
<i>Instrumentalis</i>	276
<i>Locativus</i>	276
<i>Dualis. Nominativus</i>	276
<i>Pluralis, Nominativus</i>	276
<i>Genetivus</i>	281
<i>Dativus</i>	281
<i>Accusativus</i>	282
<i>Instrumentalis</i>	284
<i>Locativus</i>	284
<i>Wzór: ji, ja, je.</i>	
<i>Singularis. Nominativus</i>	284
<i>Genetivus</i>	294
<i>Dativus</i>	312
<i>Accusativus</i>	315
<i>Instrumentalis</i>	331
<i>Locativus</i>	333
<i>Dualis. Nominativus, Accusativus</i>	339
<i>Genetivus, Locativus</i>	339
<i>Dativus, Instrumentalis</i>	340
<i>Pluralis. Nominativus</i>	340
<i>Genetivus</i>	347
<i>Dativus</i>	356

	Str.
<i>Accusativus</i>	359
<i>Instrumentalis</i>	367
<i>Locativus</i>	369
Formy plural. zaimka odpowiad. starosl. ѣць	371
2) Zaimki osobowe i zwrotny.	
Zaimek osoby pierwszej	373
" " drugiej	387
" " zwrotny	394
3) Zaimki: kto, co	403

V. Deklinacja złożona.

<i>Singularis. Nominativus</i>	405
<i>Genetivus</i>	415
<i>Dativus</i>	421
<i>Accusativus</i>	423
<i>Instrumentalis</i>	427
<i>Locativus</i>	429
<i>Dualis. Genetivus. Instrumentalis</i>	431
<i>Pluralis. Nominativus</i>	431
<i>Genetivus</i>	439
<i>Dativus</i>	444
<i>Accusativus</i>	446
<i>Instrumentalis</i>	450
<i>Locativus</i>	451

VI. Deklinacja liczebników. 452

14 DAY USE
 RETURN TO DESK FROM WHICH BORROWED

LOAN DEPT.

This book is due on the last date stamped below, or
 on the date to which renewed.
 Renewed books are subject to immediate recall.

15 Jan '64 RVX	
REC'D LD	
JAN 2 '64 - 3 PM	
9 Mar '64 L M	
REC'D LD	
MAR 31 '64 - 12 M	

LD 21A-40m-4, '63
 (D6471810, 476B)

General Library
 University of California
 Berkeley

U.C. BERKELEY LIBRARIES

C031781776

497422

UNIVERSITY OF CALIFORNIA LIBRARY
BERKELEY, CALIFORNIA